

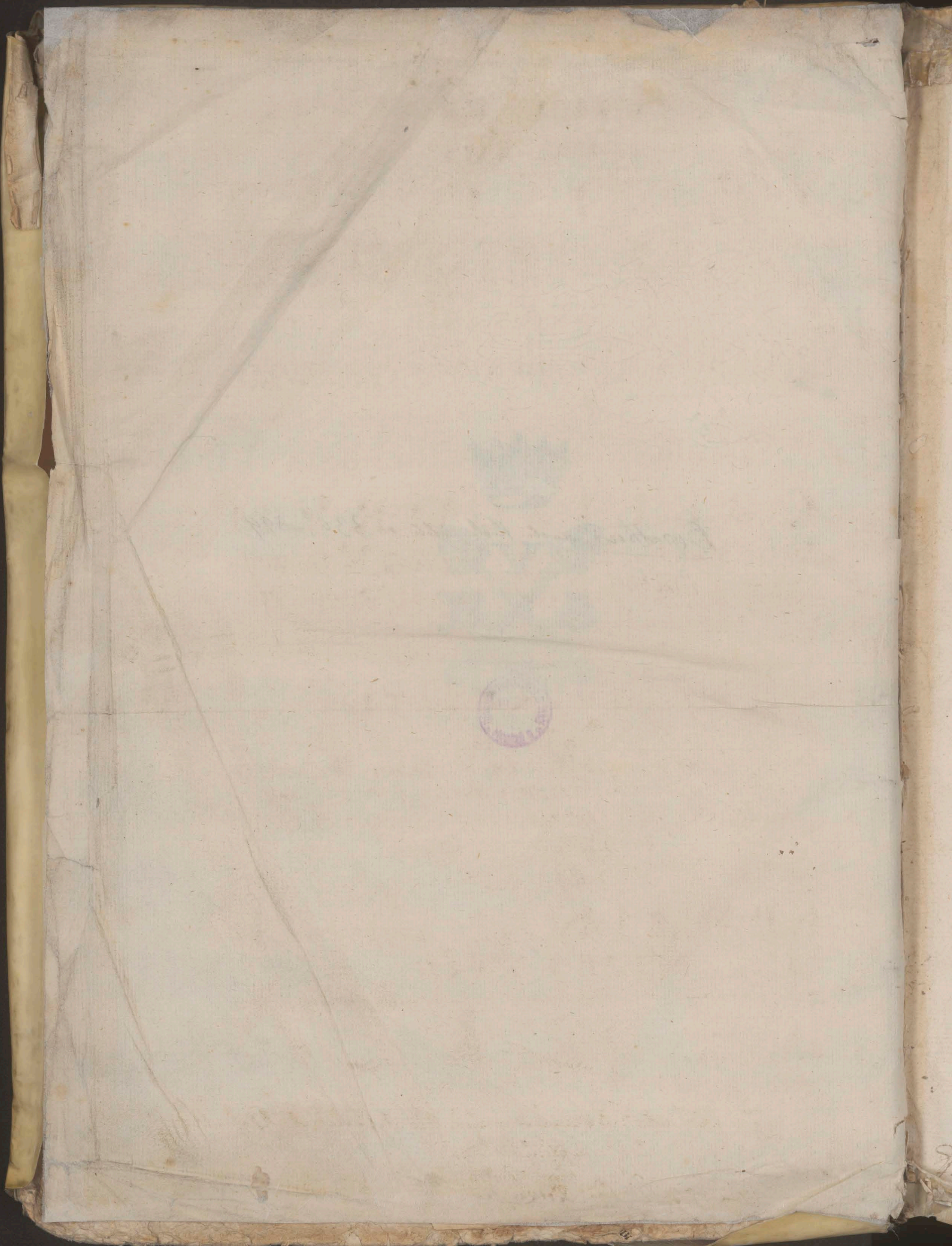
5242

Burattini: arch. Krole polski 330, 399

Balbiski ? Mocij 1h. 330 —

zla zmsi P. Lwskiego :

ATHANASII KIRCHERI
SOC. IESV
OE DI P
AEGYPTIACI
Tomus III.

THEATRVM HIEROGLYPHICVM:
HOC EST,

Noua & hucusque intentata
O B E L I S C O R V M

Coeterorumque Hieroglyphicorum Monumen-
torum, quæ tùm Romæ, tùm in Aegypto, ac
celebrioribus Europæ Musæis adhuc

Repentant super sunt, *Quia ipse* *Sed ipse* *Pater.*

INTERPRETATIO

INTERPRETATIO

Iuxta sensum Physicum, Tropologicum, Mysticum, Historicum, Politicum, Magicum, Medicum, Mathematicum, Cabalisticum, Hermeticum, Sophicum, Theosophicum; ex omni Orientalium doctrina

Manuscript
John Jay & sapientia demonstrata.
John Jay Felicibus Auspicijs

FERDINANDI III.
CAESARIS.

R O M Æ,

Ex Typographia Vitalis Mascardi, Anno à Partu Virginco M DCLIV.
SUPERIORVM PERMISSV.

[illegible]

ATHANASII KIRCHERI

SOC. IESV

OE D I P
AEGYPTIACI

Tomus III.

THEATRVM HIEROGLYPHICVM.

HOEEST

Nona & huculque interata

ORBELIS CORVM

Ceterorumque Hieroglyphicorum Monumentorum

corum, quae cum Romam in Aegyptum, ac

celebrioribus Europaeis adhuc

LIBRIS

UNI.

GRACVENSIS

948352

INTERP

Iuxta sensum Physicum, Topologicum, Mythicum, Hi-
storicum, Politicum, Magicum, Medicum, Mathematicum,
cum Cabalisticum, Hermeticum, Sophisticum, Theo-
sophicum; ex omni Orientalium doctrina.

& sapientia demonstrata.

Feliciter auspicijs

FERDINANDI III.

CAESARIS.

ROMAE.

Ex Typographia Nicolae Maccardi, Anno à Partu Virginis MDCCLX.

St. Dr. 2018 D. 20/7/7

Ex Bibliotheca Universitatis & Musei Historico-Naturalis
Museum Historico-Naturalis
St. Dr. 2018 D. 20/7/7

AD EMINENTISSIMOS
ET SERENISSIMOS
SACRI ROM. IMP. PRINCIPES
ELECTORES.
DOMINOS MEOS CLEMENTISSIMOS.

ORATIONEM BELISCORVM erectionem, quam in praesentia executuri sumus, ad eos spectare fas est, per quos stetit Sacri Romani Imperij ad hoc usque temporis intemerata Maiestas. Vobis etenim, Serenissimi, debet omnis Germania, quod diuturno lassata bello, per tot rerum discrimina, cladum, vicissitudines, dubios praeliorum euentus eluctata, letam aliquando tandem ad pacis Oliuam frontem erexerit, & veterum non immemor triumphorum in praeclearo immutabilique statu sese confirmarit. Id vnum quippe seu pace, seu bello spectastis, ne quid de dignitate pristina Gloriosissimi Imperij vlla fortuna calamitate iret imminutum. Si gladium vaginam vacuum spectauit Danubius, Albis & Mœnus sanguine discolores longo tempore defluerunt, & Rhenus funeribus illachrymatus est; eo omnia consilio proenerunt; ut concussione isthac tam vehementi, longa annorum serie collectam eluiem fortissima Natio in circumiecta maria feliciter exoneraret. Spectent igitur iidem Vestrae conscij virtutis fluij defixa utrimq; in ripis trophaea, surrectas Pyramides, excitatos Obeliscos, & veterem dolorem nouam felicitatis à Vobis procurata memoria consolentur. Id pariter inter alia praeclearissimum fuerit Ferdinando III. Caesari, cuius auspicijs hoc Operis, quantum demum est, fuimus emoliti, spectari in eodem hoc gloriae perennis Theatro, Vestrae monumenta virtutis, & totidem illius, quam ipse obtinet, bases, & solidissima fulcra Maiestatis.

OEDIPI ÆGYPTIACI

Nonnullæ Authoritates Doctrinæ Hieroglyphicæ in huius decursu Operis exponendæ.

I.

Aristoteles in mystica sua Theologia iuxta mentem Ægyptiorum à Platone oretenus accepta. l. 14. c. 14.

Sapientes Babylonij, & Ægyptij acumine mentis introspexerunt intellectualis Mundi species complexi scientiâ aliunde traditâ, vel ex seipsis inuentâ, quam etiam professionem ipsi sibi vendicarunt; siquidem enarraturi aliquid utebantur doctrina intellectuali, non autem humanaria ut nonnulli alij, qui consulentes eos, adhuc non sibi visi sunt satis firmiter discere ex sententijs locutione redditis, conceptus animorum acceptos scribebant, uti oculatâ fide legimus, in lapides per figuras, idem in omnibus scientijs artibusque facientes, quos locabant in templis tanquam paginas per legendas, talesque aderant libri eorum utensiles; quod fecerunt, ut indicarent etiam, quod intellectus agens immaterialis creavit omnia secundum propriam essentia cuiuslibet rationem, similitudinemque, quale optimum fuit, pulcherrimumque documentum, per quod utinam etiam indicarent, quâ ratione attingerent formas illas mirandas & absconditas, sic enim illorum sacramentum esset laude dignius, qualis conditio paucis viris contingit.

II.

Iamblichus l. de mysterijs Ægyptiorum.

Imitantes Ægyptij ipsam uniuersam naturam fabricamque Deorum, ipsi quoque mysticarum reconditarumque notionum imagines quasdam in symbolis conficiendis ostendunt, quemadmodum & natura rationes occultas in apparentibus formis, quasi symbolis exprimit, & Dij veritatem idearum per manifestas imagines exprimunt.

Cum ergo perspiciant, superiora omnia, inferiorum similitudine delectari, atque insuper optent, à superioribus bonitate repleti, quatenus pro viribus imitentur, meritò & quasi conuenientem Superis modum agendi pro viribus offerunt, quando occulta mysteria rerum abditarum, symbolis inferunt manifestis, in quibus interpretandis dimitte voces, accipe sensus. Et fol. 354. Iam verò hæc non oratione rationeque nuda speculari solent; sed admonent insuper atque docent, ad excelsiora communioraque & superiora fato, naturam nostram progredi ad ipsum Deum, Opificemque Mundi; quatenus neque materiam ferat secum, neque aliud quicquam præter opportuni temporis obseruantiam, idque sacrorum opera nos consequi docent, atque simul efficiunt. Tradidit hanc quoque viam nobis ipse Mercurius, sed interpretatus est eam Propheta Titus Ammoni Regi inuentam in adytis templi, in vrbe Sain Ægypti; literisque sacris, id est, hieroglyphicis insculptam, præbuit quoque nobis nomen DEI discurrens per uniuersum.

III.

Plotinus l. 8. Enneadis 5. c. 6.

Δοκῶσι δὲ μοι καὶ οἱ Αἰγυπτίων σοφοί, οἱ τε ἀρετὰ ὁπσημένη λαβόντες, εἴτε καὶ σομφύτω πρὸς ἃν ἐξέλοντο δὲ σοφίας δακρυῶν. Μὴ τύποις γεγραμμάτων διόξω δ' αὖτις λόγους καὶ θεωρίας. Μὴ δὲ μιμηματίοις φωνῶν καὶ θεωρημάτων ἀξιώματων κεχρησθῶ. ἀγάλματα δὲ γεγραμμένα καὶ ἐν ἑκάστῳ ἐκείνῳ ὅρα.

πράγματ' αἱμα ἐκτυπώσας ἐν τοῖς ἱεροῖς, τὸ ἐκεῖνα διέδοσαν ἐμβυά. ὡς ἄρα τις καὶ
 ὁπισήμη καὶ σοφία, ἕκαστον ἔστιν ἀγαλμα, καὶ ὑποκείμενον, καὶ ἀθέτον, καὶ ἀξινόησις, ὃ δ' ἐβέ-
 λωσις. Ὑστερον δ' αὖτ' αὐτὸ ἀθέτως ἔστι, εἰδωλὸν ἐξ αἱμάτων ἐν ἄλλῳ ἡδὴ. Καὶ λέγων αὐτὸ ἐν
 διέδοσαν τὸ ἀπείρας, δὲ τὸ τοῦ ἐξ ὁρίσθαι, ὡς τὸ καλῶς ἔπος ἔχοντ'. Ἡ γεγεννημένη θάυμαται.
Videntur vero mihi Sapientes Egyptiorum siue consummata quadam sapien-
tia, siue naturali etiam mentis instinctu, ubi constituerunt sapientia mysteria
nobis significare, non uti fuisse figuris literarum significaturis sermonis discursio-
nes et propositiones quasdam, et imitaturis voces pronuntiationesque regularum,
sed potius describentes imagines rerum singulas singularum, easque depingentes,
in sacris clam rei ipsius discursum significasse. Quod videlicet scientia et sapien-
tia quadam sit unaquaque imago siue exemplar, et subiectum illud spectaculum,
totum vna collectum, neque sit excogitatio quadam, neque consilium. Postea vero
ab ipsa imagine exemplari, siue sapientia simul tota, simulachrum in alio quodam
fiat iam evolutum, atque loquens in discursione quadam, et causas propter quas ita
res instituta sint inueniens, dum videlicet dispositio rerum, quod ita se bene ha-
beat, mouet admirationem.

I V.

Simeon Ben Iochai in libro Zohar:

כהני מצרים פרשו חכמתם באותיות תבונתן תבונות
 החיות והעשבים וכל מני כלים והיו סימנין ד העולמים
 ומהם א העולם אצילות וב העולם המלאכים וג העולם
 הגלגלים וד העולם ד טבעות וכל אלו ד עולמים חכמי
 מצרים פרשו במשלי החיות ובחירות הדו ויגידו כי האחר
 בהאחר וכלן סערו כי גבוה מעל גבוה שומר והוא ארון
 ורבון ויוצר כל העולמים וכלמהבהם:

Sacerdotes Egypti explicabant sapientiam suam per signa, quorum similitu-
 dines sunt similitudines animalium, et herbarum, et omnis generis instrumento-
 rum, et fuerunt signa 4 Mundorum, quorum 1 Mundus emanationis, 2 Mun-
 dus Angelorum, 3 Mundus Orbium, et 4 Mundus 4 Elementorum, et omnes
 istos 4 Mundos Egyptij explicabant in parabolis animalium, et in enigmatibus de
 ijs loquebantur, indicantes quomodo vnus in altero sit, et quomodo omnes testen-
 tur, quod excelsus super excelsum sit custos, et ipse est Dominus et Magister,
 et plasmator omnium Mundorum, omniumque quae in ijs sint.

V.

Mor Isaac c. 6. Philosophiae:

והנה כי המצרים פרשו חכמתם באותיות תבונתן תבונות
 החיות והעשבים וכל מני כלים והיו סימנין ד העולמים
 ומהם א העולם אצילות וב העולם המלאכים וג העולם
 הגלגלים וד העולם ד טבעות וכל אלו ד עולמים חכמי
 מצרים פרשו במשלי החיות ובחירות הדו ויגידו כי האחר
 בהאחר וכלן סערו כי גבוה מעל גבוה שומר והוא ארון
 ורבון ויוצר כל העולמים וכלמהבהם:

Scientiae Magicae ratio à supremis perficitur potentijs, vna cum potentijs ter-
 renis, familiaritatem ac conuenientiam supernis cum inferioribus, quae sub Luna
 sunt, habentibus; et ipsa fuit sapientia Philosophorum Egypti, sculpta in ingen-
 tibus saxis.

Aben-

Abenuaschia l. de seruitute Ægypti.

وان كثيرين اهل هذا بلد لا يعرفون ما يدل عليه هذا اللغز وذلك ان تعليم
ليس اهل مصر قردوهم بل رجل طرقتنا قبل زمان طويل من ارض كنعان وكان
مبرزاً في الحكمة وفي نحر والمساحة والحساب والهندسة والموسيقى وفي فلسفة وسائر
العلوم المتداولة التي سماها الاوائل التعاليم واهدوا هذه الصورة قرباً بالله

*Vtique multi è populo huius regionis ignorant, quid significent huiusmodi
anigmata, atque hoc, quia indigenæ non consecrarunt illa, sed vir quidam ad nos
se recepit olim ex terra Canaan, is erat eximius in Sapiencia, & in Grammatica,
Geometria, Musica, Arithmetica, Philosophia, & reliquis scientijs significatis,
quas Antiqui notant disciplinas; & hic dono obtulit has figuras, ut Deo essent sa-
cræ.*

Artis Hermeneuticæ, siue Interpretatiuæ Hieroglyphicorum Suppositiones.

1 Hieroglyphica Ægyptiorum doctrina nihil aliud est, quàm ar-
cana de Deo, diuinisq; Ideis, Angelis, Dæmonibus, cæterisque Mun-
danarum Potestatum Classibus ordinibusq; scientia, saxi potissimum
insculpta.

2 Hieroglyphica symbola ad exemplar naturæ instituta, non lite-
ris, syllabis, vocibus, periodis, sed conceptibus Idealibus latentium
mysteriorum sensus efformant.

3 Symbola Hieroglyphica in Obeliscis, cæterisque monumentis
Ægyptiacis, non temerè, ἀλόγως καὶ ἀτέκτως congesta sunt, sed summâ con-
nexionem formatorum conceptuum sacramenta exhibent.

4 Hieroglyphica iuxta Mundorum varietatem & analogiam,
quam ad inuicem habent, varios sensus inuoluunt, id est, vnum & idem
symbolum, v. g. Accipitris pro appositarum conditione notarum, non
Siderei tantum, sed & Archetypi, Intellectualis, Ethici, Politici, Chimi-
ci Mundi Solem indicat, ita ut dictum symbolum & Osirin supramun-
danum, & Sidereum, & Hylæum ex æquo iuxta intentam analogiam ex-
primere possit. Quod idem de Iside, Mophta, Anubi, cæterisque Deo-
rum monstris; idem de crateribus, aquis, vasis, cæterisq; sentiendum est.

5 Hieroglyphica symbola non tantum sublimiū erant significatiua
sacramentorum; sed & naturalem quandam efficientiam habere crede-
bantur, tum ad Genios bonos quibuscum occultam, & in abdyta naturæ
abyssu latentem sympathiam habere putabantur, attrahendos; tum ad
contrarios & antitechnos Genios, ob eorundem cum ijs antipathiam,
coërcendos profligandosque.

6 Hieroglyphica symbola nihil aliud quàm prophylactica quæ-
dam signa, omnium malorum auerruncatiua, ob mirificum catenarum
mundialium consensum connexionemque, esse existimabantur.

Hisce præmissis, iam tandem diuini Numinis auspicio, Opus cœptum,
difficile sanè, & Herculeis etiam formidandum humeris
ordiamur.

OEDIPI AEGYPTIACI

S I V E

THEATRI HIEROGLYPHICI

Tomus III.

P R A E F A T I O

A D S A P I E N T I S S I M U M

F E R D I N A N D U M III.

ROMANORVM IMPERATOREM

IVSTVM, PIVM, FELICEM.

DANDIMVS tandem, Sacratissime Cæsar, polymorphum Hieroglyphici Morphei Regnum; Theatrum inquam immensa monstrorum varietate refertum; non dico nudis naturæ monstris, sed enigmaticis vetustæ sapientiæ Chimæris ita adornatum, ut inde immensos scientiarum thesauros sagacia ingenia, non sine literarum bono, eruere posse confidam. Hic Bubasticus Canis, Saiticus Leo, Mendesium Hircus, Crocodilus fædo faucium hiatu formidabilis, diuinitatis, naturæ, animarumq; occultos, sub umbratili imaginum ludibrio, vetustorum Sapientum sensus, aperiunt, Hic sitibundæ Dipsades, Aspidæ virulentæ, Ichneumones callidi, Hippopotami crudeles, monstrosi Dracones, ventrosus bufo, implicatus conchæ limax, hirsutaque campe, sine numero spectra, miram in naturæ sacrarijs seriem & ordinem exhibent. Occurrunt hic mille rerum exoticâ quâdam metamorphosi transformatarum species, in alias & alias imagines figuris hominum conuersis, & in se rursus nexu mutuo resectis; ubi feritas cum humanitate, hæc cum affectata diuinitate, diuinitas denique, ut cum Porphyrio loquar, per omnium rerum species transiens, cum omnibus videtur monstrosam meditata coniugium; ubi nunc variegatâ facie sublimis, caninam ceruicem attollens hic gerit Cynocephalum, ille turpis Ibidis, aut Accipitris rostratâ larvâ indutus, magni Iouis alitem agit; alius virgineâ blandiens facie in Scarabæi indumento Scorpionis mentitur

acu-

aculeum. Cæteri diuersis in vnam ridiculo sanè figmento coagmentatis rerum speciebus nunc triformes Sphynxes, nunc, vt multa paucis complectar, Chimæras ἑκαπύγους; alij ex Plutonis officina veluti prodeuntes Λοκοκώοι-Λέοντες Cerberos referre videntur. Nec desunt informes Isiacorum Canopi; immodicæ corporis distensione prominentes totos ventres diceres. Quid amplius? Videres hic turpem illum oblonga Cercopithecum cauda, pileo textili, Crocotysque Phrygijs Catamiti pastoruli specie indutum varijs modis gesticulantem. Videres & enormis crassitie bonem, omnipotentis Deæ fecundum Numen, gestuoso incessu, alis agglutinis conspicuum, veluti volatus affectantem; vtrumque ijs symbolis adornatum, vt illum quidem Belleiophontem, hunc autem Pegasus diceres, tamen rideres vtrumque. Verbo quidquid fecunda portentorum mater Ægyptus excogitauit vnquam, aut poëseos ludibundum finxit ingenium, in hoc pantomorpho naturæ theatro nobis ob oculos sub allegorico occultæ significationis velamine positum contemplamur. Quis porro horridam hanc rerum faciem intuens non animo protinus cadat? Quis huic se monstriifero deserto per inhospita tesqua, asperos calles, innumeros præcipitiorum scopulos, sine viarum perito duce tutò committat? Quis theatra hæc ingressus, cum tot monstribus & portentis impune congregi audeat, & non nisi plumbeis obtusisque instructus pugionibus, temerè, vt ita loquar, ἑκταταΐζων? video ego totius naturæ consultum Plinium hoc succubuisse prælio; video quoque solertem naturæ scrutatorem Ælianum, Marcellinum quoque & Hermapionem Cymbalum Mundi, aliosque Heroas ad primum conflictum mox animam de victoria adipiscenda quasi despondentes sese ingenioso, seu maius callidè effugio subduxisse. An non igitur in hoc agone meritò ab omnibus temperarijs veluti Icarios ausus attentaturus audiam? Sed macule animo.

Q. Col. 1. 12.

Ἀλλ' ἔα μὲν ὧς πρὸς τοὺς θεοὺς θείᾳ αὐτοεξέποισιν
ἔσθ' ἂν δὲ πολλὸν ἀποδεῖ, πόνον δ' ἔτι μεῖσιν ἐλάσῃ.

Incommoda enim ante pedes Dij posuerunt hominibus,
Commoda verò valde procul, in medio autem laborem statuerunt.

In tanta caligine audendum est aliquid, &

Quid nostri valeant humeri, quid ferre recusent,
periclitandum: Vbi vires humane deerunt, aderit diuina bonitas, quæ vt ad hoc ab ineunte ætate me instimulauit, sic & gratiam, vt quod eius ope fieri posse cogitavi, perficiam, concedet. Sed vt paulò apertius mentem meam exponam, diuino Numinis auspicio, ad vltimum & vnicum intentionis nostræ scopum, in quem tam operoso binorum Tomorum apparatu hucusque collinauimus, id est, ad practicam hieroglyphicorum interpretationem, meliori quo fieri poterit modo & methodo perficiendam, progredimur. Opus sanè arduum, & innumeris difficultatibus inuolutum, ante vicennium Reipublicæ literariæ promissum, iam tandem fide soluta exhibitum. Quod Sacratissime Cæsar, iussisti, pro mea tenuitate ingenij executus sum; vt proinde non tam mea, quàm Tua, quicquid in hoc Opere excellens comperietur, voluntate, Tuâ in literatos propensæ voluntatis significatione, singulari subsidiorum munificentia partum dici debeat; grataque cognoscat posteritas, Te in hac durioris temporis propagatione diuinitus à Deo electum, vt quod nul-

lus

lus ante Te Caesarum, aut Viribus vllis, aut potentia obtinere potuit, Tu obtine-
res, Tu conficeres, Tu omnibus numeris compleres & absolueres.

Verum idem mihi hic contigisse videtur, quod Isidi, quæ cum omnia con-
stanter certamina superasset, Titanum sæuitiam effugere nequiuit. Perdomitis
ego supradictis monstris, cruentis belluis constanti labore subiugatis, dum Osiri-
dem restauro, Titanum crudelitate inuaditur Horus, fœtus tanto labore conce-
ptus. Dum, inquam, in sublimi illa, atque hucusque intentata hieroglyphicorum,
Typhonis sæuitia, hoc est, temporum iniquitate disperforum perditorumque reuo-
canda scientia laboro, domitisq; iam omnibus difficultatum monstris Osiridem
perditum in integrum restituo; Horum Titanum iniquitate perdo, id est, fœtum
hunc propriâ industriâ, labore summo, conatu pertinaci, studio denique contento
partum, iniqui rerum censores eripere omnibus modis fortassis conabuntur. Nam
in materia hac uti noua, rara, curiosa, ac rerum eximiarum abundantia & copia
plena, sic inuidiæ veluti fulgidæ gloriæ concomitantis vmbra quàm maximè ex-
posita, Aristarchorum quorundam peruersa iudicia, & reprehensiones Momicas,
quas nemo vnquam Doctorum, in tam arduo & glorioso puluere desudantium
effugere potuit, minimè defuturas præuideo; quorum tamen impugnationes cu-
randæ non sunt: tametsi enim omnem in hoc Opere perfectionem fortasse non
attigerim, non tamen nescio humanarum virium terminos circumscriptos, &
non nihil esse prodire tenus, si non datur ultra. Nam de præsentis argumenti
vel præstantia, vel utilitate, quam eorum explicatio & cognitio adfert, si pro di-
gnitate differere velim, nullus vnquam exitus reperietur. Esto itaque, non posse
me, non posse alium quempiam totum hoc mysteriorum pelagus exhaurire, latèque
exporreclum ambitum omninò perlustrare; ideonè præclaro & laborioso incepto
desistendum, quod vni præstare negatum sit? minimè. Summè hallucinantur
illi, qui nihil dignum, pretiosum nihil reputant, nisi quod omnibus numeris absolu-
tum fuerit; illi nequaquam homini in hac rerum caducitate constituto, sed in
alteram vitam abstracto, huiusmodi perfectionem reseruatam esse sibi persuadeant.
Desinant itaque tanta molis argumentum mihi exprobrare, rerum, quas ignorant,
impugnatores. Deo laboro, qui ut quod aggressus sum, ad exitum perducere
possim, pro infinita clementia concedet. Tu, Cæsar, iussisti, cui non obtemperare,
nefas rebar. Totus literarum penè Orbis ad progrediendum me extimulauit;
quid moror? Prodeat itaque Opus, in quo quicquid erroneum, mancum, muti-
lum & imperfectum, id totum meæ insufficientiæ; quicquid perfe-
ctum, & admiratione dignum, Deo Opt. Max.

adscribas velim.

DIATRIBE PROLYSORIA.

De Hieroglyphicis in genere.

CAPUT I.

De Etymo, origine, & propagatione Hieroglyphicæ doctrinæ.

Hieroglyphi-
cum quid sit.

Parabolarum
genus duplex
apud Ægyptios.

Hieroglyphi-
cæ quid incie-
derint Ægyptij.

Hieroglyphi-
cæ non saxis
tantum sed
alijs etiam
materijs incie-
sa.

S. Cyrillus.

Sapientia stu-
dium omni-
um floruit
apud aliquos.

HIEROGLYPHICVM, ἀπὸ τῆς ἱερῆς καὶ γλῶφης, id est, à Sacra sculptura derivatum, nihil aliud est, quàm Rei sacre symbolum saxis insculptum. Dicitur Symbolum, ut mysteriosi sensus ratio indicetur. Dicitur rei sacre, ut differentia inter symbola sacra & profana constituatur. Fuit enim duplex Ægyptiorum parabolarum genus, vnum *δημιώδες*, quod tritas & vulgares similitudines complectebatur; alterum *ἱερὸν*, sacrum, hoc est, è sanctiori quadam & magis arcana doctrina depromptum. Nam Ægyptios non, ut multi sibi hucusque falso persuaserunt, historias, non laudes Regum & Principum, non artes liberales, non aliud denique huius generis commentum, sed res sacras, vel ad divinæ naturæ proprietates, vel ad Angelorum Geniorumque ordinum, præsidiorumque distributionem, vel ad Theurgiæ, expiationumque sacrarum rationem spectantes, incidisse, paulò post apparebit. Dicitur *saxis insculptum*, non quòd alijs quoque materijs ea non inscripserint (nam & ligneis, papyraceis, testaceis, inuolucrorumque fascijs fimbrijsque ea insculpta reperio; sed quòd totam hieroglyphicæ doctrinæ substantiam ut plurimum templorum parietibus & valuis, Obeliscis, Deorum simulachris, saxeisque tabulis, ad ea toti posteritati contra omnes temporum iniurias duratura sincere exhibenda inciderint. Ea verò quæ privato Ægyptiorum vsui deservirent, cuiusmodi amuleta sunt omnibus communia, pro facultate cuiusque cuiusque materiæ insculpebantur. Cyrillus l. 9. adversus Iulianum: *Fuisse, inquit, apud Ægyptios quosdam enigmatum magnam industriam & gravitatem præstitos, quos illi non nunc solent ἱερογλύφους, qui templis & Obeliscis notas insculpebant, non vulgaribus utentes literis, sed alijs figuris rerum naturas effingentes, prudentiorum augebant scientiam.*

Quis porrò Hieroglyphicorum fuerit Author, tametsi vberimè in Obelisco Pamphilio deciderimus, quia tamen ibidem nonnulla omisimus, ea hinc opportunè inferenda putavi. Notandum itaque, nullam unquam ætatem extitisse tantis ignorantiae tenebris involutam, quæ non aliquem sapientiæ radium veluti per nubes emissum, saltem refracto sublustrique lumine vibraret. Est enim illa blanda conciliatrix, & quasi sui læna scientiæ illecebra, quæ hominem tanquam saginati corporis inutilem belluam perpetuò ad pastum nugatoriasque curas abijci minimè patitur, sed quandam honestatis faciem infixit pectori; quæ si excitata fuerit cre-
brius,

brius, illos, quos in animis hominum cernimus scientiæ igniculos, non obscure ventilabit. Atque hinc omnes artes scientiæque floruerunt, quibus animus contra sarcinam corporis, & istam salebrosam rerum exilitatem fortiter eluctatus effecit, ut lux ingenij in præclarissimis studijs adolesceret, tandemque ad formam scientiæ magis commutatam non mollibus quidem cliuis, sed varijs difficultatum anfractibus contenderet. Inter cæteros tamen mortalium neminem fortio-rem in hac agonistica literarum meta fuisse Hermete Trismegisto, ex Obelisco Pamphilio passim probatum fuit. Siquidem nihil adeo ipsi incumberebat, quàm ut Sapi-entiam à primævis Mundi Patriarchis traditam, omnium earum rerum, quæ in rebus humanis desiderari poterant, longè præstantissimam instauraret, & nè à plebeis ingenijs contaminarentur, hieroglyphicarum figurarum inuolucris ita implicaret, ut solis, quos ipse dignos aptosque iudicaret, suæ scientiæ medullam aperiret; reliquis extra ordinis Sacerdotalis à se instituti cancellos positis, cortice tantum relicto. Cum enim hunc Mundum ex tanta rerum varietate coagmentatum, quasi scenam politissimis imaginibus distinctam, contemplatus intueretur; rectè huiusmodi rerum creatarum simulachra τὰ Θεῶν σύμβολα, quæ ipse nobis per tot obiectas sui species inureret, totidemque literas magno diuinitatis fulgore illuminatas, quibus illud æternæ Mentis Numen nomen suum consignaret, pronuntiandas esse putauit. Atq; hinc prima hieroglyphicæ στοιχειώσεως rudimenta prodierunt; quæ à primis Patriarchis, Adamo, Enoch, Noëmo, Chamo adumbrata, ab Hermete omnibus numeris absoluta, in liberaliore formam per stupendam Hieroglyphicorum architecturam exurrexerunt; quæ tanti semper deinceps inter Ægyptios fuit celebritate nominis, ut nec Moysen eam doctrinam dedignatum, vel ipse sacer textus adstruat, qui Moysen omni Ægyptiorum scientiâ præditum dicit, quam Philo in libro de vita Moy- sis, cuius verba alibi adduximus, aliam non fuisse dicit, quàm occultam Philosophiam, descriptam literis, ut vocant, hieroglyphicis, τὴν δὲ συνβολῶν φιλοσοφίαν ἣς ἐν τοῖς λαοῖς γεγραμμένη ἐπαδείκνυντο, καὶ δὲ τῶν ζώων δοξαίης, αἱ καὶ Θεῶν τιμῆς γεγραμμέναι; id est, *Notis animalium quæ ipsi venerantur pro Numinibus*. Ut vel ex hoc capite pateat quàm vetusta illa sit sapientia, quæ vel ipsum Moysen discipulum habuerit. Hermetem verò huius literaturæ Authorem fuisse, vel ipse Plato in Phædro docet, quem & Thautum siue Thoth vocat, & Philo Biblius, qui Sanchoniatonis, Authoris vetustissimi, Moy- si synchroni, historiam Græcè vertit, Tautum siue Hermetem Trismegistum symbolicæ literaturæ primum Doctorem apertè docet; quæ omnia fusissimè in secundo libro Obelisci Pamphilij comprobata sunt, ad quem Lectorem, nè eadem toties repetere cogamur, remittimus. Cum itaque hieroglyphica doctrina, eorumque Author multò ante Moy- sis tempora iam floruerit; certò ille alius esse non potuit, quàm Mercurius Trismegistus (quem Arabes ادريس Adris vocant) Sacerdos, Philosophus, & Rex maximus Ægypti, quemque tempore Abrahamæ, Misraimo primo Pharaone rerum in Ægypto potente, floruisse, in toto hoc Opere sat superque demonstratum fuit; quod Iamblichus primo de mysterijs capite, confirmat, ubi Pythagoram, & Platonem, Eudoxum, cæterosque Græciæ

Sacerdotibus solis hieroglyphicæ doctrina communicata à Trismegisto.

Hieroglyphicæ doctrinæ origo.

Moyses hieroglyphicæ doctrinæ instructus. Philo.

Hermes Trismegistus Author doctrinæ hieroglyphicæ. Plato. Philo Biblius.

Philosophos suam philosophandi rationem, ex colūnis Hermetis seu Mercurij, (vtique à nullo alio Hermete, nisi ab illo, quem descripsimus) didicisse, apertè docet; quem & ideo non immeritò totius literaturæ parentem nullo non tempore tota posteritas confessa est. Vide Obeliscum Pamphilium l. 2. cap. 1. 2. 3. vbi dicta hucusque omnigenis autoritatibus comprobantur. Quibus quidem præmissis, iam differentia, quâ literaturæ diuersarum Gentium ab Ægyptiaca Sacerdotali differat, assignanda est, vt multorum ea de re scrupulus eximatur, qui putant Chinesium, Brachmanum, & Mexicanorum literas verè hieroglyphicas notas esse.

CAPUT II.

Quomodo Hieroglyphica à cæteris diuersarum Gentium literis distinguantur, & potissimum in quo Characteres Sinensium ab Hieroglyphicis differant.

Characteres
significatiuos
conceptuum
omnes ferè
gentes ha-
bent.

Sinenses,
Brachmani,
Mexicani
potissimum.

NVllam ferè esse Gentem adeo barbaram, nullam Nationem ita incultā, quæ non suis ad conceptus sibi inuicem manifestandos characteribus vtatur, experientia temporum nobis innotuit. Non loquimur autem hîc de literis & characteribus certo quodam Alphabeto constitutis & definitis, sed de characteribus significatiuis, integrum alicuius rei certæ conceptum inuoluentibus. Et his præ reliquis Orbis terrarum gentibus, tres vsas esse Nationes constat, videlicet Sinenses, Brachmanes, & Mexicanos; de quorum literis & characteribus hoc loco differemus, ab Sinis exordium auspicaturi.

Characteres Hieroglyphici Sinensium.

Sinensium
characteres
quando insti-
tuti.

SInenses ex Annalium suorum temporumque concatenatione, primam literarum inuentionem ponunt trecentis ferè annis post diluuium; quarum primus institutor & Rex fuit nomine Fohi. Ita habetur in libro de successione Regum. Et prima characterum forma habetur in libro de formandarum literarum Chinicarum ratione, quem dum hæc scribo, mihi communicauit negotiorum causa ex Sinarum Regione Romam profectus R. P. Michael Boym Polonus è Soc: IESV, tum linguæ Sinicæ, tum rerum omnium ad dicti Regni mores & consuetudines pertinentium peritissimus; à quo quàm plurima ad Sinensium legendi atq; scribendi rationem spectantia oretenus excepi; ex quibus ea tantum, quæ instituti mei propria sunt, describam; reliquas quæ Sinarum Regnum, eiusque politiam, atque linguæ rationem concernunt, Lector curiosus copiosissimè descripta reperiet in dilucidatione summaria rerum Sinicarum, à memorato Patre vberimè & curiosissimè concinnata.

Chami po-
steri colonias
misisse viden-
tur in Sinas.

Dixi trecentis ferè post diluuium annis, eodem ferè tempore, quo filij Noëmi Mundo dominabantur, in vniuersi Mundi fines imperium pro-

propagantes, primam literarum inuentionem ab Imperatore Fohi detectam, non nisi à Noëmica stirpe eam edocto. Nam vti in primo Tomo relatum fuit, Cham primus ex Aegypto in Persiam, & hinc in Bactriam colonias suas transtulit, quem & eundem cum Zoroastre Bactrianorum Rege constituimus; Bactriana autem vltima Persidis Regio, Mogorum Regno contermina, ea loci opportunitate sita est, vt ex ea facile in Chinam, vltimam habitati Orbis terrarum Nationem, colonias, atque vnà prima literarum elementa, quæ à Patre Cham, & Mercurio Trismegisto Mesraimi filij sui Consiliario, primoq; hieroglyphicorum institutore, tamen si imperfectè didicerant, transferre potuerint. Certè vt ad hoc credendum inducar, magni momenti argumentum sunt veteres isti Sinensium characteres, hieroglyphicorum in omnibus æmuli. Primò siquidem ex omnibus rebus mundialibus primos Sinas characteres suos construxisse, tum ex Chronicis ipsorum patet, tum ipsa characterum forma sat superque demonstrat; siquidem non secus ac Aegyptij ex animalibus, volucris, reptilibus, piscibus, herbis, arborumque ramis, funiculis, filis, punctis, circulis, similibusque characteres suos, alià tamen & alià ratione dispositos formabant. Posteriores verò Sinæ rerum experientia doctiores, cum magnam in tanta animalium, plantarumque congerie confusionem viderent; Characteres huiusmodi variè figuratos, certis punctorum linearumque ductibus æmulati, in breuiorem methodum concinnarunt, quæ & in hunc vsque diem vtuntur. Quorum quidem tantus est numerus, vt hodie è summorum literatorum numero non habeatur, qui ad summum octuaginta characterum millium notitiam non possederit; atque adeo, quantò quis plurium literarum cognitionem habuerit, tantò cæteris doctior habeatur. E quibus tamen decem millia ad idioma perdiscendum, vt tolerabiliter conuersari possit, sufficiunt. Porro literas Sinæ nullâ ratione in Alphabeti morem, vt cæteris Nationibus consuetum est, dispositas, neque voces ex literis & syllabis compositas habent; sed singuli characteres singulis vocibus & nominibus respondent; adeoque tot characteribus opus habent, quot res sunt, quas per conceptum mentis exponere volunt; vt si totum Calepinum in eorum idioma quis vertere attentaret, eum tot diuersos & differentes characteres habere oporteret, quot voces ibi differentes sunt. Neque aut declinationibus, aut coniugationibus vtuntur; cum hæc omnia, vt paulò post videbitur, in ipsis characteribus implicentur; atque adeo magna memoria præditum esse oportet, cui vel ad aliquam saltem mediocrem eruditionem Sinis propriam pertingere sit animus; vt proinde non immeritò illi, qui per summos labores, & totum vitæ tempus in characteribus addiscendis impendentes ad summam eruditionem peruenerunt, primos in Regni administratione gradus titulosque sortiantur.

Sinensium
characteres
hieroglyphi-
cis similes.

Sinensium
characterum
multitudo
ingens.

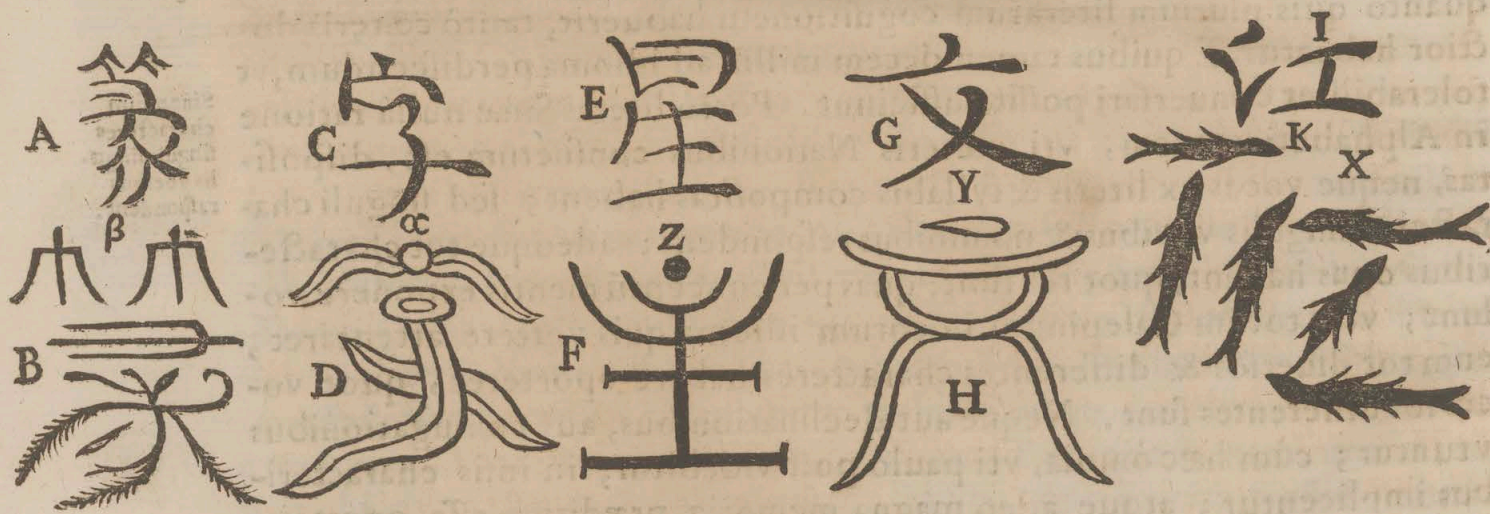
Sinensium
characteres
singuli singu-
lis vocibus
respondent.

Veterum Sinicorum Characterum Anatomia.

Sinicorum
characterum
veterum exem-
pla.

Sinenses An-
tiqui ex omni-
bus rebus
characteres
efformabant.

Diximus in præcedentibus, Sinas primæuos characteres suos ex omnibus rebus, quæ visui obijciuntur, assumpsisse, atque ex vario tantum harum rerum congestarum ordine & dispositione mentis suæ conceptus manifestasse. Hinc igneæ naturæ argumentum tractaturi, serpentibus, aspidibus, & draconibus utebantur, qui tali aut tali ordine & dispositione digesti, tale & tale quid significabant. In æreis rebus describendis, volucrum varia dispositione; in aqueo argumento, piscibus; in vegetabili natura describenda floribus, folijs, ramis; in sideribus, punctis seu circulis, quorum singuli singulas stellas exprimebant, utebantur; in reliquis indifferentibus argumentis ligna, globos, fila certa lege disposita adhibebant. Verum ut hæc luculentiùs pateant, hic primæuos veterum Sinarum Characteres apponendos duxi, ut differentiam illorum à modernis, & hieroglyphicis Ægyptiorum luculentiùs videat curiosus Lector. Moderni enim non ampliùs figuratis eiusmodi characteribus vsi videntur, sed certis quibusdam ductibus linearum, qui tamen ductus figuratarum literarum Antiquis vsitatarum propè referrent, uti in sequentibus figuris apparet, in quibus litera A eisdem ductus imitatur, quos figurata litera B veterum. Idem apparebit in litera C modernorum, comparata ad literam veterum D, uti & E ad F, & G ad H, & I ad K, quarum vtrique flumen significat ex certa dispositione piscium, quam moderni per literam I ex similibus literarum ductibus efformatam imitantur.

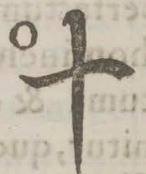
Huiusmodi itaque characteres figuratos, quâ dispositione diuersorum animalium figuratas primæui ad conceptus suos manifestandos ordinabant, eâdem posterius non quidem animalium, sed certis linearum, punctorumque tractibus, exhibebant, uti dictum est, qui mos in hunc vsque diem permansit, ut videre est in figuris paulò antè propositis A B C D E F G H I K, ubi loco ramorum, foliorum, piscium certo ordine dispositorum, moderni certis tractibus vtuntur, similibus tamen & quodammodo parallelis. Sed ad institutum nostrum reuertamur.

Differentia inter Sinenses & Hieroglyphicos Aegyptiorum characteres.

Diximus in præcedentibus, verisimile esse, posteros Chami colonijs in ultimam usque Sinarum regionem propagatis, vnà quoque & literas propagasse; non tamen tantò, quantò Aegyptiorum hieroglyphica, mysteriorum apparatu adornatas; sed quantum sufficiebat ad conceptus mentis exponendos, rudi Minerua comparatas. Certè inter Sinenses characteres *Cruz*, quæ tanto apud Aegyptios in honore habetur, & pissi-

*Cruz ansata,
& itaqua Se-
rapidis inter
Sinensium
characteres.*

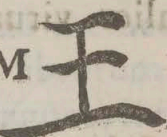
10 decem x^{ve}

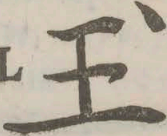
Terra he^{ve} N

Rex uam M

Petra gemma yu L

mè spectatur, vti figura O docet, quæ non secus ac apud Aegyptios denarium, numerum significat, perfectionis symbolum. Huic si subiiciant aliam lineam, vt in N compareret, efficitur character qui terram significat. Si aliam lineam superius inferiori parallelam, vt in M compareret, adijciant, efficitur character qui Regem significat. Si lineolam, vt in L apparet, adijciant huic figuræ, character efficitur qui gemmam significat. Qui tres ultimi characteres vt in suo genere perfectionem quandam indicant, ita non incongruè per crucem constituuntur.

Et tamen si non secus ac Aegyptij ex varijs animalium, vegetabilium, instrumentorumque congerie, sensa mentis

sua exposuerint; magna tamen inter vtramque scribendi rationem differentia extitit. Aegyptij enim hieroglyphica nequaquam in communi conuersatione adhibebant, neque licitum erat vnicuique eadem addiscere; sed qui ex lege & instituto politico ad id deputabantur; neque enim temerè, aut ἀλόγως animalium figuris utebantur, sed per occultas eorum virtutes & operationes, summa in natura rerum, vt ex toto Opere patet, mysteria significabant. Præterea literæ hieroglyphicæ non simplices voces, aut nomina, sed integros conceptus ideales inuoluebant; ita Scarabæum intuentes, non animal, aut Solem præcisè, sed occultas operationes, quas non tantum Sol materialis in hoc sensibili Mundo, sed & archetypus in intelligibili Mundo efficit, intelligebant. Quæ omnia in Sinensium characterum structura deficiunt; cum hi præcisè solum ad vocum, nominumque simplices conceptus indicandos, nullo alio sub ijs latente mysterio, instituti sint. Non nego tamen, Sinas subinde diuersorum characterum significata ita adaptare, vt inde ingeniosæ allusionis significatio emergat, quæ tamen ad subtilitatem, hieroglyphicorumque argutas allusiones minimè accedunt, vt ex sequentibus literarum compositionibus patet; vbi character C, idem significat, quod afflictum esse, & componitur ex duobus characteribus B & A, quorum ille cor, hic portam significat; quasi di-

*Differentia
inter chara-
cteres sinen-
sium, & hiero-
glyphica
Aegyptiorum*

*Characterum
Sinensium
exempla varia,
eorumque
explicatio.*

Porta

A

Cor

sin B

心

Afflictus muén

C

Homo

gin

D

Rex

uam

E

Sol

gre

K

Perfectus teiuén

F

Luna

yu'e

I

liuén
Amore alicu-
ius captus.
Mulier, filum,
verbum.

G

Claritas

mín

H

rafter H idem significat quod claritatem; componiturque ex chara-
cteribus I & K, quorum ille Lunam, hic Solem indicat, quasi omnis ab his-
ce luminaribus Mundi claritas scaturiat. Innumeros alios huiusmodi cha-
racteres habent Sinæ, ex diuersorum characterum coagmentatione com-
positos, quibus non sine ingenio ad arcanas rerum significationes allu-
dunt; quos consultò omittimus.

His itaque expositis, nè quicquam circa hoc argumentum scitu di-
gnum omisisse videamur, paulò fufius de Sinicæ linguæ ratione discurre-
re hoc loco visum fuit, præsertim cum non tam meâ voluntate, quàm alio-
rum

dicerent, portam cordis clausam esse; homo enim, dum in afflictione consti-
tus est, omnes spiritus intra cordis por-
tam concentrari sentit, unde timor,
metus, afflictio. Iterum dum homi-
nem perfectum indicare volunt, cha-
racterem F formant, qui ex caracte-
ribus D & E, quorum hic hominem, il-
le Regem significat, componitur; quo
indicare volunt, Regem inter homines
solum perfectum esse. Rursus, chara-
cter G hominem indicat amore alicu-
ius captum, & ex characteribus tribus
componitur, quorum vnus a mulierem,
alter b filum, tertius c verbum indicat;
indicaturque hoc ipso, quod sicuti filo
seu chorda res attrahimus materialiter,
& verbo moraliter homo hominem,
sic mulier virum. Hoc pacto cha-

rum complurium instantibus precibus, ad id præstandum sollicitatus adi-
gar.

Cum itaque lingua Sinica mirum in modum æquioca sit, vnum-
que verbum sæpe decem, sæpe viginti res differentes, sola accentus di-
uersa prolatione enunciata, significet, illa suprâ quàm dici potest, dif-
ficilis redditur, & non nisi summo labore, intenso studio, & cum mille
reflexionibus addisci potest ab exteris. Mandarinæ toti Regno commu-
nis est, eiusque principalis vsus est in Curijs & aula Regis, quæ sunt Pa-
quini, & Nanchini, estque in toto Regno eadem, quæ in Hispania Castel-
lana, & in Italia Toscana. Characteres toti Regno Sinarum, vti & Iapo-
niæ, Coreæ, Conchinchinæ, Tonchini communes sunt; idioma diuersissi-
mum est: hinc Iapones, Conchinchinæ, Coreæ, & Tonchini gentes, libros
& literas hoc characterum genere scriptas intelligunt quidem, sibi tamen
mutuò loqui, ac se inuicem intelligere loquentes non possunt; non se-
cus ac figuræ numerorum toti passim Europæ vsitatæ ab omnibus intel-
liguntur, tametsi voces, quibus pronunciantur, diuersissimæ sint; chara-
cteres enim signa sunt conceptuum rerum omnibus communium. Hinc
aliud est, nosse characteres Sinicos, aliud Sinicâ linguâ loqui; posset enim
externus quidam bonâ memoriâ præditus, & studio coniuncto, ad sum-
mam eruditionem ex librorum Sinicorum lectione peruenire, tametsi
neque loqui, neque linguam intelligere posset. Quia tamen idioma in
Dei causa negotiantibus Apostolicis Viris omninò necessarium est; hinc
iuxta Musicas notas, *ut, re, mi, fa, sol, la*, ascensus descensusque Sinicorum
accentuum in pronuntiatione obseruatorum, quibus in linguæ difficul-
tate superanda iuuarentur, notas inuenerunt; quas supra Europæo modo
scriptas dictiones Sinicas, sequenti modo exprimunt *ˊ, ˊˊ, ˊˊˊ, ˊˊˊˊ*. Prima no-
ta, quinque, Sinicorum accentuum, *ˊ* respondet Musico *ut*, & sonus seu
enunciatio Sinicè vocatur *chō p'im*, quasi dicas, prima vox prodiens
æqualis. Secunda nota *ˊˊ* respondet Musico *re*, & sonus Sinicè vocatur
p'im xim, quasi dicas, clara vox æqualis. Tertia nota *ˊˊˊ* respondet Musi-
co *mi*, & sonus Sinicè dicitur *xām xim*, id est, alta vox. Quarta nota
ˊˊˊˊ respondet Musico *fa*, Sinicè dicitur *Kiū xim*, id est, abeuntis alta vox.
Quinta nota *ˊˊˊˊˊ* respondet Musico *sol*, Sinicè dicitur *gē xim*, id est, ingre-
dientis propera vox. Sic verbi gratia vnica dictio, *ya*, scripta Europæis li-
teris, notis quinque superioribus affecta, enunciari debet diuersis voci-
bus & accentibus, quemadmodum conscribitur ab Sinis diuersis chara-
cteribus. Vt significationes diuersas eadem pronunciata dictio ingerat

Dens *ya* 牙

Mutus *ya* 哑

Excellent *ya* 雅

Stupor *ya* 訝

Anser *ya* 鴨

auribus audientium, oratio verò paulatim prolata Mu-
sices referat ad tactus tempora. Ex monosyllabis dictio-
nibus (nulla enim apud Sinas polysyllaba) ordinatam
harmoniam. Figuras quinque vocalium seu accentuum
suprà positorum expressimus hinc vt vides.

Dictarum notarum ope exteri linguam addiscunt,
quanto tamen cum labore, quantisque reflexionibus,
facilius est cogitare, quàm calamo depingere. Sinæ

C

verò

Sinica lingua
difficillima.

Mandarino-
rum Sinen-
sium lingua.

Character
Sinenfium
idem cum
Iaponiorū, &
aliarum Na-
tionum adia-
centium.

Sinenfium
character
idem signifi-
cat diuersa
pro varia
accentus mu-
tatione.

Accentus re-
pertus ab Eu-
ropeis ad Sini-
cos characte-
res pronun-
ciandos.

verò huiusmodi accentuum virgulis non vrantur, sed ad huiusmodi pronuntiationes, vti ferè omnes nationes, à pueritia assuescunt, quanquam illorum literati quamlibet literam accentu sibi debito pronuntiandam, non solum in actu exercito, verum & in actu signato sciant & doceant. Mirantur autem Europæos pronuntiata verba eorum, literis Latinis scribere posse, & tam genuinè repræsentare; & eum, vti diximus, & suo & nostrate Alphabeto careant, quilibet ipsorum character prima litera esse potest, & media, & vltima, cum vnaquæque vocem, & dictionem integram significet; quæ quidem voces magnam habent significationum varietatem; v. g. hæc vox y, minimum triginta differentes significationes pro diuersitate literarum & pronuntiationis habet. Iterum prima litera v. g. Chùn in lingua Mandarinà aliter, aliter in Iaponia, aliter in Regnis differentibus pronuntiatur, tametsi idem semper significet. Sic qui videt hanc literam , format conceptum cùn, quod idem est, ac reuereri; & sic de alijs; & hinc est quod dixi, qui vnam ipsorum linguam vnà cum literis nouit, non solum in totum Regnum Sinarum, verum in multa alia scripto peragrarè poterit. Sed his propositis iam tempus est, vt veterum Sinarum characteres examinemus.

Characterum antiquissimorum Chinesium explicatio.

Characterum antiquissimorum Chinesium explicatio.

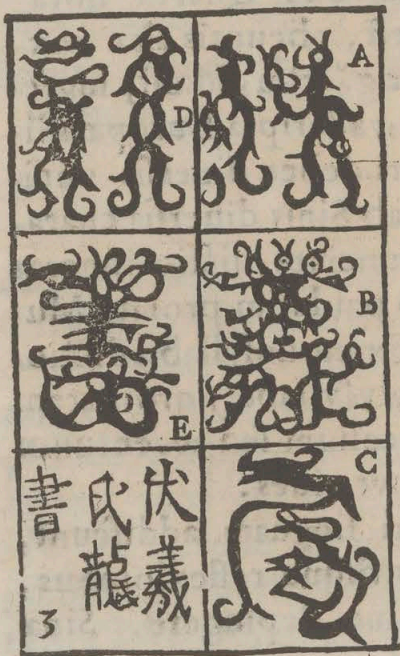
Sinenses antiqui Ægyptiorum more varijs rerum naturalium figuris utebantur ad scribendum. Sinensium Imperator primus characteres ex serpentium figuris inuenit.

Primæui Sinæ, vti dixi, Ægyptios, à quibus descendebant, secuti, scripturam suam non literarum compositione, sed figuris, ex varijs rebus naturalibus compactis, peragebant, quibus quot conceptus rerum, tot signa diuersa respondebant. Primus Sinarum Imperator Fohi certum quoddam characterum genus inuenit, ex serpentibus & draconibus confectum, quo vsum serunt Annales Sinici; vnde & liber, quem de rebus Mathematicis & Astrologiis conscripsit, draconum liber dicitur: Characterum formam hic apponimus, signanturq; literis A B C D E, qui quidem

characteribus modernis Sinarum, numero 3 signatis, sic explicantur: Fohi xilum xù, hoc est, Fohi draconum liber. Vides hic serpentes mirè intricatos, & in formas varias, pro diuersitate rerum, quas illis significabant, transformatos; tametsi vix sint inter Sinas, qui eorum notitiam habeant, vtpote nimia vetustate deperditorum.

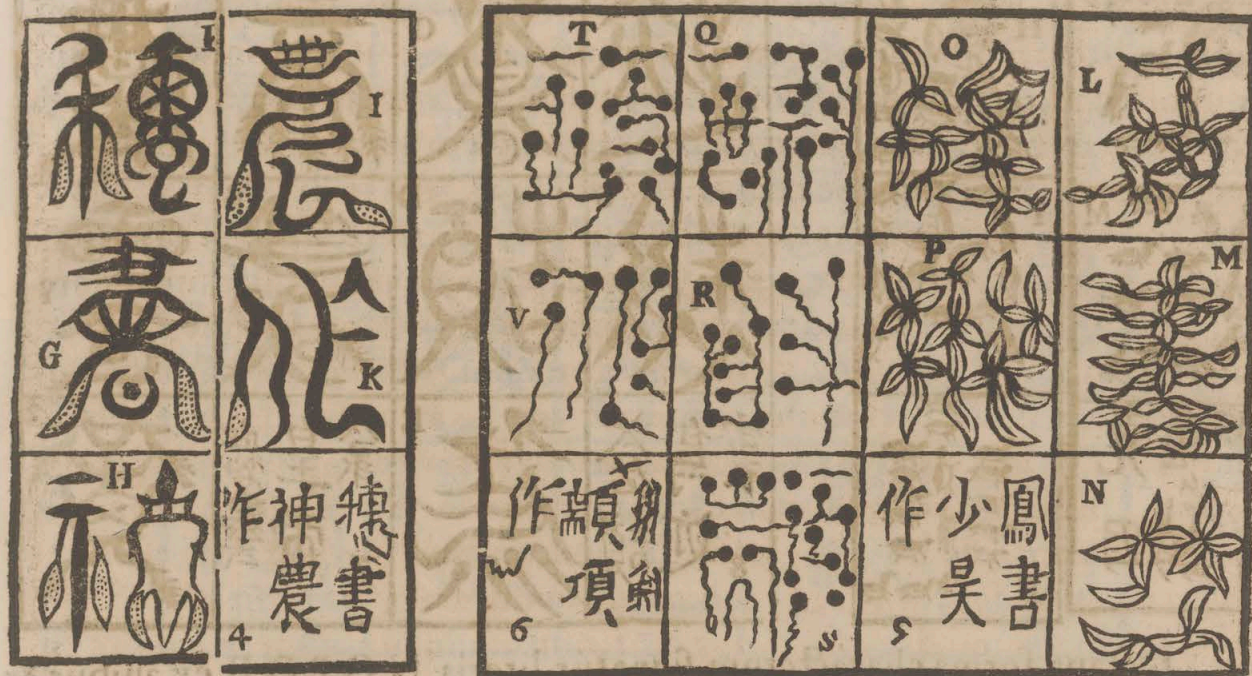
Secunda priscarum literarum forma ex agriculturæ rebus desumitur concinnaturque, quo priscus Sinarum Rex nomine xim Nùm, in describendis rebus ad agriculturam pertinentibus vsum est; & nomina Sinica numero 4 signata satis indicant, vt sequitur: Chum xu xim Nùm cò, id est, agriculturæ literas xim Nùm Rex fecit; id est, similibus scripturis vsum est; characterum forma

si-

Characteres Sinenses ex agriculturæ rebus desumpti.

signatur literis F G H I K, & hoc ordine legi debent, vti sequitur i colum.

Figurae quae continent
2. 3. & 4. for-
mas caracte-
rum.

Tertia literarum forma, ex alis Auis, cuæ Fumhoam dicitur, omnium quam oculus spectare potest, pulcherrimæ, vario pennarum alarumque situ constructa est; atque hisce notis vsus esse Xau-hoam Imperator priscus, librumque de volucris hisce literis concinnatum scripsisse dicitur. Ita characteres Sinici numero quinto signati exprimunt; Fum xù Xau hoam cò, id est librum, Fum hoam, Xau hoam fecit, & hisce ac similibus characteribus conscripsit; characteres prisci signantur literis L M N O P, & hoc ordine legi debent; moderni verò characteres Sinici eos explicant eo modo quo dictum est. Vide binas columnas, vlt. & penult.

Quarta priscorum characterum forma exhibetur signis Q R S T V, ex ostreis & vermiculis constructa; ita Sinici characteres signati numero 6, totidem literis eos explicant: Liteu Chuen kim cò, hoc est, notæ ostrearum & vermiculorum, quos Chuen kim Rex fecit, & librum hisce & similibus exaravit. Vide columnas binas supra exhibitas.

Quinta characterum vetustorum forma exhibetur in sequenti pagina literis X Y Z A B, ex herbarum radicibus composita; & hisce prisci utebantur, in literis & libris conscribendis; atque hoc pacto eos explicant Sinica nomina signata numero 7. Kim yun hoam ty chuen, id est, literæ quibus scribebant literas & libros.

Sexta characterum forma, signata literis C D E F G, componitur ex decurtatis auium vestigijs, quibus vsus est olim Rex Choam ham; ita Sinici characteres signati numero 8 explicant: Choam ham miao eye chi; id est, Choam ham ex auium decurtatis vestigijs descripsit libros. Figura sequitur.

Septima characterum forma, ex testudinibus constructa signatur literis H I K L M; quos inuenit Yao Rex. Sic explicant nomina Sinica signata numero 9: Yao yn quey cò, id est, Yao Rex per testudines fecit literas. Figura quoque sequitur.

Octava forma characterum signatur literis N O P Q R ex anibus & pauonibus; ita indicant Sinicæ notæ numero 10 signatæ; Su gney niao cyò chuen; id est, Su historiarum per animum & pauonum literas describebantur.

Nona characterum forma signatur literis S T V X Y, & ex herbis, alis, & fascijs constructa videtur; ita Sinicæ notæ numero 11 significant; cha yè fi mien çò, id est, herbarum, alarum, fasciarum literæ.

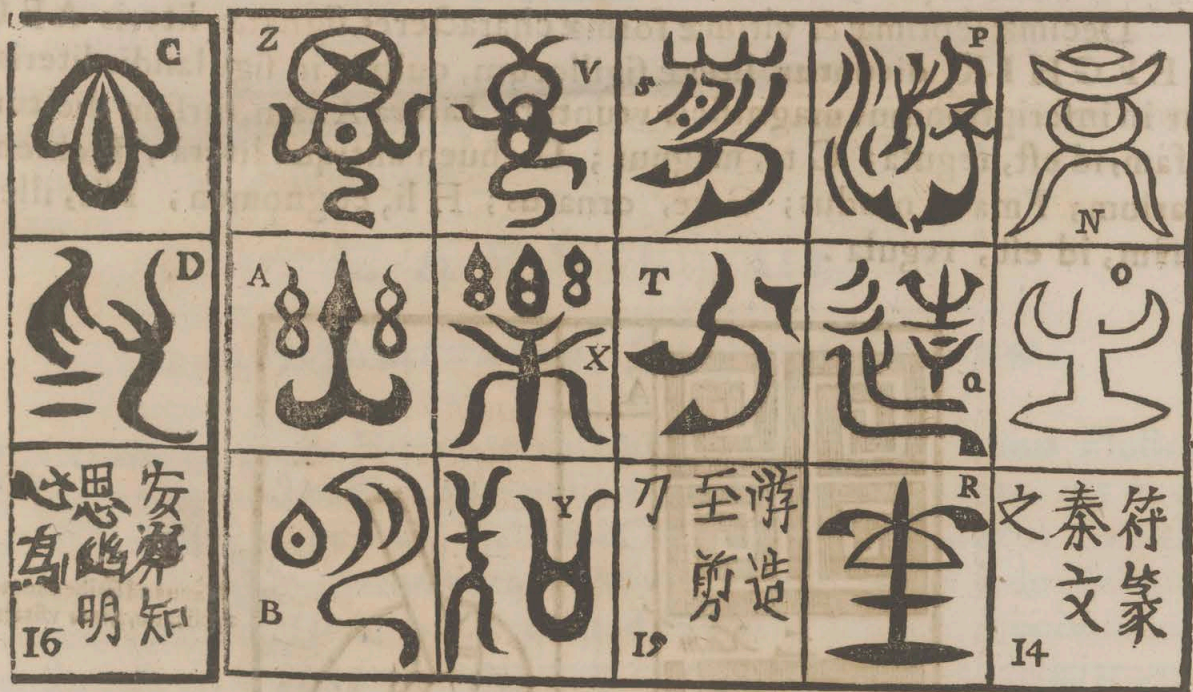
Decima characterum forma signata literis Z A B C D, sic à Sinicis literis 12 numero signatis exponitur: çò xi ho ki uen, id est, has literas çò Author tabularum quarundam recordandi gratia componebat. Vide sequentem figuram.

Vndecima characterum forma signata literis E F G H I, exhibet notas stellarum & plantarum; ita explicant Sinici characteres numero 13.

çu guey sym so chuen, id est, de çu guey, literæ plantarum & stellarum.

Duodecima characterum forma literis K L M N O signata, vocantur literæ edictorum, olim vsitatæ; ita docent Sinica nomina numero 14. Fu chuen tay uen chi, id est, literæ edictorum, priuilegiorum, & magnarum compositionum.

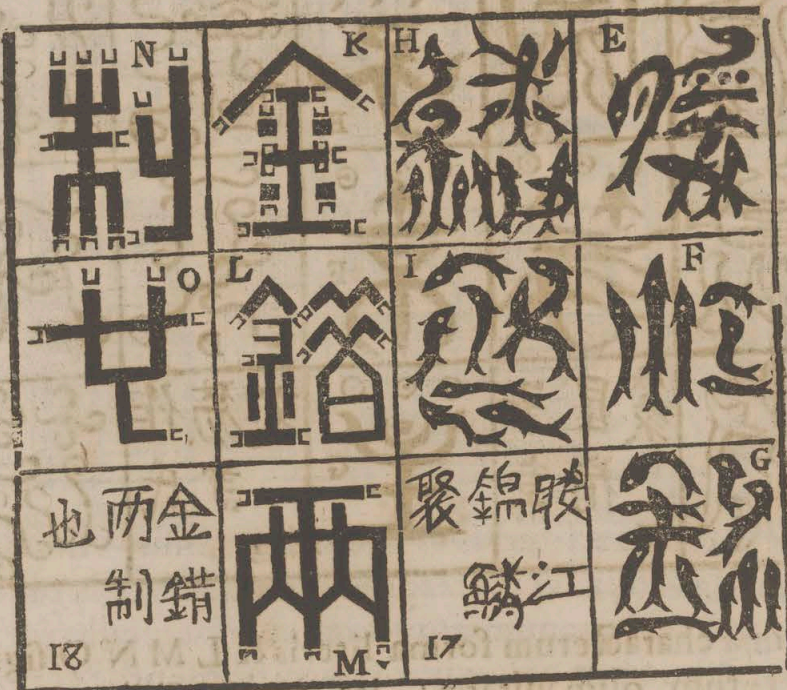

Decima tertia characterum forma signata literis P Q R S T exprimit literis numeri 15. Yeu çau chi cyen tao.

Decima quarta forma signata literis V X Y Z A B C D, sunt literæ quietis, lætitiæ, scientiæ, discursus, obscuritatis, claritatis; ita exponit numerus 16. Ngan lo chi su yeu min sym quey.

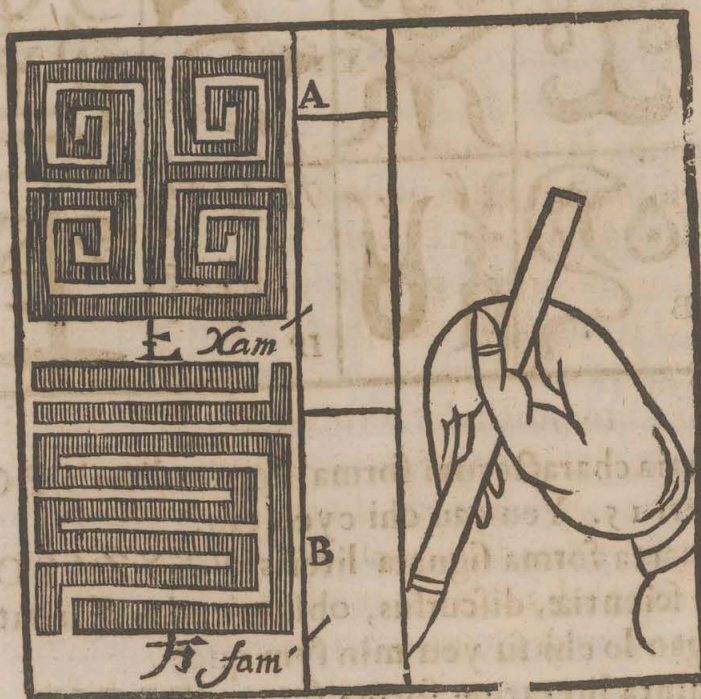
Decima quinta literarum forma signata E F G H I ex piscibus composita.

posita fuit; ita numerus 17 explicat, Ngun kiam mien lien cyeu, id est, obscuri fluminis, & piscium squamatorum coaceruationis literæ.

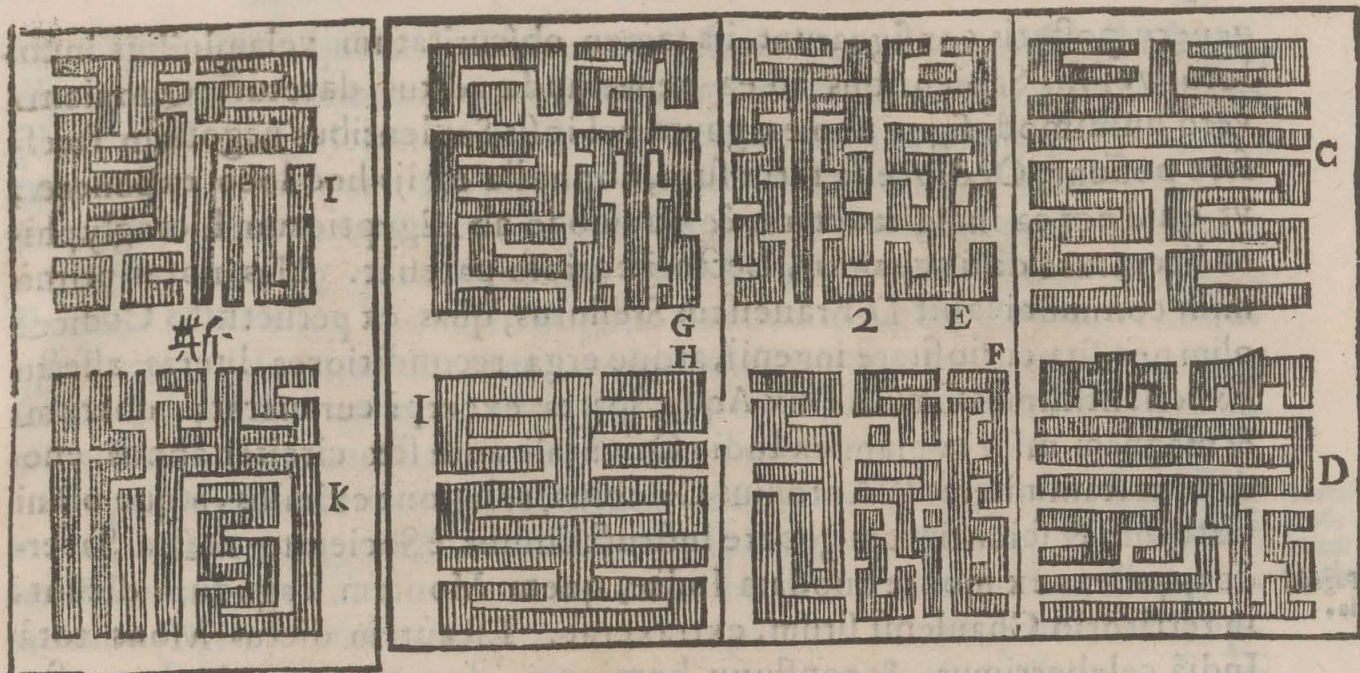
Decima sexta literarum forma signata literis K L M N O, vti legi non potuit, ita nec compositio, & structura literarum innotescere valuit.

Decimæ septimæ & vltimæ formæ characteres, signatæ literis A B C D E F G H I K, dicuntur literæ sigillorum, quibus in sigillandis literis, aut in inscriptionibus magnificis vtuntur. Litera A xam, sursum dicitur, B fam, id est, regula; C ta, magnus; D chuen antiqua litera; E chien, diarium; F mao, modus; G xè, ornatus; H li, cognomen; I su, ille; K fam, id est, regula.

Manus ad scribendum applicatio, Sinis vtitur.

At-

Atque hæ sunt formæ literarum veteribus Sinis vsitatarum; quas hic fusiùs exponendas duxi, vt correspondens cum hieroglyphicis luculentius pateret. Quòd verò manum adpictam cum penicillo intueris, scias Sinenses non vti nostratibus calamis, neque atramento, verùm in lapide marmoreo tantillum de nigro colore atterunt ad imbuendum penicillum, quem eâ ratione, cùm scribunt, aut potiùs cùm pingunt, digitis tenent, vt in præcedenti figura apparet. Plura de huius linguæ proprietate, vt & varia lectiõis peragendæ specimina vide in Opere de monumenti Sinici vetustissimi interpretatione; nolui enim hîc plura addere, nè Lectorem curiosum ad alia properantem diutiùs detinerem, & quia dicta huc vsque abundè declarant Sinensium characterum ab Hieroglyphicis differentiam, conuenientiamque.

CAPVT III.

De literis Brachmanum, siue Gymnosophistarum.

INter antiquissimos Hieromantas sapientiæ laude cumprimis illustres fuere Gymnosophistæ, quas posterì Brachmanes dixerunt. Et quod apud Chaldæos Magi, apud Hebræos Cabalistæ, apud Græcos Philosophi, apud Ægyptios Sacerdotes & Prophetæ, hoc apud Indos fuerunt Gymnosophistæ. Hi enim, vt est apud Philostratum & Xenophontem, relicto fallaci insipientium hominum consortio, omnium deliciarum, opum, commoditatum posthabitis voluptatibus, soli Sapientiæ studio incumbentes, vitam in deserto Orientalis Indiæ agebant; erant ijs in cibum herbarum radices, fructus, similiaque quæ benigna mater Tellus ijs suppeditabat vitæ subsidia; aquâ saluberrimâ sitim exinguebant; pro domo antrum, pro cubili terra graminibus folijsque instrata. Hisce itaque vitæ institutis ad magnam rerum notitiam peruenerunt; atque insignia naturæ sacramenta, nè sibi solis, vixisse viderentur, certo scripturæ gene-

Gymnosophi
stæ seu Brach
manes.

Xenophons.

Eorum viuendi
ratio.

Brachmanum
seu Gymno-
sophistarum
character.

genere posteris consignarunt, ijs tamen obſcuritatum velaminibus inuoluto, vt ſolis Sapientibus ad ea penetranda aditus daretur. Quoniam, verò huiusmodi ſigna non exiguum vel iſſis Sapientibus negotium facere poſſunt, Oedipi eſſe ratus ſum, nonnulla ex ijs hoc loco exponere, vt quid per ea indigitauerint, & quomodo ab Ægyptiorum hieroglyphica literatura diſtinguantur, Lectori curioſo pateſcat. Has notas primò mihi communicauit D. Franciſcus Stellatus, quas ex peruetuſto Codice olim pro ſua curioſitate ingenij, atque erga reconditiores literas affectu Excellentiſſimus Cæſius Dux Aquæ Spartæ excerpſi curauerat; quarum & magnam mihi copiam ex India Orientali ante ſex circiter annos enodandas tranſmiſerat P. Antonius Ceſchius, religione eximius, atque omni virtutum & ſcientiarum genere inſtructiſſimus, è Societate noſtra Sacerdos, qui eas ex monte quodam Indiæ, quem Montem Pagodum dicunt, in territorio Chaulenſi ſitum, extraxerat. Eſt autem dictus Mons totâ Indiâ celeberrimus, & confluxu hominum illuc peregrinationis cauſâ confluentium frequentiſſimus, ita ex omni parte plenus, vt non niſi ex vno latere ad interiora aditus pateat; totus quantus huiusmodi characteribus inſcriptus, qui apud omnes in magna veneratione & cultu ſunt. Has itaque, pro ſuo erga boni communis promotionem affectu, memoratus Pater Ceſchius exſcriptas ad me tranſmiſit, vt meam in ijs exponendis induſtriam experiretur.

Mons Pagodū
in India.

Brachmanū
ſeu Gymnoſo-
phiſtarum
characteres
vtrum ſint
hieroglyphici

Quæritur igitur; an huiusmodi characteres verè hieroglyphici ſint? Reſpondeo, dupliciter hieroglyphica conſiderari poſſe; vel vti ſigna ſacra tantum rerum arcanarum; vel vti ſunt magnorum myſteriorum ſigna, ex animalium, plantarum, inſtrumentorum, ſimiliumque occulta ſtructura compoſita; & hæc propriè hieroglyphica dici poſſunt; huiusmodi enim characteres non tantum rerum myſteriorum ſunt indices, ſed & ipſi in myſtica ſua ſtructura, earum, quas indicant, rerum proprietates continent; & tales fuerunt characteres hieroglyphici Ægyptijs proprii. Brachmanum vero characteres tametiſi res arcanas indicent, non tamen propriè hieroglyphici dici poſſunt; cum tantum nudæ & ſimplices dictarum rerum notæ ſint, arbitraria dictorum Sapientum inſtitutione dictis rebus impoſitæ, vt paulò poſt videbitur, ſicut characteres quos magica ſigilla vocant. Sed vt hæc apertiùs deducantur, paulò altiùs ordiri viſum eſt.

Mundum tri-
plicem pro-
bant Sapien-
tes.

Characteres
rebus Cœle-
ſtibus appro-
priati à Sa-
pientibus
Brachmani.

Sapientes illi ſiue traditione ab Ægyptijs acceptâ, ſiue propriâ inuen- tione & ſtudio acquiſita ſcientia, triplicem Mundum ponebant, Intelligi- bilem, Cœleſtem, Elementarem. Quos quidem tres Mundos ita ſibi in- uicem ſubordinatos credebant, vt inferior Mundus influatur à Cœleſti, & hic ab Intelligibili; adeoque nihil in Sublunaris Mundi ſinu deliteſce- ret, quod non ſuum in Sidereo Mundo aſtrum haberet, à quo influeretur, neque aſtrum, cui in Intellectuali Mundo non reſponderet Intelligentiâ, & aſtri Cœleſtis, & Elementaris dominatrix. Quæ ſententia, vt in præ- cedentibus diximus, proriùs Ægyptiaca eſt. Hinc duodecim ſignis Zo- diaci, ſeptem Planetis, & Elementaris Mundi rebus, certas quædam lite-
ras

ras assignarunt; quibus cui signo, aut planetæ quævis res subiecta foret, dignosci posset; præterea singulis tam signorum duodecim, quam septem planetarum proprietates, effectus, & operationes, vt paulò post videbitur, literis indicarunt. Hoc pacto res ad Medicinam, Agriculturam, Oeconomiam, Politicam, Ethicam, & Scientias pertinentes, totidem literis expresserunt; v. g. quos Saturnus, quos Iuppiter, quos Mars, quos Sol, Venus, Mercurius, Luna, in singulis duodecim signis Zodiaci effectus operarentur, determinauerunt; neque astris tantum multum tribuerunt, sed & ipsis Cœlis nullo ad astra habito respectu. Sed iam singularum memoratarum rerum characteres subiungamus.

Et primò quidem characteres Mundi triplices hi erant, quorum prior Mundum Intelligibilem, alter Sidereum, tertius Elementarem exprimit. Vniuersum verò sic exprimebant □. Verum characteres principalium Mundi partium hic apponamus, nè quicquam curiosarum rerum omisisse videamur.

Characteres
triplicis
Mundi iuxta
Brachmanas.

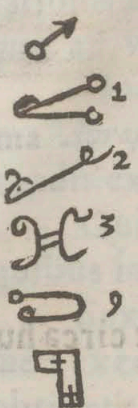
	Mundus Intelligibilis		Aqua
	Mundus Sidereus		Terra
	Elementaris		Animantes
	Vniuersum		Homines
	DEVS		Sensitiua natura
	Angeli		Vegetatiua
	Dæmones		Exhalationes
	Cœlum		Vapores
	Stellæ		Lapides
	Ignis		Metalla
	Aër		Materia

Quas verò hi characteres mysticas rationes contineant, penetrare non licuit; vnde verisimilius est, inter Magicos characteres connumerari, patum implicitum vel explicitum inuoluentes; cuius rei causa patet ex Arabum Magia, qui huiusmodi characteribus & libros, & amuleta referciunt, vti in Cabala Saracenica ostendimus, eosque vocant *حروف الهند* *haruf elhend*, id est, literas Indicas.

1. Notæ sequentes sunt secundum effectus Saturni in duodecim signis dispositi, & indicant omnia ea, quæ ei quouis modo subiecta sunt. Aliud enim Saturnus in Ariete, aliud in Tauro, Geminis, & Cancro, aliud in alijs signis operatur. In Ariete itaque notæ ei competentes indicant, in animæ bonis, profunditatem ingenij, mutationibus tamen expositi; in Tauro falsas apparentias, & visus deceptionem; in Geminis indicant characteres, itinera equo vel curru instituenda; in Cancro, dexterita-

Characteres
Saturni effe-
ctus signifi-
cantes.

crudelitatem, exterminium; in Libra vsque ad Arietem, ira, terribilia, varia.

Bellum

Seditio

Cædes

Tumultus

Rapina

Incendium

Excidium

Casus atrox

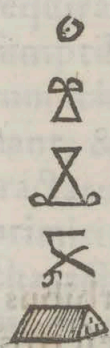
Ærumnæ

Vastatio

4. Notæ ad influxum Solis pertinentes, & iuxta duodecim signa dispositæ indicant in omnibus signis potentiam, regimen, maiestatem, & quæcunque regno conseruando necessaria sunt, vt ex sequentibus patet.

Characteres
effectus Solis
significantes.

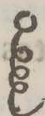

Politica

Regimen

Maiestas

Imperium

Liberalitas

Clementia

Fauor

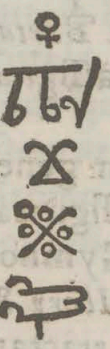
Iustitia

Rectitudo

5. Notæ ad influxum Veneris pertinentes, amicitias, amores, voluptates, & similia, beneuolentiam, gratiam, formam respicientia bona indicant.

Characteres
effectus Veneris
significantes.

Amor

Amicitia

Beneuolentia

Gratia

Pulchritudo

Affabilitas

Prodigalitas

Generatio

Filij

Bonum commune

6. Notæ quæ ad influxum Mercurij spectant, respiciunt omnia ea, quæ ad acquirendas scientias, artesque pertinent, vt sequitur.

Characteres
effectus Mercurij
significantes.

Ars

Natura

Inuestigatio

Argutia

Dolosa mens

Versatile ingenium

Scientia abdita

Consilium

Ratio

Characteres
effectus Lunæ
significantes.

7. Notæ ad influxum Lunæ pertinentes, ea propriè, quæ circa hu-
midam naturam versantur, respiciunt, vt sequitur.

Humiditas

Fœcunditas

Vegetabilium ybertas

Arborum bitumen

Intemperies

Instabilitas

Temperies mala

Animalium fœtura

Frigus

Characteres
Brachmanum
ad cœlos & si-
dera spectan-
tes.Lunæ cœli ef-
fectus secun-
dum Brach-
manes.

Sequuntur modò alij characteres, quos ipsismet Cœlis & orbibus,
non sideribus attribuebant. Primò septem Cœlos influxibus refertos,
in quibus Cabalici effectus & proprietates ipsorum recondebantur,
varijs literarum combinationibus comparatos exhibebant. In primo
Cœlo Lunæ, quod *Samayn* vocabant, septem generales influxus suis notis
expressi continebantur; quorum prima influentia dicebatur à Gymno-
sophistis *Lorpeny*, & res ad medicam rem pertinentes exhibebat. Se-
cunda *Tyrgara*, & res odibiles continebat. Tertia *Dana* nominata, res
ad scientias pertinentes. Quarta *Kalamia* dicta, res, quæ ad amores perti-
nent, indicabat. Quinta *Astimor* circa loquelam versabatur. Sexta *Bartaz*
de itineribus tractabat. Septima *Broel* interpretationis negotia assigna-
bat.

Mercurij cœli
effectus.Influentiæ
cœli Mercu-
rij.

Secundum Cœlum Mercurij, quod *Raquia* vocant, duodecim gene-
rales influxus continet, quorum vnusquisque suas sibi notas assignatas
habet, vti ipsi putant, magnarum virtutum. Prima influentia à Gymno-
sophistis vocatur *Armad*, & pacis significationes habet. Secunda *Ibory*, &
proportiones notat. Tertia *Lycy*, res ad separationes pertinentes tractat.
Quarta *Isary*, ad miserum statum pertinentia exhibet. Quinta ad labores,
& *Quym* dicitur; Sexta *Abythaur*, ad securitatem. Septima *Bathaya*, ad
fugam. Octaua *Abracy*, ad custodiam. Nona *Iguedy*, ad defensionem.
Decima *Laobry*, ad vindictam. Vndecima *Rabdy*, ad restitutionem. Duo-
decima *Artinomy*, res ad sanationem pertinentes continet.

Ter-

Tertium Cœlum dicitur *Suajun*, & Veneris sphaera est; tres generales influentias cum notis suis continet. Prima *Itasuny* dicta, refrigerationis negotium exhibet. Secunda *Lyathy*, motum notat; Tertia *Idalquy*, ad visum pertinentia sibi vendicat.

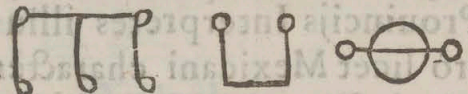
Veneris cœli effectus & influentia.

Quartum Cœlum Solis *Laon* dictum, duas influentias obtinet. Prima *Abrafas* res de diuinatione. Secunda *Paratpyel* res de consilijs agitando exhibet.

Solis cœli effectus & influentia.

Quintum Cœlum Martis *Mahum* dictum, notas habet duodecim, quibus influxus in duodecim menses indicantur.

Martis cœli effectus.

Sexti & Septimi Cœli influxus in exemplari defuerunt; in alio tamen exemplari Sextum siue Iouis Cœlum *Telut* dictum, has sibi figuras obtinet: Cœlum Septimum Saturni *Araboh* dictum ali

Iouis & Saturni cœlorum characteres.

as figuras continet. Habet præterea complures alios characteres, quibus duodecim signorum Zodiaci, duodecim mensium, hebdomadam, horarum tum diurnarum, tum nocturnarum influxus indicantur. Verum cum illa peculiarem tractatum requirant, & non adeo ad nostrum institutum conferant, & tempori, & sumptibus parcentes, consultò omisimus. Atque ex hac Gymnosophistarum schola, Arabes plerasque suas notas magicas, quas & Indicas nominant, & nullis non periaptis inscriptas, excerpterunt; de quibus fusiùs tractatum vide in Cabala Saracenica, ubi etiam, unde extracti sint, & unde primitiuam suam originem habuerint, indicatum reperies. Huiusmodi characteribus totus mons in India, quem Pagoda Canarim vocant Lusitani, eò quòd ab Orientalibus populis Dijs esset dicatus, exaratus cernitur, uti à teste oculato P. Ioanne Maracci, qui dum hæc scribo, Romæ Indiæ procuratorem agit, oretenus intellexi; tametsi dictæ notæ à nullo hucusque indigenarum intelligi potuerint; nec mirum; sunt enim ex earum numero literarum, quæ loco literæ, integram certæ alicuius rei significationem exhibent, uti ex interpretatione præcedentium patuit. Montis saxeam planitiem huiusmodi characteribus Veteres Indiæ Sapientes insigniebant, ea de causa, quòd putarent, hæc notas insignem virtutem & potestatem obtinere ad montem in Deorum, quibus dicabatur, tutela & inuiolabili custodia, conseruandum. Huiusmodi characteres sunt quicirca Crucem S. Thomæ Apostoli sanguine effigiatam incisi spectantur Meliaporæ in Narsinga; quarum interpretationem vide in Prodromo Copto folio 108, adductam. Atque hæc sunt quæ de Gymnosophistarum seu Veterum Brachmanum notis, dicenda existimaui.

Mons Pagodum plenus characteribus Gymnosophistarum.

CAP. V. T. IV.

De Literatura Mexicanorum, & an propriè hieroglyphica dici possit.

Mexicana lingua, & littera

Mexicani picturis loco litterarum utuntur.

Mexicani characteres seu figurae non sunt hieroglyphicae.

Numerorum nota apud Mexicanos.

Annorum nota apud Mexicanos.

Mexicani annum in 18 menses diuisabant.

Nouæ Hispaniæ indigenæ infinita penè idiomatum varietate inter se discrepant; quæ non tantum dialectis variant, sed planè inter se dissident. Inter eas verò excellit Mexicana, quæ & vicinis Nationibus, & longinquis, postquam Mexicani Imperij sui fines longè latèque propagarunt, tam communis esse cœpit, quam in Europa Latina, & in Oriente Arabica, ita ut in singulis ferè Prouincijs Interpretes illius habeantur, quos *Naquatlatos* vocant. Porro licet Mexicani characteribus litterisque, utpote scriptoriæ artis ignari, destituantur; quibusdam tamen picturis mentem suam exprimere conati sunt. Hisce enim primò Chronologiam Regum, rerumque ab ijs gestarum memoriam; deinde redditus & tributa regni, urbiumque; demum liberorum instituendorum leges posteris consignarunt, uti paulò post videbitur. Cùm itaque dicti characteres ex varijs animantium, herbarum, instrumentorum, similiumque figuris constructi sint; plerique hanc literaturam prorsus hieroglyphicam esse sibi persuaserunt. Verum hanc opinionem falsam esse, ex ijs, quæ paulò post adducemus, sat superque patebit. Siquidem certum est, nihil sub ijs latere arcanis rationibus inuolutum; sed figuræ ipsæ positæ, ipsas quasi actiones seu seriem rerum gestarum exprimunt, & non secus ac picturam quandam rei gestæ exhibent. Verum ut & hoc loco ad oculum rem demonstremus, nonnullas figuras ex varijs Mexicanae historiæ Scriptoribus extractas, explicandas duxi, ut instituti nostri ratio luculentius patefiat.

Numeri sic exhibebantur à Mexicanis. Vnus circulus *O* unitatem; duo circuli *OO* binarium; tres circuli *OOO*, ternarium notabant, & sic deinceps quemlibet numerum tot circulis exprimebant, quot numerus in se unitates continebat. Numerum 20 sic exprimebant *II*, huiusque notæ multiplicatione perueniunt ad 200 vsque, siquidem nota hæc bis posita 40; ter posita 60; quater posita 80; quinquies posita 100; decies posita 200 significat. Hæc quibus rebus apponebatur, tantum tributum istarum rerum soluendum significabant, uti sunt piperis, farinæ, frugum, armorum, similiumque, quæ passim in libris eorum de tributis persolutione Regi facienda, habentur. Hæc figura 400 significabat; bis posita 800; ter posita 1200; quater posita 1600 indicabat, & sic de cæteris. Sequens verò figura operosissima sanè, 8000 significat. Numeros alios præterquam dictos inter tributaria eorum monumenta reperire non potui. Habebant tamen, ut suprà dixi, alios, quibus in annorum computu utebantur, numeros, per circulos indicatos. Quod ut pateat; Nota, Mexicanos annum in octodecim Menses distribuere consuevisse, quorum vnusquisque viginti diebus constabat, quæ in se

se inuicem ducta totius anni currieulum constituebant 360 dierum; reliquos dies quinque superfluos intercalabant, neque quicquam operis illis diebus, Acoſta teſte, faciebant; ſed otio & Genio tantummodò indulgebant. Eoſdem dies in tredecim dierum claſſes, vt ita dicam, diſtinguebant, & præſcripto exiguo circulo inſtar O, toties, quoties opus erat, multiplicato, ordinem & numerum mutabant. Annos quoque in ſimiles claſſes atque ſecula diſtribuebant; conſtituebaturque ipſorum ſeculum quatuor eiſmodi claſſibus, id eſt, annis duobus ſupra 50; nec tamen in annorum deſcriptione pluribus, quàm quatuor figuris ſeu notis, ſcilicet caſæ, cuniculi, cannæ ſeu arundinis, & cultri utebantur, vt ſequitur; & ſic annorum tredecim claſſem ipſi pingebant,

Anno.

Seculorum
claſſes apud
Mexicanos.

1 Cuniculus

2 Arundo

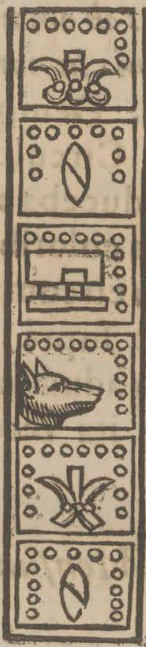
3 Culter

4 Caſa

5 Cuniculus

6 Canna

7 Culter

8 Caſa

9 Cuniculus

10 Arundo

11 Culter

12 Caſa

13 Cuniculus

Vltimo autem die quarti ſeculi ſui 52 annorum, omnia vaſa ſua confringebant, ignemque extinguebant. Nam cùm à maioribus ſuis accepiffent, Mundum ſeculari anno interiturum, id quinquageſimo ſecundo quouis anno operiebantur. Itaque totam noctem peruigilabant, metuentes nè vnquam ampliùs eluceſceret; Sole verò oriente, buccinis tibique lætitiã ſuam teſtabantur, & feſtum celebrabant, Dijs ſuis gratias agentes, quod nouum adhuc ſæculum Mundo prorogaſſent; noua ſibi vaſa & ſupellectilia alia comparabant, nouumque ignem à Sacerdote petebant; quæ omnia confirmat Samuel Purchas, in Opere de Mundi deſcriptione, & peregrinationibus Anglicè deſcriptis, tom. 3. l. 5. c. 7. fol. 106. his verbis: *In the order and rule of the partitions Wich are numbred for yeares, that partition Where there is a branch Wit à foottlicke à floWer, it doth ſignifie à bitter and vnfortunate yeare, Which the Mexicans had, and did feare, ſayng that their predeceſſeurs time out of minde did giue them Warning that ſuch yeares Which beſell euery two and fiſtich yeare Were dangerous, and vnfortunate, and bitter yeares. Becauſe that in ſuch yeares Were floods generally, and like Wiſe darkeneſſe of de-*

Mexicani ſin-
gulis ſæculis
ſuis Mundi
interitum
expeſtabant.Samuel Pur-
chas.

Ec lips

Eclips of the Sunne; and vniuersall earthquakes. and like Wise in such yeares they made, great sacrifice and ceremonies to their Gods, and gaue them salues to repentance, and did abstaine from all vices against the very day and houre of such a yeare. In the Which day generally they put out all their lights and fires till that day Were past; and being passed they kindled new lights bring bat out of a moan saaine by a Priest. Hoc est: In ordine & regula partitionum, quibus numerantur anni, illa partitio, in qua est ramus cum cauda floris, significat annum acerbum & infelicem, quem timent Mexicani, asserentes se à maioribus accepisse eiusmodi annos, qui semper post 52 annos reuertuntur, esse maximè periculosos, acerbos, & infortunatos, quia in huiusmodi temporibus sunt inundationes vniuersales, obscurationes quoque ob eclipses Solis, & vniuersales terremotus eueniunt; & istis annis magna sacrificia & caeremonias obtulerunt Dijs, penitentiam quoque egerunt abstinentes ab omnibus vitijs in ipsum diem & horam istius anni, quo die extinxerunt omnia lumina, & ignes, donec transisset; quo transacto accenderunt iterum lumina. Denique hoc 52 annorum seculum ita ad memoriam distinguebant. Circulo ducto ex centro pingebant Solem, & ab eo ad circumferentiam ducebant lineas quatuor, Orbem diuidentes in quatuor partes æquales, suis coloribus distinctas, viridi, cæruleo, rubro, & fusco, quæ singulæ ad oram circumferentiæ distinctæ erant in tredecim interualla, & suis notis, vt supra patuit, distinctæ, ac singulos annos extra circulum rudi pictura adumbrabant, quo quicquid memorabile accidisset, notabant; atque ita rerum gestarum memoriam ad posteros transmittabant.

Mexicani
quomodo
seculum
suum 52: ani
pingebant.

Mensium Nomina.

Mexicanorum
Mensium nomina.

- 1 Tlacaxipenaliztli
- 2 Tozcaetli
- 3 Hueitozeugli
- 4 Toxcali
- 5 Ezalioalitzli
- 6 Tecuilhuicintli
- 7 Hucitecuilhuitli
- 8 Miccatbuitcintli
- 9 Vcimicailh

- 10 Vchpaniztli
- 11 Pachli
- 12 Hueipachtli
- 13 Quecholli
- 14 Panquecaliztli
- 15 Hatemuztli
- 16 Tititl
- 17 Vzcalli
- 18 Coauitleuas

Mexicani
anni initium.

Initium anni ipsis à nostro Martio, iuxta Acoftam 26 Februarij. Menses autem non modò ista nomina, sed & suos characteres habebant, plerumque à festis sumptos, quæ in illos incidebant, aut ab anni tempestatibus.

Viginti quoque illi dies singuli sua nomina & notas habebant:

1 Gladiolus	Cipratli	4 Lacertus	Acuetzapalin
2 Ventus	Hecatli	5 Anguis	Cohuatli
3 Casa	Calli	6 Mons	Moxquintli
		7 Cer-	

7 Ceruus	Mazatl	14 Leo	Occlotl
8 Cuniculus	Tuchli	15 Aquila	Coban
9 Aqua	Atl	16 Bubo	Cozcaquabuitli
10 Canis	Itzcuintli	17 Templum	Olin
11 Simia	Ozumatl	18 Castellus	Texpatl
12 Scopæ	Malinalli	19 Pluvia	Quinuitl
13 Canna	Acatl	20 Rosa	Xuchitl

Quæ omnia vera esse Gomara prodit his verbis: *Eosdem hos dies & annos in tredecim dierum Classes distinguebant, & præscripto exiguo circulo instar literæ O, & toties, quoties opus erat multiplicato, ordinem & numerum notabant; annos quoque in similes Classes atque secula distribuebant; constabatque illorum seculum quatuor huiusmodi Classibus, id est, 52; nec tamen in annorum descriptione pluribus quam quatuor figuris seu notis utebantur, Casa, Cuniculi, Canna, & Cultelli. Annorum tredecim Classem vide supra pagina 29.*

Samuel Purchas verò in tertia parte peregrinationis Anglicæ his verbis hosce tredecim annos describit: *Concerning the pictures of blew in the margents of this historie it is to be vnderstood that euery seuerall space or partition, doth signifie one yeare and they bee the numbring of yeares; it is to be vnderstood that euery seuerall space or partition signifie the one seuerall yeare, and so they accounted el numbred euery yeare seuerally, prouiding to thirteene rondles. And from thence they began againe at the beginning in their accompt from one point or rondle, and so accordingly they did proceede in numbering againe, till they came to thirteene; and althoug that in the partitions or spaces seuerally, there be diuers figures yet the principall accompt of numbering, is that of accompt of de pictures or rundles there in contained; and althoug the names of de yeares that they giue to euery partition, from the number of the first point thill the thirteenth. Id est, Quantum ad picturas ceruleas ad marginem huius historie, aduertendum est, singula loca aut partitiones significant annum, & esse annorum numerum: ita vt loca seu partitiones sigillatim acceptæ significant totidem annos, & sic procedunt vsque ad tredecim circulos, & iterum incipiunt ab vno puncto seu circulo vsque ad tredecim, quamuis autem in singulis locis seu partitionibus sint diuersæ figurae, præcipua tamen ratio numerandi sumitur à numero figurarum seu circulorum qui in illis continentur, quamuis nomina annorum, quæ attribuunt singulis partitionibus, ab vno vsque ad 13 sint.*

Limbus figuræ O Q R S T repræsentat numerum 51 annorum, quibus regnavit Thanuch; quorum symbola iam supra exposuimus; figurarum verò intra limbum contentarum significationes hæc sunt, quæ sequuntur. A significat Regem Acacitli, B Quapan, C Ocelopan, D Aquexotl, E Tecincuh, F Tenuch, G Xominitl, H Xocoyol, I Xiuchcaqui, K Atoil. Qui sunt decem primi gubernatores & fundatores Mexici. L Tenochtitlan, repræsentat arma, quibus utebantur in acquisitione loci Tunal. N Aquilam significat, quæ ibidem nidulabatur; O habitationem siue mansinem eorum; P populum exhibet, loci Colhuacan; Q al-

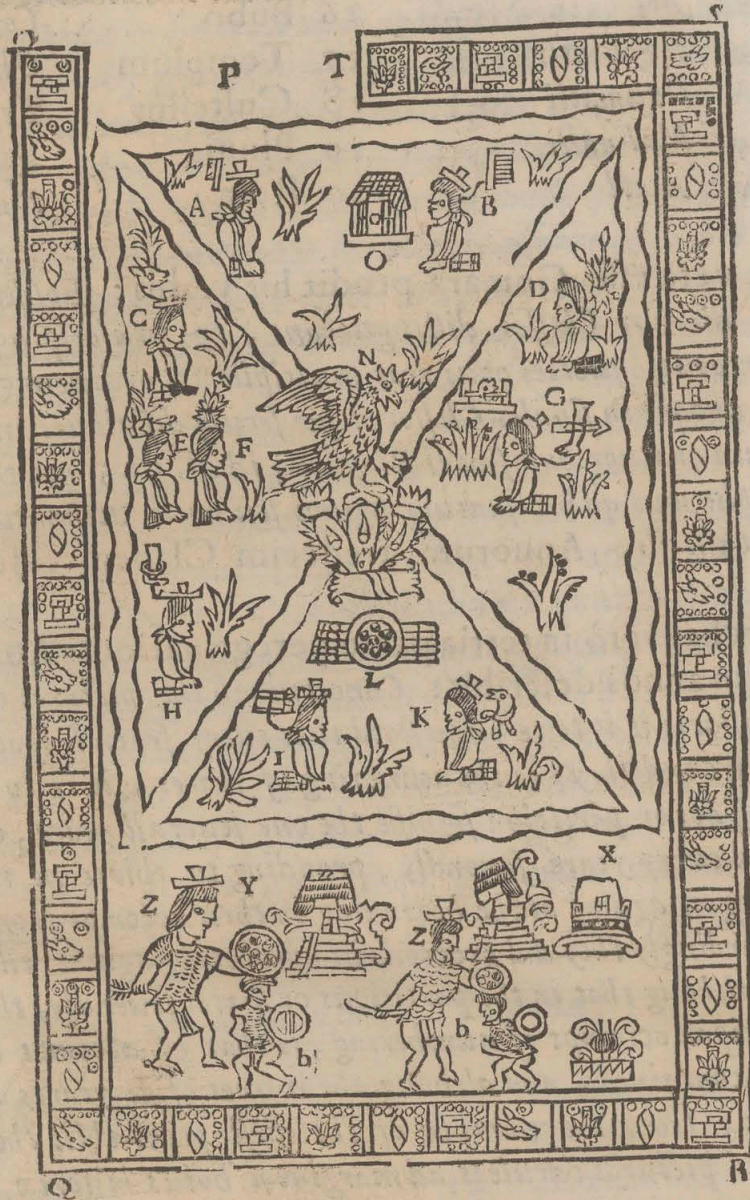
E

terius

Mexicanæ
picturæ inter-
pretatio.

terius loci dicti Tanayncan; Z Regem Tanuch, qui vi armorum acquirat dicta loca; b indicat subiectionem & subiugationem istorum populo-

Typus Scripturæ Mexicanæ, quæ primordia foundationis Mexicanæ Ciuitatis indicantur.

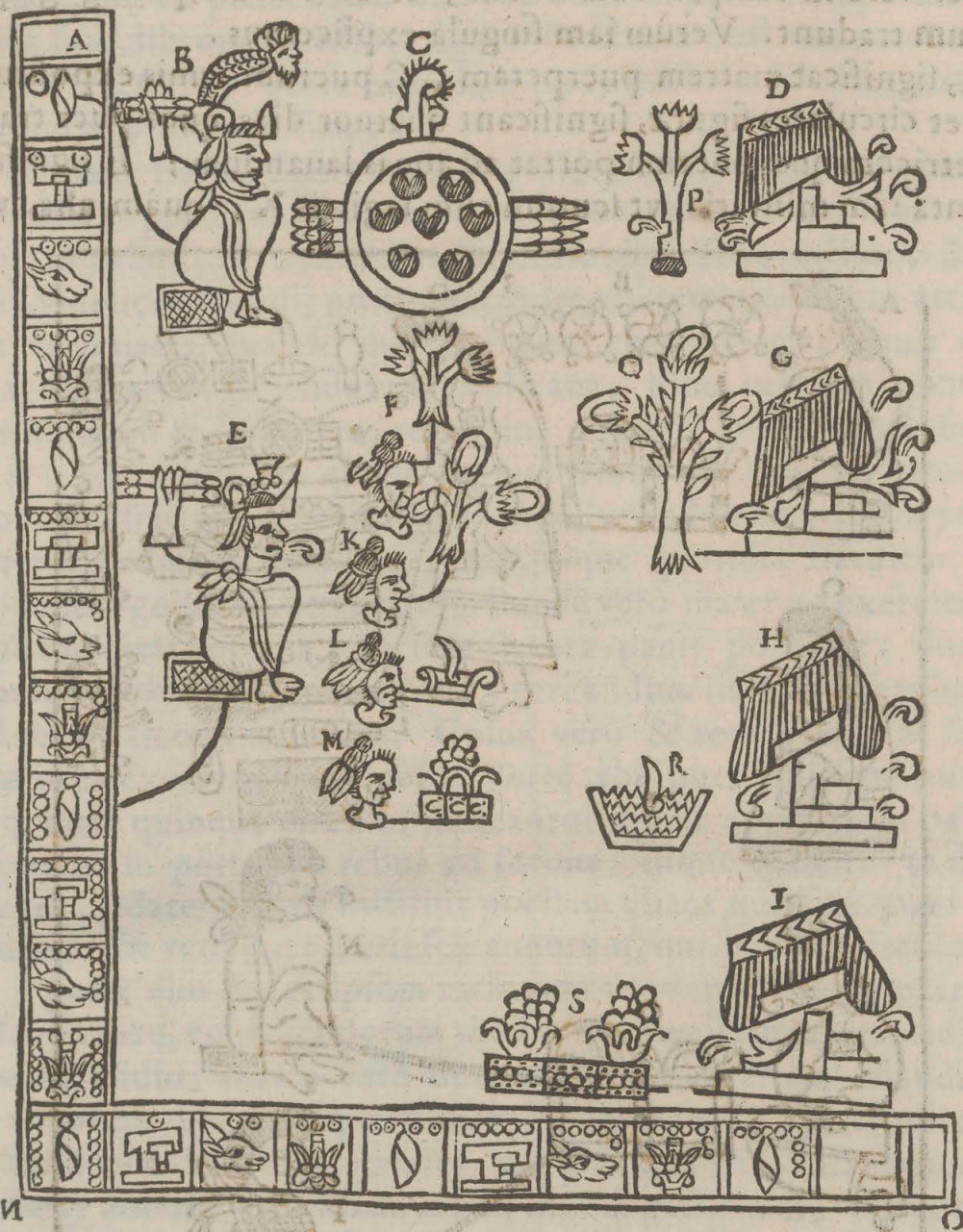

Alterius Mexicanæ figuræ interpretatio.

rum; PTYX significat vallum ex coaceruatione variorum paludis reiectamentorum, quæ vi ventorum in hunc locum coaceruata formam crucis Andreanæ exprimebant. Ex quo patet, hanc non tam scripturam, quam memorialia quædam signa ad historiam obiter indicandam, demonstrare.

Anno 1377 Tanucho successit II Rex Mexici Acampichtli; qui Mexicanam potentiam summè promouit, ob quatuor Ciuitatum subiugationem, in captiuitatem abductis earum Regibus; atque hanc historiam narrat sequens Schematismus, cuius hæc est interpretatio. B Regem II. Mexici Acampichtli dictum indicat; A, N, O, gnomon in 21 quadrata receptacula, ut supra diuisus, indicat 21 annos, quibus hic Rex Regno præfuit; C indicat scutum & arma, quibus usus est in expugnatione quatuor Ciuitatum, quæ signantur literis D G H I, cum figuris P Q R S, quæ sunt dictarum Ciuitatum insignia; nomina Ciuitatum sunt D Quau-nathuac; G Mizquic; H Caitlahuiac; I Xochimilco; E denuo Regem Acampich veluti expugnatorem dictarum quatuor Urbium D G H I, & quatuor earundem possessorum; quæ per quatuor capita F K L M expri-

exprimuntur, captiuitate & subiugatione triumphantem. Ex quibus pater hanc scripturam seu literaturam Veterum Mexicanorum nihil aliud

esse, quàm rudem quandam rerum gestarum per suas proprias imagines exhibitionem, nullo mysterio, subtilitate ingenij, aut eruditione fultam. Non secus reliquorum Regum historias exhibent, quas consultò omit-

timus. Habent Mexicani certas leges, iuxta quas filios suos educare solent, quæ in his & sequentibus figuris exprimuntur. Primò enim mox ac mulier quædam pepererit, puer ponitur in cunis; post quadriduum verò obstetrix accipit puerum nudum, & portat in hortum, in quo supra aquas crates strata est arundinibus, & viminibus contexta; hæc ubi puerum lauerit, tres pueri assidentes, oriza, fragis, similibusque patriæ fructibus instructi, nomen puero imponere ab obstetrice iubentur. Postea obstetrix monstrat puero instrumenta omnis generis, quibus pater eius exerceri solitus

Alia Mexicana
na pictura
contines le-
ges filios
educandi.

litus est, quorum quædam ad rem militarem, alia ad alia exercitia pertinent, annuiturque ipsi hisce se exercere debere, si vitam tolerare velit. Post has cœremonias obstetrix reportat puerum ad matrem bene lotum; parentes verò in templo eum sistunt, & Sacrificulo, pædagogoque in-
buendum tradunt. Verùm iam singula explicemus.

A, significat matrem puerperam; C puerum cunis expositum; B, videlicet circulares figuræ, significant quatuor dies, quos puer transegit; D obstetricem quæ puerum portat ad aquas lauandum; E significat in-
strumenta tam militaria, vt scutum cum sagittis X; quàm alia, vt secu-

Typus scri-
pturæ Mexi-
canæ qua
filiorum edu-
catorum rudi pi-
ctura expri-
mitur.

res, forcipes, cultros, hamos, & similia suis literis signata, quibus puer uti
debebit, cum ad aptam illis ætatem peruenerit; F G H tres pueri sunt
fonti affidentes, & nomen infanti imponentes, placentis, fragis, oriza in-
structi; quæ se offerunt in I, arundines sunt, & vimina colligata in cratem,
super quam vas aqua plenum, è quo lauatur puer; M storeæ quibus te-
xendis occupari debet; K scopæ; L colus, quâ si fœmina fuerit, occu-
pari debet; N sacrificulus est; O infans in cunis offertur in templo; R
Magister puerorum cuius curæ commendatur; Q Pater; R infantis ma-
ter. Sic procedunt, continuando figuras educationem vltiorem infan-
tis

tis exprimentes, vsque ad eius annum decimum quintum; quibus transactis, manumissus & in suam libertatem adscitus, propriâ industriâ vxore ducta vitam transigit; quorum omnium imagines hoc loco apponerem, verum cum illæ ex præcedenti sine vlllo negotio pateant, superuacaneum esse ratus sum, librum inutilibus figuris, & ad rem nostram non adeo pertinentibus referre; quare historiam pædotribicam Mexicanorum verbis tantum explicare sufficiat.

Post hanc itaque figuram aliam ponunt veluti paginam quandam, cuius figuris exprimitur, quomodo puer aut puella trium aut quatuor annorum educanda sit, nimirum admonitionibus sequentibus; & certis panis, videlicet dimidij portio statuitur, vbi tertium annum attigerint; integer verò panis, quando quadriennium compleuerint; quæ omnia per imagines rerum faciendarum explicant; hinc matrem ponunt infantis inuolutam & sedentem, eo habitu quem in præcedenti figura A monstrat; triennium aut quadriennium tribus aut quatuor circulis, vti quatuor circuli in præcedenti figura ostendunt, indicant, ad quos cum peruenit puer, admonitionibus vrgetur, eique quotidie statuitur integri panis portio, significata certâ figurâ. Puellâ verò mater ad exercitia sexui congrua sollicitat, integra quotidie statuta panis portione; dum verò puerum in nautica & piscatoria arte exercendum indicant, scaphæ figura cum adnexo hamo id indicant. Colus verò & textoriæ artis supellex puellam in ea exercendam docet. Porro vbi puer quinque annorum fuerit, qui per quinque circulos indicantur eidem appositos; pater eius docet pueros in portandis rebus ad forum; iisque tribuitur in dies panis integer. Mater autem instituit puellam filiam quinquennem in modo filandi. Vbi verò puer fuerit sex annorum, qui per sex circulos indicantur; pater eius docet ipsum rationem vendendi fructus patriæ proprios, scutorumq; conficiendorum modum, & deputatur ei quotidie panis vnus cum dimidio; mater verò docet filiam suam artem filandi. Vbi verò 7 annorum, qui per septem circulos indicantur, fuerit puer, pater eius instruit eum in arte piscandi, vti nassa quam in manu tenet, docet. Mater autem docet filiam artem filandi gossipium; vtrique autem quotidiana cibi portio statuitur panis vnus cum dimidio. Vbi vides nullum prorsus mysterium subesse figuris, imò simplices tantum actiones exprimere. Puero octo annorum, qui per octo circulos notantur, pater eius castigationem per spinas fruticis cuiusdam, qui vocatur Maquez, nisi benè se gesserit, minatur; similiter mater filiæ; & quotidianus victus panis cum dimidio vtrique deputatur, vti omnia figuris ipsis expressa monstrant. Nouem verò annorum puerum incorrigibilem & refractarium, pater spinis Maquez torquet, similiter mater filiam. Decem annorum puerum pater eius castigat baculo ob inobedientiam & negligentiam in commissis rebus; similiter mater filiam ob negligentiam in filando commissam. Non secus procedunt in reliquis muneribus, vsque dum, vt dixi, manumissus vxorem duxerit; quæ omnia per actionem ipsarummet imaginum exprimuntur; quæ nè in re inutili & oppidò ridicula, moras traham,

ham, consultò omitto. Qui plura huiusmodi desiderat, is consulat Itineraria Mexicana, & Samuelem Purchas in descriptione Mexici, ubi omnia fusiùs descripta, & figuris suis expressa reperiet. Et quoniam solum differentiam inter Sinenses & Mexicanos characteres nobis demonstrare propositum erat, eaque ex dictis sat superque Lectori curioso constat; hisce relictis ad alia transeamus.

CAPUT V.

*Tabula aeneæ ex Museo Clarissimi Viri Ioannis Galuani Iuris
Consulti Patavini extractæ interpretatio.*

Prior Pars.

Alter Pars.

Hanc præsentem Tabulam æneam exoticorum characterum varietate intricatissimam Excellentissimus Vir Ioannes Rhodius pro sui in boni communis promotionem affectu & zelo, ex celebri Museo inclyti Viri Ioannis Galuani Iuris Consulti Patavini extractam non ita pridem ad

ad me transmisit, ut si fieri posset, tantæ mysteriorum sub ijs reconditorum caligini aliquam lucem adferrem; cuius amicæ voluntati uti refragari non licuit, ita summâ quoque indagine ad arcana huius tabulæ sacramenta penetranda omnes animi ingenijque vires applicui. Res itaq; sic se habet.

Constat Christianos ex Maurorum & Arabum sanguine originem trahentes, imagines sacras uti olim, ita nunc construere consuevisse; quas magnæ virtutis esse aiebant, & potentissima veluti quædam amuleta adversus malignas Dæmonum potestates (ramus haud dubiè veteris illius Magiæ, quam Gnostici Mundo impiè obtruserunt, successivâ quâdam traditione ad hæc postera tempora propagatam) quas muris locorum infestorum, domuumque parietibus affigebant, aut etiam pectori alligatas magnâ veneratione gestabant; quemadmodum in Magia hieroglyphica fusè explicatum est, ubi & nonnulla huiusmodi haud absimilia Schemata adduximus. Nescio tamen, quâ superstitione in transuersum acti sacras huiusmodi imagines minimè effectum suum sortiri posse sibi persuaderent, nisi vanâ quâdam observantiâ eas occultis quibusdam ex Cabalistarum Magorumque Schola depromptis characteribus deformerent. Apud hosce enim nil sine characteribus rectè peragi videas. Quam quidem impiam consuetudinem non aliundè nisi ex superstitiosa Arabum Gente, cuius consortio perpetuò utebantur, hauserant; & nè ipsis in institutis consentirent, satis magnum quid sibi præstitisse videbantur, si ad sacra Religionis Christianæ mysteria portentosos huiusmodi magnæ efficacæ characteres applicarent, his enim coniunctis, sacram Imaginem maiorem vim & robur acquisituram simplicius sibi imaginabantur. Huiusmodi Christianorum superstitionem sat superque cruces, medalia, tabulæ sacræ, partim Hebraicis nominibus, partim alijs Magicis characteribus, portentosisque Angelorum nominibus vnâ cum Christi & Beatæ Virginis imaginibus insignitæ, quæ passim ad me ex diuersis Mundi partibus tanquam ad eorundem similitumq; Interpretem transmittuntur, quæque suo tempore forsân oportuniùs prodemus, testantur. Atq; ex harum numero hæc præsens tabula vna quoque fuit, amuletumque gestatile fuisse, foramen A, & alicui rei appensum, luculenter ostendit. In huius tabulæ anteriore parte B A C primò videas Christum Dominum antiquo ritu sedi insidentem, cuius caput radioso circumdatur orbe, quem nimbum Veteres vocasse alibi diximus, facie velatâ, manu eleuatâ quasi benedictionem impertientem; alterâ manu absconditâ. Per nimbum radiosum diuinitatis maiestatem, per faciem velatam, humano intellectui inaccessibleam significabant, per extensam manum benedicentem misericordiam, per absconditam, iustitiam eiusdem, ob pœnitentiæ spem tardantem, innuebant. In cornibus B C, duo Angeli ponuntur velatâ pariter facie, quorum prior, B, Gabrielem, alter, C, Michaëlem, uti ad vtriusque latus literæ appositæ docent, signat; Saluator verò septem characteres circumpositos habet, quibus septem Spiritus Apocalyptici signantur; quorum nomina sunt Sebtaël, Zedakiël, Madamiël, Schemfiël, Nogaël, Co-

Quinam fuerint Melchitæ?

Interpretatio tabulæ.

Cochabiel, Leuaniel, & Intelligentijs septem planetarum respondent; sunt autem characteres ex Gymnosophistarum Schola profecti, hoc pacto per Ψ Intelligentiam δ exprimunt; per Υ Intelligentiam α ; per Λ Intelligentiam γ ; per L Intelligentiam σ ; per \circ Intelligentiam ρ ; per V Intelligentiam ϕ ; per P Intelligentiam ν indicant.

Sed hæc varijs in locis huius Operis passim exposita sunt. Porro quatuor characteres in quatuor Angelis positi indicant quatuor Mundi partium Intelligentias Præsides, & sunt Mahaziel, Azaël, Sauiel, Azazel. Horum virtute, uti est apud S. Irenæum, impiè putant, Christum Verbum Dei influere in mysticum Ecclesiæ suæ Mundum; quæ aptè sanè per imagines Beatæ Virginis & D. Ioannis Euangelistæ velatis faciebus conspicuas, perq; Lunam duplicem cruce colligatam innuuntur; quo influxus Malcuth archetypi, id est, Lunæ supercœlestis, in mysticum Ecclesiæ Mundum, uti in Cabala docuimus, notatur, quod factum fuisse innuitur mediante cruce & passione Dominicâ. Characteres verò α & ω Græci sunt, atque idem sonant, quod α & ω Alpha & Omega, principium & finis, viuificator omnium, uti Arabica vox *محي* Mehi docet, & complementum omnium, quæ crux siue denaria decussis, uti in Arithmetica, exposuimus, indicat; quæ sunt attributa Christo appropriata.

Atque hæc est mysterij, quod sub prima huius tabulæ parte continetur, expositio: ubi, imaginibus sacris characteres Spirituum mysticos, Cabalicos, Græcos, Hebræos, Arabicos vnâ mixtos conspicis, non forsan temerè, sed quia hosce maiorem sacris imaginibus iunctos efficaciam acquisituros ex solita, ipsiq; insita superstitione credebant; quod & in hunc vsque diem multis Christianis Orientalium partium vsitatum nouimus.

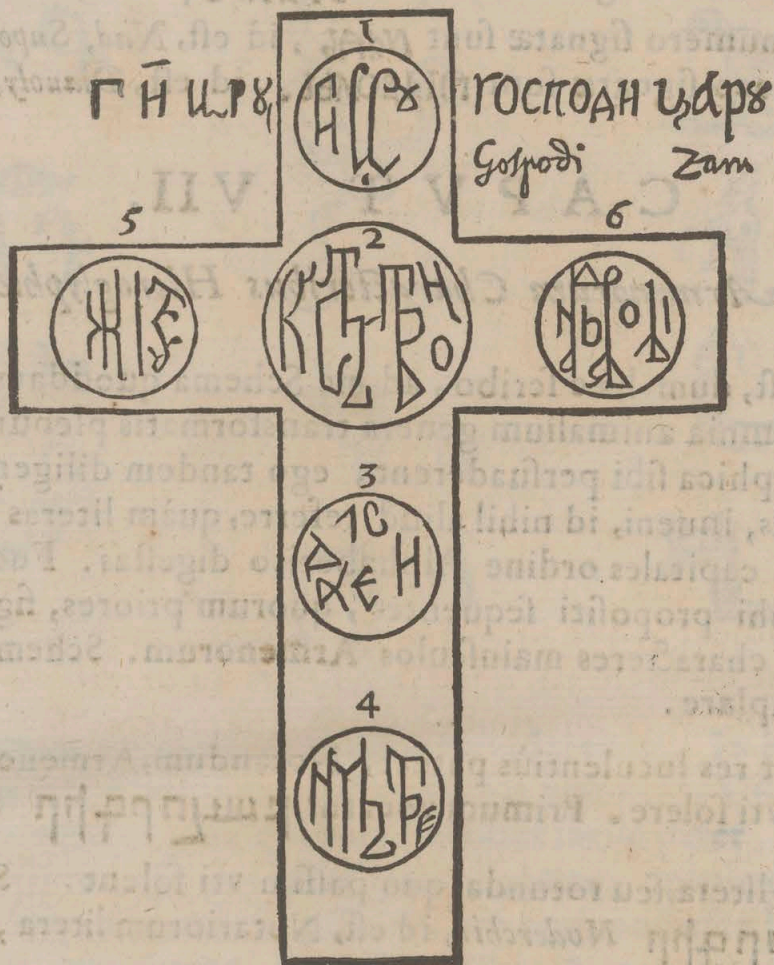
Altera verò pars Magicis characteribus deturpata, uti indigna fuit, quæ lucem aspiceret, præsertim quòd nil Ægyptiacum contineret, ita hîc quoque minimè apponenda fuit. Quare ad alia.

CAPUT VI.

Characterum quorundam in Cruce descriptorum interpretatio.

Misit non ita pridem ad me Constantinopoli P. Franciscus Bonamorus Crucis Schema, Magicis, ut ipse putabat, figuris transformatum; obnixè rogans, ut interpretatione meâ aliquam tantis tenebris lucem adferrem; feci quod petiuerat; & dico hanc scripturam minimè Magicam, sed Illiricam esse, illius generis, quam Seruianam aut S. Cyrilli vulgò vocant, & monogrammatico stylo ligatam & concatenatam; lingua verò Bulgara antiqua est eadem cum illa, quam in Sacris suis Ruthe-
ni

ni, Mosci, Bosni, cœteræque vicinarum gentium Nationes vsurpant. Verum cum huic Crucis Schemati aliud haud absimile hic Romæ mihi enodandum oblatum fuisset, illud hic oportune exponendum duxi, nè quicquam curiosarum rerum in hoc Opere omisisse videamur, & si quandoq; in manus curiosorum similia crucis Schemata inciderint, interpretationem eorum hic promptam paratamque inueniant. Crucis figura ea est quæ sequitur.

Nomina exoticis characteribus transformata signantur numeris 1 2 3 4 5 6, eorumque sensus hic est in lingua Bulgarica, quæ & Illirica est, unâ cum interpretatione Latina.

1	ГОСПОДН ЦАРЬ	Gospodi Czaru	Domine Rex
2	КАРСТЪ ТВОИ	Karst tuoy	Crucem tuam
3	ДАД ЕСИ -	Dal esi	Dedisti
4	НАМЪ	Nam	Nobis
5	• • • • •		Terribilem
6	НАДЪ ДАВОЛЫ.	Nad Diauoly.	Super Diabolos.

Frontem Crucis signatam numero 1 hæc abbreviata nomina tenent.
ԴՆ ԱՐՅ, id est, *Gospodi Çaru*, *Domine Rex*.

Literæ numero 2 notatæ hæ sunt, **ԿՐՏԷ ԴՅՈՒ**, id est, *Karst tuoy*,
Crucem tuam.

Literæ 3 numero signatæ hæ sunt, **ԱԱԼ ԵՇԻ**, id est, *Dalesi*, *De-*
disti.

Literæ 4 numero signatæ hæ sunt, **ՆԱՄԶ**, id est, *Nam*, *Nobis*.

Literæ 5 numero signatæ sunt **ՆԳԱԲ**, id est, *Nad*, *Super*.

Literæ 6 loco signatæ sunt **ԱԼԻՅՈԼԻ**, id est, *Diauly*, *Diabolos*.

C A P V T VII.

De Armenorum Characteribus Hieroglyphicis.

Allatum est, dum hæc scribo, ad me Schema quoddam characteribus in omnia animalium genera transformatis plenum; quos cum multi hieroglyphica sibi persuaderent, ego tandem diligenti indagine singulis excussis, inueni, id nihil aliud referre, quàm literas Armenorum maiusculas seu capitales ordine Alphabeticò digestas. Fuerunt autem characteres mihi propositi sequentes, quorum priores, figuratos explicant; secundi characteres maiusculos Armenorum. Schema in sequenti pagina contemplare.

Verùm ut res luculentius pateat, Notandum, Armenos triplici literarum genere uti solere. Primum vocatur **ԲԱՆԴԻՐ** *Poluerchir*, id

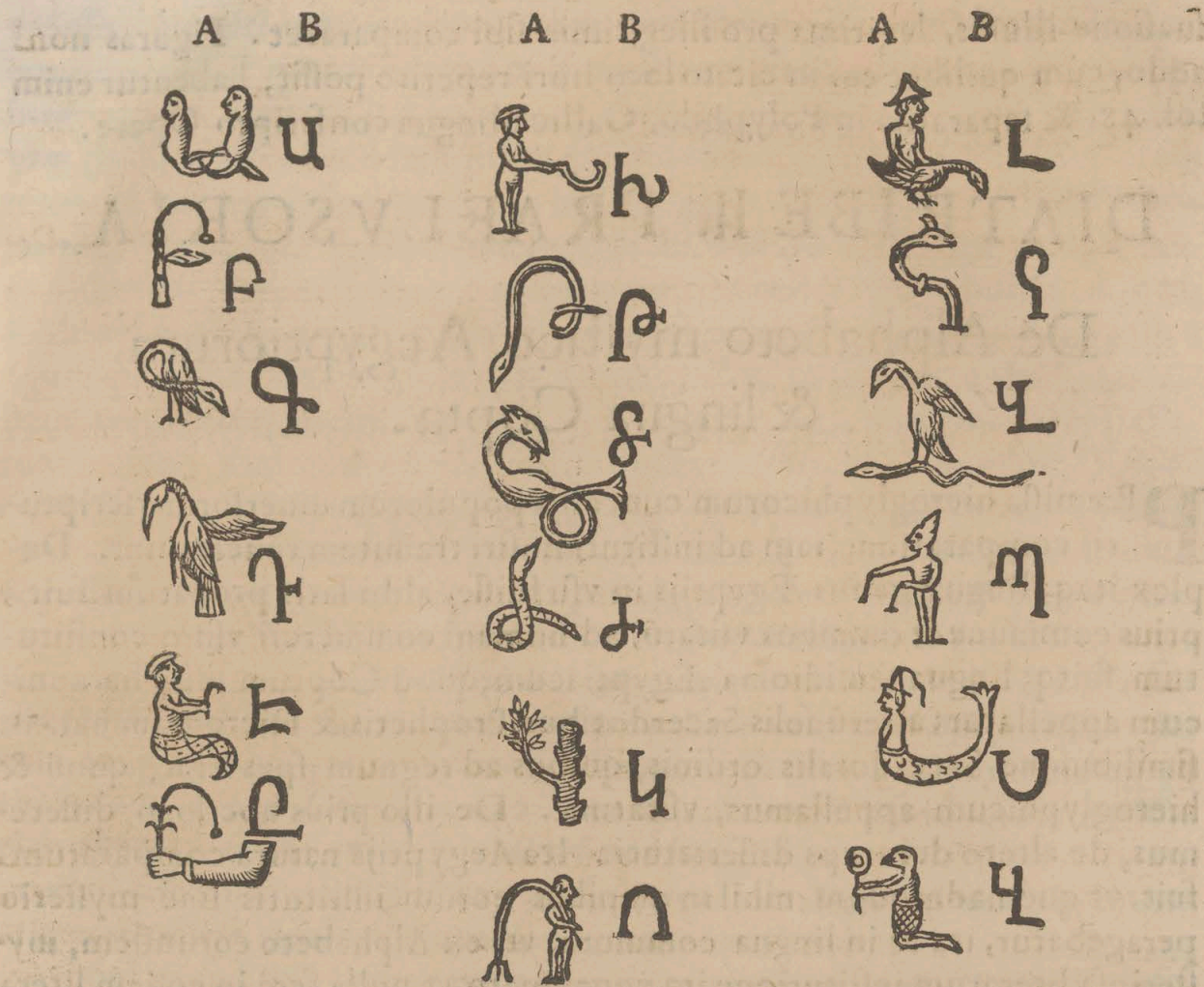
est, orbicularis litera, seu rotunda, quo passim uti solent. Secundum dicitur **ՆԱՆԴԻՐ** *Noderchir*, id est, Notariorum litera, quo nomine

significantur expeditiores literæ, quæ currentes vocantur. Tertium genus appellatur **ԷՐԿԱԹԱԳԻՐ** *Ergathachir*, ferrea scilicet litera, per

quod designantur maiusculæ literæ, quæ ferri instar durant magis, difficiliusque obliterantur. Quoniam verò maiusculæ literæ apponi consueverunt in principijs Capitum seu Scripturarum, vocantur illæ præterea

alio nomine **ՉԼԽԱԳԻՐ** *Chelhbachir*, id est, Capitalis litera. Rursum eadem, quia delineantur interdum vario florum apparatu, appellantur etiam **ՏԱԿԽԱԳԻՐ** *Zakghachir*, florens nimirum litera. Hæ eadem

vocantur subinde etiam **ՉԱՉԱՆԳԻՐ** *Chassanachir*, id est, litera belluina, quia nimirum sub varijs belluarum, volatilium, reptiliumque figuris exhibentur. Atque huius generis sunt literæ quæ paulò post sequuntur. Quarum hic nonnullas adiungendas duxi, nè quicquam in hoc

hoc Opere rerum peregrinarum omisſiſſe videremur. In hoc Alphabeto Columna A refert Armenorum characteres figuratos, Columna verò B, eorundem maiuſculos; ex quorum ductibus facile patet, huiusmodi figuratos characteres eſſe eos ipſos quos diximus; minimè autem hieroglyphicos; cùm ex phantafia pictoris, pro commoditate literæ, & ductuum ratione, prodierint, & ex Ritualibus Armenorum luculenter patet, vbi initiales literas, vt plurimùm, hoc phantaſtico literarum Schema- te expreſſas reperiſſes.

Armenorum
literæ figura-
te,

CAPVT VIII.

De alijs falſorum hieroglyphicorum Schematiſmis.

M iſit non ita pridem ad me Clariffimus Vir D. Harſtorpherus Patritius Norimbergensis folium hieroglyphicis refertum, quod ex Gallico Authore, libroque quem Polyphilum vocat, extraxit; Author- que ea ex Ægyptiorum monumentis extraxiſſe aſſerit. Verùm ego ſin- gula ſummo ſtudio examinando, tandem minimè inter hieroglyphico- rum ea album reponenda reperi ſed vel ab Authore conficta, vel aliunde extracta eſſe, is facile ſibi perſuadebit, qui hieroglyphicorum rationem, ritè calluerit; de quibus quidem Lectorem monere volui, nè falſa per- ſua-

suasione illus, legitima pro illegitimis sibi compararet. Figuras non addo, cum quilibet eas in citato loco libri reperire possit, habentur enim fol. 48. & separatim in Polyphilo, Gallicâ linguâ conscripto Opere.

DIATRIBE II. PRAELVSORIA.

De Alphabeto mystico Aegyptiorum, & lingua Copta.

Linguae ge-
nus duplex
Ægyptijs vsu-
ratum.
Commune.

Hieroglyphi-
cum.

Alphabetum
Ægyptiorum
mysterijs ple-
num.

Ægyptiorum
literæ ex ani-
malium for-
mis, inces-
su &c. sumptæ.

Eusebius.
Author Scalæ
magnæ.

Osiris infe-
riorem Ægy-
ptum habita-
bilem reddi-
dit.

PRæmissa hieroglyphicorum cum alijs populorum diuersorum scriptu-
ris comparatione, iam ad instituti nostri tramitem reuertamur. Du-
plex itaq; linguæ genus Ægyptijs in vsu fuisse, alibi satis probatum fuit;
prius commune & omnibus vsitatum, ad humani commercij vsum constitu-
tum, fuitq; lingua seu idioma Ægyptiacum, quod Coptum seu Pharaoni-
cum appellatur; alterum solis Sacerdotibus, Prophetis, & Hierogrammatæis,
similibusque Sacerdotalis ordinis, quibus ad regnum spes erat, quod &
hieroglyphicum appellamus, vsitatum. De illo prius hoc loco differe-
mus, de altero deinceps dissertaturi. Ita Ægyptijs natura comparatum
fuit, vt quemadmodum nihil in omnibus eorum institutis sine mysterio
peragebatur, ita & in lingua communi, vt ex Alphabeto eorundem, my-
steriosa literarum institutione ita concinnato, vt nulla ferè in eodem litera
reconditorum sacramentorum non vndiquaque plena reperiretur, patet.
Et tamen in Obelisco Pamphilio amplè de illo tractauerimus, quia ta-
men multa, experientia longâ rerum magistrâ, consideratione dignissima
interim occurrerunt, ea hoc loco opportunè interserenda duxi.

De primæuis Ægyptiorum literis variæ diuersorum sunt opiniones,
quas in Obelisco Pamphilio fusè prosecuti sumus. Omnes tamen in hoc
consentiunt, plerasque ex sacrorum animalium forma, incesu, aliarumque
corporis partium sitibus & symmetriâ desumptas. ita Demetrius Phala-
ræus, qui septem vocales assignans, septem Dijs consecratas ait, cæteras
ex animalium forma desumptas. Eusebius astruit idem; & Author Scalæ
magnæ siue Dictionarij Ægyptiaci apertis verbis id demonstrat, in prin-
cipio suæ Scalæ his verbis: *Ἰν ταῖς πρώτοις ἡγεμονίαις τῶν Αἰγυπτίων
ἡ γλῶττα ἐκ τῶν ζώων ἐκλήθη.* *Ægyptus primos suos characteres ex figurâ desumpsit animalium.*
Verum vt instituti nostri contextus luculentiùs pateat, nonnulla de pri-
mæua literarum institutione ex Obelisco Pamphilio repetenda duxi-
mus.

Ferunt præci Ægyptiarum rerum Scriptores, inferiorem Ægypti
partem mari olim tectam fuisse; Osirim autem primum Ægypti Regem,
cum ex ingenti limi, arenarumque ex Aethiopia aduectarum coacer-
uatione Nili defluxu facta, hunc maris sinum, nescio quid terrestre par-
turire cerneret, Nili aquis in alueos deductis, terram intermediam ab
aquis separatam, habitatoribus non aptam tantum, sed & iucundam red-
di-

didisse; ingenti verò serpentum è putresacto limo natorum copiâ locum continuò infestum reddente, cum multi quotidie serpentum moribus, inter quos & Osiridis Nauarchus Canopus, perirent; Osirim magnam vim Ibiidum hisce locis immisisse, qui deuoratis serpentibus locum breui tempore expurgatum à periculis immunem reddiderunt. Multiplicatis itaque Ibibus, cum posteri notarent dictas aues in varias sese formas iuxta diuersum corporis situm transformare; accedentibus multis alijs ab Ibide receptis beneficijs, eum Genium seu Ahathodæmona Aegyptij, à figura quam pedibus exprimebat, appellantes, in sacrum animalium album retulerunt, locumque ipsum à nomine Agathodæmona appellauerunt; quod Ptolomæus hisce verbis docet: Δέλτα μέγιστον ἐκαίνο καλεῖται καὶ ὁ ἐκ τῆς περὶ τὸ μέγας ποταμὸς λεγόμενος. Ἀγαθὸς Δαίμων. Delta magnum vocatur id, iuxta quod diuertitur fluius dictus Agathodemon. Ibis igitur diuaticatis cruribus, & rostro ijs transuersim inserto exprimit primam Alphabeti Aegyptiaci literam, hoc pacto, A, quod idem sonat ac ἀγαθὸς Δαίμων. Ita Plutarchus Sympos: 5. Ἰβίς τε ποιεῖ τῇ τῷ πόδι τὸν ὅσον αὐτὴν ποδὸς ἀλλήλων, καὶ ποδὸς τὸ πῖναι ἰσὶ πᾶσιν ζώων. Ibis, inquit, pedum diuaticatione eorum inter se, & cum rostro comparatione, triangulum refert æquilaterum. Et lib. 9. Sympos: q. 3. Ἐρμῆς λέγει τὸ θεῶν ἐν Αἰγύπτῳ γεγραμμένα πρῶτον δὲ αὐτὸν, διὸ καὶ τὸ τῷ γεγραμμάτων Αἰγύπτῳ πρῶτον Ἰβιν γεγράφει, ὡς Ἐρμῆς (Ἀγαθὸς Δαίμων) θεοποιῶν. Mercurius primus Deorum in Aegypto traditur inuenisse literas, atque adeo Ibin Aegyptij primam literam faciunt Mercurio, videlicet Agathodæmoni, conuenientem.

Ibiidum in
serpentem im-
misit.

Ibis cur Aga-
thodæmon
dictus.

Ptolomæus.

Prima Aegy-
ptiorum lite-
ra ex Ibi de-
sumpta.

ΑΓΓ-
ΒΟC ΔΕ-

ΑΕΩΝ.
Plutarchus:

Secunda Aegy-
ptiorum lite-
ra ex collo &
rostro desum-
pta est Γ.

Clemens
Alex:

Tertia litera
Aegyptiaca
ex Ibide de-
sumpta.

Δέλτα
quid signifi-
cet.

Pierius.

Secunda litera fuit desumpta ex Ibidis collo cum rostro transuerso, quod cum normam referat, ΓΑΓΓΑΓΓΑ dixere; significat enim, uti ex Dictionario nostro Coptico patet, ΓΑΓΓΑΓΓΑ nihil aliud quàm normam, siue regulam mensurationibus perficiendis aptam. Cum itaque Mercurius uti literarum, ita & Geometriæ Author fuerit, aptè secundam literam, normam Geometricam constituit, ex Ibidis collo & rostro desumptam. Innuit hoc apertis verbis Clemens Alexandrinus libro 5. Stromatum: Ἀεὶ θεὸς ὁ θεοποιῶν καὶ μέγας μάστιγα τῷ ζώοντι ἢ βίῳ ἀρχὴν παρεχόμενος τοῖς Αἰγύπτῳ δοκῇ ὡς τῷ κύκλων λόγος. Numerum enim inuentionis & mensuræ maximè ex animantibus videtur præbuisse Aegyptijs, sicuti ex circulari obliquo.

Tertia litera fuit desumpta ex diuaticatione pedum Ibidis, ommissa rostri insertionem: sic enim cum plano terræ exactè Δέλτα exprimebat, ut proinde locum hunc Aegyptij mari vicinum non alio nomine, quàm Delta insigniuerint, & posteri hanc appellationem usque ad nostra tempora retinuerint; putabant enim Aegyptij Mercurium sub Ibidis forma, varias literarum formas humano generi tradidisse, ac inter cætera per formam Δ, quomodo Nilus diuidendus sit, ut tellus illa aquis paludibusque submersa fructifera redderetur, & hominum habitationi apta, docuisse. Vnde forsàn à ΔΕΛΤΑ quod Coptice nihil aliud, quàm bonum agere significare reperio, nomen huic literæ ΔΕΛΤΑ fuerit impositum. Certè Delta ab Ibi sumptum, Pausanias apud Pierium lib. 17. docet his verbis: Ἔστι καὶ ἄλλη ratio, cur Ἄγυπτος hieroglyphicè significarent Ἰβες, nempe cum ea regio

regio

regio Delton à Δ Græcæ linguae figura nuncuparetur, eam cum Ibis similitudinem habet, quod alites hæc literam eo incessu pedum interstitio ad æquales trianguli lineas deducto, signare videntur, idemque rostrum patefactum signat. Et libro 47. de septem literis: Mercurium, inquit, qui primus literas Ægyptijs communicavit, Ibin primam literam esse voluisse; refert siquidem ea incessu triangularem effigiem, cruribus ita dispositis, ut suo loco dictum est, & quæ prima apud nos & Græcos litera est, ad Isoscelis trianguli faciem accommodatur.

Quarta litera.

Theogenes.

Quarta litera erat V, desumpta ex apertione rostri Ibisidis, & nostrum Y referebat; ex rostris enim volucrum figuras & characteres desumptos, Theogenes in hymno Solis testatur his verbis; ὅς ἐστι δ' ἀζας ἱερὰ μὲν καὶ ἱερὰ μὲν ἐκ τῶ πῦρος καὶ οὐρανῶν. Qui docuisti lineas & literas ex rostro avium. Ibis siquidem aperti rostri hiatu primò docuit Ægyptios usum circini, qui apud ipsos symbolum erat mensuræ rerum, & processus naturæ ex inferioribus ad superiora, ut in sequentibus fusè docebitur.

Quinta litera.

Ibis in honore apud Ægyptios.

Quinta litera erat apud ipsos O, & Græcorum Omicron respondebat: observabant enim hoc animal aut clistere se purgans, aut plumas dissipatas ordinans, collo in circulum contorto figuram illam quam ipsi in numerum literarum referentes οφϞ dixerunt, ut Author Dictionarij nostri meminit, quem postea allegabimus, exprimere; quamvis alij velint, hanc literam quoque ex Solis figura fuisse desumptam. Habemus itaque quinque literas in una Ibi diuersas figuras exhibente, repræsentatas, quas ipsi in numerum literarum retulerunt; ut proinde nemo miretur, hoc animal tanto apud Ægyptios in honore fuisse. Primò enim totam id Geometriam, processumque quantitatis Ægyptijs indicasse verisimile est; lineas quidem varia colli, pedumque longiorum porrectione; angulos rostri, pedumque diuicatione; triangulos rectilineos per duo crura, quibus diuaticatis dum rostrum transversim inserit, triangulum æquilaterum efficit; rationemque quantitatis triangularis per sectionem factam perfectè exprimit; quæ sunt prima Geometriæ tum speculatiuæ, tum practicæ fundamenta. De cæteris verò mysterijs huius volucris fusè suis locis actum est.

Sexta litera.

ΑΒΑΑ

Sexta litera erat A, quæ A Græcorum respondet, exprimebaturque à diuaticatis pedibus Ibisidis, unde & ΑΒΑΑ dicta fuit, quæ Ægyptiacè progressum significat; Ibis enim ambulans hunc referebat characterem, unde & inuentio cubiti Ægyptiaci siue Ibiaci; ex vestigijs enim huius animalis in limo littoris fluminis relictis, mensuram sumpserunt cubiti, & contraponitur præcedenti literæ V, ex quarum coniunctione nascitur X altera litera, frequens in Obeliscis, quæ animæ Mundi processum versus inferiora, & iterum ad superiora indigitabant. Sed hæc, suis locis ex profecto tractata vide.

Ibi prima litera dicta Ægyptijs.

Acque hinc pater, cur Plutarchus, Clemens, alijque Ibin primam literam dixerint: ex hac enim non literas tantum, sed & hieroglyphicorum arcanam rationem ipsos didicisse, alibi dicitur; sumitur enim litera apud

apud illos non pro figura simplici alicuius literæ, sed pro integro Syl-
mate hieroglyphico, quod cum vnum esset, varia tamen & maxima sui
forma exhibebat Ibis. Hinc soli Mercurio, vti Deo, rerumque maxima-
rum inuentori eam dicabant. Sed de Ibi vide quæ in proprio Hierogram-
matismo lib. 4. Obel: Pamph: disseruimus; cæteræ verò literæ hoc pa-
cto inuentæ traduntur.

Ibis Mercurio
dicata.

Ex omnibus Authorum monumentis constat, Bouem ob insignia be-
neficia ab Aegyptijs diuinis honoribus cultum, adeo vt Osirim sub Bouis
forma varias res ad humanam vitam sustentandam necessarias, homines
docuisse crediderint. Vnde curiosius figuram, vt ipsis solitum erat, ob-

Litera 7 & 8.

seruantes, tres characteres deducebant: ex cornuum curuitate ,

σινεα

quod Sima vocabant, hoc est symbolum Lunæ; deinde frontem quadra-
tam , quam O magnum appellabant; nam varia huius figuræ symbo-
lo mysteria referebant. Hoc verò cum cornibus coniunctum, alium cha-
racterem ijs suppeditabat, quem *Βε*, à figura bouis vocabant, & Græco-
rum *ε* respondebat; talem enim vocalem mugitus bouis exhibebat: fuit
enim *Βε* non litera tantum simplex, sed litera idealis hieroglyphica,
multos & varios conceptus implicans, vti in explicatione eius patebit:
quæ ita se habere Plutarchus asserit lib. 9. Sympos. q. 3. vis verbis. *Καδ-
μὸν φασὶ, τὸ ἀλφα πάντων ἀρχαίων καὶ τὸ οὖν Φοινίκας, ἔτι καλεῖν τὸν βοῦν, ὃ δὲ ἄρτιον ἔστι
ἔτιον (ὡς αἰετὸς Ἡσίοδος) ἀλλὰ πρῶτον τίθει τῷ ἀνακτορῶν. Cadmum ferunt ideo Alpha
primam literam posuisse, quod *Βε* ita lingua Phœnicum dicitur, quem non secun-
dum aut tertium, vt Hesiodus, sed primum locum inter res necessarias existi-
mabant.*

Βε

Quid signifi-
cet in lingua
Phœnicum.
Plutarchus.

Tertium apud Aegyptios animal sacrum fuit Accipiter, ex quo simi-
liter characteres tum vulgares, tum symbolicos mutuatos legimus. Et
caput quidem cum rostro dedit literam, quam in Alphabeto Scima vo-
cabant, id est, visionem, eò quod per Accipitris caput, quod hunc chara-
cterem exprimebat, Deum omnia videntem, vt in præcedentibus fusè
ostensum fuit, occulta allegoria indicarent; quæ variâ auctoritate alibi
comprobantur.

Accipiter,
quales literas
dederit.

Scima 9ª litera

σινεα

Quartum animal canis erat; sub quo etsi magna mysteria exhibe-
rent, & ex illo quoque literam desumerent; qualem tamen inde dedu-
xerint, comperire non licuit.

10 Litera Ca-
nis quas lite-
ras dederit.

Atque hæc erant quatuor illa animalia celeberrima, quæ literas, eò
quod præcipuas literas ex ijs addidicissent, appellabant, eaque in Coma-
siarum solemnitatibus circumferre solebant. Quæ omnia Clemens lib. 5.
Stromatum comprobat his verbis: *Ἡ δὲ καὶ τὰ καλεσμένα παρ' αὐτοῖς Κομασίαις τῶν
Θεῶν χρυσὰ ἀγάλματα. δύο μὲν κύας, ἓνα δὲ ἰέρακα, καὶ ἓν μίαν περὶ φέρουσι, καὶ καλεῖται
τὰ τέσσαρα τῶν ἀγαλμάτων ἑδωλὰ τέσσαρα ἑδμήματα. Iam verò in ijs, quæ ab alijs vocan-
tur Deorum Comasiae, aureas Deorum imagines, duos quidem canes, vnum Acci-
pitrem, & vnam Ibis circumferunt, & vocant quatuor illa simulachra quatuor
lite-*

Quatuor ani-
malia sacra.

Clemens.

litteras, in honorem videlicet Mercurij, qui ex eorum forma prima litterarum elementa ingeniosè & mysticis rationibus referta extraxerat.

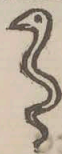
Decem litteræ
ex quatuor
animalibus
extractæ.

Vndecima li-
tera ex Arie-
tis cornibus
desumpta.

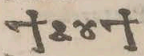
Habemus itaque decem litteras ex quatuor dictis animalibus deducas. Reliquas verò litteras ex cæteris animantibus, vel etiam instrumentorum similitudine deducebant. Ex Arietis, quem Amun, siue Iouis Hammonij habitaculum dicebant, litteram desumebant quæ respondebat nostro B; cuius litteræ sonum pronunciationemq; discebant ex voce eiusdem animalis. Certè etymologicorum Interpretem huc respexisse verisimile est, dum ita canit:

Ο' διλίθι. ὡς περ βοβάτων βη βη λέων βαδίσει.
Stolidum tanquam pecus Be Be dicens ambulat.

Duodecima
littera Zeuta.

Decimatertia
littera Thoth
dicta.

Hinc Pierius quoque ovem secundam Ægyptiorum litteram fuisse asserit.

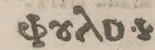
Porro à Serpente deducebant aliam litteram, quam Zeuta vocabant, hoc est, vitam, eò quòd Serpens vitæ symbolum apud eos esset, respondebatque ζ Græcorum; ita autem Coptitæ eam formant Ζ; quæ omnia suis locis demonstrantur.

Præterea circulo igneo transuersum serpentem includentes litteram efformabant, quam Thauta vocabant, hoc est, litteram Thoth; respondebatque Θ Thitæ Græcorum; erat hic vnus ex maximè mysticis characteribus, quo per circulum igneum, Mundum; per Serpentem verò, Mundi conseruatorem occultè indigitabant. Quæ omnia fusè prosequitur Pherecydes Syrus, in libro, quem de Ophionibus & sacris Ægyptiorum inscripsit. Sed audiamus Eusebium l. i. c. 7. circa finem, ad verbum omnia describentem:

Eusebius.

Παρά Φοινίκων δ' ἐκ τῆς Φερεκίδης λαβὼν τὰς ἀφορμὰς ἐδωλόησε πρὸς τὰ παρ' αὐτῆς λεγόμενα Οφίωνεως Θεῶν, καὶ τῶν Οφιονιδῶν, πρὸς ὧν αὐτὸς λέγει ὁμοίαν. Ἐστὶ μὲν οἱ Αἰγύπτιοι ὅτι τὸ αὐτῆς ἐννοίας τὸν κόσμον τεύχοντες, πρὸς αὐτῇ κύκλον ἀστροειδῆ, καὶ περιεπὶν χαράσσουσιν, καὶ μέσον τῆς μέσης ὅφιν ἱεροκόμορον, καὶ ὅτι τὸ πᾶν χημά, ὡς τὸ παρ' ἡμῖν θῆτα; τὸν μὲν κύκλον κόσμον μιλύοντες; τὸν δὲ μέσον ὅφιν σωκετικὸν τέταρτον αἰσθόν δαίμονα σημαίνοντες. Pherecydes quoque de Phœnicibus efformationes accipiens edoctus diuinitus de Deo, quem Ophionea dicebant, & de Ophionidibus mirum in modum disseruit; de quo alio loco dicemus. Verum Ægyptij vniuersum depingentes Mundum, hanc ipsam inducti sententiâ, in circulum astralem, igneumque in superficie circumfusus serpentem, forma Accipitris extendunt, vt sit Θ Thitæ Græcæ litteræ figura consimilis, magnitudinem Mundi, ac formam per circulum significantes; per serpentem verò qui in circulo positus est, bonum demonem conseruatorem omnium, cuius virtute Mundus contineatur, significantes.

Decimaquarta
littera.

Porro ex huiusmodi symbolo siue litera, aliam efformabant, quam, φελο; hoc est, amorem vocabant; respondebatque Græcorum φ. Verum cum huius litteræ maxima mysteria alijs locis exposuerimus, hic ea tantum indicasse sufficiat; Lector interim Prodromum consulere poterit, vbi huius characteris arcana fusè descripsimus, quod & fusius in præcedentibus præstitimus.

Præterea multos characteres non ex animalibus, sed ex similitudine rerum,

rerum, quas referebant, desumptos reperio; vt litera M, quam *μεωυ* & id est, aquam vocant; refert enim hic character fluxum aquæ *κυεολοικως*. Talis est & character *Ξ*, quem *Ξανϕ* vocant, id est, catenam, hanc enim formâ & similitudine sua refert, ac sæpe, vti & præcedens, inter hieroglyphica Schemata occurrit. Sed hæc suo loco. Non secus literam N & P, illam ex similitudine Pyramidis geminæ, hanc ex Harpagonis similitudine discebant. O verò & C non ex Ibide tantum & Boue, vti paulò antè dictum est, discebant, sed Clemente teste, literæ erant *κυεολοικως* ex similitudine Solis & Lunæ desumptæ. Verba eius ex lib. 5. Stromatum allego. Οἱ βέλωντες γράφειν τὸν ἥλιον, ποιεῖσι τὸν κύκλον. Καὶ τὸ σήμα σημαίνοντες ἡμῶν κυεολοικως, καὶ τὸ ἡμῶν κύκλον γράφεισι. Qui Solem scribere volunt, circulum pingunt; qui Lunam, figuram cornigeram, iuxta propriam formam referunt.

Sequitur tandem litera Tautica omnium mysteriosissima, quæ T Græcorum correspondet; cuius structuram & mysteria, cum in Prodromo Copto, vti & proprio Hierogrammatismo in IV. Libro Obelisci Pamphilij fusè descripsimus, eò Lectorem remittimus, nè in tanta rerum dicendarum mole temporis iacturam faciamus.

Atque hæc sunt primæ Aegyptiorum literæ & elementa, quibus non solum vulgò conscribebant epistolas, sed & sub ijs magna mysteria solis Sacerdotibus nota innuebant mysticis symbolis referta. Verum vt vnicâ Synopsi, quæ huc vsque dicta sunt, intuearis, tabulam apponendam duximus, singula exactè exhibentem.

Primæua literarum Aegyptiarum fabrica, & institutio facta, à Tauto siue Mercurio Trismegisto.

Character Zoographus.	Figura literarum vulgaris.	Græcorum ad eas affinitas.
I. 	<i>Δ</i> <i>ἀγαθὸς δαίμων</i> dicitur, id est, Bonus Dæmon.	A
II. 	<i>Γ</i> <i>γὰρ</i> dicitur, id est, Norma.	Γ
III. 	<i>Δ</i> <i>ἀγαθὸς</i> dicitur, id est, Bonus ager.	Δ
	G	IV Pro-

Decima
quinta litera

μεωυ

dicta:

Decimasexta
litera

Ξανϕ

Litera 17. &
18, vti & lite-
ra 19 & 20
quales.

IV.		Υ Processus inferiorum ad superiora symbolum est.	Υ
V.		Ο Ὁφίς dicitur, id est, Mundi Dominus.	Ο
VI.		Λ λαβας dicitur, Processus superiorum ad inferiora.	Λ
VII.		Χ Processus animæ mundi αἰὼς καὶ καὶ θω.	Χ
VIII. IX.		Σ Lunæ symbolum. □ ζ O magnum.	Σ Ω
X.		Θ ὁφίς dicitur, id est, Visio.	Θ Σ
XI.		Β βαρυν dicitur, id est, Fœcunditas.	Β Bas
XII.		Ζ ζεῖν dicitur, id est, Vita.	Ζ

XIII.		Θ Ⲫⲁⲩⲱ dicitur, id est, Litera Thoth.	Θ Θ Thita.
XIV.		Φ Φϰλο dicitur, id est, Amor.	Φ Φ
XV.		M ⲙⲓⲱⲩ Aqua, Litera est ⲕⲱⲉⲓⲟⲗⲟⲩⲓⲕⲏ ⲧⲉ ⲩⲃⲁⲧⲱⲩ.	M μι
XVI.		Ξ Ξⲁⲛⲟⲩ dicitur, id est, Catena.	Ξ ξι
XVII.	N	N Litera, idē est, ac processus rerum elementarium, ⲁⲓⲱⲛⲉ ⲕⲁⲑⲱ, siue vegetabilium processus.	N νι
XVIII.	P	P ⲕⲱⲉⲓⲟⲗⲟⲩⲓⲕⲏ ⲁⲣⲡⲁⲓⲱⲩ Figura desumpta ex harpa- gone, quo Osiridis corpus ex vndis extractum.	P ρω.
XIX.		O Sol.	O
XX.		C Luna. Signa ⲕⲱⲉⲓⲟⲗⲟⲩⲓⲕⲁ.	Σ
XXI.	T ⲧ ⲧ	ⲧⲁⲩⲱⲩ Litera Thoth siue Tauti Dei, Thau Hebræorum.	T

Primus itaque character seu litera, ex diuinatione pedum Ibidis,
& rostro eiusdem transuersum inserto, inuenta, Αἰαθός Δαίμων dicebatur,
G 2 id

id est, *Bonus Damon* initialibus literis sub vna comprehensis; hic enim præter dictarum vocum capitales, ut dixi, literas, eius quoque portionis figuram, quam Δ passim siue $\Delta\Delta\lambda\alpha\tau\iota$ Copticè, hoc est, *Bonum agrum* vocant, exprimit; atque huius generis literarum ut plurimum ex tribus vel per se, vel papyri ramusculis seu thyrsis, in figuram primæ literæ Alphabeticæ, quam sic exhibebant, adaptatis compositam in solemnitatibus Comasiarum Deorum statutis, ac potissimum Mercurio Ιβιδέριον , ex cuius aus figura inuenta erat, præferebant, quam & Hieralpham vocabant. Sed iam singulas Alphabeti hieroglyphici literas subiungamus.

A

I

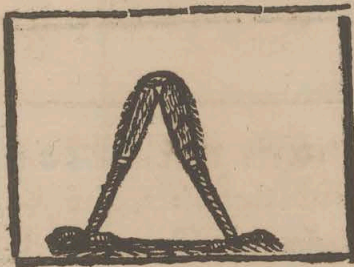
Hic character idem significat, quod Αἰσαθὺς Δαίμων , id est, *Bonus genius*; & componitur ex initialibus literis A & Δ. Si enim producitur Δ litera, fiet A, quod in se monogrammaticè continet Δ & A; inuenitur autem hæc litera hieroglyphica in omnibus ferè Aegyptiacis inscriptionibus, potissimum in Obelisco Barberino, Lateranensi, Flaminio, Mahutæo, Mediceo, ut infra sui loci dicetur, quam & Hieralpham imposterum vocabimus.

I I

Hic character Aegyptiacè Γαμμα id est, *Norma* dicitur, & propriè gamma Græcorum literam exprimit; quo quidem hieroglyphicè nihil aliud indicatur, quàm Symmetria rerum huius Vniuersi; vnde Mundi sensibilis moderatoris Hormanibus passim insertus spectatur: quemadmodum enim normâ, siue gnomone, omnia iustâ mensurâ & proportionem disponuntur in Architectonicis operationibus, ita Vniuersi Genius in Mundi sensibilis fabrica, omnibus iustam dat proportionem, mensuram, pondus.

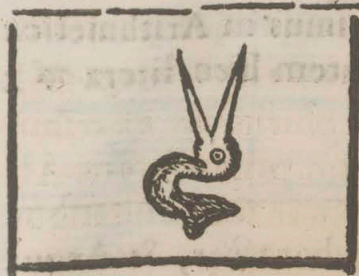
I I I

Character hic $\Delta\Delta\lambda\alpha\tau\iota$ dicitur, id est, *Bonus ager*, & eam Aegypti partem, quam $\Delta\epsilon\lambda\tau\alpha$ vocant, indicat; quia ea regio præ omnibus alijs Aegypti Prouincijs, tum maximè salubris, tum rerum omnium humano generi necessariarum ferax est; ex Ibis ibidem passim stabulantis incessu inuentus; quia verò bonorum omnium vbertas à supremis Potentijs influitur in hæc inferiora, aptè eam per pyramidalem, elementum ex diuicatione Ibis pedum inuentum, exprimebant.

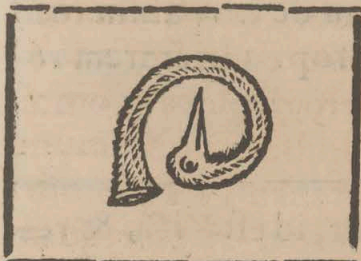
Ibis

I V

Ibis aperturâ rostri, quam instrumentum circini dixerunt, occasionem ipsis præbuit inueniendi literam Y, quo charactere processum inferiorum ad superiora rectè indicabant, à centro nimirum ad circumferentiam; Ibis enim dum vna rostri parte in arena infixa, alterius circumductione nescio quid circulare in arena relinqueret, vti in animalium obseruandis actionibus studiosissimi, ita & circini instrumentum, & centri ad circumferentiam, motus occasionem inde ipsos reperisse, mirum non est.

V

Character hic $\text{O}\Phi\text{T}$ dicitur, quod Aegyptiacè idem est, ac Dominus Orbis; æquiualeat Græcorum O micron; ex Ibide pariter emanauit; Ibis siquidem subinde collum ita torquet, vt circulum imitari videatur; quod cum notarent Aegyptij, à Mercurio in Ibin transformato, de insigni quoqiâ mysterio se moneri, superstitiosius perluadebant, ac proinde ipsi $\text{O}\Phi\text{T}$ nomen imposuerunt, quod idem est, ac Mundi Dominus: alludit ad hoc Plutarchus lib: de Osiride & Iside, dum nomen Omphis (veriùs dices Ophta) explicat.

Plutarchus.

V I

Hæc litera Aegyptijs $\lambda\alpha\beta\alpha\alpha$ dicitur, & præcedenti opposita est; sicut enim præcedens processum inferiorum ad superiora, ita hæc superiorum ad inferiora processum indicat. Constituitur autem ex diuaricatione pedum Ibis, ex qua Aegyptij primùm Aegyptiaci cubiti, vti in Mechanica diximus, mensuram in arena progressu Ibis impressam, inuenerunt; quæ suo loco pulchrè ex Abenephio probauimus. Inuenitur autem passim hoc signum inter hieroglyphica, vt suo loco dicetur; respondetque hæc litera $\tau\phi\lambda\alpha\mu\beta\delta\alpha$ Græcorum & Coptitarum.

V I I

Ex binis præcedentibus literis nascitur composita litera decadica, siue veriùs decussis, quâ Aegyptij processum animæ Mundi $\alpha\gamma\omega\kappa\alpha\iota\kappa\alpha\theta\omega$ expresserunt; ex Ibis gestibus pariter inuenta; Ibis enim diuaricatis pedibus consistens, & aperto rostro, & collo dorso innitente, dum aperto ore crepitat, hanc

hanc figuram exprimit. Vide quæ de hoc numerico hieroglyphico fusiùs differuimus in Arithmetica hieroglyphica. Respondet autem hæc litera πρὸς X Græcorum, aut Latinorum X.

V I I I

Bouis caput exprimit hic character, & Aegyptijs idem significat ac litera πρὸς; quamquam nonnulli quoque hanc literam pro ω vel ε accipiant; Aegyptiorum tamen sententiæ veriùs standum existimo, cum ad caput Bouis cornutum litera πρὸς propiùs accedat. Notat autem coniunctionem Solis & Lunæ, ita quidem, ut caput Bouis Solem, cornua verò Lunam significant. Verùm cum de his passim toto hoc Opere dictum sit, ad loca propria Lectorem remittimus.

I X

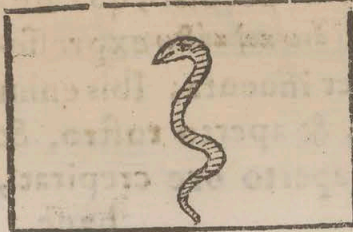
Hic character οὐρανός dicitur, id est, *Visio*, & respondet literæ Coptitarum Ο, & πρὸς Σ Græcorum; ex capite Accipitris fuit inuentus; qui cum acutissimi visus sit, rectè literam hanc isti Numini, quod visu omnia Mundi receptacula penetraret, id est, Soli consecrarunt: Sol enim diffusionem radiorum omnia fouet, animat, conseruat, iuxta illud: ἡλίου δ' παντ' ἐφορᾷ, καὶ παντ' ἐπαυῖας.

X

Character hic Ægyptiacè & Μερνός dicitur, id est, *Fecunditas*; est enim ex Arietis capite, quod Amun vocabant, deductus, qui cum fecunditatis symbolū sit, rectè is capite Arietis cornibus in & literam tortis exhibetur. Vnde & colligo, hoc nomen & Μερνός compositum esse, ex & videlicet & μερνός quasi diceret, B litera Ammonis. Verùm de hisce vide, quæ in proprio Hierogrammatismo Obelisci Pamphili fusiùs egimus.

X I

Hic character Ægyptiacè ζεῦς, id est, *Vita* dicitur; nam uti in Hierogrammatismo Serpentis docuimus, fuit Aegyptijs Serpens symbolum vitæ; vnde mirum non est, ex Serpentis tortuoso corpore

re hanc originem suam traxisse. Sed de hoc vide-
citatum locum.

X I I

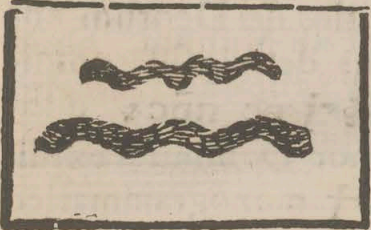
Hic character Aegyptijs Ⲛⲁⲩⲓ id est, *litera*
Tauti dicitur; & hieroglyphicè nihil aliud signi-
ficat, quàm vitam Mundi, quam Serpens circulo in-
clusus notat; spectatur autem huiusmodi hierogly-
phicum passim in Obeliscis, cæterisque monumen-
tis Aegyptiacis, vti suo tempore ostendemus.

X I I I

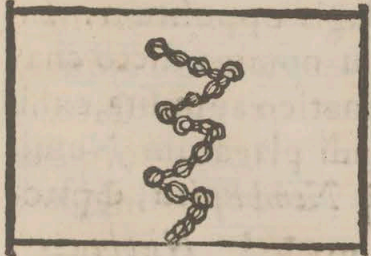
Ex præcedenti characterè natus est præsens cha-
racter; quem Aegyptij ⲕⲉⲗⲟ id est, *Amorem*
vocant, ostendit enim, omnia Mundi membra, per
vitam vniuersalem, amore connecti; vnde & Sphæ-
ra amoris indigitatur; de qua pluribus tùm in Obe-
lisco Pamphilio, tùm in Prodromo, alijsque huius
Operis locis egimus.

X I V

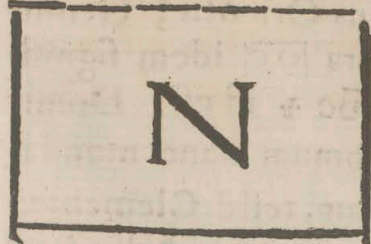
Hic character Aegyptijs ⲙⲉⲩⲓ id est, *Aqua*,
dicitur, quia fluxum aquæ exprimit, atque adeo
 $\text{ⲕⲱⲓⲟⲗⲟⲓⲕⲟⲛ ⲧⲉ ⲩⲟⲩⲁⲧⲟ ⲥⲓⲙⲃⲟⲗⲟⲛ}$ est, respondetque M Cop-
titarum, Græcorum, Latinorumque; quo inter
hieroglyphica nihil occurrit frequentius.

X V

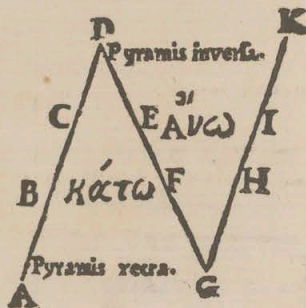

Hic character Aegyptijs ⲕⲉⲗⲟⲩⲧⲓ id est, *Ca-*
tēna dicitur, eò quòd catenam circulis connexam
exprimat, & est $\text{ⲕⲱⲓⲟⲗⲟⲓⲕⲟⲛ ⲧⲉ ⲥⲁⲓⲛⲁⲥ ⲧⲉ ⲑⲉⲱⲛ ⲥⲓⲙⲃⲟⲗⲟⲛ}$, vti
Psellus in Zoroastrex Philosophiæ expositione do-
cet, & respondet Græcorum ξ . Psellus

X V I

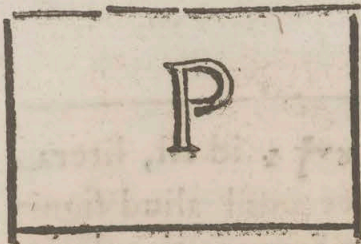

Hæc litera idem est ac re-
rum elementarium processus
 $\alpha\omega\eta\kappa\acute{\alpha}\theta\omega$, quam figuram, cùm
folio 387. Obel. Pamph. am-
plè exposuerimus, superuacua-
neum esse ratus sum, ijs hîc diu-
tiis immorari.

Kueio-

X V I I

Κυριολογικὸν τὸ ἀρπαλὸν σύμβολον ἐστὶν, ἰδὸν & harpago-
nis figura descripta fuit, quo Osiridis corpus à Ty-
phone in fluenta Nili coniectum, ab Isi extractum
fuit, frequentissimumque est inter hieroglyphica,
& ρ Coptum, Græcumque exprimit. Quare hæc
de eo pauca sufficiant.

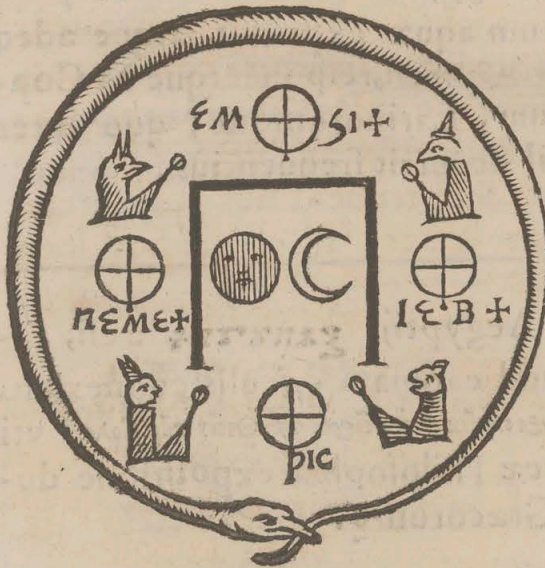
X V I I I

Hæ duæ literæ κυριολογικὰ, τὸ Η' λίαν καὶ τὸ σελήνης σύμβο-
λον, quid repræsentent, ex ipsorum figuris cogno-
scitur, nimirum Solem & Lunam, & eadem sunt, ac
o & c Copticæ literæ. Videntur hæ literæ in per-
uetusto fragmento ab immortalis memoriæ Viro Ni-
colao Pereiscio transmissio, quod hîc apponam; ubi
vides quatuor statuas Serpente in circulum con-
torto inclusas, cum characteribus ⊕, & figura
I

in medio |OC|, quæ tametsi in Supplemento Pro-
dromi, & Obelisco Pamphilio exposuerimus, ea ta-
men hoc loco veluti proprio vberius exponenda
duximus.

Figura hiero-
glyphica à Pe-
reiscio missa.

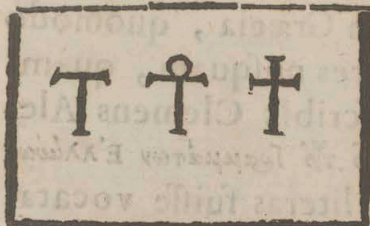

Constat Ægyptios sua Deorum no-
mina passim duobus descripsisse nomi-
nibus Copticis, & ρ oc πdc & quo-
rum illud Deum hoc Dominum expli-
camus. Prius & ρ monogrammaticè
⊕ sic expressum habetur in Schemate,
I

quatuor Mundi plagis oppositum. In-
scriptiones verò seu nomina dicto cha-
racteri monogrammatico apposita, exhi-
bent quatuor Mundi plagarum Numi-
na, πεμεϕτ Nemhitphta, φρη-
ϕτ Phrisphta, πιεϕτ Niephta,
& πεμενϕτ Nemenphta, id est, Genius Septen-
trionis, Genius Austri, Genius Orientis, Genius
Occidentis. Media verò figura |OC| idem signifi-
cat ac Coptum vocabulum πdc & id est, Domi-
nus; symbolicè verò per π domum hanc munda-
nam, per o Solem, per c Lunam, teste Clemente
Alexandrino l. 6. Stromatum indicant; Serpente
verò annum cyclum, teste Horo signant; quibus
argutè quidem innuunt, Dominos huius mundanæ
do-

domus esse Solem & Lunam in medio constitutos, vt omnes Mundi partes ab hisce benignè influentibus participarent; vnde & π inferius apertum est, ad significandum, influxum & emanationem à superioribus in inferiora fieri, non contrà. Quòd itaque Mundi anima, & Vniuersi Spiritus in hac mundana domo influit, id per asseclas eius Genios quatuor Mundi plagarum Præsides, aptè disponitur, ac singulis pro recta proportionè distribuitur; quod denique dispositum aptèque distributum est, id Mundi Domini Sol & Luna ad omnigenam rerum generationem perducunt.

X I X.

Litera $\tau\theta$ id est, Thoth seu Mercurij dicitur, & T Hebræorum, Græcorumque T exactè respondet, de quo integro tractatu vide Obeliscum Pamphilium; vt proinde superfluum sit de eodem fusiùs hìc agere.

Atque hæ sunt 22 literæ, quarum in conscribendis, consignandisque rebus ad commune hominum commercium pertinentibus vsus erat, quæ & simul hieroglyphicis inscriptionibus seruebant. Ex quibus manifestè patet, literas has, vtpote quæ mysteriosâ quâdam structurâ constabant, hieroglyphicorum quoque vsus habuisse, atque ijsdem nomina integra, concinnata hieroglyphicis inscriptionibus inseruisse, quæ vti in Obelisco Pamphilio fol. 147 vbertim probata sunt, & in sequentibus interpretationibus suo loco & tempore demonstraturi sumus, sic eadem hoc loco iterare superuacaneum duximus.

Literæ Aegyptiorum inferuebant etiam hieroglyphicis inscriptionibus.

DIATRIBE III. PRAELVSORIA.

Quòd literæ Aegyptiacæ à Cadmo primùm in Græciam traductæ, & de linguæ Coptæ antiquitate.

Magna sanè inter Authores de literis Græcis, vnde originem suam habuerint, controuersia est; alij enim Cecropi, quidam Inacho, nonnulli Palomedi earundem inuentionem adscribunt. Nos, vt paucis eam expediamus, asserimus, omnem tum literarum, tum scientiarum notitiam, primùm ex Ægypto in Græciam introductam. Et literas quidem alias esse non potuisse aio, quàm mysticas illas, quas paulò antè adduxi-

Græcorum literarum & scientiarum origo ex Ægypto.

H

mus;

Herodotus.
Cadmus ex
Aegypto lite-
ras traduxit
in Græciam.

Cadmus Græ-
carum litera-
rum inventor

Clemens.

Herodotus.
Cadmus &
Phœnix Aeg-
yptij.

Philo.

Cecrops
Aegyptius.

Pausanias.

mus; quæ quidem ad quemlibet animi conceptum scripto exprimen-
dum sufficiunt; tametsi Græci temporum successu semper alias & alias,
vti ex Alphabeto illorum patet, adiecerint. Atque has literas vsui com-
muni accommodatas, neglectis animalium figuris, per Cadmum ad Græ-
cos primùm translatas, ex Herodoto in Terpsichore & alibi patet; quæ
& ideo Cadmæa grammata, vel vt Herodoti verbis vtar, *Φοινικὰ τὰ Κάδμου*
Γράμματα dicuntur. Vnde & consensus ille vetustissimus totius Græciæ sa-
tis conuincit, literas à Cadmo Græcos accepisse; neque causa est, cur
rem tam manifestam aut negemus, aut Zetzæ neganti assentiamur; qui
duplici argumento probare nititur, Græcos ante Cadmum literas ha-
buisse. Prius est, quod Oraculum redditum fuerit Cadmo: *Φερέω δὴ μὴ-*
δον ἀλλήοις *ἐκ τῶν Κάδμου*. Alterum argumentum; quod Bellerophon an-
tiquior Cadmo scriptas tabellas de sua cæde attulit. Vtrumque argu-
mentum futile est, & à Poëtis vtrumque fictum. Quare Cadmææ literæ
vocatæ, si Cadmo Authori acceptæ non referuntur? Et si Cadmus Au-
thor est, aut saltem primus doctor & index earum in Græcia, quomodo
ante Cadmum literas habuere Græci, cùm vetustiores nusquam, quàm
Κάδμια Γράμματα vocentur? Quibus omnibus subscribit Clemens Ale-
xandrinus lib. 1. Stromatum: *Κάδμου δὲ Φοινικῶν, ὃ τῶν Γραμμάτων Ἑλλήων*
ἄρχης, ὡς φησὶν Ἡρόδοτος. Vnde etiam Herodotus scribit, literas fuisse vocatas
Phœnicias: fuisse autem Cadmum & Phœnicem Aegyptios, S. Hierony-
mus testatur, eos temporibus Iosue floruisse, & Cadmum vnà cum fratre,
Phœnice Thebis Aegyptiorum, vnde oriundi erant, in Syriam profectum
fuisse; vt verisimile sit, tempore Othonielis è Phœnicia in Græciam ve-
nisse, atque ibi in memoriam Thebarum Aegyptiarum, Thebas Bæotias
condidisse, relicta fratri Phœnici Phœnicia, à quo & nomen obtinuit.
Aegyptij autem Viri literas alias, quàm quas à puero in Aegypto didice-
rant, tradere non potuere. Cadmum igitur fuisse primum illum, qui
Græcos literis Aegyptijs perfectè imbuat, nulli dubium esse debet. Fuis-
se autem in Græcia ante Cadmum semen quoddam seu rudimentum ali-
quod harum literarum, fuisseq; iam tunc in Græcia doctissimos Viros, ex
Philone patet, qui refert in vita Moysis, ex Græcia ad eius instructionem
doctissimos quosuis magnis promissis vocatos fuisse. Vel itaque proprias
tunc temporis habuere literas, siue à Cecrope primo Atheniensium Re-
ge ex Aegypto illatas, siue ante eum ab Inacho introductas, vnde fabulam
postea emeruisse (literas Græcos habuisse ante Cadmum) verisi-
mile est; siquidem Cecrops & ipse Aegyptius, Cadmo ferè vno seculo an-
tiquior, & Moysi, teste Eusebio, synchronus, ideo, Tetza teste, *Διφυῆς* di-
ctus fuit, quod Græcam & Aegyptiacam linguam ex æquo calleret. Hunc
etiam *βελαντίαν* ex Aegypto in Græciam vnà cum alijs cœremonijs transu-
lisse, Author est Pausanias; de quo & Tetzes ita canit.

Πεφύτῳ ἀπαιτῶν Ἀπικῆς ὁ Κερεὺ Βασιλεὺς
Ὁ πρῶτος, ὁ καλεῖται καὶ διφυῆς τῶς
ἡ ὅτι μέλει δὲ ἀνδρῶν δὴ αὐτὸς πρὸς μὴν
ἡ ὡς Ἑλλὰς ἐμπερὶ, καὶ Αἰγυπτίας Γλώσσης.

Primus omnium Atticæ Cecrops Rex, & primus, qui vocatur Διωνύς, eo quod magnitudinem virorum duorum in longum haberet, & quod Græcæ & Ægyptiacæ lingua peritus esset.

Literas igitur Græcas ab Ægyptijs primùm profectas, ex dictis patet. Vtrum autem lingua Græca quoque ab Ægyptiaca processerit, meritò quispiam dubitare posset. Affirmatiuam in Prodromo Copto capite quarto asseruimus; Verùm quotidianâ experienciâ instructior tandem comperi, linguam Ægyptiacam ex matribus vnâ *ἡ ἑρμῆ* cum nulla alia affinitatem, quantum quidem ex idiotismo, coniugatione, & inclinatione nominum colligere licuit, habere: neque nos mouere debent vocabula *ἐλλυισμὸν* redolentia, vocesque Græcanicæ passim in Lexico occurrentes. Siquidem huiusmodi vocum cum Copticis vocabulis commistionem, primùm Alexandri Magni & reliquorum ex Ptolomaica stirpe prodeuntium Regum, Ægypto potiuntium temporibus, ex frequenti, quod ipsis cum Græcis vtrò citròque commeantibus, trecentorum & amplius annorum spacio intercedebat, commercio contigisse, alibi fuscè docemus, & Copticæ circa id à me consulti id ipsum affirmant. Non itaque verba mea in Prodromo Copto hoc sensu intelligi velim, quasi asseuerem, Græcam linguam ad Ægyptiacam eâ se ratione habere, vt Chaldæa v.g. lingua ad Hebræam, aut Italica ad Latinam, sicuti quidam opinati sunt; quarum hanc Latinæ, illam Hebræicæ linguæ filiam esse, nemo nisi dictarum linguarum imperitus inficiabitur: non enim sentio Græcam ab Ægyptia originem suam immediatè traxisse; multò minùs Græcam linguam Ægyptiam corruptam dicendam arbitror. Sed totam similitudinem vtriusque ad inuicem ex vocum commistione, vt dixi, contigisse is nouerit, qui vnâ cum altera *ἀκερβήτης* contulerit. Possunt enim aliquæ linguæ iisdem vocibus alteri linguæ vsitatis vtī, etiam si ipsæ quoad substantiam toto, vt aiunt, cœlo discrepent: ita Germanica multas voces Latinas, Italicas, Gallicas interferit; Latina quoque Græca vocabula libens suscipit, cùm tamen vtræque diuersissima sit ab ijs linguis, à quibus mutuatur; quæ fuscè alibi tractata reperies. Quin & lingua Copta non Græcis tantum vocabulis, sed & Latinis, Arabicis, Hebraicis, Samaritanisque, ex vicinarum, vt reor, nationum consortio vtitur. Verùm cùm hoc linguæ Coptæ Argumentum peculiari Opere, quod Linguam Coptam restitutam vocamus, pertractauerimus, ad illud Lectorem remittimus, ex quibus faciliè sagax Lector cognoscet, quæ vocabula Græcæ, quæ originis Ægyptiacæ sint.

Verum lingua Ægyptiaca à Græca processerit, num contra.

Verùm hoc loco omittere non possum, quin ea interferam, quæ summus Vir Petrus à Valle, & amicus, dum viueret, singularis in 11. Epist. Itinerarij sui de lingua Coptica asserit; congrua sanè ijs quæ iam in præcedentibus docuimus. Verba eius Italica sunt sequentia. *Poiche siamo in questo proposito di lingue, voglio dire a V. S. vn'altra curiosità delle mie Mummie, che l'accennai di sopra, quando promisi di parlare delle lettere Egittie. Hà dunque da sapere, che qui in Egitto, frà quei Christiani, che hò nominati altre volte Costi, hò trouato vna lingua particolare, con vna scrittura, i caratteri della*

Petrus à Valle.

quale, tanto di forma, quanto di nome, sono tutti Greci (benché alterati un poco nella pronuntia) eccetto di otto, che ne hanno di più de' Greci, di pronuntia, e figura differenti: frà i quali ancora, volendo io per curiosità hauerne un poco di cognitione, ci hò trouato qualche corrispondenza con le cose Greche, e di tali particolari, de' quali ne anche da' Greci poteua saper la ragione. Verbi gratia: Scrive questa lingua Costi i suoi numeri aritmetici con le lettere dell' Alfabeto, come fa a punto la Greca: ma i Greci, non habendo tante lettere, che bastino ad esprimere tutti i numeri, V. S. sà, che suppliscono con altre figure, e particolarmente il 6. lo segnano con vn ϵ . Sigmatou. Però io dico, se le lettere non bastano, che si trouino da i Greci altre figure, và bene: ma perche mettere così presto il ϵ al numero di sei, e non seguitare l'ordine delle lettere, fin che ce ne sono, essendoci tempo di supplire a quelle, che mancano, nel fine? Di questo, non trouo Greco, che mi sappia dar la ragione: ma sì ben l'hò trouata nella scrittura de' Costi: perche l' Alfabeto loro hà una lettera al sesto luogo, che i Greci non l'hanno; la figura della quale è a punto vn ϵ , però essi la chiamano So, e la pronuntiano come S, ma dal Sigma in qualche cosa differente: e così giustamente questa figura viene ad occupare il sesto luogo frà i numeri dell' aritmetica. De hisce fusè tractatum vide in Prodro-
mo Copto. Di più la figura che li Greci mettono per 90. non è molto dissimile dalla lettera, che vi mettono i Costi. In somma, da questi, e da altri inditij, raccolgo, che senza dubbio, ò la scrittura Costi dalla Greca, ò la Greca dalla Costi hà origine, benché le lingue siano frà di loro affatto diuersissime. Che i Greci habbiano dato la scrittura a i Costi, nè d' inditio il loro nome moderno, che è Greco, e secondo alcuni non vuol dire altro che Tagliato; edicono che fossero così chiamati, perche questi Christiani che sequitarno già l'heresie d' Eutiche e di Dioscoro, prima del battesimo vsauano di circoncidersi; da che pigliarono anche nome di Christiani della Cintura, cioè dalla cintura in sù, perche da quella in giù, per la circuncisione, pareuano più tosto Ebrei. Di più sappiamo, che Alessandro edificò Alessandria, e lasciò colonie in Egitto, che poterono insegnare a i popoli la scrittura loro, & anche in parte la lingua; già che nella Costi si troua pur ben spesso alcun vocabolo Greco, ma pronuntiato all' antica, co' i distonghi stesi, con la H per sono di E, e con simili circostanze, che da i Greci moderni, per mille inditij, conosciamo essere state mutate. Ma in contrario poi vedo, che i Costi ne i loro libri si chiamano Egittij, come accennai nel principio; e che forse il nome di Costo, ò per ingoranza è corrotto, ouero per burlargli come Circoncisi, è stato dato loro da i Greci moderni, cauato dalla somiglianza delle voci; perche la parola Costo, che in Greco può significar Tagliato, si assomiglia un poco al nome $\epsilon\gamma\gamma\upsilon\tau\iota\omicron\varsigma$ Guplios, cioè Egittio, co' l quale essi in lingua loro si chiamano; e più anche a Cubti, che è la voce significatrice pur di Egittio, con cui son chiamati dagli Arabi. La qual parola Cubti, potrebbe anche essere, che dagli Arabi per auuentura fosse stata dedotta dal nome della Città Coptos, che in Egitto, cioè nella Thebaide, era un tempo principale, e commune di Egittij, e di Arabi, secondo Strabone. Che, se ben mi par duro, che a tutti li Egittij quella Città, la quale non si sà che fosse mai la reggia de tutto'l paese, hauesse potuto dare il nome, quantunque lo desse ad una sola Prouincia, di cui era capo, che a detto di Tolomeo da essaprendeu il nome di Coptites nomos; tuttauia non sarebbe impossibile, che

Strabo.

Ptolomeus.

che gli Arabi, che tanto l'hauuano in pratica, applicando idiotescamente, come spesso si suol fare, il nome di vna parte al tutto, con quello, che era proprio de i soli cittadini di Coptos, città nell'Egitto a loro più delle altre nota, haueſſero in lor lingua tutti li Egittij vſato di chiamare: e che queſto vſo poi anche dentro all'Egitto ſi ſia fatto familiare, dopo che di quello gli Arabi ſ'impatronirono; la lingua de quali hoggi comunemente da tutti vi ſi parla; perche queſta Coſta, ò Egittia, fra di loro ſteſſi è perduta; e ſolo hanno in eſſa alcuni libri ſacri, dicendo ancora la Meſſa in quella lingua: ma perche poco, ò nulla l'intendono, ſono tutti i libri tradotti in Arabo, e l'Euangelio, con l'Epistoſola, che è neceſſario d'intenderſi, lo leggono due volte, in Coſto, e in Arabo, come il Papa, che nelle Meſſe ſoleni lo fa leggere in Greco, e in Latino. E queſta perdita della lingua Coſta è auuenuta, perche li Arabi, quando ſi fecero padroni dell'Egitto, la prohibirono affatto, che nè anche ſi parlaſſe, per introdur la loro, come a punto è ſeguito; Vide Prodrum Copticum verbis Petri a Valle in omnibus ſubſcribentem. Eſſendo dunque i Coſti Egittij, dobbiamo creder, che ſiano molto antichi; e ſi ſà, che i popoli dell'Egitto ſono aſſai più antichi di quelli della Grecia; la quale antichità di ragione douerebbe ſeguitare, anche la ſcrittura: e non è inueriſimile, che i Greci dagli Egittij l'habbiano hanta; poiche Cadmo, che ne fu a i Greci primo inuentore, la portò d'alla Fenicia, che non è dall'Egitto molto lontana, doue allhora per auuentura i medeſimi caratteri, che in Egitto, poteuano vſarſi: anzi ſenza dubbio è da creder, che ſi vſaſſero, già che Diodoro Siculo chiaramente afferma, che Cadmo hauua origine di Thebe di Egitto; e ſi vede, che per queſto alla città che in Grecia eſ fabricò, par Thebe miſe nome. E che gli Egittij in quei tempi haueſſero lettere, dobbiamo crederlo, poiche ſi ſà che furono ſempre huomini dotti. Mi conferma in queſta opinione dell'antichità della ſcrittura Coſta la ragione, che hò detta del ς incognita a i Greci, e la pronuntia de diſtonghi, e della lettera H, e dell'Y, che tutte moſtrano antichità grande, e maggiore almeno di quella del nome Coſto, che ſenza dubbio è moderno. In ſomma, c'è da dire; e la queſtione è curioſa. Quod verò antiquitatem huius linguæ maxime comprobant, ſunt nonnullæ voces Aegyptiæ, quæ ſubinde inter hieroglyphica occurrunt; de quibus vide Prodrum & Supplementum eius, Obeliſcum quoque Pamphiliū. Et confirmat noſtram ſententiam Petrus à Valle in citata epiſtola his verbis. Ma ſoprattutto le mie Mumie danno vna gran botta, alla ſeconda opinione fauoreuole; cioè, che la ſcrittura de' Coſti ſi antichiffima, e forſe più della Greca; perche in vna delle due Mumie, che preſi intere, tra gli altri ornamenti e pitture, come già raccontai, ci hò trouato anche lettere Coſte **ERTIXI** che io le conobbi ſubito; e ſon quelle lettere Egittie, che diſſi, del nome proprio, conforme io ſtimo; e queſto me la fece tanto più piacere. E la mia Mumia è antichiffima ſenza dubbio, e fin di quei tempi che in Egitto ſi vſauano i hieroglifici: il che ſi proua, non ſolo dagl'idoletti dipinti, e dalla memoria, che c'è nelle hiſtorie di queſto modo di ſepellire; ma dall'hauer io ſteſſo nel pozzo medeſimo, donde è ſtata cauata la Mumia, trouato e preſo con le mie mani quella reſta di tela incollata, ſoua la cui fronte vi ſono molti caratteri hieroglifici, e quel caſſone di legno di vn'altro corpo, che, come diſſi di ſopra, di hieroglifici è pur tutto intagliato; e ſe ſtauano tutte queſte coſe in vn pozzo, ſenza dubbio erano del medeſimo tempo. Coſa, che proua non ſolo l'antichità della ſcrittura Coſta; ma vn'al.

Diodoro
Siculus.

Diodorus
Siculus.
Herodotus.

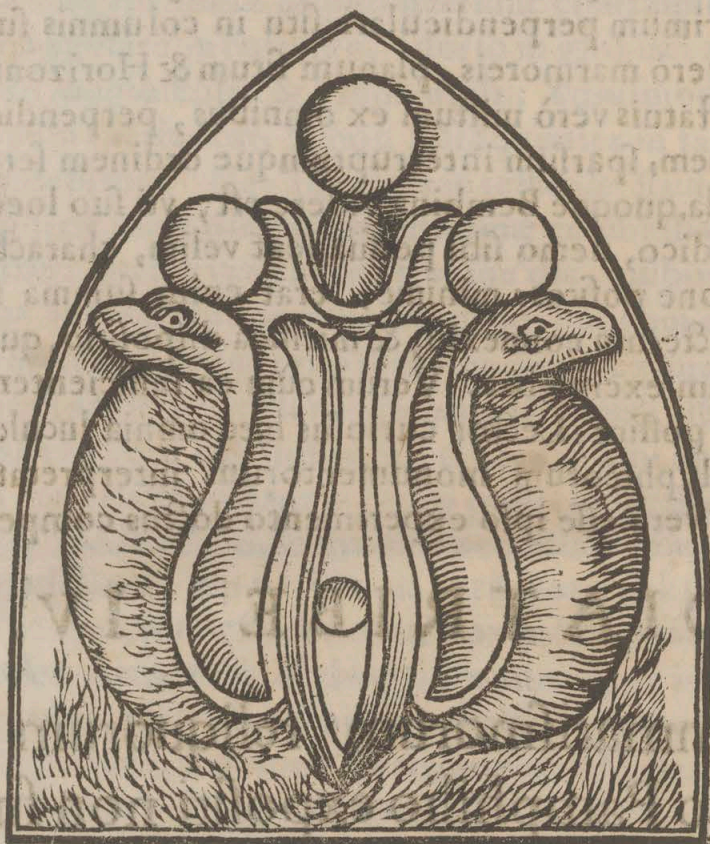
Herodotus.

vn'altro particolare ancora, non men bello: cioè, che i hieroglifici in quei tempi non fossero altrimenti lettere comuni degli Egittij, come forse alcuni hanno pensato; ma che fosse vn'altro modo recondito da esprimere i concetti occultamente, quasi come le nostre Imprese; ouero, se pur'erano lettere (come io credo) che fossero caratteri sacri, non adoperati comunemente in tutte le cose; conforme Diodoro Siculo, e molto prima di lui Herodoto ci ha lasciato scritto, che gli Egittij haueuano due sorti di lettere, sacre, e profane; e che la popolare, e comune lettera, Egittia di quel tempo fosse questa Costà, della quale io parlo. Che se ben Herodoto nell'istesso luogo dice, che gli Egittij al contrario de' Greci scriueuano dalla destra alla sinistra, il che nella scrittura de' Costi non auuiene; può esser nondimeno, che egli ciò intenda della scrittura sacra de' hieroglifici, non ispecificando d'intenderle amendue; e l'ordine de' hieroglifici nello scriuersi, come senza dubbio dee cominciare dall'alto in giù, così forse, doue sono più linee di essi, o vna linea sola per trauerso, dee proceder dalla destra alla sinistra, come Herodoto dice, e come intendo, che auuiene ancora de' caratteri de' Cinesi. Però, sia come si voglia, di questa scrittura Egittia de' Costi, io ne tengo già appresso di me alcuni pochi libri, cioè il Salterio intero di Dauid, l'Euangelio intero di San Giouanni, & alcuni altri, che tornando in Italia con la gratia di Dio, potrò mostrargli, e leggerli a chi ne fosse curioso, e tenergli almeno per ornamento della mia libreria. Ma trà gli altri vno, che ne hò, e che stimai gran fortuna di trouarlo, il quale contiene da quattro Autori, che scriuono in Arabico (breuemente in vero, ma forse a sufficienza, trà tutti insieme) la Grammatica di questa lingua Egittia; e di più due Vocabolary con circa a sei mila voci Egittie, le più importanti, interpretati pur fedelmente da tempo antico in Arabico. se in Roma, o altroue, doue della lingua Arabica comincia pur ad esserui qualche intelligenza, vi trouasse mai chi co'l mezzo di essa potesse questo mio libro in Latino interpretarce; e, come io non mancherò di usarne diligenza, potessimo per mezzo delle stampe propagarlo, e comunicarlo in tutto'l Mondo ai Letterati; spererei che in tal modo anche questa perduta e morta lingua Egittia de' Costi si potesse al Mondo risuscitare, con notabil beneficio e delle belle lettere per la sua antichità, & anco della Chiesa, per esser le poche reliquie, che di questi Egittij hoggi restano, Christiani antichissimi, e di tempo molto antico dalla Chiesa Romana separati. Quicquid hoc loco desiderat Petrus à Valle, id in Thesauro linguæ Aegyptiacæ, quam & linguam Aegyptiacam restitutam vocamus, ex ipsius dicti Petri Archetypo, quod in hunc finem mihi concesserat, vti in Præfatione dicti Thesauri patet, præstitimus. E, come hanno tutta la Sacra Scrittura in questa lor lingua, e molte altre cose ancora, che alla religione appartengono; tutto quello, che frà di loro si trouerà conformarsi con noi, sarà di grande argomento contro gli Heretici moderni dell'Europa, che in tante cose da noi discordano, nelle quali tuttauia i Christiani oltremarini e separati da noi per tanti secoli, si vedono ad ogni modo con noi conuenire. Hå inteso V. S. in diuersi propositi lunghissime digressioni, che con altri, che con lei, non le haurei fatte giammai; perche discorsi simili alli orecchie di certi poco intendenti, paiono, & io lo so, mere pedanterie; & al gusto degli altri bisogna in questo Mondo accommodarsi, almeno in apparenza. Hæc Petrus à Valle. Restat tantum hoc loco enodandum.

Vtrum

Utrum hieroglyphica lectionem quandam. ut in alijs scripturis conficiant, & quomodo lectio instituenda.

CVM hieroglyphica symbolicos & mysticos conceptus per signa, quædam summâ ingenij felicitate inuenta explicent, illa certè nequaquam syllabis, vocibus, periodis constare possunt, uti iam sæpe sæpius probauimus contra eos, qui nescio quibus argumentis persuasi, sub hieroglyphicis historias & laudes Regum contineri simplicius credunt. Nam ut rectè Iamblichus, cum Ægyptij mysteria occulta symbolis inferant manifestis, in ijs interpretandis dimitte voces, accipe sensus. Sed hoc ita se habere, iam aliquot exemplis enodandum duxi. Sequens figura

tutulus est, & partim Deorum capitibus imponitur, partim seorsim occultam suam significationem habet. Nam hæc figurâ Isiaci templi Romæ coronidem insignitam fuisse reperio, ex innumeris saxis, quibus hæc figura insculpta cernitur, & duo adhuc in meo spectantur Museo; separati quoque sæpe sæpius huiusmodi tutuli spectantur in minutiorum characterum limbo Tabulæ Isiacæ, ut suo tempore videbitur. Figura constat ex flamma, binis aspidibus sphaeras in capite gestantibus, & fasciculo gramineo cum flore & fructu, quibus globus imponitur. Hic character hieroglyphicus est, non literâ, non syllabam, aut vocem, sed integrum idealem sensum animo oggerens; & ille est, qui sequitur. [Deorum natura, æterna & immortalis vitam, ignem, calorem, motum, rerum vbertatem omnibus ritè eoscolentibus tribuens.] Erat autem non tantum dictarum rerum significatiuum, sed & insuper adiunctam habebat efficaciam, quo
posito

posito mox per occultam symbolorum rationem Dijs mirificè acceptam, id se, quod significabant symbola, obtenturos credebant; significabat præterea non operationes tantum, quas in Mundo Archetypo, sed & quas in Sidereo & Elementari efficiebat. Tutulus enim se solo Mundi Archetypi rationes indicat; Accipitri impositus, Siderei Mundi virtutes; Isi verò impositus, aut Nephti, aut Elementaribus Genijs, Elementares indicabat operationes; & sic sentiendum est de omnibus alijs hieroglyphicis, ut in serie huius Operis exponetur. Hinc ea hieroglyphicorum natura est, ut deorsum, sursum, dextrorsum, sinistrorsum, & quocunque tandem situ ponantur, sensum suum integrum & perfectum sortiantur, pro diuersorum subiectorum quibus incidebantur conditione, quemadmodum de simplicibus characteribus supra retulimus. Nam in Obeliscis ut plurimum perpendiculari situ in columnis suis exhibebantur; in tabulis verò marmoreis, planum situm & Horizonti parallelum obtinebant; in statuis verò mistum ex omnibus, perpendicularem, horizontalem, decliuem, sparsum interruptumque ordinem seruabant literæ; quod & in Tabula quoque Bembina videre est, uti suo loco dicitur.

Quod cum dico, nemo sibi persuadeat velim, characteres ideo temerè & sine ratione positos: minimè; erat enim summa symbolicorum huiusmodi characterum connexio, & mirifica dispositio, quæ semper vnus conceptus alterum excipiebat. Verum cum ea sufficienter, nisi ipsa præxi, explicari non possint, Lector curiosus hæc omnia luculentius in secutura mox hieroglyphicorum monumentorum interpretatione intuebitur, & quæ dixi, vera esse ipso experimento doctus comperiet.

DIATRIBE IV.

Hierogrammatismorum reliquorum quæ in Obelisco Pamphilio expositi non fuerunt, Interpretatio.

Hierogrammatismi in Obel. Pamph. omitti explanantur.

CUm in Obelisco Pamphilio plerosque Hierogrammatismos hieroglyphicos amplè & copiosè exposuerimus, nonnullos tamen omiserimus; hic opportunè inferendos existimaui, nè quicquam, quod ad hieroglyphicum negotium pertinet, omisisse videremur. Et quod quidem ad sacrorum animalium quadrupedum hierogrammata spectat, omnia exhibita esse ibidem nouerit Lector; quare ad auium quarundam, insectorum, plantarum, instrumentorum describendos Schematismos, calamus conuertamus.

CAPVT I.

Meleagridis, & Anseris Hierogrammatismus:

Quid propriè Meleagris sit, varij variè exposuerunt; alij Meleagrim Pauonem dixerunt; nonnulli Gallum Indicum; alij Pharaonicam Gallinā; alij Stymphalides aues; Penelopes alij dixerunt. Certè quid Meleagris propriè sit, figura hieroglyphica huius auis, inter hieroglyphica frequentissima, satis ostendit: Est enim nihil aliud, quàm volucris illa, quam vulgò gallinam Pharaonis appellant; cuius totum corpus coloris cerulei innumeris, ijsq; nigris conspersum maculis veluti quibusdam figuræ elegantissimæ & pulcherrimæ componitur, capite osseo, nescio quid triangulare mentiente, dorso in gibbum aliquantulum protuberante, collo longiusculo, & cauda exili; cuiusmodi hîc Romæ in viridarijs Principum spectantur, & non infrequenter in tabula Bembina, ut suo tempore videbitur. Has Isidi sacras testatur Pausanias in Phocicis. Nam Isidi Tithoreæ binæ quotannis nundinæ celebrabantur, Vere nempe, & Autumno; tertio verò ante vtrasque die, quibus eius penetralia introire fas erat, incolæ Tithorenses se arcano quodam ritu lustrabant, & eorum quæ proiecta erant superioribus nundinis extorum reliquias, in eundem semper locum deportatas defodiebant, atq; iste eis solennis diei ritus erat; postero verò die institores tabernas sibi ex arundine & fortuita quapiam materia erigebant; tertio postremum die, qui ad eas nundinas venerant, supellectilem, & quoduis pecudum genus, vestem quoque, & argentum vendebant; pomeridianis verò horis ad sacra animum adiciebant, lautioresque, hoc est, ditiores, boues & capras, quorum tenuiores familiaris esset, Anseres & Meleagrides aues Deæ immolabant. Dicuntur Meleagrides, ob Meleagrum interfectum, ad cuius sepulchrum, sorores eius plangebant; aiuntque Dianam eas in Meleagrides conuertisse; de quibus vide Mythologos, & Ouid. l. 8. met. Atque hæc quidem Græcorum de Meleagridis auibus sententia est; Ægyptij verò multò aliâ ratione de Meleagride Gallina philosophabantur. Cum enim viderent, totum huius volucris corpus ineffabili quâdam symmetriâ constitutum, stellulisque toto corpore veluti in firmamento quodam distributis concinnatum; in eam venêre opinionem, Animam Mundi, quam ipsi Pantamorphum naturæ Genium appellabant, in huius sibi volucris corpore sedem constituisse, perque idipsum hominibus sagacibus auem se aperire circa eas res, quas tantâ maiestate, ordine, dispositione, & varietate fulgere intuerentur, putabât. Hinc Pantamorphæ naturæ Genio, seu fundo paterno hanc auem veluti aptissimum symbolum attribuebant. Triquetrum caput habet, ad indicandum tres triades, quibus fundum paternum constituebatur; corpus ceruleum habet gibbosum, seu in formam arcus effectum, quo firmamenti arcuatam & ceruleam superficiem notabant, non secus ac huius volucris corpus ceruleum, innumeris stellis exornatam. In Tabula Bembina capiti Pantamorphæ naturæ imponitur, cuius significatio

Meleagris
quid.Pausanias.
Meleagris Isidi
sacra.Meleagrides
vnde dictæ.

Ovidius.

Meleagrides
ex Ægyptio-
rum senten-
tia quales.Meleagridis
caput trique-
trum.

Abenephium. suo tempore exponetur, Sæpe quoque contracto collo veluti dormire videtur. Sed audiamus Abenephium:

الدجاجة فرعون هي علامة الفلكي الفلوكي

Gallina Pharaon illud est signum firmamenti siue stellarum fixarum. Vti enim firmamentum varijs stellis ornatum est, sic Gallina Pharaonis maculis veluti stellulis quibusdam variegata est; vnde Ægyptij per eam rectè firmamentum, & præsidem eius significabant. Atque hæc de Meleagride siue Gallina Pharaonis sufficiant.

Anseris hierogrammatismus.

Lucianus.
Anseris figura nauium puppes ornantur.

Herodotus.
Pausanias.

Anseris figura subinde quoque inter hieroglyphica conspicitur; quibus quidem Ægyptij nihil aliud indicabant, quàm Gubernatorem cautum & vigilem; est enim Anser animal vigil, & ad minimos strepitus vocem tollendo gratitat, ad natandum apprimè à natura instructum; hinc Chœniscos appellabant illam nauis partem, quam puppim vocant, Anseris effigie ornata, teste Bayfio. Fuisse autem inauratam effigiem Anserinam, Lucianus in Dialogo, qui *ἄνσιον ἢ ἀνχά* inscribitur, testatur; *ὡς δὲ ἢ ἀνχά* *μὲν ἐπὶ τῇ σκηνῇ ἢ ἐν τῇ καμάρῳ* *ἢ ἐν τῇ πρυμνῇ* *ἢ ἐν τῇ πρυμνῇ*. *Vt ipsa verò puppis sensim insurgit inflexa, aureo anserculo ornata.* Erat enim boni ominis nauis Anser in nauigationis negotio, & quemadmodum Anser faciliè natando ad littus peruenit, ita & nauim felici progressu portum, quem peteret, obtenturam felici huius auspicio credebant. Hinc Anseres Isidi immolatas testantur Aristides, Herodotus, & Pausanias. Petrus Marsus apud Herodotum inquit, *Inueni Ægyptios Sacerdotes olim solitos bubulinis & anserinis carnibus vesci, à quibus Isis colitur, quam quidem Lunam esse volunt, cui insunt Lunaria fronti cornua. Anser enim eius temporis, quod est Lunæ proprium, id est, noctis silentium turbat.* & paucis interiectis verbis, *Sanè, inquit, Io Inachi Archiuorum Regis filia, à quo fluius nomen accepit, à Phœnicibus rapta est, vt Herodoto placet, atq; in Ægyptum deducta; post mortem verò Isis est appellata, atque Ægypti Genius, teste Seruio, est habitata; vbi eius simulachrum sistrum manu tenens dextrâ, sinistrâ situlam bubulis præditam cornibus fuit; hæc in Busiri templum habuit, vbi ei rem diuinam aqua & igni Sacerdotes faciebant, in monumentum nauigationis, quâ Io in Ægyptum delata est; quam ob causam factum est, vt Anser Isidi consecraretur, quæ aquis gaudere consuevit; sicuti Isis Nilo, cuius Genius est & Gubernatrix.* Verùm cum de Anseris hieroglyphico suo loco fusiùs dicturi simus, hoc loco dicta de Anseris sufficiant. Restabat de piscis hierogrammate dicendum; verùm cum proprijs locis & occasionibus hoc argumentum fusè tractauerimus, hinc ei diutiùs immorari noluius. Vide Obeliscum Pamphil. fol. 526. & in sequentibus, Obeliscos.

CAPVT II.

De Herbis & Plantis hieroglyphicis.

Ægyptij mortalium curiosissimi, quemadmodum diuersos numeros diuersis Dijs, vt in Arithmetiis docuimus, dicare consueuerunt, ita mirâ quâdam ratione numeros huiusmodi mysticos rebus naturalibus ad prodigiosos effectus producendos applicabant; quod in vegetabilium argumento maximè patuit. Vnitatem siquidem supremo Numini & causæ causarum, ex quo, vti ex perenni quodam fonte, omnia profluunt, dicabant; Palladi dyadem; Mineruæ triadem; tetradem Apollini; pentadem Isi; hectadem Osiri; heptadem Mercurio; octadem Ammoni; & sic de cæteris numeris totidem Dijs dicatis idem iudicium esto. Post hæc herbarum folia quem numerum obtinerent, inquirebant; & quæ herba numerum aliquem certo Numini dedicatum folijs adæquaret, illam eidem quoque consecrabant, tanquam ad œconomiam dicti Numinis pertinentem. Flores denique secundum numerum foliorum, quibus ornabantur, vnâ cum figura & colore examinabant; & si quem florem Numini alicui quoad numerum, figuram, colorem correspondentem nacti essent, illum eidem Numini tanquam maximè appropriatum consecrabant; hoc eidem sacrificia peragebant, tanquam ad sollicitandum Numen efficacissimo; quos tandem longâ experienciâ docti tanquam ad dictorum Numinum catenas pertinentes, sacro hieroglyphicorum albo adnumerabant. Simili ratione numerum internodiorum in thyrsis plantarum, thyrsorumque figuram, num rotundus, num trigonus, aut tetragonus esset, ritè disquirebant; quibus quidem cœremonijs iuxta analogiam dictarum rerum adhibitis, mirandos tum in Medicina, tum in somnijs per diuinationem, effectus se exhibere posse credebant. Siquidem de cura alicuius morbi consultaturi, antequam lecto se committerent, complures huiusmodi plantarum florumque characterismos ante se ponebant, Numina sollicitantes, vt quæ ex dictis herbis ad morbi medelam conducerent, per somnia monstrarent; & quæ in somnio occurrisset, illam ad curam morbi diuinitus demonstratam arbitrabantur. Non secus in alijs consultationibus procedebant, de quibus vide quæ ex varijs Authoribus in Magia, & Theologia hieroglyphica adduximus.

Præterea summè quoque characterismos singularum plantarum, cuiusnam is videlicet humani corporis membris responderet, idque meliùs exprimeret, vti in Medicina hieroglyphica fusè tradidimus, obseruabant. Hanc enim eidem membro maximè consentaneam esse existimabant, quæ figura sua extrinseca, & analogâ quâdam signaturâ id expressisset. Verum vt huius aliquod tibi specimen præbeamus, hic nonnulla herbarum schemata apponere voluimus, vt mens Egyptiorum luculentiùs in Botanica doctrina innotesceret. Si quam itaque herbam cordi quoad figuram similem deprehendissent, eam cordis affectibus mederi certò certius sibi persuadebant; siquidem occulta sua signatura Numen illud quod cordi

Numeros
Dijs suis dica-
bant Egyptij

Folia & flores
numeros
Dijs congru-
entes habentes,
dicabant
isdem Egyptij.

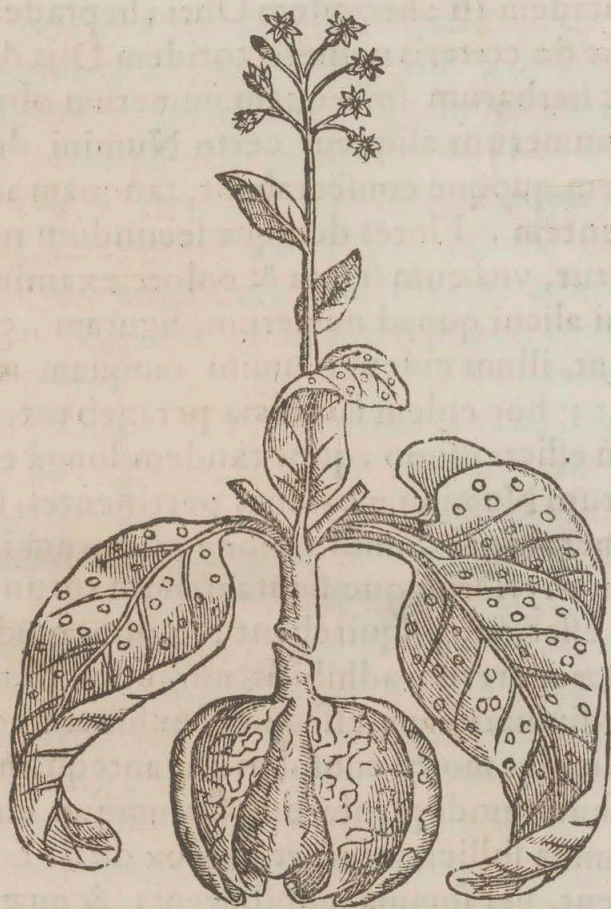
Plantarum &
Herbarum
vires per
somnia inqui-
rebant Egyptij.

præfset, aduocari credebant. Cuiusmodi erant Antoræ radices, vti ex præfenti figura patet. Iterum herba quæ figurâ suâ pulmones exprimeret, illam eandem remedium maximè appropriatum ad pulmonis morbos propulsandos esse arbitrabantur, cuiusmodi erat à pulmonibus dicta Pulmonaria, vt sequitur.

Antoræ radices Cardiacæ sunt, quia Cor exprimunt.

Herba Pulmonaria quia pulmonem exprimit, pulmonibus confert.

Hoc pacto dentibus, oculis, vesicæ mederi dicebantur sequentes herbæ: Dentaria, Anthemis, Colutea, seu Staphylodendrum Ægyptium, quia radicibus, floribus, folliculis, dentes, oculos, & vesicam exprimebant. Geneticis verò membris omnes orchidum species mederi credebant, quia membra genitalia radicibus suis referebant, vti sequens Cynosorchis docet. Hoc pacto Hermodactylum, quia radice suâ manus exprimit, vti figura docet, articularibus morbis, siue chiragræ prodesse dicebant. Profluvio capillorum siue Alopecie medebantur Adianto seu Polytricho, quia capillos exprimebat, vti ex figura sequenti patet. Si quem verò Scorpius momordisset, eum radice Scorpionis, quam herbam nos Doronicum seu Aconitum pardelanches vocamus, curabant, quia radix huius herbæ figurâ suâ perfectam Scorpionis figuram & similitudinem exprimit, vt figura

ra appofita luculenter docet. Non fecus de alijs plantarum figuris & characteris ratiocinabantur. Verum cum hæc omnia vberimè in Medicina hieroglyphica tradiderimus, hic longiores effe nolumus; fed ad Plantarum Aegyptiorum, quarum in hieroglyphicis, & facificijs ingens vfus erat, descriptionem calamum admoemus.

Dentaria den-
tibus, quos re-
fert, prodest.

Anthemisi herba ocu-
los, quibus medetur,
floribus refert.

Colutea vesicæ, quam
refert, prodest.

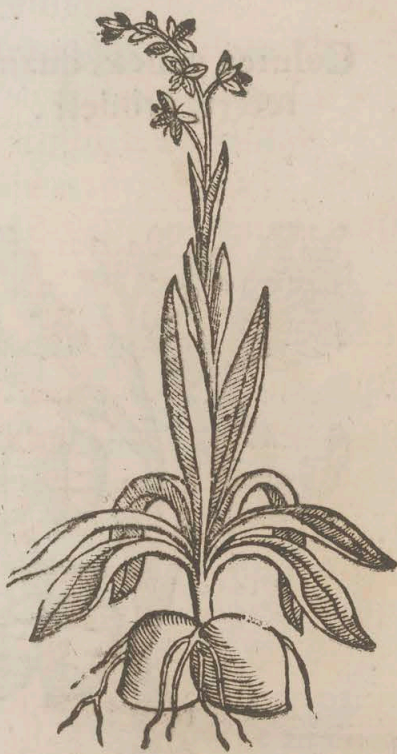

Adiantum seu πολυζιχον,
quos refert,

profluuiio capillorum,
medetur.

Cynosorchis generatio-
ni confert, quia eius or-
gana exprimit.

Palma Christi, si-
ue Hermodacty-
lus, articularibus
morbis prodest.

Aconitum pardelian-
ches Scorpionis mor-
sui, quem radice re-
fert, prodest.

De herbarum
& plantarum
viribus libri
conscripsi ab
Ægyptijs.

De viribus herbarum, plantarumque Ægyptios Veteres plurimos
conscriptos habuisse libros, cum Synopsis Codicum in primo Supplemen-
ti capite producta, tum Author Scalæ magnæ satis demonstrat, qui in de-
nominationibus maioris momenti passim allegat Codices, siue Exempla-
ria antiqua his verbis :

وهذا في نسخة عتيقة

Hoc autem vide in Exemplari antiquo. Quin & Chironis Ægyptij,
quem alij Asclepium appellant, vetustissimus de herbarum viribus Co-
dex, quem in suo de plantarum proprietatibus libello passim allegat
Apuleius, id satis demonstrat ; siquidem denominationes plantarum om-
nes Ægyptiacas siue Coptas esse, non aliâ probatione indiget, nisi mutuâ
singularum ad inuicem factâ collatione. Hisce alius Arabicus Codex Va-
ticanus subscribit, quem olim videre licuit beneficio Clarissimi Viri Do-
mini Rainaldi I. V. D. & Bibliothecæ Custodis, in quo, cum de occultis
plantarum proprietatibus tractat, denominationes Ægyptiacas earun-
dem adducit ita similes ijs, quæ adducuntur ab Apuleio, ut ex eodem
Chironis fonte vtriusque doctrinam Codicis haustam clarè pateat. Ve-
rùm

Libri Ægyptij
de herbis &
plantis.

rūm nè Rempubicam literariam hac nouā supellectilis accessione defraudemus, hīc earundem genuinam significationem subiungendam duximus.

Certē Aegyptios ex plantarum œconomia magnam hieroglyphicorum supellectilem congesisse, ex Obeliscis, tabulis, statuis sat superque demonstratur; quæ, quantum fieri potest, hoc loco exponenda duximus, nè in actuali hieroglyphicorum interpretatione Lectori confusionem potius, quàm claritatem adferant. Et de vegetabilium hieroglyphicis, ferula, iunco, papyro, eorumque thyrsis, ramis, baculis; item de loto, persea, scirpis; item de baculis, coronis, & alijs ex ijs fieri solitis, cū amplissimè in Obelisco tractauerimus, ijs omisissis, ad alias plantas hieroglyphicas ibidem omisissas, describendas calamum conuertamus. Sed ad Rhombum.

§ I. *ⲁⲕⲁⲕⲓ* planta Aegyptia est, quam Arabes *سنت* *Sant* appellant; in Aegypti locis à mari remotis nascitur, crescuntque huiusmodi arbores ad mori magnitudinem, ramosque sursum latiùs expandunt. Caudex magnitudinis pruni, corticem habet nigrum, asperum, acutissimisque spinis munitum; folia habet longiuscula, minutissimè incisa; flores paruos, at aureos producit, globulis lanuginosis præstantissimi odoris, platani globulis, si colorem demas, simillimos; semen siliquis, minoribus tamen charubijs, inclusum gestat. Hanc herbam Aegyptijs sacram fuisse, & inter hieroglyphica receptam constat, eò quòd occulto quodam naturæ lusu Solem appetat; surgente siquidem Sole, non secus ac lotus & heliotropium, folia sua pandere solet, ad occasum verò ita ea arctè claudere, vt spinis quàm folijs verisimiliores sint; flos præterea lanuginoso capite suo radiosum Solis fulgorem proximè mentitur, vt in horto nostro domestico, vbi hæ arbores optimè proueniunt, obseruare summā admiratione licuit; vnde Aegyptij inter Solares herbas annumeratam in sacrificijs, Solaribus Numinibus exhibitis, summā diligentia vsurparunt, vt suo loco dicetur; siquidem Numina solaria huiusmodi herbis fidei suæ commissis, vt summopere delectantur, ita eadem illis ritu legitimo adhibitis efficaciter ob occultam naturæ similitudinem & analogiam, trahi existimabant. Vide quæ de hac planta vberius egimus in tabula Bembina.

Herbæ & plantæ Aegyptiæ variae.

§ II. *ⲁⲛⲧⲓⲁⲗⲁⲕ* planta Aegyptia est, quam nos eandem esse dicimus cum ea, quam Arabes & Syri *قنطور دوس* Græci quoque *κενταύριον* dicunt. Estque herba, quam vulgò nos Centauream minorem vocamus, de qua vide Matthiolum, Fuchsum, cæterosque Botánicos. Serapion Medicus Arabs his verbis eam describit:

Centauria.

Serapion Arabs.

قنطور دوس هي خشب شبيه بشجرة هيوفار ديقون وهو القودخ الجملى
Centaureum herba est similis Hypericoni, & est certa quedam Mētha montana.
Cui Aben Sina subscribit iisdem penè verbis. Vaticanus Codex ita
habet:

Aben Sina

قنطور دوس هي خشب شبيه وله ساق طوله اكثر من شبر وزهر احمر الى لون
الفرفير

الفر فير فيرية شبيهة بزهر النبات الذي يقال له الخمدس يسمونها المصريون
انظروا

*Centaurium herba crus habet, cuius longitudo maior palmo, flos rubescens in-
star purpure, in flore similis apparet ei flori, qui appellatur Lachemdas;
vocant eam Ægyptij Antims. Prophetas verò seu Hierophantas Ægy-
ptios ἀμα ἱερακλῆς, hoc est, sanguinem Herculis appellasse, auctor est Chi-
ron apud Apuleium citato libello c. 75.*

Apuleius.

Plantago.

Serapion
Arabs.

§ III. *αγοστ* planta est, quam teste Apuleio, Prophetæ Coptâ voce
οὐρανὸς ἄστρον, id est, *Gloriam Cæli* appellabant; nos eandem esse dicimus,
quam Arabes لسان الحمل linguam agni seu arietis, Græci ἀγρόγλαστον πολυπόδες, Latini plantaginem multineruiam appellant. Cui rei astipulantur Arabes
citati Ægyptiorum Interpretes fidissimi. Serapion.

لسان الحمل هي يسمي كثير الاضلاع وهو سبعة اضلاع وورقا الكبير
وجوهه مركب من مائية وارضية ويسمى عند السحابة

*Lingua agni vocatur multarum costarum πολυπόδες, habet enim septem latera
seu costas, folio magno constat; naturæ compositæ est ex aqueo & terreo, vocatur
Gloria Cæli. Codex Vaticanus eam vocat أسون Asuth eodem nomi-
ne, quo suprâ Apuleius Ægyptios eam nominasse asserit; hanc eandem
vocem refert Interpres Auicennæ Hebræus, quem habeo manuscrip-
tum.*

אשיות שם העשב בלעז פלנטגוא:

*Asuth nomen herbe, Latinis Plantago. Vocatur autem ab Ægyptijs glo-
ria Cæli, quia septem nervos habet veluti septem planetarum radios
quosdam in se derivatos, omnem planetarum vim obtinens; magnique
in medicis rebus usus erat, nec non in sacris, quæ septem Mundi Genijs
peragere solebant. Videbis hanc herbam passim in Obeliscis, cæterisque
monumentis hieroglyphicis, uti suo loco exponemus.*

Satyrion.

Apuleius.

§ IV. *αεικνη* teste Apuleio, idem est ac Satyrion herba, eius ge-
neris, quam Arabes حي الكلب, Græci κυνὸς ὀρχίδα, hoc est, *Testicu-
lum Canis*, à bulbo vocant: Panion, teste Apuleio, vocatur ab Hierophan-
tis, eò quòd vel manu tentum vehementer ad salaciam & libidinem ex-
citet, vnde non malè quoque Satyrion à Satyris salacibus, & Panion à
Pane, fœcunditatis Genio, etymon suum traxit. Vaticanus Codex:

حي الكلب يسموها حكما مصر فنيون لانها تهيج الباه

Aben Sina.

*Testiculus Canis herba est, quam Ægyptij Sapientes vocant Panium, quia potenter
excitat ad coitum. Cui Aben Sina suffragatur.*

حي الكلب تهيج الباه حتي لا يسكن الا بحسوة مرق اللس والعوس

*Testiculus Canis herba ita coitum excitat, ut non sedetur, nisi iussulo è lactucis
lentibus assumpto. Vocatur autem ab Ægyptijs αεικνη à Luna, eò quòd si-
cuti Luna influxu humoris sui fœcundi rerum sublunarium vegetabi-
liumque causa est, ita & inter plantas αεικνη humorem genitalem censea-
tur mouere. Hanc herbam pariter inter hieroglyphica reperio Hircino
capiti*

capiti adiunctam, Mendefiorum Deo dicatam; quo aptè significabant, non aliam herbam meliori iure dicari Pani hircino, seu Deo fœcunditatis, quàm eam herbam, quæ & fœcunditatem præstat, & potenter geneticam vim in corporibus excitat. Hinc nihil eâ herbâ sacratiùs, nihil salubriùs habebatur, vti suo loco interpretabimur.

§ V. **Πενταφυλλον** & vel, vt corruptè Apuleius, Ophitebioca, idem est, ac Pentaphyllum in lingua Aegyptia, quam & Hierophantæ nunc **Πενταφυλλον**, id est *alam Ibidis*, nunc **Εἰς βορβαν**, id est, *herbam Mercurij* vocant. Erat huius herbæ vsus maximus in sacris Mercurij, quam Hermanibim vocabant, id est, Ibin Hermeticam. Cùm enim Ibis ales esset, ob rerum maximarum inuentionem Mercurio dicata, in quam se transformatum humano generi varia reuelabat tùm ad literas, tùm ad Medicinam spectantia, vti in Alphabeto mystico docuimus; rectè eidem hanc consecrabant. Cur verò **Πενταφυλλον**, *alam Ibidis* dicerent, hanc causam do, quia Mercurius Numen **Αἰτίτης** Typhonis est, quem per Crocodilum signabant, quemque Ibidis ala siderabat. Hanc herbam in sacris vsurpant volunt, quòd sicut Ibidis ala, teste Horo, Crocodilum siderat, & immotum reddit, ita omnem malignam, noxiam, & exitialem vim Typhonis virtute & assistentiâ propullabat, & inefficacem reddebat Hermanibis. Sed de hisce passim toto hoc Opere.

§ VI. **Νεσφει** nomen herbæ, quam corruptè **Nemestisphæ**, Apuleius vocat, alij **Nesphæ**, in Aegyptiaca lingua appellatur *Pulchritudo*, seu *decor Celi*; Hieromantæ eam, teste Apuleio, vocabant **ἄμα δαδωα**, *Sanguinem Minervæ*; nihilque aliud est, quàm nostra **Camæpythys**. Author Vaticanus.

Καμπίτος فهو قصبان وزهر حمر الى السود وخضر دقاق وزهرة الطعم مع قيقن جشير وحرافة نون المرارة وورقة عسيمة جرب الى الارض لمرجون ذصفا
Camæpythys thyrsi & flores rubri declinantes ad nigrum & subvirides, flosque amari saporis cum stipticitate pauca, eiusque acumen saporis est subamari, & eius folia herbida, subtilia, repentia super terram, Aegyptijs dicitur **Nespha**. Cui consentit Hebræus quoque Aben Sinæ Interpres;

**כמאפיתוס הוא ענפים יציץ אדום נוטה אל השחורה
או אל ידקות דקים וציצו מר והטבעתו חם בשנית ויבש
בשלישית:**

Camæpythys rami & flores rubri, declinantes ad nigredinem, & flos eius amarus, natura quoque calida est in secundo, & secca in tertio. Huius herbæ vsus erat in sacris Mineræ siue Isis Saiticæ, ob occultas naturæ proprietates, quas dictam herbam cum hac Deastra habere putabant.

§ VII. **Βουβαστιον** interpretatur ex Aegyptiaco *Bonum*, nihilque aliud est, quàm herba *Artemisia*, quam à bonitate ita vocant; Hierophantæ, teste Apuleio cap. 10. eam vocabant, nunc **Bubasteoscordium**, **Βουβαστιον καρδιακον** id est, *Cor Bubasti*, nunc **Βουβαστιον** erat autem Bubastus Vrbs Aegypti, in qua Dianæ & Canum cultus mirificè florebat, cui ideo non inconuenienter respondet Græcorum *ἀγρεπλοια*, id est, *Dianæa*:

Antonine
Musa.

Apuleius?
Aben Sinna.

siue igitur à Canibus, qui hanc herbam amant, & sibi ex ea medicinas, teste Antonio Musa, contra naturales morbos parant, siue à Diana sit primum inuenta virtus huius herbæ, nihil interest; sufficit nobis demonstrare **ANECEN** ἄνεκεν & **TEOC** τριπύλον Ægyptiorum, & Artemisiam Græcorum, prorsus eandem herbam esse. Hierophantæ hanc herbam quoque *ἡμέρα νεφελῶν*, id est, *Sanguinem Saturni* vocabant. ita Apuleius loco citato; & confirmat id Aben Sina, qui eam Saturninæ naturæ, & contra lassitudinem mirificā vim obtinere asserit. Hæc herba Arabibus dicitur *الرسم شمس* **Coptè** quoque **ⲭⲁⲣⲧⲉⲛⲥⲓⲥ** & magno in sacris Isis Bubasticæ in precio fuit habita; hæc enim Istin, dum ad corpus Osiridis inquirendum Ægyptum peruagaretur, contra lassitudinem vsam, testatur Philadæmon l. de fuga Isis; de quo & alibi in hoc Opere actum est.

§ VIII. *ⲥⲁⲫⲧ Sapha*, hanc vocem ex Copto interpretor, contra Hyoscyamus. Deum, dicoque esse herbam, quam Græci & Latini Hyoscyamum vocant, Zoroaster, teste Apuleio, *Τυφώνιον*, eò quòd Typhonix naturæ sit, id est, ad insaniam excitans, & maximè diuinam in homine particulam, intellectu videlicet facultatem sumpta corrumpens; vnde ad Typhonem placandum in sacris Ægyptiorum maximus huius herbæ vsus fuit; hac enim in sacris adytorum ritibus ter Crocodilum flagellare solebant, & concepta verborum forma malignam Typhonis vim profligare, vti Author est Serapion Nicæus. Arabibus dicitur *البنج*, Coptitis *ⲡⲉⲕⲉⲛⲉⲗⲟⲩⲁ*.

§ IX. $\text{ce}\phi\text{ce}\phi$ & corruptè apud Apuleium c. 19. *Sophosph*, eadem
 Aristolochia. herba est, quam Arabes زراوند *Zeraund*, Latini, Græcique *Αἰσολοχίαν* ap-
 pellant. Codex Vaticanus.

Zarund herba Egyptijs Saphseph, longitudo eius palmus, color floris purpureus, granis odoris. Aben Sina verò:

زراروند جلا ملطف مفتوح مرفق جراب یخذب الشوك
Zarund virtutis est abstergentis, aperientis, attenuantis, et attrahentis, trahit enim spinas et surculos. Hebræus Interpres Aben Sinæ ita dicit :

וְרֹאשׁוֹנֵי בִּינֵי אֲרִיטוֹלוֹגִיָּא בְּמִצְרַיִם סִפְסָף עָלָיו לְעַלִּי
הַצִּמָּח שֶׁנִּקְרָא הַבֵּינִים וְהוּא מִן הַלְּבָב :

Zarand, Græcè Aristolochia, Ægyptiacè Saphseph, florem alit similem flori, qui dicitur Habium, (forte Apium putat) & est species Lablab. Prophetas Ægyptios eam Ligeam appellasse, Author est citatus Apuleius.

Chamælea.

§ X. ~~ceeleceps~~ in Ægyptiaca lingua denotat eam herbam, quam nos Chamæleam aut Mezerium vocamus; ita Codex Vaticanus:

المزريقين اسود فهي حماليون لمزريقون سامور
Metzerin nigrum herba est eadem cum Chamælea, Ægyptijs dicta Samur. He-
braeus etiam cum Marrubio confundit:

כמאליון הוא מין מהרריון והוא שחור:

Cha-

Chamaeleon ex genere *Marrubij*, & est nigro colore herba. De hac, & præcedente herba, nullum inter hieroglyphica vestigium reperi.

§ XI. *Εμινιον* Aegyptijs idem est ac herba *Dracontæa*; ita *Dracontæa*.
Apuleius cap. 14. *A Græcis*, inquit, dicitur *Dracontæa*, alijs *Asclepias*, alijs *Pithonion*, alijs *Anchomanes*, alijs *Sancromaton*, quibusdam *Ancryssa*, aliquibus *Chereon*, nonnullis *Sceon*: item *Dorcadion*, *Prophetæ Typhonion* vocant, alij *Crocodilion*, alij *Ostanes*: *Zoroaster Theriophonon*, *Aegyptij Eminion*; *Draconis sanguine fertur nata*. Dicitur autem *Pythonion*, eò quòd ex *Pythonis* serpentis sanguine nata feratur; *Typhonion*, quòd *Typhonis*, hoc est, igneæ naturæ sit; *Crocodilion*, quia amica *Crocodilis*; *Θηρόφωνον*, quia causticâ quâdam vi occidit animalia eam sumentia. Sunt qui hanc *Dracontæam* cum *Culcasia* confundant; perperam; siquidem *Culcasia*, quam & nativam *Brassicam* appellant, gratissimum sese præbet Aegyptijs edulium. *Dracontæa* autem, siue *Εμινιον* idem ijs videtur esse, quod nobis *Arum*; quam herbam è genere *Dracontææ* esse *Mathiolus* docet & *Clusius*, quæ & mordacitate quâdam igneâ seu causticâ vi maximè pollet; ita ut in infaniam eam sumentes ferè redigat, vnde & nomen Aegyptiacum videtur traxisse, quasi mente moueat: etsi quidam *Arum* quoque cum *Colocasia* confundant. Dicimus itaque *Eminion*, neque *Colcasiam*, neque *Arum* esse, sed *Dracontæam* maiorem, quæ & thyrsi pellem maculatam, & flore, folijsque linguam serpentum refert, & eo ipso tempore è terra pullulat, quo serpentes; & eodem, quo serpentes, conditur. Aegyptiorum traditio est, sanguine ex vulnere ab *Horo Typhoni* inflicto, teste *Apollo-doro*, natam esse; vnde non sine ratione *Pythonion*, *Dracontæa*, *Typhonion* dicitur; vsus eius erat in sacris, quibus *Typhonem* placare contendebant.

§ XII. *Περσέμπετ* id est, *Donum Dei*; ita vocant Aegyptij *Verbenacam*, herbam satis notam, & Magicâ quâdam vi præditam, corruptè ab *Apuleio* *Pemsempte* dictâ. *Prophetas* eam *Iunonis lachrymam* vocasse *Chiron* *Author* est apud *Apuleium*: Græcè inquit, *ἰεγὺν βοτάνην*, alij *Περσέμπετ*, alij *Διόδατον*, alij *Περσέμπετ*, alij *Παύρωμον*, alij *Colletis*: *Demetrius* & *Aesculapius* *Cyparission*, *Pythagoras* *Erisceptron*, alij *Aristeron*, Aegyptij *Pemsempte*, *Prophetæ* *ἱεγὺς δακρυον*. Dicitur etiam *Περσέμπετ* *Donum Dei*, & *ἰεγὺς βοτάνη*, ab vsu, quia eà in sacrificijs vtuntur Aegyptij; *Περσέμπετ*, eò quòd *Columbis* sit amica & sympathica; *Παύρωμον*, quòd vsus eius omnibus conueniat; *Erisceptron*, vel meliùs, *ἡ τῆς ἐρωτὸς σκήπτρον*; *Sceptrum amoris*, quòd in philtris vsus eius adhiberetur; *Lachrymæ Iunonis* denique à *Mythologis* nomen inuenit.

§ XIII. *Αντοερβέρος* *Apuleius* corruptè *Antuermbesus*, id est, *Lingua Bouis*, siue Græcè *βελωσσον*; hanc cum Hierophantis *Chiron* appellat *γόνον τῆς ἀλγῆς*, *Semen Felis*; Arabes *لسان الثور* *Linguam Bouis*; eius vires vide apud *Apuleium* c. 41. De hac herba cum nihil inter hieroglyphica repererim, de ea quoque ampliùs dicere superuacaneum esse ratus sum.

Marrubium.

§ XIV. *ἰστέρον* & Ægyptiacè, idem est ac *Oculus Sideris*; eamque herbam dicimus, quam Latini Marrubium, *μαρρόριον* Græci, Hierophantæ nunc *σπέρμα τῆς Ταύρης*, *Sanguinem Tauri*, nunc *γόνον τῆς Ὠέρος*, id est, *Semen Hori*, appellant. ita Author Vaticanus.

فراسيون حبشيشه مرة الطعم لمصريون استنرب جاره في الثانيا يابس في الثالثة
Phrasium herba amari saporis, Ægyptijs Asterop, calida in secundo, sicca in tertio gradu. Cui adstipulatur Hebræus Aben Sinæ Interpres.

פראסיון הוא עשב בלועז מרוביום מרה מטעם מפתח וממרק ומתך וממס ומחתך:

Id est, *Phrasium herba est Marrubium lingua extera, amari saporis, aperit, abstergit, liquefacit, resoluit, & incidit. Dicitur Oculus Sideris, id est, Solis, eò quòd in sacris Hori magnus eius herbæ usus. Vnde & Mystæ eam vocabant γόνον τῆς Ὠέρος, Semen Hori, quem nos Solem interpretamur alibi. Vtebantur hâc herbâ Sacerdotes in sacrificijs Hori & Serapidis, vti suo loco dicetur; pollet enim multum Horæ seu Phœbæ virtute, id est, Solari, maximusque eius in Medicis usus erat.*

Scilla herba
 seu Capa
 muris.

§ XV *καλὴ θω* & nos eam herbam, quam Scillam vulgò vocant, interpretamur: Arabes eam vocant *اسقييل* *Eskil*, siue *جصل الفار*, *Capam muris*, Hieromanthæ Ægyptij *Ὁ ὀφθαλμὸν τῆς Τύφω*, id est, *Oculum Typhonis* appellant. ita Apul. c. 42. & Hali eam Scillam quoque putat.

اسقييل هو جصل الفار سمي بذلك لانه يقتل الفار وهو حريف قوي فقال قوم
 لانه العنصل لمصريون سلقط

Eskil est capam muris, ita dicta, quòd mures interficiat, & est acuta vehementer, & voluerunt aliqui eam esse Scillam, Ægyptijs dicitur Slitha. Vocatur autem Typhonia herba, ob summam nocendi vim, & facultatem prorsus igneam, cuiusmodi Typhonem fuisse Plutarchus docet, lib. de Osir. & Iside. Ideo Ægyptij non malè hanc Typhonis oculum, cum à colore igneo subflavescente, tum à figura & qualitate adustiva, appellarunt. Nam vt rectè Aben Sina ait:

اسقييل لونه اصفر الى البياض ومنه خنس سمي قتل وطن بعضهم لانه
 البلبوس من اجل علامه التي وجدها

Eskil coloris flavi subalbescens, & ex ea genus quoddam veneni prorsus lethiferi, & putauerunt aliqui, quòd sit ipse bulbus Napelli, propter signum quod inueniunt in eo. Interpres Hebræus dicta confirmat:

אשקיל הוא בצל עכבר חם בשלישית יבש בשנית
 ימה' ומרק מאוד:

Askil capam muris, calida in tertio gradu est, & sicca in secundo, estque resolutiva, & attractiva sanguinis, adustiva, ulcerativa, subtiliativa, & incisiva, cum virtute ultra virtutem suæ calefactionis. Quos omnes effectus Typhonios esse, quis non videt? Hanc herbam Ægyptij Sacerdotes, teste Plutarcho, tanquam Typhonium quid & prorsus exitiale, summopere detestabantur, tum ob virulentiam huius plantæ, tum ob contrarietatem, quam cum Luna

Luna habet: crescente siquidem Luna, decrefcit, & decrefcente Luna, crefcit. Quæ itaque de capis narrat Plutarchus abominationi habitis apud Aegyptios, id nequaquam de capis ordinarijs, quo edulio nil in Aegypto tritiùs, fed de cæpa fcillitica intelligendum effe fcias; quam & non fine caufa oculum Typhonis appellabant.

Capas quas
abhorrebant
Aegyptij.

§ XVI. **εεεετ** & idem eft ac Nasturtium noſtrum, de qua herba vide Apuleium cap. 20. & Aben Sina, voce **حرف** alioſque Latinos Botanicos.

Nasturtium.

§ XVII. **ταβοριν** & vox Aegyptia eft, fignificans eam herbam, quam Arabes **بابونج** Babungs, Latini Chamæmillam, Græc. **παρθέριον, δρυκο- λαβον, χρυσόκαλον** vocant, cuius virtutes & proprietates vide apud Aben Sina voce citata, & Chironem apud Apuleium.

Chamæmilla.

§ XVIII. **εττεεφτ** & Cura Dei, corruptè Apuleio Thephin vel Themphin, eam herbam effe dicimus, quam Arabes **Βασιελραγχι**, Græci **πολύγονον, πολυκαρπον, χυλίοφυλλον**, Myſtæ **γόνον τε ηεφ**, ſemen Herois vocant, Latini denique Sanguinariam, Proſerpinacam, à ſerpendo per terram ita dictam; quidam etiam Miſerdiuinum vocant, de quibus vide Botanicos, voce Polygonon.

Sanguinaria
herba.

§ XIX. **πάλελιε** & vel vt Hierophantæ eam nominant, **εεφδ** & teſte Chirone apud Apuleium, eft idem ac Cyclaminus, de quibus ſuo tempore copioſior dabitur dicendi locus.

Cyclaminus

§ XX. **εεωδχι** & corruptè Apuleio Etui, interpretamur capillum Veneris, ſive **πολυχιλον**, quam & Græci **αδελφον**, Arabes **بر شوشان** Barſchiauſchan vocant: naſcitur in locis humidis, & fontium parietibus familiaris eſt.

Capillus
Veneris.

§ XXI. **πικινε** & vel **πυκνριητεπρι** & herba eſt, quæ *Prolem Solis*, interpretamur, eſtque Heliotropium, teſte Chirone apud Apuleium, qui & id **ηλιόεσπον**, quod ad Solem ſe continuo vertat, appellat; alij **ηλιεσπον**, id eſt, *Caudam Solis*, eò quòd vt animal Caudam, ita Sol hanc herbam ſequi faciat. Vocatur & Sideritis, quòd ſicut magnes ferrum, ita Sol hanc herbam trahat. Aegyptij hanc herbam in ſummo honore & æſtimatione habebant, cum abſolutiſſimam flore ſuo Solis imaginem exhiberet. Hanc inter hieroglyphica optimo fanè iure Accipitri appictam reperio; eſt enim Accipiter Sol: herbæ verò flos Solis exhibet ſponſam, quæ Solis amore rapta eum motu ſollicitudinis pleno ſequitur, tantâ conſtantiâ, vt in menſuræ temporis hieroglyphicum ideò eum aſſumpſerint Aegyptij.

Heliotropiū

§ XXII. **εεεεφτ** & idem eſt, ac *Genius Lunæ*, corruptè Apuleio *Emenipſe*, eſtque ea herba, quam Dictamnus Latini, **αετεμίδιον**, videlicet à Diana, quæ Lunæ Genius eſt, appellant Græci; vocatur & eadem de cauſa à Theophrasto **σπέρμα γόνου**, *Sperma Lunæ*.

Dictamnus.

§ XXIII. **λοτομετρα** & corruptè Apuleio Lotonietra, herba eſt, quam Nymphæam Aegyptiam vocamus, Lotusque dicitur, de cuius mira vi vide Theophrastum. Dicitur autem Lotometra, quòd Cœli curſum

Theophrastus

Nymphæa,
ſeu Lotus.

ſum

sum, seu Solis suo flore quasi metiatur, eiusdem prorsus virtutis, quâ præcedentem plantam præditam docuimus. Arabes vocant *نيلوفر Nilufar*; et si Nilufar distincta sit à Lotometra; hæc enim præbet edulium suavisimum Ægyptijs, ob vim tamen extinctiuam caloris noxia est. Est igitur Nilufar propriè idem cum nostra Nymphæa, quam Algam siue Papauer palustre vulgò vocant, à virtute extinctiua Veneris; quidam etiam clauum Veneris dixere, vocaturque ab Ægyptijs *Βικιντε*.

Nufar seu
Nilufar herba

§ XXIV. *ῥῥῆτις* id est, Vinculum religionis, eò quòd ab illicitis desiderijs carnis hominem vsus huius herbæ vindicet: ita Author Vaticanus.

نيلوفر هو كرنب الماء ويسمى حب العروس وحراس النفسك برد ورطب في
الثانية شرابة ملطف جدا

Nilufar Caulis aquaticus est, & vocatur Granum sponsi, & custodia continentia; frigidus & humidus in secundo gradu, & potus vehementis extinctionis est. Cui consentit Interpres Aben Sina Hebræus his verbis:

נִלוּפֶר אוֹ נְנוּפֶר עֵשֶׁב יִצְמַח בְּמֵי הָאֲגֻמִּים וְיַעֲלֶה לְחֶסֶר
הַסֶּרַח וְיַחֲסֵר תַּאוֹת וּמִפֵּי טַפַּת הַזֶּרַע בְּסִגּוּלָה שְׁבוּ:

Nilufar seu Nenusar herba est germinans in aquis palustribus, minuit luxuriam, frangit vehementer desiderium coitus, & congelat sperma, occultat quādam proprietate, quæ in ipsa latet. Quibus consonant verba Dioscoridis. Νυμφῆα ἐν ἑλίοις καὶ ὑδασι τασίμοις. Φύλλα δὲ ἔχει ὅμοια κισσῶν σμικρότερα δὲ καὶ ὀπμηκίστερα, ποτὶς ἰσχυρόν τε ὑδατῶς, πίνε δὲ ἢ ῥῆτι καὶ πρὸς ὀνειασμὴς ὀδύνην ἢ τῆτοις. ἀτονίαν δὲ ἐρῶς δὲ ἀσθενίαν πρὸς ὀλίγας ἡμέρας εἰ τὸς ἐνδύχῃς πίνουσι. Nymphæa, inquit, in paludibus, stagnantibusq; aquis nascitur, folia habet Fabæ siue Loto Ægyptiæ similia, at minora, oblongioraque, plura ab una eademque radice prodeuntia: bibitur contra Veneris insomnia, eadem enim omninò adimit, quin & aliquot continenter diebus epota, instrumenta generationis ita debilitat, ut omni tentigine sublata, frigidi ac impotentes reddantur, qui biberint. De hac herba ita loquitur Prosper Alpinus in libro de plantis Ægyptijs c. 34. Hanc, inquit, herbam eandem prorsus cum Nymphæa, quam Arabes Nuphar appellant, existimo, in toto quidem flumine Nilo Ægyptia loca lambente, nulla alia planta est inuenta, quæ notas Loto præferat, quàm Nymphæa ipsa, quæ profectò planta similis est, ut de Loto affirmat Dioscorides, Colocasie seu Fabæ Ægyptiæ; floremq; fert album (loquor de maiori Nymphæa) lilio valde similem, quem his verbis expressit Theophrastus: flos candidus lilijs foliorum angustia proximus; verè enim hic maioris Nymphææ flos est, qui Sole occidente clauditur, atque sub aqua occultatur, atque oriente supra aquas assurgit, & foras exit, aperiturque; quod non modò in Ægypto, verùm in multis Italiæ locis in hac planta obseruatur, maximèque in locis circa Venetias, lacunosis & palustribus; valles siquidem Morghera & Mestri plurimas has plantas ferunt, in quibus quisque, quod à Theophrasto, Dioscoride, atque alijs multis de Loto dicitur, planè obseruari potest. Hanc herbam quoque Theophrastus dicit in Euphrate crescere, caulem ipsum & florem vespere mergi vsque ad medias noctes, totumque abire in altum, ut nè dimissa quidem manu possit inueniri, verti deinde, paulatimque suberigi, & ad exortum Solis emer-

Prosper Alpi-
nus.

emergere extra aquam, ac florem patefacere, atque etiamnum exurgere, ut planè altè ab aqua absit. Quid porrò Ægyptij per hanc herbam hieroglyphicè indigitauerint, fusè in Tabulæ Bembinæ expositione declarabitur, & in Obelisco Pamphilio passim de ea agitur.

§ XXV. $\alpha\pi\epsilon\rho\mu\alpha$ & Mentastrum interpretatur, ab Hierophantibus dictum $\alpha\pi\epsilon\rho\mu\alpha$ τὸ $\alpha\pi\acute{o}\lambda\lambda\omega\upsilon$, in sacris Ægyptiorum vsus eius persfruens; Arabibus dicitur Naanaa, de quo Aben Sina,

نعناع حار يابس في الثانية وفيه رطوبة فضيلة فيه قوة مسخنة قاذفة
يمنع واداء تركه ظافات منه في اللبن لم يتجنب

Naanab calida & sicca in secundo, & in ea humiditas superflua, visque in ea calefactiua, stiptica, prohibens; & cum frusta ipsius in lacte ponuntur, id nunquā in caseum condensabitur. Vocatur & Semen Solis ab Arabe Ali, voce iam citata. Lego quoq; Menthā ab Hierophantis $\alpha\mu\alpha$ καὶ $\lambda\acute{o}\nu$ τὸ $\alpha\mu\mu\omega\upsilon$ appellari. Vide Apul. c. 94. Vsus Mentastrī ob odoris suauitatem, & phœbæam, quā pollet, virtutem maximus erat in sacrificijs Osiridis Solaris, & Eubulus Ægyptius testatur lib. de odoribus.

§ XXVI. $\alpha\beta\sigma\upsilon\nu\theta\iota\upsilon\mu$ & idem est ac Seriphium, siue Absynthium marinum: Ali id describit his verbis:

أبسينثيون ينبت في مصر كثيرا وجموعها سودى وحشيشة قاسية لورق السعير
وفيه مرارة وقبض وحرارة

Absynthium germinat multum in Aegypto, & vocatur Sumi, herba similis folio Origani, & in ea amaritudo, & stipticitas, & acuitas summa. Hæc herba pulchrè expressa in tabula Bembina in manu Isidis, cui sacra erat, conspicitur; eius mystica significatio erat, quòd sicuti Isis Luna temperat siccitatem Solis, aquas verò quibus influit, naturali quādam acrimoniā radiorum dissoluit, subtiliatque; ita Seriphium, aquis malignā qualitate imbutis impositum, eas corrigit, & à malignitate vindicat. Sed de hoc vide, quæ copiosius scripsimus in Obel. Pamph. & tabulæ Bembinæ expositione.

§ XXVII. $\alpha\phi\lambda\omicron\phi\omega\iota$ & hæc voce, teste Chirone apud Apuleium, vocant Ægyptij herbam, quam nos vulgò Mercurialem vocamus, solutiua vi præditam; Mystæ $\alpha\mu\alpha$ βασιλῆον, id est, Sanguinem regium vocant.

§ XXVIII. $\beta\upsilon\omicron\nu\alpha$ & idem est ac Bryonia, Officinis vitis alba, Arabibus فاسيرا *Phasira*, cuius vires vide apud Botánicos.

§ XXIX. $\sigma\kappa\omicron\lambda\omicron\pi\epsilon\delta\upsilon\alpha$ & nihil aliud est, quàm Scolopendria, quam quidam cum Asplero confundunt, eò quòd potu sumpta splenem minuat, spleneticisque prodest. Arabibus اسقولاوندرون

§ XXX. $\kappa\upsilon\kappa\lambda\alpha\mu\iota\upsilon\sigma$ idem, quod Cyclaminus est; ita ex Chirone Apuleius, Græcis $\kappa\upsilon\kappa\lambda\alpha\mu\iota\upsilon\sigma$, Arabibus جويانس *Baians*, de quo vide Aben Sina, Serapionem, aliosque Botánicos Arabes.

§ XXXI. $\omicron\mu\mu\epsilon\tau\alpha$ est idem, quod *Omne bonum*, vel ad omnia bonum, estque herba, quam alij Origanum, alij Pulegium appellant. Vide Apuleium c. 93. Antonium Musam, Colium Aurelianum, aliosque veteres Medicos.

§ XXXII.

Mentastrum.

Absynthium
marinum.

Ali Arabs.

Mercurialis
herba.

Bryonia.

Scolopendria

Cyclaminus.

Origanum
seu Pulegium
Apuleius.
Anton: Musa

Ruscus.

§ XXXII. *ῥυσκίον* & corruptè Apuleio *Stemeeos*, dicimus esse fruticem, quem Ruscum vulgò vocant. Græci *μυρσίνη αἰταία*, *Myrtum sylvestrem*, Arabes *حارم*, Aegyptij, teste Chirone apud Apuleium, *αἶμα Τίτανων*, *Sanguinem Titanum*, vel *Myrtum Alexandrinam*, *الكنة الاسكندرية*, vel etiam *αἶμα Ἰβίδου*, *sanguinem Ibidis*, appellant. Hanc herbam in conflictu Deorum ex sanguine Titanum ortam, Author est Eubulus l. de Deorum in Aegypto metamorphosi. Ibidis verò sanguis vocatur, quia hic Crocodilos sinderat, qui Titanes seu Typhoniā turbam exprimunt; quam virtutem cum hæc præsens possideat, mirum non est, hanc ab Ibidis sanguine etymologiam nactam esse.

Cuscuta.

§ XXXIII. *αεντοροδον* & nos Cuscutam interpretamur, quasi diceret, *οὐροβον ἢ δένδρον*, id est, *Orobum arborum*, siue *οὐροβελχία ἢ δένδρον*, herbam arbores strangulantem, siue in arbores tyrannidem exercentem, cuiusmodi Cuscutam esse, nemo nisi *ἀφουτῖνον* ignorat. Sunt tamen, qui Smirnum, siue Olufatrum Aegyptios hoc nomine appellasse velint, sed perperam: est enim insignis inter has herbas differentia, ut peritis constat.

Portulaca.

§ XXXIV. *αεντοροδον* & idem significat, quod *liberans à morte*: ita Portulacam Aegyptij vocabant: Hierophantes verò *αἶμα Ἀΐδος*, *sanguinem Martis*. Author Vaticanus.

بقلة الحمق حشيشة احر معرفة لمصريون متموت بارد في الثالثة رطب في الثانية

Portulaca herba nota, Aegyptijs Motmut: frigida in tertio, & humida in fine secundi. Vocatur autem Motmut in Aegyptiaca lingua, eò quòd febribus malignis, & omnibus inflammationibus Aegypto proprijs, mirificè & vnicè conferat. Sanguinem Martis vocabant Μυστα μὴ τὴν ἀντίφασιν, eò quòd adustam & torridam seu Martiam bilem frigiditate atque humiditate suâ temperet, malignitatēq; eius expellat, teste Abē Sina فينبفع من الحميات الحارة & quòd febribus calidis mirum in modum proffit. Hanc herbam in Tabulæ Bembinæ expositione cum mysticis suis rationibus illustratam vide.

Betonica.

§ XXXV. *ἰπὲρ-ψυρία* & quam corruptè Antonius Musa *Hierathiorine* vocat, Betonicam dicimus esse herbam, innumeris, ut cum Theophrasto loquar, virtutibus præditam; unde non sine causa sacra Horo dicebatur Veteribus; quam & *ψυχότροφον*, id est, *animi nutricem* haud incongruè dictā lego, quia capiti, quod intellectricis animæ sedes, & habitaculū est, mirificè confert. Verum qui plura de viribus huius herbæ desiderat, consulat citatum Antonium Musam in particulari de ea conscripto libello, Apuleium, Theophrastum, Dioscoridem, aliosque veteres Botánicos.

Anton: Musa.
Dioscorides.
Apuleius.
Theophrastus
Coriandrum.

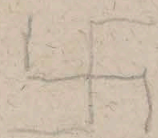
§ XXXVI. *ορυαν* & Coriandrum est: ita Arabes Botanici sæpè citati in voce *كزبرة* *Kazbare*, quod Coriandrum significat.

Atque hæc sunt, quæ de Aegyptijs plantis dicenda existimaui; quorum quidem in sequentibus hieroglyphicorum interpretationibus amplior fiet mentio.

MENSÆ ISIACÆ, SIVE TABULÆ ÆNEÆ VETVSTISSIMÆ, SACRIS ÆGYPTIORVM LITERIS CÆLATÆ VERVVS, ET GENVINVS TYPVS, QVAM
 PRIMVM E MVSEO TORQVATI BEMBI, VNDE ET BEMBINA DICITVR, AN. M D LIX. EXTRACTAM ÆNEAS VICVS PARMENSIS EDIDIT, ATQVE FERD. I. CÆSARI CONSECRAVIT.
 HANC DEINDE IN FORMAM COMMODIOREM CONTRACTAM
 SERENISSIMO PRINCIPI LEOPOLDO GVILIELMO, ARCHIDVCI AVSTRIÆ, SVPREMO BELGII ET BVRGVNDIÆ GVBERNATORI, NECNON MAGNO TEVTONICI ORD. MAGISTRO.
Veluti monumentum ære perennius dicat, consecrat, Athanasius Kircherus Soc. Iesu eiusdem interpres Romæ Anno .1654.
Inseratur hæc tabula in III. tomo inter fol. 78. et 79.

BIBLIOTHECA
MUSEI
HISTORICIS
URBIS
ROMAE

SYNTAGMA I. MENSA ISIACA,
SIVE TABVLA BEMBINA.

SERENISSIMO PRINCIPI

LEOPOLDO GVILIELMO

Archiduci Austriæ, Supremo Belgij & Burgundiæ Gu-
bernatori, nec non Magno Teutonici Ordinis
Magistro.

DOMINO MEO CLEMENTISSIMO.

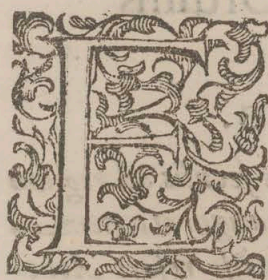

N aureis illis beatisque Ægyptiæ felicitatis seculis ad regium dignitatis culmen euectis, post peractam inaugurationem, mox opulentum conuiuium parari solitum fuisse refert Athenæus; in quo quot fercula, tot symbolica virtutum regiarum, & ad regnum bene beatèque administrandum necessariarum schemata, stupenda hieroglyphicorum metamorphosi adornata ponebantur; ut Rex regium thronum subiens, insolenti hac symbolorum parastasi, veluti tacito quodam documento sollicitatus, quod ex commissi sibi officij administratione potissimum competeret, id ex subtili hoc & pleno ingenij apparatu addisceret. Mensam hoc loco Augustæ Serenitati Tuæ, non ciborum corruptibilem, non eduliorum hominibus æquè ac brutis communium varietate, stratum, apponendam duxi, sed ut cum priscis loquar, neclare & ambrosia repletam Deorum immortalium; ex qua quotquot gustassent, eos filiorum Dei consortio beatos, æternas in Elysijs campis choreas acturos sibi persuadebant Ægyptij. Quicquid enim in totius Ægyptiæ Sapientiæ ambitu mirum arcanumque existit, id mirificè quædam Sacramentorum maiestate obuelatum in hac Mensa veluti in epitoma quadam spectandum exhibetur; unicum proinde Sacerdotum speculum, cuius contemplatione, quid in humanarum actionum administratione amplexandum, quid fugiendum, veluti ex vberissimo quodam diuini Numinis Oraculo se exploraturos confidebant. Quamuis verò hac Christiano pectori, utpote suis inuoluta superstitionibus, non admodum curanda sint; quia tamen in densissimis etiam tenebris, & lutulentis meandrorum ductibus subinde pretiosi nitent Carbunculi, id est, sub quadam typorum analogia, Christianæ fidei ac veræ religioni haud absimilia sacramenta elucescunt, quæ, quæ erga religionis cultum animo, quo erga Deum Calitesque pietate & veneratione esse debeamus, haud obscure nos instruant; non omnino adspernandi duxerim. Cum itaque, Auguste Princeps, magnæ menti Tuæ, quæ Orbem penè vniuersum Virtutum Tuarum admiratione defixum trahis, ita comparatum sit, ut symbolicis ingenij lusibus data opportunitate obnixè indulgeas; certè cui maiori iure, quam Tibi hanc præsentem Isiæ Sapientiæ Mensam instruerem, inueni nemiuem. Quam quidem glorioso & heroico nominis Tui titulo tantò libentius consecro, quantò maiori gratitudinis obligatione me Tibi, ob innumera nullo non tempore collata beneficia, deuinctum esse sentio. Vale Belgij delictum, & seculi nostri Heroicum decus; & vna me sub Serenissimæ protectionis Tuæ scuto, ut cœpisti, foueto.

SYNTAGMA I.

Mensæ Iſiacæ, siue Tabulæ Bembinæ Interpretatio.

ΠΡΟΟΙΜΑΤΙΟΝ.

XHIBEŒO tibi tandem, Lector curiose, iam dudum promissam veram & genuinam celeberrimæ illius Iſiacæ Tabulæ, quam à Bembo Cardinale eius olim possessore, Bembinam vocant, interpretationem; cuius lectioni antequam te committas, hæc à te paucis contendo: Primò ut Tabulâ in multiplices suas areas distinctâ, nec non diligentissimè suis signatâ literis ante te positâ, verba cum figuris exactè conferas; deinde rationes ad mentem Veterum Ægyptiorum adducas, non perfunctoriè aut superficie tenus, sed alta mentis trutina sedulò ponderes & expendas; ordinem denique & rerum expositarum contextum, ea qua in rerum abstrusarum notitia diligentia fieri & potest & debet, obserues. Quæ si præstiteris, rectum quoque, sincerum, & ingenuum, nullis cauillis obnoxium de vera & genuina eiusdem à me peractâ interpretatione iudicium te daturum confido. Vale, eaque fruiere.

CAPVT I.

De nomine & origine huius Tabulæ Iſiacæ.

TΜΕΘΟΔΕΡΩΣ in hoc libro processuri, ab ea Tabula interpretationis nostræ exordium ducere statuimus, à qua cæterarum ordine secuturarum rerum argumenta, veluti à fonte riuī dependent. Tabula dicitur Iſiacæ, quia Iſiacæ, hoc est, Ægyptiacæ Theologiæ summam continet; Bembinæ dicitur, eò quòd Bembus Cardinalis summo Reipublicæ literariæ bono eam primus ab interitu vindicatam Orbi protulerit. Nam à fabro quodam ferrario, qui illam in Borboniana Urbis direptione comparauerat, pretio non contemnendo redemptam, veluti admirandum quoddam veteris Sapientiæ monumentum in Museo suo rebus omnibus ad literarum, antiquitatumque notitiam spectantibus instructissimo usque ad mortem conseruauit: quo satis functo tandem Duci Mantuæ cessit, in cuius Gazophylacio inter illustrium antiquitatum monumenta asseruata fuit, usque ad annum 1630, quo in miseranda Mantuanæ Urbis direptione ita euauit, ut tametsi summo studio institum sit, ut sciretur, quid tandem de ea factum sit, in hunc usque diem nemini explorare licuerit. Tabula longitudinem habuit quinque palmorum, latitudinem quatuor. Tota ærea fuisse perhibetur, & figuris partim encausto, quod Smaltum vocant, partim argenteis lamellis, quibus

Tabula Iſiacæ seu Bembinæ, cur ita appellatur.

Bembus Cardinalis Iſiacam tabulam conseruauit.

Bembinæ tabula in direptione Mantuæ periit.

Bembinæ tabulæ magnitudo, materia, & ornamenta.

figurarum ornamenta & habitus mirè condecorabantur, affabrè insertis, constitisse; quam & primus omnium cælator eximius Æneas Vicus Parmensis, curâ Torquati Bembi, ad prototypi magnitudinem summo studio ac diligentia æri incisam, Ferdinando I. Cæsari dedicauit. Hanc eandem deinde deficientibus exemplaribus denuò incidendam dedit Herwartius Ducis Bauariæ Cancellarius, quam & Theatro hieroglyphicorum insertam euulgauit; ex quo nos omni, quâ fieri potuit, diligentia eam in minorem proportionem traductam hîc curioso Lectori exhibemus. Quod dum facimus, non parua difficultas exoritur, an à Veteribus Romanis, an ab Ægyptijs monumentum hoc, inter cœtera sanè celeberrimum, confectum fuerit? Non desunt, qui Tabulam hanc à Romanis concinnatam sentiant; alij ex Ægypto vnâ cum alijs rerum Ægyptiarum monumentis, quibus vnice Romani inhiabant, allatam, & in Isidis templo positam asserunt. Atque hi veriùs mihi coniecturare videntur. Certè Tabulam in Ægypto à veteribus Hieromantis concinnatam, ipsarum figurarum ratio, & mystica compositio, quin & artificium stylusque pingendi, quæ Ægyptiacum ingenium prorsus sapiunt, sat superque demonstrant, minimè verò à Romanis, quorum proprium erat, nunquam Ægyptiacum simulachrum adeo purum effingere, quin semper nonnihil illi ex Latia, Theosophia depromptum affingerent; quemadmodum passim toto hoc Opere demonstratum fuit. Cùm itaque Tabula hæc præsens purè hieroglyphica sit, nec quicquam ex cœterarum Gentium literatura, aut sculptura, picturaue admistum habeat; irrefragabiliter concluditur, illam ab Ægyptijs, & in Ægypto, & quod amplius est, ante Cambyxis in Ægyptum factâ irruptione, eo videlicet tempore, quo maximè hieroglyphicæ literæ in Ægypto florebant, confectam esse. Accedit quòd ea confici non potuerit, nisi ab ipsis Hierogrammatistis, quorum officium erat, hieroglyphicas inscriptiones disponere, dispositas Obeliscis, saxi, valuis, mensis Templorum incidendas tradere; quæ quidem characterum notitia, cùm iam veterum Romanorum temporibus defecerit, certum est, hanc à Romanis perfici nullâ ratione potuisse; à priscis itaque Ægyptijs confecta fuit.

Bembina tabula ex Ægypto fuit Romanam translata.

CAPUT II.

Queritur quem hæc tabula usum habuerit apud Ægyptios.

ADyta Ægyptiorum, in quibus Sacerdotes sacra operari, ritusque, & cœremonias suas exercere solebant, subterranea loca erant, singulâri quodam artificio ita constructa, vt nihil non mysteriosi in ijs occurreret. Muri ex omni parte pleni tùm hieroglyphicis picturis, tùm sculpturis, in quorum medio ara erat posita, cuius planum seu abacus erat hieraticis literis insignitus; iuxta mensam fauissa seu cisterna erat sacra, Niloticâ aquâ, quæ per occultos meatus illuc deriuabatur, referta: in men-

Adyta Ægyptiorum Sacerdotum, qualia, & quibus rebus instructa.

Theologia
Ægyptiaca
docebat in
adytis ipforū.
Arnobius.

Clemens
Alex.

Iustinus
Martyr.

Libri Magici
Ægyptiorum
Sacerdotum.

Adyta He-
bræorum ad
similitudinē
Ægyptiacorū
extructa.
Ezechiel 8.

sa verò maximorum Numinum simulachra, & tota Geniorum concatena-
ta series adeo reconditis symbolis exhibebantur, ut non tantum, quem-
admodum stultè sibi imaginabantur, summorum mysteriorum abditos re-
cessus notarent, sed & ad quemcunque voluissent Geniorum, per hor-
ridas & execrandas adiurationes, analogosque ritus & cœremonias sisten-
dum, efficaciam haberent infallibilem. In his itaque adytis seu remotis
ab omnium hominum consortio recessibus docebatur Theologia illa my-
stica Ægyptiorum arcanior, hieroglyphicisque descripta symbolis, Sa-
cerdotalis ordinis hominibus tradebatur. Quæ omnia testatur Arnobius
cùm de Ægyptio Mago loquitur; Magus, inquit, suis clandestinis arti-
bus omnia illa perfecit, Ægyptiorum ex adytis potentium Angelorum nomina &
remotas furatus est disciplinas. Clemens Alexandrinus de Pythagora disse-
rens: Ο Πυθαγόρας θεωρεῖμεν, ἵνα δὴ καὶ εἰς τὰ ἀδύτα κατῆλθον τὸ μυστικὸν παρ' Αἰγυ-
πτίων ἐκμάθῃ φιλοσοφίαν. Pythagoras circumcissus est, ut in adyta intromissus mysticam
ab Ægyptijs traditam disceret Philosophiam. Iustinus Martyr quæst: ad Orto-
doxos 25. Τίμια δὲ τὰ πότε παρ' Αἰγυπτίων μαθηματὰ τὰ ἱερολογικὰ καὶ ἑρμηνευτὰ τὰ ἐν τοῖς ἀδύ-
τοις & τοῖς τυχεῖσι, ἀλλὰ ἐν τοῖς ἱερείοις τῷ θεῷ δίδόμενα. ἀστρονομία δὲ καὶ ἀστρολογία παρ' αὐτοῖς
τοῦτε χρυσὰ τε, καὶ πρῶτα, καὶ ἀστρογὰ μαθηματὰ ληίσιο. Id temporis hieroglyphica di-
scipline in pretio erant apud Ægyptios, quæ in adytis tradebantur lectissimis qui-
busuis, non hominibus de triuio; Astrologia verò abiecta, circumforanea, &
vulgaris erat apud eos. S. Clemens ad Iacobum de Hæretico Mago quo-
dam dicebat; Εἰς Αἴγυπτον πορεύσομαι, καὶ τοῖς τῶν ἀδύτων ἱεροφάνταις καὶ προφήταις φιλικῶς
κοίμω. Ibo in Ægyptum, & Adytorum Mystis, Sacerdotibus & Prophetis amici-
tia sociabor. Neque tantum adyta Ægyptiorum summè celebrabantur ab
omnibus, sed & libri Magici, quibus coniurabant Dæmones, & sui eos
iuris facere nitebantur Sacerdotes, uti memorat Lucianus in Philopseude:
Εἶς τὴν οὖν βίβλον λαβὼν, εἰσὶ δὴ μοι Αἰγύπτιοι μάλα πολλὰ θεῶν τοιούτων, ἧς εἰς οὐκίαν, καὶ
περὶ αὐτῶν τὸ πρῶτον περὶ αὐτῶν ἐπὶ τῶν Αἰγυπτίων τῇ φωνῇ. Domus infestabatur
à Demone, ego autem accepi libros, quos plures huiusmodi apud se habebant, veni
domum, & quàm maxime horrendo carmine Dæmonem exegi, vocem imitatus
Ægyptiam. Quinam alij sunt libri huiusmodi, nisi quos diximus, tabulæ
varijs hieroglyphicis, id est, Magicis signis instructæ? Quæ adeo vera
sunt, ut vel ipsa Sacra Scriptura Hebræis huiusmodi abominationes, quas
in adytis ad morem Ægyptiorum in subterraneis locis extructis perage-
gere solebant, exprobrare videatur. Tale adytum fuit, quod Deus
Ezechiel monstret c. 8. v. 7. Et introduxit me ad ostium atrij, & ecce
foramen vnum in pariete, & dixit ad me; fili hominis, scinde parietem; & cùm
scidissem parietem, apparuit ostium vnum, & dixit ad me; ingredere, & vide
abominationes pessimas, quas isti faciunt, & ingressus vidi.

והנה כל תבנית רמש ובהמה שקץ וכל גלולי בית
ישראל מחקה על הקיר סביב סביב:

Et ecce omnis similitudo reptilium, & animalium, & vniuersa idola domus Israël
depicta erant in circuitu per totum. Quid hinc aliud nobis exhibetur, nisi ab-
solutissima similitudo adytorum Ægyptiorum? quorum proprium erat,
omnes muros, valuas, tabulas, mensas, & altaria Deorum suorum imagi-
nibus

nibus insignire, vt habet sacer text: *Et septuaginta Viri de Senioribus domus Israël; Et Iezonias filius Zaphan stabat in medio eorum stantium ante picturas, & unusquisque habebat thuribulum in manu sua, & vapor nebulae de thure con- surgebat.* Vel vt Thargum habet: *Et columna nubis incensi ascendebat.* Quid aliud nobis exhibetur, nisi ritus & cœremonia Sacerdotum Aegyptijs Dijs in adytis suis sacrificantium? Atque ex his omnibus satis luculenter patet, fuisse adyta instructa omni hieroglyphicæ doctrinæ suppellectile, quâ quicumque ordinis Sacerdotalis gradibus apti censebantur, imbuebantur. Inter cœteras verò adyti partes aræ & mensæ hieroglyphicis potissimum insigniebantur schematismis; nè id, in quo summa mysteria conficiebantur, mysterijs carere videretur. Atque talis fuit mensa nostra Isiaca, seu tabula, quam nobis exponendam assumpsimus; quæ vti totius adyti pars fuit præstantissima, ita præ cœteris summâ curâ ac diligentia appabatur, vti hîc factum videmus. Mensam verò hanc aræ loco seruasse, inde constat, quòd Ægyptios secuti Hebræi, Græci, & Latini, aras & mensas passim confundunt. Hebræos fortunæ mensam posuisse, Isaia cap. 65. v. 11. habetur: *חצורכים לגר שלהן* Ponentes fortunæ mensam: vti Thargom Vzielidis:

Thargum
Vzielidis.

Adyta Aegy-
ptiorum hic-
roglyphicis
instructa.

Mensæ adyto-
rum Aegy-
ptiacorum
instructæ hic-
roglyphicis.
Tabula Bem-
bina erat
Mensa seu
Ara in adytis
Ægyptiorum
Isaias.

Thargum
Vzielidis.

והמסדרין למעוות פתורין ורחלתהם אגנים:

Idolis suis mensas, & Dijs suis terrificis crateres. Vbi plerique Rabbini mensas cum aris confundunt, vti Tomo I. fol. 354. fusè ostendimus. Verum vt hæc enucleentur:

Notandum, mensarum maximam fieri in omni antiquitate mentionem: erant enim Dijs consecratae, & in locis sacris religiosisque repositæ, sine quibus nihil conficiebatur; in his mactare, immolare, omnis generis vasa reponere solitum erat. Hinc à Græcis *θυσιαστήριον*, *θύσας* *θύσας* appellabatur, id est, teste Hesychio, mensa sacris vsibus consecrata ἢ τὰ θυσιολάσας, in qua ea, quæ Dijs offerebantur, reponebantur. vide Diogenem Laërt. in Pherecid. & Pollucem l. 4. de partibus Theatri. Arnob. l. 1. *Sacras, inquit, facitis mensas, salinorum appositu & simulacris eorum.* *Mensa, inquit Festus, in ædibus sacris ararum vicem obtinebant.* Vt proinde Cicero non sine ratione aras, focos, & mensas in Oratione de Aruspicum responsis appellare voluerit. *Deorum, inquit, ignes, solennes mensæ, abditæ & penetrales foci.* Porro mensam diuinis mysterijs aptam, Festus tradit Anclabrin fuisse dictam, vti & vasa quoque ænea, quibus Sacerdotes in sacrificijs utebantur, Anclabria, nimirum ab antiquo Plautino verbo Ancclare seu Antlare, siue id à Græco verbo ἀντλῶ, id est, *haurio*, siue à prisca voce, *anculare*, quod idem ac *ministrare* significabat, deductum fuerit. Certè Deos Deasque olim Anculos & Anculas, siue ministras fuisse vocitatas, Festus suprâ citatus sat superque demonstrat. Fuerunt autem diuersis Dijs diuersæ mensæ dedicatæ. Hinc mensas curiales Iunoni, quæ *kæeis* dicebatur; mensas Mythriacas apud Pollucem Mythræ; mensas Aphrodisiæ Veneri; mensas denique Isiacas, Isidi consecratas, & vti diuersis Dijs consecratas, sic ex diuersis materijs Dijs analogis confectas fuisse

Mensarum
Sacrarum
frequens
apud Anti-
quos vsus.

Hesychius.
Dio: Laërt.

Arnobius.

Festus.
Cicero.

Mensæ sacræ
appellaban-
tur apud An-
tiquos An-
clabræ.

Mensæ diuer-
sæ diuersis
Dijs dedica-
tæ apud An-
tiquos.
Pollux.
Mensarum
Dijs dedica-
tarum diuer-
sæ materiæ.

fuisse legimus. Hinc Ioui & Apollini mensæ aureæ; Dianæ, Veneri, Iuno-
 ni, argentæ; reliquæ Deorum turbæ, marmoreæ; lignæ denique
 Deorum pedisequis Numinibus destinabantur. Valerius Maximus non
 alia de causa Dionysium Syracusanum tanto habitum odio fuisse tradit,
 nisi quod neglectâ religione mensas aureas & argentæas ex Apollinis tem-
 plo sustulerit. Et Cicero de natura Deorum; *Iam mensas, inquit, argen-
 teas de omnibus delubris iussit auferri, in quibus quod more veteris Græciæ in-
 scriptum esset, Bonorum Deorum, uti se illorum bonitate dicebat.* Idem Verrem
 mensas Delphicas è marmore, crateras ex ære pulcherrimos, vim maxi-
 mam vasorum Corinthiacorum ex omnibus ædibus sacris abstulisse dixit.
 Erant itaque, ut multa paucis complectar, mensæ sacræ nihil aliud quàm
 aræ; quæ apud Veteres tanta semper in veneratione fuerunt, ut inde
 proverbia promanarent, pro aris & focis decertare, id est, nullam rem
 tanti æstimandam, quàm eam, quæ Deorum immortalium Numinibus
 consecrata fuerit; & Aristophanis illud, *Εν ἀχαρνεύσειν οἷόν τε βωμὸς, ἔτε τι-
 σκί, ἔθ' ὅπου μύρα, Quibus nec ara, nec fides, nec ulla durant fœdera,* de summè
 perfidis, quales Spartanos fuisse dicit, prolatum. Iurantes quoque manu
 aram tetigisse Virgilius docet:

Tango aras, medios ignes, ac Numina testor.

Et Cicero pro Flacco; *Is si aram tenens iuraret, nemo crederet.* Erant præ-
 terea aræ, siue sacræ Mensæ asyla & perfugia hominum sacrosancta. Ci-
 cero post reditum; *Qui nisi in aram tribunatus confugisset, vim Prætoris ef-
 fugere non potuisset.* Idem pro Roscio; *Sicut in aram, sic confugit in eius do-
 mum.* Et in Tuscul. quæstionibus: *Tantâ progenie orbatum, cum in aram
 confugisset, hostilis manus interemit.* Ab ara itaque non licebat supplices
 abstrahere, cuiusmodi erat ara Concordiæ, cuius meminit S. Hierony-
 mus, ad quam si quis confugisset, tanquam ad Cæsaris statuam, auelli inde
 eum nefas habebatur.

Ex his fusiùs forsan, quàm par erat, expositis, patet, ararum, mensa-
 rumque originem non aliunde quàm ab Ægyptijs profluxisse; quibus,
 uti dixi, solenne erat, mensas in adytis ponere, non qualescunque, sed
 hieroglyphicis affabrè adornatis, tum ad reuerentiam ritibus & cœremo-
 nijs conciliandam, tum ad potentiùs efficaciusque Numina, quæ adiura-
 tionibus suis sollicitabant, quorumque imagines symbolicis habitibus
 ibidem exhibebantur, trahenda, institutas. Has in medio templi seu
 adyti ponebant, teste Aben Valschia in lib. de seruitute Ægypti:

والقبائل مصرية أقاموا في الهيكل المأجدة منقوشة في حروف الطيور
 Et in templo erat mensa, in qua omnis generis literæ & figura animalium incise
 spectabantur. Atque talis haud dubiè mensa fuit hæc præsens tabula hier-
 oglyphica ære fulgida, splendore diuinitatis, quæ in ea coli putabatur,
 prorsus æmula. Atque hæc de usu tabulæ sufficiant.

CAPVT III.

Argumentum huius Tabulae, seu Mensae Isiaca.

Imitantes Aegyptij ipsam Vniuersi naturam, fabricamque Deorum, teste Iamblichus, ipsi quoque mysticarum reconditarumque notionum imagines quasdam in symbolis conficiendis ostendebant, ut quemadmodum & natura rationes occultas in apparentibus formis quasi symbolis exprimit, & Dij idearum veritatem per manifestas imagines explicant, ita & ipsi operarentur. Cum ergo cognoscerent, quod superiora omnia inferiorum similitudine delectentur, atque insuper optarent à superioribus bonitate repleri; ut pro viribus ea imitarentur, merito & ipsi conuenientem superis agendi modum pro viribus offerebant, dum occulta mysteria symbolis inferebant manifestis, in quibus interpretandis *dimitte voces, accipe sensus*. Hoc itaque cum in more positum esset Aegyptijs, mensam hanc sacram construxerunt, cuius uti maximus in sacrificijs, Deorumque cultu usus fuit, ita symbolis quoque summo ingenio excogitatis, vniuersam suam Theosophiam in ea exhibere visum fuit. Quemadmodum itaque in mensa opipara, omni ciborum exquisitissimorum apparatu instructa, nutritiua hominis facultas cibos in substantiam aliti conuertit; ita in hac sacra & mystica mensa Deorum immortalium conuiuio excepti Sacerdotes, dum aeternarum incorruptibiliumque substantiarum naturam mirificis, summèque appropriatis symbolis expressam subtili intellectus indagine contemplantur, per actionum ibidem expressarum similitudinem perfectam ijs vnione coniungi putabantur; qui finis huius tabulae fuit.

Docet itaque mensa haec primò, omnem triplicis Mundi, Archetypi, Intellectualis, & Sensibilis constitutionem; quomodo videlicet Paterna Mens, seu suprema diuinitas, veluti ex centro quodam in vniuersam Mundorum, tam sensibilem, quam insensibilem circumferentiam agitata, omnia moueat, omnia animet, ac omnia triadis suae caractere insigniat. Deinde quomodo per fundum paternum ex tribus triadibus constitutum (quod fundum nonnulli Iynga, quidam *ἑσπεριανὴ παντόμορφον*; alij, uti Platonici, Mundi animam, Philo σοφίαν καὶ μορφοποιήτιν appellant) vniuersa moderetur: & quomodo vnaquæque trias Patre, Potentia, & Mente, triade perfectissima, fontanae triadi fidei, veritatis, & amoris complicata existat. Videbis quoque in hac mensa diuinarum Potestatum (quæ sunt diuinæ ac supremæ Mentis, Iyngisque Paternæ asseclæ & administræ, quæque ex Paterno fundo veluti ex vberissimo quodam Oceano in omnes Mundi semitas disperguntur) ordinem, dispositionem, administrationem, & præsidia. Hic spectantur Mundorum Rectores singuli suis notati insignibus, ignei, ætherei, & materiales. Hic fontium Patres, quorum cura est, principia rerum omnium disponere, & conseruare, inuiolabiles naturæ leges fundare. Spectabis, Lector curiose, eorum Numinum, quæ Antiqui Zonia & Azonia, id est, quæ nulli certæ sphaeræ alligantur, concatenatas series, singula suis insignibus adornata, & in triadas quasdam

Iamblichus.
Aegyptij in hieroglyphicis instituentis Deos imitabantur.

Aegyptij manifestis symbolis occulta mysteria significabant.

Mensa Isiaca vniuersam Theosophiam Aegyptiorum continet.

Tabulae Isiaca finis, ut per eius doctrinam Deo vnirentur Sacerdotes Aegyptij. Tabulae Bemina argumentum.

Paterna Mens centro euoluta in circumferentiam.

Fundum paternum ex tribus triadibus constitutum.

Trias quolibet constat Potentia, Patre, & Mente.

Potestatum diuinarum ordo.

Rectores Mundorum. Fontium patres.

Numina Zonia & Azonia.

Cœremonia
quibus Dii
aterahaban-
tur.
Amilicti, &
Hypozoci.

Pfello.

Iamblichus.
Tempus non
quodlibet op-
portunū re-
batur Aegy-
ptij ad Numi
na atrahen-
da.
Sacerdotes
Aegyptij
quid perue-
runt in Deorū
inuocatione,
nempe
Illuminationē
mentis.
Futurorum
prænotionem

Medelam in-
firmicatum.

Defensionem
contra Demo-
nes.

Authoris
protestatio
in Tabula
Bembinæ in-
terpretatione

sub fœminino & masculino sexu, ad Paternæ Mentis exemplar, disposi-
ta, & ad supremi Numinis vultum conuersa. Hanc Deorum Dearumq;
fabricam Sacerdotes in adytis operantes sedulò & intentâ mente con-
templabantur, vt catenas seu Syras singulorum dispositorum agminum
addiscerent, comperirentque; compertas appropriatis analogisque re-
bus ibidem præscriptis attractas sui iuris facerent. Nam in hac veluti in
typo quodam monstrabatur, quibus ritibus & cœremonijs, quibus rebus
quoduis Numen ad id quod intendebant, impetrandum sollicitarent. Hic
Amilicti, hoc est, implacabiles quædâ Potentiæ; hic Hypozoci, id est, suc-
cinctores siue sustentatores; quarum illæ, teste Psello, nunquam ad hæc
inferiora flectuntur, & in causa sunt, vt animæ ab affectuum illecebris
neutiquam demulceantur; hæ verò Mundum sustinent; quarum immo-
bilitate vis declaratur firma & stabilis, sustentatione verò, custodiæ atque
conseruationis cura; quas quidem facultates designant per solas Mundo-
rum causas & immobilitatem. Quorum quidem Numinum Choros in-
dictas classes idealibus quibusdam hierogrammatismis digestas, certis an-
ni, mensium, dierumque temporibus Abaco interseruerunt, vt quo quisq;
tempore ritè coli, inuocari, & aduocari posset, constaret, vt Iamblichus
docet. Non enim tempus quodlibet cuiuslibet aduocando Dæmoni opor-
tunum rebantur; sed id, cui Dæmon, aut Numen præesse, & aliquam
proprietas analogiam habere credebatur. Horum enim inuocatione
ritè peracta, primò ante omnia Sacerdotes sapientiam & mentis petebant
illuminationem; quam adepti, ab omni fatorum necessitate se absolui,
& θεολήπτες effici putabant, perpetuo Numinum consortio beatos. Secun-
dò, hisce cœremonijs, ritibus, cultuque iuxta leges præscriptas religiose
peracto, futurorum prænotionem euentuum per varias diuinationum
species se consecuturos sperabant, Numinibus hoc pacto cultis & inuo-
catis, vti credebant, iam per somnia, modò per, visibiles verasque rerum
formas, modò per alia & alia signa, & occulta symbola, mentes eorum ad
futurorum θεωρημάτων illustrantibus; ex hac infirmitatibus suis paratas repe-
rire se putabant Medicinas; in hac amuleta contra omnium malignorum
Dæmonum assultus efficacissima se reposita habere iactabant. Vt vel ex
hac fusiori forsan quàm par erat periocha, sat pateat, hanc mensam nihil
aliud fuisse, nisi totius Ægyptiacæ Theologiæ, tum practicæ, tum theori-
ticæ, epitomen quandam & anacephalæosin, vti ex sequenti interpreta-
tione patebit. Quam antequam aggrediar, protestor, nihil me ex pro-
pria opinione aut sententia hic allaturum, sed omnes fidelis Oedipi par-
tes tantum adimpleturum in rerum hucusque incognitarum expositione.
Et licet pleraque Magicis, Diabolicisque superstitionibus inuoluta sint;
ea tamen hac cautela & circumspectione adducentur, vt nemini eas of-
fendiculo futuras sperem; imò Christianum Lectorem ex hisce mille
Diaboli technas in animarum exitium structas, nescio sub qua religionis
cultusque diuini larua abditas, clarè cogniturum, cognitæ remis velisque
cum summo animæ fructu & emolumento deuitaturum, confido.

CAPUT IV.

Tabulæ seu Mensæ Isiacæ diuisio.

Consideratur primò tota hæc Tabula ABCD, formâ parallelogrammi, iuxta spacium intrinsecum, & extrinsecum. Intrinsecum spacium diuiditur in tres regiones, iuxta trinum supremæ mentis exemplar; superiorem videlicet, mediam, & inferiorem. Suprema Regio continetur literis EF, & continet duodecim figuras andromorphas, seu hierogrammatismos in quatuor triades diuisos, & varijs multiformibusq; symbolis adornatos. Secunda regio seu media, quæ continetur literis GH, iterum in tria spacia subdiuiditur: medium literis $\Gamma \Delta \Theta \phi$ insignitum, continet 7 figuras principales O, Q, R, S, X, Y, Z, multiplici symbolorum apparatu adornatas; duo verò, quorum dextrum extremum literis $G \Delta \Xi \Pi$, sinistrum verò extremum PHMN literis notatur, vario figurarum, ornamentorumq; apparatu concinnantur. Infima regio literis IK intercepta pariter, vti suprema, duodecim principalibus hierogrammatismis andropomorphis exhibetur; quorum explicationem paulò post adducemus.

Vidimus intrinsecam figurarum dispositionem; iam extrinsecam paucis quoque declaremus. Extrinsecam dispositionem tabulæ limbus obtinet, quo totius tabulæ seu Mensæ consistentia clauditur. Est autem limbus quadruplex, superior, inferior, dexter, sinister. Superiorem AC, inferiorem BD, dextrum AB, sinistrum CD literis signauimus: quorum singuli varias hieroglyphicas ideas continent, vt postea videbitur. Restat præterea alia subdiuisio minorum limborum, quæ mediam regionem $G \Xi H N$ à superiori & inferiori discriminat, varijs hieroglyphicis notatorum; quorum superior signatur literis GH, inferior ΞN ; transuersi verò $\Lambda \Gamma \Pi \Delta$, & $\Theta \Phi \Psi M$ literis signantur. $\Sigma \Upsilon$ verò quæ limbo maiori subijcitur, tantum ornamenti loco seruit. Atque hisce portionibus totius tabulæ Syntagma completur; quorum arcanas significationes eo ordine, quo eum subdiuisimus, paulò post exponemus.

CAPUT V.

Anatomia Tabulæ, siue de habitibus, ornamentis, tutulis, baculis, & tota $\pi\omicron\lambda\upsilon\mu\acute{\epsilon}\nu\omicron\varsigma$ hierogrammatismorum, eorundemque differentijs.

Differunt figuræ in hac Isiaca tabula octo potissimum rebus, formâ videlicet, situ, gestu, operationibus, vestitu, tutulis, baculis, denique circumpositis sibi hierogrammatismis, floribus, virgultis, literis minutis, animalibus; quæ omnia exponenda sunt.

Forma differunt; aliæ enim siue puram, siue mistam humanam fi-

M

guram

Tabulæ Bembinæ diuisio in spacium intrinsecum, & extrinsecum. Intrinsecum Bembinæ tabulæ spacium diuiditur in tres regiones. Prima regio tabulæ Bembinæ. Secunda regio tabulæ Bembinæ.

Tertia regio tabulæ Bembinæ.

Extrinsecum tabulæ Bembinæ spacium diuiditur in quatuor limbos. Limborum minorum tabulæ Bembinæ diuisio.

Anatomia tabulæ Bembinæ.

Bembinâ in tabula octo sunt consideranda.

Forma,

guram referunt, ut in superiori regione, media & infima, paucis exceptis, patet; alia diuersis animalium laruis transformata, ut in limbo quadruplici apparet.

Situs.

Situ differunt, dum alia stantes, alia sedentes, geniculata alia, alia nauibus vecta, aut abacis variè figuratis insistentes, alia denique alio situ spectantur; quæ occultâ significatione, ut postea patefiet, non carent.

Gestus.

Gestu differunt; alia siquidem brachijs nunc eleuatis, iam pendulis & efficaciter contractis manibus, alia ad currendum, ad adorandum aliquid alia composita videntur.

Operatio.

Operationibus differunt; nam videas hic nonnullas veluti imperiosè aliquid iubentes & imperantes, quasdam suppliciter nonnihil petentes, alias sacrificantes, alias denique offerentes, & supplici animo exhibentes.

Vestitus.

Vestitu pariter discrepant, omnes tamen Ægyptiaco ritu adornata; sunt, quæ maxima corporis parte nuda, & tenui vestitu à pectore aut umbilico ad genua vsque velantur veriùs, quàm vestiuntur; & hic habitus ut plurimum in masculis figuris spectatur: scemina amictu à mamillis ad pedes vsque extenso, & ligaculis quibusdam humeris implicato spectantur: præterea huiusmodi vestimenta iam reticulata, modò pennigerâ texturâ, aut alarum volucrum variè inuoluto velamine, nonnunquam stelligero cruciferoque contextu, alijsque symbolis per totum elaborata, spectantur; quæ omnia plena mysterijs esse postea patebit.

Tutuli.

Venio ad ornamenta capitis, ubi summa quoque varietas & diuersitas rerum consideratarum occurrit: quædam enim statuae iam vittis planis, modò in conum turbinatis, quarum aliqua albo, alia nigro colore imbuta sunt, capiti impositis cernantur; nonnulla velo teguntur simplici, quædam bilimbri fascia in vertice fixa effinguntur: supra vela, verò recensita tutuli exurgunt, non minori rerum varietate adornati; plerique pennigeri, aut herbacei, floreisque *φλοο-κυνλα-οφιόμορφοι*, id est, plerique diffusionem flammarum, viperarumque exurgentium, uti & sphærico corpore insigniti. Baculi seu sceptræ quoque, quæ in manibus portant, multum differunt; sunt nonnulla capite vpupa, quædam flore Loti insignita, alia in sagittæ formam adaptata; non desunt, qui plantas aut pennas loco sceptri portent, plerisque Tautico caractere, id est, Cruce ansata instructis, uti ex tabula patet. Habent singuli Hierogrammatismi varia symbolorum syntagmata apposita, quæ nos ad tria capita reducimus. Sunt primò animalia tum quadrupedia, volatilia, reptiliaque, tum ex his mista. Secundò sunt minuti characteres hieroglyphici, quorum alij simpliciter apponuntur hierogrammatismis, alij intra oualem figuram conclusi spectantur, quas sacras tabellas in Obelisco Pamphilio denominauimus, indicantque nescio quæ amuleta ac phylacteria, ut suo loco dicetur. Tertiò sunt aræ, columnæ, & mensæ sacrae, vasis, ampullis, urnis, crateribus, floribus, plantis refertæ; quæ omnia uti maximis mysterijs turgent, ita meritò singularem interpretationem merentur.

Baculi.

Hierogrammata circumposita.

Latitudines.

Obelisci.

Aræ.

Columnæ.

Mensæ.

Vasis.

Ampullis.

Urnis.

Crateribus.

Floribus.

Plantis.

Mysterijs.

Interpretationem.

merentur.

Atque hæc est anatomia, quam primò, antequam interpretationem.

ordi.

ordiremur, ob oculos curiosi Lectoris exponendam duximus, nè tabulæ omnium mysteriosissimæ expositionem confusè, temerè, & sine digestione, illotis, vt aiunt, manibus aggressi videremur. Nihil porro restat, nisi vt iam manum operi admoveamus, & datam iam tot annis fidem, tandem debito soluti, præstemus.

Vera & genuina Mensæ Isiacæ, siue Tabulæ Bembinæ Interpretatio.

Ordimur tandem diuini Numinis auspicio Isiacæ tabulæ interpretationem, iuxta eum ordinem, sub quo eam in præcedentibus partiti sumus; & nè in tanta rerum explicandarum varietate & multitudine confusionem incurramus, singulas tabulæ partes per octo paragraphos enucleandas duximus, authoritates rerum expositarum non semper apposituri, sed Lectorem ad eas alibi, tum in Obelisco Pamphilio, tum in præcedentibus Tomis adductas per marginales numeros inquirendas remitteremus, nè in tanta rerum autoritatumque coaceruatione filum interpretationis, cum fastidio & confusione Lectoris, impediatur; authoritates tamen rerum nunquam alibi comprobatarum integras semper apponemus. De hoc primò Lectorem monere volumus, nè eum consilij nostri ratio lateret. Ad rem igitur. **DEVS** Optimus Maximus votis nostris aspiret.

DIVISIO I.

Figurarum mediæ regionis Tabulæ expositio.

Ægyptij diuinitatem per omnia diffusam contemplantes dupliciter sumebant, vel prout in solitaria æternæ Mentis vnitatem constituta, & ab omni materiali rerum consortio longe remotissima, sempiterno sui ipsius felicitatis bono in ineffabili diuinitatis recessu gaudebat; vel prout ad rerum creaturarum ordines respectum quendam dicebat; in quantum videlicet veluti ex centro quodam in vniuersas Mundorum series per administratos asseclasque sibi Genios & Secundeos euolutus omnia moderatur, omnia animat, omnia fœcundat, omnia denique ad Vniuersi sustentationem sollicitat. Cum verò trinam quandam in Deo potentiam ponerent, atque adeo diuinitatem supremam triformi quâdam, vt ipsi loquuntur, potestate in vna substantia constitutâ, & ab Hermete Trismegisto posteris sub magna silentij occultatione sibi traditam, à qua omnia dependerent, quâue veluti signaculo quodam ideali omnes Mundanarum classium, tam sensibilibum, quàm insensibilibum ordines notaren-

Methorus seruanda in tabulæ Bembinæ interpretatione.

Bembinæ tabulæ regio mediæ explicatur.

Ægyptij diuinitatem per omnia diffusâ dupliciter considerabatur.

Trinam in Deo potentiam ponebant Ægyptij.

καὶ οὕτως τὸ πᾶν. Cum videris absque forma sacrum ignem micantem, saltando per profunda totius Mundi, tunc aduertas ignis vocem. Atque hic est ignis ille abstractissimus & in sublimitate diuinæ essentiæ absconditus, iuxta illud Zoroastris: Εἰς τὸν οὐρανὸν ἤγαγεν, καὶ ἐν αὐτῷ διέμενεν ἡ ψυχή μου καὶ ἐκείθεν ἐβόησεν. *Se- ipsum enim summus Parens Deus rapuit, neque in sua Potentia intelligibili Ignem suum conclusit, sed ipsum reliquis communicauit Mundis. πάντα γὰρ οὐκ ἐκ τοῦ οὐνοῦ ἐκείθεν, omnia siquidem ex vno igne producta sunt.* Sed quomodo id factum fuerit, videamus. Ex centro in Mundos euolutus primò illum communicauit Mundo Intellectuali Angelico per Spiritum; secundò Mundo Sensibili; tertio Elementari: quæ omnia pulchrè ex throni symbolis patent. Diximus, coronidem *βα* supremam *ἐπι-φλογόμορφον* indicare Mundum illum Empyreum seu Archetypum luce & vita infinita refertum; ex quo euoluta triformis Dei natura, vti Ægyptij loquuntur, ignem vitamque suam Intellectuali Angelico Mundo communicauit; quæ per *c d*, coronidem secundam, & per globum *κυκλο-περίομορφον* aptè indicantur; hic enim Mundus ab omni materiali sæce repurgatus non nisi mente & intellectu concipi potest. Ex hoc deinde triformis diuinæ essentiæ natura euoluta, se sensibili Mundo communicauit; & primò quidem diuinæ & paternæ Mentis fundo, Iynge pantomorphæ, quam Platonici nunc primam Mentem, iam Verbum, modò animam Mundi, Philo etiam *σοφίαν καὶ μορφήν* vocat; quam congruâ sanè symbolorum congerie in medio throni Ægyptij, tanquam in centro vniuersæ naturæ, quam moderatur, posuerunt. Sedet primò, vt innuatur potestas & dominium: sedes canefulget, quia Iynx hæc Isiaca, seu paternum fundum in astro Sothios refulget, teste Diodoro: femoralibus variâ alarum texturâ expressis velocitatem sublimitatemque operationum, quibus in vniuersas Mundi semitas se diffundit, indicat: ab vmbilico ad pectus vsque innumeris densatur vberibus, quibus vniuersam Mundi machinam, necessariarum rerum vbertate continuo alit nutritque: Zonæ collo circumdatæ Orbes denotant cœlestes, quos continuo motu agitatur: velo tegitur caput, ad abdita & inaccessa naturæ, quæ operatur, mysteria indicanda: Meleagridem volentem capite gestat, ad varietatem entium vniuersæ naturæ, quæ aptè per Meleagridis diuersicoloris pennas indicantur, significandam: Canistrum dorso Meleagridis insistent, abundantiam, quam profert; folia perfectæ sapientiam, quâ omnia administrat; cornua Lunam, & Scarabæus circulo inclusus Solem exprimit; quibus ostenditur Solis & Lunæ subsidio eam omnium dictarum rerum varietatem efficere; dextrâ manu sceptrum tenet lotiferum, quo ad exemplar Paternæ Mentis omnia se moderari ostendit; Loti enim flos indefesso motu Solem noctu diuque, teste Theophrasto, sequitur: imperioso verò sinistræ manus gestu, omnia eius mandatis iussisque subistere innuitur; nam vt rectè Zoroaster: *πάντα γὰρ ἐξ ἐμοῦ ἐγένοντο, καὶ νῦν παρέδωκα δὲ τὴν ἐξουσίαν αὐτοῖς ἐν τῷ κόσμῳ.* Nam omnia, Pater perfecit, & Menti tradidit secundæ, quam primam vocant nationes hominum.

Atque hæc est vniuersæ naturæ mater Isis *πανδία, παμμας, καὶ ἑσπερία*.

Mens suprema triformis quomodo trino Mundo se communicauerit.

Angelici Mundi symbola.

Sensibilis Mundi symbola.

Iynge pantomorphæ, seu Animæ Mundi symbola. Philo.

Diodorus.

Authoritates congruas hic omittas vide in Obelisco Pamph. l. 4. & 5. Tomo I. Oedipi fol. 190.

Vide Obeliscum Pamph. l. 5.

Theophrastus.

Zoroaster.

Isis mater
vniuersæ
Naturæ.

Ἰσις, μήτηρ ἀστρολογικῆς, ζωῆς καὶ ἀστρονομίας; Omnia Dea Isis, iuxta illam suprâ in Politica Ægyptiorum prolatam inscriptionem: *Εγὼ εἰμι πανταγένητος, καὶ ἐν, καὶ ἐξ ὅλων, καὶ τὸ πᾶν ἐμὸν ἐστὶν ὅτι ἐκ τῆς ἀπὸ τοῦ ἀπενάλυτος.* Ego Isis omne sum id quod est, & fuit, & erit, & meum peplum nemo mortalium vnquam retexit; quæ quidem nulli alteri, nisi fundo Paterno, hoc est, Iyngi intelligibili seu Verbo Paterno competere possunt. De quibus vide primum Tomum sol. 185, vbi omnia hucusque dicta fusis autoritatibus comprobantur. Hoc est idearum Mundialium penuarium, quod aptè insinuat per throni seu portæ stolones *g b i k* & per quadrata, quibus circuli octupartiti inscribuntur, contiuuato ordine circumcirca depicta: nam per quadratum, quaternarium, per circulos octopartitos, octonarium numerum indicari, in Geometria hieroglyphica ostendimus, quæ simul iuncta dant 12, mundanæ perfectionis symbolum, exprimuntque singulorum partialium Mundorum ideas, quas vide citato loco in tractatu de Geometria hieroglyphica expositas.

Idearum
Mundialium
penuarium
Iyngis panta-
morphia.

Rerum Mū-
danarum vi-
cissitudines
columnis
throni Pan-
tamorphæ
Iyngis expri-
muntur.

Serpentes
thronum sti-
pantes Bem-
binæ tabulæ
quid signifi-
cent.

Obel. Pamph:
l. 4. & 5.

Abaci thro-
no subiecti
schemata
explicata.

Quoniam verò in Mundo elementari omnia, dierum noctiumque, tenebrarum, lucisque, consensuum dissensuumque vicissitudine; in æthereo, motuum contrarietate; in intellectuali verò, Numinum antitechnia, consono-dissonis, ad Vniuersi conseruationem subiiciuntur; aptè sanè hanc per thronum indicatam mundanæ domus constitutionem binis columnis gradibus albo-nigris distinctis fulcitam expresserunt; quâ vicissitudines rerum, consensuum dissensuumque leges, sine quibus Mundus consistere minimè potest, aptè indicarunt. Vide quæ de hisce fusiùs egimus l. 4. Obel. Pamph. Hisce columnis Ophioniorum Agathodæmonum V & W, thronum stipantium ὀφιομόρφα sub Serpentum seu Aspidum forma, schemata apponuntur; quibus indicatur vita rerum, quâ singula huius Vniuersi domus tum sensibilis, tum vegetabilis naturæ membra per calorem & humidum animantur, viuunt, conseruantur; Aspis enim animal viuacissimum humido-calidi symbolum est; quæ omnia in Obelisco Pamphilio amplissimis autoritatibus exposita sunt. Columnis floreis insistent, vt ostenderetur, quòd Agathodæmones Ophionici omnibus rebus, per vitam & animationem, consistentiam dent in Mundo inferiori, æthereo, & suo modo in intellectuali. Mundanæ huius domus throno Abacus subiicitur, Mundi Elementaris symbolum, & is superiorum Mundorum ideis influxuâ virtute, per globum aligerum suprapositum aptè indicatâ, propagatis plenus; quæ aptè per limbum octupartitis circulis refertum indicantur. Intra Abacum ponitur T Leo accubans, capite Accipitrino, & nigro spectabilis velamine, cum reliquis hieroglyphicis, vt vides. Per Leonem, terreum animal, tellus rectè indicatur, per caput Accipitris spiritu igneo pollentis, ignis Elementum; in capite Lunam sextilem tenet stellâ insignitam, quæ Lunæ stellarumque subsidio omnia inferiora gubernari indicant; per Canopum verò quem anterioribus pedibus tenet, aqueum Elementum appositè signatur, in cuius capite flamma bipartita conspicitur, & supra flammam duæ pennæ, quæ aëreum Elementum indicatur; quod quidem nihil aliud esse, quàm aquæ per igneum calo-

calorem resolutæ effluuium putant; globus verò *οφεικον* *πρωτογονος* totum hunc Elementarem Mundum per supremi triformis Numinis potentiam & animari, & conseruari indicat; huius enim particulari concursu vita, & consistentia rebus, quæ per columnas floreas appositas innuntur, conceditur; quæ omnia cum diuersis Oedipi locis, vti & in Obelisco Pamphilio authoritatibus omnigenis stabilita sint, eas hoc loco repetere superuacaneum esse existimaui.

Restant characteres hieroglyphici minuti, qui Isidi adscribuntur, explicandi; quorum superiores hunc sensum efficiunt: *Porta quadripartiti Mundi, quæ Pantamorphea Mundi Anima ingressa, omnia diuinæ providentiæ oculo penetrat, vitam largitur per quadrisidi tùm superioris, tùm inferioris Mundi quinas portas influendo.* Inferiores verò hunc sensum præbent: *Vinculum portarum Mundi superioris & inferioris, quo per Agathadæmonem, Ibimorphum zonarum catena mouetur.* Atque hanc Pantamorpham Naturæ Matrem ita appositè in suis hymnis describit Orpheus, vt eam exponere voluisse videatur.

Characteres
minuti Isidi
throno infiden-
tenti adscri-
pti.

*Natura omnium mater Dea, artificiosa mater,
Suscitatrix, honorabilis, multa creans, Dæmon, Regina,
Omnidomans, indomita, gubernatrix, ubiq; splendens,
Omnium rectrix, honorata, præstantissima omnibus,
Incorrupta, primogenita, antiqua, claros viros cohonestans,
Nocturna, multa vastans, lumen ferens, agrè detenta,
Quietum talis pedum Vestigium volens,
Cæta Princeps Deorum, sine carens finis,
Communis quidem omnibus, incommunicabilis verò sola,
Ipsa pater sine patre, virtute valde gaudens maximâ,
Beneflorens, nexus, amicitia, multis mixta, sciens,
Dux potens, vitam ferens, omnia nutriens puella,
Sufficientia, iudicium, gratiarum celebris Suada,
Ætherea, terrestris, & marina Regina,
Amara quidem perniciosus, dulcis verò obtemperantibus,
Sapientissima, omnium datrix, nutrix, ubique Regina,
Incrementum nutriens, beata, maturorum verò dissolutrix
Omnium quidem tu pater, mater, nutrix, & alumna
Statim generans, beata, semine abundans, maturitatis motus.
Omnium artifex, figula, multorum creatrix, Veneranda Dea,
Æterna, metus ferens, multa experta, prudens Dea,
Semper fluente turbine celerem impetum agitans,
Omnium fœnatrice, circularis alienæ formæ arbiter,
In throno sedens honorabilis, sola iudicatum perficiens,
Supra sceptrigeros grauiter sonans optima.
Intrepida, omnia domans, fatalis Parca, ignem spirans.
Æterna vita, & immortalis providentia,
Omnia tibi sunt: omnia enim tu illa sola facis.*

Sed

*Sed Dea supplico te cum fortunatis temporibus,
Pacem, sanitatem, ducere, incrementum omnium.*

Habes hic primæ potissimæque partis tabulæ huius interpretatio-
nem. Vidimus itaque quomodo supremum triforme Numen ex Arche-
typo in Mundum Angelicum, & ex hoc in æthereum, & hinc in hylæum
seu Elementarem Mundum sese explicet; vidimus quomodo Menti se-
cundæ Pater omnia tradiderit gubernanda; quosque effectus in Mundis
recensitis perficiat; iam videndum est, quomodo, & per quos asseclas
seu ministros Spiritus fundum paternum, seu vniuersalis Mundi forma
iam explicata, omnia in Mundo administret.

Fundum pa-
ternum quid
sit secundum
Ægyptios.

Fundum pa-
ternum ex
tribus triadi-
bus compo-
situm.
Psellus.

Tenuerunt Ægyptij, vti tùm suprà, tùm in Theologia hieroglyphi-
ca copiose ostensum fuit, fundum paternum nihil aliud esse, quàm Ver-
bum Patris, quemque Mundi Spiritum Platonici vocant, Chaldæi Lyn-
gem, alij alijs nominibus intitulant; atque hoc ex tribus triadibus esse
compositum; quæ quidem triades nihil aliud sunt, quàm Geniorum tri-
plici ordine distinctorum cœtus quidam, quorum singuli Patre, Potentiâ,
& Mente, constant; *aita*, inquit Psellus in Zoroastræis Oraculis, *πατρὶς ὄν
τίνα βούλον, οὐρανὸν καὶ γῆν, ἑκάδων οὐρανῶν, ἐκδέν δὲ τῆς ἐξ ἑαυτοῦ πατὸς, δυνάμιν, καὶ νοῦν.*
Quàm aptè verò hæc Ægyptij expresserint, iam aperiāmus.

DIVISIO II.

*Quomodo fundum paternum, id est, vniuersalis Mundi anima in
hac tabula in tres Triades secundum Ægyptios diuidatur,
interpretatio.*

Fundum pa-
ternum Ge-
niorum cœ-
tus diuisit in
tres triades.
Prima trias.

Secunda trias

Tertia trias.

Singulæ tria-
des habent
Patrem, Po-
tentiam, &
Mentem.

FVndum paternum, siue Verbum ex triformis supremi Numinis essen-
tia procedens, vt Ægyptij volunt, eodem triadis caractere insigni-
tum, vniuersales Geniorum siue intellectualium substantiarum cœtus pa-
riter in certas triadum classes, teste Psello, disposuit. Et prima quidem
trias elucet in figuris V, S, W, qui sunt Ophionei Agathodæmones, qui-
bus, vti diximus, pantamorphus Mundi spiritus, seu fundum paternum
stipatum, omnibus vitam motumque præstat, per eius in triplicem Mun-
dum, intellectualem, æthereum, & hylæum siue elementarem processum,
vti paulò antè enodauius. Secunda Trias quâ stipatur, denotatur à
dextris per tres figuras O, Q, R; tertia verò à sinistris per tres figuras X,
Y, Z; qui sunt veluti choragi quidam sui triadici ordinis. Et quoniam
singuli triadici ordines Patrem, Potentiam, & Mentem continent, aptè
sanè per figuras Q & Y, ordinis sui Duces Patres intelliguntur; R verò &
X Potentiæ sui ordinis, O verò & Z Mentis sui ordinis; qui omnes pa-
terno fundo substant, & ad id conuersi mandata in ministerijs suis ritè
obeundis postulant; atque adeo natura pantamorpha primò ex hiscè tri-
bus triadibus V S W, O Q R, & X Y Z, constituta intelligitur. Ve-
rùm singulorum officina & ministeria explicemus.

Binæ itaque triades O Q R, & X Y Z, thronum Pantamorphi Numinis, seu fundi Paterni, conuersis in eum vultibus, situ, gestu, nutu desiderium, quo fundi paterni iussa in res fidei suæ commissas exequi ambiunt, ostendunt; quarum duæ mediæ Q & Y suis in triadibus Patres vocantur, auctoritatem enim & dominium, quod in triadis suæ choros obtinent, sessione satis declarant; O verò & Z figuræ mentes fecundas, vt postea ex symbolis patebit, notant; R denique & X potentia efficaces in triadis suæ choro vocantur. Sed symbola singularum examinemus, à Patribus initium facturi. Patres medium in triade locum obtinent, tanquam Mundi sensibilis, vt Psellus loquitur, ductores, mentiumque, ac potentiarum, quæ eos circumstant, directores. Omnes, vt dixi, in fundi paterni thronum veluti in centrum, à quo profluxerunt, & à quo dominij auctoritatem hauserunt, conuersis vultibus, tùm venerationis ergò, tùm iussa fundi paterni executuri.

Primum itaque dextrum triadis schema, Q litera signatum, figuram Ἰβιμορφον, id est, sub Ibis forma, sedi tessulato opere variè contextæ insidentem, exhibet; cuius caput flammam bisulcam, tutulo, circulo, binis hinc inde emergentibus serpentibus insignitam, & fascem pennis germinibusque compactum sustinet; manu dextrâ Tauticum crucis ansatæ characterem, sinistrâ sceptrum Isidis capite notatum præferente. Sub sede bini Crocodili in oppositas partes obuersi, veluti pressi procumbunt, quorum omnium explicatio hæc est. Per hominem Ibis capite, transformatum Mercuriale Numen, quem Ægyptij Hermanubin vocant, indicatur; nam vt rectè in Obelisco Pamphilio Hierogrammatismo de Ibide ostensum fuit, Ibis caput humanæ figuræ appositum semper Mercuribin humidæ substantiæ Numen, vti supra quoque in Astrologia Ægyptiorum docuimus, indicat. Sedet, quia summâ potestate pollet: sedem tessulatam ex albo-nigris quadratulis effectam occupat, quo indicatur, tametsi in natura rerum omnia consona dissona sint, luce & tenebris, calido & frigido, & summâ rerum vicissitudine discrepent; ea tamen Hermanubidis virtute ita aptè disponi, vt summam modò symmetriam & pulchritudinem, sine qua Mundus consistere non potest, concilient. Hinc rectè de Mercurio Orpheus, *Qui Mundi habenas tenet, variatâ sede splendidus*. Hinc, arbitror, Græci Mercurio virgam ex albo & nigro variatam attribuunt; quam quidem dispositionem mysticam fusiùs descriptam vide in Arithmetica hieroglyphica tractatu de Sigillis Arithmeticis. Abaco verò n t, sedi inserto figura Coturnicis spectatur; quæ cum aduersarum rerum symbolum sit, nihil illâ aliud indicatur, nisi quòd Ibimorphâ virtute mala bonis, frigida calidis, & humidis sicca ita concilientur, vt summum Mundo inde emolumentum emergat. Manu dextrâ Tauticum characterem tenet, quo influxinæ virtutis à suprema Mente sibi communicatæ potestatem se continere innuatur. Sinistrâ sceptrum tenet Isidis capite insignitum, quo potestatem ab Iside seu Pantamorphâ natura, seu fundo paterno acceptâ se exercere in res fidei suæ commissas, ostenditur. Velamine caput tectū habet, ad mysteriorum arca-

Singularum
Triadum Pa-
tres, Potentia,
& Mentes ex-
plicatur.

Patres triadæ
explicatur.

Explicatio
figuræ Ibi-
morphæ lite-
ra Q notatæ.

Ibiformis
homo quid
significet.

Obel: Pamph:
fol: 348.

Tessulata se-
des Ibiformis
Numinis
quid.

Coturnix se-
dis Ibimor-
phæ figura.

Cruce ansata,
sceptrum,
capitis orna-
menta Pan-
tamorphæ
naturæ.

Crocodill
throno Pan-
mophi sub-
iecti.
Horus.

Ibimorphus
Nilotici incre-
menti Numen.
Diodorus.
Plutarchus.

Mentes tria-
dum expli-
cantur.
Mens hypo-
zoca, litera O
significata in
tab. Bemb.

Mens singu-
larum triadū
quid sit.
Mentis hypo-
zoca habitus
fœmineus,
mamillæ, pen-
næ, & reli-
qua signa
explicantur.

narumque operationum vim, quâ in Mundo pollet, demonstrandam; flamma verò è vertice diffusa igneam caloris vim; serpentes è globo emergentes vitam, quâ Mundum sibi commissum animat; pennæ velocitatem & subtilitatem, quâ omnia penetrat; fascis verò florens fœcunditatem, quæ inde consequitur, notant. Binos Crocodilos throno suo subiectos, quasi calcare videtur: per Crocodilos Typhoniarum potentatum malitia, quam Ibimorphum Numen cohibet significatur, & virtute suâ *αὐτὴν ἑαυτῇ* prosternit; Ibis enim, teste Horo, solo tactu alæ suæ Crocodilum siderat: quorum omnium authoritates fusè allegatas vide in Obelisco Pamphilio lib. 4. de Hierogrammatismo Ibidis, & l. 5. fol. 449. Est præterea Ibimorphos hic Nilotici incrementi Numen *Νηλοτικὸν ἄρτιον*, quod, teste Diodoro, & Plutarcho, in Nilometrio, vbi octodecim gradus attigisset, fœcunditatem maximam pollicebatur, quam & gradus octodecim albo-nigri S V sub pede figuræ Q aptè sanè indicant; omnem verò ab hoc numero excessum vel defectum veluti sterilitatis omen habebant, eumque Typhonis vel exsiccantis adurentisque humorem, vel suffocantis humore nimio terram virtuti adscribebant: quæ pulchrè sanè indicantur gradibus illis octodecim, vt diximus, albo-nigris signatis literis S & V sub Numinis Ibimorphi pede, quo Crocodilos Typhonios, qui humoris fœcundi defectum vel excessum, quibuscunque possunt modis, procurare student, inhibere nititur. Verùm ad reliquas huius triadis afsecclas procedamus. Diximus triades singulas fundi paterni tribus constare, Patre, Potentiâ, & Mente; & Patrem seu Ducem triadis Ibimorphum Numen iam exposuimus; quare ad Mentem triadicam explicandam calamus conuertimus. Mens huius triadis indicatur in tabula per literam O, sub fœmineo habitu, quæ ab vberibus ad pedes amictu appropriato inuoluta, mamillam turgentem porrigit, collum eius varijs monilibus exornatur, manu dextrâ penneum sceptrum superiùs curuatum tenet, sinistrâ gestum imperantis exprimit; velo Ægyptio tegitur, verticique superpositum habet craterem, ex quo emergunt bina cornua, quæ circulum comprehendunt phallo insignitum, cui superstant duæ pennæ; præterea alam quadruplicem ex lumbo deriuatam versus terram in Crocodilos extendit; apponitur ei columna cum amphora Ægyptia, quam sequitur inscriptio hieroglyphica; quibus denique omnibus superponitur P; androsphynx, bisulcam flammam è vertice diffundens. Quæ omnia quid significant, explicandum est.

Figura itaque O Mentem indicat fœcundam hypozocam siue succinatricem. Est autem Mens alicuius triadis nihil aliud, nisi conceptus Ibimorphi Numinis à diuina Mente communicatus, quo iuxta ideam à paterno fundo sibi impressam, in naturæ dispositione operatur, vt in Theologia Ægyptiorum docuimus. Fœmineo incedit habitu, mamillâ turgente, ad indicandam nutrimenti abundantiam quâ omnia quadruplicis Mundi systemata sustentat, quæ quadruplici illa alarum compage, & infernè demissa aptè sanè indicantur; hâc enim Typhonia vis nociua, & fœcunditati quadantenus contraria, per Crocodilum indicata, sideratur.

Sce-

Sceptrum penneum manutinet sinistra, quâ dominium in aërem primum, deinde in subiectam sibi humidâ substantiæ œconomiam, per vas Niloticum columnæ insistentis significatam, quasi rerum omnium sustentaculum, exprimitur; quæ & superscripto minuto caractere hieroglyphico signantur, quorum hic sensus est: *Natura totius aëreus Agathodæmon vim suam communicat aqueæ substantiæ, eam fecundando.* Præterea velato vertice craterem sustinet, craterem supremi Numinis, ex quo bonorum omnium profluit vbertas, ut Hermes in Pimandro docet. Cornua bouina Lunam notant, phallus in circulo interclusus diuinam quandam vim fecundatiuam Lunæ inexistentem, cuius ope mens hypozoca omnia velocitate per pennas indicatâ penetrat. Inter O verò hypozocam Mentem, & Q Ibimorphon Numen, P androsphynx ponitur, in supremo Numine idea ignis utriq; substituto sibi Numini communicata, nihilq; aliud est, quàm diuinæ Mentis supremæ igneus quidam intellectus vigor, quo substituta sibi Numina signata, in operationibus suis exequendis infallibili lege progrediuntur, dum omnia ita attemperare ad diuinæ legis normam archetypam student, ut inde Mundi harmonia & pulchritudo elucescat; quod & minuti caracteres hieroglyphici androsphyngi appositi docent, quorum sensus est: *Vitam cœlestem diuinus arbiter humidæ substantiæ potenti virtutis suæ sigillo impressit.* Hisce expositis restat enodanda figura R, quæ in hac triade potentiam exhibet, virilemq; habitum mentitur, sinistro brachio demisso, manuq; efficaciter contracta, sinistra sceptrum florigerum gestat, velato vertice tutulum gerens floribus & pennis compactum, ex quo utrinq; dependet globus trigono seu pyramidi annexus, abacoq; insistit, rerum sibi subiectarum symbolis adornato. Sed explicemus singula. Itaque figura R Potentiam exhibet triadis Ibimorphæ, quia potestati eius omnia subduntur, & Ibimorphi Numinis mandata circa Mundi administrationem in executionem deducit; ideo diuaticatis pedibus quasi currere videtur, summam suam promptitudinem hoc veluti symbolo innuendo; nuda pingitur, quia eius essentia ab omni terrena contagionis labe immunis solâ mente apprehenditur; baltheo stelligero circumdatur, quâ vis eius, uti Tomo 2 fol. 189. docuimus, in Sidereo Cœlo notatur; brachium dextrum pendulum, & manus efficaciter contracta, summam eius in inferioribus disponendis tutandisque efficaciam notat; sinistra florigerum sceptrum tenet, quo in vegetabilem naturam dominium exprimitur, quod idem tutulus florido-pennaceus indicat; cirri bini annexos cum globo trigonos continentes indicant, omnes operationes & ministeria, quæ in Mundo sensibili Potentia hæc exercet, ex archetypo trigono profluxisse, ut ex Platone tom. 1. fol. 151. ostendimus. Abacus cui insistit, suis hieroglyphicis hunc sensum exprimit. *Summâ velocitate per cœlestem Zonam se humido Momphtæ regno, & piscine sacre Ibimorphi insinuat, quâ actione cuncta aluntur, & sustentantur.* Figura denique S intra figuras Q & R posita, Accipitrem volentem, & reticulato velo insignem exhibet, qui pedibus virgam circulum peruadentem tenet, quâ supremæ Mentis archetypæ igneâ quâdam vi pollentis idea notatur, sine qua trias Ibimor-

Mentis hypozocæ hieroglyphica inscriptio.

Trismegistus.

Androsphynx P rabu: Bem: explicatur.

Androsphynxis P minutis caracteribus hieroglyphicis Singularum triadum potentia explicatur.

Potentia figuræ R notata explicatur.

Obel: Pampht: fol. 1.

vid. c. 8 tom: 3.

Plato. uniu: Abacus potentia R explicatur. Accipiter volans, & licera Sin tab: Bem: notatus explicatur.

pha nihil operari posset in commissa sibi humoris disponendi œconomia. Expositâ itaque triade O Q R, iam pari passu alteram triadem X Y Z exponamus.

Trias XYZ
tab. Bemb.
næ explicatur

Ægyptij &
Græci utroque
sexu sua Nu-
mina expri-
mebant.

Numina sub
habitu mascu-
lino princi-
pium actiuū,
sub feminino
passiuum si-
gnificant.

Psellus.
Nephtalitera
Y in tabula
Bembina ex-
plicatur.

Momphta hu-
midæ naturæ
Præses in A-
baco fig. Y
tab. Bemb.

Plutarchus.

Characteres
minuti hiero-
glyphici ex-
plicantur in
Abaco Ne-
phtæ.
Nephtæ habi-
tus, & gestus
explicantur.

Notandum itaque, quòd uti Trias O Q R principium actiuum ha-
bitu masculino refert, ita hæc trias X Y Z se habet per modum principij
passiui, uti habitus fœminilis refert; & pulchro sese ordine respiciunt.
Ægyptij siquidem, ut in primo Tomo Syntagmate tertio relatum fuit,
promiscuè sexum in Dijs suis confundebant; à quo & Græci discentes,
Numina sua utroque passim sexu insignierunt. Qui quidem sexus ita ac-
cipiendus est, ut illa Numina, quæ alijs sibi subditis imperarent, se per
modum habarent principij actiui, subdita verò per modum principij pas-
siui. Sic Luna, uti principium actiuum genetricarum in Elementari Mun-
do operationum est, Lunus dicebatur; uti solaribus substat influxibus, Lu-
na vocabatur, ut alibi probatum fuit. Respectu itaque superiorum sibi
Præsidum, fœmineum sexum mentiebantur; respectu inferiorum sibi
subditorum Numinum, masculinum. Quod pari pacto in hisce triadibus
usu venit: tametsi enim trias X Y Z fœminea sit respectu triadis O Q R,
respectu tamen sibi subditorum, masculinam vim obtinet. Hoc pacto figu-
ra Y subditur quidem figuræ Q, uti principium passiuum; respectu tamen
alterius sibi subditæ triados principij actiui rationem obtinet, & Pater di-
citur, ut optime Psellus notat. Sed ut explicationis inceptæ filum prose-
quamur; figura Y Nephta Ægyptijs triadici sui chori Pater, & Rector
Mundi dicitur, uti symbola sat superque demonstrant. Velato tutulatoq;
vertice sedet in throno, ad summam sibi à Pantamorphia natura autho-
ritatem in omnia commissam, notandam: cui substat figura Genij in-
geniculati, & in supplicantis morem efformati, sedi inserta cum flore Lo-
ti; quo indicatur, subdita sibi Numina ad exemplar præstituti sibi Patris
seu ductoris omnia sua peragere, sicuti Loti flos, ut dictum est, Solem
perpetuo motu sequitur. Abacus cui insidet, Leonis figuram continet,
quem in Obelisco Pamphilio l. 4. hierogrammatismo Leonis, Momphta
diximus, id est, Nilotici incrementi, & humidæ naturæ, à quo nomen
habet, Præsidem; quo indicatur, huius Patris & Mundi directoris domi-
nio Momphtam substat, & ab illo circa incrementa aquarum dispen-
di rationes & influxus, ut flos Loti indicat, accipere. Mensula cum binis
Niloticis vasis, Nilotica sacrificia; & penna Accipitrina, Solis siue Osiris,
cuius Nephta soror & vxor est, teste Plutarcho, motum ostendit, quo inci-
tatus Momphta, incrementa Nili promouet, & ad fœcunditatem adaptat;
& minuti characteres supra mensulâ ita exprimunt: *Catena Naturæ in qua-
drifidum Mundum, & binc in aqueæ substantiæ œconomiam derivatur.* Ex alte-
ra verò parte minuti characteres hunc sensum faciunt: *Dominium Mom-
phtæ in inferiorem Mundum, & Niloticum humorem virtute motûs Nephtæ &
Osiridis.* Sed ut ad figuram Nephta reuertamur, tenet illa dextrâ ma-
nu baculum Cucuphomorphum, varietatis in Mundo rerum indicem;
sinistrâ crucem continet, influxiux sibi à fundo Paterno virtutis prophyl-
acticum symbolum, uti fusè in Obelisco Pamphilio de Cruce ansata inte-
gro

gro tractatu ostendimus: è velato vertice flamma bisulca emergit, quâ igneæ mentis vis & abscondita innuitur; huic triplex superponitur frugum tutulus, quam tutulorum compagem Scarabæus Accipitrinis alis expansis conspicuus veluti ligat & connectit: per tres tutulos, ter- na in Ægypto messis indicatur, quam Nephta virtute & motu Osiridis siue Solis, per Scarabæum alis Accipitrinis extensum indicati, præstat, vi- uificando & sæcundando omnia. Figura Z mentem triadis exhibet Ne- phtæam, & prorsus eadem est cum figura triadis Ibimorphæ O iam ex- positæ; quare expositionem eius consultò omittimus. Figura X potentiam in triade Nephtæa exhibet passiuam; hinc sæmineo habitu, turgente mamilla, baculo florifero, brachio pendulo cum manu efficaciter contra- cta signatur; quorum significationes cum in figura R opposita explicata sint, non attinet dicere. Tutulus huius figuræ à priori figuræ R differt, & est *κεκλω-σθι-πτερόμορφος*, id est, circulo, serpentibus hinc inde emergentibus, & pennigero vertice constat; quo indicatur triformis Numinis vis Ne- phtææ Potentiæ communicata ad rectè operandum; quemadmodum & Numidica avis guttata, & β Accipiter solaris Numinis idea, alarum extensione conspicua, cum sceptro & cruce ansata, satis indicant, ideam, videlicet triformis Numinis, & Polymorphi Solis Archetypi, quâ imbuta Nephta, & eius Potentia, varietatem rerum mundanarum per influxus efficaciam, operantur.

Vides igitur quomodo suprema Mens mentium archetypa ex suo diuinitatis recessu veluti centro quodam euoluta in Angelicum seu in- tellectualium mentium Mundum progrediatur, ideis suis omnes & singu- las imbuat, hinc per Verbum seu profundum suum, *Πατρις*, Zoroastro te- ste, *ιδέας κεχαισμεν*, *ὡν πηγὴ μία*, *Omnigenis ideis gratiosum*, quorum fons vnus est, se in sensibilem Mundum ingerat; per tres triadas, Patrum, Potentiarum, Mentium, quæ veluti arcanæ intimæque Pantamorphæ na- turæ siue profundi Paterni asseclæ sunt, omnia gubernet, animet, sæcun- det, & conseruet; vides asseclarum mentium in Pantamorpham Mundi dominam, ceu in fontem suum atque originalem scaturiginem conuersa- rum, ad iussa eius executioni mandanda, promptitudinem.

Habes hinc itaque mysteria Paterni fundi siue Verbi Paterni, quam Iyngem Chaldæi, Ægyptij Hemphtha, Platonici etiam animam Mundi vniuersalem, alij alijs nominibus nuncupant: nam vt suprâ diximus, & in Theologia Ægyptiorum fusè deduximus, tenebant Zoroastræi Ægy- ptij vnum rerum omnium principium, & id vnum & bonum concelebra- bant; deinde Paternum quoddam profundum venerabantur, ex tribus triadibus constitutum; atque vnamquamque triadem Patrem, Poten- tiam, & Mentem habere. Quibus tribus nominibus principia quoque prima nominantur. Hanc itaque triadem secundam post supremæ Mentis triformis triadem Proclus & Damascius sæpè adducunt, & duplici no- mine appellant, *πνεῦμα καὶ νοῦς*, intelligibilem & intellectualem; in qua is qui Pater dicitur, primo Patri respondet; quæ dicitur Potentia, Verbo, hæc enim Patris Potentia appellatur; qui verò Mens seu Intellectus no- mina-

Figura litera
Z expressa.

Figura litera
X expressa in
tab. Bemb.

Anacephaleo
sis dictorum.

Zoroaster.

Paterni fundi
varia nomina.

Proclus.
Damascius.
Triadis secun-
dæ duo no-
mina.

Trinitatis SS.
mysterium
ab antiquis
expressum.

minatur, intellectui secundo & principio tertio responder. Quæ omnia confirmat Damascius his verbis: *καὶ τὴν χαλδαϊκὴν ὑπερβολὴν τριάδα, secundum Chaldaicam trinitatem celebrem*; quæ ita intelligenda sunt, ut sit trias quædam in Mundo Intelligibili & supremo, quem Archetypum & Hemphtha Aegyptij nominabant, in quo Pater & Potentia & Mens vnum essent essentialiter, quemadmodum Orthodoxi de SS. Triade confitentur; in quo Opifex Mens Patri, Potentia Filio, Spiritus Menti responderent, à qua Archetypa Triade deinceps omnium creatarum rerum triades emanarent; in quibus Patrum ordo supremus, Patri supremo, quantum posset, similis esset; Ordo secundus Potentiarum similis esset, quantum liceret, Verbo seu Filio; tertius verò Mentium ordo Menti esset persimilis; & sic de cæteris: de qua triade Zoroaster dicit, *πάντι γὰρ ἐν κόσμῳ λάμπει τῆς τῆς μονᾶς ἀρχῆς. εἰς τῆς γὰρ γὰρ νῦν εἶπε πατρὸς τέμνεος ἀπαντα*; In toto enim Mundo lucet trias cuius Monas principium; in tria enim Mens dicit Patris secari omnia. Verum hæc omnia in Effatis Zoroastræis fusè explicata sunt to. II. fol. 132 quem consule. Neque cogitandum est, in singulis triadibus tres tantum esse Genios, sed innumerabiles sub singulis ordinibus comprehensos; quæ omnia symbolis suis in throno seu porta Pantamorphæ Naturæ expressa, demonstrantur; quam quidem Pantamorpham Naturam Zoroaster Hecaten quoque, sicuti intellectuales mentes Synochas vocat. Est autem, Hecate hoc loco nihil aliud quàm vnitas & idea virium, omniumque viuentium; Synochæ verò sunt intellectus, qui ab Hecate acceptum influxum eius ignis, qui vitam donat, empyreo, æthereo, & hylæo Mundo infundunt, eosque Mundos & continent, & continuant, & regunt, motumque vitalem eis largiuntur. Atque hæc quidem secretior Chaldæorum, & Aegyptiorum Theosophia.

Genij multi
in singulis tria-
dibus.

Hecate, & Synochæ quid.

Mythras, Persarum quid?

Hæc prorsus conueniunt ijs, quæ Persæ ab Aegyptijs edocti de Mythra medio inter sex principalia Numina, Hemphtha, Amon, Osirin, Isin, Hermanubin, Nephta; Numina æquitatis, beneuolentiæ, veritatis, voluptatis, sapientiæ, & diuitiarum posito tradiderunt, de quibus vide Obeliscum Pamphilium fol. 172. Tomum secundum de Zoroastræis Effatis, & Class. VI. de Systematica Mundi, ut proinde superfluum esse duxerim, hic eadem cum tædio Lectoris repetere.

DIVISIO III.

Explicatio Triadum Azoniarum.

Azoniarum
triadum ex-
plicatio.

Explicato profundi Paterni mysterio & sacramento, iam quid reliqua figurarum ac hierogrammatismorum systemata separata indicent, videamus. Primum Systema signatur literis G A E Π, alterum literis P H M N. Systema prius continet binas triades L, M, N; & G I A. Prior trias simulachra continet bina L, N, circumstantia columnam M, albo-nigris gradibus Loti flore insignitam, cui caput Pantamorphæ Naturæ Isis, siue profundi Paterni caput insistit, quod portam vniuersæ naturæ in-

ver-

vertice gestat; trias verò G I K Apim continet, quam antè & post stipant duo simulachra varijs rebus instructa. Sed aperiamus arcanum.

Trias Azonia Hecatina.

Trias Azonia
Hecatina.

Hoc itaque hierogrammatismorum Systema separatum est, & Trias Azonia dicitur. Appellatur autem Genij huius triadis Αζωνοι, quod expedite zona sua in zonis vtantur, & supra Deos conspicuos & sensibiles collocati sint, genus contradistinctum zonæ Deorum generi, quod vti sensibiles Mundi partes inhabitat, ita zonas sibi præscriptas non egreditur. Trias itaque Azonia seu Hecatina continet tres Mentis, quarum nomina sunt Ξικηδότις, κωμάς, & ἐκκλυσιή.

Mentes tres
triadis Heca-
tinæ seu Azoniae.
Psellus.

Dij autem Αζωνοι illi dicuntur, Serapis, Bacchus, & Osiridis catena. ita Psellus in Oracula Chaldaica: Εἰσὶ γὰρ παρ' αὐτοῖς καὶ ἄζωνοι ἐκά, ὡς ἡ Ξικηδότις, ἡ χαλδαϊκή, καὶ ἡ κωμάς, καὶ ἡ ἐκκλυσιή.

Azoniij Dij.

ἄζωνοι δὲ παρ' αὐτοῖς θεοὶ, ὁ Σεράπις, καὶ ὁ Διόνυσος, καὶ ὁ Ὀσίρις. οἱ δὲ ἄζωνοι δὲ καλοῦνται οἱ ἀλύτως ἐνδεδυσμένοι τῇ ζώνῃ, καὶ ὑπερδουλοῦντες τῇ ἐμφανῶν θεῶν. ζωνᾶοι δὲ, οἱ τὰς ἐν ἑρανῶ ζώνας ἀπολύτως ἀνελκυσσόντες, καὶ τὰ τῇ δὲ διοικουῦντες.

Hæc tamen Azonia & Zonæ Numina alij aliter referunt. Quomodo Ægyptij ea sumpserint, Systema hoc hieroglyphicum sat superque demonstrat, atque adeo à tanta Authorum confusione tandem nos liberat, cum mens illorum vel ex ipsis figuris patefiat. Triadem itaque L, M, N, Hecatiam dicimus, eò quod Pater huius, Hecate Ægyptia sit, quæ & à Psello ἐκκλυσιή dicitur, eò quod hylæi Mundi veluti receptaculum quoddam sit; vnde & centrum omnium influxuum dicitur, & indicatur per simulachrum M, scemineo vultu, auribus caninis, veloque nigro, quo coopertur, spectabilis; tres zonas pectori colloque circumductas habet; in vertice portæ siue domus Mundanæ figuram portat; flori Loti, cuius thyrsus in modum columnæ albo-nigris gradibus distinctæ, deorsum loco Abaci in cordis candidi figuram terminatur, insistit; ex cuius columnæ medio tæniæ, bina perseæ folia, & totidem flores heliotropi emergunt.

Hecates Ægyptiæ simulachrum explicatur.

quid singula indicent, exponamus. Caput M Hecatē ecclysticē siue Isin significat, idemque ac profundum Paternum est, in quantum se tripartitis terrestres Mundi finibus ingerit; quod aptè per tres zonas pectori colloque circumdatas indicatur: nigro capitis velo circumdatur, quia vires suas abstrusas in caliginosis terrestres Mundi partibus exerit; aures caninas habet, quia Hecatæ Canis dedicabatur, teste Macrobio, Natali Comite, Phornuto, Apollodoro, cæterisque Mythologis, & apertè docet Zoroastres, ἐκ δ' ἄρα κύνων γένος δ' ἐξέρχονται κύνες ἄζωνοι.

Hecatis ornatus & habitus explicatur.

Certè ex sinibus terræ prodeunt Canes terrestres. Affinguntur Hecatæ, quia ipsa est thesaurorum terrestrium custos & conseruatricis fidelissima. Verum hæc omnia in Obelisco Pamphilio, Hierogrammatismo canis abundè demonstrata sunt. Portam quadratam continet, vt ostendatur, hanc esse portam, per quam omnis superiorum influxuum vbertas in mundanam domum deriuatur. Quia verò Mundus sensibilis innumeris rerum vicissitudinibus subiectus est, hinc aptè eidem columnam loti flore insignitam,

Macrobius.
Natalis Comites.
Phornutus.
Apollodorus.
Zoroaster.

certè ex sinibus terræ prodeunt Canes terrestres. Affinguntur Hecatæ, quia ipsa est thesaurorum terrestrium custos & conseruatricis fidelissima. Verum hæc omnia in Obelisco Pamphilio, Hierogrammatismo canis abundè demonstrata sunt. Portam quadratam continet, vt ostendatur, hanc esse portam, per quam omnis superiorum influxuum vbertas in mundanam domum deriuatur. Quia verò Mundus sensibilis innumeris rerum vicissitudinibus subiectus est, hinc aptè eidem columnam loti flore insignitam,

cum

cum binis hinc inde floribus heliotropicis, quæ Solis motus indicatur, cuius virtute noctes diebus, & noctibus dies, consona dissonis, mala bonis, ita attemperantur, ut inde Mundus quadantenus sustentatus in suo vigore, & absolutissima harmonia, contrariarum perperua lucta qualitatum, quarum symbolum sunt gradus albo-nigri, ut alibi probatum fuit, composita consistat. Columna abaci loco cordis figuram habet, in medio duo perseæ folia linguam mentientia; ut innuat, naturæ huiusmodi Sacramenta, quæ sagax & sapiens natura inuenit, alto à profanorum notitia, silentio occultanda esse. Columnæ assunt affectæ Genij L & N, quorum prior *Ἡκεδόντις*, alter *Ἡκίμης* a Psello dicitur; utriusque officium est, influxuum à suprema Hecate Ecclystice siue Patre triadis participatorum, catenas in triplicem terrestris Mundi œconomiam deriuare, nutrimentumque singulis veluti per subterraneorum meatuum venas & receptacula distributum suppeditare: quæ quidem aptè insinuantur per tres Zonas collares, tripartitum videlicet sensitivæ, vegetabilis, & mineralis naturæ regnum. Quid per tæniæ ex columna Hecatica deductas, per vbera tumentia & deorsum porrecta significetur, passim in hoc Opere dictum est. De tænijs ita apud Macrobius Pierius: *Hinc tæniæ illæ variæ multiplicesque Isidi dedicate, non septem tantum eas Lune facies, & Heliodorus nuncupat οὐδὲν γένειον ἀνατολῶν &c. sed etiam vim eius quæ circa materiem versatur, indicant, quæ scilicet gignit omnia, & omnia concipit, lucem quippe & tenebras, diem, noctem, vitam, mortem, principium, finem.* His itaque se affectæ ex columna Hecatica albo-nigris gradibus distincta, quibus dicta significantur, cingunt. Nam ut Plutarchus asserit. *Est Isis seu Hecate Ægyptia ea naturæ pars, quæ quasi feminea omnes in se recipit ortus, tanquam nutrix quadam & commune omnium receptaculum à Platone dicta, à plerisque alijs πνεύματι innumeris prædita nominibus, quod ratio eam in omnes formas speciesque vertat; cum enim bonum intendat, & malum fugiat, sitque receptaculum subiectumque variis, suâ tamen sponte ad melius tantum vergit, seque præbet implendam, conservandamque influxibus & similitudinibus, quibus facta, & rebus gignendis apta, gaudet & exultat.* Quibus quidem quæ hucusque dicta sunt, apposite respondent. Tutuli verò utriusque figuræ L & N ex corona varijs lapidibus distincta capite supereminente, ex qua bini flores perseæ, flos loti utrinque inclinatus, & medius recta sursum propagatus, indicant naturam triplicem cui dominantur. Sensitiva per florem loti indicatur; nam lotus ab Oriente in Meridiem, & hinc in Occidentem Solem immutabili lege sequitur, veluti sideris motum sentiendo; indicatur etiam, dictos hosce Genios ad exemplar Solis archetypi in omnibus ministerijs suis operationes suas instituere. Per folia perseæ indicatur natura vegetabilis. Corona denique lapidibus distincta mineralis naturæ gradum indicat. Atque hæc est triadis Hecaticæ tripartitum regnum, quod eorum curæ commissum est, cuius Pater siue Princeps Hecate Ecclystice, mens *Ἡκεδόντις*, *Ἡκίμης* potentia dicitur, de qua ita Psellus: *ἡ δὲ ζωογόνων ἀρχὴ, ἢ μὲν ἀρχὴς ἐκείνη καλεῖται. ἢ δὲ μεσοδόντις, ψυχὴ ἀρχὴν, ἢ δὲ ἀδύναμις, ἀρετὴ ἀρχὴν.* Principiorum autem animalia procreantium summitas vocatur Hecate, id est, sensitivæ

Affectæ Genij Hecates.

Pierius.
Tæniæ quid significant.

Plutarchus.
Hecate Ægyptia, seu Isis ex Plutarcho.

Tutuli Affectæ
rum Hecatis
Ægyptiæ explicantur.

Hecaticæ
triades tripartitum regnum.
Psellus.

tiua naturæ præses; *Medietas*, anima inchoatiua, & est natura vegetabilis, ubi vita & motus, cui præsunt, primum incipiunt: *Extremitas*, virtus inchoatiua, id est, mineralis naturæ vigor est, ubi vires & proprietates rerum, quæ proximè vitali gradui accedunt, dominantur: *Kai' a'Zoni iua'* *εἰς τὴν ὥν ἡ τριεδότις, ἡ κομάς, καὶ ἡ ἐκκλυστική*. Et sunt Hecatæ sine zonis primò *Triecdotis*, quæ tripartito regno sufficientia præbet subsidia; secundò *κομάς*, quæ viarum seu compitorum subterraneorum dispositrix est; & *Ecclystica* cum Hecate eadem, in vtero suo veluti centro quodam omnia claudit; & utroque sexu pollet, vberem enim & velato capite sceminam, vestitus & corporis constitutione marem exhibet; quæ & minutis characteribus iuxta literam M positis indicantur, quorum hic sensus est: *Triecdotis ministerio trinâ compage & catenâ, cælestis crater in inferiorem humidam substantiam funditur*. Altera autem iuxta N literam inscriptio hunc sensum habet: *Komas vniuersas Mundi quadripartiti semitas prospiciens, Genium piscine sacrae ad vitam inferiori Mundo concedendam, sollicitat, Atque hæc de Hecatæ triade Azonia dicta sufficiant, quare ad alia.*

Hecatæ Azonia tres, *Triecdotis*, *Komas*, *Ecclystica*.

Characteres minuti hieroglyphici circa Hecatæ in tab: Bembe explicantur.

Trias Serapæa.

Trias Serapæa

Triadum verò huic oppositarum prior seu inferior est signata literis Græcis ζ, η, θ, superior literis γ, δ, ε. Inferior trias dicitur *Serapæa*, quia in ea *Serapis*, per caput monstruosum H indicatus, Patris officium habet, figura verò ζ Mentis, θ Potentiæ; & est fontana trias fidei, veritatis, & amoris, per *Serapidis* caput ex omni Mundi inferioris materia compositum, quale *Beroaldus* in *Apuleium Alexandria* fuisse tradit. Sed audiamus *Beroaldum*: *Apud Alexandriam templum fuit Serapidis opere fornicario constructum, & mirâ arte visendum, in quo simulacrum Dei ita erat vastum, ut dextrâ parte vnum parietem, alterum laeuâ perstringeret, quod ex omnibus metallorum, lignorum, radicumque generibus compositum ferebatur; erat etiam dolo & arte composita fenestella ab ortu Solis ita aptata, ut radius Solaris per eam directus os & labra Serapidis illustraret, ita ut inspectante populo osculo salutatus à Sole videretur*. Quæ sanè descriptio non integram statuem, sed caput fuisse ostendit, & mirâ industria transformatum, cuiusmodi hoc loco apparet, in quo barba loco pilorum radicibus herbarum coagmentatur; oculi, nasus, aures omni lapidum, metallorumque genere, & musiuo opere expresso, cernuntur; vertex tripartitâ pennâ superbit, caput verò lotiferæ columnæ pariter in gradus albo-nigros distributæ innititur. *Serapis* hoc symbolorum apparatu hoc loco nil aliud indicat nisi Solem subterraneum, qui Græcis *Pluto* & *Dīs* nominatur, dominium suum in omnem subterraneam Mundi œconomiam exerens, vti capitis ex omnibus inferioris Mundi materiis, sat superque demonstrat compositio. Lotiferæ columnæ gradibus albo-nigris distinctæ insit, quo ostenditur, *Serapin* triformis Numinis, per tres pennas, quas capite gestat, sibi communicatâ potestate insignitū iuxta ideæ rationem in-

Beroaldus. Serapidis caput osculo à Sole salutatum fuit.

Serapidis caput in tab. Bem. quid hieroglyphicè significet.

Affecta Sera-
pidis, eorumq;
hieroglyphi-
ca explicatio.

Serapæarum
Mentium tu-
tuli.

Rana flori
perseæ in-
dens quid
significet.

Horus.

Serapæa Po-
tentia littera
θ significata
in tab. Bem.

Horus.
Cynocephalus
manus ad
Lunam ele-
uans.

tripartito regno suo, omnia disponere, consensuum dissensuumque leges eâ ratione, quâ suprâ ostensum fuit, ordinare, per affeclas sibi assistentes; quorum prior Serapæa mens fœminino habitu, veste ad talos vsque in-
numeris vberibus turgente induitur, thyrsūque superiūs incuruum ma-
nibus tenet, quo influxus Serapis in inferiora per Serapæam mentem
transfusus, & nutrimentorum vbertas per multiplicia vbera expressa,
indicatur; ex nutrimento multiplici omnia in tripartito regno, per tres
corollas pectori circumdatas indicato, animantur per potentiam Sera-
pæam θ, cuius operationes cum mente tertia communes sunt. Tutulum
gestat vtrâque ex spicis & binis pennis compositum, quo indicatur pote-
stas in vegetabilem naturam, præsertim in frumentum sibi commissa po-
testas & idealis ratio, iuxta quam ad triformis Numinis exemplar, quo
imbutæ sunt, operantur; tertia quidem mens Serapæa nutrimentum co-
piosum in vegetabilis naturæ incrementum conferendo; θ verò poten-
tia Serapæa unicuique suam assignando proprietatem, vitam, motum;
quæ aptè per Serpentem ex fronte emergentem indicantur. Quæ om-
nia copiosè demonstrata sunt primò in Obelisco Pamphilio fol. 224. &
Tomo I. fol. 194, alijsque passim locis. Porro mens Serapæa M florem
cum folijs perseæ appositum habet, cui rana insistit. Per ranam perseæ
flori insistentem significatur, mentem Serapæam Nili dominam imperfe-
ctioribus præsidere rebus, easque non statim ad vltimum perfectionis gra-
dum prouehere, sed id officij relinquere potentia Serapææ. Quod vt
intelligatur, sciendum Veteres materialem seu hylæam imperfectionem
per ranam Niloticam indigitasse; videre siquidem est plerumque huius
generis animalia in limo vbi procreantur, alterâ parte ranam, altera verò
imperfectum quid, terrestre, aut lutulentum, viuientique portiunculæ ap-
plicatum exhibere; Nili omnibus hisce fidem facit inundatio, eo quip-
pe deturgente mures & varij generis animalia reperiuntur, inchoato
opere terræ aquæque in parte corporis viuente, nouissimâ effigie etiam-
num terrena; in ranis verò quâlibet maturitate genitis natura semper
imperfecta; vt proinde mirum non sit, imperfectiorum rerum promo-
tionem ranâ indigitatam fuisse. Ponitur rana supra perseæ folium sine
fructu, qui vti cordis figuram, ita folium quod hic ponitur, linguæ figu-
ram, teste Horo, exhibet, : quo ostenditur, quòd sicuti folium sine fru-
ctu nihil prodest, nec linguæ sermo quicquam boni parturit, nisi corde
alto præmeditatoque prodiêrit; ita nec Serapæa mens, nisi accedat Se-
rapæa potentia & virtus, cuius ope, quæ mens disposuit sapienter, poten-
tia ad perfectionem & complementum perducit. Refert autem Sera-
pæam potentiam figura signata literâ θ, iisdem prorsus, quibus prior,
symbolis imbuta. Habet sibi assistentem Cynocephalum manus eleuan-
tem, Lunæ indicem. ita Horus: Σὴν ἡντι ἀνατολὴν γὰρ ἐν βελόμῳ, κυνοκέ-
φαλον ἑωσέμενος χήματι τοῦδε ἐστὶν, καὶ τὰς χεῖρας εἰς ἑρανὸν ἐπάγειν. Lunam autem
orientem indicare volentes, Cynocephalum hoc habitu stantem, manusque in cælum
tollentē pingunt. Quo significatur, nutrimentum, quod vtero terrestri mens
Serapæa inserit, ad perfectionem non peruenire, nisi Luna Serapææ po-
ten-

tentia, & menti, quæ sunt Serapidis, id est, subterranei Solis virtutes, iuncta, id ad perfectionem & maturitatem perducatur. Atque hæc est Serapæa trias, quam Græci per Plutonium, Cerberum, & Proserpinam exhibuerunt, de quibus in Obelisco Pamphilio in Mystagogia abundè disceptatum est, quem consule. Vbi vides Hecaticam triadem L, M, N, & triadem Serapæam ei oppositam ζ, η, θ, ita comparatam esse, ut utraque patres, mentes, & potentias androgynas, id est, ex utroque sexu compositas habeat; per quod nihil aliud innuitur, nisi quod respectu superiorum aut inferiorum Numinum modò præfint, modò subsint; quæ verò androgynæ, id est, utriusque sexus, uti L & N, per vbera fœminas, & per cæterum corporis habitum mares mentiuntur, actu & præesse & subesse censentur, de quibus fusè Psellum tractantem consule.

Serapæi patres
Mentes, Po-
tentia, cur
androgynæ.

Psellus.

Trias Osiriaca.

Hecaticæ triadi superstat trias Osiriaca; in qua primo omnipotentis naturæ fœcundum Numen, quo eum nomine appellat Apuleius, Apis occurrit, ijs prorsus symbolis adornatum, quo eum in Obelisco Pamphilio in Hierogrammatismo Bouis descripsimus. Est autem duplex trias, una à dextris G, I, K, altera sinistra ex opposita tabulæ parte γ, δ, ε. Bos signatus litera I albo-niger, varijs signis symbolisque, quæ omnia in Obelisco Pamphilio fol. 259. & 260. descripta reperies, insignitus, Osiridis vim in Lunam influxivam significat; quem bouem albo-nigris maculis variegatum, ζῷον τὸ ὀσίειδ' ὁ ἀγάλμα, *Vinum Osiridis simulacrum*, refert Eusebius, dictum fuisse, quod is per signa & symbola quædam appropriata homines doceret, eosque de rebus necessarijs humano generi instrueret: quid enim aliud 29 signa, quæ Aelianus, Herodotus, Diodorus, Plinius, Eusebius recensent, corpori eius impressa fuisse, nisi diuersos in terra Lunæ solares effectus denotant? Quid aliud per cornua, nisi radij? Quid per Aspides insurgentes cornibus inclusos, nisi radij Lunæ-Solares vitalibus influxibus pleni, innuuntur? Quid aliud per corollam dorso bouis affixam, phallisque & circulis quadripartitis conflata, nisi fœcunditatem summam, quam rebus Sol & Luna conferunt, in quadripartitum Mundum diffusam, denotare voluerunt? Quid Crux ansata, amuletum Cruce ansatâ insignitum collo appensum, nisi hunc auerruncum Dæmonem esse, quo omnes aduersæ potestates hoc periapto veluti potenti fascino fugentur profligenturque, notat? Stella verò quæ supra dorsum Tauri ponitur alarum expansione conspicua, ostendit Nephtæ siue Veneris Ægyptiæ summam in domo suo, id est, in Tauro rerum omnium tripartiti in Ægypto annui temporis fœcunditatem; quæ per tres phallos filo alato sideri suffixos appositè indicantur; de quibus amplissimè tractatum vide in Tomo I. fol. 357. item de Apide fol. 194. & Phallophorijs fol. 229. & in Obelisco Pamphilio fol. 260. & passim alijs in locis, ut indices Lectori curioso suggerent. In hac ita-

Trias Osiriaca
duplex in
tab. Bem:

Apuleius.

Apis, seu Bos
albo-niger
quid significet.

Triadis offi-
riacæ Pater &
asceclæ.
Psellus.
Diodorus.

Osiris idem
quod Bacchus

Tibullus.

Afseclæ Oli-
riaci.
Plato.

Characteres
hieroglyphici
minuti Afse-
clæ Osiriaci.

Quadrans
astronomicus
in tab. Bemb
symbolum
temporis.
Clemens
Alex.

Apis, seu Bos
albus quid.

que Triade Osiris pater est, & asceclæ sunt *αὐτοῦ* & *τρίτολμα* ita Ægyptij appellant; Psellus *Μαρόνια* & *Τρίτομον*, ut alibi dictum est; Diodorus Maronem & Triptolemum, quæ tametsi corruptissima nomina sint, summam tamen ad inuicem affinitatem habent; Diodorus sanè Maronem Osiridis socios & asceclas vinearum colendarum, Triptolemum verò agrorum colendorum, seminumque terræ mandatorum rationem docuisse ait; quæ aptè respondent Osiridis asceclis; est enim, ut iam alias susè probatum fuit, Osiris idem quod Bacchus siue Dionysius vini præses; est & agriculturæ institutor, iuxta illud:

*Primus aratra manu solerti fecit Osiris,
Et teneram ferro sollicitauit humum.
Primus in expertæ commisit semina terra,
Pomaque non notis legit ab arboribus.
Hic docuit teneram palis adiungere vitem;
Hic viridem durâ cadere falce comam.
Bacchus & agricolæ magno confecta labore
Pectora tristitiæ dissoluenda dedit. &c.*

Sed ad asceclas Osiriacos redeamus. Vterque veste ad talos viminibus contextâ inuolutus apparet, quod, teste Platone, agricolarum Ægypti proprium est, & sensibiles ac materiæ immerfos Genios indicat; quorum prior G litera signatus bouem manu sinistrâ ad benignè influendum sollicitare, dextrâ mandata ad ministerij sui res ritè peragendas exquirere videtur. Hunc autem præsidem esse liquorum, hieroglyphica minuta sat docent, quorum sensus hic est: *Liquoris cælestis in inferiora propagator*. Afsecla K Triptolemus sinistrâ poculum, dextrâ phallum bouis exhibet; per vas seu poculum liquor, per phallum fœcunditas notatur; quo rectè indicatur, fœcunditatem terræ sine liquoris accessu consistere nullâ ratione posse, neque vllam rerum vbertatem spondere, nisi influxu Osiridis per Maronem & Triptolemum, quæ sunt Triadis Pammeliæ Mens & Potentia; astrum verò, cui quadrans columellæ innixus, hōrarum discernendarum, adeoque totius temporis symbolum est, uti Clemens Alexandrinus l. 6. Stromatum docet. Cū verò in negotio agriculturæ summa temporis ratio habeatur, rectè triadi quadratum apposuerunt, quo temporis opportunitas obseruabatur. Porro in opposita tabulæ parte alia trias γ, δ, ε, occurrit; quæ cū iisdem prorsus symbolis constet, eius explicationem omittendam duxi; differentia tantū in hoc nonnulla occurrit, quod bos albus Solem præcisè notet, Apin cælestem, in quantum suâ virtute omnium rerum abundantiam exhibet. Verū cū de duobus bobus Mneui & Apide varijs locis tū in hoc Opere, tū in Obelisco Pamphilio hierogrammatismo bouis vberimè tractum sit, illuc Lectorem remittimus, nè propositum nobis rerum explicandarum scopum, multitudine autoritatum iam alibi traditarum repetitione, confundamus.

DIVISIO IV.

*Quod septem Triades in media regione explicatæ nihil aliud sint,
quàm septem Mundorum Genialium
Systemata.*

R Ectè & sapienter Zoroaster. *ἐν παντί τῷ κόσμῳ λάμπει ἡ τριάς; In toto*
Mundo fulget trias: ad archetypi siquidem supremi Numinis tri-
formis rationem, omnes Mundanorum Systematum rationes conditæ sunt;
hinc rectè subiungit, *trias individualibus rationibus secta*. Sunt autem
hæ triades nihil aliud, quàm quædam Systemata Geniorum, quos Mundos
vocabant Ægyptij. Septem triades principales paulò antè explicatæ se-
ptem Mundis respōdent principalibus, qui omnes ex archetypo intelli-
gibili, & solo flore mentis comprehensibili Mundo triformi, ut Ægyptij
loquuntur, profluxerunt; quem & empyreum vocant, quem per coro-
nidem throni pantamorphæ naturæ, significatum esse diximus. Hunc
sequitur prima trias Ophionia seu Iyngæa, quæ respondet Mundo vitali
& empyreo, uti explicatum fuit, & est primus Mundus Intellectualis,
quem & æthereum vocant Prisci, de quo Zoroaster, *Ὡς πῶς κόσμος ἔχει νοεράς
αἰσχυῆας ἀκαμπῆς, O quomodo hic Mundus Rectores habet inflexiles!* Ob con-
stantiam videlicet, & inuiolabiles, quibus Vniuersum gubernant, leges
& statuta. Altera trias Ibimorpha respondet Mundo secundo intel-
lectuali seu æthereo, & humidam naturam contemplatur, secundum analo-
gicam quandam rationem & archetypam. Tertia trias Nephtæa Mun-
do tertio respondet intellectuali & æthereo, qui pariter humidum, sed
fecundatium respiciunt. Et hæ sunt triades Mundorum æthereorum,
quibus fundum paternum constare suprà ex Zoroastre docuimus. Se-
quuntur quatuor triades Mundorum sensibilibum quæ materiei immer-
guntur, quarum priores duæ triades respondent Mundis Sidereis G, I, K,
& γ, δ, ζ, id est, Osiri & Isidi, Soli & Lunæ, per duos boues indicatæ, &
sunt inferiorum Mundorum Rectores. Sequuntur duæ triades, Hecatæa
L, M, N; & ζ, η, θ, Serapæa; quæ Mundis sublunaribus & subterraneis
respondent, uti dictum est; atq; adeo sunt 7. Geniorum Mundi primario-
rū, quorum administratione vniuersa natura consistit, Triades. Quæ ita se
habere, apertè Psellus ex mente Zoroastris, & Sanchuniaton Phoenix apud
Philonem recitant his verbis: *Αἱ σὺν τοῖς ἐπὶ τὰ φασὶ σωματικὰς κόσµους, ἐμπύρειον ἓνα καὶ
πυρῶτον, καὶ τρεῖς μετ' αὐτὸν αἰθερίας, ἑπταεὶς τρεῖς ὑλαίς, ὧν ὁ ἕκαστος χροῖνις εἶρη, καὶ μι-
σοφάνης, ὅς ἐστιν ὑπὸ σὺλῶν τε περὶ, ἔχων ἐν ἑαυτῷ καὶ τὸν ὕλλον, ὃν καλεῖται βυδόν.* Statuunt
autem Ægyptij & Chaldaei septem Mundos corporeos (scilicet ab intellectuali-
bus potentijs administratos) igneum unum atque primum, post hunc tres
æthereos, deinde tres materiales, è quibus ultimus terrestris dicitur, & lucis osor,
qui locus est subtus Lunam, in se etiam materiam complectens, quem fundum no-
minant. Suntque adeo cum triade archetypa, siue Mundo extra omnem
corporeum limitem longè semotissimo, octo Mundi, quibus Vniuersum

Zoroaster.
Trias in toto
Mundo ful-
get ex Zoroa-
stro.
Septem tria-
des tab. Bem.
sunt septem
Mundorum
Genialium
Systemata.

Mundus tri-
formis seu
empyreus.
Tres triades
Mundorum
æthereorum.
Mundus pri-
mus intelle-
ctualis.

Mundus se-
cundus intel-
lectualis.
Mundus ter-
tius intelle-
ctualis.

Quatuor tria-
des Mun-
dorum sensi-
bilibum.

Psellus.

Octo Mundi
primarij
iuxta Ægy-
ptios.

pri-

primario administratur; qui quidem in media huius tabulae regione ab Aegyptijs expressi cernuntur, ut sequitur,

1 Trias, siue Mundus Archetypus igneus, & vitarum Mundus triformis, Hebraeis אין סוף, Mundus increatus, ex quo prodeunt.

1 Ophionia trias V, S, W.	Quibus respondent	1 Mundus vitæ & ignis.
2 Ibimorpha trias O, Q, R.		2 Mundus in humidam substantiam influens.
3 Nephtæa trias X, Y, Z.		3 Mundus Nephtæus in fecunditatem influens.
4 Isiaca trias G, I, A.		4 Isiacus Mundus Lunaris.
5 Osiriaca trias γ, δ, ε.		5 Osiriac. seu Solaris Mundus.
6 Hecatica trias L, M, N.		6 Mundus Hecatinus in vegetabilem naturam influens.
7 Serapæa trias ζ, η, θ.		7 Mundus Serapæus subterraneam substantiam administrans.

Platoniorum
de octo Mun-
dis sententia.

Cabalistarum
de octo Mun-
dis sententia.

Zoroaster
Auctor.

De hisce Plato ex Aegyptiorum mente decretisque in Epinomide scribit, Philosophum scire oportere, quomodo septem circuli sub primo versentur; unde in Timæo primum & exemplarem cum reliquis coniungens Mundis, octo circuitus ponit. Hanc eandem Aegyptiorum de septem Mundis & Mundo Archetypo triformi positionem confirmant Cabalistsæ, qui aiunt, decem esse Mundos, quorum septem reuelati, tres absconditi sunt; per septem Mundos innuunt Mundos creatos; per tres absconditos, increatos, & vocantur Mundus emanationis; ita in Tikunin Zohar

ואמר רבון עולמים דאנת הוא הדר ולא בחושבן אנת הוא עילאה על כל עלאין סתים על כל סתים לית מחשב תפיסה בך כלל אנת הוא דאפיקת עשר תקונין וקרין לון ספירין לאנהרא בחון עלמין סתים דלא אתגלייא ועלמין דאתגלייא ובהון אתבס"א מבני נשא ואנת הוא דקשיר לון ומיחד לון ובגין דאנת מלגאן כל מאן דאפריש חר מחבריה מאלין עשר אתחשיב ליה:

Aperuit Elias, & dixit: Domine Mundorum, tu es iste vnus extra numerum, tu es excelsus supra omnes excelsos, absconditus omnium absconditorum; nullus enim mens te comprehendere potest; tu es qui produxisti decem syntagmata Mundorum, ad illuminandum in ijs Mundos absconditos, qui non reuelati sunt, in reuelatis verò abscondis te a filiis hominum, & tu qui annexus es eis, & tu vnus te

ijs; & quoniam tu es in intrinseco, quicumque separat unum ab alio ex istis decem, reputatur ipsi ac si separasset teipsum. Quo discursu, quem nos supra archetypum diximus, eum Zohar dicit absconditum & non reuelatum, qui quidem trinus est, Mundus Kether, id est, Corona, Mundus Binach, id est, Intelligentiæ, & Mundus Chochmah, qui est Sapientiæ, qui tres vnum Mundum faciunt propter unitatem essentiae; reliqui septem ab hoc profuunt emanatione quâdam ineffabili, quemadmodum Botrillus in Iezira his verbis ostendit.

Botrillus.

אמנם גם הם כשאר כל העולמין נפרדים בפירוד
גמור מעולם האצילות כי העולם האצילות לא נתרדש
ולא נברא ולא נוצר ולא נעשה כאשר שאר כל העולמות:

Verum & hi omnes Mundi, sicuti reliqui, diuisi sunt diuisione & distinctione perfecta à Mundo Archetypo seu diuino, quia Mundus Archetypus seu diuinus non innouatus, neque creatus, non formatus, neque factus est, sicuti reliqui omnes Mundi. Quod verò hi Mundi singuli intellectuales potentias habeant in suas triades distinctas, quæ Mundis præsent, apertis verbis Simeon Iochaides Chaldaeus Author Zohar monstrat de secretiori Veterum Philosophia tractans:

Mundi singuli
habent suas
Potentias in
triades distin-
ctas.
Simeon Iochaides.

וכל אחד ואחד נאמר עולם ויש לו שלשה אמות והוא סור
גדול מופלא ומכוסה וחותם בשש טבעות וממנו יוצאים
אש ומים ומתחלקים זכר ונקבה שלש אמות אמש יסרן
ומהן נולדו אבות שמהם נברא הכל ואמש הוא אור מים
אש שמים נבראו תחלת מאש וארץ נבראת ממים
והאור מכריע בין האש ובין המים:

Et unusquisque Mundus sunt ipsi tres matres, & hoc est secretum magnum, admirabile, & absconditum, sex signaculis obsignatum, & ex eis prodeunt ignis, & aquæ, quæ diuiduntur in marem & feminam; tres matres אמה fundamentorum, & ex ijs generati sunt patres, ex quibus creatum est omne illud, quod est in Vniuerso, & illud אמה est aer, aqua, ignis, mas & femina, Cæli primò creati sunt ex igne, terra creata ex aqua, & aer conciliator est inter ignem & aquam. Et omnia ex libro Iezirah extraxisse videtur, vbi iisdem penè verbis leguntur citata verba. Certè Iochaides hanc Cabalicâ descriptione adeo propè ad hieroglyphicam nostram exhibitionem hoc loco proposuit tam accessit, vt eam non tam innuisse, quàm explicasse videatur. Sed examinemus singula. Quod prisca Cabalistæ per literas occultè & symbolicè exprimebant, id Ægyptij per figuras hieroglyphicas, vt in Cabala demonstratum fuit. Trias illa Matrum nihil aliud indicat, nisi paternum fundum tribus triadibus compositum; & hæc fuit traditio Veterum à primæui Mundi Philosophis propagata. Prima Trias ignem, vti diximus, vitalem notat, Pantamorphæ naturæ indicem; secunda trias notat aquam, cui Ibimorpha præest; tertia trias aërem, cui Nephta dominatur.

אור
מים
שמש

Cabalistæ
exprimunt
per literas
quod Ægyptij
per hieroglyphicam
tab: Bemb.

Ex

Trias materū
significat Pa-
ternum fun-
dum tribus
triadibus
compositum.
Cabalistica
effatum de
Mundorum
productione
explicatur.

Ex prima triade ignea Coeli creati sunt, & terra ex aquis, id est, ex Ibi-
mopha matre, & aer seu Nephta, vel ipso Plutarcho teste, mediatrix
est inter ignem & aquam. Vocat mirabile, magnum, & absconditum
mysterium, quia proprietates archetypas respicit & innuit; sex signacu-
lis obsignatum dicit, quod quæcunque Deus sex dierum spacio in Mundo
produxit, ijs comprehendantur; ex ijs ignem & aquas prodire dicit, quæ
in marem & fœminam diuidantur, quia ignis & aqua sunt rerum om-
nium principia, ita ut ignea vis marem, & aquea fœminam notet: atque
his præsunt patres, quibus omne quod in Vniuerso est, traditum credi-
tur. Atque has esse fundi paterni triades, expressè his verbis docet:

Iochaides in
Zohara &
Lezira.

שלוש אמות חקקן וחצבן וצרפן וחתם בהן שלש אמות
בעולם ושלש בשנה ושלש אמות בנפש וזכר ונקבה :

Tres, inquit, matres Deus exsculpsit, & exarauit eas, & combinauit eas, &
obsignauit in ijs tres matres in Mundo, tres matres in anno, & tres matres in anima
marem & fœminam. Vbi vides eum promiscuè accipere matres pro pa-
tribus, & patres pro matribus, marem pro fœmina, & fœminam pro ma-
re; vti tabula etiam Iliaca ostendit, vbi vides etiam virili habitu exhibi-
ta simulachra mammis turgere, velis ornari, & fœmininâ specie expressa,
virilem habitum mentiri; quibus, ut dixi, nihil aliud innuitur, nisi quod
secundum diuersum conceptum prout præsunt, mares, prout subsunt, fœ-
minas exhibent; & hi sunt, qui Mundi, annorum, & temporum præsides
constituuntur. Quæ omnia in Cabala fusiùs exposita vide. Pergit po-
stea author citatus.

ומהן נולדו שבע משלושות מעלה ומטה מורה ומערב
צפון ודרום והיכל הקדש באמצע והוא נושא את כולם :

Et ex his nascuntur septem triades, suprema, inferna, Orientalis, Occidentalis,
Septentrionalis, & Meridionalis, & in medio templum sanctum sustinens omnia.
Quid aptius ad nostram explicationem adferri possit, non video. Quid
per templum sanctum in medio omnia sustinens aliud, nisi domus seu
thronus Pantamorphæ naturæ in tabulæ medio expressa indicatur? quæ
stipatur ab Oriente, Occidente, Septentrione, & Meridie, infernè, &
supernè ab asseclis septem triadibus, seu septem Mundorum præsidiibus,
vti expositum fuit; quæ Chaldaico stylo prosequitur Iochaides his verbis:

והדא שבע מקרות דמנהון נצלו כל טבעה והשלשלות
דמנהון דבכו כל פתגמא :

Zoroaster.
Iochaides.
Psellus.
Iochaides
videtur de-
sumpsisse sua
de Mundorū
productione
ex Zoroastro.

Et hi sunt septem fontes, ex quibus vniuersa natura profluit; & catene sunt,
quæ omnia conneclunt. Quæ sanè verissima esse ipse Zoroaster, ex quo
forsan Iochaides hæc descripsit, in suis Oraculis, vti est apud Psellum, re-
statutur his verbis: Σέβοντες οἱ Αἰγιόχοι πάντας τριάδας πύρας, καὶ ἀληθείας, καὶ ἐρωτά,
καὶ ἐπὶ αὐτῶν, καὶ ἀρχὴν ἡλίου, ἀπὸ τοῦ ὀλκῆς πάντες καὶ ἀρχὰ γῆρας, καὶ πᾶσι ἀνθρώπων, καὶ
πάντων κρείων, καὶ κρείωνον πᾶσι, καὶ πᾶσι δ' ὁππότε, καὶ χαλεκίτης πᾶσι ἐπιβατεύει τοῖς
αἰσώ-

ἑπτά τοις σωθήμασι, καὶ πηλὰς ἀνεγέρτας, Ἀπόλλωνος, Ὀσίειδος, Ἐρμῆ, ὕλικας δὲ πηλὰς
 ἑπτά τοις κέντροις, καὶ τοῖς ἑξήκοντι. Venerantur etiam Ægyptij triadem fidei, veritatis, &
 amoris, & septem fontes, Solem Imperatoriū, & à materiali fonte Archangelicum,
 fontem sensationis, & fontanum iudicium, & fulminum fontem, & fontem specu-
 lorum seu inspectionum, fontem characterum incognitis constitutionibus compo-
 situm, & summitates fontanas Appollinis, Osiridis, & Mercurij; materiales
 verò fontes dicuntur centrorum & elementorum. Ita ut per Solem Imperato-
 rium, Solarem Mundum; per Archangelicum materiale, Lunarem; per
 sensuum fontem, Saturninum; per fontanum iudicium, Iouialem; per
 fulminum fontem, Martium; per speculorum fontem, Venerem; per
 characterum denique fontem, Mercurialem Mundum intelligat. Quæ
 quàm aptè septem triadibus, siue septem Mundorum Systematis in tabu-
 la expressis applicentur, ex explicatione suprà posita patet.

Notandum tamen, has septem triades ita sumi ab Ægyptijs, ut se-
 cundum analogiam quandam facilè tribus Mundis, Archetypo siue Idea-
 li & Intelligibili, deinde Intellectuali Angelorum, denique Sensibili
 Mundo applicari possint: in Archetypo quidem ut Intelligentiæ, Patres,
 & Ideæ; in Intellectuali sub conditione intellectuali, & prout sunt Vir-
 tutes immediatæ ab Archetypo profluentes, quorum curæ Mundi septem-
 plices commissi sint; in Sensibili sub conditione materiali considerantur.
 Verum qui hæc enucleatius cognoscere desiderat, is adeat Classem de
 Cabala, aliosque passim tractatus in hoc Opere exhibitos. Atque hæc
 sunt, quæ de media huius tabulæ regione dicenda putavi; quare ad reli-
 quas tabulæ regiones explicandas procedamus.

Septem fon-
 tes quos vene-
 rantur Æ-
 gyprij.

Septem Ægy-
 ptiorum tria-
 des applicari
 possunt tribus
 Mundis, Ar-
 chetypo, In-
 tellectuali,
 Sensibili.

DIVISIO V.

Supremæ Regionis tabulæ interpretatio.

Suprema Regio literis E F inclusa continet duodecim Rectores Mun-
 di, in quatuor triades diuisos, qui duodecim signis & mensibus re-
 spondent. Prima trias P, S, V, dicitur Mendesia; & responder tribus
 mensibus, αεχρ & φεεεεεεε & φερεεεεεε & Secunda Trias X, Z, A,
 Ammonia dicitur, & responder tribus mensibus πεεεεεεε & πεεεεεεε &
 επεεεεεε & Tertia trias B, C, E, Momphæa dicitur, & responder tribus men-
 sibus εεεεεεεε & εεεεεεεε & πεεεεεεε & Quarta trias Omphæa dicitur, &
 responder tribus mensibus εεεεεεεε & εεεεεεεε & εεεεεεεε & Atque hi sunt Re-
 ctiores Mundi Siderei, quorum officium est, totius anni cursui, in rerum vni-
 cuiq; conuenientium productione procuranda præesse. Sunt Genij admi-
 nistratores Pantamorphæ naturæ eo ordine, quo cōuenit, in administratio-
 ne rerū dispositi: Τελες γὰρ, teste Zoroastro, εἰς πάντα τὰ νόμῳ λάμπει· εἰς τρία γὰρ εἴδη
 ἔστι πατρὸς αἰδίου νόου πάντα κυβερνῶν. καὶ ἐφαίνετο αὐτῇ ἡ τ' ἀρετὴ, καὶ ἡ σωφία, καὶ ἡ πολυφροσύνη
 ἀφ' ἑνὸς, τῇ δὲ πρὸς τρία δὲ μέρη διέμενε. Toto enim in Mundo lucet Trias. In tria
 namq; dixit Mens Patris æterni; Mente omnia gubernans. Et apparuerunt in ipsa
 Virtus, & Sapientia, & multifcra Veritas. Hinc fluit Triadis vultus ante essentiā.

Suprema tab:
 Bemb: regio
 continet qua-
 tuor triades
 Rectorum
 Mundi.

Rectores
 Mundi siderei,
 eorumque
 officium.

Zoroaster.

Post Iyngem enim siue Pantamorpham naturam fundi paterni in suas triades cosmicas diuisi, proximos esse Rectores Mundi, Psellus ex Zoroastro his verbis ostendit: *ἀτα ἔστιν ἡ νουμένη ἡ ψυχή δι' ταύτων, οἱ σωχῆς, ὁ ἐμ- πύριος, ὁ αἰθέριος, καὶ ὁ ὑδαίος*. Post intelligibilem Iyngem proximè sequuntur Mundi Rectores seu Ductores, ignei, etherei, & materiales. In duas Classes, aqueorum, & terrestrium, diuiduntur; atque hi influxu suo cœlesti continuas in quatuor elementis igne, aëre, aqua, terra combinationes moliuntur, varias inter se compositionū naturalium miscellas adornant, tum ad Mundi concentum, tum ad rerum omnium vbertatem procurandam intenti. Hi signorum & mensium Præsides, Mundum iuxta duodecim terminos administrant. Habent autem singulæ triades suum Patrem, aut matrem, suam Potentiam, & Mentem; quarum duæ medium patrem aut matrem semper veluti choragum suum respiciunt, vt ex tabula patet. Quod verò hæ duodecim mensibus & signis præsent, his verbis ostendit Iochaides ex libro Iezirah, genuinus Ægyptiorum discipulus:

Rectorum
Mundi tria-
des habent
suum Patrem,
Mentem,
Potentiam.

Iochaides.
Rectores
Mundi præ-
sunt mensibus
& signis Zo-
diaci.

וַיְבָרֶךְ שְׁעָרִים חֲקֵקֵן וְצִדְפָּן וְצִר בָּהֶם שְׁנַיִם עָשָׂר מִזְלֹת
בְּעוֹלָם סִימָן שֶׁשֶׁת מֵאָב סַעֲק גִדָּר וְאֵלֹה הֵן י' כ' חֲדָשִׁים
מִנְהִיגִין וְעָשָׂה אוֹתָם כִּמְזֵן מִדְּנָה וְעָרְכָם כִּמְזֵן מִלְחָמָה
וְגַם אֵת זֶה לַעֲמֹת זֶה עָשָׂה הָאֱלֹהִים שֶׁלֹּשׁ אֲמוֹת שָׁהֶם
שֶׁלֹּשָׁה אֲבוֹת שְׁמָהֶם יֵצֵא אֲשֶׁרֹרוּחַ וּמִים:

Duodecim portæ sunt, exsculpsit, & combinauit, & formauit in ijs 12 signa cœlestia in Mundo, signa eorum sunt: טשט, id est, טלה שור חתמים, Aries, Taurus, Gemini, trias prima: סרטן אריה בתולה, id est, Cancer, Leo, Virgo: Tertia trias קטק, id est, קטב עקרב, Libra, Scorpius, & Sagittarius; quarta trias גדר, id est, גידולי דגים, Capricornus, Aquarius, Pisces. Et hi sunt duodecim moderatores, quos instar disposuit Ciuitatis, & direxit eos ad modum belli, & fecit vnum è regione alterius, tres matres quæ sunt tres patres, ex quibus egreditur ignis, spiritus, & aqua. Ex his, ni fallor, luculenter apparet, duodecim figuras nihil aliud denotare, quàm duodecim Intelligentias anni Præsides in quatuor triades diuisas.

Ierias Men-
desia.

Herodotus.

Hircus hiero-
glyptice

Manethon.

Ælianus.

Verum iam singula particulatim exponamus. Prima trias P, S, V, Mendesia est, & Hyemi respondet, cuius Patrem S, Mentem V, Potentiam P exhibet. Dicitur Mendesia à voce Ægyptiaca *מענדסיה* teste Herodoto, quia hircum nuncupant, vnde & Ciuitas, & Nomus Mendesius, nomen suum obtinuit, & hircus aræ M. impositus id satis demonstrat. Hunc occidere videtur figura S Pater. Est autem hircus hieroglyphicè nihil aliud quàm fecunda vis terræ primigenia anni, quæ veluti primitias quasdam germina producit, quod in Ægypto tribus mensibus triadi Mendesiæ correspondentibus contingebat, teste Manetho, mense Mechir, Phamenoth, & Pharnuthi, quibus Mendesij hircos immolabant, veluti ineuntis anni felix auspiciū. Cui astipulatur Ælianus l. 10, hist: c. 24. vbi capras fœminas capiti Isidis in delicijs esse, mares autem immolari, tradit. Hinc ad Græcos videtur manasse Capricorni in Cælum translatio, cui

cui mensis Mechir responder. Sed de his amplè in Astrologia Ægyptiorum, & de Hirci hierogrammatismo fusè in Obelisco Pamphilio, quem consule. Simulachrum S, hircum cornibus tenet, quia vis Solaris per cornua, indigitata, tunc temporis, tamen sopita & cohibita, tamen moderata saltem, apta est ad herbas & gramina producenda. Ex velato vertice viperam emergentem continet, quia potestas Numinis occulta vi terræ incubans vitam præstat; tutulum florigerum capite tribus fasciulis compactum bifulcæ flammæ impositum gestat, quia summam herbarum trimestri hoc spatio colligendarum tum hominibus, tum iumentis ubertatem præstat. Assecla V sceptro lotifero, & scæmineo habitu, vberem turgentem, id est, Menti commendat præsidium; est enim lotiferum sceptrum, uti sæpe diximus, symbolum conformationis, quâ ad ideam sibi præscriptam Mens in omnibus à Patre sibi præside commissis fidenter exequendis operatur. Assecla verò P habitu masculino, tutulo florigero, ἀφ' αὐτοῦ τοῦ θεοῦ, & velo cum vipera emergente, ad hæc sceptro Cucuphamorpho fulgens, Potentiam exhibet, quâ à mente præscripta in executionem deducit, vitam, calorem, cæteraque ad felicem germinum prouentum necessaria suppeditans. Vterque assecla P, V, Crucem ansatam gestat, symbolum Numinum apotropæorum; quia res contra aduersas potestates fidei suæ commissas defendunt, uti iam sæpe inculcauimus; quod & tabulæ sacræ, seu amuleta Q & T indicant. Notandum quoque, in omnibus triadibus masculinum & scæminam reperiri; quo quidem nihil aliud nisi principium actuum per marem, per scæminam passuum indicatur, quibus generatio rerum perficitur.

Secunda Trias verno tempori correspondens est X, Z, A, & Ammonia dicitur, quia Ammoni consecrata est; cuius signum est Aries cum vase apposito, tribus thyrsis fructiferis insigni; & symbolum est caloris vehementis & scæcundi, quo fructus hoc trimestri in Ægypto maturantur; de quo sic Abenephi:

قالما يريرون يردون لحر بعالم وكان يصروا صورة الحمل

Indicaturi calorem mundanum, Arietem pingebant. Quæ confirmat Rabbi Iehuda in Zohar, colum: 469 his verbis:

והמצרים היו עובדים מול טלה כבעל האש:

Ægyptij adorabant signum Arietis, igne armatum. Quæ confirmat ipsa bifulca flamma è vertice Arietis ventilata. Vide de Ammonio Ariete vberimè tractatum in Obelisco Pamphilio fol. 269. & sequentibus. In hac itaque Ammonia triade X Patrem, Z, Matrem seu Mentem, A Potentiam exhibet. Figura X Pater Ammonius telo seu lancea cuspidata vim caloris Ammonij notat; phænicopterum niloticum manu sinistrâ tenet; quæ cum abundantiam fructuum, cæterorumque prouentum notet, aptè per auem piscatricem, & varietate colorum mirabilem significatur, cuius mentionem facit in sua historia Heliodorus l. 6. Καὶ νῦν δὲ Θεὸς ὅρην τινα τῶν ὡς ὄρεας νεκρῶν Φοινικώπτερον δὲ φιλέτης ἐκίτασμα κομίζων. Nunc verò Deo auem quan-

Simulachrum
S. tab. Bemb.
explicatur.

Assecla simu-
lachri S. tab.
Bembinae.

Masculus &
scæmina in
singulis tria-
dibus Recto-
rum Mundi.

II. Trias Am-
monia.

Abenephi.

Rabbi Iehuda

Ammonia
triadis Pa-
ter, Mens,
Potentia.

Heliodorus.

Ista in prima
tab. Bemb:
regione sub
fig. Z.
Hyginus.

Figura A re-
gionis primæ
tab. Bemb.

Horus.

Cynocephalus.

Horus.

dam eiusmodi, ut vides, Niloticum Phænicopterum, amicissimæ compagine veluti
quandam exhibens; scilicet Matri Z. Isidi, quam hoc trimestri ad frugum con-
seruationem cultam Hyginus tradit. Hæc habitu induitur ansatis Cru-
cibus bifurcatis referto, quo influxuum multitudo, idealisque potestatis
plenitudo notatur. Vas Niloticum dexterâ exhibet figuræ X Patri Am-
monio seu Osiridi: Ammonem enim & Osiridem passim confundi, va-
rijs huius Operis locis demonstratum est. Per vas Niloticum humoris
præsidium notatur; petere velle videtur ab Osiride, ut calore suo eam
imbuat, sine quo nulla rerum generatio expediri queat, utpote quæ so-
lo calido-humido perficiatur; calido se habente per modum principij
actiui, humido verò per modum principij passiuui. Nebride induitur
Bassaridum more; per Nebridem maculatam nouelli foetus animantium,
quæ hoc tempore in Ægypto repullulant, aptè indicantur; adeo ut ean-
dem ob causam Græci Ægyptiorum Simiæ Dionysio & Cybeli Nebri-
da attribuerint; de quibus vide Mystagogiam Ægyptiam, Obeliscum
Pamphilium, & Genealogiam Deorum in primo huius Operis Tomo.
Sequitur Isidem Ammoniam A figura, Potentiam in Triadenotans; dex-
trâ pennam Ibidis, sinistrâ vas Niloticum gerens; per pennam vis apo-
tropæa, quâ humidi tutorem se monstrat contra aduersas typhonias po-
testates; innuitur; pennæ siquidem Ibiacæ tactu, Horo teste, Crocodi-
lus sideratur Typhonis symbolum. Fœmoralia tenet in formam coni-
radiosi porrecta, quæis radiosa spermaticæ facultatis vis quâ in humidum
pollet, signatur; symbolum Ægyptijs à similitudine herbarum, grami-
num, arborum, plantarum, in quibus vis spermatica nescio quid coni-
cum affectat, dum omnia ex latiori basi in turbinem radiosâ fœturâ agit;
conus verò in formam quadrantis Astronomici elaboratus est, ut indica-
retur, temporis rationem ad fructuum vberem prouentum cumprimis ob-
seruandam esse. De tutulis figuræ Z & A vide suprâ in Capite de tutu-
lis, ubi, & in alijs locis passim, eos expositos reperies. Sed quid Cyno-
cephalus Y indicet, videamus. Incipit Vernum tempus huius Ammoniae
triadis ab æquinoctio, cuius symbolum est Cynocephalus; ratio symboli
est, quod hoc animal tempore æquinoctij, quo duodecim horarum dies
longus est, duodecies vrinam reddere, arque hoc duodeno mictu æqui-
noctium iam adesse, monstrare soleat, quod Horus testatur his verbis:
Ἰσημερίας δὲ πάλιν σημαίνοντες, κυνοκέφαλον καὶ θήρην ζῶντα φέρει ζῶν. ἐν τῇ δυνάμει ἡ ἰσημε-
ρίας τὴν ἐν αὐτῇ δωδεκάκις τῇ ἡμέρᾳ καὶ ἐκάστῃ ὥρᾳ ἐρεῖ, τὸ δὲ αὐτὸ καὶ τῇ δυνάμει νύξιν ποιεῖ.
Rursus æquinoctia significantes idem animal Cynocephalum sedentem pingunt,
duobus enim anni æquinoctijs duodecies in die, per singulas nimirum horas vri-
nam reddit, idemque et noctu facit. quod aptè insinuat per numerum sex
circularum quadripartitorum, cui insidet, Abaco, incisorum; sexies
enim quatuor faciunt 24; Lunam sextilem in capite gestat, cum circulo
cui serpens includitur, quo Solis & Lunæ coniunctio indicatur, quæ ma-
ximè in hac anni statione Ammonia veluti futuræ vbertatis prognosti-
con obseruabatur; nam Cynocephalus hoc tempore fremens, & maxi-
ma indignationis indicia præbens, dirum portendebat; ludens verò &
exul-

exultans, bonum auspicii omen exhibebat. Vide quæ de his' fusiùs Horus l. i. c. 14. & nos passim tùm in Obelisco Pamphilio, de Hierogrammatismo Cynocephali, tùm in horologiographia Ægyptiorum egimus.

Sequitur iam Trias Momphtæ, Æstati correspondens, tribus figuris B, C, E, exhibita. Dicitur Momphtæ, quia Momphta incrementi Nilotici, vti fusè in Obelisco Pamphilio in Hierogrammatismo Leonis docuimus, præses Numen est; quod aptè sanè exprimit D Sphynx Nilotica. Sed audiamus verba Hori, qui lib. i. c. 21. sic Nili inundationem describit: Νείλη δὲ ἀνάβασις σημαίνοντες ὅτι καλῶσιν Αἰγυπτίσι νοῦν, ἐρμασθε δὲν δὲ σημαίνει νέον· ποτὲ μὲν λέοντα γράφουσιν; &c. ἐπειδὴ ὁ ἥλιος εἰς λέοντα γενόμενος, πλείονα τὴν ἀνάβασιν τῆς Νείλης ποιεῖ. ὥστε ἐμυδρύνεται ὁ ἥλιος πρὸς ζώδιον τέταρτον τὸ δέμοιον τῆς νεῦς ὕδατος πλυμνυρεῖ πολλάκις. ὅθεν καὶ τὰς χολερὰς, καὶ τὰς εἰσάγωγας τῆς ἰσχυρῆς κελυῶν λεοντομορφῆς κατεσκεύασαν οἱ ἀρχαῖοι τῆς ἱερατικῆς ἐργασίας, ἀφ' ἧς καὶ μέγιστον κατὰ δόξαν πλεονάζει ὁ Νεῖλος.

Nili insuper inundationem significantes, quem Ægyptiâ voce Num (rectiùs μὲν) quod si interpreteris, novum (verius aquas) sonat, appellant; modò Leonem pingunt &c. quòd cùm Sol Leonem subit, ampliorem Nili faciat inundationem; quamdiu enim Sol in hoc signo persistit, septenumero in duplum ipsius Nili aqua excrefcit, vnde & tubos canalesq; sacrorum fontium solent primæui hieromantæ Leonis figura fabricare. Hinc in hunc vsque diem dum pro immodica inundatione preces effunduntur, Leonis signo vti solent. Sphynx itaque sedens, alis, & Lunæ facie κερατοειδῆ, id est, cornuta, & in circulum contorta, cui character Agathodæmonis inseritur, conspicua, hæc inquam nihil aliud quàm Intelligentiam Momphta, incrementi Nilotici Præsidem notat, qui hoc trimestri spacio maximè in Ægypto dominari, vt in Astrologia docuimus, credebatur. Lunam in capite gestat sextilem in circulum contortam, vt ostenderetur, coniunctione Solis & Lunæ intra 48 dies, quibus incrementum à principio ad finem durat, maximè vrgeri; characterem inclusum gerit in capite, quo indicatur, Agathodæmonem Momphtæo Numini subdelegatum influxibus huius maximè incitari; crescit autem continuò vtplurimum 24 diebus, & totidem diebus decrefcit; quæ sanè aptè indicantur per circulos sex quadripartitos basi inscriptos, qui 24, vti dictum fuit, norant, & hic numerus duplicatus 48 constituit, totius incrementi durationem. Verùm vt hæc omnia aptiùs confirmentur, reliquas figuras huius Momphtææ triadis ordine examinemus.

Tres sunt præsides, signatique literis B, C, E. C patrem notat, & πατέρα Numen: vittâ ornatur in calathi modum efformata, ex qua circa frontem serpens exit, binis Accipitrinis pennis & circulo intermedio; quæ omnia vigoris Solaris, vitæ calorisque; mundani, quo humidam Mundi substantiam imbuit, symbola sunt; dextrâ Crucem ansatam fert, tùm influxus, tùm auerruncationis symbolū; læuâ baculum cucuphomorphū gestat, varietatis quam in humida substantia producit, notam; asseclas habet E mentem Isiacam, & B potentiam executricem. Isiaca mens E velo tegitur candido in modum vasis Nilotici protuberante; cui cornua bouina insunt, cum intermedia stella, & binis pennis: dexterâ manu sceptrum pennigerum gestat, ex qua vtrinque duo triangularia sistra dependent.

III. Trias
Momphtææ.

Sphynx Nilotica.

Sphynxis Niloticæ habitus & gestus hieroglyphicus.

Momphtææ Triadis præsides tres.
Pater Momphtææ Triadis.

Mens & Potentia Momphtææ Triadis.

Isiacæ Mensis
hieroglyphi-
ca explicatur.

dent. Quid verò hæc omnia significant, exponam. Velum candidum, indicat diuinitatis vim detectam; cornua bouina Isidi attributa, & ex vase Nilotico emergentia, indicant agriculturæ, cui præest, post incrementi abundantiam, felix auspiciū; stella indicat Sothin, quam incrementi Nilotici prænunciam dicebant, atque ex ea totius anni secuturi statum diuinabantur; quæ omnia his verbis Horus confirmat l. 1.

C. 3.

Εὐνάων δὲ βελόμηναι δὴ λῶσθαι, ἴσιν τετέσι γυναικὰ ζωοθεῖσσι. τὰ δὲ αὐτὰ καὶ τῶ Θεῷ σημαίνουσιν. Ἰσὶς δὲ παρ' αὐτοῖς ἔστιν ἁστὴρ Αἰθιοπίας καλεόμενος Σῶθις, Ἑλλήνισι δὲ ἁστὴρ κύνων, &c. Ἐτι δὲ καὶ διότι καὶ τῶ τετέσι τὴν ἁστὴρ αἰθιοπίας σημαίνουσα πᾶσι πᾶσι τῶν ἐν τῇ ἐνιαυτῇ μεγάλων τῆς αἰθιοπίας. Διότι καὶ ἐκ λόγου τῶν ἐνιαυτῶν ἴσιν λέγεται. Porro annum significatur Isin, hoc est, mulierem pingunt, quo etiam Deam significant; est autem apud eos Isis sidus, quod Ægyptio nomine Sothis, Græcis verò astrocyon dicitur, quoniam in huiusce sideris exortu ea signis quibusdam obseruamus, quæ toto anno peragenda sunt, ideo non absque ratione annum Isin appellant. Diximus Sothin stellam.

Sothis stella
incrementi
Nilotici præ-
nuntia.
Hyginus.
Manilius.

Canis, prænunciam fuisse incrementi Nili; quia ad ortum huius Nilus inundare dicebatur, uti apud Hyginium & Manilium, de quo primo Tomo de Nili incremento actum est. Manu dextrâ sceptrum gerit pennigerum cum sistris triangularibus, quorum sonitu motus rerum, teste Plutarcho, & aduersarum potestatum Typhoniarum malignitas profligari credebatur. Verum de sistrorum significatione mystica passim hoc Opere tractatum vide. Figura B pariter scemineo habitu induta, dextrâ Seriphium seu Absinthium marinum exhibet, læuâ baculum seu thyrsus papyraceum, quo rerum necessariorum humano generi vbertas, uti in Obelisco Pamphilio probatum fuit, indicatur; capite Thermutin, id est, serpentem ἱερακόμορον sustinet; quibus symbolis quid sibi voluerint, exponamus. Seriphium seu Absinthium marinum, teste Theophrasto, circa initium mensis Thoth maxima copia in Ægypto provenit, eiusque maximus in sacris ritibus cœremoniisque peragendis usus erat, symbolumque erat antidoti contra putrefactionem; atque ideo Isidi & Momphtæ, tanquam Nili præsidibus dicatum, & ab Isiacis præferri consuevisse apud Plinium & Dioscoridem legimus. nascebaturque in Taphosiri, id est, Ciuitate, quæ sepulchrum Osiridis dicitur, eiusque ope Osiridem à Typhone occisum ad immortalitatem reuocatum Plutarchus asserit. Vide de Seriphio plura in hierogrammatismo plantarum. Thermutis sacri Serpentis genus est, cuius velum Isis, quo circumdatur, index est; ἱερακόμορος, id est, Accipitris capite insignitus pingitur; quâ arcanâ similitudine alluditur ad vitam, lucem, motum, quibus Agathodæmon Ophionius, qui semper per huiusmodi thermutin indigitatur, influit in hanc potentiam Isiacam seu Nephtæam; hisce enim dum humidâ substantiâ per Nephten imbuitur, veluti occultâ quâdam vi Momphtæ seminaria animantur, & ad eam rerum varietatem, quam Nili fœcundum incrementum secum adducere solet, producendam disponuntur; hinc non malè Thermutidi Accipitris caput impositum fuit. Epies siquidem Hieromanta sapientissimus, ut est apud Eusebium, ita de eo scribit: Τὸ πρῶτον ὃν θεοῦ τῶν ὀφεισθέντων ἱερακόμορος ἔχων μορφὴν. Primum omnium diuinissimum.

Plinius.
Dioscorides.

Seriphium seu
Absinthium
marinum.
Theophrastus.

Thermutis
significatio
hieroglyphica.

Eusebius.

Ser.

Serpens est, Accipitris formam habens. Verum cum de hisce passim innumeris tum huius Oedipi, tum Obelisci Pamphili locis egerimus, Lector ea adire poterit, ubi ex omnigena doctrina Ophionia sacramenta descripta reperiet.

Quarta trias F, G, H, Omphtha dicitur, & Autumno respondet. Est autem, uti in Astrologia demonstratum fuit, Omphtha præsides signi Libræ, quo post incrementum Nili terra humore prægnans paulatim ad fecunditatem disponitur per Omphtha Numen beneficium, ut quod exacta, singulisq; humoris fecundi portionem congruam decernat; qui quidem Omphtha per literam G indicatur, qui dextram baculum seu thyrsum papyraceum tenens, lævam phallum oculatum portat; quibus nihil aliud indicatur, nisi quod Omphthæ ministerio ea, quæ in præcedenti trimestri sapienter humoris beneficio disposuit Momphta, tandem in executionem ab Omphtha, Plutarcho teste, deducantur, id est, omnium rerum humanæ vitæ necessariorum ubertas per oculatum phallum, id est, providam spermaticæ virtutis actionem, resultet; cooperantibus asseclis suis F & H, quorum prior F, dextram baculum Cucuphomorphum, lævam vas *μυακων*, id est, terræ nigræ Ægyptiæ (sic enim Ægyptiam tellurem, teste Plutarcho, vocant hieroglyphicè) portat, in quo humor receptus ad varietatem rerum per baculum Cucuphæ capite expressum disponitur, & agriculturæ felix auspiciū, quod per caudas signatur bouinas, quibus figuræ G & F insigniuntur, sumitur; H verò Numen auerruncum seu apotropæum baculo lotifero, & mamilla turgens insignitur, ad dictam fecunditatem, cuius tutelam agit, ab omni aduersitate Typhonia conservandam. Verum de Cucuphæ sceptro, de phallo oculato, de loto vide passim in Obelisco Pamphilio proprijs locis traditum. Atque hi sunt duodecim moderatores in quatuor triades diuisi, quorum ministerio totius anni decursus regitur & gubernatur.

IV Trias
Omphtha;
Omphtha præsides signi.

Plutarchus.

Omphthæ
Asseclæ.

DIVISIO VI.

Regionis tertiæ interpretatio.

Tertiæ Regionis
interpretatio.

Tertia Regio & inferior Isiack mensæ literis I K comprehensa, continet figuras duodecim, qui sunt duodecim perennium fontium Patres, qui & Mundi Ductores appellantur. Ita Psellus in Oracula Chaldaica, *μὲν δὲ τέτρες οἱ πηγῶν πατέρες οἱ καλέμενοι κοσμογῶνται.* Qui quidem iterum in Triadas diuiduntur; Mundumque dodecapartitum in duodecim plagas distributum administrant, unde & *κοσμογῶνται* vocantur. Vnaquæque trias suam sibi Mundi partem administrandam sortita est; atq; trias quidem λ, μ, N, Orienti præest; opposita verò huic in tabula trias ψ, F, H, Occidentis; ζ, ο, Σ, Boreæ; eiusq; opposita τ, φ, χ, Meridiei siue Austro dominatur. Duæ priores triades λ, μ, N, & ψ, F, H, portis mysteriorum exhibitæ, vocantur magnarum Mundi portarum, id est, Orientis & Occidentis vagi admi-

Fontium Patres 12. in quatuor triades diuisi.

administratores, ut postea probabitur; duæ verò intermediae ξ , θ , ζ , & τ , ϕ , χ , ψ , ω , id est, stabiles & fixi vocantur à Psello, quia dominium suum habent in oppositis sibi Septentrionis & Austri partibus stabilibus & fixis; Sol enim & Luna, cæterique errones, tropicos motionum suarum terminos dictis in partibus sortiuntur, unde & Ductores harum triadum θ & ϕ sedere finguntur; quæ omnia pulchrè ex Ægyptiorum mente describit Iochaides in Zohar, uti & in commentarijs in Iezirah his verbis.

Iochaides.

Duodecim
Angeli Mun-
di præfides,
eorumque
termini ex
Iochaide.

והמלאכים שתים עשרה בשנה ומדותם לשמול ליב
גבול עולם:

Et sunt duodecim Angeli præfides anni, & proprietates eorum, ut præsent duodecim terminis Mundi; termini verò hi sunt.

1 גבול מזרחית צפונית: 7 גבול מערבית דרומית:

Terminus Occidentis Meridionalis. Terminus Orientalis Septentrionis.

2 גבול מזרחית דרומית: 8 גבול מערבית צפונית:

Terminus Occidentis Septentrionalis. Terminus Orientalis Meridionalis.

3 גבול מזרחית רומית: 9 גבול מערבית רומית:

Terminus Occidentis superioris. Terminus Orientalis superioris.

4 גבול מזרחית תחתית: 10 גבול מערבית תחתית:

Terminus Occidentis inferioris. Terminus Orientalis inferioris.

5 גבול צפונית רומית: 11 גבול דרומית רומית:

Terminus Meridiei superioris. Terminus Septentrionis superioris.

6 גבול צפונית תחתית: 12 גבול דרומית תחתית:

Terminus Meridiei inferioris. Terminus Septentrionis inferioris.

ומרחיבין והוליכין עד עדי עד והם זרועות עולם:

Et dilatantur, & progrediuntur usque in secula seculorum, & sunt brachia Mundi. Quorum & mentionem facit Abenephius his verbis:

Abenephi.

وكان لمصر يومئذ ثنتان عشر جيوت مدبرهم على رياح اربع الدنيا وثلاث منهم يتولون لمشرق وثلاث لمغرب وثلاث لمغرب وثلاث لسمال

Fuerunt autem Ægyptijs duodecim Præsides super quatuor Mundi plagas; tres præerant Orientali, tres Occidenti, tres Meridiei, & tres Septentrioni, & hi vocantur fontani patres, eò quòd ex his tanquam perennibus fontibus omne in inferiorem Mundum bonum promanet. Sed iam singula ordine exponamus.

Trias Fontana Horæ, siue Porta magna Orientis.

Trias Fonta-
na Horæ.
Porta magne
Orientis.

Trias λ , M, N, magna Mundi Orientalis porta dicitur; ubi vides portæ inclusum pueri formæ Horum, reticulatâ veste inuolutum, baculo crucifero Cucuphomorpho, gnomone, & lituo insignem, à tergore triangulo, ex quo globus emergit, dependente; portæ superliminari globus alatus inseritur, & latera portæ circulis quadrifidis, & pentagrammis stellis alternatim insertis exornantur, basi varijs hieroglyphicis insignitâ; quæ quid indicent, videamus.

Porta magna Orientis dicitur, quia per ipsam omnis lucis, vitæ, & motus ratio, quæ per globum alatum notantur, in quatuor Mundi partes, & quintuplicem entium ordinem diffusa, quæ per circulos quadrifidos, & stellas pentagrammas signantur, indicatur, ut alibi expositum fuit. Simulachrum M sub pueri forma Horum refert, id est, Solem, qui per Orientem veluti propriam portam ingressus, omnes Mundi partes vitæ & lucis radijs recreat: sub pueri forma vittâ spectabili pingitur, quia Sol in dies Mundo per ianuam vitæ restitutus quasi reiuuenescit, atque vnâ secum Mundum reiuuenescere facit: reticulatâ veste inuoluitur, quia ratio influxus & virtutes, quas Mundo confert, abdita sunt & perplexæ, & humano ingenio imperuæ: baculus quem portat, primò Cruce signatur, quod cum quatuor elementorum symbolum sit, aptè eo indicatur, virtutes suas Solem primò quatuor elementis communicare, quæ abditarum virium affluxu imprægnata magnam illam rerum varietatem proferunt, quæ per caput Vpupæ; cum summo ordine, symmetria, & *δυναμική*, quæ per gnomonem; & denique cum mira harmonia, quæ per lituum pulchrè indicantur. Trigonum à tergore pendulum, Mundum significat, Platone teste, à trigono archetypo profluxisse. Vide huius figuræ expositionem tum in Obelisco Pamphilio, tum in Oedipo hoc varijs locis allatam. Basi cui insistit, hieroglyphica insculpta hunc sensum faciunt; *Vegetabilis naturæ parens, humidi custos* *ὑποφωτιστής*, *Jacer Osiridis Nili tutor*, *ὑποφωτιστής* *Mundorum, eorumque dominator, Polymorphos δαίμων necessariorum rerum vbertatem præbens*. Atque hæc est figuræ M significatio. Venio ad assecclas λ & N, quarum N fœmineo induta habitu, velato vertice, cui Accipiter insidet, insignis; quinque vasa Horum veluti porrigit. Per hanc Mens Horæ triadis exprimitur; hæc enim lucem & calorem, per Accipitrem capiti insidentem expressum, ab Horo participatum, in quinque Mundi inferioris vasa, quæ sunt aquæ, aëris, & in terrestri globo inanimatarum rerum, vegetabilis naturæ, & sensitiuæ seminaria, iuxta rationem ab Osiride sibi præscriptam, distribuit. Fœmineo pingitur habitu, quia hæc intellectus Osiriaci seu Horæi veluti Idea quædam est, ad pariendum procliuis, & ad voluntatem Hori complendam paratam se exhibens; *Est enim, ut rectè Plutarchus dicit, Isis nihil aliud, quàm vis illa, naturæ fœmineæ, & totius susceprix generationis, propter quod ἰδὼν, id est, nu-*

Horus, id est,
Sol.

Porta magna
Orientis.

Horus, id est,
Sol.

Plato.

Characteres
hieroglyphici
minuti in ba-
se Hori.

Assecle Horæ.

Mens Horæ
triadis.

Plutarchus.

Plato:

trix, ἡ πανδέχης, id est, susceptrix à Platone nuncupata est; omnes enim ideas & imagines admittit, habetque congenitum amorem erga id, quod primum ac summum est inter omnia, quod sanè ipsum bonum est; ad hoc enim rapitur, hoc optat, hoc sequitur; quod verò malum est, fugit & aduersatur. Reliqua vide apud Plutarchum varijs locis allegatum.

Potentia Horæ triadis.

Simulachrum verò ἡ Potentiam Horæ triadis monstrat, baculo lotifero instructam, cuius flori Aspis ἡ ἐχιδνὴ insidet turgido pectore, cum stella in capite; læuâ vas pariter Niloticum tenet, fœmineo habitu, mamma turgente, & cidari in formam calathi concinnatâ, quam capite gestat. Per Aspidem seu Thermutin, vti iam sæpè dictum fuit, motus & vita rerum, quam Sol quotidie oriens, Mundo confert, indicatur; Aspis enim Ophionius, vt rectè Arius apud Eusebium, Ἐπίχαιρος ὁ ἐκ ἀναβλέψεως, φῶς τῶν ἐπὶ τῆς ἐπιφάνειας, ἐν τῇ ἀετολόγῳ χώρᾳ αὐτῆς, ἐκ τῆς καμύσεως οὐδὲν ἐκείνῳ. Gratosum animal est; id si palpebras erigebat, primogenitam omnem suam regionem replebat; cum verò clausas teneret, tenebræ fundebantur. Ὁ δὲ θεὸς ἐκείνῳ δὸνᾷ ζωὴς, καὶ δαΐδα κρείδεν. Ὡς τὸ τοῦ αὐτοῦ ἐν τῇ κεφαλῇ τῆς θεῶν ἐπιτίθασιν. Quocirca cum vitæ necisque potestatem habere videatur, meritò sanè Deorum capitibus inferebatur. Lotifero sceptro indicatur quòd iuxta præscriptam sibi ab archetypo Sole rationem agat. Hic cidarin quoq; capite gestat, in formam calathi concinnatam, quò præsidium & dominium in vegetabilis naturæ œconomiam signatur, cui fœcunditatem & vbertatem, vti fœmineus habitus, & mamma tumida sat ostendunt, largitur. Horus itaq; seu Mundus binis stipatus est asseclis, quorum ἡ vitæ & motus; alter N lucis & caloris curam ab Horo eis commissam habent; hinc Astrologi maximè hanc magnam Mundi Portam Orientalem, non sine ratione portam vitæ, caloris, lucis, & motus appellabant, & summo studio signorum stellarumque ortus, dum genethliaca nascentium hominum themata scrutarentur, tanquam vnicum κείνου suæ fundamentum, quem & Horoscopum dicebant, obseruabant, vti in Astrologia diximus, quam de hisce fusiùs tractantem consule.

Aspis Ophionius.

Eusebius.

Porta Mundi seu Horoscopus Astrologorum.

Trias Fontana Æluro-morphi.

Porta magna Occidentis.

Pater Portæ magnæ Occidentis.

Trias Fontana, siue Porta magna Occidentis.

Porrò opposita huic Horæ triadi, trias portæ magnæ Occidentis se aperit, quæ signatur literis J, F, H. Fontanus parens F portæ includitur, cuius superliminare globo alato signatur, influxus supremæ mentis symbolo; & latera quadrifidis circulis, quæ sunt quaternarij numeri, quibus Mundus constat, ideæ; in medio portæ simulachrum F fœmineo habitu, & felino vultu terrificum conspicitur, in cuius manu dextra baculus lotiferus, in sinistra Crux ansata fingitur; capite circulum Scarabæi imagine, & Serpente è globo emergente insignitum gestat. Sed quid singula sibi velint, iam aperiāmus. Porta Occidentem notat, per quam Sol superius Hemisphærium reliquens, inferius petit, id est, Sol exiens subter-

subterraneum Horizontem petit; quæ omnia aptè indicantur per figuram F; in qua felinum caput Scarabæi imagine insignitum Solem occidentem signat; felis enim siue ælurus, lunare & nocturnum animal, teste Horo, suas potissimum operationes noctu exercet. Quod ut intelligatur, paulò altius oriri visum est. Nouimus, post occasum Solis Lunam veluti in absentia eius vicariam agere. Est enim, ut iam in varijs locis huius Operis expositum fuit, Luna secundum Ægyptios nihil aliud, quam Solis quoddam speculū, in quod radios suos reuerberando terram, quam directo radio non posset, saltem reflexo seu vicario Lunæ foueret, sustentaretque; atque hanc vicariam Solis per Lunam potestatem aptè exprimebant, per felis naturales proprietates; hic enim iuxta cursum Solarem diurnum pupillas non tantum explicat & contrahit, sed iuxta phasium lunarium incrementa & decrementa, oculorum pupillas mutat, noctu diuque venationi murium ex æquo intentus; maximè verò ad occasum Solis huiusmodi mutationes subire videtur: ut vel hinc non sine causa Numen illud, quod Occidenti præfidet, felino capite expresserint. Sed audiamus Horum l. 1. c. 10, dicta hisce verbis confirmantem. *Feleem*, inquit, *masculum iuxta varium Solis habitum & cursum pupillas commutare, ad ortum quidem Solis manè nonnihil extendi, sub Meridiem veluti rotundas fieri, Sole ad Occasum vergente obtusiores obscurioresque apparere. Quasi iam Lunæ virtutis suæ curam Sol commiserit; hinc & quæ apud Heliopolim est, Dei Solis statua, uti apud Pausaniam habetur, felis speciem exprimit; quam speciem & simalachrum F exprimit, cuius felino vertici circulus Scarabæi imagine insignitus insitit, quo Solem exhiberi, amplissimis authoritatibus in Obelisco Pamphilio cap. de Scarabæo docuimus. Qui quidem cum felino capite iunctus eam, quam diximus, Solis in Luna vicariam potestatem, quam post occasum Solis in terreno Mundo exercet, indicat, idque hinc patet, quod Luna sit veluti Sol quidam nocturnus, qui terram, nè Solaris lucis totali influxu destitueretur, reflexâ virtute imbuat, terrenam molem Solis caliditate exsuctam, temperato humore reficiat, vnde vita rerum, per serpentem è globo emergentem indicata, rebus omnibus proueniat. Lotiferum sceptrum manu dextrâ tenet, quia Luna Solem in omnibus affectat. Quoniam verò tenebris nocturnis maximè aduersæ potestates dominantur, hinc sinistrâ Crucem ansatam fert; potentissimum contra eas amuletum & phylacterium. Fœminino habitu pingitur, & mammâ turgente, quia vis Solis ex Lunari corpore in terram influens, fecunda est, & viuificâ vbertate nutrit, fouet, instaurat omnia; hinc & fontanus pater seu mater fontana dicitur, quia fontem vberimum Sol in occasu suo aperit, quo omnia irrigata in vigore suo conferuentur. Verùm audiamus hæc omnia pulchrè confirmantem Plutarchum: Solis, inquit, radij in Lunam veluti in speculum quoddam coniecti, ad nos auctis viribus reuerberantur, quorum vis & efficacia docuit homines certo & opportuno tempore semina mandare terræ, ligna ad ædificandum apta cadere, agriculturæ operibus insudare. Vnde artes vitæ, vniueque humano necessarias exortas esse Columella lib. 1. docet.*

Horo.

Luna Solis
vicaria.Felis Lunæ
hieroglyphicū

Horo.

Felis, simula-
chrum Heliopoli.

Pausanias.

Luna Sol
nocturnus.Lunaris sta-
tuz habitus.

Plutarchus.

Columella.

Asseclæ tria-
dis fontanæ
Æluro mor-
phæ.
Mens Æluro-
morphi
Numinis.

Asseclæ triadis huius Æluro-morphæ sunt ♄ & H. Simulachrum ♄ Mentem Æluromorphi Numinis exhibet, sinistra florigerum baculum, dextrâ phallum oculatum, capite tutulum gestat, flammâ bisulcâ, binis Aspidibus, stellâ, pennisque spectabilem: per phallum fœcunditas, per sceptrum in vegetabilia dominium, per tutulum *φλοῖο-οφι-ας* *εὐμορφον* calor, vita, motus, quæ ex reflexo Solis in Lunam, cœteraque sidera lumine post occiduum Solem, causantur, aptè sanè indicantur.

Potentia Ælu-
ro-morphi
Numinis.

Asseclæ H Potentia intellectualis, thyrsus papyraceus tenet manu sinistra, rerum necessariarum copiæ signum; dextrâ manu iussa matris seu patris, androgyni Numinis, mandata exposcit, ad res fidei suæ commissas & à mente præscriptas, in executionem deducendas; Aspidem seu Thermutin stellâ signatum capite gestat, quâ vita & motus rerum significatur, uti suprâ explicatum fuit. Sed quid figuræ huius triadis literis *d*, *e*, *Ω* signatæ notent, videamus. *d* litera Canis sedentis figuram cum sistro exprimit, qui quidem hoc loco nihil aliud notat, quàm Horizontis lumine Solari destituti, siue portæ magnæ occiduæ custodem. Astipulatur hîc Plutarchus lib. de Osir. & Iside. *Circulus, inquit, finiens, quem Horizon-tem vocant, Anubis est: & non immeritò Cani comparatur, eò quòd cœlo terraque polleat: & in hac significatione eandem apud Ægyptios vim habere videtur Anubis, quam apud Græcos Hecate. Sistrum impositum habet, Typhonis malignitatis siue αἰτιδὲς Dæmonis, quem sonitus sistri profligare dicitur, symbolum, uti alibi amplè expositum fuit; huius enim vigilantia Horus Sol, id est, harmonia & ἀρεσσία Mundi Sensibilis, quam figura, *e*, uti ex suprâ expositis patet, exprimit, in suæ perfectionis statu conservatur.*

Triadis Ælu-
ro-morphæ
figuræ quid
significent.
Canis seden-
tis figu.

Plutarchus.

Anubis apud
Ægyptios idē
quod Hecate
apud Græcos

Anubis
αἰδὲς κυνὸ-
μορφος.

Horus.
Anubidis si-
mulachrum
ante templo-
rum fores.

Quæ eadem exprimit *Ω* Anubis αἰδὲς κυνὸμορφος caninâ facie transfor- matus, qui manibus pendulis efficaciter contractis, in capite globum cum Serpente ex eo emergente, & pennâ Ibidis eidem superposita, gestans, portæ occiduæ adstat; quæ quidem nihil aliud quàm Anubidis in vtriuf- que Horizontis confinio vigilantiam notant, ex cuius efficaci operatione inferioris Mundi œconomia conservatur, & Typhon in absentia Solis omnia maligna attentans, id est, Crocodilæa Typhonis vis, Ibidis veluti pennâ sideratur & extinguitur; hanc ob causam Ægyptij, Horo teste, foribus templorum simulachra Anubidis, veluti sacrorum, Deorumque Osiridis & Isis custodis, admovebant. Vide quàm id *Ω* figura Anu- bidis Cynocephali aræ seu columnæ impositi, & ad magnam occidui So- lis portam veluti vigilantis typus aptè exprimat? ut hinc proinde suam ille Hecatinus Cerberus apud Græcos & Chaldæos, originem inuenerit.

Genij occi-
dæ plagæ.

Patet itaque ex dictis, huius triadis exhibitionem nihil aliud ex- primere, nisi Geniorum occiduæ plagæ præsidium; quorum præsidio Typhonia & Arimania vis profligata, Sol tametsi absens, in Luna tamen stellisque consuetas naturæ operationes perficiat, strenuè ad eiusmodi bonum, quibus vtrimque stipatur Asseclis H & ♄ (quorum hic fœcundi- tati, alter vitæ, luci, & calori præest, uti ex symbolis paulò antè explica- tis patet) contra aduersas Potestatum technas, aduigilante Anube, corpo- ris

ris Osiridis, ut Plutarchus asserit, custode. Apponam hîc testimonium Pselli, cuius verbis dicta ita comprobantur, ut ea explicasse videatur; ita autem in libello de Angelis & Dæmonibus loquitur: *πάση ἡ τῆ κοίτης χώρῃ τῆ ἀγέλης καθίσταται τῆς τριάδος συνέχεια. ἡ αἰατὴς χώρῃ οἱ ἀρχαῖοι ἐκτυπῶσι καὶ τῆ παρὰ τοῦ ἀστροῦ. ἡ δὲ τῆς χώρῃ ἐκτυπῶσι δὲ τῆς δαίμονος ὡς ἐκ τῆς αἰατὸς. καὶ σημαίνει αἰτὴ τῆς ἡλίου διὰ τὴν ἰδιότητά των.* *Vnaquæque Mundi Regio triadem Angelorum Præsidium continet; Orientis regionem antiqui exprimebant per pueri formam; Occidentis per feliiformem statuam; qua occidui Solis proprietates indicabant. Reliqua verba postea adducentur; sed iam ad reliquas Mundi plagas describendas progrediamur.*

Trias Pandochæa

Quod Numen apotropæum Portæ Magnæ Septentrionis est.

Trias signata literis ξ, ο, ζ notat Borealium Geniorum præsidium, & stationem; cuius medium simulachrum ο sedî variegatæ insidens fœmineo habitu, uti ex mamma turgente luculenter patet, induta, veste Crucibus ansatis eius generis, quas bifurcatas vocamus, insignita, fulget; Tauticum characterem manu dextrâ, sinistrâ baculum lotiferum tenet, velato vertice, & tutulo ei imposito spectabilis. Sedet, quia dominium habet in omnia Boreæ Regioni subiecta; & quia ibi Sol ad tropicum Boreum fixos & stabiles conuersionis suæ terminos habet; sedî variegatæ insidet, quia motus Solis ad Boream regionem compositione illa ex consono dissonis, vmbroso-lucidis totius harmoniâ causatur, totiusq; corruptionis & generationis, sine quibus Mundus subsistere non potest, originem notat. Cruces bifurcatæ, quibus vestis eius insignitur, Numen indicat supernis influxibus fœtum, quorum vires ex supramundano fonte, veluti ex vbere refertissimo in inferiora deriuantur. Crux ansata, apotropæi Numinis symbolum, maximam in Typhonijs potestatibus aduersis, in Borea regione Mundi stabulantibus, profligandis virtutem & potentiam enunciat; baculus lotiferus ad archetypi Solis exemplar omnia peragi signat; vnde humidæ substantiæ crater vitalibus influxibus fœtus, qui per tutulum crateri insistentem indicantur, omne Boreæ plagæ bonum adfert; quæ omnia sanè graphicè his verbis describit Orpheus:

Σκηπτέχε κλείνοιο πόλε πολυένυμα σέμνη
Ἡ κατέχεις κόρυς μέσον θρόνον ὅς δ' ἀπὸ ἀρκτα.
Ἐννεάδος σήμαινα ἔχεις.

Qui poli incliti sceptrâ tenes, multis nominibus veneranda,

Quæ Mundi medium thronum tenes in Borea,

Enneados signacula tenes.

Quid verò per Enneados sigillum indicent, audiamus. Dicit Hecataeus, ut est apud Clementem Alexandrinum, nouenario Boream plagam indica-

Psellus.

Trias Pandochæa.

Porta magna Septentrionis

Apotropæum Numen Borealis Regio Mundi.

Orpheus.

Enneados sigillum. Clementis Alex.

Nouenarius
numerus Bo-
ream signifi-
cat apud
Ægyptios.

Pandoches
Boreæ plagæ
Genius, cuiusq;
nouem signa-
cula.

obscure
signa

signa
signa

signa
signa

Pfellus
signa

Assella Pan-
doches.

Coturnicis
antipathia cū
Sole & Luna.

signa
signa
signa

tam fuisse ab Ægyptijs, eò quòd hic numerus proximus sit denario nu-
mero, quo bonorum omnium complementum notatur: hanc enim pla-
gam Sole peragrans dies crescunt, decrescunt noctes, vnde copiosissima
messis, fructuumque abundantia prouenit, incrementum Nili incipit, il-
ludque vnà bonorum omnium vbertas sequitur. Fingunt itaque, Pan-
dochen huius plagæ Genium nouem signacula habere, quibus ad bono-
rum omnium vbertatem portæ aperiuntur; nouem verò dicta signacula
per symbola, quibus O figura Pandoches insignitur, notantur. Pri-
mum signaculum est sedes, dierum nocturnumque vicissitudinis signum;
secundum, sedi insertus vegetabilis naturæ fasciculus; tertium, influ-
xuum plenitudo, qui per Cruces bisulcas notantur; quartum Crux ansa-
ta, seu Tauticus character, contra Typhonias potestates amuletum effi-
cacissimum est; quintum, sceptrum lotiferum, ad Solis archetypi exemplar
operandi symbolum; sextum, craterem Mundanum, cui præest, no-
tat; septimum per Aspidem, vitalium seminariarum penetralia innuit;
octauum, per Crucem bisulcam, Agathodæmonis Solaris adyta; nonum
per pennas, intellectualium virtutum claustra signat. Quæ omnia su-
prà memoratus Psellus confirmat his verbis: Η δυνάμις πανδεχὴς τῆ ἀρχῆς
κλειδί, ἐνεία σήματα ἔχει· 1. ὁ θρόνος, 2. ἡ ἀνσάτα, 3. ἡ ἀσπίς, 4. ἡ
ῥαβδος, 5. ἡ ἀνσάτα, 6. ὁ κρατήρ, 7. ἡ ἀνσάτα, 8. ἡ ἀνσάτα, 9. ἡ ἀνσάτα. Quæ quidem pulchrè consonant symbolis
scabello pedis, cui thronus innititur, insculptis; vbi vides hoc signum
IIII ⊕, quo, vti in Arithmetica ostendimus, nouenarium numerum
Ægyptij exprimebant, ex quinque vnitatibus & quadrifido circu-
lo constitutum, quinque verò ad quatuor iuncta nouem constituunt;
quod quidem symbolum nouies in dicto sedis limbo inferiori expres-
sum, ad nouem signacula indicanda tacitè alludit.

Sed progrediamur ad assellas Pandoches, quorum ξ, qui à dextris
est, apotropæum Numen, cuius index Crux ansata est, notat, quod actio-
nes ex Ideali Mundo per πρεσβυτερόμορφον symbolum, quod capiti immi-
net, indicato suscipiens, varietatem rerum, per Cucuphæ baculum signa-
tam, quam Pandoches producit, contra Typhonias tempestates defen-
dendam suscipit. Assella verò ζ à sinistris Pandochi astans, dextrâ Cotur-
nicem gestat, tutulo in calathi formam concinnato, cui cucurbita cum
capreolo insistit. Per Ortygometram siue Coturnicem infausta Typho-
nis machinamenta significantur; habet enim huiusmodi animal nescio
quam antipathiam cum Sole & Luna, vti Horus l. 2. c. 49 ostendit, & He-
cataeus his verbis notat. Τὴν ἀνὰ ζώοντι τῇ κηπακῇ ὁ ὀτρυνόμενος κραυγὴν ὅτι καὶ φρονέει
ὅτι ταύτης τῇ φωνῇ τῶν Θεῶν μετὰ λόγον. Quid indignius κηπακῇ voce coturnicis, quàm
Deorum magnitudinem quadantenus spernere & ridere videtur? Vnde non
sine ratione in Typhonij fastus symbolum eam assumpserunt. Simula-
chrum itaque ζ Pandochi Numini triadis Boreæ patri, Ortygometram
porrigit; quo quidem occultè summa illa, quam in Typhonijs potesta-
tibus aduersis in Borea regione stabulantibus, continuâ assistentiâ proflig-
andis adhibet, cura, & sollicitudo notatur, quâ iuxta Idealis influxus
triformis Numinis per figuram α, ὁ φι-κινελο-πρεσβυτερόμορφον indicati, normam
vnà operantur, ζ Potentia, ξ Mens, & O Pater seu Mater triadis; quod
& aptè

& aptè indicatur per ρ baculum $\alpha\mu\phi\iota\sigma\kappa\eta\tau\epsilon\sigma\nu$, id est, qui vtrinque in sceptrum tùm versus O, tùm versus ξ porrectum desinat dominij vtrinque communis symbolum.

Trias Thauistica Austri domina.

Trias Thauistica Austri
domina.

Procedamus ad vltimam huius regionis triadem, quæ literis T, ϕ , χ notatur, & denotat Geniorum seu Intelligentiarum Meridionalium præsidium & stationem, Triadi Boreæ contrapositam; cuius Patrem simulachrum ϕ , Mentem T, Potentiam χ notat. Pater huius Triadis, quemadmodum in Borea triade figura O, sedi vniiformi tessalatae insidet, sub figura $\iota\epsilon\alpha\kappa\omicron\mu\omicron\rho\epsilon\phi\phi$ mitra seu cidari spectabilis, læuâ thyrsus tenet papyraceum, dextrâ aliquid iubere videtur Mentem suam. Sedet, quia dominium obtinet absolutum in Meridionalem plagam, & etiam, quia in hac plaga ad tropicum Austri fixos stabilesque suæ dominationis terminos tenet. $\iota\epsilon\alpha\kappa\omicron\mu\omicron\rho\epsilon\phi\phi$ pingitur, quo Numen illud Solare omnia moderari tacite insinuabant; est enim Accipitrina figura transformatum simulachrum, vti in Hierogrammatismo Accipitris Obelisci Pamphilij fuisse probatum est, nihil aliud quàm Intelligentia Solaris, spiritu, luce, & vita abundans; vnde eum, teste Horo, Egyptij Baieth & Thauistum vocabant; per $\beta\alpha\iota\epsilon\theta$ compositam vocem; quorum $\beta\alpha\iota$ vitam, $\epsilon\theta$ vero cor notat, tacite innuebant, quod sicuti anima vitæ fons sedem in corde potissimum tenet, ita anima Mundi seu Thauistus hic præsens in Sole, corde megacosmi resideret; Hori verba sunt, l. i. c. 7. $\kappa\alpha\lambda\epsilon\iota\tau\epsilon\iota$ $\rho\epsilon$ παρ' Αἰγυπτίους ὁ ἱερεὺς βαίηθ, τὸ τοῦ θεοῦ ὄνομα διαρεθεὶς ψυχῶ σημαίνει, καὶ καρδίαν. ἔτι γὰρ τὸ μὲν βᾶι ψυχὴ, καὶ δὲ ἦθ, καρδία. ἡ δὲ καρδία κατ' Αἰγυπτίους ψυχὴς ἀντίβολος. ὡς δὲ σημαίνει τὸ σὺνθεσιν τῶν ὀνομάτων, ψυχῶ ἐκ καρδίας. Siquidem Egyptijs Accipiter Baieth dicitur, quod nomen diuisum animam $\epsilon\theta$ cor significat; Bai enim anima est, $\epsilon\theta$ eth cor; cor autem ex Egyptiorum sententia animæ ambitus est. & l. i. c. 6. Deum significaturi Accipitrem pingunt, tùm quod fecundum sit $\epsilon\theta$ diurnæ vitæ hoc animal, tùm etiam quod Solis præter cæteras volucres simulachrum esse videatur, vtpote peculiari quadam atque occultâ nature vi, intentissimis in eius radios oculis prospiciens; inde etiam fit vt Solem interdum tanquam visus tutorem ac dominum Accipitris forma pingant. Reliqua testimonia ex omnigena eruditione citata vide in Obelisco Pamphilio fol. 308 & sequentibus. Papyraceum thyrsus manu sinistrâ tenet, ad rerum omnium necessariorum, quam præstat, vbertatem significandam; cidaris capiti imminens circellorum multitudine insignita, ostendit eius in omnes Mundos dominium; & per cucurbitam eidem in formam calathi concinnatæ impositam, in humidum, vt alibi amplè demonstratum fuit, indicat actionem. Septenarius numerus ei dedicabatur olim, teste Manetho, quia vti in Arithmetica hieroglyphica docuimus, septenarius Soli consecrabatur; quia Sol totum Vniuersum, cuius symbolum est, moderari puta-

Pater huius
Triadis.

Accipitrinum
simulachrum
est Intelligen-
tia Solaris.

Horus.
Baieth &
Thauistus.

Accipiter
Solem signifi-
cat apud
Egyptios.

Septenarius
numerus Soli
consecratus.

putabatur; atque ideo in basis abaco hic numerus septenarius, hoc hieroglyphico Schemate III ⊕ III (vid. quadrifidum per circulum & tres unitates vtrunque appositas, quæ simul 7 conficiunt) septies replicato, ad septem Entium ordines, in quos dominium suum exercet, indicandos, incusus spectatur; de quibus ita in suo Zohar Iochaides:

בשבע האותיות הקק הוח עליון את עולם והצב וצרף
ויצר בו ו' כוכבים וימים בשנה וישערים בנפש ומהן
הקק שבעה רקיעים ושבע ארמות ושבע שבתות לפיכך
חבב שביעי תחת כל השמים:

In septem notis exaravit Mens suprema Mundum, & exsculpsit, & combinavit, formavitque in eis septem stellas in Mundo, & septem dies in anno, septem portas in anima, & ex ijs exsculpsit septem expansa, septem terras, septem sabbata, ideo dilexit septimum sub omnibus Cælis. Affectus habet T & χ. T fœmineo habitu & nebride indutus, dextrâ vas Niloticum, sinistrâ pennam Thau-
sto monstrat. Per vas humor Niloticus, per pennam Accipitrinam Osiridis, virtus calefactiva Solis ad generationem rerum necessaria indicatur. Craterem in capite gestat, cui superponitur statua Hecates portam in capite gestantis, quam ambiunt & loti flores, & spicæ. Per portam indicatur magnum Pantamorphæ naturæ ostium, per quod in Hecaten omnes influxuum supernorum rationes deriuntur, & hinc in Isidem subterraneam, quam T figura exhibet. Est autem Hecates siue Isis subterranea idem hoc loco, quod Græcis *Προσεφώνη* seu Proserpina, florum, fructuum, & totius vegetabilis naturæ domina; quæ aptè sanè signantur per craterem, & flores, spicasque 12, quas capite, caput Hecates circumdantes, gestat; quod non caret mysterio; per hoc enim notatur crateris Nilotici meridionalis vbertas, qui influxu superno ditatus, ex duodecim mensibus anni nullum infœcundum esse patitur, quin singulis per Isidem subterraneam Thauisti vi gravidatam, aliquid in hominum emolumentum cedens producat; hanc affabrè sanè describit Orpheus in hymnis suis:

Πλεθρότατα θεὰ χαλιδόφει, παντάδότηρα,
Σπέρμια, σωεῖτι, ἀλλοτῶνα χλοόκαρπε
Ἡς πολλὰ μορφὰ πολυαἰθεμοὶ ἱεροθαλλεῖς.

Diuitiarum Dea datrix, spicarum nutritrix, omnium largitrix;
Seminatrix, accumulans, præfecta arcis, germinare faciens fructum,
Cuius formæ multæ floribus abundantes sanctè virescentes.

Altera Triadis figura, signata literâ χ, potentia Thauisti dicta, fœmineo pariter habitu spectabilis, vestimento ex Accipitrinis alis confecto inuoluta, manu dextrâ sceptrum lotiferum, sinistrâ Tauticum characterem portat; capiti eius imminet avis Numidica guttata, quam Gallinam Pharaonis vocant; supra eius dorsum crater, ex quo emergunt duo

cor-

cornua bouis cum intermedia stella Sothios ; quæ omnia quid sibi velint, exponamus.

Figura α fœmineo habitu Isidem Niloticam refert; Accipitrinis alis inuoluta spectatur, quia Osiridis seu Thauti influxibus subdita, Plutarcho teste, continuò imbuitur; apotropæum Numen esse, character Tauricus, quem sinistrâ gestat, luculenter, ut iam sæpius inculcatum est, monstrat; æue Numidicæ seu Meleagride caput tegitur, quia astralium influxuum, siue stellati cœli, ob innumerabiles maculas quas corpore suo gerit, hieroglyphicum est, ut alibi probatum fuit: avis dorso impositum craterem continet, cui insistent duo bouina cornua cum intermedia stella Sothios; per stellam, ut dixi, Sothis seu Ægyptiacè $\alpha\iota\omega\upsilon\iota$ caniculare sidus intelligitur, quod Isidi Niloticæ ita attributum legimus, ut teste Horo. Isin significaturi Ἀσεκούρια pingerent; quin & ipsa apud Diodorum de se ait, $\text{Ἐγὼ αἶμι ἐν τῇ τῆς κύνος ἀστὲρ λάμπειν}$. Ego in astro Canis refulgens. Inter Apidis bouina cornua ponitur, ut signaretur, Solis cum astrocyone, id est, Iside coniunctio, quæ incrementum Nili totius felicitatis complementum fit; quod aptè quoque exponitur per figuram Y Scarabæum expansis alis continentem Sothin, id est, caninum astrum, & per Ibin C cum vase Nilotico, ex quo Seriphium seu Absinthium marinum emergit, pariter incrementi Nili indicem, indigitatur; hac enim, Theophrasto teste, florente, Nilus exundare solet, cum astro Canino nescio quam sympathiam agens; & ideo, ut apud Eusebium legitur, Isidi, eò quòd aquas inuehat, Sirium attribuunt. Ibis autem est Nilotici Agathodæmonis nota, ex cuius naturali habitudine, magnum quoddam sibi promittunt de vitali influxu, per appositum globum Serpente fœtum, indicatum. Verùm de Sothi, Scarabæo, & Ibi fusè passim in hoc Opere, & Obelisco Pamphilio tractatum vide; sunt enim Idealia quædam rerum agendarum supremi Numinis in hanc Meridionalem Geniorum triadem influentis schemata. Cur verò hisce symbolis triadem hanc expresserint, exponendum est. Notandum itaque Meridionalem plagam ab Ægyptijs in summa semper veneratione habitam; quam nunc vnam lucis, nunc Mundi craterem effluxumque, teste Plutarcho, vocabant. Est autem Ægyptus in Australibus partibus collocata, per cuius medium Nilus, quod Dei donum, & Osiridis effluxum dicunt, rectâ ex Austro in Boream profluit: & Boream quidem dextram Mundi partem, Austrum verò sinistram vocant, quòd sicuti cor in homine sinistrum, ita fons vitæ Nilus in læua Mundi parte collocatur; & ficulneo folio quoque exhibebant, cuius & fructus cordis, folium verò phalli similitudinem exprimit, quæ vitalium affluxuum fœcunditatem in Nilo expressam innuebant. Sed audiamus verba Plutarchi. Putant enim, Xenophonte teste, Ægyptij, ex qua Sol oritur parte, Mundi faciem esse; quæ spirat Boreas, dextram; quæ Nilus, sinistram; unde non inconuenienter dicunt Ægyptij de Nilo, eum ortum à læua, in dextra perire: Nilus enim ab Austro profluens, læua Mundi parte, in Boreali tractu se mari miscens absorbetur. Osiridem autem, quem & Nilum dicebant, nigro colore fuisse tradunt, quòd id sit aquæ ingenium, ut terram, vestes, nebulas,

Isis Nilotica.

Plutarchus.

Avis Numidica australis influxuum symbolum.

Sothis Isidi tribuitur.

Horus.

Theophrastus.

Eusebius.

Meridionalis plaga ab Ægyptijs in veneratione habitata.

Plutarchus.

Ægyptij vocant Boream dextram, Austrum sinistram Mundi.

Plutarchus.

Osiris nigri coloris.

Ægyptus
μῦθος Νεῖον
dicitur.

Osiridis efflu-
xum omne
humidum di-
cebant Ægy-
ptij.

cæteraque quibus miscetur, denigret; vel ob colorem atrum, quo imbutum videtur humidorum elementum; atque eandem ob causam & Bos Nevis nigro imbruebatur colore: sed & ipsam Ægyptum ob terræ pinguedinem μῦθος Νεῖον, id est, vas nigrum χνίαν appellabant; quamvis alij cor quoque eo significant; est enim Ægyptus calida & humida, atque in Australibus Mundi partibus collocata, quas læuam Mundi partem suprâ diximus, non secus ac cor calidum & humidum in homine læuam adeptum est. Hinc Osirin seu Dionysium Mundorum dominum appellantes, nebrides sibi injicientes, thyrsosque arripientes in Orgyasmis quasi Deo afflati, utebantur. Testatur autem Eudoxus, Ægyptios non solum Nilum, sed quidquid humidum est, Osiridis effluxum putare; quod significare volunt, aquâ vase pleno, & sacro die pro foribus posito, humidum verò principium Thrio folio ficulneo, quod & signaturam habet seu similitudinem membri genitalis, propinationem seu humoris significat inuentionem; notabant etiam hoc Regem, Australemque plagam; unde & phallophoria originem traxerunt. Hæc Plutarchus; in quibus quæcunque de huius triadis Australibus mysterijs exposuimus, aptè conspiciuntur. Vides hic nebride indutam figuram T, Dionysij humidorum antistitis signum; vides thyrsus in manu Thauusti ἱερὰ κομόρη; vides nigris velaminibus tecta Numina ad verba Plutarchi alludentia; nam ut rectè Anticlides in hymno Solis cantat.

Ἡ ἑλίου δὲ νότοιο αἰῶνι, ἱερὰ πολύμορφε.
Sol Austri dominator, Accipiter multiformis.

Thauustus eus
Accipitrifor-
mis.

Ælianus.

Quia enim in Austro vis lucis & vitæ dominator, & inde affluxus Osiridis bonorum omnium complementum adfert; meritò sanè Accipitris forma Thauustus transformatus spectatur; gaudet enim Accipiter locis Meridiei subiectis, & sub Meridiem, cum Sol altissimus est, is summa pariter, Æliano teste, aëris vestigia petere solet; hinc Thauustus in sedis antico latere oblongū cyathum insculptum tenet, qui inferiùs in formam cordis, & phalli speciem tendit; cuiusmodi figuram ex Plutarcho Thrio siue folium ficulneum esse docuimus; humor enim Nilotici cyathi in corde Ægypti conditus, rerum omnium vbertatem, quam flores & germina, quæ cyathum ambiunt, rectè significant, promittit.

Atque hæc sunt, quæ de tribus principalibus Mensæ Isiacæ regionibus dicenda existimaui; in quo minorum hieroglyphicorum interpretationem studio & consultò omisimus ob rationes paulò post aperientas. Nihil porro restat, nisi ut ambitus quoque seu limbi schemata pari ausu exponamus.

D I V I S I O VII.

*Limbi seu Ambitus Tabulae Isiaca interpretatio.*Limborum
Isiacæ tab:
interpretatio.

Limbus exterior literis A B C D inclusus, omnia iam explicatarum trium Genialium regionum Systemata continet; in quo hieroglyphica, varijs animantium, hominum, quadrupedum, volucrum, insectorum, plantarum, fontium figuris partim integris, partim mirâ quâdam metamorphosi transmutatis, ut paulò post videbitur, exhibentur; & nihil aliud indicat nisi Mundum Idealem siue Archetypum, omnigenis Idearum formis refertum; quas Ægyptij Iynges appellant; de quibus antequam ad ipsam explicationem progrediamur, paulò profundius præludere visum est.

Limbus exte-
rior ABCD.

Notandum itaq; primò, Ideas nihil aliud iuxta mentem Veterum, quam quædam in Mente suprema rerum faciendarum exemplaria esse; vel aliter sic definimus; Idea est exemplar æternum rerum naturâ producibilium in diuina Mente collocatum, per quod cuncta à primo Opifice prodeuntia ei offeruntur, & producantur ad extra. De quibus cum copiosè in Theologia hieroglyphica, & in VI. Classe de Systematica Mundorum, & potissimùm de Mundo Ideali dictum sit, hîc ea repetere superuacaneum esse ratus sum; quare hoc loco tantùm, quantum proposito nostro sufficit, nonnulla dictis in locis omissa ad maiorem rerum explicandarum notitiam adducere visum est. Ægyptij itaque primi mortalium Ideas asseruerunt, quos secuti sunt Orpheus, Pythagoras, & tandem Plato, qui maximam Academico cœtui dederunt disceptandi materiam; primò enim ordinem & dispositionem Vniuersi contemplant, fieri non posse credebant, quin à Mente quadam suprema & infinita tam mirifica Mundi machina processisset. Mundi itaque Opificem, imitatum æternum exemplar, quod in Mente Opifice existeret, Mundum condidisse colligebant; insuper Mundum sensibilem cum viderent omnia continentem, ad vnius necessariò similitudinem creatum sentiebant; id autem vnum, ad quod omnia referuntur, & quod omnia in se continet, Mundum Idealem dicebant in prima Mente refulgentem. Cum verò ideæ in Mente diuina nequaquam considerari possint, ut accidentia in subiecto, vel ut forma in alia forma, quæ verè intelligibile esse dicitur; ideo in Mente, cuius proprium est intelligere, reperitur. Atque ut in Mente suprema sunt, imparticipatæ, in alijs mentibus participatæ dicuntur; nam participantur ab anima, sine qua huiusmodi mentes non reperiuntur: insuper in prima Mente solùm pendent à Deo, in sequentibus verò pendent à prima Mente, & ab Ideis in ea existentibus: demum in prima Mente Ideæ minùs inter se distinctæ sunt, in alijs magis magisque, prout à prima Mente longius recedunt, distinguuntur. Putabant autem Ideas à prima Mente in alias, ut à Sole radios in alias stellas diffundi, & ut à Sole per radios effunditur vis illustrandi, calefacien-

Ideæ quid
sint iuxta
Veteres.Idearum asser-
tores primi
Ægyptij.Ideæ rerum
omnium in
mente Dei
ex Antiquo-
rum mente.Ideæ impar-
ticipatæ in
Mente diuina,
participatæ
in alijs Men-
tibus.

Idea extra
Mentis termi-
nos non repe-
ritur.

Plato.
Plotinus.
Arnobius:
Proclus.
Numenius.

Iynges, &
Sphynge vo-
cabant Ægy-
ptij Ideas.

Clemens
Alex:

Sphynge in
delubrorum
& adytorum
crepidinibus.
Herodotus.
Aristoteles.

Sphyngium
descriptio ex
Proclo.

Proclus.

Proclus.

di, cœteraque gignendi, quæ à Sole per lumen fieri dicuntur; ita à non participata Mente per Ideas diffundi putabant vim & facultatem, in aliarum mentium Ideas similia producendi. Et cum in singulis mentibus insint Idæ omnes, in singulis etiam reperietur Mundus Intelligibilis, ita ut tot intelligibiles Mundi ex Ideis consurgant, quot mentes existunt. Sciendum autem & hoc loco, Ideam propriè sumptam extra Mentis terminos non amplius locum habere, sed dum à Mente descendimus ad animam, Idæ in rationes mutantur; anima ramen mentis reddita compos ad Ideas consurgit, ijsque connectitur; sub anima collocari putabant naturam, & quia natura pendet ab anima, ideo in natura reperiuntur vestigia rationum, quæ semina nuncupantur, per quæ proximè gignuntur corporea materia includentia, in qua demum materia ea, quæ ex seminibus generantur, Ideisque proportionem respondent, nuncupantur imitationes, participationes, proximi materiæ termini, ac demum umbræ Idearum; de quibus vide Platonem in Timæo & Parmenide, cæterosque Platonici doctrinæ sectatores, Plotinum, Arnobium, Numenium, Proclum, & in Theologia Platonica Marsilium Ficinum, cæterosque innumeros, qui hanc doctrinam fusè prosequuntur. Quæ omnia ab Ægyptijs promanasse, ex sequentibus patebit. Has Iynges vocabant, quas nunc supremæ Mentis rationes, nunc Paterni fundi ectypa dicebant, modò mundialium Classium catenarumque signacula nuncupabant; alij quoque Sphynge vocant: ita Clemens Alexandr. l. 6. Strom. Sphynge in sacris ponunt, ad indicandum sermonem de Deo, natura, similibusque esse obscurum & enigmaticum. Has enim imagines polymorphas in crepidinibus seu coronidibus delubrorum, adytorumque parastatis, Herodoto teste, insculpebant; & Aristotele teste, uti paulò post allegabitur, veluti ideales conceptus ob oculos ponebant Sapientum; ut in adytis sacris operam dantes & θεόλητοι, non iam humani discursus, sed mentium ab omni materia abstractarum modo, suprema Mundi entia contemplarentur. Sed ad Iynges reuertamur. Describit eas hisce verbis Zoroaster apud Proclum in Theologia, & 3. comment: in Parmenidem: Mens Paterna producit intelligens summo consilio omniformes Ideas; hæ verò fonte ab uno euolantes exilierunt; à Patre enim erat consilium finisque, sed sunt diuise, intellectuali igne partite in alias intellectuales; Mundo namque multiformi Rex preposuit intellectualem typum incorruptum, cuius ad ornatum vestigium induxit formæ, per quæ Mundus apparuit, omnifariam Ideis gratus; quorum unus fons, ex quo prodeunt diuersæ aliæ sine latitudine fluentes per Mundi corpora, quæ circa sinus ingentes examminibus similes feruntur mutata, circaque aliundè aliæ, conceptus intellectuales fonte à Paterno multum decerpentes ignis florem in formis temporis, summitas principigeniæ Idæ primæ à Patre scaturijt, huius per se florens fons. Quæ Proclus in hunc sensum explicat: Per hæc declarauerunt Veteres Mystæ, ubi sit Idearum hypostasis, & quis sit Deus, qui fontem ipsarum unum illum contineat, & quomodo ex hoc fonte prodijt multitudo, & quomodo Mundus factus est secundum eas, & quod omnium motrices sint Mundanorum Systematum, & quod omnes sint intellectuales per essentiam, & quod per

per proprietates sint omnifariam. Intellectuales has causas Ideas dixerunt, & ipsum typum Mundo dedisse, & eas esse conceptus Patris; manent enim in intellectibus Patris, & prodeunt ad Mundi opificium, & quia omnium factibilium continent causas, omniformes dicuntur; à fontanis verò Ideis aliæ prodierunt, quæ per partes sortitæ sunt Mundi opificium, & dicuntur examinibus apum similes, quia sunt secundorum genitrices. Hinc Zoroaster in Oraculis.

Zoroaster.

Νοεμῶν ἡ γένεσις πατρὸς ἐν νοέσσι καὶ αὐταί,
Βυλῶν ἀφ' ἐλκτοῖσι κινεμῶν, ὥς ἐνοήσαι.
Περὶ τὴν πατρὸς ἐβλήσαι, ὡς δ' αὐτὸ θαλὴς πηγὴ.

*Intellecta Iynges à Patre intelligunt & ipsæ.
Consilij ineffabilibus motæ ut intelligant.
Primus à Patre scaturijt huius per se florens fons.*

Sed explicemus singula. Ideas itaque Paterna Mens produxit; nam ut rectè Proclus, dum se Deus animaduertendo seipsum gignit, in se simul generat omnia, intelligens summo consilio omniformes ideas; in prole enim illa Dei, ut Plato loquitur, quam & semen vniuersale Mundi vocat, insunt propria omnia membrorum semina; quæ volendo tanquam bonum diffusiuum sui, quando vult, ad extra producit, cæteris ordine Entibus communicans. Hinc rectè Zoroaster dicit, has ab vno fonte euolantes exilire; sicuti enim Sol in se lucendo illuminat omnia, sic suprema Mentium Mens intelligendo, atque volendo seipsam, & scit, & efficit omnia. Quæ quidem vti in Deo essentialiter vnitæ sunt, ita ad extra productæ, diuisæ, ut Zoroaster loquitur, intellectuali igne in alias intellectuales Mentium ordines transfusæ; ut quod in Mente suprema esset vnum & vnitæ multiplex, id in Mundo iuxta ineffabilem diuinæ dispositionis ordinem esset omniforme, & secundum formales quasdam rationes distinctum, atque adeo omnia extra Mentem supremam incorruptis diuini conceptus signaculis, iuxta quæ inuiolabili lege operarentur, insignirentur; sic enim Mundus in sua pulchritudine & decoris ordine conseruatus, omnigenis Ideis graciosus apparet: nam quemadmodum ex fonte varij riui, qui tamen à fonte essentialiter dependent, deducuntur; ita ex vberissimo & infinito diuinæ Mentis fonte & pelago, innumerabiles diuinæ bonitatis riui per totius Vniuersi Entia substantiasque deriuantur, ut rectè Zoroaster sensit, quibus Vniuersum vnicè conseruatur, animatur, fœcundatur.

Ideas paterna
Mens produxit.

Plato:

Deus omnium
rerum fons
ex Zoroastro.

Cur verò Zoroaster eas Iynges seu Ideas examini apum compareret, paucis accipe. Apes regem habent, cuius imperio parent omnes; quæ quidem distributis officijs in hoc vnum omnes incumbunt, ut naturæ opus, id est, mel mirâ industriâ conficiant. Ita in Ideali Mundo Rex supremus Idearum multitudine fœtus, eas in proxima sibi Entia transfundit; hæc Ideis insignita, hoc vnum satagunt, ut imperio regis pareant, & ad

Iynges seu
Ideas examini
apum compara-
tæ à Zoroa-
stro.

Iynges seu
Ideas Ægy-
ptij varijs
symbolis ex-
presserunt.

Plotinus.

Ægyptij cur
hieroglyphi-
cis figuris
venerentur
ad significan-
da diuina my-
steria.

Plotinus.

ad exemplar participatū omnia in Mundi œconomia rectè administrant; ut Mundus formarum varietate imbutus, eum ornatum, & dispositionis pulchritudinem, quam omnes admiramur, præstet. Iynges enim ineffabilibus consilijs, ut Zoroaster dicit, motæ, dum Patris in se pulchras similitudines contemplantur, eas pariformi diffusionem in Mundum Sensibilem, eiusque vniuersa membra deriuant. Has itaque Iynges seu Ideas ut aptè exprimerent Ægyptij, eas varijs occultisque symbolis indigarunt, ut sapientes contemplationibus assueti, dum eas intuerentur, sine discursu aut consultatione totius abditæ significationis seriem apprehendentes, ad beatarum Mentium exemplar Θεόμορφοι euaderent; quæ pulchrè sanè Plotinus l. 8. c. 5. explicat his verbis: Οὐ τινὸν δὲ νομίζεν ἐκείναι ἀξιώματα ὁρῶντες Θεοὺς, εἰδὲς ὅτι ἐκείναι ἱερὰ δαίμονας· ἀλλ' ἐκαστα τῶν λεγομένων ἐκείναι καλὰ ἀγάλματα, οἷα ἱερῶτα ἐστὶν ἐν τῇ σοφίᾳ ἀνδρῶν ψυχῇ ἐστίν· ἀγάλματα δὲ εἰς γέγραμμένα, ἀλλὰ οὐκ ἐστὶν τὰς ιδέας, οὐκ ἐλθόντες οἱ παλαιοὶ καὶ εἰσίας. Nemo igitur existimare debet in Mundo Intelligibili vel Deos ipsos, vel habitatores illic alios plusquam felices ibi quasdam propositionum regulas contemplari, sed singula quæ illic esse dicuntur, veluti exemplaria quædam & spectacula seu simulachra pulchra intuentibus sese offerre, qualia forsitan imaginetur aliquis in animo sapientis viri existere. Dico autem non simulachra depicta, sed existentia; quapropter Ideas antiqui Entia & Essentias appellabant. Hinc Sacerdotes Ægyptij ad significanda diuina mysteria non utebantur characterum nobis simili forma, uti supra fuscè probatum est, sed integris herbarum, plantarum, animalium, aut ex his multiplici transformatione compositorum figuris; ad indicandum, quod supremum Numen archetypum scientiam rerum non habet tanquam excogitationem de re multiplicem, sed tanquam simplicem vnius rei formam. Sed audiamus verba Plotini. Videntur verò mihi Sapientes Ægyptiorum siue consummata quædam sapientiâ, siue naturali etiam Mentis instinctu, ubi constituerunt sapientiæ mysteria nobis significare, non vti fuisse figuris literarum, quæ significarent sermonis discursiones, & proprietates quasdam, & quæ imitarentur voces pronuntiationesque regularum, sed potius describebant imagines rerum singularum, easque depingentes in sacris, clam rei ipsius discursum significabant; quod videlicet scientia & sapientia quædam sit vnaquæque imago & exemplar, & subiectum illud spectaculum totum vnâ collectum, neque sit excogitatio quædam, nec consilium; postea verò ab ipsa imagine exemplari siue sapientia simul tota, simulachrum in alio quodam fiat iam euolutum, atque loquens cum discursu quodam, & causas propter quas res ita instituta sint inueniens, dum videlicet dispositio rerum, quod adeo benè se habeat, mouet admirationem; hinc ait eum admiraturum sapientiam, qui considerauerit, quomodo ipsa non habens essentia suæ causas, propter quas ita se habeat, siue agat, ita tamen se habeat, sicuti se habent ea, quæ secundum eam efficiuntur; quæ quidem dispositio ex inquisitione vix tandem aut vlllo modo manifesta sit, quod videlicet sic sese res habere oporteat; sed oportet in Mundo Intelligibili ante omnem inquisitionem & argumentationem ita sese habere atque existere. Plot. l. 8. Suprà Cælum corporeum in Cælo incorporeo sunt duplices Dii, scilicet intelligibiles, atque intellectuales; illi quidem sunt Ideæ, hi verò intellectus omnes æternâ Idearum contemplatione beati; intellectus enim diui-

diuinas sic in se Ideas deriuat, vt totus conseruetur in singulis, sed sub alia & alia proprietate; nec tam dicendum est, ideas esse in intellectu, quàm intellectum ipsum ipsas ideas existere, omniformem videlicet ex Uniformi seipso mirabiliter, vt Hermes loquitur, prodeuntem. Et sicuti in intelligibili Mundo omnia intellectus sunt, ita in cœlesti Mundo intellectuali, omnia sunt cœlum: illic terra cœlum est, illic mare, animalia, plantæ, homines, cœlum sunt, quicquid denique est illius cœli, cœleste est; quilibet Deorum, illic est omne; illic quodlibet est Vniuersum; quodlibet enim ibi magnum est, cum & paruum ibi sit magnum; ibi Sol, stellæque omnes, vnaque stella Sol est, & stellæ similiter omnes. Miratus est huiusmodi Ægyptiorum doctrinam ipse Aristoteles, qui in Theologia sua mystica ad mentem Ægyptiorum differens l. 14. c. 14. inter alia hæc habet: Inter entia superni Mundi nullum est substantialiter nobilius altero, sed omnia sunt illic secundum formam optimam; sicuti formæ inexistentes animo architecti effectrices sunt pares, & differunt ab effectis, id est, figuris parieti insculptis; ideo in huiusmodi formas supernas prisci exemplaria, qualia Plato narrauit esse substantias essentiasque inferiorum, Sapientesque Babylonij & Ægyptij acumine mentis introspexerunt, intellectuales Mundi species complexi, scientia aliunde tradita, vel ex se ipsis inuenta, quam & professione sibi ipsis vendicarunt; siquidem enarraturi aliquid, utebantur doctrinâ intellectuali, non discursuâ ad morum hominum, vt nonnulli alij, qui consulentes eos adhuc non sibi Visi satis firmiter discere ex sententijs locutione redditis, conceptus animorum acceptos scribebant, (vt oculatâ fide legimus) in lapides per figuras, idem in omnibus artibus scientijsque facientes, quas locabant in templis tanquam paginas perlegendas, talesque aderant primò libri eis vtensiles; quod fecerunt, vt indicarent, quod intellectus agens immaterialis creauit omnia secundum propriam essentia cuiuslibet rationem similitudinemque; quale optimum fuit pulcherrimumque documentum, per quod vtinam etiam indicarent, quâ ratione formas illas mirandas & absconditas attigerint; sic enim illorum sacramentum & laude dignius, qualis conditio paucis viris contigit. Quæ sanè verba ita Plotini suprâ allegatis congruunt, vt Plotinus ex Aristotele ea descripsisse videatur; quibus quidem vterque ad abdita hieroglyphicorum significata alludit: nam vt rectè Iamblichus: Imitantes Ægyptij ipsam Vniuersi naturam, fabricamque Deorum, ipsi quoque mysticarum reconditarumque actionum imagines quasdam in symbolis conficiendis ostendunt, quemadmodum & natura rationes occultas in apparentibus formis quasi symbolis exprimit, & Dij Veritatem idearum per manifestas imagines explicant. Cum ergo perspiciunt, superiora omnia inferiorum similitudine delectari, atque insuper optent à Superioribus bonitate repleti, quatenus pro viribus offerunt, quando occulta mysteria symbolis inserunt manifestis, in quibus interpretandis dimitte voces, accipe sensus. Figuræ itaque hieroglyphicæ nihil aliud sunt, quàm externæ quædam formæ notionum diuinarum, rationumque idealium veluti signa quædam; non secus ac formæ rerum naturalium sensibiles, quæ in lapidibus, herbis, plantis, animalibus, stellis sese exerunt, intrinsecè signant abditarum virium proprietatumque; admirandarum rationes, quæ nihil aliud, quàm diuinæ mentis rationes ideales, & vt S. Dionysius ait, quædam diuinarum virtutum specula sunt, quorum

In cœlesti
Mundo intel-
lectuali omnia
sunt Cœlum.

Aristotelis
doctrina de
Ideis secun-
dum Ægypti-
os.

Hieroglyphi-
cis figuris cur
vsi Ægyptij
ex Aristotele.

Iamblichus.

Hieroglyphi-
cæ figuræ
quid sint.

S. Dionysius.

con-

contemplatione mens in abdita intelligibilis Mundi arcana exurgit. Nam ut rectè Hermes in Pimandro: Ne præcipuum Dei nomen tibi desit, neque ignores id, quod plurimis occultum videtur, esse perspicuum; nam si nusquam pateat, utique nihil erit; quodcumque se aspectui offert, genitum est; quod verò latet, sempiternum existit; neque enim hoc opus est, ut appareat, cum esse nunquam desinat; ante oculos quidem id reliqua ponit, ipsum verò secretum manet, utpote quod vita sempiterna fruatur; in lucem plenam educit omnia, in adytis delitescit, phantasia tamen exprimit singula; etenim phantasia solum circa ea, quæ genita sunt, versatur, in qua præter generationem omnino nihil existit, etiam cum id ingentum phantasie incomprehensibile; cum verò per ipsum omnia clarescant, per omnia sursum atque in omnibus fulget, iisque præsertim apparet, quibus notitiam sui communicare voluit. Quid nomen Dei, nisi vis cum essentia Dei identificata in vniuersi Mundi membra diffusa? & ut Suidas ait, ambulans per Vniuersum? de quo in Cabala fusiùs, ubi quicquid de diuinis Nominibus, de decem Sephiroth, probatum est, ad ideas diuinas respicit. Verum, ut dixi, de his Cabalam consule, ubi omnia fusè pertractata reperies. Cum itaque, uti Aristoteles ait l. 14. c. 15. Theologiæ suæ mysticæ, Ægyptiorum de supernis rebus sapientia sit admiranda, tempus iam locusque postulant, ut quid per figuras illas polymorphas in limbo tabulæ expressas significauerint, exponamus.

Expositio Limbi tabulæ Isiæ.

ANtequam interpretationem nostram auspicemur, prius hoc loco adducere vitum fuit locum Porphyrij lib. 4. de Abstinencia, ubi paucis verbis, totius expositionis nostræ summam attingere videtur; sic autem inquit: Ab hac itaque exercitatione, & cum Deo coniunctione, perfectè nouerunt Ægyptij, non per hominem solum diuinitatem transiisse, neque animam in solo homine in terra habitaculum obtinuisse, sed etiam propemodum per omnia animalia pertransire; unde etiam ad Deorum fabricam, omne animal vni cum homine assumpserunt, in qua & brutorum, & hominis, & auium, item & hominis corpora commiscuerunt; singula enim apud eos simulachra vel vsque ad collum humanam speciem præferunt, caput verò vel auis, vel leonis, vel alterius alicuius animalis corpus exhibet; quibus videlicet significant, hæc ex Deorum sententia habere inter se societatem; atque adeo cognata tam mansueta, quam agrestia animalia, non sine diuina quadam voluntate esse; *Ἐπεὶ οὖν ὁ θεὸς ἔδειξεν Ἀἰγυπτίοις ἱερομαντείας, πάντα σημαίνειν τὰ τῶν ἱερῶν ἀγῶντα ἀνθρώπων· ὅτι οὐκ ἔστι ποικίλων εἰς ἓνα συσταμμένων, καὶ οὕτως τοῦ θεοῦ τὰ ἔργα ἀνθρώπων τῶν ἱερῶν, εἴτε τῶν ἱερῶν κεφαλῶν, ἢ οἰσίων κατελθόντων.* Manifestum enim est, Ægyptios Hieromantas omnia sacrorum arcana significare ex varijs in vnum constitutis rebus, veluti ad hominis formam, capita Accipitris, aut Ibis, aut similibus assumptis. In omnibus enim ijs rebus, in quibus diuina ratio circa manifestum quendam effectum elucebat, illam eandem ad diuinæ notionis intellectusque ideam signandam assumebant; atque hoc pacto per vniuersas mundialium classium semitas peruagari, eas quærebant idealium catenarum rationes, quibus videlicet diuina Mens omnia

omnia in quadruplici Mundorum serie elucescentia, quibusque singulas mysticas rerum catenas, à supremis ad infima usque Entia Idearum, signaculis connecteret, quibus inuentis, uti Deus omnia in omnibus est, ita uniuersi Mundi Entia cum suprema Mente, à qua essentialiter dependerent, idem esse denotabant; quorum quidem notitia pro fine habebat Θεομὀρφωσις καὶ Θεολογία totius humanæ diuinæque felicitatis complementum, ut infra exponetur.

Superioris Limbi interpretatio.

Quemadmodum itaque totius mensæ periochen Limbus ambit, eodem pacto Idealis Mundus totius naturæ systema; diuiditurque in quatuor partes, superiorem, inferiorem, latus dextrum, & latus sinistrum; quas omnes ordine exponemus, à superiori interpretationis nostræ exordium auspicaturi.

Signatur limbus superior literis A C, in quo prima figura signatur numero 1. & Canis sedentis cum sistro vasi Nilotico insistente, situm obtinet; à cuius tergo phallus oculatus, & stipatur vtrinque, hinc loti, illinc perseæ folio; quæ quid indicent, paucis accipe. Per florem loti, exemplar in diuina Mente existens indicatur, iuxta quod omnia ad extra producta suas operandi regulas conformant, sumptâ similitudine à loti natura; est enim, Theophrasto teste, flos candidus, lilijs foliorum angustia proximus; verè enim hic maioris Nymphææ flos est, qui Sole occidente clauditur, atque sub aqua occultatur, atque oriente supra aquas surgit & foras exit, aperiturque, motum Solis accuratissimè mensurando, vnde & ab Ægyptijs λοτμέζα, id est, lotus mensuratrix dicitur, de quo vide fusè tractatum in huius Operis tractatu de herbis Ægypti hieroglyphicis. Ex mira itaque huius herbæ proprietate, Ægyptij Sapientes Ideam exhibitori, loti florem pingebant, ad indicandum omnes Ideas, & rerum naturalium formas, ita ad formam formarum, Idearumque Ideam, supremam Mentem, & archetypum Solem, sese habere, sicuti loti flos ad Solem sensibilem; archetypum enim Solem omnia infallibili & ineuitabili lege semper in Mundana republica rectè administranda sequuntur. Flos loti tenuissimo cauliculo innititur, quo indicabant, Idearum rationes ab omni materia abstractas, Soli intellectuali contemplationi insistere. Vbicunque itaque in hac tabula hunc loti florem inueneris (inuenitur autem passim & frequentissimè) hoc eos symbolo alludere ad ea, quæ diximus, nouerit Lector. Porro ex altera parte perseæ folium reperitur pendulum; quod ut explicetur, notandum, perseam arborem, folium, teste Horo, uti varijs locis ostendimus, linguæ, fructum, verò cordi similem habere; per cor anagogicè primæ & supremæ Mentis intellectum, per linguam verbum quod producit, indicabant; intellectus verò seu conceptus paternus seipsum concipiendo, producit verbum, in quo omnes Idearum rationes explicantur ad extra; sicuti enim arcana cordis per linguam exprimuntur, ita intellectus per verbum, ut

Limbi superioris Tab.
Bemb. interpretatio.

Canis sedentis in limbo superioris tab.
Bemb. interpretatio.

Loti flos Solem sequitur.

Theophrastus

Loti flore Solem sequente Ægyptij quid indicent.

Perseæ arbor.

dixi, omnes exhibet rerum existentium notiones, quas & in vniuersos Mundi ordines bonitate quâdam communicatiuâ imprimit; vt singuli iuxta comunicatas sibi Idearum notiones in Mundi bonum conseruationemque cooperentur. Quia verò Mundum sine fecunditate sterilefcere necesse est, hinc custodem virtutis fecundatiuæ, quo à Deo imbutus est, ei conseruandæ necessarium adhibuit; hocque exemplar Anubico Geniorum choro, vt secundùm id operarentur, attribuit. Atque totam hanc rationem aptè sanè exhibent per Canis sedentis, & mammis turgidi, cum sistro appposito figuram. Canis Anubin, vt sæpiissimè dictum est, signat; phallus verò dorso eius appensus fecunditatis Osiriacæ custodiam; Canis sedens cum sistro, & phallo dorso eius appenso, notat Anubicam virtutem, Osiriacæ fecunditatis conseruatricem & propagatricem, comunicatam sibi à triformis Numinis supremo intellectu, quæ per globum alatum serpentiferum vnà cum sceptro Serpentibus appposito luculenter patet; de quo cum vberimè in Obelisco Pamphilio fol. 398. egerimus, eò Lectorem remittimus. Sed quia istiusmodi symbolum frequentissimè in huius tabulæ limbo occurrit, paucis hoc loco id explicandâ duxi, nè toties idem repetere cogamur. Symbolum κυκλο-οφι-πτερόμορφον, id est, globus hic exhibitus alis & Serpentibus conspicuus, nihil aliud notat, nisi primam Mentem, & supremam omnium causarum causam, à qua veluti à vitarum omnium, omnium Idearum fonte infinito, omnia in omnia sempiterno quodam effluxu deriuantur. Hunc Idealem eius conceptum non incongruè exhibent per circulum, alas, Serpentem: sicuti enim ex centro circuli omnes lineæ ad circumferentiam ducuntur, ita ex circulo hoc, cuius centrum vbique, circumferentia nusquam, per verbum suum aptè Serpenti comparatum, & spiritum Pantamorphum per alas indicatum, Idealium rationum radij in vniuersam Mundorum naturam diffusi singulas substantias, tam sensibiles, quàm insensibiles, virtutum suarum signaculis notant; hinc enim vniuersa Mundi vita dependet, vt suprâ probatum est. Aptè itaque hoc symbolum Ideale diuinæ Mentis singulis simulachris superposuerunt, vt ostenderent, nullum in Mundo ens existere, quod non essentia suæ rationes à supremo omnium influxu participasset.

Canis Anubin significat

Globus alatus cum Serpentibus & sceptro quid significet.

Accipitris figuræ in limbo superiori tab. Bem. interpretatio Plutarchus. Psellus.

Zoroaster. Iynges à Patre intellectæ intelligunt. Leonis insupremolimbo tab. Bem. interpretatio.

Sed iam ad institutum nostrum. Secunda figura exhibet figuram Accipitris Hori capite insignitam, quâ nihil aliud indicatur nisi Sphynx Horæa (quam & Zoroaster Iyngem dicit) Idea prouidentia Mundi sensibilis, Plutarcho teste, & Psellus confirmat his verbis: Ἰνγὲς ὅτιν ἡ πρῶτη τῆ κόσμου ἀσθητικῆς. Quo quidem Ideali signaculo à supremo triformi Numine insignito necessariorum copiam iuxta primi exemplaris præscriptum, concipit; nam vt rectè Zoroaster, Iynges à Patre intellectæ intelligunt, id est, à Patre Idealibus rationibus imbutæ, iuxta earundè immutabilè legem Vniuerso prouident. Quoniam verò ignea vis Mundo omninò necessaria est; hinc aliud Ideale symbolum huic apposuerunt, signatum numero 3. & Leo est cum globo alato superposito, & loti floribus hinc inde appositis. Quid per loti florem, & globum alatum indicetur, paulò antè exposui.

posuimus; quid per Leonem, iam explicemus. Leo, uti in Obelisco Pamphilio fol. 284 docuimus, hoc loco notat vim illam archetypi corroboratiuam in potentias terrestres agentem, seu Solis igneam vim, quam & Mophtæam vocant, qua in humidum, illud promouendo, agit, quo terra imprægnata veluti ex diuturna tæbe conualefcit, & ad fruges ferendas apta redditur & idonea: est enim, Horo teste, Leo animal terreum igneis spiritibus plenum: si enim mundana machina isthoc humido-igneo careret, totum perire dissoluique necesse foret: ut itaque ab hoc interitu vindicaretur, Mophtæa Intelligentia, ut signaculo ideali insignita, huic sibi commissio officio inuiolabiliter incumberet, opus fuit; quod & aptè per ramum herbæ, qui Ægyptijs *ἄκακία* dicitur, exprimitur, cuius folia noctu ad absentiam luminis Solis ita clauduntur, ut spinas veriùs quàm folia referat, interdiu verò mox ad Solis præsentiam lætâ propagine expanduntur; ramus vasi Nilotico insitit, quo indicatur, quòd si igneus spiritus ab humore absit, omnia contabescere necesse sit, eo verò præsentente omnia fœcundè luxuriare. Porro cum Mophtæa Intelligentia non immediatè sed per sub delegatam sibi Intelligentiam operetur, custodiam executionemque rerum sibi commendatarum tradit Nephtæ, cuius ministerio intra terram ad fœcunditatem disponitur; quæ aptè exhibentur per 4 & 5 figuras; vbi vides florido canistro impositum phallum oculatum, Nephtam verò ingeniculatam cum vase in sinistra, veluti adorabundam fidei suæ commissum fœcunditatis thesaurum suscipere; ut quòd à Mophtæa sibi concessum, id ipsa bisulcâ flammâ è capite emergente, id est, igneâ mentis vi compleat. Sequitur numero 6 signata figura, Agathodæmon Ophionius, ex Aspidis corpore, & capite Accipitrino, alisque expansis spectabilis; quod lucis, & vitæ, motusque symbolum esse, alibi copiosè probatum est. Quia verò spiritus hic igneus sine humido consistere non potest; hinc aptè bouinum caput ei suppositum fuerant, quod symbolum Lunæ esse alibi passim dictum est, idque cornua satis manifestant: indicant itaque, spiritum vitæ & lucis non priùs efficaciam suæ effectum sortiri, nisi vbi Lunari corpori coniunctus fuerit; Luna enim excessiuam lucidorum, igneorumque spirituum potentiam humiditate temperat, ut effectum suum in inferiori Mundo obtinere possint. Vide de hoc symbolo fusiùs tractatum in Obel. Pamph. f. 514.

Figura 8 numero notata, Rana est aræ insidens, thyrsis papyraceis hinc inde stipata, cum globo quem Serpens circumdat, apposito; quæ quidem symbola indicant materiem infimum formarum receptaculum, imperfectum adhuc, & omni forma priuatum; symbolo à similitudine Niloticæ Ranæ deducta, quam omnium insectorum imperfectissimum dicebant, eò quòd sola Rana inter animantia, in primis ortus sui incunabulis media parte nescio quid terrestre trahat, reliquo animata, & in lutum limumque redigibilis sit. Sed de his vide quæ superiùs de Rana tradidimus. Hinc rectè Ægyptij lutum indigittantes Ranam pinxerunt, ex luto uti genitam, ita & in lutum resolubilem; quæ omnia pulchrè innuisse videtur Iamblichus his verbis: *Quando itaque lutum in sacris nomi-*

Horo.

Ramus herbae.

*ἄκακία*Figura 4. & 5
Phallus oculatus & NephtæFigura 6 Agathodæmon
Ophionius.

Figura 7. caput Bouinum.

Figura 8. Rana aræ insidens.

Lutum indigittantes Ægyptij ranam pingebant. Iamblichus.

nant, aut inducunt, hic intellige Mundi corpus atque materiam, genitalemque virtutem huic insertam, & quasi pariter agitatam atque fluentem, aut etiam causam principalem, & quasi loco fundamenti præpositam elementorum elementariumque virtutem; cum hoc igitur tale sit, Deus ipse generationis, totiusque nature virium omnium, quæ insunt elementis, causa, utpote qui hæc omnia superemineat immaterialis ipse, indivisus, immobilis, & ingenuus, totusque ex seipso, & in seipso totus, hæc omnia perspiciebat antecedit, & ducit, in se cuncta complectens. Omnia hæc respicere videtur globus Serpente circumdatus Ranæ superimpositus; suprema siquidem Mens ideali actionis suæ influxu materiam concipiens, eam omnimodis formis imbuat, & ex imperfecta perfectam reddit, sine quibus nec consistere posset, neque generationibus rerum aptari. Hinc Ægyptij Ranam rectè Isidi sacrarunt, tanquam Intelligentiæ rerum omnium formatrici, matrique omnium, & in festo inuentionis partium Osiridis, Herodoto teste, Sacerdotes thyrsis papyraceis & arundineis, inter quos Ranis stabulare maximè consuetum est, aras ornant; occultè insinuantes genitalis humoris copiam, quam à matre omnium expetebant; quæ appositè sanè per duos thyrsos Ranam stipantes indicantur. De loto & perseæ, quæ idealis influxus symbola sunt, supra dictum est.

Globus Serpente circumdatus.

Ranam Isidi consecrabant Ægyptij. Herodotus.

Figura 9 & 10 Androsphynx & figura ingeniculata.

Sequitur 9 & 10 figuræ, videlicet *Androsphynx* sedentis habitu, & figura ingeniculata, Lunâ sextili capite insignitâ, pennam Ibidis manu gerens, cum loti & perseæ folijs intermedijs. Androsphynx ex Leone & humana facie composita, alis conspicua, denotat Intelligentiam Solarem corroboratiuâ vi pollentem, quæ influxu ideali à suprema Mente sibi communicato, qui per lotum & folia perseæ indicatur, unâ cum Nephta Lunari subdelegato sibi Numine humidum terrestre, rude adhuc, impolitum, imperfectumque, ad intentum tandem finem perducit.

Figura 11, 12, 13, 14 naui impositæ.

Porro figuræ signatæ numeris 11. 12. 13. 14. naui impositæ spectantur, & sunt Bos Neuius, cum globo alato serpentifero, perseæ folijs stipatus; gubernator naui contum in manibus tenens, signatur numero 11; figura numero 14 signata, pennam in manu, in capite Lunam sextilem habet; prora naui loto, puppis Accipitrino capite loco tutuli pennam & Aspidem gestante, insigniuntur; boui adstat quadrans Astronomicus. Quid singula velint, paulò altius ordiri visum est.

Naui Barys apud Ægyptios celeberrima. Plutarchus. Herodotus.

Naui hæc celeberrima Ægyptiorum Barys, est nauigij papyracei, teste Plutarcho, genus, quo in sacris, Herodoto teste, vruntur; & in tabula medium limbi locum tenet, quam omnia symbolica animalia, & Ideales schematismi utrinque veluti supremam Ideam respiciunt; quæ uti primum locum inter superioris limbi figuras obtinet, ita & eandem primò ante omnia explicasse oportebat, nisi ordinis ratio in tabula præscripta aliud suasset. Omnia itaque in limbo hucusque partim explicata, partim explicanda symbola huc respiciunt.

Naui puppis Accipitrino capite insignita.

Sed explicemus singula. Nauigij puppis capite Accipitrino, in cuius capite penna & Aspis, insignitur; deinde sequitur planta sacra Ericæ; post hanc Horus conto nauigium impellens; medium nauigij bos obti-

obtinet, per seæ folijs hinc inde stipatus, cuius dorso globus *ὅπου τὸ πᾶν ἐστὶν ἐκείνου* imminet, & quadrantem Astrologicum appositum habet; figura 14 ingeniculata manibus pennam Accipitris, capite Lunam cum vipera emergente portat; claudit tandem schemata Loti flos puppi insistent. Omnia hæc symbola Ideas exprimunt, quibus à supremo Numine per ministros suos vniuersa Mundi machina continuò gubernatur, conseruaturque. Naui supremarum defluxionum in vniuersas Mundi semitas diffusarum vehiculum innuit; puppis Accipitrino capite pennâ & Aspide insignita, lucis, & vitæ, motusq; quo omnia pernecitate suâ conficit, vbertatē; prora loti vel meliloti flore spectabilis similitudinem, qua omnia ad diuinæ Mentis Ideam operantur, vti dictum est, occultè indigitat. Gubernator naui Horus est, illa videlicet Mundiaut Solis vis, quæ partium anni singulis rebus congruam constitutionem moderatur; Apis seu bos Osirin, vel animam Mundi, vel Solaris Numinis supremam Mentem exprimit; hunc sequitur Isis Lunam in capite gestans, & pennam Accipitris in manu, quâ Solis eam coniugem esse innuitur, vt alibi fusè expositum fuit. Nam vt rectè Diodorus apud Eusebium: *Osiris & Isis Sol & Luna, secundum Ægyptios sunt, à quibus trinis temporibus, vere, æstate, & hyeme, inuisibili modo circumductis Mundus gubernatur, & omnia nascuntur, aluntur, augentur*. Hinc aptè quadrantem Astrologicum boui apposuerunt, temporis symbolum, quod agriculturæ operibus aptum seligebant; tempora, teste Diodoro, quamuis inter se aduersentur, mirâ tamen concordia annum conficiunt; horum autem Deorum alter ignis & spiritus, alter humidi & sicci, vterque verò aëris temperiem producere dicitur, quibus omnia & oriuntur, & conseruantur. Osirin autem & Apim eundem esse, Plutarchus testatur his verbis: *Tolerabilius sentiunt, qui per Apim significant rapido motu citari Vniuersum; plerique Sacerdotes in idem aiunt recidere Osirim & Apim, enarrantque & docent nos; Ὅτι δὲ μωροὶν εἰκόνα καὶ νομίζουσιν ὅτι Ὀσίριδος ψυχὴς ὁ Ἀπὼν. Apin putandum esse formosam animæ Osiridis imaginem*. Sed de Boue vberimè tractatum vide in Obelisco Pamphilio, Hierogrammatismo de Boue, & Tom. I. Oedipi Syntagm. 3. de Apide. Nihil igitur aliud hoc ideali schematismo indicare voluerunt Ægyptij, nisi triformis Numinis per globum alatum indicati, in vniuersas Mundi semitas diffusionem, ordine tamen quodam singulari. Primò enim sese exierit in animam Mundi per Apin significatam; deinde in Horum & Isin, id est, Solem, Lunam, cæterasque stellas; ac tandem in omnia reliqua inferioris Mundi membra, quibus præsent, diffundit: horum enim administratione tum temporis dispositio, tum omnium generationes expediuntur, vti dictum est. In naui vehuntur, quia motus horum in humido. ita Eusebius: *Solis, inquit, imaginem in naui collocant, quæ Crocodilo fertur, vt per nauigium motus in humido, per Crocodilum autem potabilis aqua significetur, in qua Solem ferri contendunt*. Sed totam hanc idealis significationis expressionem appositè sanè, si quicquam ad nostram rem, Iamblichus exponit, qui omnia hieroglyphica huius ita aptè describit, vt id explicasse videatur; sic enim ait: *Proinde vbi Deum introducunt, na-*

Naui Barys
figuræ omnes
exprimunt
Ideas.

Horus Naui
Gubernator.

Eusebius.
Osiris & Isis
Sol & Luna.

Osiris & Apis
idem.

Naui hiero-
glyphica, &
quid indicent
ea Ægyptij.

Eusebius.

Iamblichus.

uis gubernatorem, principatum significant, Mundi gubernatorem: sicuti enim gubernator à naui & gubernaculo segregatus, vno quodam faciliq; momento mouet undique, & regit dirigitq; nauem; ita Deus ipse desuper, videlicet à primis naturæ principijs, præcipuas motionum causas exhibet. Quoniam verò partes cæli omnes, animaliaque cælestia, & totius Vniuersi motus, ipsumque tempus, secundum quod Mundus ipse mouetur, cuncta denique quæ continentur in totis, vires à Sole descendentes accipiunt, alias quidem commixtas in ipsis, alias autem commixtionem exuperantes; ideo has quoque symbolicus significandi modus adducit, verbis quidem solis Solem designans secundum animalia cælestia figurari, formasque vicissim commutare per oras, interea verò monstrans immutabilem eius simulque totam per totum Mundum traditionem. Sed quoniam quæ suscipiunt, alia quidem alibi circa impartibilem feruntur Dei traditionem, atque ipsa pro diuersitate naturarum, motionumque suarum multiformes accipiunt à Sole potentias; propterea symbolica traditio vult per donorum multitudinem vnum ingredi Deum, atque per potentias multiformes vnā Dei adesse potentiam; quapropter inquit ipsum vnum eundemque consistere; vices verò formarum, transfigurationesque in suscipientibus asserit resultare; ideo illum secundum animalia & ad oras commutari ait, quasi circa Deum mutationes eiusmodi varientur secundum diuersa receptacula Dei. Eiusmodi vtuntur Ægyptij non solum in ipsis Deorum proprijs visionibus, sed & in precibus etiam leuioribus, quæ eundem sensum habent, atque per talem symbolicam mysticamque culturam ad Deos supplicandos accedunt. hæc Iamblichus; quæ vberius explicata vide in Classe III. fol. 183.

Figura 15. 16.
17.

Accipiter,
Serpens glo-
bo circum-
datus, Horus
ingeniculatus

Caput Hirci
aræ impositū,
Simendes Æ-
gyptijs idem
quod Græcis
Pan.

Sequuntur nauem alia tria schemata, signata numeris 15. 16. 17. quorum prius Hori ingeniculati figuram exhibet, alterum Accipitrem seu Thaustum, cuius dorso Serpens globo circumuolutus; tertium caput Hircinum aræ impositum, thyrsis floribusque id stipantibus. Quibus quidem nihil aliud indigitatur, nisi Solaris Numinis in Mundum sensibilem vis & efficacia. Et Accipiter quidem, uti iam sæpè dictum fuit, symbolum est vitæ lucisque, quæ in Sole eminet, & per Serpentem globo circumuolutum exprimitur; siquidem luce calor & vita in Mundo, qui per Horum ingeniculatum notatur, confertur; hinc ingeniculatus est, quia Mundus hic sensibilis se ad animam Mundi, quæ in Solari corpore sedem suam figit, habet, sicuti anima ad corpus; hinc Horus Thausto, eiusque influxibus se quodammodo subdere gestit. Quid flos Meliloti, cum perseæ folijs, & acaciæ ramo Accipitri appposito indicent, iam sæpè dictum fuit. Sequitur hæc caput Hircinum aræ impositum, quo Mendesia vis innuitur. Est autem Ægyptijs Mendes, *ΜΕΝΔΗΣ*, idem quod Hircus, quem & *ΚΙΛΕΝΔΗΣ* dicunt, id est, Hircum sacrum, atque adeo quem Græci *Πᾶν*, Ægyptij *ΚΙΛΕΝΔΗΣ* vocant, id est, fecunditatis præfidem. Adiungitur Thausto, quia quæ Thauustus in Hori mundana domo sapienter disposuit, per calorem, lucem, & motum; id Simendes seu Pan virtute suâ fecundatiuâ, vnumquodque iuxta seminalium rationum condiciones excitans, in vberissimam rerum omnium copiam repullulascere

scere curat. Aræ impositus est, quia summo in honore ab Ægyptijs, teste Herodoto, habebatur, thyrsisque Satyriacis, quos & aræ circumpositos vides, teste Pausania, festum eius celebrabant; quæ in Obelisco Pamphilio in Hierogrammatismo Hirci copiosè, profecuti sumus.

Herodotus.
Pausanias.

Porro hanc Thausto-Mendeticam ideam sequitur idealis Ammonis typus, qui aptè per numeros 18, & 19 exprimitur; & Aries est, bisulcam è capite flammam euentilans, cum globo alato, dorso imminente, floreloti intermedio; præcedit hunc figura 18 ingeniculata, tutulo in calathi, cui cucurbita imprimitur, formam spectabilis, manu dextrâ vas Niloticum, sinistrâ pyramidem gestans. Tutulus, vas, & pyramis denotant, hunc calido-humidi præsidem esse, vase humorem, pyramide ignem denotante, in quibus cum totius generationis vis & potestas consistat, rectè præses eius constituitur: ingeniculatus est, quia Ammonis Intelligentiæ minister est: nam ut rectè Iamblichus: *Opifex in electus, qui & veritatis dominus est, atque sapientiæ, quatenus in generationem progrediens oculam, latentium rationum potentiam traducit in lucem, Amun Ægyptiacâ linguâ vocatur.* Atque per Arietem aptè significabatur, igneum animal fecundumque; de cuius multiplici significatione cum in Hierogrammatismo Arietis fusè disseruerimus, ea hic repetere nolimus. Exhibet itaque hoc ideale Schema, quomodo triforme Numen supremum in Ammoniam potestatem primò, & hinc in subdelegatos sibi ministros, ad humido-calidi perfectam actuationem influat. Hinc Sacerdotes mense Pharmuthi, quo Sol Arietem ingreditur, Ammonium influxum in se deriuantes, ampullis Niloticis vario florum frugumque habitu ornatis sacra peragebant, uti in Calendario Ægyptiaco diximus, & hoc loco per floream columnam numero 20 signatam, in qua ampulla Nilotica insistit, exprimuntur.

Figura 18. &
19.

Ammonis
Intelligentiæ
minister inge-
niculatus.

Iamblichus.

Figura 20.

Sequuntur modò figuræ 21 Cynocephali, 22 Hori, cum 23 fonte vitigineo Hecates, & tandem 24 *ισακιο-λεοντοσφύγγη*, cum Canopo quem præfert; quibus indicatur, quomodo triforme Numen influat in aqueæ & igneæ substantiæ œconomiam, & fontanos patres; quomodo etiam inde resultet fons vitigineus, cuius derivatione omnia quæ in Mundo sunt, conseruentur. Quæ ut intelligantur, sciendum est, si ignis & calor in Mundo tantum forent, totum Mundum siccitate perditum iri; contra si sola Mundo humiditas dominaretur, Mundum putrefactione necessario destructum iri. Sapienti itaque consilio à suprema Mente constitutum fuit, ut calidum humido aptè temperaretur, atque adeo Mundus huiusmodi miscellæ temperie conseruaretur; quæ per dicta symbola appositè indicantur. Globus alatus triformis, ut iam suprâ dictum fuit, influxum exhibet; & primò quidem in Solem & Lunam, seu quod idem est, in Intelligentiam Solis & Lunæ, cuius symbolum est Sphynx *ισακιο-μυρρο* seu Accipitriformis, cum Luna in capite, & Aspide inter cornua Lunæ circulo inclusa; qua Solis & Lunæ, siue calidi & humidi, ad Mundum vitalibus influxibus animandum, vnita vis sub ministerio Momphtæ intelligitur; quæ maximè Sole in Leonem ingrediente in Ægypto, uti

Figura 21. 22
24.

Humidi &
calidi tempe-
rie Mundus
conseruatur.

Globus
alatus.
Sphynx Acci-
pitri-Leoni-
formis.

in

Figura 25.
Cenub.

3. 31. m. 17.

alnomm

Cynocephalus cum psilio
Lunaris Genij symbolū.

Zoroaster.
Fons vitigineus.

Limbi sinistri
Tab. Bem.
interpretatio.
Sicut figurarum hieroglyphicarum attendendus.

Idealia schemata Geniorum ignis & aquæ:
Figura.
25. 26. 27.

in Leonis Hierogrammatismo diximus, viget: in terram deriuata vterius actuanda committitur Præsidi Canub seu Canopo ministro Momphtæ, quem figura 24 exhibet; cuius officium est spiritus igneos aquæ substantiæ commistos, per vniuersas mundanæ domus semitas diffundere: quia verò id sine Hori, quem 22 figura exprimit, & Lunaris Intelligentiæ temporum constitutricis mediatione fieri non potest; hinc rectè huius symbolum Cynocephalum sedentem ponunt, cum adiuncto psilio herba, quæ cum folliculis suis caput Simiæ referat, appositè ei adiuncta fuit in sacrificijs ad Genium similitudine rerum attrahendum; de quibus vide Obeliscum Pamphilium fol. 301.; hic enim vti ob duodenum mictum, horas æquinoctiales demonstrat, ita ob sympathiam, quam ad Lunam habet, meritò Lunaris Genij tempus lunaribus operationibus aptum vnà cum Horo constituentis symbolum euasit. Vbi & notandum, figuras 21 & 22, id est, Cynocephalum & Horum, vtrumque vase in manu instructum, contraponi figuræ 24, eò quòd Hieraco sphynx cum Canopo se habeant per modum principij actiui seu formæ, Cynocephalus verò & Horus per modum principij passivi seu materiæ, ex quorum congressu fons 23 vitigineus emergit, liquore vitali omnia alens & sustentans; de quo Zoroaster: *Fons fontium, & fontium cunctorum matrix, continens omnia, vnde affatim exilit generatio multifariæ materiæ, inde tractus præster subtilis ignis flos, Mundorum indens cavitatibus, omnia namque inde, incipit deorsum tendere radios admirandos.* Et deinde Intelligentias paulò antè expositas his verbis describit: *Est enim quoddam intelligibile, quod oportet te intelligere mentis flore; est enim roboris circumquaque lucidi potentia, mentalibus fulgens sectionibus; induta igne ignem vinculorum, ut temperet fontanos crateras, & amore impleat omnia, examinibus similes feruntur, prorumpunt per Mundi corpora.* Quæ omnia amplissimè explicata vide in Sphynge mystagoga fol. 335. & sequentibus; quem quidem fontem aptè Hieromantæ expresse-
runt figura 23 per ampullam sacram aræ impositam, ex qua in duo vasa liquor vtrunque effunditur, fonsque Hecatinus vitigineus appellatur à Zoroastro citato loco, cuius magnus in sacrificijs vsus erat.

Interpretatio Limbi sinistri.

Limbus hic continet varios Hierogrammatismos naturarum compositarum, id est, variè transformatos: in quibus maximè situs attendendus est, vti & in cæteris limbi selidibus; alij enim stantium sedentiumque, alij cubantium, nonnulli currentium, volantiumque situm exprimunt; qui omnes magnam in significationibus suis energiam habent. Sed cum hæc alibi indicauerimus, ijs relictis ad interpretationem nos accingamus.

Limbi itaque præsentis *o* *y* *e* continet Idealia schemata Geniorum ignis & aquæ, & quomodo ijs Vniuersum subsistat. Figuræ numeris 25. 26. 27. signatæ exhibent influxum supremi Osiridis in Mundum sensibilem; Osiridem supremum exhibet Leo sedens, sub Accipitris capite, cum

cum appposito loti flore & perseæ; figura 27 Horum exhibet, id est, Mundum sensibilem, Osiridis, in quod influit, subiectum: herbam Osiriten in manu tenet, quæ est herba semper & folia, & flores, & fructus tenens immarcescibiles; in medio aræ posita spectantur pyramis, cum ramis Acaciæ vasis impositis, aram thyrsis papyraceis ambientibus. Indicant itaque, quod sicuti Sol irradians Mundum hunc sensibilem, omnia animat, nasci flores & fructificare facit; ita radius Mentis supremæ per Leonem Accipitriformem indicatus, robore, vitâ, luce, Mundum intellectualem implet; hic ijs imbutus Mundum sensibilem iisdem imbuit; ad intellectum enim supremæ Mentis omnia siue intelligibilia, siue sensibilia, mirificè mouentur, non secus ac radius Solis mox ac loti florem, ac folia acaciæ percusserit, ea vi quâdam ineuitabili secum trahit. Leo terrestre animal igneum indicat ignem elementarem; sedet, quia potestatem habet in omnia sphaeræ suæ subiecta; Accipitris caput habet, quia ignis elementaris, influxus sui rationes ab igne intellectuali supremæ Mentis, vitæ totius vniuersi arbitro, vti Serpens globo circumpositus ostendit, accipit. Horus ingeniculatus Osiritem herbam ei monstrat, quo gestu indicatur, Mundum supremæ Menti subiectum esse, & veluti principium passuum summo quodam desiderio teneri, ab eodemque varijs rerum formis impleri desiderare, quæ per Osiritem herbam indicantur. Ara cum pyramide, & acaciæ ramis ostendit sacrificij rationem, quâ dicta Numina sollicitantur, sollicitata attrahuntur.

Radius Men-
tis diuinæ
omnia implet

Leo ignem
significat.

Horus inge-
niculatus Osi-
ritem herbâ
tenens.

Porro figura 28 Leo accubans est, Lunari schemate coronatus, cui globus alatus imminet floribus circumdatus. Leo accubans cum vase Nilotico ostendit igneam Intelligentiam nullum prorsus effectum sortiri posse, nisi Intelligentia Lunaris eidem se adiunxerit; in hanc triforme Numen influit potentiam corroborandi & fecundandi humidum in ordine ad generationem rerum, & maximè Nilum respicit; Sole enim in Leonem æstuantissimum ingrediente, humidum exuberat, quo terra exulta veluti refocillatur, corroboratur, & ad generationem rerum disponitur; quod congruè sanè per figuram 29. scil. Ranam aræ impositam, cum phallo dorso eius imminente, exprimitur; Rana enim in sacris Ægyptiorum, vti suprâ expositum fuit, idem quod lutum seu materiam primam imperfectam, formisque vacuam indicat, quæ hæc Intelligentiâ Lunæ-Solari illustrata omnigenis formis repletur, & fecundatur, vti phallus monstrat.

Figura 28.
Leo accubans.

Figura 29.
Rana.

Sequitur figura 30 Sphynx quadruplici alarum vestitu spectabilis, quarum duæ expansæ volatum, aliæ duæ compositæ quietem indicant. Per Sphynxem seu Lynxem Intellectus supremus indigitatur crateris Hemphæi præses; per alas expansas intellectus vitalissimi volatus, quo in vniuersa Mundi membra intimè penetrat, indicatur; per compositas alas quies & immobilitas notatur, est enim supremus Intellectus sine motu omnia mouens, sine volatu omnia penetrans, sine loco omnia locans, sine discursu omnia percurrentes; ab hac, vti figura Horæ 31 indicat, Mundus sensibilis omni vitalium influxuum genitura repletur; quæ apertè

Figura 30.
Sphynx.

Figura 31.
Horus.

Iynx Verbū
diuinum.

Aristoteles.

Figura 32.
Léontosphynx

Figura 33.
Ibis cum glo
bo alato.

Figura 34.
Aspido-
sphynx.
Figura 36.
Meleagris.

Aspido-
sphynx quid
significet.

Figura 35.
fons vitigi-
neus.

per vas Niloticum, Serpentem ex fronte emergentem, & bisulcam flam-
mam innuuntur; atque adeo quæcunque in Mundo sensibili continen-
tur, vti exemplaris primi signaculo imbuta sunt, ita ad idem, in Loto-
metræ siue Heliotropij morem vertuntur. Vocatur & hæc Iynx, ver-
bumque diuinum est, quod omnia perfectibilia perficit, quia omnia effi-
cit: creat enim omnia principia essentiae cuiuslibet entis, vtpote actor
Vniuersi, atque vtriusque Mundi; nam vt rectè l. 10. c. 1. philosophiæ
Ægyptiacæ legitur, singulis pro gradus capacitate vitam, potentiam, &
dignitatem infundit, vnde ens quantò illi propinquius, tantò capacius est;
quare omnium capacissimum necessariò illi dignitate substantiæ, & perpe-
tuitate constantiæ immobilitatisque propinquissimum est; quod medium
inter authorem primum, productaque cætera existens, præ omnibus, &
ante omnia influxum vitæ ac dignitatis suscipit, quem deinde reliquis in-
ferioribus infundit; hinc non sine ratione hanc Iyngem sequitur Leon-
tosphynx Leonino corpore, & Accipitrinâ facie, alisque conspicua, in
morem currentis, sinistrâ obelum, dextrâ prostratum sibi Serpentem te-
nens; quo aptè indicatur supremi Intellectus, & ignis archetypi, in
ignem Sidereo-elementarem influxus idealis; ita vt per Accipitris fa-
ciem ignis sidereus, per Leoninum verò corpus ignis elementaris & ter-
renus indicetur, obelo vim radiorum denotante; quo quidem influxu
vitalium operationum seminaria per serpentem prostratum indicata,
aperiuntur: nam vt citato loco Theologiæ Ægyptiacæ legitur; *Iynx
continet lumen roburque veritatis maximum in essentia spiritali simplici absolu-
taque, quod verò inferius sequitur, roboris honorisque gradu existit luminis pau-
cioris propinquiorisque corporalitati perfectæ compositionique veræ.* Hæc Leon-
tosphynx, vtpote naturæ magis hylæ, semper sibi comparem Intelli-
gentiam requirit, quæ mox sequitur numero 33 signata, & est Ibis cum
globo alato, in quam archetypum triforme Numen vim humefactiuam
infundit; adeoque Leontosphyngi necessariò coniungitur, vt sine ea ef-
se non possit; hinc enim totius vegetabilis naturæ systema gubernatur
& regitur; quæ per fasciculum herbaceum floribus plenum Ibidi appo-
situm innuuntur.

Sequitur figura 34 ἀσπίδοςφύγξ alis expansis, erecto corpore, & ex
Aspide & humana facie mirè transformata; quæ insequi videtur figuram
36 Meleagridem, demissis alis, & vestitu reticulato expressam, pedibus
præferens sceptrum ex loto & penna compositum, globo serpentifero il-
li imminente. Per Aspidosphyngem, vitæ, caloris, motusque exprimi-
tur præsidium; per Meleagridem subiectam eidem, feminalium ratio-
num præses Intelligentia notatur, desumptâ similitudine à varietate,
quam præfert, & à macularum varietate quâ corpus eius imbuitur: in
hanc enim Aspidosphynx influens, varietatem rerum quæ in Mundo
conspicitur, efficit: hinc quoque fons vitigineus originem sumit figura
35 expressus; qui per aræ impositam phialam expressus, dum aquam
vtrinque in subiecta vasa fundit, mox vegetabilem genituram in summam
luxuriam prouocat: Crucem habet superpositam, vti & fons supra ex-
pli.

plicatus, numeroque 23 signatus, quâ in quadruplicis Mundi faciem diffusio notatur; quâ vniuersam naturam irrorat, aptè per Crucem, id est, denarium numerum indicatam, vt in Arithmetica docuimus. Hinc Sacerdotes ad vitales Aspido-sphyngis, Meleagridisque Intelligentiæ influxus attrahendos, hunc eundem fontem in sacris adytorum festiuitatibus, non sine occultis mysteriorum significationibus studiosâ præparatione adhibebant, vti suo loco demonstrabitur; est enim hic, teste Zoroastro, fons fontium, vitali fecunditate plenus; solo Deo nutriente silentio colendus.

Interpretatio inferioris Limbi.

Limbus inferior continet idealia decem Deorum coniugia, eorumque operationes facultatesque, quibus Vniuersum administrant. Videbis hîc semper iuxta singulas figuras lotometræ, perseæ, & acaciæ folia; quæ cum conuersionem inferiorum ad superiora significant, nil amplius hîc dicam de illis, cum ea omnia in antecedentibus explicata sint.

Primum coniugium est Aspido-sphyngis cum Horæa Potentia num. 37 & 38 signata; quorum significata in antecedentibus exposita sunt.

Secundum coniugium est Horæ Intelligentiæ cum Momphta; intelligebant autem per Horum & Momphta, vt iam sæpe expositum fuit, vim illam Archetypi, vti globus alatus indicat, corroboratiuam in potentias terrestres agentem, seu Solis supramundani igneam vim, quâ in humidum, illud promouendo, agit, quâ terra imprægnata veluti ex diuturna tabe conualescit, & confortata ad fruges ferendas apta redditur; quod quidem ideale coniugium apprimè figuræ 39. 40. 41. exhibent, vbi Horum reticulatâ veste tectum, capite pueri, veluti lecto quodam incubantem intuemur, cuius lecti anterior spondæ pes Leoninus est, & capiti Leonino ita coniungitur, vt vnâ statuam conficere videantur; posterior verò lecti sponda, posteriorem Leonis pedem refert, cauda in Lunæ sextilis figuram reflexa; sub lecto verò tres Canopi siue hydriæ polymorphæ ponuntur, quarum prior humano, altera Accipitrino, tertia Canino vultu insigniuntur. Quæ omnia nihil aliud significant, quàm descensum triformis Numinis, vel animæ Mundi, in Horum seu Solem, & Solis in Nilum per virtutem Leoninâ Momphta, qua igneo cum humido coeunte in lecto Mophtæo, omnium rerum genituræ excitantur, & ad rerum generationem disponuntur. Lecti huius Mophtæi affecclæ & custodes sunt Canub *αἰδὲς ἐγὼρων*, Osiris *ἰεὺς ἰεὺς* Niloticus, & Anubis *ἄνυβις ἐγὼρων*, Nilotici Genij. Per Anubidem prouidentia & custodia; per Osirin Niloticum vis Lunæ mixta Sole, siue Osiris, seu Nilus cum Isi seu terra; per Canub beneficus humidi Genius, teste Plutarcho, indicantur, & Horapollo his verbis testatur: *Tres autem hydriæ posite aut cælum, aut terram, quæ aquæ copiam scaturiat, Nilum similem cordi facientes, linguâ prædito; cordi quidem, quoniam princeps hæc apud illos habetur totius corporis pars, vti Nilus totius Ægypti dux est & princeps; linguæ autem, quod*

Inferioris
Limbi tab.
Bemb. inter-
pretatio.

Idealia decem
Deorum con-
iugia.

Figura 47. &
38. Aspido-
sphyngis cum
Horæa Poten-
tiæ coniugium

Figura 39. 40.
41. coniugium
Horæ Intel-
ligentiæ cum
Momphta.
Horus lecto
incubans.

Lecti Mom-
phtæi affecclæ

Plutarchus.
Horapollo.

hæc perpetuò in humido esse gaudeat. Quæ omnia tùm vasa Canopica exhibent in cordis linguæque figuram protuberantia, tùm flos loti cum persea folio, quorum illa cordis, hæc linguæ speciem exprimit, luculenter indicant. Ex hoc enim mystico coniugio materia prima, seu lutum mysticum per Ranam aræ impositam significatum, etiamsi ex se & sua natura imperfectum, ignobile, & ἀποροον existat, hoc tamen vitali influxu fecundatum, totum omnigenis formis relucet. Mundus enim sensibilis per ingeniculatam statuam 41 significatus, præter humidum maxime ignei & calidi est appetens, eoque imbui gaudet; hinc supplicare videtur; hinc pyramidem ignis notam, & Ranam, Horomomphtæ ostendit, & quid appetat, occulto gestu innuere videtur.

Figura 42. 43
44. coniugium
Mentis Mne-
uiæ cū Horo.
Bos Mneuius

Tertium coniugium est Mentis Mneuiæ cum Horo crateris Hemphthæi præside; quæ numeris 42. 43. 44 indicantur. Bos Mneuius Vniuersum, ut alibi fusè ostensum fuit, significat; cuius dorso expansis alis incubat Meleagris, Mens videlicet Vniuersi dominatrix: Ideas enim à triformi Numine sibi inditas, indit Vniuerso. Atque huius ministerio fons seu crater Hemphthæus, id est, supremi Numinis Mundis aperitur, vnde bonorum omnium abundantia, quorum bonorum dispensatorem agit Horæus Genius numero 44 expressus Mneuiæ Mentis minister; hic enim humidum, quod ex supramundano cratere hausit, in omnia Mundi membra diffundit, uti ex operatione patet.

Figura 45. 46
coniugium
Mentis Ibiacæ
cum Mom-
phtæa

Quartum coniugium est Mentis Ibiacæ cum Momphthæa Intelligentia; quæ per numeros 45 & 46 indicantur; quo iterum mediante triformis Numinis influxu humidum, igneo ad generationem rerum miro modo coniungitur; humidum, cui præest Ibis *videtur* cum vase Nilotico, quod pedibus tenet, figura 45 exhibita notat; ignem verò Leo, virili facie sedens, alisque conspicuus innuit. Sed hæc supra quoque fusius explicata vide.

Figura 47. 48
49. Navis
Ammonia.

Aries biceps
Ammonem
refert.

Quintum Navis est Ammonia, quo Ammon & Horus coniuncti, per Vniuersum delati, id fecunditate replent. Ammonem fecunditatis præsidem refert Aries biceps bisulcâ flammâ fulgens; Horum navis gubernatorem exprimit figura 47. Aries biceps est, quia tùm superiorem, tùm inferiorem Mundum respicit; nam ut rectè in Hierogrammatismo Arietis Obelisco Pamphilio fol. 273 docuimus, non tantum Ammun latentium rationum arcanas vires in Mundo superiori intellectuali disponit, sed & caloris Mundani, quo generationes rerum in Mundo per ascensum descensumque perpetuum promouentur, in Mundo sensibili curam habet; vnde non sine causa biceps pingitur cum flamma in capite bisulca, quæ igneæ virtutis calorisque diffusionem notat tùm in dicto superiori, tùm inferiori Mundo. Sed de hisce fusè citato loco in Obelisco Pamphilio. Puppis nauigij Accipitrino capite, & tutulo ei imposito fulget, quo Horus & Ammun indicantur esse lucis, igneique caloris per vniuersi Mundi penetralia, vectores; quæ operationem suam effectusque sortiuntur constitutis temporibus, quæ per appositum quadrantem Astronomicum innuuntur.

Sextum

Sextum coniugium Momphto-Mendesiæ Mentis indicant figuræ 50 & 51; Momphtam figura 50, Mendetem verò Hircus aræ impositus notat: quo sicuti in Ammone fecunditas calidi seu ignei, sic in Hirco humidi denotatur fecunditas; quæ Momphtæ Nilotico, Leonino caloris humidi præsidii coniuncta, fecunditatem inferioris Mundi demonstrat.

Figura 50. & 51 coniugium Momphto-Mendesiæ Mentis.

Septimum coniugium Lunæ-Solare, per figuras 52 & 53 exprimitur, ubi Horus bisulcam flammam capite, manu sinistrâ pyramidem gestans, Ibin Lunari charactere insignitam respicit. Vbi nota, Ibin hoc loco non Lunam hanc materialem significare, sed supramundanam Intelligentiam, immediatè triformis Numinis influxui, uti globus alatus monstrat, subiectam, cui Horus subest, & ab ea humido ideali repleri ipso gestu suo appetit; cum sine humore ignea substantia subsistere minimè possit. Quod verò Ibis Intelligentiam Lunarem notet, in Obelisco Pamphilio fusè ex omnigena eruditione expositum est. Quomodo verò hos Genios in sacris attraherent Sacerdotes, tutulus figuræ 54 indicat.

Figura 52. 53 & 54 coniugium Lunæ-Solare. Ibis Lunæ-formis significat Intelligentiam Lunarem.

Octauum coniugium, quod numeri 55 & 56 indicant, est Anubicæ Mentis cum Mente Lunæ-solari Cynocephala; hæc Intelligentia ideali à supremo Numine sigillo insignita temporis præesse dicitur, quo unicuique ipsi proprium congruumque influxum præstat: nam, ut Horus ait, Cynocephalus horas mictu metitur, coniunctionis Solis & Lunæ tempus cognoscit, ad exortum sideris gaudet & exultat, contrà, occasu luget & tristatur; ut proinde non sine ratione Mentem horum præsidem per Cynocephalum expresserint. Figura verò 55 Anubin exhibet, cuius munus est, ut quæ Cynocephala Mens iuxta tempus unicuique proprium sapienter disposuit, Anubis sagaci consilio, & inventionum industriâ in Mundi bonum conuertat; unde ad hosce Dæmones siue placandos, siue aduocandos, varijs herbis, floribus, frugibus, teste Pausania & Simocato, in sacrificijs utebantur Sacerdotes, quæ ara 57 fasciculo florifero exornata fatis indicat.

Figura 55. 56 & 57 coniugium Anubicæ Mentis.

Horus. Cynocephalus significat Mentem Lunæ-Solarem.

Pausanias.

Nonum coniugium est Animæ Mundi cum Mundo sensibili. Animam Mundi notat figura 59; sensibilem Mundum figura 58. Anima Mundi, siue Spiritus Vniuersi, ex Scarabæo constat & capite Hori, chelis tabulam continente, in quo literis Coptis legitur verbum $\Phi\lambda\delta$ & per Scarabæum significabatur firmamentum, per quinque circulos collo annexos quinque planetæ, per caput Hori Sol, per Lunarem figuram capiti impositam Luna, per Crucem circulo impositam Elementa; quibus quidem nihil aliud nisi spiritus memoratus, omnia Mundi membra, virtute suâ penetrans, animans, & amore connectens, innuitur. Verum cum hunc Hierogrammatismum integro tractatu in Prodromo Copto, alijsque huius Operis locis iuxta singulas partes exposuerimus, eò Lectorem curiosum remittimus. Continet quoque sensibilis Mundi, iuxta cœlestium globorum ordines, dispositionem, uti ex citatis locis patet.

Figura 58. 59 coniugium animæ Mundi cum Mundo sensibili. Scarabæus.

Figura 60.
Mens Sothiaca
ca.

Limbi dextri
lateralis tab.
Remb. inter-
pretatio.

Numina apo-
tropæa seu
auerrunca.
Figura 61. &
62. Genius
Horæus, &
Ophionia
Mens.

Figura 63.

Figura 64. 65
& 66. Accipi-
ter sacer.

Figura 67. 68.
& 69. Horæus
& Niloticus
Genius.

Horæus.
Figura 70.
Anubis.
Herba

ἄνθος

ἄνθος

ἄνθος

Decimum. Sequitur Mens Sothiaca, siue Canicularis, numero 60 si-
gnata, custos omnium; de qua in præcedentibus fusè actum est.

Limbi dextri lateralis interpretatio.

Continet hic Limbus Numina apotropæa siue auerruncatiuâ vi pol-
lentia; quâ quicquid in Mundo excessu vel defectu peccatur, eo-
rum ope ad mediocritatem deducitur. Figura 61 Genium Horæum in-
dicat, Ophionia Mentis, quæ figurâ 62 exprimitur, excessum temperan-
tem; cuius symbolum loti flos est, cuius fructus eius naturæ est, vt si Soli
semper foret expositus, siccitate nimia destrueretur; contrâ, si semper
sub aqua lateret, nimia humiditate vis eius suffocaretur; hinc de die So-
lis motum affectans, ad eius præsentiam, humore sub aquis contracto exui-
tur; & nè omni prorsus humido priuetur, sub noctem veluti maceran-
dus denuò aquam petit, donec æquali caloris humorisque temperamen-
to perfectionem suam consequatur. De figura 63, quæ eadem est cum
figura 30, cum iam dictum sit, ad citatam figuram Lector accedat.

Fig. 64 Accipitris vultu, amictu humano, & Dschemate capiti im-
posito spectabilis, secespitam manu dextrâ tenet, sub gestu minatorio,
quo Agathodæmonem Orimazium fugare, siue lucis & calido-humidi
superflua in Vniuerso, quod per Bouem Mneuium indicatur, rescare
videtur constitutis temporibus, quadrante appposito significatis; de quo
passim tùm toto hoc Opere, tùm in Obelisco Pamphilio dictum est. Ori-
mazis character Lunari cornui superpositus A, Agathodæmonis nota est,
vt alibi diximus; Luna Accipitris coniuncta vultui coniunctionem no-
tat Solis & Lunæ, quâ plerumque magnæ in Mundo alterationes contin-
gere solent, Arimaniâ quâdam virtute referto, quam secespitâ seu cultro
sacro Orimazes lucis & vitæ dominus in Mundi bonum interimit: ac
proinde hunc Agathodæmonem Sacerdotes sacris operaturi titulo vene-
rabantur, pennis Accipitrinis, stellâ, bouinis cornibus, & perseæ folijs
compacto, vti tutulus figuræ 65 monstrat.

Fig. 67 & 69 sequ. quarum illa Horæum, hæc Niloticum Genium sub
Ibidis forma signat; indicantque Niloticum incrementum Horæo Dæ-
mone ad temperiem redigi; cuius sicut excessus vel defectus necessariam
insect penuriam, ita temperies summam fecunditatem; innuuntque hoc
occultissimo sanè symbolo Lunariæ herbæ Ibidi appposito, quam quinde-
cim folia ad plenilunium vsque singulis diebus proferre, totidemque
vsque ad Nouilunium perdere tradunt; quod si plura aut pauciora ru-
lerit, pro certo habent, intemperiem inde secuturam notabilem. Hinc
Sacerdotes in sacris ad hosce Genios placandos tria vasa Nilotica, teste
Horo, ponunt; in quorum vno flos conuoluuli heliotropij symbolum est
vtriusque Agathodæmonis attrahendi aptum, vt in hieroglyphicis her-
bis docuimus.

Figura 70 Canino capite transformata Anubin signat, quæ manu
herbam sustinet, quam ἄνθος ἄνθος ἄνθος Ægyptij, Hierophantæ ἄνθος ἄνθος ἄνθος
san-

sanguinem Martis dicunt; & ita dicitur, quòd adustam, torridam, seu Martiam bilem frigiditate atque humiditate suâ mirificè temperet; de qua consule tractatum de herbis hieroglyphicis.

Figura 71, ex Scorpione & homine composita, indicat malignam in Sole latentem adustiuamq; potentiâ per Scorpionem indicatam, quam Anubis Genius *Ἄνουβις*, & Osiridis custos, dissipat atque profligat, cuius herba Motmutin symbolum est. Momphtæa verò Potentia per n. 72 indicata, terrenum corpus humore nimio prægrauatum sentiens, immoderatum Solis feruorem, radiosque adustiuos in id deriuat, quò fit, vt Sol feruore nimio vacuatus, Momphtæa verò substantia feruore Solis superfluo incisa diminutaque, nimio humore liberetur, atque adeo vtrique temperies inducatur. Est enim hoc vnicum naturæ medicamentum, quo venena caustica subinde in vsus à natura intentos assumuntur; neque enim quidquam, vti Proclus ait, adeo in natura superfluum est, quod non in alterius mundani corporis defectum substitutum, in eius emolumentum cedat, vti alibi tractatum fuit: quæ omnia sapienti consilio apotropæi Genij administrantur.

Figura 73 & 74 Horum exhibent, qui Hippopotamum floreo virgulto immorantem, configit; quo *ἀντιχρῖα* inter Horum & Typhonem indicatur: Hori enim & Osiridis *ἀντίθεον* Numen Typhonem exprinere volentes, Hippopotamum pingebant: eum enim hoc animal nocium cognoscerent, & ad damna inferenda natum; præterea astutiâ & impietate immane, perfectè Typhonis naturam exprimeret; Typhonem per id ab Horo seu Osiride domitum confixumq; haud incongruè notabant; per Osirin siquidem Nilum, per Typhonem vim illam malignam, putridam, perniciosam, quâ segetes frugesque inficerentur, occultè innuebant, quam siue Horus, siue Osiris Nili apotropæus Genius conficiebant. Sed vide, quæ de Hippopotamo vberius in proprio Hierogrammatismo disseruimus in Obelisco Pamphilio.

Atque hæc est summa tabulæ Islacæ, siue Theologiæ Ægyptiacæ, cuius reconditi sensus, vt paulò fusiùs enuclearentur, per totidem Capitula eos exponendos duxi, nè quicquam ad reconditam eruditionem necessarium omisisse videremur.

Figura 71. &
72. Homo-
scorpius.

Proclus.

Figura 63. &
74. Horus
Hippopotamū
configens.

Auctarium de sensu Anagogico, Magico, Ethico, alijsque vsibus, quibus seruiebat hæc Tabula.

§ I.

De sensu Anagogico sub tabula latente.

Anagogicus
sensus tabule
Bembinæ.

Mundus qua-
druplex Ægy-
ptiorum.

Archetypus.

Media regio-
nis tab. Bem.
schemata
sunt specula
diuinarum
virtutum.

Suprema
regionis tab.
Bemb. sche-
mata sunt
diuinarum
intellectionū
Ideæ.
Infima regio-
nis tab. Bem.
schemata
sunt fontani
Patres.
Limbus tab.
Bemb. conti-
net Ideas in
Mente diuina
existentes.

QVadruplicem Mundum Ægyptios statuiffe, varijs passim locis huius Operis docuimus, videlicet Archetypum, Intellectualem, Siderium, & Elementarem; quibus tota rerum vniuersitas continebatur. Archetypus Mundus, diuinus, infinitus, immutabilis, æternus, incorporeus dicebatur intellectus diuinus triformis Numinis, omnes inferiores reliquos Mundos in se sub vnitæ naturæ simplici & essentiali, continens, vtpote ex quo tanquam vena rerum omnium creatrice, quicquid est, fuit, aut erit, procedit; è cuius immensæ bonitatis Oceano cuncta profluunt, cuncta existunt, cuncta animantur, cuncta conseruantur; in cuius intellectu omnes Mundi, tam intellectuales, quam sensibiles, sub idealibus & archetypis rationibus ita vnitæ existunt, vt nihil in rerum natura sit, aut esse possit, quod non ibidem tanquam effectus in sua causa lateat. Quæ quidem omnia symbolis materialibus vario figurarum contextu coagmentatis, abditisque similitudinum catenis, in hac tabula exhibentur: quam emanationum congeriem primò pantamorphia Mundi natura, seu fundum paternum ex tribus triadibus constitutum ante omnia participauit, vti schematismi sacri mediæ regionis tabulæ exhibent; quæ quidem nihil aliud sunt, quam diuinarum virtutum specula, quæ in intelligibili archetypo elucescunt; idealiumque notionum signacula, quibus primæ post Deum mentes insigniuntur, vt ad diuini exemplaris normam operentur. Ab his duodecim Mundi Rectores in suprema tabulæ regione contenti, omnes influxus participant; & in archetypo nihil aliud sunt quam diuinarum intellectionum ideæ, à bonitate & pulchritudine infinita emanantes, iuxta quas inferiora administrant. Sequuntur fontani Patres, portarum magnarum Vniuersi conseruatores, qui omnes in inferiori regione tabulæ exhibiti, iuxta ideas in Mente paterna existentes, influuntur, influxumq; Mundi plagis communicant. Limbus autem continet ideas in Mente diuina existentes, quibus omnia Mundorum particularia respiciuntur, vt dictum est. His autem omnibus nihil aliud indicant, nisi concatenationes entium à supremo vsque ad infimam materiam. Quomodo autem per occulta symbola id demonstretur, videamus.

Notum est ex Theologia Ægyptiorum, omnia quomodocunque bonum

num participantia, primum præcedere bonum; quod quidem nihil aliud est, quàm ipsum bonum illud, quod omnia appetunt, ultra quod, uti nulum aliud ens est, ita neque bonum; prima videlicet causa causarum; hæc verò causa sine bonitate nec consistere, nec concipi ullâ ratione potest, cum bonum sit diffusivum sui, unde rerum omnium productio; producere autem minimè posset, nisi in se contineret omnium rerum productorum, tum producendorum multitudinem, cum nemo quod non habet, dare possit. Quæ omnia pulchrè per Lotometram Loti, Acaciæ, Heliotropia, Persæ flores & folia, quæ occulto quodam motu ad cœlestia corpora feruntur & conuertuntur, quibus tota tabula referta est, innuuntur. Hinc apertè patet, omnia esse in Deo, Deum in omnibus omnia, omnia idem in omnibus, & quodlibet in quolibet; siquidem in Mundo Angelico seu Intellectuali eadem sunt entia, quæ in Mundo sensibili, sed spiritali & invisibili modo; in archetypo Mundo diuino, supramundano, increato, infinito, incomprehensibili, tum Angelicus, tum Sensibilis vnum sunt, & simul, modo diuino & perfectissimo. Infima, ergo monstrant superna, corporalia declarant intellectualia, & invisibilia, per ea, quæ facta sunt, conspiciuntur. Atque hæc causa fuit, cur Ægyptij sensibilibus inferioris Mundi simulachris, variâ transformatione constitutis, vti sint: nam per inferiorum & terrestrium naturas & proprietates Ægyptij ascendebant in naturas & proprietates superiorum & cœlestium; sunt enim hæc inferiora externa & visibilia exemplaria, superiorum notæ, & invisibilium interiorum symbola, quibus à corruptibilibus ad incorruptibilem entium virtutes traducebantur: nouerant enim, totam creaturam, & hanc vastam Mundi machinam, in qua Creator omnium Deus invisibilis nobis se videndum, audiendum, gustandum, odorandum, & tangendum exhibet, nihil aliud esse, quàm vmbra Dei, & interni paradisi figuram & ectypon; quod verò in archetypis omnia invisibili & spiritali modo, quæ in Mundo sensibili, corporeo induta amictu apparent, contineantur, ipsum naturæ lumen ijs probabat. Cum enim quadruplicem Mundum statuerent, Archetypum, Intellectualem, Sidereum, & Elementarem, vnumque in altero intuerentur; inferiores à superioribus regi, viriumque suarum influxus suscipere necessarium cognoscebant, ita ut ipsa Archetypa & Opifex omnium Mens per fundum suum primò, deinde per Deos secundos, id est, Intelligentias, cœlos, stellas, elementa, animantia, plantas, metalla, lapides, infinitæ potentia suæ virtutes exinde refundat; adeoque per continuum ascensum descensumue, nunc ex Deo ad creaturas, ex intellectualibus ad externas formas, veluti à centro ad circumferentiam deuoluebantur; modò ex infimis rerum aspectabilibus formis ad invisibiles formas veluti ex circumferentia ad centrum ferebantur; adeoque vel in vno seminis grano totum Vniuersum intuebantur: sicuti enim in vno invisibilis seminis grano arborem totam, cum radice, trunco, ramis, folijs, floribus, fructibus complicatam intuebantur; ita in Intellectuali natura omnium inferiorum rerum formas & semina modo spiritali seu intellectuali om-

Bonum primum & im-
participatum
Deus.

Deus omnia
continet. &
est omnia in
omnibus.

Inferiora con-
tinentur in
superioribus.

Ægyptij per
inferiora
ascendebant
ad superiora.

Mundus visi-
bilis vmbra
invisibilis
Dei.

Inferiora à
superioribus
gubernari in-
telligebant
Ægyptij.

Angelus omnia in se complicat, sed modo Angelico.

Deus tanquam prima omnis causa continet omnia.

Omne causatum manet in sui causa, progreditur ab ipsa, conuertitur ad ipsam. Rerum omnium productio à Deo.

Superiora in inferioribus, & hæc in superioribus.

Proclus.

Fœcundatiua vis Dei in omnibus, modo illis proprio.

Aristoteles.

plicata contemplabantur; cuius rei symbolum erat phallus toties in tabula exhibitus, quem Intellectualis Mundi simulachra præferunt, vel appositum habent, quo res omnes seminalibus rationibus refertæ indigebantur: Angelus enim omnia secum gerit & habet, Angelico & spirituali modo, imò totam Mundi machinam in se complicat; imò quicquid natura, & ars per naturam potest, id etiam Angelus supra naturam & artem constitutus & eleuatus, præstantiori modo potest. Cum itaque talis sit Angelus, certè primam & supremam causam, ex seipsa existentem, independentem, omnia secum inuisibili & incomprehensibili modo, in diuinitatis suæ abyssu, & in fontali vnitæ simpliciissime complicare censeretur debet, tanquam eum, qui est omnia in omnibus, prima scilicet & vltima rerum causa; omne enim causatum, ut Ægyptij loquuntur, manet in sui causa, & progreditur ab ipsa, & conuertitur ad ipsam, ut flos loti ad Solem; cum omnis progressus per similitudinem secundorum ad prima efficiatur. Nam à supremo intellectu per fundum suum paternum, primò prodijt lux, id est, Angelicus Mundus; ex luce illa inuisibiles rerum virtutes, quas nonnulli astra vocant; ex astris Mundus sensibilis ex quatuor Elementis compositus; & sic omnia sunt in omnibus suo modo, & vnum manet in altero, sicut semen in arbore, & arbor in semine; omnia corpora seu elementa visibilia sunt in astris inuisibilibus seu spiritualibus elementis, & astra sunt in corporibus; astra sunt in Angelis, & Angeli sunt in astris; Angeli sunt in Deo, & Deus est in Angelis. Sicuti igitur in Deo omnia sunt diuinè, & in Angelis angelicè; ita in Mundo sunt omnia corporaliter, & contrà. Tota Mundi machina in Deo est, Deus in Angelis Angelus, in astris astra; & sicuti semen est arbor complicata, & arbor est semen euolutum; ita Deus est Mundus complicatus, & Mundus, ut ita dicam, Deus euolutus. Nam ut rectè Proclus: *Omni diuini ordinis proprietates per omnia permeat fœcundat, & dat seipsum omnibus deterioribus generibus.* Id est, in suprema omnium Mente, vis fœcundatiua v. g. est in Angelis, suo modo, in animabus, in cœlo, elementis, & ex his compositis, animalibus, plantis, lapidibus, cœterisque entium gradibus, in singulis suo modo; desert enim vnumquodque à propria proxima causa proprietatem, secundum quam illa substantiam sortita est: lapis enim fœcundatiuæ virtutis est particeps, in quantum ei multiplicari conuenit materiali fœcunditate; planta verò eiusdem particeps est vitaliter, animal sensitiuè, cœlum motiuè, anima rationaliter, Angelus intellectualiter, Deus superessentialiter, vniiformiter, & diuinè, & vniuersa series eandem habet potentiam ab vna diuina causa, vti Theologia Ægyptiorum l. 10. c. 2. ostendit. Idem dicendum est de reliquis diuinis emanationibus; omnes enim diuinarum progressionum series ad ipsarum principia assimilantur, circulum sine principio & sine seruantes per conuersionem ad sua principia; quæ omnia in tabula per artificiosum occultissimorum symbolorum contextum, vti exposuimus, indicantur. Atque hæc ita sensisse Ægyptios, Theologia ipsorum à Platone discipulo primùm exposita, & ab Aristotele conscripta his verbis l. 8. c. 3. ostendit.

ostendit. Dicimus itaque quod Mundus hic sensibilis totus est imago alterius; quare cum iste sit viuidus, tanto magis oportet alterum illum vivere; si enim hic exstat perfectus, ille etiam perfectior, siquidem immittit illi vitam, potentiam, perfectionem, & perpetuitatem. Quod si Orbis supremus est summè absolutus, procul dubio etiam entia illius absolutiora sunt cæteris hic existentibus. Illic igitur superstant alij cæli adepti virtutes stellares, quales cæli huius Mundi, præterquam quod illi sunt altioris speciei, lucidiorisque ac maioris, neque inter se distant, sicuti isti, sunt enim incorporei; illic quoque existit terra, non inanimata substantia, sed viuida sunt in eo animalia, cuncta naturalia terrestriaque, quæ istic, sed alterius speciei & perfectionis; sunt plantæ sativæ, hortensesque & aquæ profluentes, ut animata; sunt item animalia aquatica, sed nobiliora; illic existit aër, in eoque animalia propria simpliciter viventia, atque omnino immortalia; & tamen si animalia quidem illa sint his connaturalia, sunt tamen honorabiliora, utpote intellectualia, perpetua, atque inalterabilia. Quod si quispiam obijciens dicat, unde Mundo superiori insint plantæ cæli, reliquaque prænarrata; Respondebimus, Mundo superiori perfecto inexistere omnia, quoniam in eo fuerunt à primo Authore, absolutoq, atque inexistente producta; adsunt igitur ibidem intellectus animæq, omnes, nec subest defectus, qualis indigentia & corruptio; siquidem entia illic sunt plena ubertate, robore, & collatiuitate, utpote sublimita in vita, & ab vno fonte coorta, ac insignita vna qualitate complexa omnes alias, ut sapores dulces, odores suaves, colores perspicuos, sonos harmonicos, res tactiles, cæterasque perfectiones; neque ibidem partes se inuicem vexant, neque inter se miscentur, neque mutuò se corrumpunt; verum seruantur singulæ perfectè secundum rationem optimam habitus essentialis discretæ; cumque sint simplices, continent tamen multas rationes absque intima pluralitate sui & augmento, quali multiplicantur augenturque corpora. Hucusque Theologiæ Egyptiacæ Author; sed non omnia quæ hic dicit, probanda sunt.

Mundus visibilis imago invisibilis.

Inferiora excellentiori modo sunt in superioribus ex Aristotele.

§. II.

De usu Idearum huius Tabulæ, & emolumento inde in Medicina, Physica, Astrologia, Ethica, emergente.

Idearum tab. Bemb. vsus & vtilitas.

UT præclaræ & eminentissimæ naturæ sunt Idææ, ita plurimas & eximias per eas Egyptij cognoscebant utilitates; quæ omnes in tres gradus, iuxta triplicem tabulæ regionem, distinguuntur. Primus pertinet ad mentem increatam; secundus ad ordinem rerum, positemus ad hominem. Si ad primum conuertimur, Idææ ad mentis cognitionem, & functiones munerum eius plurimum conducere videbimus; Mens enim in se conuersa per Idæas cognoscit omnia, cognoscens producit, productaque curat & seruat; demptis Idæis, nec de cognitione diuinæ Mentis, nec de rerum ab ea dependentium statu, nec de prouidentia rectè

Idææ tab. Bemb. tres gradus.

Primus gradus pertinet ad Mentem increatam.

Secundus gra-
dus pertinet
ad ordinem
rerum.

Ideæ confe-
runt ad nexū
rerum.

Magia natura-
lis apud Ægy-
ptios originē
duxit à cogni-
tione sympa-
thiæ & antipa-
thiæ rerum.
Ideæ confe-
runt ad gene-
rationē rerū.

Tertius gra-
dus pertinet
ad hominem.
Ideæ conferunt
ad intelligē-
dum.

Ideæ confe-
runt ad diui-
nationem
iuxta Ægy-
ptios.
Plotinus.

Materiam
duplicem
inesse rebus
putabant
Veteres.

sentire possumus. Si cum Ægyptijs secundum gradum consideramus, inueniemus fatum & leges ab Ideis duci immutabiles: cum enim in natura sit constans & rectus ordo, non casu ei conueniens, debet ab ordine aliquo primo, firmo, constanti & immutabili is dependere; huiusmodi est ordo Idearum in prima Mente. Insuper multum Ideas conferre putabant ad nexum rerum quæ ab ijs pendent, ad ascensum descensumque graduum naturæ, & consequenter ad antipathiam & sympathiam singularem Mundi partium, quæ non sine admiratione à nobis conspiciuntur. Ex qua sympathia ducit ortum magia naturalis; quæ apud Ægyptios Sapientes nullo non tempore in summo pretio fuit. Præterea conferunt Ideæ ad generationem rerum; non enim semina gignerent animalia, aut plantas, nisi vim formandi, ut paulò antè probatum fuit, includerent; eam autem non includerent, nisi ab anima reciperent; ab anima eam recipere non possunt, nisi in ea contineretur; non contineretur, nisi eam reciperet à mente munere Idearum, Mens demum ab ipso vno Idearum capite. Accedit, quòd initia rerum mortalium prima debent esse æterna, alioquin non essent initia; non autem darentur propria rerum principia æterna, nisi darentur Ideæ. Insuper conducunt Ideæ, ut res, quæ in materia sunt umbræ, alicubi verè sint; quæ in Materia fluunt, alicubi firma permaneant; quæ cum corpore solum, sint insensibiles, id est, intelligibiles; quæ cum materia carent perfectione, per aliquid absoluantur & perficiantur. Demum si ad tertium gradum conuertamur, plurimas ex Ideis in eo refulgere utilitates conspiciemus: conducunt enim ad eius scientiam; nec enim homo intelligendo essentias rerum, nisi in eius anima rationes Ideis correspondentes essent insertæ, attingere posset; sensibus enim sola externa accidentia offeruntur. Vnde, nisi anima per rationes ad Ideas eleuetur, & cum mente iungatur, neque propriè scire, nec intelligere dici potest, sed tantum rectè vel perperam opinari. Ex hoc nexu animæ cum mente & Ideis dependet, quòd homo contemplationi deditus, dominatur & imperat corpori, non suo tantum, sed & cæterorum naturam constantium. Demum ex rationum Idearumque serie ortum in homine ducit diuinitas & Prophetia, quam tanto studio sectabantur Ægyptij, ut postea dicetur; ut mirum videri non debeat à Plotino dictum, intellectum contemplantis hominis, quamuis videatur esse in Oriente, tamen ea conspiciere posse quæ sunt in Occidente; & cum sit in vno loco, mirificè operari posse in alio plurimum distante, ac insuper sua cognitione alios mouere; homo enim tum verè contemplatur, cum iungitur cum suo principio, in eoque per animam reperitur, in quo non distant, sed eminenter iuncta sunt ea, quæ apud nos distare videntur, adeo ut per causas ea videat, quæ alijs in effectis conspiciere vix datum est.

Ex hac mirabili rerum inferiorum cum medijs & supremis connexu, Idearumque ad Ideam Idearum conuersione, veteres Sapientes deducebant, duplicem singulis Entium gradibus inesse rationem; vnam visibilem, inuisibilem alteram; visibile autem ab inuisibili procedere tanquam

quam à generante generatum ; atque hoc posito, ab externo veram interni fabricam, id est, Mundi maioris & minoris veram anotoniam concluderant. Nam terreum hoc corpus sensibile, non est (viti ipsi putant) propriè elementum, sed corpus elementi ; propriè autem dictum elementum est vita & spiritus, in quo astra seu inuisibiles rerum virtutes, & spermaticæ rationes latent, quibus omnia, vnumquodque iuxta speciem suam, producantur. Hoc pacto vniuersa vegetabilis naturæ soboles nihil aliud est, quàm fructus inuisibiles elementi ; astrorumque, siue inuisibilium virtutum, quæ sub corporibus sensibilibus veluti animæ sub corporibus latent, fructus sunt ; habent enim singuli fructus sua semina & astra insensibilia, ex quibus immediatè producantur. Pari ratione aqua non ex elemento corporeo, sed ex interno suo & astrali elemento omnes producit in terrestri Mundi matrice mineralium corporum fructus. Aëreum elementum ex interno & astrali suo elemento tanquam vitæ balsamo, omnibus vitam largitur & consistentiam, vtpote sine quo nihil subsistere possit. Igneum elementum ex interno suo & astrali elemento, omnibus reliquis Mundialibus corporibus lucem & calorem confert. Nam vti Ægyptij loquuntur, sicuti terra profert ex suo interno elemento folia, flores, & fructus ; ita elementum igneum, ex suo interno elemento produxit in natura rerum, in firmamento, cæterisque Cælis astra sensibilia. Atque hinc emanarunt catenæ illæ heracleoticæ, quibus omnia ad vnam aliquam ex diuinis virtutibus pertinentia referunt ; de quibus cum suscipimus tum in Cabala, tum in Medicina Hieroglyphica, disseruerimus, ea hoc loco minimè repetenda duxi ; quare cò Lectorem remittimus. Ex hac pariter Idealium rationum connexionem deducebant, quomodo vniuersum Mundum vel in minimam petram contrahere possent ; iisdem prorsus, quibus vniuersum pollet, viribus, proprietatibusque ditatum ; de quo vide Alchimiam Ægyptiorum ; & de magicis telestatis, Astrologiam hieroglyphicam consule.

Vegetabilia
fructus inuisi-
biles elementi

Elementata
ex internis
elementis
profecta.

Catenæ hec
racleoticæ
vnde origi-
nem ducant

§ III.

De Theurgico seu Magico sensu, quo Sacerdotes in hac Isiaca tabula sacrificiorum instituendorum rationem, rituum adhæc caeremoniarumque dispositionem per occultum symbolorum contextum exhibebant.

Sensus theur-
gicus seu ma-
gicus eorum,
quæ in Tab.
Bembina con-
tinentur.

MAgnum quid & ineffabile sub recta & illibata sacrificiorum exhibitione latere putabant prisci Sacerdotes ; vnde si vel vnicam ex ritibus caeremoniam non rectè peragerent, totum theurgicum opus in irritum labi certò sibi persuadebant, teste Iamblichus. Hinc tanta in sacrificijs rectè & legitimè instituendis, cura, tanta animæ corporisque dispositio, tantæ purificationes, lustrationes, expiationes. Cum enim sacrificia magnam, imò necessariam cum ordinibus rerum, Deorumque

Sacrificiorum
ritè peracto-
rum vis iuxta
Veteres.

Iamblichus.

Sacrificaturi
ad quid atten-
derint.

Sacrificandi
rue rationem
continet tab.
Bembina.

Superiora
gaudet infe-
rioribus, &
hæc illis.

Adyta Ægy-
ptiorum om-
nia contine-
bant.
Adytorum
pauimentum
parietes &c.

Sacrificantiū
habitus apud
Ægyptios.
Figurarū tab.
Bemb. habi-
tus docet sacri-
ficantium dis-
positionem.

catenis dependentiam connexionemque habere cognoscerent; certè non alià ratione magis votorum suorum se compotes futuros rebantur, quàm si ad exemplaria singulorum ordinum, idealesque rationes sua sacra instituerent. Nōrant etiam, primos Hieromantas diuino quodam furore raptos, ea tali ordine, talibusque mysterijs adornata adinuenisse, ut ipsæ primæ rerum ideæ mystico symbolorum contextu exhibitæ, opus faciendum connotarent. Quæ omnia in hac Mensa Isiaca ob oculos ponebant in adytis sacrificantium, ut ex ea singulorum Deorum rationes discerent, & iuxta præscriptas leges sacrificia peragerent. Quoniam enim singuli Deorum ordines suis symbolis, gestibus, habitibus, ornamentis, quibus vniuscuiusque naturam, proprietatem, actionem exprimerent, instituti essent; hinc æquum iudicabatur, analogico & prorsus simili rerum habitu, in conspectu Deorum, dum sacra faciebant, comparere, ut tandem, quod prætenderent, consequerentur, hoc symbolico apparatu, quo nihil potentius, nihil efficacius, nihil ad Deos Geniosque attrahendos vehementius esse posse credebant: gaudent enim superiora inferioribus, tanquam causæ effectibus suis; gaudent inferiora superioribus, tanquam ijs, à quibus vnice dependent, quorumque influxibus subsistant; de quibus cum amplissimè in præcedentibus Classium argumentis egerimus, eò Lectorem remittimus. Mystæ itaque adyta sua, quæ loca erant recondita, & ab omni humano consortio semota, eâ industriâ constituebant, ut nihil ferè esset in rerum natura, quod ibi non contineretur. Et primò quidem pauimentum inferioris seu hylæi Mundi œconomiam, symbolico ei conueniente apparatu, utpote ex omni mineralium lapidumque generibus adornato, rinulisque sæcundo, exhibebat; parietes Siderei Mundi symbolis exprimebantur; Tholus genialis Mundi rationem exhibebat; in cuius medio ara posita, veluti centrum referebat emanationum supremæ Mentis; quæ deinde in omnium Mundorum peripheriam diffundebantur; atque adeo adyta nihil aliud quàm vniuersas Mundorum series repræsentabant, ad quorum notitiam nemo aptus censebatur, nisi qui relictis sensibus, rerumque caducarum cura deposita, totum se intra se reciperet; quod adyta ipsa reconditis suis recessibus notabant. In sacrificijs itaque simili, quo Deos referebant, habitu comparebant. Corpora figurarum seminuda & macilenta docebant, Sacerdotes nudos ab omni sensibilibus rerū cura esse debere, abstinentiæque, quæ concupiscentia voluptatum refrænatur, deditos. Verenda tecta tenent, ad animi corporisque puritatem, quæ instructos esse oportebat, indicandam. Capita velata habent, ad indicandum terrenarum rerum curam, quæ pilis inutilibus corporis excrementis notabatur, prorsus repudiandam, vnde & Sacerdotes rasos esse oportebat. Tutulos in capite gerebant, floribus, pennis, serpentibus, stellis, animalibus, flammis, circulis, vasis, alijsque similibus, quibus Geniorum proprietates, & ideales rationes exprimuntur, compactos; quos in sacrificijs pariter imitabantur Sacerdotes, illisque notabatur, Sacerdotem continuò supernas Deorum ideas, quæ per tutulos notantur, speculari debere; hoc enim factò, se in eam intelligentiam,

tiam, quam continuo mente voluebant, transformari, eidemque vniri, & quodammodo identificari sibi persuadebant; vnitos verò, & iam consortio Deorum adscriptos, omnem se felicitatis metam *ἑσπέρους*, attigisse rebantur. Exempli gratia; ad Mundi trahendam animam spiritumque Vniuersi, coram imagine eo symbolorum apparatu adornata, quem solium, in medio tabulæ & affeculis eius exhibet, sacra faciebant; & sic operationum similitudine, hymnorumque analogicè concinnatorum, animam Mundi infallibiliter se trahere posse, ad id, quod volebant, arbitrabantur; & sic de cæteris tabulæ regionibus, Deorumque simulachris statuebant. Hinc ex vniuersis mundialium rerum seriebus eas tantum ad eum Deum trahendum aptas asseriebant, quem res singulæ sub dictis seriebus exprimebant. Cum enim hæc omnia sub idea, quam respiciebant, inuoluta & complicata laterent, ex necessitate naturæ Genios ijs rebus, quæ ipsis analogæ forent, tractos se sistere posse putabant; vt vel hinc Oraculorum scientiam, originem suam sumpsisse luculenter pateat, vt alibi dictum fuit; non secus ac chorda tacta, consimiles & æquisonas mouet & incitat, tametsi intactas. Præterea ideam quam res congestæ exprimebant, dum contemplarentur, mens eorum Ideæ principi connectebatur, & per vnionem intellectualem Deiformis reddita, omnia in prima Idearum Idea cognoscebat; vnde in animis eorum nascebatur, vt putabant, prophetia & diuinitio, quæ de futurarum rerum euentibus, dissitorumque locorum successibus, malisque impendentibus, determinatum iudicium se dare posse credebant. Cum enim in Mente suprema omnia sint simul & indistantia, futuraque tanquam præsentia sint; necessarium fore iudicabant, vt mox ac mens seu humanus intellectus in supremæ Mentis intellectusque contemplatione absorberetur, consequenter per hanc Deificam vnionem omnium futurorum scientiam adipisci posset. Præterea omnia in tabula expressa simulachra nihil aliud erant, quam amuleta, seu prophylactica quædam, periapta, quæ dicto analogico rerum apparatu mox vt essent consecrata, superiorum Potestatum, quas referebant, virtutem in eadem inuitabili quâdam necessitate deriuari; ijsque omnes malorum occursus, Geniorum, quos notabant, subsidio auerti, credebant; de quibus cum curiosè in Magia & Theologia hieroglyphica, ex omni-gena authoritate actum sit, eò Lectorem remittimus. In occultorum morborum cura magnæ huiusmodi magica schemata efficacix & virtutis esse putabant; Genij enim quibus sacra dictis ritibus & cœremonijs persoluebant, putabantur ijs præuiâ dispositione expiatis in somno apparere, & de medela morborum edocere eos; quemadmodum de Epie sacro Scriba narrat Astrampsychus. Hic Isis de morbo incurabili consulens, noctu eandem astantem vidit, cornibus bouinis, tutulo florifero, veste variegatâ, eo prorsus modo, quo eam hieroglyphicè adornatam in adytis ponebant spectabilem; manibus ipsi Motmutin herbam, morbi quem patiebatur vnicum medicamentum offerebat; quam à somno vigil cum inuenisset, & se, & quotquot

Animam
Mundi per
sacrificia tra-
hendi ritus.

Genios rebus
ipsis analogis
trahere nite-
bantur Sacer-
dotes Aegypti.

Diuinandi
scientiam
quomodo
Aegyptij in-
quirebant.

Bembinx tab.
simulachra
omnia sunt
Amuleta.

Bemb. tab.
figurarum vis
in medendo
apud Aegy-
ptios.
Isis in somno
apparens do-
cet medicandi
rationem.

eo morbo infectabantur, eius applicatione à manifesto mortis periculo liberavit. Hoc eodem pacto, de omnibus difficultatibus & dubijs Deos consulebant, per simulachra mystico ritu adornata, quorum Ideas intentâ mente dum contemplarentur, per varia signa, nusus, gestus, de veritate vel falsitate, vel in somno, vel mentis raptu se commonesieri credebant. Vide de his plura in Medicina & Magia hieroglyphica. Hinc nullus ferè, qui non huiusmodi icunculas secum gestaret, reperiatur; de quibus in sequentibus fusiùs. In quibus tamen semper ferè Dæmon occultâ fraude ad animas huiusmodi cultu superstitioso illaqueandas se immiscebat; unde meritò huiusmodi ab Ecclesia tanquam Diabolicæ artis illusiones prohibentur, & damnantur.

§. IV.

De significatione minuti characteris hieroglyphica, quem simulachra passim appositum habent; quoque interiores duo limbi inscripti conspiciuntur.

Characterum
minutorum
hieroglyphi-
corum tab.
Semb. signifi-
catio.

Characteres
hieroglyphici
conceptuum
notæ.

Characteres
hieroglyphici
ex omnibus
ad sacrificia
spectantibus
assumpti.
Characterum
hieroglyphi-
corum usus
varij.

IN hac tabula singulis ferè simulachris adscripti videntur minuti quidam characteres hieroglyphici; quibus & medius tabulæ mediæ regionis ambitus GHIK signatur; de quibus hoc loco agendum est, nè quicquam in huius mensæ expositione Lectorem curiosum celasse videamur. Notandum itaque, quod & alibi innuimus; characteribus Ægyptijs ita fuisse comparatum, ut non more Græcorum, vel Latinorum, sensum latentem per literarum contextum exhibuerint; sed absconditum fuisse sub ijs Idealem quendam conceptum, ut mox ac intuerentur vnum ex ijs, in abdita significationis notitiam venirent; ut si Accipitris figura occurreret, de abditis Solaris Numinis proprietatibus, ex insitis huius volucris facultatibus, omisso ulteriori discursu, iudicium formarent, ut in proprio Accipitris Hierogrammatismo docuimus. Notandum secundò, hos characteres ex omnibus rebus, quorum usus in sacris erat, fuisse assumptos, tanquam Deorum recondita symbola: uti enim analogas Mundorum catenas, respiciebant, ijsque connectebantur, ita magnam quoque ad Deos sollicitandos, vim & efficaciam in Theurgica operatione continere credebantur. Et primò quidem usus eorum fuit, in dictis Idealium notionum conceptibus formandis; secundò, in amuleti fabricandis, quæ similibus characteribus passim insignita spectamus, ut in sequentibus aperiemus; tertio, loco hymnorum & adiurationum erant, quibus Numen aliquod certum sollicitabant; atque huiusmodi hymnos seu adiurationes significant minuti illi characteres, quos omnibus ferè simulachris appositos vides. Exempli gratia, prima fig. superioris regionis tabulæ signata lit. P. duplicem minutorum characterum ordinem appositum habet, quorum prior signa-

signatus litera Q, sacrae tabulae inclusus amuletum notat, quo ad Numina Mendesia propitianda utebantur. Secunda inscriptio signata litera R, hos characteres; quorum primus tæniæ Osiridis, secundus Cœlum, tertius Canopicum vas, quartus hemicyclum, quintus Serpentem, sextus volucrem in vase Nilotico, significant: quorum sensus est; *Varietas operationum Solis & Lune ex cœlesti Mundo descendit in humidam Canubi substantiam, quo influxu in inferiori Mundo vita datur, & hanc adaptat disponitque Genius Niloticus ad fecunditatem rerum.* Hunc autem Sacerdotes Ammonio choro sacrificaturi verbis hoc modo conceptis pronunciabant: *Per tæniæ Osiridis cœlestis, per motum Canub, per Ophioniam vim, per sacrum Nili Accipitrem, te adiuvamus, ut hoc vel illud nobis concedas.* Deinde illa eadem lapidi cuiuspiam appropriato, aut idolo, aut alteri cuiuspiam materiae inscribebant, cuius amuleti gestatione, Dæmonem inuocatum propitium se habere, Magicâ superstitione sibi persuadebant. Quod verò Ægyptij per characteres, Orpheus eorum discipulus passim suis in hymnis observavit; qui postquam Deorum virtutes longo discursu descripsit, tandem in fine precatoriam formam adiungit, hisce & similibus conceptis verbis: Ἀλλὰ θεῶν λίτομαι σεμνὸν βασιλῆα ἐλθεῖν δαΐτην ἐπ' ἱερῶν τοῦ μου. Plurimum enim hymnis tota tribuebat antiquitas, tanquam vnico ad Deos quâ placandos, quâ sollicitandos, incitamento. Atque tales exhibuisse minutos hosce hieroglyphicos characteres fusiùs explicarem, si Operis augmentum quouis modo id permetteret; ad singula enim horum symbolorum significata autoritatibus comprobanda necessarium foret, nouum Opus condere. Nè itaque Lector tanta rerum multitudine confundatur, harum significationes hoc loco non tam explicare, quàm indigitare vilius fuit. Accedit, quòd consultò singula non explicem; cùm enim occultas Dæmonum adiurationes & inuocationes implicatas haberent, tenebris quàm luce digniora existimaui, nè incauto Lectori prisca Magiæ addiscendæ occasionem dare videri possim.

Sed antequam hoc præsens argumentum concludam, aliud non minus consideratione dignum in præsentī tabula occurrit; & est limbus interior, medius inter supremum limbum varietate figurarum insignem, quem iam explicauimus, & inter tres regiones interiores quas terminat, ambitu mysterioso spectabilis; vbi vides varijs ductibus more Scriptorum innexas iam florum, modò stellarum, paulò post vultuum variorum imagines; vbi inter cœtera apparet caput Serapidis cum modio in capite, quod paulò post mediantibus floribus & stellulis sequitur caput Isidis, seu Pantamorphæ naturæ, eo prorsus modo, quo in binis columnis mediæ regionis M & H infra boues expressa spectantur; & hoc ordine in circuitu limbi identidem repetuntur. Quæritur itaque, vtrum hic limbus ornatus tantum causa, an ad aliquid sublimius significandum institutus sit? Respondeo, Ægyptiorum ingenio ita comparatum fuisse, ut nihil, quantumuis etiam exiguum, mysterijs carere voluerint; & ex dicto limbo pa-

Characterum
hieroglyphi-
corum non
nullorum in-
terpretatio.

Characterum
hieroglyphi-
corum lectio
apud Ægypti-
os.

Orpheus in
hymnis præ-
catorijs Ægy-
ptios secutus.

tet : qui tametsi ornamenti tantum gratia appositus videatur, habuit nihilominus & is occultam quandam ad Theosophiam characteristicam, inter quam mediat, allusionem, dum videlicet ductibus illis, quibus principalia Deorum simulachra innectuntur, tacitis veluti quibusdam signis innuunt, à suprema Pantamorphâ Mente usque ad vltimum Serapidem, Osirin videlicet subterraneum, quem Plutonium diximus, omnes Mundorum intermediorum series mirâ quâdam concatenatione necti, atque eâ ratione aptari, ut à primo omnium Numine, ad vltimum usque per intermedia, influxus agentium ac patientium similitudine expressi, miro quodam ordine in vniuersas Mundorum semitas diffundantur; atque adeo nihil sit, quod non vitæ, motus, actionisq; suæ principia à tam benefica & necessaria diffusionem participet. Habes itaque propositi limbi, non tam ornamenti, quam mysteriosæ significationis typo expressam interpretationem. Nihil igitur restat, nisi ut Isiacæ tabulæ expositione peractâ, iam pari passu, ausuque, Obeliscorum enodationem, cum bono Deo, ordiamur.

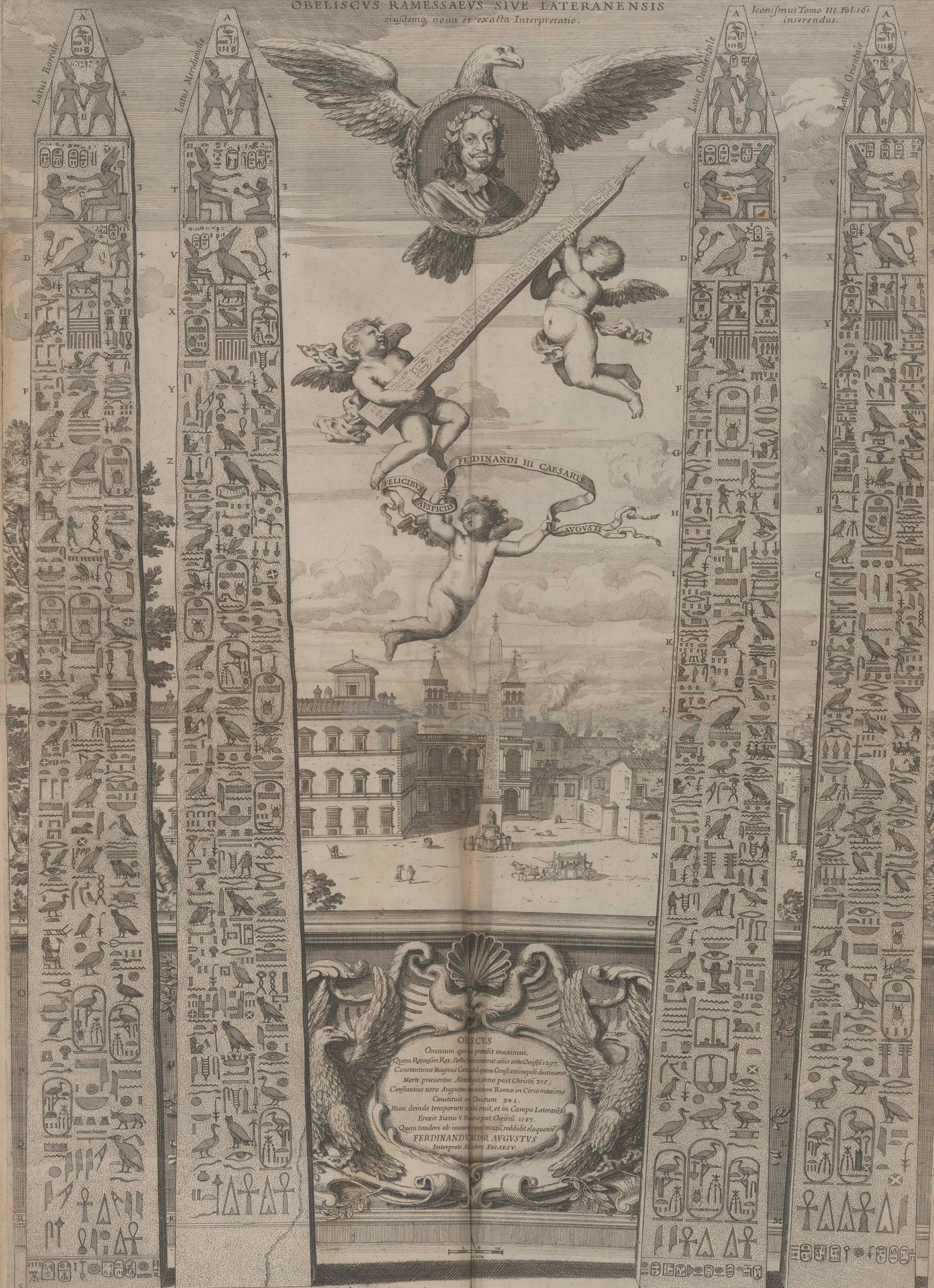
FINIS EXPOSITIONIS TABULÆ ISIACÆ.

nit ni-
cam,
prin-
signis
dem,
Mun-
atque
e per
miro
que
ene-
mbi,
m in-
o-
habe
prij
nis
origi-
mili-
in-
pua
appi-
lis
ad h
pro-
tant
non
fult
tion
re o
nem
rui
into
que
am-
fou
ime
f-
len
reg
eni
on
Re-
cup
J-

OBELISCVS RAMESSAEVS SIVE LATERANENSIS
eiusdemq. noua et exacta Interpretatio.

Iconismus Tomo III. Fol. 16.
inserendus.

Continet Obeliscus hic a basiusq. ad pyramidion palmos 150. ipsum uero pyramidion palmos 14. quatuor palmos 144. totius obelisci altitudinem. Latera maiora boreale et meridionale inferioris basis palmos continent 13.4. minora orientale et occidentale 12.4. Latera uero maiora superioris basis palmos 7.4. atq. adeo totius molis crassities et soliditas continet palmos 15125 cubicos id est 1051025 libras pendet.

O

F

xi .
nar
fym
tot
ma
sti v
tum
rese
Sun
ri, n
ad c
rum

SYNTAGMA II.
OBELISCVS RAMESSAEVS,
SIVE LATERANENSIS.

POTENTISSIMO, ET INVICTISSIMO
FERDINANDO III.

Romanorum Imperatori semper Augusto,
Iusto, Pio, Felici.

BELISCVM omnium maxi-
mum nulli meliori iure, quàm TIBI,
SAPIENTISSIME CAESAR,
Regum maximo, inscribendum du-
xi. Hoc faxeum trophæum alij ante Te Mo-
narchæ, Regiæ veluti quoddam magnificentiæ
symbolum, erexerunt quidem; at Tu illud post
tot sæcula, ex saxo tandem barbaro fecisti hu-
manum, ex muto eloquens; mortuo reddidi-
sti vitam, dum Tua munificentia, quod condi-
tum in eo, aperuisti; quod inaccessum prius,
referasti; quod tenebris inuolutum, elucidasti.
Summo itaque merito Tuo præ cæteris dignio-
ri, nouus hic erigitur Obeliscus, posteris quidem
ad exemplum, Tibi ad nunquam intermoritu-
rum Augusti nominis Tui honorem & gloriam.

SYNTAGMA H.

2 Obeliscus Rameffæus, siue Lateranensis.

P R A E F A T I O.

V M in Obelisco Pamphilio de Obeliscorum figura, mysterijs, proportionem, mensura, cæterisque proprietatibus fusè actum sit; nihil amplius hoc loco restare videtur, nisi, ut primò singulorum ibidem propositorum historiam; deinde quoque eorundem mysteria & arcanas significationes exponamus; quod in hoc Syntagmate nos facturos pollicemur. DEVS Opt. Max. adsit ausibus nostris, & cæpta secundet.

CAPUT I.

Obelisci Rameffæi historia.

Historica relatio Obelisci Rameffæi siue Lateranensis.

Rameffes Sothis filius erigit Obeliscum omnium maximum.

Rameffæo Obelisco erigendo 20000 hominum operam impendunt. Rameffes alligat filium acumini Obelisci. Plinius.

Nno post diluvium 1097, ante humani generis salutem 1297, surrexit in Ægypto Rex Rameffes Sothis filius, qui patris secutus exemplum cum plures Obeliscos erexisset, neque sibi satisfactum esset, dignas tanto Rege cogitationes alto fouens pectore, animum adiecit ad erigendum alium, omnium, siue mysticas rationes, siue molis vastitatem spectes, & mysteriosissimum, & maximum eorum, qui vnquam in Ægypto constituti fuerunt. In cuius excisione, elaboratione, erectione viginti millia hominum laborasse feruntur. Et quoniam verebatur, nè in erectione tanta moles summo pondere frangeretur, proprium filium suum acumini alligari curauit, ut Architecti reuerentiâ filij, eiusque conseruandi amore instimulati cautiùs circumspiciùsque tanti momenti opus peragerent. ita Plinius l. 36. c. 8. De huius Regis vita, moribusque abundè tractatur in Obelisco Pamphilio.

Atque hæc quidem prima fuit Obelisci Rameffæi erectio, quæ facta fuit Thebis in templo Solis, in quo permansit vsque ad tempus, quo Constantinus Magnus Orbi illuxit.

Constantinus M. Constantinopoli circumfabricatur.

Constantinus M. mittit in Ægyptum ad quærendum Obeliscum.

Anno itaque post Christum 334 Constantinus Magnus Cæsar, animi magnitudine, quâ pollebat, impulsus, cum Urbem Byzantinam, à nomine suo deinde dictam Constantinopolim, Romæ in omnibus, siue magnitudinis, siue mirandorum operum, quæ in ea spectabantur, magnificentiam & maiestatem spectes, prorsus similem moliretur; inter alia memoranda Circum quoque, ad Romani Circi Maximi exemplar fabricare constituit; quod & perfecit. Cum verò omnes Romani Circi Obeliscis suis adornarentur; nè & suo illi nouiter constructo Circo deforet suus, in Ægyptum Architectos propediem misit, ut quos reperirent melioris notæ

ra Obeliscos, Constantinopolim nouam suam Romam adducerent. Verum cum prædecessores Cæsares, Augustus, Caius Caligula, Caracalla iam maiores omnes & integriores Romam adduxissent, sibi que inutiles, & temporis diuturnitate corrosos, uti & minores superesse viderent; penè conclamato negotio dum perplexi hærent, tandem ab indigenis antiquitatum peritis certiores fiunt, Thebis vnum adhuc, omnium, quotquot in Ægypto facti essent, maximum, in templo Solis constitutum, superesse; cui vel summus Cambyſis furor, reliquis omnibus igne deprauatis, vni pepercerat: dum enim Urbem expugnaret, atque incenderet, ventumque esset incendium ad crepidines Obelisci, extingui iussit ignem, molis reuerentiâ, qui Urbis nullam habuerat. Hic Obeliscus, tùm à Ptolomæis, tùm ab ipsis Romanis, siue ob religionem, siue ob inauspicatum, quod inde sibi adſciscere verebantur, augurium seruatus, integer illæſusque permanſerat; verum Constantinus nouâ fidei luce imbutus, & diuinæ gloriæ zelo ardens, Ethnicæ religionis superstitiones nihili ducens, eum loco suo auulsum Alexandriam, tanquam opportunum gloriæ suæ monumentum futurum, deportari curauit, hinc opportunè Constantinopolim mox deferendum, vbi nauiſ tantæ molis deuehendæ capax conſtrueretur. Verum uti humanarum rerum dispositiones sunt incertæ, ita Constantinus quoque morte præuentus, in executionem, quod conceperat opus, deducere non potuit.

Distributis itaque tribus ſuis filiis Imperio Romano, Constantino Italia, Illyricum, & Africa; Constanti Gallia, Hispania, Britannia; Constantio Asia, Thracia, & Ægyptus obtigit. Constantinus tertio Imperij ſui anno occiſus Aquilegiæ, fratrem Constantem Regni reliquit ſucceſſorem. Sed & ipſo à Magnentio ad Pyrenæos montes interempto, Constantius ad vindicandam mortem fratrum ſuorum, coacto exercitu Magnentium adortus ita vicit & proſtravit, ut is omnibus amiſſis, & deſperatione actus, ſibiipſi vim inferens deceſſerit. Constantius itaque tam ſolenni victoriâ elatus, ſubiugatiſque hoſtibus cum totum Romanum Imperium ſui iuris feciſſet, Mediolanum contendit, vbi aliquantiſper moratus Romam, quam nunquam viderat, adeundi magno ardebat deſiderio. Quam & ſummâ pompâ ac magnificentiâ ingreſſus, cum Urbem tot palatiorum, templorum, porticum, thermarum, amphitheatrorum, circorum, fontiumque monumentis decoram & ſplendidam contemplatus fuiſſet, omniaque ſana maiora reperiſſet; admiratione tantorum operum attonitus, nonnullum magnificentiæ quoque, in ſignum adeptæ victoriæ, primique ſui in Urbem aduentus, monumentum in eadem relinquendi accendebatur deſiderio. Conſilijs itaque ultro citroque initis, in mentem venit relictus à Constantino patre Obeliscus in Constantinopolitanæ urbis ornamentum Thebis auectus; qui cum omnibus Romanis Obeliſcis maior & integrior æſtimaretur, æquum videbatur, ut quem nulla Auguſti Cæſaris, reliquorumque Romanorum Imperatorum potentia loco mouere potuiſſet, eum Romam conductum excellſus Conſtantij animus & potentia magnitudo erigeret. Itaque intentione ſua

cum

Rameſſæus
Obeliſcus à
Cambyſe li-
beratus ab
incendio.

Constantinus
M. curat de-
ferri Obeliſcū
Rameſſæum
Alexandriam

Conſtaneius
Imperator
Romā venit.

Obeliſcum
Rameſſæum
Alexandriæ
relictum de-
portari iubet
Romam.

Obeliscus eri-
gitur in Circo
maximo.

Mensura
Obelisci Ra-
messi eiusque
partium.

Abacus 1. ex
marmore can-
dido.
Abacus 2. ex
pyrite.

Astragali.

Totius Obeli-
sci altitudo.

Obeliscus
Rameffius
à Gothis pro-
stratus.

cum Architectis communicata conclusum fuit, ut quantocyus Romam conduceretur. Quapropter summâ celeritate nauem illam omnibus seculis memorandam, & trecentis remis instructam, tantæ molis conductricem fabricati, impositum onus ad portum Romanum Ostio Tyberino adiacentem summâ felicitate conduxerunt. Illinc per Tyberim ad vicum usque Alexandri delatum, hinc verò curribus scytalisque impositum onus, tandem infinitâ hominum multitudine in Circum maximum fuit promotum; ubi deposito Obelisco ab Augusto erecto, qui in medio Circi ab eodem statutus fuerat, in eius locum suum erexit Constantius; depositum verò Augusti Obeliscum, spacio trium passuum remotum denuò erexit, ut tantò Constantius Augusto potentior, quantò Obeliscus Obelisco eminentior vnum cum altero comparanti demonstraretur. Verùm de operosa huius Obelisci erectione, de hominum, machinarumque multitudine vide Ammianum Marcellinum l. 17. quem ad longum allegamus in Obelisco Pamphilio fol. 84. Partium huius Obelisci in Circo maximo erecti symmetria, quemadmodum ex dimensione, Michaëlis Mercati patet, qui eum tempore Sixti V. quo detectus fuit, exactè dimensus est, sic se habet. Supra pavementum Circi maximi, fundamento prius iacto, basis sternebatur, & supra hanc abacus ex marmore candido; qui vnâ cum base decem palmorum à pavemento altitudinem obtinebat; supra quem alius abacus ex pyrite variegato imponebatur, forma cubi, latior tamen aliquantulum, ad altitudinem comparatus; videlicet altitudinem $13\frac{1}{4}$, 16 verò palmorum latitudinem habebat, ex sex frustis compositus, cum integrum tantæ magnitudinis frustum non suppeteret; sequebantur supra hanc cubicam basin, quatuor sustentacula, quos Astragalos vocant, ex metallo fusa, $1\frac{1}{4}$ palm. alta, in quatuor angulis hinc inde disposita, quibus tota Obelisci moles innitebatur; cuius mensura ea est, quæ sequitur.

Totius Obelisci longitudo exactè dimensa continebat 148 palmos; quibus si astragalos, & abacos, basesque adiiciamus, comperiemus totum Obeliscum à terra usque ad fastigium, tempore Constantij fuisse palmorum circiter $173\frac{3}{4}$, qui resoluti in pedes dant 132; & tantam quoque totius altitudinem molis fuisse Pub. Victor docet. Obelisco pila aurea imposita fuisse fertur, quâ fulmine deiectâ, in eius locum postea à Constantio figura ex metallo inaurato, in formam flamme versatilis substituta fuit. In basi continebantur 24 versus Hexametri, in singulis lateribus sex, quos cum in Obelisco Pamphilio produxerimus, data opera eos hic omittendos duxi.

Hic itaque Obeliscus Constantij, Gothorum immanitate prostratus, uti ponderis magnitudine intra paludosum solum ad 24 palmorum profunditatem subsedit, ita quoque ab hominum & oculis & memoria usque ad Sixti V. Pontificis tempora adeò euanuit, ut non, nisi obscura quædam ex Historicis indicia, hoc in loco eum constitisse, testimonium dederint.

Ita-

Itaque Sixtus V. Pontifex incredibili animi magnitudine præditus cum magnis rebus ex insito sibi ingenio gerendis animo æstualet, Romamque pristino suo splendori restituere aggrediretur, post multa & stupenda monumenta serè intra paucos annos in Vrbe relicta, tandem uti ad Obeliscorum omnium, ita & ad huius quoque, quem alicubi in Circo maximo terra obrutum latere ex antiquarum rerum peritis cognouerat, erectionem animum adiecit; itaq; ut quæreretur sine mora, Architectis præcepit. Paratum fuit in hunc finem primò ferrum longissimum, acutissimumque ad instar prægrandis subulæ, quo paludoso solo infixò, ex renisu ferri de latente Obelisco iudicium formaretur. Tentatum negotium, præter opinionem omnium feliciorum successum sortitum est: nam intra paucillum temporis, ferri ope deprehensus Obeliscus, mox terrâ erutâ, magnâ hominum multitudine se noctu diuque impigrè applicante, detectus fuit, in tria frustra diffractus: qui tamen ob subterranearum aquarum redundantiam, paludosi soli inconstantiam meritò summum Architecto metum rei feliciter gerendæ intulit; summâ tamen eius industriâ, & validâ operariorum manu, quorum pars terrâ eruendâ, pars aquarum diluuijs exhaustiendis, pars denique Obelisco per ergatas attollendo continuo occupabatur, factum est, ut Obeliscus tandem per partes erutus lucem viderit; adeoque non minorum eum eruisse, quam erexisse sumptuum laborisque opus fuit. Primum fragmentum erat $65\frac{1}{2}$ secundum $43\frac{1}{2}$, tertium simul cum pyramidio 39 palmorum fuit, quæ addita dant Obelisci altitudinem 148 palmorum. Basis Obelisci sui ipsius ruinâ detrita, mutilata, & summè corrupta, cum tantæ moli sustinendæ vix sufficere posset, hinc ad quatuor palmorum longitudinem eum rescare oportuit, ut basis haberetur ei fulciendo apta. Vnde Obeliscus decurtatus, minorem à priori altitudinem sortitus est, quam & in hunc diem retinet 144 palmorum. Obelisco itaque eo, quo dixi, labore eruto, non minor eum in Campum Lateranensem peruehendi, ob cliuosam viæ longitudinis 1050 perticarum constitutionem, labor superfuit; omni tamen difficultate euita in locum constitutum conductus fuit; ubi erectus in hunc usque diem perseverat, eâ figurâ, formâ, dispositione, prout in Iconismo hic appposito patet; cuius mensuræ epilogismus est, qui sequitur.

A Sixto V. P.
M. inquitur
& inuenitur
in Circo maxi-
mo.

Eruitur diffrac-
tus in tria
frusta.

Singulorum
fragmentorum
magnitudo.

Obeliscus
Rameßæus
decurtatur 4.
palmas.

Erigiturque
in Campo
Lateranensi.

Epilogismus Symmetriæ Obelisci Rameßæi.

Obeliscus à basi ad pyramidium, sublati primò quatuor palmis ex longitudine, habet altitudinem

130 palmorum.

Pyramidium verò

14 palmorum.

Obeliscus totus à basi usque ad vltimum fastigij punctum

144 palmorum.

Obeliscus à terræ planitiæ usque ad vltimum fastigium

182 palmorum.

Symmetriæ
Obelisci Ra-
meßæi epilo-
gismus.
Obelisci
Rameßæi
altitudo.

Lati-

Latitudo.

*Latitudo sic se habet:*Duo latera basis maiora sibi opposita latitudinem habent $13\frac{1}{2}$ palm.Duo latera basis minora sibi opposita latitudinem habent $12\frac{1}{3}$ palm.Duo basis pyramidij latera maiora sibi opposita latitudinem habent $9\frac{1}{4}$ palm.Duo basis pyramidij latera minora sibi opposita latitudinem habent $7\frac{3}{4}$ palm.

Totus Obeliscus continet palmos cubicos siue solidos 15129, qui pendent 1310094 libras. Et hoc est pondus molis totius Obelisci.

Atque hic est Obeliscus ille tot Scriptorum elogijs celebratus, cuius antiquam à Constantio factam inscriptionem in Obelisco Pamphilio protulimus; quare nihil restat, nisi ut & modernas inscriptiones, quas ibi omisimus, hic apponamus.

Inscriptiones Obelisci factæ à Sixto V. Pont. Max.

Obelisci Ramessæ inscriptiones factæ à Sixto V. Pont. Max.

In facie Australi, quæ Porticum Ecclesiæ S. Ioannis respicit, hæc ponitur inscriptio.

CONSTANTINVS

PER CRUCEM

VICTOR,

A S. SYLVESTRO HIC

BAPTIZATVS,

CRUCIS GLORIAM

PROPAGAVIT.

In facie Orientali, quæ respicit Scalas sanctas.

FL. CONSTANTIVS AVGVST.

CONSTANTINI AVG. FIL.

OBELISCVM A PATRE

LOCO SVO MOTVM,

DIVQVE ALEXANDRIÆ

IACENTEM,

TRECENTORVM REMIGVM

IMPOSITVM NAVI

MIRANDÆ VASTITATIS,

PER MARE, TYBERIMQVE

MA

MAGNIS MOLIBVS
ROMAM CONVECTVM,
IN CIRCO MAX.
PONENDVM
S. P. Q. R. DD.

In facie Boreali, quæ viam ad S. Mariam Maiorem respicit.

SIXTVS V. PONT. MAX.
OBELISCVM HVNC
SPECIE EXIMIA,
TEMPORVM CALAMITATE
FRACTVM, CIRCI MAX.
RVINIS HVMO LIMOQVE
ALTE DEMERSVM, MVLTQ
IMPENSIV EXTRAXIT,
HVNC IN LOCVM MAGNO LABORE
TRANSTVLIT,
FORMÆQVE PRISTINÆ
RESTITVTVM
CRVCI INVICTISSIMÆ
DICAVIT
A. M. DLXXXVIII. PONT. IV.

In facie Occidentali, quæ Hospitale S. Ioannis respicit.

FL. CONSTANTINVS
MAXIMVS AVG.
CHRISTIANÆ FIDEI
VINDEXT ET ASSERTOR,
OBELISCVM AB ÆGYPTIO REGE
IMPVRO VOTO
SOLI DEDICATVM,
SEDIBVS AVVLSVM SVIS,
PER NILVM TRANSFERRI
ALEXANDRIAM IVSSIT,
VT NOVAM ROMAM
AB SE TVNC CONDITAM
EO DECORARET
MONVMENTO.

CAP. V. T. II.

Obelisci Lateranensis interpretatio.

Argumentum Obelisci Lateranensis.

Trismegistus
condidit do-
ctrinam hie-
roglyphicam.

Eamque tradi-
dit Sacerdo-
tibus.

Prohibendo
ne alios præ-
ter sui ordi-
nis homines
eam docerent.

Et saxis in-
sculperent.

Rameffes
Obeliscum
maximum
hieroglyphi-
cis adornari
iubet ad poli-
ticam spectan-
tibus.

Obeliscus
Rameffis
continet ra-
tionem ordi-
nandi Mundum
Politicum &
Archetypum.

Hermes Trismegistus, uti iam in Politica Aegyptiorum ostendimus, non profanae tantum, sed & sacrae de Deorum cultu, doctrinae institutor, cum Regnum Aegypti necdum, uti in primordiis rerum utplurimum contingere solet, solidis ac firmis stabilitum legibus, nec vlla politica disciplina instructum comperiret; uti bono communi natus videbatur, ita serio sequi expendit, quomodo exactam vivendi formam Regno libero adhuc & summe dissoluto inducere posset. Quod quidem non nisi per saluberrimarum legum, quibus infranis populi impetus, quasi repagulis quibusdam contineretur, conditionem fieri posse credidit. Cum vero, quae fuit summi ingenij perspicacitate, adverteret, nullam legem, nisi ad archetypam in divinae Mentis Idea latentem ordinata & disposita fuerit, subsistere posse, neque divina lex nisi per religiosam quandam, & ad omnem iustitiae normam compositam vitam obtineri possit; sacram quandam atque oppido mystericam doctrinam, quam & hieroglyphicam posteri dixerant, summo studio, nec minori ingenij subtilitate elaboratam, teste Clemente Alexandr. 42 libris comprehensam, quibus universa Politicae & Philosophiae Aegyptiacae ratio continebatur, condidit. Verum enim vero cum humanam in legibus servandis caducitatem probe nosset, ut conditarum a se legum perpetuos successores haberet, Sacerdotum hominum sagacissimorum, sapientiaque, ac longae rerum experientia exercitissimorum, quibus solis post mortem Regis, ad Regni successionem aditus foret, instituit Collegium, quibus legum normam tradidit, eosque iuramento adegit, ne praeter ordinis sui homines, eandem vlli alteri communicarent; quibus & Regni Coadiutores in quinque Classes diuisos adiunxit; leges vero ne bellorum turbinibus, similibusque infelicibus Regnorum euentibus deperderentur, saxis incorruptibilibus seu aeternum duraturis insculpsit, de quibus vide Tom. I. de Politica Aegyptiorum fol. 114.

Atque ex hisce Obeliscis hic Lateranensis unus est à Rameffe erectus, qui à Patre Sothi Obeliscorum instauratore Sacerdotali doctrinam instructus, ex libris Mercurialibus, quos apud Sothin superstites fuisse, in Obelisco Pamphilio ex Sozomeni, Eusebij, Africani, aliorumque auctoritate probauimus, optima quaevis, quae ad politica Regnorum, quae disponendorum, quae conservandorum dictamina spectant, excerpta, uti maximi in rebus humanis momenti, ita maximo omnium qui facti sunt, Obeliscorum, veluti aeternum duratura insculpsit.

Exhibet itaque primò Obeliscus hic, quomodo politicus Mundus ad Mundi archetypi & sideris rationes ordinandus sit, ut subsistere possit, cum

cum nullum Regnum, aut Imperium, nisi in religione fundetur, consistere possit; Metum enim Deorum plurimum ad subditos in officio continendos valere, norant Aegyptij. Præterea uti archetypi Mundi Idæ in fallibiles sunt, & omnes iustitiæ parres nulli errori obnoxias ineffabili quâdam ratione complectuntur; ita humanas leges iuxta normam & immutabile exemplar primæ legis in Mente diuina existentis conditas infallibilem quoque effectum fortiri credebant. Supremum enim omnium Numinum Numen, dum Vniuersum tantâ legum æquitate gubernat, tantâ prouidentia disponit, tanto amore & beneuolentiâ conseruat, quid aliud nobis exhibet, nisi Monarchici status absolutissimū quoddam exemplar? Quid Genialis seu Angelicus Mundus, in tot Classes distributus, in tam varia munia & ministeria distinctus, tam admirabili ordinum dispositione conspicuus, in quo tametsi varij atque disparati dominij & subiectionis gradus sint, omnes tamen hoc vnicum satagere videntur, ut simul vnâ voluntate & scopo concatenati, in Vniuersi conseruationem conspirent; quid aliud nisi absolutissimum Aristocratici dominij exemplar, cuius tota felicitas vnio est & concordia Optimatum; stabilimentum eius, boni communis in singulis amor & cura? Quid denique sensibilis hæc Mundi machina ex astrorum orbitis, elementorumque corruptibilium mobili & instabili miscella composita, nisi democratici status formam exhibet, tantò periculosiorem, quantò factiosorum hominum tumultibus magis expositam videmus?

Aegyptij itaque hæc attentius considerantes, illum non immeritò statum conseruationi aptiorem censuerunt, qui archetypæ Monarchiæ similior, & mutationibus minùs obnoxius foret; in qua Angelici Spiritus, vnus Monarchæ, summi rerum moderatoris nutui parent, horum verò singulæ rerum creaturarum in hoc sensibili Mundo classes, absoluto & perfecto dominio subiiciuntur; summo studio, ut ad hanc Monarchici status normam, veluti exemplar quoddam suam adornarent Monarchiam, sedulò incumbabant. In qua Rex Monarcha Numinis supremi loco architectonico quodam intellectu omnia moderabatur; Sacerdotes Optimates, siue politici Mundi Ciues, qui sunt Cantores, Horoscopi, Hierogrammatistæ, Stolistæ, & Prophetæ, veluti quintuplici ordine distribuebantur; populus verò, tametsi in varia munia distinctus, vni tamen Monarchæ arbitrio relinquebatur. Atque hæc omnia Obeliscus exhibet. His enim ritè adornatis, Regnum Aegyptiacum in sua pace & inconcussa felicitate perduraturum sibi persuadebant. Exhibent autem hæc omnia Aegyptij in Obelisco per duodecim columnas, quarum singula latera tres continent, quæ tribus supradictis Mundis competunt. Docetur in hoc, quomodo ad rationes archetypi intellectus, Sacerdotes, quibus ad Regnum spes foret, inaugurari debeant; & quibus ritibus & cœremonijs consecrandi: deinde quomodo pantamorphia natura tribus Mundis sese insinuet, vnde vita & felicitas dictorum Mundorum resultat.

Proponitur autem hoc veluti prototypon quoddam, ut iuxta id le-

Leges humanæ ad diuinæ legis normam conditæ vim habent.

Monarchici status exemplar Deus.
Aristocratici status exemplar Angeli.

Democratici status exemplar Mundus sensibilis.

Monarchicū statum Aegyptii curant.

Monarchia Aegyptiacæ membra Rex, Sacerdotes, Populus.

Obelisci Ramessæi argumentum.

Osiris, Isis,
Horus, Typho
in Mundo po-
litico quid.

Rex omnibus
sui Regni re-
bus adesse de-
bet.

Concordia
regnorum
vnde.

Dissidia re-
gnorum vnde.

Aegyptij ante
consultatio-
nes Deos sa-
crificijs pla-
cabant.

Plato.

Providentia
Dei argumen-
tum.

Leges neces-
sariae hominū
societatibus.

ges Regno salutiferas condant; & intelligant, quā ratione Osiris & Isis Typhoniam tyrannidi resistent, & Horus, vti & Osiris à Typhone occisus, ad vitam reuocentur. Per Osirin intellectum architectonicum Regis indicant, per Isin prudentiam, per Horum leges salutiferas, per Typhonem, omne Regno perturbando importunum intelligunt. Quocirca si Reipublicae status quandoque à suae felicitatis fastigio per dissidia, & factiosorum hominum perduelliumque prodiones ceciderit, quibus modis similia boni communis detrimenta praecauere debeant, aut quibus ritibus & caeremonijs praesides locorum Genij contra omnia aduersitatum pericula, placandi sint, Obeliscus docet. Quemadmodum enim supremum Numen per polymorphum spiritum omnibus sese mundialis machinae membris insinuat, dissidentia concordat, languidis & ferè desperatis rebus vitam largitur, omnia in omnibus est; ita Rex per praefectorum à se super singulas Regni Prouincias constitutorum curam & vigilantiam omnibus & singulis per dictamina subditorum Regis intellectui conformia, adesse & inesse debet. Hinc enim amor & concordia nascitur; hinc vnanimis ad quascunque Regno obnoxias perduellium machinationes profligandas conspiratio, quae est salus & vnicum Regni fulcimentum. Fit tamen subinde, vt ob iniquitatem & iniusticiam Regis commissam subditorum dictamina sint difformia, vnde mox Typhoniam conspirationes bono communi contrariae nascuntur, quae vti paulatim à lege supremi Numinis recedunt, ita ruinae & exitij Regni proxima quaedam veluti proscania sunt. Praesides enim à suprema Mente constituti Genij, legis humanae à diuina, difformitate absteriti, mox commissam sibi prouinciae tutelam deferunt; & deleta in Principe diuini intellectus & voluntatis caractere, omnia susque deque vertuntur; authoritas Principis erga subditos deperit; quā pereunte, quid aliud Regno, nisi summa confusio, desolatio, & rerum omnium *anarchia* supererit? Hinc Aegyptij de rebus magni momenti consulturi, sacrificijs prius purgati, ritibusque ac caeremonijs prauijs Deorum Oracula, quid agendum, sollicitabant. Nōrant enim leges à Deo hominibus inspirari, quod amplissimè in suis de legibus Dialogis deducit Plato ab Aegyptijs edoctus; sic enim ex Trismegisti ea de re traditis sermonibus ratiocinabantur. Si natura, quae nihil aliud est, quàm infimum diuinæ prouidentiae instrumentum, adeo prouidè incedere videtur, vt non seipsam ducat, sed ab ipsa prouidentia ducatur, fines omnium, ordinesque & in seipsa praescribat, & naturae prout voluerit, inscribat; si inquam, natura talis neque abundet superfluis, neque in rebus deficiat necessarijs; certè diuinam prouidentiam in rebus necessarijs nunquam defecturam in confesso est; necessaria autem est humano generi, aliter non potenti viuere, congregatio mutua; erit haud dubiè congregationi procul à lege subito peritura, lex summè necessaria: at legibus diuina authoritas pariter necessaria est, nè vel negligentia obsolescant, nec fraude & violentia confringantur; cui quidem diuinæ comparandae authoritati, tum sanctimoniā vitae, tum poenā supra humanas vitas formidandā necessaria fuit. Si enim diuina prouidentia

fin-

singulis elementorum, plantarum, animalium, membrorum vsibus necessaria prospexit; multò diligentius per prouidentiam animalium speciei diuinitatis quadantenus participi, in fandiendis legibus saluti hominum tantopere necessarijs, deesse non debuit. Nam vt rectè Plato dicit. *Nullus Princeps instam Ciuitatis nauem quolibet turbine, procellis, & periculis innumeris agitatem, absq; celesti flamine ad portum usq; perducere potest.* Deus ergo O. M. tum occultis animarum inspirationibus, tum miraculis manifestis, quoties necessitas exigit, & reuelat mysteria legum, & sancit palam atq; promulgat, tanquam legum exordium primum, & vltimus earundem finis; sine quo res humanas publicas, nec rectè componi posse, nec compositas durare, certum est. Hinc tanto studio legum Authorem in hoc præfenti Obelisco, quâ ritibus, quâ cœremonijs imitari, diuinumque cultum tam impensè curare student, vt in decursu interpretationis videbitur. Atque hæc est summa in hac Mercuriali columna contentorum. Nihil porro restat, nisi vt difficillimi, atque perquam ardui argumenti aleam cum bono Deo subeamus.

Plato.

Deus leges
dat homini-
bus.

CAPVT III.

Nota ad Lectorem de interpretationis statuendæ ratione.

ORdimur tandem cum bono Deo Obeliscorum interpretationem, quorum gratia tanti operis molem & apparatus construximus. Et vt debitam in eo methodum seruemus, ab ijs inchoabimus, qui veterum Authorum monumentis summam famam consecuti sunt, cuiusmodi primo meritò loco sese offert Obeliscus Lateranensis; in cuius interpretatione forsitan in Aristarchos quosdam incurram, qui seuerioribus obelis me configent, vel ex hoc capite, quòd non omnia & singula suis auctoritatibus fusè stabilierim. Sed non vereor morosorum hominum insolentiam, cum eum, qui difficiles & inaccessos hosce adytus cognòrit, de difficultatibus Dei gratia superatis gratias debitas habiturum potius, quam Authorem inscitæ condemnaturum esse confidam. Est hic Obeliscus tot tamque obstrusis rebus refertus, vt si singula fusè deducere voluissem, Tomus ingens & vastus ad ea cõprehendenda non suffecisset; quod tamen si, si temporis ratio permisisset, non mihi fuisset difficile, quia tamen futurum videbam, ex tanta Authoritatum coaceruatione, interpretationis filum ita intricari, ita confusum reddi, vt qui posteriora legerit, priorum connexum neutiquam sit percepturus, atque adeo tædio nimio à lectione veriùs alienari, quàm allici Lectores posse; ideo rebus maturè ponderatis consultiùs visum est, tantam rerum, quæ in hoc præfenti Obelisco continentur, farraginem succinctè & breuiter explicare, vt sic rerum in eo tractandarum connexio Lectoris animo sincerius sese ingereret, filumque non interruptum, rebus ordine dispositis, sine impedimento & perturbatione intellectum Lectoris dirigeret; quod in magna authoritatum coaceruatione aduicari esse videbam. Et cum hieroglyphica sæpissimè

Interpretatio
nis Obelisco-
rum ratio.Rameffæi
Obelisci in-
terpretatio dif-
ficilis ob res
obscurissimas
quas conti-
net.Obelisci Ra-
messæi inter-
pretandi ratio

eadem occurrant, satius ea statim in principio explicare, & authoritatibus congruis stabilire visum fuit, nè in interpretationis decursu eorundem probationem toties repetere cogeremur. Nè tamen ea pro libitu explicasse viderer, ubique ferè loca & authoritates tum Obelisci Pamphili, tum præcedentium Tomorum, ubi proposita symbola exactè exposuimus, allegandas duxi; ut si rationis cuiuspiam symboli cognoscendi desiderium quempiam incederet, locum ubi id expositum sit, reperire possit; si quæ verò alibi non exposita symbola occurrerint, ea semper congruis adiunctis authoritatibus explicare & stabilire contendimus. Quod dum facimus, DEVM Opr. Max. luminis supremi datorem, obnixè exoramus, ut ingenij nostri tenebras discutiat, in arduis adsit, ut quæ ad diuini nominis ipsius gloriam fieri posse cogitauimus, ea cum sperato fructu exhibeamus.

P R A E L V S I O.

Qua nonnulla ad meliorem rerum in Obelisco tractandum notitiam præmittuntur.

Qualis figura
in Obelisco
Ramesseo.
Sacra tabula
hieroglyphica

Occurrit sæpe sapius in Obelisco præsentē figura oualis, hoc quo vides hieroglyphicorum apparatu instructa; quam nos sacram tabulam appellare consueuimus. Erat autem sacra tabula certorum hieroglyphicorum complexus quidam, magnæ efficaciz & virtutis, eò quòd eius vtu Nomina non aliâ meliori ratione, quàm hoc vel simili, conciliari posse sibi persuaderent. Erant autem huiusmodi tabulæ pro argumentorum, quibus Obelisci insigniebantur, diuersitate differentes. Et dicuntur sacre tabulæ, eò quòd ut plurimum ex Obeliscis excerptæ, separatis tabulis aut ligneis, aut lapideis in vsum prophylacticorum inciderentur. Sed quid præsens hoc ouatum schema sibi velit, aperiamus.

Quæ figura
interpretatio.

Leges & scientiæ
necessariæ
ad regnorum
conservationem.
Hermes cur
gnomoni insit.

Plutarchus.

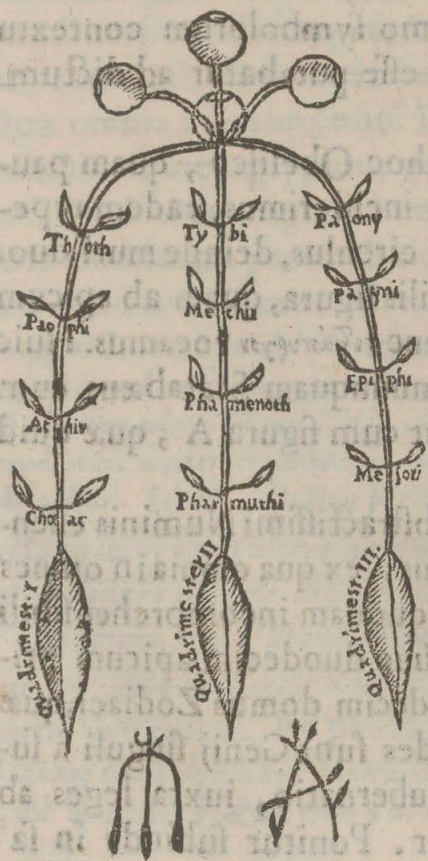
Ponitur primò intus Ibis supra gnomonem seu normam, seu parastatam mechanicam, in Alpha literæ formam transformatam; huic adiungitur iam incuruus baculus, nunc vncinus, modò pala agricultoria; quibus subiungitur triplex ramus inuersus cum tribus terminis, loco quorum ut plurimum ponitur figura Scarabæi, subinde etiam omittitur, ut in col. I. è regione O & P videtur. Quorum quidem Idealis sensus ita se habet. *Hermes seu Mercurius Agathodæmon Literarum, Arithmetica, Geometria, & Mechanica inuentor, partitionis anni in duodecim signa & menses Author, primus Aegypti Legislator.* Sunt enim rerum memoratarum inuentiones ad Rempub. rectè beatèque administrandam cum primis necessariæ, cum Regna ut consistent, nec literis, nec scientijs & artibus, nec legibus carere possint, aut debeant; adeoq; rectè Ibis seu Hermes insitit gnomoni, primò quia, teste Plutarcho, Agathodæmon est, quod figura gnomonis ex A & Δ composita sat demonstrat, ut alibi fusè dictum fuit; secundò quia

quia gnomon primam in Alphabeto literam notat, cuius, vti & omnium aliarum literarum, inuentrix fuit Ibis, id est, Mercurius: tertio quia, gnomon hic geometricum instrumentum est, ad rectè aptèque singula dimetienda, distribuendaque inuentum; est enim Πάσις ὁ μέτρησις ὀρέτης *Egus isianus*, vti rectè Plutarchus docet. Exprimit & hic gnomon instrumentum mechanicum, lapidibus extollendis in altum accommodatum, quem Tollenonem vocant mechanici; cuius authorem Hermetem facit in suis Mechanicis Hero Byzantinus. Vides igitur, quare Ægyptij Ibi- dem in hoc schemate supra gnomonem, variorum ab Hermete inuento- rum symbolum, posuerint. Hermetem quoque in figuram Ibis trans- formatum, sub huius A figura primùm comparuisse in Ægypto, multaq; & varia docuisse, in Alphabeto mystico ostensum fuit in præcedentibus ad- ducto. Figuræ A adiungitur baculus incuruus, vel lituus. Vbi notandum, esse in Ægypto, vti Theophrastus docet, certum quoddam arundinis genus, quod & ob leuitatem modò loco baculi superiùs artificiosè incur- uati, modò ob concauitatem emedullatam loco litui in sacris vsurpa- bant. Atque hoc hieroglyphico symbolo nihil ferè frequentius & vsita- tius occurrit. Et per baculum quidem superiùs incuruum, absolutum, Numinum in inferiora influentium dominium, & summam, quam per hunc influxum rebus inducebant, symmetriam harmonicam indicabant. Quod aptè sanè per hunc arundineum canalem suprà versus inferiora incuruatum exprimebant. Hinc passim hunc baculum fistularem, vti & normam, manibus Hori insertum videas, vti in tabula Bembina exposui- mus; vt ostenderent, Horum symmetriæ & harmoniæ totius Vniuersi Authorem. Verùm hoc vberius in loco citato expositum vide. Hanc

Gnomon in-
strumentum
geometricū
& mechanicū

Lituis seu ba-
culus incur-
uus.
Theophrastus

Horus cum
lituo quid si-
gnificet.

candem ob causam, hunc baculum fistula- rem Hermanubi apponūt, vt eum esse totius numeri, ponderis, mensuræ, ac musicæ au- thorem occultè innuerent. Quoniam verò nihil in humanis rebus ritè constitui potest sine temporis exacta distributione; hinc perseæ ramum triplicem inuersum, in quo- rum vnoquoque quatuor folia, supponunt. Et perseæ quidem ramus Hermeti, Isi, & Osiri sacer erat, vti in Obelisco Pamphilio fol. 364 ostendimus; singulique quaterno foliorum ambitu conspicui, quibus tempus anni in tres partes, Veris, Æstatis, & Hye- mis diuisum, quarum singulæ in quatuor menses pariter diuisæ, totius anni decur- sum signabant. Triplex erat, quia tribus anni totius moderatoribus Isi, Osiri, Mercu- rio consecratur, id est, Soli, Lunæ, Mer- curio: Solis enim ac Lunæ motu per duo- decim cœli domicilia annuo spatio facto, omnia

Perseæ ramus
triplex inuer-
sus.

omnia conficiuntur; & Mercurio quoque, quæ est ratio dirigens omnia ad finem suum; unde perseæ folia linguæ, & fructus cordis figuram obtinent, quâ sapientia Mercurij in legibus tum naturæ dirigendis, tum politico Mundo imponendis appositè notatur. Cuius diuisionis Authorem Diodorus Hermetem fuisse refert. Quo aptè insinuabatur, omnes naturalium, humanarumque rerum actiones operationesque temporibus subflare, in quo sub terminis præfixis, totius naturæ, & politici Mundi leges veluti in cardine quodam versantur. Ramis autem perseæ notatur, quia, Theophrasto Authore, perseæ singulis tribus anni portionibus novos & novos fructus profert, virore perpetuo gaudens. Verùm de hoc symbolo fusissimè tractatum vide in Obelisco Pamphilio fol. 363. Sequuntur tres termini; quibus primò tripartitum anni tempus, quod à supremi Mundi legibus constituitur, indicatur; de quibus fusè in Obelisco Pamphilio fol. 425. In politico verò Mundo hi tres termini leges indicant ad superioris Mundi leges constitutas. Hinc leges eadem Ægyptiacæ voce & leges, & termini vocantur; cuius ratio erat, totius Ægypti frequentibus terminis, ob Nili omnia confundentis inundationem, diuisionis, ut hoc pacto per terminos, veluti positivas quasdam leges, unicuique quod suum erat, exactâ iustitiæ mensurâ distribueretur; erantque termini eandem ob causam sacri Mercurio, ut vel hinc originem Hermarum agnoscas, quæ erant quadrangulæ statuae Mercurij, quæ loco terminorum in agris poni solebant, de quibus vide fol. 392. primi Tomi Oedipi. Hemycicla verò facies semper superioris terræ faciem siue Horizontem notat.

Ex his, ni fallor, luculenter patet cur tanto in honore hanc sacram tabulam Hermeticam habuerint Ægyptij, quia mysticè omnia Hermetis in humanum genus collata beneficia abditissimo symbolorum contextu signat, ac proinde summæ virtutis & efficaciam esse putabatur ad dictum Numen propitiandum, attrahendumque.

Occurrit & alia quædam tabula sacra in hoc Obelisco, quam paucis describendam duxi, nè postea cum in eam inciderimus, eadem repetere cogamur. In ouata figura primò ponitur circulus, deinde muri duodecim, aut septem, aut quatuor apicibus spectabilis figura, quam ab apicum numero iam *δωδεκάπυργον*, modò *ἑβδκάπυργον*, nunc *τετράπυργον* vocamus. Huic supponitur subinde solius Scarabæi figura, nonnunquam Scarabæus cum tribus terminis, aliquando cum Nilometrio, aut cum figura A; quæ quid indicent, aperiā.

Sphæra indicat supremi, inuisibilis, & abstractissimi Numinis essentiam, ut in Hierogrammatismo circuli docuimus; ex qua omnia in omnes Mundos bona profluunt, & veluti ex centro quodam incomprehensibili emanant. Sequens figura muri *δωδεκάπυργον* siue duodecim apicum primò notat duodecim cœli mansiones, siue duodecim domus Zodiaci, quæ Siderei Mundi arces dicuntur, quarum custodes sunt Genij singuli à supremo Numine deputati, quibus totius anni gubernatio, iuxta leges ab Authore naturæ ipsis præscriptas, committitur. Ponitur subinde in sa-

cra tabula figura $\epsilon\beta\delta\alpha\pi\upsilon\rho\gamma$, quo septem planetarum arx & propugnaculum præsidibus suis instructum innuitur. Est interdum $\tau\epsilon\zeta\alpha\pi\upsilon\rho\gamma$, quo quatuor elementorum regnum indicatur. His itaque tribus propugnaculis, cum vniuersa natura contra noxias potestates defendatur, apte sanè eam muri figura $\pi\omicron\lambda\upsilon\pi\upsilon\rho\gamma$ expresseferunt. Quemadmodum enim supremum Numen primò in duodecim Siderei Mundi virtutes & potestates, sic istæ in heptapyrgi regnum influunt, & vtrique in elementarem quadripartitum Mundum; ex qua vnione, & perpetua influxus mutui communicatione, vniuersa Mundi machina vt conseruetur, necesse est. Ad leges itaque horum trium, Siderei, & Elementaris Mundi propugnaculorum, Ægyptij veluti ad exemplar quoddam conuersi, suam politicam disponebant, vti iam docemus.

Ægyptij itaque expressuri regnum, aut urbem, muri figuram ponebant, duodecim, vel septem, vel quatuor apicibus distinctam, quæ per totidem veluti coronæ radios quosdam in figura expressos indicantur; atque hanc figuram frequentissimè in subiecto ponunt Obelisco. Per murum $\delta\omega\delta\epsilon\kappa\alpha\pi\upsilon\rho\gamma$, siue duodecim turrium, aut apicum, indicant analogiam ad dodecapyrgeon cœleste, tum idealis Mundi, tum Zodiaci in Sidereo Mundo, duodecim mansionibus veluti distincti; per murum heptapyrgum siue septem turrium, septem planetarum mansiones, ad quarum ideam Respublica instituenda; per murum tetrapyrgeum quatuor Elementorum Regionem, quæ sunt veluti exemplar quoddam, iuxta quod Respubl. gubernanda sit. Quemadmodum enim duodecim Zodiaci mansiones varijs differentibusque proprietatibus instructas vnus Sol perlustrat, & ad vnionem in Mundo conseruandam animat; ita & Princeps in Regno suo maximâ curâ diuersorum populorum ingenia, eorumque diuersitate discrepantium animos in vnitatem & concordiam animare debet. Haud secus de heptapyrgo, & tetrapyrge ratiocinandum est. Quæ omnia adeo appositè Plato Dialogo *de legibus* demonstrat, vt ad huiusmodi hieroglyphica respexisse videatur. Nam ex Ægyptiorum doctrina Urbem regiam in medio regionis ponendam præscribit, quam & in duodecim partes diuidendam censet, totamque similiter regionem. Sed audiamus Platonem hoc loco prorsus Αἰγυπτίαν , cum inquit: $\tau\omicron\delta\ \mu\upsilon\rho\delta\epsilon\ \delta\eta\ \mu\eta\ \tau\epsilon\tau\epsilon\ \pi\omicron\lambda\upsilon\pi\upsilon\rho\gamma\ \tau\epsilon\lambda\omicron\varsigma\ \pi\omicron\lambda\upsilon\pi\upsilon\rho\gamma\ \delta\epsilon\ \tau\epsilon\ \chi\omega\epsilon\varsigma\ \delta\tau\iota\ \mu\acute{\alpha}\lambda\iota\sigma\tau\alpha\ \epsilon\upsilon\ \mu\acute{\epsilon}\sigma\omega\ \kappa\upsilon\ \tau\acute{\alpha}\lambda\lambda\alpha\ \delta\epsilon\ \tau\epsilon\ \pi\omicron\lambda\upsilon\pi\upsilon\rho\gamma\ \pi\omicron\lambda\upsilon\pi\upsilon\rho\gamma\ \tau\epsilon\ \upsilon\pi\alpha\rho\chi\omicron\upsilon\tau\omega\upsilon\ \epsilon\chi\omicron\upsilon\tau\alpha\ \tau\omicron\pi\omicron\upsilon\ \epsilon\kappa\lambda\omicron\upsilon\zeta\alpha\ \mu\upsilon\rho\upsilon\alpha\ \nu\omicron\upsilon\zeta\alpha\ \tau\epsilon\ \kappa\upsilon\ \epsilon\iota\pi\alpha\iota\ \epsilon\delta\epsilon\iota\chi\epsilon\ \chi\alpha\lambda\epsilon\pi\omicron\upsilon\ \mu\eta\ \delta\epsilon\ \tau\alpha\upsilon\tau\alpha\ \mu\acute{\epsilon}\rho\eta\ \delta\omega\delta\epsilon\kappa\alpha\ \delta\iota\chi\epsilon\delta\omicron\varsigma\ \delta\epsilon\ \mu\upsilon\rho\upsilon\alpha\ \epsilon\iota\sigma\iota\alpha\varsigma\ \pi\omicron\tau\omega\tau\omega\upsilon\ \kappa\alpha\iota\ \Delta\iota\omicron\varsigma\ \kappa\alpha\iota\ \text{Αθηνῶν} \text{ἱερὸν}, \text{ἀκροπόλιν} \text{ὀνομάζοντα}, \text{κύκλον} \text{περιβάλλοντα}, \text{ἀφ' ὧν} \text{τὰ} \text{δωδεκά} \text{μῆρη} \text{τέμνεται} \text{τὸ} \text{τε} \text{πᾶν} \text{αὐτὸ} \text{κ\upsilon} \text{τὰ} \text{ἅλ\alpha} \text{τὸ} \text{χ\omega\rho\alpha\varsigma}. Id est, Postea Urbs primum in medio regionis maximè condatur, delecto in loco, qui cæteras quoque opportunitates complectatur, quas concipere & designare minimè difficile est; deinde in partes duodecim distributio fiat, vt Vesta prima Ioui, atque Mineruæ consecratur, & illa urbis pars Arx nuncupetur, & septo diligenter muniatur. Et ex eo urbem & regionem in duodecim partes distribuant. Et paulò post: $\text{Ναμὰ} \delta\epsilon\ \delta\epsilon\ \kappa\alpha\iota\ \epsilon\delta\epsilon\iota\chi\epsilon\ \delta\omega\delta\epsilon\kappa\alpha\ \mu\acute{\epsilon}\rho\eta\ \tau\epsilon\lambda\omicron\varsigma\ \tau\acute{\alpha}\lambda\lambda\eta\varsigma\ \epsilon\iota\sigma\iota\alpha\varsigma\ \epsilon\iota\varsigma\ \text{ἵ} \text{κα} \text{ὅτι} \text{μᾶλ\iota\sigma\tau\alpha} \text{τὰ} \text{δωδεκά} \text{μῆρη} \text{συμπεριέχεται} \text{ἀπογεφῆς} \text{παντῶν} \text{γενομένων}, \text{κ\upsilon} \text{δ\eta} \text{τὸ} \text{μῦ} \text{ἔτε} \text{δωδεκά} \text{Θεοῖς} \text{δωδεκά} \text{κλήρης} \text{θέντας}, \text{ἐπανομάσαι} \text{κ\upsilon} \text{καθιερεῖν} \text{τὸ} \text{λαχὸν} \text{μῆρ\alpha}.$$

Murus
 $\epsilon\beta\delta\alpha\pi\upsilon\rho\gamma$
 γ ,
Murus
 $\tau\epsilon\zeta\alpha\pi\upsilon\rho\gamma$
 γ .

Muri figura
significat re-
gnum, aut ci-
uitatem in
Obeliscis.

Murus duo-
decim, septem
quatuor api-
cum quid si-
gnificet.

Plato.
Urbs regia
qualis ex Pla-
tone esse de-
beat.

Plato.

ἡ ἐκάστη τῶν δ' αὖ καὶ φύλλω αὐτῶν ἐπινομάσαι. τέμνειν δ' αὖ καὶ τὰ καὶ τὰ τὸ πόλεως δ' ὁδὸν καὶ τμήματα τὸν αὐτὸν ὅρον ὅνπερ καὶ τῶν ἄλλων χώρων διενεῖκεν καὶ δύο νέμεσιν ἐκάστον οἰκίσαις τῶν δ' ἐξ ἧς τὰ μέτρα, καὶ τῶν τῶν ἐχάτων καὶ τῶν μὲν καὶ τῶν κεν ἐτὼ τέλῳ ἔχεν. Id est, *Vici praeterea in 12 partes erunt distribuendi, sicuti et ceterae civium facultates; ut ex 12 partium constitutione cursuum lustrationes commodius peragi possint. Duodecim quoque partes duodecim Dijs erunt deinceps attribuendae; et unaquaeque pars ex eius Dei nomine, cui illa obtigerit, erit nuncupanda; ut Tribus ipsa sit suo et tutelari Deo cognominis; sed et duodecim urbis membra, sicuti in reliqua regione factum est, singulatim in duas habitationes fuerint diuidenda, quarum una circa medium sit, altera circa extremum; et habitationis quidem ordo et ratio hunc in modum conformetur. Atque haec est civitatis & regionis aliquius ad supernas ideas constituendae ratio, quam Plato fundandam censuit. Sed cur in partes duodecim? ut intelligas molem tantam, tamque laboriosam Vniuersi ipsius auxilio indigere, quo est in sphaeras duodecim distributum; eodem prorsus modo civitatem aut regnum terrestre ad imaginem Regni caelestis esse gerendum; caelestis autem Ciuitas, inquit Plato, in signa duodecim, quasi in duodecim tribus est distributa; nec abs re Dijs duodecim, uti Aegyptij suum Regnum, ita Graeci suum suis duodecim Dijs, qui duodecim signis praesent, consecrarunt, imò verò sex Dij, sexque Deae, quorum nomina sunt:*

*Iuno, Vesta, Minerva, Ceres, Diana, Venasque,
Mars, Hermes, Neptun, Vulcanus, Osiris, Apollo.*

Præpone iam singulis singula, membris quidem nostris signa, signis præterea Deos; & intelliges per hæc, civitatem aut regnum totum non aliter vnum ex ciuibus & incolis, quam vnum corpus ex multis membris esse debere; alia verò Numina masculina, alia foemina dici, ut cognoscas, & quæ ad materiam passionisque, & quæ ad formas actionesque, pertineant, à Superis gubernari. Verum cur Plato præcipuam urbis arcem Vestæ, Ioui, & Palladi dat? ut intelligas, in diuinis tres omnium fontes existere. Vestam quidem essendi fontem, Iouem viuendi, & Palladem intelligendi; atq; in his omnibus auxilium à Superis obtinendum. Quæ omnia ex Aegyptiorum disciplina profluxisse, in sequentibus aperietur. Quæ enim Graeci per trinam Numinum Vestæ, Iouis, & Palladis assistentiam, ea Aegyptij Isi, Horo, & Osiri indigitabant; his enim omnia gubernari docebant. Hinc mysticè tres terminos, tres circulos, tres urnas, tres secures, tres pennas, & similia dedicabant; leges caelestes & terrestres, per terminos; potestatem trinam diuinam in omnia, per tres circulos; per urnas, in humidam substantiam dominium; per pennas, per omnia & in omnia penetrationem significantes. Sequitur murum polypyrgum Scarabæus, Regis fortitudine mascula inclyti symbolum; qualem Osirim fuisse Diodorus describit; de quo cum amplissimè in Hierogrammatismo Scarabæi Obelis. Pamphil. differuerimus, eò Lectorem remittimus.

Tres termini
circuli, urnæ,
secures, pen-
næ.

Scarabæus
quid?

Est

Est itaque hæc sacra tabula nihil aliud, nisi Idea quædam politicæ Cœlestium Numinum, iuxta quam inferiorem politicum Mundum, ut subsistere possit, instituendum indigitant. Nam ut rectè Plato Dial. I. I. de legibus ostendit, Lex omnis humana à Deo adinuenta & constituta est, eam seruantibus præmium, præuaricantibus verò pœnam proportionatam statuens. Est enim Deus totius Mundi artifex, totumque in seipso complectitur, ideoque inspicit singula, nè quis confidat præuaricando posse latere; perque omnia circumuoluitur, nè quis speret, manus eius post delictum subterfugere posse; est enim omnium legum fundator, *Recta* (verba Platonis sunt) *definiens*, & *peragens*, id est, rectâ quâdam regulâ determinat singula. Et primò quidem singulis naturæ suæ modum, quæ, qualia, quot, quantaque sint, & ubi, & quando, & quomodo moueantur; deinde animis quid agendum sit, quidque cauendum, determinat; quam quidem determinationem legem esse constat rerum omnium penes Deum omnium authorem, eamque eodem actu ab ipso Deo sanciri, quo & omnia ab eo intelliguntur, & fiunt, actu scilicet circulari; quem Timæus ait esse diuinæ Intelligentiæ naturalem ex seipsa videlicet seipsum respicienti, seque respiciendo omnia semper conspicienti. Forsan verò ultra circularem motum Deo internum subinsinuat motum quoque rectum, rerum à Deo processum, Deique per res omnes influxum, ideo recta, dixit, definit, & peragit; & motum rectum à circulari pendere signauit, quo & perspicaciter seruatores legis, præuaricatoresque discernantur, & efficaciter quid potissimum debeatur cuique, decernatur. Quod quidem iudicium, quoniam potenter & discernit, & decernit, inuitabilis sequitur peccatorum ultio, & obseruantium præmium. Obseruatio autem legis in hoc consistit, ut subditus perfectè se Deo similem reddat, similem, inquam, per temperantiæ puritatem, quâ tanquam regulâ & amissi omnia sua metiatur; siquidem mensura, quod & Pythagoras dicit, omnium optima iudicatur, simillimumque Deo efficit animum; quæ est mensura omnium, præcipuè nobis, qui videlicet eate nus vel prosequi, vel fugere debemus singula, quatenus diuinæ Menti, voluntatiue vel congrua, vel dissona censentur. Hinc illud in Platonis epistola, *Sapienti quidem viro Deus lex est, insipienti verò libido*. Quæ omnia pulchrè exhibentur in sacra tabula, ubi oualis figura Mundum denotat, architectonicum diuinæ Menti intellectum ibi gnomoni insitens; huius enim dispositione omnia quæ in Mundo sunt, symmetriam & proportionem exactissimam acquirunt, harmonicamque constructionem per baculum fistularem indicatam, singula consequuntur. Hic vitam, mensuram, operationumque efficaciam largitur influxiuam, polypyrgis cœlestibus, eorumque præsidibus munimen & custodiam; ad quam inferioris Mundi legislator intellectus, per Scarabæum & tres terminos indicatus, in omnibus actionibus respicere debet, ijs suffulciri, nè in actionibus humanis ex se cœteroquin oppidò fallacibus, errorum incurrat præcipitium. Sed hæc alibi fusiùs ex Platone prosecuti sumus, qui & apertè dicit, se ex Antiquorum hæc monumentis extraxisse, quibus aliud non videtur indicaf-

Plato.
Lex omnis
humana à
Deo ex Plato
ne.

Platonis de
Deo legisero
sententia.

Legis obser-
uatio consistit
in eo, ut sub-
ditos Deo
reddat simi-
les.

Plato.

Sacra tabula
significata.

se, nisi Hermeticam & Orphaicam doctrinam, quæ, uti in Sphynge Mystagoga demonstrauius, exactè hæc omnia continet. Si enim Orphaicos de Ioue, de lege, de iudicio, de iustitia & Nemese hymnos legeris, hæc ad verbum omnia inuenies. Sed hæc de maximè in hoc Obelisco hieroglyphicis Schematis obuijs, dicta sufficiant.

CAPUT IV.

De inscriptione, & diuisione Obelisci.

P R A E L V S I O.

Obelisci Ramefzi diuilio

Inscriptio seu Epigraphe tribus loculamentis contenta.

Prima inscriptionis Obelisci Ramefzi pars.

Ibis Mercurij significat.

Plato.
Horus.
Plutarchus.

Ibis gnomoni insidens.

Obeliscus hic præsens quatuor habet latera, iuxta quadripartitam Mundi partem disposita, quorum vnumquodque in tres denuò columnas distinguitur. Hanc diuisionem præcedit inscriptio tribus loculamentis contenta, quorum duo A & B in pyramidio, tertium C, in principio columnæ continetur; estque in omnibus Obelisci lateribus eadem, hanc ob causam, ut Authores Obelisci, ex omnibus Mundi partibus statim in oculos incurrerent, & ad doctrinam in eo Deorum immortalium beneficio traditam summo studio seruandam animarentur.

Prima inscriptio immediatè sub apice pyramidij sub A, figura ouali conclusa tenetur, hoc symbolorum apparatu. Ibis insidet gnomoni in formam literæ Δ composito, cui figura formam muri referens supponitur, & è regione huius baculus curuus; quibus tres limites, vnà cum Scarabæo, subiunguntur; quibus quidem symbolis nihil aliud indicatur, nisi Mercurius Agathodæmon potens dominator, & politicarum legum conditor, hieroglyphicæ doctrinæ institutor, ex cuius libris columna hæc extracta fuit & concinnata. Sed hoc ita esse, iam omni studio nobis stabilire incumbit.

Ibis Mercurium significare, innumeris huius Operis locis ostentum fuit, & in Hierogrammatismo Ibis Obelisci Pamphilij id copiosis auctoritatibus demonstratum. Mercurius siquidem sub Ibis forma hominibus comparere, varijsq; corporis gestibus, variarum rerum inuentionem edocere putabatur; vnde istiusmodi animal sacrum Mercurio ab omnibus habebatur. Certè Plato in Protagora apertè dicit, sub Mercurij nomine genus humanum leges primùm accepisse. Vide Horum l. i. c. 10. in fine, & c. 36. Plutarchum de Osiride & Iside, & Alphabetum Ægyptiorum mysticum suprâ exhibitum. Horus: Καρδίας βελόμηρι Ιερόφει, ἰβιν ζωοποιός, ὁ δὲ ζῶον ἐρεμὴν ὠκεῖον, πᾶσι καρδίας, καὶ λογισμὸς διατέτη. ἐπεὶ καὶ ἡ ἰβὶς αὐτὸ καὶ αὐτὸ τῇ καρδίᾳ ἔστιν ἐμφορὴς, καὶ ὁ λόγος ἐστὶ πᾶσι παρ' Αἰγυπτίους φερόμενος. Cor volentes indicare, Ibin pingunt, quod quidem animal Mercurio attributum ac dicatum est, cordis omnisque rationis præsidii & moderatori; nam & Ibis per se magna ex parte cordi similis est, de qua plurimi apud Ægyptios agitantur sermones. Sedet supra gnomonem in hieralphan transformatum. Et

Alpha

Alpha quidem Δ ex Δ & A compositum Agathodæmonem notare, in Alphabeto mystico, & alibi ostendimus; cuiusmodi ipse ab omnibus Ægyptijs existimabatur. In formam gnomonis adaptatur, ut ostenderent eum omnis iustitiæ, quæ actiones humanæ vnicè diriguntur, authorem esse, & potissimum hanc in politica rerum administratione, quæ per symbolum in muri formam concinnatum aptè notatur, prorsus necessariam esse. Quia verò hæc sine viribus & potentia administrare non potest, hinc appositè ipsi è regione baculus curuus, potentia dominijque in inferiora symbolum, adiungitur; infra quæ tres limites cum Scarabæo ponuntur. Per limites tres indicatur ratio archetypi intellectus, quo non secus ac Sol, in triplicem Mundum, Intellectualem, Sidereum, & Elementarem agit; ita inquam Sol politicus, qui est in archetypo intellectu Legislator, & aptè per Scarabæum exprimitur, in triplicis generis homines, in seipsum, in Optimates, & populum agere debet, vim suam, quæ Mundi corpus vnicè sustentatur, exerendo. Nam ut Porphyrius loquitur lib. de abst. *Αἰὺς τοῦ θεοῦ ἐστὶν ὁ θεὸς τὸν καὶ θεοῦ, ὡς εἰκόνα ἡλίου ἐμψυχον.* Ægyptij colebant Scarabæum sicut viuentem Solis imaginem. Quod symbolum non tantum Soli huic sensibili, sed & Archetypo, & ex quo emanauit, Politico Soli secundum quandam analogiam attribui debet. Accedit quòd idem Scarabæus significatione ad mores translata idem, teste Horo lib. I. cap. 10. quod patrem, & masculam virtutem notet, quæ Regno administrando vnicè necessaria est; quæ paterno affectu, & bellicâ fortitudine Rex omnia Regno aduersa amolitur. Hinc Ælianus l. 10. c. 15. & Plutarchus libro de Osir. & Iside apertè docent, Viris bellicosus sculpturam annuli Scarabæum fuisse, quòd maribus vniuersis pro patria pugnandum sit; quemadmodum Mercurium Ægyptij, non solum Legislatorem, sed & summum Numen tutelare, & Agathodæmonem, à cuius proinde cultu & veneratione totius salus Ægypti dependeret, præstare putabant. Hinc epigraphe seu inscriptio præfens non incongruè Mercurio fiebat, ijs symbolis adornata, quæ & diuinas Mercurij virtutes exhiberet, & vnà eundem ad Ægyptum fidei suæ commissam defendendam, hoc veluti potentissimo quodam periammate sollicitaret.

Secundum spacium in singulis pyramidij lateribus duorum hominum figuras mitratas, & lineis amiculis indutas exhibet, qui inter se de magni momenti negotijs tractare videntur. Certè hos Sacerdotes esse Ægyptiorum, ex Apuleio & Plutarcho liquet, quos mitrato vertice conspicuos fuisse, & lineis tunicis vsos, apertè docent, hic in Isi & Osiri, ille in sua Metamorphosi. Erat autem, uti Eucherus asserit, *κιδάρις* pileus Sacerdotalis ex bysso, quem nonnulli tiam, quidam etiam mitram vocant. Atque hanc sapientiæ symbolum fuisse, Author est Hesychius Hierosolymitanus, eò quòd in cerebro sapientiæ organum esset à natura constitutum. Quo quidem Sacerdotes, utpote ad regni administrationem electos, perpetuò & vnicè sapientiæ studio vacare debere, ostendebatur; lineis, non laneis vestimentis iudutos, quòd hæc ex lana excrementitia animalium superfluitate, Sacerdotum puritati contraria, origi-

nem

Baculus curuus dominij signum.

Scarabæus Solis symbolum

Horo.

Ælianus. Plutarchus.

Scarabæus sculptus in annulo quid significat.

Secunda inscriptio Obelisci Rameffi pars.

Apuleius. Plutarchus. Sacerdotes Ægyptij mitrati. Eucherus.

Cidaris seu mitra Sacerdotalis sapientiæ signum. Lineum amiculum Sacerdotis Ægyptij puritatis symbolum.

Michael
Mercatus.

Sothis & Ra-
messis figura
in Obelisco
Ramesse.

Plato:
Sacerdotes
erant Reges
& Reges Sa-
cerdotes,
apud Agy-
ptios.

Plinius.

Abenephilus.

nem sumerent; illa vero ex lino, quod benefica matre tellure, im-
mediate pullularet primò florem cæruleum ætheris colori similem, deinde
thyrsus, qui variè præparatus tandem telam suppeditaret, vestibus Sa-
cerdotalibus conficiendis, teste Plutarcho & Porphyrio, convenientissi-
mam; hæc enim amicula candoris & eximie puritatis, quæ in Sacerdo-
tibus perpetuò Deorum consortio gaudentibus, elucere debebat, symbo-
lum erant. Sacerdotes itaq; dictos duos mitratos exprimere nullum du-
bium est ei, qui quæ de habitu Sacerdotum in primo Tomo disseruimus,
rectè perceperit. Imò verisimile est, uti & Michael Mercatus putat, has
Sacerdotum figuras Sothin & Ramessem filium eius, Reges & Sacerdotes
Ægypti, exprimere: hi enim primi fuerunt, qui post cladem omnibus
seculis memorandam, Deo per Mosen Pharaonicam contumaciam vindi-
cante, per Ægyptiorum in mari rubro submersionem, ducentis ferè post
annis, Regnum Ægyptium pristino splendori & magnificentie restitue-
runt. Nam continuò cum Sacerdotibus conuersabantur & ipsi Sacer-
dotes, librosque Hermeticos, quos vndique conquistos apud se inæsti-
mabilis thesauri loco habebant, summo studio ad auitæ religionis, quæ
sub hieroglyphicis symbolis comprehendebantur, instauranda dogmata,
euoluerunt. Nam ut rectè Plato in libro de Regno ostendit, nullus apud
Ægyptios ad Regni administrationem admittebatur, nisi Sacerdotis titu-
lo gauderet; imò si quis ex alio genere Regnum vi usurpasset, eum post
Regni assumptionem sacris initiari oportebat, ut & Rex esset & Sacer-
dos. Nam, ut Platonis verbis utar, Sacerdotum & Vatum ratio magnanimi-
tate, intelligentia, & claritate abundat, propter eorum, quæ tractant, magnificen-
tiam. Hinc, teste Plinio, collato studio & labore hi duo Reges & Sacer-
dotes primi fuerunt, qui octo Obeliscos, quos in Obelisco Pamphilio
enumeramus, extruxerunt. Verùm Ramesse à Sothi patre suo apprimè
instructus, aliquid sublimius animo voluens cum prædicti Obelisci animi
sui magnitudinem non adæquarent, maximum omnium hunc Obeliscum
politica doctrinâ ad Regni salutem conseruandam necessariâ instructum,
Thebis erexit. quæ ita se habere Plinius refert his verbis: *Postea, inquit,*
& alij Regum in supradicta Vrbe, Sothis quatuor numero quadragenarium octonum
cubitorum longitudine; Ramesse autem, quo regnante Ilium captum est, quadra-
ginta cubitorum, idem digressus inde ubi Mnevidis Regia, posuit alium longitu-
dine undecenis pedibus, per latera cubitis quatuor; opus id fecisse dicuntur
20000 hominum. Hæc quæ de Sothi patre, & Ramesse filio diximus, ita
se habere, docet Manethon apud Africanum in fragmento Bibliothecæ
Peregrinæ. Σοθις ἐβασίλευσεν ἐτη ἑξ, ὃς ἔσειε πολλὰς τὰς πυραμίδας. ὧν τὴν καὶ
καρποτὴν εἰς θεὸν ἐβένετο, καὶ τὴν ἱερὰν ἐντάλαττον ἱερῶν βιβλον, ἣν ὡς μὲν καὶ ἔνθα
ἰερόμεν. ὁ ἑκτὸς αὖτε. Sothis 63 annis regnans, multas erexit pyramides (intelli-
ge Obeliscos); hic enim primus Deorum contemplator, de Dijs sapienter pro-
nuntiabat, & sacrum librum mandavit conscribi, quem veluti ingentis pretij rem
in Ægypto existens possidebat. Quæ omnia confirmat Abenephilus Arabs,
cuius verba vide in Obelisco Pamphilio in prolegomeno historię Obeli-
sci. Cum itaque Sothis & Ramesse, Reges & Sacerdotes Ægypti, vnice
sacram

sacram hieroglyphicorum doctrinam vnanimi consensu primi promou-
rint; verisimile est, Ramestem ad æternam rei memoriam se patremque
in hoc præsente Obelisco insculpere voluisse, vt coniectis in hanc inusita-
tam Obelisci molem oculis, quantum ipsis deberent Ægyptij posterij,
perpetuâ recordationis gratitudine, animo reuoluerent.

Post hanc epigraphen primo loco in Obelisco occurrit quadratum
loculamentum signatum litera C, in quo figura capite mitrato conspi-
cua, & nuda, throno insidens, aliam ante se genibus prouolutam extensis
brachijs in modum petentis & obsecrantis quidpiam, habet; cui bene-
dictionem impertiri videtur; in muro verò variæ videntur ouatæ figuræ,
quas sacras tabulas nuncupamus; quæ quidem nihil aliud sunt, quàm
sacra quædam amuleta ad Deos propitiandos constituta. Dicimus ita-
que, hosce schematismos in quatuor Obelisci faciebus prorsus eosdem,
nihil aliud denotare, nisi primò quidem Mundum Genialem, eiusque
munimen veluti exemplar quoddam politices; secundò ipsum adytum
Ægyptiorum, in quo Sacerdotes ijs, quos vides, ritibus & cœremonijs
inaugurabantur; & eo quidem modo, quem exponemus.

Primò Sacerdos supremus, cidari seu tiarâ, sapientiæ symbolo con-
spiciuus, throno insidebat, potestatis summæ symbolo, supremi Numinis
Hemphtha vices referens; hoc enim Numen in adyto, pari symbolorum
apparatu effigiatum tenebant; quo indicabant, supremi huius Numinis
in omnia rerum à se productarum genera supremum ius, absolutissimum
dominium, omniumque sibi subditarum rerum necessariam dependen-
tiam, sine cuius concursu & benigno influxu nihil subsistere possit: nu-
dum exhibetur, quia id ab omni rerum materialium contagione longè
remotissimum, nullius indigum, sibiipsi solum sufficiens est.

Ab hoc Intellectualis Mundus Sidereus & Politicus, quicquid boni
habet, secundum analogiam quandam participat. Hinc Sacerdotes, vt
actiones eorum huic supremo Numini conformiores essent, in adytis
suis, ad supremi Numinis iam memorati similitudinem, inaugurationes
suas, cœteraque sacra peragebant; quæ quidem nullam vim aut effica-
ciam obtinere sibi persuadebant, nisi analogo symbolorum apparatu per-
acta fuissent. Et vt operationes eorum in sollicitatione Deorum maio-
rem vim haberent; sacras quasdam tabulas ijs hieroglyphicis, quæ maxi-
mè Numini, quod vrgebant, congruebant, adornatas, in adytis ponere
solebant; quas tùm ex abdita sacramentorum, quæ ibidem perageban-
tur, virtute, tùm Deorum particulari influxu, magnam vim acquirere
putabant ad id, quod à Numine petebatur, impetrandum. Sed de
arcana adytorum dispositione vide fol. 393 primi Tomi, alijsque passim
locis tùm Oedipi, tùm Obelisci Pamphili, quorum omnium opticas de-
lineationes in tractatu de Mumijs Ægyptiacis exhibitas contemplare.
His itaque præmissis, iam particularem Obelisci interpretationem tan-
dem bono aspirante Numine auspicemur.

Quadratum
loculamentum
litera C si-
gnatum in Obe-
lisco Ramef-
sæo.

Ritus quibus
inaugurabân-
tur Sacerdo-
tes Ægyptij.

Hemphtha su-
premi Numi-
men.

§ I.

*Primæ Columnæ primi lateris Borealis
interpretatio;*

Latera singu-
gula Obelisci
Rameffii di-
uisa in ternas
columnas.
Prima colum-
na.

Secunda co-
lumna.
Tertia Co-
lumna.

NOtandum itaque primò, singula huius Obelisci latera in ternas co-
lumnas, & separatas ab inuicem, diuisas esse; quarum prima, quæ
denotatur Aspide ex globo emergente, & quæ flexu facto se Cruci ansa-
tæ seu Tautico characteri insinuare videtur, & supremum in columna
locum obtinet, exhibet nobis supremi Numinis Archetypum Mundum,
è quo exiens in vniuersas entium classes, ea animat, viuificat, conseruat.
Secunda columna Accipitre denotatur, quo Sidereus Mundus indicatur,
cuius moderator Sol est, qui in subiectam sibi Elementaris Mundi œco-
nomiam, virtutem ad Archetypi Numinis Ideam exierit. Tertiâ colum-
nâ Sacerdotis figura præsignatâ, Mundus Politicus denotatur, quo Rex
Sacerdos, ad vtriusque tûm Archetypi, tûm Siderei Mundi rationes Poli-
ticum Mundum, statumque rerum publicarum ordinat. Atque hæ tres
figuræ, triplicem Mundum, Archetypum, Sidereum, & Politicum, refe-
rentes, in vnoquoque latere Obelisci primum locum, vnaquæque in ap-
propriata sibi columna, obtinent, suntque veluti dicti triplicis Mundi
quædam epigraphe.

Notandum secundò, cûm ob multitudinem figurarum, singulas li-
teris suis distinguere non potuerimus, ad confusionem vitandam, nos in
margine singula latera literis Alphabeti distinxisse, quæ tribus columna-
rum spatijs essent communes, sicque in singulis columnis figuræ paral-
lelæ eandem literam respicerent. Quibus præmonitis, iam primam late-
ris Borealis columnam, cuius primum spacium D litera signatur, expo-
namus.

Aspis è globo
emergens, &
Cruci ansatæ
se insinuans.

Virgilius.

Prima figura in columna lateris A Borealis, è regione D, Aspis est
è globo emergens, & Cruci ansatæ se veluti insinuans; quo supremum
Numen archetypum notatur. E globo euoluitur Aspis, quia Deus è sphæ-
ræ diuinæ & interminabilis veluti centro quodam euolutus primò Mun-
do Angelico, deinde Sidereo, (qui duo Mundi aptè per duos circellos
sphæræ impressos indicantur) se insinuans, ex hisce demum in Mundum
inferiorem Hylæum seu Elementarem, qui per Crucem ansatam, seu Tau-
ticum characterem pulchrè notatur, descendit; atque hinc denique
sursum elatus suæ sphæræ restituitur; vt vel huc Virgilius alluisse vi-
deatur.

*Principio Cælum, ac terras, camposque liquentes,
Lucentemque globum Lunæ, Titaniaque astra,
Spiritus intus alit, totumque infusa per artus
Mens agitat molem, & magno se corpore miscet.*

Aspidem autem hunc, supremum Numen esse, quod omnia virtute suâ
per-

peruadat, expresse docet Horusl. 1. c. 2. *Mundum exprimere volentes, Horus . serpentem pingunt, qui suam ipsius caudam rodat, varijs interstinctum squamis ; Serpens cau- per squamas quidem stellas, quibus Cælum Mundusque distinctus est, obscure in- dam suam nuentes . Cæterum hoc animal non secus ac terra grauissimum est, leuissimum au- mordens : tem ac maxime lubricum in morem aquæ . Insuper vt serpens quotannis pelle, simulque senio exuitur ; sic & annus vertens, qui Mundi circumactû produci- tur, immutatione facta renouatur, ac veluti reiuuenescit . Quod verò velut cibo, suo vtatur corpore, significat id, quæcunque Dei prouidentia in Mundo gignun- tur, ea rursum in eadem resolui, & tanquam immutationem sumere . Quo quidem symbolo non Mundum tantum hunc sensibilem, sed & insensi- bilem archetypum, & intellectualem Geniorum, sidereum, & elementa- ram secundum quandam analogiam expressisse videntur . Circulus qui- dem diuinæ Mentis motum ad extra denotat ; aspis multiplici squama- rum ordine distinctus, primò stellas in archetypo, quæ diuina attributa & perfectiones sunt, dein in Mundo intellectuali diuersos beatarû Mentiû exercitus, denique in sidereo astra, in elementari varias inferioris Mun- di entium gradus rectè designat . Atquæ hæc omnia supremum Numen, peruadens, vti suâ sapientiâ gubernat, sic eadem summa prouidentia con- seruat . Quæ omnia fusè explicata vide in Obelisco Pamphilio fol. 370.*

Proximè ab Aspide in spacio D sequitur papilio Dracontomorphus cum thyrso papyraceo, quo Pantamorpham seu omniformem naturam, seu potentiam denotabant, in quam proximè & immediatè supremum Numen influit . Hanc Platonici animam Mundi, Ægyptij verò arcanio- res fundum paternum vocant, ex tribus triadibus compositum, vt in ta- bula Bembina exposuimus ; eò quòd per tres Mundorum triades insinua- ta omnibus vitam & motum tribuat . Quomodo autem, & cur Ægyptij huic papilioni, vilissimo animali, tot ac tantas excellentias & prærogati- uas attribuerint, amplè ostendimus in Obelisco Pamphilio fol. 500, quò Lectorem curiosum remittimus, nè semper eadem exscribere cogamur cum excessiuo Operis incremento . Adiunctum papilio habet papyra- ceum seu iunceum thyrsus, quo rerum necessariorum vbertas, quam in Mundorum memoratorum entia, pantamorphæ natura ideis referta, confert, notatur : vide cit. loc. Suprema itaque natura naturans primò se pantamorphæ huic naturæ communicat, quæ vim participatam trans- fert in inferiores Mundorum Horizontes, quos duo hemicycli infra papi- lionem positi, notant ; virtutem Pantamorphæ participat Agathodæ- mon trium sectionum, vt Ægyptij vocant ; & Agathodæmonem quidem notat figura A, vt in Alphabeto mystico & alibi varijs in locis docui- mus ; tres verò secures sequentes indicant trinam dicti Agathodæmonis potentiam, quâ, quidquid in triplici Mundo Typhonium seu Bebonium est, resectum extirpatur . Atque hoc ita esse, ostendit huius Agathodæ- monis statua, oppidò frequenter inter hieroglyphicos schematismos ob- uia ; quæ sub forma humana, oblongâ veste inuoluta, manu dextrâ gno- monem, sinistrâ securim tenet ; quibus symbolis pulchrè sanè huius Aga- thodæmonis officium exprimitur, quod est, iniusta æquare, *ἀναιδία* seu

Horus .

Serpens cau-
dam suam
mordens :D
Papilio Dra-
contomor-
phus cum
thyrso papy-
raceo.Papyraceus
seu iunceus
thyrsus.Agathodæmō
per litteram
A significa-
tur.

Secures tres.

Iouis Labra-
dæi simula-
chrum.
Pausanias.

incomposita ritè componere, *ἀνεκτὰ* ad perfectam temperiem redigere; quæ quidem symbola in sequentibus Syntag. de Canopis hieroglyphicis amplius describimus. Græci certè Iouis Labradæi simulachro, non aliunde nisi ab Ægyptijs edocti, securim, teste Pausania, adiecerunt; est enim Labris Lydorum linguâ nil aliud, nisi securis, ac proinde optimo iure Labradæum, ab effectu videlicet, quo Mundum resectis superfluis & inutilibus expolit & exornat, appellandum censuerunt.

Concordiæ
Genius duæ
cornices.

Porro Agathodæmoni potentis sectionis coniuguntur Genij concordia, qui aptè, teste Horo lib. i. c. 8. per duas Cornices exprimuntur; quorum ope, recisis omnibus malignis, Mundi in sua prosperitate & incolumitate subsistunt & conseruantur, salus & vita conceditur; quæ omnia indicantur per symbola inter E F contenta. Quoniam verò hæc felicitas & concordia diu conseruari non potest, Numinibus *ἀντιθέχοις* in-

Momphtæi
Numen quid.

diffidiorum concitatione strenuè inuigilantibus; hinc Ægyptij Momphtæi Numinis simulachrum, quod iuxta F ponitur, sacro ritu consecratum *ἀντιθέχοις* Dæmonibus, qui aptè per Noctuum significantur, opponere solent. Est autem in singulis Mundis Momphta idem, quod vis efficax, robusta, vigilans, & prorsus Martia, siue in Mundo Archetypo diuinæ Mentis; siue in Intellectuali eorum Geniorum, quos hypozocos siue succinctos vocat Zoroaster; siue in Mundo Sidereo Martij sideris Præsidis; siue in Elementari, ignea seu Orimazæa vis, Arimaniæ, quam Noctua indicat, potestati *ἀντιθέχοις*: hæc enim omnis inimica Arimaniarum potestatum vis profligatur & perimitur: desertur enim per omnes Mundorum semitas, singula corroborando animandoque; vnde aptè

Barys nauis.

eius defluxus exprimitur per baryn nauim, quæ sub Noctua immediatè ponitur; ac proinde Ægyptij quotannis simulachrum huius barys per fluentia Nili, in terra verò trahæ impositum sub incrementi Nilotici principium de ciuitate in ciuitatem, multis cœremonijs, vt Manethon refert, transportatum, tandem in Isidis templo, iuxta statuam eiusdem collocabant; quæ omnia aptè exhibentur per baryn & Sacerdotem cum stella, & traha seu vehiculo, & denique per mulierem nudam, seu Isidem throno insidentem, & manu baculum Cucuphæ capite insignitum, varie-

Sacerdos cū
stella.

Ibis throno
insidens.

tatis rerum indicem, præferentem. Quia verò Arimania seu Typhonia, Mundorum vis, dominio potens & ipsa per Mundos diuagata, nihil intentatum relinquit, vt Geniorum concordia, Momphtæ & Isiaci Numinis hucusque memoratorum catenas perfringat, vt symbola inter H & I conclusa indicant; hinc sacram tabulam, efficacissimum amuletum præscribunt, estque oualis figura, quam I litera indicat, in quâ sphaera, murus, & Scarabæus, cum tribus limitibus ponitur; vbi circulus semotum Deitatis recessum, Scarabæus Osirin, murus Politicum Mundum, tres termini leges triplices, Monarchicas, Sacerdotales, & populares, in quas tota Ægyptiorum politica resoluebatur, quas vt terminos quosdam humanæ rationis præterire non licebat, indicant.

Tabula sacra.

Figura inter
I, K, L, com-
prehensa in
Obelisci Ra-
messæi latere
Boreali.

Sequuntur symbola inter I, K, L comprehensa, muri figura cum baculo incuruo, sceptro conico cum circulo, quæ sequitur sceptrum *ἀντιστοιχόν*, id est,

id est, capite Hircino conspicuum, cum quadrifido Mundo, & hydro-
 schemate, quæ Serpens, hemicyclum, sceptrum simplex, oculus, & muri
 figura, cum tribus circulis sequuntur; quæ omnia effectus indicant sa-
 cræ tabulæ, videlicet firmum præsidium, diuini regiminis miram fecun-
 ditatem in quadripartitos Mundos diffusam, humidi vitam, diuini seu
 archetypi intellectus vigilantiam supra trium Mundorum administratio-
 nem politicam; quâ Arimania vis, quam Noctua sequens exprimit, ex-
 terminatur.

Symbole post Noctuam inter spacia L, M, N, comprehensa sunt, fi-
 gura sedis, hemicyclum, cum quadrangulo, & penna, quadrifidus Mun-
 dus, cum tribus terminis, binis semicyclis, circulo, & tribus securibus,
 quæ sequitur murus septem apicibus distinctus, cum hydrochemate, &
 penna, quæ sequuntur duæ fauissæ & cycloides, caput Hori, vultur, oculus,
 hydrochema, serpens, anser. Quæ nihil aliud, quàm abditas in Arche-
 typo Mundo latitantes virtutes significant, vti explico. Est in Archety-
 po Mundo, non secus ac in reliquis Mundis, Regia potestas, quæ indica-
 tur per throni figuram, infima superis coniungens; est penna Ibis, id
 est, vis profligatiua malorum in ternas quadrifidi Mundi leges diffusa,
 cum trina excisionum potestate in septem arces superioris & intellectu-
 alis Mundi, quæ per murum septem apicibus insignem indicantur (allu-
 dunt ad hoc, quod sicuti in Mundo Sidereo sunt septem planetarum ar-
 ces, sic & in Archetypo secundum analogiam simile quippiam reperitur)
 à quo supramundano munimine aqua scaturit Osiridis in piscinas cœle-
 stes, quæ sunt principium veluti quoddam passuum, in vtero suo om-
 nium generabilium rerum semina excludente, vti rectè l. l. c. xi. de
 Vulture tradidit Horus. Quoniam verò cœlestes piscine concipere non
 valent, nisi oculo cœlestis Osiridis continuò foueantur; hinc oculus re-
 ctè positus est, sub quo hydrochema, serpens, anser, traha, Isis throno
 insidens cum sceptro Cucuphomorpha; hinc enim humida substantia
 vitam acquirit, influxusque eius per cœlestia penetralia derivatus, in
 Isidem descendit, totius inferioris substantiæ, varietatisque in ea produ-
 cibilis matrem. Quæ symbolis intra O & P inclusis luculenter indican-
 tur; humore enim fecundat, quod hydrochema, cum sceptro testicu-
 lis insignito indicat; vitam præbet, vti Serpens docet; Anubidis beni-
 gnus influxus & vis benefica, per Canem iacentem, & brachium exten-
 sum significata, & simul Osiridis vitalis motus per Accipitrem, & Ser-
 pentem adiunctum indicatus, in vniuersum Mundum per Hori caput in-
 dicatum, transfunditur; ita diuinus Hermes Agathodæmon dominio
 præpotens, sacrorum, temporum, legumque conditor sapientissimus do-
 cuit, quæ inter P & S oualis figuræ inclusa symbola significant, quæ in
 sequentibus fusiùs explicabuntur. De reliquis, quæ sequuntur, symbo-
 lis, in fine explicationis huius Obelisci fusiùs agetur.

Vides igitur curiose Lector, quomodo in hac prima columna supre-
 mum triforme Numen amore quodam se ad extra communicandi agita-
 tum, se principalibus Mundorum Genijs communicauerit, ideis suis ex-

Figuræ inter
L, M, N, com-
prehensæ.

L
M
N

Archetypi
Mundi virtu-
tes latitantes.

Horus.

Figuræ inter
O & P com-
prehensæ.

O
P

Figuræ inter
P & S com-
prehensæ.

Primæ colum-
næ lateris
Borealis Obe-
lisci Ramessæi
epitomes

pleuerit, Mundorum curam reliquerit; ac primò quidem influxum suum deduxit in Pantamorpham Mundi naturam omnium moderatricem; hæc in Agathodæmonem potentissimæ virtutis quæ ad profliganda extirpandaq; mala apta est, transfundit, quâ Mundorum pax & vnanimis conspiratio conciliatur per Genios concordia; hi in Momphta ad concordiam conseruandam transmittunt in Momphtæi Numinis imperium, cuius officium est, aduigilare contra omnes aduersas & Typhonias potestates, quarum studium est, concordia; partum distribuendi & extirpandi. Harum machinationibus Nephta, Osiris, Horus, Isis, singuli in appropriatis sibi Mundis obstant, rerumq; sibi commissarum curæ inuigilant; unde ex hac Geniorum concatenatorum conspiratione, Mundi ab omni confusione & perturbatione immunes consistunt; vnica & perfectissima, ad quam Hermes politicum statum ordinari debere præscripsit, idea & exemplar, vt in tertiæ columnæ explicatione patebit. Sed his ita expositis, iam secundam Siderei Mundi columnam auspicemur.

§. II.

Secundæ
columnæ pri-
mi lateris Bo-
realis Obeli-
sci Rameffæi
interpretatio.

*Secundæ columnæ lateris Borealis interpretatio. Side-
rei Mundi Numinum connexionem
monstrat.*

Accipiter
tutularus.

IN secunda columna primi lateris Borealis primum locum obtinet Accipiter tutularus; qui in hoc Sensibili Mundo choragum agit, Solare videlicet Numen, quem Osirin vocant, vt iam sæpe dictum est. Insidet quadrangulo parallelogrammo, cui inferuntur bos, brachium extensa manu conspicuum, cum hieralpha, cui appositus est circulus, cum I. Quadrangulum hylæum Mundū cui dominatur notat Bos Apidem, Osirin terrenum Cœlesti subdelegatum, cuius beneficâ vi per brachium extensum notatâ, & à Cœlesti Osiri participatâ omnium in inferiori Mundo necessariarum rerum vbertas emanat. Hinc ab Ægyptijs non incongruè Agathodæmon inferioris Mundi dicitur, vt A figura cum globo & I supposita docent. Verum hanc eandem figuram cum in omnibus ferè Obeliscis sequentibus exposituri simus, eamque in Obelisco Pamphilio fol. 442 exposuerimus, eò Lectorem remittimus.

Bos Apidem
significat.

Aspis, & Acci-
piter dormiens

Sequitur quadrangulum Aspis squamato pectore surrecta, frequenter, vt in hoc, ita & in alijs Obeliscis obuia, ponè quam Accipiter, qui contracto collo veluti dormire videtur, assidet. Per hunc Osiris indulgens, per Aspidem, teste Eusebio, Agathodæmon Ophionius indicatur; quæ duo in vnâ statuam conflata Ægyptij in solemnitatibus Comasiarum, ἱερανομοσφοῦν, id est, Aspidem Accipitris capite horrendam producebant; de quo Arius apud Eusebium his verbis: *Primum, idque diuinissimum animal est Serpens Accipitris formam habens, valde gratiosum; id si palpebras erigebat, primogenitam omnem suam regionem replebat; cum verò* clau-

clausos tenebat oculos, tenebrae fundebantur. Sed explicemus mysterium. Osiris coelestis iniqua mortalium vita offensus subinde dormire rebus fidei suae commissis videtur; unde magna Mundo incommoda & perturbationes nasci, eo vero vigilante, omnia veluti lætitiâ compleri necesse est; dormiente Osiri, Aspis subdelegatus eius Agathodæmon vitæ mortisque arbiter, omnia inferiora conuellit, dissipat, & ut Horus l. 1 c. 2. ait, solo flatu interimens omnia: Osiri verò conuenientibus cœremonijs culto, omnia Mundo bona proueniunt; unde Ægyptij meritò singulari cultu tam implacabile Numen mulcere solebant: quod si intra sacra oculos tenuisset clausos, summorum id infortuniorum, quæ regnum subire debebat, omen erat; oculis verò patulis, & benignis, iucundisque visum, magnam promittebat bonorum in Regno vbertatem. Appositè itaque hoc loco diuina symbola ponuntur; quorum Accipiter Osiris denotat clementiam, bonitatem, pietatem, & beneficentiam; Aspis verò Martio rigore tumidum, uti squamatum pectus, quod surrigit, satis ostendit, iustitiam, seueritatem, & rigorem summum Osiridis, qui tunc primùm emerferit, quando clementiâ & pietate Osiridis depositâ, rigor iustitiæ in Mundum influxerit. Tunc enim in Cœlo malignorum influxuum coaceruatio, in elementorum verò Mundo, summa rerum diffidia, sterilitas in terris, contagio in aëre, in rebus publicis tumultus ac seditiones mox nascuntur; quæ aptè sanè per sequentem Noctuam è regione literæ F indicantur; quæ, uti iam sæpe dictum fuit, Typhonis, id est, omnium malorum symbolum est; hic enim trino sceptro prauallens, Osiris craterem, quem Accipiter cum subiecto cratere exprimit, exsiccare omnibus modis laborat. Unde imminentibus huiusmodi calamitatibus Sacerdotes Osiridis *Σείρις*, id est, catenam, quam Sacerdos cum apposita figura catenæ exprimit, id est, Geniorum iuxta ternas triplicis Mundi leges dispositorum catenam continuis sacrificijs sollicitare solent: his enim primò polymorpha Mundi natura, per Papilionem alatum *Παπυλίον*, indicata attrahitur, & rerum necessariarum vbertas, quæ per thyrsum papyraceum indicatur, expulsi malis, conceditur. Ad quod plurimùm sequens tabulæ sacrae amuletum ouatæ figuræ inclusum confert; & est, circulus, murus septem cuspidibus conspicuus, cum Scarabæo: per circulum suprema diuinitas; per murum septicuspidem, septem principalium Mundi Geniorum præsidium, quibus Solare Numen per Scarabæum expressum vnice dominatur, exprimitur. Vidimus amuletum, iam effectus quoque eiusdem examinemus. Sequitur ouatam figuram murus duodecim cuspidibus insignis, quas arces Ægyptij nominant, Arabes *جبال* *berugts*; Græci *ἀργεῖς*, turres, ut alibi, & potissimum in Obelisco Pamphilio fol. 510 ostensum fuit. Per hoc duodecim Geniorum, qui Zodiaci signis præerant, notatur præsidium, quod huius amuleti vsu, septem planetariorum Numinum cum hisce dodecadæspotis concatenatorum seriem trahi putarent. Sequitur penna, cum hydrophemate duplici, anseris intermedio, & sceptro testiculato, quæ sequitur Serpens, baculus incuruus, & perseæ tribus ramis conspicua, cum binis hydro-

Aspidis cultus apud Ægyptios.

Horus.

Noctua Typhonis symbolum.

Osiridis catenæ.

H

I

Amuletum columnæ secundæ lateris Borealis ad lit. I.

Figuræ inter literas K, & L comprehensæ.

K

L

hydroschematis, Serpente, Ibide, Noctua. Quibus quidem symbolis aliud non indigitatur, nisi effectus, qui attractum illum consequitur, humidi superlunaris in Genium Lunarem per Ibin expressum traductus, quo fecundantur, & viuificantur omnia, & totius anni, cui præest, & per **M** duodecim menses distributi decursu, quem triplex ramus indicat, vita omnibus conceditur. Lunaris siquidem Genius per Ibidem, Typhoniam Noctua vim profligat, fortis Latrator Anubis accubans quadrifidi Mundi custos, in Typhonix Noctua machinationes pariter inuigilans, catenam canalium Osiridis, rerum omnium necessariarum prouidi Numinis, **O** uti & Hermanubin ad subueniendum mouet; quorum duorum Geniorum efficax est sacrae tabulae sequentis prophylacticum & periaptum attractiuum. Sed symbola eius explicemus. Ibis Alpha in formam normæ adaptatæ insidens notat Mercurium Agathodæmona exactum omnium dispositorem; Scarabæus Osirin, cuius instrumentum in palæ figuram eidem superpositum agriculturæ index est; triplex ramus, 12 menses, quibus uterq; & Hermanubis, & Scarabæus Osiris Mundū peragrantes totius anni decursu, rerum omnium vbertatem præstant. Totius huius speculationem vide magna autoritatum farragine comprobata in Obelisco Pamphilio fol. 363. Huius enim periammatis vi, efficacia dodeca-despotarum Zodiaci per murum *ἡ δωδεκάπυργος* in inferioris Mundi lacras piscinas, quæ per circulum hemicyclum, & tria trapezia perforata indicantur, deriuatur; de quibus cum alibi fusè dictum sit, modò sileo. Reliqua symbola inferius posita, ut sunt, Alpha cum duabus pennis, Crux ansata cum pyramide, & vrna Nilotica ansata, cum penna, pariter ad dictas supernas virtutes trahendas efficacissima amuleta sunt ex mente Egyptiorum, ut paulò post dicetur.

Amuletum
colum. sec.
lateris Bore-
alis ad lit. O.

§ III.

Tertia columna lateris Borealis interpretatio. Politicum.
Mundum exhibet:

Regione

Clemens
Alexand.
Stolistarum
officium.

IN tertia columna lateris primi Borealis primo loco ponitur Sacerdotis figura ex eorum numero, quos Stolistas vocant, teste Clemene Alexan. lib. 6. Strom. iustitiæ cubitu & calice ad libandum instructi; quorum officium erat, ad ea omnia, quæ ad sacras disciplinas & instituta pertinebant, inuiolabili rigore seruanda, & illibato vigore custodienda sollicitare; præterea de rerum publicarum, negotiorumque politicorum administratione ex sacris libris decreta, bono communi proficua, & ad regni stabilimentum conducibilia depromere. Ad quod ritè præstandum duopotissimum requirebantur, iustitiæ cubitus, onerum, officiorum, præmiorumque regni summâ æquitatē & iustâ mensurâ distribuendorum symbolum; alterum erat cultus diuinus, totius felicitatis politicæ finis & scopus ultimus. Exprimit hæc ipsa Sacerdotis ad Numina conuersi, atque

ex-

Quatuor præ
dictarū legū
hieroglyphica
lex Regis.

lex Sacer-
dotalis.
Clemens
Alexand.

lex Nilotica

lex Agricul-
turae.

Tibullus.

Osiris agricul-
tura inuenit.

cultoria; quibus veluti columnis vniuersa Regni felicitas sustinetur, his-
ce veluti sceptris quibusdam omnia in Regno administrantur; & hæ qua-
tuor leges sequentibus symbolis indicantur. Prima thyrsus papyraceo,
quæ Regia lex indicabatur, & symbolum erat, vnicam Regis curam esse
debere, de rebus Regno conseruando necessarijs providere; ex hac enim
felicitas Regni & pax resultabat, & summus omnium erga Regem proui-
dum & benignum, affectus. Secunda Sacerdotalis lex innuitur per duas
pennas Accipitris, quas Sacerdotes sacris operam dantes, in capite, teste
Clemente Alexand. l. 6. Strom. gestare solebant; per quas quidem nihil
aliud indicabatur, nisi sacræ contemplationis studium, & diuini cultus
cura, sine qua Regnum diu consistere minimè posse, rectè nôrant, sat benè
secum geri sentientes, si per religiosum cultum honore & reuerentiâ Dijs
exhibitâ eos sibi conciliarent, à quibus totius Reipubl. salus, bonorum-
que omnium affluxus prorsus dependeret, vtpote apud quos omnium es-
set constitutum arbitrium. Tertia Nilotica lex ad Prophetas spectabat,
quæ appositè sanè per vas Niloticum, cuius figuram collo, aut brachijs,
tanquam rem sacerrimâ gestare solebant. Hoc vas præ cæteris portabant
Prophetæ, quorum officium erat, sacris præesse, librosque quos Sacerdo-
tales vocant, & continent leges, & Deorum cultum, & vniuersalem Sacer-
dorum doctrinam, custodire; vectigalium quoque distributioni præ-
erant. ita Clemens Alex. l. 6. Strom. quem vide allegatum quàm fufis-
simè Tomo I. fol. 117. Nilotica verò lex continebat Nili, Geniorumque
eius Præsidum cultum, quem statutis anni diebus populo intimare debe-
bant Prophetæ; præterea de fertilitatis aut sterilitatis ex incremento Ni-
li prouenientis quantitate, iudicium ferre; quòd si fertilitatem sponde-
ret, debitis sacrorum solemnitatibus Deorum beneficia testari; sin ste-
rilitatem, Deorum iram placare, & aliunde de noua Regno annona pro-
uidere. Quarta lex erat Agriculturne, & indicabatur per sequentem tra-
ham, instrumentum georgicum, quo vnanimis subditorum conspiratio
notabatur in ijs rebus impigro labore exequendis, à quibus omnium salus
& felicitas dependeret, cuiusmodi agriculturæ studium erat; cuius
tres potissimùm sunt Præsides; Mendes, qui indicatur per Hircinum
caput, & fœcunditati præest; Momphta, qui indicatur per M symbo-
lum *μυεολογικόν*, & aquæ, ac humidæ naturæ præest; & Osiris cœlestis cum
brachio extensâ manu Capreolum vitis tenente, cui subiungitur rastrum
F agriculturæ instrumentum ad glebas diffringendas aptum; Osiris enim te-
ste Tibullo lib. 1.

*Primus aratra manu solerti fecit Osiris,
Et teneram ferro sollicitauit humum.*

Primus inexpertæ commisit semina terræ, &c. vt suprâ.

Vnde Ægyptij ad beneficam eius vim innuendam, brachium extensum
cum manu Capreolum vitis tenente ponebant, vti copiosissimè ostendi-
mus in Obelisco Pamphilio fol. 442. & in primo Tomo de Nilo, Mendes
ita-

itaque per Hircinum caput, Momphta per *M* figuram, & Osiris per brachium extensum significata Numina potissimum in agricultura studio inuocabantur, trinisque trium Mundorum legibus præesse dicebantur; uti aptè exponitur per tres terminorum triades sub rastreo positorum. Hi autem omne bonum à Pantamorphæ naturæ præsidio, quod per Papi-
 lionem *Ἰαπων* notatur, ut iam sæpe diximus, hauriebant, cuius periamma erat sequens sacra tabula ouata, intra quam circulus, murus *ἡ δὲ πύλη*, & Scarabæus cum tribus terminis, cuius in præcedentibus expositam interpretationem vide. Sequitur figura instar laquei, estque potentia Osiriacæ index, quâ Typhon subiugatur; & exprimuntur per H
 chordam, brachium, & Noctuum; hoc vitalis Osiridis potestas per Mundi semitas delata, varietatem quadrifido Mundo confert; quæ omnia per brachium extensum, Serpentem, temonem, vas Niloticum funiculo suspensum, pennam, & segmentum circuli, sceptrum Vpupæ capite insignitum, & figuram circularem cruciformem indicantur, & omnia ad politicam hoc pacto traducuntur. Tabula sacra cultum diuinum indicat, I
 ouata figura Mundi rationem, quam Archetypus Principis intellectus in omnibus imitari debet; quod enim diuinus in omnibus intellectus, hoc intellectus Principis in Mundo Politico. Murus quod in Mundo Sensibili per septem planetarum regimen indicat, id in Politico statu per septem diuersorum hominum; & ex ordine quidem Sacerdotum erant, Cantores, Horoscopi, Sacri Scribæ, Stolistæ, Prophetæ, ex plebæo ordine Milites, Agricola, Artifices; quorum officia singula fusè descripta vide in Politica Ægyptiorum Tom. 1. fol. 115. His enim vniuersa Regni moles sustinebatur. Per Scarabæum verò Rex masculâ virtute, & summâ fortitudine, & prudentiâ præditus indicabatur, cuius directione tota politici status moles legum veluti præfixis terminis agitabatur; per chordam verò quæ ouatam figuram sequitur, leges innuuntur; per brachium extensum Principis liberalitas & beneficentia, quibus solis omnes Typhonæ coniurationes dissipantur; beneficentiâ siquidem, & legum quâdam æquitate & iustitiâ, vita Mundo Politico inducitur. Quæ omnia fusius sequentibus symbolis indicantur.

Politica documenta.

Scarabæus
Rex denotat.

Horus.

K
Accipitrina
capita duo
quid significant.

Rex Solis imitari debet.

L
Vas Niloticum
funiculo appensum.

Sequuntur duo capita Accipitrina, de quibus ita Horus: *Martem* verò & *Venerem* notantes, duos pingunt Accipitres, eorum marem Marti, femina Veneri comparantes, in quo non secus ac Sol ter denarium numerum explet in congressu Luna, ita Accipiter in femina, quæ si vel tricies in die à mare comprimatur, ab eo digressa inclamataque paret iterum. Ægyptij itaque hoc symbolo significare volunt Solis actiones in Politico Mundo imitandas esse, qui sicuti in Luna influxibus suis imprægnanda triginta dies consumit, ita Rex Regnum suum singulis mensibus salubrium consiliorum intimatione imprægnare debet; leges enim & consilia, quanto crebrius repetita, tantò firmiores in subditis radices agunt. Sequuntur iam vas Niloticum funiculo appensum, cum penna Accipitris muro imminuentia; quo leges Niloticæ indicantur politico regimini necessariae, cum humidum immortalium Numinum donum sit, quo Ægyptus desti-

tuta, ut interiret, necesse est. Summo itaque Osiris & Momphta, quos
 M lendi sunt, ob beneficentiam humidi, unde vita rerum redundat; & ob
 beneficentiam legum, unde vita pariter Reipul. statui emergit; sine le-
 gibus enim fieri non potest, ut conseruari possit; quæ omnia aptè infi-
 nuantur per symbola inter K, L, & M contenta, ut Lectori vnum cum
 altero comparanti patebit. Sequuntur porro Accipiter cum flagello,
 cui supponitur hydroschema, Serpens, duæ Noctuæ, Scarabæus, Serpens,
 Noctua, sceptrum testiculatum, tres limites, hydroschema, claudit agmen
 Ibis. Quæ symbola ita interpretor. Osiris auerruncus Genius (hunc
 enim aptè exprimunt Accipiter cum flagello illi anteposito) in vitalem
 humorem tripotens (quæ per hydroschema, sceptrum, Serpentem, & tria
 sceptrum indicantur) Typhoniam vim in Austro & Borea stabulantem,
 per duas Noctuas & binos terminos indicatam, unà cum subordinato sibi
 terreno Osiri, per Scarabæum indicato, ita Typhonem profligat, ut ta-
 men eum viuere patiat. Alludunt hoc ipso ad politicum Regni sta-
 tum, cui subinde bonum est, aduersarijs premi, cum aduersitates hu-
 iusmodi Reges vigiles, prudentes, & ad omnes aduersariorum machinas
 penetrandas circumspectos; contra diuturna pax, & bonorum omnium
 abundantia impruidos, languidos, & somnolentos reddat: idem enim
 in Politico Mundo Typhonem præstare nōrant, quod in Sidereo Martem
 ad Solem & Iouem comparatum, qui tametsi malignus, virulentus, &
 prorsus perniciosus sit, sua tamen in siderea œconomia emolumenta
 confert, uti in Politica Ægyptiorum fusè traditum fuit. Typhon enim
 non adeo sterilis est, ut non suam fœcunditatem habeat; quæ quidem
 nihil aliud est, quàm exactissima legum ab Hermete præscriptarum in-
 subditis obseruatio, quā unà cum iustitiæ rigore vigente, dū omnes in com-
 mune bonum, & contra Typhonem vigilant, rectam inde rerum admini-
 strationē in Politico Mundo resultare necesse est; unde perquam appositè
 hæc per Scarabæum, & Serpentem, & Sceptrum testiculatum, quibus No-
 ctua intermediat, uti & per tres limites, sceptrū Momphtæū, hydroschema,
 & Ibin expresserunt. Concluditur itaq; idealis discursus, per sacræ tabu-
 læ schema inter O & P, intermedium, quod cum in præcedentibus expo-
 suerimus, hic eidem diutius immorari noluimus. Symbola quæ sacram-
 tabulam sequuntur, sunt, murus cum penna, Bos, Ibis, Serpens, Alpha-
 cum duabus pennis, & pyramis cum Cruce ansata; quibus sacræ tabulæ
 effectus indicantur, qui sunt attractus Apidis, Hermetici Agathodæmo-
 nis, & vitalis Animæ Mundi influxus, ut aliàs probatum fuit. Vides ita-
 que ex hoc ideali tertiæ columnæ discursu, quomodo Ægyptij leges suas
 tum ad Archetypas, tum ad Siderei Mundi leges, appositè adaptare co-
 nati fuerint?

Politico sta-
 tui subinde
 profunt ad-
 uersa.

CAP. V. T. V.

*Interpretatio secundi lateris Meridionalis Obelisci
Lateranensis.*

Habet hoc latus Meridionale Obelisci Rameffæi siue Lateranensis figuras A, B, & T communes prorsus & easdem cum figuris primi lateris Borealis A, B, C; quorum significatio cum in præcedentibus fuisse exposita sit, eam hic minimè repetendam duximus. Post epigraphen itaque A, & duorum Regum Egypti Sothis & Rameffis huius Obelisci creatorum consultationes B, inaugurationemq; Sacerdotum in adyto T, notatu dignum occurrit, quòd Sacerdos inaugurandus flexis genibus suppremi Numinis vices gerenti Sacerdoti mitrato, & throno insidenti supplicare videtur ad influxu suo imbuenda duo punica poma, aut veriùs papaueracea capita, quæ manibus gestat. Quæritur itaque, quid sibi voluerint duobus istis pomis granatis, aut papaueraceis capitibus? Respondeo, eos nihil aliud intellexisse, nisi Regnum: sicut enim in pomogranato, seu papauere natura perfectissimam coronam effinxit, intra corticem verò innumeros inclusit acinos in diuersa quædam receptacula dispersitos, seuera tamen cortice veluti muro quodam omnes vnitim conclusos; ita in statu politico sub vna quidem corona diuersi status, diuersæ conditionis homines, quæ officijs, quæ muneribus distincti continentur; qui quàm diu sub cortice regni, quæ est legum obseruantia, simul continentur, tam diu publici status vigent & conseruantur; si verò læso cortice vel vnum receptaculum læsum fuerit, totum computrescere necesse est. Ita Eusebius; Papauer Civitatis symbolum fuit, quia vti in ciuitate multi homines habitant, sic in papaueris capite, quasi intra eadem mœnia, multa sunt semina; & vti Civitas in vicis & domus est distributa, sic & papaueris caput in multas intus partes est diuisum, multaque interstitia habet. Pierius verò in hunc locum ita commentatur: Papauer quidem Cererem, atque adeo terram omnem humano commercio habitatam hieroglyphico suo referebat; neque hoc vni tantum de causa; orbicularis enim figura eius, perinde ac terra, protuberat, vndeunque conuallibus quibusdam veluti subsidentibus, montium quodammodo iugerumque specie, locorumque reductorum effigie, interiora denique folliculis quibusdam distincta gerit, veluti etiam nationes hominum & fluuijs, & montibus, & vrbibus dispersiuntur: innumera præterea includit semina veluti homines, quæ iustitia & legum latrone administrantur. De malo verò punico ita differit: erat autem illud præcipuum eius mali symbolum, vt populos gentesque varias vno Collegio congregatas significaret; id ea de causa factum putem, quòd grana illa sine folliculis quibusdam aliquo numero ab ijs segregata, Proinciæ veluti limites quosdam præ se ferre videantur; & singula hominum vel Collegia, vel Nationes potiùs iuribus dissitas ab alijs distinguere; varij enim loculi Circo quodam suo descripti cum granis suis, varias ibidem gentes, suis quasque finibus terminatas indicant. In solen-

Latus Meridionale Obelisci Rameffæi

A.

B.

T.

Melogranata, & papaueracea capita Regnum vniuersum denotant.

Eusebius.

Pierius.
Papauer terræ symbolum.

Mali punici symbolum.

Mala punica,
seu papauera
offerebant
Sacerdotes
Ægyptij.

nibus itaque festis de rerum publicarum statu in adytis consulturos Sacerdotes, siue papauera, siue mala punica supremo Numini obrulisse, vel ex hoc adducto Schemate patet, dum similia genibus flexis offert Numini, abdito quodam symbolo innuens, earum potissimum rerum curam habendam esse, quæ occulta siue papaueris, siue mali punici significatio exprimebat, & de quibus hoc in Obelisco essent tractaturi. His itaque præmissis, iam ternas huius lateris Australis columnas interpretari auspicemur.

V
Columna pri-
ma lateris se-
cundi Obeli-
sci Rameffij.

Primo columnæ loco è regione V, Sacerdos mystico habitu indutus, throno insidet, Accipitrem veluti extensis brachijs excipiens; quo indicatur Politici Mundi Principem rationes legum ab Osiri, id est, Siderei Mundi anima accipere, quemadmodum hic à Pantamorpho Mundi spiritu omnia peruadente, qui per Aspidem signatur. Et in præcedente quidem latere, Archetypus Mundus primum locum in prima columna obtinet, qui virtutem suam Sidereo Mundo secundæ columnæ communicatam, tandem in Politicum Mundum tertiæ columnæ influit, hoc veluti descensu quodam in binas Mundorum series facto. Hoc verò latere, Politicus Mundus ascensu facto à Politico Mundo in Sidereum, & hinc in Archetypum, ex singulis, regnis benè beatèque administrandis, necessarias rationes legesque elicit. Quod quomodo faciat, iam exponendum restat.

§ I.

*Interpretatio primæ columnæ secundi lateris Australis,
quæ Politicum Mundum exprimit.*

Finis cuius
gratia homo
conditus à
Deo optimus.

Finis hominis
in actione cir-
ca optima
consistit.

Cum Deus atque natura hominem agendo producant, eum certè producant ut agat; agat, inquam, gratia diuinorum. Quemadmodum verò alius finis est, cuius gratiâ natura efficit pollicem, alius cuius gratiâ manum, siue pedem, aliusque rursus, ad quem totum efficit hominem; sic alius finis est, ad quem hominem dirigit singularem, alius quoque ad quem familiam, item alius, ad quem Ciuitatem atque Regnum; alius denique finis ille existimandus est optimus, cuius gratia Deus totum genus humanum procreauit. Nemo verò existimet, cum proprii cuiusque cætus sit finis, nullum esse totius; cumque humanæ vitæ partibus insit ordo, in Vniuerso vitæ genere esse confusionem; & cum partes ob finis vnus intentionem inter se habeant vnionem, eâdem carere Vniuersum, atque adeo dispersum disiunctumque manere. Quamobrem necesse est, certum esse humani generis finem, cumque in actione quadam circa perfectiora consistere, per quem & superiora pro viribus imitetur, & diligenter inferiora gubernet, scientiâ quidem naturalia perscrutetur, prudentiâ verò disponat humana, pietate autem diuina colat atque veneretur. Quæ quidem perfectio absoluta tot tantisque adminiculis indiget, ut ne-
que

que à paucis quibusdam, neque à multis, sed ab vniuerso simul hominum genere duntaxat possit expleri; neque enim fieri potest, ut tā diuersæ gentes per media tam diuersa ad vnum omnium communemque finē perducantur, nisi ab vno per vnam quandam legem cunctos in vnum pariter conducente. Hinc Ægyptij Monarchicum statum præ cæteris, vtpote ad diuini Numinis, cui quā simillimus est, exemplar adaptatum, semper magni fecerunt; quod & Plato in libro de Regno approbat, vbi dum Mundi Monarcham quærit, Architectum producit in medium, cuius arbitrio & directione diuersæ conditionis homines, tametsi diuersis rebus artificialibus differant, in vnius tamen arbitrio & directione eius subditi, in vnum finem, qui est tū fabricæ constructio, tū eiusdem conseruatio, conspirant. Hinc statim in prima columna symbolum ponitur, Papilio Dracontomorphus cum papyraceo thyrsos, quo ad omnia ea, de quibus hucusque discurremus, respiciunt. Est hoc animal variæ metamorphoseos legibus, vti in Obelisco Pamphilio ostendimus, subiectum; hinc aptissimum meritò Pantamorphi spiritus est symbolum; sic enim principalis totius naturæ Monarcha, omnia operans in omnibus, entia innumera diuersitate dissidentia, summā pace gubernat, disiuncta summā vnione in vnum congregat, & ad desideratam singula felicitatem perducit. Atque hoc primum fuit Ægyptijs propositum politici dictaminis exemplar, quod Regem semper ob oculos habere oportebat, ut inde regiminis sui rationes exciperet, & iuxta eas operaretur. Insinuabant itaque hoc symbolo, Regis Monarchæ esse, dictamine suo omnia in omnibus sibi subditis operari, Protei more ex omnibus omnia factum; quod aptè per Papilionis Ægyptij metamorphosin exprimunt; hoc enim vniformis subditorum ratio fiebat rationi Regis, sine qua vniformitate Regnum vt consistat, impossibile est, vt rectè Plato docet in citato libro; quod quidem dictamen nihil aliud est, quā singularis Monarchæ prouidentia, quā singulis subditis prospicitur de singulis rerum necessariarum vsibus; quæ aptè per thyrsos papyraceum notatur Papilioni appositum. Deinde cum Regni limites varijs hostium insidijs infesti sint, neque humanis consilijs omnia pericula euadi queant; necessariò cultus Deorum immortalium adhibendus est, atque eorundem ira, si quando iniquitates populi efferbuerint, solitis religiosis ritibus placanda, vel vltro summa ijs ad succurrendum insita pronitas, populi religione aduocanda. Et limites quidem Regni aptè indicantur per quaterna segmenta, & segmentum medium, ad quatuor Mundi Sensibilis horizontalia segmenta, quibus analogia sunt, & per sequentem proximè sacram tabulam, quam in præcedentibus passim explicauimus, disposita. Sequitur sacram tabulam murus *ἡ δὲ ἐν ἡμέρῃ*, Regni Sideris symbolum, quod indicat, ciuile regimen ad eius exemplar componendum. Sequitur baculus incuruus dominiij à Superis concessi symbolum; sequuntur tres pennæ cum *A* figura, quo symbolo Agathodæmonis Momphtæi virtutes in Regni negotijs exequendis imitandum esse innuitur. Hic enim supremi Osiridis minister sublimitate conditionis suæ omnia supereminet, subtilitate omnia penetrat,

Monarchicū
statum Ægyptij
approbat.

Papilio.

Rex omnia in
omnibus suis
subditis operari
debet.

Dei cultus
adhibendus
ad conseruationem
regni.

X

Y

trat, celeritate motus omnia conficit, quæ sunt dicti Agathodæmonis
Z proprietates per tres pennas indicatæ; imitandum & Momphræum Nu-
 men per statuâ Leoniformem; hic Agathodæmonem per hieralpha, quod
 manu gestat, indicat, qui dominio à Superis sibi commissio, uti baculus
 incurvus illi superpositus indicat, maximam in humidam Nili substan-
 tiam vim exerit, unde magna Urbibus atque agriculturæ commoda; uti
 Plutarchus. symbola Z, innuunt, profluunt; hinc quotannis, teste Plutarcho, sta-
 tuam eius Bary per Nilum deducebant, tanquam beneficium Ægyptiæ
 telluris Numen, ut Barys expressa, & binæ manus extensæ sat indicant.
 Per Baryn nauem indicabant politicum Regnum summâ curâ gubernari
 debere, ut inde dicta emolumenta resultent, ac Vulturis instar politico
 cœlo assiduò incubare, & inuigilare contra Typhonias machinationes
 debere. Sequitur figura globi, è cuius fundo duo pedes emergunt; quo
 symbolo, uti in Obelisco Pamphilio ostensum fuit, occultus supremi Nu-
 minis per vniuersas Mundi semitas motus exprimitur, Regibus vnicè imi-
 tandus: Regi enim ad intima Regni sui penetralia sensibilis processus mi-
 nimè necessarius est; sed pedes eius esse debent rectæ rationis dictami-
 na, quæis dum salubria Regno instituta conduntur & promulgantur, Rex
 meritò totum Regnum peruadere, & præsentia suâ omnes animare cen-
 sebitur; & hoc est, supremi Numinis occultum per vniuersi Mundi se-
 mitas motum imitari. Et tamen hic motus supremi Numinis occultus
 sit, maximè tamen is, & sensibili quadam ratione elucescit in Pantamor-
 pha Mundi natura per varietatem effectuum, quam præstat, quæ per se-
 quentem Papilionem indicatur; ad innuendum, Principem in constitu-
 tionum suarum executoribus, Consiliarijs, & Præfectis, per effectus, quos
 iustitia, & legum observatio causat, potissimum elucere debere. Unde
 tabula sacra præscribitur dictorum ectypum, & diuino Osiridi Legislato-
 ri attrahendo potentissimum periapton; quod in præcedentibus expo-
 situm fuit. Sequuntur sacram tabulam duæ Noctuæ, quibus intermediat
 globus cum binis segmentis; quibus indicatur, portantes eam, Osirin
 Isinque de periculis, dirisque euentibus Regno imminentibus (quæ per
 Noctuas aptè indicantur, ut fuscè Hierogrammatismo Noctuæ docuimus)
 ut de rebus maturè dispicere possint, monere. (Nam ut Manethon re-
 fert, si quis Sacerdotum in somno Noctuam vidisset, id omnino dirum &
 inauspicatum habebatur) Regesque de Typhonijs machinationibus à
 supradictis tutelaribus Numinibus quadantenus edoceri, ut tempestiuè,
 quibus modis ijs resistere possent, prospicerent, ita Abenephius Arabs
 lib. de seruitute Ægyptiaca.

Globus, è
 cuius fundo
 duo pedes
 emergunt.

Papilio.

Noctua in
 somno visa
 malum omen

Abenephius.

وقالوا ان الهاما هي مبشرة مغطا الالههم ويدقوا ان مغطا جيري الهاما مبشرة
 كل ما يستقبل على بني الناس

D Dicebant enim Ægyptij, quod Noctua nuncia sit Numinis Hemphra, quæ
 est prima apud eos diuinitas, & annunciatrix omnium, quæ euentura essent ho-
 minibus. Dira itaque ostenta per Noctuam indicata, Momphra Niloti-
 cum Numen profligare putabatur; unde eius statuam supponunt No-

ctuis

ctuis Leonino capite & flagello conspicuam; hoc enim Numen omnia, quæ terræ, aquis, ciuitatibus, aris dira diris ominibus portendit Noctua, auertere, & in bonum conuertere credebatur, vti ex D, symbolis patet. Sequuntur hæc tres portæ cum quinque limitibus; quo indicatur tribus portis Agathodæmonis Ophionei quinque leges fuisse incisas, quas recitat Aristæus Memphita, vt est apud Pausaniam; quarum prima erat, catenam Deorum trahere; secunda, fasciculum papyraceum custodi; tertia, supernum infernumque Horum benefica Numina liga; quarta, Accipitres binos probè imitère; quinta, beneficentiâ Horum stringe, quod fiet, si ad quadrifidam Mundi plagam sacra ei obtuleris. Quàm hæc quinque leges aptè exhibeantur per symbola, aperiāmus. Cycloides figuræ supra E cum quinque terminis positæ, indicant tres portas Agathodæmonis Ophionei, qui vnus erat è ministris Momphta, vt Aristæus asserit; hæc à Sacerdotibus incidebantur quinque leges cum primis obseruandæ, & publicæ administrationis felicitatem respiciebant. Prima lex, *Catenam Deorum trahere*, appositè exhibetur per figuram E in morem catenæ efformatam, quæ desinebat in ocularem figuram; per catenam, concatenatio Geniorum Mundi, cuius vertex oculus supremæ Mentis archetypus est, diuina videlicet prouidentia, indicabatur, quam trahendam lex præscribit; Deorum autem catenam trahere, nihil aliud est, quàm ordinem rerum in Mundo cognoscere, eundemque assiduò contemplari; ex huius enim contemplatione veluti attractu quodā Deorum asseclæ se sistunt in omnibus postulatis tuis obediētes; potissimùm si sacra illis institueris, operationibus Geniorum Mundi analogæ, vti passim in toto hoc Opere docuimus. Secunda lex, *fasciculum papyraceum custodi*, quam thyrsus è regione catenæ exprimit; ostendimus autem in superioribus, thyrsum papyraceum nihil aliud indicare quàm rerum omnium abundantiam; & hoc ideo, quia ex papyro Ægyptij omnia vsibus humanis necessaria præparabant, & symbolum erat Pantamorphæ naturæ, quam Papilio in Draconis morem tumidus innuebat, & cui semper appositum inuenies. Itaque papyraceum thyrsus custodire, nihil aliud significat, quàm summo studio incumbendum esse primoribus Regni, vt de omnibus rebus vitæ humanæ necessarijs, si subditos in pace & tranquillitate conseruare velint, prouideant. Tertia lex erat, *Horum supernum infernumque benefica Numina liga*; quæ sanè aptissimè per laqueum capiti Hori adiunctum, cui paulò infrà mediante Serpente aliud caput ponitur cum duabus manibus extensis, indicantur. Horus, vti passim in toto hoc Opere docuimus, nihil aliud est, quàm Sensibilis Mundus, qui, teste Plutarcho, duplex est, Horus superior, id est, Sidereus, & inferior, id est, Elementaris. Hunc itaque lex ligare præcipit; quo nihil aliud innuitur, nisi ordines rerum inferioris Mundi applicare superioris ordinibus per certam quandam analogiam, atque demum politicum statum iuxta dictorum analogiam per legum ad amussim vtriusque adaptarum dispositionem constituere. Quarta lex est, *Accipitres binos imitare*; quæ aptè per binos Accipitres è regione F exprimuntur; bini autem Accipitres, teste Ho-

ro,

Quinque leges tribus portis incisæ. Pausanias.

E

Primæ legis hieroglyphica.

Secundæ legis hieroglyphica. Papyraceus thyrsus abundantiam significat.

Tertiæ legis hieroglyphica.

Horus duplex superior & inferior.

Quartæ legis hieroglyphica.

F

Concordiæ
symbola Acci-
pitres bini.
Quinta legis
hieroglyphi-
ca.

ro, quem in præcedentibus citauimus, concordiæ symbolum erat, quam lex præcipit, discere ab Accipitrum natura mirabili, quam apud Horum l. 2. c. 8. vide. Hæc enim Numinum beneficentiâ, vti brachium extensum significat, Horus, ad necessarium rerum vbertatem concedendam ligatur, quæ symbola inter F & G pulchrè indicant. Quinta lex erat, iuxta quadrifidam Mundi plagam sacra institue; quæ lex exprimitur per circulum cruciatum sub G, cui aræ figura adiungitur cum tribus terminis; quæ omnia fusè indicata sunt Tom. I. Syntagm. 3. de sacrificijs Ægyptiorum.

Isis legum in-
uentrix.
Diodorus.
Papaueracei
sceptrum si-
gnificat poli-
ticam admini-
strationem.

Sequitur hæc Serpens, atque statua Isis auerrunca, vti flagellum in manibus docet, cum scepro papaueraceo; quibus symbolis Isidis apotropææ cultus potissimum persuadetur: Isis enim, teste Diodoro, legum inuentrix est, & ideo legifera passim vocitatur; sceptrum verò, vti paulò suprâ ostendimus, papaueraceum indicat politicam administrationem, in qua quod in capite papaueris corona, id in politico statu Rex, aut Princeps; quod in capite contenta semina, id in politica subditi; quod denique folliculi distincti in papauere, id diuersæ iurisdictiones in politico statu; atque adeo appositè Isis papaueraceum sceptrum appositum habet. Huiusmodi leges si seruâris, per scalam Hermeticam Accipitrinâ pennâ elatus, domini felicitatem obtinebis, quæ per alam, scalam, & baculum incuruum exprimitur; vitalis humor rerum omnium abundantiam conferet, vti hydroschema cum Serpente, & thyrsus papyraceus indicant. Sequitur denique Ibis cum Serpente, & Nilotico vase, scepro trinodi, & terminis binis; quæ indicant, leges Hermeticas in hac columna descriptas, vitam præbere, & salutem toti dominio Nilotico, qui est Ægyptiæ felicitatis finis.

§. II.

Columna
secunda lateris
secundi
Obelisci Ra-
messæi.

Secunda columnæ lateris secundi Australis interpretatio, & continet Niloticas leges.

Accipiter
quadrangulo
insidens.

Primum mediæ columnæ locum obtinet Siderei Mundi anima Accipiter, qui quadrangulo insidet, Elementaris Mundi, cui dominatur, symbolo; in quo subordinatos sibi Genios habet, Apidem, beneficium Numen, qui Mendesio scepro Typhonix sterilitatis perniciem fecunditate suâ propulsat; quæ per bouem, extensum brachium, Noctuum, & Hircini capitis sceptrum aptè exprimuntur, vti alibi explicatum fuit: habetque se per modum epigraphes; quæ ita legetur: Siderei Mundi dominatori Osiri, & Elementaris Mundi Genio Apidi beneficio & fecundo, Typhonix sterilitatis propulsatori. Hæc peractâ incipit symbolicae literaturæ contextus, vt sequitur. Osiri dormiente vti omnia tristi luctu tabescunt, ita eo vigilante omnia viuifico lucis radio tacta, interno quodam gaudio turgida dilatantur; quæ indicat Accipiter dor-

Accipiter
dormiens.

mien-

mientis specie è regione Y comparens; cuius symbolum in præcedentibus expositum vide. Hinc Ophionium Agathodæmona, qui per Aspidem ipsi assidentem exprimitur, precibus & sacrificijs sollicitare solent, ad Osirin iratum & dormientem à somno auocandum; Deorum catena, ad rerum necessarium defectui consulendum trahenda est, in huius enim catenæ oculatæ vertice prouidentia habitat, cuius virtute Osiris excitatur, virtus Ophionia instauratur, & Typhonia vis expellitur; quæ omnia per symbola inter Y & Z posita, catenam oculatam, thyrsum papyraceum, Noctuum cum amuleto Nilotici vasis ansati, significantur.

Ophionius
Agathodæ-
mon.

Est in Sidereo Mundo crater Osiridis beneficis, cuius defluxus benignos quicumque in inferiorem piscinam deriuare nôrit, is Momphta vtrumque, & cœlestem, & terrenum attrahet, & per Pantamorpham naturam rerum necessariorum abundantia replebitur. Hic crater exprimitur per figuram immediatè sub Accipitre è regione Z positam, radiorumque diffusionem veluti stillicidijs quibusdam profundis conspicuam, quam liberalem crateris cœlestis diffusionem manus extensa notat; infra quam figura piscinæ cum tribus quadrangulis est, quæ notant receptum in inferiori Mundo, iuxta tripartiti anni conditionem, crateris effluxum; nam huius stillicidio crateris quicumque particeps fuerit, is sibi Momphta vtrumque, per duo Leonina capita, cœlestem & terrenum, tum crateris superioris, tum inferioris piscinæ custodem propitium habebit; & Mundi vitam ad rerum abundantiam concedendam attrahet; quæ per Papilionem, & thyrsum papyraceum indicantur, uti iam sæpius dictum est. Sed mysterium paulò luculentius exponamus. Hic crater cœlestis nihil aliud est, quàm Siderei Mundi receptaculum, omnigenâ influxuum varietate refertum, qui continua in inferioris Mundi receptacula seu cisternas sacras (piscinas seu fauissas vocant veteres Hieromantæ) benivolâ Osiridis manu distribuuntur in omnia Mundi membra. Quia tamen nihil tam salubre est, nihil tam benignum, cui Typhonis potestates non aliquid malignum & perniciosum inferant, quo benigna ab Osiri communicati crateris munera corrumpuntur; ideo contra eas Momphta, id est, Nilotici incrementi, atque adeo totius humidæ substantiæ Præses sacrificijs placandus est, & anima Mundi ad copiam rerum expulso Typhone suppeditandam, attrahenda; quod fieri posse credebant per subiectas binas sacras tabulas in locis Typhonij potestatibus infestis expositas, quarum prior circulum, *ἐν τῷ ἀνυγρον*, Scarabæum, circulum cum Niloscopio continet; ubi circulus seu globus diuinæ Mentis prouidentiam notat, cuius fecunda vbertas in septem cœlestium planetarum arces seu crateres diffunditur; Osiris autem per Scarabæum notatus, eam ex crateribus supernis in infernas Niloticas piscinas & fauissas deriuat, Politici Mundi exemplar, ad quod Regnum disponi debet. Altera verò tabula, cum ad idem alludat, eaque iam in præcedentibus sat superque exposita sit, ea prætermissa ad sequentia progrediamur.

Z

Crater bene-
ficus Osiridis.

A

Crateris be-
nefici myste-
ria.

B

C

Harum enim intuitu tabularum sacrarum suprema Mens, oculus Mundi, vitalem humorem, qui per hydroschema & Serpentem innuitur,

D auget; omnem adustiuam & Beboniam vim Noctuinam tollit, præterea perpetuò Zodiacū virtute suā influit; & hinc in Nilotica fluenta, per tria vasa, teste Horo, notata, humoris vitalis receptacula, & tandem vitam desideratam per motum influxuum dodecapyrghi in cisternas siue fauissas subterraneas, per tria receptacula hemyciclo supposita transmittit. Erant autem fauissæ seu cisternæ sacræ in subterraneis adytorum penetralibus, **E** quædam receptacula, quæ ex Nilo per occultos meatus originem suam traducebant, quarum aquæ uti Dijs immortalibus consecratæ erant, ita præ omnibus Mundi aquis summam energiam habere putabantur. Verum de huius fauissæ constitutione vide quæ copiosè tradidimus in Obelisco Pamphilio fol. 473. In hisce fauissis columnæ Nilometriæ erant positæ, ex quarum gradibus tempore incrementi Nilotici, Sacerdotes de futura anni constitutione diuinabant. Sed hæc non incongruè per scalam Nilometriam certis gradibus distinctam, quam Sacerdos ei assistens contemplari videtur, exprimuntur. Per has itaque Niloticas magni momenti leges ante omnia Regno alicui rerum necessariorum abundantiam procurandam esse censebant, quâ durante, Regnum consisteret, subditi in pace & tranquillitate viuerent, Principemque ob prouidentiam erga subditos debito amore & beneuolentia prosequerentur; his verò deficientibus, nihil aliud, nisi murmura, seditiones, similiaque Reipublicæ nocumenta, Regnum in ultimam ruinam ducere posse existimabant. Sed iam ad filum.

Fauissæ sacræ.

Nilometriæ columnæ.

Niloticæ leges.

Hydrophium schema.

Corona papaueribus, & persex folijs ornata.

F Sequitur post Nilometriam columnam *Hydrophium* schema, ex aqua & Serpente conflatum, & est vitalis humor; cui cum Typhonia vis Nocturna contraria sit, Porta adyti temone Canub insignienda, & cœlestibus triplicis Mundi legibus adornanda, vulturis imagine, naturæ principio passiuo; ad aram quoque cœremoniarum solitæ iuxta quadruplicem Mundi plagam peragenda. Hoc pacto Typhon à Regno profligabitur. **G** Quæ omnia ijs symbolis, quæ inter F, G, & H continentur, significantur. Vides è regione H veluti coronæ figuram, tribus papaueraceis capitibus, & binis persex folijs intermedijs ornatam; quibus ostenditur, Regem semper memorem esse debere suorum subditorum, ut eos vnione **H** gubernet, sapientia dirigat, beneficentia conciliet, Niloticas leges exactè, veluti Regni fulcimentum, seruari curet; sic Typhone fecunditatis **I** Ægyptiæ aduersario, prouidentia Regis propulsato, vita rerum per influxum supernarum potestatum in inferiorem Mundum hylæum, factum, summo omnium emolumento conceditur. **K**

§ III.

Tertia columna lateris secundi Australis interpretatio.

A Picem huius columnæ tenet Aspis, è circulo emergens, & omnia Mundi membra penetrans, symbolumque exhibet Pantamorphæ naturæ, seu, vt Platonici volunt, animæ Mundi; quod symbolum cum iam sæpius explicatum sit, hic immorari noluimus. Hæc sub se habet anserem sacrae tabulæ insistentem, quo notabant potentiâ animæ Mundi immediatè in Osirin influere; hic in Mercurialem œconomiam, vti ouata sacrae tabulæ figura, Ibide gnomoni Alphamorpho insidente conspicua ostendit, & magnæ virtutis periaptū est, vti dictum fuit. Mercurij enim supramundani munus est, à Pantamorphæ natura & Osiri ipsi concessum, omnia rationis libra ponderare, & ad symmetriam adaptare, annui temporis emolumenta disponere; id quod in sidereo regno idem præstat Mercurius, & in Politico Mundo Mercurij minister Rex; adeo vt nihil in inferiori Mundo sit, quod non eminentiori quodam modo in superioribus Mundis sit, ac proinde superioris Mundi Ideæ, exemplaria quædam sunt, ad quæ inferiores, atque adeo politicus Mundus adaptari debeant, sine quibus consistere inferior non posset, ab ijs veluti à causis essentialiter, vt Scholæ loquuntur, dependens. Atque tale exemplar est hæc tabula sacra, toties in hoc Obelisco proposita, cuius effectus iam exponamus; & sunt sequentes: primò felix præsagium; secundò necessariarum rerum suppeditatio; tertio malorum fuga. Prius ipsum Nilometrium cum adiunctis signis; secundum Accipiter cum thyrso papyraceo; tertium Noctua explicat. Deinde sacrorum cura sequitur, per aram, & pennam adiunctam signata, vt alibi dictū est; his enim diuina prouidentia per oculum indicata, dum occulto motu per duos pedes indicato, omnes Mundi semitas peruadit, humorem vitalem, quem hydrochema & Serpens notant, fugata Noctua Typhonia, craterem Mendesium fecunditate refertum, ex tribus Mundis per tres circulos signatis, in Politicum Mundum, qui per sceptrum, cui caput papauera-cēū impositū est, & Serpens transuersus insistit, notatur, deriuat; hæc enim appositè sanè indicatur, vitam ex cratere supramundano in subordinatos sibi Mundos, & tandem in politicum statum deduci, cuius vita sunt, rectum dominium, & legum obseruatio in subditis, agriculturæ quoque studium, cui in regni conseruationem impigrè incumbitur, vnde fecunditas in quadripartitam Mundi faciem resultat, quæ per tres palas, hircini capitis sceptrum, & figuram cruciatam indicantur. Osiris & B Horns cœlestis, vitalis humoris præfides attrahuntur per 2 tabulas sacras C, D, magnæ virtutis; ijsque prouidentia Pantamorphæ naturæ conciliatur. Verum horum significata vide iam supra declarata. Sequuntur sacram tabulam hydrochema, Serpens, Alpha Geniale, cycloi.

Aspis è circulo emergens.

V
Anser sacrae tabulæ insistentens.

X

Mercurij munus.

Y

Z

A

B

C

E

Horus.
Lepus vigi-
lantis Regis
symbolum.

des, manus extensa cum pyramide, cui subiungitur lepus dormiens; quæ symbola ita explico. Vitalis humor Nili per Agathodæmonem coelestem, beneficâ vi influitur in Regem regno suo inuigilantem; siquidem teste Horol. 1. c. 26. *Ἀνίσχιν δὲ δέλοντες δὴλῶσαι λαγῶν ζωσσοῦσι, ὅτι τὸ παῖτα-
τι ὅτι ὁφθαλμοὺς αἰωρίτας ἔχον τὸν τὸ ζῶν.* Patulum aut apertum quid significare volentes, leporem pingunt, quod semper apertos oculos habeat hoc animalis genus. Vnde teste Pierio, Regis vigilantia supra suum regnum eo indigitatur. Manus autem Pyramidem tenens beneficum influxum, vti fusè in Obelisco Pamphilio traditum est, indicat. Reliqua symbola, cum iam in præcedentibus explicata sint, explicanda non duximus, cum ea quivis, qui præcedentia probè intellexerit, seipso explicare & interpretari possit.

CAPUT VI.

Interpretatio lateris tertij Occidentalis, in quo infestæ Typhonis potestates, & Reipub. perturbatrices exhibentur, & quomodo eæ superandæ sint.

IN hoc latere tertio Occidentali, figuræ A B C D prorsus eadem sunt, quæ in reliquis lateribus; quare cum eas in primo latere exposuimus, hîc eas repetendas non duxi. Quare ad trium columnarum in hoc existentium interpretationem calamus conuertamus.

§ I.

Lateris tertij Occidentalis columnæ primæ expositio.

Columnæ
primæ lateris
tertij Obeli-
sci Rameffi
interpretatio,
Trismegistus,
Dæmones
boni & mali
Mundo do-
minantur ex
Trismegisto.

Mercurius malos & bonos Dæmones Mundo dominari asseruit, maximè in plaga Occidentali, tanquam tenebrarum quas diligunt, origini proximâ stabulantes, vt Theupolus Academ. quæstionum libro fol. 115 ex Mercurio recitat, & doctrinæ Hermeticæ in huius Obelisci latere congruit. Nam & noxios, & salutiferos Genios statuit, & veteres statuas ijs confecisse ait, quas Deorum loco colerent. Genios itaque malos status politici perturbatores in hoc latere Occidentali posuit, ostendens quomodo eorum technæ superandæ sint, & quibus modis & rationibus hi propulsandi, illi verò aduocandi.

EItaque in prima columna ponitur polymorphæ naturæ symbolum, Papilio, cui subiungitur iam sæpè expositum sacræ tabulæ Schema, veluti prophylacticum quoddam contra Typhonias potestates. Sequuntur tres volucres, quarum prima Passer, secunda Noctua, tertia Cornix; irreconciliabilis simultatis symbolum. Nam vt rectè Horus asserit, Noctua dissi-

Discordia
symbolum.
Horus.

det

det à Passere, diffidet & à Cornice. Vtrumque ostendamus. Pierius ita de Noctua & Cornice loquitur: Si hostes duos capitali odio detrimenta, & insidias alterum alteri sempiternis indignationibus molientes, manusque mutuarum cadum sanguine commaculantes, notare vellent Ægyptij Sacerdotes, Noctuam & Cornicem ponere censuerunt, quarum vsq; adeo immortales inimicitia sunt, vt & hæc, & illa in mutua semper damna odium exerceant. Cornix enim interdum oua Noctuae rapit, assumitque sibi, conscia Noctuam interdum cecutire; & Noctua contrà, noctu oua Cornicis inuadit, quæ suffuratur vt edat: sicque altera interdum, altera noctu potentior, vnde confusum vtriusque sanguinem coire non posse, sunt qui sibi persuadeant. ita Pierius. De Passere verò & Noctua sic Horus disserit. Hominem qui ad proprium patronum confugiat, nec eius subleuetur auxilio, monstrare cupientes, Passerem & Noctuam pingunt; hic enim dum Aucupum venatione petitur, ad Noctuam accurrit, à qua mox opprimitur. An non hisce symbolis aptè insinuatur tyrannica rerum politicarum administratio, appositè per Typhoniam Noctuam expressa? Quid aliud Passer nisi simplicem denotat populum, qui varia afflictione agitated, dum confugium suum apud male sanum Principem quærit, tantum abest, vt tutum ibi refugium inueniat, vt potius ab eodem mox opprimatur, vel iniusta pecuniæ exactione, vel alijs grauaminum intolerabilium impositionibus; vnde odium populi versus Principem prorsus nascitur irreconciliabile, & ex consequenti seditiones, tumultus, cædes, aliaque Reipublicæ detrimenta; quæ Regno vltimum exitium portant. Hunc tyrannicum Regis animum aptius adhuc exprimit sequens è regione F symbolum Coturnicis cum thyrso papyraceo, rerum regno necessariarum ex prauitate Regis defectus symbolum. Huius volucris malignitatem hisce verbis graphicè describit Horus l. i. c. 49. ἀναδασοίαν δὲ γελῶντες ὀρνυα (sic enim meliora exemplaria habent, vt alibi à nobis demonstratum fuit, non ὀρνυα) ζωογεῖσσι. Porro impium scelestumque animum notantes, Coturnicem pingunt. Auis sanè Ægyptijs tantò inauspiciatior, quantò in Deos immortales irreuerentior habebatur; non impuritate tantum infamis, sed quòd impuritati Deorum contemptum, odiumque religionis adiunctum haberet, tantoperè ab Ægyptijs execrabile. Nam quotiescunque Luna oritur, inauspicatos clamores, teste Horo, excitat aduersus eam, non quòd saluere Deum iubeat, aut laudibus Dijs debitis prosequatur, sed manifestissima dat indignationis aduersus eam signa; quòd apud ipsas magnæ dabatur impietati, cùm summo Lunam cultu prosequerentur. Ante omnia terram sodicat, pupillasque sibi identidem conscribillat, vtpote Lunæ impatiens, quam nè quidem aspectu dignatur; idem cum Solis diuini sideris exortu præstat. Hæc eadem in solitarijs, quibus afficitur, locis, si quem limpidæ aquæ fontem repererit, simul ac biberit, aquam reliquam rostro pedibusque corrumpere, lutosamque reddere, puluere in eam ingesto, nititur, nè cuiquam alteri animali ad potum appetatur. Quo sanè aptè tyranni malitiam, avaritiam, & prauitatem occultè docuerunt, qui non bonum commune & politicum pro scopo habet, sed propria commoda in omnibus sectatur.

Nam

Pierius.

Noctua & Cornicis diffidum.

Horus.

Passer simplicem populum denotat.

Tyranni symbolum Coturnix.

F

Horus.

Coturnicis proprietates.

Tyrannis ex
Aristotele.

Nam ut rectè Aristoteles ostendit, Tyrannis nihil aliud est, quàm Regnum ex Principis impietate in labem & corruptelam degenerans; cùm Princeps ^{ad Regis} bonorum omnium vbertate affluens, non indigentium populorum commoda, sed suiipsius quærit; vnde mox inquietudo populi, ex inquietudine murmuratio, seditio ex murmuratione, ex seditio-
ne bellum, ex bello vltimum tandem Regno exitium patet. Tyrannus Coturnicis instar, Solis Lunæque iura despicit, dum dictamini rectæ rationis contrarias leges imponit; terram fodicat, dum thesauros bono publico debitos in proprios vsus absumit; quid aliud est, aquam limpidam turbare & lutosam reddere, nisi tranquillitatem publicam oneribus intolerabilibus disturbare, aliorum bonis inuidere, adeoque quibuscunq; modis & medijs eorum intercipiendorum occasionem operire? Sed & hæc omnia sequentia symbola inter F, G, H, I inclusa sat docent, oculus
F videlicet, sceptrum tuberosum, quadratum, segmenta bina minus & maius, tres secures. Per oculum & sceptrum prouidentia Regni sublata, suprema medijs, media infimis confusa, trinâ veluti excisione per tres secures, omnium interitum adducunt; Passer ad Noctuam aduolans mox
G opprimitur, quæ per auem cum penna è regione G pulchrè indicantur; vita cœlestis Osiridis Regni norma confunditur, vti Serpens, cycloides,
H & duo pistilla opposita notant. Tres temones H Regni ad normâ triplicis Mundi constituti, & prosperi conductus symbolum, per transgressionem legum, quæ sunt veluti termini quidam humanis actionibus constituti, contrariæ vitæ actione, oppositis Serpentum motibus notatâ, per
I uertuntur. Osiris I intellectus de rerum necessariorum vbertate prouidens cœlo coercetur, vnde legibus supernis infernisque confusis benefica vis, & ab vrbibus, & à vitali humore agriculturæ necessariò desistit; quibus quidem malis nullum aliud remedium superesse videtur, nisi tri-
K formis Numinis religiosus cultus, vti tripus, & amuleta vasorum Niloticorum, cum statua mitrata indicant. Statua Hemphtha dominio potens
L in tripartitum anni tempus, & Leoniformis Momphta vitalis motus principium & prouidentia Noctuam Typhoniam, id est, omnia aduersa tùm à ^{δωδοναπύς} trium Mundorum Zodiaci cœlestis, tùm ab Elementari inferiori Politicoque Mundo ad eius exemplar constituto eliminabunt. Vitalis humoris præses Isis rerum necessariorum Agathodæmon, vitam Mundorum contritam tùm munificentia, tùm benedictione resuscitabit per prouidentem naturæ progressum, qui propriè Isidi, vnde nomen habet, & pes inter terminos positus satis innuit, vti & statua M cum thyrso papyraceo binis Serpentibus intra bina pistilla constitutis, & bina brachia, quorum prius manum extensam, alterum in modum benedicientis eleuatâ tenet, indicant. Hac enim Typhon & Nephtys, ut Horus explicat l. i. c. 8. per duos Accipitres aut Cornices indicati, nuptiali lege coniuncti, è Nilo religiosè culto rerum necessariorum abundantiam pro-
O ducunt; Nilo ad temperiem, si quando excesserit, ducto, Osiriaca prouidentia adustiuam Noctuæ vim per Anubidem beneficam, quadruplicis
P Niloticæ aquæ præsidem, abigit, vnde canales Osiris rerum necessariorum

rum prouisoris & custodis complebuntur; ad quod efficax erit prophylacticum, quod sequitur, iam sæpe expositum.

§. II.

Interpretatio secundæ columnæ tertij lateris Occidentalis.

IN hac columna Siderei Mundi mala, & eorundem antidota indicantur, exemplumq; est Politico Mundo ad imitandum propositū. Est enim in siderea œconomia vis quædam maligna, tūm ex siderum dispositione & irradiatione, tūm ex præsidum Geniorum contrariorum influxu resultans, quā omnia inferiora subinde horrendum in modum vexantur. Quomodo verò huic fatali necessitati, quam Ægyptij asseriebant, occurrendum sit, & quomodo à fato absolui possint, columna explicat. Et primò quidem quadrangulo insidens Accipiter, ut iam sæpe dictum est, Elementarem Mundum indicat, cui Siderei Mundi anima Osiris dominatur. Ponuntur autem intra dictum quadrangulum bos, cum brachio extenso, Noctua, & statua Momphtæ; quibus indicatur nescio quæ antipathia ignis & aquæ, quarum utralibet si præualet, magnas calamitates importari certum est; estque fatalis quædam necessitas, ut dicunt; de qua paulò altius disceptare visum fuit.

Porphyrus docet, Ægyptios motui stellarum arbitrium nostrum supposuisse; quod quomodo intelligendum sit, Iamblichus libro de mysterijs ex Mercurialibus sententijs siue doctrina Hermetica explicat. *Duas, inquit, homo animas habet, ut Mercuriales literæ, id est, Hieroglyphicæ docent; una quidem est ab intelligibili primo, quod est Hemphtha supremus omnium & primus intellectus, ipsius Opificis potentia particeps; altera verò ex vita cælestium nobis indita, in quam & anima diuinorum speculatrix irrepit. Anima itaque à Mundis in nos descendens, Mundorum quoque circuitus sequitur; quæ verò ab intelligibili veniens intelligibiliter adest, illa geneticum circuitum supereminet; atque per hanc à fato soluimur, & ad intelligibiles Deos ascendimus, & religionem habemus ad æterna tendentem. Nequaquam igitur putandum est, omnia insolubilibus necessitatis vinculis, quod fatum vocant, colligari; habet enim anima principium in se proprium, quo ad intelligibile sese conferat; & descendit quidem ab his quæ gignuntur, ad ipsum verò Ens accedit atque diuinum; neque Dijs propriè, ut Iamblichus ait, fatum conuenit, quos tanquam à fato soluentes in templis, sacrisque, & statuis venerabantur Ægyptij; sed fatum peragunt naturæ quædam vltimæ à Dijs descendentes, atque generationi, Mundique corporei miscellæ implicatæ. Hinc Ægyptij non sine ratione omnem Dijs sanctimoniam adhibebant, ut ipsi quidem soli per intellectualem persuasionem dominantes necessitati, mala ijs à fato imminencia soluerent. Non enim totum in natura fati ligatum est, sed est & aliud principium animæ, & natura & generatione præstantius, per quod & Dijs se posse copu-*

Columnæ
secundæ late-
ris tertij Obe-
lisci Ramessæi
interpretatio.
Mala Mundi
siderei, eorūq;
antidota.

Iamblichus.
Stellarum
motui arbitrium
suppositum viden-
tur Ægyptij.

Fato non
subiicitur
anima nostra.

copulari, mundanum ordinem superare, sempiternam vitam agere, atque supramundanam Deorum actionem participare posse arbitrabantur. Cum verò fatum non solum particularem hominis, sed maxime vniuersalem alicuius Regni statum respiciat; hoc loco ostendit, quomodo Reipublicæ status à fato solui possit. Sed iam tempus est, ut dicta hieroglyphicis expressa ostendamus.

F
Papilio, seu
musca Ægy-
ptiaca, & poly-
morphus
sensibilis
Mundi Dæ-
mon.

Post quadrangulum itaque è regione F, Papilio Dracontomorphus seu musca Ægyptia occurrit, sub cuius pedibus Serpens, quem sequitur nullibi non obuia sacra tabula, & iam sæpius exposita. Per Papilionem, uti aliàs docuimus, polymorphus Sensibilis Mundi Dæmon in vitas rerum dominio potens, fati totius dominus indicatur. Cum enim omnibus sese inuoluat & implicet Sensibilis Mundi corporibus, influxuque gubernet singula, uti sacra tabula ostendit; per globum quidem Intelligentias præfides, per *δωδεκάπυργον* Siderei Mundi, globorumque cœlestium, potissimum Zodiaci œconomiam, & per Scarabæum Osirin inferiorem denotant. Fatum autem cum conuersioni & dispositioni siderum sit alligatum, nemo eius fatalem influxum secundum opinionem Ægyptiorum iuxta præscriptas à necessitate leges effugere potest; est enim poly-

G
morphus hic Dæmon solo Intelligibili Mundo inferior: hinc Sacerdotes Ægyptij, totos sese impendentis fati tempore ad intelligibilem Mundum conferebant. Et fatum quidem, teste Horo, exprimebant per figuram Stellæ, Mundum verò Intelligibilem per globum tripodi insistentem, solo triformis Numinis supremi, vitalis & intelligibilis Mundi dominatoris munere gubernatum. Hunc Sacerdotes, quos figura humana extensis brachijs in obsecrantis morem effigiata notat, ritibus & cœre-

Horns.

Fati hiero-
glyphicum.

H
monijs non sensibilibus, sed intrinsecis varijs intellectualibus operationibus contra fatales Noctuæ Beboniæ machinationes sollicitabant; huic, uti sequentia symbola, tres termini, ara, penna, quadratum, segmentum, circulus monstrant, sacra peragebant mystica; per pennam, eleuationem mentis; per aram nudam, mentem testabantur ab omni humanæ contagionis labe immunem; per quadratum, stabilem mentis in Deum erectæ quietem, & inconcussam constantiam, teste Pierio; per tres ter-

I
minos, cum segmento & globo, legum diuinarum seu Mercurialium obseruationem illibatam. Et per pennam, id est, mentis eleuationem fatalis heptapyrgi influxus superatur; per quadratum & inconcussam con-

K
stantiam Noctua Bebonia eliminatur; per legum obseruantiam terminis indicatam, secundum quoddam dominium conceditur in Nilotici vitalis humoris œconomiam, quo violentia Noctuæ à dodecapyrge trium

LM
Mundorum prohibetur, in vitæ custodiam catena vitalis Agathodæmo-

N
num contra aduersarum potestatum catenam trahitur; per legum Isiacarum exactam obseruantiam in columnis Isiacis descriptarum) his enim vitæ destructrix Noctua cedit) vitalis humor conceditur. Oportet au-

O
tem Sacerdotes hoc pacto negotium instituere. In adytis compareant toti intellectualibus operationibus dediti, gestus expriment Hemphtha-

Sacerdotum
ritus & cœre-
monia in
adytis.

supremum Numen, nudi sint, ut se ab omni terrenæ missionis inuolucro

immu-

immunes, & quàm simillimos Numini constituent, aquis mundissimis loti, uti figura inter N & P notat; portæ adyti duplici Anubidis, id est, Canis imagine insignitæ sint; quo occultè alludebant Sacerdotes, teste Horo l. i. c. 39. 40. 41. eos, qui hoc munere fungi voluerint, oportere multa meditari, assidueque omnibus Canum more allatrare, nullique gratificari in ijs, quæ legum strictam obseruantiam concernunt; intentisq; in Deorum simulachra oculis prospicere, ad eos in omnibus actionibus suis imitandos: valux quoque templi eo sint artificio constructæ, ut se ipsas ad voluntatem Sacerdotum, quando id voluerint, in operatione sacra aperiant claudantque, nihilque adeo sit, quod non ingenium & operationem intellectualem sapiat; prophylacticam potissimum illam sacram Hermeticam tabulam continuo ob oculos habeant propositam, R animo imprimant, & locis publicis insculptam venerentur. Atque hæ sunt leges in hac columna contentæ.

§ III.

Tertiæ columnæ tertij lateris Occidentalis interpretatio; & continet leges, quibus Numina sollicitantur ad Aegypti salutem.

P Ræmisso itaque polymorphi Dæmonis per sacram tabulam cultu; E postea sequuntur heptapyrgum, pennæ, quatuor statuæ quatuor Latrium principalium, quæ sunt imagines portatiles veluti fascijs inuolutæ, quas vario cultu, ut alibi dictum fuit, prosequi solebant, & Theraphim in sacris literis, ab Aegyptijs Serapes dicebantur; quæ omnia fusè iam exposuimus in Pantheo Hebræorum, tractatu de Theraphim, & in sequentibus peculiari tractatu exponemus. Cultus itaque horum in Urbium salutem præcipitur; quibus Apollinis *Triformis*, & triformis Numinis trioræi cultus adiungendus est. De Appoline trioræo per Accipitrem & tres terminos expresso vide Pausaniam; de triformi Numine per tripodem & tres terminos expresso, vide quæ in præcedentibus egimus. His enim propitiatis, Cælorum fata propitia habentur apud illos. Præterea G Momphta necessariorum rerum abundantia præses per solitas cœremonias à Sacerdotibus sæpius adiuretur; hoc enim catenæ beneficorum Numinum attrahuntur, fugatis aduersis omnibus, & inauspicatis Noctuarum moliminibus; prouidentia suprema per canales occultè influens in operam culturæ Aegypti, per vitalem humorem, & per beneficam vim, Osiris rerum omnium vitæ humanæ necessariorum largitoris. Porro Noctua Principi, Reipub., & liquori vitali Coturnice insidias tendentibus, sacris dictis inuigilandum; per hoc enim vis maligna dissipabitur, Coturnix diris K deuouebitur, per sacras trium vigiliarum leges, quas in adytis seruare L oportebat, de quibus in Politica Aegyptiorum fusius disceptatum est. His enim vitalis prouidentia vitalis humoris hostem Typhoniam No- M

Ætiam à trium Mundorum æconomia exturbabit, unde vita politico Mundo, Sacerdotibus quoque Niloticis sacris strenuè incumbentibus, vitalis liquor primò deriuabitur in Osirin cœlestem, & hinc in Horum, & sacrorum vi peractorum in Momphta Mendemq; seu Hircum sacrum, & ab his in quadripartitam Mundi plagam; ad quæ plurimùm conferunt sequentia prophylactica, quæ omnia symbolis inter literas N, O, P, Q, R, inclusis indicantur; quorum significata cum iam sæpè expōita sint, ea cum tædio Lectoris minimè iteranda duximus.

CAPUT VII.

Quarti lateris Orientalis Obelisci Rameffæi interpretatio.

Quartum la-
tus Obelisci
Rameffæi cō-
tinet reme-
dia contra
Typhoniam
vim.

Continet hoc latus remedia contra Typhonias & Bebonias machinationes; quæ fiunt per religiosum Deorum beneficorum cultum; & per Numinum catenæ tractum. Explicatis itaque iam in præcedentibus imaginibus in A, B, V, X, loculamentis positis, primam lateris assumpti columnam explicemus.

§. I.

Interpretatio primæ columnæ lateris quarti Orientalis.

Columnæ
primæ lateris
quarti Obel.
Rameff. in-
terpretatio.

Cuius primo loco sæpè sapius propositus & explicatus Papilio, vnà cum sacrae tabulae ectypo, occurrit; post quam sequitur Accipiter inter tres circulos, & tres quadranguli, quibus Osiris trium Mundorum superiorum & inferiorum seu hylæorum moderator indicatur; qui Noctuum Beboniam Mundorum crateri insidiantem perpetuò insectatur, Z tanquam iurisdictioni suæ subiectorum iniustum inuasorem. Osiris enim A hisce vitam dat, leges eis statuit; cuius vxor Isis est, Niloticæ substantiæ dominatrix; quorum affecula Anubis vigil rerum custos. Hæc Numina conuenientibus sacris culta, dodecapyrghi defluxum mouent, & vita B lem fecunditatem spondent. Osiris anni quadripartiti moderator Noctuum à benefica piscinæ & canalium beneficentia remouet; Apotro C pæum Numen Momphta vitalem humorem Hori regno vndique permi D scet; Hermanibis inuigilat Noctuae crateri trium Mundorum insidiantis E nè canalibus cœlestibus vitalibus noceat, ad bonorum per tres fasciculos notatorum vbertatem procreandam in Mundis inferioribus. Huic simi F liter Noctuae inuigilat moderator anni Osiris, & Coturnicis Beboniæ malignitatem, canalibus inferioribus insidiantem, fistulorum strepitu pellit; G vti figura è regione G docet. Hinc enim & agricultura, & vita dodeca H pyrgo vigeat, expulsis Beboniis malis; occultus diuinitatis motus, per pedes cycloidi insertos notatus, per uadens vitalem liquorem canalibus I insitum animabit, Anubidis sacris ritibus culti, prouidentia liquorem

vita-

vitalem conseruabit, vi & efficaciam sequentis sacrae tabulae iam saepius expositae.

§ II.

Secundae columnae quarti lateris Orientalis interpretatio.

Accipiter insidet quadrangulo, in quo statua Isidis, & Coturnicis, cum Alpha & duabus pennis includitur. Quo sane nihil aliud primam fronte indigitatur, nisi dominium, quod Osiris Accipitrinus obtinet in Elementarem Mundum, cuius Isis, id est, tellus principalem sedem tenet, totius naturae inferioris & hylae fulcimentum. Qui autem Isidem pro Luna accipiunt, hi per Isidem intelligunt, praecipuum in Mundum hylaeum, utpote cui confinis est, dominium, actuum rerum omnium Lunae subiectarum principium; cui in praecedentibus dixi Coturnicem, id est, Typhoniam quandam vim Lunari humiditati contrariam esse; quo quidem nihil aliud intelligitur, nisi rerum in sublunari Mundo maximis alterationibus, & contrariis qualitatibus obnoxiarum similtas; ubi frigida cum calidis pugnant, humentia siccis, regni hylaei contrarietati & antipathiae ita necessariis, ut Mundus inferior sine ijs consistere minime possit. Discant ex hoc politici, ad vigilantiam in Regno conciliandam, & vigorem animi roborandum, subinde necessarios esse infestos regni hostes; hoc enim pacto leges exactius observantur, Rex vigilantior & cautior redditur in regni administrandi cura, & ad contrariae factionis machinas circumspectior. Si enim solum in Mundo inferiori frigidum, aut calidum, aut humidum, aut siccum regnaret, omnia deficere necesse foret; ita in regno, ubi nullus hostis ibi languor & otium, ubi nullus metus, ibi luxus & discordia, quae sunt vicina quaedam veluti regni totius praecipitia, interitum regno ultimum portendentia. Innuunt hoc pulchre, teste Plutarcho, Aegyptij per Isidem & Typhonem, qui Isis Hori fortitudine captum Typhonem, regno Aegyptiaco ultimum exitium molientem, tantum abest ut occiderit, ut potius, tamen non vndequaue liberum dimiserit, eum tamen, tanquam necessarium curae & vigilantiae in regno administrando incitamentum, ad cautelam detinuerit; quae omnia hucusque exprimit in quadrangulo, statua Isidis cum Coturnice. Verum de his vide, quae pluribus egimus in Politica Aegyptiorum Tom. I. Synt. II. fol. 30.

Quae omnia, sequentibus quadrangulum symbolis, declarantur, hoc verborum sensu: si Accipitre dormiente, Ophioneus Princeps surrecta ceruice vigilet, Momphta Leoniformis dominetur, Agathodemones commissa sibi gubernationi insistant, Osiris crateri naturae inuigilet, Caelo dominetur Horus beneficus, polymorphus Daemon per sacram tabulam, cui insistit, heptapyrgum, & Nili incrementa, & dodecapyrگون influxu suo fecundet; tunc Noctua depulsa ab Urbibus, & Nili incrementis vi-

Columnae
secundae late-
ris quarti
Obel. Ra-
messæi inter-
pretatio.

X

Accipiter
quadrangulo
insidens, in
qua statua
Isidis.

Sublunaris
Mundorum
dissidium.

Y

Politicum
documentum

X

Y

Isis Typhonem
cur non occi-
derit.

X

A

Y

Z

A

B

C

D

E

F ta cœlestis liquoris per prouidentiam Osiridis tripartiti anni, & tetra-
 G pyrgi, id est, quatuor Elementorum præsidis, quadrifidi influxus benefi-
 centia obtinebitur, Noctua Bebonia vincietur, Chenosis vigil per an-
 ferem volentem, & Scarabæum indicatus, motu omnia penetrans,
 H Corurnicem importunam, ac humidæ substantiæ insidiantem continebit,
 I prouidentiâ suâ Mundi tripartiti legibus prospiciet, dodecapyrgi piscinis
 & fauissis vim noxiam remouens, oculo vigili humorem vitalem con-
 K L seruabit; ad cuius attractum L sequens præscribitur prophylacticum.

§. III.

*Tertiæ columnæ lateris quarti Orientalis interpretatio;
 & continet malorum originem:*

Columnæ
 tertiæ lateris
 quarti Obel.
 Rameßi inter-
 pretatio.

Archetypus
 Mundus nul-
 lum continet
 malum.
 Plutarchus.

Q Vod vt intelligatur, notandum est, in Archetypo Mundo nullum
 esse malum, nec ab eo quicquam malorum seu defectuum proce-
 dere effectiue, sed omne malum Sensibilis Mundi operatio-
 nes cœteroquin bonas, tanquam rubigo, teste Plutarcho, ferrum conse-
 quitur. Dispositione itaque Siderei Mundi, vt fati, ita malorum, & aduer-
 sorum omnium causam, ratione dispositionis suæ, vt in Politica docuimus,
 censent Ægyptij; quibus quidem aliâ ratione occurri non potest, nisi
 exacto religionis cultu, prout in hac columna præscribitur.

Primo itaque loco post Aspidem, & Idealis Mundi Pantamorphi
 X spiritus symbolum, occurrit baculus incuruus, cum capite Hircino, & va-
 Y se Nilotico, & tribus pennis, quibus succedit Noctua, cui subduntur tria
 brachia, intermedijs tribus terminis; quibus aptè indicatur, esse in Mun-
 do supremo Pantamorphæ naturæ fecunditatem quandam Mende-
 siam, Nilo supramundano congruam, & à triformis Numinis mente pro-
 ficiscentem, à qua bonorum omnium copia profluit; quæ tamen mox ac
 in Sensibilem Mundum propagata fuerit, nescio quid malignitatis con-
 trahat, per Noctuam indicatum, & triplici diuinæ Mentis beneficentiæ
 vitali, vt tria brachia monstrant, contrarium; quæ quidem maligna vis
 Z in Cœlorum motibus contrarijs agitatorum dominio patet; quâ benefi-
 centia Numinis in hylæis Mundi quadantenus coercetur. Vis hæc mali-
 gna in *δωδεκαπύργῳ* legibus elucescit, in quo vt signa signis, ita domus do-
 A mibus, & mansiones mansionibus Deorum contrariæ reperiuntur: horum
 enim influxu in inferiorem Politicum Mundum, mala subinde, veluti tri-
 Y plici vehiculo inuecta multiplicantur, *αἰτιολογῶν* Numinum potentiâ,
 quæ humidæ substantiæ communicata varias contagionis pestiferæ species,
 B per Scorpionis figuram signatas, politico statui infert. Prouidentia tamen
 C cœlestis virtute suâ omnibus medebitur, si catenas Genialium Numinum
 D traxerint, si frequentibus cœremonijs Sacerdotes pro anni dispositione,
 E & Regni legibus dictos Genios sollicitauerint: his enim Noctua conte-
 F retur; Coturnix importuna Sacerdotum industriâ fugabitur; tres Ex-
 cubi-

cubitores, Chenosis, Anubis, & Hermanibis, per tres anseres indicati, vnâ cum Iside Genio auerrunco, vita vitalibus influxibus foeta, Noctuum Typhoniam cœlestis vitæ prouidentia contrariam dispellent; benefici- G centia vitali secundus Osiris, humorem vitalem inferioris Mundi Osiri H conferet; hic in auxilium polymorphum Mundi spiritum sacra vi tabulæ sequentis, & per legum in columna Isaca descriptarum obseruationem, attrahet; atque hoc modo Noctua malorum omnium bebonia profligata, rerum vbertas quadrifido Mundo restituetur.

Ex his omnibus hucusque propositis interpretationibus luculenter patet, hunc Obeliscum hieroglyphicis suis prænotatum nil aliud, quam Regni politici, ad supernarum mentium exemplar instituendi rationem monstrare; neque enim vllum Regnum consistere posse existimabant, nisi in religione, qui est supremi Numinis cultus, fundatum. Quæ omnia adeo clarè lib. 10 de legibus Plato exponit, vt ad Ægyptiorum normam respexisse videatur. Compertum enim habemus, rerum in natura elucescentium ordinem vbique à ratione pendere, & ordinem quidem nusquam & nunquam interruptum à præpotente ratione, ordinem denique commodum, congruum, & mirificâ vnione omnia connectentem ab optima ratione emanare. Cum itaque Vniuersitum dispositio, tum progressio ordinatissima sit, ac semper & vbique talis, neque id sine summa commoditate; necesse est Mundum ab optima potentissimaque ratione disponi atque moueri. Cum verò vnum sit Vniuersum, vnum verò à diuersis non fiat, nisi ab vno; consequens est summam esse eiusmodi rationem. Esse præterea rationes plures diuinas sub summa ratione diuina, vt in vno Mundano opere, ratione summâ ordinato, complures sunt globi specie inter se, & virtute multiplici distincti, omnesque mirâ ratione ordinati, adeo vt Mundi quodammodo multi in amplissima videantur Mundi vnus circumferentia contineri; pariter multi Mundorum quasi angustiorum rectores deinceps dispositi sub vno amplissimi Mundi Rectore comprehendantur. Qui sanè cum non duntaxat ordinatior sit, sed ipse, vt ita dixerim, immensus ordo; ordinatore, quam ordinato, multò magis gaudet. Quocirca si multis in Vniuerso ordinatis proculdubio delectatur, multis quoque eum ordinatibus delectari necesse est; quippe cum amplissimi Regis excellentissima in hoc amplitudo consistat, vt non angustos tantum seruos, sed amplos quoque multosque infra se Reges habeat. Cum præterea supremum Numen, quæ facit, intelligendo faciat; ac si totum facit, totum quoque intelligat; si cognoscat totum, cognoscat & partes, ex quibus totum constat; si partes, ergo necessarias particulas, ex quibus partes coalescunt: potest ergo, & scit Vniuersum gubernare, qui scit & potest eidem prouidere: totum verò gubernare, nisi gubernatis partibus, non potest; non negligit itaque minima gubernare, qui facere minima non neglexit. Neque difficilis est gubernatio, cui facilis est procreatio. Nam quantò plùs à Deo dependent opera Dei, quàm artis, vel naturæ opera ab arte, vel natura; tantò omnibus & singulis diligentius prouidet, vtpote per cuius prouiden-

dentiam cætera quoque id habent, ut similiter suis quæque provideant. Cum itaque hæc providentia circa politicum quoque corpus sit, cuius gratia reliqua omnia constituta sunt; certum est, Regnum quoddam ad diuini intellectus & providentiæ exemplar conditum, non alia firmiore fundamento niti posse, quàm analogo quodam ad supremæ Mentis, reliquarumque mentium subordinatarum normam, ordine constitutum. Qui finis fuit & scopus rerum in hoc Obelisco, sub occulto symbolorum contextu demonstratarum.

Atque hæc sunt, quæ nobis in hoc Obelisco Lateranensi veneranda Ægyptiorum antiquitas per Rameffem Regem filium Sothis, legenda & intelligenda proposuit. Poterit etiam Lector Politicam Ægyptiorum, Tom. I. Syntag. II. traditam consulere, ubi omnia fusiùs tradita reperiet.

FINIS SYNTAGMATIS SECVNDI.

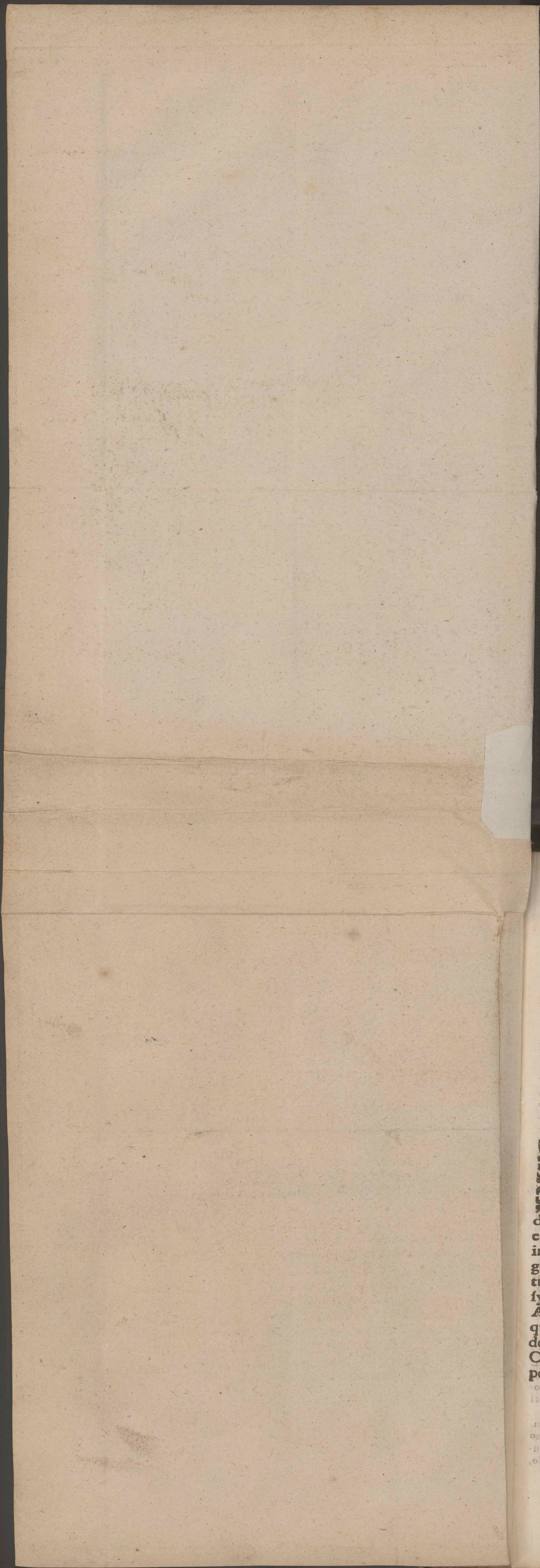

nt:
ius
ad
ore
eli-
L.
lo-
da
da
ni
in
to
on
un
ob
b
a
ou
up
v
n
a
ut
u
v
b
A
a
b
n
a
i
l
o
i
e
t
e
t

Inscrutur Tom. III. inter folia
212. et 213.

Obeliscus praesens a basi usq. ad pyramidion olim 100. palmorum longitudinem obtinebat, modo trium palmorum, facta diminutione, 97. pal. longus perseverat, quibus si pyramidion 10. palmos accedat, tota eiusdem altitudo, uti olim 110. palmorum longitudinem, ita modo 107. eorundem obtinet. Alius bina opposita latera maiora, in inferiori basi latitudinem 10 1/2 palm. in superiori, ubi pyramidion contingit 6 1/2 lat. obtinet. Duo vero minora opposita latera in inferiori basi 9 1/2. In superiori iuxta pyramidion 1 1/2 palmorum latitudinem continet. Ex quibus totius obelisci symmetria, et molis quantitas exurgit.

dam e
cosden
insolen
ges vl
tum, f
fymbo
AVG
quoda
de Tu
Obelis
posteri
Post-

SYNTAGMA III.
OBELISCVS FLAMINIUS,
OLIM SENNESERTAEVS.

A.D. AVGVSTISSIMVM
FERDINANDVM IV.

Regem Romanorum.

FERDINANDO Quarto Regi Augusto
præsentem erigo Obeliscum, iam olim ab
Augusto Cæsare ex Aegypto deductum,
& in Circo maximo, immortalitati nomi-
nis eius, honoris veluti trophæum quod-
dam erectum. Augustos, Obeliscos erigere; Augustis,
eosdem consecrare decet: vt quemadmodum Obelisci,
insolenti sua altitudine cælum ferire videntur; sic Re-
ges vltra communem hominum conditionem, nil nisi al-
tum, sublime, gloriosum, arduum sapere, ex hoc veluti
symbolo quodam discerent mortales. Quod vti Tu,
AVGVSTISSIME REX, præstas; ita me occulto
quodam mentis præfagio impulit, vt quanta Mundus
de Tua sibi Heroica virtute polliceatur, hoc Flaminio
Obelisco, veluti abdito quodam & abstruso symbolo,
posteritati comprobarem. Vale.

SYNTAGMA III.

Obeliscus Flaminius, olim Sennefertæus.

CAPUT I.

Historica relatio Obelisci Flaminij.

Obeliscus
Flaminius
à Sennefertæo
Rege Ægy-
pti erectus
secundum
Plinium.

PLINIVS hunc Obeliscum à Rege Ægypti Sennefertæo erectum l. 36. c. 9. asserit his verbis: *Is autem Obeliscus, quem D. Augustus in Circo maximo erexit, excisus est à Sennefertæo, quo regnante Pythagoras in Ægypto fuit, 125 pedum & dodrantis, præter basin eiusdem lapidis.* Putat itaque Plinius, hunc Obeliscum à Sennefertæo fuisse erectum, eumque

Herodotus.
Diodorus.

ultimum post deuastatam à Cambyse Ægyptum, Regem fuisse. Verum, cum alij Amasin, vti Herodotus; alij Nectanebum, vti Diodorus, ultimum Ægypti Regem fuisse asserant, quomodo hæc conciliari possint, aut debeant, non video. Nequaquam itaque verisimile est, Obeliscum tam celebrem eo tempore, quo Ægyptiacum Regnum ad interitum iam declinabat, fuisse erectum, cum Reges tam conclamato rerum statu de Obeliscis non dicam erigendis, sed nè cogitandis quidem animum adijcere potuerint. Quando itaque hic Obeliscus, & à quo Rege erectus fuerit, aperiendum duxi. Dico itaque, hunc Obeliscum non à Sennefertæo, sed à Psammirtæo fuisse erectum; Plinium verò vocum similitudine delosum, vnum pro altero posuisse, certum est. Nam cum vigesima sexta Dynastia tertium Regem, quem Manethon Psammum, Ctesias Amirten vocat, rerum Ægypti positum esse, ex Chronologia nostra constet; verisimile est, duobus nominibus Psammo & Amirteo in vnum confusis Psammirtæum emeruisse, corruptè verò Sennefertæum. Vixit autem hic Rex 1527, vel vt alij 1622 circiter annis post diluvium, circa principium Olympiadum, & conditæ Urbis, à Sesostris Imperio quasi 340 annis, vti ex Chronologia Regum Ægypti primo Tomo & Syntagmate exhibita patet. Atque hic Psammus Amirtæus siue Psammirtæo hunc Obeliscum eo ipso tempore, quo summo in Ægypto hieroglyphica doctrina in flore erat, erexit, quicquid Plinius dicat. Neque Pythagoram sub hoc in Ægypto Philosophatum, sed sub Amasi Rege, quatuor videlicet ante Cambyfis in Ægyptum irruptionem annis, plerique melioris notæ Chronographi docent. Verum de his, vti & de Plinij errore circa Obelisci mensuram, copiosius tractauimus in Obelisco Pamphilio fol. 72. & 73.

Pythagoras
quo tempore
in Ægypto
fuerit.

Sixtus V.
erigit Obeli-
scum Senne-
fertæum in
via Flaminia.

Fuit autem à Psammirtæo hic præsens Obeliscus primò erectus in Heliopoli, inde verò eū Cæsar Augustus abstractū Romæ in Circo maximo erexit; quem tandem iniuriâ temporum prostratum, terræque obrutum, felic. record. Sixtus V. erutum, in campo Flaminio erexit eo modo, quo dicemus.

Post-

Postquam Summus Pontifex Sixtus V. vnà cum Obelisco Rameffæo hunc Obeliscum præsentem in eodem Circo maximo terra obrutum detexisset, varijsque Romanæ Urbis Campi illi destinarentur; cum tandem in Campo Flaminio propè portam Urbis primariam, atque ædes D. Mariæ vulgò del Popolo, tum quia summam eo in loco Romanæ Urbis maiestatem, vel ad primum exterorum ingressum conciliabat, tum quia tres principales Urbis Plateas respiciebat, erigere visum fuit. Erecto itaque Obelisco Rameffæo in Campo Lateranensi, huius mox in dicto Flaminio Campo erectionis initium datum fuit. Ac primum quidem fundamentum iactum fuit moli insistendæ proportionatum, deinde fabrica lignea exstructa fuit Obelisco erigendo necessaria. Porro supra fundamentum basis ex saxo Tyburtino 15 palmorum altitudinis, 22 verò palmorum latitudinis imposita fuit, ita vt sex gradus latitudinis tribus gradibus scalaribus hanc basin ambientibus, assignati fuerint, adeoque abacus extra scalas emergens, sedecim tantum palmorum latitudinem obtinuerit. Supra hanc basin abacus quadratus quindecim palmorum altitudinis, tredecim latitudinis positus fuit, eratque idem abacus, supra quem Obeliscus olim erectus erat, suis inscriptionibus antiquis & nouis insignitus, vti paulò post videbitur; atque adeo tota basis à terræ superficie vsq; ad basin Obelisci est 38 palmorum, si coronidum basin & abacum ambientium altitudinem adieceris. Super hanc itaque substructionem Obeliscus impositus, qui olim 100 palmorum erat, modò 97 palmorum (ob tres palmos inferioris partis, qui temporis iniuria corrossi Obeliscum fundandum ineptum reliquerant, ademptos) altitudinem vsque ad pyramidium obtinet; quod cum decem palmorum sit, totus Obeliscus 107 palmorum altitudinem hodie habet; ad quod si 38 palmos adieceris, tota structura à superficie terræ vsque ad apicem 145 palmorum altitudinem obtinebit. Mensura partium Obelisci hæc est. Bina latera inferioris basis maiora & opposita latitudinem habent 10 palmorum: & $\frac{3}{4}$; minora verò latera opposita $9\frac{1}{2}$ palmorum sunt; ad pyramidium verò duo maiora latera opposita nouem palmorum sunt & medij; duo minora opposita 6 palmorum $\frac{2}{3}$ sunt; ex qua symmetria facillè totius molis pondus elici potest. Fuit autem hic Obeliscus à Sixto V. die 25 Martij anno 1589 sacræ Cruci dedicatus, vt signum Crucis pilæ æneæ inauratæ ei impositum satis demonstrat, & ex figura suprâ fol. 213. posita, & sequentibus inscriptionibus patet.

Obelisci Flaminij basis.

Altitudo eiusdem solius, & vnà cum pyramido.

Mensuræ singularum partium eiusdem

Quo anno, & die erectus.

Inscriptiones Obelisci Flaminij.

Ad Orientalem plagam, quæ Basilicam S. Mariæ del Popolo respicit, hæc epigraphe legitur.

ANTE SACRAM
ILLIVS ÆDEM
AVGVSTIOR
LÆTIORQVE SVRGO,
CVIVS EX VTERO
VIRGINALI
AVG. IMPERANTE
SOL IVSTITIÆ
EXORTVS EST.

Ad plagam Occidentalem, quæ Tyberim respicit.

SIXTVS V. PONT. MAX
OBELISCVM HVNC
A CÆS. AVG. SOLI
IN CIRCO MAX. RITV
DICATVM IMPIO,
MISERANDA RVINA
FRACTVM, OBRVTVMQVE,
ERVI, TRANSFERRI,
FORMÆ SVÆ REDDI,
CRVCIQUE INVICTISSIMÆ
DEDICARI IVSSIT
M.D. LXXXIX. PONT. IV.

Antiqua inscriptio sic se habet ab oppositis lateribus.

IMP. CÆS. DIVI F.
AVGVSTVS,
PONTIFEX MAXIMVS,
IMP. XII. COS. XI. TRIB. POT. XIV.
ÆGYPTO IN POTESTATEM
POPVLII ROMANI REDACTA
SOLI DONVM DEDIT.

Atque hæc de historica Obelisci Flaminij relatione sufficiant.

CAPUT II.

Argumentum Obelisci Flaminij.

Cum Ægyptij magnam in duodenario numero vim & potestatem repositam esse cernerent, omnia serè sua huic symbola accommodarunt. Est enim duodenarius numerus, ut alibi diximus, totius Vniuersi symbolum; quo Angelicum Mundum dodecapartitum, duodecim Sphæras, duodecim signa Zodiaci, duodecim Cœli plagas, duodecim Elementorum portiones, exprimebant; hisce vnum supremum Numen omnium moderatorem præficiabant. Quæ omnia Plato Ægyptiorum discipulus cum primis Dialogo VI. de legibus approbat, eaque Ægyptiorum mysterijs contineri Ficinus luculenter in præfatione, quam dicto VI Platonis de legibus Dialogo præfixit, demonstrat. Laudat, inquit, Plato duodenarium numerum & Vniuersum illum, qui duodenario illi prorsus accommodatur, ideo, quod duodecim sint apud eum Mundi sphaera, & signa duodecim in Zodiaco, & partes duodecim in Elementis, siquidem quodlibet ex quatuor Elementis in tres diuiditur regiones, in summam, in infimam, atque mediam, non solum situ, sed & virtute etiam differentes; adde Elementorum alterum duodenarium, quo & substantia Elementorum quatuor, & octo qualitates comprehenduntur. Qualitatum quædam masculæ sunt, videlicet calor, frigus, leuitas, grauitas; quarum primæ duæ alterationis principia sunt, sequentes duæ principia motionis ad locum; quatuor verò femineæ sunt, quæ passioni magis subiiciuntur, scilicet humor, siccitas, raritas, & densitas. Hoc verò totum Ægyptiorum mysterijs contineri Iamblichus asserit. Accedit quod duodenario mensium numero Sol dominus planetarum, & cursum peragit proprium, & varios producit effectus. Denique singulas vult partes Ciuitatis ad Ægyptiorum normam Deo consecratas existimari, propriè verò duodecim Dijs, id est, duodecim Sphærarum animabus, item duodecim Zodiaci signa regentibus, rursus duodecim ordinibus Daemonum cœlestia signa sequentium. Hinc Plato duodecim Urbis portas circuitū Vniuersi imitari debere asserit, deinde Deorum, Daemonumque exercitum sub Duce Ioue in duodecim ordines esse dispositum; concludit tandem, Ciuitatis partes, tum per duodenarium tribuum numerum, tum verò per diuinum cultum bis quolibet duodenario mensium sollemniter instauratum, sic ad Dei munera præparari, ut Dijs ipsis quasi insidentibus gubernentur. Hæc de Platone Ficinus. Quæ sanè Obelisco nostro ita congruunt, ut ea Plato ex ijs descripsisse videatur. Quod ut ostendatur, sciendum.

Ægyptios Mundum in duodecim plagas diuidere, teste Iamblichio, consueuisse, cui vnum omnium Moderatorem præficiabant, quem Hempheta siue Osirin supramundanū vocabant. Hunc omnia in omnibus agere, hunc in tres inferiores sibi Mundos continuò influentem omnibus vitam motumque conferre asseriebant. Et quoniam calido-humidum quoddam in natura rerum in Sensibili Mundo elucescentium, veluti totius productionis fontem, & tanquam principium rerum omnium funda-

Obelisci
Flaminij
argumentum
Duodenarij
numeri præ-
rogatiua.

Plato.

Marfil.
Ficino.

Elementorum
virtutes &
qualitates

Iamblichus.

Plato.

Ægyptij Mun-
dum in 12
plagas diuide-
bant.
Hempheta siue
Osiris supra-
mundanus.

Momphtæ
summus influ-
it in Mundum
per 12. Geni-
os Solares;

uit; hinc aptè sanè hæc per Obelisci supremum à vertice hierogramma-
tissimum veluti epigraphen quandam indicabant; & Osiri supramunda-
no, & Momphtæ summo, humido-calidi moderatori, qui tametsi in insen-
sibili Mundo idem sint, in sensibili tamen ob effectuum diversitatem diffe-
runt, consecrabant. Hic itaq; in Mundum duodecapartitum per duode-
cim Genios Solares, qui per duodecim Accipitres notatur, primò influit;
quibus vti totius Mundi machinæ præsidium commissum est, ita in eo
omnia quoque diversis iuribus moderantur. Ac primò quidem in duo-
decim signa Zodiaci, mensesque ijs correspondentes, deinde in duo-
decim plagas cæli virtutem suam exerunt. Hinc singuli Accipitres colum-
næ certæ plagæ correspondenti insident, quâ effectus, quos in tali & tali
plaga Genius ei præses operatur, per hierogrammata occultâ ratione
indicantur. Et quoniam omnium rerum mundialium apud eos arbi-
trium constitutum est, hinc magnâ curâ & religione eos prosequen-
tur, nè omisso cultu ijs debito, & religione neglectâ, influxus suos benefi-
cos suspenderent, atque adeo contrariarum potestatum dominio subde-
rentur.

Leges sacræ
in Obelisco
Flaminio
contentæ.

Solares Genij
duodecim.

Iamblichus.
Dij Mundi ab
Ægyptij culti

Leges de sa-
crificijs ritè
instituendis
ab Ægyptijs
Sacerdotibus
ponditæ.

Vnde in hoc Obelisco leges sacræ & Hermeticæ ordinantur, quibus
quomodo & quâ ratione, quibus ritibus & cœremoniis in adytis suis diui-
nus cultus instituendus sit, quibus modis sacri duodecim Solares Genij
propitiandi, & si quandoque ob neglectam religionem indignationem
incurrerint, placandi sint, & oppositarum virtutum molimina propul-
sanda, verbo, totum per symbola appropriata signatum continetur.
Aptè itaque per duodecim Siderei Mundi Solares Agathodæmones, nihil
aliud, quàm vnius Osiris diversæ virtutes, quibus in inferiorem Mundum
agit, signantur, quibus duodecim Elementaris Mundi terrestres Osires,
per duodecim Apides indigitati correspondent, duodecim Horizontis
plagarum præsides, qui virtutem à supremis virtutibus acceptam in reli-
quam inferioris Mundi œconomiam dispensant. Cùm itaque Sapientes
Ægyptij viderent admirabilem quandam sensibilibus rerum huius Mun-
di ad inuisibiles earum virtutes ordinē; sacram quandam & sacerdotalem
doctrinam, Trismegisto duce, condiderunt, quam solis sui ordinis homini-
bus notam esse voluerunt. A Mundo itaque, vti Iamblichus docet, exor-
dientes, Dij Mundanis, distributione quatuor in Mundo Elementorum
à communi sortitione secundum mensuras Elementorum facta, à circum-
ferentia circa centra in ordine reuoluta, ad veritatem sacrificiorum fa-
cilem se accessum habituros confidebant. Cùm enim in Mundo essent,
& vt partes continerentur in eo, quin & ab eo generari, atque à totis
potentijs eius perfici se, quandamque vitæ naturæque portionem se ab eo
consecutos intelligerent; in cultu diuino minime Mundum Mundanos-
que ordines sibi prætermittendos duxerunt. Cùm enim viderent circa
quamlibet duodecupartiti Mundi partem esse quidem corpus aliquod, in-
esse præterea vires corporibus incorporeas ordine distributas; hinc sa-
crorum leges, id est, similia similibus eâ industriâ distribuerunt, vt à sum-
mis ad ima per media omnes progredierentur, corpora quidem corporeis
appli-

applicando, propria videlicet unicuique reddentes. Leges itaque sacræ Dijs sacrificia summâ diligentia institui debere, docent; siquidem Dijs in terram descendantibus omnes subiectas illis potentias vna moueri, & vt Iamblichus docet, vt præcursores pompasque præcedere credebant. Qui itaque unicuique ex ijs non rectè & legitime sacrificat, neque quod cuique congruit, distribuit, neque vnumquemque proprio quodam honore & cultu prosequitur; hunc Deorum præsentiam non assequi, sibi persuadebant: qui verò omnia sibi Numina propitia reddiderit, grata offerens unicuique donaque simillima; hunc verè suâ spe minimè frustrari, sed diuinum Chorum integrâ plenâque præsentia suscipere sibi imaginabatur. Vnde ex hoc capite religionis ritus minimè simplex esse debebat, sed *ἁρμονικὸς*, & ex omni harmonia, cunctisque, vt Iamblichus loquitur, Mundi speciebus constitutus; nouerant enim quanta virium multitudo, Dijs descendantibus, excitari soleat; quæ quidem omni effectû destituebatur, si vel vnus ritus vel vnus cœremoniæ circumstantia à sacrificio omitteretur. Quia verò numerum Deorum humano ingenio incomprehensibilem sciebant, hinc vniuersam Geniorum seriem, duodenario numero comprehendebant, satis esse rati, si vel singulas duodecadum tûm Intellectualis, tûm Siderei, atque Elementaris Mundi Classes memorato religionis ritu, ad id, quod intenderent, coluissent; quemadmodum hic Obeliscus docet, vbi singulæ duodecadum Genialium Classes suas columnas habent, quibus ritus illis debitus describitur, vt ex contextu interpretationis patebit. Cultus verò hic præscriptus ea potissimum beneficia respicit, quæ rerum humano generi necessariarum vbertatem, aëris salubritatem, & beneficium Nili incrementum, quam munificam Deorum pluuiam vocant, concernunt; quæ quidem obtineri non poterant nisi per optimam annui spacijs dispositionem & temperiem, quam solo Deorum illius Præsidum munere se consecuturos sperabant; priuatum verò cultum, priuata quoque Deorum, quem quisque coleret, beneficia, vtpote sanitatis, prosperitatis, sapientiæ, diuinationis, ac tandem *ὑγιεινὰ* beneficia consequiebantur. Cultus verò peragebatur religiosa sacrorum amuletorum gestatione; quæ tantâ virtute & efficacîa pollere arbitrabantur, vt vel gestata, Numina potenter ad votis eorum annuendum, trahere crederentur. Ex quibus patet, quàm ex hac apparente religionis sanctimonia Diabolus longas superstitionum catenas ad animas in æternam ruinam trahendas texuerit, quàmque Deo Opt. Max. summè obligemur, quòd per incarnatum Verbum à tanta nos cœcitate eruere fuerit dignatus. Sed iam interpretationem ordiamur.

Numina singula similibus donis placabant Egyptij.

Duodenaria Geniorum, numerum cur elegerint Egyptij.

Cultus Deorum publicus alia dona, priuatus alia requiebat.

Amuletorum gestatio.

CAPVT III.

Prodroma quarundam rerum, quæ sæpe sæpius in hoc Obelisco occurrunt, interpretatio.

Sacræ tabulæ
seu ouata
figuræ in
Obeliscis.

Occurrunt haud infrequenter vti in hoc præsentī Obelisco, sic & in secuturis, Schemata quædam ouatæ figuræ, quas sacras tabulas Ægyptij vocabant, quarum hoc loco interpretationem præmittere visum fuit, ne in contextu interpretationis faciendæ, ob rerum de ijs dicendarum varietatem, Lectori confusionem ingereremus; quare in sequentibus semper ad hoc caput, occultorum symbolorum rationes nôsse volentem, remitemus. Erant autem sacræ tabulæ certa quædam symbolorum magis illustrium Syntagmata, quæ vti occultas Deorum operationes respiciebant, ita magnas quoque vires ad eos trahendos obtinere credebantur. Hinc eas separatim, tanquam eximium quiddam tùm in publicis Obeliscorum & Sphynghiū monimentis, tùm in adytorum parietibus incidebant, quæ deinde ex his veluti prototypis quibusdam excerptæ, diuersisque lapidibus incisæ, in priuatum vsum tanquam sacra quædam periammata gestabantur.

Dux tabulæ
sacræ cele-
briores
A B, & C D.

Sunt autem duo potissimum magnæ considerationis, quæ in nullis non Obeliscis occurrunt, & in hoc potissimum sæpe sæpius, vt examinanti patebit, eo symbolorum apparatu, quem sequentia duo Schemata monstrant, adornata. Prius vocamus tabulam Momphto-Mendesiā; alterum Osiriacam, ad maiorem distinctionem, nominandam censuimus; & vti ferè semper Momphto-Mendesiæ tabulæ Papilionē A, polymorphi Dæmonis symbolum, ita Osiriacæ C Anserem, Osiris, & Isis symbolum, impositum reperimus.

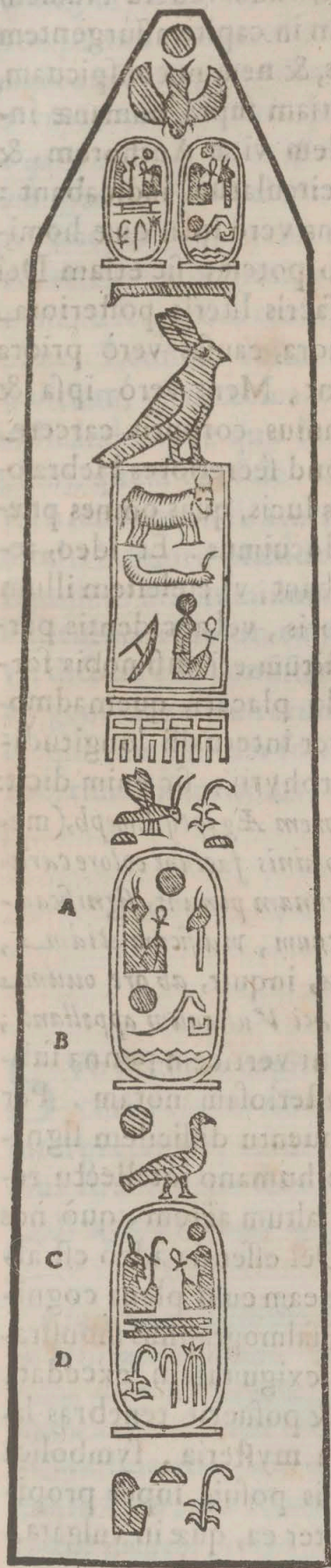
§ I.

Momphto-
Mendesiā
tabula.

Tabulæ sacræ Momphto-Mendesiæ expositio.

Schema hoc litera B signatum, ouata figura insignitum est, quia vti per ouum, Mundum indicabant, ita per figuram eius, cui Schemata hieroglyphica includebantur, ouatam, eorum Deorum, quos symbola significant, in Mundo operationes occultè insinuabant. Figuræ verò eiusdem insertæ tres sunt; prima est baculus *ⲙⲓⲣⲓⲙⲉⲩⲱⲧⲉ*, id est, Hircino capite insignitus; secunda est statua Leonino vultu transformata, & Momphtā, id est, humido-calidi, vti & Nilotici incrementi, præsidem significat; tertia est Nilometrium, quo Momphtæ in Nilum potissimum dominium innuebant. Hircinum sceptrum denotat Numen, quod Ægyptij vocant Mendes (sic enim fœcundæ generationis Deum dicebant) & Numini, quod Græci Pana dicunt, æquiualeat; de quo fusè in Obeli-

Hircini sce-
tri significatio

Obelisco Pamphilio fol. 274. & potissimum in Mendefio Nomo, vti Tomo primo fol. 18. ostensum fuit, colebatur. Leonina statua Momphtam, id est, aquarum Numen denotat. Separata spectatur hæc tabula oualis seorsim, eò quòd maioris momenti mysteria contineat; ac proinde ob mysteriosam hanc symbolorum coaptationem, magnas ad Numen, quod referebat, sollicitandum, vires obtinere arbitrabantur, vtitatissimum amuletum. Quo cognito, rationes, ex quibus illa symbola constructa sunt, tempus postulat, vt aperiamus, vt Ægyptiorum in comminiscendis symbolis, ingenium luculentius, & simul intentio & finis, ob quem hoc pacto instituerunt, patefiat. Sed ad Rhombum.

Primum locum in hac hieroglyphicorum congerie obtinent bina simulachra . Prius simulachrum *Λεοντόμαρξον*, rude quidem illud & impolitum, sed quod pennato suo vertice, Crucisque ansatæ symbolo non obscurum diuinitatis argumentum præferat. Simulachra verò illa hieroglyphica, data opera rudi quâdam elaborabant Mineruâ, cùm quia minutulas membrorum proportionem in saxo adeo duro insculpere difficile erat, tùm quòd si subtili vsi artificio sculpturam fecissent tenuiorem, facilè temporis rerum edacis diuturnitate, aëris adhæc, cœlique iniurijs obliterari potuissent. Ægyptij itaque cùm æternitatem in operibus suis affectarent, tantùm extrinsecis corporum lineamentis, & rudi quâdam rerum effigie contenti, symbola ita profundè saxi insculpebant, vt nihilominùs, quid sculpturæ innuerent, peritioribus rerum facilè innotesceret; quod benè notandum.

Hanc autem iuxta interpretationem nostram superiùs factam Momphræ Nilotici Numinis statuam esse, monstrat primò penna capiti supereminens, & Crucis ansatæ nota, & forma Leonina.

Notandum autem, duplicem hic Mom-
phta considerari posse; supramundanum, & hylæum. Supramundanus,
vti in Vniuersalis humidi substantiam dominium absolutè exercet, ita
hylæus substitutus eius in inferiori Mundo humidæ substantiæ tutelam
susci-

Leoninæ sta-
tue significa-
tio .

Figurae Obeliscorum cur
ruditer &
aliarum.

A B tab.
Monophtho-
Mendesia.

CD tab.
sacra Osiria-
ca.

Momphata
duplex, supra-
mundanus, &
Hylæus, quo
ad effectum,
re tamen
vnus.

Momphta
habitus
explicatur.

Dei effectus
cerni, natura
minime à no-
bis potest.

Deus cæru-
lea veste in-
dutus cur
pingatur.

Porphyrius.

Penna in ca-
pite Mom-
phta quid
significet.

Ex: c. 37.
Thargum
Hierosol.

suscipit. Vtrumque hoc loco expressum videmus, vnum reuera Numen; tametsi effectibus diuersum. Per pennam quidem in capite assurgentem significabant, difficilem inuentu esse naturam eius, & nemini conspicuam, sed sublimem non modò supra sensum, verùm etiam supra humanæ intelligentiæ captum; humana verò forma eundem vitæ Authorem, & Motorem, qui intellectu comprehendi possit, circulatum indicabant: quoniam vt hominis corpus quidem cernitur, mens verò ipsa, quæ hominem à cæteris animantibus disiungit, cerni à nullo potest; sic etiam Dei summi Opificis actiones & motus, quæ ipse in sacris literis posteriora vocat (non leuiss, ac Aristoteles, effectus posteriora, causas verò priora nominat,) ab humano intellectu cerni possunt, Mens verò ipsa & diuina natura creatarum rerum moderatrix in huius corporis carcere absolutè cognosci non potest. Quod pulchrè apud secretiores Hebræorum Theologos innuitur per quinquaginta portas lucis, quas omnes præter vnā Moysen ingressum aiunt, vt in Cabala docuimus. Et ideo, teste Porphyrio, cæruleā veste indutum eum pingebant, vt cœlestem illum esse significarent, & in Cœlo habitare, nullius coloris, vel accidentis participem, nullo terrenæ mixtionis inuolucro vestitum, etiam si nobis fortasse eum suscipere videatur, & modò irasci, modò placari, quemadmodum Cœlum ipsum, cū nullius coloris sit, propter interualli longitudinem cæruleum videtur. Sed audiamus verba Porphyrij; sic enim dicit: *Ægyptiorum autem Deorum symbola talia sunt: Creatorem Ægyptij Emeph, (melius Hemphtha) appellant, cuius imaginem informi hominis faciunt colore cæruleo, Zonam tenentem, & sceptrum, cuius in capite pennam ponunt, significantes difficilem inuentu esse Creatorem, & nemini conspicuum, viuificant etiam, & Regem, & intelligibili motu circulatum. Hic Deus, inquit, ab ore ouum producit, à quo nascitur Deus, quem Ægyptij Phta, Græci Vulcanum appellant; significatur autem Ægyptijs ouo Mundus. Vides igitur verticem penna sublimem, vides sceptrum, vides Crucis ansatæ mysteriosam notam. Per pennam non solum, vt Porphyrius vult, Deum inuentu difficilem significabant, sed quòd diuinæ essentiae cognitio est ab humano intellectu remotissima: quia sicut penna Avium corpora in altum aërem, quò nos peruenire nequimus, eleuat; sic ineffabilis illa Dei essentia adeo est alta, & adeo intellectus capacitatem excedit, vt ad eam cum plena cognitione pertingere nullo modo possimus; vnde & Psalmographus monstraturus, quantum diuinæ essentiae intellectus nostri exiguitatem excedat, dicit, quòd Deus volet supra pennas ventorum, & posuerit tenebras latibulum suum. Moses quoque, vt monstraret alta mysteria, symbolica quādam methodo duos Cherubim cum extensis alis posuit super propitiatorium. vbi Thargum Hierosolymitanum præter ea, quæ in vulgata editione sunt, sic habet:*

בַּחֲכֵמַת רוּחַ נְבוּאָה עָבַר יְת כְּרוּבִיא סְתָרִין סְתָרִין:

In sapientia spiritus Prophetiae, fecit Cherubin ab utraque parte: quibus verbis magna quædam mysteria recondita significantur. Magnus ille Dionysius,

nysius, mysticæ Theologiæ Princeps, animam omni terreno affectu exutam, pennæ comparat; Penna, inquit, declarat & ducendi celeritatem, & quod cæleste est, & quod mouetur, & quod ab omni rerum terrenarum studio & cupiditate abhorret; propterea quod sursum feratur; pennæ autem leuitas, id quod nulla ex parte est terrenum, sed totum sine admixtione & grauitate sursum efferat. Porro statuam prædictam sedentem finxerunt, insinuando per hoc, vt Porphyrius dicit, stabilem & incommutabilem virtutem; sedere autem fingitur, vt stabilis & incommutabilis virtus exprimat; in manu sceptrum tenet, de quo fusè passim iam dictum est in præcedentibus; Leonino vultu est, ad vim potestatemque quam in humidam substantiam, virtute sua corroboratiua tenet, adeoque Nilum, cui præest, indicandum, de quo fusè in Hierogrammatismo Leonis Obelisci Pamphilij, quem consule. Sceptrum Ægomorphon appositum habet, quo vis Mendesia indicatur, Mendes enim siue Hircum Ægyptij, Numen genitalis humoris præsidem dicebant; aptè verò coniungitur Momphtæ, siquidem nisi humidum fecunditate polleat, frustra id in natura rerum institutum videtur, cum omnium rerum generatio in humido & calido, vti dictum est, consistat; rectè itaque Momphtæ vis Mendesiæ tanquam ad generationem rerum necessariam adiungitur. Sed de his vide Obeliscum Pamphilium fol. 283. & alibi, vbi & de Momphta, & Mendes vberimè discurremus.

Dionysius
Areopagita.

Momphta
sedens cnr
fingatur, &
Leonino
vultu.

§. II.

Niloscopi expositio.

Niloscopi
expositio.

S Vb Hircino capite in hieroglyphico Syntagmate instrumentum occurrit, cuius Abenuaschia meminit, & non malè aliqui Niloscopium interpretantur, cuius vestigia adhuc aliquibus in locis videntur. Verba eius Arabica hæc sunt:

فلما كانوا يريدون يصرّوا للبلية النيل كانوا يصرّوا لمكيال الزّيار النيل
في صورة الذئب الاسدي

Vt fecundam naturam Nili monstrent, illam structuram ponunt, quâ incrementa Nili mensurantur. Idem Nilometrium Strabo hisce verbis describit: *Συλῶνς νῆσος ἐν ἡ μιCαδία, καὶ ἐν ταύτῃ πόλιν ἔχουσα ἱερὸν Κναφιδίου, καὶ Νιλομέτριον ἐν ποταμῷ καὶ αὐτοῦ αὐτὸν ἐπὶ τῇ ὁχθῇ τῆς Νείλου σημεῖα τὰς μέγιστας δὲ καὶ ἐλάχιστας, καὶ τὰς μέσας.* hoc est: Altera Insula dimidium stadium in Nilo ante Syenem posita, in qua ea Vrbs, quæ Knaphidis templum, & Nilometrium habet; hic autem est puteus quidam in ripa Nili ex integro lapide constructus, in quo & maxima, & minima, & mediocria Nili incrementa denotantur. Meminit huiusmodi instrumenti quoque post Herodotum, Diodorum, Apuleium, Plutarchum, Ioannes Leo Africanus, qui huius structuræ se oculatum testem dicit: sic enim ait: E regione ciuitatis veteris in medio Nili Michios, hoc est, mensura, videtur insula, ex qua pro ratione inundationis Nili, eius anni prouen-

Strabo.

Ioan. Leo
Africanus
lib. 8.

Sphinges
quid fuerint
apud Ægy-
ptios.

Nili inunda-
tionem apud
Ægyptios de-
monstrabit.
Sphinges qua
occasione
confictæ ab
Ægyptijs.

Plinius.

Pierius lib. 1.

Leonis ca-
pita cur fon-
tibus adhibi-
ta.

tum per totam Ægyptum certissimâ ratione à priscis Ægyptijs adinuenta colligunt. Verum in describendo Niloscopio, utpote re passim notissima, non moror; vnum me in Arabico textu Abenuaschia de Ægyptiorum cultura suspensum perplexumque summopere reddidit, neque quid periacentis & caudati animalis imaginem voluerit, intelligere valui, donec variam antiquitatem consulendo, tandem id, quod erat, subolfaciens, occultum verborum contextum inuestigauerim. Vult autem Abenuaschia hisce verbis nihil aliud dicere, nisi quod fuerit in similitudinem Sphingis, quod apud Authores inundationis Nili symbolum reperi. Erant autem Sphinges (sicuti apparet ex ijs, quæ Romam ex Ægypto deductæ passim hinc inde in Vrbe videntur) bisformes statux, quarum prior humanam faciem, cætera Leonem referebat, uti in Syntagmate Sphyngrum docemus. Erant autem hæ figuræ ab Ægyptijs expressæ, non quod crederent, similia animalia vllibi reperiri, sed ad connotanda reconditiora mentis sensa. Sphinges itaque sic expressæ stationem Nili Ægyptum inundantis denotabant. Cum enim in toto Iulio & Augusto Nili incrementa durarent, Sol autem dictis mensibus maxima ex parte Leonem & Virginem peragraret, genti ad portentosas & polymorphas rerum compositiones cæteroquin propensissimæ facile fuit, ex Virgine & Leone formare monstra, quas Sphinges appellabant; erantque propriè statux Nilo consecratæ, ventribus incumbentes, quibus stationem inundantis Nili repræsentabant. Huiusmodi Sphinges videntur adhuc hodierno die in Horto Quirinali, ad fontem Capitolij, in Villa Burghesia. Harum Sphyngrum magnus numerus, teste Plinio l. 36. c. 13, in Ægypto erat; quarum aliquæ ingentis molis in celebrioribus Ægypti locis, maximè verò circa loca, in quibus solet inundare Nilus, sicuti Heliopoli & Sai, & in deserto Memphitico, colebantur; in quo inter cæteras vna prodigiosæ magnitudinis 143 pedes longa, & 62 pedes lata. Videntur autem habuisse simul officium designandi incrementa Nili, uti ex verbis Abenuaschia apparet. Imò dicam aliquid ampliùs; illa ipsa figura Nilometrij, quam hic Ægyptij pro symbolo fecunditatis Nili posuerunt, rudî suâ effigie nil aliud insinuare videtur. Confirmat opinionem nostram Pierius, qui ait, Ægyptios ad significandû incrementû Nili, quod Ægyptiâ linguâ Nun significat, Leonis iacentis hieroglyphico vlos esse, aitque, quòd cum Sol Herculei Leonis terga adit, Nili diluuium excitet, duplumque recentis aquæ Sole in eo signo commorante sæpius exundet, quæ vis aquæ per spaciosam Ægypti planitiem latè diffusa, solum eâ fertilitate grauidum reddit, quâ non tantum indigenæ sibi alimentum colligant, sed magnam Orbis partem fame leuent; propter eam verò aquarum redundantiam, quam Leonis beneficio consequi se quotannis experiuntur, institutum est, & apud omnes Gentes vsu iam receptum, ut canales, tubique, & siphones, qui aquam eructant, per terebrata foramina in Leonina capita ad id locis opportunis adsculpi solita, aquam emittant, quæ Leonis rictibus euomi videatur. Atque hæc ita sese habere, testantur non pauci, qui in hunc diem Romæ visuntur, Leones ad radi-

radices Capitolij, & fontem iuxta Ædem Diuæ Virginis de Victoria, qui plenis rictibus aquam eructant. Nè verò in hieroglyphicis inscriptionibus semper integram Leonis, aut Sphynxis figuram ad Nili incrementum denotandum pingere cogerentur, ideo per ipsum eundem characterem, quo Ægyptij Astrologi Leonis signum præfigurabant, id est, per Ω caudam Leonis, illud ponere consultius iudicarunt. Characteres enim Astronomos signorum & planetarum ab Ægyptijs primò excogitados, supra ostensum fuit, & Deenus in Monade hieroglyphica fusè probat, de quibus & nos ex professo in Astronomia Ægyptiaca. Sed & signum infra positum (☉) id manifestè monstrat; hoc enim symbolum aquæ esse, à similitudine figuræ aquæ undulatæ depromptum, alibi copiosissimè demonstratum fuit, & ob eandem causam ab Ægyptijs, & communi Astrologorum consensu & approbatione pro symbolo aquarum assumptum: quod & proinde vbicunque in hieroglyphicis occurrit, humidum refert. Sed de his fusiùs suis locis.

Verùm posset quis hic obijcere, quid Aquario cum Leone? Huic respondeo: cùm Ægyptij excellentiam alicuius rei vellent demonstrare, eos id maximè per contrariorum appositionem fecisse. Nam cùm Nilum præ cæteris Mundi fluminibus mirandis quibusdam naturæ dotibus ditatum perspicerent, utpote qui non tantum totius anni decursu maxima fecunditatis argumenta monstraret, sed maximè eo ipso tempore, quo Sol Leonino æstui inflāmatum omnia adurit, & cùm reliqua omnia flumina humoris inopiā deficiunt, ille omnia plenitudine suā adimplere videatur, & contrā in Aquario maximū habeat suæ diminutionis statum, reliqua verò flumina non nisi in Aquario, Leoni opposito signo, diluvijs essent obnoxia; ideo ut hanc præminentiam Nili symbolicè exprimerent, Leonis signo supponere voluisse videntur signum oppositum Aquario.

Quare siue hoc symbolum Nilometrium, siue Sphynxem, siue Leonem referat, perinde est, errare non poterit Lector, quodcumque elegerit; nam & Nilometrium, & Sphynxem, & Leonem singula inundationis hieroglyphica fuisse, paulò antè demonstrauius; & potuit fieri, eas structuras eos construxisse, quæ & Sphynxem, & Leonem referentes, Nilometrij munere fungerentur; quod sanè simile quid fuisse & verba Authoris non tacitè, & Strabo lib. 17. Herodotus, alijque Antiqui, imò quotquot modò Nili statuæ inueniuntur, innuunt. Sed hæc omnia subtili Lectori ulterius inuestiganda relinquimus. Quare ad secundæ tabulæ sacræ interpretationem procedamus.

Deenus.

Aquarij &
Leonis signa
seu character.Ægyptij rerū
excellentiā
per contrario-
rum apposi-
tionem deno-
tabant.Leonis &
Aquarij signa
cur Nili inun-
dationem
significent.

§ III.

Secunda ta-
bulæ sacræ
Obelisci Fla-
minij exposi-
tio.

Secundæ tabulæ sacræ Osiriacæ expositio.

Gratitudo
erga Deum
pro beneficijs

SI iuxta Xenophontis præscriptionem, erga eos, à quibus beneficia vel minima recipimus, gratitudine quâdam debitâ obligemur, certè maximè erga Deum beneficentissimum, cuius beneficio omnia habemus, nos gratos esse debere non ratio tantùm dictat, sed & lege diuinâ ad id nos obligari sacra pagina manifestè docet. Agnouerunt id certè præ cæteris Gentibus Ægyptij, quorum erga diuina Numina gratitudinem, amorem, reuerentiam,, propensum animum, ea dignè colendi studium & sollicitudinem luculenter demonstrat ille nunquam satis quæsitus Osiris, tot portentosi in sacrificijs peragendis ritus, tot polymorphorum Numinum figmenta, quæ & in præsentī hieroglyphico Syntagmate posteritati veluti vnicum suæ erga Numina colenda voluntatis testimonium relinquere voluisse apparet. Nam postquam diuinam illam Osiridis potentiam, ac in naturæ theatro elucescentem maiestatem, potissimum, in fecunda Nili natura, symbolizans repræsentassent, aliud ei à latere adiungunt hieroglyphicum Syntagma veluti cultus diuini ectypon, quo eum, à quo tanta beneficia reciperent, dignis honoribus colendum hieroglyphicè expresserunt. Continentur autem in hoc hieroglyphico Schemate sex figuræ potissimum considerandæ: duæ statuae, ferculum, triplicatus ramus, baculus seu thyrsus, & iuncus marinus.

De duabus Statuis.

Tabulæ sacræ
expositio.

PRima figura sub forma sedentis *ἰσχυρὸς κόρυμβος*, id est, Accipitrino capite transformata, globum in capite sustinens, manibus Tauticum characterem tenet. Per *ἰσχυρὸς κόρυμβος* Accipitrem intelligebant Osirin, ut iam sæpius ostensum fuit; per globum in capite, diuinitatem; per characterem Tauticum, motum seu influxum in Vniuersi Mundi penetralia. Altera figura est humano vultu, quæ tùm hîc, tùm in alijs Obeliscis variat; nam subinde calathò capiti imposito, nonnunquam pennatò vertice spectabilis; in manibus iam literam *A*, modò sceptrum Cucuphæ capite insignitum tenet. Et nihil aliud hoc simulachro denotabant, nisi Osiridis asseclam, Solarem videlicet Agathodæmonem, cuius symbolum, quod manibus gerit, Alpha est; & cùm hic idem varietatis Mundanæ præses sit, hinc subinde sceptrum Cucuphomorphum in manibus tenet, eius symbolum; calathus verò seu cidaris potestatem in omnia tutelæ suæ commissa notat; pennatus verò vertex sublimitatem operationum, quibus incumbit, signat, ut suprâ diximus. Opponitur huic è regione Osiris, ut ostendatur, omnem virtutum in Agathodæmonem hunc deriuatarum varietatem, immediatè ab ipso bonorum omnium affluxu, Osiri inquam supramundano procedere; quæ & conuersio vnius ad

ad alterum, & signum Tauticum, quod Osiris manibus tenet, huius diuini affluxus symbolum, aperte docet. Sed de his alibi fufius. Anfatæ Crucis symbolum siue Tauticum sigillum manu gerit, diuinæ mentis in vniuersas Mundi semitas se diffundentis symbolum. Hunc characterem ab Hebræis mutuatos esse Ægyptios verisimile est, vtpote curiosos figurarum obseruatores; vtrisque quidem mysticum, sed diuersorum mysteriorum significatione discrepantem. Falsum tamen est, characterem hunc apud Ægyptios significare, vitam venturam, quemadmodum vult Ruffinus, Suidas, alijque Authores; sed verisimile est, totum hunc rumorem exortum esse à Iudæis, qui tùm temporis Ægyptum exules peruagabantur; videntes enim signum hoc T toties in imaginibus eorum, repetitum, passim salutem suam venturam ex Patrum suorum traditione interpretabantur. Nos illum characterem nihil aliud apud Ægyptios significasse dicimus, quàm, vt dixi, diuinæ Mentis in rerum omnium productione motum & diffusionem.

Character
Tauticus ab
Hebræis mu-
tuatus.

Tauticus cha-
racter quid
apud Ægy-
ptios signifi-
carit.

De Ferculo, seu Feretro.

SImulachris iam explicatis immediatè subijcitur ferculum, *Φερέτρον* à Græcis dictum; quod symbolum fuit, diuinum honorem Dijs exhibendi. Solebant enim Ægyptij plerumque instrumenta illa, quorum in sacris vsus erat, pro symbolis hieroglyphicis assumere. Feretro enim vsos esse in statuis seu simulachris Deorum solenni pompâ circumferendis, ex Luciano, & Apuleio Isiacam pompam graphicè describente luculenter patet. Fuisse autem huiusmodi feretra cistarum ad instar, apparet ex eius in multis Obeliscis figura; & ex Apuleio colligitur fuisse cistam secretorum capacem, eò quòd Ægyptij in ijs occultare solebant opertanea sacra, quæ sic dicta, quòd operta essent, neque exposita profanorum oculis; quæ & à Græcis mysteria dicuntur, Suida teste, *μυστήρια τῶν ὁρίων* à claudendo ore; quòd scilicet deceat eos, qui audiunt diuinas cœremonias, & religionis arcana, os obturare, nec ulli mortalium enunciare. Erant autem ijs inclusa phalli seu veretra ficulnea *ὀφθαλμοειδῆ* Osiridis & Isidis; quæ quid propriè fuerint, fusè alibi dictum est; vnde, & huiusmodi cistæ à Suida dicuntur *κίσταί τε*, hoc est, cistæ sacræ, à quibus *κισσοφόροι* dicebantur ij, qui eas baiulabant, qui ad beatum hoc ministerium ex selectissimis personis eligebantur; adeo quidem, vt Lamprius & Aelius Spartianus notent, huius etiam se pompæ choragum constituisse, sacrarumque honorem cœremoniarum non dedignatum olim Commodum Imperatoem; Sacra enim Isidis coluit, vt & caput raderet, & Anubidis statuam portaret. Atque ex hac Comasiarum solennitate profluxisse Ichthyphallia, Dionysij sacra Græcorum, testatur Plutarchus, qui phallum geri solitum ponè Virgines Canophoras, & phallicum Cani; erant autem Canophoræ Virgines ingenuæ, quæ canistra capite gererent, in quibus omnes primitiæ essent repositæ.

Ferculum seu
feretrum,
eiusq; signifi-
catio hiero-
glyphica.

Lucianus.
Apuleius.
Opertanea
sacra.

Cistophori,
cistæ sacræ.

Ichthyphallia.
Plutarchus.
Canophoræ.

Ferculum igitur illud vbicunque in hieroglyphicis occurrit, semper

per solennitates in honorem Deorum instituendas significat. Fuisse autem circumportatas quatuor simulachrorum aureas effigies, testatur Clement. Alex. videlicet duos Canes, Accipitrem, & Ibidem; ego arbitror, fuisse vnum Canem, vnum Lupum, vnum Accipitrem, & vnam Ibidem. Dictum autem est, duos Canes, ob similitudinem Lupi cum Canem; sic enim melius iuxta seriem historiarum Aegyptiarum progredi poterimus. Dictum autem esse quatuor literas apud Aegyptios, quasi diceret, quatuor Elementa; hanc enim coniunctione diuersa omnium rerum conceptus exprimuntur: hinc ex quatuor Elementorum contemperatione quicquid in rerum natura est, existit. Lupus autem denotat terram, quem terrestrem aiunt; Ibis aquam, Canis siue Anubis aërem, Accipiter ignem; quæ pulchrè sanè in Bembina tabula, cum ijs symbolis, & instrumentis, & feretris instructa, quemadmodum diximus, expressa sunt, vt suo loco dictum est.

De Ramo inuerso.

Ægyptios in dicta Comasiarum solennitate ramos portasse, superius ex Clemente & Apuleio sat ostensum fuit quas (solennitates ὀρχοφείας vocabant) qui id testatur his verbis: Διὰ δὲ τῶν συμβόλων ὡς ὁ τὸ ζῶον ὁ σφόδρον, ἐν τοῖς ἱεροῖς τελεῖται εἰλκυσμένη. ὅθεν Αἰγυπτίους, καὶ τὸ ἱερὸν θαλάσσιον ἱερὸν διδομένων τοῖς θεοποιήσιν. Per symbola autem vt ea rota, quæ vertitur in Deorum templis, quæ trahuntur ab Aegyptijs, & rami, qui dantur ijs, qui adorant. Sic etiam Orpheus:

*Ramorum ast queis sunt hominum terrestria cura,
Non vno sunt facta loco in mente omnia circum,
Voluitur, nec fas vna est consistere parte,
Sed quâ cœperunt cursum parte omnia seruant.*

Ramorum
festum in
honorem
Bacchi.
Pausanias.

Certè apud Athenienses festus erat dies ramorum nomine insignis, quo in honorem Bacchi, teste Pausania, præferebantur ὀρχοί, hoc est, tenues rami, maximè vitis, vnde ὀρχοφεία, id est, ramorum circumportationis celebritas, & ὀρχοφεία, seu ramiferi appellabantur pueri sacrorum ministri, qui acceptos vitis ramusculos ex Bacchi templis in Mineræ Schirradis ædem deferebant, vt diserte testatur Scholiastes Nicandri: Ὀρχοφεία δὲ λέγονται Ἀθῶναι πᾶσι τοῖς ἀμφιθαλέσι ἀμιλλόμενοι καὶ φυλάς, οἱ λαμβάνοντες κλήματα ἀμπύης ἐκ τῶν ἱερῶν τῶν Διονύσου καὶ ζέχον ἐς τὸ σκυρράδιον Ἀθῶνας ἱερὸν. Quod autem Deos venerantes, & manum, & ramum, secundum veterem ordinandi ritum, θεῶν admo- uerent, hinc D. Hieronymus rectè vertit, *Et applicabant ad manus suas ramum*, In signum scilicet adorationis, quam Soli præstabant. Hebræos quoque iisdem cœremonijs in cultu Dei vsos fuisse in festo tabernaculo- rum, sacra litera referunt, & diserte testatur Ioseph l. 3. antiquit. hisce verbis: Ὁ λοκαυτῆμα δὲ, καὶ θύειν πρὸς θεῶν ὅτι χαλεπήνεια φέροντας ἐν τῇ χειρὶν αἰρεσιώηλω μυρσίνης, καὶ ἰτέας συνεκράδην φοίνικος πεποικιλμένην τῇ μίλῃ τῇ τῆς πρεσβείας προσόντων.

Festum taber-
naculorum
Iudæorum.

Visti-

Victimas Deo immolantes, & pro gratiarum actione sanctificantes, manibus interim gestant ramos myrti & palmae, ex quibus mala perseæ dependebant:

In quo siue Aegyptios Hebræos, siue hos illos imitatos fuisse, patet ex eo, quod Horum ramis perseæ & loti venerabantur, ut significarent cor & linguam Deo dedicandam esse. Nam ut supra dictum est, perseæ frontes habet in linguæ speciem acuminatos, fructus verò in cordis fermè effigiem deformatos. Hos & Aethiopes imitatos, patet ex Heliodoro, qui Reges aut Magnates excipientes obuiam venire ait loto coronatos, & palmarum ramos in honorem ipsorum quatientes; verba eius sunt:

Τὰς κεφαλὰς τῶν Νεωτέρων Λότρων καὶ τῶν ἑσπερίων, καὶ τοῖν ἑσπερίων Δούρατος ἢ χειρὶ καὶ τῶν ἑσπερίων.
Itaque si quem insigni populi favore honestatum, omniumque celeberrimo plausu & lætitia exceptum significare vellent; hunc πολλοβολὰ μύρον dicebant, quia non solum ramos illos exhibebant, sed præterea folia & flores in benemeritos spargebant; quod genus, inquit, neque thus, neque aliam victimam offerebat, sed folia, veluti primam pubescentis naturæ lanuginem manibus decerptam, à qua herbæ, & fruges, atque omnia terrâ orta producuntur, & adolescunt. Atque hæcenus de ramis in publicis solennitatibus circumportari solitis; iam locus postulat, ut de hieroglyphico nostro ramo, quid ille hic significet, agamus. Hic frequentissimus est, adeo ut vix pyramidem sine eius frequenti occursum inspicere liceat. De his cum amplissimè in Hierogrammatismo de herbis Aegyptiacis Obelisci Pamphili, & supra in Obelisco Lateranensi egerimus, nonnulla hinc ex ijs, ad maiorem rerum intelligentiam, repetenda duxi.

Ramus est triplex, & inuersus. Ramum perseæ arboris fuisse, & diuersam habuisse symbolorum significationem, ex ijs quæ sequuntur, patebit. Perseæ est arbor peculiaris Aegypto, omne solum præterquam patrium adeo respuens, tantaque dissidia cum reliquis terris habens, ut eis inserta veluti indignabunda, nec germina, nec fructus proferat; cuius descriptionem vide apud Theophrastum. *Est in Aegypto alia quoque arbor, perseæ dicta, aspectu magna formosaque, folio, flore, ramo, totaque figura potissimum pyro vicina; nisi quod altera folio perpetuo, altera deciduo est; fructus abundè parit, omnique tempore perficit, quippe novos semper occupat, maturitas anniuersariorum afflatu conficitur, reliquam crudiores auferunt atque recondunt; ex hac simulachra, & mensas, & reliqua similia faciunt.* Vnde patet, falsam esse eorum opinionem, qui putant, eandem esse arborem ex Persia in Aegyptum translata; falsam quoque Pierij, aliorumque sententiam, eam cum malo Persico confundentium. His igitur ramis Aegyptij in solennitatibus utebantur; his loco symbolorum utebantur; hanc Isidi, teste Plutarcho, consecrabant, & Harpocrati, eò quod ab ipsis primò sit plantata in Aegypto, non à Persa, ut perperam quidam interpretantur, sed ob maximas huius arboris utilitates, quas iuxta foliorum triplici ramo insertorum numerum computabant. Primò quia simulachra Deorum, teste Theophrasto l. 4. c. 2. inde fiebant; secundò, eodem teste, mensæ templorum; tertio litui; quartò Harpocratis solium inde construebatur; quinto ob fructus gustui gratissimos; sexto ob oleum,

inde

Horus.
Ramis perseæ
& loti Horum
venerabantur
Aegyptij.

Heliodorus.
Ramos manibus præferentes excipientes
Aethiopes
Reges.

Ramus triplex, & inuersus in Obeliscis.
Perseæ arbor.

Theophrastus
l. 4. c. 2.

Perseæ ramo cur Aegyptij in solennitatibus & hieroglyphicis utantur.

inde expressum magni usus; septimò ob nucleos in varios sacrorum usus; octauò folijs templa ornabant; nonò, ea simulachris prosternebant; decimò, arefacta igni alendo inseruiebant; vndecimò in Harpocratis ornamentum, utpote quod nunquam in Bembina tabula abesse videtur, adhibebant; duodecimò denique, multa arcana, de quibus in sequentibus, per ea significabant.

Persea semper viridis.

Persee ramus triplex, & quatuor vniuiusque folia, quid significat.

Diodorus.

Persee folia hieroglyphice rerum vegetabilium generationem significat.

Persee folia rami inuersi quid significet.

Persee arbor cur seminationis & plantationis symbolum, Abenephi.

Persea igitur primò semper viridis, nunquam decidua folijs, semper fructibus referta, semper floribus, cuius arboris egregiam indolem Ægyptij non malè repræsentasse videntur per triplicem illum ramum, quorum vnusquisque quatuor foliorum seu florum serie conspicuus, deorsum folijs vergentibus, sursum tribus veluti pomis seu fructibus arboris protuberantibus. Quo quidem totam nobis seriem plantationis seu seminationis rerum ob oculos posuisse videntur. Quid enim aliud per tres ramos notabant, nisi tres anni partes (in quas, iuxta Diodorum, annus, præter quadripartitam trium mensium diuisionem ab Ægyptijs diuidebatur) æstatem, hyemem, & ver? quarum vnaquæque iterum in quatuor mentes dirimitur, per subnascentes istas quatuor foliorum vnicuique ramorum appictorum series significatas; quibus ramis rerum vegetabilium generatio significatur. Sicut enim semen perseæ (aut folia terræ indita) quatuor mensibus, hoc est, prima anni parte, nempe hyemali putrefactum, geniali concepto calore paulatim ad germina disponitur; secunda anni parte, hoc est, quatuor mensibus vernis in surculos, folia, calices, flores erumpit; & tertia demum anni parte, hoc est, quatuor æstiuis mensibus, in fructus protuberat, qui Etesiarum flatu ad maturitatem perducti nouam seminis copiam suppeditant pro reliquo anno; sic inquam omnis rerum vegetabilium generatio contingit. Primò enim conditum semen intra terram paulatim ad vitam disponitur; quo facto, in germina, folia, flores mox prorumpit; tertio in fructus, qui est finis vegetalis animæ. Quem circularem vegetationis motum non malè quoque expressisse videntur per inuersam plantam; nisi enim arbor omnis & planta quodammodo inuertatur, & superiora inferiora fiant, iuxta dictum Hermetis, quod superius est, fiat inferius, & contra; hoc est, nisi fructus, & semen terræ reddantur; nunquam fructus producet, teste vel ipsomet omnis Sapientiæ fonte, *Nisi granum frumenti cadens in terram mortuum fuerit* &c. Fructus igitur in hisce ramis superiori loco sunt, ex quibus deinde semen terræ mandatur, vnde nouis succrescentibus ramulis, folijs, floribus, noui paulatim fructus quoque nascuntur. Atque ex hisce hætenus apparet, cur ramis perseæ in publicis solennitatibus vsi fuerint. Cum verò frustra terræ mandetur semen, nisi Osiris ille cælestis accedat, ac fecundo suo influxu illud animet; ideo Osiridem & Isidem, veluti plantationis & seminationis huius arboris inuentores, statuunt. Ideo verò pro symbolo seminationis & plantationis hanc acceperunt; siquidem Osiridem & Isidem ex indole & ingenio huius arboris reliquam seminationis rationem inuenisse Auctor est Abenephi, vti suprà patuit. Cum igitur tot ac tanta bona secum adferat huiusmodi planta,

meri-

merito eam in solennitatibus in beneficij tanti ab Osiride præstiti memoriam circumtulere; hic enim:

*Primus inexperta commisit semina terræ,
Pomæque non notis legit ab arboribus.*

Cum verò frustra omnis seminatio fiat, frustra omnis plantatio, nisi Osiris ille cœlestis accedens, motu suo illam viuificet; Isis quoque influxu suo sæcundo viuificatam humectando & vegetet, & augmentet; aut nisi, iuxta Plutarchum, Isis, hoc est, prægnans terra semine à Nilo, hoc est, ab alluione & sæcundo defluxu animetur; hinc nè aut Osiris, aut Isis deesset, tanto sacrificiorum apparatu illos allectare contendebant; in hunc finem per se solaris arboris rami circumportantur; horum enim similitudine quædam Osirin facilius influxum suum vegetabilibus datu-
rum confidebant.

De sceptro recuruo.

Hoc sceptri curui signum nos thyrsus ferulaceum interpretamur, quod nimirum ligui ad instar sit recuruus; in Arabico enim Abenephi est *القصبة* *elkasbe*, quod per hoc nomen in Arabica virgultum, thyrsus, ferula, instrumentum hastile, perrica, virga, flagellum, vti ex Camus Arabum, & Granatensi Lexico apparet, significetur. Ferulam autem nos dicimus thyrsus ferulaceum, quia thyrsus non necessario ex ramis vitium, sed quibusvis oblongis teretibusque caulium baculis assumptus, cuiusmodi ferulæ est, hasta dicebatur. Thyrsus autem dictum circumferebant, eò quod thyrsus & ferula Baccho seu Dionysio Aegyptio attribuerentur, iuxta illud Statij:

Qui molles thyrsos, Bacchæaque cornua.

Et alio loco:

Non tamen aut teretes thyrsos, aut mollia gessa

Pentheæ.

Item:

Mollia Nysæis armati brachia thyrsis.

Ovidius quoque:

Et fronde virentes, coniungunt thyrsos.

Sidonius quoque:

Indica Echiæoneio Bromius rotat orgyæ thyrsos.

Circumportabant autem, & loco symbolorum habebant thyrsos ferulaceos, eò quod eos portaret Dionysius; vnde & lib. 2. præparat. Euang. ab Eusebio *ναρθισκος* seu *δυσκο*, & *δυσκων*, hoc est, qui thyrsos regnat, dictus est. Hinc Orpheus in Hymnis ipsum cum thymiamate Styrcis venerabundus inuocat his verbis:

Sceptrum
recuruum.

Thyrsus
ferulaceus.

Statius:

Quidius.

Dionysius
δυσκο
ναρθισκος
cui dictus
Eusebius.

Inuoco legiserum Nartbicophorum Dionysium,
 Laudatum Eubuli semen, cui nomina multa,
 Sacratum castumque Misen, Dominumque verendum;
 Qui mas & mulier, duplex Lysæus Iacchus,
 Seu te sacrata templum delectet Eleusis,
 Seu Phrygia cum matre Deum mysteria tractas;
 Seu Cypri Cytharea tenet te compta capillos;
 Seu tu frugiferis campis letaris honesta
 Matre Dea tecum magnifera Iside gaudens,
 Aegypti prope flumen.

Eusebius.
 Ferula cur
 Baccho seu
 Dionysio
 attribuitur.

Plutarchus.

Ferula à fe-
 rendo dicta.
 Theophrastus

Ferulaceis
 thyrsis cur
 Aegyptij vtan-
 tur pro sym-
 bolis.

Plinius.

Litui ex feru-
 lulaceis thyrsi-
 sis.
 Herodotus.

Cur verò ferulaceus thyrsus Libero Patri seu Dionysio Aegyptio, quem nos eundem cum Osiride seu Sole in Ob. Pamph. demonstrauimus, assignetur, varij varias dant rationes. Eusebius *ὑπερθεωρεῖν*, id est, feruligerum appellat, rationemque dat, quòd homines poti si in furorem agantur, ac se inuicem feriant, vt se mutuis vulneribus confodiant, ferulis vtuntur, quarum ictus lentus, sed non lethalis est. Plutarchus in Symposio aliam assignat rationem; ferulam & obliuionem Baccho dari, cui vel parum conueniat, errorum inter pocula deinceps reminisci, aut si qua in parte peccatum sit, puerilis & leuis reprehensio sufficiat; quin & pueri ferula castigentur. Alij dicunt, quòd ferula Baccho aptissima sit, vt infirmos ebrietate pedes leui hoc pedamento regant ebrij. A Latinis dicta ferula à ferendo, quòd illius caules senibus pedes ac scipiones essent. Theophrastus ita describit: *Ferula grandis admodum surgit, vnicaulis, & geniculata à genibus cauliculi, vt folia alternatim grandia multifida, capillamenti modo extenuata, maxima, vt quæ terræ proxima sunt, caulem amplexantia, vt arundines, semen Anethi, &c. In Aegypto cum magno prouentu fructuat; Aegyptiaci sunt caui, cæteri plerique fungosam intrinsecus obtinent medullam.* Sed nos hisce relictis videamus, cur Aegyptij hisce ferulaceis thyrsis pro symbolis vsi sint. Ac primò quidem Osiridi seu Dionysio Aegyptio attribuitur, eò quòd docuerit primò vitem plantare, ac eam thyrsio ferulaceo veluti statumini sustentandæ viti aptissimo applicare. Cum enim ferulæ, iuxta Theophrastum, in Aegypto quinque aut sex cubitorum plerumque proueniant in magna copia, ijs Osiridem primò pedamentorum loco in satione vini vsum verisimile est. Thyrsus igitur ille ferulaceus symbolum fuit apud Aegyptios vini vitisq; vsum; hinc & promiscuè Osiridi & Isidi in tabula Bembina attribuitur; ad quem vsum etiam arundinem in Italia potissimum cultam scribit Plinius; vel quòd ex eius interuallis coniugatis compingeretur septenis, vt Ouidius ait, fistula cannis. *Ζῶν* enim vocabant Antiqui coniunctam arundinem, paria & *μεζογώνια* fabricandis Musicis instrumentis idonea. Horum cauis, teste Macrobio, teneros racemos vitis & hederæ imponebant, vnde incuruabantur in superiori parte, quod mysterio non carebat. Præterea ex ferulaceis thyrsis eos lituos, sicuti ex arundinibus, concinnasse testatur Herodotus. Cum autem Osiridi non vini tantum inuentionem per thyrsos

fos ferulaceos, ut dictum est, significatam, sed & Musicæ quoque attribuerent, ut refert Diodorus; certè per nullum aliud symbolum melius eam exprimere valebant, quàm per ferulas & arundines, ex quibus Musica primam traxisse originem in Aegypto testatur Plinius, & Theophrastus; cum utraque flexum recipiat, utraque caua in Aegypto proueniat. Aegypto enim scatente palustribus locis, & proinde nequaquam carente herbis, dictis locis, in quibus ferulæ & arundines prouenire solent, cum inter cætera deprehendissent, multa genera ferularum & arundinum flexum recipientia, & intrinsecus caua, viderentque sono prouocando apta; tandem utraque fistulis & lituis inueniendis crebra interueniente experientiâ, occasionem præbuit, iuxta illud Ouidij.

Herodotus.
Arundo cur
Baccho tri-
buatur.
Musica in
Aegypto in-
uenta.
Plinius
l. 16. c. 36.
Theophrastus
l. 4. c. 12.

Et leue cerata modulatur arundine carmen.

Vnde & Græcè κάλαμος, quæ vox passim à Latinis Poëtis quoque recepta, ut ait Manilius agens de vi Musicæ.

Et graciles calamos, & neruis insita verba.

De quibus vide innumeros passim Poëtas. Arundo apud Theophrastum vocatur ζεύγης, quam Gaza verit stramentariam, iugalemque nominandam existimat, quod eâ vites in iugum alligarentur; quam nec tendæ vitis rationem docet Collumella.

Gaza.
Collumella
l. 4. c. 17.

Præterea Theophrastus cit. loco, duo genera facit arundinum: primum αλυσικόν, quam tibialem Plinius interpretatur; & alterum πλόκιμον, id est, textilem, Gaza interprete, fortasse quod ex eius folijs tegetes, & spiræ, atque alia id genus fierent; ubi Plinius affinitate vocum apud Theophrastum, pro πλόκιμον legit πλοτίαν, quasi natitantem arundinem. Sunt enim Aegyptij calami, teste Plinio, & Cretici, quos ζηνός appellant, eò quod ab ijs optimè sagittæ quoque fierent. Has Theophrastus testatur loco citato, tempestiuè cædi solitas ante Antigenē, cum adhuc simpliciùs tibia canerent sub Arcturo mense Septembris, sic enim cæsas multis post annis vtilis esse, multaue sonandi exercitatione indigere, sed ora linguarum conniuere, quod erat illis ad res populo significandas vtilius. Postquam verò varietas fictioque accessit, cæsura mutata est. Horum calamorum in Aegyptiacis solennitatibus vsitatorum meminit Apuleius his verbis: *Ibant & dicati magno Serapidi tibicines, qui per obliquum calamum ad aurem porrectum dextram, familiarem templi Deique modulum frequentabant.* Imò ut multa paucis complectamur, Aegyptij hoc thyrsorum ferulaceorum, qui partim manibus Deorum inserti spectantur, partim in festis solennioribus circumferri solebant, symbolo nil aliud denotasse videntur, nisi plantationem vitis, & Musicæ inuentionem, quam quidem non ita ad literam accipiebant, sed ad mysticos & anagogicos sensus prorsus applicabant; sunt enim in singulis Mundorum ordinibus suæ plantationes, suæ vites, & harmoniæ, quo potissimum allude-

Arundinum
duo genera.

Apuleius.

Thyrsorum
ferulaceorum
symbolum.
apud Aegy-
ptios.

bant, ut in Sphynge mystagoga in Zoroastris Oraculorum expositione dictum est.

In thyrsco
sceptro Osiridis tria consideranda.

Attribuitur igitur Osiridi sceptrum seu thyrsus iste fistularis, ad eius potentiam denotandam. Tria igitur sunt consideranda in hieroglyphico thyrsco sceptro. Primò potentia Osiridis, cuius symbolum sceptrum erat huius formæ; deinde ratio vitis plantandæ, & ad ferulam seu arundinem applicandæ methodus, quam inuentionem eius esse propriam ex varijs supra probauimus. Secundò fistularum & lituorum compositio, quam Pana seu Mercurium primò ex calamis huiusmodi confecisse variè quoque monstratum est; ex eis postmodum Musicæ profluxerunt proportionem. Tertiò demum, loco sceptri quoque in manu Osiridis & Isidis videtur, & hoc pacto sexies in tabula Bembina huiusmodi thyrsus fistularis & sceptrum recuruum in modum obliqui calami exporrectum representatur, quo non inobscure potentiam, rerumque ab ipsis inuentarum vini & Musicæ seu harmoniæ præstantiam significare voluerunt. Nihil igitur aliud est signum hoc, nisi thyrsus ferulaceus, aut arundineus, dictarum rerum symbolum hieroglyphicum, uti demonstrauius. Sed nunc ad tertium symbolum procedamus.

De Iunco Nilotico.

Iuncus Niloticus, seu papyrus quid significet in hieroglyphicis.
Plinius.
Hermolaus.
Donatus.

Papyrus seu scirpus qualis planta.

Theophrastus

Iunci Nilotici significata.

Tertium in ordine locum obtinet Iuncus Niloticus, vel mauis, scirpus leuis, & enodis papyrus, qui & à Plinio, Hermolao, & Donato cum papyro seu biblo confunditur; quo Ægyptij primò nihil aliud significare voluisse videntur, nisi literarum ac scriptionis nobilem inuentionem, à Mercurio Ægyptio, seu mauis, Osiride & Iside primò repertum, ut testatur Diodorus: secundò rerum omnium necessariorum suppeditationem; siquidem ex papyro & scirpo, omnium propè rerum vsui humano necessariorum copia suppeditabatur; vnde eum semper Dæmoni polymorpho, per Papilionem dracontomorphum indicato, tanquam rerum necessariorum præsidii appositum spectamus. Est autem planta leuis *ὀξυχώνδρις*, foliorum loco stilos, seu culmos, seu virgas proferit erectas, rotundas, tenues, enodes, cubitum & sesquicubitum altos, herbaceo colore virentes, acutis cuspidibus, candida medulla refertas, ellychnium referentes, & vsu supplentes. Theophrastus inquit, Scirpus est Iunci quadam species leuis & enodis, inde cribra faciunt in Ægypto. Alij Iuncorum vsu in nassas marinas reseruant; alij, Plinio teste, iunci medullam in lucernarum lumina veluti ellychnium adhibent. Verùm cum de hisce amplè in Obelisco Pamphilio tractauerimus, eò Lectorem remittimus.

Habet autem Iuncus hic tot significationes, quot rebus appositus fuerit: aliam enim habet significationem solus positus, aliam cum cribro, aliam cum musca, aliam cum alijs. Hoc loco adiunctis symbolis nonnulli putant inuentionem rerum ab Osiride factam indicari, & nihil aliud signi-

significari, nisi literarum nobile inuentum; quâ id de causa, breuiter videndum est.

Constat Iuncum, seu scirpum, aut maui, papyrus, (confunduntur enim hæc à plerisque Authoribus, vti ex Plinio Hermolaus Barbarus, & Donatus monstrant) plantam esse. Iuncus enim est leuis oxyschænus vulgaris, foliorum loco stiones, seu calamos, seu virgas profert rectas, rotundas, tenues, leues, enodes sesquicubitum altas, herbaceo colore viuentes, acutis cuspidibus mucronatas, candidâ medullâ refertas, ellychnium referentes, & vsu supplentes; & talis papyrus est, nullaque in parte prouenire frequentius, quàm in Ægypto, testantur quotquot de ea scripserunt Botanici. Et hic Iuncus, ob egregias suas vtilitates, easque multifarias, pro varijs quoque passim symbolis assumptus est, vt in sequentibus fusè videbitur. Hoc verò loco positum, symbolum esse literarum ab Osiride inuentarum, testatur Horus ipse lib. 1. & 38. *Ἀἰγυπτία τὰ γράμματα, διδουῦντας ἢ ἱερογραμματεῖα, ἢ πέρας μέλαν, καὶ κόσμιον, καὶ χαίρειν ἡμετέρας.* Ægyptij aut literas, aut sacrum Scribam, aut finem significaturi, atramentum, cribrum, & iuncum panebant; quæ omnia diuersas habent significationes. Ægyptiacas significat literas, quod his omnis apud eos scriptura compleatur, iunco enim & non alio quopiam scribunt; libenter igitur assumebant pro symbolo literarum illud instrumentum, quod ijs primò scribendi dedisset occasionem; nec enim iuncus tantum suppeditat calamos, sed & chartam, vtrumque enim ex eodem fieri testatur Theophrastus, & Plinius, & post hos Prosper Alpinus.

Atque hæc sunt sacrarum tabularum bina schemata, quæ cum nullibi non, tum in hoc præsentis Obelisco, tum in cæteris occurrere soleant, opportunè ea hoc loco exponenda duxi, nè in contextu, vt dixi, interpretationis eorundem explicatio fusior remoram aliquam inijceret.

CAPUT IV.

Singulorum Obelisci laterum interpretatio.

§ I.

Epigraphes siue inscriptionis Obelisci interpretatio.

Prima huius Obelisci in singulis lateribus est humana figura throno insidens, baculum Cucuphæ seu Vpupæ capite insignitum tenens, cui è regione Androsphynx mitrata, & abaco incumbens apponitur; & in primo quidem latere Meridionali figura humana nuda, velato verrice *ἡεα κόμορ*, id est, Accipitrino capite transformata est, in reliquis humana facie gaudet. Quæ quid indicent, videamus.

Sæpe iam dictum fuit, & fusè demonstratum, simulachrum humanum Accipitrino capite transformatum, nihil aliud indicare, nisi Osirin, supre-

Iuncus, seu scirpus, seu papyrus significat inuentum literarum.

Epigraphæ seu inscriptio Obelisci Flaminij.

A

Simulachrum Accipitrino capite.

supremum Mundi Opificem, Solem illum supramundanum, vitam omni-
bus largientem. Sedet, quia potestatem in omnia obtinet; nudus est,
quia nullo corpore passionis inuolucro vestitur; Accipitrino capite
comparatur, quia totius vitæ & motus vitalis causa est; velatur, quia ef-
fentia eius nullo vnquam ingenio inuestigabilis est; capite globum susti-
net, quia æternus omnis principij & finis experts; baculum Cucuphæ
capite insignitum est, quia tametsi omnium simplicissimam essentiam
habeat, omnis tamen rerum in Mundo elucescentium varietatis causa est.
Plutarchus. Ponitur *ἱερακόμορος* in latere primo Meridiano, quia, teste Plutarcho,
Australis plaga est dextrum Mundi latus, regnum Osiridis, id est, Solis,
vitæ & fecunditate vberimum, vnde & Nilus Plutarcho nil aliud nisi
Osiridis affluxus est, bonorum omnium causa & origo; quæ & secun-
dum quandam analogiam non solum de Sensibili Mundo, sed & potissi-
mum de supramundano Archetypo intelligenda sunt.

*Androsphinx
mitrata.*

Secunda figura Andro Sphynx est mitrata, abaco incubans; qua
Numen illud, quod Momphta dicebant, notatur, supremi Numinis Mens,
Opifex totius humidæ substantiæ præsidio potens; ponitur humanâ fa-
cie, ad intelligentiæ vim monstrandam; Leonino corpore est, quia Sole
Leonem ingrediente, effectum potissimum in Aegypto exerit in humoris
abundantia, quâ Aegyptiacam beat tellurem; incubat, quia Osiris
supramundani potestatem, cuius minister est, hoc situ ostendit; mitra-
ta est, ad ab Osiri sibi concessam potestatem in omnia humida infi-
nuandam.

*Epigraphe
Obelisci Fla-
minij quid
significet.*

Signat itaque Epigraphe huius Obelisci nihil aliud, nisi dedicatio-
nem Osiri & Momphtæ, quorum ille calido, hic humido Mundano præ-
est, quibus totius Mundi machina in sua perfectione conseruatur. Por-
rò is intra pyramidium ponitur, ut super omnem rerum creatarum ambi-
tum eum eminere, & in sola essentia suæ infinita abyssu latere indicaretur,
in quantum humidum calidum, cui præest, in abdito idealis rationis
suæ conceptu nudè & simpliciter cognoscibile est. Ponitur in quatuor
pyramidij faciebus, ut eius in quadripartitum Mundum vis eadem indi-
cetur.

*B
Spacium lite-
ra B signatū
in Obelisc.
Flam.*

Porro in spacio pyramidij signato litera B in latere meridionali, de-
nuò occurrit Osiris *ἱερακόμορος* throno insidens, iisdem symbolis, quibus
superius adornatus, cuius genibus aduoluitur humanæ figuræ simula-
chrum nudum, binis manibus Canopi statuunculam ipsi exhibens, velato
vertice, cui tutulus pennatus, ex quo vtrinque Aspis emergit, impositus
est. Quo quidem schematum apparatu significatur Osiris supramundani
ad opus externum processus, qui fit, cum iam Geniali seu Intellectua-
li Mundo se communicat, quæ est Isis supramundana, quam imago genu-
flexa refert. Genuflexa pingitur, tum ut summa eius erga Osirin supra-
mundanū obedientiæ promptitudo monstretur, tum quia principium ve-
luti quoddam passuum est, in quod Osiris virtutem suam continuò influit;
velata est, quia insensibilis substantiæ Intelligentia est, cuius peplum, te-
ste Diodoro, nemo reuelauit; tutulum in vertice gerit *κυκλα-ορι-πτερόμορος*;
quod

quod supremi Numinis triformis signaculum, quo signata rerum mundialium administratrix constituitur, & coniux Osiris; Canopi imagunculas exhibet Osiri, symbolum humidi, quo aptè sanè indicatur, Mundanum humidum nullam vim & efficaciam in rerum generatione obtinere, nisi accesserit virtus Osiris, & eam calore, motu, vitalique influxu fecundauerit; quod ut fiat, ei ingeniculata supplicare videtur. Geruntur hæc in adyto supramundano, quod spacium B exhibet, Intelligentijs, quas schemata ibidem picta monstrant, id est, idealium rationum simulachris refertissimo, & prototypon quoddam est Sacerdotibus, ut iuxta id operentur, propositum, quod in calce Obelisci faciunt. Sequitur spacium C tribus Accipitribus mitratis insignitum; quibus quidem nihil aliud nisi Siderei Mundi Solares Intelligentiæ, quæ tripartitæ Austri plagæ præstident, indicatur. Quod ut intelligatur, notandum est, Osirim multipliciter considerari posse; vel enim consideratur uti in primo loculamento A, & sic idem est cum Hemphtha, & est supremum Numinum Numen triforme Sol supramundanus & archetypus, Iuppiter supremus, & omnium Rector & Moderator. Secundò est Osiris quidam in Intellectuali Mundo, quem Hermes *πρωτογενος* vocat, immediata videlicet supremi Osiridis imago & similitudo, cuius virtute & potestate omnia in Intellectuali Mundo geruntur. Tertiò est Osiris cœlestis, Siderei Mundi vita & anima, Solare Numen, cui Sensibilis Mundi administratio commissa est. Huic duodenarius cui præest, potissimum consecratus est numerus; præest enim duodecim circuli magni mansionibus, duodecim plagis Mundi, per duodecim sibi simillimas potestates, quæ ideo hic quemadmodum & ipsæ, per duodecim Accipitres indicantur; est enim vna & eadem vis Osiris, quæ per duodecim Potestates seu Intelligentias Solaris Numinis affectas in duodecim Mundi semitas, quibus singulæ præstunt, diffusa, uti mansionibus, ita effectū differentes operationes producit. Cidarini capiti impositam habent, ad supremam in omnia potestatem ab Osiri sibi communicatam demonstrandam. Est & hylæi Mundi Osiris, Elementaris œconomix præses, quem pulchrè sanè per Bouem exhibent; qui vim à supremo Osiri in Sidereum, & hinc concatenato quodam dominio in hylæum diffusam, per duodecim Intelligentias hylæas in vniuersam Elementaris Mundi miscellam distribuit, vnde omnium rerum vbertas & varietas nascitur. Quæ omnia aptè per duodecim Boes duodecim Horizontis plagis præsides, & Elementaris Mundi moderatores, indigentur: per Bouem enim Osiris hylæus intelligitur, quia hic, iuxta Ægyptiorum traditionem in Bouem mutatus agriculturam, plantationem, insitionem, cæterasque humanæ vitæ necessarias artes primum docuit, uti varijs in locis monstrauius. Hinc singuli, quadrangulo, Elementaris Mundi symbolo, includuntur. In primo quadrangulo D, ponitur Bos, brachium extensum manu Capreolum tenente, cum hydro-schemate, & A, duabusque pennis; quorum sensus hic est: *Intelligentia hylæa, Osiridis affecta, munificus & benignus, humanæ vitæ sustentator, Agathodæmon supremi Numinis*. In secundi quadranguli symbolis hic sensus

C
Spaciū litera
C signatum
Accipitres
tres mitrati.
Osiris multi-
pliciter consi-
deratur.
Osiris supra-
mundanus.
Osiris Mundi
intellectualis

Osiris Mundi
Siderei.

Osiris Mundi
elementaris.

Boes duo-
decim in Obe-
lico Flami-
nio.

Quadrangula
12 Obelisci
Flaminij.

D
Quadrangula
tria primi la-
teris.

sus continetur: *Osiris hyleus, triplici dominio cœlitus dato conspicuus, Urbium
 custos, fauisse hylæ, iuxta triplicem anni dispositionem facundator, vitæque
 largitor. In tertij quadranguli symbolis hic sensus habetur: Osiris hyleus,
 liberalis vegetalis naturæ largitor, Isin infernam influxu à supremo sibi Numine
 communicato imprægnans. Insecundi lateris quadrangulo primo est bos, bra-
 chium, Anser, Leonina statua cum caractere Tautico; quorum sensus
 est: Intelligentia hylæa, Osiridis affecla, beneficus custos rerum, Momphta hy-
 læus, influxum supernè acceptum reliquo Mundo hylæo communicat. In secun-
 do quadrangulo hic sensus continetur: Intelligentia hylæa, Osiridis affecla,
 beneficus Momphta, Hori minister. Tertium quadrangulum hunc sensum
 habet: Intelligentia hylæa, Osiridis affecla, beneficus Agathodæmon supremi
 Numinis. In primo quadrangulo & tertij lateris, uti eadem symbola oc-
 currunt, quæ in primo quadrangulo primi lateris, ita eundem sensum re-
 ferunt. In secundo quadrangulo tertij lateris hic sensus continetur:
 Intelligentia hylæa, Osiridis hylæi affecla, beneficus Hori minister, Momphta,
 Agathodæmon. In tertio quadrangulo tertij lateris symbolorum signifi-
 catio hæc est: Intelligentia hylæa, Osiridis affecla, beneficus Momphta, supremi
 Numinis influxum supernè communicatum in æræm distribuit. In primo qua-
 drangulo & quarti lateris symbola ita explicantur: Intelligentia hylæa, bene-
 ficus Osiridis minister Momphta, communicatum sibi influxum in æræm diffundit.
 In secundo quadrangulo quarti lateris ita habetur: Intelligentia hylæa,
 Osiris benefici minister, Momphta, Agathodæmon, igneas qualitates humido Ele-
 mentaris Mundi inserit. In tertio quadrangulo quarti lateris symbolorum
 hæc significatio est: Intelligentia hylæa, Osiris benefici minister, nociuam
 & excessivam vim ignis profligat, moderatam & rebus proportionatam conciliat.
 Ecce hæc sunt duodecim Intelligentiarum hylæarum munera, quibus
 Mundo inferiori singula provident, suntque hæc quadrangula veluti co-
 tidem amuleta & phylacteria, tum ad dictas Intelligentias propitiandas,
 tum ad nociuas profligandas constituta.*

Duodecim
 intelligentiæ
 hylææ, & 12
 amuleta,

Exposita itaque epigraphæ Obelisci vniuersali, iam ad particularem
 singularum columnarum interpretationem nos accingamus.

§ II.

Columnæ primæ lateris Meridionalis interpretatio.

Columna pri-
 mæ lateris
 Meridionalis
 Obel. Flami-
 nis
 Figura literæ
 E.

Pastophoro-
 rum, per
 Canes signa-
 torum officia.

IN his columnis cœremonia & ritus singulis Intelligentijs exhibendi,
 effectusque qui ex huiusmodi religione emanant, proponuntur. In
 prima itaque columna primo loco duæ valvæ adyti, quibus duo Canes
 assistunt, occurrunt, cum apfato vase Nilotico, & penna, duobus Serpen-
 tibus mediante quadrangulo, catena, & statua Isis. Quibus quidem
 symbolis appositè cultus innuitur in adytis persolvendus; Canes assisten-
 tes Pastophoros, teste Horo l. 4. c. 38. & 39. indicant, quorum offi-
 cium erat, adytum custodire, statuarum sacrarum curam gerere, & om-

ne

ne profanum & pollutum ab eo arcere, phylacteriorum Niloticorum dispositionem, administrationemque; ritus quoque iuxta triplicem anni constitutionem decernere, vitales in inferiorem Mundum influxus iuxta Deorum catenas exponere; his enim præstitis, infallibilem Intelligentiæ Mercurialis, quæ & per Canes indicatur, cui litabant, attractum sibi spondebant, tum per symbolorum ad dicta Numina analogiam, tum ob ritus religiosi sacrificij perfectè administratos; ad quod plurimum conferebant amuleta sequentia supra explicata, quæ Momphto-Mendefio Genio, cui polymorphus Dæmon per Papilionem *δεκαπύργον* indicatus præsidebat, & Osiriaco, cui Chenosiris Anser præerat, consecrabant.

Post amuleta sequitur triplex ramus inuersus, cum thyrso ferulaceo, ala tenijs alligata, deinde fauissa, tres secures, porta, cum humana figura, nuda eam ingredi cupiente; sequuntur tres portæ, hydroschema, tres termini, hemicyclus, duo sceptræ. Per ramum inuersum, & thyrsum ferulaceum indicatur, Sacerdotem ad supramemorata Numina propitianda thyrso ferulaceo, & ramo inuerso, tripartiti anni præsidibus Osiri, Isi, & Mercurio sacro, instructum esse debere; alæque cum tenijs Orimæ capiti impositis, ad fauissam trium hypozocorum siue succinctorum securibus muniendam, de quibus fusè tractatum vide in tabulæ Bembinæ expositione, & Theologia hieroglyphica. His enim ritè peractis porta inferioris Mundi patebit, quæ per adyti portam indicatur; quin & tres portæ terrestres tripartiti anni dispositione in adytis constitutæ ad omnem felicitatem aperientur; Momphta, Mendete, Osiri, Horo, religioso sequentium sacrarum tabularum, quibus consecratæ sunt, usu, cum reliquis sacris phylacterijs, caractere Tautico, pyramide, & vase Nilotico sacro cultis. Per sequentia verò Symbola N, O innuunt, quibus symbolis, sacrisque Schematistis, uti & sacris tabulis, adytum insignitum esse oporteat, ut sacrificia suum in ijs vigorem & efficaciam consequantur. Verum de hisce fusiùs in fine expositionis huius Obelisci.

§. III.

Columnæ Secundæ Lateris Meridionalis interpretatio.

Primo loco Ibis occurrit, cum Aspide surrecto, quem hydroschema, sceptrum tricuspe, schema *δεκαπύργον*, cum tribus urnis, Serpente, sceptro, & duabus catenis; intermedia Sphæra, Accipitreque crateri insidente sequitur. Per Ibidem & Aspidem indicant, potestates quasdam latere in superiori Mundo, quarum prima humidi administratrix aptè per Ibin animal Lunare significatur, altera calidi vitalis præses per Aspidem signatur; illud Ibiacum, hoc Ophionium Agathodæmonem impropterum appellabimus. Harum virtute humido-calidum in *δεκαπύργον*, id est, in duodecim arcis magnæ stationes traducitur, ubi actuatus vitalis

H h

humor

Intelligentia
Mercurialis
per Canem
signata.

E
Figuræ literæ
E & G.

F

G

H

Figuræ literæ
H, I, K, L, M

I

K

L

M

N

O

Columna se-
cunda lateris
Meridionalis
Obel. Flam.

Agathodæ-
mon Ibiacus
& Ophionius.

E

humor supernus, per concatenatas Geniorum operationes in craterem
F Solis deriuatur: inde profligata Typhonia potestate, Agathodæmon
G coelestium, & trium anni partium dispositor, polymorphum Numen re-
 rum omnium vbertatem spondet, idque subsidio sequentis amuleti, vbi
 statua Momphtæ Leonino vultu, & penna, ansataque Cruce conspicua,
ἡ δὲ μάχη præsidet.

H Isis duplici dominio potens, vehiculo aqueo in quadrifidam Mundi
I plagam diffusa, occulto motu duplicis dominiij humidum ex fontano
 cratere deriuat in Nephtem vtriusque hemisphærij dominam; quæ omnia
 per mulierem throno insidentem, & duos thyrsos ferulaceos, hydrosche-
 ma, remonem, ✕, & quadrifidum circulum, per pedem sursum in con-
 cham desinentem, ex qua humor scaturit, & figuram fœmineam ingeni-
 cularam, cum duobus hemicyclis, indicantur. Primò enim 3 anni partium
R dominator potens Horus coelestem piscinam & phialam iuxta terminos
 præscriptos occulto motu in vegetabilium naturam deducit. Quo fit,
L vt Hori prouidentia coelestis trium anni partium statum vitali humori
M vndique ad summam felicitatem vigilantia suâ conducat, custos om-
 nium, ad quem placandum plurimùm confert sequens amuletum, in
N quo quadrifidi Mundi figura cum catena, & Alpha, duabus pennis, &
 hydrochemate continetur; quorum sensus hic est: *Agathodæmon cate-
 nam quadrifidi Mundi in aqueam substantiam motus velocitate traducit; quâ
 Osiris per Accipitrem infra positum indicatus cum sequentibus ibidem
 amuleti trahitur.*

O

§. IV.

Columna
 tertia lateris
 Meridionalis
 Obel. Flam.

Columna tertia secundi lateris Meridiani interpretatio.

E **P**rimo loco denuò Ibiacus & Ophionius Agathodæmones occurrunt,
 quos sequitur Noctua cum transuerso brachio, strigilis sacra, & qua-
 drifidi Mundi figura, Coturnix cum brachio transuersim posito; quo-
 rum symbolorum sensus est: *Agathodæmones Ibiacus & Ophionius Typho-
 niam vim diuertunt à tertia Australis Mundi plaga.* Strigilis sacra, symbolum
 purgationis malorum, erat instrumentum multis dentibus instructum,
 quo sacra animalia pectinabantur, vt vel ex hoc capite locum inter hie-
 roglyphica inuenerit; sicut enim strigili animalia ab omni immunditia
 liberantur, ita dicti Agathodæmones ab omni maligna & infesta potesta-
F te quadrifidi Mundi plagas emundant & purgant, Coturnicem Arima-
 niam potenti dextrâ profligant, vnde Urbibus desiderata annonæ vber-
 tas promanat à polymorpho Dæmone concessa: quia tamen potissimùm
 ex Nili incremento hæc provenit, hinc amuletum sequens Niloticum
G Momphto-Mendesium, vti & Isiacum, quod sequitur, vsurpandum, & Nu-
H mina quæ exhibent, legitimis religionis ritibus colenda sunt; hinc enim
 beneficentia coelestis in *ἡ δὲ μάχη*, id est, duodecim arcis magnæ man-
 siones

fiones deriuatur, aduersa omnia à Nilotica fauiffa diuertuntur, quadrifi-
 dus Mundus, *ἡ τετραπύλη* coeleste diuinarum potestatum subsidio anno-
 næ adferunt vbertatem, per virtutem & efficaciam bonorum sequen-
 tium amuletorum, cœteraque quæ sequuntur symbola postea expli-
 canda.

H
I
KL
MNO

§ V.

Columnæ primæ secundi lateris Borealis interpretatio.

Columna
prima secun-
di lateris Bo-
realis Obel.
Flam.

Primo loco securis occurrit superposita crateri sacro. Quod vt intel-
 ligatur, notandum est, inter Mundi ductores, teste Zoroastro, tres
 poni Potentias implacabiles, quos *Ἀμιλιῶντες* vocant, atque hosce per
 tres secures exhibebant, ob luminam violentiam & seueritatem, qua res
 secundum rigorem à supremo Numine præscriptum administrant. Hi
 crateri fontano, teste Psello, præesse dicebantur, id est, immensæ pisci-
 næ supramundanae, ex qua omnia tum sensibilis, tum insensibilis Mundi
 membra irrigantur. Securis itaque primo loco posita Amiliæton notat,
 piscinæ siue crateris præsidem, cuius sectione crater apertus Mendesis
 illabitur Regno; Mendes verò cum fecunditatis Numen sit, humorem pi-
 scinæ diffusum in tres anni partes ad annonæ, rerumque necessariorum
 abundantiam benignam manu distribuit; quæ omnia per securim craterem,
 thyrsum ferulaceum, & baculum humano capite insignitum, per tres
 terminos, & iuncum marinum appositum, per folium persea, hydrosche-
 ma, bina brachia extensa significantur. Nè verò nimiam Amiliætonum
 vehemenciam & seueritatem nocuum quid suboriri possit, hinc polymor-
 pho Numini vbertatis rerum præsidii, & cunctorum ab Amiliætonis perpe-
 tratorum dispensatori iterum duo sequentia sacrarum tabularum amule-
 ta, Momphto-Mendesium & Isiacum, consecrant. Sequitur post sacras
 tabulas sceptrum, & manus extensa, quadratum cui hirundo includitur:
 quæ quid indicent, videamus. Narrat Herodotus, Diodorus, & Euse-
 bius, in templis Egyptiorum septa quædam fuisse, sacris animalibus nu-
 triendis constituta, quæ septa tanta in veneratione fuerunt apud super-
 stitiosam gentem, vt ea sacro dignata honore in adyta quoque sua trans-
 tulerit, in quibus non viua animalia, sed simulachra eorum, mysticis
 adornata symbolis, construere solebant, teste Pausania; Numina enim
 quæ referebant, vario cœremoniarum apparatu in ea includere se posse
 arbitrabantur. Tale septum refert hoc loco quadratum, cui sacram hi-
 rundinem inclusam spectamus; erat autem hirundo, teste Pierio fol. 162,
 beneficiorum ab Osiride & Iside in genus humanum collatorum symbo-
 lum; quod videlicet ab ijs & Mundi leges, & agri colendi præcepta re-
 ceperint, Architectonicæ artis regulas, & æquo cum reliquis iure vitam
 degere didicerint; quæ omnia hirundinis ingenium & indoles docet, vt
 Horus tradit. Harum itaque sacrarum tabularum usu & applicatione,

T
Zoroaster.
Amiliæton seu
tres Potentia
implacabiles.
Psellus.

V

X

Herodotus.
Diodorus.
Eusebius.

Y
Septa sacro-
rum anima-
lium apud
Egyptios.

Pausanias.

Pierius.
Hirundo
symbolum
beneficiorum
Osiris & Isi-
dis.

Horus.

beneficium dominium Osiridis includitur, constringitur, & iuris hominum ad beneficiorum ab Osiri & Isi praestitorum continuationem, virtute sacramentorum efficitur; Typhon omnium perturbator, & Coturnix Arimania profligantur, vita in naturae terminos introducitur, Chenosis Mundorum custos attrahitur virtute sacrarum tabularum, quae A, B, C ideo hic repetuntur, ad earundem efficaciam demonstrandam.

§ VI.

Columnae secundae lateris secundi Borealis interpretatio.

Columna
secunda late-
ris Borealis
Obel. Flam.

T P Rimo mediae huius columnae loco Ibiacus & Ophionius Daemon ponuntur, sub quibus *Ἰβὶς καὶ Ὀφίων*, cum hydrochemate, & laqueus, & statua Momphtae, cum Anser, quem Aegyptij Chenosirin non à lunco, quem *χένωρ*, Graeci vocant, eo quod thyrsis iunceis hederâ circumplicatâ solennitatem Dionysij seu Osiridis peragere solebant; sed à voce Aegyptiaca *πύχωνος* siue *χένωρ*, quae Anserem significat, nuncupant. Osirim itaque dicebant Chenosirim, quasi diceret Osirim Anserinum, eò quod summâ, uti Anser, rebus fidei suae commissis curâ inuigilare soleat. Indicant itaque, duos Genios, Ibiacum & Ophionium, dodecapyrge mansionum praesides, primum Momphtae Leonini & Chenosis statua constringi, ad faciendam beneficæ curam & conservationem, ut hydrochema, fauissæ figura, cum brachio extenso satis docent. Sequitur modò Accipiter, supra quem quadrans Astronomicus, infra Accipitrem statua Hori, cum temone, quæ sequitur cycloides, sceptrum, hydrochema, & denuò statua Momphtae, cum penna, & Scarabæo. Per quadrantem, uti alibi diximus, tempus opportunum indicatur; per Accipitrem Osiris siue anima solaris, qui in Horum inferiorem, id est, in Mundum sensibilem, teste Plutarcho, deuectus, coelos vitæ, Momphtae Leoninum aquæ praesidem motu fecundo Solarium operationum, per Scarabæum indicatarum, virtutes imbuit; quæ polymorphus Daemon deinde pro cuiusque rei naturæ & proprietate in omnia transformatus, in innumerabilem rerum varietatem & abundantiam propagat. Hinc ordinata est sacra tabula, in qua Momphtae Leoninus, pennâ in capite conspicuus, dodecapyrge inferiori praesidet, ubi circulus diuinitatis participationem, penna subtilitatem operationum, Crux ansata Mundani Spiritus defluxum, à superno dodecapyrge in inferius dodecapyrgeum superno analogum derivatum, luculenter signat; quæ quidem Numina hucusque recensita quoad substantiam idem sunt, operationibus tantum discrepantia: nam quod Ibiacus & Ophionius Genij in Mundo praestant Intellectuali, hoc in Mundo Elementari seu hylæo Momphtae Leoninus & Chenosis, quorum uterque humido-calido praestit; & Momphtae quidem igneâ qualitate pollens, nociuum humido inexistens frigus temperat; Chenosis verò excessiuam caloris vim in humido inexistentem moderato frigore temperat;

Tabula sacra
explicatio
in columna
secunda late-
ris secundi
Obel. Flam.

rat; quod idem suo modo in superiori Mundo præstant Ibiacus & Ophi-
nius Genij; quorum hic ignea virtute refertus, vitam & motum præ-
stat humido; ille vero excessiva virtute sua temperat; in inferiori sub
conditione hylæa, in superiori Mundo sub conditione quadam analogâ
ipsis congruâ.

Iterum quod Osiris Accipitrinum siue Solare Numen in Mundana
Hori domo, id est, Sidereo Mundo præstat, hoc Momphta inferior si-
ue hylæus, in hylæo Mundo; hinc aptè ei Accipitris penna, & Scara-
bæus adiunguntur, ut indicarent, Momphtam ad Accipitris siue Osiri-
dis, id est, Solaris Numinis exemplar prototypon omnes suas operatio-
nes instituere. Quæ ideo fusiùs hic deducenda duxi, ut si huiusmodi
Numinum monstra Lector compererit, eo modo, quo dixi, intelligenda
esse sibi persuaheat; neque contradictionem se incurrere putet, si quan-
doque vnum cum altero confuderim; quod & de sequentibus intelligi
velim.

Sequitur sacram tabulam Ibis dodecapyrge insidens, quo Mercu-
riale Numen Nilotici dodecapyrge præses denotatur, uti tres. vna Ni-
loticæ demonstrant. Hic enim Typhonix malignitatis profligator in
inferiora deuectus, catenas Mundorum mouet, unde Typhonix machi-
nationes multiplici eius dominio in superno infernoque Mundo fractæ
& contritæ consistere non possunt; quæ omnia per symbola inter Z &
A inclusa, indicantur; catenâ siquidem vitæ cœlestis motâ Arimanium
Coturnicis dominium infirmari necesse est, ob summam scil. prouiden-
tiam quam habet, tum de supernis, tum infernis corporibus in Mundana
Hori domo existentibus, siquidem omnium vitali oculo suo custos est,
cui & ideo sequentem sacram tabulam consecrant, tanquam summæ ef-
ficaciæ amuletum, in quo A Agathodæmona Ibiacus, & catenæ figura
catenæ Numinum motorem, duæ pennæ cum hydroschemate diuinum
in humido motum notant; per hanc enim catenam Ibimorphi Dæmo-
nes, superioris, medij, & inferioris Mundi iuxta requisitam analogiam
in vnum, ad Mundi conseruationem, conspirant. Ponitur autem in præ-
cedenti sacra tabula A litera, quia ex Ibis Mercurij viui habitaculi ge-
stu inuenta fuit; catena ponitur, quia Mercurius uti Nuncius Deorum
Græcis, ita Aegyptijs catenarum Genialium, quas Seras vocant, adapta-
tor dicitur; duæ pennæ ponuntur, quod pennæ Ibis Crocodilum, Ty-
phonix in humidum malignitatis symbolum, siderent; cœtera symbola
in fine huius Obelisci fusiùs explicabuntur.

§ VII.

Columna
tertia lateris
secundi Obel,
Flam.

Tertia columna secundi lateris interpretatio.

Tertia Borealis plagæ præses est Momphta Leoninus, dominium in-
trium partium anni constitutionem obtinens, ut baculus ferula-
ceus, & ramus inuersus notant; cui assistunt tres Amiliæti per tres se-
cures indicati, quorum virtute, Leonina seu Momphtæa vis in Mundum
diffusa, magnarum virium incrementa sumit, virtute subsequenterum duo-
rum amuletorum; quorum usu beneficus cœlorum defluxus, omnem
Typhoniam prauitatem fugat; Horus summâ curâ & vigilantia per hi-
rundinem notata, cœlestem defluxum firmat & sustinet, uti fuscina si-
gnat, benefica vita inferioribus dominatur, virtute subsequenterum duo-
rum amuletorum, iam sæpius repetitorum, & reliquorum symbolorum,
usu, quæ postea explicabuntur.

§ VIII.

Columna
Prima lateris
tertij Obel,
Flam.

Columna primæ lateris tertij Occidentalis interpretatio.

Figura huius
columnæ ead-
em cum
figuris colum-
næ primæ
lateris primi
ordine diuer-
sæ.

Genij singu-
lis Mundi pla-
gis assignati
ab Ægyptijs.

Huius columnæ prima pars ab I, usque ad M, composita est ex me-
dieta primæ columnæ lateris primi Meridionalis ab E usque ad
H. Secunda verò huius primæ columnæ tertij lateris pars, ab M, usque
ad Q, composita est ex tertia columnæ primi lateris Meridionalis par-
te, uti prius, ab E usque ad H; adeoque uti tota constat ex medietati-
bus primæ & tertiæ columnæ primi lateris Meridionalis in vnum con-
iunctis, ita symbola quoque eadem prorsus eandem significationem ha-
bent, tamen quoad effectus, quos mixtura producit, differant, ut expli-
co. Sicut enim plaga Mundi prima lateris Austri, & plaga prima lateris
Occidentis, ob vicinitatem in effectibus suis, similes sunt, effectum ta-
men discrepant; ita de præsidij quoque Geniorum censendum: nam si-
cuti moderna Cosmographia, singulis Mundi plagis diuersas qualitates,
v. g. Boreæ frigidum siccum, Austro calidum siccum, Orienti calidum
humidum, Occidenti denique frigidum humidum assignauit; ita Ægy-
ptij similium qualitatum Genios præsides singulis plagis assignabant, ex
quorum tamen diuersa combinatione, diuersi effectus emanabant; quo-
rum quidem statuas ex ijs animalibus compositas, quæ dictas qualitates
referrent, erigebant, erectas cœremoniis prorsus analogis colebant. Sic
per Ibin collo contracto Genium humidi frigidi; per Aspidem calidi hu-
midi; per Leoninum Momphta calidum humidum corroborantis; per
Canem, mixtæ naturæ præsidem denotabant, uti ex symbolis in primis
columnarum faciebus positis constat. Huiusmodi mixturas in hisce duo-
bus lateribus, Occidentali & Orientali, passim, uti paulò post dicetur,
repe-

reperies. Quæ omnia respiciunt ad variam præsidiorum Genialium mixturam, vti dictum est, quæ & in hunc usque diem à Physicis diuersâ combinatione pro cuiusque plagæ Mundi natura & proprietate præstatur. Sed ad filum interpretationis reuertamur. Hæc prima itaque columna lateris tertij Occidentalis, cum idem prorsus significet, quod primæ & tertiæ columnæ lateris primi Meridionalis medietates, harum verò significata amplè citato loco exposita sint, eò Lectorem remittimus; quare ad secundam columnam tertij lateris procedamus.

§ IX.

Columna secundæ lateris tertij Occidentalis interpretatio.

Prima huius loci signa ab I usque ad K denuò eadem ferè sunt cum symbolis tertiæ columnæ primi lateris ab E usque ad F, & secundæ columnæ ab F usque ad G. Significant autem Genios intellectualis Mundi Ibiacum & Ophionium, malorum auerruncatores, vitam beneficam concedere tribus Mundi arcibus. Et primò quidem cœleste hoc beneficium conceditur dodecapyrge, id est, duodecim arcis magnæ stationibus, ex quo deinde id tanquam principium passuum cœli concavum suscipit; susceptum immittit in craterem Solis; cuius Agathodæmon cœlestem tandem humorem inferioris & hylæi Mundi receptaculis & veluti centrīs confert; in vitam verò animat Dæmon polymorphus virtute sequentis amuleti seu sacræ tabulæ; vnde vitalis humor deuectus in inferiora per quadrifidam Mundi plagam diffunditur; Typhonia vis dispellitur trium huius lateris columnarum in adyto consecrandarum virtute; quod si ritè perficiatur, Horus occulto motu per cœli semitas progressus, vitalem humorem benigno suo influxu deuehet per Siderei Mundi œconomiam iuxta ideales trium Mundorum rationes, quem deinde Agathodæmon Solaris piscinis magnis inferet; Hermanubis verò Mundanus custos, vitali dominio potens ad eundem recipiendum distribuendumque, inferiorum Mundorum portas aperiet; Typhor humidi cœlestis dodecapyrgei expugnatorem cœlestis Chenosis, quidâ suâ vigilantia fugabit, virtute & applicatione sequentis sacræ tabulæ, quam in præcedentibus duabus columnis explicauimus. Sed explicemus conceptus allegati symbola. Sceptrum ex quo Serpens emergit, vitale dominium indicat; remus, vehiculum quo influxus deriuatur; vas Niloticum, humorem; circulus in Crucem dissectus, quadrifidam Mundi plagam; Noctua Typhonem; Obelisci figura semper præsentem Obeliscum notat; sicuti hic tribus Obeliscis, tres columnæ vnius lateris signantur *πνευματικῶς*; Horus cum termino, Mundum Sensibilem; Vultur cœlum, id est, principium actiuum; tripus cum tribus terminis ideales rationes triformis Numinis; figura subter hunc posita, piscinam sacram; statua *ἱερακόμορος* semper Agathodæmonem Solarem, vti & Ibis Mercurialem indi-

Columna
secunda lateris
tertij
Obel. Flam.

Genij intelle-
ctualis Mun-
di, maiorum
auerruncato-
res.

M
Explicantur
figuræ colum-
næ secundæ
lateris tertij
Obel. Flam.

P indicat, cui supponitur figura candelabri, cuius usus in adytis erat, & denotabat, quod nunc sub quadranguli, nunc sub trianguli figura pariratione sacrificium conficiebatur. Verum cum hæc omnia passim exposita sint in varijs huius Tomi locis, ea reiteranda non duxi.

§ X.

Columna tertia lateris tertij Obel. Flam.

Columnæ tertiæ lateris tertij Occidentalis expositio.

Prima huius columnæ tertiæ symbola ab I vsque ad M, eadem prorsus sunt, quæ tertiæ columnæ secundi lateris Borealis à T vsque ad Y: præterea altera medietas huius tertiæ columnæ tertij lateris ab M vsque ad Q eadem symbola continet, quæ prima columna lateris secundi, à T vsque ad Y. Constituitur itaque rota hæc columna ex medietate tertiæ columnæ lateris secundi, & ex medietate columnæ primæ eiusdem lateris, ut vnum cum altero comparanti patebit. Quare cum hæc citatis secundi lateris locis exposuerimus, eò Lectorem amandamus.

§ XI.

Columna prima lateris quarti Obel. Flam.

Columnæ primæ lateris quarti Orientalis expositio.

Prima columna loco primo Accipitrem crateri insidentem habet, quem sequitur thyrsus iuncinus, cum thyrso ferulaceo, & tribus terminis, & baculo ægomorpho; sequuntur deinde duo brachia, &c. quæ ferè conueniunt symbolis primæ columnæ secundi lateris à T vsque ad Y, paucis exceptis, uti & symbolis tertiæ columnæ tertij lateris ab M vsque ad Q. Sed negotium breuiter exponamus. Accipiter crateri insidens præsidium crateris Solaris notat; tres termini cum iunceo thyrso, & baculo ægomorpho, secundam annonæ vbertatem; bina brachia beneficam vim polymorphi Dæmonis in inferiora, subsidio duarum sacrarum tabularum; harum enim religiosa obseruantia beneficus influxus, qui per manum pyramidion tenentem notatur, Isidis Dæmonis dominio præpotentis & auerrunci præsidium, quod per figuram in sede constitutam, & flagellum in manu tenentem, cum baculo ferulaceo à tergo, aptè indicatur, in quadridam Mundi plagam deuectum, quæ per remum & circulum cruciatum signatur, & in subiecti dodecapyrghi præsidēs ad humorem aquâ portione distribuendum, quæ per Columbam, tria vasa, & terminos, & Columbam innuuntur, in bonum seminationis, & plantationis, iuxta trium anni partium distributionem faciendæ sollicitat; Amilicti verò seu tres implacabiles Potentiæ, quas tres secures notant, fauissam seu piscinam Horæam adaptabunt fauissis inferioribus, tum hylæ, tum mysti.

myſticæ in adyto conſtitutis, ad quam memorato Numinum influxui, porta aperitur virtute religioſæ cœremoniæ, & ſacrarum tabularum ſequentium, iam ſæpe expoſitarum.

§ XII.

Columnæ ſecundæ lateris quarti Orientalis expoſitio.

Columna
ſecunda late-
ris quarti
Obel. Flam.

IN hac columna primo loco polymorphus Dæmon cum binis iam ſæpe expoſitis ſacris tabulis occurrit. Horum itaque virtute & efficaciâ ſupremum Numen providentiam rerum, dodecapyrghi humorem virtute poteſtatum aſtræarum prænijs cœremonijs Niloticis, à Sacerdotibus peractis, oculo cœleſti, id eſt, Oſiridi Sidereo committit, qui eum actua- bit, Horus verò vitam iuxta ideales rationes ſupremi Numinis benignè conferet; hinc Sacerdotes cœremonijs ſolitis, & corporum transforma- tionibus ad Deorum analogis, recensitam Numinum catenam trahent, Horus cœleſte Numen ſe liſtet, Typhonix poteſtates piſcinæ ſacræ humo- ri aduerſantes, ſacrarum cœremoniarum vi diſpellentur, Momphta præ- ſto erit vitali ſuo influxu dodecapyrghi Nilotici liquorem in inferiora, deriuans, & omnia cœleſti liquore replebit, Agathodæmon terminorum Momphtæ aſſecta beneficiâ ſuâ cœleſtem & vitalem liquorem dode- capyrghi à Momphta deriuatum ſauiffæ ſeu piſcinæ includet, vi oculi cœleſtis Chenofiris, & efficaciâ ſequentis tabulæ.

Y Z

A

B

C

D

E

F

G

§ XIII.

Columnæ tertiæ lateris quarti Orientalis expoſitio.

Columna
tertia lateris
quarti Obel.
Flam.

PRima huius columnæ pars ab Y uſque ad A ſymbola conueniunt cum ſymbolis tertiæ columnæ lateris ſecundi & tertij, quæ cum ibidem ſint expoſita, non morabimur; indicant enim, Momphta Leoninum, influxum ſupremi Numinis ope trium Amiliſtorum, & polymorphi Dæmonis, & ſequentium tabularum ſacrarum poteſtate attractiuâ in quadrifidi Mundi piſcinam deriuare; Sacerdotes autem omnem hunc influxum cœremonijs ſuis ad ideales rationes diuini Numinis inſtitutis ſui iuris quodammodo facere, per canales Hori providentis humore vitali in inferiora deducto, & vi ſequentium duarum ſacrarum tabularum. Atque hæc eſt brevis tertiæ huius quarti lateris & vltimi Obeliſci interpretatio.

Anacepha-
laosis expo-
sitionis Obel.
Flam.

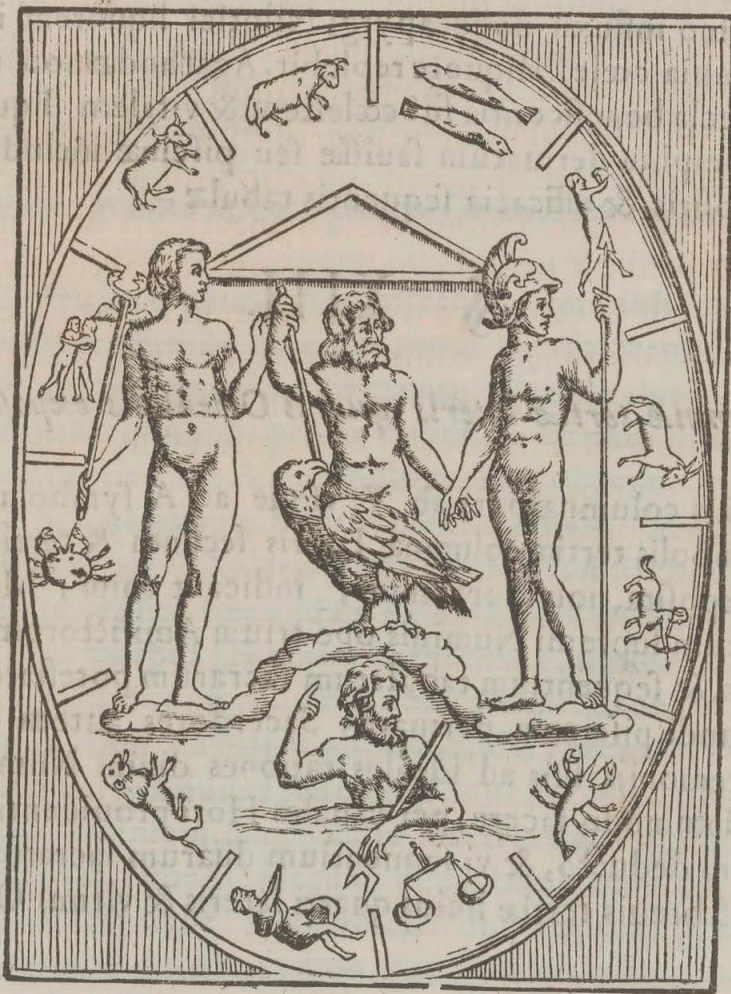
Anacephalaosis totius expositionis.

APFT

BQGV

Numismata è
Museo Petri
Stephanonij.

O Stendimus in hoc Obelisco, primò, quâ ratione supremum Numen Hemphta seu Osiris supramundanus archetypus, causa causarum, nunc Accipitrinâ, nunc humanâ facie conspicuus, vnâ cum sua Sphynge, quæ est Mundi Opifex, influat primò in Mundum Genialem, quem figuræ in secundis spatijs B Q G V exhibent; & hinc in duodecim Intelligentias Solares totius naturæ duodecadis præfides, & tandem in Elementaris Mundi Hylæas Osiridis Intelligentias influat: qua veluti epigraphæ quâdam præmissâ, postea ad particularia descenditur, doceturque quâ ratione, aut quibus sacrificijs, ritibus, & cœremonijs concatenati hi Numinum chori dodecapyrghi præfides, contra Typhonias potestates sollicitandi, atque ad rerum omnium necessariorum vbertatem concedendam, attrahendi sint. Inueni non ita pridem inter numismata Veterum ex Museo Petri Stephanonij extracta, Numum cui Zodiacus inscribatur, intra quem, veluti naturæ duodecadis præfides, Iuppiter, Mercurius, Mars, Vulcanus inscribebantur, vt in sequenti schemate patet. Quod haud

dubiè ab Ægyptijs profectum; doctrina siquidem eadem est, tametsi diuersè à Græcorum Astronomis adumbrata. Quid enim aliud Osiris Accipitrinus, quàm Iuppiter? quid aliud Ibimorphon Numen, nisi Mercurius?

curius? quid aliud Amiliæ implacabilis potentia, nisi Mars? & Momphtha quid aliud nisi Neptunus, quibus totius naturæ dodecapyrghum commissum est? Vides Iouem medium inter Mercurium & Martem tanquam supremi Numinis assecclam, Neptunum verò tridente conspicuum, aquoso gaudentem imperio; siquidem singulæ ex hisce duodecim Obelisci columnis, aut vni plagæ ex duodecim Mundi plagis, aut vni ex duodecim arcis magnæ mansionibus respondent. Hinc adyta eorum nunc dodecangula, vti hîc, nunc octangula, quadrangula, aut etiam triangula, pro diuersorum Numinum cultu ita disponebantur, vt unicuique lateri vna ex naturæ duodecade portio responderet; in qua Numinum mysticæ imagines eo ordine depingebantur, quo in Obelisco patet. Numina enim hoc analogo ad Mundi dispositionem apparatu, sacrificijsque singulis competentibus, mirum in modum ad votis eorum obsecundandum sollicitari sibi persuadebant; vt proinde eas non incongruè catenas vocauerint; eratque in hoc tota illorum arcanior philosophandi ratio veluti in cardine quodam sita. Sic in prima columna lateris primi, qui per congrua sacrificia Mercuriale Numen traxerit, traxerit & consequenter Isidem, polymorphum Momphtha, Mendetem, Chenosirin &c. vti expositum est; quorum quidem tractu omnium bonorum felicitate se repleri existimabant; his tractis nullam aduersam potestatem subsistere posse credebant; his tractis per congruum unicuique contemplationis studium, rerum omnium scientiam sibi pollicebantur; his tractis, maximè sibi manteuticam notitiam, quæ in futurarum rerum scientia consistit, acquirere se posse sibi imaginabantur, vti in Magia hieroglyphica fuscè actum est. Quæ sane pulchrè comprobantur per illos Hierogrammatismos, qui in calce singulorum laterum huius Obelisci spectantur; quorum expositionem consultò in hunc locum distulimus. Qui sunt in primo latere, comprehenduntur literis N, O, in secundo latere D E, in tertio R S, in quarto G H. Quæ quidem spacia nihil aliud indicant, nisi Ægyptiorum Sacerdotum adyta, in quibus per legitima, & maximè congrua sacrificia, ritus, & cœremonias alibi fuscè descriptas, nihil aliud nisi dictorum Numinum attractionem intendebant. In hisce itaque adytis primò principalium Numinum varijs modis transformatorum simulachra ponebantur, quæ in prima & secunda columna per Osirin *Ὡσεριν* stantem, & ad fauendum promptum, vti & per Accipitrem, & per 3 Ibides in 2 col. indicantur; quibus Sacerdotes genibus prouoluti, Canopulos in formâ vasorum aptatos offerunt; hoc ipso insinuando, desiderare se ab Osiri beneficium humoris præsidium, humidæ substantiæ beneficam conseruationem, vtpote sine qua nihil in Mundo consistere possit.

Quoniam verò humidum sine calido nihil prodest, hinc in tertij & quarti laterum spacijs vltimis Osirin humanâ facie pingunt, cui Sacerdotes nudi aduoluuntur; primus quidem globum, alter pyramidem offert, quæ symbola sunt caloris humidum fœcundantis; ex his enim omnium rerum generatio oritur. Spectantur autem partim velati, partim vitta-

Catenæ apud
Ægyptios.

Primæ co-
lumnæ lateris
primi Obel.
Flam. Ana-
cephalæosis.

Figuræ in
fine colum-
narum Obel.
Flam.

Sacerdotes
nudi in Obe-
lisco quid
significant.

Sacra tabula
in fine colum-
narum Obel,
Flam.

ei, quorum illi habitu fœmineo humidi Numina, tanquam rerum principium passivum, hi ignem sub forma masculina tanquam principium rerum activum Deastris suis exhibent. Nudi sunt, quia ut in tractatu de adytis dictum est, Sacerdotes sacrificia sua ut plurimum nudi peragebant, ut Numina quæ sollicitabant, nullo terrenæ mistionis inuolucro vestita, ipsa nuditate simili, vel nuda similitudine exprimerent. in parietibus verò adytorum varia sacrarum tabularum Schemata ponebant, tanquam magni ad potentiùs trahenda Numina momenti, cuiusmodi in singulis quaternis lateribus videre est, signanturque literis *a b c d, e f g h, &c.* quæ omnia ex Obelisci latere extracta sunt, tanquam potentissima amuleta; quæque Sacerdotes inde extracta, Deorum particularibus statuis, vasis, abacis, diuersi generis lapidibus, metallicis testaceisque vasis incisa in usum priuatum superstitiosæ plebi gestare præcipiebant, uti in decursu huius Operis exponentur vberius; quæ quidem hieroschemata hic non exponimus, cum ea quisque, qui præcedentia ritè intellexerit, nullo negotio interpretari possit, utpote quæ omnia iam sunt exposita, & ex diuersis Obelisci columnis extracta, ut dixi, in calcem laterum, quæ adyta Ægyptiorum signant, sunt translata.

Confectarium de interpretatione facta ab Hermapione.

Ammianus
Marcellinus.

Atque hic est celeberrimus ille Obeliscus, quem Augustus ex Ægypto allatum in Circo maximo erexit; cuius interpretationem ab Hermapione factam recitat Ammianus Marcellinus his verbis: *Qui autem notarum textus Obelisco &c. Hermapionis librum secuti, interpretatum literis subiicimus Græcis.* Desiderabat iam dudum Augustus scire doctrinam in hoc Obelisco contentam, eamque ob causam vniuersam Ægyptum per viros literatos discusserat, si quem inueniret huius literaturæ hieroglyphicæ peritum. Obtulit se tandem Hermapion Grammaticus, quem Cynbalum Mundi vocant; qui cum multa circa hæc promitteret, tamen ab omnibus, teste Strabone, risus fuit; hic tamen plus æquo sibi confusus huius præsentis Obelisci interpretationem attulit, quæ inseritur libris citati paulò antè Ammiani Marcellini, quamque in Obelisco Pamphilio fol. 149. Græco-latinam adducimus. Hæc interpretatio continet dedicationem Obelisci à Ramesse Soli factam, ubi & vtriusque laudes continentur. Atque hanc interpretationem omninò falsam, supposititiam, & nè vestigium quidem earum rerum, quæ in hoc Obelisco continentur, continere, solus is nosse poterit, qui hanc nostram interpretationem cum Hermapionis expositione *ἀντιβέβητος* contulerit. Explicat is primò sex versus, qui quales in hoc Obelisco sint, dispicere non potui, nisi forsàn columnas putauerit; sed cum illarum duodecim Obeliscus exhibeat, non video cur illarum sex tantum exhibuerit. Secundò ubi mentio primarum huius Obelisci figurarum, quæ epigraphes loco se habent, fiat, non reperio; ubi

vbi duodecim Accipitres, & totidem Boues, qui in superiori Obelisci extremitate continentur, quorum duodecies repetita mentio fieri debebat, in Hermapionis interpretatione maneat, hucusque cognoscere non licuit; accedit argumentum Obelisci, quod nullâ ratione ei competere potest, cum gesta Ramessis, Heronis, cæterorumque Regum, qui ibidem nominantur, nullibi exprimantur. Sacrarum tabularum 39 Schemata, quæ amuleta vocamus, quarum septendecim similes Momphto-Mendesiæ, sedecim Isiacæ Horo & Osiri, tres Momphtæ, tres Agathodæmoni catenæ magnæ consecratæ sunt, quibus totus Obeliscus refertus est, vbi inquam horum mentio fiat, nè quidem dignoscitur. Cum præterea, huiusmodi sacræ tabulæ eadem in plerisque alijs Obeliscis reperiantur, certè non video, quomodo illa historia Ramessis Regis, eiusque Obelisci Soli sacri erectionis historiam exprimere possit; vnde veresimilius est, hanc ab Ammiano adductam Hermapionis interpretationem vel supposititiam ac commentitiam esse, vel alterius cuiusdam fragmenti hieroglyphici interpretationem esse, quæ huic Obelisco falsò fuerit attributa. Verum, nè iniuriam tum Hermapioni, tum Ammiano, qui eandem tanquam rem memorandam suis insertam historijs refert, facere videamur, hic interpretationem Hermapionis denuò ex Obelisco Pamphilio repetam, vt Lector meam interpretationem cum Hermapionis compositione comparando, tandem quam absouam, dissonamque ab Ægyptiorum ingenio doctrinam hæc Hermapionis interpretatio contineat, cognoscere possit.

*Interpretatio Obelisci Senneseriei facta ab Hermapione Grammatico,
extracta ex 16. lib. Histor. Ammiani
Marcellini.*

Verba itaque Ammiani hæc sunt; *Secutæque etates alios transtulerunt, quarum vnus in Vaticano, alter in hortis Sallustij, duo in Augusti monumento erecti sunt; qui autem notarum textus Obelisco incisus est veteri quem videmus in Circo, Hermapionis librum secuti interpretatû literis subiecimus Grecis.*

ΑΡΧΗΝ ΑΠΟ ΤΟΥ ΝΟΤΙΟΥ ΔΙΕΡΜΗΝΕΤΜΕΝΑ ΕΧΕΙ.
ΣΤΙΧΟΣ ΠΡΩΤΟΣ.

TA δὲ ὅτιν αὖ Βασιλεὶ Ραμέση δεδωρημένα, ἐν πᾶσι οἰκιστοῖσι μὲν χαρὰς βασιλέων ἦλθε φιλεῖ, καὶ ἀπόλλων κρατερὸς φιλαλήθης ὑπὸς Ἡρακλῆος θεογέννητος καὶ οἰκιστὴς, ὃν ἦλθε θεογενεὶς ἀλκιμῶς Ἀρεως βασιλέος Ραμέσης, ὃ πᾶσι ὑποτάσσεται ἢ γὰρ μὲν ἀλλήσιν καὶ θάλασσιν, βασιλέος Ραμέσης, ἢ δὲ πᾶσι ἀνθρώποις.

Versus Primus.

Hæc sunt, quæ Regi Ramesti donauimus, quem totum Orbem gubernans Sol & Apollo fortis, verè amator, Heronis filius ex Deo genitus, Conditor Orbis terrarum, quem Sol selegit fortis Martis Rex Ramestes; cui cum fortitudine & audacia subordinatus est Orbis terrarum Rex Ramestes filius Solis immortalis.

ΣΤΙ-

ΣΤΙΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ.

Α Πόλλων κρατερός, ο ἑσὼς ἐπ' ἀληθείας δεσπότης ὀφειδύματ'· ἢ Αἴγυπτον δοξάζας περικτη-
 μέν'· ὁ ἀγλαοποιήσας ἡλίος πόλιν, καὶ κτίσας τῶν λοιπῶν οἰκετῶν, καὶ πολυτιμίαν
 οὗ ἐν ἡλίοις πόλιν· θύες ἀποδρυμένους, ὃν ἡλίου φιλεῖ.

Versus Secundus .

A Pollo fortis, is qui reuera Dominus est diadematis, & Ægyptum gloria & se cumulatam possedit; is qui Solis Urbem splendidam fecit, & reliquum Orbem terrarum condidit, & ingenti honore prosecutus est in Solis Urbe Deos collocatos ac positos, quem Sol diligit.

ΣΤΙΧΟΣ ΤΡΙΤΟΣ.

Α Πόλλων κρατερός ἦλπε πᾶς μαμφεχῆς ὃν ἦλιος παρέκεινεν, καὶ Ἀΐης ἄλκιμος ἐδωρήσατο
 ἔτα ἄταθα ἐν παντί δαμνῆ κυρῶ, ὃν Ἀμμων αἰσαπᾶ πληροῦρας τὸν νέον τε Φοῖνικος ἀγα-
 θῶν· ᾧ οἱ Θεοὶ ζωῆς χρόνον ἐδωρήσαντο. Ἀπόλλων κρατερός γὰρ ἦεν Βασιλεὺς οἰκυμένης
 Ραμῆςης, ὃς ἐφύλαξεν Αἴστυπον τε ἄλλε ἐθνες νικήρας, ὃν ἦλιος φιλεῖ. ᾧ πολλοὺ χρόνον ζωῆς
 ἐδωρήσαντο Θεοὶ, Δεαπότης οἰκυμένης Ραμῆςης αὐνόνβιτος.

Versus Tertius.

Apollo fortis Solis filius, totus lucidus, quem Sol diligit, & Mars strenuus donauit; cuius bona omni tempore permanent. Quem Ammon diligit, cum donari is explerit Phœnicis delubrum; cui Dei vitæ tempus largiti sunt. Apollo fortis Heronis filius, Rex Orbis terrarum Ramestes, qui seruauit Ægyptum postquam aliam gentem superauisset. Quem Sol amat; cui longum tempus vitæ Dij largiti sunt, Dominus Orbis terrarum, Ramestes immortalis.

ΑΛΛΟΣ ΣΤΙΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ.

Η Λιθ. Θεὸς μέγας Δεσπότης ἔρενε δὲ δωρήματι σοι βίαν ἀποσπασεν, Ἀπόλλων κρατερὸς κν-
 ειθ. ἡφαιστήματι αἰείμαστι, ὧν ἀνδραίντας ἀνέδηκον, ἐν τῇ δὲ τῇ βασιλείᾳ Δεσπότης
 Αἰγυπτοῦ, καὶ ἐκόσμησεν ἡλίας πόλιν, ὁμοίως καὶ αὐτὸν ἥλιον Δεσπότην ἔρενε, συνετηγόντηεν ἔρπον
 ἄγλαδὸν ἡλίας παῖς βασιλῆος ἀγνώβηθι.

Versus Secundus .

Sol Deus magnus, Dominus cæli largitus sum tibi vitam satietatis expertem; Apollo fortis Dominus diadematis incomparabilis. Quorum signa dedicavit in hac Regia Dominus Ægypti, & exornavit Solis Urbem, itidem & ipsum Solem Dominum Cæli una confecit opus bonum, Solis filius, Rex immortalis.

ΣΤΙΧΟΣ ΤΡΙΤΟΣ.

Η Λιθ. Θεός Δεσπότης ἔρανε Ραμέση Βασιλεῖ διδῶν ἡμῖν τὸ κράτος, καὶ πᾶσι καίτοι πάντων ἔξισται. Ὁν Ἀπόλλων φιλαλήθης Δεσπότης χροῖων, καὶ Ἡφαιστ. ὁ ἦν Θεῶν πατὴρ ποιεῖ κρινεν ἔξ ὧν Ἄρεα, Βασιλεὺς παλχαρὲς ἦλκε πᾶσι, καὶ ὑπὸ ἡλίας φιλέμην.

Hera dogus
arguitur circa
argumentum
Obeliscorum

In Obelisco
Hermapionis
laudes Rame-
stis Regis
contineri non
possunt.

Alius error in
interpreta-
tione.

seruandam proposita traditurus, impenetrabili quodam scripturæ gene-
re vteretur. Haud absimile de Ægyptijs iudicium, si laudes, gesta-
que Regum continerent, formare possumus. Quando itaq; Herodorus, Diodo-
rus Siculus, Plinius, alijq; dicunt, in Ægyptiorum monumentis Regum-
gesta fuisse expressa, expensasque in varias fabricas & expeditiones per Or-
bem susceptas, sumptus quoque in alia, cœpasque factos contineri; de
Obeliscis nequaquam intelligunt, sed vel de pyramidibus, vel columnis,
aut tabulis, lapidibusque templorum parietibus insertis, intelligebant.
Nam in columnis similibusque, res præclare gestas, historiasque, easque
vulgari characterē Ægyptijs vsitato, quem nos Coptum appellamus, in-
cidere solebant; cuiusmodi complures vide apud Herodotum & Dio-
dorum. In Obeliscis verò solas res ideales, intellectualesque, & diffici-
les captu, easque sub obscurissimis figurarum inuolucris, vti in sequenti-
bus apparebit, exhibebant. Cùm itaque Hermapion in dicto Obelisco

nihil aliud quam Regis Ramestis laudes & gloriam
describat, vel ex hoc capite interpretationem
menti Ægyptiorum Sacerdotum minimè corre-
spondere posse, confestim apparet. Sed veniamus
ad figuras. Hic vides in initio Obelisci figuras po-
ni humanas, situ gestibusue sacrificantium actiones
significantes; quæ cùm quatuor Mundi partibus
correspondeant, singule diversis rebus instructe con-
spiciuntur. Sequuntur postea in singulis lateribus
terni Accipitres, tutulis conspicui, vt hic in figu-
ra apparet (vnius enim lateris figuras hic posuisse
sufficiat) quos sequuntur totidem boves, postea tria

brachia extensa; adeò vt in singulis lateribus tres ordines & series seu
columnæ contineantur; quæ cùm duodecim Geniorum Mundi per qua-
tuor Obelisci latera indicatorum mysteria & arcana contineant, videat
iam, qui vel exigua iudicij mica pollet, quomodo interpretatio Herma-
pionis illis accommodari possit: cùm enim sint duodecim Accipitres, &
totidem Boves in circuitu insculpti, quæ haud dubiè vnâ & eandem
rem varijs solummodò effectibus differentem significant; debebat is
duodecies nominare eandem rem; quod dum non fecit, neque vesti-
gium quidem harum rerum elucescat, meritò falsa eius censetur inter-
pretatio.

Accedit quòd cùm in Obelisco quatuor latera sint, is verò sex po-
nat, impossibile est, interpretationem rebus consentire posse. Verùm si
quis dicat, illum tres ordines in vno tantum vel duobus lateribus conten-
tos descripsisse, neque sic satisfiet difficultati, cùm nec sic verba cum fi-
guris cohæreant. Atque in primo quidem latere quod Meridionalem
plagam respicit, non tres, sed quinque ordines; in latere verò Orientem
respiciente, vnum tantum ordinem, vt in interpretationis contextu pa-
tet, describit; quæ quomodo cohæreere possint, non video. Est itaque
interpretationis series tota confusa & *εὐρύστατος*. Præterea verba interpre-
tatio-

tationis singulis ordinibus suffixa, adeo ab hieroglyphicorum abhorrent stylo, ingenioque, ut vel primâ fronte appareat, verum esse non posse, quod adeo ab Hieromystarum disciplinis dissonum, remotumque est. Quæ enim figuræ Ramessem Regem, quæ tam gloriosa epitheta, tam speciosam verborum constructionem ostendant, comperire minimè licet. Quid enim Rameffi, quid Apollini, quid Vulcano, & Heronis filio, cum sacrificantium ritibus, cum Accipitribus, Bobus, cæterisque commune sit, non video. Accedit hisce, quod verba illa, quibus Hermapion explicat singulos ordines hieroglyphicos, ad tantarum rerum, quas sub hieroglyphicis tegebant, significationem oppidò pauca sint. Ausim enim sanctè affirmare, tantam in singulis duodenis Obelisci ordinibus materiam contineri rerum reconditarum, ut ea non dicam folio, sed nè integro quidem volumine pro dignitate satis explicari possit: quæ omnia in huius Obelisci Sennefertei interpretatione satis, superque comprobauimus. Ex toto itaque hoc discursu, ni fallor, luculenter patet, interpretationem Hermapionis ab Ammiano Marcellino proditam, consistere nullâ ratione posse; quod probandum assumpseramus. Vtrum verò Hermapion hanc descriptionem ex alio quopiam Ægyptiaco monumento descripserit, quæ postea falsò huic Obelisco fuerit imputata, credat qui volet; nostrum erat, hanc adductam Hermapionis interpretationem, Obelisci hieroglyphicis minimè quadrare, aut adaptari posse, paucis hisce demonstrare, ut si obtrectatores nobis hanc interpretationem obijcerent, quid de ea statuendum sit, cognosceretur. Atque his apertè constat, quàm cautè in huiusmodi abditarum rerum expositionibus procedendum, & quod non cuilibet datum sit hanc adire Corinthum. Similes interpretationes inueniuntur in Annij Viterbiensis Beroso apocrypho: verum cum illæ ab ipso Authore confictæ sint, indignas existimo, quibus adducendis & tempus, & charta teratur. Huius farinae est Volaterrani inuentarum literarum Hetruscarum interpretatio, quæ non ita pridè prodijt. Alter Oedipus Ægyptius posteris temporibus fuit summus quidâ vir Herwartius, qui tabulæ Bembinæ interpretationem aggressus, tam infelicitè negotium expediuit, ut vel oppidò mirer, quid insigni Viro in mentem venerit, quod tam absonam ab Ægyptiorû intentione interpretationem molitus sit. Titulus libri est: *Admiranda Ethnica Theologiæ mysteria propalata*. Vbi Author lapidem Magnetem antiquissimis passim nationibus pro Deo cultum, & artem, quâ nauigationes Magnetis ope per vniuersum Orbem instituerentur, à veteribus Sacerdotibus Ægyptijs sub inuolucris Deorum Dearumque, & aliarum perinde fabularum cortice, summo studio occultatam esse, omnibus viribus demonstrare conatur. Ac primò quidem vult, per hieroglyphicam illam toto Orbe celeberrimam Bembinam tabulam nihil aliud Ægyptios veteres, nisi nauigationem per vniuersum terrarum Orbem, ope Magneticæ pyxididis, & Nauticæ seu Hydrographicæ tabulæ subsidio peractam, indigitalise; adeo ut characteris illius tabulæ hieroglyphicæ nihil aliud, nisi plagas Mundi, ventosque significare voluerint; hoc autem ut probet,

Herwartius
alter inter-
pretabatur
Bembinæ, à
scopo aberrat

Tabula Bem-
bina non cō-
tinet magne-
tis mysteria
neque nauigandi artem.

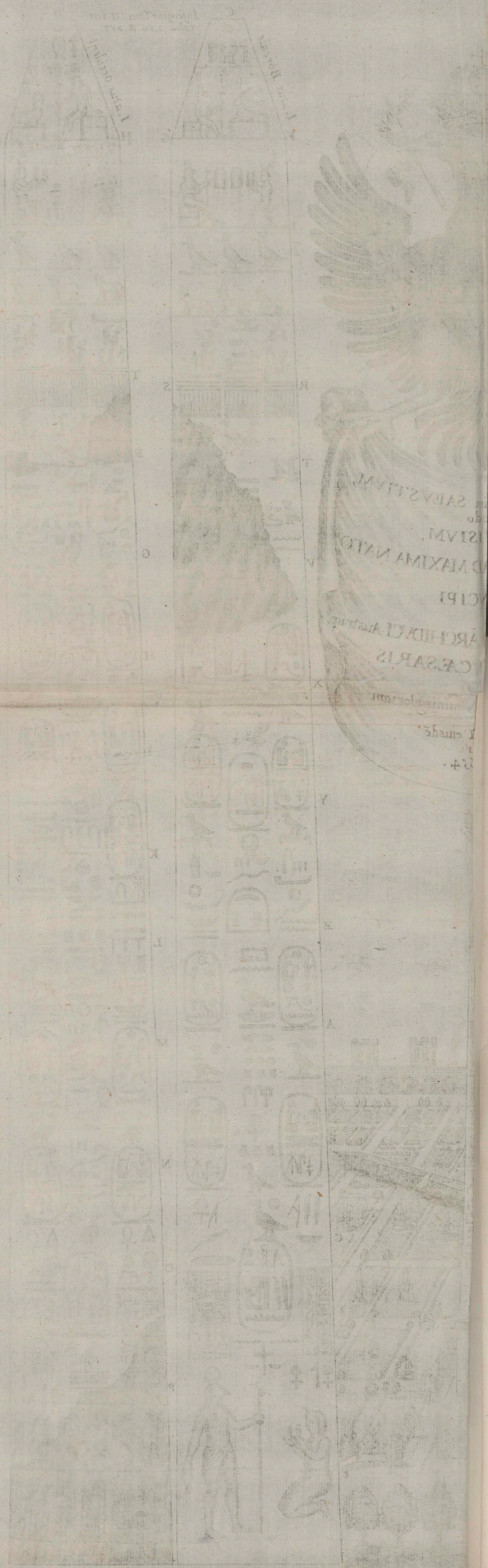
mirum est, quàm in tota antiquitatis historia ad suum institutum detor-
quenda se fatiget, & quanto studio nisque quavis, velint, nolint,
ad materiam suam applicare laboret; ut vehementer mirer, virum coe-
teroquin sapientem, atque antiquitatis peritissimum, variaeque omnino
lectionis, vel animo quidem hanc concipere potuisse. Quae quidem non
asserò, quòd viro magno, doctissimo, & de Rep. Literaria optimè meri-
to, quicquam detractum velim; laudandus enim in tanto viro in re
omnium obscurissima summus conatus; sed hanc tantum dicta, velim,
ut cognoscat Lector, quàm ad mentem Veterum congruas
esse oporteat interpretationes, ut teretes aures, &
emunctas Criticorum nares sustinere
queant.

FINIS SYNTAGMATIS TERTII.

ORBE LSCAVI
LADON
SEPTENNISIMO ET
PRI
LEOPOLDO IGNATIO
FERD. III. MAGN
Alm. K. u. k. Hof-
Intep.
Romae

O
S
L
tia,
ta a
fibi
Orb
gnu
fuo
quic
aud
ced
que
riffi
dux

SYNTAGMA IV.
OBELISCVS SALLVSTIVS,
SIVE LVDOVISIVS.

SERENISSIMO, ET AD MAXIMA NATO
PRINCIPI

LEOPOLDO IGNATIO

Archiduci Austriæ, Ferdinandi III. Magni
Cæsaris Filio.

BELISCVM Augustæ Serenitati
TVAE erigo, dignum efflorescentibus in-
tantilla ætate virtutibus trophæum; qui-
bus quidem totum pænè Orbem ita rapis,
vt maximum quid, sublime, heroicum,
de insita illa TVA viuידæ indolis læti-
tia, de matura in tenello corpore prudentia, de insoli-
ta animi fortitudine, rerumque agendarum dexteritate,
sibi polliceatur; atque adeo stupore omnium iamiam,
Orbi rerum rectè gerendarum argumentis plenum, di-
gnumque, in quibus enucleandis Historicorum ingenia
suo se tempore exercean, thema dictare incipias. Quæ
quidem vti summa cum admiratione celebrari non semel
audiui, ita nescio quo felici omine, monumentum hoc
cedro perennius veluti gloriæ TVAE prodromum, at-
que vnà meæ in Augustam Serenitatem TVAM since-
rissimæ obseruantia symbolum quoddam consecrandum
dixi. Vale, Augustæ domus & Orbis delictum.

Obeliscus Sallustius seu Ludouisius.

CAPVT I.

De origine, erectione, translatione Obelisci Sallustij.

Sallustius
Obeliscus à
C. Caligula
Romam ad-
uectus, & à
Claudio ere-
ctus.
Ammianus
Marcellinus.

LAVDIVS CÆSAR prædecessorum suorum exem-
plum secutus, vt Urbem nouæ magnificentiæ monimento ex-
ornaret, præter duos ramos Obel. in Mausoleo Augusti ere-
ctos, hunc præsentem quoq; in amœnissimo totius Urbis loco
exaltandum putauit. Innuit id Ammianus Marcell. l. 17.

*Secutæque ætates alios transfulerunt, quorum vnus in Vaticano, alter in Hortu
Sallustij, duo in Augusti monimento erecti sunt. Quis verò primus eius in
Ægypto erector fuerit, aut quo auulsus loco; omnia Historicorum mo-
numenta silent: verisimile tamen est, cum vnà cum Vaticano Obeli-
sco à C. Caligula peculiari naui, in hunc vnicum finem stupendæ magni-
tudinis constructa, fuisse Romam translatum, atque Caio fatis functo à
successore Claudio in dicto loco, quem Sallustij hortum vocant, erectum,
vti ex citato Ammiano Marcellino luculenter patet.*

Ludouisius
Obeliscus in
Villa Princi-
pis Ludouisij,
idem qui
Sallustius.

Modò in Villa Excellentissimi Principis Nicolai Ludouisij Ducis
Plumbini, amœnitate & magnificentia spectatissima, terrâ penè obrutus,
atque in duas confractus partes, iacet; quem & à loci possessore non in-
congruè Ludouisium appellantes, veluti perenne quoddam beneficio-
rum à Gregorio XV. Pontifice Opt. Max. in Societatem nostram colla-
torum monumentum, trophæumque perpertuum Ludouisij domus hono-
ri constituendum censuimus; quem & illustre Urbis monumentum ante
ædem Ludouisianam S. Ignatio consecratam suo tempore postera æt is,
vti speramus, erectum videbit, & admirabitur. Symmetria Obelisci
mediæ inter maiores & minores magnitudinis, à basi vsque ad pyrami-
dion longitudinem habet Palmorum 72. inferioris basis latera singula
sex palmorum cum dimidio latitudinem habent; est enim quadratus &
isométricus, id est, æqualium laterum. Pyramidion ab angulis ad apicem
quatuor palmorum est, vt & latera singula basis eiusdem pyramidij, quâ
Obelisco coagmentatur; atque adeo totius Obelisci altitudo 76 palmo-
rum exactè constituitur.

Symmetria
Obelisci Lu-
douisij seu
Sallustij.

CAP V T II.

Argumentum Obelisci.

Continet itaque hic præsens Obeliscus, (qui in honorem fontanæ triadis, seu tribus summitatibus, qui sunt Osiris, Horus, & Isis Momphtæa, erectus est) quomodo fontanæ hæ summitates in triplicem Mundum influant, quos effectus in ijs operentur, quomodo, aut quibus sacrificijs, ut effectus facilius consequantur, colendæ sint. Quæ ut luculentius pateant, paulò altius ordiri visum est.

Narrat Psellus in expositione Oraculorum Zoroastræorum, Aegyptios & Chaldæos tres fontanas summitates coluisse, ex quibus veluti ex perenni quadam scaturigine omnia Mundi bona emanarent; & has vocat summitates tres fontanas, videlicet, Hori siue Appollinis, Osiridis, & Mercurij. Σείβον δὲ καὶ πηγὰς τριάδα πῖσις, καὶ ἀληθείας, καὶ ἐρᾶς, καὶ πηγὰς ἀκρότης Ἀπόλλωνος, Οσίριδος, καὶ Ἑρμοῦ. Venerantur quoque triadem fontanam fidei, veritatis, & amoris; & tres fontanas summitates Appollinis (qui idem ac Horus est) Osiridis, & Mercurij. Nos Hori, Osiridis, & Isis Momphtæa, ex Obelisci inscriptione appellamus. Atque triadem primam Obelisci facies continet. Et uti abditum huius Philosophiæ sacramentum est, ita mirificis quoque symbolis adornarunt. Nam in Obeliscis propriè altissimarum rerum sacramenta, tum in hoc, tum in alijs insculperunt, ut vel ipsâ Obelisci figurâ prænotarent, otiosum minimè esse, quod tam insolenti symbolorum apparatu exhiberetur. Hæc itaque est Horæa Trias, cui Obeliscum consecrandum duxerunt; Trias ad Archetypi exemplar transformata; Trias fundi Paterni triadi, cuius ministra est, analoga, à qua non nisi effectuum diuersitate distincta est. Huic in reliquos triadicorum Numinum Choros potestas omnis concessa est, fidei, veritatis, & amoris. Trias vera; ita quidem, ut fides Horo, Osiri veritas, Isi Momphtæa amor pulchrè competat. Quæcunque enim in hoc Obelisco continentur symbola, ad hanc triadem respicere videntur, in qua Horus Mundanæ domus, entibus omnibus & singulis fidei cura, tanquam sibi commissis prouidet; Osiris in veritate disponit omnia; Isis Momphtæa omnia & singula amoris necit consortio. Videbis hoc loco, quomodo trias hæc fontana, primò in Mundum Genialem, deinde ex hoc in Siderum, & tandem in Hylæum Mundum influat, ministerijs in tres summitates distributis. In hoc patebit, quomodo ex Mundis demum in particularium entium œconomiam, iuxta quadruplicem Mundi plagam, quam latera Obelisci indicant, descendant; quasque in singulis operationes præstent. Intueberis tanquam in speculo quodam, quomodo Sacerdotes per mystica huiusmodi symbola, per sacras tabulas, ritus, & cœremonias in adytis peractas hanc Horæam triadem placarint, placatam ad omnem felicitatem obtinendam attraxerint. Atque hoc est præsentis huius Obelisci argumentum; quare nihil aliud restat, nisi ut rem ita se habere, sequenti interpretatione demonstramus.

Sallustij seu
Ludouij
Obelisci ar-
gumentum.

Psellus.
Fontanæ sum-
mitates Aegy-
ptiorum.

Trias Horæa
Obelisco Sal-
lustio inscul-
pta.

Trias fontana
in tres Mun-
dos influat.

CAP V T III.

Sallustij Obelisci diuifio.

*Obelisci Sallustij diuifio, & interpretatio.*Sallustius
Obeliscus
compendium
est Flaminij.Hieroglyphi-
ca pyrami-
dio Obel.
Sallustij in-
sculpta.Hieroglyphi-
ca lateribus
Obel. Sallu-
stij inculpta.

NOta primò, hunc Obeliscum quatuor lateribus constare, quorum singula in tres columnas seu ordines hieroglyphicis Schematis insignes dirempta sunt, atque adeo totus Obeliscus, siue inscriptionem aperioren, siue sacrarum tabularum schemata spectes, Obelisco Flaminio adeo similis est, vt eiusdem compendium iure dici possit; differentia tantum nonnulla interuenit in minutoribus figuris, quæ tamen non ita magnam significationum diuersitatem inducunt, nec ita Sacerdotum intentionem immutant, vt quoad substantiam essentiamque rerum indicatarum diuersus dici possit, vt vnum cum altero comparanti patebit.

Obelisci quaterna latera literis A, B, C, D, signantur. Pyramidij trigona latera omnia, si primum A excipias, similibus prorsus hierogrammatismis, memoratam triadem exprimentibus, signata sunt.

In primo trigono lateris Orientalis A B C vides statuum throno insidentem, cum tutulo & scepro Cucuphomorpho, quæ à latere annexum, habet Hori caput, cum circulo, duobus stipatum vncinis; quem sequitur infra alia figura *ἰερακόμορφον*, id est, Accipitrino capite insignita, è cuius regione Sphynx tutulata, abaco incumbens. In latere Meridionali primo loco Hori caput, duobus stipatum vncinis, cum circulo supraposito; deinde eadem prorsus figuræ quæ in præcedenti; & in lateribus reliquis C F G, & D H I, Boreali & Occidentali, eadem prorsus tres figuræ, quæ in latere Meridionali B D E, sese offerant.

Infra trigonum pyramidij ponuntur quatuor spacia B C E F, D E G H, F G I K, & H I L M, in quibus hierogrammatismi prorsus sibi similes sunt; videlicet simulachrum nunc *ἰερακόμορφον*, nunc *γυνόμορφον*, cubo insidens, cum adgeniculato simulachro binas statuas præferente; neque vlla inter has imagines differentia interuenit; quibus & variæ, vt vides, notæ interfuerunt.

Has sequuntur in immediato spacio, in singulis lateribus, tres Accipitres, qui Serpentes pedibus premunt, ac tres Boues. Et in primo latere Boues sequuntur tres statuae Accipitrinæ facie deformatæ, supposito vnicuique feretro. In secundo latere post Boues sequuntur symbola inter P Q literas intercepta. In tertio latere Boues sequuntur figuræ, eo habitu, quem vides, figuratæ. Similiter in quarto latere intra spacium T V. Atque adeo in omnibus lateribus eadem prorsus figuræ sese exhibent; quod mysterium vt patefiat, iam exponere conabimur.

CAPVT IV.

Hierogrammatismorum qui in quaternis lateribus continentur, & secundum præcedentem diuisionem prorsus ijdem, si minutiora quædam excipias, sunt, interpretatio.

NOta Lector, quod tametsi hæc omnia in Obelisco Flaminio exposuerimus, quem eundem prorsus cum hoc reperimus, uti paulò post patebit; quia tamen subinde nonnulla differre videntur, ea hoc loco exponere visum fuit.

In primo trigono ABC lateris Orientalis, primo loco simulachrum occurrit, quod throno insidet cubico, sceptro Cucuphomorpho munitum, è latere caput Hori circulo insignitum duobus stipatum vncinis, ante se hieralpham monstrat; quod quidem in triade Hori Patrem potestate insignem notat; hinc sedens imperiosâ dextrâ imperat, sceptro Cucuphomorpho varietatem rerum, quibus dominatur, innuens, inconcusso dominio omnia gerit, uti sedes maiestate plenâ docet; magnus sanè Agathodæmon, uti hieralpha docet. Hori caput appositum habet, vncino & baculo recuruo stipatum, quia Intellectus Horæus est, malorum omnium auerruncator; cuius Potentia simulachrum Accipitrinum est, pariter cubicæ sedi insidens, sceptro adunco munitum, & est Potentia diuini Osiridis Horæi virtute suâ penetratiuâ omnia attingentis, dominio inconcusso omnia gubernantis. E regione sua Sphingem abaco incubantem habet, quæ est Isis Momphæa, Mens Horæa, omnium quæ in intellectu & potestate sunt Osiridis & Hori, executrix. Ex humano capite tutulato & Leonis figura componitur, quo robur & fortitudo in exequendis mandatis Hori & Osiridis apprimè denotatur, uti in Obelisco Flaminio, quem consule, docuimus. Nam ut rectè Plutarchus docet, est hæc Isis Momphæa nihil aliud, quàm vis illa naturæ fœminea, & totius susceptrix generationis, vnde *ἡ μήνη*, id est, nutrix, & *παύση*, id est, susceptrix nuncupata fuit; omnes enim ideas & imagines admittit, habet enim congenitum amorem erga id, quod primum ac summum est inter omnia, ipsum videlicet bonum, ad hoc enim rapitur, hoc optat, hoc sequitur; quod verò malum est, fugit & aduersatur. Hinc trium Mundorum domina appositè nuncupatur, quemadmodum symbola supra posita docent *ⲁⲩⲩ* *ⲛⲟⲥ* & ubi aduertat Lector, hæc symbola *ⲛⲟⲥ* & *ⲛⲟⲥ* spacio ABC interiecta, Copticam vocem esse, & dominiū significare, quod in Sole & Luna suam potissimū potestatem exercent; est & vox fœminini generis, sicuti *ⲛⲟⲥ* masculini. Verū cū has voces fusè varijs in locis exposuerimus, eò Lectorem remittimus. Vide de his in Astrologia fol. 192. Atque hæc est trias Horæa, Patre, Potentia, & Mente constans. Horæa dicitur, quia Horus in Mundo intelligibili circa Mundanæ domus administrationem potissimū occupatur; Trias verò est, quia triformis supremi Numinis sigillo signata, administrationem suam, quem-

Trigoni lateris Orientalis Obel. Sallustij expositio.

Plutarchus: Isis Momphæa trium Mundorum domina.

ⲛⲟⲥ &

ⲛⲟⲥ

voces Coptice quid

Horæa Trias quæ, & cur ita dicatur.

admo.

Zoroaster.

Horæum
caput Sallustij
Obelisci quid
denotet.
Trigonorum
reliquorum
Obelisci Sal-
lustiani expo-
sicio.

Morus cur
puerili forma
exprimatur.

Isis Mom-
phæa.

Hieroglyphi-
ca in quater-
nis Obel.
Sallustiani
lateribus
eadem.
Primi lateris
exposicio.

admodum & reliqui triadici Numinum Chori, peragit. *Πῦρ δ' ἐν κόσμῳ
ἀμπερ τριὰς, ἢς μὲν τὰς ἀρχὰς, toto enim in Mundo trias fulget, cuius unitas princi-
pium est, uti sapienter docet Zoroaster.*

In reliquis verò lateribus primo loco semper occurrit caput circu-
lo insignitum, duobusque stipatum vncinis, quo pari pacto triadis Ho-
ræ Patrem notant, malorum omnium propulsatorem. Circulo notatur,
ad diuinitatem eius insinuandam; puerili capite fingitur, quia Mundus,
ut Plutarchus dicit, quotidie noua rerum generabilium prole veluti re-
iuuenescit; capite solo exprimitur, quia intellectus Horæus totum sen-
sibilem Mundum, quem sub physico sensu refert, cognoscit, cognitis re-
bus propidet, omnium malorum alicubi impendentium propulsator, uti
duo vncini, quibus stipatur, auerruncationis symbola, luculenter docent.
Vbicunque itaque caput puerile spectatur, circulo munitum, id Hori es-
se censendum est. Dixi puerile, quia vix vlla Hori statua reperitur, quæ
non iuvenile quid præferat, diuersis tamen symbolis adornata, pro ef-
fectuum, quos in Mundo generationibus rerum reiuuenescente opera-
tur, diuersitate. Nunc enim eum reticulatâ veste in turbinem abeunte,
nunc Sacerdotum vlnis sinibusque veluti mammis applicatum sub pueri
forma, quem lacte & pulcibus nutriebant (quæ cum alibi recensita sint,
hic longior esse nolui) miris utique à Sacerdotibus superstitionum riti-
bus cultû, formant; & hoc ideo, quia nisi Mundus quotidie noua generatio-
nis fœtura adolesceret, eum perire necesse foret. Hinc in paludibus Buc-
alitus memoratur, quia per vapores in sublime elatos resoluta humiditas
Mundo necessaria est. Verum cum humiditas sine calido frustranea sit,
hinc potentia Horæ est, in Mundo humido-calidum attemperare, ut po-
te in quo rerum omnium genesis consistit. Hanc Potentiam aptè refert
Accipitrina statua sedi cubicæ insidens, quam paulò antè, & alibi sæpius
iam exposuimus. Sphinx verò Horæa Isin Momphæam exhibet, uti
suprà diximus, Patris & Potentiæ conceptuum executricem: hinc incu-
bitu Leonino calidum & humidum, Sole Leonem & Virginem percur-
rente, Nilo inundante, mirè roborat, fouet, animat, ad copiosam fœtu-
ræ exclusionem. Atque hinc Isis dicitur Momphæa, quia in quantum
humido-calido præest, Momphæa, qui cum Nilotico Osiri ut plurimum
confunditur, cuius hoc tempore dominium maximè viget, vxor est, seu
principium passiuum, in se rerum generabilium semina recipiens.

Sed cur trias hæc Horæa, in trigono pyramidij latere ponitur?
quia hæc trias Horæa ex tribus triadibus, quibus paternum fundum com-
ponitur, vna est, immediatè supremi triformis Numinis influxui substans;
de qua vide copiosè tractatum in expositione mensæ Isacæ fol. 94.

Porro explicata prima Obelisci perioche & titulo, iam ad reliquos
ordine hierogrammatismos procedamus; qui quidem cum in quaternis
Obelisci faciebus iidem prorsus sint, vnum eorundem exposuisse suffi-
ciat.

In spacio itaque B C E F, simulachrum occurrit, Accipitrinâ facie
transformatum, sedi cubicæ insidens, baculo munitum aduncò, sinistra
quid.

quidpiam iubere videtur, è cuius regione adgeniculata statua bouinis cornibus, binas statuas Accipitriformi Numini exhibet, quibus Genialis Mundus indicatur, in quem immediatè Horæa trias influit.

Atque per hæc figuras aptè indigitatur Intellectualis siue Genialis aut Angelicus Mundus, in quo singulorum ordinum Duces seu Chorigi sunt, quibus reliqui inferiores ordines subiiciuntur. Hoc pacto figura E subiicitur figuræ F, quod genuflexione sat testatur, mandata eius suppliciter exoptulans. Et simulachrum quidem *ἱερακόμορος* adunco sceptro, & nudum sedi quadratæ insidens, supremum Genialis Chori Principem, virtute & potestate præpollentem, Accipitrinis oculis omnia lustrantem, & contra Typhonia mala sceptro auerruncatio formidabilem indicat; manu sinistrâ Genijs sibi subditis nonnihil imperare videtur; cuius diuinam ac præpotentem vim subiens E Genius ei subditus, mandata suppliciter exposcit; binos Canopulos, quæ erant vasa oblonga, tumida, & in formam pueri fascijs inuoluti adornata, præfidi suo igneâ vi pollenti exhibet, ea intentione, vt is viuifico suo calore humidæ substantiæ, quæ per vasa indicatur, animandi potestatem concedat, & quod à Genio, E, circa res sibi commissas inceptum est, influxu suo continuet. Eratque hoc exemplar quoddam rerum à Sacerdotibus in adytis faciendarum propositum. Modus operandi ad calcem laterum expressus habetur, vti postea videbitur.

Atque huiusmodi figuræ in singulis lateribus eadem sunt, si minores characteres excipias; hi enim indiscretâ quâdam religione, siue ob ornatum, siue ad Deorum attractum facilitandum, adijciebantur.

Sequuntur modò in spatio E F N O tres Accipitres, tres Boues, & tres statua sedentium habitu, cum caractere Tautico in manibus singulorum; in singulis lateribus, tres, quæ faciunt 12. Et per tres quidem Accipitres, duodenarius arcis magnæ Geniorum Solarium numerus exprimitur, qui influxu suo, dum omnes Mundi duodecupartiti plagas, per quaterna Obelisci latera (quorum singula tres Accipitres continent, & simul iuncti duodenarium numerum constituunt) indicatas perlustrant, omnia animant, & ad fœcunditatem incitant. Sequuntur tres Boues in singulis lateribus, quibus duodenarius hylæorum Numinum Solarium Elementaris Mundi administratorum numerus cœlesti duodenario analogus exprimitur. Nam vt alibi me dixisse memini, erat Apis seu Serapis bouinâ figurâ spectabilis, veluti inferioris Mundi Solare quoddam Numen, Osiris hylæus, qui influxu à cœlesti Osiride participato, inferiora omnia igneo vigore, iuxta duodecupartiti Mundi plagas administrabat; hinc asseclæ eius omnes figurâ Bouis exprimebantur. De quo fusiùs in Obelisco Flaminio, cœterisque sequentibus Obeliscis actum vide. Statuæ verò tres Accipitrinæ Agathodæmonum sunt tutelarium, quos auerruncationis gratia, & ad Numina memorata maioris ordinis propitianda ponere, & exquisito cultu, quem feretra monstrant, prosequi satagebat Sacerdotum cerimoniosa industria.

In secundo latere B post tres Boues symbola spectantur differentia,

L I

quo-

Eiusdem præmiliteris reliquæ figuræ exponuntur.

Boues duodecim Obelisci Sallustij.

Secundi lateris Obel. Salustij expositio.

Tertij lateris expositio.

Quarti lateris interpretatio.

quorum primum est Columba, quantum singulis competit distributionis ad æqualitatem symbolum; statua verò binis Canopulis vtraque manu exhibitis Accipitriformi Numini, quod in Obelisco abrasum est, supplicans, idem significat, quod figura G H, in eodem Obelisci latere; reliqua symbola iam passim exposita sunt.

In tertio latere spacio R S, varia symbola ponuntur, quorum sensus est: *Humidi præses & dominator, beneficentiâ suâ, vitam omnibus, & rerum necessariarum abundantiam præbens, per statuam Agathodæmonum eius ministrorum attrahitur.*

In quarto latere spacio T V, quaternæ Accipitrinæ statuæ characteribus Tauticis insignitæ ponuntur, & sunt Agathodæmonum siue beneficorum Geniorum, vti brachia extensa notant, simulachra, quæ ad dicta Numina attrahenda magnam vim habere putabantur.

Vides igitur quomodo ex enucleatis paulò antè symbolis Trias Horæa paterno fundo proxima, eiusque administra, iuxta archetypam rationem primò in Genialis Mundi cœtus, ex his in Siderei Mundi Numina Solaria, & per hæc in inferiores hylæi Mundi Agathodæmones, ordine quodam concatenato influat. Quæ cum ita sint, iam quomodo eadem Numina in particulares entium gradus influant, quid operentur, quibus ritibus & sacrificijs attrahantur, videndum restat; quod quidem quam fieri poterit, paucissimis per duodecim paragraphos, iuxta duodecim columnarum series, præstabimus.

§ I.

Columnæ primæ lateris primi Obelisci expositio.

Lateris primi columnæ primæ expositio.

Primò è regione N Accipiter crateri suo insidens, cum sceptro hircino, & thyrso papyraceo, tribusque terminis, cum segmento sese exhibet, quem piscinæ sacre figura sequitur cum iisdem tribus terminis; hanc excipit polymorphus Dæmon, cum thyrso papyraceo, insidens tabulæ sacre; quorum sensus hic est: *Supernorum Numinum influxu crater Osiridis repletur, secundo eius dominio per tres anni stationes rerum necessariarum abundantia ex sacra piscina emanat, polymorphi Dæmonis ope procreata, qui & propitius redditur sequentis sacre tabule positione & culta, siue prophylactico Momphto-Mendefio. Cuius mysteria vide in Obelisco Flaminio amplissimè descripta; sunt enim ferè omnia huiusmodi schemata prorsus eadem, cum ijs, quæ fusè in præcedentibus Obeliscis iam exposuimus.*

Porro figuræ è regione Z, sunt tres termini, temo, brachium extensum, *ἡ βέλτερος*, globus cum retinaculo, tribus terminis, & volucre expansis alis volatum affectante; quorum sensus sequitur: *Per prophylacticam Momphto-Mendefij virtutem tres anni stationes beantur; septem planetarum arx magna diuinâ potestate repletur; virtute motus Numinis Solaris, cuius pro-*
pi-

pitationi sequens tabula B sacra servit. Et est *Horus* ovali figuræ inclusus cum penna in capite, sub cuius pedibus figura Nilometrij. Oualis figura Mundum, ut aliàs diximus, indicat, cuius Mens *Horus* est, teste *Plutarcho*, quæ maximè in hoc detineri videtur, ut sufficientem humoris copiam singulis Mundi membris distribuat; quæ aptè per Nilometrium Mundani liquoris symbolum, cui insidet, signatur; eratque Sacerdotibus solenne prophylacticum *Horo*, quemadmodum sequens *Osiri* trahendo aptum, cuius interpretationem vide supra fol. 220. ubi omnia amplissimè exposita reperies.

Deinde è regione C *Serpens* sequitur, cum clauistro *Accipitris*, quæ vitæ cauea dicitur. Quod ut intelligatur, Sciendum est, *Aegyptios* *Heliopoli* in fani porticu *Accipitres* veluti *Osiridi* sacros, arcano religionis instituto coluisse; quo ostendebant, vitam ab *Osiride* minimè concedi, nisi obsequijs & religiosis sacrificiorum ritibus & cœremonijs prius veluti deuictò, victoque: ex huius enim religionis actu *Typhonia Bubo* à duodecim magnæ arcis domibus arcebatur; quo facto *Chenosis*, id est, *Anserinus Osiris* triplici Mundo intelligentiarum ope, vitam tribus inferioribus Mundis conferebat, quemadmodum symbola inter C & D inclusa indicant. Trahebatur & idem per sequentia sacræ tabulæ prophylactica, quorum prius E *Mendefio-Momphtæum*, gnomonem habet cum globo, Crucem ansatam cum litera M, deinde solitas statuas *Accipitrinas* cum capite *Bouis* infrà, è regione verò phialam, cui supponitur Nilometrium; quæ symbola hunc sensum exprimunt: *Symmetria Mundi ex influxu Momphtæ & Osiridis in humorem sacrum, & Mundani liquoris substantiam deriuatur terræstri Osiri communicata.* Cœterum sacræ tabulæ prophylacticum literâ F signatum iam fuscè paulò antè citato loco expositum est; ubi notandum, *Anserem* cum *Serpente*, quem rostro tenet, idem notare ac vitæ Mundanæ custodem.

Accipiter
Heliopoli
cultus.

Sequuntur modò è regione G varia minuta symbola vnà cum tribus prophylacticis seu sacris tabulis; quæ cum in præcedentibus passim exposuerimus, Lector ipsa proprio Marte facillè exponere poterit. Quid verò minores in radice Obelisci imagines sibi velint, postea explicabitur.

Nota Lector, omnia symbola in hac columna à C vsque ad finem exhibita, eadem prorsus esse cum symbolis columnæ primæ lateris secundi Obelisci *Flaminij*, quæ in eadem incipiunt à litera Y vsque ad finem.

§ II.

Columnæ secundæ lateris primi expositio.

Lateris primi
columna se-
cunda.

Columna
2. lateris 1.
Obel. Sallu-
stij eadem
cum colum-
na 2. lat. 2.
Obel. Flami-
nij.

DVodecadicorum paulò antè memoratorum Numinum influxus pri-
mò in Pantamorphum rerum omnium necessariorum largitorem
transfunditur, quem primò in secunda columna musca *degen Gupg* una
cum thyrsò papyraceo, ut in innumeris locis docuimus, demonstrat, &
duobus sequentibus sacrarum tabularum prophylacticis attrahitur; quæ
cum iam sol. 220. exposita sint, non attinet repetere. Ex religioso cultu ho-
rum prophylacticorum, providentia dictorum Numinum, benefica Che-
nosiris ope, statuarumque Accipitrinarum influxu portæ aperiuntur do-
mus mundanæ; cuius tabula sacra propitiatoria est sequens è regione
B; Horus videlicet puer, id est, Mens Mundi Sensibilis, ouatæ figuræ, id
est, Mundo inclusus; quæ omnia innuunt symbola inter literas Y Z A B
inclusa. His enim motus sacer Chenosiris trium Mundorum curam su-
scipit, Typhoniam bubonem ab iisdem sacrarum cœremoniæ ritibus
propulsat, catenæ Typhoniarum potestatum propulsatrices agitantur,
D porta domus magna Solis & Lunæ aperitur, sceptræ Deorum erigun-
tur, catena vitæ, & providentia Osiris per canalem occultum devehitur
in inferius Hori regnum, cui propitiando sequens prophylacticum con-
stituitur; Chenosiris ovali figuræ, in qua hieralpha cum catena, duabus
pennis, Horus puer cum Tautico caractere, & hydrochemate conti-
nentur; quorum sensus est: *Agathodæmonum catena humidum Hori re-*
gnum influat. Ad quod & operam suam conferant ternæ Chenosiricorum
Numinum legiones. Hæc omnia symbolis inter B C D E F G interclusis
significantur. Nota Lector, ubi hoc loco tres Anseres ponuntur, in
Obelisco Flaminio eodem loco tres Ibides ponuntur. Hæc columna
prorsus eadem est (paucis exceptis, quæ tamen nihil in significatione
rerum mutant) cum columna secunda lateris secundi Obelisci Flaminij.

§ III.

Columnæ tertiæ lateris primi expositio.

Columna ter-
tia lateris
primi.

SVrapositorum Numinum influxu Genius Solaris anni dominator,
tres efficaces potentix piscinæ sacræ conseruatores, Pantamor-
phus rerum necessariorum largitor, attrahuntur mediante sacra tabula se-
quenti; quæ eadem est cum tab. col. 2. antè citata. Symbola verò se-
quentia ob rasum corruptumque Obeliscum latent. Sequuntur duæ aliæ
sacræ tabulæ, quarum prior A canalem in Mundum derivatum, Accipitri-
nam statuam, globum, & serpentem continet, eorumque sensus est: *Ca-*
nalis crateris Osiriaci simul ac Mundo aperitur, tum etiam vita Mundo inferitur.

Alce-

Altera B cum Chenofiri supraposito continet caput Hori, statuam Accipitrinam, cum Cruce Tautica, infra quæ sceptrum incuruum, cum ramo triplici inuerso; quorum sensus est: *Influxus Hori in Solem anni dominatoris anno abundantiam confert; Numinis providentia dodecapyrghum eâ industriâ gubernat, ut uterque Mundus superior & inferior, per dodecapyrghon vitam & beneficentia Numinum imbuatur.* Ad quæ sollicitanda sequentia duo amuleta iam superius exposita præstant. Quæ quidem omnia ijs symbolis, quæ literis B C D E F continentur, indicantur. Reliqua minutiora, symbola pariter signa sunt ad Numinum prophylaxin procurandam constituta.

Nota tamen Lector, hanc columnam extractam esse ex tertia columna lateris secundi Obelisci Flaminij.

Sed hoc loco maiores figuras exponamus ad radicem Obelisci positas; quæ quidem prorsus eadem sunt cum ijs, quæ intra spatia huius Obelisci superiora B C E F, D E G H, F G I K, H I L M, continentur; hanc solum positâ differentiâ, quod figura *ἰερακόμορφος* siue Accipitriformis, quæ in dictis spatijs sedet, hic eadem stat, tripodem ansatam manu sinistra gestans, in cæteris nulla prorsus differentia est. Hoc itaque ut exponatur mysterium, nota, Ægyptios Sacerdotes in adytis suis omnia ad archetyparum rationum, siue supramundandarum Potestatum exemplar, sacrificia sua instituisse; quæ tantò putabantur futura efficaciora, quantò mystico illo symbolorum apparatu exhibebantur *αἰαλογώτερον*, siue veris exemplaribus similia. Quare ut catenas illas Idealium mentium efficacius traherent, in adytis suis horâ & tempore Dijs oportunior, eo suas actiones habitu adornare consueuerant, ut symbolico Numinum habitui quàm esset simillimus. Hinc seminudi, larvâ Accipitrinâ texti, sceptris baculisque muniti, manu ansatam tripodem, influxus triformis Numinis indicem gestantes, mystica Numinum munia exhibebant; quibus alij ministri, inferioris ordinis Genios referentes, pariter nudi, ingeniculati aduoluebantur, vasa Deastrunculis similia offerentes; quibus quidem cœremonijs, & larvatâ repræsentatione, nihil ad trahenda Numina efficacius esse posse sibi persuadebant. Verùm cum hæc omnia in Obelisco Flaminio fusè descripserimus, eò Lectorem remittimus.

Columna
hæc extracta
est ex colum-
na tertia late-
ris 2. Obel.
Flaminij.

Sacrificia
qua ratione
instituerint
Ægyptii.

§ IV.

Columnæ primæ lateris secundi expositio.

TOta hæc columna exscripta est ex prima columna lateris Occidentalis Obelisci Flaminij à K vsque ad Q, uti vnam cum altera comparanti Lectori patebit; atque adeo vtramque ijsdem literis indigitaui-
mus; vnde qui huius interpretationem videre vult, citati Obelisci columnam adeat, vbi omnia exposita reperiet.

Columna
1. lateris 2.
Obelisci
Sallustiani.

§ V.

Columnæ secundæ lateris secundi expositio.

Columna 1.
2. lateris 3.
Obel. Sallust.
Flamini.

TOta hæc columna exscripta fuit ex columna secunda lateris tertij Occidentalis Obelisci Flaminiij, vti vnā cum altera Lector comparare poterit; solā & vnicā differentiā interueniente, quod hic præfens Obeliscus rudem & imperitam sculptoris manum sortitus sit, alter verò, videlicet Obeliscus Flaminius, omnium vel minutissimarum rerum sculpturam exactissimam exhibeat; vnde non eodem seculo, multò minùs ab eodem Hieroglypta incisam fuisse, sat superque diuersitas sculpturæ docet.

§ VI.

Columnæ tertiæ lateris secundi interpretatio.

Columna 3.
lateris 2.

TOta hæc columna exscripta fuit ex columna tertia lateris tertij Occidentalis Obelisci Flaminiij, vti patebit ei, qui singula cum singulis exactè combinauerit.

§ VII. IIX. IX.

Columna prima, secunda, tertia, lateris Borealis.

Columna 1.
2. 3. lateris 3.
Obel. Sallust.

TOtum hoc latus Boreale respondet Meridionali; vt proinde illud explicasse, hoc explicasse sufficiat; explicationem verò habebis in Obelisco Flaminio citatis paulò antè locis.

§ X. XI. XII.

Columna prima, secunda, tertia lateris quarti.

Columna 1.
2. 3. lateris 4.
Obel. Sallust.

TOta hæc columna extracta fuit ex prima columna quarti lateris Obelisci Flaminiij; & tota columna secunda huius lateris pariter extracta fuit ex columna secunda lateris quarti dicti Obelisci Flaminiij; & tertia tota ex tertia columna lateris quarti, vti ei patebit, qui vnū cum altero *anvβis tēps* contulerit.

Confectarium primum.

EX dictis patet, ex hisce duobus Obeliscis, Sallustio & Flaminio, alterutrum ex altero, tanquam ex prototypo quodam, extractum esse. Quisnam verò alio antiquior sit, id certè facile determinari non potest: verosimilius tamen videtur, hunc ex illo fuisse desumptum, ut supra etiam innui. Obeliscus Flaminius magnam Sculptoris in genuinè exprimendis imaginibus peritiam præbet; hic verò præsens non adeo peritam manum Sculptoris adeptus est: interdum enim quassam ita transformat, ut à vero alienæ videantur. Contrà in Obelisco Flaminio omissæ nonnullæ notæ spectantur, uti in trigonis pyramidij caput Hori cum duobus vncinis; quæ utrum studio omissæ sint, vel utrum armatura insignium Sixti Quinti eas texerit, nescio. Deinde in figura sacræ tabulæ, quæ vltimum in tribus primis lateribus Obelisci Flaminij locum tenet, post duas pennas Hori pueri figura, quæ in Sallustio Obelisco correspondentibus locis veluti antro cuidam inserta est, in Obelisco Flaminio omissa est. Verùm quid in alterutro Obelisco omissum, quid additum sit, curiosus Lector, sedulâ dictorum Obeliscorum ad inuicem comparatione, meliùs faciliùsque cognoscere poterit, quàm ego vel multis & superfluis verbis demonstrare; vnde binos hosce recensitos Obeliscos, vnum & idem argumentum continere, nobis indicasse sufficiat.

Obeliscus
Sallustius &
Flaminius ex
se mutuo,
sumpti.

Differentia
inter Sallu-
stianum &
Flaminium
Obeliscum.

Confectarium secundum.

CVM in omnibus ferè Obeliscis similes symbolorum catenæ repariantur; certum est omnium argumenta Ægyptiorum Theologiam respicere: vnde consequitur necessariò, Obeliscos minimè, quemadmodum multi hucusque sibi persuaferunt, historias & res gestas, laudesque Regum continere; sed pleròq; esse symbola diuinitatis vbique latentis, Geniorumque concatenationis notas, iuxta multiplices Mundorum series exhibitas. Ut proinde mirum non sit, neminem hucusque hieroglyphicorum expositionem attentare ausum fuisse; cuius quidem rei rationem aliam non inuenio, nisi quòd nemo Obeliscos, uti & cætera Ægyptiaca monimenta ad inuicem ritè contulerit, & figuras cum figuris studiosè combinàrit. Quod si, sicuti nos, ita alij fecissent, forsan iam dudum literatura illa arcanior Mundo innotuisset; cum ex figurarum identitate, ferè in omnibus Obeliscis elucescente, simulachrorumque constitutione, situ, proprietate, cæterarumque figurarum idiotismo, non adeo difficile fuerit, in perfectam significationis omnium notitiam peruenire. Atque adeo iam pridem cessasset illa, tantopere Historicorum torquens ingenia, de vera hieroglyphicæ literaturæ significatione controuersia, dum plerique ferè Herodotum, Diodorum, Plinium secuti, Obeliscos non nisi Historicæ Regum veterum commemorationes continere opinati sunt; quod ta-

Obeliscorum
hieroglyphi-
ca conti-
nent Theolo-
giam Ægy-
ptiorum.

men

men falsum esse, ex dictis luce meridianâ clariùs patet. Verùm cùm hæc omnia amplis fufisque discursibus tùm in propylæo agonistico, tùm in Anacephalæotico vltimo huius Operis Syntagmate, demonstrauerimus, nè toties ijsdem repetendis tempus, terere videamur, Lector ea adire poterit.

FINIS SYNTAGMATIS QVARTI.

um
cum
a

FERDINANDO III. CAESARE
SEMPER AVGVSTO AVSPICANTE

Latus II. Orient.

Latus III. Occidēt.

LATVS I. AVSTRAL.

Latus IV. Septent.

OBELISCVM olim VERANVM
modò
BARBERINVM
EMINENTISSIMO PRINCIP
FRANCISCO CARDINALI
BARBERINO,
S. R. E. VICECANCELLARIO
Grati animi monumentum æternum
erigit, dicat, consecrat
ATHANASIVS KIRCHERVS
eiusdem interpret
Romæ 15. Sept. M. DC. LII.

OR

F

dem su
Tibi
totius
ardui
anima
disti
blioth
torum
Tua o
me tan
Barbe
Tua
Vale

SYNTAGMA V.
OBELISCVS OLIM VERANVS
MODO BARBERINVS.

EMINENTISSIMO PRINCIPI
FRANCISCO

Cardinali Barberino, S. R. E. Vicecancellario.

PRODIT tandem, Eminentissime Princeps, Obeliscus
verè Tuus, iam ab aliquot lustrorum curriculum desideratis-
simus. Tuus est, quantus quantus. Tu enim primus ab
immemorabili eum tempore in agro Verano terris obrutum,
detexisti, emisti, luci tradidisti; & nè luci iam exposito,
mystica eiusdem sculptura tenebris sepulta maneret, vel ob
vnam hanc causam anno 1635. è Gallia me in Urbem, eius-
dem futurum interpretem, accersisti; in quo uti primum interpretationis specimen
Tibi exhibere visum fuit, ita Obeliscorum deinceps exponendorum, atque adeo
totius huius presentis Operis prima merito causa, occasio, & origo fuit. Nè Verò
ardui mihi impositi muneris laboribus cederem, Tu continua me benevolentia
animasti; Prodlromum Coptum ad literarium Orbem mox Tuis sumptibus expe-
disti; & nè tanti ausus Opus necessariarum rerum inopia remoram pateretur, Bi-
bliothecam Vaticanam, Tuamque propriam reconditorum Codicum, monumen-
torumque copia celeberrima, semper apertam esse voluisti, ad Musea quoque
Tua omni antiquitatum genere refertissima aditum reserasti: ut proinde summe
me tantà beneficiorum congerie obligatum sentiam. Cedat itaque Obeliscus hic
Barberinus in aeternum Nominis Tui honorem, & tanquam magnæ mentis
Tuæ trophæum in nunquam interituros annos, in Orbe literario triumphet.
Vale.

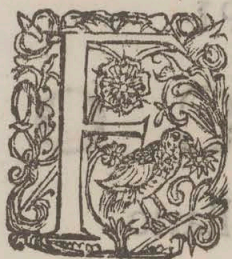

Obeliscus Veranus, seu Barberinus.

CAPUT I.

Historica Relatio Obelisci Barberini.

Obeliscus
Barberinus in
agro Verano
reperitus.

Author Ro-
mam accer-
tur ad Obeli-
scum Barbe-
rinum inter-
pretandum.

Oedipi Ægy-
ptiaci ador-
nandi occasio

FRANCISCUS Cardinalis Barberinus cum Antiquario-
rum Romanorum nescio quibus coniecturis, alicubi in
Agro Verano nobilem Obeliscum latere, intellexisset,
laudabili sanè conatu nullum non lapidem movit, ut in-
ventus discooperiretur. Quod factum fuit anno 1633.
Siquidem in vinea quadam, cuius possessor erat Curtius
Saccoccia, eo prorsus in loco, ubi olim Circus Aureliani Cæsaris spe-
ctabatur, & modò non exigua eiusdem vestigia ex rudibus dignoscun-
tur, detectus, erutus, persolutaque possessori eius non exigua summa
pecuniæ, in Palatii Quirinalis, quod Barberinum vocant, aream dela-
tus fuit, ubi & etiamnum in tria fragmenta ruptus perseverat. Inte-
rea dictus Cardinalis à Nicolao Pereiscio, immortalis memoriæ Viro, de
novo hieroglyphicæ instaurationis, quod moliebat, argumento certior
factus, instanter cum R. P. N. Mutio Vitellesco Soc. IESV Generali egit,
ut me propediem Romam à Gallia vocaret, eâ spe frētus, ut specimen
interpretationis in hoc noviter detecto Obelisco dato, aliquid sibi certi
de reliquis pari ausu exponendis polliceri posset: quod factum fuit.
Obeliscum, mox ac appuli, diligentia summâ delineatum mihi interpre-
ti advenæ exponendum tradidit. Verum cum sine præuijs fundamentis
in adeo incognitæ doctrinæ demonstratione, fidem meam vacillare posse
viderem; post Prodromum Coptum, & idiomatis Pharaonici siue linguæ
Coptæ restitutionem, tandem Oedipum adornandum censui, in quo,
quæ quovis modo ad tam insolentis Operis conatum pertinere videban-
tur, ex omnigena Orientalium traditione eruta, stabilire contendit, ut sic
tandem multorum annorum lucubrationibus extortus partuseo rerum
apparatu, quem opus arduum difficile, & intentatum suo veluti iurare-
polcebat, lucem aspiceret; quod Deo dante & Duce factum fuit. Quæ
ideo fusiùs deducenda duxi, ut originem huius Operis, occasionemque
aliâ non fuisse, nisi præsentem hunc Obeliscum (quem ideo non incon-
gruè Barberinum nuncupauimus,) posteri cognoscerent, eique proinde, cui
inscriptus est, veluti primo promotori grates haberent. Verum
de primo huius Obelisci in Ægypto Erectore hæc paucis, nostrâ coniectu-
râ, accipe.

CAPVT II.

De huius Obelisci Erectoribus.

Huius Obelisci tametsi nullus Scriptor mentionem fecerit, verisimile tamen est, vnum ex ijs octo Obeliscis esse, quos Sothin & Ramessum filium eius in Vrbe Solis erexisse Plinius refert. Verba eius sunt l. 36. c. 8. *Postea & alij Regum in supradicta Vrbe, Sothis quatuor numero quadragenum octonum cubitorum longitudine; Ramesses vero, quo regnante, Ilium captum est, 40 cubitorum, alios scilicet quatuor erexit. Octo vero promiscua Regni administratione ab utroque erectos fuisse, & ex illis, quatuor à diuersis Imperatoribus Romam aduectos, in Obelisco Pamphilio fol. 58. ostendimus, videlicet Campo Martium horis demonstrandis destinatum ab Augusto; Sallustianum, teste Ammiano Marcellino, à Claudio; Pamphilium à Caracalla; & hunc Barberinum ab Aureliano; reliquis adhuc in Ægypto remanentibus. Hunc autem vnum ex quatuor Romam aduectis esse, hanc coniecturam ducimur, quod cæterorum Obeliscorum erectores ex Historicis nobis constent, de hoc autem nulla apud Historicos mentio fiat, atque adeo verisimile sit, hunc inter quatuor recensitos vnum esse, quem Aurelianus Cæsar inter quatuor istos minorem, cum alius non suppeteret, Circo suo, prædecessorum suorum exempla secutus, intulerit. Nam ut citato loco ostendimus, cum nullus olim Circus Obelisco careret, Circus autem Mundi figuram, & in eo Obeliscus Solem seu animam Mundi exhiberet; verisimile videtur, nè Circus Veranus hoc mystico symbolo careret, ab Aureliano hunc inter superstites Urbis Obeliscos, & necdum erectos, maiorem, Circo suo illatum fuisse. Sed de his, ut dixi, vide citatum Obelisci Pamphilij locum.*

Obelisci Barberini erectores Sothis & Ramesses.

Obeliscus Barberinus in Circo Verano ab Aureliano erectus videtur fuisse.

Est autem hic inter mediocris ordinis Obeliscos, minimus; 66. palmorum longitudinem, 5 ad basin latitudinem obtinens; temporum iniurijs multis in locis variè corruptus, ut ex ectypo eius patet. Figuræ ubi integræ sunt, adeo ad viuum sunt insculptæ, ut nostris huiusce temporibus insculptus videri possit.

Obelisci Barberini magnitudo.

CAPVT III.

Argumentum Obelisci Barberini.

Quemadmodum singulos Romanæ Urbis ex Ægypto olim abductos Obeliscos, ab ijs locis, in quibus posteris temporibus vel erecti sunt, vel confracti adhuc iacent, appellamus; ut à porta viaque Flaminia, Flaminium, & Lateranensem ab Ecclesia, cui imminet Lateranensis &c. ita Obeliscum, quem Eminentissimorum Barberinorum Palatio adiacentem hic spectandum proponimus, meritò BARBERINVM appellare licuit; Obeliscum uti omnigenâ figurarum varietate admirabilem,

Obelisci Barberini argumentum.

Obeliscus Barberinus cur ita dictus ab Authore.

bilem, ita præ cæteris omnibus cumprimis mysteriosum, ac reconditori symbolorum literatura refertum.

Quibus Num-
inibus dica-
tus.

Erectus est is à priscis Ægyptiorum Sacerdotibus ac Hieromantis, supremo Numini (quem *πᾶν ἑρμῶν* vocat Trismegistus, & Plato, alij Osiridem, aut Mythram Ægyptium, alij Animam Mundi, similibusque nominibus *ἰσοψῆφος* nuncupant) & 48. Genijs Mundi, dicti Numinis ministris, & Vniuersi veluti præsidibus, Quod vt intelligatur,

Stationes
Deorum 48.
ab Ægyptijs
notatæ in
Cælo.
Aratus.
Hyginus.
Plutarchus.

Mundilatus
Australe &
Boreale.

Nota Ægyptios 48 Deorum stationes, quas Græci eos secuti postea *ἀστεισμός* seu constellationes vocarunt, in Cælo obseruasse, quas ex eorum instituto recitat Aratus & Hyginus, & nos in Astrologia Ægyptiorum duobus Hemisphærijs exhibuimus; quorum 24 ponebant in Hemisphærio Australi, totidemque in Boreali. Australe Plutarchus vnam lucis, Osiridis regnum, dextrum Mundi latus, salubre ac beneficium vocat; quod & primum in hoc Obelisco latus indicat, in cuius primo loco Osiris Accipitrino capite spectabilis, vti postea videbimus, occurrit: oppositum verò huic Boreale, sinistrum Mundi latus, maleficum, veneficum, scæminum, tenebrarum originem, Arimani seu Typhonis regnum ex Ægyptiorum mente vocat; & 24. Numinum Osiridis *ἀντιτέχων* stationem habet, quorum & mentionem facit Damascius, vt est apud Bulengerum in Astrologia Chaldæorum, vbi ita loquitur: *Post Zodiacum circulum, alias 24. siderum stationes definiunt; quorum alteram partem ad Boream, alteram ad Austrum collocant, æque siderum numero, quæ sub aliorum sensum cadunt, in lucida regione viuientibus assignant, quæ aspectum fugiunt, in tenebrarum regno mortuorum esse volunt, atque hos vniuersi ordines constituunt. Ha itaque vna cum Sole eas annuâ reuolutione perlustrante, pyramidibus actionum suarum ὁμαλῶς obuersis, magnarum passim in hoc Mundo mutationum sunt cause.*

Ouum Zoo-
rastræum.

Atque hoc est Ouum illud Zoroastræum, id est, Mundus, in quo Orimazes 24 Deos, & Arimanius totidem *ἀντιτέχων* condidit, bonorum malorumque commistionis causa. Fabulam vide apud Plutarchum lib. de Osiri & Isi, & fol. 176. Obelisci Pamphilij fusiùs pertractatam; quod & Chaldæi sub sequenti typo exhibuerunt.

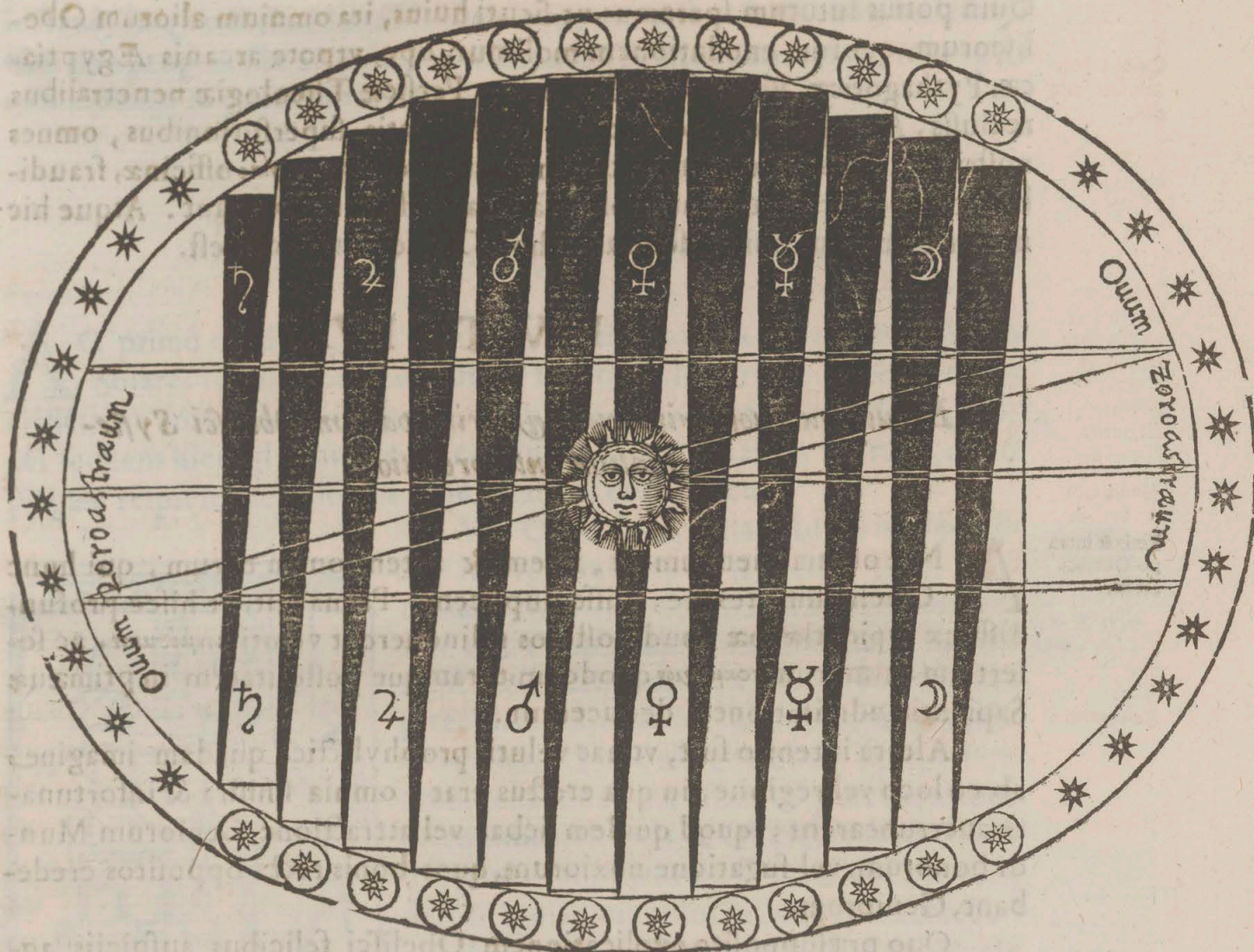
Obeliscus
Barberinus
concinet 48.
stationes
Deorum.

Ægyptij verò in hoc Obelisco in singulis Obelisci quaternis lateribus 48. Geniorum, quæ beneficorum, quæ maleficorum, stationes exhibent, ita vt singula latera eorum duodecim contineant, quæ per totidem stellas in singulis singulorum laterum frontibus indicantur; nihilque aliud sunt, quàm stationes Deorum, quas nos suprâ in Astrologia Ægyptiorum duobus Hemisphærijs ad mentem Veterum exhibuimus; his enim Ægyptij putabant, omnia quæ in Mundo sunt, subijci, hisce omnia administrari, omnia contineri.

Argumentum
Obelisci
Barberini.
Pantamorphum
Numinis
& 48 Genij
ministri.

Continet itaque OBELISCVS BARBERINVS primò Pantamorphi Numinis, & 48. Geniorum Mundi eius ministrorum effectus & operationes, notis hieroglyphicis expressas, quas mediantibus quatuor primis naturis seu elementis in inferiori Mundo exercent.

Secun-

Secundò, in huius Obelisci hieroglyphicis Syntagmatis implicitè quoque docetur, quibus sacrificijs, adiurationibus, cœremonijs, singuli dictorum Geniorum alliciendi, coniurandi, & in statuas compingendi sint. Item quibus instrumentis, aut supellectile in sacris uti, quæ ex materia statuas illas certis in locis *τετρησμεναι*, quas *σαχοια* Græci vocant, construere debebant, ut rebus Geniorum proprietatibus *πρὸς τὴν αἰαλογίαν* adaptatis allekti, vocitantibus Magis faciliùs obsequantur.

Tertiò quibus amuletis, phylacterijs, periaptis, ad malorum omnium auerruncationem, felicitatemque consequendam cum publicè, tum privatim quisque illorum Geniorum colendus sit & inuocandus. Quæ omnia sub artificiosa symbolorum architectura hoc in Obelisco proposita continentur: quorum aliqua eximia in naturali Philosophia ac Theologia Veterum pandunt mysteria; alia Magicis & superstitiosis artibus inuoluta, utpote Dæmonibus occultè sese eorum operationibus immiscen-
tibus, cœcis mentibus fenestram passim ad omnem impietatem, iterque ad totius perditionis præcipitium aperuere. Quæ tamen omnia eâ cautelâ & circumspèctione a nobis explicabuntur, ut nec scandalo tene-rioribus mentibus hæc nostra interpretatio esse possit, nec præferendis curiosisque ingenijs antiquorum Magiam addiscendi detur occasio.

Quin

Ritus & cœ-
remoniæ qui-
bus placandi.

Ratio figura-
rum magica-
rum.

Ratio amule-
torum & phy-
lacteriorum
quibus colen-
di.

Diabolus se
miscuit Ma-
giæ naturali.

Authoris sco-
pus in Obe-
lisci inter-
pretandis.

Quin potius futurum speramus, ut sicuti huius, ita omnium aliorum Obeliscorum, quorum enodationem molimur, ope, utpote arcanis Ægyptiacæ, Pythagoricæ, Platoniciæ, Chaldaicæ, Persicæ Theologiæ penetralibus reclusis, Antiquorumque detectis ac refutatis superstitionibus, omnes nostri temporis artium suspectarum, totiusque *ματαιότητις* officinæ, fraudibus & imposturâ Dæmonum ostensâ, suapte sponte corruant. Atque hic noster primarius finis & scopus in hoc Opere censendus est.

CAPUT IV.

Brevis quatuor primorum & principalium Obelisci Systematum interpretatio.

Finis & intentio Obelisci greci.

ANte omnia sciendum est, finem & intentionem eorum, qui hunc Obeliscum erexere, fuisse duplicem. Prima fuit, ut hisce profundissimæ sapientiæ suæ apud posteros relinquerent veluti *μνημόσυλον*, ac solertium animorum *τοκμήριον* quoddam, totamque posteritatem in primæ Sapientiæ admirationem deducerent.

Altera intentio fuit, ut hac veluti prophylacticâ quâdam imagine ab eo loco vel regione, in qua erectus erat, omnia sinistra & infortunata auerruncarent; quod quidem fiebat vel attractione Geniorum Mundi bonorum, vel fugatione noxiorum, quos bonis rectâ oppositos credebant, Geniorum.

Genij 48
Mundi sub figura 48 stellarum.
Asterismi 48 in Obelisco Barberino.

Præcipui naturæ præsidēs

Quo præsupposito explicationem Obelisci felicibus auspicijs agredimur. Ac primò quidem in fronte Obelisci supremo loco sese offerunt 48 stellæ *πενταγωνοειδές* seu quinqueradiales, eâ proportionem lateribus incisæ, ut latera singula earum comprehendant 12. Quo hieroglyphico schemate antiqua sapientia indigitat 48 vultus, qui 48 cœli vultibus, seu Asterismorum imaginibus (nam, teste Haly Rhodan, Ægyptiorum antiqui Astrologi tot in Mundo cœlesti vultus, quot in Elementari entium gradus sunt, ceu vultus terrestres cœlestibus substantes, describere) *ὁμοῦ καὶ ἑκαστοῦ* respondent. Quorum omnium proprietates, officia, actiones, influxus, rationes mysticas, & cur cuique stellæ quinque radios attribuerint, fusè tùm dicemus, cùm particularem singularum notarum declarationem pandemus; nunc ea tantùm obiter indicasse sufficiat. Atque hi sunt 48 Genij præcipui totius naturæ præsidēs, in quatuor veluti *δωδεκάδες* culpatim eâ ratione ordinati, ut singulæ Geniorum *δωδεκάδες* singulis Mundi partibus & Elementis subiectis, iuxta analogiam proprietatum vtriusque communium, aptè respondeant.

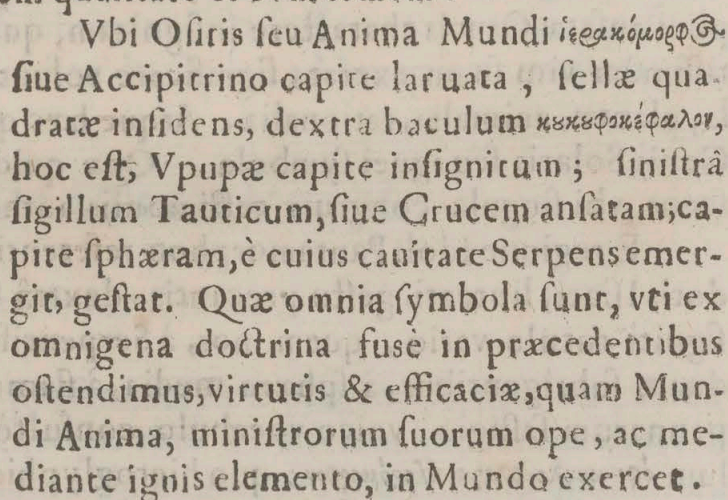
Schematismi hieroglyphici quatuor elementorum.

Porro cùm Mundi anima *πνεῦμα* per astra seu Genios cœlestes in inferiora agere non possit sine medio; sub ipsis stellis, quæ Geniorum symbola diximus, Ægyptij immediatè schematismos hieroglyphicos quatuor primarum naturarum, seu, Elementorum, è quibus quicquid in Mundo Sensibili est, componitur, quæque sunt veluti prima obiecta, subiecta-

SCHEMATICUS

Genius Ignis.

Vbi Oloris seu Anima Mundi *μεταμορφω*
 Sue Accipitrino capite, lingua, felle qua

Ac per Accipitrem quidem, auens igneis oculis coruscant, celerem, viuacem, ardui præcelsique volatus, singulas ignis ram cœle-

καταφορέ-
φωλου.

Quid per an-
satam Crucē.

Myſteria
grandia Cru-
cis anſatz.

sterio-

steriosissimum, eumque vim præ cæteris maximam, cum ad Genios bonos alliciendos, tum ad fascinandos malos, obtinere arbitrabantur: hinc salutis symbolum, fascinum maximum, monogramma Phta, alijsque nominibus insignientes, in omnibus Obeliscis, statuis, tabulis, insculptum ponebant. Tempus me deficeret, si omnia huius characteris mysteria modò declarare vellem; quare qui plura desiderabit, consulat Obeliscum Pamphilium, in quo de eo integro tractatu, & Cap. 5. Prodro-
mi nostri Copti seu Ægyptiaci, ubi pariter multis de eo egimus. Nunc ad institutum nostrum reuertamur. Per circulum porro, è cuius profundo Serpens emergit, vim illam diuinam rerum conseruatricem ubique latentem, seu spiritum vitali calore intus cuncta alentem, & magno se corpore miscentem, innuunt. Per sedem quadratam, constantiam actionum indeficientem in omnibus denotant; per sedis verò basin quintuplici ansatæ Crucis caractere insignitam, quinque subiecta, in quæ potissimum vim suam exerat, significare volunt: quæ sunt lapides, metalla, plantæ, animalia, rationalia. Atque hæc quoad Animæ Mundi, siue Genij Solaris seu ignei symbola. Quæ quidem omnia clariùs innotescunt, ubi singula congruis testimonijs authoritatibusque stabilientur.

Quid per
circulum in
capite Idoli.

Quid per se-
dem quadra-
tam.

Sacerdos Isia-
cus linteatus.

Tutulus
ὄφι-κυνελο-
φλογο-πτε-
ρόμορφος.

Lineus habi-
tus quid de-
notet.
Scantis ac
precantis
situs quid de-
notet.

Tutulus quid
significet.

E regione Idoli Pantamorphon referentis, sese offert figura Sacerdotis Isiaci, linteati, gestu precantis, dextrâ statuunculam tenentis, & insigniti tutulo vario, quem nos, à Serpentibus hinc inde ceruicem arduam subrigentibus, à sphaera media, à flamma vtrinque euentilata, & pennarum fastigio, vnico vocabulo consultò nominare voluimus tutulum ὄφι-κυνελο-φλογο-πτερόμορφον; quo hieroglyphico schemate nihil aliud denotatur, nisi ratio sacrificiorum, quæ Sacerdotes & Hieromantæ ad Solares & igneos, sicut omnes alios, Genios placandos, alliciendosque, in adytis suis varijs cæremonijs ritibusque, vti iam sæpius dictum est, peragere solebant. Ac per lineum quidem habitum, summam eorum, qui sacris præesse debebant, puritatem ad placationem Deorum requisitam, denotant. Per stantis verò & precantis situm, seriam & constantem, deuotamque in sacris obeundis voluntatem. Per statuunculam verò homunculi adorantis specie, quam manibus gestatam Genio Pantamorpho è regione confidenti quasi offerre videtur, denotatur, quomodo, aut quibus cæremonijs, aut quarum rerum commistione imagines & statux τεῖχρ-μορφαί, siue in alios vsus conducentes, construendæ sint, aut Genio præsentandæ, vt spiritu animata diuino vim impofterum obtineant contra malorum incurfus prophylacticam; de quibus omnibus Magiam hieroglyphicam consule. Tutulus autem quem capite sustentat, ὄφι-κυνελο-φλογο-πτερόμορφος, indicat proprietates Animæ Mundi, seu virtutes, quas cognitæ habere oportet, vt ijs rebus αἰελλόγως adaptatis sacrificuli Deos faciliùs alliciant; & ideo capiti imponitur Sacerdotum, ad innuendum sacrificia huiusmodi ratione & intelligentia perficienda; nihil enim Dijs magis placere credebant, quàm totius mentis & intellectus ad Deos cognoscendos, honorandos, sibi que quouis modo vniendos seriam & constantem applicationem; cuius actionis veluti symbolum erat, vti diximus,

mus, titulus ille multiformis. Ac per circulum quidem, seu Orbem medium immensam diuinitatis maiestatem; per flammam, vini peruadendi subtilem; per Serpentes, vitalem fecunditatem; per pennas, in succursu promptitudinem, in agendo celeritatem, in dignitate denique supremam excellentiam, veluti tacitam quendam hymnodiam confitentes signabant. Columna denique cupella ignis media Osiridem inter & Sacerdotem Isiacum, sacrificia significat igneo Genio fieri solita, sine igne nequaquam perficienda; delectatur enim eo Genius ignis tanquam re confimili, sicuti omnibus alijs rebus ipsi analogis, ut ante insinuauimus.

Circulus.
Flamma.
Serpens.
Pennæ.

Columna cū
cupella ignis.

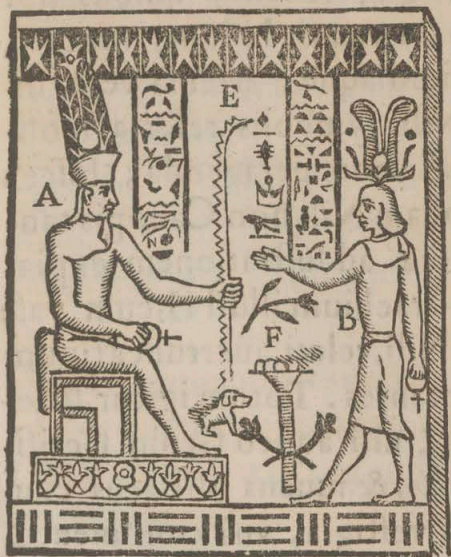
Est igitur totum hoc schema nihil aliud, nisi sacrorum Solari seu Genio igneo fieri solitorum arcana per hieroglyphica symbola repræsentatio, quod primo loco veluti epigraphen quandam, quæ quid in sequenti hieroglyphicorum Syntagmate contineretur, indicarent, ingeniose posuerunt. Sed hæc de præsentis schemate dicta sufficiant; quarum expositio- num authoritates cum passim hoc in Opere adduxerimus, reiterandas non duxi.

SCHEMATISMVS II.

Aëreus Genius.

Porrò secundum schema præsens, respicit plagam Orientalem, aëreo Genio analogam, continetque ritus & cœremonias, quibus in sacris eorum aëreus Genius placandus alliciendusque. Ac Idolum quidem seu imaginem Numinis aërei refert homo A, quadratæ sedi insidens, titulo *κεκροτὴρ οὐρανός*, hoc est, ex circulo & pennarum fastigio constante insignitus; tenet autem dextrâ ansatam Crucem, læuâ thyrsum lini.

B
Secundum
schema est
repræsentatio
rituum aëreo
genio facien-
dorum.

Ac per hominem insidentem sedi quadratæ, ac titulo pennato insignem, indicatur Genius aëreus; titulus pennatus eius in aërem dominium, circulus eum Vniuersi fulcimentum esse denotat. Per thyrsum lini aër quoque denotatur, habet enim florem cœruleum aëri similem, teste Plutarcho. Multa alia egregia in hoc thyrso lini mysteria considerabant, quæ alibi explicabimus. Quare ad Sacerdotis Isiaci B symbola nos conuertamus. Tenet ipse manu sinistrâ ansatam Crucem, ad facilius propitiandum Numen; dextrâ gestat phallum oculatum Osiridis, fascinum illud præpotens in nullis

Lini mysteria

Phallus oculatus.

Mensa sacra

non sacris adhibitum, quo Osiridem Pantamorphum moueri credebant, ad mala auerruncanda, ut ab alijs rebus, ita ab aëre, quæ à Typhonij spiritibus ei immitti solebant. Per mensam P denique, in qua præter oua, lecythi quoque cum ramo oleæ posita videntur, significant,

Nn

aëreo

Ouum quid
referat?

Olea.
Lecythi.

Flos loti quid

aëreo Genio non sacrificandum nisi rebus aëreæ naturæ; gaudet enim
ijs Genius aëreus, veluti rebus sibi analogis. Ouum enim præterquam
quod aëreæ substantiæ sit, aëris quoque sphæram perfectè æmulatur, &
quasi semen est aërearum animantium. Oleam quoque aëream esse notius
est, quàm ut dici debeat. Lecythi verò seu vasa oleo plena adhibebantur
in sacris cœremonijs, vel in lampadum accensarum, vel in Idolorum eo
perlinendorum vsum. Flos verò loti columnam mensæ ambiens signifi-
cat, sacrificia ad exemplar naturæ peragenda. Quæ omnia fusè & variè
suis locis demonstrata sunt. Quare hæc de secundo Systemate sufficiant.

SCHEMATISMVS III.

Aquæ Genius.

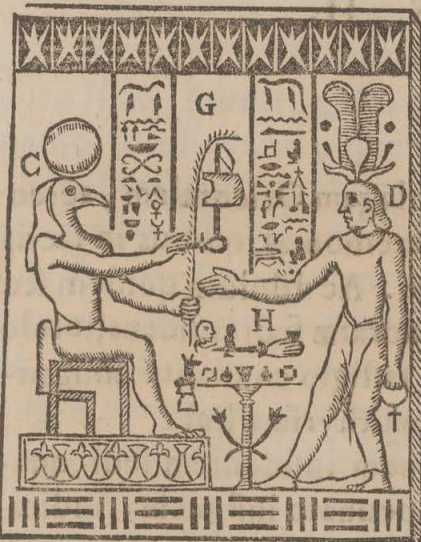
Schemarituū
aqueo genio
perficiendorū
rationem de-
clarans.

Ibis.
Sextilis Luna

Thyrus Ni-
loticus.
Rana.

Vas Niloticū
Baridis malus

Mensa sacra.

Brachium
Osiridis.

Tertius schematismus in Obelisco signatus litera C, respiciens pla-
gam Occidentalem humidam frigidam, rituum aqueo seu Lunari
Genio faciendorum rationem demonstrat. Eius symbola sunt Ibimorpha facies (Ibis
enim avis Nilotica) sextilis Lunæ cornua, capite fulciens, quibus in aquam ostenditur
dicti Genij dominium, quæ iuncus Niloti-
cus confirmat cum rana stagnantis Nili filia,
quorum mysteria omnia cum in præcedenti-
bus exposita sint, prætergredimur; quare
ijs relictis ad Sacerdotem Isiacum D progre-
diamur. Est is fœmineo habitu indutus, ma-
nu dextrâ vas Niloticum, cum malo & velo
Baridis sacri nauigij, tenens; quibus sibi
prosperari volebant aquas, Nilum, ventos,
nauigationem, similiaque. Mensa verò in-
termedia Canopis, vasis Niloticis, alijsque Nili symbolis referta mon-
strat, Genio aqueo sacrificia sine liquore Nili non peragenda; hisce
enim eum trahi putabant. Hinc sacram lympham Nili non Canopis tan-
tùm, sed & alijs vasis inclusam singuli domi suæ ad lustrationem expia-
tionemque, teste Plutarcho, tenebant. Hinc brachium illud H, cum vase
quod manu tenet, Mensæ impositum ad ripas Nili, veluti auerruncatium
ponebant, Osiridis brachium symbolicè denotantes. Totum igitur sche-
ma hoc hieroglyphicum nihil aliud significat, nisi aqueo Genio sacrifi-
candi rationem. Quod & Ibis, & Luna sextilis, & iuncus Niliacus cum
rana, & vas Niliacum, & Baridis sacre navis vestigia, vnà cum mensa
Canopis, sympulis, alijsque vasis referta, testantur. Lector figuram hanc
in Obelisco incisam, omnia exactiùs exprimentem consulat; quæ pri-
mum locum A B in primo latere occupat. In hoc enim schemate scul-
ptoris incuriâ nonnulla omissa sunt.

SCHE-

SCHEMATISMVS IV.

Terræ Genius.

Quartus schematismus respiciens plagam Septentrionalem in Obelisco sequitur, & monstrat, quibus ritibus, aut quarum rerum exhibitione Genius terræ, seu Isis attrahenda sit. Schematismum sequentem, cum in Obelisco nostro media ex parte abrasus sit, ex tabula Bembina depromentes mutuati sumus, & est media figura in

tabula Bembina, quæ hoc loco refert Isidem Genium terræ, seu magnam Matrem; quæ omnia indicantur per calathum capiti impositum cum spicis, & tutulo floreo, & cornibus bouinis. Item per mammam turgentem; est enim Isis apud Ægyptios idem quod terra, teste Plutarcho. Ei spicarum & agriculturæ tribuitur inuentio; quæ aptè per calathum spicatum, & Taurina cornua, significantur. Mamma turgens ostendit eam rerum omnium nutricem. Atque hæc quoad symbola Genij terræ, quæ in dicta tabula fusiùs explicata sunt.

Schema terra
sacrificandi
rationem
proponens.
Isis Genius
terræ.

Symbola eius
calathus spi-
catus, & cor-
nua bouis.

Monogram-
mata Phta, &
M&D.

Habitus fœ-
mineus Sa-
cerdotum.

Sacerdos verò fœmineo habitu manu dextrâ tenet monogrammata, quæ sunt Phta & M&D: illo significant Animam Mundi; hoc terræ Genium, seu ipsam terram; referunt autem actiones Phta in terram. Porro quid tutulus ille polymorphus, quid Crux, sedes, aliaque symbola significant, iam sæpe dictum est. Hoc vnicum benè notandum, per habitum fœmineum Sacerdotum significari Elementa fœminina, per masculinum masculina. Hinc ob dictam causam Sacerdotes igneo & aëreo Genio sacrificantes masculo indumento vestiuntur; aqueo verò & terrestri, fœmineo; sunt enim illa Elementa masculina, hæc fœminina. Ex quo patet, quàm nihil in huiusmodi hieroglyphicis Syntagmatis Sacerdotes sine mysterio posuerint. Atque hæc sunt quæ in hisce quatuor schematis breuiter explicanda censuimus.

CAPVT V.

Interpretatio primi lateris Meridionalis.

NOta Lector, ordinem laterum in hoc Obelisco non se consequi, prout in Obelisco ordine incisi sunt, vitio Calcographi; sed iuxta numeros I. II. III. IV. pyramidij lateribus incisos. Ita ut primum latus huius Obelisci, non primum, sed tertium esse censeatur, prout inscriptio docet: *Latus primum meridionale*: De quibus primò te cer-

Laterum
ordo in Obe-
lisco Barberi-
no.

tiorem reddere volui, ne primo Obelisci intuitu confundereris.

Primum itaque latus huius Obelisci meridionale, est vitæ, caloris, & totius humoris principium, prout primus Hierogrammatismus AB, suprâ expositus, sat superque suis appropriatis symbolis demonstrat. Post quem deinceps latus in duas columnas, vti & omnia cœtera latera, diuiduntur; quorum explicationem iam molimur, à columna C disceptationis nostræ initium ducturi.

NOTA

In lateris primi Meridionalis schemata, quæ stationes Deorum Meridionalium continent.

Latus primus
Meridionale
Obel. Barberini.

Explicat stationes 48.
Deorum, earumque effectus.

Genij sex in qualibet columna Obel. Barber.

EXplicat hoc latus stationes Deorum, qui influunt in bonum agriculturæ, iuxta physicum, mysticum, & anagogicum sensum intelligendæ; & quibus cœremoniis attrahendi sint, & placandi in utilitatem hominum; item quos effectus operentur in inferioribus Mundis. Sex autem in qualibet columna exhibentur Genij, quibus ad dictum bonum consequendum honorem cultumque summo studio & cura exhibebant, Omphræ, Isi, Api, Momphræ, Nephræ, Horo, seu Harpocrati, vti ex interpretatione patebit.

C
Palæ duæ, figura humana statera & radius mensuræ tenent.

In prima itaque columna, è regione C, spectantur duæ palæ, agriculturæ instrumenta, vnâ cum figura humana vnâ manu stateram, alterâ radius mensuræ tenente, & Numen denotat, quod Omphræ vocant, teste Plutarcho, & erat beneficium Numen, quod vnicuique iuxta leges iustitiæ, quod suum erat, tribuere credebant, cuius symbola sunt, statera & radius mensuræ; cuius festum celebrant mense Paophi, hoc enim mense post inundationem Nili huius Numinis maxime beneficia recognoscebant, vt proinde non incongruè illud inter Zodiaci duodecim signorum Præsides vnum adnumerarint; de quo fusè egimus in Astrologia, & in anni Sothiaci descriptione, ad quam Lectorem remittimus.

§ I.

Columna prima lateris primi Obel. Barber.

Columna prima, lateris primi expositio, & continet stationes Geniorum Omphræ, Ammonis, Osiris, Anubis, Momphræ bonorum terrenorum affluxu secundas.

Agriculturæ Genus.

PRimâ itaq; figurâ per duas palas, & Omphram statera & radiomen-
C sorio instructum nihil aliud indicatur, quàm agriculturæ Genus bonorum terrenorum affluxum præstans, hylæisque mundis omnia ad mensuram & iustitiæ æquitatem commensurans. Hic est, qui damna-

Ty-

Plutarchus.
Deorum oc-
cultus pro-
gressus per ve-
stigia indica-
tur.
Arura, & vās
Niloticum.

Figurae liti-
rarum F, G,
H, I, K, L.

Septum in
quo aleban-
tur boues sa-
cri.
Plinius.
Herodotus.

Nilotici; quibus indicatur, occulto Deorum memoratorum progressu agrorum influxum promoueri, vitam concedi, catenam phylacterio Nilotico obtineri. Occultum verò Deorum progressum per humana vestigia signari, Plutarchus docet, qui Isidem nil aliud quàm prudentem naturæ progressum dicit notare, cui & ideo semper duo pedum vestigia, vti ex varijs Romanis superstitionibus marmoribus clarè patet, addebantur. Agrum autem, seu *τὸ ἀγρὸν*, per quadrangulū signari, docet Horus l. i. c. 3. vas verò Niloticum appendiculo ligatum, notat phylacterium Nilotico Numini propitiando aptum; hinc, vti Plutarchus ait, in pompa Isidis, vas aquarium præcedebat, cuius & figuram Sacerdotes manibus, collo, pectori affigebant. Sed hæc, & reliqua symbola passim alibi exposita sunt. Sequuntur sequentia symbola, vbi Isis denuo velata quasi sedentis positu binis sceptris & pala spectatur, quam tres termini cum sceptro incuruo, & Scarabæo sequuntur; infra quem cycloides, quadratum, Serpens, posterior pars Leonis; è cuius regione manus cum Capreolo vitis, quam sequitur Serpens, & *χιασμός* siue decussata Crux, Cornucopiæ, Coturnix inter duas pennas, quam tres termini cum binis pedibus globum, alatum fulcientibus, cum vasis, segmentis, globis, Hydroschemate, Serpente, manu extensâ, pennâ, capite Hori sequuntur: quorum symbolorum hæc est interpretatio. Isis duplici dominio potens, frugifera Mundorum influxum per Solis dominatoris cursum annum accipiens, beneficium vitalis roboris augmentum in quadrifidam terræ faciem dispertit Cornucopiæ, dispulsâ Coturnice infesta bebonia, supremi Numinis ductu per alatum globum pedibus præpositum aptè signati, Mundis hylæis, & receptaculis eius vitalem humorem confert, cuius beneficio resuscitatur Horus, id est, Mundus Sensibilis. Sequuntur deinde inter literas K & L, stationes Momphtæ, Isiaci septi custos, & Apidum Soli & Lunæ consecratorum, de quibus copiosè egimus fol. 258. Obelisci Pamphili, quem consule. Quatuor verò pilas è regione Momphtæ thalamum vocant, teste Plinio, & nil erat nisi septum, in quo alebantur, teste Herodoto in Euterpe, sacri Boues, auguria populorum. Sed hæc omnia fusè tractata vide citato loco. Horum Bouum prior Solem siue Osirin, alter Lunam seu Isin (ex quorum cultu variæ diuinationes instituebantur de anni tribus stationibus, vti tres termini notant) significant: his cœlestes influxus, craterisque defluxum concatenari credebant, vti symbola intermedia ostendunt, sc. catena cycloide inclusa cum vicina crateris figura, quo influxus septi sacri præses in humidam substantiam, & in quadripartitam Mundi faciem, occulto motu dispertiebatur catenarum humidæ substantiæ dominator, X Vniuersum seu quatuor Mundi partes; figura ingeniculata ipso corporis gestu Momphta Numen, pes occultum Numinis motum exprimit, vas infrapositum Momphtæ humidam substantiam, duæ catenæ humidum superius inferiori connectunt; M sceptrum cui M impositum vides, sceptrum Momphtæ vocatur; de N quorum mystica significatione cum aliàs dictum sit, non immorabor. Potest & per figuram ingeniculatam intelligi ritus Sacerdotum, quo in-

ady-

adyti, Momphre Apidum custodes adolebant contra noxiam Typhoniam vim; quæ aptè per Crocodilos, qui inter N & M. spectantur, notantur; septem enim diebus Sacerdotes Apidis solennitati insiliebant, quos Natales Apis vocabant, quâ durante nulla vis Typhonia nocendi locum habebat; & cum Crocodilos Typhonis genuinum ectypon crederent, hinc fiebat ut Crocodili nullum hoc tempore damnum inferrent mortalibus, sed quasi mansueta, sacras fauissas accedebant, uti figura ostendit, inde aquam lingentes, quasi diei cultui vltro subscribentes. Sed audiamus Plinium l. 8. c. 46. *Sunt, inquit, Apidi delubra gemina, quos thalamos vocant, auguria populorum; alterum intrasse letum est, in altero dira portendit; responsa priuatis dat, è manu consulentium cibum capiendo; Germanici Caesaris manum auersatus est, haud multò post extincti; cætero secretus, cum se proripuit in cætus, incedit submoto licitorum, grexque puerorum comitatur carmen honori eius canentium, intelligere videtur & adorari velle; hi greges repente lymphati futura præcunt &c. aureamq; pateram argenteamq; in loco, quæ phiala dicitur, mergentes diebus, quos habet Natales Apis; septem hi sunt, mirumq; neminem per eos à Crocodilis attingi, octauo post horam diei sextam redire bellæ feritatem.* Quæ & hisce verbis confirmat Carystus de festis Egyptiorum: *Εν γενεθλίῳ τῷ Ἀπίδος. παρὶ τοῦ κροκοδείλου ἐν τῇ Αἰγύπτῳ παραίνεσις, καὶ μηδὲν ἰσχυρὸν τὸ πολὺ μὴ θανατῶσθαι τοὺς βανδὲς εἰ μὴ ἐν ταῖς ταῖς ἡμέραις.* Ferunt in Egypto Natalijs diebus Apidis omnes Crocodilos mansuescere, neque ullus sacram piscinam lingit, nisi hisce diebus. Scitè itaque stationi Apidis stationem Typhoniam per Crocodilos indicatam hoc loco subiungunt, mysticè & anagogicè innuentes, tantam cultus Numinum, quæ sub figura Boum colebant, excellentiam esse, tantam energiam, ut nulla in Mundo violentia adeo truculenta reperiri possit, quam Sacerdotes cultorum Numinum ope freti, non doment, & perfectò dominio subiugent; quod appictum sceptrum satis ostendit, dominij in eos symbolum. Erat id sceptrum ex arundine, à qua naturali antipathiâ, uti Theophrastus refert, dissident Crocodili, & vel ad eorundem stridorem sistuntur. Dictis itaque diebus Api destinatis non Crocodili tantum mansuescunt, sed & Cornix Typhonia crocitare desinit, potenti hâc Deorum catenâ & dominio profligata, quæ symbola catenæ, sceptri, Cornicis cum penna è regione N lueulenter ostendunt. Hinc Sacerdotes hisce diebus sacra beneficiis hisce Numinibus, quæ per duo brachia notantur, in adytis celebrantes, nudi, brachijs in formam Crucis conformatis, ad ansatam Crucem exprimendam, incedunt, uti figura ostendit; his enim ritibus cœlestes catenæ influxus, humoremque vitalem in inferiorem quoque Mundi partem, cui Nephte præest, deriuant; hisce dispulsâ Noctuâ ab humore vitali, attrahitur occultus dictorum Numinum per duodecim Mundi portas ingressus; quæ omnia pulchrè sanè per Noctuam & hydro-ophioschema, & P fune cum quadrangulo in duodecim partes diuiso, cui bini pedes duplicati subduntur, è regione P, indicantur. Cætera symbola quæ è regione literarum Q R S T interijciuntur, cum iam nota, & sæpius exposita, R sint, non repero, cum ritus indicent Sacerdotum, & effectus in quadri-

Apidis solennitas à Sacerdotibus Egyptijs celebrata.

Plinius. Apidis delubra.

Apidis solennitatibus Crocodili mansuescunt.

Arundinem crocodili auersantur.

fido

T fido Mundo, in aquis, aëre, terra, eiusque vegetabili natura, ex cultu
V consequentes; è regione V baculus Momphtæ comparet, & eiusdem sta-
 tua ingeniculata cum modio in capite, & cum Leonis anteriori parte; ac
X robur & dominium summum ostendunt, cui & Sacerdotes thyrsis in for-
 mam nominis eius adaptatis, uti litera X monstrat, sacra faciunt hanc sta-
 tione; reliqua symbola effectus quoque ex hoc ritu consequentes de-
 monstrant.

§ II.

Columnæ se-
 cundæ lateris
 primi Obel.
 Barberini.

*Secunda columna lateris primi Australis, eiusque
 interpretatio.*

Geniorum
 sex tutelariū
 sacrificia apta

Tutelares sex
 eorumque
 nomina.

I. Statio. Tutel-
 aris œcono-
 miæ sper-
 maticæ.

Figurarum
 literæ C
 explicatio.

Baeth idem
 quod Acci-
 piter seu
 Tautus vide
 Horus l. i. c. 7

Psellus.

Exhibentur in hac columna sex tutelarium Geniorum Præsidum
 sacrificia, & ritus ijs placandis necessarij, effectusque inde conse-
 quentes. Primus est tutelaris œconomiae spermaticæ; secundus est
 Mercurius, naturæ vegetabilis custos; tertius est polymorphus Dæmon;
 quartus terrestris Elementi custos; quintus Momphto-Ammoniae œco-
 nomiae servator; sextus Anubici regiminis substitutus; quæ omnia sic se
 habere, ex interpretatione elucescet.

CIn prima itaque secundæ columnæ facie, è regione C, comparent
 ex symbolis Capreolus vitis cum catena, cui subditur phallus ocula-
 tus, & figura genuflexa veluti orans, quam sequitur mitratus Genius
 flagello munitus. Quibus quidem symbolis nihil aliud nisi spermaticæ
 naturæ præsidium, quæ in germinibus maximè elucescit, indicatur. Per
 Capreolum vitis cum binis Rhomboidibus novella agrorum germina, per
 oculum & phallum oculatum supremi Numinis de successiva rerum sæ-
 cunda generatione, providentia; per figuram ingeniculatam, supplicatio
 Sacerdotum ad eandem prosperandam; per mitratam denique & flagel-
 lo minitantem figuram Genius totius πολυγονίας præses, indicatur, qui hanc
 parte sedem stationemque sibi fixit. Sequentia symbola Elementa, quo-
 rum fecunditati præest, indicant: per hydroschema aquam, per duos
 Scalenos geneticos cum intermedio globo, virtutem geneticam siue sper-
 maticam Mundo insitam; per duas pennas denique aërem notant,
 qui omnia quæ in Nilo sunt, in virtute sceptri Momphtæ vitæ lar-
 gitoris, vique temonis Canub, & pennæ Baeth administrat. quæ toti-
 dem quatuor symbolis ordine positus indicantur. Sacerdotes verò ad di-
 ctum Genium deuinciendum nudi, expansis brachijs, ut figura è regione

Demonstrat, Tauticam Crucem effigiando, beneficam duorum recensito-
 rum Numinum vim, & τῶν σαρωτικῶν, id est, eorundem catenā, ut Psellus do-
 cet, sollicitabant; & sic cœlestis Osiris beneficā vim in cœlestē & vitalem
 humorem, diuiniq; prouisione oculi in hylæum cornucopiæ deriuabant;

F quæ pulchrè sanè per symbola è regione F indicantur. Per cycloidem,
 hydroschema, & Serpentem, cœlestis vitalisque liquor; per oculum
 cum

cum globo, diuina in Mundo prouidentia, per figuram cornucopiæ, affluxus rerum elementarium signatur. Nota hoc loco, uti alibi monuimus, cornucopiæ hoc triplici modo ab Ægyptijs depingi. Quando depingitur cum quatuor quadratulis illius orificio impositis, uti hic, tunc significat Elementarium rerum affluxum, quæ ideo hylæum appellauimus; quando verò septem quadratulis notatur, tunc denotat affluxum rerum cœlestem per septem planetas causatum; quando denique duodecim quadratulis notatur, tunc duodecim signorum Zodiaci affluxum indicat, ut alibi dictum est. Sequitur deinde inter F & G Serpens cum pueri veluti vittati figura, Capreolus cum globo superposito & penna. Per Serpentem spiritus vitæ, per puerum vittatum Horus, qui nullibi non per pueri figuram indicatur; per globum & Capreolum, Mundus vegetabilium, per pennam motus indigitatur, quasi diceretur; virtute Sacerdotum *ἱερέων* Horum, id est, Mundum sensibilem, (sic enim eum Plutarchus appellat) generatione vegetabilium quasi continuò reuiuenscere, per vitalem vim Vniuerso, quæ per Serpentes & Crucem seu *σταυρόν*, aut decussim notatur, infusam. Sequuntur duo pedes è regione G vnà cum Noctua; Hori enim occulto per vniuersas Mundi semitas procedentis motu, Typhonia Noctua veluti ad diuinitatis præsentiam, per globum indicatæ, dispellitur; vitalis liquor, per aquæ & Serpentis figuram notatus, inferioribus Mundis per supernum in inferiora influxum, quem Tauticus character notat, per Osirin obtinetur; quemque Typhonix Noctux aduersa vis, penitus extinctum cupit, illum supremum Numen,

Cornucopia
tribus modis
pingitur ab
Ægyptijs
Primus mo-
dus.

Secundus
modus.
Tertius mo-
dus.

F
G

Plutarchus.

vnun rerum omnium principium, quod per globum & vnitatem I notatur, restituit a Sacerdotibus ritibus solitis attractum; quæ per figuram humanam, Serpentem, & manum extensam innuuntur, ita ut figura humana ritus Sacerdotum; Serpens vitam, ut iam innumeris locis diximus; manus extensa, beneficam vim signet.

Genius
Mercurialis.
II. Statio
Genij
Mercurialis.

Sequitur iam statio Genij Mercurialis seu Hermetis in Ibidem transformati, Typhonis *ὑπὸ τῆς*, qui per Noctuam indicatur, ut iam sæpe diximus. Ibis insistit prothyrao, vnà cum tripode triangulato, & cucurbita è regione L. Subsequentur Sacerdos cum hydroschemate, thyrafo papyraceo, penna Accipitris, aure Bouis, cycloide, & è regione K, calathio, sceptro alato, tribus terminis: quæ ut intelligantur, paulò altius ordiri visum est.

K
L

In delubri Mercurij, quem Ibis exprimit cirrata, prothyrao seu vestibulo, quod per tres trabes indicatur, ponebantur tripus mysticus, in quo cucurbitæ, ad obtestandum triforme Numen Hemphtha, offerebantur, quæ obtestationes seu adiurationes paulò post sequentibus symbolis indicabantur, siquidem festis Mercurio dicatis Sacerdotes conueniebant, tripodem statuantes cum cucurbitis. ita Pausanias: *Ἐν τῷ τῆς Ἑρμοῦ πρὸς τοὺς εἰσόδους τοῦ ἱεροῦ τὸν τριπόδα καὶ τὸν κύβητα, καὶ σπονδίας ἀποσφίγγοντες ἐτύχον. In vestibulo Mercurij solennia celebrantes tripodem ponebant, & cucurbitas offerebant. Tripodis figura, ut apparet, erat efformata ex globo, cuius trina sustentacula trian-*

Tripus mysti-
cus in delu-
bris Mercu-
rij, cum cu-
curbitis.

Pausanias.

Tripodis sacri
Figura.
Circulus &
triangula quo-
rum Deorum
symbola.

Cucurbita
cur Mercurio
oblata.

Abenaphius.

Noctua quid
significet
apud Aegy-
ptios.

Prothyraeum
Mercuriale.

Ritus & ce-
remonia Sa-
cerdotum ad
placandos
Genios.

gulis effigiebantur. Quibus quidem nihil aliud indicabatur nisi supre-
mum & inuisibile triforme Numen, Idæis factum: nam uti in Obelisco
Pamphilio exposuimus, erat globus diuini Numinis, & supremæ causæ
causarum, in æterna unitatis suæ abyssu absconditi symbolum; triangu-
lum verò diuinitatis ad extra se diffundentis, uti & triangula trino ordine
in modum radiorum diffusa, omnium rerum ad æternum exemplar con-
formatarum, quæ ex centro globi in omnem rerum creatarum ambitum
distenduntur, symbolum erant; cuius sicuti in inferiori Mundo cucur-
bita, in cuius meditullio semina trino ordine distensa cernuntur, index
erat, ita sanè aptum ad occulta mysteria per hunc tripodem significan-
dum, symbolum assumpserunt. Cum præterea cucurbita Mercurialis
naturæ sit, non sine ratione eam Mercurio triformis Numinis interpreti,
prout analogica eius ratio suadebat, dedicandam statuerunt. Tribus
triangulorum connexorum seriebus tripus constabat, quibus sideri &
elementaris Mundi connexionem in catenarum formam à Deo supremo,
archetypo Mundo, causarum causa deductam, è cuius quoque centro
deducebantur, notabant; quibus unicuique suum fatum destinabatur,
cuius preco & interpret Mercurius, Mercurij verò nuncia Noctua repu-
tabatur, quam Prodromam Hemphtha, & faustorum aduersorumque an-
nunciatricem Abenaphius dicit lib. de religione Aegyptiorum his ver-
bis:

قالوا ان الهامة هي ميسرة همظا الالهة الذي عندهم الاهوت اولي وصدقوا ان
في تبشر كل ما مستقبلي على بني الناس

Dixerunt Aegyptij, quod Noctua est annunciatrix Hemphtha Dei ipsorum,
quæ est Deitas prima apud ipsos, & credebant quod annunciatet omnia, quæ
euentura essent supra filios hominum. Aegyptij itaque non tantum per No-
ctuam aduersi Numinis operationes indicabant, sed Hemphtha, id est,
vniuersalis providentiæ nomen & Numen, quæ Noctuam, id est, nun-
cium suum ad homines certis temporibus mitteret, iisque per eam futu-
ra significaret, de sinistris euentibus præmoneret, & quid instante quâ-
dam calamitate prudenter agendum esset, suo cantu doceret; sapientiam
verò, cuius Mercurius præses est, quæ per Noctuam quoque indicatur,
unicam esse iudicabant, quæ omnibus sinistris euentibus occurrere resi-
stereque possit.

In hoc itaque prothyrao Mercuriali, quod ante Mercurij delubra
passim spectabatur, mysticè per trium trabium interstitium, & tripode
adornatum, Sacerdotes ex Mercurio diuinæ voluntatis interprete, varia
circa futura diuinabant; prout symbola sequentia indicant. Sacerdos
nudus Deum ad concedendam futurorum præscientiam adiurabat, per
baculum Numinis polymorphi, per pennam Accipitris, per fluxum
Momphtæ, per aurem Apidis siue Bouis sacri, per coelestem beneficen-
tiam Osiridis, vegetabilium moderatoris, per sceptrum eius alatum; quæ
omnia per symbola è regione K posita indicantur. Deinde tres Sacerdo-
tes, quorum duo in nomen Hemphtha se transformabant, alter genuflexus
ante

ante tripodem stabat, supremum Numen pro calamitatum auersione, sollicitabant. Deniq; vnus Noctuum dirorum annunciatricem veluti flagellabat, alter adiurationem supradictam denuo iterabat. Per baculum Genij polymorphi, rerum omnium necessariorum abundantiam; per pennam Accipitris, malorum auersionem; per aurem Bouis sacri, fecundam rerum generationem, quæ per auditum Tauri contingit; (Taurus enim auditâ voce Vaccæ statim ad fecundum cum ea congressum sollicitatur, teste Horo l. 1. c. 47.) per cycloidem cum manu extensa, & calathio capreolato, beneficam cœlestis Osiridis vim, potestatem in omnia habentis; per alatum sceptrum, & tres terminos, despoticum in tripartitum anni tempus influxum, per motum Solis causatum, indicabant; quæ omnia cum sine influxu Hemphthæ, in quo omnia dicta continebantur, obtinere non possent, Sacerdotes ad dicti Numinis nomen exprimendum, membrorum totius corporis coaptatione se transformantes, ante tripodem, vt è regione L patet, sacris operabantur, & Noctua tripartito diei tempore ad dirorum auersionem flagellabant, vti figura ostendit. Vidimus itaque ritus & cœremonias; iam effectus videamus per sequentia symbola denotatos. Primò per funiculum, cui globus annexus, & infra craterem positum habet, diuini Numinis influxus in craterem Osiridis; per ouum, cui suppositus Capreolus, fecunda rerum genitura; per craterem, cui per seæ flos supponitur cum figura Zanuti, id est, catenæ, significatur Mercurialis affluxus, quem intendebant, in omnia catenæ suæ subiecta, & benefica vis, per duo brachia Anubidis, significati per canem iacentem, & veluti rebus inuigilantem; liberalitas in rerum necessariarum suppeditanda copia per humorem triplicem, duos thyrsos papyraceos, & hydroschema triplex indicatum; dominium & potestas per calathum capreolatum; per temonem directio vegetabilis naturæ in agris; per figuram supplicantem, & oculum cum cycloide, prouidentia cœlestis in agros; per Chenosirin Anserem denique, vigilantia innuitur.

Sequitur iam statio polymorphi Dæmonis, qui per Draconem alatum, & thyrsus papyraceum significatur, qui & abundantia rerum humano generi necessariorum, vti alias fusè interpretati sumus, index est. Cœremonias huic faciendas statua binæ denunciant, quibus anima assurgit ad incognita, septum sacri Bouis penetratur, catena cœlestium Numinum trahitur, Coturnicis & Accipitris, id est, Lunæ & Solis Typhonia damna arcentur, Niloticus humor iustitiæ cœlestis prouidentia circa agriculturam administratur: quæ omnia per symbola inter P & Q inclusa notantur, quorum significatio iam ex præcedentibus constat.

Statio modò sequitur è regione Q Genij terrestris, per Canis anteriorem partem, cum litera H, & calathio capitis ornamento indicata; & hoc pacto Nephten ponebant, quam eandem cum Proserpina dicunt Authores, capite canino conspicuam. Nam, vt rectè Demophilus Author peruetus, Νέφθω Αἰγυπτιοὶ καὶ Προσερπινὴ Ζωογενεῖσι. H terram significat, quasi duabus columnis, aquea & terrea, firmiter compactam, cui Nephte dominatur, & fundatur supra tria fundamenta, quæ per tres terminos

Horus

L
Effectus ex
placatione
Deorum per
ritus Sacer-
dorum.

M
N
O

III. Statio
Polymorphi
Dæmonis.
Cœremonia
facienda
Dæmoni Po-
lymorpho.

P

IV. Statio
Genij terre-
stris.

Nephte seu
Proserpina.

indicantur, in formam pyramidis constituta, suntque aqua, terra, & ignis; aqua conseruatur per cultum Nilo exhibitum, mala Typhonia pelluntur pennâ Osiridis; tres verò anni partes omnibus vitam præbent; hinc altare huic Genio erigebant quadratum cum corona tricuspide, & piscina sacra, quæ symbolis è regione R indicantur. In vitam verò animantur omnia occulto Deorum motu, potissimum Hori dominatoris humidi & sicci cultu, & Nephte præsidio, & vsu amuletorum, sacræ Crucis anteatæ, Antennæ Kanub Noctuum profligantis periapto.

V. Statio
Momphto-
Ammonis.

Statio Momphto-Ammonia è regione T, cuius dominium fertur supra calidum & humidum; hoc per figuram, situlam in capite gerentem, illud per Arietis caput indicatur, quorum potentiam in opus deducit Scarabæus Osiris: his enim omnium rerum generatio perficitur, & aduersa omnia ei contraria per cultum dictorum Numinum profligantur.

VI. Statio
Anubidis.

Anubidis statio è regione V ostenditur per Canis figuram incubantem, & inuigilantem rebus sibi commissis, hoc est, humori per quadrifidam terræ faciem diffuso, qui trium Elementorum, ignis, terræ, & aquæ cultos est, eorundemque per Vniuersi semitas traductor, cui in prothyrao Hermetis ideo sequentes statuæ auerruncatiuæ Harpocratis, Hermetis Canicipitis tutelaris, & Ammonis ponebantur, cum appropriatis symbolis, ut è regione X patet.

Horus.

Atque hic est symbolorum in primo Obelisci latere Australi contentorum contextus, quæ quidem nihil aliud indicant, nisi operationes & præsidia duodecim Geniorum tutelarium huic parti præsidentium, ut indicant duodecim stellæ, quæ in vertice Obelisci ponuntur, & symbola sunt duodecim Geniorum. Nam, ut rectè Horus ait, stellam pingentes Ægyptij, nunc Genium denotant, nunc fatum &c. vides quoque sex horum Geniorum in prima columna lateris, totidem in secunda poni. Quibus demonstratis iam alterum latus exponamus.

C A P V T VI.

Lateris secundi Obelisci Barberini interpretatio.

Lateris secun-
di Obel. Barb.
interpretatio.

Quo in duabus columnis duodecim aëreæ naturæ Præsides Genij exhibentur, vnâ cum operationibus eorum, ritibus, ac cœremonijs, quibus Sacerdotes eosdem alleetare solebant. Et de primo quidem Obelisci schematismo A B, qui aërei Numinis Vsiarchi cultum explicat, satis in præcedentibus egimus; restat, ut reliquam aëreæ naturæ œconomiam in sequentibus duabus columnis contentam pari passu prosequamur.

§ 1.

Primæ Columnæ expositio.

Primò è regione A Columba cum stella absolutum aërei Genij sym-
bolum est. Et per stellam quidem significari Genium, Horus asserit

1. 2. C. 1. Ἀστὴρ παρ' Αἰγυπτίους γράφοιτο Θεὸν σημαίνει. *Depicta Aegyptijs stella, Deum seu Genium significat.* & 1. 1. C. 13. Θεὸν δὲ ἑκκόσμιον σημαίνοντες ἢ εἰς μέρη διελθὼν, ἢ τὸν πέντε ἀειδμόν, ἀσέρεζ ζωογενεῖσι. Θεὸν μὲν, ἐπειδὴ πρὸς τοιαυτὰ θεῶν τὴν ἰσχύα πρὸς τὴν φύσιν ἢ τὴν ἀσέρεζ, καὶ τὴν παντὸς κόσμου κινήσεις ἐκτελεῖ. Δοκεῖ γὰρ αὐτοῖς διότι θεὸς μὲν ἐν ὅλῳι συνεστάναι. εἰς μέρη δὲ, ἐπὶ καὶ αὐτὴν εἰς ἀσέρεζ οἰκονομίαν συνίστα. Τὸν δὲ πέντε ἀειδμόν, ἐπειδὴ πλῆθους ὄντος ἐν ἑρανῶ, πέντε μόνον εἰς αὐτὴν κινεῖσθαι τὴν τὸν κόσμον οἰκονομίαν ἐκτελεῖσι. *Deum verò optimè Mundanum vel benè ornatum significantes, aut fatum, aut quinarium numerum, stellam pingunt; Deum quidem, quòd Dei providentis victoriam decernit atque imperat, quæ siderum Orbisque vniuersi motus peragitur; existimant enim sine Deo nihil prorsus consistere. Fatum autem, quòd ex siderum cursu ac dispensatione constituatur. Quinarium verò numerum, quoniam cum plurima in cælo sidera sunt, sola ex his quinque motu suo Orbis pulcherrimam efficiunt distributionem. Per Columbam verò aërem intelligit Horus Apollo 1. 1. rationem ibidem dat, quòd adeo sinceræ & puræ naturæ sit, vt à nullo contagioso aëre, quemadmodum cœtera animalia, infici possit; vt proinde optimè Columba cum stella, aëreum Numen indicet, estque hæc prima aërei Numinis statio. Statua verò sequens extensis manibus precantis more, sacrificantis indicat gestus, ad Deos, quos coniurat, commouendos, & ad malignos, quos Noctua notat, propulsandos; supplicare autem videtur pro humore vitali, vt hydrochema signat, vegetabili naturæ concedendo; temo verò cum penna ventum navigationi necessarium notat; statua denique precantis more genibus innixa, Sacerdotem vel Hierophantem indicat; phœnicopteron monstrat, quod est symbolum Hori, quem Plutarchus spiritum dicit omnia virtute suâ alentem & conseruantem, esseque ipsam aëris temperiem, virtute Solis calefactiuâ attemperatam. Hinc phœnicopteron, id est, Horum in paludibus nutritum ferunt. Et profectò ita est; vliginosa enim tellus, & aquis redundans, vapores alit, qui ariditates & siccitates perimunt. Phœnicopteron sequitur statua velata, sedentis habitu, & pennâ in capite, quæ est statua τετυχεμένη, quâ phœnicopteron seu Horum trahi putabant, ob proprietates symbolicas eidem quàm maximè congruas, sensusque hucusque dictorum erat: Genius aëreus vt auerruncatiuus sit malorum à Bebonijs spiritibus immisforum, fertilitati terræ, aquæ, limitibus agrorum, navigationi, sacro ritu è rebus Horo congruis, statua amuletaria, in virtute sceptri Momphthæi, sceptri Agathodæmonis custodis limitum, & fauissæ sacræ, colendus est, vt sequentia symbola monstrant.*

Statio trium Potentiarum Mercurialium è regione D, quæ per tres
Ibides cirratas, quarum significationes in Obelisco Lateranensi exposui-
mus,

Columna 1.
lateris 2.
Obel. Bart.
A

Stella in hieroglyphicis quid significet.

Columba
hieroglyphicè
aerem signi-
ficat.

I, Scatio aere
Numinis.

Phoenico-
pterus Horū
significat.

D
II. Statio tri
potentiarum
Mercurialiā

mus, indicantur: vitalem liquorem in piscinas sacras occulto motu, & E Sacerdotum cultu deriuari putabant, vti symbola E F indicant. Ex his F verò in quadrifidam terræ faciem, vitam in camporum bonum & emolumentum deduci credebant, vti symbola G H docent: per cœremonias H enim huiusmodi factas cornucopiæ quinque entium terrestrium abundat, vitalis liquor catenæ Geniorum aëreorum Hori asseclarum trahitur, vt è regione I K patet; benefica vis ritibus per sacram barram factis, & statuis amuletarijs à Sacerdotibus mystico ritu consecratis, & liquor L vitalis vim summam obtinet; Noctua Bebonia subsistere non potest; quæ M omnia per symbola inter L & M inclusa notantur. Quia verò à Sole & N Luna subinde malignæ quædam qualitates, cuiusmodi per Coturnicem O & Noctuam indicantur, insensibili motu per pedes indicato, imprimuntur; has oculus cœlestis, insito sibi liquore cœlesti, Osiris Scarabæi ope dissipat, beneficentiâ suâ vitam ijs ablatam, vniuersali dominio reposituit (quæ per symbola inter P & Q inclusa aptè indicantur) & per Genium Anubicum, leporinis auribus omnia in lucem tandem apertam deducit. Sic Horus l. i. c. 26. *Α'νοιξιν δ' ἐθέλοντες δηλώσαι, λαβὼν ζωογενεσί, δὲ τὸ πάντοτε ὄφθαλμὸς ἀεργότας ἔχειν τὸ τοῦ ζῶον. Patulum autem quiddam significare volentes, Leporem pingunt, quod semper apertos habeat hoc animalis genus oculos.*

III. Statio
Bebonij Genij

Sequitur modò statio Bebonij Genij per Coturnicem indicati, qui spermaticam naturam in aëreo Mundo, per ouum signato, latentem persequitur, quem ideo Sacerdos coniurat, è regione R, per sceptrum oculo insignitum omniuidens Osiris.

IV. Statio
Iris, Osiris, &
Hori.

Huic contraponitur statio Isidis per velatam scēminam, & Osiridis per Scarabæum, & Hori per cycloidem & Capreolum, quod idem significat ac cœleste germen, indicatorum. Sequitur

V. Statio
Agathodæmonis
aerei.
VI. Statio
Nephtes.

Statio Agathodæmonis aerei, qui per T Columbam indicatur. Estq; Statio Nephtes humoris subterranei conseruatricis, cuius est, humorem Niloticum conseruare, aëreorum Geniorum catenam mouere, geneticam vim singulis inferioris Mundi partibus inferere, vti symbola inter T & V monstrant. Ad recensitorum verò Numinum catenam sollicitandam sequentia sacrarum tabularum prophylactica præscribuntur, cum reliquis ritibus in adytis peragi solitis, quorum symbola cum in præcedentibus iam exposita sint, Lectori expendenda relinquimus.

§ II.

Columna
secundalateris
secundi
Obel. Barb.

Secundæ columnæ lateris secundi Orientalis interpretatio.

I. Statio Genij
tutelarum nubium.
Aeræ Potestates
apud Ægyptios.

Primò loco comparet oculus cum statua flagello insignita, & nubis figura cum manu & brachio extenso; quibus symbolis indicatur statio prouidentiae Genij tutelaris nubium. Quæ vt intelligantur, sciendum est, aëreas fuisse apud Ægyptios potestates, quas magno cultu prosequere.

sequebantur. Horum officium erat, nubes attollere, & suo tempore in incrementum Nili resolvere; nubes ab omni contagione seruare immunes, & malignas qualitates, quas Bebonia vis aduersa aëri impresserat, remouere. Et hanc beneficam vim primò per manum extensam, quâ liberalitas ostenditur; deinde per brachium, quo beneficum subsidium exprimitur, signabant; duæ penus velocitatem; oculus inter duo hydro-schemata constitutus, effectus in aqua impressi prouidentiam docet; aëreo dominio potens, vti sceptrum incuruum cum penna monstrat, mox atque per aërem, vehiculo, quod temo ostendit, defertur, geneticam suam vim, per triangulum rectangulum indicatam, in aquis latentem primò communicat aquæ substantiæ, Bebonia vis contagiosa profligatur, vti symbola inter B & C notant.

Sequitur iam alia prouidentia anerruncatiua malorum ab agris, è regione spectabilis; huius beneficio aërearum potestatum catena in bonum vegetabilis naturæ per resolutionem vaporum in campos exeritur; Typhonia vis à genetica virtute in humidæ substantiæ cisternis latente arcetur; quæ aptè sanè symbolis è regione D E F G H, explicantur, quorum nonnulla in Obelisco abrafa sunt.

Sequitur statio Genij pariter aërei è regione I & K, sacrae tabulae fautor, quâ Bebonia vis conteritur; sacra verò tabula vim obtinet, liquorem vitalem in aëre condensandi, & geneticam vim sub eo latentem, ex Luna in vniuersam camporum œconomiam per Numinis beneficentiam traducendi. Quod fit per Genium trium fundamentorum, aquæ, terræ, ignis; hic genetica principia terræ, aquæ, & aëris aptè connectit, & cœlestem catenam aperit.

Hic Genius trium fundamentorum accepto ab occulto cœlesti Numine Momphtæo, dominio, quod per cycloiden, ex qua duo pedes Leonini sceptrum tenentes prodeunt, notatur, liquorem vasis Nilotici ad germina, quæ per Capreolum, & reliqua symbola M N O P significantur, confert; siquidem aëreo vehiculo deuectus, cuius symbolum baris nauigij genus è regione P existit, vnà secum cœlestem catenam ad humorem Vniuersi, beneficâ suâ vi fecundandum traducit. Hic idem trium fundamentorum Genius, è regione Q, Mundorum supernorum ad hy-læorum mansiones deducit.

Statio quinta Genij abrafa est, qualis tamen fuerit, symbola è regione T monstrant, cornu, pes, stella pentagona, & reliqua satis ex præcedentibus nota; lucis enim suæ abdito motu in quinque inferioris Mundi entia propagatur, fauissæ omni semotâ contagione, humore replentur, & trium fundamentorum portæ per quadrisidam terrestris corporis faciem, aperiuntur.

Sequitur vltima statio, trium terrestrium potentiarum, quæ aptè sanè per posteriorem trium Leonum partem exprimuntur, quarum cœlestis beneficentia, dominiumque in Typhonem aëreum maximè elucet, vnde ijs Momphtææ statuæ ponuntur, vnà cum sequenti sacrae tabulae amuleto, cuius vsu cisternæ sacrae è regione X omni bonorum copia re-

plen.

B

II. Statio
Genij aërei
runcatiui
malorum.

D

E

F

III. Statio
Genij aërei.

I

K

L

M

IV. Statio
Genij trium
fundamento-
rum.

M

N

O

P

Q

V. Statio
Genij abrafa
ex Obel,
Barb.

T

VI. Statio
terrestrium
potentiarum.

X

plentur. Reliqua symbola uti abrasa sunt, ita interpretationis filum ab-
ruperunt. Et tamen nullo penè negotio ea suæ sinceritati restituere
potuissimus, nè tamen cuiuspiam nostræ autoritate id præstitisse videre-
mur, ingenuè ea omittenda duximus.

Vides igitur in hac Obelisci parte Orientali, duodecim aëreas Pote-
states ab Ægyptijs pulchrè exhibitas fuisse, vnà cum singulorum officijs,
operationibus, & effectibus, eorumque propitiandorum methodo & ra-
tione: quibus quidem expositis, iam ad tertij lateris expositionem cala-
mum conuertamus.

CAPUT VII.

Tertij lateris Occidentalis Obelisci Barberini interpretatio.

Lateris tertij
interpretatio
Obel. Bar-
ber.
Aqueæ natu-
ræ Præsides
12. in latere
tertio Obel.
Barb.

EXhibentur in hoc Obelisco aqueæ naturæ præfides duodecim, in sin-
gulis binis columnis sex; quorum in prima columna locum pri-
mum obtinet Ibimorphum Numen, cuius cœremonia in primo & uni-
uersali schematismo **C D** exhibentur; cuius expositionem cum supra
exposuerimus, eò Lectorem remittimus. Secundus est Momphta; Ter-
tius polymorphus Dæmon; Quartus tutelaris eius assecla; Quintus scœ-
cundum Numen spermaticæ rei præses; Sextus Typhonis statio; quæ
singula ordine exponentur.

§ I.

Columnæ primæ interpretatio.

Columna
prima Obel.
Barberini.
I. Statio.

PRimo loco se exhibent instrumenta agriculturæ, cum manu exten-
sa, & Noctua, hydroschemate, baculo papyraceo, vase Nilotico, fi-
gura piscinæ magnæ: quorum hic sensus est: Ibimorphus Dæmon,
C Agriculturæ beneficus Genius, malorum auerruncator, aquarum trium-
D inferiorum receptaculorum dominator, magnæ piscinæ, & naturæ humi-
E dæ Genius, Niloscopi contra aduersam vim conseruator, scœcunditatis
cœlestis in inferiora propagator, Agathodæmon vigil, cœlestis decussis,
id est, influxus vniuersalis prouisor, debitæ ritibus & cœremonijs
colendus. Exhibentur autem hæc omnia symbolis inter **C D & E** con-
tentis. Per stellam Genius; per hydroschema & Niloscopi figuram, hu-
midi à Typhonia Bubone tutelar; per phallum oculatum inter duos glo-
bos, scœcunditatis ex supernis in inferiores partes per segmenta indicata,
prouidentia; per **A** Agathodæmon; per Columbam cum erecto collo, &
penna, vigilans rerum moderatio; per cycloidem & decussim, vniuersalis
influxus peruasio; per duas tandem statuas variè transformatas, ritus &
cœremonia ei exhiberi solitæ significantur.

II. Statio.

FE regione **F** sequitur vas Niloticum, cum Leonis anteriori parte, &
sce-

sceptro litera M insignito, quo Momphtæa statio significatur, uti ex symbolis patet, & iam sæpe declaratum est. Per vas humida substantia, per Leonis caput ipse Momphta, uti in Obelisco Pamphilio Hierogrammatismo Leonis fusè docuimus; sceptrum lit. M insignitum, eius in humidum denotat dominium; M enim, uti alibi docuimus, idem est Ægyptiacè ac Moi, quod aquam indicat, cuius & fluxilem naturam exprimit. Hunc Sacerdotes figura corporis in nomen eius transformata tanquam occulto motu omnia mouentem, & tanquam humoris vitalis largitorem vnicè venerabantur. Vbi nota, pedes semper occultum Deorum motum notare, uti passim iam in præcedentibus ex varijs authoritatibus demonstratum fuit. Sequitur iam è regione H, Capreolus, thyrsus, poculum Canopi figura efformatum, quod in Accipitris caput terminans aquam euomit. Quod ut intelligas, scias, Canopum cum Momphta eundem esse; quare eum nunc Leonino capite, nunc vasis instar ventricosi exprimebant. Leoninâ formâ capite expressus, notabat, eius potestatem trinam tùm maximè exeri, quando Nili incrementum instat, quod fit Sole Leonem ingrediente; hic verò instar poculi ventricosi, cuius in vertice cooperculum Accipitrino notatur capite, quod aquam exprimit; quo quidem humidi calidi copiam, quam Accipitrinus Momphta rebus omnibus iuxta hylæorum catenam entium, & vitalem sui ipsius statuam impertitur, indicat, uti statua cum Serpente inter H & I notat.

Sceptrum
litera M in-
signitum.

H
Canopus idē
cum Mom-
phta.

I
Statio III.
Polymorphi
Dæmonis

Polymorphi Dæmonis statio per Draconem alatum è regione I, ut iam sæpe exposuimus, indicatur, cuius officium est, formarum varietate & copiâ, adminiculante Horo, Mundum exornare, vitalem humorem, conseruare, occulto vitæ præsidio, quod pedes sedi admotæ cum Serpente innuunt, Momphtæo dominio portam aperire.

Per tres pennas è regione K, hoc loco statio trium Intelligentiarum indigitatur: penna enim subinde ventum, nonnunquam aërem, interdum, ut penna Ibis cum Crocodilo, vim cohibitiuam indicat; pennæ enim Ibiacæ tactu Crocodilus sideratur; aliquando, uti hic, simulachris adiecta Mentem seu Intelligentiam significat; quia sicuti, ut S. Dionysius quoque testatur, penna auium corpora in altum tolluntur, & in loca hominibus imperuia, ita Intelligentiæ circa perpetuam altissimarum rerum diuinissimarumque contemplationem versantur. Sed de his passim in hoc Opere. Primam itaque Intelligentiam refert Ibis cum statua velata scuticâ instructa, id est, Genium tutelarem Lunarem; è regione verò L simulachrum scuticâ munitum velatumque throno insidens, Intelligentiam terrestrem & tutelarem; penna Intelligentiam, sedes terrestre, id est, stabile & firmum; figura vel Nephten, vel Isin; scutica tutelam indicat rerum sibi commissarum. Figura verò sequens pariter vittata, & nouem quadrangulis circumdata, notat Intelligentiam Solarem, quam & Plutarchus in libro de Osiri & Isi Apopin fratrem Solis vocat: de qua & Phlegon in Zoroastrum: *Ἀποπας δυνάμεις ἐστὶ τὸ τε γὰρ μὲν ὡδὲ τῆς Χαλδαίων ἐκ τῆς ἑῶν ἑκάδων, καὶ τῆς ἑῶν δωδεκάδων συνθεμένη.* Apopas Demon Solaris est, à Chaldeis ex tribus triadibus, & totidem dodecadibus compositus. Quæ ut intelli-

K
Statio IV.
Penna in hieroglyphicis
quid significet.

Genij tutelaris
Lunaris
hieroglyphicū

L
Genij tutelaris
terrestreis
hieroglyphicum.
Genij Solaris
hieroglyphicum.
Plutarchus.

Apopas Dæ-
mon Solaris
ex tribus do-
decadibus
compositus.

Numeri
XXXVI my-
steria.

Sacrificia
Horo facta.

Plutarchus.

gantur, sciendum, Ægyptios hæc omnia mystico figurarum apparatu adumbrasse, ut sequitur. Figura inter L & M velata Apopin Dæmonem Solarem notat, quem circumdant nouem quadrangula, tria inferius, tria in medio, & tria superius; quæ sunt tres triades ex quibus componi dicitur; exhibent autem nouem Classes Geniorum ei subditorum; quomodo autem ex tribus dodecadibus componatur, videamus. Singula quadrangula quatuor constant lateribus, quæ in 9 ducta dant 36. numerum quem Plato tantopere, uti supra in Obelisco Lateranensi expositum, deprædicat; & numerus erat circularis, propriè Soli competens. Vide quæ de hoc numero in Arithmetica de Sigillis planetarum vberimè disseruimus. Voluntque Hieromantæ hoc numero significare & triades, & dodecades totius naturæ, à qua perfectionis suæ complementum haurit, ut sceptrum oculatum cum figura fulminis expressè docet, quo Solis penetrantem virtutem indicant, vnde & Sol à Zoroastro fons fulmineus rectè dicitur, uti in præcedentibus docuimus. Hic Genius per figuram è regione M pariter indicatus, titulo ὀφι-κυνλο-πτερομύθησιν conspicuus, scuticam in manu tenet, throno insidens, insensibili, uti duo pedes throno appositi docent, motu occulto Mundum penetrat, cuius globus index est, portam humoris aperit, Noctua abactâ dominium in quadrifidum Mundi faciem exerens.

N E regione N puer receptaculo impositus, prostratus, & stolâ circumdatus cernitur: quæ statio Hori dicitur: recitant enim Ægyptij, Horum iuxta Butum inter stagnantes Nili lacunas, vaporibus & exhalationibus, Pluturcho teste, alitum; quo quidem occultè innuunt, Mundum hunc sensibilem sine humentis substantiæ alimonia consistere minimè posse. Puer pingitur, quia Mundus humore alitus indies quasi reiuuenescit; ac fluxili elemento (quod figuram Hori circumdans, fluxumque aquæ veluti exprimens, clarè ostendit) veluti corroboratur; Osiridis enim virtute, quem Accipiter sequens notat, beneficâ, & directione motus sui dominatiui humor in sua receptacula virtute radiorum, quam apposita cornua notant, cogitur, vbi Mophtæ industria noua generationis primordia fundat. Hinc Sacerdotes Mophtæ ad hunc tam beneficum humorem obtinendum, Horo, id est, sensibili Mundo, sacrificia instituere solent, Plutarcho teste, vasa Nilotica portantes in capitibus, nomenque Dei transformatione corporis exprimentes, funiculos nodis, quos sacros vocant, intricatos soluentes, ut figura è regione O & P notat, & mentionem eorum Iamblichus facit; his enim solutis, Mundum sensibilem, id est, Horum, cuius caput funiculis suprapositum, index est, Typhonijs nodis, quibus intricatur, solutum iri fabulabantur. Quibus quidè peractis, vitalis humor per Serpentem & hydroscema, & geneticus, qui per virgam virilem indicatur, in humentis naturæ receptaculis Hori & Osiris virtute, qui per caput & Scarabæum indicantur, ad rerum omnium generationem actuatur. Reliqua symbola uti abrafa sunt, ita eorundem interpretationem consultò omittendam duxi, tametsi facile ex ijs, quæ remanserunt, restitui poterant.

E re.

E regione V denuò occurrunt Momphtæa simulachra, quæ sequuntur tres Crocodili, piscinæ sacre admoti, quæ est statio Typhonis mansuefacti ritibus & cœremonijs Hori. Cœtera desunt.

Statio VI.

§ II.

Secundæ columnæ tertij lateris expositio.

IN hac columna catena hydrothea continetur: qua sex Numinum humenti naturæ contraria tutantium præsidium exhibetur. Ac primò quidem prouidentia occurrit statio indicata per oculum, sedem, statuum, & bina brachia, quorum prius infra se binas pennas habens, beneficam in aërem, alterum in aquam prouidentiam per oculum hydro-schemati suppositum indicat; hac enim aëreo vehiculo, per remonem & pennam signato, humorem vasis hydrotici in Mundum & cœlestes regiones, quæ per Scarabaum, teste Horo, & per cycloidem cum binis Rhomboidibus, indicantur, traducit, non obstantibus Noctux Typhonæ machinationibus, catenæ hydroticæ custos & vigil, vt Leporina figura cum adiectis symbolis docet è regione E.

Statio prima
Prouidentia
hydrothea.

Sequitur Harpocrates digito silentium suadens, cum pala, & vase Nilotico, & Capreolo. Plutarchus hunc Genium imperfectæ naturæ, & vitio pedum impeditum, claudum pronunciat fuisse; quo indicatur, terram imperfectam adhuc ad germina producenda aptam esse non posse, nisi humoris eidem abundantia superaffusa; quod quidē tunc contingit, cum Horus occultâ dominij sui propagatione catenam duodecim cœli mansionum è regione G per dodecapyrgon indicatarum mouet. **G**

E
II. Harpocra-
tis statio.

Sequentia symbola vti abraſa sunt, ita & sensum quoque abrum-punt. Comparet tandem posterior pars Leonis, & statua variâ gesticu-latione conspicua, quam Sole posteriorem Leonis partem subintrante, fa-bricandam ad effectus promouendos, sibi persuadent.

Sequitur tertia statio Anubis, humoris & vegetabilium vigilans cus-tos, contra Coturnicem Beboniam influxum geneticum cohibentem, ad quam propitiandam, statua adornanda est ad quaternos Mundi terminos respiciens, vniuersalis influxus attractiua, vti symbola è regione K ostendunt; huius enim potestate & virtute vitalis humor in omnia infe-rioris Mundi membra deriuabitur.

III. Statio
Anubis.

Sequitur statio Leonini Momphtæ, qui domus trium fundamento-rum naturæ tutator est, occultoque influxu, per pedem Leoninum cum decussi, indicato, ab ea infauſtam Noctuum profligat.

IV. Statio
Leonini
Momphtæ.

Porro aërei Mundi Intelligentia, & feminalis in eo latentis potesta-tis index est puer vittatus, cum Columba, ouo, & penna è regione M, cuius assecla Momphtæ, qui vehiculo velato, seu nauigio quodam, quod Barin vocant Ægyptij, spermaticam vim in aëre latentem, in humentis naturæ substantiam per triplicem Mundi portam, radiorum & catenæ

V Statio Hori
M

coelestis beneficiâ, vitalem defluxum traducit, infaustaque omnia & aduersa piscinæ sacrae ligat, occulto motu coelestia & terrestria penetrando; quæ omnia symbolis inter M N & O inclusis ostenduntur. Reliqua symbola è regione P, cum in præcedentibus exposita sint, non attinet repetere. Simulachra verò è regione Q Sacerdotum membris in Geniorum nomen transformatis pro beneficio coelesti supplicant, vt humorem ex tribus subterraneis receptaculis in agros, amuleti sacri Nili vi deducant, vti symbola è regione R posita demonstrant.

Statio VI.
Intelligentiæ
Lunaris.

Ibis sceptro tenijs exornato insidet, cui apponitur statua velata cum penna in capite, quâ Intelligentia Mercurio-Lunaris indigitatur; teniæ diuersi coloris, Lunarium operationum varietatem, cui dominatur, innuunt, vti in Obelisco Pamphilo docuimus; quo nihil ad humorem educendum potentius. Sequentia symbola catenam rerum, ex omnibus naturæ rebus extractarum, quibus dicta hucusque Numina attrahenda, aduersa vel placanda, vel propulsanda sunt, ostendunt; quæ cum omnia iam in præcedentibus sint exposita, facile Lector seipso interpretabitur.

CAPVT VIII.

Latus quartum
Obelisci
Barberini.

Lateris quarti Septentrionalis Obelisci Barberini interpretatio.

Exhibet hoc latus duodecim Genios terrestres duabus columnis comprehensos, eorumque operationes & effectus, cuius symbola vti ferè omnia sunt eadem cum ijs, quæ in præcedentibus iam exposita sunt, ita superuacaneum esse duxi, singula seorsim exponere; quare summam tantum eorundem interpretationem adducemus.

§ I.

Columna prima
lateris
quarti.

Primæ columnæ quarti lateris Septentrionalis expositio.

I. Statio.

In prima columna, prima Genij terrestris statio abolita est; quantum tamen ex sequentibus signis comperire licuit, fuit ille Genius, cui agrorum tutela commissa est, in quantum ij humoris indigi sunt. Ita symbola D E docent, quæ cum sæpe sæpius iam exposita sint, illa præterimus. E regione F per catenam, & Picum Martiam auem, indicatur statio Genij, cui rerum ad agriculturam pertinentium catena subest, & per symbola inter F G H conclusa indicantur, quorum notitia ex præcedentibus patet.

II. Statio.

Hoc loco Genij rationem nè sciremus, corruptio saxi nobis inuidit; ex sequentibus tamen symbolis, literis I K L M comprehensis patet, fuisse coelestem Intelligentiam, cui sacrarum piscinarum, & nauigationis cura

cura commissa sit; Intelligentiamq; quæ humorem agris, & vitam aëreo M
spiritu iunctam infert notat, cui & tutela vicariatusque Osiridis terrestris
commissus sit.

Porro è regione N symbola primâ fronte occurrentia significant In- III. Statio.
telligentiam septorum sacrorum custodem; figuram cuius septi fusè expo- N
sitam vide in Obelisco Pamphilio. Erant autem septa restrictus quidam
ex ligneis trabibus compacti, quibus sacra animalia in templis alebantur,
& mysticè eam significabant regionem, quam sacra animalia exprime-
bant; potissimum autem sacro Boui seu Apidi consecrabantur, erantque
terrestris Genij aptum agriculturæ præsidis symbolum, eorumque O
figuræ è regione N & O spectantur.

Est hæc statio Sphyngis præsidis incrementi Nili, cuius incremen- Statio IV.
tum primò in piscina sacra comparebat, de cuius significatione in Obeli-
sco Pamphilio amplissimè varijs in locis tractatum vide, eiusque opera- P
tiones ex symbolis inrer P & Q partim integris, partim mutilis & destru- Q
ctis patent.

Statio Typhonia è regione R per Crocodilum indicata, cuius sym- Statio V.
bola inter R S T comprehensa, iam ex præcedentibus, utpote sæpe expo- R
sita, constant. S

Inter T & V auis spectatur cum ramo florifero Serpenti innixio, T
quibus Genius vitæ vegetabilium terræ exprimitur. Cuius symbola cum Statio VI.
vique ad vnum omnia iam exposita sint, nihil facilius erit, quàm ea pro- V
prio ingenio interpretari.

§ II.

Secundæ columnæ quarti lateris expositio.

Primo loco è regione, D, occurrit terrestrium camporum, & malo-
rum ab ijs propulsator Genius, fauissæ, & piscinæ magnæ, quadri-
fidæ terrestris faciei custos, Nocturæ abactor, vnà cum tribus asseclis bene-
fico influxui cooperantibus. D
E F G
H I

Sequitur Leoninus Momphta vigilans, cuius officium est machina- II Statio.
tiones Typhonis Cœlis, aëri, agrorumque vitæ insidiantis repellere, & K L
beneficio cœlesti naturæ terrestris terminos conseruare. M

Sequitur custos septi sacri è cœlestibus terminis influxum præbens III. Statio.
quadrifido terrestri Mundo, & vitali humore omnia, ritibus, & sacrificijs, N
sacrisque amuletis prius sollicitatus, complens.

Occurrit è regione O binarum duodecadum custos, & est simula- IV. Statio.
chrum inter duas duodecades, quæ per sex quadrangula, tria vtrimque, O
inducantur, inclusum; in cuius vertice ouum liquorem stillans, quo in-
nuitur eum ex ouo Mundano *δωδκαπύργη*, id est, in duodenas naturæ su-
perioris & inferioris mansiones, spermaticos influxus deducere, vnde ex
vegetabilis naturæ penuario magna rerum necessariorum abundantia in-
qua-

Columna se-
cunda lateris
quarti.

I. Statio.

D

E F G

H I

II Statio.

K L

M

III. Statio.

N

IV. Statio.

O

Ouum liquo-
rem stillans.

quadrifidam terræ faciem, vti & in piscinas, & sacra septa, prævio cultu deducitur.

P Q

Inter P & Q abraha symbola; sequentia verò Genium Isiacum innuunt, beneficum esse in agros & vegetabilem naturam inde prouenientem, proinde amuletis, & sacrâ tabulâ vnicè colendum.

V. Statio.

R

Genius iam sequitur, cuius ope vitalis humor terræ, ad rerum generationem committitur, eiusque præsidio ab aëre, terra, & germinibus Typhonia malignitas abigitur, vti symbola inter S & T inclusa docent.

S

T

V

E regione V statio Mercurij Canino capite conspicui, & Isidis velato vertice, manu pennam portantis; quibus ostenditur, humorem eorum ope omnibus terrenis Mundi receptaculis aptè distribui. Atque hæc sunt quæ de Obelisco Barberino adducenda duximus.

Confectarium Primum.

Geniorum
48 stationes
respondēt 48.
stationibus
Deorum in
Cælo.

Deorum in
firmamento
stationes.

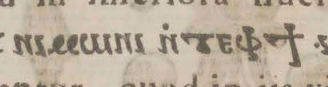
Archontes
rerum præsi-
des.

Vides igitur, quomodo in singulis lateribus duodecim Genij in Obelisci vertice per totidem stellas indicati exhibentur, qui in quatuor lateribus in vnam summam coniuncti 48 Genios totius naturæ cœlestis & elementaris constituunt; totidem videlicet, quot in firmamento stationes seu mansiones Deorum patriorum ponere solebant; vt proinde hæ 48 Geniorum stationes apprimè congruant ijs, quas in vtroque hemisphærio cœli Aegyptiaco in Astrologia exhibuimus. Putabant enim Aegyptij, certas quasdam in firmamento Deorum vniuersæ naturæ præsidentium stationes esse, ex quorum influxu omnia inferiora administrarentur, adeoque nullum esse entium gradum in inferioribus, qui non suum in firmamento præsidem haberet, sui que conseruatorem. Quia tamen quæcunque in Mundo sunt, quatuor Elementorum promiscuâ communicatione per commissionem inuicem factam, constant; ita quatuor Elementorum huiusmodi præsides veluti earum ἀρχοντες in primis statim Obelisci faciebus & frontibus posuerunt, vtpote qui Duces essent & Principes sequentium in columnis singulis Numinum concatenatorum; ita vt singuli Archontes duodecim haberent veluti sibi connexam Numinum catenam, vti ex interpretatione patuit, quorum cura & tutela particulares quadruplicis hylæ Mundi œconomix administrarentur: vnde & ab Ignis Archonte Meridionali, reliqui duodecim vocantur igneæ naturæ Præsides; ab Archonte Orientali aëris Præsides, aërei Mundi tutelares; ab Archonte Occiduo aquarum Præsides, aquei Mundi tutelares; ab Archonte denique Boreo, terræ Præsides, duodecim terrestris œconomix Præsides nominantur. Horum enim administratione vniuersam Sensibilis Mundi machinam conseruari putabant.

Confectarium Secundum.

NOta Lector, nos singula in hoc Obelisco contenta secundum physicum tantum sensum interpretatos esse, siue in quantum sensibilis Mundi faciem respiciunt; latent tamen, ut alibi quoque monuimus, sub his, & summa Archetypi Mundi mysteria, quæ omnia tamen facile per analogiam quandam, eidem applicari possunt. Nam quæcunque in Sidereo, vel hylæo Mundo spectantur, in Archetypo Mundo sunt conditione diuinâ, id est intelligibilia & solâ mente attingibilia, de quibus cum in Cabala Hebræorum, Musica, & Theologia hieroglyphica vberimè actum sit, eò Lectorem remittimus. Latent & in hisce Politici Mundi mysteria, quæ secundum intentam analogiam alijs applicanda relinquo. Mirum tamen est, Ægyptios sub vnis & iisdem symbolis sub analogicæ quâdam considerationis ratione, tam varia & diuersa exhibuisse. Vide citata paulò antè loca, & reliqua huius Operis argumenta, vbi passim hanc materiam agitamus.

Confectarium Tertium.

PAtet denique ex hisce, Ægyptios Hieromantas, tum ad illa iam in præcedentibus exposita, tum potissimum in Sidereo Mundo ad 48. Asterismos, quos stationes Deorum nominant, quosque in Astrologia Ægyptiorum fol. 208. sub duobus hemisphærijs exhibuimus, alluisse. Nam si bina hemisphæria citato loco exposita cum huius Obelisci schematis ritè contuleris, idem & Obeliscum, & dictos Iconismos continere luculenter apparebit; tametsi sub alio situ, dispositione, ordine, nominibus repræsentatum. Referunt enim Numinum stationes, in quibus ex particulari influxu in inferiora fidei tutelæque suæ commissæ agere opinabantur, vnde & stationes seu mansiones Deorum, uti dixi, vocabantur, quod in ijs vigili curâ rebus sibi commissis intenderent.

Conclusio.

HAbes itaque 48 Iconismorum ab Ægyptijs in cælo positorum dispositionem, eorundemque physicas interpretationes, quas & secundum analogiam quandam ad archetypas moralesque rationes accommodabant; ita ut per dicta Iconismorum symbola, intellectualis Mundus intelligatur, in quo distributis officijs vnicuique Geniorum choro competentibus, quos tum in triplici Mundorum serie, tum potissimum in animarum sphæris effectus imprimunt, subtiliter insinuabant; hinc enim factorum ordinem deducebant. Ex hisce Iconismis Geniorum ascendentibus de cuiuscunque Nati fortuna vel fato, infallibilem se coniecturam nosse posse credebant. Hinc sollicitè singulas dictas Deorum stationes, mox vbi ab Horizonte emerferant, aut ascensione culminarent, quæ

Impia Ægyptiorum & Chaldæorum superstitio ac diuinatio ex Iconismis 48 stellarum.

facri-

sacrificijs, quâ ritibus cœremonijsque placare contendebant: vti enim ex aduerso Geniorum ascensû, omnem Nati miseriam & calamitatem dependere credebant, ita ex beneuolo propitioque Agathodæmonum ascensu fortunam & felicitatem sibi pollicebantur; hinc illos sacrificijs, nè nocerent, placare; hos vt prodescent, appropriatis ijs rebus & sacrificijs attrahere contendebant. Cùm verò septem principalia planetarum Numina continuo nunc bona bonis, iam bona malignis, subinde maligna malignis coniungantur; hinc pro ratione coniunctionis prosperæ vel aduersæ de rerum euentibus prosperis & aduersis pronunciabant. Tota hæc Iconismorum congeries quatuor principalia Numina, quæ per quatuor primos quaternorum laterum schematismos indicantur, habebat, quorum virtute influxuâ, tùm Geniorum concatenatorum in lateribus descriptorum series, tùm inferioris Mundi œconomia gubernatur. Sed hæc de Obelisco Barberino sufficiant,

FINIS SYNTAGMATIS QVINTI.

SYNTAGMA VI. OBELISCVS CONSTANTINO- POLITANVS

A Theodosio Imperatore in Hippodromo Byzantino
erectus.

EMINENTISSIMO PRINCIPI

ANTONIO

Cardinali Barberino, S. R. E. Camerario.

THEODOSIANVM Obeliscum, ANTONI Eminen-
tissime Princeps, Tibi, qui Theodosianam animam repræ-
sentas, dico ac sisto. Interpretationem afferro Ægyptiarum
Notarum, ut qui non obscuris, sed apertis beneficentiæ cha-
racteribus perpetuum famæ monumentum inscripsisti, discas,
etiam in postera secula transmitti, quidquid magnificentiæ
operatur. Etenim Theodosius Caesar magno animo præditus
illum Constantinopoli erexit, ut suæ gloriæ symbolum con-
secraret; illum pariter ego accuratâ delineatione expressum iterum erigo, sed typis,
non machinis; neque vni Byzantio, sed vniuerso terrarum Orbi spectandum,
ut sit gloriæ Tux perenne hostimentum. Quamquam non eges hoc documento ut
innotescas posteritati; neque hac Ægyptia mole ut appareas Orbi; Indoles Tua,
et grandia moliens animus par Tibi theatrum excitabunt. Mihi potius consulere
volui, ne hoc Opere, quo abditam Antiquitatem instauro, Te præterirem illau-
datum, qui tam bene de nostra Societate mereris: neque enim antiquius aliud esse
nobis debet, quàm gratam in Benefactores voluntatem ostendere. Vale Ecclesia-
stici Principatus gloria, et Romane Urbis delicia.

Obeliscus Constantinopolitanus à Theodosio
Imperatore in Hippodromo Byzantino
olim erectus.

CAPUT I.

Historica relatio de origine & erectione Obelisci Constantinopolitani.

Obeliscus
Constantino-
politanus.

OSTQVAM omnes ferè tùm Romæ, tùm in Ægypto
superstites Obeliscos obtinuissem, solus Obeliscus Con-
stantinopolitanus, quem à Theodosio Imperatore olim
in Circo maximo Byzantijs summâ magnificentiâ erectum
fuisse legeram, ad Operis complementum desiderabatur.
Et uti magno eius tenebar desiderio, ita nullum non lapi-
dem moui, ut eiusdem compos fierem, nè omnibus iam obtentis, solum
illum deesse dici posset. Mox itaque literas dedi ad Excellentissimum
Dominum Simonem Renigerum, qui tùm temporis Cæsareæ Maiestatis
apud Turcarum Imperatorem Constantinopoli Oratorem agebat; quibus
obnixè flagitabam, ut operam suam in hoc Cæsareo Opere omnibus nume-
ris absoluendo conferret; votis autem meis precibusq; satisfactû iri sciret,
si Obelisci Theodosiani in Circo Byzantino adhuc superstitis delineatio-
nem propediem transmitteret. Cæsareus Orator pro summa humanita-
te sua, ac pro zelo Reipublicæ literariæ promouendæ, votis meis obtem-
perandum existimans, statim totum negotium Panaioti Nicusio Græ-
co, Cæsarei Legati pro tempore in Curia Ottomanica interpreti, Viro
sanè & linguarum peritiâ, & omnigenâ eruditione conspicuo, commisit,
qui & ipse de Repub. lit. benè merendi occasionem minimè negli-
gendam ducens, Obeliscum mox delineavit, delineatum propediem
ad me Romam transmisit. Verùm ut quantâ curâ & sollicitudine vter-
que opus promouerit, patefiat; hîc vtriusque literas ad posteritatis me-
moriâ apponendas duxi.

*Exemplar literarum Excellentissimi Viri Domini Simonis
Renigeri Cæsarei apud Turcarum Impera-
torem Legati.*

Literæ Cæsa-
rei Oratoris
apud Turcâ.

L Iteras Admodum Reuerendæ Paternitatis Vestræ quarta Ianuarij datas pau-
cis ante diebus, & valde serò à P. Iacobo Capucino accepi: ex quibus in-
tellexi, & illud ipsum etiam ex P. Francisco Martino Soc. IESV oretenus mihi in-
notuit, Paternitatem Vestrâ delineationem & literaturam hieroglyphicam
Obel-

0

to
n-
n-
m
r.
j-
n-
n-
is
us
e-
st,
o-
ta-
n-
x-
ro
it,
li-
m
r-
e-

u-
in-
in-
n

Obeli
tim I
aman
dam
que o
dictus
spon
ticipa
Iste
citer
dam
mo f
tim
sacris
Iunij

T
gna.)
V. P.
alla C
gnore
darle
sia pun
tanto
del M
ma let
la Colo
le man
mia eu

Obelisci Theodosiani hic Byzantij erecti imprimis desiderare; cuius rei curam statim Interpreti nostro Cesareo, Domino Panaioti Nicusio, aliàs bonarum artium amantissimo, commisi, quatenus delineationem illam omni cum diligentia confectam quò citius transmittere possem; sed literæ nimis tardè comparuerunt, adeoque officijs meis successu temporis, quoad fieri poterit, satisfaciam; interim prædictus Dominus Panaioti, qui iam pridem Paternitatis Vestræ notitiam & correspondentiam anhelauit, delineationem quam habuit propriam, hac occasione anticipat, & Deo volente, breui alia exactiori cum diligentia composita sequetur. Istæ hieroglyphicæ figuræ nullo peculiari colore aut pictura denotatæ, sed simpliciter insculptæ sunt. Si Paternitati Vestræ huius explicationem, aut aliud quoddam perspicacis sui ingenij specimen mihi communicare libuerit, gratiæ & summo favori erit, promittens me cum Panaioti in alijs ad obsequia futurum, præsertim ubi qua in re Paternitatis Vestræ animus & voluntas nobis constiterit, cuius sacrificijs & deuotis precibus me demùm obnixè commendo. Constantinopoli 15 Iunij, 1654.

Admodum Reuerendæ Paternitatis Vestræ

Deuotissimus seruus

Simon Renigerus m. p.
Resid. Cæsar.

Literæ Panaiotis Nicusij, Cæsarei apud dictum Imperatorem
Turcarum Interpretis.

Reu. P.

Trouandomi speffe volte nelle contemplationi delli Teoremi della sua Arte Magna Lucis & Vmbre (che mi fu mandata, tre anni fa, d'Allemagna) non hò desiderato tanto altra cosa, quanto hò bramato la conuersatione di V. P. R. mà non me lo prometteua la mia professione, essendo costretto di stare qui alla Corte Ottomana nelli seruitij di sua Sac. Ces. Maestà mio Clementissimo Signore. Hò pensato però di scriuerle, & al manca per lettere riuerirla, e dimandarle alcuni quesiti *φύσικοι*; mà non ardiuo di farlo senza occasione. Lodato sia pur il Signore, che mentre io non poteno trouare l'occasione, me l'hà mandata tanto à proposito, che non potrei d'siderare migliore: perche è giunta la lettera del Molto R. P. Chrisanio, & doppo pochi giorni è successa anche la di lei gratissima lettera scritta all'Illustrissimo Signore Residente Cesareo, per li gieroglifici della Colonna di Teodosio, li quali son stato commandato di procurare. Et ecco qui le mando vn *χέριον* delli sudetti gieroglifici, che haueuo io fatto già doi anni fa per mia curiosità; & doppo li farò pingere con maggior diligenza, & con la pri-

Litteræ Cæsarei Interpretis apud Turcam.

ma occasione li manderò. C'includo anche vn piccolo Trattato Arabico di جغرافيا Gias, che è il più stimato appresso li Orientali in questa scienza. Queste due bagatelle spero che otterranno tanta gratia & familiarità appresso V. P. R. che per esse anche io spero d'entrare alcune volte à riuierirla per lettere. In tanto la supplico d'accettare questi xedim (che così xedim vengono da me chiamati) e la prego impiegarmi e comandarmi doue vaglio à seruirli in queste parti Orientali; & per fine la riuierisco humilmente. Da Constantinopoli 15 di Giugno. A. 1654.

Di V. P. R.

Deuotissimo seruitore,

Panaioti Nicusio Interprete
di sua Sac. Ces. Maestà ap-
presso la Corte Ottomana.

His tanquam authenticis literis præmissis, iam historicam relationem aspiciamus, quæ ita sese habet.

Historica rela-
tio Obelisci
Constanti-
nop.

Theodosius Imperator, Constantini Magni Cæsaris gloriosa molimina secutus, cum Constantinum Magnum Circum maximum Byzantij ad Circorum Romanorum formam construxisset eo animo intellexisset, ut eum Obelisco omnium maximo, quem Thebis Alexandriam iam deuerat, veluti perenni quodam gloriosæ memoriæ suæ monumento condecoraret; satis verò functo Constantino, Obeliscum illum, quem Alexandria relictum Constantinus Byzantino Circo destinarat, Constantium filium eius Romam delatum in Circo maximo constituisse; nè Byzantinus ille Circus à Constantino summâ magnificentia constructus, & Romano prorsus in omnibus par, sine Obelisci ornamento indecorus remaneret: peritos rerum Viros in Ægyptum amandasse fertur, ut quotque melioris notæ Obeliscos post Romanorum spolia reliquos reperirent, Constantinopolim deueherent. Quibus adductis mox celebriora Urbis loca deputata sunt, inter quæ & Circus maximus vnus fuit, qui præsentem hunc Obeliscum excepit. De cuius magnificentia, magnitudine, Colossis, consule Petrum Gyllium Gallum in Topographia Urbis Byzantinæ l. i. c. xi. vbi omnia diligentia summâ & acri studio tractata leguntur. Nos ea solum, quæ Obeliscos concernunt, ex eius Topographia hoc loco allegabimus; de quibus inter alia hæc adducit:

Petrus Gyl-
lius.

In medio Circo, quem Græci Hippodromum appellant, Obeliscus ex Thebaico lapide factus extat, cuius cum non meminerit antiqua regionum descriptio, memineritque Obelisci Thebaici quadrati, quem ponit in V regione; arbitrarer hunc terræ motu euersum, translatum fuisse in Hippodromum à Theodosio post editam descriptionem regionum, nisi hæc Theodosianorum operum multorum meminis-

set,

set, & nisi prateriret nonnulla in commemoratione regionum, quorum postea meminit in generali Urbis descriptione. Habere itaque plures Obeliscos Constantinopolis potuit, ex quibus nunc superest ille Thebaicus, quem in V regione ponit antiqua regionum descriptio. Duos adhuc exstantes vidi, cum primum venissem Byzantium, unum in Circo maximo, alterum intra claustrum Regium, in latere primi collis vergente ad Septentrionem, quadratum, ex lapide Thebaico factum, erectum iuxta domum vitriarum officinarum Regiarum, sed paulo post eversum, & extra claustrum elatum vidi iacentem, longum 35 pedes, cuius singula latera, si bene memini, 6 pedes lata perimetrum illius efficiebant 24 pedum. Hunc Antonius Priolus Venetus nobilis emit Venetias exportaturus, & in foro Diui Stephani locaturus. Alter verò in medio Hippodromo pro meta in hunc diem exstat supra quatuor tesseras aneas latas quoquoersus sesquipedem, altas tantundem, sustentatas basi & stylobata. A solo duos gradus habet stylobates, quorum inferior à terra altus est pedem unum, cuius latitudo pedalis; superior gradus alios duos pedes, proiectus extra stylobaten quatuor pedes, & totidem digitos; gradus subiecti non sunt stylobata, sed adiecti & adstructi veluti suggestus, ut apparet ex commissura, supra quos latus quoque versus 12 pedes stylobates eminet in altitudinem 4 pedum & 8 digitorum, & extra basin projicitur sesquipedem. Præter hos quatuor pedes & sex digitos, stylobates pedalem altitudinem excedit non extra basin eminentem; nam ex summo stylobatæ eminet striatura alta pedem & tredecim digitos quadrilatera, nempe ex perpetuo, uno, eodemque lapide constans, quo stylobates. Nam stylobates emittit suam supremam partem, non solum sesquipede strictiorem, quam infimam, sed etiam angulis mutilatam, loquoque quatuor angulorum diminutorum existunt quatuor lapides quadrati marmoris Thebaici rubentis, singuli alti sesquipedem, nempe quantum striatura stylobatæ, his quatuor angularibus lapidibus interclusa, qui cum intermedia parte suprema stylobatæ sustinent basin altam pedes 7 & 13 digitos, proiectam extra unum scapum Obelisci sesquipedem, quoquoersus patentem nouem pedes totidemque digitos; quæ tota insculpta est, uti stylobates, qui statuis eminentibus omnia latera incisa habet. Ex Septentrionali quidem latere expressæ sunt statuæ, duobus ordinibus sculptæ, quorum inferior continet 18 statuas, & duas ergatas; earum singulas quaterni homines versant vectibus, quibus funes ductarij circumergatas voluuntur, Obeliscum iacentem trahentes. Tum in eodem ordine sculptus est Obeliscus rectus, ut nunc est; tum statuæ tres, quarum Constantinopolitani prædicant unam esse Magistri, alteram Discipuli, quem Magister, nisi interposita tertia persona retentus fuisset, castigare conatur, quod se absente Obeliscum erexisset. In superiori ordine binæ ergatæ cernuntur cum ergatis inferioribus Obeliscum iacentem trahere, versatæ singulæ à quatuor hominibus circumuoluentibus validos funes, benè eminentibus loris expressos &c. Hunc Obeliscum posse etiam Byzantios machinatores in alium locum transferre incolumem, aduerti ex columna sita in dorso vallis Constantinopolitane, quæ parum cedebat Obelisco. Hanc à suis sedibus deici in terram vidi, in hunc ferè modum (quo haud dubiè & Obeliscum erexerunt, aut erectum in alium locum transferre potuerunt.) Circa columnam, aliquo tamen interposito spacio, trabes ingentes crebras in quadrum dispositas, in solo defixas, columna ipsa excelsiores, erexerunt,

Obelisci
Constantino-
politani Basis.

Basis Obeli-
sci Constanti-
nopol. orna-
tus.

Columna
Constantino-
poli erecta.

xerunt, paribus intervallis inter se distantes; supra trabes imposuerunt transversa tigna, omnia inter se firmissimè reuincta, ex quibus trochleas creberrimas appenderunt, per quas traiecerunt validos funes ab imo columnæ scapo ad summum surgentes, ad columnam strictissimè alligatos densis funibus, ut se contingerent, & transversis rectos veluti tramis stamina secantibus, formam textilis operis representantibus, extra quadraturam trabium similitudinem turris quadratæ gerentium. Ergatæ utrimque multæ in terram defixæ erant, versatæ a multitudine robustissimorum iuuenum funes istos validos, quibus columna cingebatur, trahentium tam diu, quoad columnam a sedibus subtraxerunt; deinde sensim detrahentes in terram deiecerunt, & curribus impositam firmissimis, quos rotæ crassissimis ferris cinctæ sustinebant, traduxerunt incolumem in collem tertium ad Solimani Regis ædem ornandam. Sed ad Obeliscum redeamus.

Habet is in latere stylobatæ Occidentali Obelisci, teste Petro Gyllo, hoc epigramma Græcis literis incisum.

KIONA TETRAΠΛΕΤΡΟΝ ΑΕΙΧΘΟΝΙ ΚΕΙΜΕΝΟΝ ΑΧΘΟΣ
ΜΟΤΝΩΣ ΑΝΑΣΤΗΣΑΣ ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ ΒΑΣΙΛΕΥΣ,
ΤΟΛΜΗΣΑΣ ΠΡΟΚΛΟΣ ΕΠΕΚΕΚΛΕΤΟ, ΚΑΙ ΤΟΣΟΣ ΕΣΤΗ
ΚΙΩΝ ΗΛΙΟΙΣ ΕΝ ΤΡΙΑΚΟΝΤΑ ΔΥΟ.

Obelisci Constantinop. inscriptiones.

In latere verò Orientali ex opposita plaga, Latinum epigramma inscriptum videtur, veluti Græci epigrammatis interpres quidam, & sic sese habet, quantum legi potuit.

DIFFICILIS. QUONDAM DOMINIS PARERE SERENIS
IVSSVS, ET EXTINGCTIS PALMAM PORTARE TYRANNIS,
OMNIA THEODOSIO CEDVNT, SOBOLIQUE PERENNI.
TERDENIS SIC VICTVS, DVOBVSQVE DIEBVS
SVB IVDICE PROCLO SVBLIMES ELATVS AD AVRAS.

Basis Obel. Constantinop. ornatus.

Pergit porro Author describere ornatum, quo Obeliscus condecorabatur. In Meridiano, inquit, latere duplex ordo statuarum exprimitur; inferior quatuor currus, partim biyuges, partim quadriyuges habet, quorum unumquemque vnus regit auriga; superior ordo continet duos Equites, tres pedites, togatos tres, Obeliscos duos, (Intellige pyramides duas) quatuor columnas in quadratum dispositas epistilia sustinentes. Iam verò ex Boreali basis latere sculpti sunt quatuor ordines, continentes 35 statuas togatas. Ex latere Occidentali eminent duo ordines, quorum inferior habet novem statuas, supplices offerentes munera Regi, qui stat in superiori ordine cum statu decem & sex. Latus Meridianum duobus ordinibus distinctum est, inferiore decem statuas togatas exprimente, superiori 20, togatas omnes, exceptis quatuor clipeatis. Latus Orientale habet in parte inferiori tres ordines; infimus continet decem & sex personas, alias viriles, alias muliebres saltantes, alias organa pulsantes; supra quas eminent duo ordines capite tenus; puta spectatores. Superior ordo reddit 20 statuas; harum sex ab alijs, distinguuntur columnis; media coronam tenet manu. Supra basin extant quatuor tæssa aeneæ, quibus in quadratum dispositis totus Obeliscus sustinetur, cuius quidem quadrati singula latera ima lata sunt circiter

citer sex pedes, ab imo ad summum sculpta notis Ægyptiacis. Reliqua Circi ornamenta vide apud citatum Authorem.

Ex hac relatione patet Obelisci totius symmetria. Cum enim ex sup-
positione basis Obelisci singula latera habeant sex pedes, pes autem pal-
mum $1 \frac{1}{2}$ contineat, erit basis latitudo in singulis lateribus necessario 9.
palmorum. Cum præterea in Obelisco Pamphilio demonstrauerimus,
Obeliscorum altitudinem usque ad pyramidium, decuplam esse ad basis
latitudinem; 9 ducta in 10, dabunt 90 palmos, dicti Obelisci altitudi-
nem. Et cum pyramidion ut plurimum altitudinem habeat lateri basis
æqualem, basis autem 9 palmos habeat; Obeliscus necessario 99, aut
quasi 100 palmorum altitudinem obtinebit; cui si accesserint stylobata
& striatura eius, quæ 9 pedes in altum extra pavementum emergunt;
erit totius Obelisci altitudo quasi 114 palmorum; siquidem vera esset
dimensio Petri Gyllij, & pedem Gyllianum sesquipalmo Rom. æquari
nobis certò constaret. Quicquid sit, assignatam mensuram supra solam
hypotesin fundatam interim Lector accipiat, donec eximius Vir Panaiotus
Nicusius suprâ laudatus exactiorem nobis, pro sua diligentia, dicti Obeli-
sci symmetriam exhibeat. Sed iam ad interpretationem dicti Obeli-
sci expediendam progrediamur.

Obelisci Con-
stantinop.
symmetria.

C A P V T II.

Argumentum Obelisci.

Continet hic Obeliscus primò, quomodo ritus & cœremoniæ à Sacè-
dotibus ad Intellectualis siue Genialis Mundi normam & exem-
plar, tum ad politicum regni statum rectè beatèque administrandum, tum
ad bonorum omnium vbertatem consequendam, ordinandi sint. Nam,
ut suprâ in expositione Obelisci Lateranensis ostendimus, cum regnum
quodpiam, nisi in diuini Numinis rationibus fundatum, longo tempore
consistere minimè posse cognoscerent; Deo autem, Genijs asseclis, mini-
strisque nihil gratius acceptiusque esse posse, quàm si ad eorum Ideales
rationes, omnes actiones suas tam priuatas, quàm publicas constituerent,
ex Hermeticis libris didicissent; certè omne eorum studium & conatus
eò vertebatur, ut quàm exactissimè, iuxta præscriptas sibi ab Hermete
leges, omnia peragerent; minimè fieri posse sibi persuadentes, Numi-
na votis suis vnquam defutura, quæ tanto rituum & cœremoniarum ap-
paratu sibi conciliassent. Quæ omnia continentur in hoc Obelisco, ubi
in lateribus A R H Y primo loco occurrunt figuræ, quarum quædam
ingeniculatæ, aliæ partim stantes, partim ingeniculatæ mitrato vertice,
vti & varijs gesticulationibus, veluti de magnis rebus consulturæ spectan-
tur. Quæ quidem duplicem significationem habent: prima Agathodæ-
monum supramundanorum operationes exhibet; quorum alij sedere
videntur, quia supremi Numinis influxui immediatè substant, alij stanti-
bus

Obelisci Con-
stantinop.
argumentum.

Primi locula-
menti figuræ.

bus veluti potestatibus altioribus sibi præstitutis subduntur, iussa supremi Numinis operturi; nonnulli mitrato vertice & baculis illustres sunt, quia potestate à supremo Numine sibi communicata pollent; hieralphi quasi omnes adiunctum habent, quia Agathodæmones, ut dixi, supramundani sunt, benefico supremi Numinis charactere insigniti; varijs gestibus quidpiam magni momenti consulturi cernuntur, quæis quidem summa sollicitudo, cura, ac diligentia innuitur, quâ iussa Numinis promptè exequi desiderant. Atque hæc est prima significatio. Secunda significatio exemplar quoddam Sacerdotibus propositum exhibet, quo ritus & cœremonias suas instituunt; qui in adytis suis de rebus magni momenti Deos consulturi eo prorsus habitu, quo Numina symbolicè efformata, spectantur, rem sacram peragere monebantur; ut si eorum operationes essent Deorum operationibus ἀναλογώτεροι, ita maiorem quoque hoc pacto instituta sacrificia effectum sortirentur. Hinc nudi, mitrati, sceptris instructi, nunc stantes, modò ingeniculati, varijsque gestibus in variam speciem transformati sacra obire solebant. Quæ omnia vera esse, Iamblichus de mysterijs Ægyptiorum pulchrè docet, & nos in Magia & Theologia, uti & in Tabulæ Bembinæ expositione fusè ex omnigena auctoritate demonstrauius, ad quam Lectorem curiosum remittimus.

Secundi loculamenti figuræ.

Quoniam verò supramundanorum huiusmodi Agathodæmonum operationes otiosæ forent, nisi in aliud tenderent; hinc in secundo loculamento quaternorum laterum B S I Z, aliam seriem Intelligentiarum exprimunt, quas Mundanas vocant, & sensibilis Mundi administrandi curam suscipiunt. Hæ supramundanis immediatè substant, eorumque influxibus illustratæ, de rerum omnium necessariorum ubertate prouident; cuius symbolum est, Papilio *δρακονόμορφος*, ferè singularum capitibus impositus; & Mundani Agathodæmones sunt, ut hieralphi ipsis appositum docet. Quia tamen in hisce Intelligentiarum choris, ordinis necessitate sic postulante, alij præsent, alij subduntur; Præsides rectè per tiaram & sedem, potestatis symbola, indicantur; subditi verò ministrorum munere fungentes, tiara priuati, & ante Præsides ingeniculati, suam in ijs, quæ à Præside iubentur, exequendis obedientiam, subiectionem, & promptitudinem, vel ipso corporum positu sat superque significant; hoc ipso occultè, quid in Regno quopiam ritè administrando fieri oporteat, indigitantes. Quæ omnia cum in Politica Ægyptiaca, uti & in expositione Obelisci Lateranensis amplissimè exposita sint, eò Lectorem remittimus.

Tertij loculamenti figuræ.

Iterum cum Mundanæ Intelligentiæ in Mundana administratione proximè Sidereum Mundum influant; hinc proximè sub secundo receptaculo tertium, C, videlicet Sidereum Mundum, non meliori ratione quàm per Accipitrem exhibendum duxerunt, id est, Osirin cœlestem, Solare Numen, potestate suâ vitam, motum, calorem in omnibus sensibilis Mundi partibus instillans. Nam hic in Osirin hylæum siue elementarem, qui per Bouem & Aspidem, statuasque Agathodæmonum inferiorum aptè indicatur, virtutem suam propagat, ac veluti per ministros suos omnia animat, fecundat, conseruat.

Ve-

Verum cum hæc in alijs Obeliscis exposuerimus, ijs non immorabimur. Hoc loco alicui fortassis dubium nasci posset, cur in tertio latere, in spacio K, non Accipitris, sed Bouis figura collocetur? Respondeo, non solum Accipitrem Solaris Numinis symbolum fuisse, sed & bouem, uti fusc in Obelisco Pamphilio, in Hierogrammatismo Bouis, & in tabula Bembina in triadis Serapeæ interpretatione docuimus. Accipiter & Bos unus & eiusdem Solis symbola fuerunt, non nisi diuersitate operationum distincti. Hinc sicuti Accipitrem Porphyrius ἐμφυχον τῆς ἡλίου ἀγαλμα, *viuam Solis imaginem*; ita Plutarchus Bouem ἐμφυχον Ὁσίριδος εἰκόνα, *viuam Osiridis imaginem* dixit, uti passim in hoc Opere dictum fuit; ut proinde Ægyptij hæc passim confuderint. Quæ tametsi verissima sint, quia tamen Ægyptij nihil sine optima ratione transigebant, ita quoque altiori quodam consilio adducti, loco Accipitris hoc latere Bouem posuisse videntur: quod expono.

Bos Solaris
Numinis
symbolum,

In Boreali plaga, cui hoc latus obuertebatur, videlicet in inferiori Ægypto, pascuis & virentibus agris sæcunda, maximè Bouis cultum viguisse, amplissimè in Syntagmate de Chorographia Ægypti docuimus; Osiris siquidem cœlestis, per Bouem indicatus, maximè in vbertate rerum præstanda, alijsque naturæ beneficijs concedendis virtutem suam exerebat, ut brachium cum Capreolo vitis Boui supposito pulchrè docet. Hinc non inconuenienter loco Accipitris, Bouem huic lateri Boreali insculpsere, ut Solis in agriculturæ operibus beneficia, cuius Bos symbolum erat, occultè innuerent; Accipitrem verò reliquis plagis calore & spiritu abundantibus obuenterent. Lector tamen utramvis hinc propositam rationem sine errore tenere poterit.

Bouem loco
Accipitris
cur posuerint
Ægyptij.

Atque hæc est Epigraphe Obelisci, quâ indicabant, quod sicuti à supremo Numine per Potentias superiores influxus ordine sanè mirifico continuatus per varias Mundorum constitutiones datur, ita quoque in Politico Mundo fieri deberet. In quo Rex quispiam supremi Numinis vices obtinens, per Proceres Regni influit in medijs status homines, & per hos in plebem, singulis de necessarijs prouidendo. Atque hoc pacto institutum Regnum suo in vigore conseruari posse, vnice sibi persuadebant. His itaq; ordine explicatis, iam ad columnas ordine positas explicandas procedamus.

Politici status
Idea.

§ I.

Lateris primi explicatio.

NOta Lector, hunc Obeliscum adeo similem esse Obelisco Lateranensi, ut non immeritò epitome quædam illius dici possit; cum ferè eadem in hoc vbique occurrant hieroglyphicorum Syntagmata, quæ in illo, paucis tamen immutatis, uti iam apparebit. In lateris itaque primi columna post epigraphen è regione E frequentissimus ille Papilio oc-

Obeliscus
Constanti-
nop. similis
Lateranensi.
Lateris i.
Obel. Con-
stant. exposi-
tio.

R r

cur-

F currit, cum thyrso papyraceo, quem è regione **F** sequuntur duæ figuræ,
G statua sedens cum Accipitre; huic è regione **G** alia statua occurrit cum
H baculo incuruo, quam è regione **H** duæ pennæ cum hieralphe sequuntur,
I & duobus sceptris; & è regione **I** sacra tabula, globo, heptapyrgo, Scarabæo, & Niloscopio insignita. Quæ quid significant, aperiamus.

Diximus quomodo per epigraphen Vniuersalis diuini Numinis, in subditos sibi Mundos, Intellectualem, Sidereum, & Hylæum, influxus indicetur. Sequitur itaque modò, quomodo in particularia Numina influat, & quomodo hæc rebus sibi commissis prouideant; inter quæ Principem sanè locum obtinet Dæmon polymorphus per Papilionem indicatus, cuius munus proprium est singulis consentaneam formam tribuere, tam in Sidereo & Elementari, quàm Politico Mundo. Quocirca tacite per hunc indicârunt, quòd sicuti in Mundo potestas quædam est, quam Platonici εἰσοδεῖν vocant, quæ unicuique quod ad conseruationem sui necessarium est, tribuit; ita in politico Mundo est Archetypus Regis intellectus, qui per leges salutiferas, unicuique quod suum est, tribuit. Vt enim politicum corpus in suo vigore conseruetur, intellectui Regis conformis fieri debet intellectus subditorum, Platone teste; quâ conformitate efficitur, vt quisque bono communi prouidendo laboret. Atque hanc politicam administrationem pulchrè notat Papilio, qui iuxta diuersæ ætatis conditionem, alia & alia forma, prout suæ necessitas naturæ postulat, transmutatur. Quæ omnia vberimè tractata vide in Obelisco Pamphilio, alijsque huius Operis locis.

Polymorphi
Dæmonis
officia.

Porro polymorphus hic Dæmon potissimùm suam in Sole sedem, tanquam in principali naturæ instrumento fixisse videtur; quod indicant binæ sequentes statux **F** accipitris, & statua accipitrina. Nam in Sole se transformare dicitur in Accipitrem, quia vitæ, caloris, motusque Solaris subsidio magnam efficit in inferioribus Mundis, qui per segmenta indicantur, rerum varietatem; cultusque illi exhibebatur sub Accipitrino simulachro **F**. Est enim dominio potens, vt statua cum baculo incuruo docet; & Agathodæmon omnia penetrans, duplici sceptro inclytus, **H** vt duæ pennæ cum hieralphe è regione **H** monstrant. Quoniam verò hic subinde ad indignationem permouetur; ad eum placandum sacram **I** tabulam **I**, veluti propitiatorium quoddam monimentum positum est. Constat autem Orbe supremi Numinis indice, heptapyrgo in quod influit, Scarabæo Osiris hylæi indice, & Niloscopio in quod agit, & cuius custos putatur. Sequuntur iam effectus sacri gestati periapti, segmentum **K**, heptapyrgon cum Serpente, segmento, circulo, & brachio, **L** Accipiter cum sceptro & Serpente, **M** cycloides, oculus, & brachium, **N** securis cum litera **X**, Serpens **G** cum cycloide, duo cornua Arietis, & **GP** Serpens **P**, tria receptacula piscinæ sacræ, cycloides cum heptapyrgo, & **Q** fauissa cum oculo & sceptro; quorum omnium sensus iste est, qui sequitur. **K** Heptapyrgum tam in sidereo, quàm Politico Mundo vita & benefici-
LM centia **L** Osiridis viget; **M** cælestis diuinæ & beneficæ prouidentie oculus;
N **N** Vniuersum penetrando, vita cælesti, & Ammonia fecunditate **P** sacra tri-
for-

formis Numinis piscina receptacula, heptapyrgi cœlestis Præsidum, fauissæ dominantium subsidio implet.

Scholium.

IN hoc itaque latere ostenditur, quomodo supremum Numen in immediatas supramundanas Intelligentias primum, deinde per has in sensibilis Mundi administratrices, per has demum in Solaria sideris Mundi Numina, & tandem per hæc in hylæa œconomiam influat; quod fig. in 1. latere A B C D notant. Deinde quomodo per polymorphum Dæmonem in Solare Numen, hoc est, Osirin, omnium inferiorum dominatorem & Agathodæmonem, vim suam diffundat; hic in heptapyrgum, & Osirin hylæum, & Niloticum, vti tabulæ sacræ symbola significant; ut proinde si quandoque Numen offensum fuerit, nullo meliori, quàm hoc amuleto id placari posse contenderint. Vbi nota, has plerasque figuras in Obelisci Lateranensis columna prima lateris primi contineri, tametsi fusioribus ibi symbolis adornatæ sint. Verùm cum innumeris locis dictæ figuræ iam expositæ sint; operam perdam, si alibi adductam authoritatem farraginem hoc loco repetiero. Quare ad secundi lateris expositionem progrediamur.

Epitome primi lateris.

ABCD

§ II.

Secundi lateris expositio.

HVius lateris symbola (paucissimis exceptis) in Obelisco Lateranensi ijs symbolis, quæ in secunda columna lateris secundi à litera Y vsque ad B, & à C vsque ad E occurrunt, congruunt, vti vnum cum altero comparanti luculenter patebit.

Lateris 2.
Obel. Constantin. expositio.

Y B C E

Præmissis itaque ac suprâ explicatis symbolis, quæ in loculamentis secundi lateris R S T V continentur; iam sequitur è regione W Aspis striata & surrecto pectore, cum Accipitre dormiente, quam sequitur thyrsus papyraceus cum Sacerdotis figura, & catena; hæc sequuntur Noctua, Z Accipiter crateri insidens, cum brachio Capreolum vitis manu tenente infra craterem posito, tres termini, cum receptaculo piscinæ sacræ, & brachio extenso capreolato; quod sequuntur duo capita Leonis, cum A Papilione, thyrsio papyraceo, & tabula sacra B; quam sequuntur ordine, oculus C, retinaculum, Serpens, Noctua D dodecapyrge insidens, tres vrnæ Niloticæ, Serpens, hydroschema E, dodecapyrge, segmentum, & reliqua symbola, eò prorsus ordine, quo in columna secunda lateris secundi Obelisci Lateranensis ab Y litera, vsque ad E sese ordine consequuntur. Et indicant leges Niloticas Ægyptiaco Regno conseruando necessarias. Verùm cum iam singularum interpretationem

R S T V

W

Y Z

A B

C D

E

Y E

citato loco exhibuerim, eam Lector supra fol. 198 & sequentibus contentam consulere poterit.

§ III.

Tertij lateris expositio.

Lateris 3.
Obel. Constant. expositio.

HIKL

M

N

O

P

Q

R

RS

T

V

W

X

Y

Explicatis schematicis H I K L, iam reliqua tertij lateris schemata exponemus; ubi primo loco M Papilio iam saepe saepius memoratus, cum suo thyrso papyraceo, & sequente sacra tabula N, occurrit; quibus indicatur, polymorphum rerum necessariorum largitorem Dæmonem, placabilem fore huius amuleti usu. Sacra tabula continet circulum, Scarabæum, bina sceptrâ, & hydroschema. Per circulum, suprema diuinitas; per Scarabæum cum adiuncto circulo, & bina sceptrâ, hylæus Osiris, eiusque duplex dominium in aqueam substantiam prænotatur; & eâ ratione se habet ad polymorphum Dæmonem, uti principium passivum ad activum: quod enim polymorphum Numen sapienter disponit, id hylæus Osiris, dum mille formarum discriminibus rerum inferiorum species exornat, summâ curâ exequitur. Sequitur modò è regione O cycloides, hydroschema, circulus, & feretrum; quæ indicatur, ad cœleste humidum attrahendum, necessarium cultum dictorum Numinum, adijciendum; his enim Noctua Typhonia P, quæ continuas insidias eidem struit, vnicè propulsatur; hæc propulsatâ, Q dominium catenæ Numinum per appropriatum Numini cultum trahitur, videlicet Horus beneficus R, per pueri caput indicatus, qui & piscinæ sacre se inserit; Osiris amiliæ placatur, cœloque in piscinam sacram hylæam dilapsus, occulto motu secundat aquas ad rerum omnium necessariorum ubertatem, triplici dominio potens, præstandam. Per Accipitrem inter R & S, & securim Osiris amiliæ indicatur, estque vis quædam implacabilis potentia, quæ omnia superflua & maligna vi prædita in Mundo refecat; cycloides cœli index est, thyrsus verò T papyraceus, & piscina sacra, cui duo pedes adiuncti sunt, indicant occultum Numinis cœlo dilapsi motum in piscinam sacram, qua rerum necessariorum abundantia spondetur; tria sceptrâ triplex, ut iam supra dictum fuit, notant dominium. Sequuntur hæc, figura V, porta Thausi, quæ in solennitatibus in adytis constituebatur, flammis conspicua, quam Thausus, id est, Accipitrinum Numen, bono omine ingressum, ubertatem rerum per congruum Nili incrementum, quod Nilometrica scala ei adiuncta signat, spondebat. Hinc Sacerdotes ante portam Mercurialem, quæ per literam W duobus Canibus munitam indicatur, varijs sacrificijs, quæ per X indicantur, intenti ad Numen propitiandum inuigilare solebant; X aram signat in arcus cœlestis similitudinem expressam, in cuius medio phiala sacrificij symbolum, quod iuxta leges Hermeticas, per tres terminos Y indicatas, peragere consueverunt.

Vides

Vides itaque in hoc latere Numinum concatenatorum in vniuersas Mundi semitas diffusam beneficam vim; & quibus illa, si quandoque ad indignationem concitata fuerint, placanda sint. Vides quomodo polymorphus Dæmon in Osirin hylæum cœlestis humidi vim deducat; & quomodo horum cultu, subditorum illi Numinum intermediorum catena trahatur, Hori benefici, Osiris amilicti, Thauisti, Mercurij; & quomodo per portas singulis attributas defluxus supernus, per præuorum tamen sacrificiorum dispositionem ex vna in alteram deferatur. Sed hæc quoque descripta vide in expositione columnæ secundæ lateris tertij, Obelisci Lateranensis.

§ IV.

Lateris quarti expositio.

Schematismis V Z A B in hoc quarto latere suprâ expositis, iam reliqua declaremus. Itaque è regione Citerum nullibi non obuius Papilio cum thyrsu suo occurrit, quem E sacra tabula immediatè excipit; & indicat polymorphi Dæmonis in Mundum politicum influxum, vti sacra tabula E ostendit, circulo, heptapyrgo, Scarabæo cum circulo, & oculo insignita; quæis indicatur, quòd sicuti in Mundo sensibili, supremum Numen in heptapyrgum cœleste septem planetarum, quorum omnium Osiris dux est oculus Mundi; ita & in Solem politicum, id est, architectonicum Regis intellectum, & in septemplices Regni status, quos in Politica Ægyptiorum exposuimus, iuxta intentam analogiam influat. Quomodo autem id fiat, signa sequentia ostendunt, globus F *ὁ φε-κυνλο-πτε-εόμορφος*, fauissa, oculus cum vase Nilotico, & sceptro, G Accipiter ferebro insidens, H heptapyrgum, piscina, cycloides, corona, Noctua dodecapyrge insidens &c. Globus itaque alatus, vti iam sæpe dictum fuit, triforme Numen indicat, siue tres in Deo potentias, vti Suidas docet; quæ cum vnum sint rerum omnium principium, meritò ab eo veluti prædiuiti Oceano quodam emanant omnia. Sed hæc vti digna sunt consideratione, ita paulò altiùs de ijs philosophari visum est.

Expositum iam sæpius est, Ægyptios primos fuisse Theologiæ conditores, posteros verò, quotquot ex primi nominis Philosophis extiterunt, Ægyptiorum sacerrima veluti quædam dogmata amplexatos fuisse; & inter hos fuere Platonici, qui triadem diuinam, ad vnum omnes, Ægyptios secuti, confessi sunt. Quod vt appareat, Platonem hoc loco adducemus, qui l. 1. de legibus expressè asserit, Ioui supremo Mundi Architecto trinitatem quandam Numinum, quam *θεοτριτων*, id est, opificiam vocat, semper altare; in qua quidem trinitate, prima sit Pallas, secundus autem Vulcanus, Mars verò tertius. Sed quemadmodum trinitas tota ad Iouem ipsum, à quo est, refertur; ita fermè Vulcanus & Mars referuntur ad Palladem. Viget in Marte potentia, in Pallade sapientia; in Vulca-

V Z A B

C

Lateris 4.
Obel. Constantin.
expositio.

E

F

G H

Plato,

no igneus spiritus; quæ tria ad ipsam Iouis artem, quâ Vniuersum perficit, requiruntur. Primum quidem ratio ipsa, per quam singula sit facturus; secundum efficax eorum, quæ conceperat, expeditio; tertium eorum, quæ in effectum expedienda sunt, salus & defensio. Ideam primi Palladem; secundi Vulcanum; tertij Martem nominant. Et quia vtrumque, scilicet tam conseruatio, siue defensio, quàm expeditio vel expressio rerum indiget ratione atque sapientiâ; ideo Pallas & Vulcano & Marti præest. Quid quid enim vel à Vulcano fabricatur, vel à Marte, postquam fabricatû est, defenditur, & in sua forma seruator, Pallade duce peragitur. Horum verò trium in arte diuina regnantium, tria quoque in natura videmus vestigia. Per Palladem quidem ordinem, quo singula disponuntur; per Vulcanum, efficacem progressum & promptum quasi portum, ad quæ omnia properant; per Martem denique munitissimam structuram à generantibus adhibitam genitis, & varia propugnacula naturâ propriam à contrarijs defendentia. Tria similiter in arte humana quidem omni, maximè verò ciuili esse debent; vt singula & sapienter, antequam fiant, excogitentur, & maturè strenuèque expediantur, & eâ formâ, quâ excogitata expromptaque sunt, seruentur atque fortiter defendantur. An non hæc aptè congruunt Trinitati supremæ quæ Ægyptijs Hemphtha dicitur? Certè quos Ioui assecclas ponit Plato, Palladem, Martem, & Vulcanum, hos Ægyptij Hemphtha, teste Iamblichio lib. de myst. ponunt, Amun, Phta, & Osirin; quorum Amun Opifex intellectus veritatis atque sapientiæ Dominus occultam latentium rationum potentiam traducit in lucem; Phta omnia sine mendacio peragens, omnia artificiosè simul cum veritate constituit, quem & Vulcanum vocant; Osiris verò bonorum effector, omnia virtute suâ corroborat, defendit, conseruat.

F Sed vt ad institutum reuertamur; ab illo **F** triformi Numine, vt cum Ægyptijs loquar, à suprema illa piscina, ab oculo illo supramundano omnibus prouidente, ab Osiride illo **G** Archetypo omnibus modis **H** colendo, **H** heptapyrgum illud ciuile cœlesti munimine roboratur; **N** & tua Typhonia **K** à dodecapyrge ciuili, qui sunt Magistratus, propulsantur; beneficiâ Numinum ijs præsentium, ab heptapyrgo quoque ciuili omnia aduersa reuocantur. **N** cœlesti vigilante Anubi, Horus Vniuersi dominator vitam in omnes politici Mundi terminos diffusam largitur; vnde omnia animantur, omnia membra in boni communis curam inuigilant, qui est totus humanæ felicitatis finis.

Atque hæc sunt, quæ in hoc Obelisco Constantinopolitano hieroglyphicis figuris expressa continentur; quo Sacerdotes & ad solium Regni apti homines monebantur, vt Rempubl. suam ad supramundandarum rationum exemplar instituerent; & ad sensibilis Mundi œconomiam, si eam duraturam continuâ bonitate gaudere vellent, adornandam susciperent; hoc enim pacto Numinum sibi præsentiam, & contra aduersa assistentiam, firmum semper præsidium se habituros confidebant.

FINIS SYNTAGMATIS SEXTI.

SYN-

perfi-
factu-
m eo-
ni Pal-
q; sc.
indi-
Quid-
tū est,
a verò
rigia.
num,
rope-
adhi-
defen-
ciulli
& ma-
taque
ruunt
oui af-
phta,
rum.
m la-
men-
em &
i cor-

e, vt
unda-
nodis
No-
puffa-
q; ci-
lorus
fam-
s cu-

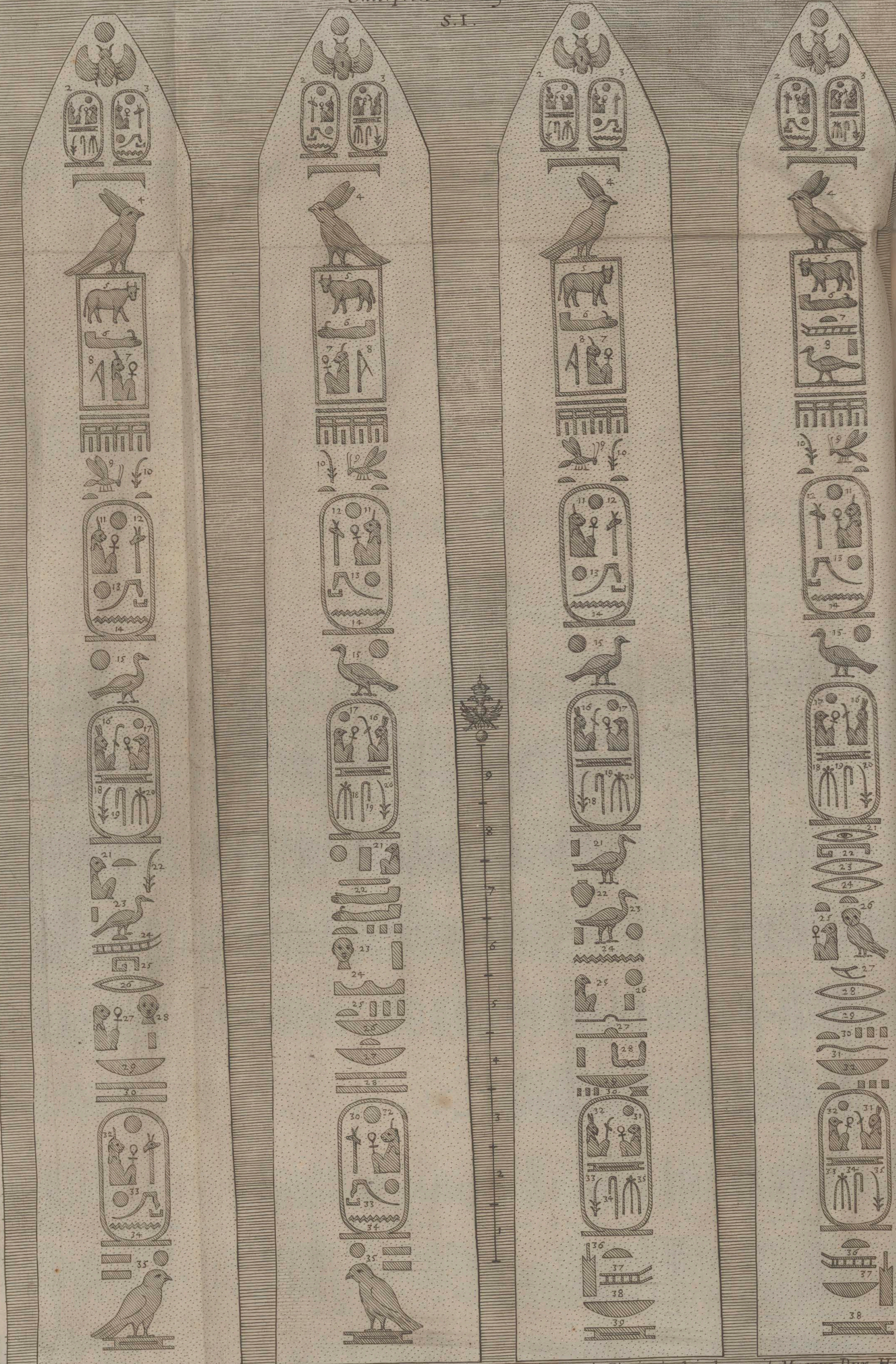
iero-
Re-
rum
m, si
cipe-

N.

OBELISCVS MEDICEVS

Interprete Athanas. Kirch.

S.I.

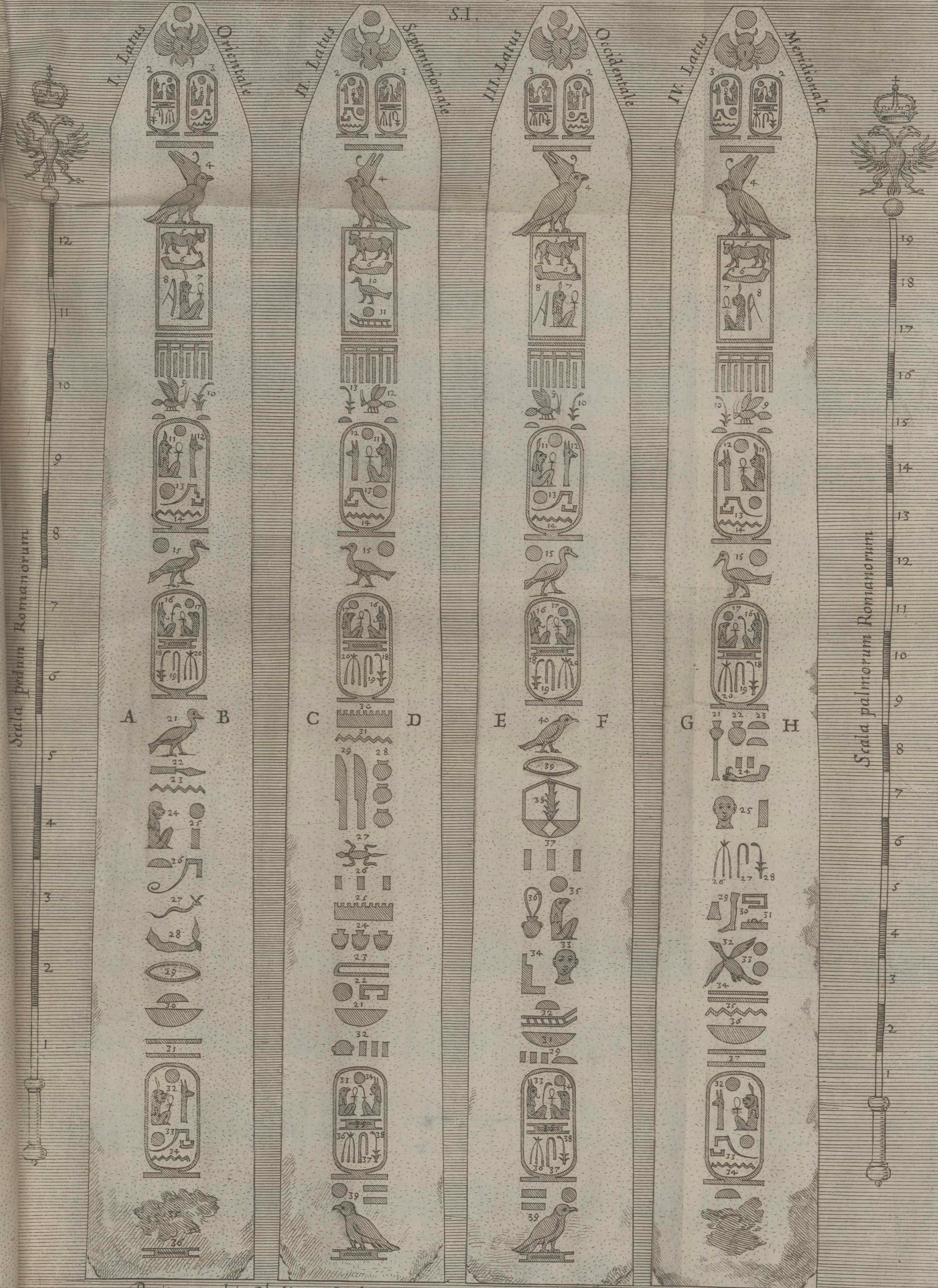
Hunc Obeliscum, quem olim in Circo Floro erexerat Claudius Imperator, in Hortis Pincianis deinde erexit Magnus Dux Helv.

longit. eius 22 palm. latit. basis 3 1/2 palm. Rom.

OBELISCVS MAHVTAVS

Interprete Athanas. Kirch.

S.I.

Positus est hic Obeliscus Mahuteus ante Ecclesiam S. Bartholomaei Nat. Bergomat. e regione Ecclesiae S. Ignatii Loyolae Fundatoris Soc. IESV, et habet longitudinem 27 palm. basis latitud. 3 palmos 1/2.

SYNTAGMA VII.
OBELISCI MINORES
ET SVNT

Monticælius, Mediceus, Mahutæus.

SERENISSIMIS HETRVRÆ PRINCIPIBVS

MATTHIAE ET LEOPOLDO
MEDICEIS,

Serenissimi Magni Ducis Fratribus,

Dominis meis Clementissimis.

BELISCVM Mediceum, Principes Serenissimi, in
Viridario vestro Pinciano, Regia sanè magnificentia exculto
Romæ superstitem, certè nulli meliori iure, unà cum reliquis
eidem similibus, Monticælio, & Mahutæo, quàm Vobis Se-
renissimis Principibus, Mediceæ, id est, altæ prosapie do-
mūs decoribus, nec non omni literatura genere spectatissimis,
inscribendum duxi. Quam quidem Obeliscorum erectionem
virtutum Vestrarum, iam tot illustratarū speciminibus, quæis Mundum decorastis,
mira sublimitas, merito iure postulare videbatur. Quis autem Vestram, tum
in bonarum artium studia, eorumque cultores, benignitatem & humanitatem,
tum profusi affectus sinceritatem, Verbis sat dignis explicare queat? Certè uti
in Vestra gloriosa domo, veluti primis Sapientiæ incunabulis, bonæ literæ natæ
videntur; ita earundem per vniuersum Mundum propagatum emolumentum
Vobis cum primis adscribi & posse, & debere, nemo Literatorum est, qui non fa-
teatur. Accipite itaque huius præsentis Syntagmatis honori Vestro immortalis
debitam consecrationem, mei in Regios Vestros animos sinceri affectus veluti tes-
seram quandam; & quem olim hic Romæ insolitâ beneuolentiâ prosecuti estis,
eundem gratiæ & fauoris Vestri dulcedine porro fouere non desinatis.

SYNTAGMA VII.

Obelisci minores, & sunt Monticœlius,
Mediceus, Mahutæus.

CAPUT I.

De origine horum Obeliscorum.

IN Obelisco Pamphilio fusè demonstratum est, Trismegistum uti hieroglyphicæ doctrinæ Author fuit & institutor, ita primum quoque Obeliscorum erectorem fuisse, tempore Misraim & Misramuthisis. Quales tamen hi Obelisci fuerint, tametsi demonstrari non possit; verisimili tamen coniecturâ, minores fuisse, ducimur, minimè maiores: siquidem prima rerum principia non à magnis & perfectis, sed à parvis & imperfectis originem suam ducere, experientiâ notum habemus: succedentibus verò temporibus, crescente Regum superbia & magnificentia, semper maiores & maiores, non tam hierogl. doctrinæ ostendendæ gratia, quàm ex insolentium molium magnitudine & vastitate, gloriæ apud posteros comparandæ ambitione, erectos fuisse. Cùm verò inferioris Classis Obelisci alij non reperiantur, quàm Monticœlius, Mahutæus, Mediceus, & alterius cuiusdam vicinis Collegio Romano adibus inserta fragmenta; hosce omnes eodem tempore factos, partim ex doctrinæ symbolorumque, quibus insigniti sunt, identitate, colligimus, fuisseque veluti primæ novæque ab Hermete adinuentæ doctrinæ multiplicata quædam exemplaria; habent enim omnes uti eosdem ferè characteres, ita doctrinam, quemadmodum ex interpretatione eorundem patebit. Cùm enim lapidis, cui incidebantur, substantia durissima esset, primisque illis temporibus, quæis artes necdum ad debitam perfectionem pertigerant, ad laborandum difficilis videretur; hinc à parvis Obeliscis eos incepisse verò haud absimile est; donec ars sculptoria frequentiori exercitio prouectior, tandem Reges ad horum exemplar semper maiores & maiores excindendos incitaret. Accedit ad hanc nostram coniecturam non exiguum argumentum, quòd inter omnes ferè Obeliscos, nulli rudiori Mineruâ & minori artificio incisi sint; apertissimum primi operis rudimentorum signum. Imò rem ita se habere, aperte Plinius docet l. 36. c. 8. his verbis: *Circa Syenem verò Thebaidis Syenites, quam ante pyropæilon vocabant, trabes ex eo fecere Reges quodam certamine, Obeliscos vocantes Solis Numini sacratos, radiorum eius argumentum in effigie est, & ita nomine Ægypto significatur: Prius omnium id instituit Mestres, subintellige Misraim, qui in Solis vrbe regnabat, somnio iussus, & hoc ipsum scriptum est in eo. Examinemus singula. Primò dicit materiam Obeliscorum*

rum fuisse saxum Syeniten *πυροπικίλον*, ob macularum varietatem ita dictum, quod genus saxi Itali, *Granito rosso* appellant; atque hoc verum esse docent reliqui omnes Romani Urbis Obelisci; siquidem nullus nisi ex hoc variegato lapide durissimo elaboratus conspicitur. Solari Numini sacratos fuisse ait, quod verum est, imitatur enim acumine suo radios Solares, unde Ægyptiacè *νιτεβνρη* & id est, *digiti Solis* vocantur. Primus id instituit Mesres, quem nos eundem cum Misraim esse dicimus, cuius Consiliarium & Scribam Mercurium Trismegistum fuisse in Obelisco Pamphilio vberimè demonstrauius; cuius & consilio monituque primum doctrinæ à se inuentæ & institutæ Obeliscis incisæ primum hoc, quod diximus, specimen, in minoribus, vti conijcimus, dedit. Quod institutum tantopere videtur placuisse Misramuthisi filio, reliquisque Regibus, ut ad horum similitudinem semper alijs & alijs erigendis animum adiecerint. Misraimum verò diuino instinctu per somnium ad hoc præstandum fuisse incitatum, mera coniectura est, & figmentum ab Historico appositum; nisi hunc instinctum à Mercurio, qui ob suam Sapientiam tunc temporis veluti vnus è Deorum numero habebatur, Regis animo fuisse insertum dicamus; quod vti verisimile est, ita non facile negauerim. Quod verò Plinius dicat, hoc ipsum in Obeliscis primis hieroglyphicis symbolis exhiberi, falsum & commentitium est; cum, vti ex interpretationis decursu patebit, nihil in ijs simile contineatur, nec contineri possit. Sed de hisce amplissimè traditum vide lib. 1. Obelisci Pamphili. Quomodo verò hi Obelisci minores, & sub quo Cæsare Romam fuerint translati, vide citatum locum. Mensuram quoque eorundem æri incisam in schematibus Obelisci quærere, ut proinde nihil ampliùs restet, nisi ut interpretationem eorundem ordiamur.

CAP. V. T. II.

Argumentum trium minorum Obeliscorum.

TRes dicti Obelisci quoad inscriptionem, adeo, si pauca excipias, similes sunt, ut qui vnum explicauerit, cæteros quoque explicasse dici possit. Sed ab argumento occipiamus.

Primò inscripti sunt hi Obelisci, Soli siue Osiridi Archetypo, rationemque quâ in subditos sibi Mundos, Genialem, Sidereum, Elementarem influat, ostendunt. Secundò quomodo per influxum in humidum & calidum tum rerum vitæ humanæ necessariarum varietas, tum vbertas emergat. Tertiò per sacrarum tabellarum ouata schemata non duntaxat rationem, ut dixi, influxuum Solis istius supramundani in Mundum Genialem rectè & ingeniosè indicabant, sed & præterea vim & efficaciam figurarum, quas tum publicè, tum priuatim appropriato cultu gestarent, magni momenti subsidium, ad Osiridem illum supramundanum, Mundique Genialis asseclas trahendos putabant; harum præterea sacrarum ta-

Argumentum
Obeliscorum
minorum
Monitæ
Mahutæ
Medicæ.

bularum, dicta Numina tūm ad dictam rerum vbertatem, tūm ad varietatem rerum continuò impetrandam, allicere & placare, si quandoque irata fuerint, se posse sperabant.

CAP. V. III.

Obeliscus Monticœlius, eiusque explicatio.

Monticœlius
Obeliscus.

Obeliscus Monticœlius dicitur, quòd in hortis Matthæiorum Monti Cœlio incumbentibus erectus conspiciatur. Fuit hic primò situs in horto Aræ Cœli in monte Capitolino, quem inde Populi Romani licentiâ auulsum in sua Montis Cœlij viridaria iuxta clium Scauri transtulit, posteritatisque consecratum Excellentissimus Dux Cyriacus Matthæius erexit. Fuit autem vnus ex 44 Obeliscis minoribus, quos Publ. Victor recitat à primis Imperatoribus Romam translatos. Qui vt magnificentior apareret, illum alteri columnæ ex simili lapide Memphitico, rubeis maculis variegato supposuerunt artifices; ita vt Obeliscus, qui per se consideratus non nisi 10 palmos continebat, iam vnà cum columna eidem supposita 36 palmorum à stylobata vsque ad vltimum fastigium, altitudinem habere comperiatur. Nos omissa figura totius Obelisci, eam tantum partem, quæ hieroglyphicis signatur, ligno incidi curauimus, vt paulò post figura sequens docet.

Monticœlij
Obelisci hieroglyphica.

Quatuor huius Obelisci sunt latera A, B, C, D, si vnā atque alteram figuram excipias, prorsus, vt dixi, similia. Sub apicibus primo loco in singulis lateribus occurrit figura Scarabæi alis expansis, volandi actum exprimens, sphærâ capiti eiusdem superpositâ. Sequuntur deinde duo ouata schemata, quas sacras tabellas nominamus, intra singula pyramidij latera inclusa, varijs simulachris imbuta. Sequitur Accipitris tutulata, figura immediatè sub pyramidio; insidet autem quadrangulo, ijs figuris, quas vides, adornata. Post hæc musca dracontomorpha, siue Papilio decantatissimus, vnà cum thyrso papyraceo, quem immediatè excipit ouatum schema ijsdem figuris, quibus tertium intra pyramidion schema adornatum; cui Anser sacer succedit alteri schemati ouato insidens; quod quidem idem prorsus est cum secundo intra pyramidion schemate. Quid verò omnia hæc sibi velint, exponamus.

1. Scarabæi
volantis significatio.

Scarabæus
Solem supramundanum
significat.
Plutarchus,

Scarabæi figura circulo insignita, quæ in quatuor lateribus immediatè sub apice Obelisci ponitur, epigraphes locum obtinet, & nihil aliud indicat, quàm Solem supramundanum, Osiridem Archetypum in diuinitatis suæ caligine veluti centro delitescentem. Circulum seu sphæram capiti suprapositam habet, ad æternitatem, immensitatem, & omnia ea, quæ diuinitatis propria sunt, indicanda, vt in hierogrammatismo figurarum circularium ex professo, variæque authoritatis supellectile sat superque demonstraui. Scarabæum autem Solem supramundanum indicare, & viuam esse, Plutarcho teste, Osiridis imaginem, in Hierogramma-

matismo Scarabæi amplè & copiosè ostensum fuit; quare nè vnam & eandem rem toties repetere cogamur, ad citatos tractatus curiosum Lectorem remittimus.

Post Scarabæum duo sacrarum tabularum schemata occurrunt; & sacræ tabulæ dicuntur, eò quòd non tantum summorum mysteriorum indices essent, sed & insuper singularem vim & efficaciam ad Genios quâ attrahendos, quâ placandos habere putarentur; quorum expositionem vide in Obelisco Flaminio fol. 221. Ponuntur immediatè sub Scarabæo, vt ordo & series influxus diuini in Genialem Mundum immediatè sibi vti proximum, ita simillimum indicetur. Verum quinam ij Genij sint, videamus.

Primo loco intra ouatam tabulam, quam nos Osiriacam dicimus, & numero 3 signatur, duæ statuæ sedentium habitu spectantur. Prior humano vultu & velo spectabilis, binas in vertice pennas tenet, manu genibus innixa sceptrum tenet Cucuphomorphon. Quo quidem apparatu nihil aliud indicabant, quàm Genium humido-calidi Præsidentem. Humano vultu pingitur, ad intellectualis potentiae vim notandam, & ad Mundo de necessarijs prospiciendum, prouidentiam; binas alas in capite gerit, ad miram tum superiori, tum inferiori Mundo se communicandi agilitatem indicandam; situ est Ypsilomorphos, id est, in formam literæ Y, ad influxus à supremo Numine immissi receptionem, & in inferiorem Mundum diffusionem indicandam, vt alibi fusè probatum est; manibus sceptrum tenet Cucuphæ forma, quâ varietatem rerum, quam caloris vi dispersa Mundo communicat, indicari, alibi exposuimus. Altera statua *ισσακόςμορφος* est, id est, Accipitrinâ facie deformata, eodem quo prior situ & habitu, cui globus in vertice imminet, manibus tenens characterem Tauticum. Atque per hanc statuam Genium calido-sicci denotabant Præsidentem: situs Ypsilomorphos idem, quod prioris statuæ situs signat; globus capiti imminens diuinitatis participationem; character Tauticus notat per omnia Mundi membra influxus participati distributionem. Supponitur ijs feretrum, quo dicta Numina summo honore colenda innuebant. Cur autem tanto illa honore digna existimarent, sequentibus tribus symbolis aptè demonstrant, quæ sunt primò ramus papyraceus, quo rerum omnium humano generi necessariarum abundantiam; secundò lituus arundineus seu baculus fistularis, quo temperiem & harmoniam rebus inducendam; tertio, ramus perseæ triplex, quo tres anni partes significabant, quas dicti Genij administratione suâ fouebant, ad generationes rerum sollicitabant, & contra omnem aduersam vim defendebant; quæ omnia in Obelisco Flaminio ex omnigena eruditione comprobata sunt. Atque hæc est significatio primi schematis ouati. Alterum Schema ouatum, quod nos Momphto-Mendesium dicimus, & numero 2. signatur, constituitur simulachro *λεοντομορφος*, id est, Leonis figura spectabili; situm cum prioribus eundem obtinens, manu Tauticum characterem tenet; sequitur sceptrum ægimorphon, seu capite hircino insignitum. Priori Momphta, id est, Nilotici humidi præsidentem

2 Tabularum sacrarum sub Scarabæo positarum explicatio.

Genij Obelisci Monticælij in primo schemate ornati.

Genius humido-calidi præsides.

Genius calido-sicci præsides.

Alterum schema ouatum Obelisci Monticælij.

*Obeliscus Monticælius.*A
Latus I.B
Latus II.C
Latus III.

D
Latus IV.

notabant. Pingitur Leonino vultu, quòd Sole
in Leonem ingrediente incrementa Nilotica
seu inundationes contingant. Vide Obeliscum
Pamphilium fol. 283. Situ Ypsilomorphus est,
ob dictam paulò antè rationem; baculum
hircino capite insignitum sibi adiunctum ha-
bet, ad harmonicam vim, qua omnia Mundi
membra Geniali suo influxu sæcundat, signan-
dam; globus interpositus diuinitatem vtrique
& Momphræ & Mendeti communem indicat.
Hos autem Genios Nilotici humidi præfides
infraposita Nilometrij hieroglyphica figura sa-
tis demonstrat, vti paulò post exponetur.

Notandum autem, in singulis Obelisci
quaternis lateribus hæc bina ouata schemata,
eadem prorsus replicari, vt virtutis influxuæ
in quadrifidam Mundi faciem, eadem deno-
taretur potestas; & ex Intellectualis Nili prom-
ptuario omnibus de rebus necessarijs proui-
deri, humores in proficuum temperamentum
digeri, iuxta trium anni partium conditionem
& naturã signaretur. Ponuntur intra idem py-
ramidij trigonum vnà cum Scarabæo, vt In-
tellectualis Mundi Genios, omnium supremo
Numini Osiridi supramundano proximos, tan-
quam naturæ eiusdem præ cæteris participes,
innuerent. Nullaque sacra tabula hisce duo-
bus frequentior est, in nullis non Obeliscis ob-
uia.

Ouata sche-
mata eadem
in quatuor
Obelisci Mon-
ticelij lateri-
bus repetun-
tur.

His expositis sequitur modò in quatuor
Obelisci lateribus figura mitrati Accipitris;
quo Solaris siue Siderei Mundi præsidem nota-
bant. Insidet quadrangulo, vt Elementaris
Mundi Genij, quibus dominatur, quadrangulo
inclusi indicentur. Prima figura quadrangulo
inclusa Bos est, Apidis, scil. Osiris hylæi siue
culturæ telluris symbolum, vt suprâ fol. 220
docuimus. Sequitur manus Capreolum vitis
continens, beneficentiæ & liberalitatis Apidis
symbolum. Subijcitur tandem A litera cum
statua situ Ypsilomorpho, Momphæ Leonino
capite spectabilis, quo Nilotici incrementi præ-
sidem Agathodæmona Ægypti notabant, & Al-
demonstrat; quem & agriculturæ Præsidē Scar-
docer. Habemus itaq; quomodo Archetypus Osi-
ris,

Momphta,
seu Nilotici
humidi præ-
ses.

Quata sche-
mata eadem
in quatuor
Obelisci Mon-
ticœlij lateri-
bus repeitun-
tur.

Accipitris,
reliquorumq;
symbolorum
interpretatio

4

5

6

7

ris, per Scarabæum volantem indicatus, influat in Mundum Genialem, & hic in Sidereum Mundum, cuius animam Osirin dicunt per Accipitrem mitratum notatum, & hic in Mundi Elementaris Genios Apidem, & Mophta; iam quid per sequentium symbolorum catenam indicent, videamus.

Morpheire-
gnum in Ele-
mentari Mun-
do elucet.

Papilio Dra-
coni-formis.

Tabula sacra
Mompheo-
Ammonia.

Tabula sacra.

Anser ouatæ
figuræ impo-
situs.

Tabula sacra.

Quoniam itaque Morphei regnum propriè in Elementari Mundo elucet, in quo cum iuxta Ægyptios generationis principium sit aqueum Elementum aptè per Nilum expressum, in quo calido-humidi fœcundatiuâ vi rerum generationes perficiuntur; hinc aptè sanè pro huius Morphei regno post quadruplicis Mundi epigraphen primo loco posuerunt Papilionem *Σεπών Τμορφον* cum caule papyraceo: & per Papilionem quidem formarum diuersitatis præsidem, Genium videlicet *πολύμορφον* notabant; per caulem papyraceum rerum omnium humano generi necessariarum copiam, de quo vide innumeris huius Operis locis fuscè tractatum. Quoniam verò hæc rerum formarumq; diuersitas maximè in sublunaris Mundi aqueo Elemento elucet, hinc aptè posuerunt ouatam figuram, in quâ Mophtæ statua cum hircini capitis sceptris, quibus Mophta & Mendes notantur, quorum hic fœcunditatis, ille Nilotici humidi præses est, ut Nilometrium infra positum exactè docet, quorum operâ & continuâ prouidentia tum fœcunda rerum generatio, tum necessariorum copia suppeditatur. Hinc in formam tabulæ ouatæ concinnatus est Hierogrammatismus Mophtæ & Mendetis, ut ostenderent, characterem hunc symbolicum eam vim & efficaciam obtinere, ut incisus constitutusque in locis infectis, nulla aduersa *ὑπὲρ τῆς φύσεως* Numinum violentia præualere possit, Genijs beneficis in res fidei suæ commissas sollicitè inuigilantibus, per arcanam hanc & mysticam symbolorum fabricam, naturæ & proprietati Geniorum analogam, attractis. Iterum cum Solaris Genij assecla polymorphus Dæmon Mophtæ & Mendetis viribus, formarum diuersitatem ritè quidem peragat, sine Isidis tamen seu Lunaris Genij ope, eâ ad perfectionem desideratam perducere minimè possit; appositè sanè Anserem, quem & Chenosirin, id est, Anserinum Osirin vocamus, alteri ouatæ figuræ imposuerunt, quo aptè Solaris Numinis in Lunarem discum influxus & vigilantia notabatur; quam quidem melius efficaciusque attrahendam non existimarunt, quàm per sequentem ouati schematis tabulam sacram, in qua Comasia Isidis statua binis pennis in capite conspicua, & sceptro Cucuphomorpho fulcita, promptum, velox, & subitaneum in varietate rerum procreanda denotat subsidium. Habet hæc è regione Osiridis statuam Accipitrinam, & Tautico characterè insignitam, quo notatur, influxu Solari in vniuersa inferioris Mundi membra factis, post debitas honoris cultusque peractas cœremonias, quæ per feretrum signantur, tandem intentam rerum necessariarum copiam, per ramum papyraceum; per lituum, rerum temperiem, & trium partium anni felicè constitutionem, per triplicem perseæ ramum notatam, consequi. Atque hæc est idealis conceptus summa, quam per expositas in Obelisco Monticœlio elucescentes figuras signabant, quas suprà cit. loco ex omnigena eruditione fuscè stabilimus. Sequitur conceptus idealis Lectio.

i. Osi-

Osiris supramundanus in æternitatis centro delitescens; in Genialem Mundum veluti sibi vicinum, simillimum, & immediatum subiectum influit. Hic in Osirin sensibilis Mundi Numen, & animam, id est, Solem. Hic in elementaris Mundi Osirin Apidem beneficum Agathodæmonem, qui Osiridis participatam virtutem, in omnia inferioris Mundi membra distribuit. Huius minister & fidelis assecla polymorphus Dæmon varietate quam efficit, & cui præst, omnium rerum necessariorum abundantiam & copiam præstat. Quia verò benefica vis polymorphi Dæmonis variè ab aduersis virtutibus impediri potest; hinc tabula sacra Mophtho-Mendesia gestari præcipitur, quibus humidum Niloticum robur & fecunditatem ad bonorum affluentiam sine impedimento præstandam acquirit. Quia verò polymorphus Dæmon huic negotio prorsus conficiendo insufficiens est; hinc Isidis concursus, cuius humiditate Mendetis siccitas temperetur, necessarius est; ad quod obtinendum sequens tabula sacra Osiriaca ordinatur, quâ quid in sacrificijs agendum sit, quomodo in Comasijs solennitatibus procedendum, docetur. Per hanc siquidem, eiusque intuitum, Osiris supramundanus intentam tandem rerum necessariorum copiam præstat.

Lectio con-
ceptus Idealis
Obelisci
Monticælij.

1
2
3
4
5
6
7
9
10
11
12

CAP. IV.

Obeliscus Medicus, eiusque interpretatio.

Mediceus
Obeliscus.

Obeliscus Medicus sic dicitur, quòd in hortis Pincianis Magni Ducis Hetruriæ in hunc diem erectus conspiciatur. Vnus fuit ex 44 minoribus Obeliscis, olim occasione maiorum Romam ex Ægypto, teste Publio Victore, translatis; putaturque primò in Circo Floræ positus, ex cuius rudibus erutus, atque in Hortos Pincianos translatus, ibidem in ornamentum viridarium erectus fuit: cuius quatuor latera æri incisâ. Lectori contemplanda hoc loco vnâ cum interpretatione subiungimus.

Notandum itaque, Obelisci huius primos nouem hierogrammatismos prorsus eosdem esse cum hierogrammatismis Obelisci Monticælij paulò antè explicati; ac proinde superuacaneum esse ratus sum, illos hoc loco repetere; quare hieroglyphicorum immediatè post nouem memoratos hierogrammatismos sequentium contextum, qui quidem in singulis Obelisci lateribus diuersus est, prosequemur.

Explicauimus paulò antè, quomodo Osiris siue Sol supramundanus in trium sibi subditorum Genialis, Siderei, & Elementaris Mundi economias influat. Exposuimus quem insculptæ sacre tabellæ præterea, vsum, vim, & efficaciam in dictorum Mundorum Genijs attrahendis habeant. Modò in reliquo contextu sequitur, quos dicti Genij, analogo prius cultu attracti, effectus præstent, qui in diuersis Obelisci lateribus diuersi notantur. Itaque à latere primo incipiamus.

Post sacras itaque tabellas, id est, ouata schemata suprâ recensita, sequi-

Primi lateris
A. interpretatio.

sequitur 21 statua *ischnu* cum 22 ramo papyraceo, quo Sol necessariorum rerum usum præstans notatur, quam Ibis 23 succedit Isidis symbolum, hanc 24 traha sacra excipit; quibus indicant Isiacam vim ab Osiride motam, in abdita naturæ penetralia vectam (cuius signum figura 25 labyrinthi cum 26 cycloide) propagari; quam Mophta 27 Leoninus 28 hylæo Horo Duce acceptam ab Osiride & Iside in subterraneos Mundi sinus dispescit duplici 30 dominio veluti sceptro superno infernoque potens. Ad quod quidem bonum contra aduersas potestates facilius obtinendum sacra tabula præscribitur, cuius usu cultuque in concedendis 34 sacri Nili donis 32 Mophta & Mendes ægocephalus, vnâ cum 35 Osiride, debito prius cultu peracto, veluti potenti incantamento allectantur.

Secundi lateris
B. interpretatio.

Atque hæc est primi lateris expositio. Secundum latus post nouem Hierogrammatismos, & sacrarum tabularum phylacteria, has figuras obtinet: circulum, quadrangulum, & statuam *ischnu* cum sceptro; sequuntur 2 sceptra, hemicycloidis cum tribus quadratis, Horus hylæus cum quadrangulo, trabs tricornis, hemicycloides binæ cum binis sceptris, tabula sacra Mophta-Mendesia cum Accipitre bino sceptro instructo. Sed explicemus singula. Statua Accipitrina cum circulo & quadrangulo indicat Osiris hylæi vim ex Sidereo Mundo in hylæum cultu præuio propagari, hinc duplici beneficio in tres anni stationes diffundi, quam Horus hylæus, id est, Sol elementaris communicans per continuam ab Ortum in Meridiem usque ad Occasum reuolutionem in subterraneis Horizontis partibus actuat, utpote duplici dominio potens; quod ut quam optime fiat, sacra tabula Mophta-Mendesia præscribitur colenda gestandaque vnâ cum sacra Osiridis statua.

Tertium latus
C.

Tertij lateris reliqua correspondentia symbola, quæ post nouem primos Hierogrammatismos sequuntur, sunt duæ Ibides vase Nilotico diremptæ, cum hydrochemate, quadrangulo, & globo, quæ immediate sequitur statua Accipitrina, cum quadrangulo, & globo; ac iugo bilancis, cui supponuntur duo brachia cum quadrangulo, segmento, cycloide, & tribus quadrangulis, & sacre cistæ symbolo; sequitur deinde sacra tabella Comasia, quam excipiunt segmentum, temo, sacra traha, segmentum aliud, cum feretro. Explicemus singula.

Ibis siue Luna Nili Genius, & Ibis siue Isis mediante Nilo atque aqueo elemento Osiri, qui virtute ex Sidereo Mundo in hylæum transfusa, omnem superfluitatem temperat, cultuque hymnorum assiduo sollicitatus, trium anni partium stationes in inferiori Mundo, abundantia rerum beat; ad quod contra aduersas potestates obtinendum præscribitur sequens tabella sacra Comasia, cuius usu prophylactico omnis promittitur felix rerum processus. Quem verò cultum adhibere debeant, vltima quatuor symbola apposita, temo, traha sacra, segmentum, feretrum, pulchrè ostendunt; per temonem, Osiridis per humidum vecturam notabant; per traham sacram, opera agriculturam concernentia; per segmentum, subterraneæ sobolis partum; per feretrum denique debitum in-

singulis cultum innuebant: quasi dicerent, Tunc Osiris & Isis vobis propitiabitur, cum Niloticas in cultu fluminis cœremonias in terra per Comasiarum solennitates ritu & cultu dictis analogo, & iuxta præscriptas leges obieritis.

Quarti lateris reliqua symbola incipiunt à figura signata numero 21; & est oculus, cui subiunguntur figura labyrinthi, cum duobus cycloidibus, quas statua Accipitriformis cum Noctua sequitur; dein Alpha sacrum cum alijs binis cycloidibus, & tribus quadrangulis, Serpente, & quatuor alijs quadrangulis, quos vti in præcedente, sequitur idem ouatum sacrae tabulae schema, cum traha, temone, segmento, feretro. Quid singula sibi velint, explicemus. Oculus cum labyrinthi figura indicat Osiridem totius naturæ oculum 23 in 24 cœlorum Orbitis omnia disponentem; cuius beneficis intuitus allectari putabatur per sequentem statuam Accipitriformem ypsilomorpham Taurico charactere insignitam, quo symbolo vti magnam vim obtineri iudicabant, ita Typhoniam vim & ἀντίθετον, quæ per Noctuam indicabatur, ijs prorsus profligari existimabant; quâ profligatâ, Agathodæmon siue bonus Genius cœlorum virtutes disponet in hylæis Mundis, vitam in inferioribus terræ iuxta trium anni temporum rationes; ad quod obtinendum, multum proderit sacra tabula Comasia &c. vti in præcedenti latere dictum fuit. Atque hæc est perioche rerum in Obelisco Mediceo contentarum; contextum vt facilius cognoscas, idealis Læctionis rationem hic ob oculos ponimus curiosi Læctoris.

Quantum latet D.

CAPUT V.

Obeliscus Mahutæus eiusque expositio.

Obeliscus Mahutæus sic dicitur, quod ad S. Mahuti Nationis Bergomatium Ecclesiam (sic enim Orientales S. Bartholomæum appellant, tametsi non desint, qui à S. Maclouio Britannia Episcopo, cuius primum honori consecrata fuit, sub nomine S. Mahuti, corruptè dictam velint; de quo vide Pancirolum de Urbis topographia) erectus conspiciatur: cuius Boreale latus dictam S. Bartholomæi Ecclesiam; Orientale, nouam Basilicam S. Ignatij Soc. IESV fundatoris; Meridionale, plateam, quæ Gymnasium Romanum Soc. IESV, & Cœnobium Dominicanorum interiaceret; Occidentale verò Seminarium Romanum & plateam ad Pantheon ducentem respicit. Atque hic Obeliscus è fundamentis templi Isiaci erutus, vnus putatur fuisse ex 44 Obeliscis minoribus, de quibus in præcedentibus egimus, cuius proportionem, symmetriam, vti & hieroglyphica, quæ quaternis suis lateribus continet, eâ quâ fieri potuit diligentia æri incisa, hic vnâ cum interpretatione Læctori curioso exhibenda duximus.

Nota Læctor, hunc Obeliscum omnia habere communia cum Obeliscis

liscis Monticœlio, & Mediceo paulò antè explicatis, exceptis ijs figuris quæ in quaternis lateribus signantur literis A B, C D, E F, G H. Figuræ in latere eæ sunt, 21 Anser, 22 lancea, 23 hydroschema, 24 statua Leonina, 25 circulus cum termino, 26 canal Niloticus, 27 Serpens, 28 brachium, flammam manu tenens, 29 cycloides, 30 segmenta, 31 sceptræ; & hunc sensum faciunt. Chenosis humidum custodit; Momphta diuina Intelligentia per canales Niloticos rebus vitam benefico inducit calore, cœlis, & inferioribus Mundi membris virtute sequentis amuleti.

Symbola in secundo latere, spatio C D inclusa, sunt 30 dodecapyrگون, 31 hydroschema, 29 duæ pennæ, cum tribus vasis 28 Niloticis, 27 Crocodilus, 26 tres termini, 25 dodecapyrگون, 24 tria vasa Nilotica, 23 fauissa, 22 piscina, 21 segmentum 32 cum tribus terminis. quorum sensus hic est. Ex præcedentium amuletorum vi, dodecapyrگون humidum, motu deducitur in Nilum, Typhone profligato dodecapyrگون Nili fauissas & piscinas omnes implet, virtute sequentis amuleti, & potentia Osiridis summo semper honore colendi.

Symbola in tertio latere spatio E F inclusa, sunt 40 Accipiter cycloidi 39 insistent, 38 valvæ portæ, 37 tres termini, 36 vas anatum, 35 statua Accipitrina; 33 caput humanum cum 34 ara, 32 traha, 31 segmenta cum tribus terminis. quæ hunc sensum inuoluunt: Accipiter cœlestis Osiris portas trium anni partium aperit, Agathodæmon verò Solaris, & Horus ritè culti, humorem inferioribus largiuntur, omnia virtute sequentis amuleti, & Osiridis singulari honore colendi.

Symbola in quarto latere G H spatio contenta ordine, hunc sensum exprimunt; 22 Humor 24 beneficus 25 Hori, qui 28 plantationis, 27 seminationis, & 26 anni dispositionis author est, 29 occulto motu inferitur 30 piscinis 31 vitalibus; unde & 32 terrenum & 33 æreum elementum fecundo spiritu imbuuntur virtute sequentis amuleti.

Atque hæc est expositio Obelisci Mahutæi; quæ quidem symbola iam exposita, cum pleraque in Obelisco Lateranensi contineantur, hinc ijs explicandis longior esse nolui.

FINIS SYNTAGMATIS SEPTIMI.

SYNTAGMAT VIII. OBELISCVS HELIOPOLITANVS,

Qui in hunc diem adhuc iuxta Matarëam, Vicum
Gayro Aegypti vicinum, erectus
conspicitur.

CELSISSIMO AC REVERENDISSIMO S. R. I. PRINCIPI
AC DOMINO, DOMINO

IOACHIMO ABBATI FULDENSI.

Per Germaniam & Galliam Primati, nec non Impera-
trici Augustæ Archicancellario,

Domino meo Clementissimo.

I verum est, Celssime Princeps, illud Græcorum epipho-
nema, ἀξιόλογος, de rerum gestarum gloria conspicuis
Viris usurpatum; certè qui meritorum Tuorum amplitu-
dinem penitus ponderauerit, is id præ cæteris Tibi apposi-
tè sanè adaptari posse videbit. Nouit Mundus, quàm im-
perterritâ animi constantiâ, in calamitoso Imperij statu Te
geseris, quàm prudenter inimicorum Ecclesiæ Fuldensî in-
sidiarum technas eluseris, quantâ assiduitate Catholicæ Religionis bono Principa-
tui Tuo inuigilaueris, imò in tanta animorum perversione eum ab omni hereseos
contagione immunem conseruaris. Cum itaque tantus sit Tuorum meritorum
cumulus; nè indecorè, tum erga Celssitudinem Vestram, cui iure naturali sub-
dor; tum erga patriam meam, ex qua & vitæ, & scientiarum primordia hau-
si, ingratitude conuinci queam; ecce præsentem Obeliscum veluti æternum
gloriæ monumentum, nominis Tui splendori, erigendum duxi, in quo indelebili
literarum sculptura virtutum Tuarum honor fulgeat, alijs ad exemplum, patriæ
Verò ad nominis nunquam interituri ornamentum. Vale Celssime Princeps,
Imperij decus.

SYNTAGMAT VIII.

Obeliscus Heliopolitanus, qui in hunc diem adhuc iuxta Matarèam, Vicum Cayro Ægypti vicinum, erectus conspicitur.

CAPVT I.

De origine Obelisci Heliopolitani.

Heliopolita-
nus Obeli-
scus à quo
delineatus.

Matarèa Æ-
gypti.

Titus Livius
Burattinus
multa hiero-
glyphica mo-
numenta ex
Ægypto alla-
ta communi-
cat Authori.

Epistola Titi
Livi Buratti-
ni de Obeli-
sco Heliopo-
litano.

E hoc Obelisco primam mihi relationem obtulit Perillu-
stris & Generosus Dominus Matthias Balbiski, variarum
Nationum, morumque Gentium notitiâ comprimis cla-
rus; quem & dum Ægyptum lustraret, in lacuna quadam
iuxta Matarèam (qui locus est Christi Seruatoris nostri &
Virginis Matris commoratione, in hunc vsque diem cele-
bris) inuentum, propriâ manu delineauit. Eundem spectauit P. Mar-
cus de Luca ex Ordine S. Francisci de obseruantia, qui dum hæc scribo,
oretenus mihi retulit, eum in lacu quodam erectum hieroglyphicis spe-
ctabilem occurrere, ad quem tamen non nisi certis anni temporibus, de-
siccatis videlicet ex inundatione Nili aquis in dicta lacuna receptis, adi-
tus sit. Fuit hic nobilis cuiusdam Architecti Socius sæpius in hoc Opere
laudati; & est D. Titus Livius Burattinus, Matheseos, antiquitatum, lin-
guarumque Orientalium peritissimus, cui quicquid in hoc Opere noui ex
Ægypto allatum est, pariter acceptum referet Lector, uti tum in præce-
dentibus, tum sequentibus passim dicetur: qui & hodierno die Serenissi-
mi Regis Poloniæ Architectum agit. Hic à me rogatus, ut quæ in Ægy-
pto circa hieroglyphica monumenta notatu digna obseruasset, commu-
nicaret; quod summâ sanè promptitudine & beneuolentiâ præstitit,
dum non tantum Obeliscorum reliquorum delineationes summâ indu-
striâ & exactâ curâ factas misit, sed & multa alia suppeditauit, quibus hoc
Opus summè locupletatum fuit. Inter cætera verò monumenta duos
Obeliscos delineatos mihi transmisit, vnum Heliopolitanum, alterum
Alexandrinum; de illo prius, de hoc postea ratiocinaturi sumus. Ve-
rùm ut Lector summam huius Viri diligentiam videat, hic eius verba, quæ
ex Epistola ad me data extraxi, apponam. *Doi stadij lontano dalla Mata-
rèa, luogo famoso per l'albero del Balsamo, pochi anni fa morto (ma più è la
commune fama, che iui si fermassero la Beatissima Vergine Maria con nostro
Signore, e Santo Giuseppe, quando fuggirono la persecutione d'Erode) si veggo-
no li vestigij d'vna grandissima Città, nel foro della quale si ritroua in piedi que-
sto Obelisco da me misurato e disegnato, essendo li gieroglifici li medesimi da tutte
quattro*

quattro le parti; cosa che non hà questo d'Allessandria. Questa antica Città li Arabi la chiamano عين شمس Ain Schemps, che vuol dire, Occhio del Sole; e può essere che sij l'antica Eliopoli, che si chiamaua Città del Sole, essendo ancor dalla parte di Levante del Nilo, come anticamente si dice che sia stata Eliopoli. Quæ pulchrè consonant Arabum relationibus. Sed audiamus Abulfedam Geographum Arabem, cuius verba rem totam explicant.

Heliopolis
antiquæ situs
seu locus.

وعين شمس في زماننا رسم وليس بها ريار ويقال انها كانت من مدينة فرعون وبها اثار قديمة من هذه من المدخور العظيمة وبها عمود مربع ويسمى مسئة فرعون طوله نحو ثلاثين دراعا وهي عن القاهرة على نصف مرحلة وعند هاضمة تسمى مطرية وهي عن القاهرة في جهة الشمال وشرقي على النيل.

Abulfeda.

Hoc est, Ain Schemps siue Heliopolis, quam & Oculum, seu fontem Solis appellant, temporibus nostris desolata est, neque sunt in ea habitationes vllæ, & dicitur, quod fuerit ciuitas Pharaonis; sunt in ea insignia antiquitatis monumenta, constructa ex lapidibus & saxis maximis; inter cætera verò columna quadrata, quæ vocatur Acus Pharaonis (id est Obeliscus) longitudo eius 30 cubitorum, esque à Cayro ferè media mergala; est etiam ibidem villa dicta Matara, sita ad latus sinistrum Orientalis Nili. Dicitur autem Solis oculus, ob Solis in ea Vrbe cultum; & quod in templo Solis speculum eâ arte constructum esset, vt id radiantem Solis faciem toto die referret, adeoque totum delubrum lumine suo illustraret; de quo vide Mechanicam Ægyptiorum, & primum Tomum Oedipi fol. 29. & 30. vbi de Heliopolitano Nomo multa notatu digna reperies.

CAPVT II.

De erectione & mensura Obelisci.

Quisnam Erector huius Obelisci fuerit, difficile asserere est; cum in tanta antiquitatis caligine, præter coniecturas nil nobis supersit. Quantum tamen assequi possum, dicerem esse vnum ex ijs octo, quos Plinius Heliopoli Sothin & filium suum Ramestem erexisse memorat. Verba Plinij sunt: *Postea & alij Regum in Vrbe Solis, Sothis quatuor numero quadragenum octo cubitorum altitudine, Ramestes autem, quo regnante Ilium captum est, quadraginta cubitorum.* scilicet alios quatuor. Ex hoc testimonio Plinij laculenter patet, hunc præsentem Obeliscum verè vnum ex illis quatuor esse quadraginta octo cubitorum: si enim cubitos 48 in palmos resolueris, obtinebis summam palmorum 96; & totidem palmorum Titus Liuius Burrattinus huius Obelisci, excepto pyramidio, altitudinem reperit; posito Plinium per 48 cubitos altitudinem tantum trunci Obelisci intellexisse. Et primò quidem totius molis altitudinem ponit pedum Romanorum Capitolinorum 63, & præterea 150 earum partium, in quas totus Obeliscus diuisus esse censetur. Ponit præterea basin Obelisci $6\frac{644}{970}$ pedum dictorum, qui in palmos resoluti eorum cir-

Obelisci He-
liopolitani
erectio, &
mensura.

Plinius.

Mensura
Obelisci He-
liopolitani.

citer

citer 10 dant. Suprema verò latitudo lateris, ubi pyramidium contingit, $4\frac{224}{970}$ pedes habet, qui conficiunt 7 ferè pedes. Pyramidium denique $5\frac{49}{970}$ pedum est, qui faciunt quasi novem palmos; atque adeo totus Obeliscus altus est 105 palmos. Verùm hæc omnia exactius in symmetria Obelisci hic appositi, & à memorato Burattino delineati, elucescent. Obeliscus singulis in lateribus, uti Titus Livius Burattinus observavit, eadem prorsus symbola tenet; quæ satis rudi Mineruæ saxo incisa sunt, unde nonnulli opinati sunt, hunc Obeliscum nullâ ratione à Sothi erigi potuisse, cum omnes Sothiaci Obelisci symbolis admodum eleganter sint incisi, uti in Obelisco Pamphilio patet. Hisce respondeo; sicuti hodie sunt Sculptores boni, sunt & mali; ita & hunc Obeliscum defectu meliorum, non adeo peritæ manus hieroglyptam artificem nactum esse, ita ferente temporum conditione; non tamen inde sequi, ab eodem Rege non fuisse incisum. Potuit hoc etiam fieri hierogrammatistæ incultâ manu, quæ malè delineata symbola inconcinnam etiam in perito artifice incisionem effecit, dum ea prout prototypon ferebat, genuinè insculpsit: neque enim credendum est, semper eosdem Hierogrammatistas & hieroglyptas, operam suam in incisione symbolorum impendisse, sed varios, uti & hodie usu venit, dum experimento docemur, in Cancellaria alicuius Principis, uti diversi Scribæ sunt, ita etiam valde differenti manu, ac stylo scribendi munus in commissis sibi publicè scriptis expedire. Atque hæc est ratio, cur in omnibus Obeliscis diversus quoque ac disparatus hieroglypseos stylus seruetur.

Obeliscus
Heliopolita-
nus ruditer
incisus & cur.

CAP. V. III.

Argumentum huius Obelisci.

Obelisci He-
liopolitani
argumentum.

Dedicatur
Intelligentiæ
Solari.

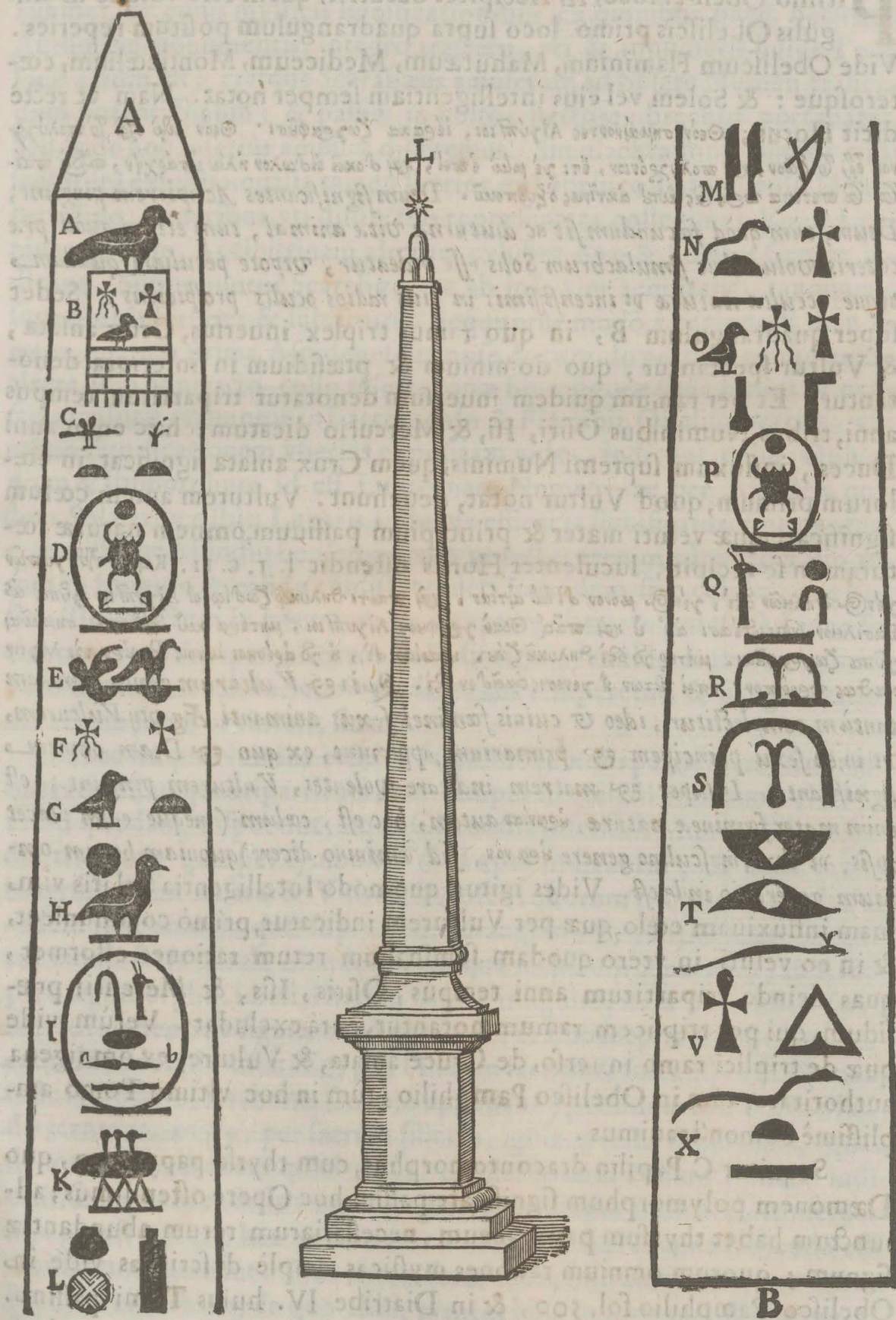
Obeliscus hic Solari Intelligentiæ, & affectis eius Mercurio-Lunaribus dedicatus est. Et primò quidem ostendit, quomodo Intelligentia Solaris in tripartitum anni tempus influat, cælumque vitali influxu impleat; & quomodo inde polymorphi curâ omnium rerum necessariorum vbertas emanet. Secundò quomodo per sacram tabulam propitiandus sit; & quomodo inde Mercurio-Lunaris vis sopita per memoratum influxum excitetur, & conseruetur. Tertiò quomodo per tabulam sacram Mendesium, tres Mercuriales Potentiæ Agathodæmoni Intelligentiæ coniungantur ad vitalem influxum in superiora inferioraque continuandum. Quartò, quomodo denuo per sacram tabulam vis & potestas Anubidis templorum custodis, providentia vitalisque influxus concilietur. Quæ omnia vera esse, ex interpretatione patebit.

Obeliscus Heliopolitanus.

Pars I. superior.

Obelisci erectio.

*Pars II. inferior continua-
ta priori.*

CAP. V. T. IV.

Interpretatio Obelisci.

A
Obelisci He-
liopolitani
interpretatio.

Solis, seu In-
telligentiae
Solaris hiero-
glyphicum
Accipiter.
Horus l. i. c. 6.

Primo Obelisci loco, A, Accipiter occurrit; quem ferè ubique in sin-
gulis Obeliscis primo loco supra quadrangulum positum reperies.
Vide Obeliscum Flaminium, Mahutæum, Mediceum, Monticælium, cæ-
terosque: & Solem vel eius intelligentiam semper notat. Nam ut rectè
dicit Horus; Θεὸν σημαίνοντες Αἰγυπτῖοι, ἰεεραὶ ζωγαφεῖσι. Θεὸν μὲν εἶπε τὸ πολὺ γα-
ρον εἶναι τὸ ζῶον, καὶ πολυχρόνιον, ἐπεὶ γὰρ μὲν εἶπε, καὶ δοκεῖ εἰδῶλον ἡλίου ὑπάρχειν, ὡς δὲ πα-
ρὰ τὸ πρῶτον εἶπε τὰς αὐτῆς ἀκτῖνας ὁξυποῦν. Deum significantes Accipitrem pingunt;
Deum, tum quod fecundum sit ac diuturnæ vitæ animal, tum etiam quod præ
cæteris volucribus simulacrum Solis esse videatur, utpote peculiari quadam
atque occulta naturæ vi intensissimis in eius radios oculis prospiciens. Sedet

B
Vultur cœ-
lum significat.

B super quadrangulum B, in quo ramus triplex inuersus, Crux ansata,
& Vultur spectantur, quo dominium & præsidium in inferiora deno-
tantur. Et per ramum quidem inuersum denotatur tripartitum tempus
anni, tribus Numinibus Osiri, Isi, & Mercurio dicatum; hæc enim anni
Duces, influxum supremi Numinis, quem Crux ansata significat, in cœ-
lorum primum, quod Vultur notat, deuehunt. Vulturem autem cælum
significare, quæ veluti mater & principium passuum, omnem naturæ fœ-
turam in se recipit, luculenter Horus ostendit l. i. c. ii. Καὶ τὸ τῷ γυναικῶν
γένει. Δηλοῦν ὅτι, γένει μόνον διὰ τὴν αἰτίαν, καὶ πάντι δηλοῦν ζωδία οἱ Αἰγυπτῖοι γυναικῶν
Βασίλειον ὀπτιθέασιν ἅθ' ἔστι καὶ παρὰ Θεῶν γενομένη Αἰγυπτῖοι, μητέρα οὐκ ἐλέγοντες, σημαῖν
γυναικῶν ζωγαφεῖσι. μήτηρ γὰρ ἐστὶ δηλοῦν ζῶον, ἡρασίαν δὲ, ἢ γὰρ ἀρέσκει αὐτοῖς τὸν ἕνα τὸν λέγον
καθὼς εἰρηπὸν· ἐπεὶ τῶν ἡ γένεσις ἐκείνη ἐστὶ. Quia et Vulturum genus feminam
tantum complectitur, ideo et cuius feminei sexus animanti Aegyptij Vulturem,
ut in eo sexu principem et primum apponunt, ex quo et Deam omnem
significant. Insuper et matrem indicare volentes, Vulturem pingunt; est
enim mater femineæ naturæ, ἡρασίαν autem, hoc est, cælum (neque enim placet
ipsis, ut dixi, masculino genere εἶναι τὸν, sed feminino dicere) quoniam horum om-
nium generatio inde est. Vides igitur quomodo Intelligentia Solaris vim
suam influxuam cælo, quæ per Vulturem indicatur, primò communicet,
& in eo veluti in vtero quodam seminalium rerum rationes efformet,
quas deinde tripartitum anni tempus, Osiris, Isis, & Mercurij præ-
sidium, qui per triplicem ramum notantur, curâ excludat. Verum vide
quæ de triplici ramo inuerso, de Cruce ansata, & Vulture, ex omni genera
authoritate, tum in Obelisco Pamphilio, tum in hoc ultimo Tomo am-
plissimè demonstraui.

C
Dæmonis po-
lymorphi hiero-
glyphicum.

C Sequitur C Papilio dracontomorphus, cum thyrso papyraceo, quo
Dæmonem polymorphum significare passim hoc Opere ostendimus; ad-
iunctum habet thyrsus papyraceum, necessarium rerum abundantiae
signum; quorum omnium rationes mysticas amplè descriptas vide in
Obelisco Pamphilio fol. 500, & in Diatribæ IV. huius Tomi passim.
Quæcunque itaque Solaris Intelligentia in cælo veluti vtero quodam
per

per tripartitum tempus influxibus suis disponit, illa Dæmon polymorphus, vera illa Arabum Chalcodea, dum singulis rebus, in hylæis Mundis existentibus, formas proprias attribuit, in lucem educit; quam & ideo sacrâ tabulâ D allicere se posse sperabant. Continet autem sacra tabula Scarabæum, & duas statuas sibi infrapositas; Scarabæus Solis simulachrum exhibet, de cuius mysticis significationibus ex omnibus penè veterum Authorum monumentis, integro tractatu, vti & innumeris huius Tomi locis actum est; eratque Scarabæus amuletum ad Solare Numen trahendum potentissimum; & passim in collo, pectore, brachijs portabatur. Sed & de hoc inferius amplius differemus. Simulachra bina tametsi rudi sculpturâ exhibita, qualia tamen fuerint, ex Obelisco Lateranensi, Mahutæo, alijsq; minoribus, vti distinctius repræsentata, collegimus. Vnum Leoninam faciem, Accipitrinam alterum exhibet, quæ & Solares Genios indicant. Supponuntur Scarabæo, vt ab ipso vim acquirant, tanquam à superiori inferiores & substituti. Sequuntur modò è regione E duæ figuræ, quarum prima Aspidem squamoso & turgido pectore conspicuum, altera Ibin contracto collo refert; quæ binæ figuræ sæpe sæpius & exactius sculptæ cernuntur in Lateranensis & Flaminij Obelisci vertice, vbi etiam significationem vberius expositam vide; indicant enim Ophionium & Ibimorphum, id est Luni-Solare Numen; ac per Aspidem quidem Solaris, per Ibin Lunaribus influxus efficacia significatur, sine quorum commistione Mundus conseruari non potest: etenim cum generatio rerum in humido & calido consistat; nec humidum sine calido, nec hoc sine illo effectum in natura rerum intentum obtinere potest, sed ideo sociantur, vt nimia per calorem Solis siccitas, humido-Lunari; nimia, verò humiditas calido Solari quadantenus temperetur, & sic generationes rerum suum obtineant finem.

Hæc itaque Numina influxu supremi Numinis participato, seminalibus rationibus quadripartitum anni tempus in cœlesti concauo veluti in vtero quodam, disponunt, atque Chenosiri inferioris Mundi dispartientibus tradunt; quæ per symbola F G H aptè indicantur, & sunt ramus inuersus, Crux ansata, & Vultur, & Anser; quorum tria prima symbola eadem sunt cum ijs, quæ suprâ in quadrangulo, B, continentur. Sequitur modò sacra tabula Mendesia I, in qua sceptrum incuruum, cum scepro ægomorpho, id est, Hircino capite insignito, item oui, silicis sacri, & hydroschematis figuræ continentur. Per duo scepra, dominium indicatur Mendes (sic enim Ægyptij Hircum sacrum & fecunditatis Numen, teste Herodoto, Strabone, Eusebio appellant) per ouum occulta in Mundo rerum *παρασκευα*; per sacrum silicem, ignis; per hydroschema, aqua, denotantur; & idem quod prius, calido-humidi coniunctionem indicant, sine qua Mendesia vis per sceptrum hircinum indicata, conseruari non potest; atque hoc pariter amuletum ad dicta Numina trahenda efficacissimum putabant. Erat autem sacer silex, instrumentum, quo ignem in adytis eliciebant, de quo alibi, erantq; bina in formam pistillorum efformata, quorum prius constabat ex chalybe, alterum ex ferro, quibus

D
Amuletum
ad alliciendū
Dæmonem
Polymorphū.

Geniorum
Solarium
simulachra.

E
Ophionium
& Ibimor-
phum Nu-
men.

F
G
H
I
Mendesia
tabula sacra
eiusq; hiero-
glyphica.

Herodotus.
Strabo.
Eusebius.

Silex sacer
quid.

Pausanias: inuicem illis, esca ignem concipiebat; quorum mentionem Pausanias facit in Æolicis, ubi & χρυσολίθου appellat: Εκ τῆς χρυσολίθου καὶ σιδήρεως τῆς πυρρῆς περὶ σφαιρῆς. *Ex Chrysolitho & chalybe ignis suscitabulum.* Ægyptij enim omnia ea instrumenta, quorum in sacris usus erat, utpote arcanā quādam similitudine ad Numinum rationem, quæ sollicitabant, constructa, inter sacre sculpturæ symbola numerabant, ut alibi dictum est.

K Tres Ibides, pedum intricato processu tria ΔΔΔ exprimentes. (Hæ Ibides in Obelisco Lateranensi, & Barberino, quæ hîc in vnum corpus coniunctæ videntur, ibi discretæ conspiciuntur, ut proinde aliud hîc mysticum non lateat, nisi Sculptoris aut Hierogrammatistæ arbitrium.) Quibus triplex Mercurialium Geniorum influxus exprimitur (his enim cura in humidam naturam, uti vas Niloticum, infra positum indicat, commissa erat) quem in omnia Mundi membra, per

L figuram L indicata, distribuebant. Per remonem vasi Nilotico appositum notabant, aquam vehiculum esse omnium occultarum virium humido in-existentium. Nota Lector, tres Mercuriales Genios dici, quod à Genio Solari & Lunari æqualem virtutem & potestatem participant; Mercurius enim omnium se Geniorum officijs miscet; vnde tres hi Mercuriales Genij iidem sunt cum ijs, quos paulò antè adduximus, solis effectibus differentes.

M Porro è regione M sequuntur duæ pennæ, cum hieralpha, quibus, uti iam sæpe diximus, Agathodæmones Intelligentiæ indicantur, quales sunt tres memorati Mercuriales Genij; hi enim, uti N symbola ostendunt, influxus vitales cœlo primum instillant, quibus deinde tripartitum anni tempus, influxu hoc imprægnatum, effectus desideratos præstat; quæ per **O** symbola O, Vulturem, ramum inuersum, & Crucem iam tertio repetita, indicantur; vnde & sacra tabula P illis propitiandis congrua, eadem est cum ea, quam supra in D exposuimus. Hæc enim secundum Mendelii Numinis dominium Q supra expositum in I, vires acquirit, ad Mundum magnâ rerum varietate complendum, quarum in Mundana domo vigiles & conseruatores sunt Anubici Genij, qui scitè exhibentur per figuram **R**, quæ domum exprimit, in cuius portis duo Canes accumbunt; quæ quidem figura expressissima cernitur in Obelisco Flaminio in latere Meridionali è regione B; ubi & mysticam eius significationem expositam, vide.

Sequitur deinde S domus Ammonis, cum sceptro in medio cornibus **S** Arietinis conspicuo, quo notatur, mediante sacra tabula præcedente, attractus Ammonis virtutis, id est, fecunditatis spermaticæ; differunt autem Mendes ab Ammone in hoc solo, quod quam vim spermaticam contulit Ammon, illam Mendes in vberriam luxuriantis naturæ sobolem producat, habentque se per modum dispositoris & executoris, tametsi reuera iidem ab Ægyptijs fecunditatis Numen habeantur. Horum itaque providentia vitalis influxus in vniuersum Mundum deriuatur, uti oculus **T** & Serpens T, ansata Crux cum pyramide, Serpens cum segmento, & sceptro, iam sæpe expositis symbolis, docent.

Vides itaque in hoc Obelisco catenam quandam exhiberi Lunæ-Solarium Geniorum vnà cum Mercurialibus, quorum officium est, influ-
xu suo à suprema Intelligentia Solari participato, per quandam conca-
tenatam actionem, Vniuersum administrare; omnia conseruare; vnde
non sine causa tanta Sacerdotum in ipsis propitiandis cura &
industria. Atque hæc de Heliopolitano Obelisco
dicta sufficiant.

Catena Ge-
niorum Lu-
næ-Solarium
& Mercuria-
lium.

FINIS SYNTAGMATIS OCTAVI.

SYNTAGMA IX.
OBELISCVS ALEXANDRINVS.

ILLVSTRISSIMO ATQVE REVERENDISSIMO
DOMINO, DOMINO

IOSEPHO MARIAE SVARESIO.

Vasionensi, in Gallia Narbonensi, Episcopo.

INGRATITVDINIS procul dubio, Illustrissime
atque Reuerendissime Præsul, notam incurrerem, si ex
hac literaria messe, quam Te potissimum fauente & fouen-
te excultam collegi, aliquem Tibi fasciculum non offerrem.
Neque enim adeo me profunda cepit obliuio, vt Tui in me
affectus sinceritatem non meminerim, quàm videlicet arden-
ter olim egeris, vt Romam ego huius colligendæ messis gratia
venirem. Impetrasti quod volebas, & simul satisfacisti Nicolai Peireseij votis,
Viri illius totius sapientiæ sacrarij, qui per Te id ab Eminentissimo Francisco
Cardinale Barberino ardentem poscebat; atque adeo meam simul excitasti indu-
striam, mihiq; legem imposuisti, quâ me in hunc laborum labyrinthum conijce-
rem vel inuitus. Herculeum opus videbatur, nullisq; planè viribus absolendum;
adeoque non poteram non meæ metuere imbecillitati: sed prestò fuit laboranti di-
uinæ auræ susurrus. Immensum, intentatumq; Oceanum sulcauimus, metam at-
tigimus; atq; idcirco, si quid in hoc Opere laudis est, Tibi non parum debeo.
Aliò, & alias in curas, tametsi literarias, destinabar: Tu, suadente Peirescio ef-
fecisti, vt vnice & impigre in hanc incumberem. Palladem laudauit Antiquitas,
quòd Argonautarum audaciam adiuerit: Tu Illustrissime Præsul, non in hoc
Opere mihi sis laudandus, qui & nauim, & artem instruxisti? Sit itaque hoc
perenne meæ erga Te gratæ voluntatis monumentum; modicum quidem, sed ex
animo promptum. Vale.

SYNTAGMA IX.

Obeliscus Alexandrinus, eiusque interpretatio.

CAPVT I.

De origine, & primo Erectore huius Obelisci.

Obelisci
Alexandrini
duo super-
sunt.

VO adhuc Obelisci spectantur in Alexandrina Vrbe, alter erectus, alter semisepultus; de quibus ita Geographia Arabica:

وبالاسكندرية المسماة فرعون وهما حجران على طولهما
مربعان وعلاهما اضيق من اسفلهما وطول الواحدة منها خمس قيم
وعرض قواعدها في كل واحد من وجوهها عشرة اشبار محيط الكل
اربعون شبرا وحكي صاحب كتاب العجايب انهما منحوتتان من جبل كريم في
غربي بلاد مصر وعليهما مكتوب اذا يعمر بن شدان بنيت هذه المدينة

Sunt in Alexandrina Vrbe duo Obelisci, lapides videlicet quadrati, quorum partes altiores, strictiores sunt inferioribus, & longitudo eorum 5 perticarum (quæ Arabibus قيم dicuntur,) basis verò in omni latere seu facie 10 palmorum est, & circuitus 40 palm., & dicit Saba in horto mirabilium, quòd Iaamar filius Schadad edificauit hanc ciuitatem. Est autem Kim arundo constans 20 palmis, qui in 5 Kim ducti faciunt præcisè 100 palm. altitudinem, quâ vterq; constat; & aptè sanè huic dimensionis latitudo basis 10 palm. in vtroq; congruit Obelisco, siquidem basis latitudo ad altitudinem in decupla proportionem constituitur. Atq; ex his 2 Obeliscis vnus est, quem propriâ manu summâ diligentia dimensum delineatumq; non ita pridem ad me Romam transmisit, quem suprà laudaui, Titus Liuius Burattinus; de quo hinc verbis scribit: Questi giero-glifici li copiai dal lato Occidentale dell' Obelisco d' Alessandria, che rimane in piedi, e li altri tre lati, per esser guasti dall'aria, non fù possibile, che li potessi disegnare, li quali sono tutti differenti, e perciò non credo che frà tutti li Obelisci, che hog gidi si ritrouano, vi fusse altro più adorno di questo.

Obeliscus
Alexandrinus
à Tito Liuiio
Burattino ad
Aurhorem
missus.

CAPVT II.

De mensura & symmetria huius Obelisci Alexandrini.

Totius Obelisci altitudo à dicto Tito Liuiio fuit inuenta 62 pedum Capitulinorum, cum $\frac{621}{970}$, in quales pes Capitol. diuisus assumebatur. Pyramidium est quinque pedum Romanorum cum $\frac{674}{970}$, Obeliscus à basi vsque ad pyramidion $57 \frac{17}{970}$ pedum, basis $7 \frac{746}{970}$ pedum, vti in figura apparet.

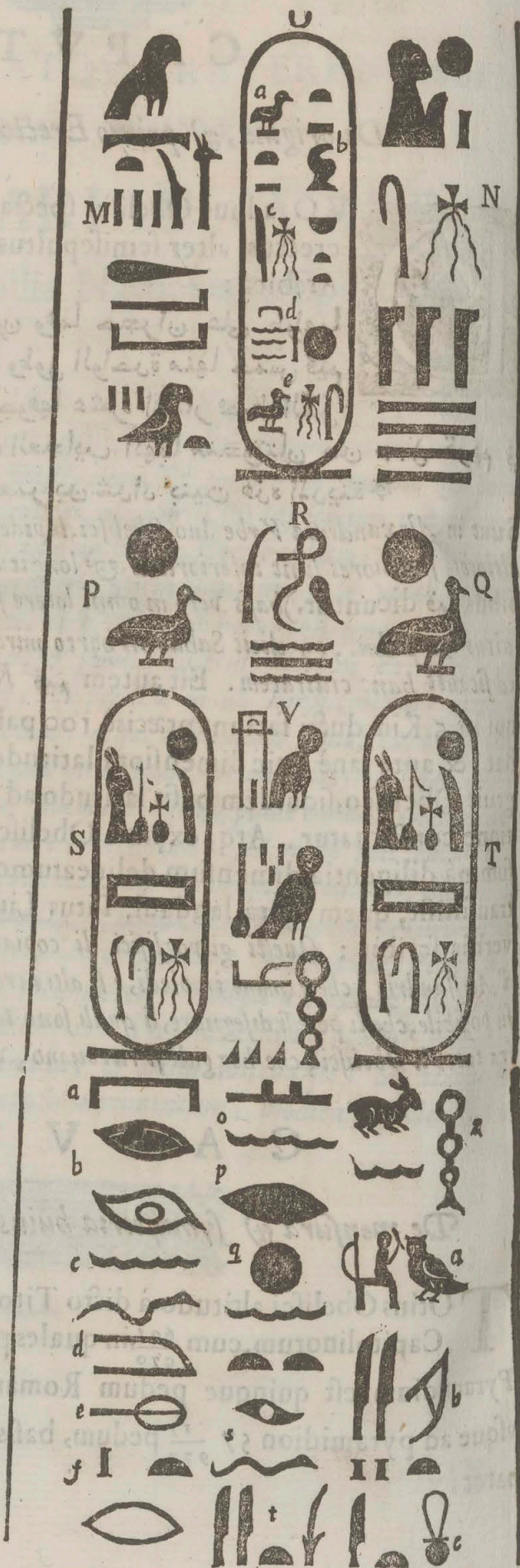
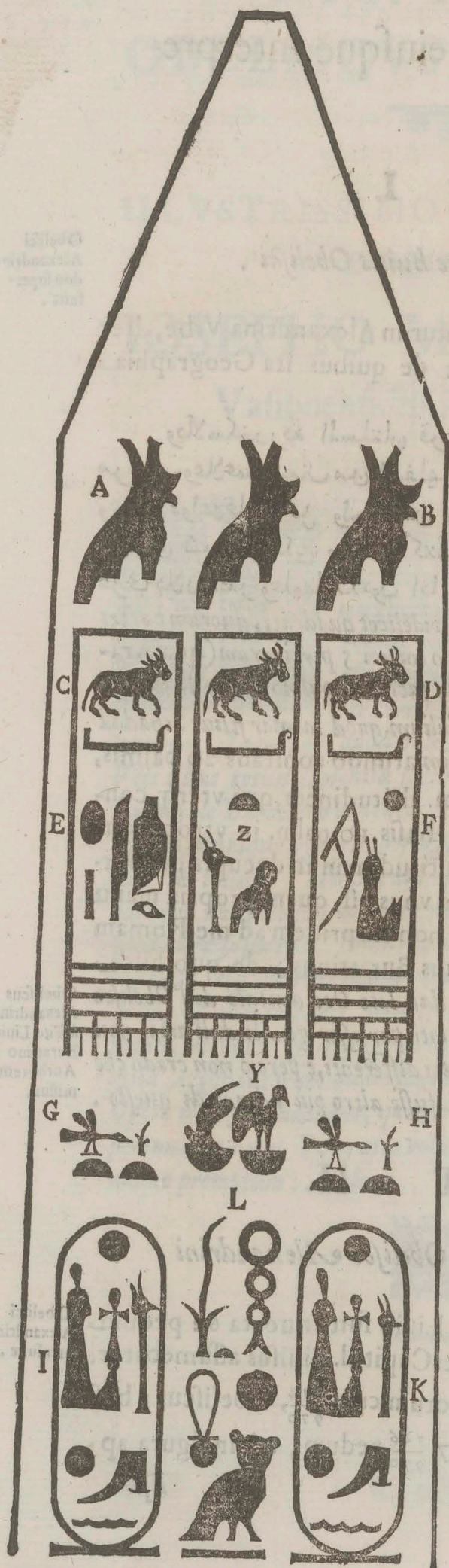
Obelisci
Alexandrini
mensura.

Epi-

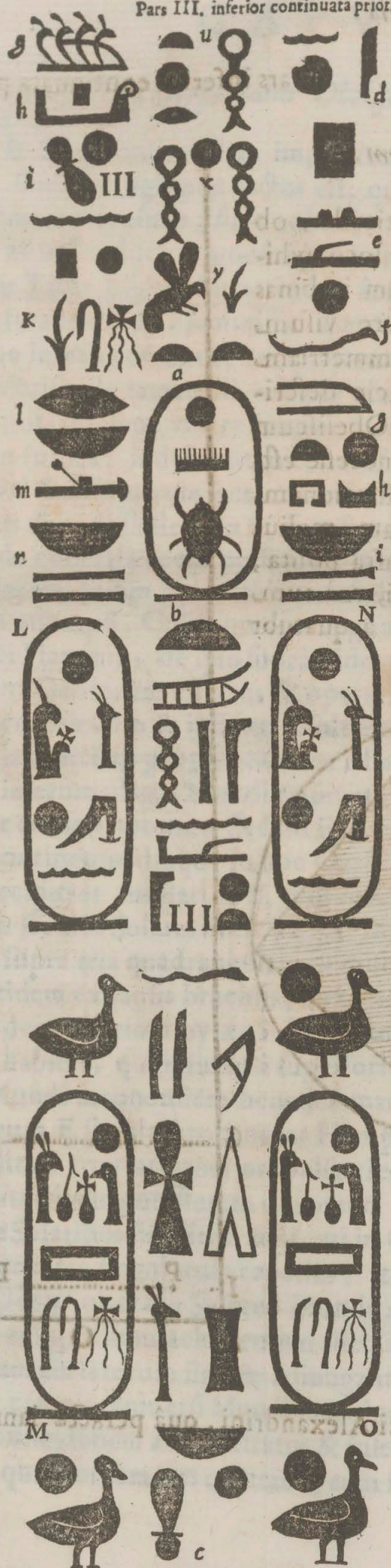
Pars I.

Obeliscus Alexandrinus.

Pars II. continuata priori.

Pars III. inferior continuata prioribus.

مسلة مرقون

Epilogismus totius Obelisci Alexandrini ex literis Titi Livi Burattini.

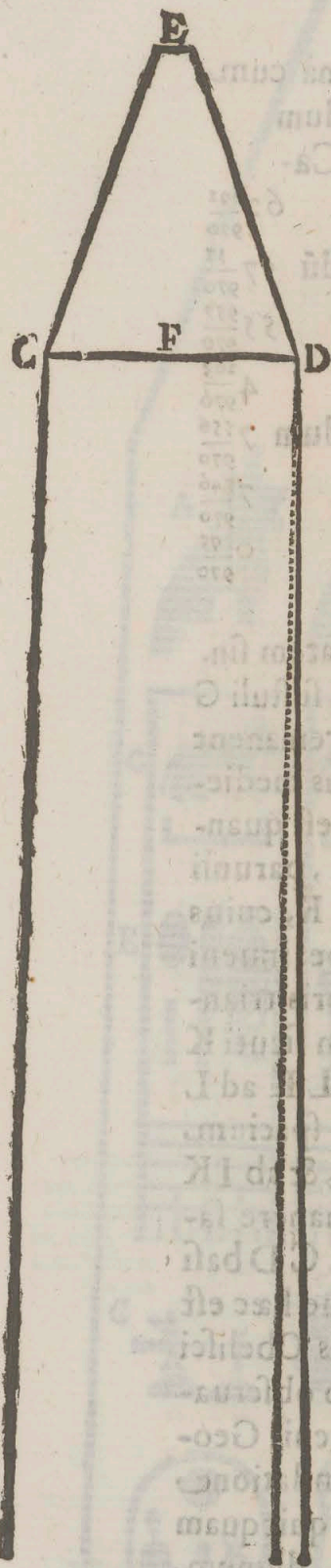
Altitudo E O vnà cum pyramidio pedum Romanorum Capitulinorum	$62 \frac{691}{970}$
Altitudo F O pedū	$57 \frac{17}{970}$
DL pedum	$55 \frac{957}{970}$
HM pedum	$4 \frac{263}{970}$
Latitudo GH pedum	$7 \frac{556}{970}$
IK pedum	$7 \frac{746}{970}$
M K pedum	$0 \frac{95}{970}$

Ad quantitatem singularum partium sustuli G H, ab I K, & remanent partes 190, cuius medietas sunt 95, quæ est quantitas lateris M K, paruuli trianguli M H K, cuius proportionis ope inueni latus L K maioris trianguli L D K, cum sicuti K M ad M H, ita L K ad L D. Hoc itaque spacium, L K duplicatum, & ab I K subtractum, remanere facit, L P, æquale à C D basi pyramidij. Atque hæc est symmetria totius Obelisci à Tito Burattino obseruata, nec sine ingenij Geometrici commendatione calculata; & nè quicquam consideratione dignum omisisse videretur, addidit situm Obelisci, qui quidem non præcisè quatuor Mundi plagas respicere compertus est, sed aliquantulum declinat, prout sequens figura ostendit.

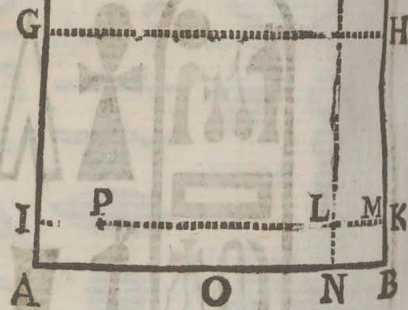
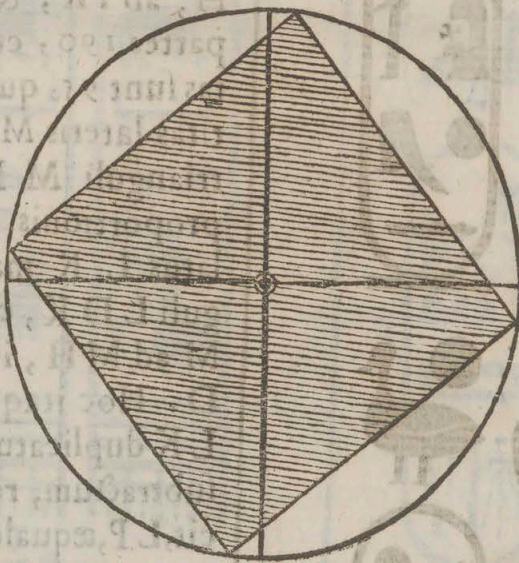
Obelisci Symmetria.

Pars superior.

Pars inferior continuata priori.

Nota ad Lectorem.

Cum Obelisci altitudo, ob chartæ angustiam, hoc loco exhiberi non potuerit, eum in binas partes diuisum exhibere visum fuit. Dum itaque symmetriam eius in præcedenti facie descriptam legis, totum tibi Obeliscum erectum ut imagineris necesse est, ut hoc pacto demonstrationem verbis Burattini relata, melius intelligas. Figura infra posita, ostendit basin Obelisci, vnâ cum inclinatione eiusdem à quatuor Mundi partibus.

Atque hæc est symmetria Obelisci Alexandrini, quâ peractâ iam explanationem eiusdem ordiamur.

CAPVT III.

*Interpretatio Obelisci Alexandrini.*Obelisci
Alexandrini
interpretatio.Obelisci Ale-
xandrini vnū
solum latus
exhibet hie-
roglyphica
integra.Argumentū
Obelisci Ale-
xandrini idē
cum argu-
mento
Obelisci
Flaminij.Epigraphe
Obelisci
Alexandrini.

E

F

Columnæ
tres lateris
Occidentalis
Obelisci
Alexandrini.

Hic Obeliscus eandem imperitam manum siue Hierogrammatistæ, siue Hieroglyptæ nactus est, quam Heliopolitanus in præcedente Syntagmate expositus: sunt enim symbola ita imperitè insculpta, vt non nisi ex alijs Obeliscis cognosci potuerint; cuius vnū tantum latus delineauit Titus Liuius Burattinus; & habet tres columnas, sicuti Obelisci Lateranensis & Flaminij; cæteris lateribus vetustate temporum, aërisque iniuria corruptis, vt ex literis eiusdem paulò antè adductis patuit. Verisimile tamen est, reliqua tria latera eadem ferè symbola continere; ita quidem, vt si restituere meâ voluntate ea voluissem, id difficile non fuisset: indubitatum enim est, reliqua latera, primam epigraphen, vt & reliquarum sacrarum tabularum schemata, eadem habuisse; quod vt dixi, difficile non fuisset, si non apud posteros malæ fidei notam inde contrahere me posse timuissem. Vt itaque maiori ingenuitate procederem, solum huius mihi transmissi lateris delineationem interpretandam assumpsi. Cuius quidem argumentum prorsus idem est, ac illud Obelisci Flaminij, de quo suprà videat Lector; & continet duodecim Solarium Geniorum effectus & operationes in Mundana œconomia, ex eorundem præsidio & influxu resultantes; quibusque singuli eorum cœremonijs & ritibus propitiandi sint; singuli enim suas in circuitu quaternorum laterum plagas Mundi respiciunt, quas & à malorum incurso defendunt conseruantque. Sed ad Rhombum.

Continentur itaque in hoc Occidentali Obelisci latere, primo loco tres Accipitres tutulati A B, rudi scalpro effigati, qui occiduae plagæ A præsidēs Genios Solares indicant, vt in Obelisco Flaminio exposuimus. B Sedent supra tria quadrangula, in quibus primo loco tres Boues sunt, C cum totidem expansis brachijs, quæ literis C D indicantur. Et per Bo- D ues quidem inferiora hylæa Solaria Numina indicantur, in quibus Osiris hylæus habitat, qui influxu à superioribus participato totam inferiorem hylæi Mundi œconomiam beneficâ manu animat & conseruat.

Figura E simulachrum notat Hemphtæum; Z Mendesium malorum F fœcunditati contrariorum propulsatricem; F Agathodæmonem calidi suppeditatricem potestatem denotant. Qui tres Genij, tribus hylæis Numinibus Solaribus substituti sunt, vt in Obelisco Flaminio dictum est, vbi & authoritates singulorum reperies: ita vt per tres superiores Accipitres, 3 Genij Solares in Sidereo Mundo; per 3 Boues, in hylæo Mundo; per tria reliqua simulachra eorum affectu intelligantur; quibus quidem si reliquorum laterum figuræ adiungantur, meritò ex his duodecim Geniorum catenis, vniuersi Mundi machina, iuxta entium correspondentiū connexionem administratur & fulcitur.

Sequuntur iam tres columnæ, cum suis tabulis sacris seu anathematis,

X x

tis,

tis, quæ omnia in nullo prorsus differunt ab ijs, quæ in Obeliscis minori-

G passim occurrunt; in primo siquidem & tertio latere Papylio dracon-
H morphus cum thyrso papyraceo occurrit, cum sacris tabulis seu anathe-
I matis Momphto-Mendeijs I & K, quorum fusissimam explicationem de-
L dimus fol 220. In media verò columna primo loco Y Aspis Ophionei
K Dæmonis symbolum, & Ibis occurrunt, vnà cum reliquis symbolis inter
L & O inclusis, quæ eadem in Meridionali Obelisci Lateranensis latere
 è regione Y posita reperies; quorum omnium interpretationem cum ci-
 tato loco dederimus, eò Lectorem remittimus. Has autem figuras eas-
 dem esse cum ijs, quæ in citatis Obeliscis reperiuntur, vt ostendam, ni-
 hil adeò aliud requiritur, nisi vt in fine huius Obelisci positas figuras
 distinctius expressas consulas, ex quarum comparatione ad inuicem facta,
 veritas luculenter apparebit.

M Sequuntur modò schematismi M O N, quorum prior M, & tertius
N N, eadem symbolorum serie exhibiti reperiuntur in latere Orientali
 Obelisci Flaminij, è regione Y, quorum & expositionem ibidem addu-
O ximus; medius autem schematicus sacræ tabulæ O inclusus, symbola
 quidem aliter disposita, sed minimè incognita, & vbique passim in Obe-
 liscis obuia exhibet, & indicant symbola Geniorum humidi & calidi
 Præsidum, attractiua; his siquidem totius tripartiti anni status, a, calidi
 & ignei Præses, per Ibin, b, humidi & aquei Præses in inferioribus indi-
 catur; per, c, triplicem ramum, tripartitum anni tempus, per pennam
 appositam, motu animandum; per, d, aquea substantia Mundi fulci-
 mentum, quâ Chenosis, e, tripartitum anni tempus administrat, indi-
 cantur.

Geniorum
humidi &
calidi symbo-
la.

P Sequuntur tertio Schematismi P Q R S V T, quorum prior & ter-
Q tius sunt sacræ tabulæ anathemata Osiri & Isi consecrata, & eadem
R prorsus sunt, quæ in citatis Obeliscis Flaminio, & minoribus Mahutæo &
S Mediceo passim occurrunt, vti vnum cum altero comparanti patebit, &
T ex adiuncto in fine schemate liquet; quorum & interpretationem citatis
V locis exhibitâ videat Lector. Medius schematicus R V T habetur pariter
 in Obelisco Lateranensi partim in lateris Borealis prima columna è re-
 gione M & N, partim in lateris Meridionalis media columna è regione F;
 & indicant Typhonix malignitatis ab humido sacrorum canalium, à por-
 tis sacrarum fauissarum, à terminis agrorum propulsationem, per cate-
 nam trium Geniorum tribus principiis generationis præsidentium, effi-
 ciendam. Sed hæc fusius citato loco vide pertractata.

Hieroglyphi-
ca lectio sym-
bolorum
Obelisci
Alexandri
columnæ
primæ.

Sequuntur modò in prima columna symbola a b c d e f g; quæ deno-
 tant effectus ex cultu Deorum per sacra anathemata peractò, quorum sen-
 sus est: Per has sacras tabulas cœlestis prouidentia vitalem liquorem
 in fauissam influit, amore supera & infera replet, fauissa sacra 4 Nami-
 num Solarium custodia (quæ aptè sanè per 4 sceptrâ Accipitrinis capiti-
 bus insignita, & fauissæ g imposita indicantur) seruatur, quorum bene-
 fica,

fica, *b*, vi per *i* tres Mundi terminos diffusa, & necessariorum rerum omnium abundantia per tripartitum anni tempus in / cœlestibus & terrestribus *n* duplici dominationis *m* vehiculo confertur.

Mediæ columnæ symbola sunt signata *opqrstuxv*, quorum sensus est: Aquæ cœlestis providentia per occultum vitalis humoris motum catenas pandit Pantamorpho; ope sacræ tabulæ *ab* sequentis, in qua Scarabæus siue Osiris dodecapyrge præses, ouali includitur. Reliqua symbola inter *b* & *c* inclusa, cum eadem sint quæ in Obeliscis minoribus & Lateranensi frequentissimè occurrunt, non attinet exponere, cum iam sæpius exposita sint.

Hieroglyphi-
ca lectio sym-
bolorum co-
lumnæ me-
diæ Obelisci
Alexandrini.

In tertia columna symbola comprehenduntur literis *z a b c d e f g h i*; quorum sensus est: Custos catenæ Ihs, quæ aptè per, *a*, throno insidentem figuram notatur, Nocturnam Typhoniam profligat, Agathodæmon Intelligentia allicitur, ope primò Osiridis, inde sacri vasis gestatione, Mundus vterque eius benefica vi fulcitur, vita Mundo, fauissæ, & sacris cisternis infertur per sequentes sacrarum tabularum schematismos LM & NO; quæ vt in nullo ab ijs, quæ in citatis Obeliscis continentur, differunt, ita eandem quoque significationem habent, quam citatis locis vides. Atque hæc est perioche interpretationis huius præsentis Obelisci Alexandrini, quem quidem eadem prorsus in se mysteria continere, quæ Obeliscus Flaminius, paulò antè ex identitate symbolorum demonstratum fuit.

Hieroglyphi-
ca lectio sym-
bolorum ter-
tiæ columnæ
Obelisci
Alexandrini.

Scribit verò delineator huius, spacia latelaria TS & TV, referta fuisse minutissimis hieroglyphicis, quæ vti ob summam (nam temporum edacitate rasæ erant) corruptionem, assequi non licuit, ita quoq; de ijs iudicium nostrum interponere minimè visum est.

Confectarium I.

Hinc patet, hunc Obeliscum ferè esse compositum ex figuris Obeliscorum superius recensitorum, vt proindè identitas figurarum, identitatem significationis planè commonstret.

Confectarium II.

Hinc patet, ex Obeliscis veluti prototypis omnia schemata, quæ peculiaribus simulachris insculpta cernuntur, desumpta esse, solo situ subinde diuersa, qui tamen nullam in significando diuersitatem inducit, vt in principio huius Operis de symbolicæ literaturæ proprietate docuimus.

Nota denique, in abaco Obelisci, Arabicis literis hæc verba spectari *مملكة فرعون*, quæ idem notant quod, *Acus Pharaonis*; ita enim Arabes

Obeliscos vocant, quæ transcriptor eo ibi sine posuit, tanquam genuinum Obelisci apud Arabes nomen; quæ ideo appono, nè illa à Veteribus saxo incisa putares.

Visum fuit hic apponere schemata distinctiùs expressa ex Obeliscis minoribus extracta, quæ in præcedenti folio inferi debebant.

Tabula Moph
Hoc ouatum schema re
lisco Alexandrino oua
L &

Tabula
Hoc ouatum schema re
lisco dicto ouatis figuris

to-Mendesia.
spondet præcisè in Obe-
tis figuris I & K, vti &
N.

Osiriaca.
spondet præcisè in Obe-
S & T, vti & M & O.

FINIS SYNTAGMATIS NONI.

SYNTAGMA X.
OBELISCVS FLORENTINVS.

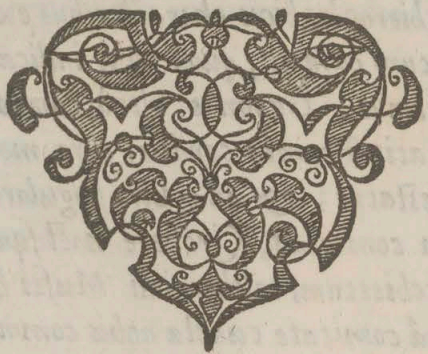
EMINENTISSIMO PRINCIPI
IOANNI CAROLO

S. R. E. Cardinali Mediceo.

DOMINO MEO CLEMENTISSIMO.

OBELISCVM hunc Florentinum voco, quia Florentiae in celeberrimae Urbis Museo primò detectus; unde nulli meliori iure quàm Tibi, bonarum literarum consultissimo, eum inscribendum duxi. Etenim sicut olim Α'ϩλωα Α'ϩλωα, sic Florentina non nisi Florentinis debentur, ut ubi nullo non tempore reconditarum literarum viridaria culta sunt, ibidem detecta Aegyptiacae Sapientiae adyta Mundo inclarescerent. Nec mirum, cum celeberrimo Florentino Athenaeo praesit Trismegistus Verè rediniuus, Summus Hetruriae Dux, religione, sapientiâ, & Regiâ affinitate ter maximus, cuius incitamento non tantum magna prestare possunt Inchytae Urbis Vestræ Sophi, sed ea factis Mundo sufficienter comprobare. Accipe itaque huius praesentis Obelisci, honori Tuo constituti, nouam erectionem; & si quid iudicio Tuo limatissimo minùs responderit, id pro innata Tibi prudentia Te excusaturum potiùs, quàm in malam partem accepturum prorsus confido, memorem illius: In rebus arduis tantum voluisse, sat esse. Vale.

Obeliscus Florentinus, eiusque interpre-
tatio.

CAPVT I.

*De Obelisci huius origine, inscriptionis ratione, et
argumento.*Obeliscus
Florentinus
à Nardio
transmissus.

OBILISSIMVS Ioannes Nardius, Magni Ducis He-
truriæ Medicus, primò hunc mihi Obeliscum præsentem,
vnà cum innumeris alijs fragmentis hieroglyphicis, quo-
rum in sequentibus passim mentio fiet, pro sua in Reipub.
Litter. boni promotione, transmisit. Verùm vt omnia
authenticis testimonijs suis constent, hîc epistolam eius
subscribam, ex qua detecti Obelisci occasio luculenter patebit.

*Adm. Reu. P. Athanasio Kircherò
Ioannes Nardius B. A.*Nardij episto-
la ad Autho-
dem.

Remoror volens egregios tuos conatus nupero obsequio, Vir eruditissime, la-
bentisque seculi decus. Nam qui te diu, multumque insudantem versan-
dis Ægyptijs cautibus conspicio, lenidensi munusculo allicio in præsens, quin auo-
co, improbumque laborem delinio, impotens manus ad mouere auxiliares tanto
operi, quod esset in votis. Dant otia vires, præcinente Vate, forsânque nostris ex
quisquilis margaritas colliges tu, oculatissime indagator, qui lynceis terebras ocel-
lis immania saxa. Nihil ego te moror post hac. Icones do Ægyptiacæ supellecli-
lis, aeneis tabulis septem notatas, olimque impressas ad calcem nostri Lucretij.
His accedunt superpondij loco tricubitale Obelisci exemplar, tæniarum trium
imago, stola fragmentum, calcatis insuper è gemmis expressæ figuræ, neque pauca,
neque incuriosæ. Vix tedium leuabit ridicula Ammonis dodrantalis facies, im-
piger gladiator, tesseraque hieroglyphicis characteribus exarata. Postrema hæc ci-
melia apud nos sunt vnà cum cœlatis, quod tunc indicauimus, quum legitimis
Dominis reliqua assignaremus. Gemmas vltro commodauit Illustriss. Carolus
Strozza, totius antiquitatis Promus condus, iure meritoque viuientis historie
encomio silente inuidia honestatus; & quæ viri singularis est in omnes humanitas,
conspirauit alacriter tua in comoda, Kircherè, nactisque opportunè Clarissimum
Senatorem Philippum Vecchiættum, celeberrimi Musei hæredem meritissimum,
exposito vix negotio summâ comitate cuncta nobis communicauit. Obuius primùm
fuit marmoreus ex Prasalte Obeliscus, literis haud tibi ignorabilibus exsculptus,
quas fideliter transcripsit Ioannes Baptista Balatrus, Serenissimi Magni Ducis
Architectus insignis. Parem & nauauit operam sedulus artifex in Zonis imi-
tan-

tandis, quæ lintæ sunt, atramentoque signatæ, integræ duæ sacris, tertia quæ mutila, popularibus (ni fallor) literulis notatæ, non absque hieroglyphicis tamen superstes in margine stolæ fragmentum viuidis adhuc renidet coloribus. Hanc extendere, vt nosti, consueuere salitores à mucronata cartilagine ad tarlum pedis vsque curati defuncti; quod & videre est nostris in tabulis. Si quid interea noui aut curiosi occurrerit, Oedipo tuo obstetricabor. Vale mi Kirchere, meque sedama. Florentiæ, Idibus Februarijs, A. S. 1651.

Obeliscus
Florentinus
quomodo ad-
uectus.

Quomodo verò hic expositus Obeliscus Florentiam ex Ægypto peruenerit, later; verisimile est, posteris temporibus vnà cum Mumiæ cadaueribus, cæterisque monimentis Ægyptiacis, quorum non exiguam copiam ex Ægypto in Musei Florentini toto Orbe celeberrimi ornamentum Magni illi literatorum hominum Duces nullo non tempore compararunt, translatum fuisse.

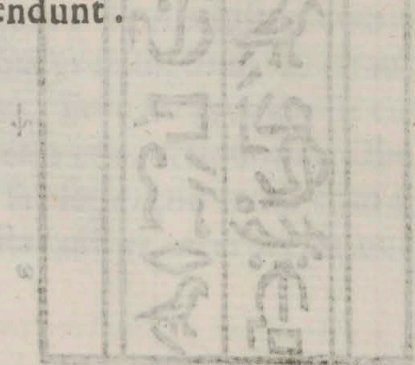
Obeliscus tametsi paruus mole sit, tanta tamen rerum copia instructus est, vt maioribus haud quaquam cedere videatur. Quemadmodum verò notæ insolito characterum genere (qui tamen verè hieroglyphici sunt) quos à corrente manu, currentes vocant, exaratae sunt, ita adeo hoc insolens & intricatum negotium meum exercuit ingenium, vt in nullo alio Obelisco plùs difficultatis, plùs laboris & ingenij, quàm in hoc me posuisse fatear; neque fieri posse videbatur vt ad tam incognitæ literaturæ sensum pertingerem, nisi aliorum Obeliscorum politiores figuræ, quibuscum passim conueniunt, parturienti ingenio obstetricantes manus adhibuissent; quarum combinatione vnus ad alteram facta, tandem nodum gordium scindere, diuinâ bonitate cooperante, datum fuit.

Obelisci Flo-
rentini chara-
cteres cur-
rentes.

Diuisio Obelisci.

Obeliscus hic Florentinus, hieroglyphicis vnde quaque turgidus, quatuor latera habet, quorum vnumquodque in binas columnas sectum est; pyramidion rasum squalet, nullo hieroglyphico schemate, quod epigraphes loco esse posset, insignitum, vti in cæteris passim videre licet; vnde statim sine præuia epigraphæ, symbolorum contextus sequitur; cuius argumentum est concatenata quædam Numinum series, quæ vel ad bonum quod intendunt, obtinendum attrahere, vel ad malum propulsandum, sympathicâ quâdam symbolorum structurâ placare contendunt.

Obelisci Flo-
rentini diuisio,
& argumentum.

CAPUT II.

*Primi Lateris expositio.**Residuum lateris.*

A	I	α	N	υ
			O	ξ
B		β	P	ο
C		γ	Q	π
D		δ	R	ρ
E		ε	S	σ
F		ζ	T	τ
G		η	V	υ
H		θ		
I		ι	W	φ
K		κ	X	χ
L		λ	Y	ψ
M		μ	Z	ω

§ I.

Columnæ primæ lateris primi, characteres, & expositio.

Characteres seu figuræ.

Columnæ 1.
lateris 1. cha-
racteres.

In hoc Obelisco quidnam pessimè effigiata literæ notent, & cui figuræ in alijs Obeliscis respondeant, prius hoc loco exponamus, ut hoc pacto ductibus singularum extricatis, facilius ad interpretationis nostræ scopum pertingamus.

E regione A figura Serpentis occurrit, cum brachio extenso, quod sequitur alius Serpens, cum folio Perseæ, quod è regione B excipit cycloides, binis hinc inde Serpentibus adnexis; quæ figuræ in Obelisco Barberino pariter habentur politius efformatæ. C, Capreolum notat, cum tiara calathoides, & Serpente; quæ sequuntur duo parallelogramma, cum figura flagelli; & hoc verum esse, monstrat similis figura in Obelisco Pamphilio colum. 1. è regione B. Sequitur postea Serpens, sub quo globus, ex quo duo Serpentes emergunt; E, oculus cum baculo, & Serpente; F vestigium pedis, cum Serpente, & canali. G tutulus calathoides, cum infundibulo, cuiusmodi videre est in Obelisco Pamphilio 1. columna. Sequitur phallus oculatus cycloides, & H simulachrum erectis manibus, cum, I, phiala Nilotica, binisque circulis; K piscina sacra, cum sauissa, & L hydroschemate; Capreolus vitis, cum sceptro hircino; M gnomon cum sphaera, N simulachrum, cuiusmodi passim in Obelisco Pamphilio, cæterisque Obeliscis occurrunt; infra quod pes cum erectis brachijs, & tetradice. O Capreolus vitis, cum sceptro hircino, gnomone, & caractere Momphæ. P cycloides, triangulum rectangulum, & figura Lunæ; quæ excipit Q Hircus, puer portæ insitus, quem hoc symbolorum habitu refert columna 2. Obelisci Pamphiliij. Hunc sequuntur sceptrum Cucuphomorphum, vncinus, Serpens, Accipiter. R simulachrum genuflexum, cum brachio extenso, S triangulum, cum figura Lunæ, & Serpente. T cycloides, oculus. V sceptrum Vpupæ, & Capreolus vitis, cum sceptro cycloidem transeunte. W Scarabæi figura tractu currente exarata, cum globo ex quo canalis emergit, & Serpente. X Accipiter, cum circulo. Y simulachrum auerruncum, sub quo barys nauigium. Z ramus triplex inuersus, cum quadrato, & gnomone. Ecce hæ sunt figuræ currente caractere exarata, quas vti exposui, veras esse, reliquorum Obeliscorum, quibus cum concordant, schemata sat superque vnum cum altero comparantem docebunt. Nihil porro restat nisi ut interpretationem breuibus verbis subiungamus.

Expositio figurarum.

Columnæ 1.
lateris 1. in-
terpretatio.

V Ita A benefica, B vita fructifera, fons vitarum, in vegetabilem natu-
ram, C vita potestatiua Mundorum hylæorum, D vita Mundi
totius penetratiua, E vitalis prouidentia, F occulto motu canales replens
mundanos, G infundibulo naturæ fœcundatiuo anni, H per statuam Hem-
phta illapsam in I phialam Mundorum, K in piscinas sacras & fauissas, oc-
culto Numinis processu, L in humidam naturam deriuatur; vnde M
fœcunditas vegetabilis naturæ, & symmetria Mundi, per N simulachri
Nephtæi cultum, & legitimas cœremonias in virtute tetradicis (quæ est
species Seriphij) resultat. O fœcunditas Mendesia, cum Momphtæa cœ-
lesti, P geneticas operationes mouent in Mundo sensibili, qui Horus est,
vnde varietas harmonica nascitur: influente Osiri, & R affecla eius Om-
phta benefico, S genetici Isis influxus deriuantur in T Mundum inferio-
rem, cui prouidet V varietatis & fœcunditatis Numen; Osiris verò
subterraneus vitam à superiori Osiri cœlesti sibi communicatam ope
Nephtes transuehit in tripartiti anni stationes, vnde fœlicitatis in inferio-
ri Mundo complementum.

Scholion in explicationem factam.

S Tatuæ quæ ad literas H, N, Q, R, Y, omnes Deorum sunt auerrun-
corum, quarum singulas in Obelisco Pamphilio exposuimus. Inge-
niculatæ sunt, quia inferioris ordinis cuiuspiam maioris Numinis domi-
nio subiecti & ministri. Varios gestus exprimunt, nunc eleuando, nunc
deprimendo manus; quæ quidem gesticulatione efficacia, & intensum res fi-
dei suæ commissas quam optimè & fidelissimè administrandi desiderium in-
nuitur; iussa proinde sibi præstituti Numinis ardentè deprecari viden-
tur. Vide Syntagma de Dijs auerruncis, in quo de ijs amplè disseruimus.
Nullum symbolum frequentius quàm Serpentis in hoc Obelisco occurrit;
Serpentem autem vitæ symbolum esse, ex Horo, alijsque iam innumeris
locis passim demonstrauius; quod quidem pro vario appositu symbo-
lorum variam significationem exprimit: nam Serpens appositus cycloi-
di, vitam cœlestem; hydroschemati, vitalem humorem; fauissæ, Nilo-
tico vasi, aut sacre piscine iunctus, vitalem Nili liquorem; & sic de cœ-
teris, indicat. Vnde tametsi Obeliscus præsens nullam inscriptionem
exhibeat, ex qua certo alicui Numini consecratus dici possit; ex signifi-
catione tamen symbolorum, notarumque contextu, eum Vitæ vitarum,
id est, Numini supremo omnium Hemphta consecratum esse, certum est;
cum in toto hoc Obelisco de nulla alia re, quàm de vitali supremi Numi-
nis influxu, & virtutum omnium viuificatore agatur, vti ex sequentibus
patebit.

Serpentis sym-
bolum varijs
rebus apposi-
tum varia-
significat.

Obeliscus
Florentinus
supremo
Hemphtæ
consecratus.

Tetradice
qualis herba.

Inter literas N O figura instar virgæ posita videtur, quam nos te-
tradice vocamus, cuius Plutarchus meminit, eaque Isin Osiridis cor-
pus à Typhonijis machinis inter Nili fluentia occuluisse ait, & idem esse

ac seriphium marinum, in Diatribe de plantis Ægyptijs, ostendimus, magnæque in sacris efficaciz fuisse diximus, utpote plantam ad lustrationes expiationesque quàm aptissimam.

Inter P & Q triangulum rectilineum occurrit, cuius mysteriosam significationem fusè descripsimus in Obelisco Pamphilio l. 3. & in Arithmetica hieroglyphica Class. 7. alijsque passim locis. Puer verò portæ inclusus, notat Hori mundanam domum, uti copiosè aliàs docuimus, & in Obelisco potissimum Salustio, quem consule.

Inter D & E, nihil aliud nisi globus ille nullibi non occurrens, Serpentibus foetus, & currente calami ductu solummodò expressus videtur, uti omnia alia in hoc Obelisco; significat autem vigorem vitalem, quo Mundi turgent viscera.

Globus Serpentibus foetus.

Pari pacto litera quæ è regione W spectatur, Scarabæum indicat, vim Solarem in inferiori Mundo absconditam, rudi ductu currentis manus quaternis tantummodò pedibus, quorum sex habet, delineatus; neque enim exactam alicuius symbolicæ figuræ descriptionem multum curabant, dummodò mentis conceptum solis Numinibus cognitum quouis modo exprimerent. Atque hæc paucula sunt, quæ in facta interpretatione illustranda duxi; quare ad alteram columnam procedamus.

§ II.

Columnæ secundæ Lateris primi figuræ, & expositio.

Characteres, seu figuræ

Primo loco è regione, occurrit cycloides cum quadrangulo, & duobus β brachijs extensis; sequitur puer γ piscinæ sacre infans, cum δ Serpente, & pede humano, & Crocodilo, & Cruce ansata. ε Statua vncino instructa, Capreolus vitis cum orbiculo. ζ Figura Ibis, cum η tribus Serpentibus. θ cycloides, cum ι Pyramide coronata, κ germen tetradix, cum tribus baculis. λ Statua auerrunca, μ Nilometrium, ν Accipiter, cum alio Accipitre, & trigono rectangulo. ξ Statua Momphtæ, cum binis brachijs erectis. ο Cidaris calathoides, & Serpens. π Ibis ambulans, statua auerrunca. ρ Quadratum, Capreolus, pes, segmenta. σ Duo brachia erecta, Crux ansata. τ Hydroschema, υ Accipiter, barys nauigium, feretrum. φ Statua, χ tetradix, Aspis surrecta. ψ Piscina sacra. ω Cycloides cum Accipitre. Vidimus figuras, expositionem singularum adiungamus.

Columnæ 2. lateris 1. characteres.

Expositio figurarum.

Columna 2.
lateris I ex-
positio.

Coelestis & piscinae dominator & munificus, Horus & piscinae sacrae cu-
stos, virtute sui occulti motus, & Typhonem profligat; influxus
supremi Numinis, Tautici sigilli virtute derivatur in & auerruncum Ge-
niū, vegetabilis Mundi dominatorem; & Ibiacum Numen vitalibus ope-
rationibus omnia, & religioso cultu praeiio complet; robur & fulcimen-
tum dat & Momphrea Potentia & sacri Nili canalibus; & Osiris geneticos
motus per & Momphram suscitatur, precibus & caeremonijs & Sacerdotum
incitatus; unde & & Mercuriale Numen vncino auerruncum & hylæum
Mundum occultâ vi peruagatur, & hymnis & prophylacticis ritibus natu-
ræ & humor attrahitur; & Osiris beneficus vehiculo in inferiora delatus,
per simulachrum & auerruncum, & operationem Seriphij & Ophionium
vitæ fecundæ largitorem piscinae & sacrae immittit, unde & coelestis calo-
ris virtute omnia conseruantur.

Scholium in expositionem.

Figuræ & & & habentur etiam in Obelisco Pamphilio, sed melius & po-
tius incisæ; ex quo collegi, caractere & Crocodilum notari, &
rudi tractu in hoc Obelisco effigiatum potius quam depictum. Idem iu-
diciū sit de figura inter & & & uti & de figura è regione &, quarum vtra-
que Ibidem notat, uti ex alijs Obeliscis obseruavi, vbi eadem prorsus fi-
guræ integrius expressæ videntur. Litera & è regione figuram habet, quæ
literam Copto & similem exhibet, reuera tamen caput Leoninum expri-
mit, cuiusmodi in Obelisco Pamphilio bina spectantur in prima columna,
velato vertice conspicua. Figura verò inter & & & rudi stylo exarata
Aspidem tumido ventre surrectam exhibet, cuiusmodi passim in omni-
bus Obeliscis, potissimum in tabula Bembina iuxta thronum Pantamor-
phæ naturæ positæ spectantur; ut proinde non aliâ ratione, quam com-
binatione notarum ex alijs Obeliscis similem, in currentium huiusmodi
characterum notitiam penetrauerim.

Nota Lector, literas vel numeros in dextra parte Obelisci lateribus
appositos, ad primam columnam lateris; in sinistra verò ad secundam la-
teris columnam pertinere; quorum singuli figuras è regione sibi
correspondentes indicant.

Columnæ primæ lateris secundi anatomia, & expositio.

Characterum anatomia.

Columnæ 1.
lateris 2. cha-
racteres.

S Ceptrum cum tripyrga arce, brachio, thyrso papyraceo, & Cruce ansata. 2 Capreolus vitis, temo, sceptrum, Serpens tortuosus. 3 Serpens bicornis, vncinus, gnōmon, cum flagello & harpagone. 4 Crater, cum 2 statuis, & oculo. 5 Serpens, cum penna, & sceptro. 6 Piscina sacra pedibus innixa, quam sequuntur 3 Cruces bifurcatæ, cum sceptro, & Serpente. 7 Capreolus vitis, quem sequuntur baculus, seu thyrsus incuruus, cum statua piscinæ sacre auerrunca. 8 Hyæna, cum Capreolo vitis, & pala. 9 Tria hydroschemata. 10 Vncinus ansatus, & Ibis. 11 Sceptrum trinode, cum vncino & gnomone; cui subduntur 12 baculus cycloides; & huic subnectitur brachium, cum intermedia pyramide, 13 Serpens baculo circumplicatus, cum thyrso cruciato, & altero tragoide. 14 Barys nauigium, cum binis vncinis, & Capreolo vitis, duobus pedibus, cycloide, & Serpente. 15 Brachium cum cycloide, vase Nilotico, & piscina sacra. 16 Hydroschema, cum statua, & baculo Serpente complicato. 17 Sceptrum Accipitrinum, quod sequitur Aspis. 18 Tres flores Loti, quos sequitur Accipiter. 19 Triangulum cum ara. 20 Ara, Capreolus vitis, Serpens pendulus, cui subiungitur statua apotropæa.

Anatomia factæ expositio.

Columnæ 1.
lateris 2. ex-
positio.

D Ominium tripyrgæ arcis beneficium per influxum suum in omnia Mundi corpora factum, vbertatem rerum omnium necessariorum confert. 2 Hinc in vegetabilis naturæ œconomiam, 3 vita rerum & harmonia exurgit, malis omnibus depulsis. 4 Cœlestis vitæ vehiculum est 6 occultus diuinitatis motus in piscinam sacram; influxus trinus & archetypus in vegetabilem Mundum deducitur per 7 Nephtam piscinæ sacre conseruatricem, & rerum largitricem dominam, 8 omnis vicissitudinis & alterationis in humidæ naturæ receptaculis causam, 10 malorumque auerruncatricem, Ibiaci Numinis fidelem ministram. 11 Cœremonijs in sacra barra præuiè factis 12 auerruncum Numen confert igneam caloris vim, quæ Lunâ attemperante 13 vitam concipit secundam, influxusque 14 Ammonij vehiculum, quo occultus Numinis motus è cœlo in inferiorem Mundum beneficâ virtute suâ deducitur, beneficâ vi suâ 15 bonorum omnium complementum præstat; sacrum Niloticum humorem in piscinis sacris augmentat, 16 in virtute simulachri prophylactici vitali influxu tumentis. 17 Osiris quoque atque Ophionij Dæmonis, qui vitæ, 18 caloris, motusque authores sunt, mandata omnia iuxta 19 archetypi trigoni geneticas leges conformantur,

200 sacrificiorum rituumque tutelari appropriato exhibitorum vigore
 accedente.

Scholium in expositionem factam.

Inter 8 & 9 figura quadrupes Hyænam refert, vicissitudinis & alte-
 rationis in inferiori Mundo symbolum, teste Horo, lib. 2. cap. 65. Horus.

Τὴν δὲ ἄσπερον, καὶ μὴ μένοντα ἐν ταύτῃ, ἀλλ' ὅτε μὲν ἰχθυεῖν, δὲ καὶ θορυβεῖν, ὅτε δὲ ἀδενῇ
 βελόμηναι σημεῖον εἶναι ζωογενεσι· αὐτὴ δὲ ὅτε μὲν ἄρ' ἰσὺ γίνεσθαι, ὅτε δὲ θηλεία.

*Instabilem quempiam, neque in eodem consistentem statu, sed interim robustum
 & audacem, interim verò imbecillum & timidum, volentes significare, Hyæ-
 nam pingunt; hæc enim nonnunquam mas est, nonnunquam fœmina. Quæ
 tamen si Horus hoc loco homini assignet; Ægyptij tamen more solito
 vniuersali quâdam analogiâ, naturæ actionibus potissimum in sublunari
 Mundo continuæ alterationum vicissitudini subiecto, in quo omnia mu-
 tuâ vicissitudine sese, nunc maris, nunc fœminæ officia obeundo exercent,
 non incongruè Hyænx ea symbola appropriare voluerunt; nam vt rectè
 Oppianus lib. 3. de venat.* Oppianus.

Θαῦμα δὲ, καὶ τὸ δ' ἀκρίβεια καὶ εὐκρίτειαν ὑμῶν
 Ἀρεσὶν καὶ θηλείαν ἀμείβειν λυκάφαιτι.

*Maius eò referunt etiam miraculum, Hyænas Alternis annis naturæ iura noua-
 re, vt Ambiguus modò fiat mas, modò fœmina fœta. Cœtera symbola cum
 nota sint, earum expositionem consultò omitto.*

§ IV.

Columnæ secundæ lateris secundi expositio.

Anatomica descriptio.

21 **O**culus, cum quadrato, & brachio extenso. 22 Simulachrum
 sceptrigerum, cum adiuncta claua, & nauicula. 23 Capreolus
 vitis, & semiluna, cui subiunctus crater, & piscina sacra. 24 Statua pro-
 phylactica, cum barra sacra. 25 Crux cornuta, cum statua, & quatuor
 vasis Niloticis. quæ omnia ordine eodem in Obelisco Barberino spe-
 ctantur. 26 Statua cum Capreolo, Ibide, & nauicula. 27 Ibis. 28
 Porta cum vncino, Capreolo, tribus circellis. 29 Serpens. 30 Statua,
 cum adiuncta falce, & cycloide, barra sacra, cum statua in crucem anfa-
 tam conformata. 31 Ibis. 32 Hyæna. 33 Statua auerrunca, cum tra-
 ha. 34 Crux cum sceptro, quibus subiunguntur binæ decusses, quarum
 vertici linea imprimitur; sequitur Serpens, & cycloides, cum tribus ter-
 minis, & vase Nilotico; quæ omnia & in alijs Obeliscis spectantur.

35 Sta-

Columnæ 1.
 lateris 2.
 anatomia.

35 Statua cum sceptro, cui Aspis insitit; hanc alia statua sequitur, cum phiala adiuncta. 36 Brachium extensum, cum hydroschemate. 37 Capreolus, cum pede humano. 38 triangulum rectangulum, cum Serpente, & Aspide surrecta. 39 Serpens, cum harpagone, & Ibide. 40 Statua, cum sceptro hirciniformi, feretro, & cycloide.

Exhibitorum symbolorum interpretatio.

Columnæ 2.
lateris 2. in-
terpretatio.

21 **P**rouidentiâ beneficâ 22 Momphtæi Numinis desertur 23 vegetatiua vis Lunæ in craterem piscinæ sacræ, & 25 Nilotica vasa per 24 25 26 appropriatas statuas auerruncas; 26 27 Mercurialia Numina vitali vehiculo 28 portis Mundanis illata, vegetabilis naturæ Mundis 29 vitalem conferunt influxum: 30 Statuæ auerruncæ vi, ritibusque per sacram barram peractis, cœlestis supremi Numinis influxus attrahitur; vnde Chenosis influxu in inferiorem Mundum vicissitudo rerum emanat, per cultum, 34 ritus, & cœremonias sequentium simulachrorum: 33 35 36 his enim cœlestis humor, constituto 22 dierum tempore, in inferiora deriuatur; 36 hi beneficum humorem occulto motu iuxta 37 geneticas leges agitant; 38 Ophionio Dæmone Hermanubi, & Ammonia Intelligentiâ opus perficientibus.

Scholium.

Barra sacra
quid.

Triangulum
rectangulum
geneticæ vir-
tutis symbo-
lum.

Traha quale
instrumentum.

Decusses
binæ symbo-
lum numeri-
cum.

Quid sacra barra fuerit, sat superque in Obelisco Pamphilio ostensum fuit; erat enim instrumentum ligneum, instar capsæ decussatim sceptris intersectum, in quo tum sua sacrificia, tum suas diuinationes Hieromantæ peragere solebant, ad aliquid à Numine, cui litabant, impetrandum. Vnde prouerbum, ἐν τῇ βάρῃ παραδίδωται, in barra diuinatur, de ijs dicebatur, qui vigili curâ & impertæso labore ardua inquirunt. Vide Demophilum de ritibus Ægyptijs. Triangulum rectangulum, geneticæ virtutis symbolum apud Ægyptios fuisse, iam multis huius Operis locis ex Plutarcho demonstratum fuit; cuius basis principij passiuæ, cathetus actiuæ principij nota est, hypotenusæ verò seu tertium latus ἐστὶν οὐκ ἰσχυρὸν, id est ex his genitum, notabat. Verum de his in Geometria hieroglyphica, alijsque passim locis tractatum vide. Penultima huius columnæ figura traham refert, eratque instrumentum sacrum, quo sacra simulachra certis anni temporibus in triumphæ speciem vectabantur, vt proinde in sacrum hieroglyphicorum album translata symbolum diuini cultus euaderet; vti & feretrum, de quo alibi vberimè tractauimus.

Inter 34 & 35 duæ decusses apparent; quæ symbola erant numerica, & ijs XXII. exprimebantur, vti in Arithmetica hieroglyphica ostendimus. Erant autem 22 dies ex veteri illis Oraculo deputati, inter quos Numina suos effectus monstrabant; quos si intra huius constituti temporis spatium non consequebantur, aut Numen minimè placatum, aut sacrificium non ritè institutum credebant. Hinc ad Numen placandum inter

inter sacra virgas decussatim compositas cum ramo intermedio, quo 22 dierum tempore Numen veluti mouerent, circumgestare solebant. Oraculum Hecates Ægyptiæ vetus sic se habet, ex quo apertissime ad dicta symbola allusum fuisse colligimus:

Ἀλλὰ τέλει ζῶανον κεκαθαρισμένον ὡς σε διδάξω,
Πηγαῖα δὲ ἀγρίοιο δέμας ποιεῖ ἡδ' ὕπκομαί,
Ζῶοισιν λεπτοῖσι καὶ κισσίοις σκευαφάταις
Σμύρνης, καὶ συρακῶς, λιβαίοιο τε, μίσμα' αὖτε
Συὺ κείνοις ζῶοισι, καὶ ἀθροίσας ἐπομείλῃ
Ἀὐτὰρ τέλει αὐτὸς ἐπὶ χόρδῳ τὴν δ' ἀρχὴν
Δις δέκα μοῖ δέ δ' ἡμέρας ἔτι, δὲ κλύω
Ὅσας μορφαί μοι τόσοις ζῶοις σὲ κηρύω
Καὶ σφύρα ταῦτα τέλει. δάφνης δέ μοι αὐτὸ γενέθλας
Ὅπως ἐμὲ χόρημα ποιεῖ καὶ ἀγάλματι πολλόν
Κένω ἐπὶ χόρδῳ δ' ὕπνε ἐπέ τ' ἀνδρῶσας.

Orpheus in
lib. Oraculorum

Confice verò simulachrum purum, ut te docebo,
Ex ruta syluestri corpus fac, & adorna
Animalibus exiguis domesticis stellionibus,
Myrrhæ, & styracis, thurisq; miscellam tritam
Cum illis bestiolis, & collutam sub Lunam
Crescentem initia ipse, desuper dicens hæc vota,
Bis decem & duo dies sunt, & audio
Quot formæ mihi, tot animalia tibi impero,
Et sedulo illa perfice; de lauro autem mihi sponte nata,
Domus mea receptaculum fac; & simulachro multas
Illi preces fundens, & in somno me videbis.

CAPVT IV.

Tertij lateris expositio.

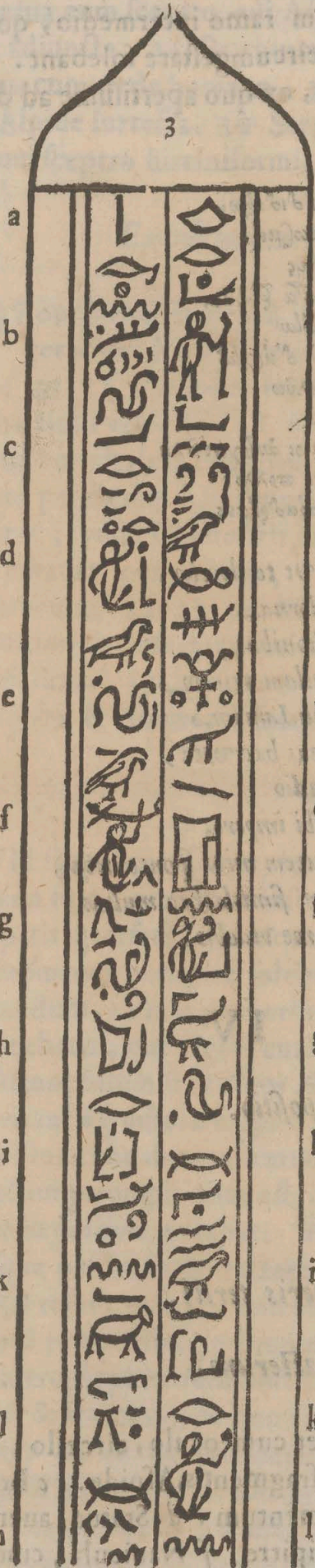
§ V.

Columna prima lateris tertij.

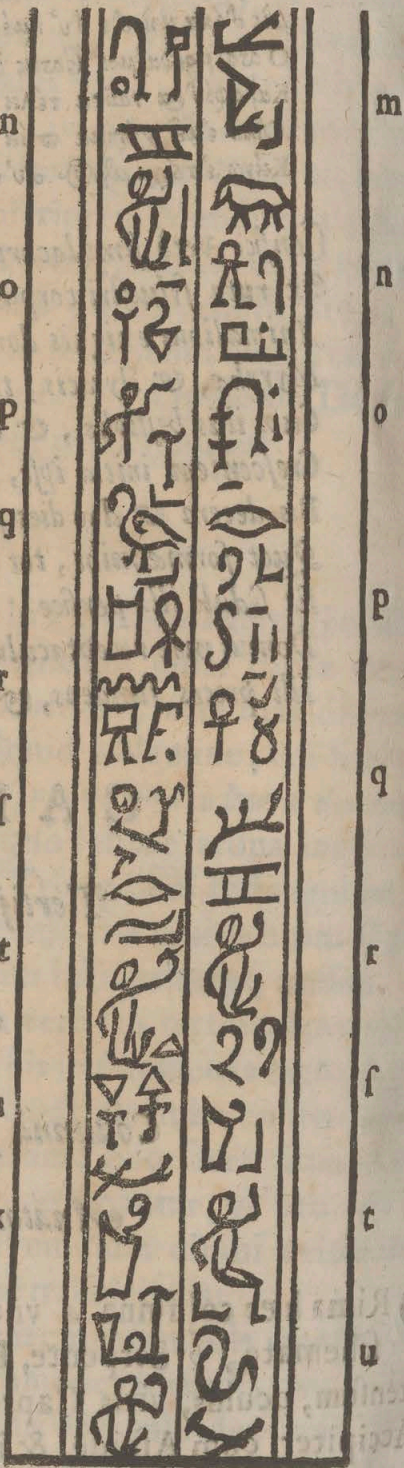
Anatomia Characterum.

Prima hæc columna a vncinum tenet cum oculo, circello, hydro-
schemate, b Serpente, Lunaribus fragmentis, Aspide. c Brachium
extensum, oculus, vitis Capreolus, segmentum. d Statua auerrunca.
e Accipiter, cum Aspide, & iterum Accipitre. f Nauicula, cum statua
auerrunca, g Pedibus humanis, & Aspide. Atque hæ figuræ ab f vsque
in b eadem sunt, quæ occurrunt in columna prima lateris secundi ab v vsq;
ad

Columnæ 1.
lateris 3. ana
tomia.

Residuum lateris III.

ad

ad ψ . *b* tiara Sacerdotis, cui subjungitur oculus, cum *i* binis statuis ruditer effigiatis, & Serpente bicorni, Capreolo, circello. *k* Hydroschema, Hyæna, Canis iacens ruditer delineatus incubans. *l* Duo pedes, cum circello. *m* Crater: *n* Baculus incuruus, cum remone & traha. *o* Statua auerrunca, cum Cruce ansata, & triangulo capreolato. *p* Baculus, cui Serpens implicatus. *q* Ibis stipata binis brachijs. *r* Altare, cum Cruce ansata, hydroschemate, & quadrato, è quo bini pedes emergunt. *s* Circellus, cum sceptro serpentifero, & oculo. *t* Serpens, cum brachio extenso, & statua auerrunca. *u* Duæ Cruces triangulatæ, cum nauicula. *x* Tiara capreolata, cum mensa, vase, Capreolo, & sceptro. *y* Cucuphomorpho instructa, denique statua auerrunca.

Expositio Anatomia.

Prouidentia suprema cœlestem humorem *b* vita plenum deriuat in Ophionium *c* beneficum Agathodæmonem, quâ prouidetur vegetabili naturæ per influxum Numinum *d, e, f, g, h,* (suprà expositorum; sunt enim eadem cum ijs paulò antè in anatomia recensitis.) horum prouidam curam *b* Sacerdotum religio sollicitat per *i* statuas vitalis humoris præfides, vnde *k* vicissitudo & varietas Mundo enascitur, per occultam *l* Anubidis motionem & vigilantiam, *m* crater cœlestis *n* eo dominante cultu *o* Sacerdotum defertur *p* Momphtæo Genio; vnde & genitalis & vitalis influxus benefico *q* Hermanuphtæ consignatur; qui *r* influxum hunc occulto motu suo in Mundanos *s* canales vitæ dominio propagat, & beneficâ prouidentiâ gubernat, per statuas *t* præpotentes influxus; quibus proderit cultus & religio Sacerdotum per sacrificia ritè & legitime instituta, & Numini congrua.

Scholium.

Occurrunt subinde symbola nonnulla, quos nos characteres Numinum monogrammaticos in Syntagmate de Canopis vocamus, vbi & eos summâ diligentia exposuimus: huius farinæ characteres sunt, qui in hac columna è regione *o, f, u* occurrunt. Sed vide Iconismorum Canopicorum figuram III, vbi omnes huiusmodi, vti & eorundem structuram expositam reperiēs. Cœteræ notæ vti ferè semper eadem in præcedentibus expositæ recurrunt, ita tempus perdam si eas hoc loco repetam. Vocamus autem eos monogrammaticos, quia Deorum citato loco expositorum symbola sunt, & magnæ efficaciz esse perhibebantur apud eos, qui eos iuxta requisitum religionis cultum portare solebant. Verùm hæc omnia, id est, characterum huiusmodi compositionem, & mysticas rationes fusè expositas vide citato loco, id est, Syntagmate de Canopis.

Columnæ 1.
lateris 3 ex-
positio.

Characteres
Numinum
monogram-
matici.

§ VI.

*Columnæ secundæ Lateris tertij**Declaratio.*Columnæ 2.
lateris 3.
expositio.

IN hac columna secundæ lateris tertij, à *z* vsque ad *f*, paucis exceptis ferè eadem sunt cum ijs, quæ in secunda columna lateris secundæ, à 21 vsque ad 28 ponuntur; & sunt pleraque in hac symbola æquiuoca, ad alterius columnæ iam recensitæ symbola significatione æquipollentia; quod facere varietatis causâ Aegyptijs est proprium, & ex alijs Obeliscis patuit: reliqua symbola enim in præcedentibus exposita sunt, & in eandem quasi significationem cadunt, ideo vltiori quoque expositione non indigent.

CAP V T V.

Quarti lateris expositio.

§ VII.

Columna prima lateris quartij.

HOc latus præ reliquis, magnis tricis inuolutum reperi, adeo ut vix ad figurarum ductus rectè, nisi ex contextu reliquorum Obeliscorum, pertingere licuerit; pertigi tamen, Dei gratia, ad propositum Sphynxis mysterium, Oedipus tantò felicior, quantò maiora subeunda certamina in rebus omnium abstrusissimis. Anatomiam itaque exequor.

*Anatomia.*Columnæ 1.
lateris 4.
anatomia;

1 Serpens, hydroschema, cum sceptro, laqueo, vncino. Sic habetur in columna quarta Obelisci Lateranensis. 2 Serpens, cum duobus circellis, & capreolo, figura monogrammatica, & vncino. 3 Vncinus, circulus, & figura monogrammatica; quæ quid sit, postea declarabitur. Sequuntur duo sceptræ, & altare cum vase supra; quæ figuræ expressius habentur in Obelisco Barberino latere primo. 4 Serpentes duo. 5 Capreolus, figura humi iacens, Serpens, cycloides. 6 Tiara, triangulus, vnà cum Mercuriali monogrammate, de quo vide figuram tertiam Iconis minorum Canopicorum. 7 Sceptrum temone stipatum, pedes humani fauissæ affixi, cum Cruce bifurcata, & Capreolo. 9 Statua auerrunca sceptrigera. 10 Characteres monogrammatici citato loco expositi, vnà cum 11 Serpente pendulo, & fauissâ. 12 Crater, pes,

Residuum Lateris IV.

	4	14			
		15			44
1	30	16			45
2	31				46
3	17				47
	32	18			
4	33	19			48
5	34	20			49
6	35	21			50
7	36				51
8	37	22			52
9	38				53
10	39	23			54
11	40	24			55
12	41	25			56
	42	26			
13	43				57

pes, lingua, vncinus, cycloides, character monogrammaticus. 13 Statua Accipitrina malè efformata, cum binis characteribus monogrammaticis cit. loco, quem 2 scepra, cum intermedio capreolo, sequuntur. 14 Sceptrum Momphtræu, cum vncino, Serpente, quadrato, cycloide, sceptro. 16 Triangulum, cum Serpente, & tribus terminis. 17 Cidaris, tres circelli, cum bra-

brachio interposito, cycloides, cum sceptro incuruo, yncino, Cruce bifurcata. 18 Coturnix, cum sceptris, capreolus, cycloides, tres termini. 19 Characteres monogrammatici, cum hydroschemate, alijsque monogrammis. 20 Statua Isis cum sistro. 21 Instrumenta auerrunca, una cum traha. Reliquæ figuræ cum ex præcedentibus innotescere possint, consultò illas omittimus.

Expositio.

Columnæ
lateris 4.
expositio.

Vitalis liquoris potestas in Mundis conseruatur virtute Genij Momphtæi (hunc enim monogramma 3 & 4, & lectus Momphtæus, de quo vide Obeliscum Pamphilum fol. 284 indicat) 5 vitam enim vegetabilis naturæ piscinæ indit, hæc à vita cœlesti per potestatem Agathodæmonis animatur; indicat enim è regione 6 cidarim capreolatam cum hieralpha, (quam pulchrè expositam vides in Obelisco Barberino non vno loco.) Mercurialis monogrammatibus virtute Numen deuehitur occulto operationum motu in piscinam sacram, per influxum 8 vegetatiuum Momphtæ, quæ est 9 statua (vti ex alijs Obeliscis patet) Leonino capite transformata cum sceptro Lotifero. 10 Ophionij monogrammatibus vi influxus quoque defertur in 11 Ophionix piscinæ craterem 12 occulto motu, & prouidentia Numinis hieracomorphi, per statuam 13 linealibus solummodò ductibus pessimè efformatam indicati. 14 Momphtæ vitales actiones hylæo 15 Mundo insitæ 16 genitorum effectuum causæ sunt; est enim 17 potestas eius in Mundos sibi subiectos benefica, quos & prouidentia gubernat, & influxu perpetuo conseruat, 18 Bebonia mala à concinna vegetabilis naturæ œconomia dispellit, 19 cœlestis vitæ influxum ligat, 20 per monogramma Isiaci Numinis 21 sacri sistri sono omnia infauulta propulsantis, quod proinde omni honore colendum est; 22 hæc geneses promouet virtute humidi cui præest, 24 in Mundi hylæi, quem fulcit, portæ vitam ingerit, Osirin ad vitam reuocat virtute tetradicis, 25 sapienti rerum dispositione, quæ per solum & fructum perseæ indicantur, Vniuersum sustentans.

Scholium.

Hæ notæ tametsi propter rudem illam effigiationem veri literarum ductus videri possint, nullâ tamen ratione tales putandæ sunt, sed notæ sunt prorsus similes illis, quas tùm in Obeliscis, tùm cæteris Aegyptiacis monumentis passim spectamus, id est, hieroglyphici minutioris genus quoddam. ita in hoc præsentis Obelisco lineas pro sceptris, puncta pro circulis, quaslibet tortuosas lineas pro Serpentis figurâ positas reperias; pedes quoque humani non nisi lineæ videri possunt. Auget difficultatem hoc consideratione dignissimum, quòd sceptra, statue, volucres quam compositionem habeant, dispici nullâ ratione possit, ex quo

quo tamen verus hieroglyphicæ literaturæ sensus eruitur; atque adeo *ἀδύνατος* fuisset, hanc adeo incertam & dubiam interpretationem moliri, nisi praxis longa, & experientia multorum annorum labore comparata, per assiduam combinatoriæ artis applicationem, ex similibus hinc inde in Obeliscis cæterisque monumentis, Ægyptiacis schematicis inscriptionibus, nonnihil lucis attulissent; ex horum enim venatione, tanquam ad Ariadnæ filum dum mentis aciem dirigo, id tandem, quod primò fieri vix posse cogitabam, consecutus sum; atque adeo si quandoque aqua hæsit, non ideo Lector vitiosam interpretationem censere debet, cum essentialis idealis conceptus ratio semper sibi constet, idemque contingit in hisce, quod in nobis vñtatis rerum descriptionibus, in quibus etiam si verba, voces, & diuersa phrasis positio aliquid mutationis adferre videantur, essentialis tamen rerum descriptarum significatio eadem permanet. Quæ quidem hoc loco adducere volui, vt si quis Aristarchus hanc nostram interpretationem leuerioribus Obeliscis notare attentaret, huius instituti nostri rationem non ignoraret.

§ VIII.

Columna secunda lateris quarti.

HÆc columna à 30 numero vsque ad 33 easdem, paucis exemplis, figuras habet, quas columna 2. lat. 2. à numero 21 vsque ad 24; & à numero 39 vsque ad 42 eadem sunt, quæ in secunda columna lat. 2. à 30 vsque ad 32; in reliquis verò symbolis nihil adeo noui occurrit, quod in præcedentibus non sit expositum, Subiungamus tamen interpretationem.

Columnæ 2.
lateris 4. ex-
positio.

30 Benefica Momphtæi Numinis prouidentia influxum suum defert in craterem piscinæ magnæ, per 33 statuam auerruncam in hylæo fep̄to vitalis humoris custodem; 34 prouidentia Ophionij Numinis humorem vehiculo benefico deuehit in piscinas & fauissas sacras, & hinc in domus mundanæ seminaria, virtute statux triplici dominio præpotentis; 40 Chenofiris & 41 Hermanubis 43 radijs sæcundis vitam infundunt 44 hylæi Mundi receptaculis; cui accedit 45 Osiris prouidus humoris conseruator, qui 46 statuæ auerruncatiuâ virtute, Ophionio Numine, 47 Solaribusque Genijs 48 cooperantibus, in multiplicem foetum actuat. 49 Mendetis verò potestas & dominium, humidum 50 in hylæis Munds iuxta 52 geneticas leges sæcundat & animat, quod est vltimum 53 complementum Osiridis hylæi, & sacrorum humidi receptaculorum, ad quod necessaria erat 54 statuarum appropriatarum positio, quarum virtute 55 humidum Osiris 56 virtute in locis 57 desideratis proueniret.

Conclusio.

EX huius itaque interpretatione Obelisci patet, quomodo vita Mundi, sine qua Mundus consistere nullâ ratione potest, concatenatorum Numinum ministerio in membra, per influxus unicuique particulares, à supremo Numine participatos, infundatur; & quomodo omnia, quæ visu percipiuntur, ab ijs fœcundentur, animentur, multiplicentur; & quomodo semper superiora Numina suum in inferiores sibi subditos ministros influxum deriuent; inferiores verò, qui sunt præsides rerum Genij, singuli in suas sibi commissas partes, quas piscinas, crateres, fauissas vocabant, ad Mundi bonum traducant. Quia verò nonnunquam dicti Genij humanâ iniquitate offenduntur, pulchrè quoque ostenditur, quibus ritibus ac sacrificijs ijs placentur, propitijque reddantur, ac proinde optatâ felicitate Numinibus fauentibus frui possint; qui est finis & vltimus hieroglyphicæ descriptionis scopus.

FINIS SYNTAGMATIS DECIMI.

SYNTAGMA XI OBELISCI RAS I

QUI SUNT
EXQVILINVS, ET VATICANVS.

EMINENTISSIMO PRINCIPI
FRANCISCO ANGELO
RAPACCILO,

S. R. E. Cardinali, Episcopo Interamnati.

IANTA virtutis eminentia est, Cardinalis Eminentissi-
me, tam potens Magnetismus, ut ignotos etiam & quan-
tumvis disitos in sui admirationem rapiat, suā dulcedine de-
mulceat, in discipulis etiam atq; refractarijs mores suauiter com-
ponat. Equidem non infrequenter de summa Vitæ Tux
innocentia, de sanctæ conuersationis, quā omnibus prælucet,
exemplo, de disciplinarum omnium, quas capacissimo inge-
nio Tuo possides, cultura tantò sanè illustriori, quantò arctius summo humanitatis
atque beneuolentiæ Tux quā in literatos diffunderis, affectui iungitur, varia à Va-
rijs non sine voluptate intellexi. Ut proinde tantarum virtutum complexui in-
uidus non immeritò videri possim, si tam illustre Ecclesiastici Principis prototy-
pon sine immortalis Obelisci Tuis meritis debiti erectione præterirem. Duplicem
itaque Tuis virtutibus dignum erigo Obeliscum, Exquilinum & Vaticanum;
qui tametsi nullis hieroglyphicæ literaturæ schematismis insigniantur, continent
tamen nescio quid in se diuinum, & abditorum sacramentorum maiestate veneran-
dum; quo, quæcunque cæteri innumerabili figurarum varietate exhibent veteris
sapientiæ Oracula, eadem & hi veluti sub Sileno quodam vel solis mysticæ fi-
guræ reconditis conceptibus exprimant, verum proinde animi Tui eminentissi-
mi echypon quoddam, quo tametsi sub extrinseco velamine, pro insita Tibi mode-
stia, virtutem tegas, tanta tamen eius in interiori animi centro diffusi fulgoris vis
est & efficacia, ut ea non immeritò omnium corda veluti lucidissimo quodam ra-
dio accendere videaris. Sit itaq; hoc triumphantis virtutis veluti monumentum,
quoddam alijs ad exemplum, Tibi ad immortalem nominis gloriam constitutum,
atq; vnà mei in Te sinceri affectus testimonium. Vale Ecclesiastici Principatus decus
& gloria.

SYNTAGMA XI.

OBELISCI RASI

ET SVNT

EXQVILINVS ET VATICANVS.

CAPVT I.

*Obeliscus Claudianus, siue Exquelinus.*Obelisci rasi
qui dicantur.

OBELISCI rasi dicuntur, qui nullo hieroglyphicorum apparatu præditi sunt. Causa fuit, vel quia Reges, quorum intentio quidem erat, eos hoc honore cohonestandi, aut morte præuenti, aut alijs impedimentis negotijs, que distracti, id perficere non potuerunt; vel quia Hierogrammatistæ, aut Hieroglyptæ rudi sæculo, quid præ-

starent, defuerunt; vel quia ipsam figuram Obeliscorum oppidò mysteriorum, sufficientem putabant, ad arcana sub ijs latentia, intelligentibus & peritis Sacerdotibus insinuanda. Nam uti in Obelisco Pamphilio amplè demonstratum fuit, erat Obeliscorum figura adeo plena mysterijs, ut nullum esset in mundana œconomia mysterium, quod non vel numero laterum, linearum, angulorumque exprimerent; quæ uti citato loco vberimè demonstraui, ita hîc ijs repetendis longiores esse nolui. Fuerunt autem ex Ægypto inter cæteros Obeliscos tres potissimum rasi adducti, quorum duos Claudius Cæsar ad Mausolæum Augusti, tertium in Circo Vaticano Caius Caligula erexit. De prioribus primò dicemus, de tertio postea vberius differemus.

Rasi Obelisci
duo à Clau-
dio Cæsare
aduecti.
Ammianus.

Duos itaque Obeliscos rastos ex Ægypto aduectos Mausolæo Augusti apposuit Claudius Cæsar. Ita Ammianus Marcellinus l. 17. *Secutæque ætates alios transtulerunt, quorum unus in Vaticano, alter in hortis Sallustij, duo in Augusti Mausolæo erecti sunt.* Et tamen nihil apud Historicos de hoc Claudij molimine legatur, nullos tamen præter hos illum erexisse, inde patet, quòd Strabo synchronus Augusto, cum exactissimè Mausolæum describeret, Obeliscorum tamen nullam mentionem fecerit; ergo à Pronepote Claudio, in æternam aui sui memoriam, à quo tanta beneficia receperat, erectos certissimum est, uti & in Obelisco Pamphilio ostendimus; quod & ex ipso Plinij testimonio constare potest, qui eorum his verbis meminit: *Sunt & alij duo, unus à Smarroposus, alter ab Eraphio, (verius Vaphrio) sine notis, 48 cubitorum.* Cum verò Plinius 70 ferè annis Augusto inferior eorum meminerit; inter hunc autem & Augustum præter Neronem & Claudium alij non intercesserint Cæsares, Neronemque alijs intentum nihil circa Obeliscos machinatum legamus; Claudium eos erexisse luculenter patet. Horum itaque duorum Obeliscorum, quos Claudius honori & immortalitati aui sui, in Mau-

Plinius.

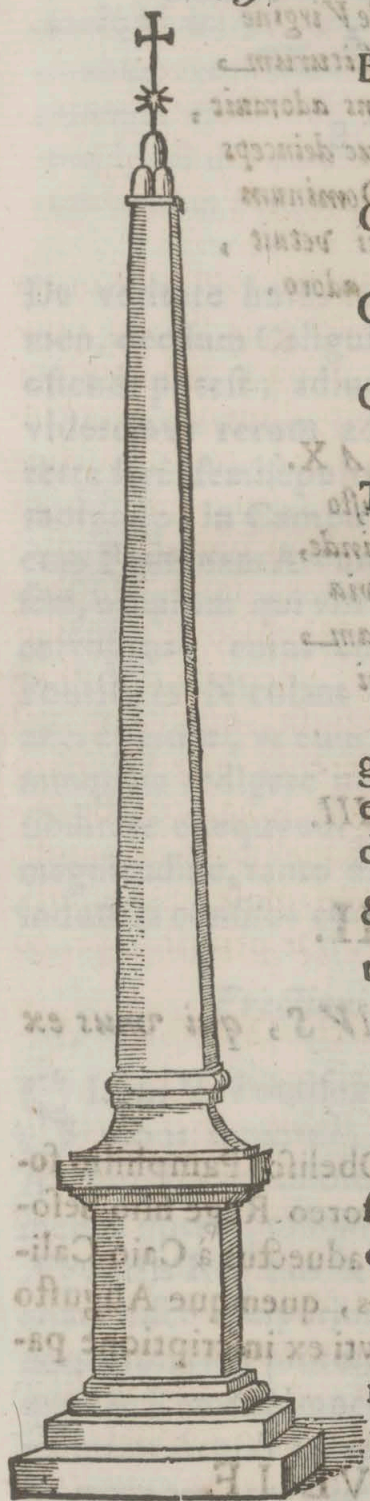
solæo

folæo dedicauerat, vnum Sixtus V. in Exquilini collis ornamentum, ante Basilicam S. Mariæ Maioris erexit, eo situ & architecturâ, quam præ-
ens tibi figura demonstrat.

Obeliscus
Exquilinus
seu S. Mariæ
Maioris.

Symmetria & proportio Obelisci Exquilini.

Obelisci Ex-
quilini sym-
metria &
proportio.

Basis supra quam Obeliscus requiescit,
à terra vsque ad basin Obelisci, est
palmorum

36 & $\frac{2}{12}$

Obeliscus ab infima base vsque ad py-
ramidium, quod ei deest, palmorum

66

Obelisci inferior singulorum laterum
latitudo palmorum

6

Obelisci singulorum laterum superior
latitudo palmorum

4 $\frac{1}{2}$

Totus Obeliscus à terra vsque ad or-
namenta, quæ sunt montes, stella,
Crux, Obelisco imposita, est pal-
morum

102

Coagmentatus est Obeliscus ex quatuor fra-
gmentis, in quæ Gothorum deiectione discissus
erat; quorum primum erat 45 palmorum; secun-
dum 5 palmorum & $\frac{1}{2}$. Tertium 12. Quartum 3
& $\frac{1}{2}$, quæ totum Obeliscum integrant, vti ex addi-
tione patet, palmorum 66.

Inscriptiones Obelisci.

Inscriptiones
Obelisci Ex-
quilini.

Inscriptiones antiquæ in hoc Obelisco nullæ
sunt; quæ verò à Sixto V. positæ sunt, ordine se-
quuntur.

In Meridionali latere, quod Basilicam Liberia-
nam, & Sacellum S. Præsepi respicit, hæc inscri-
ptio habetur:

CHRISTVS
per
Crucem
populo pacem
præbuit

Qui
Augusti pace
In præsepi nasci
voluit.

Ex parte Orientali hæc inscriptio
habetur.

CHRISTI DEI

In æternum viventis

Cunabula

latissime colo,

qui mortui

sepulchro Augusti

tristis

serviebam.

Ex plaga Bo-
reali.

CHRISTVM DOMINVM

Quem Augustus

de Virgine

nasciturum

viuens adoravit,

seque deinceps

Dominum

dici vetuit,

adoro.

Ex parte Occidentali.

SIXTVS V. PONT. MAX.

Obeliscum Ægypto aduectum, Augusto

in eius Mausolæo dicatum, eversum deinde,

in plures confractum partes, in via

ad S. Rochum inuentum, in pristinam

faciem restitutum salutifera Cruci

feliciter

Hic erigi iussit,

Anno M. D. LXXXII. Pont. III.

CAPVT II.

Obeliscus
Moncoreus
seu Vaticanus

Obeliscus MONCORIVS seu VATICANVS, qui vnus ex
omnium maximis est.

Huius historiam fusè pertractatam vide in Obelisco Pamphilio fo-
lio 70. & sol. 81. & vnus è rasis est, à Moncoreo Rege filio Seso-
stris, erectus primùm in Ægypto; deinde Romam aduectus à Caio Cali-
gula Cæsare in Vaticano à se constructo, reerectus, quemque Augusto
& Tiberio cognatis suis & antecessoribus dicauit, vti ex inscriptione pa-
tet, quæ ita sese habet:

Inscriptio
Obelisci Va-
ticani.

DIVO CÆSARI DIVI IVLII.

AVGVSTO, TIB. CÆS. DIVI

AVGVSTI F. AVGVSTO

SACRVM.

Obelisci Va-
ticani condu-
ctor & ere-
ctor.

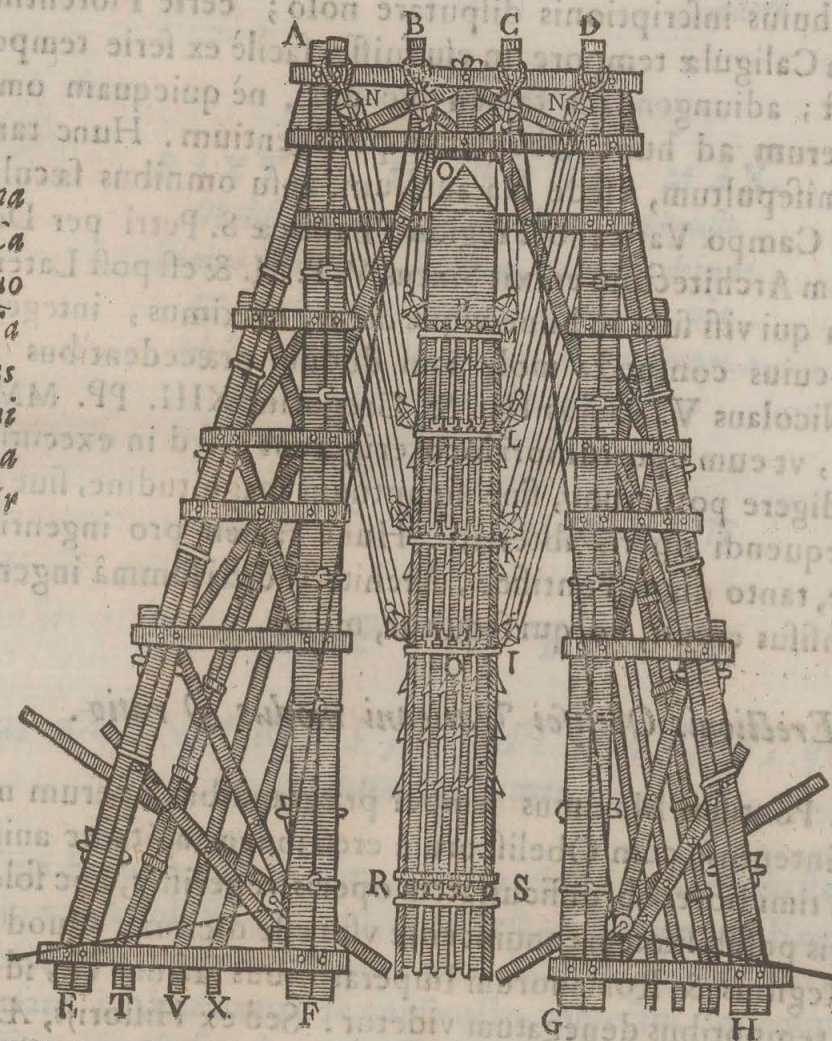
Conductor & Erector huius Obelisci (vti Pier Franciscus Giambollarius
l. de antiquitat. Tuscis, testatur) fuit Arnobius Florentinus, cuius epi-
gra-

Dominicus
Fontana eri-
git Obeliscu
Vaticanum.

huic negotio incumbere non desistas, neque curæ tibi sit sumptuum ma-
gnitudo; si vnus millio non sufficiat aureorum, addantur duo, aut quot
eorum opus fuerint, dummodò quod imperamus, executioni mandetur.
Hisce verbis animatus Dominicus Fontana Eques Architectus, ex eo tem-
pore serió huic negotio incubuit. Et primò quidem, optimo sanè consilio,
quantitatem molis dicti Obelisci per exactissimam dimensionem explora-
uit; quâ habitâ se ad potentias mechanicas contulit, inter quas quidem,
huic negotio expediendo opportuniore Ergatis machinas non inuenit;
quarum etiam tantum numerum constituit, vt potentia harum simul iun-
ctarum Obelisci pondus multis parasangis superaret. Porro modus ere-
ctionis hic fuit, qui sequitur.

Pegma
il Ca
Quo
scus Va
erectus
Domi
tana
Ar

Vulgo
stello
Obeli-
ticanus
fuit a
nico Fon-
Equite
chitecto.

Modus ere-
ctionis Obe-
lisci Vatican

Primò fundamentum pro ratione loci positum erat quadrum, cuius
vnum latus, maximi lateris latitudinem ter continebat, id est, 36 palmo-
rum erat.

Secundò in medio huius quadrati fundamenti extra profundum ad
planitiem deducti, positus fuit abacus; supra hunc basis quadrata cum
omnibus rebus ad Obeliscum sustinendum necessarijs.

Castellum
pro Obelisco
Vaticano eri-
gendo.

Tertiò, hoc peracto Castellum Obelisco erigendo destinatum hoc
ingenio perficiebatur. Ex oppositis Abaci lateribus, Ecclesie Di-
ui Petri parallelis, octo foramina, quatuor vtrinque, intra interiora fun-
damenta vergentia relicta erant, æquali ab inuicem in utroque latere in-
ter-

teruallo remota, quæ in figura exprimuntur per F G. eratque primus ordo trabium, quæ tamen in figura ob rationem opticam non comparent.

Quartò, in hisce octo foraminibus, quorum vtrinque quatuor relicta fuisse diximus, columnæ totidem fundabantur, id est, quatuor ab utroque latere, tales, quales FA & C G monstrant primi ordinis trabes, vti foramina, sic & illæ inter se æquidistantes, eâ tamen proportionem, ut mediæ duæ columnæ ex utroque latere distantia suâ latitudinem Obelisci adæquarent, ea in parte, vbi latissimus est; hæ quidem columnæ latitudinem quatuor palmorum habentes, altitudinem Obelisci altitudine suâ aliquodiusque excedebant, ut in figura apparet. Quoniam verò tantæ latitudinis & altitudinis trabes non semper suppetunt, hinc singulæ columnæ F A, G D, quatuor alijs trabibus in vnum ferreis retinaculis & funibus cannabinis, non secus ac mali nautici, strictissimè compingebantur, ut sic ad onus sustinendum sufficientes forent. Quia tamen solis hisce columnis Archirectus non fidebat; hinc in summitate octo harum columnarum alias quatuor trabes ordinabat, quæ binas ex utraque parte columnas correspondentes arcu commissurâ connectebant; vnde fiebat, ut columnæ sibi oppositæ hoc veluti arcu quodam vinculo connexæ, nullam introrsum paterentur ex Obelisci pendentis pondere inflexionem.

His trabibus quatuor alijs transversim trabes, A B C D, inferebantur, quarum officium erat, Obeliscum pendentem sustinere. Quoniam verò tota hæc machina necdum ad tanti oneris molem, robur sufficiens obtinuisse videbatur, hinc

Quintò, columnæ quatuor mediæ, vtrinque binæ, quatuor alijs trabibus veluti Arietibus quibusdam admotis fulciebantur, & in figura signantur literis F T V X. Extremæ verò columnæ angulares octo, vtrinque quatuor sub recto angulo comprehensis, fulciebantur, iuxta columnarum partitionem nunc maioribus, nunc minoribus, crassitie suâ columnarum crassitiem adæquantibus, & varijs retinaculis, circulis ferreis, funibus, transversisque lignis arcuissimè firmatis; eratque in medio tota fabrica Obelisco dirigendo peruia & aperta. Atque hæc est Castellæ fabrica, quam veluti fundamentum quoddam totius machinationis præmittere necesse erat, machina tum Obelisco ex primo situ auellendo, tum in secundo loco erigendo, per opportuna.

Sextò, hisce peractis multorum operariorum labore stratum fiebat à primo Obelisci situ vsque ad locum Obelisco erigendo præparatum. Agger erat ex aggesta terra, vtrinque trabibus tabulisque ligneis firmiter, nè cedere posset, constructus, & hoc pacto dispositus, ut semper altiori & altiori ductu vsque ad basin, cui Obeliscus insidere debebat, extolleretur. His quoque peractis

Septimò, ergatarum in Campo Vaticano plantatio, lectusque Obelisci fit, qui erat ex quatuor ingentibus arboribus, alijs transversis trabibus in formam craticulæ insertis, rotisque subtus dispositis concinnatus, cui Obeliscus impositus ergatarum ope per dictum aggerem ad constitutum locum deuolvebatur. Obeliscus duodecim longissimis ferreis,

ijf.

Stratum seu
agger ad
Obeliscum
Vaticanum
promouendū

Ergatæ pro
Obelisco Va-
ticano ele-
uando.

ijisque robustissimis perticis vestiebatur, quarum tres à singulis lateribus in longum Obelisci protensis vsque ad $\frac{3}{4}$ ducebantur; hisce transversum tria alia ferrea cingula crassissima singulari industriâ circumcirca vncis ferreis, & retinaculis validis, quæ longioribus perticis annexa erant, eo fine, nè cingula loco dimoueri possent, arctè inferebantur; & nè Obeliscus ferreâ hâc armaturâ cinctus quicquam detrimenti accipere posset, infra ferream hanc vestem indusio è storeis contexto, inuoluebatur. Porro ad cingula ferrea ex ea parte, quæ columnas respicit, trochleæ, quarum singulæ duobus orbiculis vestiebantur, appensæ erant, & numerum ergatarum numero suo adæquabant; totidem quoque trochleæ in supremis quatuor trabibus AB & CD, & totidem aliæ in radice machinæ disponebantur, quarum nos ad confusionem vitandam duas posuimus. Hisce tribus trochlearum ordinibus ritè dispositis, rudentes, singulis sui, applicabantur; rudentes trochleis Obelisci obuolutos excipiebant trochleæ trabibus affixæ, & ab his deriuabantur ad trochleas radici machinæ affixas; & hinc demum tympani ergatarum circumuoluebantur. S locus ergatæ funem trochleæ vicinæ G circumplicatum trahebat, quæ superiori trochleæ N, & trochleæ M in Obelisco circumducta videtur, & tractu machinæ Obeliscum paulatim ergatæ sollicitabant. Habebant ergatæ quatuor vestes longos, quibus ope partim hominum, partim equorum, machinæ in gyrum ductæ, rudentes tympano paulatim circumplicabant; quarum circumuolutione paulatim Obeliscus eleuabatur. Nè verò in opere tanti momenti, ergatæ inæquali motu agitantur, ad sonum tubæ omnes ad machinam agitandam commonebantur, & ad campanæ machinæ affixæ sonum, agitationem inceptam vnâ omnes sistebant; sic fiebat, vt æquali motu & æquiditurno tempore Obeliscus paulatim cornua sua erigeret. Quod si vna ex ergatis, fune lentescente, non laborare deprehendebatur, omnibus reliquis quiescentibus hæc sola, donec reliquis æquitensum rudentem nancisceretur, agitabatur. Hæc arte Obeliscum nunc eleuabant, nunc demittebant, modò ad arbitrium Architecti, quò volebant, inclinabant, & tandem supra quatuor Leones basi Obelisci prius implumbatos, eo situ, quem cum admiratione hodie intuemur, constituebant. Atque hic fuit modus & ratio, quo tùm Obeliscus Vaticanus, tùm cæteri, in Romanæ Urbis ornamentum à Sixto V. immortalis memoriæ Pontifice, ingenti sanè ausu, erecti sunt.

De Ergatarum potentia ad Obelisci pondus comparata.

Pondus Obelisci Vaticaniquomodo exploratum.

Constat in omni Mechanico negotio, potentiam machinarum, pondus, quod eleuandum suscipitur, superare debere. Hinc Architectus huius præsentis machinationis, necessariò primò Obelisci pondus exactè compertum exploratumque habere debebat; deinde ad id superandum numerum ergatarum ordinare. Pondus Obelisci hoc pacto reperiebatur. Ex lapide quem *granito rosso* vocant, & communis omnium Obeliscorum materia est, cubum palmarem formabat, quem diligentissimâ

simâ ponderatione peracta 86 librarum comperiebat; huius ope pondus totius Obelisci, eo modo, quo in Obelisco Pamphilio sol. 50 & 57 Geometrico ratiocinio demonstrauius, inueniebat, videlicet primo cubico- rum palmorum 11118, qui in 86 ducti libras pendebant 956148, quæ est totius Obelisci moles, & materiam 370 Carrucis (Carrettatas Romani vocant) onerandis sufficientem continet.

Porrò experientia constabat, singulas ergatas potentiam habere, quasi 33000 librarum. Itaque 30 ergatæ huic operi dispositæ, ductæ in 33000, producunt 990000, potentiam ergatarum; ab his subduc- ta 956148, scilicet pondus Obelisci, relinquunt 33852, qui est exces- sus, quo potentia ergatarum, pondus Obelisci superat. Præterea arma- turæ ferreæ, quibus Obeliscus cum annexis trochleis & tabulis ligneis vestiebatur, pondus ferè ad 50000 librarum pertingebat, quæ Obelisci ponderi 956148 additæ constituunt pondus totius molis erigendæ libra- rum 1006148. hinc opus fuit 40 ergatis, quarum vnaquæque, vt dictum est, 33000 lib. potentiam habebat, quæ in 40 ducta potentiam 1320000 li- brarum motiuam exhibent, quæ Obelisci pondus 313852 lib. excedebant.

His itaque præmissis, ultimo die Aprilis 1586, inuocato primò di- uini Numinis auxilio, erigendo Obelisco initium datum fuit, primò cum quinque vectibus, 40 ergatis, 75 equis, & 900 hominibus, partim Offi- cialibus, partim fabris, & machinæ impulsoribus. Et primò quidem duo- dena ergatarum circumuolutione Obeliscus à pauimento promotus fuit ad duorum palmorum altitudinem, & consequenter 648 ergatarum cir- cumuolutionibus, in constitutum locum fuit deductus. Singulæ agita- bantur à duobus equis, & 20 ferè hominum applicatione. Totum Obe- lisci pondus vnà cum armatura, perticis ferreis, cingulis, trochleis, tabu- lis ligneis, ferè ad 2060000 librarum pondus pertingebat.

Ergatarum
potentia pon-
dus superare
debet.

Erectio actua-
lis Obelisci
Vaticani.

Epilogismus exactissimè, quantum fieri potuit, symmetriam & propor- tionem totius Obelisci, singularumque partium, vnà cum orna- mentis exhibens in palmis Romanis.

Crux quam Sixtus V. Obelisco imposuit ex ære inaurato, vnà cum stella & montibus, est alta palmis

26

Crux sola alta palmis

10

Latitudo Crucis quoad brachia, palmis

8

Obeliscus usque ad pyramidion altus palm.

107 $\frac{1}{2}$

Obelisci basis inferior Meridionalis lata palm.

12

Basis verò Orientalis

12

Occidentalis

13 $\frac{1}{2}$

Lateris Borealis

13

Pyramidion alt. palm.

6

Basis pyramidij ex omni ferè parte est lata

8

Bbb

Ex

Ex quo colligitur, 2 in hoc Obelisco inferiora ad basin latera deinceps esse inæqualia, vnde basis Obel. non quadratū, sed parallelogrammū exprimit.

Soliditas totius Obelisci palmorum cubicorum 11118

Pondus verò nudi Obelisci librarum 956148

Totum pondus Obelisci armati librarum 1006148

Sustentaculorum, abacorumque proportionēs.

Sustinetur Obeliscus extra fundamentum tribus abacis.

Primus abacus fundamento impositus ex marmore candido altus palm. $4\frac{1}{2}$

Abaci latitudo duorum laterum oppositorum palm. $22\frac{1}{4}$

Reliqua 2 latera opposita lata pal. 15
Vbi se restringit per certos gradus 13

Secundus abacus altitud. habet pal. 13

Latitudinem verò $12\frac{1}{2}$

Coronis huic circumposita alta 4

In superiori parte lata 15

In inferiori parte lata 13

Tertius Abacus altus palm. $11\frac{1}{2}$

Latus $12\frac{1}{2}$

Super hunc impositi sunt quatuor Leones ærei, & suffulciunt Obeliscū; altitudo spacij $4\frac{1}{4}$

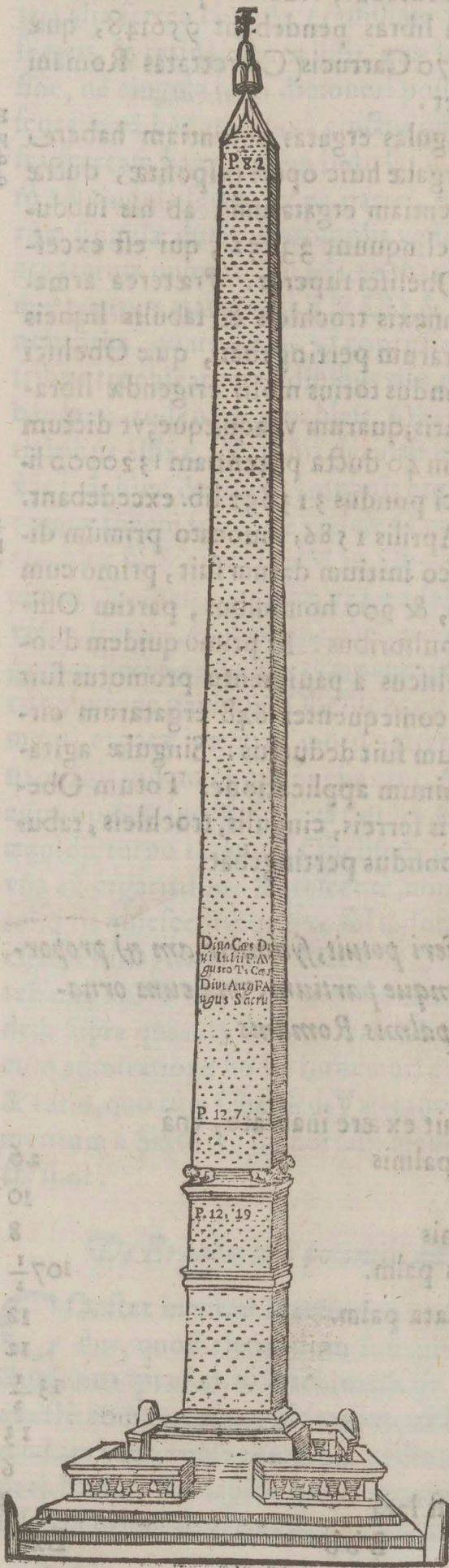
Tota hæc abacorum structura à pavimento vsque ad basin Obelisci, est palmorum $38\frac{1}{2}$

Totus Obeliscus à pavimento vsque ad vltimum pyramidij punctum, altus est palm. $152\frac{1}{2}$

Tota verò structura à pavimento vsq; ad vltimum punctum Crucis, est palmorum $178\frac{1}{2}$

Verum totam hanc symmetriam expressam vide in præsentī figura.

In.

Basis Obel.

Abacus 3.

Abac. 2.

Abac. 1.

Inscriptiones Obelisci.

Inscriptio Occidentalis.

*Christus vincit,
Christus regnat,
Christus imperat,
Christus
ab omni malo
plebem
suam defendat.*

Inscriptio Meridionalis.

*Sixtus V. Pont. Max.
Obeliscum Vaticanum
Dis Gentium
impio cultu dicatum
ad Apostolorum limina
operoso labore
transtulit.*

Ann. M D LXXXVI. Pontif. II.

Inscriptio Orientalis.

*Ecce Crux Domini,
fugite partes
aduersae,
vicit Leo
de tribu Iuda.*

Inscriptio Borealis.

*Sixtus V. Pont. Max.
Cruci inuictae
Obeliscum Vaticanum
ab impura superstitione
expiatum iustius & feliciter
consecrauit.*

Ann. M. D. LXXXVI. Pont. II.

FINIS SYNTAGMATIS VNDECIMI.

SYNTAGMA XII.

De fragmentis variorum Obeliscorum, quæ in
Urbe hodie supersunt.

EXCELLENTISSIMO ATQVE ILLVSTRISSIMO
COMITI

LAZARO HENCKEL.

Baroni Montis Sancti Georgij.

*H*OC de fragmentis Obeliscorum, quæ in Urbe hinc inde di-
spersa spectantur, Syntagma, beneficiorum in me nullo non
tempore collatorum memor, Tibi Excellentissime Co-
mes, gratitudinis ergo dicandum statui; ut quantus fuerit
Tuus in Republica literaria promouenda zelus, quanta
in Literatorum conatibus fulciendis profusa benignitas, grate
posteritati constaret. Vale bono communi diu superstes.

CAPVT I.

De Obelisco Campomartio subterraneo.

Obeliscus
Campomar-
tius subterra-
neus.

OBELISCVS hic sanè ingens, magnitudine Flaminio non cedit,
& in hunc vsque diem spectatur in Campo Martio ad radi-
ces Montis Citatorij, ex parte S. Laurentij in Lucina, vbi
basis eius incipit, & reliquam molem extendit vsque ad cel-
lam Pallatij vulgò dicti de Conti. Qui tamen si totus terrâ
obrutus sit, per cellas tamen vinarias vicinarû domû nonnullæ eius adhuc
partes cernuntur. Fuit autem hic à Sothi Rege Heliopoli primû ere-
ctus; quem postea Augustus inde auulsum Romam transuexit, atque
ut tam nobilem molem debito honore condecoraret, eum in Campo
Martio amplissimo & celeberrimo loco erexit, ut sicuti à priscis erectori-
bus Soli dedicatus putabatur, ita Soli quoque ad horas, quas in dicto
loco sub amplissima horologij, æneis lineis conspicui, forma elaboraue-
rat, commonstrandæ loco gnomonis seruiret, cuius vertex à terra in 115
palmorum altitudinem erectus, aureoque globo insignitus spectabatur.

Vc.

Verum de origine, erectione, dein suo in monstrandis horis munere, de horologii forma & ratione, de magnitudine & symmetria huius Obelisci, aliisque, cum amplissime in Obelisco Pamphilio fol. 76. tractauerimus, eò Lectorem remittimus. Quare hoc loco solummodò adducemus exiguam illam Obelisci, quam nobis per cellam videre licuit, unà cum symbolis suis delineatam portionem, & est illa, quæ sequitur.

Vbi primo loco intra tabulæ sacre ouatam figuram occurrit Accipiter, cum baculo incuruo, laqueo, & segmento; & est amuletum Osiridis auerrunci. Sequitur deinde Serpens, segmentum, bina sceptræ, crater, duo brachia in oppositas partes vergentia, oculus, hydroschema, Coturnix, duæ pyramides. Quorum sensus est: *Osiris rerum dominator vitam in craterem deriuat, beneuolè & mirificè omnibus affluentem, prouidentia sua ab omni maligna & Bebonia vi immunem.* Atque hæc non nisi paucula symbola ex dicto Obelisco obtinere licuit. Et quoniam singula Obelisci latera unicam tantum epigraphen columnarum habent, ac proinde figuræ maximæ & distinctissimæ apparent; certè non exiguo adiumento tam distincta figurarum omnium expressio, ad multa dubia maiori luce declaranda, esse poterat; quare dolendum sanè est, omnibus penè quotquot in Vrbe superstites sunt, Obeliscis, huius Oedipi ope iam dilucidatis, hunc unum præ cæteris & mole, & celebritate nominis maximum, utpote tot veterum Scriptorum encomijs nobilitatum, lucem videre non potuisse, sed perpetuis condemnatum tenebris veluti in lethæa quadam fossa submersum, literarium Mundum abstrusis dogmatum suorum sacramentis defraudare. Verum non dubito, venturum suo tempore magni & cordati animi Principem, qui tot iam sæculis despectæ sepultæque molis nobilitatem animo voluens, illum postliminio in eum honoris gradum, quo dignus est, toto Mundo literario applaudente, sit exaltaturus. Atque hæc sunt, quæ de hoc Obelisco paucis dicenda duxi; reliqua fusiùs vide in Obelisco Pamphilio citato loco.

Hieroglyphi-
ca nonnulla
Obelisci Cam-
pomartij.

CAPVT II.

De Obelisci fragmento quod reperitur in Insula Tyberis.

Pomponius Latus in sua Topographia alterius cuiusdam Obelisci olim in Insula Tyberis erecti, qui loco mali nautici seruire videbatur, mentionem facit. Quod verum esse, experimentum me docuit; siquidem nouis semper & nouis Egyptiacis monumentis detegendis summo mentis æstu agitatùs, cum dictæ Insulæ angulos penè omnes discussissem, tandem exiguum Obelisci fragmentum, ante Ecclesiam S. Bartholomæi, detexi, quod inter alias columnas, quæ data opera ante dictam Basilicam

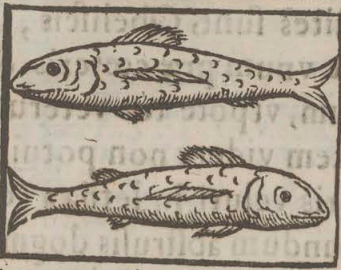
Obelisci frag-
mentum in
Tyberina In-
sula.

Basilicam ad rhedarum equorumque impetum cohibendum positæ sunt, versus partem quæ aditum ad Monasterium S. Francisci de obseruantia præbet, vltimum locum obtinet, & repaguli loco seruit. Fuit autem, vti Topographiæ Romanæ Authores scribunt, in medio Insulæ Tyberinæ seu Æsculapij, quam natura in figuram naui adaptauerat, constitutus, vt arboris nauticæ formam exprimeret; quemadmodum & in Circis, qui Mundum referre videbantur, eandem ob causam constituebantur. Obeliscus fuit ex eorum Classe, qui Minores vocantur, cuiusmodi sunt Mahutæus, Monticælius, Medicus. Fuisse autem fragmentum ex ea parte, quæ proximè contingit pyramidion, auulsum, ipsa hieroglyphica inscriptio, quam hîc apponendam duxi, sat superque demonstrat; vbi vides in singulis lateribus primo loco quatuor Accipitres tutulatos eo prorsus habitu, quo in recensitis minoribus Obeliscis occurrunt: in op-

I. Latus.

II. Latus.

III. Latus.

IV. Latus.

positis verò lateribus sub Accipitrum figuris ponuntur duo pisces; in aliorum duorum oppositorum laterum vno, globus Aspidibus stipatus; in altero barys nauigium cum statua Accipitrina in medio collocata; quorum omnium typum in apposita figura contemplare. Quid in hisce schematis Accipiter, quid globus Serpenter, & alius Aspidibus turgidis pectoribus surrectis stipatus significet, sæpius in aliorum Obelisco-

rum

rum expositione dictum fuit. Quare quid pisces sibi velint, exponendum restat. Pisces ponuntur eâ symbolorum ratione, quâ in nullo alio Obelisco, aut monumento Aegyptiaco me obseruasse memini; quibus quidem ad nihil aliud, quàm ad eam malorum, quibus Osiris Accipitri- nus vitæ author auertendis inuigilat, auerruncationem alludunt. Erat enim piscis symbolum τὸ ὀσίριδος αἰτιτέχνης· siquidem Oxyrinchus, Phagrus, aut Lepidotus, quos hi pisces exprimunt, apud Aegyptios nullo non tempore in summa abominatione habiti fuerunt, eò quòd pudendum Osiridis à Typhone in Nilum proiectum deuorauerint: nam ut Plutarchus docet: Μόνον δὲ τῶν μερῶν τοῦ ὀσίριδος τὸ πρὸς τὸν ὀξυρίνχον, ὃν οὐδὲν εἰς τὸν ποταμὸν ῥίψαι, καὶ γὰρ αὐτὸς τὸν τὴν λεπίδωτον αὐτοῦ, καὶ τὸν φάγρον, καὶ τὸν ὀξυρίνχον, ὡς ἐξ μάστιγος τῶν ἰχθύων ἀφοσιώσθαι, τὸ δὲ ἴσον αὐτῶν κείνῃς μίμημα πομπῆς καὶ προσέχει τὸν φάλλον, ὃ καὶ νῦν ἐοικέναι εἶναι Αἰγυπτίους. De omnibus membris solum penem Osiridis non fuisse ab Iside reperiunt; hunc enim statim fuisse in Nilum abiectum, gustatumque à Lepidoto siue squameo, Phagro, & Oxyrincho piscibus, quos præ alijs piscibus execrantur Aegyptij; Isidem autem eius loco phallum eius imitatione consecisse, atque consecrasset, quo hodieque in sacris utuntur Aegyptij.

Pisces in Obelisco Tyberini fragmento quid significent.

Plutarchus.

Hinc Sacerdotes, Plutarcho teste, πάντων τῶν ἰχθύων ἀπέχοντες, πρῶτον δὲ μὴδὲς ἐσθίειν τῶν ἄλλων Αἰγυπτίων ἐκείνῃ περὶ τὴν αὐτὴν θύραν ὅπου τὸν ἰχθυὸν κατεσθίον, καὶ οἱ ἱερεῖς γὰρ οὐ κατὰ καθεστὸς δὲ περὶ τῶν θυρῶν εἶναι ἰχθύς. Sacerdotes omnibus piscibus abstinent; primi autem Mensis nono die, cum Aegyptiorum reliquorum unusquisque ante fores domus suæ assum piscem edat, Sacerdotes non gustant, sed ante ianuam adium comburant pisces. Cuius & rei duas rationes adfert: sacra altera & subtilis, est quam paulò antè, ob deuorationem videlicet pudendi Osiridis, adduximus; altera manifesta & in promptu est, piscem cibi genus esse non necessarium, sed superuacaneum; viuunt enim in mari elementorum finibus excluso, quod neque Mundi pars sit, neque elementum, sed alienum excrementum corruptum & morbosum. Quod quidem in tantum abominantur, ut & Nautas, cæterosque maritimos homines ferre non possint, utpote homines Typhonis naturæ; mare siquidem Typhonis spumam appellabant. Atque ex hoc Capite quoque piscem in odij symbolum assumptum fuisse, testatur Clemens Alexandr. l. 5. Strom. In Sai (inquit) pro vestibulo templi Palladis huiusmodi symbola incisa fuisse, infans, senex, Accipiter, piscis, Hippopotamus: puer & senex humanæ naturæ à pueritia vergentis ad senium, iterumque repuerascens conditionem innuebant; Accipiter Deum, & quidquid in nobis diuinum est, & vitam ipsam signabat; piscis odium simul ac mortem, quod perniciem & exitium vocabant; Hippopotamus verò impudentem violentiam, & vehemens naturæ dissidium indicabat. Quæ quidem symbola ordine posita sic legebantur, Nascimur, senescimus, viuimus, morimur, naturæ dissidio.

Pisces abominantur Aegyptij Sacerdotes.

Piscis symbolum odij.

Sed ut ad institutum reuertamur; pisces in hoc Obelisco propositi, vnâ cum Accipitre mysterioso habitu conspicuo, αἰτιτέχνης, quæ Osiridem inter & Typhoniam sobolem, cuiusmodi pisces erant, fecunditatis Osiriacæ destructiuam intercedebat, significabant; atque adeo Osiris nihil

Piscium significatio in Obelisco.

nihil aliud, quàm vim quandam malorum omnium, quam in huiusmodi e spuma Typhonis prognata sobole obtinet, apotropæam potestatem signat. Est enim Osiris vis illa Vniuersi penetratiua, omnibus motu, caloreque fecunditatem præbens. quæ aptè sanè per globum Serpenteferum, aliumque orbem binis Aspidibus septum, innuitur. Et per nauim Barym, Accipitrinam statuam vehentem, quid aliud, nisi virtutis paulò antè memoratæ in humido potissimum stabulantis, per vniuersas Mundi semitas traductionem innunt? cui cum Typhonis potestates per pisces indicatæ aduersarentur, Osirin ex omni parte *ἱερὸνόμορον* contra eas veluti efficacissimum quoddam Alexiterium prophylacticumque amuletum, ponendum censuerunt. Quæ omnia fusiùs exponerem, si totius Obelisci hieroglyphicum contextum ab interitu vindicatum videre licuisset, ex cuius concatenatorum symbolorum complexu solo veram & indubiam rerum significationem venari licet. Sed hæc de Obelisco Tyberino sufficient.

CAPUT III.

De nonnullorum Obeliscorum fragmentis, quæ circa Collegium Romanum spectantur.

Obeliscorum
fragmenta
circa Colle-
gium Roma-
num S. I.

S Tabat multorum annorum tempore ante portam posticam Collegij Romani paruum Obelisci fragmentum, donec tandem hoc anno, veluti publicæ plateæ non leue impedimentum, ab Ædilibus Urbis sublatum, in Collegium translatum fuit, vbi spectandum proponitur. Fragmentum est sex palmis altum, parallelepipedum, cuius duo tantum latera inscriptiones hieroglyphicas habent, cæteris duobus edacitate temporis corruptis. Inscriptiones verò in sequenti pagina tibi exhibemus Lector in figura A.

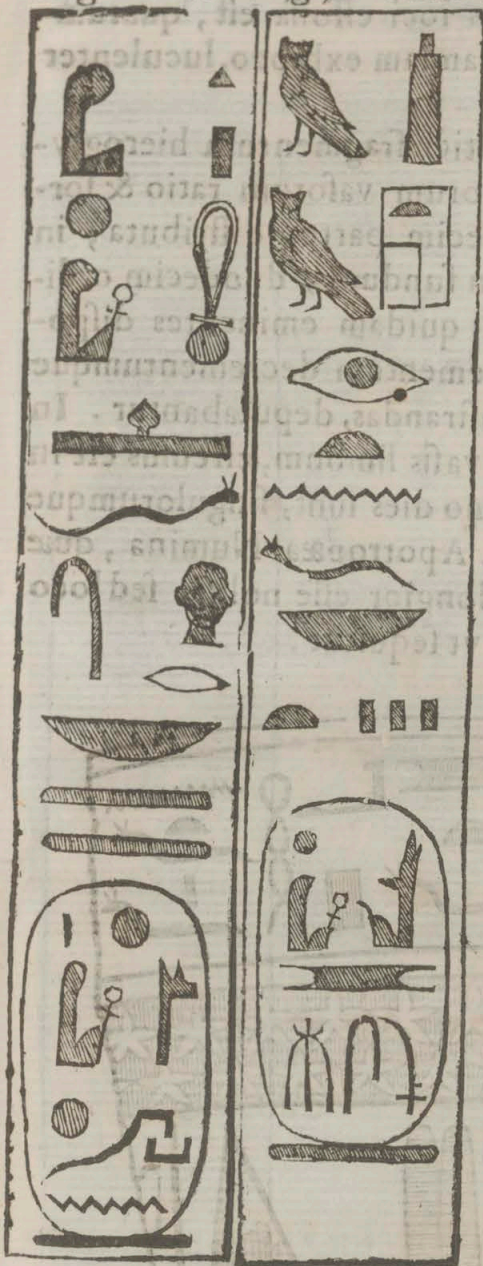
Præsens fragmentum B videtur è regione Ecclesiæ S. Ignatii, angulari lapidi domus cuiusdam Pharmacopæi inseruiens. Est septem palmis altum, quadrangulum, cuius duo tantum latera spectantur, hisce hieroglyphicorum schematismis insignita, reliquis duobus lateribus muro insertis.

Tertium fragmentum è regione Collegij Romani & Palatij Saluiatini, via quâ ad plateam, quæ Cursus dicitur, tenditur, angulari domui lapidi inseruire spectatur, ex quo duo tantum, ut in priori, latera cernuntur, reliquis duobus lateribus intramurum absconditis. Hieroglyphicæ apparentium laterum inscriptiones, ex sunt, quæ in appol. fig. C cernuntur.

Quæ.

Fragmentum Collegij Romani.

Quæritur itaque hoc loco, vtrum hæc tria fragmenta vnius Obelisci sint, an diuersorum? Respondeo, diuersorum Obeliscorum esse, quia idipsum luculenter demonstrat & mensura fragmentorum, & hieroglyphicorum contextus: mensura siquidem nulli ex hisce tribus fragmentis competit, neque aptè committi possunt, fragmentis nunc ex superiori parte angustioribus, nunc in inferiori latioribus; quæ quidem difformitas partium, & in commissione disproportion aperte docet, vnius Obelisci fragmenta minimè esse posse. Accedit dispar fragmentorum color, quæ pariter indicant vnius Obelisci partes esse non posse. Secundò ex hieroglyphicorum contextu apparet, qui in singulis dictis fragmentis disparatam rationem habet. Vnde concludo trium diuersorum Obeliscorum hæc fragmenta fuisse, Obeliscos autem ex eorum numero esse, quos minores vocant, & æquales Mahutæ, ac Mediceo, quo ad magnitudinem, quorum 44 differentis magnitudinis Romæ ex Ægypto delatos Publius Victor testatur. Vbinam verò locorum huiusmodi Obelisci erecti fuerint, paucis accipe.

In Obelisco Pamphilio contrarium diximus, quia tunc ita nobis videbatur modo re diligentius explorata, aliter reperimus.

Constat ex Topographiæ Romanæ Authoribus, eo in loco, vbi modò tem-

Obelisci minores 44. olim Romæ erecti.

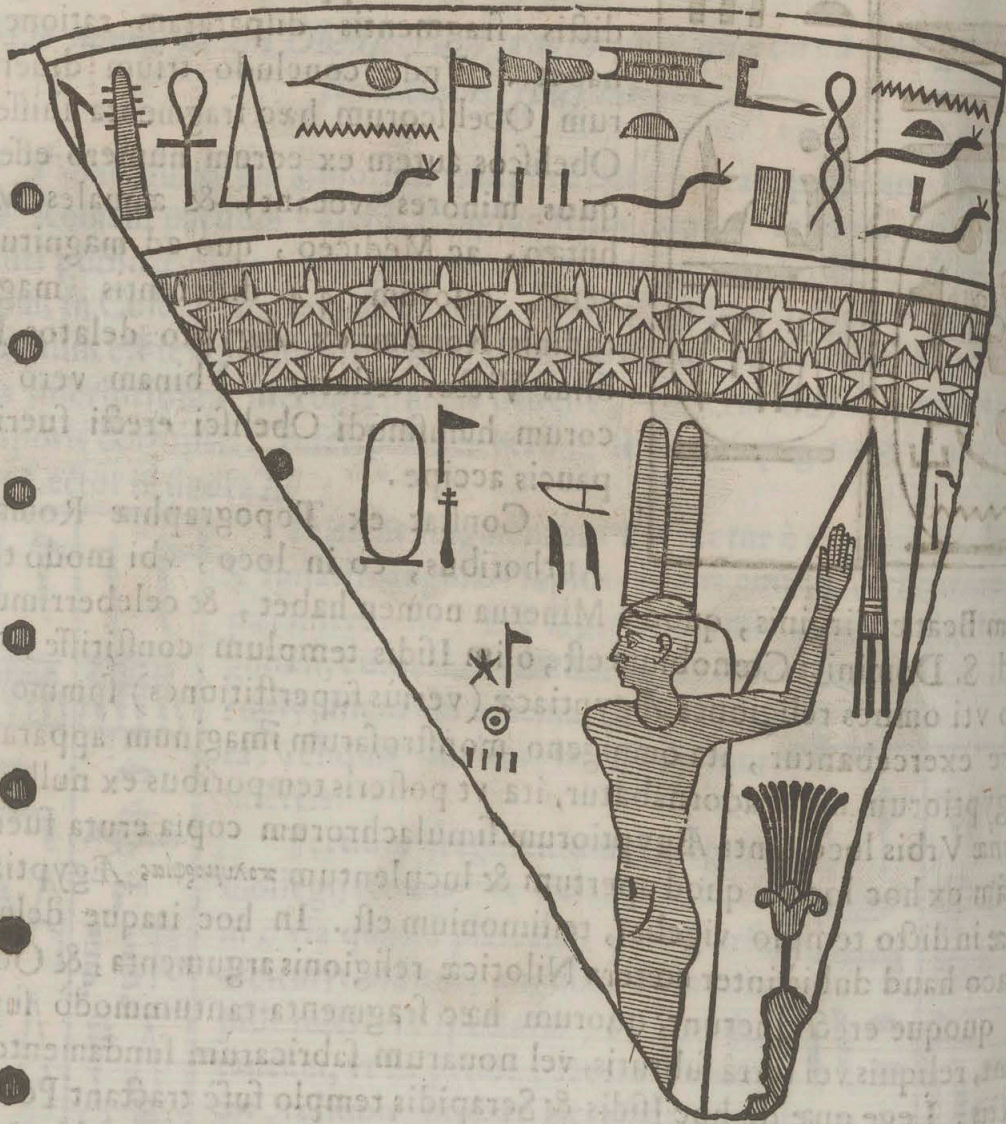
plum Beatæ Virginis, quod à Minerva nomen habet, & celeberrimum Ord. S. Dominici Cœnobium est, olim Isidis templum constitisse; in quo vti omnes religiones Ægyptiacæ (verius superstitiones) summo feruore exercebantur, ita omnigeno monstrosarum imaginum apparatu, Ægyptiorum more adornabatur, ita vt posteris temporibus ex nullo Romanæ Urbis loco tanta Ægyptiorum simulachrorum copia eruta fuerit, quàm ex hoc loco; quod apertum & luculentum *πολυμορφίας* Ægyptiacæ, quæ in dicto templo vigeat, testimonium est. In hoc itaque delubro Isiacò haud dubiè inter cœtera Niloticæ religionis argumenta, & Obelisci quoque erecti fuerunt, quorum hæc fragmenta tantummodò supersunt, reliquis vel terrâ subrutis, vel nouarum fabricarum fundamento iniectis. Lege quæ de hoc Isidis & Serapidis templo fusè tractant Pomponius Lætus, Boissardus, & P. Alexander Donatus in Topographia Urbis Romæ, qui totum illud spacium, quod Collegium Romanum & Cœnobium Ordinis S. Dominici vsque ad Pantheon occupat, ad Isidis & Sera-

Templum Isidis olim Romæ.

pidis regionem pertinuisse aiunt, & ingens antiquitatum Ægyptiacarum copia, quæ dum hæc scribo, ex ruderibus loci effossa est, quarumque non exiguam partem in meo Museo spectandam exhibeo, luculenter demonstrat.

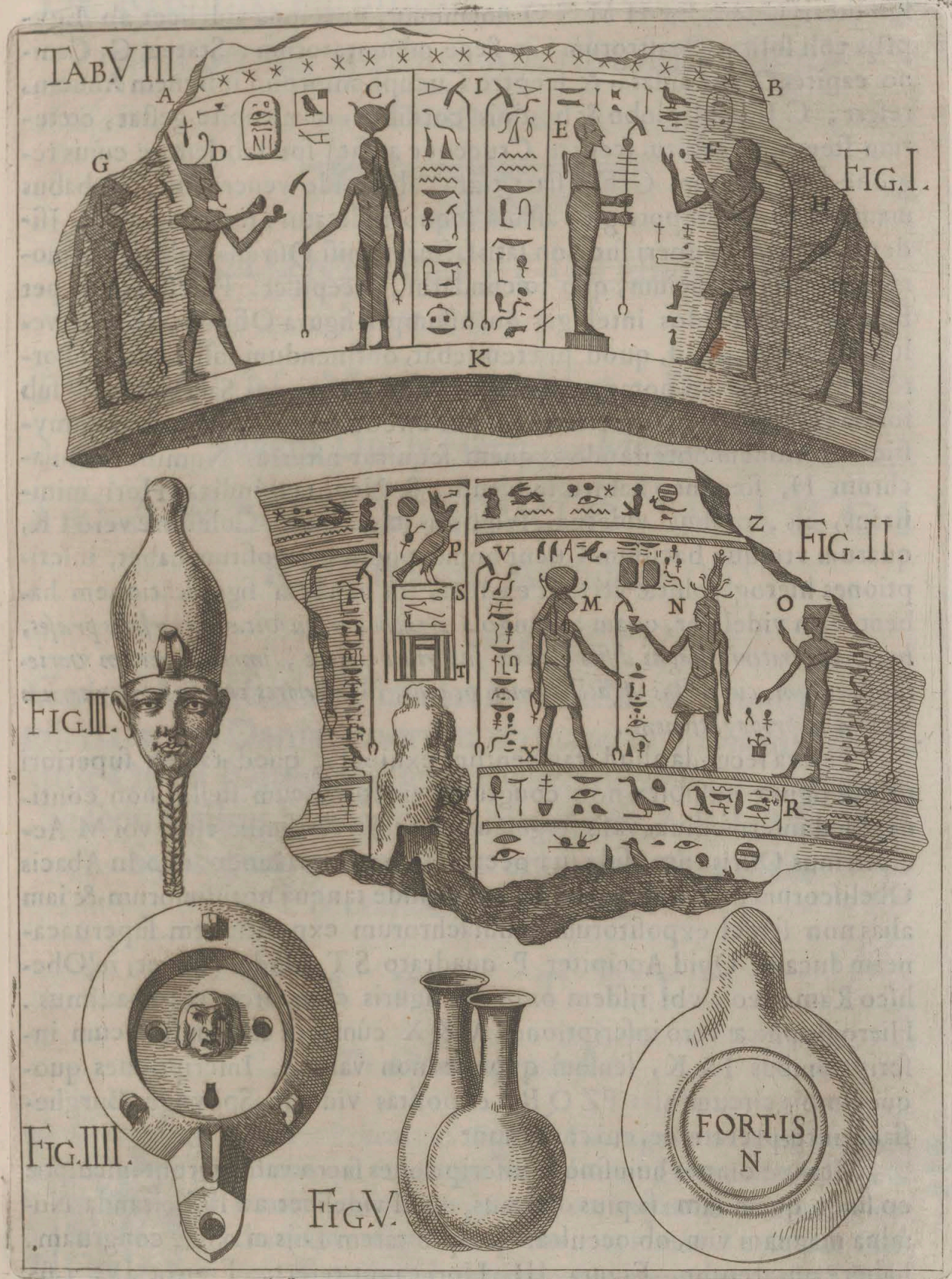
Hoc eodem loco erutum fuit vasis Nilotici fragmentum hieroglyphicis notis refertum, ex quo apertè Niloticorum vasorum ratio & forma dignoscitur. Videtur illic linea in duodecim partes distributa, in qua per interiorem vasis superficiem, usque in fundum, duodecim ordine æqualiter inter se distantes veluti termini quidam eminentes disponuntur; qui termini haud dubiè vel ad incrementum decrementumque fluminis, vel ad horas in hydrologio commonstrandas, deputabantur. In exteriori verò vasis superficie, ad extremum vasis limbum, circulus est in 365 stellas diuisus, tot Geniorum, quot in anno dies sunt, singulorumque præsidum index. Sequuntur deinde varia Apotropæa Numina, quæ cum aliàs exposuerimus, hic ijs recensendis longior esse nolui, sed loco longioris discursus ipsam figuram apponam, ut sequitur.

Fragmentum
vasis Nilotici
ex Museo
Authoris.

Inter alia fragmenta magnæ considerationis sunt ea quoque, quæ in tabula VIII. proponit Nardius, ex Museo Gaddiano Florentino deprom-

prompta. Fragmenta sunt ex lapide pyrite, & pari pacto margo vasis
sacri videntur fuisse, quemadmodum ex rotunditate colligitur; in cuius

extima superficie superioris labri A B stellæ, vt figura prima docet, in
circuitu, non secus ac in præcedenti, 365, quemadmodum ex portio-
ne circumferentiæ patet, totidem nimirum Geniorum, quot dies in anno,

quorum & præfides sunt, constituuntur. Stellæ liquidem notam Genium indicasse, iam sæpius ex Horo, cæterisque Authoribus docuimus; infra quas stellas varia Numinum simulachra visuntur, quorum singula suis literis G D C E F H M N O notauimus, præcipua videlicet ab Ægyptijs coli solita, Deastrorum iam sæpe memoratorum. Statua, G, Canino capite, Cruce ansatâ, & sceptro Cucuphomorpho insignem Anubin refert; C Isidem globo & bouinis cornibus, quæ capite gestat, cæterum fœmineo habitu, sceptro Cruceque ansatâ spectabilem; è cuius regione simulachrum Genij Isiaci tiara calathoides venerabile, ambabus manibus Isidi duo porrigit vascula; quo indicatur, terram, quam Isidem dicebant, muneri suo non satisfacturam, nisi Osiridis Nilotici humoris præfidis beneficium, quo fœcundatur, accepisset. Potest etiam per figuram D, Sacerdos intelligi, qui assumpta figura Osiridis, Isidem veluti sacro ritu, ad id, quod prætendebat, obtinendum sollicitabat. Porro figura E Horum notat, uti iam sæpe exposuimus, cui Sacrificulus F sub forma Horæ Genij litare videtur, per circumfusorum symbolorum mysticam rationem obtestando; quem sequitur alterius Numinis simulachrum H, fœmineo habitu indutum, & Nephtam indicat Hori ministram, ijs, quibus videtur, symbolis munitam. Columnæ verò I K, quarum utraque baculum Cucuphomorphum præpositum habet, inscriptiones hieroglyphicæ uti sunt eadem, ita eandem significationem habent, eam videlicet, quam adiungo. *Agathodæmon vitæ vniuersalis præses, humorem crateris magni diffundat ex superiori cratere, immensâ rerum varietate ditatum, cui dictus Agathodæmon præest, in inferiores crateres, ad vitarum fœcundam propagationem.*

Figura secunda aliud fragmentum exhibet, quod tamen superiori primæ figuræ exhibitæ non congruisse videtur, cum stellas non contineat, sed intermedium vasis fragmentum fuisse verisimile est; ubi M Accipitrinus Osiris cum Iside sua occurrit, eo prorsus modo, quo in Abacis Obeliscorum passim spectantur; ut proinde tanquã notissimorum, & iam aliàs non semel expositorum simulachrorum expositionem superuacaneam ducam. Quid Accipiter P quadrato S T insidens signet, in Obelisco Rameffæo, ubi iisdem omninò figuris comparet, explicauimus. Hieroglyphicæ verò inscriptiones V & X cum ferè eadem sint cum inscriptionibus I & K, sensum quoque non variant. Inscriptiones quoque limbis circumfusas P Z Q R, expositas vide in Sphynxis Burghefiæ interpretatione, cui congruunt.

Itaque omnes huiusmodi inscriptiones sacro vasi fuerunt insculptæ eo fine, quem iam sæpius diximus, quod videlicet ad sollicitanda Numina magnam vim, ob occultam proprietatem Dijs maximè congruam, habere putarentur. Figura III. Hori caput refert. Figura IV. Lucernam Isidis capite insignitam; de qua vide Syntagma de Lucernis Ægyptiacis. Sed hæc ex innumeris pauca de fragmentis sufficiant.

FINIS SYNTAGMATIS DVODECIMI.

SYN-

SYNTAGMA XIII.

De Mumijs, earumque conditorijs, & hieroglyphicorum, quibus inscribuntur, significatione.

EXCELLENTISSIMIS ET CELEBERRIMIS

VIRIS

IOANNI NARDIO

Magni Ducis Hetruriæ Medico,

IOANNI MARCO MARCI

Rēgni Boëmiæ Archiatro,

Nec non

Cœteris Clarissimis Viris Italiæ, Galliæ, Germaniæ, Belgij, Batauiæ, Daniæ, quorum, ob suam in subministranda huic Operi hieroglyphica supellectile collatam operam, in sequentibus Syntagmatis mentio fit, hoc de Mumijs

Syntagma, gratitudinis ergo æternum dicat

& consecrat Author.

CAPUT I.

De Metempsychosi.

OS erat Priscorum Ægypti Hierogrammatēon, corpora eorum, qui vel religione cultuque Deorum, aut beneficiā, cœterarumque rerum in patriæ vtilitatem cedentium collatione, in hac vita maximè celebres fuissent & conspicui, terrestrium quorundam veluti Deorum corpora certā quādam, & singulari studio ad hoc adinuenta aromatum misturā, ad perennem durationem, contra omnem corruptionis labem ac putredinem, condire; condita subtili carbaso, varijs notis hieroglyphicis insignito depictoque, inuoluere; inuoluta denique

Mos condiendi
cadavera
Ægyptiorum

Mumiarum
schematismi.Mumiarum
pictura.Mumiarum
hieroglyphi-
ca.Mumiarum
Forma.Metempsycho-
sis quid.Metempsycho-
sis in Ægypti,
credebant.
Diodorus.

que Idolis hinc inde dispositis, veluti corporum conditorum custodibus, sub sacris pyramidum structuris condere. Quæ quidem nullâ aliâ probatione indigent, nisi præsentium horum schematismorum seu Mumiarum inspectione, quæ ab immemorabili tempore variâ vnguentorum commistione in Mumiam coalitæ, inuolutæ cernuntur subtili è lino telæ, certâ quâdam è cera, pice, ac pulve cretacea misturâ, cum ad telam contra omnem corruptionem muniendam, tum ad pingenda snoras, ac characteres hieroglyphicos facilius firmitusque telæ imprimendos, superinductâ. In hac itaque tela dictâ ratione præparata primò imagines eorum, quos inuoluit, colore quodam perennante depictæ, manibus sacre religionis symbola vna cum fructibus Dijs offerri consuetis gestantes spectantur. In reliqua tela nescio quæ redimicula veluti limbi quidam & lemnisci ex minutis, iisque vitreis diuersorum colorum orbiculis assuti, vbique conspiciuntur. Sunt deinde Zonæ materiâ quæ gemmis assimilatur, vbique punctatim refertæ, quibus supernè lintheamina illa fimbriata præcinguntur. Dictorum verò limborum intercapedine sacrorum animalium, aliorumque hieroglyphicorum characteres inscriptos videas. Hinc quidem Solis & Lunæ figuræ; inde, *Saturæ Serpentibus Ibis, effigiesque sacri nitet aurea, Cercopitheci*. Hic Anubis Caninam ceruicem arduam attollens adest, ad sunt Leones fœcundi Nili symbola, non deest Scarabæus lutulentus ille Orbis Opifex, ac perpetuæ Isidis pedissequæ Maleagrides. Forma denique totius Mumie trunca, & indistinctis pedibus, Hermæas statuas, vel clariùs infantis fasciolis circumligati imaginem ad viuum exprimere videtur. Quæ quidem mysteriosissimâ rerum representatione, occultum illum animarum per *μετεμψύχωσιν*, ad *παλιγγενεσίαν* regressum indigebant, vti postea exponetur. Est autem *μετεμψύχωσις* nihil aliud, nisi animarum fatali quâdam necessitate corporibus alligatarum, donec magno illo Mundi anno reuoluto per *παλιγγενεσίαν* corporibus pristinis restituantur, reuolutio. Ægyptij enim hoc dogmate imbuti, animas eorum, qui sanctitate & sapientiâ in hac vita eminuissent, vitâ functas humana in corpora abire, sacrorum animalium, ac Deorum ibi vicariorum munere fungi, Ægyptum non secus ac dum sub humana forma adhuc degerent, magnis beneficijs cumulare, credebant. Hanc autem animarum in brutorum corpora migrationem tantum abest vt vilem & indignam censerent, vt potius nihil dignius & honorificentius eâ sibi contingere posse crederent; cum & illa Deorum communia quoque habitacula fuisse, imò adhuc eos sub dictorum animalium larvis omnem terram circumire, hominum virtutes & vitia inspicere, teste Diodoro, assererent. Verba Diodori sunt: *Tradunt præterea, quinque illos Deos totum Orbem peragraré, nunc sacrorum animalium formis indutos, nunc in hominum speciem conuersos, mortaliū sese oculis exhibere. Idque minime fabulosum, sed facultati ipsorum conueniens esse; siquidem reuera hi sunt, qui omnem generationem efficiant. Quod & Homerus in Ægyptum profectus, vti à Sacerdotibus accepit, sic in hunc modum fieri in opere suo Poëtico alicubi affirmat.*

Hospitibusq; Dei similes aliunde profectis

Introeunt Vrbes varia sub imagine formæ,

Vt videant, quæ praua Viris, quæ iusta gerantur.

Homerus.
Dij sub figu-
ris animalium
hominibus
comparebant
apud Egy-
ptios.

Quemadmodum igitur dicta Numina, obegregias virtutes & beneficia Ægypto in vita collata, per animalium sacrorum corpora μεταμψυχωτικῶς reuoluta in cœlum assumpta, diuinos honores meruerunt, ut impie crede-
bant; ita post mortem omnes, qui virtutes Heroum in vita æmulati
fuissent, simili transitu, ad similes honores peruenturos esse asseuerabant.
Vnde Mercurius Trismegistus in Pimandro: *Animarum humanarum*, in-
quit, *per multæ mutationes partim in melius feliciusque, partim autem in con-*
trarium. Nam reptilium quedam in aquatilia transmutantur; aquatiliū
animæ in terrestria migrant; terrenorum in volatilia scandunt; aëreorum ver-
tuntur in homines, hominum deinde immortales animæ in Demones transeunt,
denum in Deorum (horum feliciter volant. hæc Trismegistus. Quæ omnia
confirmat Herodotus l. 2. Hi primi extiterunt, qui animam dicerent immor-
talem, quæ de corpore mortuo subinde in aliud atque aliud corpus, ut quodque
gigneretur, immigraret, atque ubi per omnia se circumtulisset, terrestria, marina,
volucra, mersa in al quod corpus hominis genitum introiret; atque hunc velu-
ti circuitum fieri intra 3000 annorum spatium volebant. E quibus patet,
Ægyptios sensisse, Sanctorum animas in animalia sancta, reproborum ve-
rò in reprobæ & abominanda, veluti in Crocodilos, Asinos, Hippopota-
mos, pisces, uti de Typhone, & Ocho narrant, pro merito vniuscuiusque
descendere. Atque hinc prodigiosa illa Ægyptiorum ζωολατρία, veluti
Canum, Accipitrum, Felium, (quos contra omnem Gentium consuetu-
dinem communi secum mensæ adhibebant, exquisitissimis cibis nutritos)
originem inuenit. Quæ superstitiosa dogmata paulatim ad Hebræos &
Græcos serpentina, totum denique Mundum fanaticâ superstitione reple-
uerunt. Hebræi quidem, utpote nouorum dogmatum præ cæteris ap-
petentiores, ea in Synagogam trahentes, primi nouæ istius de reuolu-
tione animarum subterranea, quam גלגלות הנשמות מחלות vocant, hære-
seos fuerunt conditores: de qua sic Elias Leuita in Thisbi.

Trismegistus.

Herodotus.

Ægyptij cre-
debant ani-
mas piorū in
animalia san-
cta, impiorum
in reprobæ
migrare.
Zoolatria.
Ægyptiorum

Elias Leuita.

ומזה מה שאומרים בעלי הקבלה גלגול הנשמות
ודעתם שכל נשמה ונשמה נבראת שלשה פעמים ר"ל
ישיא מתגלגלת בגופי שלשה בני אדם וכן אומרים
שנשמתו של אדם הרשע נגלגלת בגוף דוד של המלך
ומדוד התגלגלה בגופו של משה וכן אדם ר"ת אדם
דוד משיח וכן אמרו שהנשמות של בעלי עבירות יתגלגלו
בגופי בעלי חיים כל אחד לפי עונו :

Hinc est, inquit, quod Authores Cabalisticæ differunt de reuolutione ani-
marum, quorum opinio est, vnamquamque animam tribus vicibus creari: quasi
dicerent, quod ea voluat se per corpora trium filiorum hominis; unde sic dicitur,
quod

Hebræorum
figmentum
de animarū
transmigra-
tione.

Adam

David

Messias

Pythagoras
metempsy-
chosis ab
Ægyptijs
hauit.

Iamblichus.

Iuliani Apo-
stata error
circa metem-
psychosis.
Platonis erro-
r circa
metempsy-
chosis.

Orpheus,
Orphici &
Zoroastri
opinio circa
metempsy-
chosis.
Zoroaster.
Persæ voca-
bant my-
stas Leones
hyenascoruos

Ægyptij
Deos, Regesque
sub larvis
animalium
cognoscere
satagebant.
Philostrophus.

Fabula de
Rege Ægy-
pti sub Leo-
nis imagine
circumueunte.

quod anima primi hominis volutauerit se in corpore David Regis, & inde reuer-
sura sit in corpus Messie, idque significari per literas, quæ sunt in voce אדם Adam,
quarum vnaquæque integram dictionem constituit, Adam, David, Messias. Di-
xerunt etiam, quod animæ hominum præuaricatorum migrent in corpora anima-
lium, vniuscuiusque animam secundum id, quod peccauit. Atque hæc est
opinio Cabalistarum. Porro alter huius Philosophiæ apud Græcos Au-
thor fuit Pythagoras; quem à Canuphæo Ægyptio Sacerdote instru-
ctum, animalia quædam, veluti Gallos, Pauones, Boues, Picas, honore
singulari culta familiari quoque ea dignatum alloquio, Iamblichus in
eius vita narrat; quam quidem philosophandi rationem ita altè animo
imbiberat, vt animam suam prius in Pauone fuisse, & ex hoc in Euphor-
bum Troiani belli Ducem, ex Euphorbo in Homerum, ex Homero deni-
que in Pythagoram transmigrasse, dicere non sit verecundatus. Iulianus
verò Apostata Alexandri Magni animam in se reuolutam asserere solebat;
& Helenam Troiani excidij causam in Tyriam quandam mulierem,
Simon Magus assererat. Plato, & ipse Ægyptiorum Sacerdotum disci-
pulus, ausus est dicere, animam è corpore migrantem in id, quo abunda-
uit, euadere; vnde inferre erat solitus, teste Olympiodoro, quod arbor
sit futurus, qui nutritioni deditus diu noctuque torpebit; Miluus, qui
raptu viuet per concupiscentiam; Leo, qui egregiè militabit; Draco,
qui crudeliter in genus humanum debacchabitur; Homo, qui ciuilitate
viuet; Heros, qui naturalia scrutabitur; Dæmon, qui mathematica; An-
gelus, qui diuina: talis enim fiet animus, qualem induit habitum. Vnde
Orpheus in ipso Mercurij terrestis hymno, καὶ τὸν ναίων ἀνθρώπων οἶκον
ἀνίσταται. Cocytii habitans irremeabilem necessitatis domum, animam, aiebat, post
vitam adepturam, secundum quod opera eius in vita. Cui consonant
Zoroastri verba in libro cui titulus: Μαγικά λόγια τῆς ἀπὸ Ζωροάστρου μάγισ-
σος. Ζοὶ δὲ ἄλλοι οἶκον ἀνθρώπων χθονὸς οἰκίστασι. Vas inquam tuum habitabunt bestie terre.
Hinc Persæ in Mythriacis sacris, vt cognationem, quæ nobis est cum ani-
malibus, alijs indicarent, mystas omnes sacrorum participes vocabant
Leones, Hyenas scæminas, ministros Coruos. Ita Porphyrius l. 3. de
abstinent. τὴν μετεμψύχωσιν ἐν ταῖς τέτταρσι μυστηρίοις ὁμολογεῖται. τὴν δὲ κοινότητα τῆς
τῶν θεῶν τῶν ζώων ἀνθρώπων οἰκίας δὲ τῶν ζώων ἡμεῖς μελέσαντες εἰδοῦσιν ὡς τὴν μετέχοντες τῆς
αὐτῶν ὀργάνων μύσας καλεῖν λέοντας. Quæ omnia aliunde non nisi ab Ægyptijs
promanarunt, qui Deos Regesque suos sub larvis animalium circumeun-
tes omnibus modis cognoscere studebant; cuius rei exempla hîc aliquot
adferre non ingratum me facturum esse existimaui. Huiusmodi scientiam
Apollonium Thyaneum habuisse l. 2. eius vitæ Author Philostr. testatur.
Nam Amasidem potentissimum quendam Ægyptiorum Regem sub Leo-
nis forma ab eo cognitum, verbis sequentibus tradit. Mirabile, inquit,
illud est, quod in Ægypto adhuc existenti contigit Apollonio. Vir quidam Leonem
mansuefactum ex loro veluti, Canem quocumque volebat, ducebat, qui non solum ei
blandiebatur sed & cæteris omnibus, qui obuiam accessissent. Tali modo vir mercedem
querens multas iam lustrarat Vrbes, quin etiam templa ingrediebatur, quod
mundus à cadibus esset & impollutus; neque enim hostiarum sanguinem lam-
bebat

bebat, & excoctas atque in frusta sectas sacrorum carnes non attingebat. Sed mellitis placentulis, ac pane etiam, & bellarijs vescabatur; coctas quoque carnes edebat, & vinum quoque bibere visus est, cum antiquam seruaret consuetudinem. Is itaque Leo ad Apollonium veniens, qui tunc forte in templo sedebat, & ad eius genua procumbens, blando strepitu deliniebat, & alijs quoque supplicare videbatur: quod videntes qui astant, eum mercedis causa id facere arbitrabantur. Respiciens autem ipsum Apollonius; Hic, inquit, Leo me rogat, ut vos doceam, cuiusnam hominis animam habeat: est autem Amasis Rex Egypti circa Saiticam Praefecturam. Quibus verbis auditis, Leo miserabiliter frendens lamentabilem rugitum edidit, tunc dentibus infrendens lugere cum procul dubio videretur, lachrymarum vim fundebat. Demulcens igitur ipsum Apollonius: Ego, inquit, Leonem censeo Leontopolim mittendum esse, ibique in templo collocandum; Regem enim maxime in regiam belluam & Dijs sacram conuersum, tanquam egenum mendicare indignum iudico. Post hac congregati Sacerdotes Egypti, Amasidi sacrificabant, & belluam torquibus vittisque redimitam in interiorem Egyptum misere, tibijs ante ipsum hymnos & carmina decantantes. Hæc Philostratus. Aliam Centir Arabs in libro qui intitulatur de seruitute terræ, في عبادة مصر De cultu Idolorum Egyptiorum, non minus priori iucundam narrat de quodam Persa & Egyptio iter facientibus, historiam. Persa enim dum Scarabeum Egyptijs sacrum, lutofo opificio per semitam occupatum forte calcasset; Egyptius calamitosum casum intuitus, manibus in cælum extensis, omnia Numina, ab hoc se scelere immunem esse, protestabatur. Persa verò, quid sibi protestatio illa vellet, rogante; Neque tu, inquit Egyptius, vindictam Deorum, ob sacram & viuam magni Osiridis imaginem, in quo habitans, voluendo stercoream pilam, nos motus cælorum, & omnem agriculturæ rationem docet, temerè & indignè tractatam formidas? Instruitus itaque Persa imposterum cautiùs incessit, ne forte Deastrum hunc stercoreum ledens indignationem Numinum incurreret.

Egit stolidum hoc Metempsychoseos dogma tam altas in animis malefactorum hominum radices, ut per totum penè Orientem eas diffuderit. Nam Pythagoras ab Egyptijs, à Pythagora Plato, ab his Saraceni, à Saracenis Brachmanes, Persæ, & vltimi Sinarum & Iaponum populi decepti sunt. Auicenna c. 2. l. de Alm chad, siue de conditione Animæ post vitam hanc, scribit à Mahumete dictum esse, animalia progredientia super terram, & aues suis alis volantes non aliud esse, quàm turbam copiosam hominibus similem, & in ipsius anima naturæ cum ijs communicationem. Atque quod in illius Saracenorum Principis Mahumedis Alcorano positum est, non priùs animarum humanarum in noua corpora transitum, finem esse habiturum, quàm Camelus per foramen acus penetrare possit, hoc idem, ait, nonnullos ita interpretari, ut significare voluerit, animam hominis vitiosi non priùs gratissimâ quiete frui posse, quàm per varia corpora iactata, à Camelo transierit in eum vermem, qui corporis sui tenuitate & paruitate per foramen acus possit penetrare. Non dicam hîc de Iudæorum, Brachmanum, Sinarum metempsychoseos ridiculis commentis. Qui de hac materia plura desiderat, is adeat Theo-

Centir Arabs

Historia de
Persa Scarabæu calcate.Metempsychosis
dogma latissime
diffusum fuit.

Auicenna.

Mahumedis
opinio de metempsychosi.

Poetarum fabulæ variæ ab Aegypto- rum metem- ptychoſi ori- ginem traxe- re.
Diodorus lib. cit. o. 6.

logiam hieroglyphicam, ubi hanc materiam ex professo traditam repe- riet. Præterea quidquid de Elyſijs campis, de ſtyge, eiſque fluminibus, de Mercurio animarum translatoe Poëtæ finxerunt, id ab Aegyptijs ori- ginem traxiſſe Diodorus hiſce verbis demonſtrat: *Hiſ ab Orpheo ad Græ- cos traductis, Homerus Orpheum imitatus idem in ſuo Poëmæte ſcribens, ait, Mercurium Cyllenium animas Heroum euocare, habentem virgam in manibus. Rurſuſque, erant prope Oceani fluxum, & Leucados petram, Soliſque portas, ſomnia populorum. Sequebatur virens pratium, ubi iuniorum erant anime; ſi- mulachra mortuorum. Oceanum igitur Nilum vocat, quoniam ab Aegyptijs pro- prio nomine Nilus Oceanus appellatur. Soliſ portas Heliopolim dicit. Pra- tium verò habitationem conſectam putat eorum, qui trans paludem delati ſunt, quæ Acheruſia nominatur. Et prope Memphim, circumque prata amœna, palu- deſq; calamis plena. Proſequitur deinceps mortuos hæc incolere loca, quoniam Aegyptiorum ſepulchra maiori ſanè ex parte in eiſ locis ſint poſita. Corpora ve- rò per fluuium & Acheruſiam paludem ad ſepulchrum delata, ibique condita, aliaque plura, quæ nunc etiam ſeruant Aegyptij, dant fabulis, quas Græci de in- feriſ finxerunt, locum. Nam nauis quæ veſtat corpora, Barys appellata, hæc apud Græcos eſt ὀμβύδης. Obolum ait dari portitori, cui nomen inditum eſt ab incolis Charon. Aſſerunt circa hæc loca Hecates umbroſe templum eſſe, Coryi portas, atque obliuionis, æreiſ veſtibulſ diſtinctas. Eſſe & alias portas Veritatis, quas prope ſtatua ſit Iuſtitie abſque capite. Multa quoque alia fabuloſa de Aeg- yptijs ſerantur, quæ adhuc nomine & opere perſeuerant.*

CAP. V. T. II.

Cur tanto ſtudio Cadauerum incorruptioni ſtudue- rint Aegyptij.

Aegyptiorum cura in hu- mandis mor- tuis.

N Vllam vnquam in Mundo Gentem fuiſſe reperio, quæ maiori curâ & diligentia corpora mortuorum conſeruare, maiori apparatu exornare ſtuduerit, quàm fuerit Aegyptia. Cuius rei cauſa inueſtiganda eſt; quod modò præſtabimus, ubi priuſ nonnulla cognitu neceſſaria præpoſuerimus.

Aegyptiorum dogma de re- rum reuolutio- ne.

Plato. Platonis opi- nio de anima- rum reuolu- tione.

Suppono itaque primò, propria Aegyptiorum dogmata fuiſſe, pri- mum Mundi ſtatum poſt 36000, vel vt alij volunt, poſt 40000 annos ad priſtinum ſtatum reuoluendum; à quibus id Plato edoctus ad poſte- ros traduxit, tametiſ eiſ animarum reuolutionem 10000 annorum circu- lo definiat: *In iſ autem omnibus, inquit in Phædro, quicunque iuſte vitam egerit, ſortem poſtea nanciſcitur meliorem; qui verò iniuſte, deterio- rem; in idem enim vnde proſecta eſt, cuiuſque anima annorum 10000 ſpatio, non reuertitur. Alas ſiquidem ante hoc tempus non recuperat, præter illius animam, qui philoſophatus eſt ſine dolo, vel vni cum ſapientie ſtudio pulchritu- dinem amparit; Hi ſiquidem tertio ambitu mille annorum, ſi ter hanc ipſam deinceps elegerint vitam, ſic recuperatiſ aliſ poſt tria millia annorum euolant*

abeun-

abeuntes. Et quæ sequuntur. Abenephi verò dicit, animas singulis septem millibus annorum ex vera Ægyptiorum sententia per varia reuolutas corpora, tandem corpori quidem suo, sed non nisi summè ab omni corruptione conseruato, Numinumque assistentia munito restitui usque ad 49000 annorum, qui numerus septenarij quadratus est, quo animæ Ideæ tandem suæ restituentur æternum beatæ. Hanc sententiam, seu verius dementiam, & Cabalistas amplexos esse, in Cabala docuimus, ad sex dies Creationis, & septem quietis, occultâ analogiâ alludentes.

Suppono secundò, ex eadem doctrina, vti in Astrologia docuimus, singulis septem millibus annorum, septem tutelarium principium Ægypti dominatorum Mundi regimen finiri, & ad primum reuolui, usque ad 49000 annos, vbi fit status consistentiæ rerum, ex mente Ægyptiorum. Horum verò regiminis mutatione in pristino quoque corporis statu mutationem fieri, id est, animam vitâ probè peractâ, post 7000 annorum intercapedinem, variâ reuolutione peractâ, corpus quidem suum in sepulchro relictum repetituram, sed ad altiore sphæram promotam iri, usque dum omnibus sphæris peragratis Ideæ suæ restituatur æternum beata, nulli amplius Adrastræ seu mutationis legi subiecta.

Quæ omnia haud dubiè ab Ægyptijs accepta posteritati tradidit Plato his verbis in Phædro. *Regula Adrastræ Deæ, id est, ineuitabilis Numinis, hæc est, ut quæcunque anima Deum comitata, aliquid rerum inspexerit, ea usque ad circulum alium sit indemnis; & si semper hoc facere queat, sit semper illusa; si verò impotens assequendi non inspexerit, & casu aliquo usa, repleta obliuione & grauitate grauetur; grauitata autem pennas confregerit, in terramque reciderit; tunc prohibet lex, hanc in prima generatione, in aliquam brutalem ire naturam; sed iubet eam, quæ plurima viderit, in genituram Viri Philosophi, aut pulchritudinis auidi, aut Musici, aut Amatorij; eam verò quæ secundo loco, in Regem legitimum, aut bellicosum Virum & Imperatorium descendere; tertio in gubernatorem Reipublicæ; quarto in laboriosum Gymnasticum, aut Medicum; quinto in Vatem, aut Mystam; sexto in Poëtam, aut &c. Et in Phædone: Animæ malorum, inquit, circa sepulchra oberrare coguntur, pænas dantes vitæ improbæ transactæ. Itaque tamdiu circumaguntur, quoad cupiditate naturæ corporeæ comitante, rursus induant corpus. Induunt autem ut decens est eiusmodi mores, quales in vita exercuerunt.*

Quòd verò animæ iustæ de sphæra in sphæram promoueantur, probat ex Trismegisto Marsilius Ficinus in Theologia Platonica l. 17. c. 3. Sicut enim, inquit, omnes Mundi sphære per animas variant formas, ac tandem proprios repetunt recursus; sic animæ nostræ animorum cœlestium similes varias formas corporum induunt, certisque curriculis temporum iisdem, quibus antè, corporibus inuoluuntur; quam palingenesiam regenerationem Zoroaster vocat, de qua multa Mercurius cum filio suo Tato disputat.

Sed ad propositam nobis materiam explicandam reuertamur. Ægyptij itaque in vita rectè sanctèque instituenda mirum in modum anxij, hunc vnicum scopum mystèriosa cœremoniarum exhibitione in cadaue-

Ægypti tutelarium regiminis duratio

Plato.
Platonis doctrina de animarum transmigratione.

Animas de sphæra in sphæram migrare dicebat Trismegistus. Marsil. Ficinus

Ægyptiorum in condendis corporibus scopus.

rum conditura sibi præfixisse visi sunt, ut animæ eorum dignum meritis in reuolutione habitaculum post hanc vitam inuenirent, Deo quàm coniunctissimæ. Et quoniam ex traditione norant, animas vitâ improbè peractâ, circa sepulchra versari, corpus aliquod humanum, quod intrarent, operturas, nè Iudicis sententiâ, brutorum corpora, operationibus suis brutis condigna, subire, & vitam perpetuò miseram ducere cogerentur; hinc tantis cœremonijs, ac tantis conditorijs corpora æternitati destinabant. Præterea persuasum illis erat, animas, corruptioni obnoxia, aut in fauillas redacta, aut quouis modo mutilata corpora intrare minimè posse. Hinc tanta illis circa mortuorum corpora ab omni corruptionis labe immunia conseruanda cura & sollicitudo; hinc tantâ diligentia incumbant, ut locis abditis, & contra omnes temporum iniurias munitissimis, ea omni prius cœremoniarum solennitate expiata, totque Numinibus & tutelaribus Genijs contra aduersorum Numinum vim summo studio munita, tutò recondent; spe firmâ freti, futurum ut reuolutione animarum ab Adraſtiæ lege præscriptarum peractâ, ea denuò repeterent, & ad altiores sphæras promotæ, tandem tota reuolutionis periodo peractâ, ideæ suæ æternum beatæ, nullis ampliùs mutationis & circumuolutionis legibus obnoxia restituerentur. Nam vti excellentissimus Medicus Ioannes Nardius ex Lucretio docet, *Ægyptij nefas rati vario exponere discrimini corpus illud, quod exactis tribus myriadibus futurum erat animæ reducis domicilium* etc. omni proinde ingenio formidatas arcebant iniurias, quæ tamen ex duplici fonte cum oriri valerent, domestico scilicet atque externo, vtrique magnâ cautelâ prospexerunt. Valentiſſimo primùm vngvine, atque penetrante, obſtabant putredini, cuius postrema soboles sunt caries & vermes, occurrentibus verò eadem liturâ nouisq; munimentis. Certè adeo nullo non tempore prima Ægyptiorum indoles in ipsam immortalitatem & metempsychosin prona fuit, ut non tantum firmiter à prædecessoribus sibi traditam crederent, sed & alijs Gentibus omninò eam persuaserint, ac inter cœteros Pythagoræ, qui hanc, vti dictum fuit, ad Græcos primùm, ut Herodotus luculenter docet, traduxit. Perennitatis enim studioſiſſima gens Ægyptia, ait Nardius, cum benè consultum præstantiſſimæ hominis portioni exſtimatorum, diuerſorij vicissitudine atque transmigratione, caducæ quantum in illis erat, opem tulere immensam, postq; peracta, dispendioſâ curâ ac pompâ, funera putrilaginem omnibus ingenijs à cadauere arcebant. Nam Diodoro teste l. 2. paruiſaciendum eſſe putant præſentis vitæ tempus, futuræ verò gloriæ, qua virtute comparatur, maximè æſtimandam. Domus noſtras diuerſoria appellant, tanquam breui à nobis inhabitandas; defunctorum ſepulchra ſempiternas domus vocant. Ideo domus ædificandæ curam contemnunt, circa ſepulchrorum magnificentiam ſummum ſtudium operamque, vti Pyramidum vaſtiſſimæ moles, & inaudita Simandij ſepulchra luculenter docent, impendunt. Sed hæc ita eſſe, ex ſequentium ſchematum interpretatione luculenter patebit.

Ioannes Nardius.

Bicumine liebant Ægyptij mortuorum corpora.

Herodotus.

CAP V T III.

De Mumiarum præparatione, id est, de modo condiendi cadauera.

§ I.

Modum condiendi & sepeliendi corpora defunctorum Aegyptijs vñtatum fusè describunt Herodotus in Euterpe, & Diodorus Siculus l. 1. c. 6. cuius & mentionem amplam fecimus Tomo primo de Politica Aegyptiorum. Eundem ritum Ioannes Nardius Medicus in commentarijs, in Lucretium circa finem fusè describit. Herodoti verba nos hoc loco deducemus. Luctus eorundem Aegyptiorum ac sepulturae tales sunt. Quibuscunque domesticis aliquis decessit homo alicuius momenti, ibi omnis muliebris sexus familiae caput sibi & vultum oblinat luto. Denique relicto domi cadauere, ipse per Urbem vagantes se plangunt, succinctæ, nudatis mammillis, & cum eis proximæ quæque. Altera ex parte viri, & ipsi expectorati se verberant. Interim neque lauantur, neque vinum aut cibum, nisi vilem sumunt, neque vestibus utuntur splendidis. His actis, ita demum ad condiendum portant. Sunt autem certi ad hoc ipsum, qui hoc artificium faciunt. Qui cum ad ipsos cadauer portatum est, ostendunt his, qui portauerunt, exemplaria mortuorum lignea pingendo assimilata. Et eorum vnum accuratissime fabrefactum esse aiunt, cuius ego nomen, si nuncupauero, haud faciam sanctè. Alterum illo inferius, ac vilioris pretij. Tertium vilissimi. Sepulchrorum tres habentur species, sumptuosa, mediocris, humilis. In prima argenti talentum exponunt, in secunda minas viginti; in vltima parum quid sumptus erogant. Qui funera mortuorum curant, eo exercitio à maioribus tradito, funeris impensam domesticis descriptam ferunt, scrutantes quanti velint celebrari funus. Ante omnia incuruo ferro cerebrum per nares educunt, ut quamque partem educentes, ita locum eius medicamentis explentes. Dehinc acutissimo lapide Æthiopico circa ilia conscindunt, atque illac omnem aluum protrahunt, mortuum verò exenteratum. Soli monstrant, hinc intestina in amnem abijciunt, non absque contestatione. Sol rerum Domine, vosq; Cælites, qui mortalibus lucis vsuram largimini, me accipite, & cælestibus contubernalem addite; equidem piè, ac religiosè Numina à maioribus mihi commonstrata, semper, dum vixi, excolui, geniturae meæ auctores semper honoravi, hominem occidi neminem, aut deposito fraudavi, nec aliud quicquam infandum patravi. Quod si quid à me patratum est, edendo, bibendoque, quod non oportuerit, id omne non meæ, sed huius causæ commissum est; simulque cum dicto arcam, in qua ventriculus erat conditus, in profluentem projiciebat, corpus reliquam, ut purum & labis immune condiens. Aluum ubi repurgarunt, ac vino Phænicio expleuerunt, rursus odoribus contusis referciunt; tum omenta complentes contusâ myrrhâ purâ, & cassiâ, & cæteris, excepto thure, odoribus iterum consuunt. Vbi hæc fecere, saluunt intro abditum septuaginta dies. Nam di-

Herodotus.
Diodorus.
Nardius.

Aegyptiorum
modus con-
diendi ac se-
peliendi cor-
pora.

Sepulchrorum
Ægyptiorum
species tres,
sumptuosa,
mediocris,
humilis.
Sumptuosa
sepulchrorum
species.

Mediocris
sepulchrorum
species.

Infima sepul-
chrorum
species.

Sepeliendi-
ritus Aegy-
ptiorum.

tius salire non licet. Exactis septuaginta diebus cadaver, ubi abluerunt, sindone byssina, incisio foris, involuunt gummi illinentes; quo Aegyptij glutinis loco plerumque utuntur. Eo deinde recepto, propinqui ligneam hominis effigiem faciunt, in qua mox inserunt mortuum, inclusumque ita thesaurizant, id est, reponunt. Hi autem, qui mediocria volunt, nimium fugientes sumptum, ita comparant. Clysterem unguine, quod è cedro gignitur, complent. Deinde ex hac aluum mortui, ipsam neque scindentes, neque extrahentes, sed per secessum, prebenso vie posterioris biatu, inferciunt: & tot, quot dixi, diebus sale condunt: quorum dierum ultimo, cedrinum unguen, quod prius ingesserant, ex aluo egerunt; quod tantum habet vim, ut vna secum aluum, atque intestina tabefacta educat. Nitrum autem carnes tabefacit, mortuique tantum cutis & ossa relinquuntur. Vbi ista fecere, ex quo sic tradidere mortuum, nihil amplius negotij suscipiunt. Tertia conditura est adornandi eorum mortuum, qui tenuiori sunt fortuna. Dilutionibus ventrem abstergunt, arefaciuntque sale per septuaginta dies; deinde tradunt reportandum. Antequam sepeliatur corpus, praedicatur à Cognatis, tum Iudicibus, tum defuncti amicis sepulturae dies. Afferunt verò illum, nomine mortuum appellantes, paludem transiturum. Adstantibus Iudicibus amplius quadraginta numero, sedentibusque in preparato ultra stagnum hemicyclo, trahitur navis ad id composita ab ijs, quibus ea cura iniuncta est, regente Magistro, quem suam linguam Aegyptij Charontem vocant. Vnde & Orpheum (quà de re paulò post dicitur) asserunt cum hunc morem apud Aegyptios conspexisset, fixisse postmodum Inferos, partim quae viderat imitatum, partim quae ipse comperitus esset. Perducta in stagnum navis, antequam condatur in arca cadaver, permittitur lege volenti mortuum accusare. Si quis comprobatur male vixisse, iudices sententiam ferunt, quàm censent corpus eius sepulchro priuandum. Qui deprehenditur iniuste crimen obieciisse, magnà mulctatur poena. Cum deest accusator, aut per calumniam accusatum constat, Cognati finito luctu, ad laudes mortui vertuntur; nil de genere eius, sicut Graeci consueverunt, narrantes (existimant enim omnes Aegyptij pariter se nobiles esse) sed ordientes à pueritia, in qua vitae institutionem eruditionemque recensent, ad Viri etatem descendunt, eius erga Deum religionem, iustitiam, continentiam, virtutesque ceteras commemorantes. Inuocatis verò Inferis Dijs, precantur, ut eum inter pios locent. Ad quae verba omnis multitudo correspondet, gloriam mortui extollens, tanquam apud Inferos cum beatis semper futuri. Sepeliunt postea quique suos; hi in proprijs sepulchris; alijs quibus ea desunt, domi apud firmiorem parietem arca corporis erecta. Qui verò ob crimen, aut fœnus sepultura prohibentur, domi absque arca ponuntur. Quos posteri ditiores facili, ac debita & crimina luentes, honorifice sepeliunt. Gloriantur enim Aegyptij suos parentes maioresque magnifice esse sepultos.

§ II.

De Mumia.

Mumia, vox
perfica, signi-
ficat corpus
exsiccatum &
conditum.

Mumia siue *مومي* vox Persica est, & idem notat, quod exsiccatum cadaver certâ ratione conditum, corruptionis expers. Cuius virtu-

virtutes tametsi complures Medicorum copiose descripserint, nulli tamen fuerunt, qui eorundem condiendorum rationem ac methodum non dicam tradiderint, sed ne attigerint quidem. Plerique cadauera, quas Mumias vocant, nullâ certâ conditurâ præparari, sed solo naturæ puro putro artificio ad hunc incorruptionis statum peruenire putant, eo, qui sequitur, modo. Est in TransNilana Africæ regione desertum ingens, sabuli, arenarumque cumulis in immensum expositum, vnde & sabuloso maris non immerito nomen obtinuit; hæc siquidem arenæ ventis concitata tam sævas subinde tempestates mouent, vt arenis in cliuos aggestis, turbinum violentia, & iumenta & viatores vnâ cum mercibus suis, nullâ euadenti spe relicta, viuos sepeliant. Expertus est, Herodoto teste, huius sabulosi maris sæuitiem Cambyfes, toto ferè exercitu, in expeditione ad Ammonios facta, æstuantis arenæ impetu absorpto. Refert Pomponius Mela de rupe quadam in hoc deserto existente, Austro consecrata, quæ simul atque vel manu tacta fuerit, Austro mox prouocato sæuissimas procellas moueat, sabulo in tantum intumescente, vt pelagus vndarum vorticibus, fluctuumque æstibus concitatum videri queat. Hanc rupem dum olim Sylli inconsultius adeunt, siue occultiori naturæ impetu, siue Magicis incantationum præstigijs, vento mox exoriente, & sabulosos cogente montes, ad vnum omnes extincti feruntur. Est & in hoc deserto Ammonium Oraculum, & Serapium, Sphyngeſque ingentes, quarum aliæ vsque ad caput, aliæ ex dimidio arenâ obrutæ, Strabone teste, spectantur. Hoc itaque celeberrimum Oraculum consulturus olim Alexander Magnus, dum pleno alex itineri se accingit, ad illud quidem incolumis peruenit, sed quos milites ex suo exercitu non sabuloso pelagi turbines, hos æstus sitisque consecisse traditur. Sed vt vnde digressus, reuertar; in hoc sabuloso deserto dicunt nonnulli Mumias solius naturæ industriâ confici; dum aiunt, viatorum deserti tempestatibus extinctorum corpora tum Solis, tum feruentissimæ huius arenæ pinguioris virtute, longo tempore siccata tostaque in hunc statum *ἀφθαρτίας* degenerare. Sed tametsi subinde, in hoc Lybiæ deserto, huiusmodi à Sole exsiccata corpora reperiantur, illa tamen minimè Mumia dicendæ sunt; cum Mumia propriè cadauer sit singulari arte conditum. Quæ qualis sit, iam aperiāmus.

Haly Medicus Arabs, in suo de medica humani corporis virtute libro, Mumiarum haud infrequenter meminit, easque incorruptionis munus, solius Asphalti, Opobalsami, Myrrhæ, similliumque specierum beneficio adeptas esse asserit; quod tamen non de omnibus, sed ditiorum corporibus dicendum est. Certè solertissimus Philosophus & Medicus Ioannes Nardius hoc præ cæteris in Mumijs, tum quas proprias domi suæ, tum quas Magnus Dux Hetruriæ in Ergasterio suo opulentissimo tenet, experimentum sumpsit; corpora siquidem fascijs suis euoluta summo studio dissecuit, at præter Asphaltum nullo alio Aromatici generis apparatu condita reperit. Verba Authoris hic apponenda duxi; sic autem fol. 635 Commentariorum in Lucretium ait. *Speravi olim miram*

fra-

Africæ solitudo dicta mare sabulosum.

Herodotus.

Mela.

Rupes Austro consecrata in Africæ solitudine sabulosa.

Sphyngeſ in deserto & arenis Africæ, Strabo.

Mumia non sunt cadauera Solis ardore siccata in Libiæ deserto.

Haly.

Nardius. Mumia Asphalti solo seu gummi condiebantur.

Salis copia,
conditis cor-
poribus ad-
iuncta non red-
dit illa inco-
ruptibilia.
Baronius.
Historia de
cadauere in
salinis reper-
to.

Asphalto seu
bitumine qua
ratione con-
dita fuerint
cadauera.
Nardius.

fragrantiam à medicato funere, tot tantisque insarcto aromatibus: Verum spes
me fefellit, solaque fuit obuia gummi graueolentia post denudatum cadauer.
Quamquam verò non vnius illud erat sortis, & vetustati licet plurimum darem,
attamen non nisi gummi vestigia, quin coactas homogenei gummi glebular, in ven-
tre recens dissecto, obseruavi. Sciscitor interim curiosus caluariam, eodemque
gummi intus illitam deprehendo: tunc verò me operam luisse omnem liberè sum-
passus; dum partes cadaueris singulas attentius examino, altèque gummi imbibit-
as video. Fregi, discerpsi, ossibus neque peperci, gummi vbique redolent atque sa-
piunt. Serus ego damnaui tandem propriam crudelitatem, longumque valedixi
Ægyptijs technis. Quonam igitur modo solo Asphalto aut bitumine cor-
pora incorruptionis donum consecuta sint, dubium est. Multi putant,
salis adiuncti copiâ conseruata; at hoc subsistere non potest, cum salita cor-
pora facillè diffuant, vti ex historia patet, quam & Baronius ob euentum
memoria dignum, historię Ecclesiasticę inseruit. Dum in montibus Sa-
lisburgi fossili sale prægnantibus, fossiles in subterraneis antris in fossam
salinâ aquâ refertam, & satis profundam inciderent, aquamque in vsum
coquendi salis deriuarent; contigit, vt inter euacuandum, humanum
in ea corpus detegerent, prorsus integrum incorruptumque; cutis co-
lore prorsus niueo candebat; oculi aperti vitam ipsam spirabant; capil-
li pilique suis locis ab omni corruptione immunes; cæterum totum
corpus rigidum ad instar saxi. Stupefactis ad tam inusitatum naturæ
prodigium fossilibus, res ad Bauarię Ducem delata fuit, qui & ipse rei
nouitate attonitus, portentique videndi desiderio percitus, illud prope-
diem ad se deferri præcepit. Quod vbi factum, & iam triduo hoc salis
figmentum, omnium oculis expositum fuisset; ecce id tandem aeris ve-
luti impatiens intra paucos dies, in aquam resolutum, suoque elemento
restitutum prorsus diffluxit. Ex qua historia satis liquet, corpora salita
tametsi certo tempore corruptioni resistent, longo tamen tempore de-
fluere. Cum itaque, teste Nardio suprâ laudato, totum corpus Asphal-
tum seu bitumen oleat; id eo conditum, luculentum indicium est.
Quomodo verò, & qua arte & industria hoc peractum sit, & quomodo
per intimam substantiam corporis bitumen imbibitum, in duram & con-
sistentem essentiam degeneret, id quidem difficile cognitu, at non in-
scrutabile. Nardius rem acu tetigisse videtur. Verba eius sunt: Quan-
doquidem Asphaltus liquabile mistum est, caloreque præsentem mollescit, præsertim
si congener accedat substantia auxiliares in partes, quale est fluidum bitumen,
quod Naphtam appellant. Vt igitur congruo in lebeie iungebantur hæc simul,
igne cogente, bituminoso immergebant balneo cadauer, macerabantque tandiu,
donec altè imbibisse conijcerent contubernalem liquorem. Neque contronertere
fas est, dum hæc agerentur, an pepercerit tunc ignis cadaueris adipi atque carni-
bus: par namque est credere, bis liquecentibus insigne accessisse auctarium are-
scenti bitumini. Non est nostrum in præsens litem dirimere de viribus Mumie,
cuius debeantur celebrata dotes, Asphaltone, an cadaueri; & si non dubitemus
valere indicatam miscellam turbas omnes plenissimè sedare, finemq; controuersijs
imponere. Exemplum tandem inde cadauer deponere cogeant superfluum hu-
morem

morem calidi ambientis opera, dum interim illius membra ad libitum componerent. Quæ verò me inducunt, ut prænarato adhæream artificio, sunt equalis illa bituminis distributio in singula membra, compacti adhuc bitumine crines, cilia, superciliaque in frustula eiusdem bituminis comæ nonnunquam hærentia. Atque hanc ego arbitror fuisse condiendorum, atque à corruptione conseruandorum corporum methodum; quam & apud Arabes me legisse memini; & consentiunt quæ & ego sæpenumero in Mumijs Petri à Valle obseruavi. Iam cryptas, in quibus condi solebant paulò antè dicta præparata corpora, examinemus.

C A P V T IV.

De Cryptis, locisque subterraneis, in quibus condi solebant Mumie, siue medicata corpora.

Non satis erat Ægyptijs, cadauera dicto aromatum apparatu adornare, sed nè impofterum aëris, aquæ, caloris, temporumque iniurijs, aut animalium insidijs corroderentur, summâ sanè cautelâ, non in locis inundationi Nili expositis, non in patentibus campis latrocinio peruijs, sed vel in æternum duraturis pyramidibus, vel in cryptis subterraneis summo labore in rupe viua excisis, vario prius inuolucrorum fasciarumque amictu summâ ac vix imitanda industriâ velata infarcinataque reponebant. Sed locum condiendis corporibus destinatum prius, deinde singula ornamenta exploremus. Locus cœmiterij, erant cryptæ subterraneæ, ex viuo, ut dixi, Alabaastro excisæ, varijs concamerationibus, veluti ingentibus aulis discriminatæ, tam multiplicibus ambagum, viarumque gyris intricatæ, ut labyrinthus videri posset: cuius Ichnographiam non ita pridem ad me transmisit sæpe laudatus Titus Liuius Burattinus, qui pro laudabili sua curiositate, non sine sumptibus, dum Ægypti antiquitates inquirebat, & has quoque cryptas penetravit, omnia singulari studio delineauit, delineata ad me, pro suo singulari Reipublicæ literariæ promouendæ zelo, transmisit. Verùm antequam figuram exponamus, eius primùm hoc loco epistolam Italico sermone conscriptam, deinde Ichnographiam subterraneæ fabricæ, hîc apponendam duxi, ex qua Lectori curioso cuncta luculentius patebunt.

Epistola Titi Liuij Burattini ad Authorem huius Operis, in qua quicquid circa subterraneas cryptas notatu dignum obseruauit, exactè describitur, vnâ cum Ichnographia earundem.

Circa le Mumie sono diuerse opinioni, frà le quali la più commune è, che si ritrouino frà l'arene nell' Arabia deserta, e che sîno di quelli corpi, che sono sepoliti in quelle quando spira il Vento Australe. Quanto questi s'ingannano, non occorre manifestarlo, essendo notissimo l'errore loro à quelli, che sono stati nell'Egitto; essendo che le Mumie non sono altro, che li corpi imbalsamati dalli antichi Egittij, delli quali ancora hoggi di se ne ritroua nelle caue tanta gran quantità, special-

E e e

men.

Cryptæ in
quibus Mu-
miæ repone-
bantur.

*Arch. Regi Polonice
(ab. possit na
r. c. m. k.)
ob. Stanki*

Epistolæ Titi
Liuij Buratti-
ni de cryptis
Mumiarum.

Memphis
multa anti-
quitaris vesti-
gia retinet.

Cavernæ cir-
cæ & infra
Memphim.

Cavernarum
Memphitica-
rum varietas
& profundi-
tas.

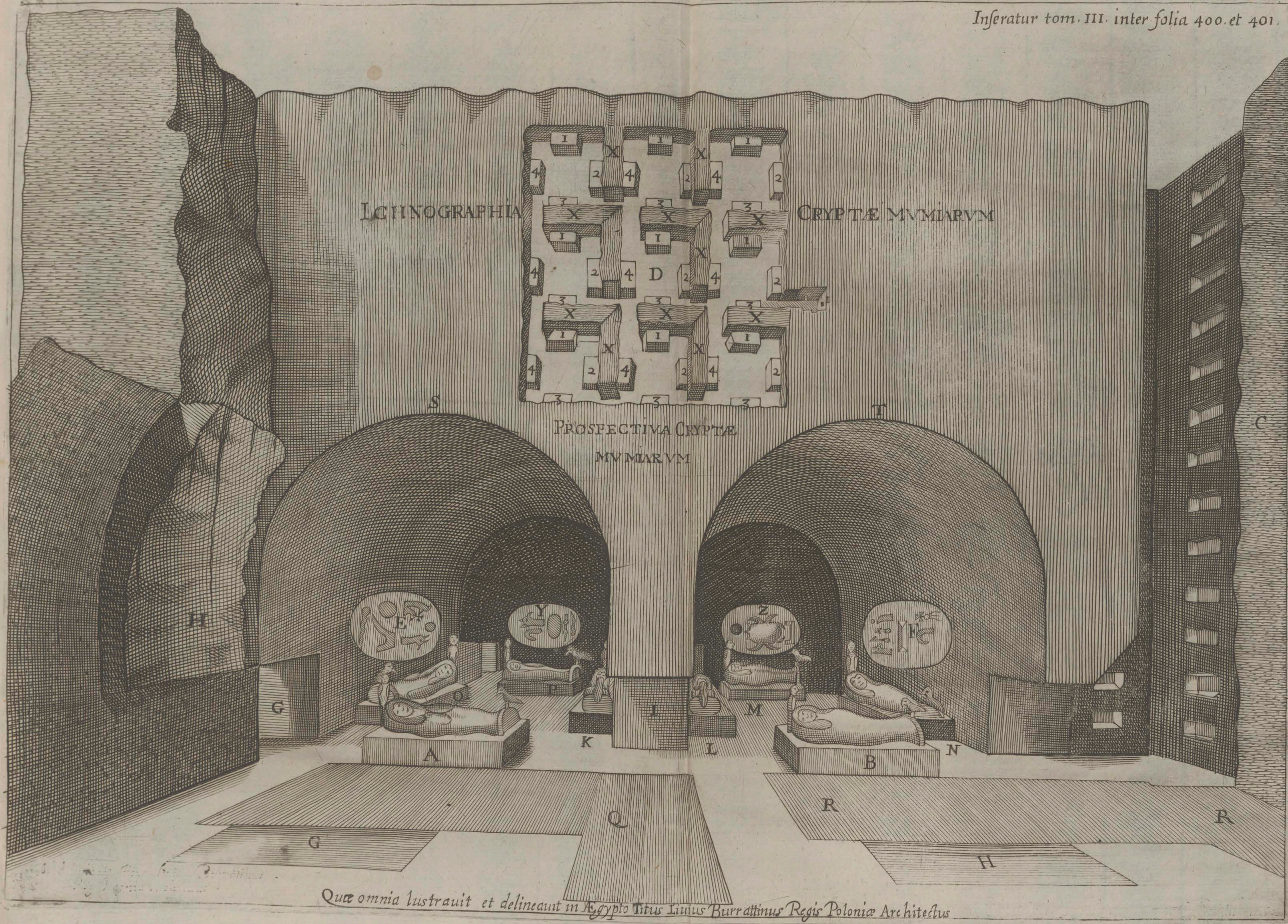
Cavarum
Memphitica-
rum forma.

Capse Mumia-
rum e saxo,
aut ligno.

Aurea lamina
sub lingua
Mumiarum.

Caplarum
ornatus &
hieroglyphica

mente sotto, oue già era la famosa Città di Memfi, la quale era posta frà le pyra-
midi di Giza, e quelle delle Mumie, delle quali ne darò quel più minuto e vero ra-
guaglio, che per me si potrà. Ogn' uno, che di leggere l'antiche historie diletto si
prende, hauerà veduto, che doppo hauere li antichi Rè dell' Egitto, chiamati in
loro lingua Faraoni, habitato per lungo tempo nella famosissima Thebe, fabrico-
rono poi la Città di Memfi dalla parte di Ponente del Nilo, essendo stata quella
dalla parte di Levante, oue poi habitarono fino al tempo d' Alessandro Magno, dal
quale fu poi fabricata la Città appresso il mare Mediterraneo, che del suo nome
fu detta Alessandria, nella quale habitauano Tolomeo Lago suo Capitano con li
suoi successori. Memfi adunque fu l' vltima Metropoli delli antichi Egittij, e per
conseguenza appresso quella si vede maggior vestigio dell' antichità di quello si ve-
de in niun altro luogo, perche li Greci vsauano altre cerimonie nell' essequie delli
loro morti, che non li Egittij. Sotto, & attorno doue era quella Città, si vedono
grandissima quantità di caue, oue sepelinano li loro morti, tanto dell' ordine de' Sa-
cerdoti, quanto quello de' Cavalieri; nelle quali entrano per vn pozzo quadra-
to, ma tanto largo solamente, quanto vn huomo può allargare vn piede dall' al-
tro, mettendo li piedi nelli buchi fatti dalle parti per quest' effetto, e che dal dise-
gno si vede. La profondità frà di loro è diuersa, secondo che più e meno cauano,
non hauendo però veduto di minor profondità, che di sei huomini; auuertendo
che tutte queste caue sono fatte nella pietra, laquale è assai tenera, e di color bian-
co, e in questi deserti cauandosi sotto l' arena non più che per vn braccio, imme-
diatamente si ritroua la pietra, nella quale, come di sopra hò detto, cauano li loro
sepolcri, per li quali tutta la Città di Memfi restaua vuota con molto spatio
ancor all' intorno di quella. Smontati nella caua si ritroua vn buco quadrato del-
la capacità della caua, nella qual s' entra, ma chinato per la sua bassezza; la longhez-
za sua è varia, essendo in alcuni luoghi longo diece piedi, in altri quindici, & in al-
tri più e meno. Alla fine di questa s' entra in vna stanza quadrata fatta a vol-
ta, ogni lato della quale è intorno 15, e 20 piedi, e nella metà d' ogn' vno di questi
quattro lati vi è della medesima pietra fatto vn focolare longo incirca piedi cin-
que, largo doi e mezze, e alto vno, e sono vno di rimpetto all' altro: sopra li qua-
li poneuano li loro morti, posti alcuni in casse di pietra della sorte del medesimo
monte, & alcuni di casse di legno di fico moro, il quale ha per natura di mai tar-
larsi. Queste casse tanto di pietra, quanto di legno, sono fatte a guisa della figura
humana con le braccia distese come noi sepeliemo li nostri morti, tutti adornate
di hieroglifici, & indorate; come ancora sono adornati di dentro li corpi inbal-
samati, molti delli quali hanno sotto la lingua vna piccola lametta d' oro, di valore
al più di doi o tre Ongari; per ingordigia della quale li Arabi guastano tutti
quelli corpi che possono ritrouare intatti, in molti delli quali non ritrouano nul-
la; e poi il rimanente del corpo vendono per vilissimo a Mercanti Maumettani,
delli quali corpi nella Città di Cairo ne sono in grandissima quantità, che da Mer-
canti Christiani sono comprati per condurre in Italia. Tutte le casse di questi ca-
daveri hanno dal capo vn Idolo, e da piedi vn uccello, che pure adorauano; nel
muro poi sopra la cassa, in alcune di queste caue sono delli hieroglifici, li quali cre-
do fossero Epitafij scritti in lode delli defonti. In molte di queste stanze vi sono an-
cora oltre le quattro casse principali poste sopra le pietre, altre ancora poste in-
ter-

terra, attorno quelle, e specialmente Bambini; e si deue auuertire, che di queste stanze, che corrispondono a vn pozzo, saranno 25, e 30, più e meno, vna appresso l'altra, poste nel modo, che dal disegno si vede; e perche non v'è altra luce, ne altra entrata, che il pozzo dalla prima stanza, ouero eua in fuori, non v'è luce veruna, per questo bisogna portar seco delle candele, e buona guida, altrimenti si va a pericolo.

Quæ Burattinus hætenus narrauit in epistola sua, in hoc præsentis schematismo exhibentur. Ichnographia monstrat structuram cryptarum, vnà cum abacis quibus corpora capsulæ inclusa imponebantur. Hoc in loco Ichnographia nouem cameras exhibet vacuis spatijs signatas, cuiusmodi vna est D, omnesque sunt æquales; singulæ habent in quatuor lateribus abacos marmoreos eius magnitudinis, quæ receptaculo, quo Mumia condebatur, recipiendo capax esset; hi abaci, vti & quatuor parietes singulæ cauernarum in Ichnographia, signantur numeris 1, 2, 3, 4; quæ verò litera X notantur, murorum vestigia, supra quæ parietes assurgunt, significant. Hæc verò exactiùs spectantur in Scenographia, in qua S & T duæ camerae sunt fornicibus suis instructæ. Intra quatuor muros camerae S vides quatuor abacos A, O, P, K, quorum singuli sua medicata funera, id est, Mumias, eo quo scripsimus apparatu exornatas, continent. His vt plurimum Idola spectantur apposita, & sunt fasciati quidam pueri tutelarium Deorum statuæ, ad caput; ad pedes Accipitrem reperiēs (de quibus fusiùs in sequentibus) horum enim assistentiâ corpus ab omni violentia immune futurum credebant. Secunda camera T totidem abacos continet, qui signantur literis L, M, N, B, in quibus medicata corpora posita vnà cum Tutelaribus Dijs ijs appositis, vides. Q & R literæ duarum aliarum vestigia camerarum monstrant, & locum abacorum G & H; G monstrat accessum seu aditum in alias & alias cameras, quarum tantam esse multitudinem olim mihi retulit Michaël Schatta Ægyptius Coptita, earum sedulus inspector, vt ad multa milliaria sese extendant, & numero & magnificentia Romanis cœmeterijs multò superiores; imò addidit nouas & nouas quotidie detegi. Hinc nonnulli in ea opinione sunt, subterraneos huiusmodi meandros ad ipsum Ammonio Oraculo ac Serapæo celeberrimum locum, magno Sacerdotum eò vltro citroque comitantium, & ab omni Solaris ætus, arenarumque turbinibus immunium commodo, fuisse exporrectos. Quod haud vero absimile ei videbitur, qui multa alia Ægyptiorum opera penitiùs fuerit contemplatus. Imò recitant nonnulli Arabes alibi citati, Heliopolim Memphi vnitam fuisse per occultum meatum, vel infra Nili aluum stupendo opere structum.

Sed ad cryptas reuertamur. Habent singula latera in ouali figura hieroglyphicos schematismos incisos, qui in Scenographia literis E, Y, Z, F, signantur, & nihil aliud sunt, quàm schemata, quas nos in Obeliscorum interpretatione sacras tabulas appellauimus; quarum prior E, & posterior F prorsus eadem sunt cum illis, quæ in Obeliscis frequentissimè occurrunt. Hanc vocamus Osiriacam, illam Momphto-Mendesiam;

Ichnographia
& Scenographia
camera-
rum in quibus
Mumie
condebantur.

Cauernarum,
in quibus
condebantur
Mumie, numerus
ingens.

& hinc appositis, & ex dictis Obeliscis depromptis schematismis respondet. Reliquæ verò duæ Y & Z, quarum prior baculum Hircino capite cum cycloide & hydroschemate, altera Scarabæo cum globo insignitur, pariter ex Obeliscis excerptæ sunt, & ter in Obelisco Helio-politano reperiuntur; quarum interpretationes cum in citatis locis adductæ sint, ea Lector consulat. Cur autem hæc hieroglyphica Numina obliquo situ, non recto, muro incisa sint, eo Numinum tutelarium inclinationem sympathicam, quam ad corporum conseruationem habebant, occulto veluti symbolo notabant. Erant enim hæc sacra quædam amuleta, magnæ apud ipsos efficaciz & virtutis, vti suis locis probatum est, vt proinde mirum non sit, ea veluti prophylactica quædam funeribus fuisse apposita, ad conseruationem corporum vnice conducentia.

Quæ omnia confirmant, quæ Excellentissimus Nardius in suo Lucretio adducit, & de memoratis subterraneis Aegyptiorum cœmiterijs memorat. Quorum quidem situm & dispositionem sequenti figurâ luculenter sanè expressum contemplare. A Memphis moderna, quæ Cayrus; B rudera antiquæ Memphis seu Babylonis; C Nilus ab Austro in Aquilonem præterfluens; D lapis cælatus, operaculum putei; E ostium per quod descenditur in camerata cubicula; F Arca lapidea hieroglyphicis signata, custos alterius lignæ G, quæ visenda exponitur vnâ cum simulachro stante, & tutelaribus Numinibus. Per E puteum descendit feruus, apprehenso fune insidentem humeris herum portans; hunc vbi deposuit, primò in imo putei latere foramen occurrit, per quod repentes, magnificum ingrediuntur cubiculum cameratum, cuius in medio sita erat arca illa maris norea, magnifico funere grauida. Hinc varia in cubicula multiplex patet adytus, ita vt subinde de reditu periclitetur viator, nisi filo Thesei ad exemplum vtatur Ariadnæ. In hac Crypta seu hypogæo adeo tutè collocabantur corpora, vt nec Nili inundatio, nec humiditas, quæ in torrido solo nulla est, quicquam officeret; fauebat artificium industriæ, plurima desuper congesta arena, quibus incognitus reddebatur & locus, & locatum. Quæ omnia Excellentissimus Vir Petrus à Valle confirmat in Itinerario suo fol. 372. his verbis.

La mattina non era ancora vestito, che haueua più di cinquanta contadini attorno; e chi mi portaua idoletti, chi diceua di menarmi in vn luogo, e chi in vn'altro: io dauo spaccio a tutti; emi auuiui allegramente. Haueua con me, senza questi contadini, venticinque o trenta huomini; perche oltra i miei, & alcuni soldati, che haueua menato per guardia (che i luoghi non son sicuri) molti amici

amici del Cairo mi si erano anche affilati appresso, quando seppero, che voleua andare, per la commodità, e per la sicurezzà; e io di buona voglia li haueuo con-

dotti. Andauamo dunque tutti armati come San Giorgi, che pareuamo vn'essercito. Giunti alle Mumie, andai scoprendo vn poco il paese; e viddi essere vna campagna grandissima, come le altre, di arena: e in essa, a passo a passo, per sepol-

polture, non Piramidi, ma vi furono fatti anticamente di fabrica sotto terra infiniti pozzi profondissimi; nel fondo de' quali attorno attorno in volta, come nelle nostre cisterne, vi sono pur di fabrica alcune tombe, o grotticelle basse; dentro alle quali riponeuano i corpi accomodati come appresso dirò, e sotterrati, per conseruarli meglio, nella medesima arena; con la quale poi riempiano anche il pozzo, e lo copriano tanto alto al pari del terreno, che non si vedea, nè si cognoſceua doue fosse. Et in vno di questi pozzi si poneuano molti e molti corpi, che doueuan eſſer forse tutti di vna famiglia, o parentado; come facciamo noi, che per tutta la nostra gente hauemo particolari sepolture. Che fosse così, lo sò e per la relatione del Belonio, e per molti di questi pozzi aperti, e voti, che io viddi nella campagna; le Mumie, ouero corpi sotterrati de' quali, da i contadini, che di continuo li vanno cercando, erano stati in diuersi tempi trouati e cauati. Non mi curai di scender, come fanno molti, e come dubito, che facesse il Bellonio, in alcuno di quei pozzi voti; perche il mio principal desiderio era di vedere i corpi come stanno, per poter parlar di veduta, e non di vdito da quei contadini ignoranti. Però, lasciando i pozzi voti a parte, e hauendo quantità di lauoratori praticchi con me, volsi far cauar da quelli in luoghi nuoui, per trouarne alcuno pieno, e non più tocco, se fosse stato possibile. Ma perche, non sapendosi doue siano, bisogna cercare alla ventura; considerai doue il terreno mi pareua manco smosso, e men tastato (che si conoscono i segni, doue tastano molte volte i contadini, e non trouano) e là, in diuersi luoghi, che mi paruto più a proposito, diuisi i miei lauoratori, sparsi per vna gran parte della campagna; e per dar loro più animo, piantai là in mezzo il mio padiglione, con determinatione, e promessa, che non sarei partito da quel luogo, se prima non haueſſi trouato qualche cosa. E perche io solo non poteua eſſer per tutto, misi in guardia ciascuno degli huomini miei ad vna di quelle caue, che si teneuano, per assicurarmi di ogni fraude; e accioche mi chiamasse subito chi prima haueſſe scoperto sepoltura, o cosa di bello. Mentre si attendea al lauoro con feruore, vno di quelli contadini, che dalla sera si era lasciato intendere di hauer non sò che cosa da vendermi, si accostò alle orecchie del mio Interprete, e gli disse pian piano, che egli haueua vna Mumia intera e molto bella, che se io la voleuo comprare, me l'hauerebbe mostrata, che era là vicino: ma che non voleua, che lo sapeſſe alcuno degli altri contadini, perche hauerebbono voluto partecipare essi ancora del prezzo, che così deuono vsar frà di loro: però che se io voleua vederla, bisognaua, che andassi senza loro doue egli mi hauerebbe guidato. Rapportatemi queste parole dall' Interprete, fui subito contento; e lasciato bon'ordine a tutti quei, che cauauano, presi con me Tomaso, e'l Pittore, e seguitai a piedi il contadino, co'l quale vennero anche due o trè suoi parenti. Ci fecero caminar più d'vn miglio, e forse due; parendo a me molto lontano, quel che egli, accennando co'l dito, diceua sempre quì, quì, quì, assai vicino. Arriuammo finalmente in vn luogo, doue presso ad vn pozzo cauato, che mi disse eſſere stato scoperto da lui trè o quattro giorni prima, di dentro a certa rena, sotto alla quale la teneua nascosta, cauò vna Mumia, ouero corpo intero di vn huomo morto, che, per eſſere benissimo conseruato, e curiosissimamente adorno e composto, a me parue cosa molto bella, e galante. Quæcunque hoc loco narrat

Petrus à Valle, consentiunt ijs, quæ & olim Bellonius, & nuper Burattinus detexit. Asserunt præterea Arabum monumenta, tantam esse horum meandrorum multitudinem, ut quemadmodum supra diximus, sese usque ad ipsum Ammonij Oraculi templum extenderint; atque adeo totum hoc arenosum pelagus, subtus vacuum sit, innumeris distinctum corporum defunctorum receptaculis. Certè qui veteris Memphis vastitatem, incolarumque frequentiam apud citatos Authores legerit, facile sibi persuadebit, minimè vero absimile esse, quod tot Authorum testimonijs stabilitum est. Sed ad propositum. Pergit deinde Author minutim detectas Mumias describere, quarum prima signatur litera A in præsentis figura.

La Mumia dunque scoperta, si vedeua esser l'huomo disteso, e nudo: ma fasciato strettamente, e auuolto in vna gran quantità di panni lini, imbalsamati con quel bitume, che incorporato poi con la carne, fra di noi si chiama Mumia,

Iosann.

Herodotus.

Diodorus.

Herodotus.

mia, e si dà per medicina. Quelle fasce, e legami mi fecero souvenir subito di Lazaro risuscitato, che è facil cosa, che stesse in questo modo. V'era di più, sopra'l corpo attorno attorno, vna copertura de' medesimi panni, tutta dipinta, e indorata, che era molto ben cucita, e impegolata, come io credo, da tutte le parti, e sigillata da ogni banda con molti sigilli di piombo; cose tutte, che dauano inditio di persona di rispetto. Ma, quello che importa, nella parte di sopra del corpo, che, per la quantità degli auuolgimenti, ueniua ad esser piana, quasi come il coperchio di vna cassetta, vi era dipinta vna effigie di huomo, di età giouanile, che senza dubbio è il ritratto del morto; e era adornata nell'habito, e da capo a' piedi, con tante bagatelle fatte di pittura, e d'oro, con tanti hieroglifici, e caratteri, e simili capricci, che V. S. mi può credere, che è la più gratiosa cosa del Mondo; oltra che gli huomini curiosi di lettere ne possono cauar mille argomenti per la certezza delle antichità di quei tempi. Il vestir di quest'huomo si vede esser lungo fin' al collo del piede; e mostra, che era di panni lini, de' quali a punto habbiamo in Herodoto, che gli Egittij antichi del suo tempo vsauano di vestirsi: però l'habito di costui, sopra'l bianco del lino, si vede esser tutto sparso di piastrelle d'oro, con varij ornamenti di gioie, e di segni, o caratteri ignoti, in quelle impressi. La testa è pur coperta d'ornamento d'oro, e di gemme, sotto al quale si vedono spuntar fuori i capelli, neri, e ricciutelli; e così anche nera, ricciuta, e poca, ha la barba: a che, come anche al color del viso, e delle mani, che è bruno assai, e a punto di color di terra, non dissimile a quello de' più chiari Ethiopi, mi par di poter credere, che costui fosse natiuo delle parti dell'Egitto superiori, e più meridionali, e non di quelle del Delta, doue gli huomini di ordinario non arriuanò ad esser tanto bruni. Si conosce chiaramente, che era persona grande, tanto a gli ornamenti degli ori, e delle gioie, che di sopra hò detti; quanto a quei sigilli di piombo, che pendono d'ogni intorno da i lati della inuoltura del suo corpo, ne i quali par, che si mostri più che ordinaria premura della sua conseruatione; e nella impronta di essi, che non bene si scorge, par, che vi sia scolpito vn'animale. E inditio ancora della qualità grande della sua persona, vna collana di oro, che porta al collo a guisa de' nostri Tosoni; in mezzo alla quale, sopra'l petto, stà attaccata, come gioiello, vna piastra grande d'oro, che rappresenta la figura di vn'uccello, e dentro in mezzo è scolpita con vari segni non conosciuti. Secondo Diodoro Siculo, i Pretori de' Giudici portauano anticamente in Egitto di sì fatte collane, col simulacro della Verità: forse costui era vno di quelli: e forse l'effigiato uccello, che porta al petto, è vn cotal segno della Verità, o altra somigliante cosa, vuol significare. Nella man destra, tiene vna tazza d'oro, piena di liquor rosso, che, o sia vino, o sia sangue (se ben vino credo io più tosto, conforme a i detti di Herodoto) hò per certo, che denoti qualche libamento di sacrificio. Con la sinistra (in due diti della quale, cioè nell'indice, e nel piccolo, ha vn anello d'oro per ciascuno, negli vltimi articoli presso alle unghie) tiene vna certa altra cosa, di forma come ouata, e di colore scuro, che, se io non m'inganno, mi par, che sia vn di quei frutti, che in buon Toscano si chiamano Petronciani, ma da i Lombardi son detti Melanzane, e in Roma dal volgo Marignani; e, se mal non mi ricordo, in lingua grossa Napolitana Molegnane: e'l tenerlo costui in mano, haurà pur qualche misterio. Le gambe, e i piedi, gli hà nudi, solo con sandali neri, che non cuo-

prono altro, che la pianta del piede; e passando vn laccio di essi pur nero, che vien di sotto dalla suola, frà l' dito grosso, e l'altro dito al grosso più vicino, si allaccia con due orecchiette, che vengono di dietro dal calcagno, e fa ornamento sopra'l piede, con vna gratiosa cappietta. Pergit iam describere Author, vocabulum **ⲉⲩⲧⲏⲥ** in pectorali fascia descriptum, & est vox Ægyptiaca, & idem notat, ac prosperetur, vti alibi copiosè ostendimus. Ex quo patet, Ægyptios hieroglyphicis suis subinde voces quasdam patrio idiomate immiscuisse; quod cum multi negent, ij apertè vel ex hoc paradi-gmate conuinci possunt. Vide quæ de hoc argumento varijs huius Operis locis tradidimus, & ipse Petrus à Valle sequentibus verbis demonstrat: Il più curioso, che vi sia, è vna fascia, come alla cintura; doue con tinta nera, in lettere Egittie, delle quali appresso parlerò, è scritta questa parola **ⲉⲩⲧⲏⲥ**, cioè Eutiche, ò Eutichio, che, come c'insegna la lingua Greca, significa Buonauentura, che io non posso credere altro, se non che sia il suo nome proprio; e l'essere scritto per I in Ultimo, e non per H S, come in Greco dourebbe stare, sarà forse corruptione Egittia; come anche Egittia è la lettera **ⲧ**, che essi hora chiamano Dei, usata quiui in vece della T; & è senza dubbio quel famoso Tau degli antichi Ebrei, e di altre nationi, in forma di Croce, secondo Origene, e Sau Girolamo, che è il segno degli eletti, accennato nell' Essodo, e nell' Apocalisse, ma più chiaramente in Ezechiele, la figura del quale gli Ebrei più moderni, in odio della Croce, come ben dice il dottissimo Genebrardo, frà i loro caratteri, in altra figura, nel modo, che l'usano hoggi, malitiosamente hanno mutata. Potrebbe essere ancora, che quella parola **ⲉⲩⲧⲏⲥ** fosse Verbo, in modo Imperatiuo, & in seconda persona, ò pur in terza; dato che, per qualche ragione della lingua Egittia, in questo differente dalla Greca, non ripugnasse a ciò la terminatione della vltima sillaba; e che volesse dire: Sia felice: motto usato per ventura di dirsi all' hora a i morti per vltima cerimonia, quasi come hoggi il nostro, Habbia pace, ò Vada in pace: nel modo a punto, che Enea, mandando il corpo di Pallante al Padre & alla sepoltura, nell' inuiarlo, viene indotto da Virgilio a dir, per vltimo,

Salue æternum mihi maxime Palla,

Æternumque vale.

Virgilius in
Æneid.

Comunque sia, vedendo io vna cosa tale, hebbi vn gusto grandissimo: feci il prezzo co'l contadino, e contentandosi egli di darmela per tre pistre, gliele diedi subito profumatamente, facendomi quasi coscienza, che fossero troppo poche. Gli domandai, se ne haueua più, che di gratia facesse presto, & me le mostrasse. Mi rispose, che dentro al pozzo ne haueua vn'altra, non men bella: gli dissi, che la lasciasse stare, che voleua calare io a vederla giù; ma egli, allettato dalla prima vendita, tanta era l'auidità, che haueua di toccar presto i denari della seconda ancora, che non mi volse dar tempo, e mandato giù nel pozzo vno de' suoi compagni con vna corda, la fece subito tirar fuori in mia presenza. Progreditur iam Valleus ad secundam Mumiam describendam, quam nos in figura signauimus littera B, & fœminæ mentitur figuram. Quibus verò symbolis, characteri-

F f f

bus,

bus, ornamentis fuerit insignita, sequentibus minutâ relatione describit. Era quest'altra ancora parimente bella, & accommodata nel medesimo modo: ma il ritratto di sopra (e questo mi piacque più) era di una donna giovane, che senz'altro doueva essere, o la moglie, o la sorella dell'huomo già cauto; perche i contadini mi dissero, (e io ancora viddi il luogo) che stauano amendue nel medesimo luogo della tomba, vno a lato dell'altro. L'habito della donna è assai più ricco d'oro, e di gioie, che non è quello dell'huomo. Nelle piastre d'oro, che vi sono sparse sopra, oltre degli altri segni, e caratteri, vi sono anche scolpiti certi ucelli, e certi animali, che a me paiano Leoni; & in una più giù nel mezzo, un Bue, o Vacca, che sia, che deue esser simbolo di Apis, o d'Iside. In vn'altra, che pende al petto dalla più bassa collana, perche di collane ne ha molte, vi è l'impronta del Sole. Ha di più i pendenti alle orecchie con gioie: maniglie doppie alle braccia, & anche alle gambe: anelli molti in amendue le mani, cioè nella sinistra, un per dito, in tutte le dita, fuor che nel grosso; e nell'indice vn'altro ancora nell'ultimo articolo presso al vnghia; e nella destra, due solamente, amendue insieme al luogo solito nel dito, che si chiama dell'anello. Con la man destra tiene un vasetto d'oro assai piccolo, quasi della forma di quei boccali, co' quali in Roma si suol dar l'acqua alle mani a mensa; e par che lo tenga come scherzando con due sole dita. Nella sinistra tiene come un mazzo di certe cose lunghe, e rotonde, che io non so conoscer quel che siano: tanto più, che per far vedere in qual modo le Mumie siano sepelrite nella rena, questa della donna non la hò netrata affatto della rena: anzi a bella posta ve l'hò lasciata in molti luoghi attaccata, il che però in quei luoghi offusca un tantino la pittura. Il color della donna è un poco manco bruno di quello dell'huomo: essa ancora ha i capelli neri, e più tosto ricciutelli, che altro, e per tutto intorno al viso scoperto: neri medesimamente gli occhi, e le ciglia, che son grosse, e congiunte, conforme anche hoggidì le anano in questi paesi: così ancora ha gli occhi molto aperti, e grandi, e par che le palpebre siano un poco infocate sotto e sopra, che forse deue esser con lo stibio, come pur'insin hoggi è uso molto familiare di portarle frâ tutte le Orientali, al modo che conta la Sacra Scrittura dell'antica Iezabel. Del resto, non deuo tralasciar di dire, che la pittura, tanto dell'huomo, quanto della donna, non par, che sia di buona mano: ma di quella maniera a punto, della quale vediamo in Roma alcune figure di Santi di quei tempi bassi e rozzi. Nè verò quicquam ad subterraneam locorum constitutionem omisisse videretur; magno sanè animo sese, ad singula curiosè obseruanda, intromisit; quænam verò aut qualia in sepulchris obseruauerit, sequentibus verbis describit. Io contai subito al contadino altrettante piastre, prima che egli me le domandasse; e gli dissi, che mi aiutasse a scendere, che io voleua calar nel pozzo in ogni modo. Ma perche era molto alto (secondo me, da cinquanta, o sessanta palmi, se non più) & era tanto largo, che io, che non son Gigante, dubitaua di non poter stender le gambe, che arriuassi co' i piedi di quà e di là, e con le mani a tenermi ne i sassi; non fidandomi di un'huomo solo, che era giù, per sicurezza di non rompermi il collo, feci calare un'altro, che venisse con me aiutandomi di sotto; e Tomasetto ancora, che andasse prima giù con qualche pezzo di arme, per ogni buon rispetto. Legatomi poi ben bene nella cintura con una corda, che la raccomandai a quelli di sopra, mi feci

feci mandar giù allegramente : ma trouai nell'andare, la scesa assai più facile, che io non pensaua ; di maniera che, senz' altro aiuto, calai benissimo, e molto presto, da me. Giunto nel fondo, trouai le tombe intorno tutte piene di corpi morti ; che veramente, come il contadino diceua, bisognaua che il pozzo allhora allhora fosse stato trouato. I corpi stauano senza ordine, sotterrati, come hò detto a V. S., nella rena, che, come aridissima, gli mantiene, e preserua da corruttione ; e giaceuano vn sopra l' altro in quella inuolti, come a punto i maccheroni trà'l formaggio. Erano accomodati tutti nel medesimo modo, con le stesse fasce e bitumi : ma vi era questa differenza, che con oro, e pittura, oltra de' due, che haueuamo cauati, non ve n'era altro, che vno ; e quello ancora non così ben conseruato, perche forse da i contadini era stato guasto nel trouarlo. Gli altri tutti, che erano gran quantità, haueuano solo l'inuoltura de' semplici fasce, e bitume, senza oro, senza pittura, e senza altro ornamento. Questo mi fece pensare, che gl' indorati e dipinti fossero di persone di qualità, e de' padroni ; e quegli altri, ò di serui, ò di gente di minor conditione ; secondo'l detto di Herodoto, come anche di Diodoro Sicu-

lo, che riferiscono esattamente questo modo di condire i corpi degli Egittij di varie sorti, con più, ò manco spesa, conforme alla qualità delle persone, de quibus vide quoque Brasauolum. Quell' vno, che trouai giù con pittura, e oro, oltra del rauolgimento di tela, fù trouato da i contadini dentro vna cassa di legno, intagliata sopra con vna effigie di donzella ; e si conosciuea esser tale al portamento della testa con quella benda larga, e uguale attorno al viso, che pende da due bande verso il petto, simile a punto al portamento del capo della Sfinge : la quale, significando la fertilità dell' Egitto per le inondationi del Nilo, che sono a punto quando il Sole in Leone, e in Vergine si troua ; tempo, come dice Giulio Solino, da i Sacerdoti Egittij stimato per lo natale del Mondo ; vien però finta di figura dal mezzo in giù di Leone, e dal mezzo in su di Vergine ; onde si fa chiaro, che il portamento suo della testa è portamento di Vergine ; il qual portamento haueua la figura intagliata sopra la già detta cassa, differente assai dal portamento della testa di quell' altra della donna, che trouai insieme con quella dell' huomo ; che, però dobbiamo creder che fosse maritata, e moglie di colui, presso a chi staua sepolta. Dell' uso di conseruarsi in Egitto i cadaueri, in vece di casse, dentro a statue di legno, rappresentanti l' effigie del morto, mi ricordo, che l' istesso Herodoto, Autore antichissimo, ne fa mentione. Hor questa cassa ò statua della donzella era stata aperta là nella medesima tomba, e guardandola io, ci trouai sopra molti hieroglifici intagliati, e piacendomi assai, la volsi, e feci tirar fuori. Ma il corpo, che c'era dentro della donzella (che tale si conosciuea essere ancora per la picciolezza sua) non mi curai di cauarlo fuori intero, non essendo, come hò detto, conseruato bene. Ma lo feci spezzare in mia presenza : prima per veder come stauano dentro le fasce, e gli ossi co'l bitume ; poi, per hauer di quella materia, che è medicinale, e stimata, come V. S. sa ; e qui dicono, che quella delle donzelle, e de' corpi vergini è la migliore : e anche per veder se dentro, ò attorno frà le fasce, ci hauesse trouato alcuna curiosità d' idoletti, ò cosa simile ; perche in Cairo mi diceuano, che questi idoletti, che in gran quantità se ne vedono, e io ne hò di varie sorti, si trouano dentro a queste Mumie, perche quando condiano i corpi, ce li metteuano, ò dentro al petto, ò a canto, per custodia come Dei tutelari :

Herodorus.
DiodorusBrasauolus
de examine
terrarum.

Iulius Solinus

Herodotus.

Et in questa, che era delle più ornate, e ricche, e forse la figliuola delli due già ca-
uati, era verisimile di trouar, più che in ogni altra, qualche cosa di curioso. La
spezai dunque, ma dentro non vi trouai niente: anzi, al modo, che viddi che sta-
ua, mi par difficile, che dentro a quei corpi si possano trouare idoletti, massimi-
mente della grandezza d'vno diaspro, che in Cairo mi era stato mostrato: tanto
più, che habbiamo in Herodoto, che i corpi non sempre gli sparauano: ma alle-
volte gli nettauano dentro, e faceuano vscir loro le interiora con christieri di ce-
dria; e'l ceruello lo tirauan fuori dalla testa con ferri per lo naso, condendogli
in questa guisa, senza rompere i corpi in parte alcuna. Però di questo particola-
re de gli idoletti, che vi si trouano, o dentro, o con essi infasciati, mi rimetto a
chi ne hà veduto meglio di me. Io, disfacendo il corpo della donzella, non trouai
altro, che grandissima quantità di fasce, e di bitume, nel che consiste tutto il mas-
siccio dell'inuoltoglio; perche gli ossi con la carne, son talmente secchi, abbrucia-
ti, e impiccioliti, che son ridotti a punto come stecchi; da che comprendo, che
quel bitume sia molto potente. E così ancora dentro al corpo, o che fosse intero,
e riempito co' christieri, o che fosse sparato, il che non si poteua conoscere, era pie-
no ogni cosa di bitume, e talmente, che faceua tutto vna massa insieme impasta-
ta, che rompendosi a pena si conosceua qual'era il bitume, e quali erano le ossa.
Quæ omnia exactè consonant ijs, quæ suprâ ex Nardio retulimus. Vna
cosa non è da tacere, che era quella materia tanto dura, che volendo io romper-
la, bisognò darle con sassi e con ferri di buonissimi colpi, e con fatica la spezai:
dalle quali cose V. S. può comprendere, quanto si affaticauano i poveri Egiti, per
conseruare i corpi ancora, insieme con le anime, se possibile fosse stato, alla eterni-
tà. Di questa Mumiâ spezzata, volsi per me la testa tutta intera, e vn buon
pezzo di bitume, con vna mano di quelle fasce: il resto, perche mi pareua di ba-
uerne d'auanzo per li denari, che spendeua, lo lasciai tutto a quei poveri conta-
dini, che sogliono in quel modo spezzarle, e venire a vender la materia in Cairo
a coloro, che la comprano, con gran guadagno, per mercantia. Multa alia cu-
riositate plena reperit ibidem, quæ & in hunc vsque diem in Museo dicti
Petri à Valle cernuntur; sed vti temporis angustia ea incidi non permi-
sit, ita ea consultò omittenda duxi. Sunt autem inter alia, aurea larua,
capite fœmineo spectabilis, tota hieroglyphicis referta, cum varijs ido-
lis, & capite Apidis, aliaque, quæ apud Authorem tùm leguntur, tùm
spectantur; quorum & nos in sequentibus mentionem faciemus.

Atque hæc sunt, quæ, antequam hieroglyphicorum inscriptionem,
quæ corporibus Mumiâcis inscripta reperiuntur, interpretationem ag-
grediamur, præmittenda duximus. Nihil igitur restat, nisi vt iam in-
terpretationes eorum hieroglyphicorum, quæ varijs ex Europa locis ad
me transmissæ sunt, subiiciamus.

CAP. V. T. V.

*Hieroglyphicarum Mumiarum, quæ partim ex Magni Ducis
Hetruriæ, partim ex Ioannis Nardij Museis, extra-
ctæ sunt, interpretatio.*

Apposuit in aureo illo Commentario in Lucretium in fine nonnullos Mumiarum siue Medicorum funerum schematismos Ioannes Nardius, Magni Ducis Hetruriæ Medicus, Vir inter primos huius temporis Medicos doctrinâ & eruditione conspicuos minimè secundus; apposuit autem non tam ad eosdem explicandos, quàm vsitatam apud Veteres condendorum corporum rationem demonstrandam. Vnde officij mei esseratus sum, eorundem hoc loco interpretationem opportunè adducere. Nè verò superuacanei in ijs denuò incidendis sumptus fierent, pro summa sua humanitate laminarum, quibus sua iam impresserat, egypta transmisit, vt denuò vnà cum interpretatione recusa nouum Reipublicæ literariæ inde emolumentum accederet. Schematismi quos referunt, ex prototypis Mumiarum, quæ partim in Magni Ducis Hetruriæ prædicto Gazophylacio, partim in proprio suo Museo conseruabantur, extracti sunt, vt sequitur.

*Nardius.
Ioannis Nar-
dij schema-
tismi Mumia-
rum.*

*Mumiarum
ex Museo Du-
cis Hetruriæ
extractarum
schematismi.*

*Mumiarum
thecæ seu ca-
psæ hierogly-
phicis ornatae*

Nota hic Lector, duo considerari posse in Mumiarum constitutio-
ne, primò thecas seu capsas, quibus corpora varijs hieroglyphicis insi-
gnita reponebantur; deinde ipsam Mumiarum multiplici fasciarum in-
uolucro vestitarū substantiam: hæc vti omni hieroglyphico apparatu de-
stituta, ita interior tūm capsarum, tūm Mumiarum ornatus solus hiero-
glyphicis splendescit. Hoc pacto vides in tabula II figuram primam &
secundam. Prior exteriorem inuolutæ Mumia ornatum refert, quæ li-
gneæ arcæ includebatur. Figura secunda ostendit capsulam vnà cum in-
uoluto corpore eidem imposito. Nam vt suprâ ex Diodoro probatum
fuit, singulis defunctis capsula parabatur pro qualitate & conditione ho-
minum minoris vel maioris pretij; quæ semper aut Numinis, cuius cu-
stodiæ tradebatur, aut etiam hominis, qui in ea condebatur, effigiem
referebat, vti in prima & secunda figura Tabulæ secundæ præsentis
Iconismi patet. Vbi vides fœminæ imaginem velo polymito, & vario
striarum ordine veluti Phrygio quodam opere contexto spectabilem;
cuius pectus varijs circularibus limbis visendum; infra quos figura fœ-
minea extensis brachijs, cuius manus vtraque pennâ instructa est; sequi-
tur deinde trinus alarum ordo; reliquum corpus turbinato ductu in va-
rias Zonas reticulato opere, & proportionatâ diminutione distributum
abit; in cuius medio columnarum discrimen hieroglyphicis symbolis
refertum descendit; in tribus primis sex Numinum schemata ponuntur.
Sed quidnam tam mystici apparatus sibi velint, exponamus.

*Hieroglyphi-
ca Mumiarū
tabulæ II.
Nardianæ.*

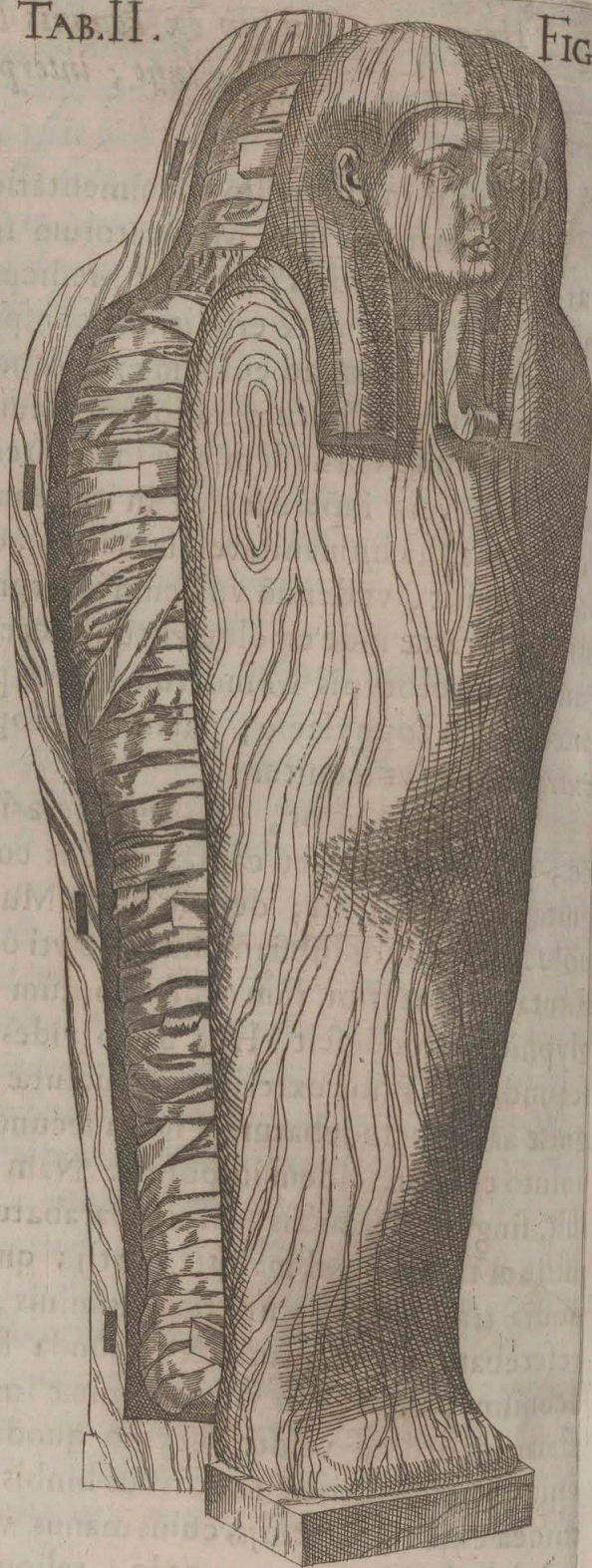
Figura fœminæ Isidem refert, vnà cum apotropæis Numinibus, vti
peplum variegatum, sine quo nunquam cernitur, sat superque demon-
strat.

strat. Septem limbi circulares, quibus pectus ornatur, septem orbitas seu Zonas cœlestes notant, in quarum receptacula animam migraturam

FIG. I.

TAB. II.

FIG. II.

putant. Vltimus limbus plenus est phallis oculatis, & notat cœleste firmamentum genetricarum rationum ideis refertum, quas per reliquos Orbes vsque ad terram, quæ per circellum aptè notatur, transmittit.

Totum

Totum corpus reticulato amictu, & turbinato ductu versus inferiora coalescit; quo indicatur, naturam occultis & subtilibus rationibus veluti implicari, & perplexam reddi inaccessamque. Figura verò infra limbos constituta Iyngem, cuius Isis ministra est, siue fundum paternum ex tribus triadibus compositum notat; quæ quidem aptè per trium alarum ordinem, id est, diuersos Intelligentiarum choros, vti in Theologia Egyptiorum docuimus, signatur, quibus vniuersum Mundum administrat. Brachijs extensis cum reliquo corpore Crucem exprimit, quâ in omnia Mundi membra influxus significatur; pennam vtraque manu tenet, ad celeritatem operationum ostendendam; vbera tumet, quia genitalibus principijs foeta est; sedet, quia dominium in omnia habet; circulum in capite gestat, quia diuinorum maximum: Isidis pectori insidet, quia in natura rerum, quæ Isis est, maximè se spectandam præbet. Infra hanc intra tres Zonas sex aberrunca Numina ponuntur, quorum custodiæ ac tutelæ corpus commissum est, vti laquei, quos manibus tenent, quibus aduersarum potestatum vim ligare dicuntur, monstrant. Quorum prius sub forma pueri Horum notat; secundum sub forma Canina Anubin; tertium ingeniculatum, Nephten; quartum Cynocephalum, siue Isin Lunarem sub forma Cercopitheci; quintum sub forma Accipitris, Osirin; sextum pariter ingeniculatum, Aruerin significat. Atque hæc sunt Numina, quæ animarum per Zonas translationem perficiunt, vt proinde in omnibus ferè Mumijs ea de causa depicta cernantur. Hisce enim symbolis ea defunctis propitia reddi, & ad tuenda corpora quadantenus allici existimabant. Limbus verò hieroglyphicis intermedijs hymnos seu adiurationem continet, quibus ad corporum tutelam dicta Numina compellere se posse credebant; quas hic libenter symbolatim explicarem, si fideliter essent descripta; verum cum hæc in sequentibus distinctius exhibituri simus, eò Lectorem remittimus.

Alteram formam operculi secunda figura tabulæ exhibet, & est cista lignea, hieroglyphicis vacua, nisi quod scemineum vultum cum velato capite monstret; intra quam ponebatur fascijs inuolutum cadauer, conditumque, vti in figura II Iconismi I supra positi patet.

§ I.

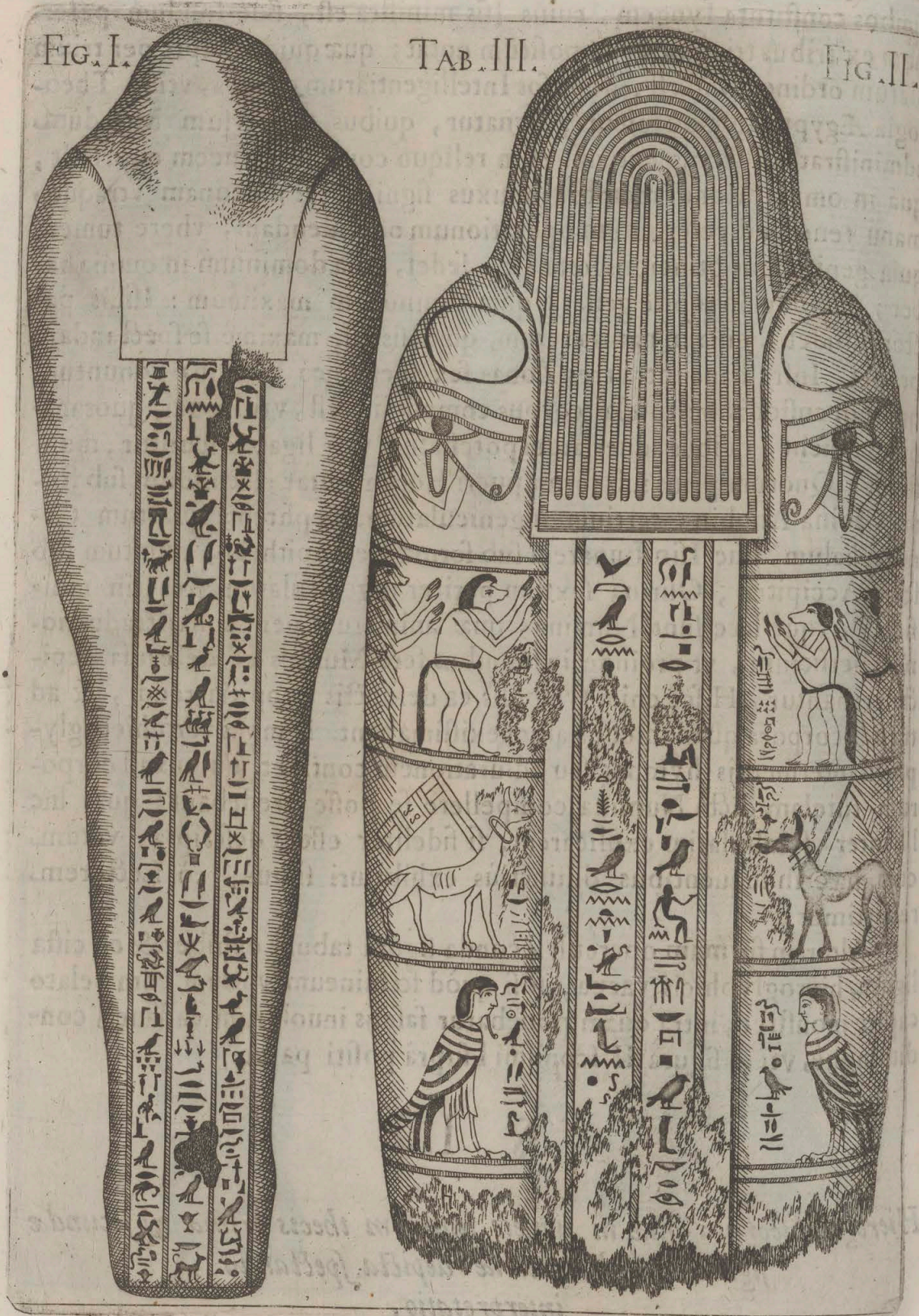
Hieroglyphicorum quæ in ligneis funerum thecis primæ & secundæ figuræ tabulæ tertiæ depicta spectantur, interpretatio.

Habet eruditissimus Nardius in suo Museo sequentes Mumiarum thecas, quas I & II figura exhibent in tabula III.

Prior trinum hieroglyphicorum ordinem exhibet, quorum interpretationem paucis accipe. Prima columna hunc sensum conficit. *Aper-*
via-

Hieroglyphi-
ca figuræ I.
tabulæ III.
Nardianæ.

riatur defuncto huic benefica Osiridis porta; baryde in locum constitutum veba-
tur, per tres potentis sectionis Intelligentias; vita detur ab illo, qui insensibili

motu omnia percurrit; adsit Apis Numen cum Intelligentia Solari, quorum vehi-
culis trahatur ad crateris cœlestis scaturiginem, & vigili providentiæ Numinis du-
ctu soporem inueniat contemplationis, & inter Numinum choros feliciter degat.

Se-

Secunda columna hunc sensum habet: *Vita superna viuat, Numini supremo per contemplationem iunctus & vnitus; omni aduersitate profligata in cratere Hemphtha intellectuali submersus, catenæ Numinum inseratur benefico- rum; in zonis beatitudinis regnet, ab inferiorum appetitu liber, rore supramun- dano rigatus, alas acquirat robustas & nunquam reciduas, perpetuò vigil.*

Tertia columna hunc sensum exprimit: *Supremæ prouidentie per contemplationem adhæreat; vehiculo supremæ prouidentie ad zonam suam re- uertatur; absit ab hoc geneticus appetitus, absit corruptibilium desiderium; ale firmentur vi contemplationis Mundi superioris, si post longam tempus, fato sic constituto, corruptibili sphaera redditus fuerit, hoc suum inueniat habitaculum.*

Atque hæc est interpretatio Idealis horum trium schematum hiero- glyphicorum. Quæ uti partim ex tabula Bembina, partim ex Obeliscis extracta sunt, & huic operculo insculpta, ita quoque in authoritatum allegandarum comprobatione longior esse nolui, cum hæc symbola pas- sim iam sæpe sæpius explicata sint. Nota tamen, has inscriptiones uti incuriâ transcriptoris nonnullam corruptionem passæ sunt, ita exponi quoque non potuisse, nisi ex Ludouisiana Isidis statua, in qua eadem prorsus incisæ spectantur, integritatem suam nactæ fuissent. Sed de hoc postea fusiùs.

Altera theca Nardiana figuræ secundæ tabulæ tertiæ exhibet oper- culum, quod vides peplo venerabile, & reliquo corpore in quatuor Zonas distinctum, cum intermedio columnari limbo hieroglyphicis re- fertum. Intra primam Zonam vtrinque occurrit phallus oculatus, ex quo brachium humanum veluti occultâ machinatione moliturum quid- piam exporrigitur cum penna in manu, & circulo eidem imposito. Quid phallus oculatus indicet, iam innumeris locis sat superque expo- situm fuit; hoc verò loco quid brachium humanum, quod extra phal- lum emergit, indicet, videamus. Constat ex præcedentibus, Osirin per oculum & phallum passim indicari; per oculum, quoniam omnia videt, omnia prospicit, omnia omnibus prouidet; per phallum verò, quem Typhon è corpore eius resectum in Nilum proiecit, indicatur genetica re- rum fecunditas, quæ in humido potissimum consistit; vnde & fabula, de Cœlo à Saturno castrato abiectis in mare genitalibus eius, vnde Ve- nerem natam Mythologi fabulantur. Osirin quoque per brachium ex- tensum, beneficentiæ & liberalitatis notam, multis locis ostendimus; at- que adeo phallus hic oculatus cum brachio occultè ex eo emergente ni- hil aliud innuit, quàm prouidentiam beneficam diuini Osiridis, in fœ- cunda generatione elucescentem, quâ occultâ & insensibili operatione omnia fecundat; eratque potentissimum apud Ægyptios amuletum, quod non brutis tantum animalibus, sed & vtriusque sexus hominibus appendebatur, uti ex tabula Bembina patuit. Hanc eandem ob causam hic amuleti loco appositum est, ad absterrendas aduersarum potestatum machinationes. Sequuntur hunc phallum in secunda zona quatuor Cy- nocephali, seu Simij Cercopithecij, quibus Lunares Genij, quibus corpus committitur, indicantur; de quorum mystica significatione vide Obeli-

Hieroglyphi-
ca figuræ II.
tab. III. Nar-
dianæ.

Brachium hu-
manum ex-
tra phallum
promineus
quid signifi-
cet.

Phallus ocu-
latus amule-
tum Ægy-
ptiorum.

Canes cum
flagellis quid
significant.

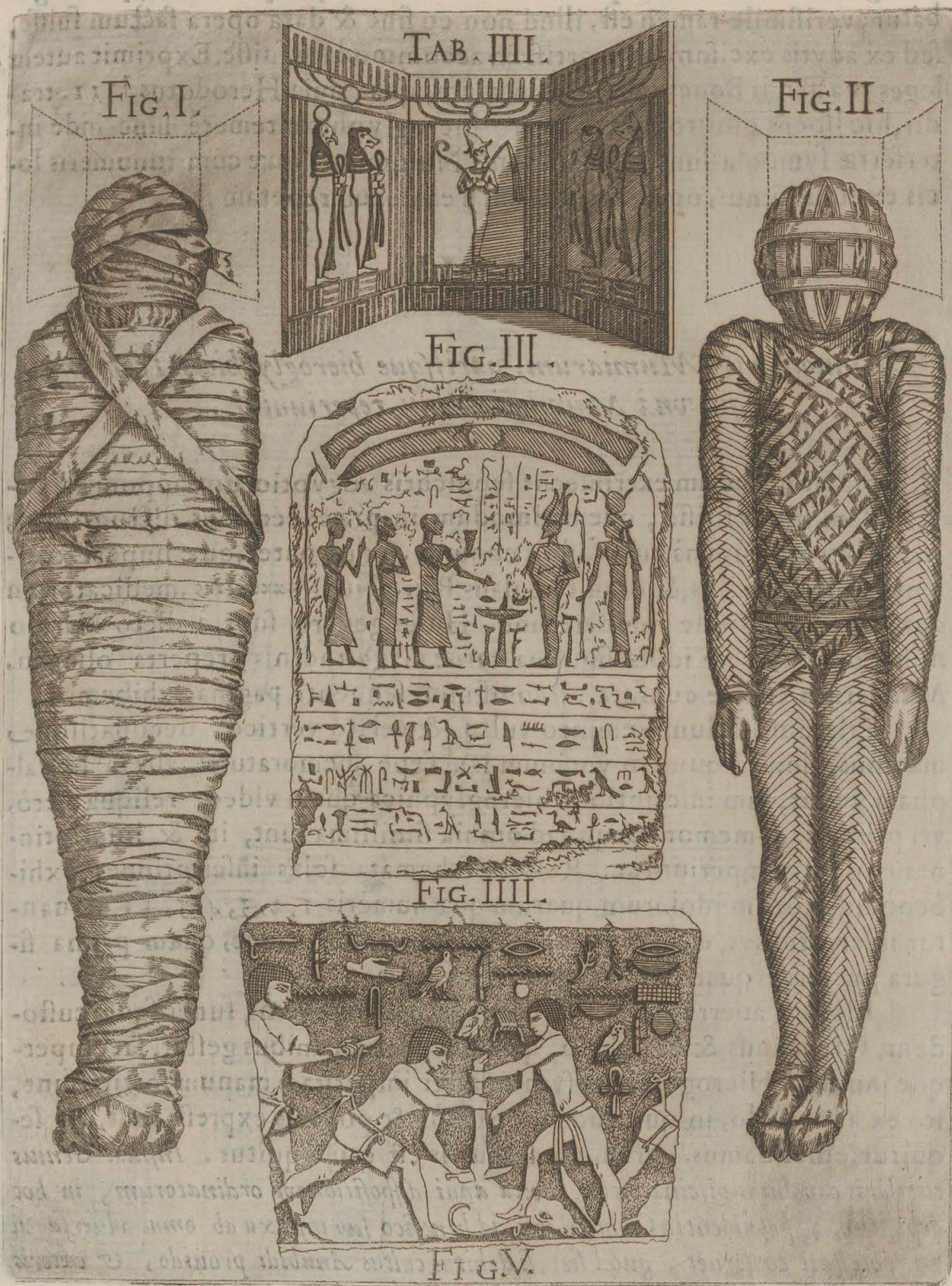
Lynxes andro-
morphæ quid
significant.

scum Pamphilius l. 3. de Hierogrammatismo Cynocephali, & fol. 468, ubi hæc figura passim occurrit erecto corpore, quasi ad succurrendum festina. In tertia zona duo Canes occurrunt, flagellis instructi, quibus Anubici seu Mercuriales Genij auerrunci indicantur, quorum vigilantia corpus commissum, indicabatur; de quibus in Obelisco Pamphilio consule Hierogrammatismum de Cane. In quarta zona sequuntur duæ Lynxes, quarum capita *andromorpha*, aues reliquum corpus monstrant; quibus Spiritus Mundi seu pantamorphæ Mundi anima indicatur, cuius est, Mundi receptacula cuique congrua assignare, ut proinde non incongruè hinc eam ad corporis tutelam assumpserint, & minuta scriptura luculenter docet. His itaque quadruplici Numinum choro corpus conseruandum tradebatur, uti hieroglyphica inscriptio limbi intermediij docet, quæ partim ex præcedente, partim ex Obeliscis extracta fuit, uti vnum cum altero comparanti patebit. Patet itaque, hieroglyphicorum symbolorum virtute & efficacia operculis inscripta Numina tutelaria ad corporum conseruationem attrahi potuisse, Ægyptios existimasse.

Sequitur modo è Nardianis tabulis IV, cuius I & II figura demonstrant Mumiarum fascijs inuolutarum modum, qui tanto artificio constitutus est, ut ad simile quid præstandum, tota meritò Chirurgorum modernorum industria deficere videatur. Figura I monstrat fasciatam Mumiam detractis exteriorum ornamentorum apparatu; II verò figura sub priori latitans, artificiosas præfert byssinarum fasciarum circumuolutiones, uti in sequenti typo apparet. Figura III cooperculum capitis exhibet, cuius in I & II figura punctatæ lineæ locum monstrant; Constatque tribus tabellis ligneis, in quarum media, pantamorphum Numen, scuticâ & vncino formidabile apparet, cuius in Canoporum Iconismo figura IV expositionem vide: in reliquis lateralibus tabellis binæ utrinque statua spectantur, quarum prior in dextro latere Accipitris faciem mentitur, globo candido corusca, sacro chlamyde vestita, & manibus laqueum tenens; altera Cynocephali capite deturpata spectatur, in reliquis priori similis: in sinistro latere prima est humanâ facie, quam altera sequitur socia Caninâ facie spectabilis, seminudâ, & sacris chlamydibus indutâ singulæ laqueos manu gestant. Quibus quidem nihil aliud nisi supra expofitorum Numinum Osiridis, Nephtæ, Isis, & Anubis simulachra indicantur; & excubitores funeris, à quo nullibi desunt, spiritusque vagabundi in sibi congruam zonam transportatores putabantur. IV Figura fragmentum Alabastrinum est, & cooperculi loco seruiebat, forsan ex ipsis cryptarum parietibus auulsum: & exhibet ritus & cœremonias, quibus tutelaria funeris Numina paulò antè recensita placare contendebant. A dextra tres I imagines Sacrificulos exhibent, quarum prior manibus erectis Numina sollicitare videtur; altera similis priori pyramidem manu sinistram gerit, & laqueum; tertia dextrâ vas Niloticum. Quibus innuunt animarum lustrationem per ignem, & per aquam supramundanam ab omni pollutione quam in carne contraxerant, emundationem. Numina sunt, Pantamorphum Numen, & Isis, uti ex symbolis patet, ea-

que

que iam sapius exposuimus. In medio mensa posita est, in adytis semper medium locum, uti supra fol. 83. docuimus, obtinens, & sine quo nul-

lum penè sacrificium peragebatur. Hieroglyphicæ verò inscriptiones quaternis spatijs exhibitæ, sacrificiorum, quæ Numinibus peracta sunt, vim & efficaciam notant, ubi & caractere minuti sparsim hinc inde, uti

in adytis mos erat, delineati; qui cum alibi expositi sint, & plerique quoque malè efformati, eorum interpretationem consultò omittendam duxi; sufficiat interim, nihil eos aliud, quàm quod dixi, significasse. V Figura dicitur fuisse operculū alabastrinum, quo puteus cryptæ tegebatur; verisimile tamen est, illud non eo fine & data opera factum fuisse, sed ex adytis excisum, huic artificio accommodatū fuisse. Exprimit autem leges mactandi Boes in sacrorum vsum, quas quia Herodotus l. 11. tradit, hic libens omitto. Figuræ verò hieroglyphicæ temerè hinc inde interseræ symbola sunt propitiationis Numinum; quæ cum innumeris locis exposuerimus, operam perdam, si ea denuò repetam.

§ II.

De inuolucris Mumiarum, variisque hieroglyphicis Iconismis, qui unā Mumie inuoluti reperiuntur.

Idola Mumijs
assuebantur.

Idola non tantum extrinsecus sepulchris Ægyptiorum apponi ad tutelam solita fuisse, quemadmodum in præcedentibus dictum fuit; sed & intrinsecus unā cum fascijs confuta, ex ijs patet, quæ nuper Excellentissimus Nardius, & olim Nicolaus Peirescius *o manacetus*, medicorum corporum dissutione compererunt. Huius generis sunt à dicto Nardio mihi communicata idola figulina variæ magnitudinis, reperta olim in Mumiarum ventre confuta. Iconismum sequenti pagina exhibemus.

Idola Nardianæ.

Primum Idolum sæmineo vultu, & velato vertice, decussatisque manibus, sinistrâ quidem vncinum iam sæpe memoratum, altera hieralpham gestat, cum inscriptione hieroglyphica quam vides; reliqua verò, vti primæ iam memoratæ quoad omnia simillima sunt, ita & inscriptiones eadem comperiuntur. Reliqua schemata solas inscriptiones exhibent diuersorum idolorum, quarum quæ numeris 1, 2, 3, 4, 5, 11, signantur inscriptiones, eadem prorsus sunt cum inscriptione, quam prima figura præfert; quare hanc exposuisse sufficiat.

Idolum auerruncum tabulæ VII. Nardianæ.

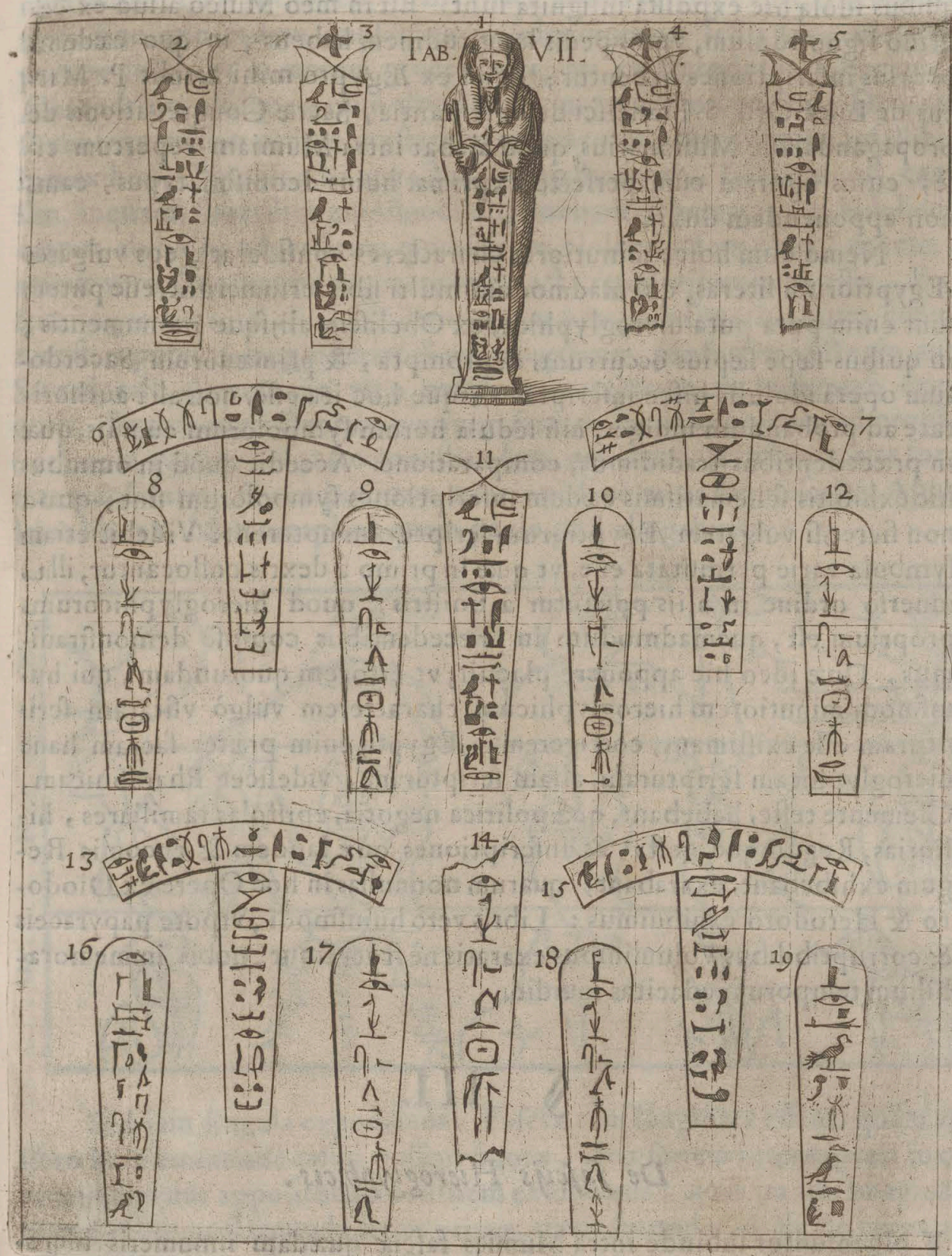
Idolum auerruncum exhibet Agathodæmonem, funerisque custodem, vti vncinus & hieralpha, quæ decussatis manibus gestat, sat superque innuit. Hieroglyphica symbola vti imperitam manum sortita sunt, ita ex alio idolo, in quo eadem exactius & politius expressa sunt, vti sequitur, emendamus, eorumque sensus is est qui sequitur. *Influat Genius tutelaris canalium piscine sacre, iuxta anni dispositionem ordinatorum, in hoc depositum; providentia Genij Solaris, id benefico suo influxu ab omni aduersa vi & potestate conseruet; quod fiet, si debitus cultus Anubidi prouido, & cæteris Genijs piscine Vitalis custodibus, exhibeatur.*

Inscriptiones tabulæ VII. Nardianæ.

Quæ verò in Iconismo numeris 6, 7, 13, 15, 16, signantur, eandem pariter inscriptionem continent; quare una exposita, reliquarum significationem facile subministrabit. Ita autem corrupta inscriptio à nobis ex alijs emendata est, sensumque sequentem exprimit. *Cultu baculorum*

Hori

Hori annorum dominatoris, ad catenam cœlestem euolabit huius depositi spiritus, vita benefici & prouidi Numinis beatus. Inscriptio perpendicularis hunc

sensum efficit. Prouidentia Agathodæmonis cœlestis, & beneficentia superni Nili phiala potabitur, rerum necessariarum ubertate replebitur in zonis supramundanis. Denique inscriptiones quæ numeris 8, 9, 10, 12, 17, 18, 19, signantur,

tur, quæ eadem sunt, hunc sensum exprimunt. *Cultus promissoris rerum necessariorum, occulti motus beneficentia vitam per Horum annorum dominatorem insuat in hoc depositum.*

Idolum Cedrinum Musei Kircheriani.

Atque hæ sunt interpretationes inscriptionum hieroglyphicarum, quibus idola hic exposita insignita sunt. Est in meo Museo aliud ex cedrino ligno Idolum, vnius pedis longitudinem habens, in quo eadem prorsus inscriptiones habentur; quod ex Ægypto mihi attulit P. Marcus de Luca Ord. S. Francisci de obseruantia, Sacræ Congregationis de propaganda fide Missionarius, quod aiebat intra Mumiam repertum esse; cuius figuram cum perfectè exprimat huius Iconismi typus, eam non apponendam duxi.

Minutiores characteres hieroglyphici non sunt literæ vulgares.

Nemo dum hosce minutiores characteres considerat, eos vulgares Ægyptiorum literas, quemadmodum multi sibi persuaferunt, esse putet; sunt enim pura puta hieroglyphica, ex Obeliscis, alijsque monumentis, in quibus sæpe sæpius occurrunt, deprompta, & primæuorum Sacerdotum opera idolulis hisce inscripta. Atque hoc ita esse, non aliâ auctoritate ad probandum indiget, nisi sedula horum symbolorum cum ijs, quæ in præcedentibus tradidimus, comparatione. Accedit quòd in omnibus hic exhibitis schematibus eadem inscriptiones symbolorum sint; quod non fieret, si vulgarem Ægyptiorum scripturam notarent. Videbis etiam symbola variè permutata esse, vt quæ in primo à dextris collocantur, illa inuerso ordine in alijs ponantur à sinistris; quod hieroglyphicorum proprium est, quemadmodum in præcedentibus copiosè demonstrauimus. Quæ ideo hic apponere placuit, vt errorem quorundam, qui huiusmodi minutiores hieroglyphicum characterem vulgò vsitatam scripturam esse existimant, corrigerem. Ægyptij enim præter sacram hanc hieroglyphicam scripturam, aliam scripturam, videlicet Pharaonicam, Clemente teste, habebant, quâ politica negotia, epistolas familiares, historias, Regumque gesta, & inscriptiones quæ laudem & encomia Regum exhibebant, exarabant; quarum nonnullas in hoc Opere ex Diodoro & Herodoto exhibuimus: Libris verò huiusmodi, vtpote papyraceis & corruptibilibus voluminibus exaratis nè frueremur, nobis immemorabilem temporum edacitas inuidit.

Clementis Alexandrini.

Diodorus Siculus.
Herodotus.

§ III.

De fascijs Hieroglyphicis.

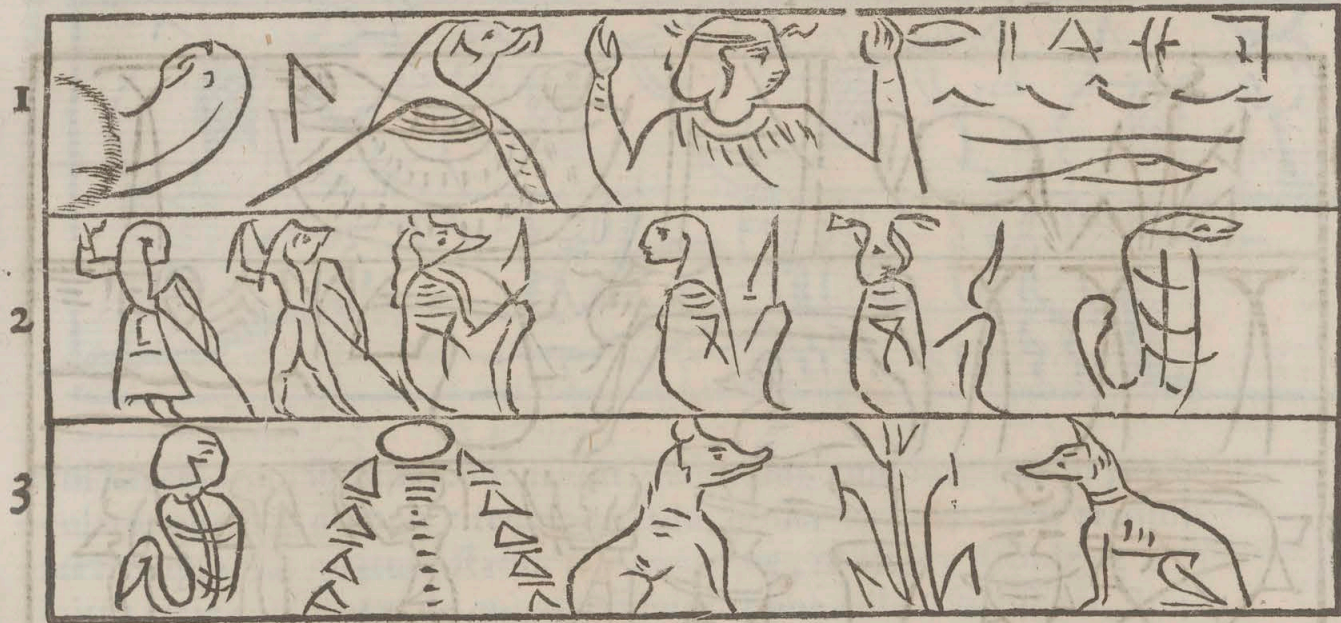
Fasciæ hieroglyphicæ Mumiarum.

INueniuntur subinde intra Mumias fasciæ quædam innumeris hieroglyphicis signatæ in voluminum morem contortæ, cuiusmodi binas mihi inclytus Nardius transmisit. Quæ quid indicent, iam tempus est, vt exponam. Iam sæpe sæpius demonstratum est, Ægyptios non solum hieroglyphica, arcanorum insignium symbola esse, sed & ipsi magnam vim possidere ad Numinum tutelam ijs, quibus infigebantur, accelerandam,

dam, credidisse; ut proinde mirum non sit, tanto studio in Dijs pro funeris depositi tutela propitiandis versatos esse, & ex hisce papyraceis voluminibus luculenter patet, quæ omnia ferè præcipuis hieroglyphicorum schematibus exornata vides. Comperies in hisce præcipuas Numinum statuas, quas aut Obelisci, aut Isiaca Mensa refert, expressas, eo prorsus ordine, quo eadem simulachra in solennioribus festis Comasiarum portare solebant in morem processionis, uti ex Herodoto, Clemente Alexandrino, alijsque passim docuimus; magnum in concinno Deorum se consequentium ordine mysterium reponentes, Deorumque infallibilem ex hoc religionis actu attractum sibi pollicentes. Eandem ob causam, inquam, funeribus huiusmodi apponebant schemata, ut videlicet corpus ab omni aduersarum potestatum violentia foueretur immune, animæ verò Deorum benignitate in peracta reuolutione bene esset. Fasciæ itaque hæc nihil aliud exhibent, quàm pompam funeris; quam quantum fieri poterat, magnificentissimè peragebant, præsertim in Regio, aut Sacerdotali, aliorumque vitæ nobilitate conspicuorum hominum exequijs. Statuas penè Deorum omnium feretris sacris impositas, ad propitiationem eorum defuncto conciliandam, gestabant, & ipsi in varias formas transmutati. Quam pompam concinnè sanè more suo describit Apuleius lib. 11. Metamorphos. quem paulò post allegabimus.

Fasciarum
Mumicarum
schematismi.

Fasciæ Mumiarum impressa pompa funebris.

Sed iam singula exponamus. Fasciæ cum longiores essent, quàm ut libro huic commodè inferi possent figuræ, ideo seriem interruptam iuxta numerorum appositorum ordinem exhibemus; quas ita sibi imaginabitur Lector, ac si secunda series primæ, tertia secundæ, & sic de cæteris, esset agglutinata. Sed his præmonitis ad figurarum expositionem procedamus.

Fasciarum
Mumicarum
expositio.

In prima serie primo loco occurrit Accipiter, stolâ & pallio tectus pectori incumbens, eratque Solaris Numinis symbolum, ut alibi dictum est. Sequitur Isis Momphtæa, tenijs & vittâ conspicua, manus & brachium

Fasciarum
prima series.

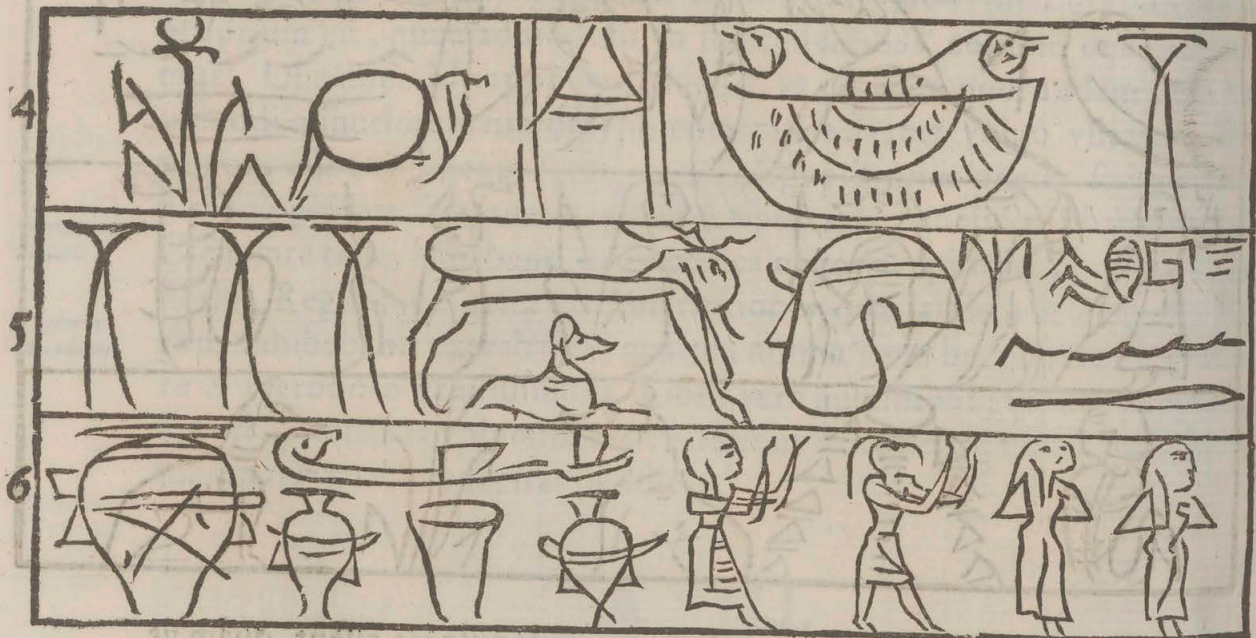
chium in formam M contorquens; quâ Lunarîs Genius indicatur, vti alibi exposuimus. Sequuntur deinde parui characteres, qui cum corrupti fuerint, legi non potuerunt.

Fasciarum
secunda series.

In secunda serie primo loco duæ figuræ stantes; (quarum prima, foeminam Nephten, altera marem sub Anubis forma refert) instrumentis auerruncis, telis & flagellis, instructæ. Sequuntur duæ statuæ sacræ Anubidis & Nephtes, situ ingenuculatæ, flagellis vncisque pariter instructæ; binæ autem præcedentes rectâ incedentes, videntur esse Sacerdotes in formam Nephtes & Anubidis, quorum sacra administrabant, quorumque statuas ad Numina placanda sequebantur. Sequitur hæc statua alia auerso vultu, quam præcedit Aspis illa ab Apuleio, vt paulò post videbimus, descripta, surrecto pectore, & squamato vertice, striatoque tumore sublimis, quam fusè tum in Obelisco Pamphilio fol. 347. tum in Mensa Isiaca ex professo descripsimus.

Fasciarum
tertia series.

In tertia serie sequitur statua humanâ facie, & reliquo corpore in Aspidis formam coagmentato, spiritus Mundani symbolum; quam sequitur tripus idealis triformis Numinis, ex triangulis constitutus, cuius innumeris huius Operis locis mentionem fecimus. Sequuntur duo Canes sedentes sacrorum custodes, intra quos fasciculus ex instrumentis auerruncis, ad Anubicos tutelares, omnem aduersam vim profligantes, indicandos, constitutus ponitur.

Fasciarum
quarta series.

In quarta serie, primo loco sequitur idem qui antè fasciculus instrumentorum auerruncorum, & ansata Crux spectabilis cum globo, ex quo Serpens velatus emergit; cuius expositionem iam passim traditam consultò omittimus. Hunc intra sacra fulcra sequitur feretrum, supra quod duo Accipitres sacro velamine tecti, positi spectantur, quorum expositionem vide in Mensa Isiaca.

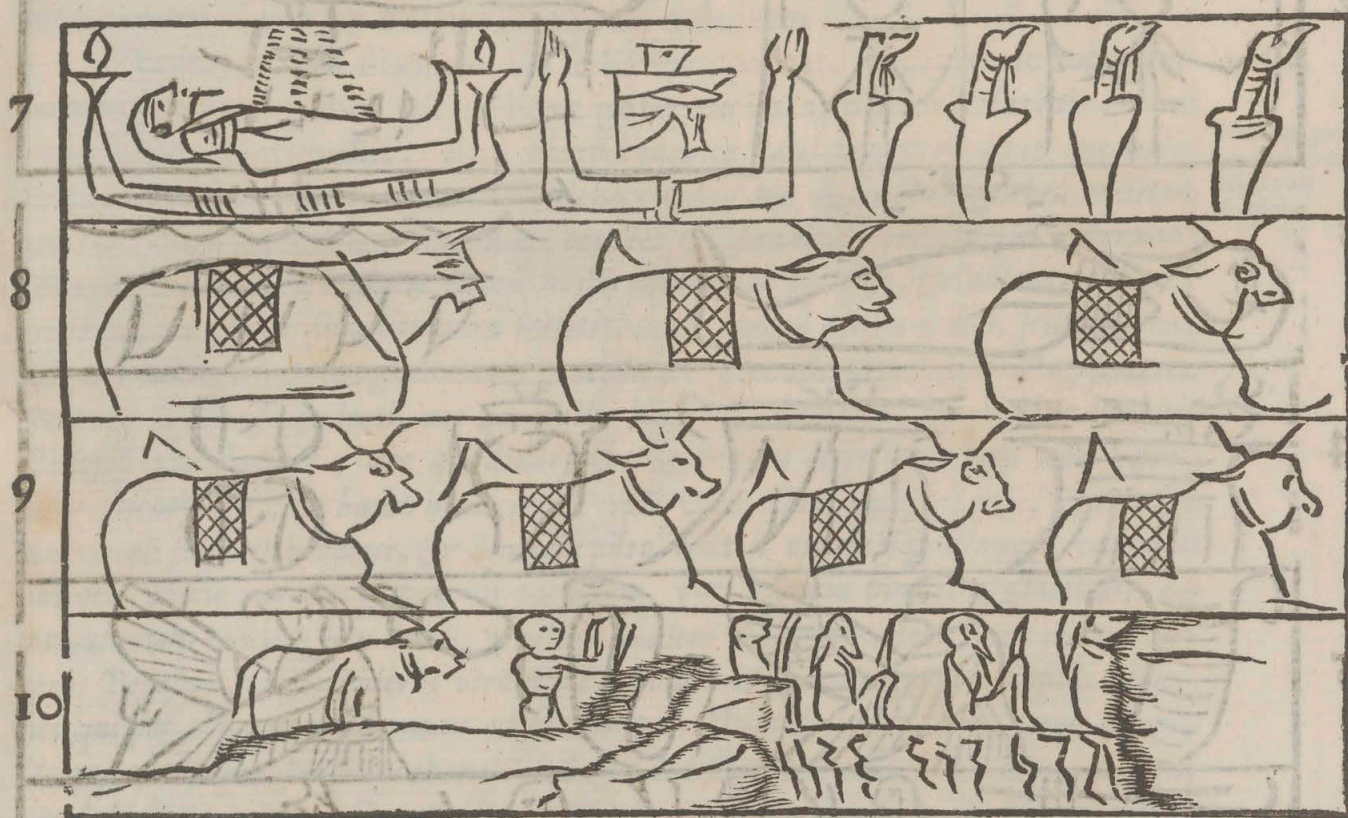
Fasciarum
quinta series.

In quinta serie continentur sacra fulcra, ideo sic dicta, quòd in pompis ea de causa gererentur, vt Numinum onere ijs imposito, Sacerdotes

dotes aliquantisper quiescerent. Sequitur Lectus Momphæus, & sub eo excubitor Anubis; cuius expositionem in Obelisco Pamphilio fol. 284. & in Mensa Isiaca longo discursu tradidimus. Sequitur sacra vitta Hori, cum sceptro Momphæ, alijsque figuris vetustate temporum corruptis.

In sexta serie vasa ponuntur Nilotica, cum Naui quam Baryn vocant; quorum omnium expositionem vide in Mensa Isiaca. Sequuntur iam figuræ personatæ, varia Numina variâ gesticulatione mentientes, quos tandem apparatus feretri sequitur, id est, cadauer seu Mumia, ea fasciarum & ornamentorum supellectile, quam descripsimus, feretro imposita, & triformis Numinis irradiatione perfusa. Funus excipit duo-

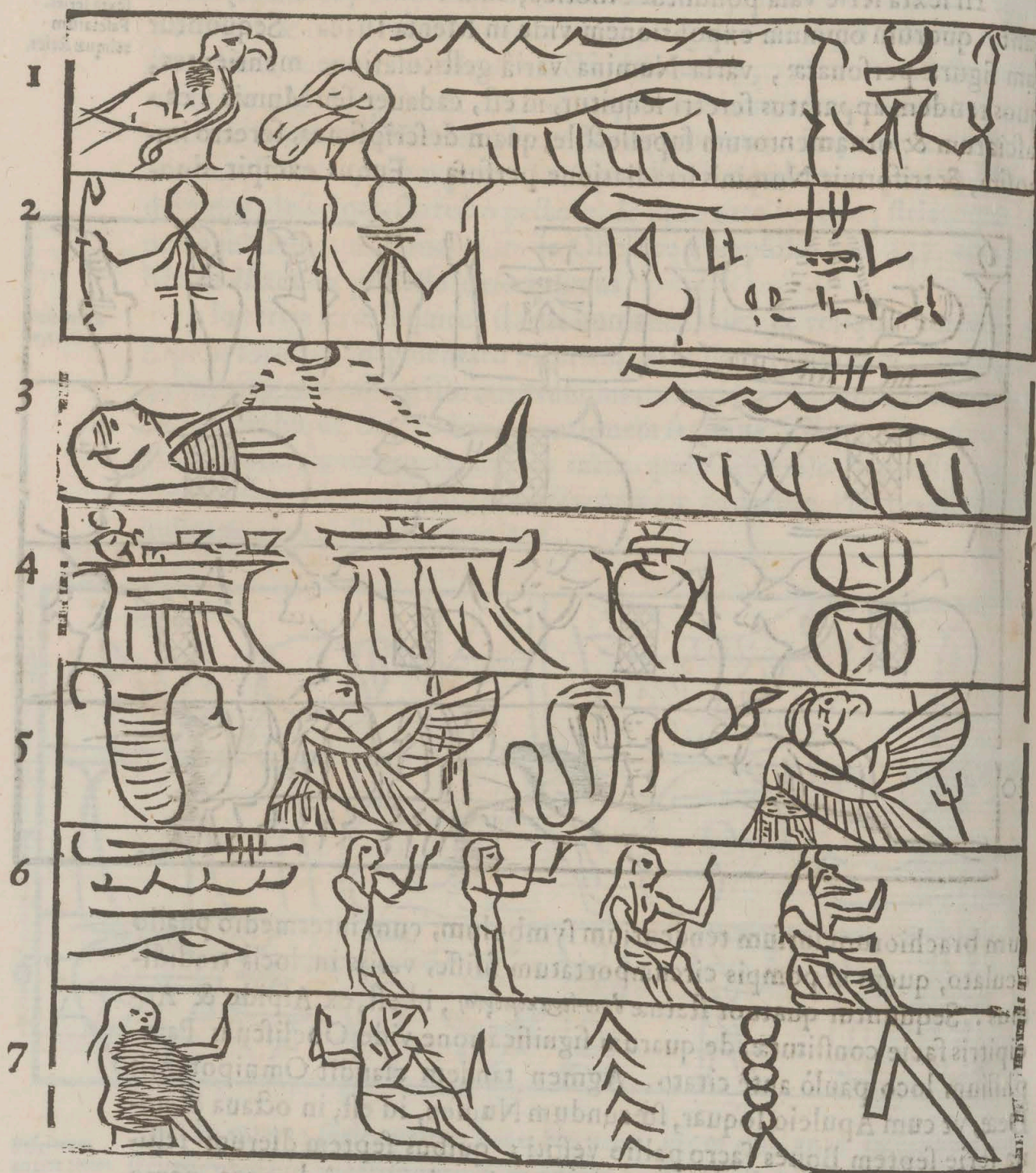
Fasciarum
sexta series.
Fasciarum
reliquæ series.

rum brachiorum sursum tendentium symbolum, cum intermedio phallo oculato, quem in pompis circumportatum fuisse, varijs in locis tradidimus. Sequuntur quatuor statuae ὀφιο-ἰσχυρομόρφαι, id est, ex Aspide & Accipitris facie constitutæ, de quarum significatione vide Obeliscum Pamphiliu loco paulò antè citato. Agmen tandem claudit Omnipotentis Deæ, vt cum Apuleio loquar, fecundum Numen, id est, in octaua & nona serie septem Boes sacro pallio vestiti; quibus septem dierum festiuitas, quibus Apidis natales celebrabantur, innuitur, quâ durante nemo à Crocodilis infestabatur, id est, omnis infausta & infesta vis aduersorum Numinum quiescebat. In decima serie continuatur triumphus, variâ statuarum exhibitione solennis.

Vides itaque hîc absolutissimam quandam pompæ funebris formam & rationem, in qua funus ipsum medium, varia Numinum spectra præcedunt & sequuntur, quam tanquam rem mysticam & plenam myste-

rijs, fascijs hisce inscriptam exhibuerunt, sibi omninò persuadentes, futurum ut funus hoc ab omni aduersa vi tutum, horum Numinum præsidio persisteret; atque adeo non significat duntaxat res quas exhibebat, sed & Numinum, pro symbolorum exhibitorum efficacia, & mystica ratione, ad depositi tutelam attractionem desideratam.

Fascia alia
Mumica, eius-
que expositio

Erat porrò hisce alia apposita fascia, quarum prima series Accipitrem & Ibin exhibet, quos sequitur baculus oculo spectabilis, deinde ara stipata thyrsis Cucuphomorphis; quæ omnia in Mensa Isiaca exposita sunt. In secunda serie occurrunt duæ figuræ humanæ, pessimè tamen expressæ, utrinque baculis Cucuphomorphis instructæ; quas sequuntur minuti characteres corrupti. Et in tertia serie tandem funus ipsum tri-

formis

formis Numinis irradiatione perfusum, vti in priori fascia; quod sequitur hydroschema cum baculo oculiformi. In quarta serie mensæ ponuntur sacræ cistæ, seu aræ, in quarum priori Accipitrina statua in Mumix morem inuoluta spectatur; & hoc ipso alludunt ad transmutationem animæ defuncti in Genium Solarem. In altera vas ponitur, quo supra-mundani Nili liquor connotabatur, quo animas potari credebant, & à facto solui depositi spiritum, vti alibi dictum fuit, & phiala sequens aperte docet. In quinta serie vrnæ Niloticæ species occurrit, & hanc Androsphinges cum intermedia Aspide, & globo Serpente fæto; quorum expositionem sæpius iam dedimus. In sexta & septima serie ponuntur varia sceptræ cum statuis partim recto, partim geniculato situ conspicuis, nec non instrumentis auerruncatiuis instructis; quas cum iam varijs locis interpretati simus, ijs diutius immorari nolimus.

Verum, vt quæ diximus, ita se habere pateat, Apulæi hoc loco verba adducemus, quibus totam hanc pompam ita apposite describit, vt ei interfuisse videri possit. *Ecce pompæ magnæ paulatim procedunt anteludia vocibus cuiusque studijs exornata pulcherrimè; hic incinctus baltheo militem gerebat, illum succinctum chlamyde, copides & venabula venatorem fecerant; alius foccis obauratis indutus sericâ veste, mundoque pretioso, & adtextis capite, crinibus, incessu perfluo fæminam mentiebatur; porro alium ocreis, scuto, ferroq; insignem, è ludo putares gladiatorio procedere. Nec ille deerat, qui Magistratum purpurâ fascibusq; luderet, nec qui pallio baculoq;, & baccis, & hircino barbitio Philosophum fingeret; nec qui diuersis harundinibus alter Aucupem cum visco, alter piscatorem cum hamo induceret; vidi & Vrsam mansuetam, quæ cultu matronali sellâ vehebatur, & Simiam pileo textili crocotisq; Phrygijs catamiti pastoris specie aureum gestantem poculum, & Asinum pinnis agglutinis adambulantem cuidam seni debili, vt illum quidem Bellerophontem, hunc autem diceres Pegasus, tamen rideres vtrumque. Ibant & dicati magno Serapidi tibicines, qui per oblongum calamus ad aurem porrectum dextram, familiarem templi, Deique modulum frequentabant: sed & Antistites sacrorum Proceres illi, qui candido linteamine cinctum pectorale ad vsque vestigia strictum iniecti potentissimorum Deum proferebant insignes exuvias. Cætera vide in Obelisco Pamphilio fol. 433. Hucusque Apuleius, qui graphicè sanè propositum, à nobis in fascijs hisce triumphum descripsit, cuius & vestigia inueniuntur in Horto Mediceo Montis Pinciani, in columna quadam rotunda è regione Obelisci, hoc schematum apparatu, quem paulò post appposita figura exprimit.*

Apuleius.

Funeris pompæ descriptio
lepida ab
Apuleio.

Certè veteres Romanos huiusmodi funebres apparatus studiosè imitatos, Gutherius scitè demonstrat lib. de iure Manium. Nam primò quidem tibicines magnificentiam funeris sequentes per compita & fora interuallis paribus personabant; post tibicines progrediebantur qui munera ferebant proximorum & amicorum, odores, vnguenta, epulas, vestes; quæ Tibullus recitat l. 2. eleg. 4. & Statius l. 5. Syl. 1.

Funeris
pompa Ro-
manorum.
Gutherius.Tibullus.
Statius.

dona malè feralia pompa

H h h 2

Pro-

*Proceditque illis stipatum examine longo
Vas Arabum Cilicumque fluit, floresque Sabæi,
Indorumque arsuræ seges.*

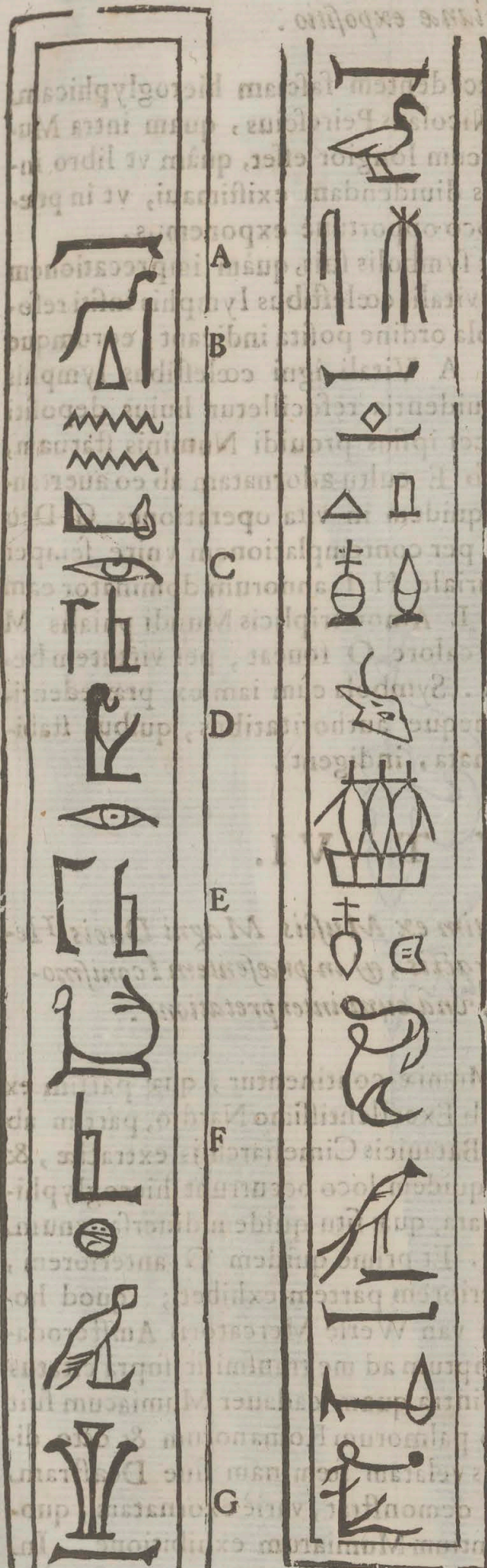
Pompa Isiacæ iuxta Apuleij descriptionem, ex hortis Mediceis.

Pars Prior.

Pars Posterior.

H Odores lancibus portabantur,
 vnguentum vasculis, filicer-
 nij epulae ferculis, vestes ful-
 cris. Post hæc imagines Deo-
 rum curribus vehabantur, aut
 ferculis etiam portabantur.
 I In fronte proposita thoro effi-
 gies, quæ mortui vultum ex-
 primeret: ita Polybius l. 6. &
 Tacitus l. 3. Annalium. Inter-
 iectis tubis & cornibus Scribæ,
 & viatores Magistratibus ade-
 rant; quos Senatus Equites-
 que positæ dignitatis insigni-
 bus comitabantur. Exin su-
 nebres lectuli lentè procede-
 bant; lectuli coronas vectita-
 bant, aliaque Magistratus insi-
 gnia, & innumera huiusmodi,
 quæ pompæ amplitudinem
 commendabant. Quæ omnia
 fusillimè descripta reperies
 apud Stuckium lib. de funeri-
 bus Antiquorum. Quæcunq;
 porro apud veteres Romanos
 de compositura cadaueris, eius-
 demque productione, de can-
 tilenis & lamentationibus, de
 precibus quæ in mortuorum
 memoriam fundebantur, &
 imprecationibus, quæis eorum
 Manes sedarent, de propitia-
 tione & expiatione Manium,
 & aris titulisq; sepulchrorum
 leguntur apud Authores; illa
 omnia ex Ægypto originem
 suam accepisse nulli dubium
 esse debet, qui dicta hucusque
 rectè inter se contulerit, & va-
 riè Authores paulò antè cita-
 ti probant; quæ quidem cum
 vulgaria, & nulli non erudito
 nota sint, consultò omitto.

Polybius.
Tacitus.

Stuckius.

Fasciæ Peiresciana expositio.

TRansmisit olim mihi hanc præcedentem fasciam hieroglyphicam. Vir æternæ memoriæ dignus Nicolaus Peirescius, quam intra Mumiam à se dissutam repererat; quæ cum longior esset, quàm ut libro inseri potuerit, eam in binas columnas diuidendam existimaui, ut in præcedenti folio vides, quam & hoc loco opportunè exponemus.

Fasciæ Peiresciana expositio.

Hæc fasciæ nihil aliud ostendit symbolis suis, quàm imprecationem quandam, quâ animæ depositi, ignis vitalis cœlestibus lymphis insiti refocillationem desiderabant, uti symbola ordine posita indicant, eorumque sensus idealis ille est, qui sequitur. A Vitali igni cœlestibus lymphis insito, benefici Numinis ignei providentia refocilletur huius depositi spiritus; B & cultu religioso C per ipsius providi Numinis statuam, & per statuam D Mophtæ religioso E cultu adornatam ab eo auerantur F omnia infauusta typhonia; siquidem in vita operationes G Deo conformes habuit, quibus se Dijs per contemplationem vnire semper curauit; beneficium Numen Mercuriale H I annorum dominator eam K cœlestis Nili lympa perfundat; L Amon triplicis Mundi phialis M inebriet; N cœlestis Osiris igneo calore O foveat, per virtutem beneficiæ statuæ P eiusdem efficacem. Symbola cum iam ex præcedentibus nota sint, neque explicatione, neque autoritatibus, quibus stabiliantur, utpote iam alias fusc confirmata, indigent.

C A P V T V I.

De Mumijs hieroglyphicis, partim ex Museis Magni Ducis Hetruriæ, partim Batauorum extractis, & in præsentem Iconismorum congeriem coniectis, una cum interpretatione.

Mumia variæ ex variis Museis excerptæ.

IN hoc præsentem Iconismo variæ Mumia continentur, quæ partim ex Museis Magni Ducis Hetruriæ ab Excellentissimo Nardio, partim ab officiosissimo Bertholdo Nihusio ex Batauicis Cimeliarchijs extractæ, & Oedipo propositæ sunt. Et primi quidem loco occurrunt hieroglyphica schemata literis G, H, I, K, signata, quæ situ quidem diuersa, vnum tamen Mumiacum idolum efficiunt. Et primò quidem G anteriorem, H dextram, I sinistram, K posteriorem partem exhibet; quod hodie spectatur in domo Hieronymi van Werle Mercatoris Amsterodamensis, idque summo studio depromptum ad me transmisit supra citatus Nihusius. Refert autem capsulam, intra quam cadauer Mumiacum fuit conditum; longitudo eius est octo palmorum Romanorum & octo digitorum. G Anterior capsulæ pars velatam foeminam siue Deastram exprimit, circulis, striisque, uti L demonstrat, variè exornatam; quorum expositionem vide in præcedentium Mumiarum exhibitione. In pectore signatur triplici illa mystica ala litera M notata, quam supra in

Hieronymi van VVerle Mumia.

Hieroglyphica capsulæ G Mumia VVerliana.

TABVLA ICONISMORVM QVI VARIOS MVMARVM

Schematismos continent, quos Summo Studio et diligentia ex Museis Magni Ducis Hetruria, et
Ex gazophylacijs Batavicis extractos ad Oedipum transmiserunt Laudatissimi Viri Ioannes Nirdius, M. Ducis
Hetruria Medicus, et Bartholdus Nihusius.

G

Fig. I.
Pars anterior

H

Fig. II.
Latus dextrum

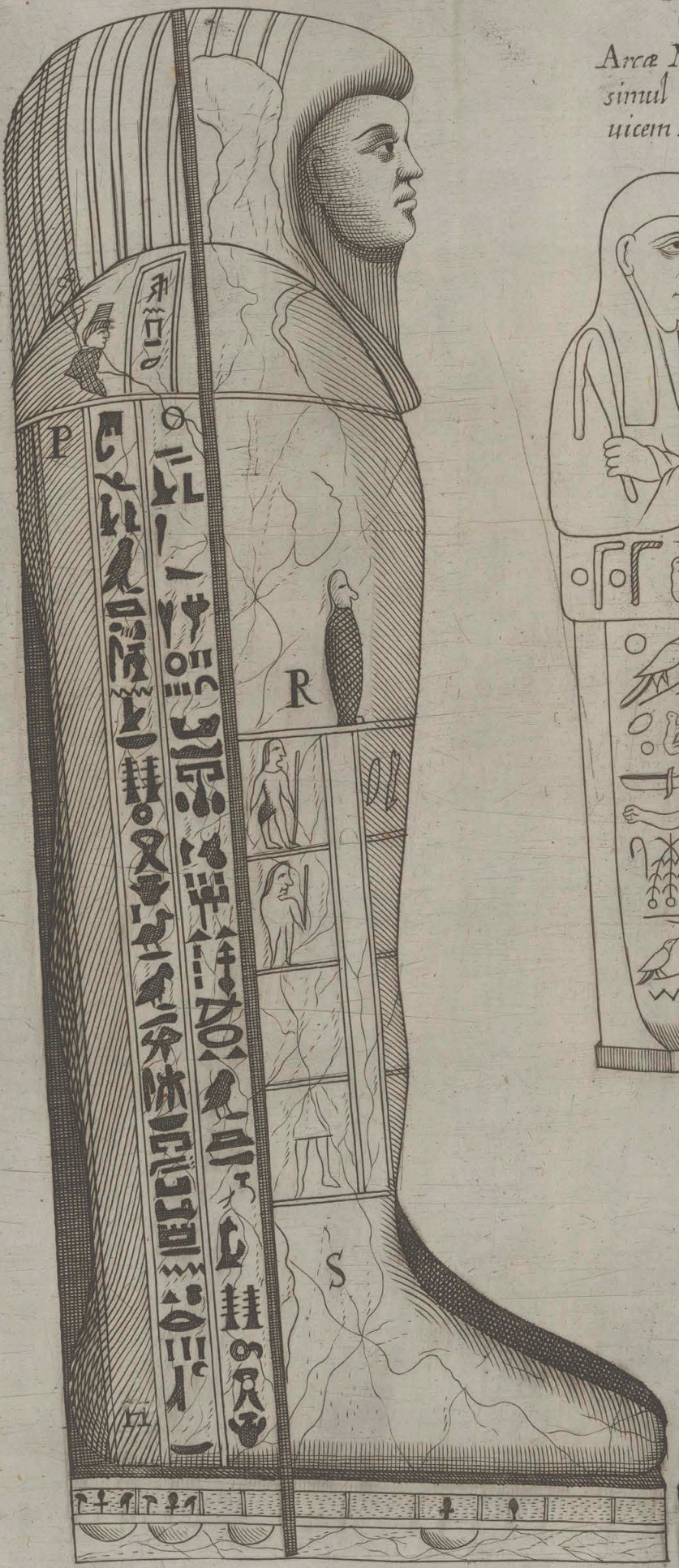
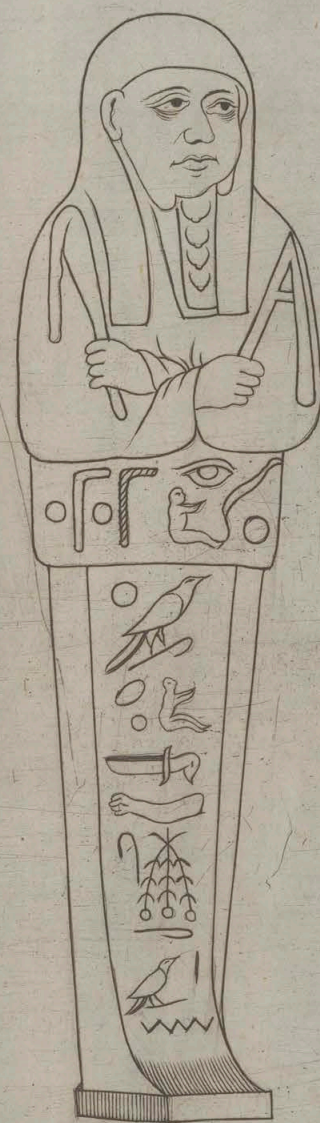

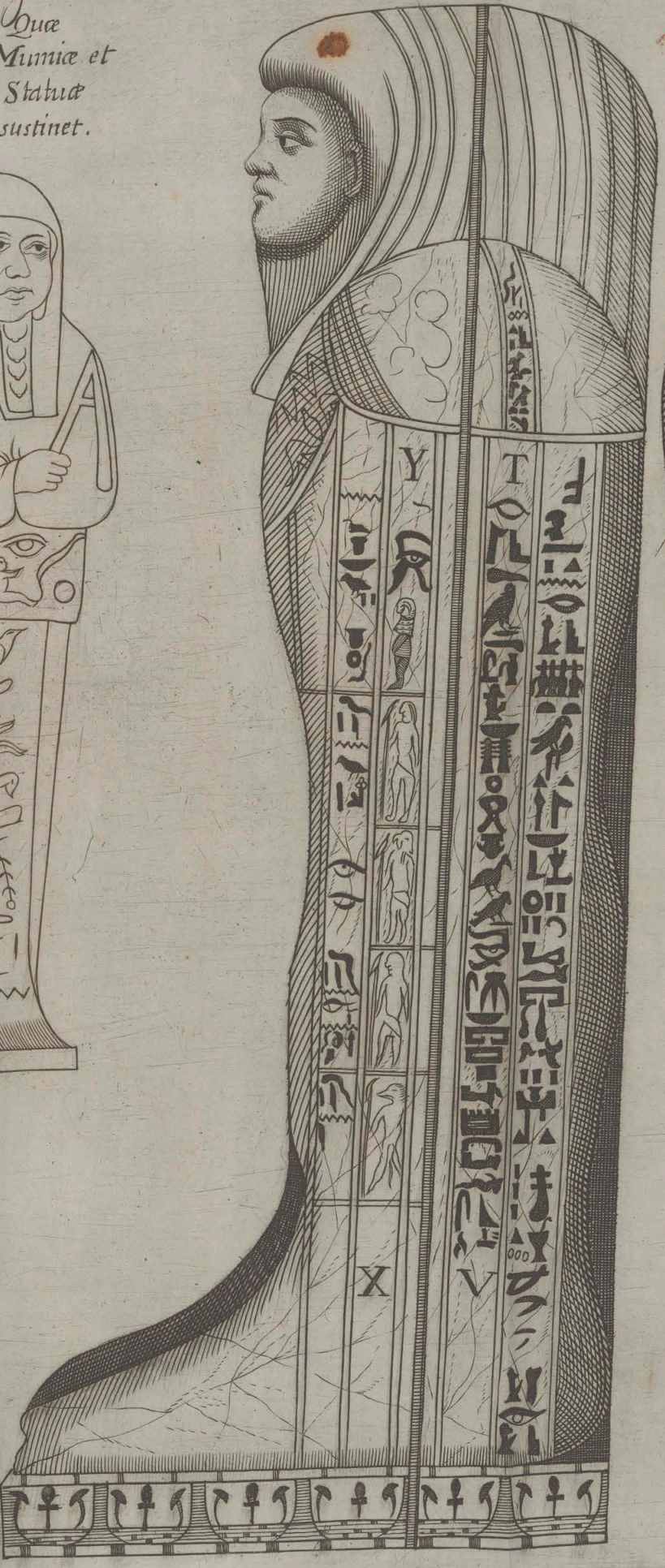
Fig. V.
Qua

Arca Mimice et
simul Statua
uicem sustinet.

I

Fig. III.
Latus Sinistrum

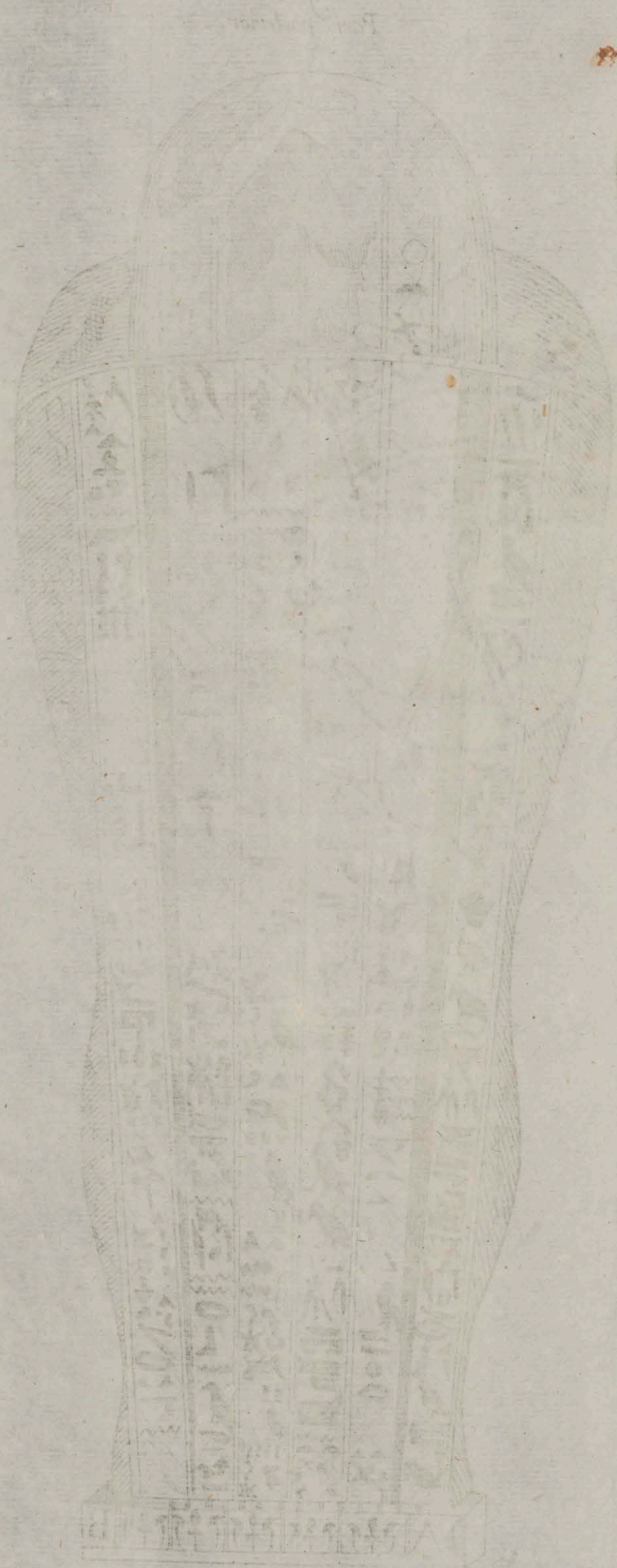
K

Fig. IV.
Pars posterior

TABULA ICONIS MORVM QUI VARIOS MVMARVM

... quos Summus Sacerdos et deus ...
... ex Marmoris Marmoris ...
... ex Marmoris Marmoris ...
... ex Marmoris Marmoris ...

pri
in
pol
qua
pli
rum
chr
cto
tro
col
qui
lum
bola
lum
In
lius
dua
sun
potu
sa, b
clun
baci
brac
statu
a fa
lium
Typ
nam
Nun
com
prio

adm
qua
ti p
ma
H,

ZA
na
in
tem
sing
dub
ueri

prima figura Mumiae Medicae exposuimus. Sequuntur hieroglyphicae inscriptiones, & in extremo quidem limbo custodes funeris Numina, polymorpha, in prototypo auro depicta, cum baculis Cucuphomorphis; quae cum in praecedentibus iam explicauerimus, & in sequentibus amplius simus declaraturi, ijs immorari nolumus. Et quoniam hieroglyphicorum inscriptiones magna ex parte vitatae sunt, ex tamen in alijs simulachris integrioribus, & politiori sculpturae exhibitae reperiuntur; hinc Lectorem remitto ad Iconismum Canoporum, & Syntagma de statuis Apotropaeis Aegyptiorum, ubi haec eadem ex professo exponentur. Quae in columnis *a b c* habentur inscriptiones, adeo detritae sunt & vitatae, ut quid referant, vix coniecturae assequi potuerim; quare ijs relictis ad columnam *d & e* progrediamur; quarum una *d*, cum eadem omnino symbola exhibeat, quae figura IV, in sequenti Iconismo Canoporum, in columna *G & H*, ad ibidem peractam expositionem Lectorem remittimus. Inscriptionem vero columna *e* contentam, in sequentibus quoque melius expressam & expositam vide. Porro in *H* dextro latere capsulae duae columnae ponuntur, *P O*. In priori columna *P* haec symbola sunt, incipiendo ab *X* (reliqua enim duo quid referant, dispicere non potui, ob malam eorundem formationem) statua cum ara, Noctua, fauissa, baculus papyraceus cum phiala ansata, hydroschema, statua, hemicyclum, duae columnae quadripartitae, laqueus, urna, Anser, Noctua, Barys, baculus papyraceus, cum ramo triplici inuerso, segmentum, piscina, duo brachia extensa, tetrapyrgum, hydroschema, oculus, tres termini, cum statua. Quorum sensus hic est. *Statuae sacrae cultu Typhonia vis expellatur à fauissa, & aqua Nilotica, rerum necessariorum largitrice, virtute octo legalium constitutionum quas in vita seruauit; Chenosis custos profliget Noctuan Typhoniam Bary insidiantem; dominator temporum introducat eam in piscinam supramundanam, ubi tetrapyrgica regione, & aquis Niloticis triformis Numinis providentia preparatis fruatur.* Secundae columnae *O* inscriptio composita est partim ex praecedenti, partim ex lateris sinistri *I* inscriptione, quae notatur litera *T*, ut proinde unam explicasse sufficiat.

Hieroglyphica capsulae *H*
Mumiae
V Verlianae.

Tertia figura *I* latus sinistrum exhibet, cuius columna *T V*, quemadmodum paulò antè diximus, eandem prorsus inscriptionem habet, quam habet columna *P* lateris dextri, uti unum cum altero comparanti patebit; & quae sequitur columna *S*, composita est ex columna *d* primae figurae *G* anterioris partis, & ex columna *O* dextri lateris figurae *H*, ut proinde semper ferè eadem symbola repetantur.

Quarta figura *K* posticam Idoli partem exhibet, cuius columna *Z A*, eandem prorsus inscriptionem exhibet, quam figurae *I* columna *T V*; Præterea columnae *S, T, V, W*, prorsus eandem quoque inscriptionem continent cum dictis; verum cum illae corruptissimae sint, tempus perdam, si diutius ijs recensendis inhæsero; curiosum Lectorem singula cum singulis conferendo, vera esse quae dixi, comperturum nihil dubito; ut proinde eandem epigraphen toties non alia de causa repetierint, quam ornatus gratia, & supplendis limbis Idoli vacuis. Eandem

Eadem figurae saepius repetuntur in eadem Mumia.

Symbole Mu-
mijis impres-
sa non signifi-
cant res ge-
stas defuncti.

ob causam crepidinē statuae circumcirca iisdem semper figuris expresse-
runt, quæ sunt bina sceptrā Cucuphomorpha, quæ Crucem ansatam inter-
cipiunt; quo mysticè indicant, influxum superni Numinis, quo Vniuerso
dominatur, varietatis rerum causam esse, tam in Mundo Intelligibili,
quàm Sidereo, & Elementari. Sed hæc alibi exposuimus. Et vt tan-
dem concludam, sciat Lector, hisce inscriptionibus minimè vitam & res
gestas defuncti, vt nonnulli sibi falsò persuaserunt, indigitari, sed Deo-
rum obsecrationes & adiurationes per symbola effectiua expressas, qui-
bus Numina motum iri credebant, ad tutelam funeris suscipiendam, vt
ex inscriptionibus iisdem semper & identidem repetitis patet; quod
non fieret, si res gestas, aut laudes defuncti continerent. Lector men-
tem meam ex his paucis satis percipiet; quare ad alia progrediamur.

Figura, quæ signatur litera T, expositio.

Expositio fi-
guræ & tabu-
læ VVerlianae.

Figura secunda capsulam simul & statuam refert, ac foeminam vultu
& velato capite exhibet, quæ decussatis manibus, hanc flagellum, illā
hierarchicalpham gestat, quæ auerrunci Agathodæmonis symbola sunt, vti alibi
explicauimus. Hieroglyphica inscriptio quam in antica parte præse-
fert, hæc est. Duo vncini, Horus puer cum oculo, Serpente, & globo;
quo ostenditur Horum prouidentia Numinis è Nilo extractum ad vitam
reuocatum. Sequuntur postea globus dorso volucris baculum incuruum
pedibus gestantis superimpositus, quem sequitur ouum cum puero Ho-
ro; & culter cum manu contracta; deinde baculus papyraceus, cum
triplici ramo inuerso; claudit tandem agmen volucris cum hydrosche-
mate, quorum sensus est ille: *Intellectualis potentia ex Ideali Mundi ovo
educit Horum, id est, Vniuersum, quod efficaciter dominium suum in tripartiti
anni periochen exerit, virtute & dominio Osiris humide substantie dominatoris.*
Volunt autem hoc indicare, quod sicuti Mundus ex ovo diuinæ prou-
identiae archetypo emerfit, atque adeo tempus hinc emanans, omnium
mutationum causa est, Solis potissimum virtute, ita omniaeducta ex cor-
poris ergastulo, temporum reuolutionibus pro meritis suis immutanda,
reseruantur.

*Figura D ex Museo Hieronymi van VVerle extracta
interpretatio.*

Expositio fi-
guræ D Mu-
miz VVer-
lianae.

Exposuimus in præcedentibus quadripartitam capsulam Mumiaco
corpori reseruatam, iam corpus quoque, quod eidem imponeba-
tur, inspiciamus. Et capsulam quidem refert ambitus signatus literis
A C D F H K L I G E B: & nigra quidem spacia C D F H K expri-
munt foramina capsulae, quibus per paxillos L I G E capsulae superior
pars inferiori committebatur; intra quam & Mumia suis inuoluta fascijs
complicata reponebatur, eo quo vides modo. Forma cadaueris foemi-
nam

A

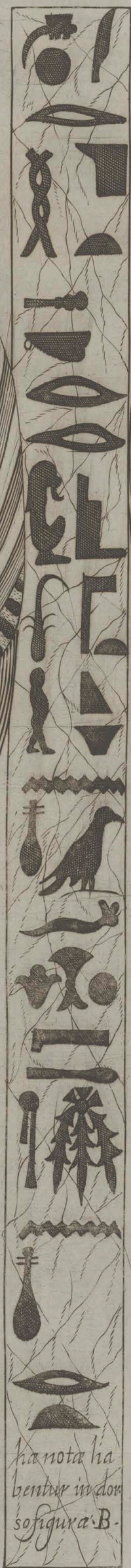
Ex Magni
Ducis Hetruriae
Museo

B

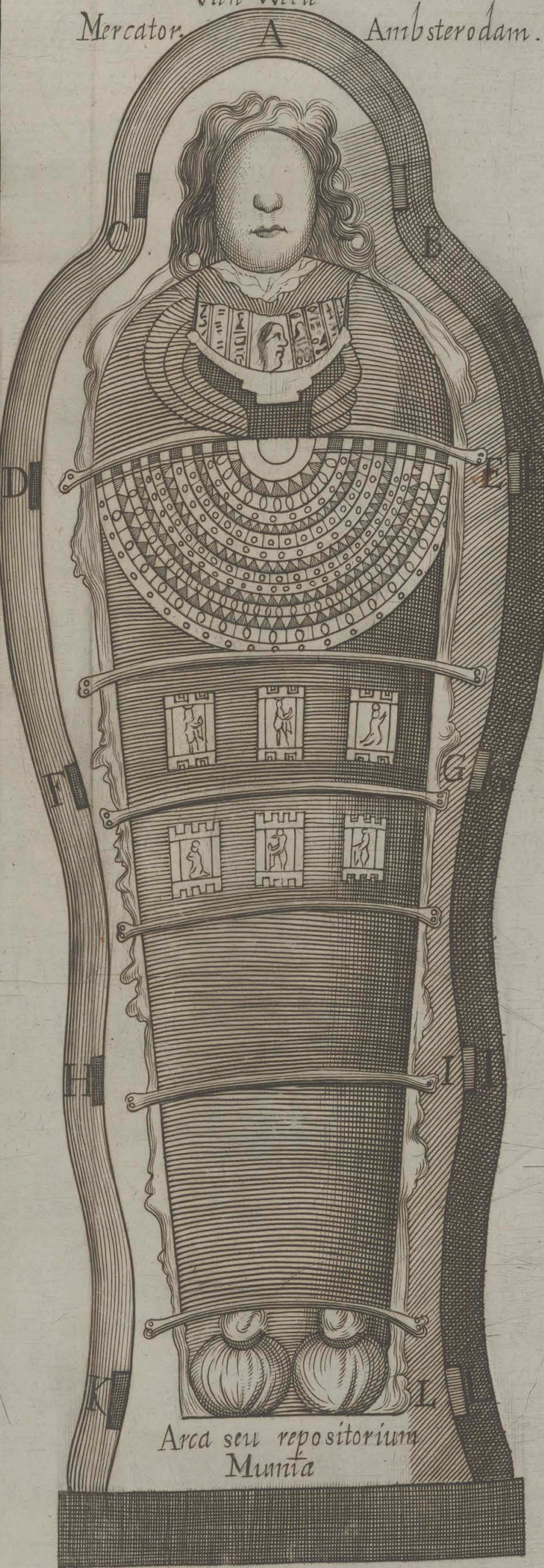
C

ha nota ha
bentur in dor
so figura B.

D

Ex Museo D: Hieronymi
Van Werle
Mercatoris Ambsterodam.

Arca seu repositorium
Mumia

Hac fig. ponitur
in pectore figura D.

E

Ex Muscis
Magni Ducis
Hetruriae, et
Ernesti Brinckij.

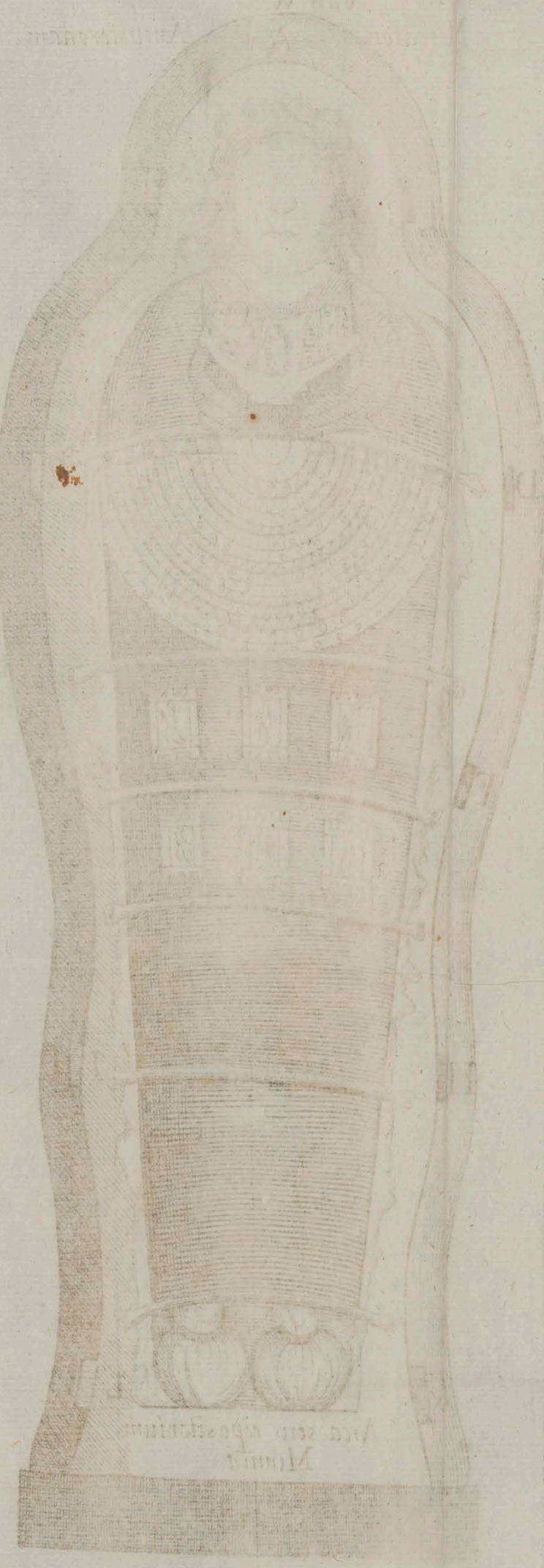
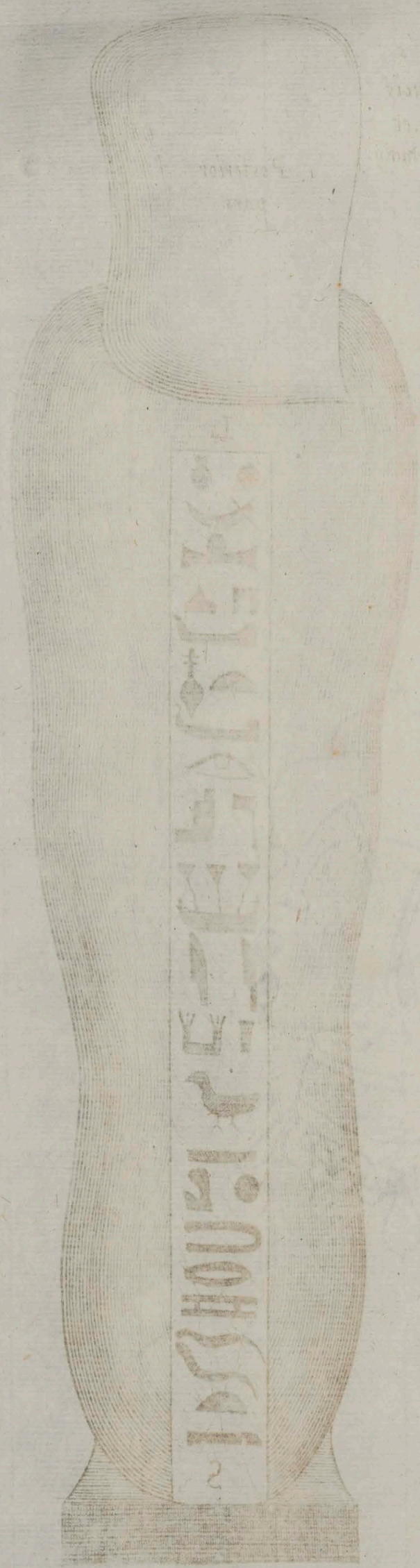

F

Posterior
pars

G.H.I.K. Mumia quadripartita continetur in
domo H. Van Werle Mercatoris Ambsterodamensis quam exacte
desineatam admetransmisi Bartholdus Nilusius A. 1652

in the collection of the British Museum

in the collection of the British Museum

in the collection of the British Museum

nam capillis panis mentitur; in pectore Lynx picta cernitur, eius prorsus formæ, quam supra in primæ Mumie fol. 413. expositæ corpore expansam cernis; quam & infra pedes luculentiùs expressam denuò apposuimus. Sequitur deinde reliquum pectoris, sex tutelarium Numinum simulachris insignitum; quæ quidem eadem sunt cum ijs, quæ supra fol. 413. exposuimus; & nunquam ab huiusmodi Mumiarum adornamenti absunt. Iyngis expositionem mysticam vide supra loco citato.

Figura A, ex Magni Ducis Hetruriæ Museo extracta, expositio.

Plæum cernitur huius Mumie inuolucrum mirâ ornamentorum varietate concinnatum, vti patet; quorum mysticam significationem vide fol. 412. Inscriptio hieroglyphica N M, etsi ferè eadem sit cum ea, quæ habetur in columna B sinistræ partis Mumie I supra expositæ, eam tamen hoc loco repetendam duxi. Symbola sunt, Serpens, ara binis circumdata sceptris, oculus, quatuor phialæ connexæ, ex quibus liquor effluit, segmentum, cum Accipitre, baculo papyraceo insidente, quem sequitur sceptrum cum capite Hircino, cratere cycloide, tria item brachia quæ Capreoli cingunt, bina segmenta, corona, pyramis; eorumque sensus hic est. *Vitale providi Numinis dominium, quadruplicem Mundani liquoris substantiam dominio confert Osiridis, cuius unâ cum Mendefio fœcundi Numinis dominio, beneficâ virtute influente, omnia quæ in Mundo sunt, vegetantur, animantur, conservantur.* Innuunt autem hoc ænigmatico dicendi genere, animam huius depositi, si rectè vixerit, per quadruplicis Mundani liquoris refrigerium, Numinis providentia transferendam, vitamque mentalibus operationibus fœcundam Mendefij Numinis assistentiâ, inter cœlestes potestates traducturam.

Sequitur Mumiacum Idolum B, priori haud absimili ornamentorum varietate concinnatum, ex Magni Ducis Hetruriæ Museo pariter extractum, cuius tamen hieroglyphicam inscriptionem pectori insertam, cum detrita & corrupta sit, consultò omittendam putauimus. Habet verò aliam dorso insertam, quam columna seorsim posita, atque literâ C signata, exhibet. Verùm cum figuræ, partim pessimè expressæ, partim etiam detritæ sint, eam hoc loco omittimus, præsertim cum eandem hanc in Syntagmate de Idolis auerruncis politius expressam unâ cum eiusdem expositione exhibeamus.

De statua lignea ex Museo Ernesti Brinckij, & alia simillima ex M. Ducis Hetruriæ Museo extracta.

Habet hæc statua lignea, teste Nihusio, duarum spithamarum longitudinem, quam ex Ægypto quondam à Paludano Medico Enkusano allatam, modò Hæredes Ernesti Brinckij Harderuici in Geldria possident. Est autem facie obaurata, velato vertice, corymbis, strijs au-

Mumie Mediceæ expositio.
Idolum

A

Idolum

B

Statua lignea
ex Museo Ernesti Brinckij

reis, cœterisque ornamentis diuersicoloribus, quibus insignitur, spectabilis, cum inscriptione hieroglyphica duplici, antica, & postica, literis E & F signata. Antica E hunc sensum efficit. *Vitale prouidi Numinis dominum, per cultum Mendetis iuxta tripartitum anni tempus piscinas hyleas fecundo influxu animat, fauissam cœlesti influxuum beneficâ vbertate beat, & ne ab vbertate deficiant, Mercuriale Numen, per sceptrum Caninum indicatum, influxu suo salutifero fauisse supramundane domum contra aduersam vim munit ac protegit.* Alludunt autem hęc, ad animam depositi funeris, cui fauissas ad eam, si benè vixerit, resocillandam, præparatas credunt, à Mercurio verò vigili istarum custode illuc traductam contra omnes aduersas fortes muniri.

Postica pars

F Postica inscriptio hunc sensum efficit: *Vnde cœlestis liquoris vehiculo seu Bary porta aperitur benefica, per quam prouidum Numen, animas post transactam religiosi cultus in vita operationem, transuectas Osiri supremo sistit, hic in fauissis cœlestibus purgatas, vitâ imbuit supramundanâ.* Huic statux lignæ prorsus similem, ex Magni Ducis Hetruriæ Museo, nobis subministravit Nardius, in quibus nulla prorsus differentia est, nisi quòd illa, vt diximus, statuam ligneam, hæc medicatum funus referat; cœterum siue ornamenta, siue inscriptiones hieroglyphicas spectes, pares sunt.

De Mumijs ex Museo Petri à Valle extractis.

Petrus à Valle amicus, dum viuebat, cum primis singularis, & cui multum, ob summa in hoc Opus merita, obstrictum me esse fateor, dum vniuersum ferè Orientem peragrasset, Ægyptumque summo studio ad antiquitates omnes maximè cognoscendas perlustrasset, inter alia Ægyptiacæ magnificentiæ monumenta cryptas subterraneas audacissimo mentis æstu penetrauit; ex quibus nobis duas deprompsit Mumias, seu condita corpora; prior A septem cum dimidio palm. longitudinem habet, & Virum refert; altera foeminam septem palmorum longitudinis cum duobus digitis. Prior varijs per totum contexta veluti gemmis & pretiosis lapidibus fictis, pectore protensis alis Ibin gestat, pateram dextrâ tenens, sinistrâ fructum, infra quam veluti in diaphragmate quodam vox ~~xxxi~~ vulgaribus characteribus olim Ægyptijs vsitatis inscripta cernitur; deinde per totam superficiem in varios quadratos, rhombos, circulos diuisam, varia passim Numinum Ægyptiacorum effigies interseruntur. Quæ omnia meliùs ex ipso schemate paulò post appposito, quàm multis verborum ambagibus, cognosci possunt.

Altera Mumia B, quæ foeminam refert, maiori adhuc rerum varietate conspicua est, vt ex sequenti eius Icone patet: in quo cum nihil sit hieroglyphicum, quod interpretatione indigeat (sunt enim iam sæpius exposita, & funeribus imprimi solita tutelarium Numinum simulachra, quorum assistentiâ & præsidio deposita hæc ab aduersa sorte immunia futura existimabant) ita in ijs repetendis vltiorem laborem impendere, superuacaneum esse ratus sum. Vnde qui minutio rem horum om-
nium

nium descriptionem desiderat, is epistolam 11. suprà allegatam Itinerarij di&i Petri à Valle consulat, vbi innumera circa Mumiæ conditionem,

A

B

& cryptarum constitutionem, consideratione dignissima, minutim & singulari curâ, & diligentia, nec non summâ eruditione descripta reperiet.

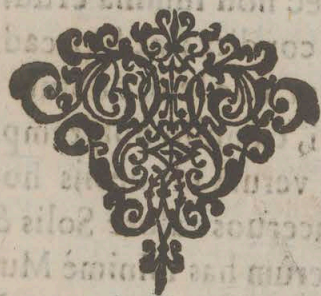
Quonam verò tempore condita sint hæc cadauera, num verâ hieroglyphicæ literæ ijs impressæ sint, non leue dubium est. Putant nonnulli, antiquitatis Ægyptiacæ ignari, ea nullo non tempore ad nostram usque ætatem fuisse condita; quod verum est de ijs hominum cadaueribus, quæ intra Lybicos arenarum acervos calore Solis & arenæ siccitate excocta, subinde inveniuntur. Verùm has minimè Mumias dicendas, suprà sat superque demonstratum fuit. De veris itaque Mumijs, quæ intra pyramides & cryptas subterraneas, vario hieroglyphicorum apparatu adornatæ reperiuntur, dubium est. Quod ut explanetur,

Notandum, quod & varijs locis huius Operis ostendimus, Camby-

sis in Ægyptum irruptione, vti omnes ritus & cœremonia veterum Sacerdotum vna abolita fuerunt, ita hieroglyphica quoque literaturæ usum perijisse, ritibus Persarum in patriarum consuetudinum locum introductis; atque adeo certum sit, post hæc tempora, paulatim omnia dicta expirasse, Sacerdotibus partim occisis, partim in exilium amandatis; omnia quoque hieroglyphica monumenta flammis ferroque vitiata fuisse; odij ingentis indicium sanè luculentum, quo Ægyptios, eorumque doctrinam Persæ persequerentur. Contigerunt autem hæc eo ferè tempore, quo Numa Pompilius II Rex Romanorum, rerum in Vrbe potiebatur. Cum itaque hieroglyphica literaturæ eo tempore esse desierit, Mumia verò quasi omnes hieroglyphicis inscriptionibus referta sint; consequens est, eas ante dicta tempora præparatas, & intra dicta loca conditas fuisse; non verò posteris temporibus, lege Persarum Græcorumque, nè similia fierent, obstante, Ægyptijsque iam tùm alienarum Gentium moribus imbutis: tametsi patria traditio in eorum mentibus tantas radices fixerit, vt Deorum à Veteribus traditum cultum vel vsque ad Romanorum Cæsarium tempora nunquam dimiserint, vti ex historijs alibi traditis patet. Vnde & alia difficultas soluitur, Characteres videlicet vulgares Ægyptiorum subinde hieroglyphicis fuisse insertos; quod quidem alio, quam diximus, tempore contigisse non potuit, videlicet ante Cambylis irruptionem; & vel apertissimè liquet ex voce *εστρα*, quæ in pectore Mumiæ inuolucris superius descripti reperitur. Si enim posteris temporibus dicto corpori ea inscripta fuisset, necessariò sequeretur, hieroglyphica, quibus dictum inuolucrum scateret, tunc temporis quoque in usu fuisse; quod cum amplissimè in varijs huius Operis locis, tanquam Historicis ferè omnibus contrarium, repudiauimus, luculenter patet, & hanc Mumiam, & eius inscriptionem ante Cambylis tempora conditam, inscriptamque fuisse.

Atque hæc sunt, quæ longiori forsan, quam par erat, discursu de Mumiæ cadaverum conditura dicenda existimauimus.

FINIS SYNTAGMATIS DECIMITERTII.

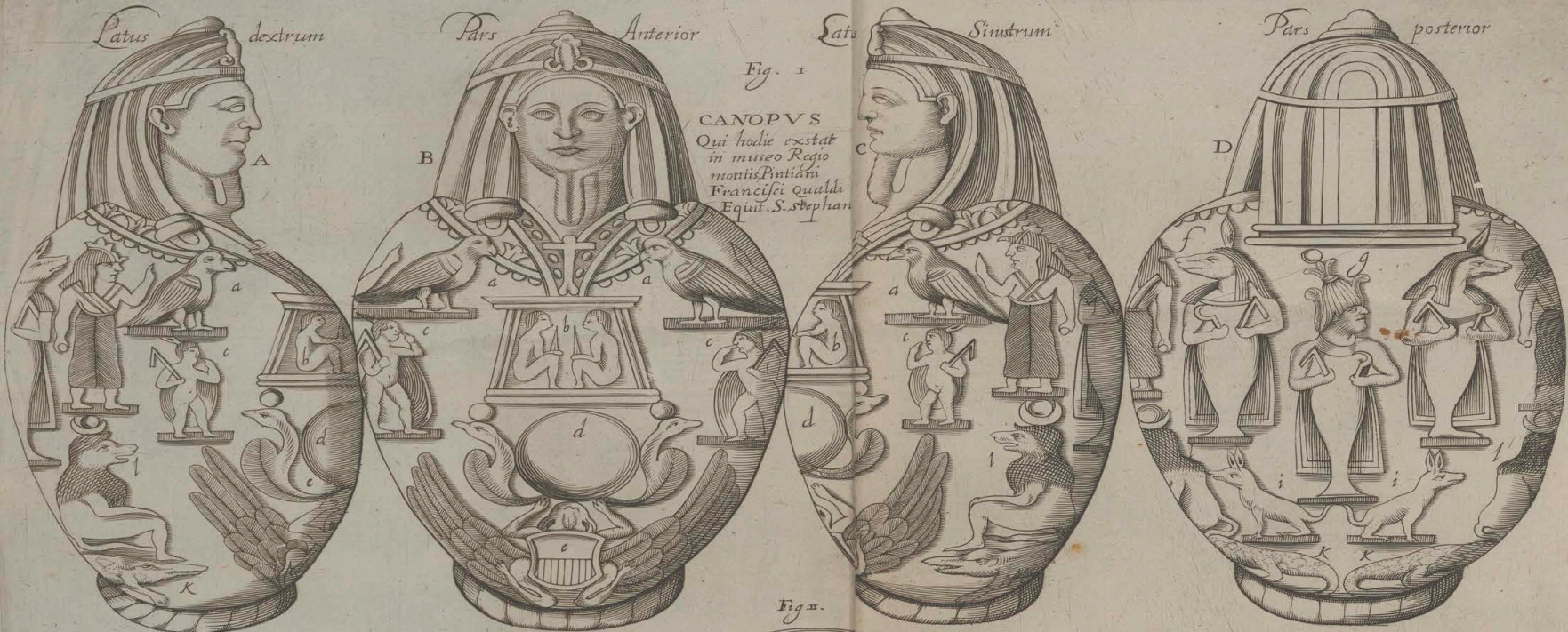

Fig. I
CANOPVS
Qui hodie exstat
in museo Regio
montis Pontiani
Francisci quidam
Equit. S. Stephan.

Fig. III
Oraculum Canopicum ex lapide marmoreo
dig. crassitudinis ex Museo Viri Illustris
D. Gerardi Reinstij Ambsterodamensis

Ora culum Canopicum

Canopus
ex ista
glyphico
modo
Fame

Aegyptius
tro. luto
Hier. Warty
in palatio
stano.

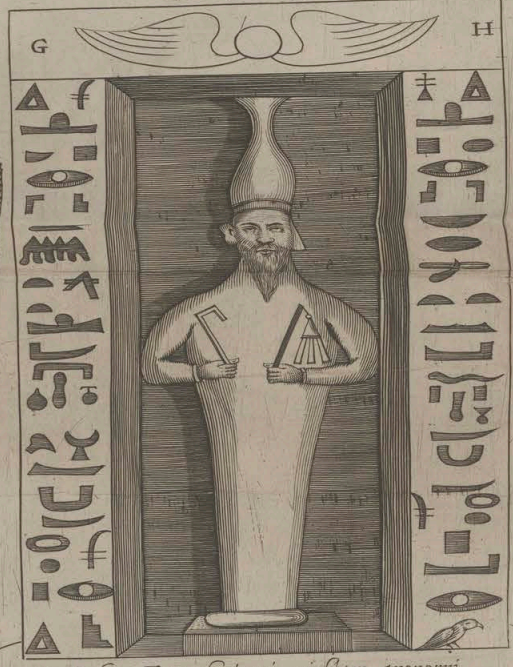
Fig. IV
Genius
Anorgonopos Canopicus

Ex Museo Illust. Viri D. Gerardi Reinstij.
Senator. et Scab. Ambstelo dam.

Fig. II
Canopus. Mammatius

Ex Museo Francofurtensi cuiusdam anonymi

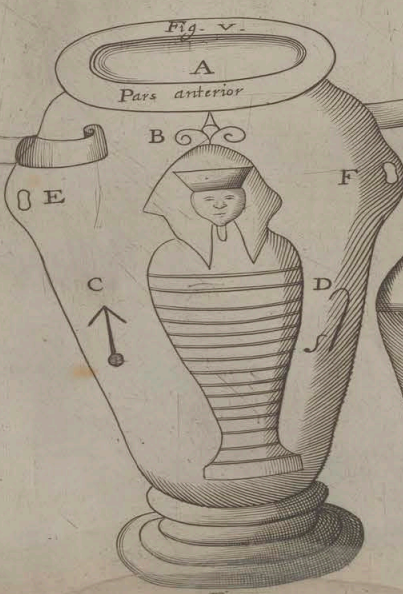

Fig. V
Ex Museo Ill. Petri à Valle

Fig. VI
In palatio Bosiorum olim
modò Equitum Melitensium

Ex Museo Gerardi Reinstij
Senator. et Scabini Ambsterod.

Fig. VII
In palatio Bosiorum olim
modò Equitum Melitensium
ord. S. Ios Hierosol.

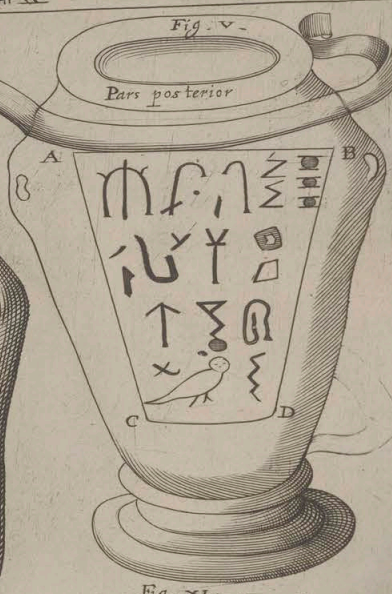

Fig. VIII
Ex Museo Patri. Stephanonij

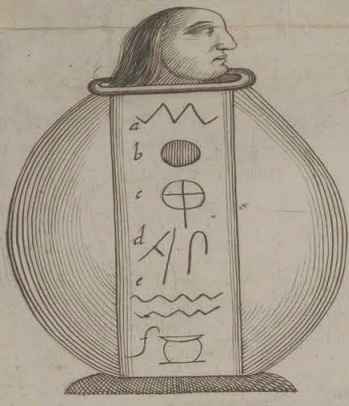

Fig. IX
Ex Museo Equitis Hippo
lyti Vitellij Rom

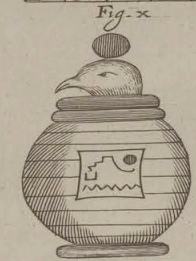

Fig. XII
Ex Museo Persiano
Aquisextijs

SYNTA
CANOPIS

EMINENTISSIMO

ANCIS
R. E. CARDI

Episcopo Vit

INGVL
humanarium
itare suo locu
abditum f
gratiorem h
quitate, lin
Etissimum; q

e nosli quam sit difficile
opos offerimus, hoc est, p
eluti praeipua Mundi d
Antiquitas. Sed hac n
am, Veritatemque firma
untur in lucem, liquidius
quantum Celo Roma d
interpres, sincera Theol
fuit. Quaecunq, tam
proficiscitur ab homine
nsolitam benevolentiam
nea benignè exhibuisti,
idam perenni Virtutum
tus merita sanè ampliss
minentissime, & que
orro prosequi non desisti

SYNTAGMA XIV. DE CANOPIS HIEROGLYPHICIS.

EMINENTISSIMO AC REVERENDISSIMO
PRINCIPI

FRANCISCO MARIAE

S. R. E. CARDINALI BRANCACCIO,

Episcopo Viterbiensi & Tuscanensi.

SINGULARIS illa Tua omnium rerum diuinarum humanarumque cognitio, Eminentissime Princeps, exigit iure suo locum in Aegypto hoc theatro, in quo literarum abditarum scena recluditur. Et profecto quem spectatorem gratiorem habere potest hac arena quam Te, abditae antiquitatis, linguarumque Graecae & Latinae notitiam instructissimum; qui uti artis, quam tracto, peritissimus iudex es, ita quoque nosti quam sit difficile ac laboriosum in hac scena gestum facere. Aegyptios Canopos offerimus, hoc est, primaria veteris eruditionis simulachra, quae tanto fastu, veluti praecipua Mundi Numina, Verius monstra & portenta, simpliciùs celebravit Antiquitas. Sed hac nosse plurimum refert ad Christianae Religionis excellentiam, Veritatemque firmandam. Dum enim haec rudera vetustae superstitionis eruuntur in lucem, liquidius sanè constat, quanta fuerit Aegyptiae Theologiae Nox, & quantum Caelo Roma debeat, quae extra has tenebras longè semota veri Numinis interpres, sincerae Theologiae Magistra, & germana Oraculorum sedes constituta fuit. Quaecumq; tamen fuerit hoc munus, eo nomine velim Tibi placeat, quod proficiscitur ab homine, qui Te & singulariter amat, & amare debet. Certè ob insolitam benevolentiam, quam dum Viterbiensis agri naturam scrutarer, tenuitati meae benignè exhibuisti, adeo me obligatum Tibi sentio, ut non nisi monumento quodam perenni Virtutum Tuarum veluti trophæa quæpiam, & in me meosq; partus merita sanè amplissima, posteritati testificanda duxerim. Vale Cardinalis Eminentissime, & quem plenis Charitum effusis visceribus prosecutus es, eum porro prosequi non desistas.

SYNTAGMA XIV.

De Canopis hieroglyphicis, eorumque interpretatione.

CAPVT I.

Quid sit Canopus.

Canopus
quid.

ANOPVS, Ægyptiacè *κάνωπ* & simulachrum erat in vasis formam tumidum, sacri Nili, aquarumque præsidis Numinis simulachrum præseferens; de quo tum varijs in huius Operis locis, tum potissimum in Tomo I. Syntag. III. fol. 208. ex professo egimus; ad quod Lectorem remittimus, hoc loco mysticas duntaxat Canoporum

Numinum, quorum ingens nullibi non copia occurrit, significationes exposituri. Inueniuntur autem huiusmodi simulachra sub varia forma fuisse exhibita, quemadmodum in sequenti Iconismo patet, ubi omnia, quantum fieri potuit, in vnum collecta vnà cum singulorum interpretatione exhibuimus; nè quicquam Oedipus noster rerum reconditarum omisisse videatur.

Canopi Fig. I. in Iconismo exhibiti expositio.

Canopi Gualdiani expositio.

Inuenitur in prædiuite Gazophylacio Pinciano Francisci Gualdi Equitis S. Stephani, Canopus eius magnitudinis, quâ hic expressus est, ex subuiridi seu porracei coloris lapide efformatus; & tametsi vasis formam præseferat, intus tamen minimè concavus est, sed ex solido lapide elaboratus; cuiusmodi & fragmentum simile huic in meo extat Museo. Est autem totum hieroglyphicis figuris refertum; quæ vt distinctius paterent, totum simulachrum in quatuor partes, hoc est, in anteriorem, posteriorem, dextram, & sinistram portionem, diuidendum duximus; quemadmodum ex figuris A, B, C, D, præsentis Iconismi luculenter patet.

Canopi pars anterior.

Itaque simulachrum mirâ quâdam hieroglyphicorum metamorphosi concinnatum spectatur; caput fœmineum refert, nescio quo mysterioso velamine ornatum; pectus Cruce ansatâ, alijsque periaptis præmunitum, quod vtrinque stipant primò duo Accipitres, quos Thauostos nominant; secundò, duo Harpocrates; tertio, duo Cynocephali sedentes super Crocodilos, in quorum medio globus, è quo duo vtrinque tumido pectore striati Aspides assurgunt; infra quæ Rana Testudinis crustâ tecta, & ridiculo quodam alarum remigio spectabilis occurrit. Posterio- rem deinde partem obtinent duo Cynocephali Anubidis in habitum desinentes; in quorum medio *αιδης* simulachrum pari habitu, symbolis.

Pars posterior

lisque auerruncis, si tutulum, & humanam, quâ notatur, faciem excipias, instructum; infra quod duo Canes in contrarias partes nitentes constituuntur. Quid verò hoc oppidò mysteriosum spectaculum sibi velit, aperiāmus.

Constat Veteres Aquam rerum omnium principium existimasse, imò Deorum omnium Matrem, quam & Oceanum siue Nilum dixerunt. Ita Homerus:

Aqua rerum
omnium prin-
cipium iuxta
Veteres.

Ὠκεανὸν δὲ Θεῶν γένεσιν, καὶ μήτερά Τηθύω.

Homerus.

Oceanum Deorum genituram, & Matrem Tethyn.

Deorum scilicet, qui sub cælo sunt, omnium.

Homerus stirpis suæ vetustissimum Orpheum secutus est, dum ita canit:

Ὠκεανὸς ὅσπερ γένεσιν παντᾶσι τέτυκτο,

Orpheus.

Ὠκεανὸς πρῶτος καλλιρρόος ἤρξατο γάμοιο,

ὅς τε κασιγνήτω ὁμοπλήτοσι Τηθύω ὅπειν.

Oceanus qui genituram cunctis profert,

Oceanus primus pulcherrimas cepit nuptias,

Qui sororem eadem Matre genitam Tethyn &c.

Sed nullo mystico velamine aliter sic:

Ἐστὶν ὕδωρ ψυχὴ θάλαττα δ' ὕδατος ἀμοιβή

Ἐκ δ' ὕδατος γῆ καὶ δὴ ἐκ γῆς πάλιν ὕδωρ

Ἐκ τῆς δὴ ψυχῆ ὅλον αἶθερα ἀλλάσσει.

Est aqua animus, mors aquis est permutatio,

Ex aqua terra, ex terra aqua rursus,

Ex quo animus totum aethera mutat.

Orpheus hanc doctrinam haud dubiè ab Hermete didicerat, qui in Pimandro expressè primum rerum omnium principium Aquam fuisse docet, dum σκοτὸς αἰς ὕδατιν τίνα φύσιν ἀφάτως τεταραγμένην, id est, tenebras in humi-
dam quandam naturam ineffabiliter turbatam mutatas fuisse dicit, ex qua omnia postmodum emerferunt. Sine aqua enim nihil videbant subsistere posse; aquam omnia rigare, sæcundare, animare, transmutare Mundi corpora, experientia docebat. Vnde mirum non est, Homerum Oceanum Deorum patrem & matrem vocasse; cuius prima incunabula sunt tenebræ, vti iam ex Hermete ostensum fuit, id est, materia prima, ex qua immediatum elementum primumque aqua, ex aqua terra, ex terra denique ær, & dein ignis eruperunt, vti ipsi arbitrantur, & ex contextu Hermetis colligitur; quam & Oceanum dixerunt Veteres ab Ægyptijs docti, qui Nilum primò non alio quàm Oceani nomine nuncuparunt, vti Tomo I. Cap. I. dictum est. Vnde & Ægyptus Oceanix terræ nomen inuenit. Cum itaque Nilum tam admirandis proprietatibus præditum viderent, eum aliquid naturæ sublimius existimarunt; vnde diuinis eum mox honoribus primum extollebant, sacra instituebant, statuas erigebant, cuius.

Trismegistus.

Aquam Ve-
teres vocabāt
Oceanum.

Nilum vene-
rabatur
Ægyptij.

cuiusmodi præsentis Schematismi præferunt, vasa videlicet tumidis ventribus prædita, quæ à Temonario Osiridis Canopos appellabant; de quibus vide quæ citato supra loco amplissimè tradidimus. Sed ut ad institutum reuertamur,

Hieroglyphi-
ca anterioris
partis Cano-
pi Gualdiani,

Erat primi huius Iconismi figura vna ex Canopicis statuis, quæ arcanè Canopici Numinis in aqueam substantiam præsidium expresse-
Et per fœmineum caput simulachri, passuum rerum omnium principium physicum, supramundanam verò Mentem illam fœcundam, vnde veluti ex perenni scaturigine quâdam omnia emanant, indigitant. Velato vertice conspicitur, quia natura eius abscondita est, & humanis mentibus inaccessa. Tumido ventre distenditur, quia panspermia quâdam rerum prægnans est. Collo Crucem ansatam, quæ in binos testiculos definit, & amuletum, intra quod gemini pueri nudi, pyramides in manibus gerentes, & sedentium habitu ponuntur, affixum habet; quibus quidem nihil aliud indigitatur, nisi fœcundus influxus per Crucem testiculatam, in Mundum hunc sensibilem, per *b* geminos pueros indicatum. Pueros geminos in Astrologia Horum & Helitominum appellauimus, id est, filios Osiris. Et Horus quidem Mundum sensibilem, alter eundem multis imperfectionibus adhuc obnoxium, teste Plutarcho, indicant, quem Mens Canopica ad perfectionem instaurat. Pyramides portant ignis symbola, quia Mundus sensibilis caloris diuini receptaculum est, quem Osiriæcæ Mentis, id est, Solares Intelligentiæ per *a* binos Accipitres indicatæ Mundo dispertunt; quas sequuntur vtrunque Isiacæ Mentis, quæ per bina fœminea simulachra Accipitribus postposita indicantur. Symmetriam & harmoniam præstant *c* Mentis Harpocrateæ, quæ signantur per binos vtrunque Harpocrates digitis silentia suadentes, & gnomones manibus gerentes, ut quemadmodum impositum corpus gnomone seu amulsi adhibita suam perfectionem nanciscitur, ita Mentium Harpocraticarum sapienti dispositione Mundus multis adhuc imperfectionibus obnoxius suam nanciscatur symmetriam, occulto quodam motu & insensibili, quæ silentij nota est, digito ori admoto, peractam. Quoniam verò Intelligentiæ Solares arctâ catenâ Intelligentijs Lunaribus connectuntur, utpote sine quarum concordia nihil confici possit; hinc aptè sanè binos Cynocéphalos supra Crocodilos sedentes, & Lunâ sextili conspicuos apposuerunt, quibus Intelligentiæ Lunæ-Solares intelliguntur, uti in Obel. Pamph. dictum est. Supra Crocodilos sedent, quia, Eusebio teste, motus Solis & Lunæ in humido ad rerum generationem fit: & per Crocodilum quidem aquam dulcem quam suo Sol calore purificat, notant. Hanc eandem ob causam, Eusebio teste, Solis imaginem in naui collocabant, quæ Crocodilos ferebat. Sequitur globus *d*, è quo vtrunque duo emergunt surrecto pectore striati Aspides, quibus vita fœcunda, seu vitalis fœcunditas, quæ Mundus ad rerum omnium generationem, uti alibi dictum est, ingrauidatur tum per recensitos, tum per Ophionios Agathodæmones Canopicæ Mentis supremæ administros, signatur. Sequitur deinde Rana alarum remigio spectabilis, & Testudinis crustâ, ridiculo sanè amictu, cir-

Ranz in Ca-
nopo Gual-
diano.

circumdatus; quæ arcanâ quâdam similitudine notat materiam sublunarem, in quantum Osiridis virtute, quæ per crustam Testudinis indicatur, adiuncta, innumerabilium formarum foetura, quæ per alas multiplici pennarum ordine exporrectas signatur, imbuitur, ex quibus Mundus deinde dictus est. Vides quomodo Rana materiæ symbolum ex cœlesti vita, id est, globo Serpentigero omne suum nutrimentum exsugendo acquirat; de quibus cum in Mensa Isiaca fuscè actum sit, eò Lectorem remittimus.

Vides quoque quomodo materia, quæ per Ranam indicatur, primum sit influxuum supernorum subiectum. Cum enim diuina Mens, & Canopica providentia omnium rerum formis sit decorata, & apprimè fecunda; magnâ quâdam beneficæ naturæ pronitate efficit, ut suæ perfectionis umbras alijs impertiatur corporibus; quod sanè fieri minimè poterat, sine communi aliquo subiecto, quod efficienti subderetur, umbrasque idearum reciperet. Ideo congruè sanè globo cœlesti vitalibus influxibus referto supposuerunt Ranam crustâ Scarabæi tectam, id est, materiam sublunarem cœlestibus influxibus foetam, ex quo deinde omnium formarum pulchritudo existit.

Vides denique quomodo in quadruplicem Mundum ventrosus hic Deaster distinctus sit. Et caput quidem velatum, Mundum Archetypum; Accipitres, Harpocrates, Horus, & Helicominus, Mundum Genialem; globus cum binis Serpentibus, Sidereum; Rana denique alata, Materialem seu Hylæum Mundum indicat, atque adeò utrumque extremum, mens in efficiendo, materia in recipiendo, infinitudinis quandam rationem habet.

Quoniam verò beneficis formis à Canubica Mente aquis impressis se opponunt *ἀντίρροιοι* malitiâ insignes, hinc contra eos in dorso vasis non sine ratione insculperunt triadem Anubicam, quæ sunt tres statuæ *f, g, h*, in figuræ posteriori parte *D* incisæ, quarum media *g* Anubicæ triadis Patrem, *f* Mentem, & *g* Potentiam eiusdem indicant. Vestibus induuntur turbinatâ superficie deorsum vergentibus, quo influxus ex superiori in inferiora notatur. Vnâ manu gnomonem, alterâ falcem tenent; per gnomonem symmetriæ in Mundano corpore conseruatio, per falcem verò inconcinnorum notatur abscissio. Canino capite exprimuntur, quia sagacissimi, & inuentionis humanæ præsides sunt, & apotropæi, rerum fidei suæ commissarum conseruationi summo studio, uti duo Canina simulachra demonstrant, inuigilantes. Atque huius Canopi, seu Vrnæ mentionem facit Apuleius l. 11. Met. quam in Isiaca pompa circumferre solebant, his verbis: *Sed & ad istum Mundum fulgente auro figurata Vrnula, faberrimè canata, fundo quàm rotundo, miris extrinsecus simulachris Ægyptiorum effigiata; quam contorto nodulo supersedebat Aspēs squameæ ceruicis striato tumore sublimis; quæ Aspides sanè apertè in vase delineatæ spectantur.* Sed de hoc Canopo hæc pauca sufficiant.

Materia prima, per Ranam significata.

Posterior pars Canopi explicatur.

CAP V T II.

Canopi figura II. signati interpretatio.

Canopus ex
theatro hiero-
glyphico Her-
wartij.

FVit hic Canopus ex Theatro Hieroglyphico Georgij Herwartij depromptus, cui & quo ad figuram, & inscriptionem hieroglyphicorum prorsus similis est Canopus ille, qui in hunc usque diem superstes spectatur in palatio Legati Ord. Equitum Melitensium, & indicatur per figuram VI. bipartitus in anteriorem & posteriorem. Est autem effigatus uterque in modum vasis ventroso tumore conspicui, cui supraponitur caput fœminæ velo spectabilis; per vasis verò concavum duæ manus decussatis brachijs foras porriguntur, quarum vna pennam Ibis in manu tenet; in anteriori verò parte per octo columnas hieroglyphicæ descriptiones ponuntur, quæ Ibimorphorum Dæmonum vires, effectus, & influxus signant; quorum expositione nè Lectori tædium pariamus, omissis autoritatibus iam in præcedentibus non semel adductis, solum idealem, seu symbolicum sensum iuxta totidem columnas apponemus. Quoniam verò columnæ hieroglyphicæ in Canopo figuræ II, infidâ manu ex Archetypo depromptæ sunt; hinc Canopi figura VI exhibiti hieroglyphicas inscriptiones, quæ si pauca excipias, cum priori quasi eadem sunt, ut vnum cum altero comparanti patebit, hoc loco prius interpretabimur.

CAP V T III.

Interpretatio Canopi figura VI. exhibiti.

Canopus pa-
latij Legati
Melitensis.

Columna prima hunc sensum habet: Ibimorphus Agathodæmon Momphtæ minister intellectu dirigat piscinam sacram, & Niloticos canales benefico suo dominio per tres anni partes suffulciat; Osiridis dominium viuificum in dodecapyrge promoveat in vitam & fecunditatem rerum.

Columna II. Sacre humorem piscine gubernet, à fauissa aduersa propulset, influxum suum ad archetypi rationes adaptet, occulto humida natura motu irroret vegetabilia, Ibimorphus phialam Niloticam humore vitali impleat, quorum executores sint Momphtæ Intelligentia, & Mercurius vitalis humoris præses.

Columna III. Prouidentia humoris piscine sacre ex dodecapyrge aquas influet, si sympathicis ritibus & cæremonijs vitales in eas potentias Sacerdotes euocauerint, & aduersa depulerint per statuas trium triadum, Patrem, Potentiam, Mentem.

Columna IV. Hinc piscine sacre occulta agitatio, materiam occulto motu ad formarum conceptionem in natura rerum disponit, per motum Solis virtutem suam sympathicam in quadrifidam Mundi plagam diffundentis, quo fecundum Momphtæ seu Canubicæ Mentis impetum ligatur ad vitam Mundo concedendam per beneficam humoris vim, quem dodecapyrge fundit.

Columna V. *Fauisse beneficium Numen Typhonem propulsabit, unde vitalis humoris dominator Osiris vitalis fulcimento cuncta complebit, Nilometrium occultis Deorum ritibus beneficam rerum ubertatem exhibebit.*

Columna VI. *Incrementis Niloticis agri irrigabuntur arcano aquae dominio; catena Numinum per hymnos & preces Sacerdotum trahentur; ad beneficiendum, pantamorphus Daemon influxu suo & potenti dominio omnia inferiora aquarum receptacula fecundabit.*

Columna VII. *Thaustus suae Osiris providentia virtute sacri vasis Nilotici fauissam rerum necessariarum abundantia replebit, & profligata Noctua Bebonia quadrifidus Mundus fulcietur, vita cum abundantia incrementi confertur, humida Mundi dodecapyrge & fauissae magnae substantia, quadrifido Mundo dominabitur.*

Columna VIII. *Per igneam vim polymorphi Daemonis, per portas dodecapyrge, per traham Osiridis, per Ammonis influxum in fauissas & canales Niloticos, per brachium Thausti, per vasa Nilotica, per Baryn sacram Hermanubis.*

Quid verò penna Ibis in manu Idoli sibi velit, aperiāmus. Iam saepe ex Horo ostensum fuit, Ibis pennam solo tactu suo Crocodilum fiderare. Cum itaque per Crocodilum Typhon signetur omnium malorum origo, hoc signum in manu Canubicae Mentis ponebatur, ad significandum eam omnes aduersarum potestatum insidias dissipare, & ab aquae substantiae fidei suae commissae oeconomia propulsare. Pennam itaque Ibis auerruncatiui Canubici Numinis aquarum Praesidis symbolum esse, ex dictis patet.

Atque hic est sensus symbolicus inscriptionum in octo Canopi figurâ VI. exhibiti columnis contentarum; quarum quidem symbola cum in praecedentibus passim sint exposita, suisque authoritatibus stabilita, superuacaneum esse censui, easdem irritò labore hic denuò repetere.

Nota tamen Lector, inscriptiones Canopi, quem figura II. refert, quoad substantiam, quoad numerum columnarum, & symbolorum significationem, prorsus esse easdem; symbola quoque prorsus eadem esse, cum illis, quae iam exposuimus, nisi quod pessimè transformata ex Archetypo extracta sint, & nonnulla ibi ponantur, quae inter hieroglyphica nunquam reperiuntur; unde in suspicionem veni, transcriptorem cum aliqua symbola ferè in Canopo exesa non caperet, quicquid ipsi imaginatio suggerere potuit, effinxisse. Et tamen valde in prototypum ad figurarum veritatem explorandam inquisuerim, nullâ tamen diligentia id consequi licuit. Sextae tamen figurae Canopus cum suo prototypo summo studio à me prius fuit comparatus, unde eum primo quoque loco interpretandum suscepi; cum alio quoque Canopo, qui in Museo Pinciano Francisci Gualdi continetur, hunc contulimus, prorsusque eadem symbola exhibuerunt. Porro inscriptiones, quae dorso huius Canopi quaterna columnarum serie inscribuntur, cum unusquisque ex iam dictis illas exponere possit, eas exercitij gratia studioso Lectori explicandas reliqui.

Penna Ibis
in manu Ido-
li Canopici.

CAPUT IV.

Figura III, quæ Canopicum Oraculum exhibet, interpretatio.

Canopicum
Oraculum
Gerardi Rein-
stij.

Figuræ tertiæ schematicus Canopicum exhibet Oraculum, ex Museo Perillustri Viri Domini Gerardi Reinstitij, Senatoris, & Scabini Amstelodamensis, patrocinate doctissimo Viro, & amico singulari, Domino Bertholdo Nihusio extractum, transmissumque. Lapis est parallelogrammus quatuor digitos crassus, architecturam templorum Ægyptiacorum exhibens, in cuius medio instar aræ ponitur Canubicæ Mentis simulachrum, manu flammam ignis euentilans, & è regione eius statua in consultantis morem effigiata; basis cui Canubicus Genius insistit, quadrata est, duobus triangulis, sibi mutuò in formam hexanguli insertis, singulis in lateribus insculptis, cum lucerna apposita. In abaco verò lapidis triginta characteres ponuntur, qui sunt triginta Numinum vniuersæ terræ Ægypti, in triginta Nomos distributæ, indices. Quid autem hæc omnia & singula indicent, aperiāmus.

Oraculum in
Urbe Canopo
Ægypti.
Plutarchus.

Serapis &
Canub idem
sunt.

In Urbe Canopo Oraculum fuisse celeberrimum Pausanias refert, & Suidas, ad quod vndique confluebant de rebus futuris consulturi Ægyptij; de quo & Plutarchus: *Καὶ ὁ Ποντικός Ηρακλῆς τὸ κρηνηϊον ἐν Κανώβῳ Πλούτωνος ἡγήσατο.* id est, *Et Ponticus Heraclitus Oraculum in Canobo Plutonis fuisse existimat.* Plutonem autem Græcorum cum Serapide Ægyptiorum passim confundi, multis iam locis dictum fuit. Serapidem autem & Canubum idem esse, inde patet, quod quem Ægyptij communi voce Serapim, eum Sacerdotes & Mystæ arcano nomine *κρηνης* dicunt, quasi diceret, subterraneum aquarum Numen. Et quoniam aqua ignis spiritibus seclusis vim fecundatiuam obtinere non potest; hinc dictum Numen igneo cultu prosequabantur, uti ex statua satis apparet, quæ pileum in cucurbitæ formam adaptatum portat, signum humoris abundantia, cui præest; præterea amictu simplici & nullis rugarum plicis asperato induitur, quo simplicis elementi ratio exprimitur; manu dextrâ flammam euentilare videtur, quo ignea portio, quæ aquis Numinis beneficio inseritur, notatur, utpote sine qua nulla rerum generatio effectum suum sortiatur. Cultum verò igneum eidem exhibendum, lucerna apposita notat. Vniuersum verò suâ virtute calido-humidâ ad vitam rebus omnibus concedendam peruadere, hexagona figura abaci impressa lateribus abundè docet, quod Vniuersi Elementaris symbolum esse in Arithmetica ostendimus, & confirmat quod Oraculum Serapidis de seipso dicit, teste Opsopæo sol. 69. in lib. de Oraculis.

Opsopæus

Σφαδρὴν μὲν καὶ δῶμα θεῶν καὶ ἀλάμπει ἀνὰ
ἡλθε γὰρ, ὑπὸ βέλῳ μεγάλῳ θεῶν, εἶδεν ἐμὰ
Κέρτα ἀμαμαμάκετον λαμπρινὴν φλοισμίζαντον,
Βόρυχον ἐκ κεφαλῆς νεότης χαρῆ ποιοῖσι μετώποις
Ἀμφὶς ἱανέμῳ πλοχμοῖς δ' ἰερόν γεγενῆσθαι.

Clas-

*Clara quidem per domum Dei splendet lux,
Venit enim, occurrit magnus Deus, vidit meum,
Robur inexpugnabile, lampadem vrentem Tyrannos,
Cinnamum ex capite summo, iucundo vultu
Undique exhilaratum, cirrisque sacris menti.*

Canubicum verò Numen, teste Suida, omnium Deorum maximum habebatur, eò quòd quæcunque in cætera Ægypto Numina essent, in hoc vno exhiberentur, quemadmodum de seipso loquitur per Oraculum teste Opsopæo in Oraculis Veterum fol. 7.

Canubicum
Numen om-
nium maxi-
mum.

Ἡλίου, Ὡρίου, Ὀσίριος, Ἀναξ, Διόνυσος, Ἀπόλλων,
Ἰεῶν καὶ καλεῶν ἱεράων, ἀνέμων δὲ καὶ ὀμβρῶν,
Ἡὲς καὶ νυκτὸς πολυαστὲρ, ὡνία νωμῶν
Ζαφλεγέων ἄστρον Βασιλίδος ἢ δ' ἀθάνατον πῦρ.

*Ego Sol, Horus, Osiris, Rex, Bacchus, Apollo,
Tempestatum & temporum promus, ventorum & imbrium,
Auroræ & noctis multum stellatæ habenas regens,
Valde flammantium astrorum Rex, & immortalis ignis.*

Ἵδωρ πολύγονον ποταμὸς γὰρ ἀπαίρει,
Ἀυτοφοῖς, ἀδίδακτος, ἀμήτωρ, ἀσυφελὴς,
Ὅνομα μὴδὲ λόγῳ χωρέμενον, ἐν πνεύματι.
Τετὶ θεὸς· μικρὰ δὲ θεὸς μέγας ἄλλοις ἡμῖν.

*Aquæ liquor omnigenis seminibus refertus, & sinus terræ penetrans,
Ex seipso ortus, à nemine doctus, sine matre, inconcussus,
Nomen nè verbo quidem capiendum, in igne habitans:
Hoc Deus est; modica autem Dei portio Angeli nos.*

Patet itaque in Canubico Numine omnia dicta Numina veluti diuersos in sua causa effectus includi. Quæ omnia parent ex triginta characteribus, qui in basi lapidis incisi sunt; quorum vnusquisque certum Numen significat. Et sunt iidem characteres, quos in Magia hieroglyph. fol. 484, & sequentibus exposuimus; videlicet mystica quædam signa Deorum, ex Hermeticis Planetarum characteribus, vti in Astrologia docuimus, composita. Hinc duodecim Præsides δωδεκαπύργων, & septem Præsides Planetarum, totidem characteribus hieroglyphicis, quorum ferè plerique ex vnico characterē Hermetico seu Tautico sigillo emerferunt, exprimebant; quorum figuras simulachro auerrunco incisas vide citato loco in Magia hieroglyphica antè citata. Sed iam singulos characteres exponamus.

Characteres
Canopici
Oraculi basi
incisi.

Primus character Mercurij figuram exprimit, & denotat Hermanubim. Secundus Serpentem pendentem, & significat Ophionium Numen, Ægyptiacè *ποφίων*, apud Horum corruptè *Vræum*. Tertius character

- ex triangulo & Cruce Tautica compositus Deltæ Niloticæ Præsidem no-
 4 tat; Ibis enim incessu suo hanc exprimit. Quartus iterum Δ exhibet
 cum duabus Crucibus Tauticis, quibus Ibiacum Numen exprimitur.
 5 Quintus Serpentis non erecti, sed iacentis situm exprimit, & vitam seu
 6 vitæ præsidium notat. Sextus Leonis incedentis formam notat, de quo
 vide in Hierogrammatismo Leonis Obelisci Pamphilij, vbi de eo fusè
 7 actum est. Septimus triangulum cum Cruce Tautica aliquantulum incli-
 8 natum; idem quod tertius character signat. Octauus character piscem
 stipite portat Tautico, & Ichthonium Numen significat; de quo vide in
 9 Astronomia hieroglyphica fol. 167. Nonus Sagittarij figuram exhibet,
 10 cuius & Præsidem notat, Solis videlicet vim in terra abditam. Deci-
 11 mus ex circulo & duabus Crucibus Tauticis componitur, & Solis fulcrum
 dicitur. Vndecimus character ex circulo & semicirculo, seu Sole & Lu-
 12 na componitur, cum Sigillo Tautico ei a latere affixo; & tutelam Sole-
 ce Tautica, quo Solari-Venerea vis exprimitur; circulus enim maior So-
 13 lem, reliquus ♀ Venerem exprimit: de quo fusè in Alchimia Ægyptio-
 rum fol. 401. tractatum vide. Decimus tertius ex semicirculo & nota
 14 Tautica compositus est, & Lunæ influentiam notat. Decimus quartus
 character ex duabus notis Tauticis, & Veneris figura componi, & Ne-
 15 phtæ Venereæ Ægyptiæ motum significat. Decimus quintus triangulum
 Tautico signo impositum est, idem quod tertius character significat.
 16 Decimus sextus stipiti Tautico Serpentem circumvolutum indicat, cu-
 17 ius in Mensa Isiaca expositionem vide. Decimus septimus characterem
 18 Momphræ exhibet, quem innumeris passim locis exposuimus. Decimus
 octauus Sagittarij character iacens idem est ac noni characteris figura.
 19 Decimus nonus idem significat quod character vndecimus. Vigessimus
 20 character Hermeticus Lunæ Solaris, de quo supra in decimo characterē,
 21 cui æquiualeat. Vigessimus primus character idem cum tertio, situ tan-
 22 tum differens. Vigessimus secundus idem cum secundo, a quo situ tan-
 23 tum differt. Vigessimus tertius idem cum decimo. Vigessimus quartus
 24 ex tribus notis Tauticis, & circulo in formam tripodis effigiatur, vnde &
 25 tripus Solis dicitur. Vigessimus quintus idem cum decimo tertio, a quo
 26 situ tantum differt. Vigessimus sextus idem cum secundo, & vigesimo se-
 27 cundo. Vigessimus septimus idem cum vigesimo quarto est. Vigessimus
 28 octauus idem cum sexto. Vigessimus nonus idem cum decimo. Trige-
 29 simus idem cum decimo.

Characteres
 hi quid si-
 gnificent

Tota igitur illa mystica characterum congeries nihil aliud indicat,
 nisi diuersorum Numinum vires effectusque, quos tum in superiori, tum
 in inferiori Mundo sub Canubicæ Mentis præsidio operantur. Vides
 quoque, inferiores characteres ferè plerosque, tametsi iidem sint cum
 superioribus, situ tamen differre, sicuti operationes Deorum in superio-
 ribus corporibus ab inferioribus differunt, dum hæc se habent per mo-
 dum principij passiu, illa per modum principij actiu, quorum coniu-
 ctione omnia in Vniuerso perpetrantur. Verum cum hæc omnia citatis
 locis

locis fusè descripta sint, hic longiores esse nolimus: Lector ex his pauculis mentem Veterum facile percipiet.

In hoc itaque præsenti Oraculo Canopico incidebantur, quia dum Canubicum inuocant, omnia cætera eius præsidio subdita Numina implicitè inuocare censebantur; & pulchrè id ipsum Oraculum Canubicum docet, quod habetur inter cætera Oracula ab Opsopæo collecta, fol. 55. ubi Oraculum iubet inuocare Numina temporibus opportunis, alijsque cæremonijs, ut sequitur.

Κληίζαν Ερμῶν ἡδ' ἠέλιον καὶ ταῦτα
Ἡμέρη ἡγίε, μῦλῳ δ' ὅτε καὶ δὲ παρείω
Ἡμέρη · ἡδὲ Κρόνον, ἡδὲ Ἑρμῆς Ἀφροδίτην
Κλήσιον ἀφ' ἀδελφῶν, ἃς εὖρε μάγων ὅχ' ἀείω
Τῆς ἐπαφροδίσου Βασιλίδε, ὅς πάντες ἴσασιν.

*Voca Mercurium, & Solem eodem pacto
Die Solis; Lunam verò, cùm huius adfuerit
Dies; ac Saturnum, & consequenter Venerem,
Vocationibus non sonoris, quas reperit Magorum optimus
Septies sonantis Rex, quem omnes nòrunt.*

Atque hæc sunt, quæ de hoc schematismo dicenda putavi.

C A P V T V.

Figura IV. Genius Apotropæus Canopicus, eiusque interpretatio.

Figura IV. in Iconismo Canoporum exhibet Genium Apotropæum Canopicum, quem ad me non ita pridem Francofurto ad Mænum misit Anonymus quidam Architectus & Mathematicus insignis, ex saxo nigro. In quo primò globus alatus occurrit: deinde simulachrum, in cuius capite cydaris in vasis Nilotici formam effigiata spectatur, vnco & flagello formidabile. Limbi verò lapidis hieroglyphicas inscriptiones continent, uti in cætypo patet.

Genius Apotropæus Canopicus.

Per globum alatum Hemphtha seu supremum triforme Numen indicatur, uti iam sæpe declaratum est; simulachrum, ministrum Hemphtha, Canubicum Genium tutelarem indicat. Cydarin in vasis seu cucurbitæ Niloticæ formam adaptatam capiti impositam habet, quia in aqueam substantiâ potestatem habet. Vncum manu dextrâ tenet, quia is Osirin à Titanibus in Nilum proiectum dum extrahere dicitur, Nilum, quem cum Osiri passim confundunt, supra terram aridam, siccam, & inaquosam, per inundationem eius ad necessariam vitæ sustentationem educit, omnibus Typhonijs potestatibus profligatis; quod flagellum indicat, & inscriptiones hieroglyphicæ G, H, sat superque demonstrant. Nòrant enim, quan-

Hieroglyphica.

tope-

topere Dæmones αἰτίεχνοι, flagellis arcanâ quâdam ratione confectis, & in manibus Deorum positis, terreantur; dum sustinere nequeunt id, quod potentia superioris sigillo munitum, tam ipsis est contrarium; ut proinde Oraculum consulturis Ægyptijs, quânam ratione ab infauftis potentijs tuti esse possent, Oraculum responderit:

Δαίμονες οἱ περιῶσι θεὸν χθονὶ καὶ θεὸν πόντον,
Ἀνάπατοι δαίμωνι ὑπὸ μασίχῃ θεοῖο.

*Dæmones qui ambulant circa terram, & circa pontum
Indefessi, domantur sub flagello DEI.*

Sed ad propositum. Itaque in hoc schematismo primo loco G, occurrit pyramis cum sceptro papyraceo, iugum bilancis, quadratum, cum ouo, & oculo; sequuntur hæc phialæ Niloticæ, sacrum Alpha, brachium extensum, piscina sacra cum vestigio pedis, & binis vasis Niloticis; sequuntur deinde caput Accipitris, cum Luna sextili pyramidi insistente; post hæc brachium extensum, ouum, sceptrum papyraceum, sphaera, oculus, pyramis, altare. In latere H eadem prorsus, si tria symbola excipias, occurrunt. Sed hæc omnia exponamus.

Interpretatio

Rectè itaque pyramis primo loco ponitur cum sceptro papyraceo, quia Canubica Mens aqueæ substantiæ præses sine ignea portione rerum necessariorum abundantiam producere non potest, neque temperare ad iustitiæ leges Mundum Elementarem; uti pulchrè indicat iugum bilancis, & quadratum cum ouo, quorum illud iustitiæ exactam mensuram, hæc duo Mundum hylæum indicant. Canubicæ itaque Mentis providentia per oculum indicata, necessaria est, & per cultum sacrum, quod Altare sequens notat, ad id, quod necessarium fuerit, concedendum, dum occulto motu Niloticis se vasis miscet; quæ aptè indicantur per brachium extensum, vestigium pedis, & Nilotica vasa utrimque apposita. Sol enim Lunæ commixtus influxu precibus Sacerdotum impetrato, quæ per caput Accipitrinum, & Lunam sextilem pyramidi innexam, & duo brachia sursum porrecta indicantur, providâ benignitate rerum omnium necessariorum abundantiam confert, per sacri ignis cum substantia aquea misturâ, concessam. Atque hic est idealis hieroglyphicorum in latere G positorum sensus. Estque hæc inscriptio eadem cum ea, quæ suprâ in Iconismo Mumiarum, figura G, col. d, exhibetur.

Ponebantur autem hæc symbola ex utroque latere eadem, quoniam efficaciam magnam habere credebantur, ad Canubicum Genium Apotropæum alliciendum, & ad id quod volebant, impetrandum, uti in Magia fusè docuimus. Ex his characteribus præterea Sacerdotes precatoriam formulam ponebant, quâ Numen Canubicum adiuratum se constringere, compellere, & sui iuris facere posse credebant; eratq; ferè huiusmodi; *Per Hemphtha triforme Numen, per sacrum ignem, per sceptrum Pantamorphi, per bilancem Omphtha, per oculum omnia videntis Osiridis, per sacram*

anim. & sacri Nili phialis &c. te aduramus & obsecramus, ut id quod intendimus, nobis concedas.

Porro in abaco huius monumenti alia hieroglyphicorum series occurrat; & primo loco, æquilibrium cum gnomone, Serpens volans, duæ pennæ, volucris cum transverso baculo, circulus cum quadrato, oculus cum figura aræ; quadratum cum brachio extenso, quæ sequitur sceptrum papyraceum, denique canalis Niloticus. Per æquilibrium indicatur iustitiæ lex, per Serpentem volantem igneæ virtutis efficacia, quæ omnia inferiora per tres globos indicata penetrat; quia verò hæc effectum suum habere nequit, nisi aëreâ Intelligentiâ patrocinate, hinc congruè duas pennas cum volucris, & sceptro, quæ decussim exprimunt, posuerunt, ut ostenderent, hanc totius Vniuersi membra motu suo pervadere, calidi-humidi influxu veluti vehiculo quodam: hæc enim ritè culta, omnibus, ut ara cum supraposito oculo indicat, prouidet, & hylæo Mundo hæc beneficentiâ rerum omnium necessariarum abundantiam per Niloticos canales confert, quæ quadratum, brachium extensum, thyrsus papyraceus, & canalis Niloticus aptè designant. Atque hæc est huius nobis propositi monumenti interpretatio. Quorum omnium veritas cum in præcedentibus passim per varias auctoritates demonstrata sit, hinc easdem repetere superuacaneum duximus.

Hieroglyphi-
ca in abaco
Apotropæi
Genij.

CAPUT VI.

Figura V. vasis Canopici interpretatio.

Figura V. vasis Nilotici binas facies ostendit, anteriorem & posteriorem, quæ ligaculo connectuntur; quod vas inter alia quæ passim hoc Opere adducuntur, ab humanissimo Viro Bertholdo Nihusio ex Museo Gerardi Reinssij Senatoris Amstelodamensis extractum, mihi transmissum fuit. Et est vas Canubicum portatile, uti ansæ E, F, & A, B, apertè demonstrant, quo sacram Nili aquam Fanis Adytisque inferebant. In cuius anteriori facie figura B infantulus, id est, Horus hoc apparatu mystico, ut aliàs docuimus, exhibetur. Binas notas C, D, vtrinque appositæ habet, quarum prior C in sagittæ formam effigiata indicat curam huius Genij esse, nimiam siccitatem à Typhonia potestate immissam, virtute suâ omnium attemperatiuâ destruere; altera in formam vncini efformata, indicat, Osirin Horum, aqua suffocatum, id est, nimiam humiditatem quæ Mundus subinde opprimitur, extrahere, & ad temperiem reducere. Est enim Horus, teste Plutarcho, hoc loco nihil aliud, quàm spiritus quidam virtute suâ omnia alens & conseruans, estque ipsa aëris temperies virtute Solis calefactiua attemperata; quem & ideo circa Butum in paludibus educatum fabulantur Ægyptij. Et profectò ita est: vliginosa enim tellus & aquis redundans vapores alit, qui ariditates & siccitates perimunt.

Vas Canopicum.

Vasis anterior facies explicatur.

Vasis poste-
rior pars ex-
plicatur.

Altera facies signata literis A B C D, characteres hieroglyphicos, omnis generis promiscuos, quos suprà in Oraculo Canopico figura III. exposuimus, continet; qui tametsi pessimè transformati sint, ex alijs tamen inscriptionibus facillè innotuerunt. Primus character est ramus inuersus, cuius significationem integro capite exposuimus suprà in Obelisco Flaminio, & in Obelisco Pamphilio Hierogrammatismo de plantis sacris. Sequuntur hunc duo thyrsi ad inuicem inclinati, qui passim in Tabula Bembina occurrunt; deinde duo characteres, rametsi oppidò corrupti, ex Obelisco ramen Flaminio, vbi sæpius occurrunt, nihil aliud sunt, quàm Serpens, sceptrum Hircinum, duo quadrata; vltimo denique loco, figura sagittæ, Serpens globo caudam inferens, & laqueus, quibus supponuntur Noctua cum hydroschemate. Quorum omnium hic sensus est; *Cæremonia Thyrsianactibus Genijs iuxta tres anni stationes ritè peractæ, Momphtam Niloticum Numen alliciunt, ad vitam rebus omnibus fecundam in hylæis Mundis concedendam, ariditate Typhoniâ ab aquis profligatâ. Ponanturque in vase veluti prophylactica, ad id quod significant, efficiendum.*

CAPUT VII.

Figura VII. interpretatio.

Vas Niloticum
eiusque inter-
pretatio.

Figura VII. ex Museo Petri à Valle habetur, & nihil aliud quàm Canopum notat, vti ventrosus vas, & hieroglyphica eidem inscripta expresse docent, vti *a*, hydroschematis figura, sub figura *ee*; *b* sub figura *o*; *c* sub figura *φ*; qui tres characteres sunt Coptici, vti in Alphabeto hieroglyphico docuimus, & idem significant ac *eeφ* Numen aqueum; *ee* enim aquam significat, *o* Numen, *φ* verò sphæram indigitat amoris, quo omnia Mophtæâ virtute connecti indicantur. Porro hieralphi Agathodæmonem, baculus incuruus regimen & potestatem influxiuam, C hydroschema aquam, denique *f* vasis figura, aquam Niloticam indicat, vt iam innumeris locis docuimus; atque adeo tota hæc inscriptio hunc sensum refert: *Mophta Agathodæmon cum potestate summa, aqueæ substantiæ & Nilo præsidet.*

CAPUT VIII.

Figurarum VIII. XI. XII. interpretatio.

Figura VIII. ex Museo Hippolyti Vitelleschi extracta fuit, quam & apud Petrum Stephanonum olim me vidisse memini; figura vasis foraminoso & aquas spargenti imposita, & varijs characteribus insignita, quos paulò post exponemus. Figura XI. ex Museo Petri Stephanoni, & XII.

XII. Canopus *μασσοειδής* mammatus ex eodem extractæ fuerunt. Atque hæ omnes figuræ historiam illam exhibent, quam apud Suidam legimus, & ita se habet. *Olim ut fama fert, Chaldei suum Deum, qui est ignis, magnificis verbis extollentes, passim circumferebant, ut cum omnium Prouinciæ Dijs compararetur, & ut ille, qui ceteros vicisset, ab omnibus indicaretur Deus. Cæterarum autem Prouinciæ & Nationum Dij, quod ex ære, vel argento, ligno, aut lapide, vel alia huiusmodi materia confecti, & in templo, locisq; sacris essent collocati, & huiusmodi materia facile ab igne consumeretur; necesse erat, ut ubique ignis semper vinceret; hoc audito Canopi Sacerdos, quoddam huiusmodi callidum consilium inijt: in varijs Egypti partibus fictiles hydræ minutis, & continuis foraminibus interpunctæ fieri solebant, ut per illa foramina aqua turbida percolata, pura redderetur & limpida. Canopi Sacerdos cum harum vnam accepisset, & illa foramina obturasset cera, & varijs coloribus depinxisset, in Græco est, *καὶ δὲ φέρεται ὡς ἐξ ἀφ' ἑαυτῆς ὁ κανόπιος*, hoc est, varijs animalium hieroglyphicis figuris, coloribusq; delineatis, aquâ repletum, ut Deum collocavit; cumq; veteris statuæ caput amputasset, quæ Menelai cuiusdam Gubernatoris fuisse dicebatur, id illi suæ nouæ statuæ imponens accurate accommodauit. Aduenerunt postea Chaldei: accensus est ignis, & cera quâ obturata erant illa foramina, liquescebat; hydra autem sudante, & aquam eiciente per foramina, ignis extinguebatur. Hæc igitur calliditate & versutiâ, Canopus victor Chaldæorum declaratus est, & ab eo tempore ut Deus colitur. Atque hanc quidem historiam exactè referunt numismatum paulò antè propositorum figuræ VIII. IX. XI. XII. Sed exponamus præ reliquis mysteriosam, quæ numero VIII. signatur. Et figura quidem vasi imposita Canopicam Mentem indicat humoris copiam omnibus rebus largientem, quam & Canopus *μασσοειδής* mammatus fig. XII. notat, ut alibi exposuimus; hunc Egyptij postmodum, more suo in omne superstitionis genus præcipientes, iuxta relatæ historię seriem in certa materie effingentes, inter sacra symbola collocarunt, eoque phylacterij loco postmodum illos contra ignis flammæque violentiam vsos, *πεντέλφα* seu *πεντέλεγμα* à latere ei adiunctum abundè docet; hoc enim, eò quod hanc vocem Græcam, *πνεία*, quæ salutem significat, vario situ referat, prosperitatis symbolum apud Egyptios fuisse, tritum est ex historia Antiochi Soteris, qui contra Galatas decertaturus, huius symboli vexillis impositi subsidio, de quo faciendo in somno monitus fuerat, insignem victoriam reportasse fertur. Quadratum autem ex altera parte nihil aliud quàm *μονόγραμμα* nominis Kanub, hoc est, Canopi esse, ostendunt literæ *ΚΑΝΟΠ*, quæ omnes in dicto monogrammate continentur. Et ratio scribendi fuit Egyptijs propria, ut alibi dicitur. Atque hisce duobus symbolis Canopi Numinis contra ignis flammæque nocumenta prophylacticam imaginem adhibendam esse, *προφυλακτικῶς* significarunt. Literas vero singulis vasis canalibus appositas Coptas esse, alia quidem ad id probandum autoritate opus esse non arbitror, nisi parallela quadam dictorum characterum inter se factâ comparatione, quam Lectori relinquo ex hac tabula iudicandam.*

Historia &
origo Canopi.

Monograma
Canopi.

Literæ capitales earum vocum, quæ 10 entium gradus indicant.

Σ	Mineralia
π	Flores metallici
ϙ	Mare
ϙ	Arbores
ο	Natura spermatica
α	Sensitiua natura
α	Reptilia
α	Aquatilia
κ	Volatilia
Ζ	Quadrupedia

Literas verò 10 vasi circumfusas, tametsi in Prodrōmo Copto ignorabiles fassus sim; multorum tamen annorum labore in hieroglyphica disciplina exercitatus, tantum abest vt ignorabiles iudicem, vt potius nihil illis explicatu facilius mihi fuerit. Indicant enim 10 entium gradus, de quibus in Arithmetica hieroglyphica, quibus Canopica Mens bonitatis suæ affluentiam affundit.

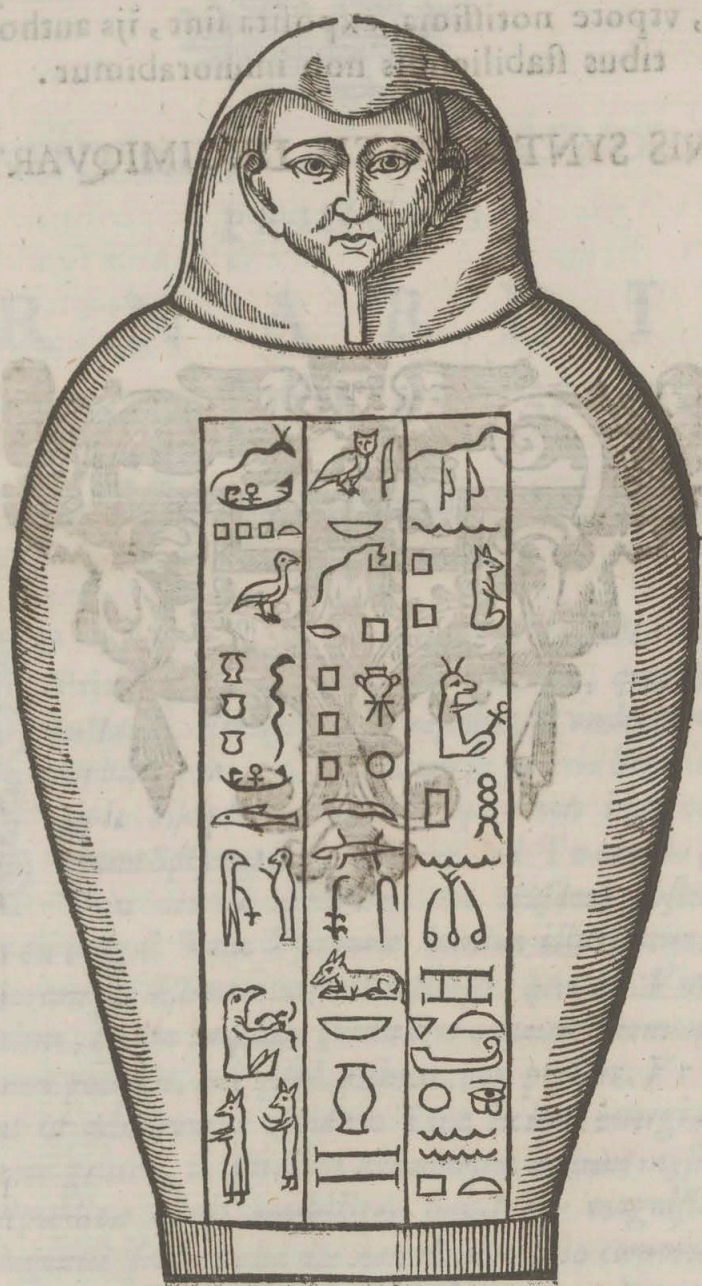
- Σ Prima litera, Mineralia indicat.
- π Flores, succos ad metallorum generationem ordinantes, vti in Obelisco Pamphilio docuimus.
- ϙ Mare, lacus, flumina &c.
- ϙ Natura vegetabilis.
- ο Vires & semina singulis indita.
- α Natura sensitiua.
- α Insectorum & reptilium natura.
- α Aquatiliū natura.
- κ Volucrum natura.
- Ζ Quadrupedium natura.

Atque in 10 entium gradus Canopica Mens humoris sui fœcundi abundantiam spargit, eosq; in suo esse conseruat. Quòd autem hæ literæ dictorum entium gradus indicent, inde docetur, quòd hæ literæ sint capitales literæ vocabulorum, quæ dictos gradus indicant, vti in præcedenti tabula ostenditur.

Statua Canopica
ex museo
Smithij.

Inter alias statuas Canopicas & hæc non infimum locum occupat, à Clarissimo Nihusio ex Batauico Museo Clarissimi Viri Ioannis Smithij extracta. Vas marmoreum est, caput cooperuli loco seruiens, testaceum quid olet, mystico illo velaminis amictu fœminam mentitur barbâ è mento prominente spectabilem, more cœterarum velatus cum prominente barba

barba vultus deformatus; cœterum toto corpore venter est, in cuius antica parte hieroglyphica tribus columnis contenta spectatur inscriptio, quorum sensus is est, qui sequitur. (nos notas rudi & imperitâ manu exaratas in prototypo, paulò politius hîc exhibuimus.)

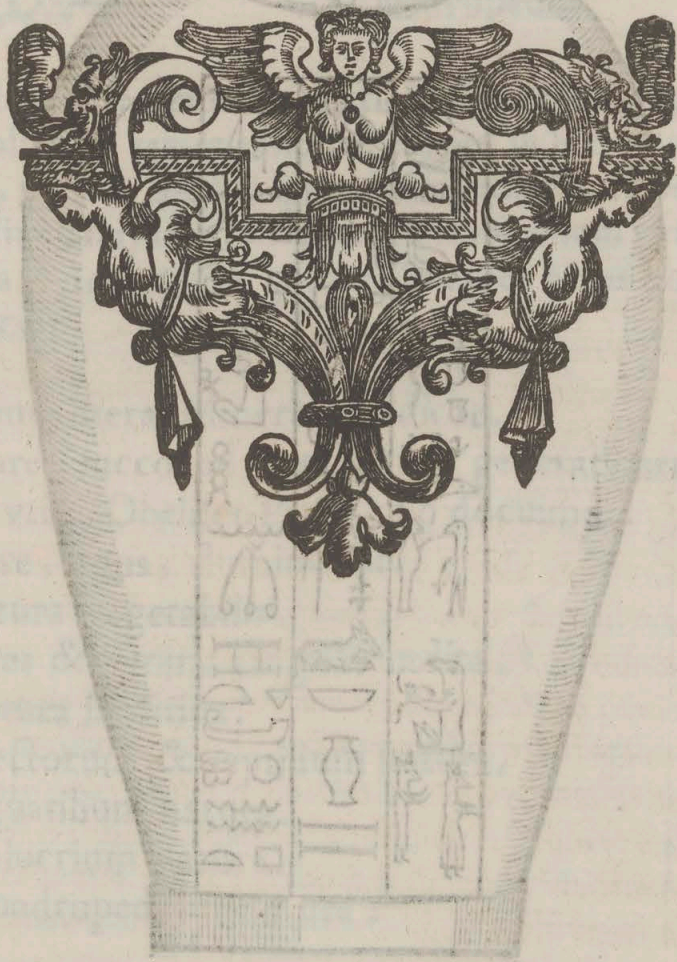

Prima columna. Huius virtute simulachri vita superna Barydis Thauistica vehiculo defertur in tres inferiores Mundos, ubi eam Hermanubis Niloticus inserit liquoris claustris, per Baryn malorum propulsatricem, & aueruncam, sequentium simulachrorum virtute & efficaciam.

Secunda columna. Infausta & aduersa à Nilometrio remouentur; Hylæi Mundi liquore Hemphteo, à triformis supremi Numinis influxu participato, malis depulsis, rerum omnium necessariarum abundantia confertur, Anube Horizontis, & humida naturæ castode inuigilante.

Tertia columna. Vitalis liquor in inferiores Mundos defertur, vi
statuarum sequentium, quarum concatenatus influxus humorem congruum
tripartitis anni temporibus confert; unde religioso semper cultu observanda;
beneficentia enim earum, quâ Mundus seminalis humoris copia repletur, unicum
felicitatis complementum sequitur. Verum cum omnia symbola iam
saepe, utpote notissima, exposita sint, ijs authorita-
tibus stabiliendis non immorabimur.

FINIS SYNTAGMATIS DECIMIQUARTI.

SYNTAGMA XV. DE SPHYNGIBVS NILOTICIS.

EMINENTISSIMO AC REVERENDISSIMO
PRINCIPI

BERNARDINO

S. R. E. CARDINALI SPADAE,

Sabinorum Episcopo.

NON habet Sapia nobiles Heroës, Eminentissime Princeps, quam doctos Purpuratos, quorum doctrina Solis instar in Ecclesie Cælo refulget; unde suam haurit lucem Orbis terrarum; & uniuersa generis humani amplitudo accipit disciplinæ iubar. Quare non immerito Ægyptiam meam Sphingem euoluturus, ad Te accedo, eamque volo in Tuo nomine apparere, ut eiusdem abstrusa interpretatio non aliunde quam ex insigni Tux Purpure lumine illustretur. Roma illa Sapientum, ingeniorumque æstimatrix sacris testatur, quo in Viros Sapientie studio deditos sis animo, quam impensè eorundem conatus promouere studeas. Nec mirum; æstimare non potest is, qui quod æstimat, non possidet. Ut vel ex hoc capite merito suspiciant & admirentur viuadam Tux indolis energiam in omni prudentiæ, sapientiæque genere, in omnibus arcanarum artium mysterijs, atque in uniuersis penè Reipublicæ officijs amabiliter simul & magnificè versantem. Quamquam, ut ingenuè fatear, alia me non minùs ratio commouit, ut hanc mei Operis partem Tibi repræsentare iam dudum oheratus auderem; singularis videlicet illa Tua benignitas, quâ me semper excepisti, meaq; complectens effecisti ut crederem non futura alijs ingrata, quæ Tibi probarentur; ac reuera in hoc Sphingem meam superasti, dum Sapientiæ Tux, cui nonnisi summa quæque probantur, haud ingratas esse meas myricas ostendisti. Vale omni Sapientiæ laude Eminentissime Princeps, meisq; conatibus faue.

SYNTAGMA XIV.

De Sphyngebis Niloticis, earumque vera
significatione.

Sphynx Nilotica
quid
significet,

SPHYNX Nilotica, compositæ naturæ hieroglyphicum, uti toto passim Opere indicatum fuit; cuius quidem anagogicam seu mysticam significationem nihil aliud esse dicimus, quam arcana Sapientiæ symbolum: nam uti Plutarchus dicit, Περὶ τῆς ἐν τῷ ὄρει ἱερῶν ὁμοιωτικῆς ἱστορίας, ὡς ἀνιγματοειδὴ σοφίας ἢ θεολογίας αὐτὴν ἔχουσαν. Ante templa Sphynges plerumque collocantes, quo innunt, suam sacrarum rerum doctrinam constare perpetua, & sub involucris latente Sapientiā: Οὐδ' ἐν γὰρ ἀλογον, εἰδὲ μὴ θῶδες, εἰδὲ ὑπὸ δεισιδαιμονίας, ὥστε ἐν τοῖς νομίμοις ἐκτετατοῦ ἱερογλύφου, ἀλλὰ τὰ μὴ ἡθικὰς ἔχοντα καὶ χαρῶδιν ἁγίας, τὰ δὲ ἀμείβεα νομίζοντα ἱσοεικῆς, καὶ φυσικῆς εἶναι. Neque enim irrationabile, neque fabulosum, neque superstitioni subditum, hoc doctrinæ genus; sed Ethicas suas & obsequentes causas habet, argutiæ historice & Physicæ expers. Sphynx itaque erat arcana Sapientiæ, virtutumque à materia abstractarum symbolum, & hoc pacto in templis passim eam collocabant, ut monerentur, ad θεομύθεωσιν impetrandam nihil efficacius esse posse quam per occulta huiusmodi symbola animum ad diuinitatis consortium præparare. Hæc verò sub physica ratione considerata, nil aliud indicat, quam incrementum Nili. Ponitur autem ab Ægyptijs sub duplici ratione: vel enim illam sub Leonis abaco incubantis figura, vel sub figura quæ corpore Leonem, facie Virginem exhibet, exprimunt. Priori modo indicat Momphtha incrementi Nilotici præsidem Agathodæmonem; cuius vires, effectus, officiaque fuisse cum in præcedentibus, tum in Obelisco Pamphilio fol. 282. descripsimus, ad quæ Lectorem remittimus. Posteriori, ipsum incrementum Nili, quod potissimum Sole Leonem & Virginem transeunte durat, indicat; de quo in sequentibus fusiùs. Verum ut res ab ovo demonstretur, de Nilo primò, deinde de Niloscopijs, & demùm de Sphynghum significatione, quantum ingenij vires permittent, tractabimus.

CAPUT I.

De Nilo, eiusque cultu ab Ægyptijs usurpato; uti &
de Niloscopijs, eorumque usu.

DE Nilo, eiusque origine, eiusque maximis inter cœtera flumina prærogatiuis, ex professo dictum est in primo Tomo fol. 48. Quare hoc loco tantum nobis de cultu eius agendum est, ut cur Ægyptij tanto eum

eo eum nullo non tempore cultu affecerint, Lectori curioso patefiat; atque adeo hieroglyphicorum structura, quæ huic magna ex parte innititur, luculentius demonstretur. E cælo itaque à Ioue lapsum Nilum non Ægyptij duntaxat, sed & posterij Græcorum Philosophi existimabant; unde alij eum Iouis donum, alij Deorum lachrymam, alij venam Paradisi, Deorum semen, Prothei piscinam, maritum Iſidis appellabant, alijsque Epithetis, vti citato loco ostensum fuit, cohonestabant. Siquidem Nilum non tantum veluti diuinum quiddam, & à Deo singulari fauore concessum, sed & veluti ipsum Osiridem venerabantur, & diuino cultu prosequiebantur, teste Plutarcho, qui libro de Iſide & Osiride, *Sacerdotum*, ait, *Sapientiores non Nilum duntaxat Osiridis, mare Typhonis nomine accipiunt, sed Osiridem in vniuersum omne principium facultate humectandi præditum, utpote causam ortus, & substantiam seminis censuerunt. Typhonem verò omne siccum, igneum, & quidquid denique exsiccandi vim habens aduersum est humori.* Hinc Hecatombarum frequentia circa exundationis initium, quas in honorem Nili sæcundi Numinis faciebant Ægyptij. Principem verò causam incrementi Protheus aperuit, cum dixit, Ioui hecatombas faciendas, iuxta illud:

Nilus donum
Deorum pu-
tabatur.

Nilo cultus
diuinus exhi-
bebatur.

Plutarchus.

Nilo fiebant
hecatombæ.

*Ægypti donec fluuius Iouialis ad vndas
Rursus eas, faciesque Dijs sacras hecatombas.*

Et flumen Diapetes appellauit, id est, è Cælo delapsus. Si enim hecatombæ offerendæ cuiuspiam Deorum, illi certè maximè, cui augmentum fluminis præcipuè acceptum ferebatur. Is igitur cum Iuppiter siue Osiris ille toties à nobis decantatus sit, quis non videt aperte denotari à Ioue incrementum profluxisse? Quæ verò aquæ à Ioue proueniunt, nisi illæ quæ pluuijs è Cælo veniunt? Quamuis igitur in Ægypto non pluat, Nilus tamen non incongruè ideo Diapetes vocatur, quod imbribus crescat. Igitur Ioui hecatombas faciendas putabant, eò quod is pluuijs è Cælo cadentibus præsideat, quibus Nilus augeatur.

Nilus donum
Deorum pu-
tabatur.

Nilus donum
Deorum pu-
tabatur.

Erat autem hoc Ægyptijs, teste Eusebio, Plutarcho, Diodoro, Herodoto citatis Tomo I. locis vsitatum, ut eas res, è quibus insignem aliquam vtilitatem atque sustentandæ vitæ emolumentum perciperent, præcipiti quodam zelo, & insana stolidaque superstitionis Religione colerent; hinc æstro perciti vanissimam Religionem non ad Ibides tantum, Crocodilos, Accipitres, Canes, Scarabæos, aliosque immundos, quos portentorum Mater Ægyptus ferebat, Deæstros, sed & ad stulta illa & ridicula hortorum Numina, cæpas, allia, pepones, extendebant, in quæ non immeritò Satyricè inuehitur Iuuen:

Nilus donum
Deorum pu-
tabatur.

Nilum cur
coluerint
Ægyptij.

O Sanctas gentes, quibus hæc nascuntur in hortis

Numina.

Hæc inquam cum colerent, Nilum quoque, quia vtilitate, commodis, alijsque diuinitatis argumentis cæteros Orbis fluuios excellebat, sin-

M m m

gula.

gulari quodam cultu colebant & venerabantur; præsertim cum primos hominum affererent apud se creatos, tum bonitate soli felicitateque, tum Nili multa generantis, ac suapte natura, quæ genuit, facile nutrientis, fecundo genio, cum ab eo vno veluti à perenni fonte omnem suam felicitatem pendere perspicerent. Hunc enim terram cæteroquin sterilem, arenosam, infructuosamque fecundi limi profluvio veluti bonorum omnium alluvione fecundare videbant. Hunc herbarum, fructuum, plantarum, frumentorum, animalium terræ marique copiosi proveniunt unicam causam cognoscebant. Huius præter dictas utilitates lympham non gustui tantum gratam, sed & medendis corporibus saluberrimam norant; quin amplius non bestiarum tantum, sed & hominum fecunditati multum prodesse, atque proinde non male feciferum dixere; adeo ut prodigiosam hominum multiplicationem (qua Plinius mulieres subinde quaternos fetus excludere solitas asserit, quod & alij confirmant Authores) nulli alteri rei quam Niliacæ lymphæ fecunditati adscribere sint ausi: ac proinde huic omnia sacrificia deputabantur; huic veluti Deorum omnium, & superstitiosorum Numinum parenti omnes ritus ac solennitates festorum exhibebantur, ut paulò post videbimus; ut proinde Phallophoria, Pammelia, aliaque execranda solennia non aliunde quam hinc originem duxerint. Hinc per Nilotica incrementa iurat Apuleius, quasi per divini Numinis reuerentiam. Nilum ergo veluti Numen quoddam Ægyptij colebant, imò veluti ipsum Osiridem, ut quem & Momphta dicebant, uti Plutarchus verbis supra citatis testatur.

Herodotus,
Nili comparatio ad divinas virtutes.
Nili encomia & commoda.

N 50
E 5
I 10
Λ 30
O 70
Σ 200
365

Nili incrementa ac decrementa.

Sicut verò Deorum origo mortalibus incognita, & difficilis inveniendus Deus; sic & Nili originem nulli unquam perspectam, testatur Herodotus. Sicut Deus maximam mortalibus præstat animis corporibusque illapsus voluptatem; sic & Nilum cœlitus delapsus omnis felicitatis suæ causam constabantur. Iterum sicut Dij in inferiora illapsi ea suo adventu dirant; ita & ille. Vnde ut Elias Cretensis scribit, sicuti omne Deorum genus ab cœlesti illa Iside Luna, hominum Deorumque (ut cum Apuleio loquar) matre descendit; sic & Nilus dicitur descendisse e montibus Lunæ. Sicut cœlestis Osiris, seu Iuppiter ille cœlestis, Sol inquam 365. dierum spacio ultro citroque currendo rerum omnium in sublunari Mundo productionem causatur; sic & Nilus paulatim crescendo decrescendoque ad exemplar Solis, totam Ægypti regionem fecundo limi profluvio beat; quod & numeris in nomine suo reconditis monstrare videtur. Numerus enim è nomine Νῆλ@ collectus 365, tot nimirum, quot dies in anno, constituit. Præterea quemadmodum Luna à Sole aspecta certa quædam præbet terrestribus virtutis suæ incrementa vel decrementa, siquidem nunc cornuta, nunc integra, nunc per eisdem gradus descendens penitus evanescit; sic & Nilus, teste Plutarcho, iuxta Elephantinam Urbem ad viginti octo cubitos excresecens nobis periodicum motum Lunæ, seu Lunæ & Solis Syzigiam refert; ad hos verò gradus pertingens totum evanescit plenitudine fluminis Nilometrium, iuxta Mendesium verò & Xoia quatuordecim cubitos excresecens ple-

plenam nobis Lunam exactè demonstrat, cum enim instruenti Nilometrij medium infra, medium supra aquas eminebat. Iuxta Memphim vero, ubi ad septem excrecebat cubitos, Lunam cornutam maximè referebat. Porro sicut has phases Lunæ mirabilium in sublunaribus effectuum causam credebant, & ex ijs veluti ex infallibilibus quibusdam indicijs de constitutione temporum, de fecunditate aut sterilitate rerum diuinabantur; sic & de incremento decrementoque Nili. Sicut enim cornuta Luna & imperfecta, inter malignos reputabatur aspectus, teste Ptolomæo; sic & septem cubitorum incrementum sterilitatem minabatur. Et sicut Luna plena pro configuratione mediocri futura & fecunda reputabatur; sic & quatuordecim cubitorum incrementum. Denique sicut Luna 28 dierum maximos præstat coniuncta Soli effectus, & efficacissimè agit; sic & Nilus 28 cubitorum incrementum excedens coniungitur terræ, hoc est, Ifidi, ad eam vegetabilibus principijs fecundandam. Quæ omnia pulchrè Plutarchus lib. de Osir. & Ifide indigitat.

Nilus phasēs
Lunæ, eiusq;
effectus amu-
latur.

Plutarchus;
Sphyn-
gis
simulachrum
ex Museo
Reinstij.

Misit non ita pridem ad me ex Batavia Sphyn-
gis figuram ex Museo
Gerardi Reinstij, Senatoris & Scabini Ambsterodamensis extractam, Ber-
tholdus Nihusius. Simulachrum ex marmore subnigro fabrefactum est,
fœmineo vultu, reliquo corpore in Leonem transformatum, in quo ma-
ximè elucet, quod paulò antè indigitauimus, V amuletum seu sacra ta-
bula, Accipitrinâ Statua, Hircino scepro, & Nilometrio eidem subiecto,
vti sequens figura docet, conspicua: quod & in præcedentibus passim

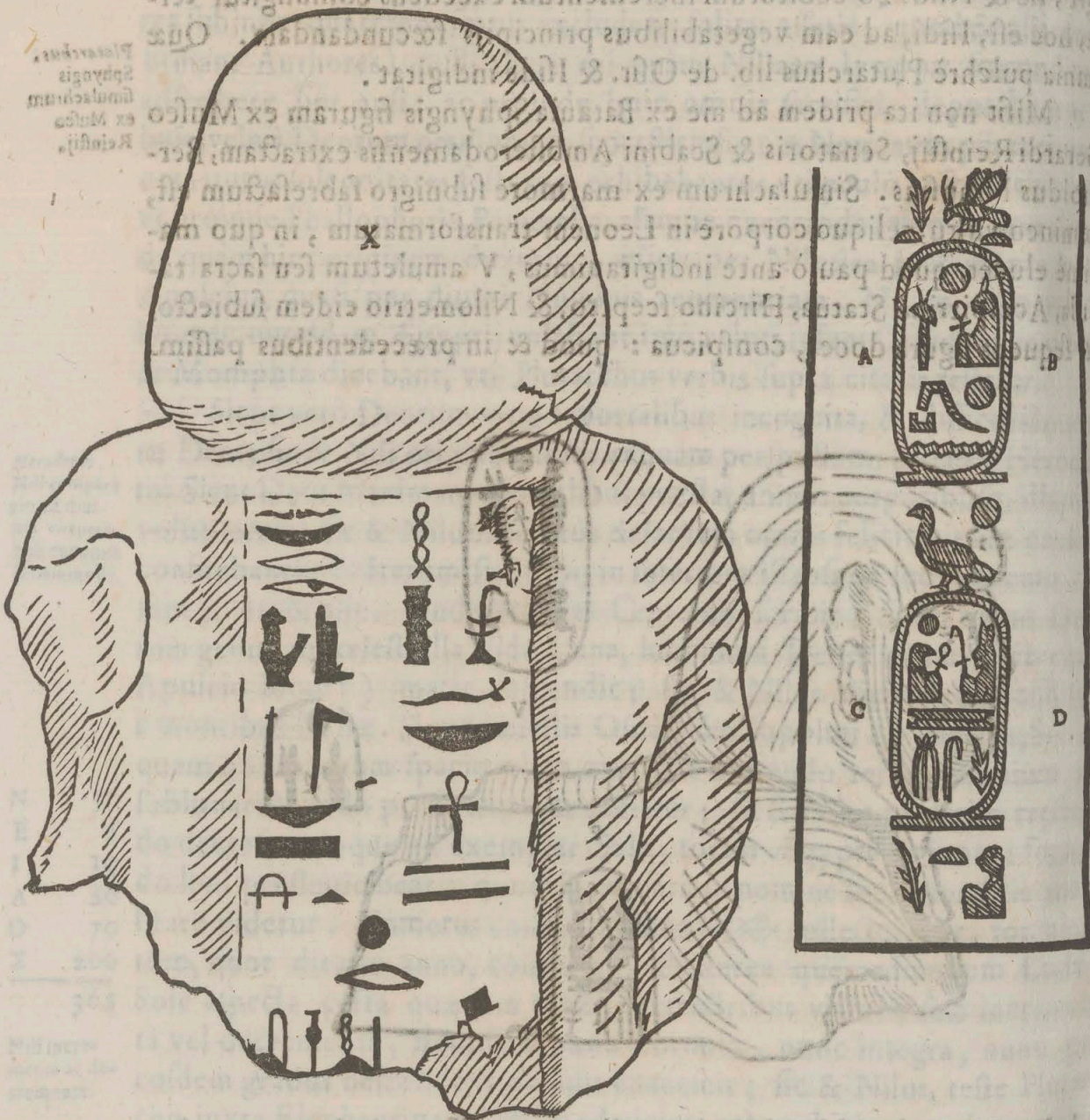

tabulam Momphito-Mendesiam appellauimus. Vt proinde nemo mire-
tur, si Ægyptij ad trahendum Numen, similia sacra amuleta adhibuerint.
Et sacra quidem tabula V dextro Sphyn-
gis lateri incisa spectatur; P,
verò sinistro, vt apparet, quam & Osiriacam tabulam vocamus; quæ duæ
tabu-

tabulae in omnibus passim Obeliscis spectantur simul iunctae, uti hic in apposis figuris AB & CD patet; apertum signum, magnae eas apud Aegyptios virtutis fuisse, cum nulli non loco, nulli non statuae, aut Obelisco ipsas inciderint; quarum proinde significationes mysticas singulari tractatu Obelisco Flam. praefixo prosecuti sumus, ad quem Lectorem remitto. Figura verò S medietatem figuræ V exhibens, pectori Sphynxis incisa spectatur.

Sphynxis fragmentum,

Alterius Sphynxis fragmentum, quod litera X notatur, in dorso hieroglyphicam habet inscriptionem; quæ hieroglyphica cum insequentibus exposituri sumus (sint enim eadem quæ in Sphynge Burghe- siana occurrunt) ea suo loco reservauimus.

Sphynxis
Reinsianæ
expositio.

Sed ad sacri huius præsentis amuleti, quod in Sphynge signatur, expositionem reuertamur. Statua est Leontomorpha, Osiridis Mophtæi

ver-

vertice pennigero conspicua, cum Hircini capitis scepro apposito, quibus subiungitur feretrum, & sub hoc Niloscopij figura. Quid enim aliud pinnatus ille Osiridis Leontomorphi vertex, nisi impenetrabilis Momphtæ naturæ vis, & ab intellectu longè remotissima? Quid aliud mysteriosum illud symbolum ansatæ Crucis, nisi rerum omnium creatarum fecundo influxu suo conseruatio? Caput verò Hircinum nihil aliud significare videtur, nisi fecundum dicti Numinis influxum, & igneam quandam vim; quæ quidem non nisi per radiorum, qui sunt veluti cornua quædam, diffusionem, omnia penetrat. Capiti verò immediate supponitur symbolum Nili, indicans quòd ex ignea illa Solis virtute, & calore mixto aquæ seu humido, rerum omnium generatio resultaret; cum tota generationis vis non nisi in humido & calido consistat, id est, omnia Momphto-Mendesia virtute perficiantur. Certè non incongruè symbolum Nili immediate sub Hircini capitis canalem posuerunt, ut ex ignea virtute seu colore & humido vegetali, hoc est, è Sole & Nilo rerum omnium resultare generationem monstrarent. Sicut verò, ut fecunda illa Solis & Nili vis effectum habeat, necessariò requirat vti subiectum, quod cœlesti Soli correspondeat, virtutis receptium, Lunam inquam, seu Isidem cœlestem, in quam vegetabilia principia seminet; ita & subiectum terrestre, quod terrestri Osiridi correspondeat, id est, terram seu Isidem terrestrem, quam fecundaret, requirere videbatur; ut ex aqua & terra, id est, ex Osiris & Isis congressu & copula, intenta inferioris Mundi generatio prodiret, quod in Nili inundatione potissimùm contingit; ut proinde Isis non malè à Plutarcho dicta sit ea naturæ pars, quæ quasi sceminea omnes in se recipit ortus, tanquam nutrix quædam, & omnium commune receptaculum, πανδεχὴς à Platone dicta, à plerisque μυελόνιον, id est, innumeris prædita nominibus, quòd eam in omnes formas speciesque vertat rerum generandarum. Sed ad Niloscopium hircino capiti infrapositum quod attinet; est illud idem instrumentum, quod Aben Vashia & Abenephios Nili mensuram appellat. Verba eius Arabica suprâ in Obel. Flam. allegata vide, interpretatio eorum sequitur. *Ut fecundam naturam Nili monstrarent, illam structuram ponunt, quæ incrementa Nili mensurantur sub forma Leonis.* Cuius vestigia adhuc aliquibus in locis videntur. Apparet autem in similitudine animalis caudati & iacentis fuisse. Nilometrium Strabo hisce verbis describit: Συνηνὴ νῆσος ἐν ἡμισαδία, καὶ ἐν ταύτῃ πόλις ἔχει τὰ ἑσπέρην Κνέφιδον, καὶ νηλομέτριον ἐν μονολίθῳ καὶ τρισημικλίον ἐπὶ τῇ ὁχθῇ τῆ νείλου σημεῖον τὰς μεγίστας δὲ, καὶ ἐλαχίστας, καὶ τὰς μέσας. hoc est, *Altera Insula dimidium stadium in Nilo ante Srenem posita, in qua ea Urbs, quæ Knephides templum, & Nilometrium habet; hic autem est puteus quidam in ripa Nili ex integro lapide constructus, in quo & maxima, & minima, & mediocria Nili incrementa denotantur.* Meminit huiusmodi instrumenti quoque post Herodotum, Diodorum, Apuleium, Plutarchum Ioannes Leo Aphricanus, qui huius structuræ se oculatum testem dicit; sic enim ait: *E regione Ciuitatis veteris in medio Nili Michios, hoc est, mensuræ videtur Insula, ex qua pro ratione inundationis Nili, eius anni pro-*

Vide figuram
A B.

Symbolum
Nili quid
significet.

Niloscopium

Joan: Leo Aphi-
canus l. 8.

prouentum per totam Aegyptum certissimâ ratione à priscis Aegyptijs adinuenta colligunt. Diodorus Siculus Nilometrij his quoque verbis meminit: Quoniam enim, inquit, curâ molestiaq; vrgebat accolae Nili inundatio, excogitata est in Memphi incrementi mensurandi à Regibus antiquis obseruatio: nam quibus id negotij demandatum est, per epistolam Urbibus vicisque significant, quocubitis, quotue digitis fluius auctus sit, & simul quo tempore ceperit decrescere; hoc modo vacuus redditur à solitudine populus, & incrementi magnitudine decrementique nota, vbertatem futuram euestigio ab inundationis modo, notatis prioribus temporibus, noscit. Quam exactius adhuc describit Geographia Nubiana lib. 2. quam nos I. Tomo fol. 33. vnâ cum figura Nilometrij adducimus.

Sphynge
quales figuræ
& cur ita effi-
ctæ.

Sphyngium
simulachra
varia Romæ.

Plinius l. 36.
c. 13.

Sphynge in
diuersis locis
Aegypti.

Verum de Niloscopio, utpote re passim notissimâ, non moror; vnum me in Arabico textu Auen Vashia Arabis de Aegyptiorum cultura suspensum perplexumque summoperè reddidit, neque quid per iacentis & caudati animalis imaginem voluerit, intelligere valui; donec variam antiquitatem consulendo, tandem id, quod erat, subolfaciens, occultum verborum contextum inuestigauerim. Vult autem Auen Vashia hisce verbis nihil aliud dicere, nisi quod fuerit in similitudinem Sphyngis, quod apud Authores inundationis Nili symbolum reperitur. Erant autem Sphynge (sicuti apparet ex ijs, quæ Romæ ex Aegypto deductæ passim hinc inde in Vrbe videntur) bifformes statuae, quarum prior humanam faciem, cætera Leonem referebant, uti paulò antè sat superque docuimus. Erant autem hæ figuræ ab Aegyptijs expressæ, non quod crederent, similia animalia vllibi reperiri, sed ad connotanda reconditiora mentis sensa. Sphynge itaque sic expressæ stationem Nili Aegyptum inundantis denotabant. Cum enim in toto Iulio & Augusto Nili incrementa durarent, Sol autem dictis mensibus maxima ex parte Leonem & Virginem peragraret; genti ad portentosas & polymorphas rerum compositiones cæteroquin propensissimæ facile fuit ex Virgine & Leone formare monstra, quas Sphynge appellabant, erantque propriæ statuae Nilo consecratæ, ventribus incumbentes, quibus stationem inundantis Nili repræsentabant. Huiusmodi Sphynge hodierno adhuc die ad Thermas Diocletiani aquæ felicitis, vndas magno faucium hiatu vomentes, item in horto Quirinali, ad fontem Capitolij, & in Villa Burghesia, uti & in Principis Iustiniani ante Flaminiam Portam horto omnigena antiquitatum supellectile celeberrimo, quarum interpretationem hoc in Syntagmate molimur, spectantur. Earumque Sphyngium magnus numerus, teste Plinio, in Aegypto erat; quarum aliquæ ingentis molis in celebrioribus Aegypti locis, maximè verò circa loca, in quibus solet inundare Nilus, sicuti Heliopoli, & Sai, & in deserto Memphitico, collocabantur; in quo inter cæteras vna prodigiosæ magnitudinis 143 pedes longa, & 62 pedes lata. Videntur autem habuisse simul officium designandi incrementa Nili, uti ex verbis Aben Vashia apparet. Imò dicam aliquid ampliùs. Certè ipsa figura Nilometrij, quam hic Aegyptij pro symbolo fecunditatis Nili posuerunt, rudi suâ effigie nil aliud insi-

nuare videtur. Confirmat opinionem nostram Pierius, qui ait, Aegyptios ad incrementum Nili, quod Aegyptia lingua Nun significat, Leonis iacentis hieroglyphico vfos esse, eò quòd cum Sol Herculei Leonis terga adit, Nili diluuium excitet, duplumque recentis aquæ Sole in eo signo commorante sæpius exundet; quæ vis aquæ per spatiosam Aegypti planitiem latè diffusa, solum ea fertilitate grauidum reddit, quæ non tantum indigenæ sibi alimentum colligant, sed magnam Orbis partem fame leuent. Quæ aptissimè sanè omnia exhibentur in gemma quadam Petri Stephanoni Ciuis Romani, quam hic exhibere visum fuit.

Sphyngium
officium Nili
incrementa
notare.
L. I. Pierius.

Vides in hac Sphynge aligeram, & mammis turgidam, supra duos Leones, qui taurum vehementi impetu dilacerare videntur. Certè per Sphynge nihil aliud nisi Genius Nili inundationis præses designatur; per Leones astrum illud, quod cum subit Sol, Nili incrementum incipit; per Taurum Terra seu agriculturæ opera insinuantur, quæ à Leone Momphtæo aquarum diluione veluti absorbetur. Sed hæc cum potius Græcanicum, quàm Aegyptiacum ingenium sapiant, relinquamus.

Propter eam verò aquarum redundantiam, quam Leonis beneficio consequi se quotannis experiuntur, institutum est, & apud omnes Gentes vsu iam receptum, vt canales, tubique & siphones, qui aquam eructant, per terebrata foramina in Leonina capita ad id locis opportunis adsculpi solita aquam immittant, quæ inde Leoninis rictibus euomi videatur. Atque hæc ita sese habere, testantur non pauci, qui in hunc diem Romæ visuntur Leones, vt dixi, ad radices Capitolij, & fontem iuxta Aedem Diuæ Virginis de Victoria, qui plenis rictibus aquam eructant. Nè verò in hieroglyphicis inscriptionibus semper integram Leonis aut Sphyngis fig. ad Nili incrementum denotandum ponere cogerentur hinc

per

Characteres
Astronomici
Ω & ☿

per ipsum eundem characterem, quo Ægyptij Astrologi Leonis figuram præfigurabant, id est, per Ω caudam Leonis, illud ponere consultius iudicarunt. Characteres enim Astronomicos signorum & planetarum ab Ægyptijs primò excogitados suprà ostensum fuit, & Deenus in Monade hieroglyphica fusè probat; de quibus & nos ex professo in Astronomia Ægyptiorum. Sed & signum infra positum ☿ id manifestè monstrat; hoc enim symbolum aquæ esse, à similitudine figuræ aquæ undulatae depromptum, alibi copiosissimè demonstratum fuit; & ob eandem causam ab Ægyptijs, & communi Astrologorum consensu & approbatione pro symbolo aquarum assumptum fuit. Quod & proinde ubique in hieroglyphicis occurrit, humidum refert, & vel aquam, vel humorem, quemvis indicat. Sed de his fusiùs suis locis.

Aquarj signi
Leoni cur ap-
posuerint
Ægyptij.

Verum posset quis hîc obijcere, quid Aquario cum Leone? Huic respondeo. Cum Ægyptij excellentiam alicuius rei vellent demonstrare, eos id maximè per contrariorum appositionem secisse. Nam cum Nilum præ cæteris Mundi fluminibus mirandis quibusdam naturæ dotibus ditatum perspicerent, utpote qui non tantùm totius anni decursu maxima fecunditatis argumenta monstret, sed maximè eo ipso tempore, quo Sol Leonino æstu inflammatus omnia adurit, & cum reliqua omnia flumina humoris quoque inopiâ deficiunt, ille omnia plenitudine suâ adimplere videatur; & contrà, in Aquario maximum habeat suæ diminutionis statum, reliqua verò flumina non nisi in Aquario Leoni opposito signo diluvijs sint obnoxia; ideo ut hanc præminentiam Nili symbolicè exprimerent, Leonis signo supponere voluisse videntur signum oppositum Aquario.

Quare siue hoc symbolum Nilometrium, siue Sphingem, siue Leonem referat, perinde est, errare non poterit Lector, quodcunque elegerit; nam & Nilometrium, & Sphingem, & Leonem singula inundationis hieroglyphica fuisse, paulò antè demonstrauius, & potuit fieri, eas structuras illos construxisse, quæ & Sphingem, ac Leonem referentes, Nilometrij munere fungerentur; quod sanè simile quid fuisse & verba Authoris non tacitè, & Strabo, lib. 17. Herodotus, alijque Antiqui, imò quotquot modò Nili statuz inueniuntur, innuunt. Sed hæc omnia subtili Lectori ulterius inuestiganda relinquimus.

C A P V T II.

De Sphingibus Ægyptiacis, earumque interpretatione.

Sphinges
aquæ Felicis
Romæ.

DE Sphingibus, & cur facie Virginem, & reliquo corpore Leonem referant, sat superque innumeris iam in locis actum fuit. Quare nihil superest modò, nisi ut exactam eorum hieroglyphicorum, quæ abacis Sphingium ut plurimum circumscriptæ spectantur, interpretationem exhibeamus. Quas inter principem non immeritò locum occu-

occupant, duorum Leonum simulachra, quæ olim ex Ægypto vnâ cum Obeliscis adducta fuerunt, & modò ad fontes aquarum felicium iuxta Thermas Diocletiani, è regione Ecclesiæ Carmelitarum Discalceatorum, quæ à Victoria nomen habet, aquarum vomitu celebria spectantur; quorum figuras hîc apponendas duxi vnâ cum hieroglyphicorum inscriptione, quæ in abacis Leonum habetur.

Leones Nilotici seu Momphtæi, quorum limbi sequentibus hieroglyphicis insigniuntur, & extant ad aquas felices, iuxta Campos Thermarum Diocletianearum.

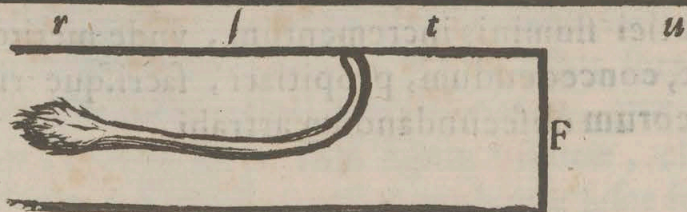
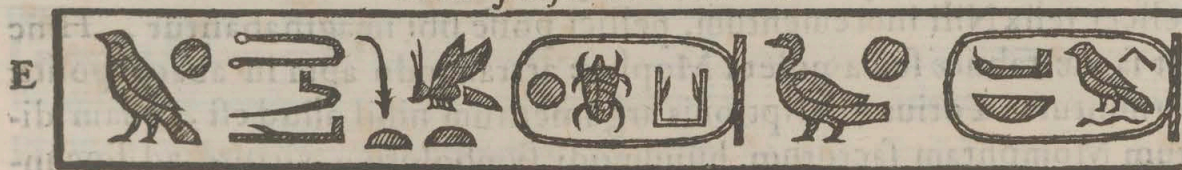
Latus dextrum A Leonis dextri.

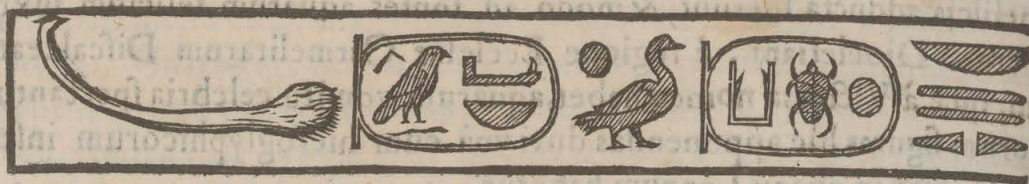
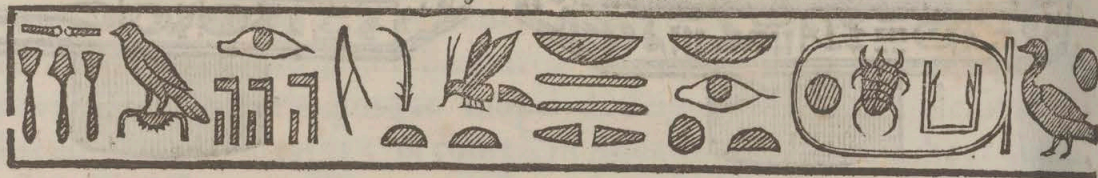

A fronte Leonis A

Latus sinistrum Leonis A.

Latus dextrum Leonis B.*A fronte Leonis B.**Latus sinistrum Leonis B.*

Leo Mom-
phtam Nilo-
tici incremen-
ti præsidem
significat.

Amuleta va-
ria ad Mom-
phtam attra-
hendum.

Et primò quidem simulachrum Leonis A dextrum, in abaco suo hieroglyphica tener, quæ nos signauimus literis C D E F, à dextris incipiendo vsque ad finem, videlicet ad retortam Leonis caudam; quorum significationem antequam exponam, Notandum est, Leonem hunc mysticè nihil aliud significare nisi Momphtam, incrementi Nilotici præsidem, vti suprà ostensum fuit, ad cuius virtutem, efficaciam, effectusque omnes mysticæ notarum significationes alludunt. Hunc enim si quandoque minùs se beneuolum propitiumque ostenderet, huiusmodi arcana notarum efficientia placari, & ad id, quod desiderabant obtinendum, videlicet felix Nili incrementum, pellici posse sibi imaginabantur. Hinc tot sacræ tabulæ seu amuleta Mophtæ attrahendo apta in abaco positæ cernuntur. Totius inscriptionis argumentum nihil aliud est, quam dictum Momphtam sacrorum huiusmodi symbolorum virtute ad fœcundum Nilotici fluminis incrementum, vnde meritò totius Ægypti salus pendebat, concedendum, propitiari, sacrisque ritibus & cœremonijs ad votis eorum obsecundandum attrahi.

§ I.

*Interpretatio hieroglyphicorum, quæ in primi Leonis Abaco
inscripta cernuntur.*

Primo loco Crux ansata literâ *a* signata; deinde sacra tabula *b*; postea segmenta bina obuersâ *c*, cum tribus terminis; quæ excipit Anser *d*; hunc sacra tabula *e*; tandem hæc excipiunt ordine sequentia symbola *f, g, h, i, k*. Quoniam itaque nihil in hoc Mundo sine influxu Numinum prosperari potest, hinc aptè primo loco Crucem ansatam ponunt magnæ virtutis periapton, & diuinum in vniuersum Mundum influxum indicat, vti alibi copiosè ostendimus. Hanc sequitur tabula sacra cum Accipitre, brachium extensum cum segmento circuli; quibus indicatur memoratum influxum in Nilum non impetrari, nisi ab Osiri summo bonorum largitore, quæ aptè per Accipitrem, brachium, & segmentum indicantur. Hinc enim omnia inferiora per triplicem anni portionem bonorum augmentum acquirunt, & per bina segmenta, & tres terminos pulchrè indicatur. Quia verò ea durare non possunt, obsistente aduersarum potestatum violentia, nisi continuâ protectione custodiantur; hinc sequitur Anser sacer, seu Chenosiris, qui per sequens amuletum perpetuæ custodiæ alligari posse putatur. Continet autem sacra tabula *e* amuletaria duo brachia erecta, cum Scarabæo, & globo: per brachia erecta Sacerdotum in precibus Numini fundendis occupatorum cœremoniæ faciendæ indicantur; per Scarabæum & globum, Osiridis in terrestri Mundi œconomia labores, dum influxu suo spermatice omnia animat & conseruat. Pantamorphus verò Agathodæmon per *f* & *g* indicatus, omnia inferiora in formas rerum vniuscuiusque naturæ congruas dispescit, ad necessariarum rerum abundantiam & varietatem producendam. Verùm cum & huius operationibus vt plurimum aduersæ potestates obsistant; hinc *h* trium potentiarum efficacium prouidentia supplicandum præcipitur: harum enim virtute crater Osiridis, id est, humidæ naturæ receptaculum, ab omnibus inimicis potestatibus defenditur, videlicet triplicis dominij iam trium recensitorum Numinum Osiridis, Chenosiris, & Pantamorphi Agathodæmonis virtute; & per tria sceptrâ Lotifera scitè signantur, quæ sicuti Lotus ad Solem continuò conuertitur, ita sympathicâ quâdam vi hæc tria Numina ad res fidei suæ commissas tutandas, iuxta ideas à triformi supremo Numine præscriptas, conuertuntur.

Hieroglyphi-
ca Leonis A
abaco inscri-
pta.
Hieroglyphi-
ca in latere
dextro abaci.

Sequitur iam fronti Leonis expositum aliud magnæ virtutis synthe-
ma, quod Thauticum ab Accipitre vocant; & sunt Aspis surrecto capi-
te, cum Accipitre contracto collo veluti dormituriens, quæ sequuntur
m brachium extensum, canalis sacer cum figura piscinæ, claudit tan-
dem agmen Accipiter cum *n* Crucibus ansatis mediante fasce funiculorū.
Quæ quidem symbola retrogrado ordine eadem & eodem ordine ad Cru-

Hieroglyphi-
ca in fronte
abaci.

Hieroglyphi-
ca cum ordi-
ne insculpe-
bantur.

cem terminantur & indicant, machinationes Typhonias, nè canalibus sacris noceant, per sacri Osiridis influxum, ligatis quodammodo, Thau- ticæ Crucis sigillo stipatas, interceptasque sisti. Notandum tamen est, Ægyptios non tantum multum virtutis hieroglyphicis symbolis, ob arcanam quandam eorundem compositionem, tribuisse, sed & ordi- ni, eorumque dispositioni. Nam Dijs maximè rerum ordinem arride- re, iam dudum cognorant. Hinc summo studio satagebant, nè symbola temerè, aut tumultuaria quâdam congerie tum Obeliscis, tum cœ- teris monumentis inciderentur, sed ordine quodam Dijs beneplacito & peracceptione; quem hoc loco maximè observasse visi sunt, dum vides symbola *l m n*, illa eadem *q p o n* retrogrado ordine recurrere; ita ut bini Accipitres Crucem ansatam, mysteriosissimum omnium symbo- lum, veluti in medio tenerent, & cœtera omnia ad eam veluti ad supre- mi Numinis influxus symbolum, utpote à quo originaliter omnes reli- quæ concatenatarum mentium series vim suam haurirent, conuerteren- tur. Vnde non incongruè magnæ virtutis amuletum & Thauisticum à Thauisto Intelligentia Solari indigitatur; siquidem supremi Numinis in- fluxus, qui per hanc Crucem, uti iam sæpius indigitatum fuit, in Solaris Intelligentiæ mentem diffusus, hinc atque illinc piscinas sacras, sacros- que canales munificentia, quæ aptè per figuras *m* indicantur, replet; quibus Ophionium Numen, & Accipitrinum, quæ per Aspidem surrecto pectore, & dormituriem Accipitrem indicantur, vitam & motum il- lis præstat. Nota tamen, Accipitrem hoc loco oscitantia sculptoris non congruè exhibitum, sed potius Coturnicem referre; at perperam; siqui- dem in omnibus Obeliscis nunc Maleagridem, nunc Accipitrem refert, uti patet ex Obelisco Pamphilio fol. 514. ubi & veram huius symboli significationem fusè expositam inuenies.

Hieroglyphi-
ca sinistri late-
ris abaci.

Porro ponitur hoc hieroglyphicum synthema in fronte abaci Leo- nis; quod mysterio non caret; siquidem Idealis supremi Numinis Mom- phtæi influxus ex intellectu supramundano originem suam habet, ex quo veluti perenni quadam scaturigine in omnes Mundi partes, & hinc in omnes Mundi plagas, corporaque ijs subiecta diffusus, omnia bonitate suâ, vitâ, motu, replet.

Sequitur iam sinistri lateris hieroglyphica inscriptio EF. Verum cum ea retrogrado ordine considerata prorsus eadem sit cum ea, quæ re- cto ordine ponitur in dextro latere Leonis, cuius explicatio iam inno- tuit; ideo eiusdem expositionem iterare superuacaneum esse ratus sum. Causam verò, cur toties eadem symbola repeterent, paulò antè indica- uimus. Quare ad alterius Leonis B hieroglyphicam epigraphen descri- bendam nos conferamus.

§ II.

Simulachrum Leonis B sinistri, abaco insistentis, eiusque significatio.

IN abaco Leonis sinistri B in ouata figura, & in formam sacrae tabulae contorto, hieroglyphica inscriptio literis EF notata spectatur. Quae quidem uti priori inscriptioni prorsus similis est, imò eadem, quemamodum vnam cum altera comparanti patebit; ita quoque eandem significationem continere certum est. Quare qui prioris inscriptionis interpretationem ritè intellexerit, eum quoque huius significatio latere non potest.

Hieroglyphica Leonis B abaco insculpta.

Notae in factam interpretationem.

QUæritur primò, cur abacus Leonum in sacrae tabulae ouatam figuram contortus sit? Respondeo, id à Sacerdotibus mysterij causa factum esse: nam quo mysteriosior structura alicuius monimenti hieroglyphici existeret, tantò maiorem vim obtinere putabant, ad Numen illud Momphtæum, cui dedicabatur, alliciendum. Cum itaque sacrae tabulae seu amuletariae sequentes in hac inscriptione ponantur; vel ipsam Leonis, cui incubabat, basin in sacrae tabulae ouatam figuram, nè quicquam mysteriorum deesset, adaptandam existimabant; adeoque Leo Momphtæus sacrae tabulae incubans, eandam tabulam referret, quam passim inter hieroglyphica reperimus huius figurae, id est, Mundi fecundâ geniturâ imprægnati.

Abacus Leonis cur sit ouiformis.

Quæres secundò, cur in binis hîc expositis abacis, singula ferè repetantur? Respondeo id factum esse tum mysterij causa, ut quemadmodum ouata figura Mundum refert, ita Numina Mundi præfides ex omni parte harum notarum occultâ proprietate attraherentur; tum etiam ut ipsa concinna characterum dispositio, quâ delectantur, Numina facilius alliceret, ut paulò antè inuimus; potissimum autem Momphtam totius humidæ substantiæ, quam Niloticus humor refert, præfidem.

Cureadem hieroglyphica in utroque abaco repetantur.

Notandum verò, hanc periochen hieroglyphicam, non tantum Nilotici liquoris beneficium significare; sed & liquorem illum supramundum in Ideali supremi Numinis essentia latentem, ex qua veluti ex vberibus quodam fonte omnium bonorum affluentia redundat. Quam primò quidem Genij supremi Numinis administri participatam in omnia mundana corpora deriuant. Sed ex his facile Lectori patebit verus huius hieroglyphicae inscriptionis sensus & ratio. Quare iam ad Sphingum interpretationem procedamus.

CAPVT III.

*Sphyngrum quæ in Villa Burghesia spectantur,
interpretatio.*

Sphyngrum
Burghesia
Villa.

Spectantur hæc duæ Sphyngræ in Villa Burghesia retro Palatium, è sinistra regione aræ, hieroglyphicis conspicuæ, quibus è regione dextra duæ aliæ respondent, sed nullis hieroglyphicis insignitæ. Quare ijs relictis ad propositas nobis primo loco Sphyngræ exponendas conuertamur.

Sphyngræ hæc
denotant in-
crementa
Nili.

Notandum verò, has Sphyngræ propriè Nili incrementum referre, sunt enim ex corpore Leonino, & vultu Virgineo compositæ, abacis suis in sacræ tabulæ ouatam figuram fabrefactis, & hieroglyphicis eleganter incisus, conspicuis, incubantes. Sinistra Sphynx sequentem hieroglyphicorum seriem in dextro latere inscriptam habet, literis terminalibus V X signatam; frons eam, quam literæ X T continent; sinistri verò lateris inscriptio literis S R comprehenditur, quæ quidem inscriptio retrogrado ordine eadem est cum priori, quæ literis V & X comprehenditur, si pauca quædam symbola excipias. Quare ad huius lateris significationem exponendam, priorem explicasse sufficiat. Notæ denique quæ literis R, P, continentur, posteriorem abaci partem obtinent. Sed his præmissis, iam interpretationem ordiamur.

Differentia
inter Sphyn-
græ & Leo-
nes Mom-
phæos.

Aduertendum porro, inter Leonem Momphæum & Sphyngræ nonnullam differentiam existere. Leo enim Momphæus, nihil aliud nisi Osirin, in quantum Nilotico humori præest, signat. Sub figura Leonis pingitur, quia Sole Leonem ingrediente, maximum virtutis suæ robur exhibet, uti iam passim docuimus. Sphynx verò compositæ naturæ simulachrum ex Leone & Virgine transformatum, hoc loco nihil aliud nisi congressum Osiridis Momphæi seu Nilotici cum Iside signat, uti in numeris passim locis ostensum est. Nam ut rectè Plutarchus ait:

Plutarchus.

Τὸν δὲ ἄστρον τὸν σείειν Ἰσίδῳ νομίζουσι, ὃ δὲ αἰγῶν ὄντα, καὶ τὸν λέοντα τιμῶσι, καὶ χάσματι λεονταίῃς, καὶ τῷ ἰσίδῳ θυρεῶματι κοσμοῦσιν, ὅτι πλημμυρεῖ Νεῖλος ἢ ἡμέτερον αἰῶνα λεῖντι. ὡς δὲ Νεῖλον Ὀσίριδῳ ἀπορροῦν, ἕως Ἰσίδῳ σῶμα γὰρ ἔχει, καὶ νομίζουσιν ὅτι αἰῶνα. ἀλλ' ἢ ὁ Νεῖλος ὁπταίνων, καὶ μὴν ὁ Νεῖλος. ἐκ δὲ τῆς συνουσίας ταύτης γεννῶσι τὸν Ὀσέον. ὅτι τὸ Ὀσέον ἢ πάντα σῶζετα, καὶ ἑρφέτα τὸ ἀειέχοντα ὄρα, καὶ πρᾶσι ἀεὶ. Et de sideribus Sirium Isidi adscribunt, utpote qui aquam ducat; Leonem verò venerantur, rictibusque Leoninis ianuas templorum ornant, quia Nilus exundat Titanis primum curru tangente Leonem. Sicuti autem Nilum Osiridis defluxum, ita corpus Isidis terram putant, non uniuersam, sed quam Nilus in undans ac coiens fetam reddit; hoc ex coitu Horum nasci perhibent. Est autem Horus tempestas ac temperies aëris ambientis, omnia seruans & alens. Sole siquidem Leonem & Virginem subeunte, Osiris dicitur cum Iside concumbere, id est, Nilus cum terra, ex quo concubitu meritò fecundum & omnia nutriens Numen Horus nascitur. Ex Nilo enim terram Aegyptiam fecunditate & humore suo imprægnante, totius felicitatis

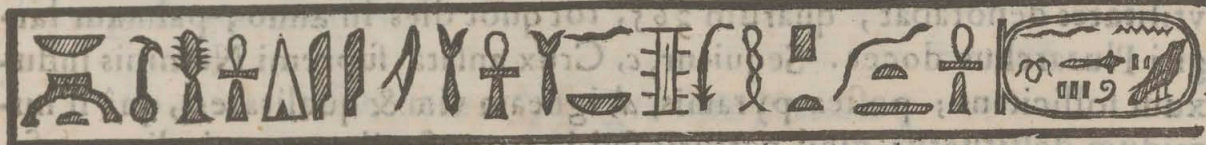
Aegy.

Ægyptiacæ origo resultat; ut proinde nemo miretur, tot tamque diuersis cœremonijs & ritibus Nilum nullo non tempore cultum, tam impensâ sollicitudine, hunc salutiferum Osiridis & Isidis concubitus, qui per Sphingem ex fœminino Isidis vultu, & Osiri Leonino occulta & mysticâ ratione transfigurabatur, fuisse expressum. Elucet hic concubitus maximè in hieroglyphico schemate, quod Tabula Bembina exhibet, & illud est quod sequitur. Vbi vides Niloticum Leonem seu Osirin Momphæum in formam lecti compositum, cuius anteriora pedes Leonis referunt; intus autem reticulato cooperculo inuoluta Isis Osiri mista Horum producit. Sed vide interpretationem citato loco adductam, ubi quæ ad hunc locum pertinent, luculentiùs exposita comperies. Sed iam ad interpretationem.

Sphinges cum abacis hieroglyphicis sequentibus insignitæ sunt, & extant hodie, in Villa Burghesia retro Palatium, è regione fontis sinistra.

Sphingis sinistri latus dextrum.

A fronte Sphingis.

Sphingis latus sinistrum.

Hieroglyphi-
ca dextro la-
teri abaci
Sphynxis in-
cisa.
Niloticorum
canalium
consecratio,

Herodotus.

Amuleta quibus
vtebantur Ægyptij
ad Niloticum
incrementũ
obtinendum.

In inscriptione itaque Lateris dextri sinistræ Sphyngis, primo loco occurrit segmentum cum abaco canalium Niloticorum; quo quidem symbolo nihil aliud indicatur, nisi Niloticorum canalium consecratio, quod in Ægypto vnum è celebrioribus fectis habebatur. Mense siquidem vltimo Mesori, & inundationem futuram præcedente, Sacerdotes conueniebant (Herodoto teste, in Clio) in Adytis, & impositis in abacum canalium figuris, eas consuetis ritibus & cœremonijs consecrabant. Nam Horo teste l. 1. c. 21. *Tubos canalesque sacrorum fontium solent ij, qui sacris præsunt operibus, Leonis figurâ fabricare; quapropter in hodiernum usq; diem, qui pro ingenti inundatione se in preces effundunt, Leonis signo vti solent.* Diuinum obtestantes influxum, quem tunc obtenturos sperabant, cum sacris amuletis *a b c d e f g h* ordine circumgestatis, sacra Numina placassent. Amuletum *a* prius Accipitrino capite insigne, ansâ inferiùs circulari ad gestandum aptum, quo Osiridis cœlestis potestas innuitur. Secundum est palma Solaris vbertatis symbolum, & summas, quas Solare Numen per huiusmodi aquarum incrementum Ægypto conferebat, vtilitates denotabat, quarum 365, tot quot dies in anno, palmam largiri Plutarchus docet. Sequitur, *c*, Crux ansata supremi Numinis influxum sollicitans; postea pyramis, *d*, igneam vim & qualitatem, quâ si humidum destituatur, nihil parturit, sed iners ac sterile manet, indicans; sequuntur, *e*, binæ pennæ Accipitris, perpetuum Numinum ornamentum, & sublimis Intelligentiæ Agathodæmonis, quem Sphynx refert, symbolum. Has excipit, *g*, Crux ansata inter duo lotifera sceptrâ posita, sympathici supremi Numinis dominij in inferiora symbolum, ex quo vita inferiorum resultat, vti Serpens cum segmento, *h*, notant. Atque hisce amuletis Sacerdotes utebantur in sacris cœremonijs ritè obeundis, ad obtinendum felix Niloticum iucrementum, & rerum omnium necessariarum abundantiam, vti Nilometrium, *i*, & thyrsus papyraceus ei adiunctus, dictorum symbolum, satis docet: hisce enim *k* catena Numinum mota inferiori hylæo Mundo vitam largitur per diuini Numinis influxum, id est, ansatæ Crucis virtute, & per sequentis tabulæ sacre potentem efficaciam; in qua primò Serpens cum hydrochemate, deinde alius Serpens in formam vasis Nilotici transformatus cum sceptro, Accipitre, & tribus terminis, quibus Capreolus apponitur. Per Serpentem & hydrochema vitalis liquor innuitur; per vas Niloticum, quod Serpens effingit, signatur

tur vita humorem Niloticum vndeque penetrans, virtute & dominio Osiris, vegetabilium tribus anni stationibus congruorum præsidis; quæ apte per Accipitrem, sceptrum, tres terminos, & Capreolum indicantur; ad quam vitam attrahendam sequens quoque amuletum positum est: Anser sacer, id est, Chenosis, vitalis memorati liquoris custos. Amuletum verò *n* tres secures continet cum feretro supposito, quod sequitur sacer Apis sub forma Tauri, cum hydroschemate; quibus indicatur trium efficacis sectionis potestatum, quos Hypozocos Ægyptij vocant, cultu, Apin sacrum humore concesso in agriculturæ opera influere. His quoque in inferiora dominium polymorphi Dæmonis *o* attractum rerum necessariorum abundantiam confert, recisa omni potestate aduersa.

Porrò in fronte aliud amuletum continetur, quod literis X T comprehenditur; & sunt baculus in formam literæ, sceptrum ægomorphum, & Accipiter siue Thauſtus cum Cruce ansata; cui ex altera parte eadem symbola ordine retrogrado respondent, & indicant influxum supremi Numinis à Thauſto, sæcundo & harmonico quodam dominio in omnes Mundi partes diffundi. Cur verò eadem symbola repetantur, suprà dictum fuit.

Hieroglyphica frontis abaci Sphynxis incisa.

Restat sinistri lateris S R inscriptio exponenda. Verùm cum illa ordine retrogrado eadem prorsus sit cum ea, quam iam exposuimus, inter literas V X comprehensa, superuacaneum esse ratus sum ijs repetendis tempus perdere. In posteriori denique abaci parte, inter R & P, hæc symbola continentur, scilicet segmenta bina, globus cum parallelogrammo, globus ansatus, Serpens cum segmento & sceptro; quæ symbola retrogrado ordine explicantur, vt vides; quibus quidem nihil aliud indigitatur, nisi quòd vita Mundi huius virtute periapti, in omnia Mundi corpora transfundatur.

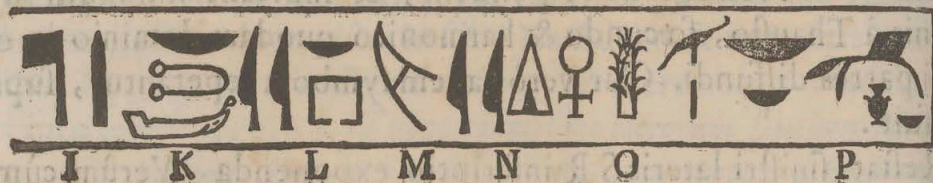
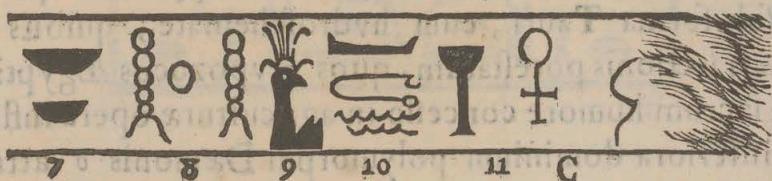
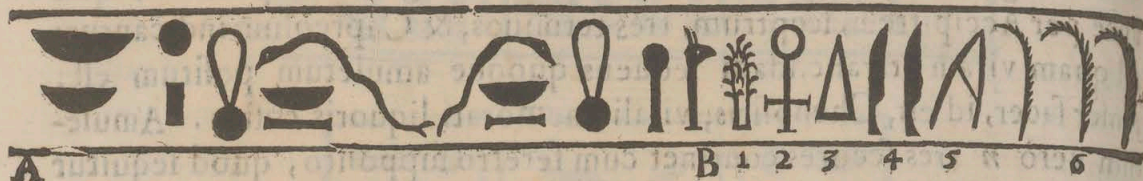
Hieroglyphica sinistro lateris abaci Sphynxis incisa.

Dextræ Sphynxis interpretatio.

NOtæ quas in antica & postica abaci parte hæc sequens Sphynxis figura continet, eadem prorsus sunt cum notis in præcedentis abaci antica & postica parte positis; & anterior quidem pars in hoc abaco comprehenditur literis QR; posterior verò AB; reliqua intermedia symbola vt differunt, ita eorundem expositionem non negligendam duximus. Omissis itaque symbolis in antica & postica parte positis, reliqua à B incipiendo ita exponimus. Primo loco se offert palma; secundo Crux ansata; tertio pyramis; quarto duæ pennæ; quinto sacrum Alpha; sexto tres thyrsi linei; septimo duo segmenta; octauo duæ catenæ intermedio globo; nono statua Accipitrina cum titulo *εφ' ουκ λογιζομενος* in capite; decimo brachium extensum, figura fauissæ, & hydroschema; vndecimo sceptrum lotiferum cum Cruce ansata. Symbola quæ primò sequuntur, vt ab imperito huius temporis incisore ad verorum corruptorum defectum supplendum, posita sunt, ita quoque non genuinam hieroglyphicorum rationem obtinent, atque adeo consultius

Sphynxis dextræ interpretatio.

Hieroglyphica frontis abaci ei incisa.

*Sphynxis dextræ hieroglyphica.**In postica parte.**In fronte Sphynxis dextræ.*

Sacra
tabula
D
& E.

ea omittenda, quàm exponenda duximus. Symbola itaque paulò antè recensita nihil aliud indicant, quàm utilitates immensas, quas supremi Numinis influxus mediantibus Agathodæmonum catenis, legitimarumque cœremoniarum exhibitione, præstat; quorum quidem symbolorum significationem cum in præcedentibus exposuerimus, ea Lectori euoluenda relinquere visum fuit.

Binæ sacræ tabulæ, quæ signantur literis D & E, restant exponendæ. Prior ordine E Crucem ansatam cum Nilometrio F sibi præpositam habet; quibus luculenter signatur, influxum supremi Numinis, felix Nili incrementum minimè concedere, nisi per præcedentes immediate sacræ tabulas E & D; quarum prior E continet Leonis procumbentis signum cum phallo eidem superposito, quem sequitur Ibis cum piscinæ sacræ figura. Quibus indicatur sæcundus Momphtæ, & Mercurij sacræ piscinæ custodis, influxus. D verò seu tabula primo loco posita cum vase Nilotico, pennâ, statuâ Accipitrinâ, Niloscopij figuram continet;

tinet; quibus indicatur, ad felix Nili incrementum statuam Accipitri-
nam cum penna & sacro Nili vase ponendam, vt Momphra exoretur ad
id concedendum. Mysticas rationes Niloscopij ample descriptas, vti &
reliquorum, vide in præcedentibus.

Ex his itaque fusiùs, quàm par est, deductis, luculenter pater, has
Sphynge hieroglyphicas eo fine positas, vt per occultam symbolorum
cum suprema diuinitate connexionem, Numina quæ inferioribus præ-
sunt, ad necessariarum rerum omnium abundantiam, per felix Nili in-
crementum concedendam, vel irata placarent, vel propitia veluti sym-
pathicis quibusdam illicitis, ad votis eorum obsecundandum, attraherent.
Hinc toties eadem symbolorum repetitio; hinc mysteriosa in ouatam
figuram singularum inscriptionum deductio. Quæ omnia

sagaci Lectori vltiùs ex præcedentibus iam instructio-
ri, consideranda relinquo.

FINIS SYNTAGMATIS DECIMIQUINTI.

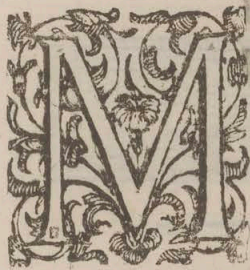

SYNTAGMA XVI.
DE PENATIBVS, LARIBVS,
ET SERAPIBVS ÆGYPTIORVM.

ILLVSTRISSIMIS, NEC NON EQVESTRIS ORDINIS
DIGNITATE CONSPICVIS VIRIS DD.
CASSIANO, ET CAROLO ANTONIO,
DEL POZZO

Germanis Fratribus apprimè colendis.

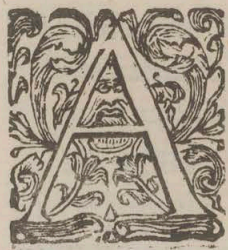

MERITA Vestra, Illustrissimi Viri, in Rempubl. Lit. nullo non tempore collata, tanta sunt, ut ex literatis Viris nemo sit, qui in suam rem, quæ est Vestra singularis humanitas, comitas, & benevolentia, à Vobis insignia literarum promouendarum subsidia se adeptum non fateatur. Testis & ego in huius Operis Ægyptiaci editione iam à multis lustris Vestra huius in bonis artibus promouendis sollicitudinis esse possum; dum Bibliothecam Vestram omni librorum antiquitatisque reconditoris suppellectile instructissimam, benigno voluntatis affectu semper apertam esse voluisti. Ne itaque præstitorum beneficiorum immemor esse videar, ecce hoc præsens de Penatibus Ægyptiorum argumentum, honori Vestro inscribendum duxi, ut si quid in hoc Opere rarum & singulare, id Vestrâ curâ & diligentia collectum, grata posteritas recognoscat. Valete.

C A P V T I.

De Penatibus, Laribus, & Serapibus in genere.

Penates &
Lares ac
Serapes apud
Ægyptios
quid.

ÆGYPTII nullo non tempore in summa veneratione habuerunt statuas quasdam, quas Serapes, Latini Penates seu Lares appellarunt. Et primò quidem quid Penates & Lares apud Latinos, deinde quid Serapes fuerint apud Ægyptios, exponemus. Reserunt nonnulli, Penates nihil aliud esse, quàm Genios seu Deastros illos, per quos
spi-

spiramus, per quos cognoscimus, per quos videmus, per quos Solem in-
tuemur, Iovem videlicet, Iunonem, Minervam, & Vestam. Nam Iovem
æthera medium, imum Iunonem, Minervam summam ætheris partem,
quæ vis est diuinæ Intelligentiæ, Vestam terram esse dixerunt. Hos &
Deos Patrios, & Genethlios, & Ciuitatum præsides, & priuatarum do-
mum custodes nominarunt, & crediderunt. *Dionys. Halic.*

*Τῆς δὲ Θεῶν τέττες Ῥωμαῖοι μὲν Πανάτας καλεῖσιν, οἱ δ' Ἑρμηνεύοντες εἰς τὴν ἑλλάδα γλῶσσαν
τὸν οὐρανόν, οἱ μὲν πατρῴους ἀποφάνεσι, οἱ δ' ἐγενεθλίους, εἰσὶ δ' οἱ κτησίους, ἄλλοι δ' ἐργίους. οἱ δ' ἐμυ-
χίους. Deos autem hos Romani Penates vocant, atque nonnulli in Græcam lin-
guam transferentes, genethlios seu genitales interpretati sunt; alij vocant Deos
domesticos ac familiares, alij possessionum præsides, alij Arcanos. At cur dicun-
tur Genethlij? quia custodiæ hominum, mox ac nascerentur, destinari*

*putabantur; vel quia ipsorum vigilantia omnia generantur, vnde & Ge-
nij dicuntur, rerum generandarum præsides. Cur Patrij? quia ijs so-
lummodò rebus, quæ Regno alicui aut Prouinciæ communes sunt, præsi-
dere credebantur; in qua non modò Ciuitates singulas, sed & singulas
domus, atque adeo singulos homines, plantas, animalia, pro cura sibi
commissa, summâ diligentia administrabant; hinc & tutelares appellati
sunt. Penates à Laribus non officio, sed origine discrepant; officia enim
vtriusque communia in cura priuatarum rerum. Verùm de his consule
fusiùs primum Tomum Syntagmate III.*

Serapes verò Ægyptiorum nihil aliud erant, quàm imagines sine vl-
la membrorum eminentia veluti fascijs quibusdam inuolutæ, quarum
magna ex Ægypto copia, differentisque magnitudinis deportatur, par-
tim ex appropriato lapide, partim metallo, ligno, aut testa confectæ.
Harum nonnullæ veluti tutelares publicis locis ad custodiam eorundem
ponebantur; aliæ verò horum custodiæ destinabantur, erantque tute-
lares statui; quædam aliæ portatiles, quas quòcunque tenderent, secum
portabant; quasdam etiam loco amuletorum collo, cingulis, manibus-
que portabant. Porro variâ vultus figurâ exprimebantur. Quædam enim
vultu scæmineo, & vertice velato; quædam sub forma pueri vittati; aliæ
alijs modis exhibebantur, vt postea videbitur. Instrumentis quoque dif-
ferebant: nonnullæ, quas Auerruncos seu Apotropæos dicebant, varijs
instrumentis, vt scuticis, flagellis, retibus ab humeris dependentibus fi-
gurabantur. Omnia tamen huiusmodi simulachra anticâ & posticâ facie
variâ hieroglyphicorum sculpturâ exornabantur, vt postea in explica-
tione eorundem patebit.

Atque hæc sunt simulachra quæ Hebræi Theraphin vocant, quæ Ra-
chelem patri suo Laban furatam sacer textus Genes. cap. 31. testatur; de
quibus integro tractatu Tomo primo, Syntagmate IV. fol. 254. egimus,
& ex Ægypto per seruos Abrahæ in Palæstinam portata, propagataque
ibidem docuimus. Theraphim dicebant, quia cùm S pronunciare non
possent, mutato S in T, more Chaldæis solito, & mutato ultimo S in
im, Theraphim ea simulachra dicebant, quæ Ægyptij Serapes dicebant.

Erant autem Penates Ægyptiorum iidem, qui Osiris, Isis, Nephte,
Ho-

Dionys. Halic.

*Genethlij
quid;*

*Serapes Ægy-
ptiorum quid*

*Theraphin
Hebræorum*

Penates Ægy-
ptiorum qui?

Horus, Harpocrates, Arueris, Apopis, & innumeri huius farinae Deastri, qui tametsi vniuersales totius naturæ Genij haberentur, & iidem quoad substantiam, effectibus tantum differentes; in quantum tamen ij priuatarum rerum custodiæ deputabantur, in tantum Tutelarium nomen obtinebant, & pro priuatis Numinibus colebantur. Verum cum de hisce amplissimè locuti simus Syntagmate III. & IV. primi Tomi, eò Lectorem remittimus.

Penates Ægy-
ptiorum cur
informes.

Hoc loco solum meritò quispiam dubitare posset, cur omnes Ægyptiorum statuarum ita constructæ sint, ut nullum corporis membrum exstititum sit, sed omnia corpori ita incisa, ut vnum truncum efficere videantur? Respondeo, Ægyptios maximam curam habuisse integritatis statuarum: putabant enim statuas Deorum immortalium tanto ritu & cœremoniis consecratas tam diu vim & efficaciam suam habituras, quàm diu debitam integritatem conseruarent; quæ si vel membri alicuius læsuram, aut nocumentum, aut fracturam acceperint, eodem quoque tempore omnem simul Deorum assistentiam influxumque desitutum supersticiosius credebant. Hinc non tantum è durissimo lapide & quasi incorruptibili statuas suas conficiebant, sed & membra ita corpori adaptabant, ut impossibile esset, membrum aliquod, sine totius statuarum fractura, frangi posse. Hinc quoque soluitur illud sculptorum dubium, cur Ægyptij soli sine exstitiis membris statuas confecerint, contra Græci; quia Græci artis peritiam ambientes, simulachra Deorum, eâ maiestate & decore, quo eas decere putabant, viuum exemplar naturæ intuentes, constituebant; Ægyptij verò supersticiosiores, nimium de indignatione aut offensa Deorum, si quandoque mutilarentur, solliciti, ea tali construebant modo & ratione, quæ ab omni ruptura aut mutilatione immunia, integritate suâ Deorum per sacrificia attractorum assistentiam & influxum continuo conseruaret; quod minimè futurum rebantur, si vel minimum membrum, aut incuriâ, vel malitiâ hominum vitiaretur. Cum præterea simulachra sua prophylactica secum, quocunque pergerent, portarent; si membris exstitiis essent, facile fieri poterat, ut aut brachium, manus, digitus, aut pes, vel aliud instrumentum, quod ut plurimum manibus gerebant, continuo vsu & circumlatione frangeretur. Hinc talibus incommodis præuidentes, eas eo sculpturæ apparatu faciebant, quem sequentes imaginum, quarum ingens multitudo ex Ægypto translata nullo non tempore fuit, typi luculenter ostendunt; hæ enim saccis, cistisque sine villo rupturæ alicuius membri periculo inclusæ, non exiguam etiam violentiam facile sustinebant. Vnde patet etiam Labanis idola, quæ Rachelè patri suo furatâ Sacra scriptura dicit, huius farinae idola fuisse ex Ægypto translata, aut ad imitationem eorum in Chaldæa constructa, cubitales nimirum statuas, membrorum eminentiâ destitutas, quæ facile de loco in locum transferrentur, & etiam intra scœnum, paleas, ligna, saxa sine periculo absconderentur. His itaque præmissis, iam tandem propositam nobis materiam prosequamur.

Ægyptij sta-
tuas Deorum
fere informes
Græci contra
effingebant.

CAP. V. T. II.

De hieroglyphica Penatum seu Tutelarium Aegyptiorum Numinum significatione.

Condebatur in pyramidibus genus quoddam statuarum tutelarium, quas corporibus custodiendis, animabusque in sphaeras suas transferendis destinabant, cuiusmodi duæ sequentes statuæ sunt; quæ quomodo ad me peruenerint, paucis accipe.

Anno 1632 cùm Marsiliæ negotiorum causa morarer, recens ex Ægypto secum adduxerat duo ingentia simulachra Mercator istius Urbis; quæ cùm dignissima visa essent, quæ Oedipo infererentur, eorum effigiem, eâ quâ fieri potuit, diligentiam exprimendam curavi, quam vnâ cum historica relatione postmodum ad me Auenionem destinauit Pater Ludouicus Brusettus Societatis nostræ Sacerdos, cuius verba hic ex Gallico in Latinum traducta ad totius negotij authenticationem apponenda duxi.

Penatum
Ægyptiorum
statuæ binæ
earumque
explicatio.

Reuerende Pater in Christo.

Ecce mitto tandem duorum simulachrorum, quorum R. V. desiderabat effigiem, vnâ cum hieroglyphicorum in iisdem contentorum exacta delineatione.

I. Nôrit itaque primò R. V. statuam nigram ex phario lapide exsculptam esse, alteram ex communi marmore; illam fœmineum, hanc masculinum vultum referre.

II. Idola memorata fuerunt inuenta in Prouincia Said, in loco non adeo remoto à mari rubro, intra magnam quandam pyramidem, quæ edacitate temporis ex vno latere corruptionem passa, adytum aperuerat, per quam Turcæ intrantes inuenerant dicta idola, credebantque ea esse, quæ olim Pharao huius Prouinciæ adorabat, adorarique ab omnibus suis subditis præceperat; qui post mortem eius hanc ei pyramidem extruxerunt, intra quam vnâ cum binis hisce idolis sepultus fertur. Et dicunt Sapientes huius Prouinciæ, hunc Pharaonem sedulo horum cultu confisum, animalium, quæ in dictis simulachris hieroglyphicè expressa cernuntur, operâ se in Paradisum portatum iri credidisse. Atque hic vetustæ Gentis huius mos erat, mortuos suos vnâ cum idolis paruis, cuiusmodi hodiernâ die intra Mumias adhuc reperiuntur, sepelire.

III. Hæc idola ex Said in Cairum summo cum labore allata fuerunt, siue ob distantiam itineris longitudine sexaginta dierum, siue ob pericula latrocinantium Turcarum, qui huius Prouinciæ deserta passim oberrare solent.

IV. Pondus singulorum idolorum inuentum fuit esse octingentarum librarum; quæ naui imposita opportunè Genuam primùm appulerunt; vbi Princeps Doria raritatem idolorum admiratus magnam pecuniæ summam, si Mercator ei vendere voluisset, obtulit.

Agyptiorum Numinum

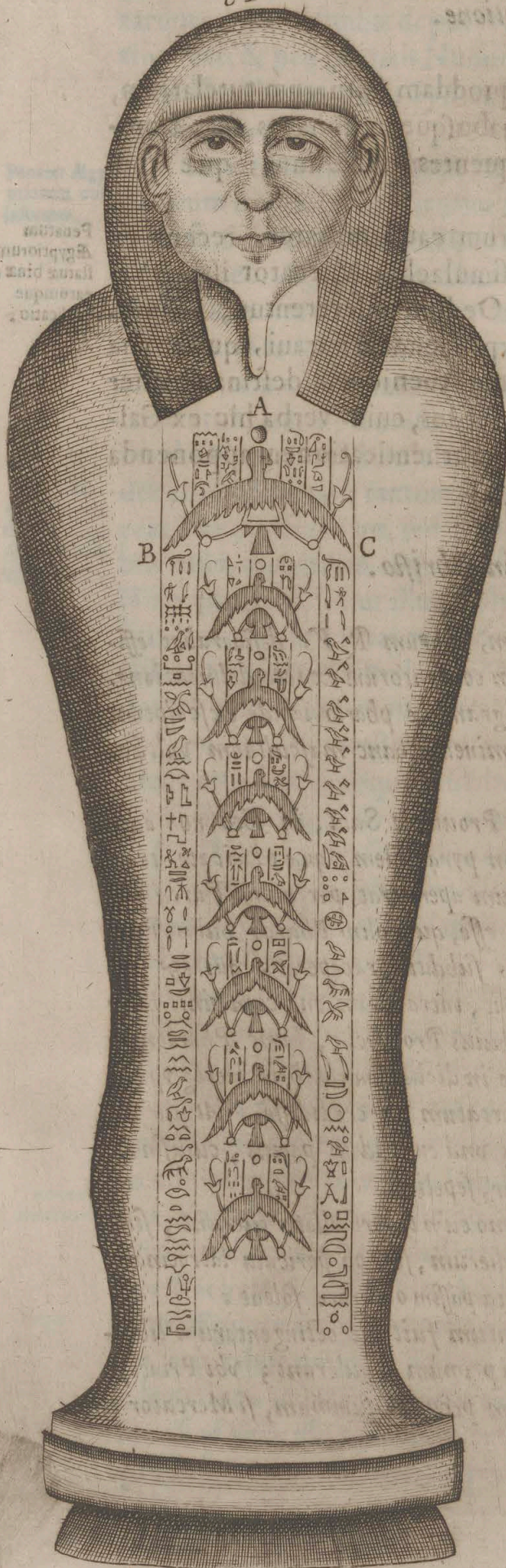
Typus

Quæ nunc Serapes, nunc Ephori aut Lares uocabantur,
et erant Numina Αἰτοῦ ποταμοῦ, siue malorū quersuā.

Extant Marsiliæ apud Mercator dictæ urbis.

Fig. prima

Fig. Secunda

V. Altitudo idolorum est septem pedum, quæ tandem feliciter in portum Marfiliensem appulerunt 4. Septemb. 1632. ubi & in hunc diem cum spectatorum admiratione ostenduntur.

Atque hæc sunt quæ R. V. paucis intimare volui circa dictorum idolorum historiam: si plura huius generis mihi occurrerint, de singulis R. V. propediem certior me facturum promitto; atque hisce vnâ me R. V. sacrificijs & orationibus commendo. Marsilia 28. Decemb. 1632.

R. V. Seruus in Christo

Ludouicus Brusset

Figuras memoratorum idolorum æri incisas hîc, vnâ cum eorundem hieroglyphicæ inscriptionis interpretatione, apponere visum est.

Interpretatio primæ figuræ A.

Prima figura ex lapide phario existit, velato capite, fœmineo vultu, reliquo corpore turbinato habitu in basin desinente; cuius anteriori parti inscripti sunt hieroglyphici Iconismi hoc ordine.

Primæ figuræ
seu statuæ
Serapis expli-
catio.

Primo loco figura latè expansis alis, Accipitrino capite, & lotiferis sceptris vtrique pedi insertis conspicua occurrit, & vtraque ala in duas extremas hieroglyphicas columnas A B terminat. In medio verò, recto ordine descendendo, septem similes priori figuræ sequuntur, quarum singulæ hieroglyphica schemata adiuncta habent. Quid verò mysteriorum horum hieroglyphicorum apparatus sibi velit, eâ quâ potero breuitate aperiam.

Catenæ seu
Sireæ Egy-
ptiorum.

Diximus in Theologia & Medicina Ægyptiorum, Ægyptios certas quasdam Deorum catenas, quas *catenæ*, appellabant, constituisse, quibus totius Mundi cura & administratio commissa esset, per continuum vnus in alteram influxum. Hæ catenæ initium sumebant à prima omnium Mente, & per Mundi sphæras deriuatæ, singulæ suum ducem & ministrum habebant, primæ Menti similem. Quas quidem catenas tantæ efficaciam & potestatis esse credebant, vt mox ac mystici eorum characteres, iuxta legum sacrarum præscriptionem, simulachro fuissent insculpti, hoc ipso virtutem acquirere admirandam contra omnes aduersarum potestatum machinationes putarent. Atque talem quoque catenam exhibet præsens hieroglyphica inscriptio, quam catenam *Lyngæam* vocabant. Erat autem *lynx* nihil aliud apud Hieromantas, quàm Mens prima solo intellectu comprehensibilis, in intimo Deitatis recessu abscondita, cuius & ineffabilem incompræhensæ naturæ caliginem appositè sanè per nigri coloris marmor, per velatum simulachri verticem, & turbinatum habitum indicabant, veluti ab omni corporeæ materialisque contagionis labe longè remotissimum. Character verò hieroglyphicus, quem litera A signat, eius naturam & proprietatem abditis symbolis oppidò luculenter

*Lyngæa cate-
na.
lynx quid
apud Egy-
ptios.*

exprimit. Globum capiti superpositum gerit, ad diuinitatem eius exprimendam; Accipitrino capite fingitur, ad intellectus ignei vim & potestatem indicandam; alas extensas habet, ut indicetur, nihil esse, quod non eius virtute foueatur & conseruetur; sub alis nescio quid triangulare elucet, ex cuius duobus angulis loco pedum canales se duo extendunt in circulum desinentes; ex circulo verò bina sceptrata exsurgunt loti flore insignita; sub triangulo demum cauda volucris, cum extremo pedum veluti Crucem quandam ansatam efformat. Quæ omnia ordine mysterijs fœta hoc pacto interpretamur. Triangulum notat hanc Iyngem omnem vim suam & potestatem ex archetypo trigono accipere. Et primò quidem Mundum, quem circuli notant, vnâ secum ex eiusdem vberimis canalibus profluxisse, adeoque omnia quæ in Mundo sunt, ad huius exemplar producta esse, cuius symbolum loti flos est: sicut enim lotus ad Solem, sic omnes Mundorum substantiæ ad archetypum suum conuertuntur, in idem reflexæ. Ex quo satis apparet, cur Aegyptij volutem loco pedum mysterioso canalium in Mundos dispositorum apparatu exhibuerint; cum enim pedes hieroglyphicè manifesta & sensibilia Deorum in Mundis vestigia, quæ in mirifica rerum ad diuinas virtutes analogia consistunt, notent; Iyngis autem supremæ vires effectusque non nisi mentis flore attingantur; hinc mirum non est, ipsos Iyngis effigiem non nisi symbolis abditis, & non nisi profundâ mentis contemplatione attingibilibus exhibere voluisse.

Septem Iynges sibi inuicem concatenatæ.

Zoroaster.

Paternæ Mentis semina quæ?

Zoroaster.

Quoniam verò in catena Iyngica omnia ex primæ Iyngis mente participatam virtutem habent, hinc septem Iynges, quæ septem Mundi sphaeris præesse dicuntur, ordine sibi inuicem concatenatæ, & similibus prorsus symbolorum schematis adornatæ spectantur: quarum officium est, primæ Iyngis ideis in omnibus sese in Mundi administratione conformare, defluxusque ab altissima omnium Iynge per medias in infimam Mundi sphaeram concatenatâ quâdam propagine in omnium, quæ Mundi ambitu continentur, membrorum bonum deducere. Nam ut rectè Zoroaster: *Σύμβολα ἡδὲ πατρικὸς νοὸς ἐκπέμπει καὶ κόσμον ὅς τε νοεῖ, καὶ ἀφ' οὗ καὶ πολλὰ, ὁ λαὸς μὲν εἰσὶν, καὶ ἀμέλει.* Symbola enim paterna mens seminauit per Mundum, quæ intelligibilia intelligit, & ineffabilia exornat tota partitio & impartibilis. Quænam sunt paternæ mentis semina secundum Zoroastrum & veteres Hieromantas, nisi Intellectus secundus, immediatum Dei opus? Et quænam sunt in sidereos hylæosque Mundos sparsa semina, nisi paternus ex intellectualibus mentibus emanantium virtutum in commissarum sibi sphaerarum æconomiam influxus? Quæ sunt illa intelligibilia & ineffabilia, quæ paterna mens & intelligit & exornat, nisi ideæ rerum omnium possibilium in diuina mente existentes, in exemplari suo sempiterno impartibiles, partibiles cum diffusionem virtutum earum ad extra? Atque hæc sunt semina illa Zoroastræa diuinæ mentis, in vniuersas Mundorum series diffusa per Iynges. Nam ut in Zoroastræis Oraculis docuimus: *Ἰὺγες ἡδὲ πολλὰ ἐπεμβαίνουσι φαινοῖς καὶ μοῖς ἐκθρόνουσαι, καὶ ἐν αἷς ἀκρότητες εἶσι ζῆες. Ἰπποκρίτου ἀρχὴ, καὶ Ἰπποκρίτου ἀλλὰ αἱ πατρὸς ἐργα νοεῖσαι νοεῖται ὡς αὐτὸν ἀποδοῖς ἐξ*

γοις, καὶ σώμασι ἀφ' ἑκάστης. *Iynges enim multae ascendunt lucidos Mundos insi-*
lientes, & in quibus summitates tres sunt, subiectum ipsis princeps, sub hoc
alia, quae patris opera intelligentes intelligibilia sensibilibus operibus & corpori-
bis reuelarunt. Quid aliud hisce signatur, nisi trium summitatum pro-
fundum paternum, quod Aegyptij adorabant, cuius immediatus conce-
ptuum in eo latentium executor Iyngicus chorus est, ipsis subiectus, qui
hosce trium triadum paterni fundi Mundos empyreos contemplatione,
dum intelligunt, eos sensibilibus operibus & corporibus reuelant, id est,
iuxta diuinarum legum praescripta Mundi membris per ineffabiles quas-
dam virtutes inserunt; & uti Zoroaster ait: Διαπόρθμοι ἐς ὧτες φαίμεν πατρί,
καὶ τῇ ὕλῃ, καὶ τῇ ἐμφανῇ μιμήματα τῶν ἀφανῶν ἐργαζόμενοι. Transuectrices stantes dicere
patri, & materiae, & manifesta imitamina latentium operantes. καὶ τὰ ἀφανῆ κα-
κοποιῦν, ἐκφάνοντες. Et latentia in manifestam Cosmopaeian inscribentes.

Verum rem ita sese habere, hieroglyphica aperte docent. Vides fi-
 guram A, Iyngem cæteris uti primam in ordine, ita maiorem quoque
 esse, imò Iyngicæ veluti hierarchiæ choragum; vides in ventre eius
 trigonum, ex cuius angulis canales in globum deducuntur, & hinc in
 sceptrum lotiferum reflectuntur; quo quidem nihil aliud indicatur, nisi Iyn-
 gem immediatum fundi paterni triadici opus ex trigono archetypo per
 occultos & ineffabiles quosdam canales opera patris & fundi eius dedu-
 cere in Mundos, & hinc in ipsum patrem perenni quâdam contempla-
 tione & amoris affectu reflecti: Mens enim suprema, ut Hermes ait,
 utriusque sexus fecunditate plenissima, in seipsum suum reflectit amo-
 rem. Fœcunda itaque paterna Mens non ad intra tantum, sed ad extra,
 dum ex trigono suo archetypo Mundum genuit, teste Platone, in eum quo-
 que perenni virtutum suarum emanatione influens, Iyngici chori ad-
 ministrante conseruat; quæ omnia per Crucem Tauticam sub trigono
 emergentem scitè signantur. Præterea Lynx prima à prima Mente igne
 imprægnata, calore omnia Mundorum membra implet; unde non sine
 causa sub Accipitris alis extensis, veluti omnia fouentis figura expressa
 cernitur. Nam ut rectè Zoroaster: Ζορὸστρὸς δὲ τὰς νοουμένων τὸ νοῦτον. Cibus enim in-
 telligenti intelligibile est. Μαύδαρε τὸ νοῦτον ἐπὶ νοῦς ἐξω ὑπάγχει, καὶ τὸ νοῦς, δὲ τὸν ἐμ-
 πύρειον κόσμον αἰσθάνεται. νοῦς δὲ νοῦς ἐστὶν ὁ κόσμος τεχνήτης πνεύμα. Disce intelligibile, quia ex-
 tra Mentem existit, & Mentis, quæ extra empyreum Mundum ducit; Mentis
 enim Mens est Mundi ignei opifex; & deinde igneam amoris vim in omnia
 Mundi membra diffusam sequentibus verbis docet: Νοεῖας ἀσέπτης τομαῖς
 ἐστὶν ὁ δ' ἐνέπτης τὸ πάτρα, ἀπορροα μορφεῖα, σπλέσασιν ἐνοικίῳ φέροντ' ἡνίκά μιν καὶ
 αἰετὶ σώμασι. Mentalibus sectionibus fulget, amoreq; impleuit omnia, infigurata
 figurans, examinibus similes feruntur perrumpentes per Mundi corpora. Lynx
 verò suprema sui ordinis choraga, uti à fundo paterno immediate ema-
 nauit, intellectum paternæ Mentis simillimum adepta, sic in subsequen-
 tes se Iynges septem sphaerarum præsidēs simili igneæ Mentis influxu agit,
 ita quidem, ut ipsa suprema Lynx in stellato cælo, in intelligibili Mundo
 omnis generis ideis referto sedem suam figens, in octauum cælum igneo
 influxus vigore secundum analogiam quandam agat; & deinde hinc in

Prima septem
 Iyngum cæ-
 teris maior.

Hermes.

Plato.

Lynx suprema
 in cæteras in-
 fluit.

Zoroaster.

ordine sequentem Iyngium Chorum, hic in sphæram Saturni, & hoc pato ordine Iynges in correspondentes sibi sphæras Siderei Mundi vsque ad Lunam influxum suum pandant. Nam vt appositè Zoroaster: Νῶ μὲν κατέχει Ἰνγὺς τὰ νοῦτα, ἀδύνησιν δ' ἐπάγει κόσμους· τῷ μὲν κατέχει τὰ νοῦτα, ψυχὰς δ' ἐπάγει κόσμους. *Mente quidem Iynx continet intelligibilia, sensum verò inducit Mundis; Mente quidem continet intelligibilia, animam verò inducit Mundis.* Nam vti in Theologia docuimus, omnes à paterna Mente Pantamorphis ideis referta emanant, mentali igne disponuntur, dispertitis septem Mundi canalibus vitam largiuntur & motum. Quæ omnia adeo luculenter descripsit Zoroaster, vt eius verba interpretationis loco esse possint; verba eius allego. Νῆς πατρὸς ἐρρήτισε νοῦτας ἀκμάδι βελή· παμμόρφους ιδέας πατρὸς δ' ὑπὸ μιᾷς ὑποπλάσαι ἐξέτορας· πατρὸς δὲν ᾧ ἐλὼ βελήτε τῆς τε δι' ὧν συνάπτει τὰς πατρὸς ἄλλω κατ' ἄλλω ζωὴν ὑπὸ μείζωνων ὀχετῶν, ἀλλ' ἐμμετάδοι νοεῶν πνεύ μοιριθάσαι εἰς ἄλλας νοεάς, κόσμῳ δ' αὐτᾷ πολυμόρφῳ πνεύσθην νοεῶν τύπον ἀφ' οὗτον, Ἰνγὺς ὁπρὶν ὁμομορφῆς κατ' ἃ κόσμῳ ἐφάνθη παντοίας ιδέας κεχαρισμένη, ὅς μία πατρὸς ἐξ ἧς ρίξεν μίμνει ζωὴν ἄλλω, εὐνύμω καὶ κόσμῳ δὲ σώμασι καὶ κόλποις σμερδαλίς. *Mens paterna friduit intelligens vigente consilio; omniformes ideis fonte ab uno euolantes exilierunt. A patre enim erat consilium, & finis; per quæ coniunguntur patri per aliam atque aliam vitam à compartitis canalibus, sed partitis & mentali igne dispositis in alias mentales; Mundo namque Rex multiformis proposuit mentalem typum incorruptibilem, Vestigiumque promouens formæ per quæ Mundus apparuit omnifarijs ideis graciosus, quarum unus fons, ex quo strident aliæ dispertitæ perrumpentes circa Mundi corpora & sinus ἀμείβεται.* Quæ & hieroglyphicæ inscriptiones in columnis B & C, satis indicant; nihil enim aliud significant, quàm effectus & operationes, quas in Sidereo Mundo, & deinde in Elementari præstant. In columna C primo loco Serpens occurrit cum pennis Accipitrinis, quæ sequuntur octo Accipitres; quibus indicatur Iyngem primò in Solem influere, per quem deinde reliquis octo sphæris, per totidem octo Accipitres indicatis, virtutem Solarem diffundit; hæ verò virtute Iyngica Solari imprægnatæ, inferiori Mundum pariter virtute suâ in Mundi bonum imbuunt. Minutiorum hieroglyphicorum significationem consultò omitto, partim nè Lectorem intricatissimis characteribus confunderem, partim, quia nihil aliud, quàm quod dixi, continent, & facillè Lectori curioso, hæc inscriptiones cum alijs iisdem passim in hoc opere occurrentibus; comparanti constare possunt.

Hieroglyphica columnis B & C simulacri Serapis insculpta.

Cur simulacrum Serapis tot hieroglyphica insculpta.

Hoc loco solùm quæri posset, cur præsentī Idolo tam sublimem Philosophiam insculperint? Respondeo, hoc ideo factum esse, quia quemadmodum supra demonstraui, cum Iynges immediatæ diuinæ seu paternæ voluntatis executrices essent, animas verò post exuta corporis inuolucra suis singulas sphæris vnde defluerunt, quarum mentes Iynges, restituendas crederent; hinc Idolo, quod supremam Mentem indicabat, Iynges paternæ Mentis administras, eo consilio insculperunt, in sepulchrisque collocauerunt, vt sacrorum symbolorum tam eximia mysteria in se continentium ornatu aduersarum potestatum insultus infringerentur, atque adeo hoc religioso cultu anima, cuius corpus sepulchro

chro continebatur, post varias reuolutionum permutationes tandem sphaera suæ Iyngum ope restitueretur. Iynx enim religiosi operis exhibitione, id est, hieroglyphico hoc sacramento concitata, mox se, ut opinabantur, coram sistebat, & corpus ab omni noxa tuebatur, donec anima iuxta fatales Adrastæ leges, varijs transmigrationibus agitata, eidem restituta, beatamque in eo vitam ducendo, soluta denique in sphaeram vnde deflexerat, Iyngis ope deportaretur. Hinc non incongruè illas Zoroaster *ἀπαγορεύσεις*, id est, transuectrices vocat, uti suprâ visum fuit. Nam dum in Mente paterna leges fatales contemplantur, καὶ αὐταὶ φελαῖς ἀφ' ἐλπίστοι κινέμεναι, Et ipsæ consilijs ineffabilibus mouentur, ut animabus, quarum curam habent, congrua habitacula præparentur. Atque hinc patet cur hæc Iyngis figura in nullo non Mumiarum inuolucro expressa cernatur, uti ex Mumiarum Syntagmate luculenter patet.

Iynges animarum transuectrices.

Cum itaque hæc statua pyramidi inclusa fuerit, uti relatio historica hoc Syntagmate proposita docet; certè ad nihil aliud, nisi ad ea quæ exposuimus, hæc mysteriosâ Iyngum exhibitione alluisse videtur. Est enim Iynx hoc loco nihil aliud, quam Intelligentia illa Deo proxima, cuius munere animæ paterno fonti restituuntur, & ut Psellus ait, *δυσμὸν μετέχει τῆ πατρὸς, καὶ τῆ ψυχῆς*. Vinculum inter patrem & animam. Octo verò Iynges ponuntur, quarum prima choraga cæterarum septem; ut octo sphaeræ indicarentur, quibus animæ pro meritum congruitate nunc huic, nunc illi, ab Iyngibus singulis suæ curæ commissis sphaeris infererentur.

Iynx Intelligentia Deo proxima.

Psellus. Iynges octo cur insertæ idolo Serapis.

Quid verò minuti characteres Iyngibus circumpositi? Dico explicare effectus Iyngum; quas quidem libenter hoc loco exponerem, verum cum ij infidelem pictoris manum in designando experti, & insignem mutilationem passi sint, uti passim in omnibus alijs minutioribus figuris videre est; consultius eos intactos relinquere volui, quam eos mea industria substituere. Accessit quòd eadem passim in alijs & alijs simulachris representata spectentur, de quibus singulis suis locis tractabitur inferius.

Characteres minuti Iyngibus circumpositi.

§ II.

Secundæ figuræ interpretatio.

Est hoc præsens secundum simulachrum, priori quoad figuram, si hieroglyphica & colorem excipias, prorsus simile. Quid verò id significet, hieroglyphica nos docent anticæ simulachri parti triplici ordine inscripta. Dicimus itaque hoc Tutelaris pariter Numinis, sensibilis Mundi administratoris simulachrum esse. Quod ut intelligatur, Notandum est, quòd sicuti primum simulachrum ex intelligibili Mundo Numinis, ut ex hieroglyphicis patuit, simulachrum est, ita hoc sensibilis Mundi præsidis simulachrum esse: siquidem quæcunque mens Iyngæ sapienter disposuit, hæc sensibilis Mundi mens iuxta participatum Iyngum influxum in executionem deducit, Mundum sensibilem supernorum.

Secundæ figuræ seu statuae Serapis explicatio.

Secundum hoc simulachrum ex Mundi Sensibilis præsidibus.

rum influxuum ideis imprægnando. Hinc aptè Iyngæo Numini coniungitur, veluti rerum ab eo sibi commissarum executrix. Nam hos fontanorum craterum ideales influxus ab Iyngæ impressos in singulas Iphæras deriuat. Sicuti etiam ab Iyngæ suprema catena efficitur Iyngæa, sic ab hac Zonæa, id est, Numinum sphaeris assistentium catena deriuatur; illa Intelligibilem, hæc Sidereum Mundum spectat, ita vt Siderei Mundi præsidēs superintelligibilis Mundi præsidibus paralleli veluti inferiores superioribus subdantur, vti in Theologia Ægypt. fusè deduximus; hinc illa nigro saxo, ob inaccessæ caliginis profunditatem, intellectui inexplorabilem; hæc candido, ob Siderei Mundi fulgorem constituta fuit.

Hieroglyphi-
ca secundo
simulachro
incisa.

Sed hæc ita esse, iam ex hieroglyphicorum structura pandamus. Sunt in hoc simulachro tres hieroglyphicorum series, quæ totidem literis M, N, O, signantur. In primæ seriei columna, brachium conspicitur cum catena & circulo, feretrum, alterum brachium, Serpens cum hydroschemate & cratere, quem sequuntur quatuor hydroschemata. Quid brachium, feretrum, Serpens cum hydroschemate, & reliqua significant, iam sæpe sæpius expositum est; vnde omiſſa vltiori descriptione sensum tantum assignemus, qui is est vt sequitur in prima columna M. *Benefica Numinum Sidereo Mundo præsidum catena vitalem humorem in crateres fontanos deriuat; vti Genius Solaris, & statua Accipitrina notant; eos committit Iſi beneficæ, quemadmodum sequens statua docet; humidam substantiam crateri inferiorum & hylæorum Mundorum inserit, catena Genij Solaris ope, cuius prouidentia porta aperitur Mendefio Genio per Hircum indicato, & omnia inferiora animantur.*

Columna M.

Columna N.

In secunda columna N occurrit statua Genij alterius, cuius officium est & dominium in tripartitas anni partes affluxus supernos deducere, vnicuique suam congruam proportionem assignando, cuius symbolum Columba est, teste Horo, & nos in Obelisco Pamphilio fusè ostendimus. Primò enim beneficâ quâdam prouidentia, quæ consuetis religionis ritibus concitatur à Sacerdotibus, ad exemplar Archetypum adaptatis attractâ, flos Loti in manu statuæ indicat; rerum omniû vbertatem inferioribus Mundis indit, & cornucopiæ cum tribus circulis luculenter docent; catena quoque Solaris Numinis inde mota, humore replet fontanos inferioris Mundi crateres.

Columna O.

Amor rerum
in quo consi-
stat.

In tertia columna O Serpens occurrit cum duabus pennis, hydroschemate, oculo, sceptris, Columba, gnomone, cui sphaera insistit, & vase è quo emergunt tres Loti flores; sequitur quadratum, cui Accipiter includitur, cum cycloide, hydroschematis binis, cycloide, Scarabæo, penna, brachio extenso; quorum hic sensus est: *Vitalis Intelligentiæ mundi prouisor, omnia mirâ quâdam ratione temperat per symmetriam & amorem, quem singulis rebus in hoc Mundo indit.* De qua amoris sphaera cum ample disseruerimus in Geometria hieroglyphica, eò Lectorem remittimus. Consistit autem amor rerum in conformatione, quâ omnia archetypum suum appetunt, vt tres Loti flores aptè docent; hi enim ab Ortū, Meridie, & Occasu constanti motu, Solē, veluti Sideris amore conciti, sequuntur;

vt pa-

utpote à quo vitam & alimentum omne habent. Hæc enim conforma-
tione Osiris ille supramundanus Mundo inferiori includitur, veluti sym-
pathicâ quâdam operatione attractus; ex hoc denique benefica rerum
omnium vbertas. Atque hæc omnia non tantum ad physicas conside-
rationes traduci possunt, sed & moralibus & physicis quàm maximè ap-
plicari; ostenditur enim hisce iisdem, quomodo anima piè sanctèque cor-
pore soluta per catenas Numinum ad supramundani crateris delicias
transferatur, & ab Osiri, Ili, Ammone, vitâ, motu, fœcunditate cœlesti
imbuatur; quomodo bonis omnibus repleatur, si præsentis vitæ ratio-
nem Numinibus conformem instituerit. Quare velex hoc patet, huius-
modi hieroglyphica non alio fine huic præsentis simulachro fuisse incisa,
quàm ut Numen ijs motum primò corpus ab omni noxa conseruet, ani-
mam verò bonis omnibus repleat, suæ sphæræ restitutam.

Atque hæc sunt quæ de binis hisce simulachris paucis
indicanda duxi.

FINIS SYNTAGMATIS DECIMISEXTI.

SYNTAGMA XVII.

De magnæ efficacæ Idolis, siue de Dijs Auer-
runcis primi ordinis.

ADMODVM REVERENDO AC RELIGIOSISSIMO

P A T R I,

P. V I N C E N T I O F A N O,
ORDINIS PRAEDICATORVM,

SS. Theologiæ Magistro, & Reuerendissimi S. Apostol.
Palatij Magistri, Socio meritissimo,

S A P I E N T I A, quâ Tu, Religiosissime Pater, oppi-
do polles, lux est, tanta virtutis, ut nullum non radiorum
suorum fulgore trahat; radij huius lucis sunt magna ani-
mae Tuae ex eodem Sapientiae fonte deducta talenta, ingenij
sublimitas, iudicij limatissimi perspicacitas, diuinarum hu-
manarumque rerum absoluta notitia, cum insolita beneuo-
lencia & humanitate ita apte connexa, ut inde mira que-
dam resultet harmonici animi Tui temperies, quâ corda rapis omnium. Censui-
sti hoc Opus cæteroquin sanè difficile, & intellectu arduum; & ita quidem cen-
suiisti, ut nihil quod ad debitum decorem splendoremque consequendum vllate-
nus necessarium ei videretur, omiseris. Quo virtutum omnium & humanitatis
complexu adeo me non tantum vicisti, sed ita deuinxisti, ut Tuum me penitus ex
asse feceris. Et cum meum in Te affectum aliâ re commonstrare non liceat, hoc
Tibi argumentum inscribendum duxi, veluti perenne quoddam Tuorum in me
meritarum mnemosynon. Vale.

SYNTAGMA XVII.

De magnæ efficaciz Idolis, siue de Dijs Auerruncis primi ordinis.

CAP. V. T. I.

Auerrunci Dij qui dicantur.

INTER cætera Ægyptiorum simulachra, quàm plurima eorum Deorum, quos Græci *Ἀποτροπαῖες*, Latini Auerruncos, alij Curetas vocant, reperiuntur. Dicebantur autem Auerrunci, eò quòd omnes malorum impendentium occursum auertere crederentur; unde à Græcis *Ἀποτροπαῖες*, *Ἀποτρεῖν*, id est, *auertere*, dicuntur. Sunt autem huiusmodi simulachra in varias diuina Classes. Quorum omnium interpretationem hoc loco opportunè sanè adducemus.

Auerrunci
Dij qui dicantur.

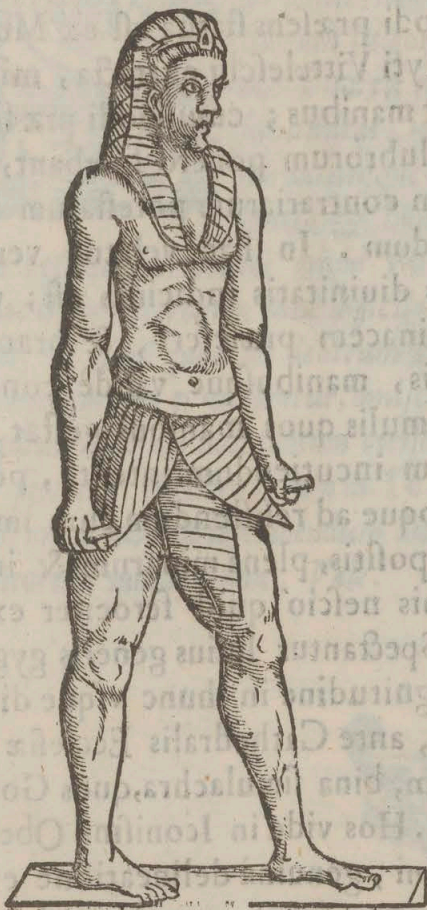
Primo quidem loco ea occurrunt, quæ magnæ efficaciz dicuntur, eò quòd situ, gestu, *αὐτῶν* potestatibus formidinem incutere videantur; cuiusmodi præsens statua est ex Museo Hippolyti Vitteleschi extracta, minax vultu & manibus; cuiusmodi præ foribus delubrorum ponere solebant, ad assultum contrariarum potestatum impediendum. In hac velatus vertex latentis diuinitatis indicium est; vultum minacem præsert, & brachijs pendulis, manibusque validè contractis, stimulis quos manibus gestat, ad terrorem incutiendum intenta, pedibus quoque ad resistendum cum impetu compositis, plena minarum & indignationis nescio quid ferociter exhibeat. Spectantur huius generis gygantea magnitudine in hunc vsque diem Tibure, ante Cathedralis Ecclesiæ vestibulum, bina simulachra, quos Goeios vocant. Hos vide in Iconismo Obelisci Barberini, genuinâ delineatione exhibitos, eiusdem prorsus formæ & habitus, quo præsentem intueris, nisi quòd Canophoræ sint.

Statua Auerrunca magnæ efficaciz.

Dæmones non tantum ex statuis varijs veluti Oraculis quibusdam, sed & vel ipsos Sacerdotes ad populum maiori erga Deos cultu & veneratione detinendum locutos, plebi simpliciori callidâ arte imposuisse, varijs huius Operis locis ostendimus; fuitq; adeo huiusmodi loquentium statuarum vsus in Ægypto frequens, ut vix Nomus esset, qui ijs careret. Atque adeo principalis Sacerdotum finis in hoc constitutus fuisse videtur, Dæmones per Magicas adiurationes variaque incantamenta, in statuas legitimis ritibus in adytis prius consecratas attrahere, atque attractos varijs deinde quæsitis consulere. Et quoniam Dæmones non semper responsa dabant veritati consentanea, sed consulentes varijs modis illusos prorsus dementabant; hinc factum est, ut Sacerdotes officio Dæmonis functi, & ad fraudes conuersi, eo artificio statuas adornarent, ut per occultos meatus deductis vsque ad caput statuae siphonibus per eos, quæ vellent ad superstitionis plebi imponendum, quasi Deorum voces & pronunciata immurmurarent; quemadmodum de Sphynge Memphitica in Mechanica, & in Magia de Oraculorum ratione, statuarumque loquentium constitutione fusè differuimus.

Ex Museo Francisci Serræ.

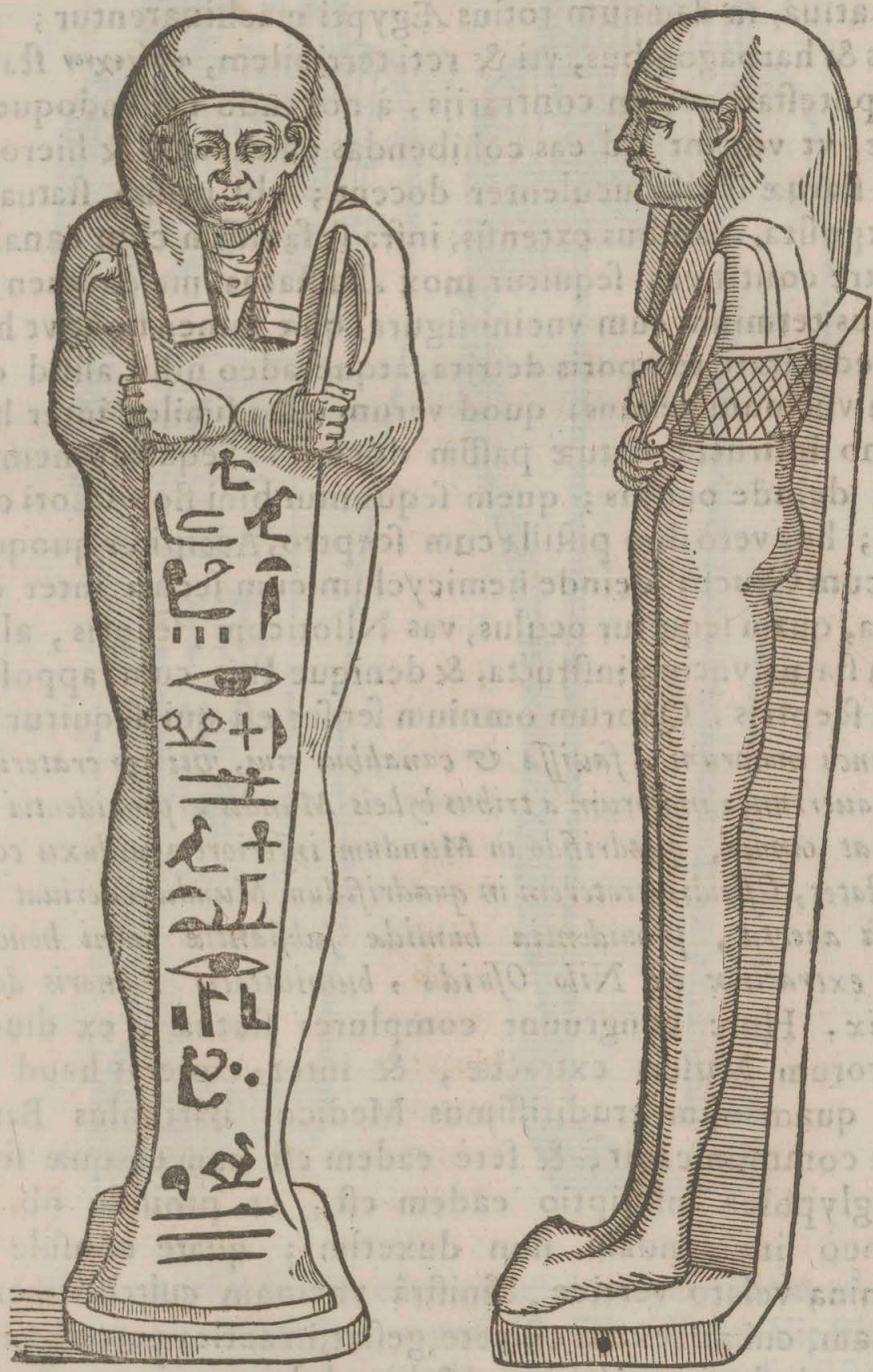

Atque talis fuit statua hæc præfens, quæ in Museo Illustrissimi Equitis Francisci Serræ Romani, Viri & nobilitate, omniumque bonarum artium cultura eximij, spectanda exhibetur, adeo præcedenti similis, ut nulla prorsus differentia inter illas dignosci possit, nisi quod illa ex nigro, hæc ex fusci coloris lapide sit efformata. Habet hæc præterea os patulum & vsq; ad occiput pertusum, ab occipite verò vsque ad medium dorsi meatum habet, per quem haud dubiè canalis ex bucca Dæstri meatui huic insertus per parietem in abditum quoddam receptaculum deducebatur, in quo per eum Sacerdotes immurmuratis compendiosi sermonis effatis, de varijs consulentibus responsa dabant; hoc enim pacto continebat, ut à responso dato, veluti à Numinis ore pronunciato pendentes, non tantum in Numinis istius (verius Dæmonis) cultu superstitionis obstinatoresque fierent, sed & hoc impio Sacerdotum dolo illusi ad oblationes & munera Dijs debita, ut ipsi putabant, verius dolosis Mystis offerenda magis magisque animarentur, magnū quidpiam

piam se patrasse opinati, si illud, quod fraudulentum ingenij astutiâ actum erat, in simplicioris plebis animis, divina Numinum operationis, & miraculi cuiusdam existimationem obtineret.

Auerruncorum Deorum statuarum varijs auerruncationis symbolis conspicuè spectantur. Sunt quæ vncinos & harpagones manibus decussatis portant; aliæ flagellis ex sacrorum animalium caudis instructæ; nonnullæ retibus ab humeris dependentibus; quædam hieralphan manu gestant. Quæ omnia ordine exponentur.

Auerruncorum
Deorum in-
strumenta
auerruncati-
ua varia.

Et primò quidem in præsentī figura, antica & laterali, vides fœminæ vultum velato vertice conspicuè, & manibus decussatis harpagones gestantis, cuius in dextra harpago annexum habet rete ab humero dependens; quæ quid significant, aperio.

Isis Dea auer-
runca.

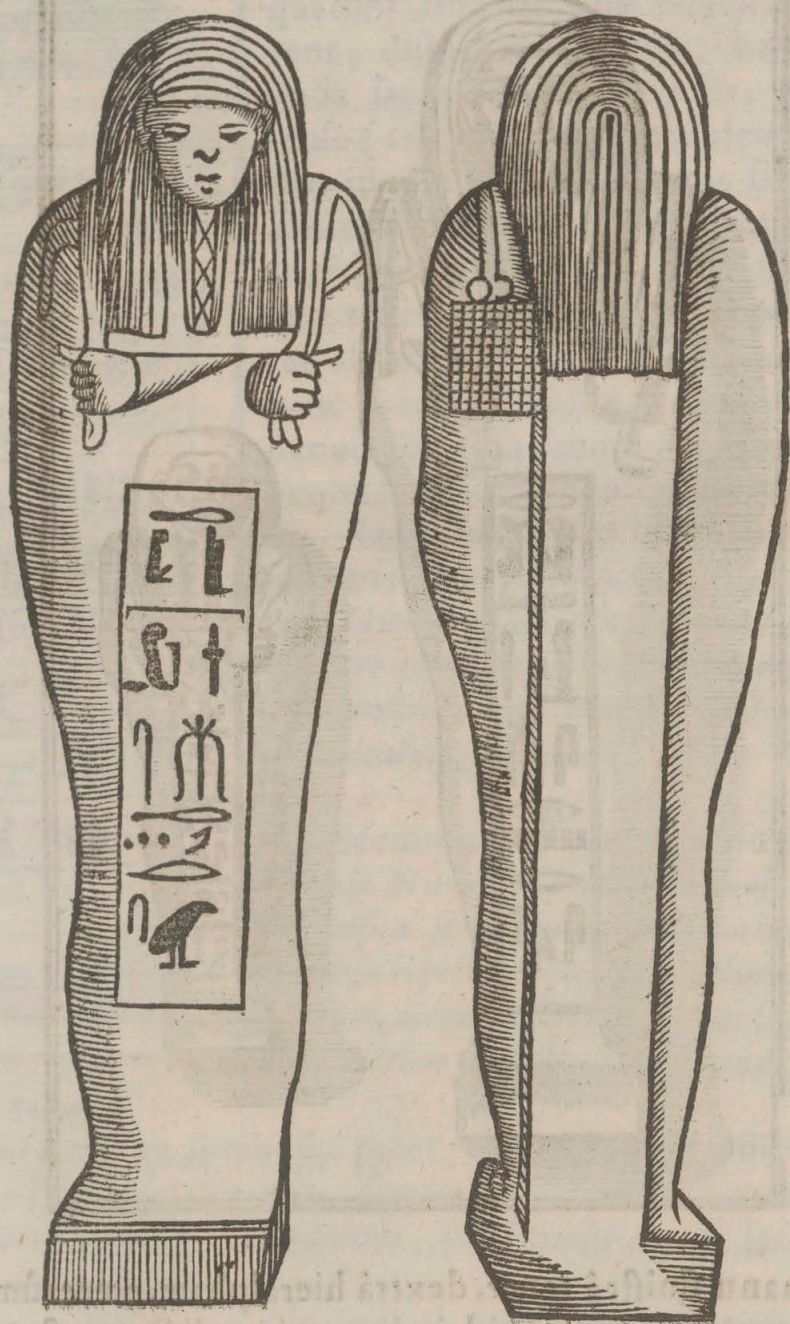
Iam passim hoc Opere ostensum fuit, Isidem Auerruncum Numen

ab vniuersa Ægypto creditam esse; quæ, Plutarcho teste, cadaver Osiridis à Typhone in Nilum projectum, vncino extra Nili fluentia reti excerpisse memoratur. Atque hoc est, quod aptè sanè hoc loco exprimitur per vncinum & rete ab humeris dependens. Isis Nili Genius est, aduersas ab eo potestates sistri sono prohibens, citato Plutarcho teste; sistrum itaque proprium Isidis symbolum. Et nè Typhonis potestates denuò nonnihil contra Osiridis corpus, id est, Nilum (Osirin enim iam sæpe dictum fuit pro Nilo sumptum fuisse) vel immodicâ siccitate, aut humiditate suffocatiuâ, in damnum totius Ægypti machinarentur; statuam hanc vncinis & harpagonibus, vti & reti terribilem, *αὐτίτεχρον* statuerant; vt symbolis potestati eorum contrarijs, à nocendo lædendoque desisterent, magnæ, vt vocant, ad eas cohibendas efficacix; & hieroglyphica anticæ parti statux incisa luculenter docent; vbi primò statua sedentis in morem exposita, manibus extensis; infra se fauissam cum canali Nilotico & Accipitre continet; sequitur mox alia statua, malè tamen efformata, cum tribus terminis, cum vncini figura, quæ tamen non, vt hîc, separata est, sed edacitate temporis detrita, atque adeo nihil aliud quàm statua est manu vncinum gestans; quod verum esse, similes inter hieroglyphica vncino instructæ statux passim docent. Sequitur hemicyclum, cum penna; deinde oculus; quem sequuntur bini flores Loti cum Cruce & penna; hos verò duo pistilla cum sceptro, Accipiter quoque crateri insistens, cum Cruce; deinde hemicyclum cum securi inter duos terminos locata, quam sequitur oculus, vas Niloticum, securis, altare, vas Nili, altera statua vncino instructa, & denique Ibis cum apposito vase Nilotico, & sceptris. Quorum omnium sensus est qui sequitur: *Statua Isidis auerrunca malorum à fauissa & canalibus eius, vti & crateris Osiridis tutrix; Isis auerrunca malorum à tribus hyleis Mundis; providentia ad archetypum adaptat omnia, quadrifido in Mundum inferiorem influxu cohibet Typhonias potestates, Osiridis craterem in quadrifidum Mundum deriuat; noxia & perniciofa auertit, providentia humide substantiæ omni honore veneranda; Isis extractrix ex Nilo Osiridis, humiditatis Lunariorum domina & administratrix.* Huic congruunt complures statux, ex diuersis doctorum Virorum Museis extractæ, & inter cœteras haud absimilis est statua, quam olim eruditissimus Medicus Bartholus Bartholinus Danus mihi communicauit, & ferè eadem est cum ea quæ sequitur, vti & hieroglyphica inscriptio eadem est, vt proinde ob similitudinem denuò incidendam non duxerim; quare consule sequentem. Fœmina velato vertice, sinistrâ vncinum cultriformem, dextrâ hieralpham, cui annexum est rete, gestat, in antica parte hieroglyphicâ inscriptione insignita. Vncinum & hieralpham, cui rete annexum est, manibus portat, & indicant Agathodæmonem auerruncum, quem statua refert; velatus vertex diuinitatis latentis symbolum est; hieroglyphica verò ea sunt quæ sequuntur: Sceptrum, oculus, sed cuius pupilla desit, statua Accipitrina, Altare, brachium extensum, canalis sacer, Crux, baculus incuruus, ramus triplex inuersus, oculus, tria quadrangula cum hemi-

Hieroglyphica
statua
Auerrunca.

Alia statua
Auerrunca.

hemicyclo, cycloides, baculus incurvus cum Coturnice: quorum sensus est; *Providentia Numinis Venerandi, canales beneficâ vi suâ imbuat, tres anni partes providentia dirigat, à tribus Mundis hyleis auertat omnia Typhoniarum potestatum molimina.* Nota has notas melius in sequenti simulachro

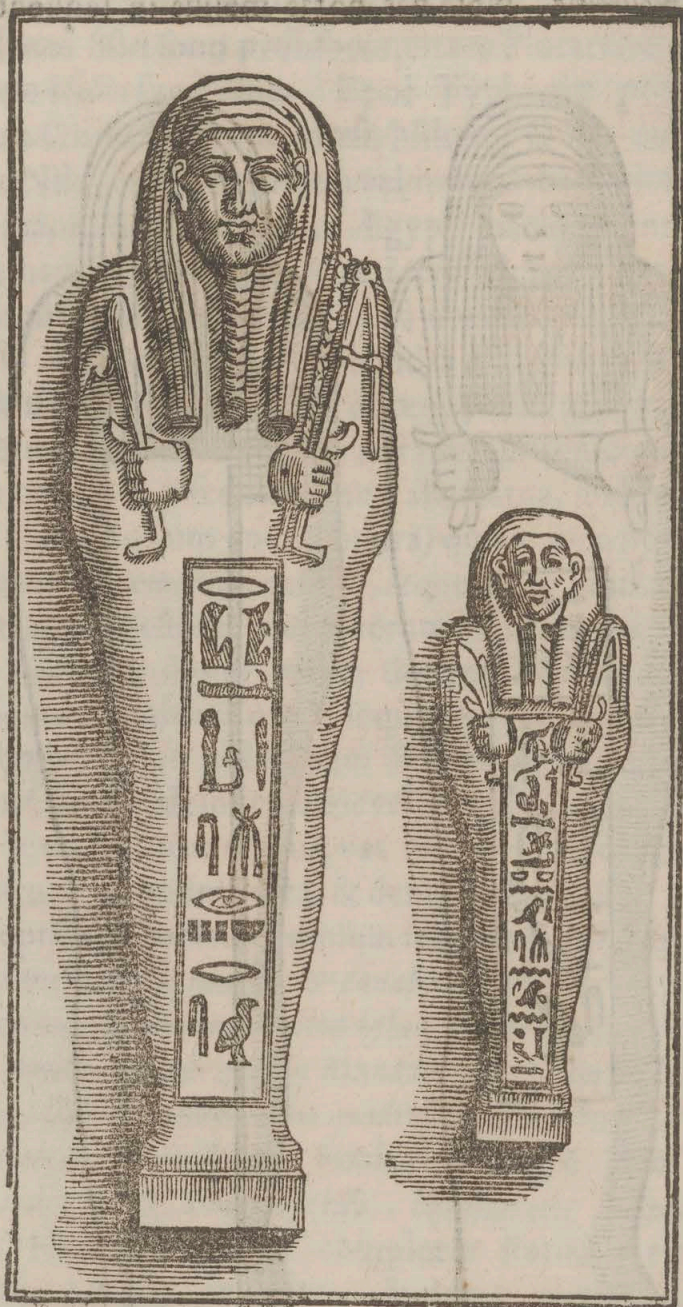
exprimi. Huic prorsus similis est, quam non ita pridem ad me propriâ manu delineatam per Nihusium transmisit Clarissimus Vir Philippus Cæsarius, quam & apud hæredes Ioannis Volckeschen ex testa fictili subcærulei coloris extraxit.

Tertiò sequuntur statuæ binæ prorsus præcedentibus similes, quarum maior manu dextrâ, hieralpham & rete à tergo dependens, sinistra verò cultrum tenet; quæ quidem symbola nihil aliud quàm potentis sectionis Agathodæmonem notant. Hieroglyphicorum inscriptio

cùm

Aliz binæ statuæ Auerruncatiuz.

cum prorsus eadem sit cum præcedenti, uti vnam cum altera comparan-
ti patebit, ita eundem quoque sensum refert. Simulachrum minus fo-

lium perseæ manu sinistrâ tenet, dextrâ hieralpham, cœterum uti præce-
dentia velato vertice; quæ quid indicent, iam dictum est. Perseæ fo-
lium sapientiæ symbolum est, habet enim fructum perseæ cordi, folium
linguæ simile, teste Horo, gestabaturque ad Mercurium attrahendum, cui
perseæ dicabatur, uti ad eiusdem potestates *avtréxus* profligandas apta.

Sequitur aliud simulachrum pariter vertice velato, quod superiori
anno summâ diligentia delineatum mihi Illustrissimus Dominus Guiliel-
mus Hustlerus Anglus communicavit; manibus hieralpham & vncinum
gestans cum barba reticulari, totum reliquum corpus anticum varijs hie-
roglyphicorum schematis insignitum est, ut in subiuncta figura apparet;
quam nihil aliud esse dicimus, nisi Agathodæmonem Auerruncum, ut ipsa
quer-

Alia statua
Auerruncati-
onæ.

auerruncationis symbola abundè testantur. Quid verò velatus vertex, quid symbola velint, iam suprà dictum est; quid hieroglyphica signent, aperiāmus.

Primus ordo continet Serpentem cum quatuor lineolis, quæ tamen quid repræsentent, dispici non potuit; hæc sequitur ampulla sacra cum hemicyclis, & brachio extenso (tale enim exhibere debet, licet depictor id non exactè affecutus sit). Sequuntur Ibides binæ mediante quadrato, postea ramus triplex inuersus, post hunc sequitur figura, quæ uti ex alijs hieroglyphicis schematis patet, aliud non refert, nisi statuam sedentem; hanc pyramis piscinæ sacre insistens, quam denuò Ibis cum securi, & Altari, oculo, Serpente, & baculo nodoso; agmen claudit thyrus. Quorum sensus hic est. *Vitalis humor inferioris Mundi beneficentiâ Mercurialium Geniorum Mundo hyleo præsentium, tripartito anni tempore communicatur per statuam quæ sacre piscine influit; quâ Mercuriale Numen attractum prouidentia sua vitam largitur suæ curæ commissis.*

Hieroglyphica huius statuae.

Secundus ordo hunc sensum efficit. Mercuriale Numen tripartitum anni tempus influit; & posita sibi statua propitiatoria, canales laxat, aduersa repellit, Mercuriale Numen debito honore cultum, ærē inferiorisq; Mundi substantiam fecura rerum imbuit, per statuas sibi appropriatas religiosè cultas.

Tertius, uti ex symbolis patet, hunc sensum efficit; Typhonica potestates per Ibiacas intelligentias, supremi Numinis influxum in inferiora, propagantes religioso cultu Sacerdotum, profligantur, unde hyleo Mundo magnum stabilimentum nascitur.

Quartus. Hæc symbolorum serie hic sensus efficitur: Mundi superiores inferioresque Ibiacorum, id est, Mercurialium Numinum catena dominatrice, malis expulsi conseruantur.

Quintus. Vita datur Crateri magni Osridis per statuas mysticas, & Momphæas ipsum circumstantes, & beneficā vi fouentes.

Sextus. Cælestis Crater ope Intelligentiarum magnam vim acquirit ad abundantiam inferioribus conferendam.

Reliquas tres series non expono, tūm quia ex figuris ipsis notæ sunt, tūm etiam ut non nihil exercitij curioso indagatori relinquatur: continent enim symbola nota, & iam sæpe sæpius explicata.

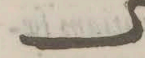

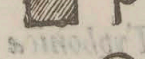

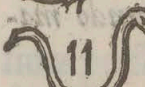

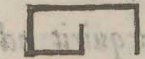

CAPVT II.

De simulachris Ægyptiorum portatilibus.

Simulachra
portabilia
Ægyptiorum.

Nihil his simulachris vulgarius est, cum vix sit Museum in quo non reperiatur; & magna eorundem quotannis ex Ægypto multitudo adfertur. Sunt autem longitudine vnus digiti, aut etiam cubitales, & eodem penè habitu, quo maiores statuae, exornantur. Quæritur itaque quid Deastri huiusmodi significant? Respondeo ex eorum numero esse, quos Auerruncos siue Apotropæos diximus, & quos Hebræi Theraphim vocabant. Atque hoc ita esse, symbola quibus exornantur, aperte docent; sunt enim vt plurimum hieralphis, harpagonibus, vncinis, flagellis, scuticis, similibusque auerruncationis symbolis instructa. Sunt etiam partim ex testa, partim ex ligno, & metallo subinde fabrefacta. Horum simulachrorum tria in Museo meo spectantur; quorum prius testaceum pro suis in Rempublicam literariam meritis donauit Clarissimus ac summe eruditus Vir Nicolaus Heinsius; alterum metallicum priori prorsus simile Illustrissimus Hispaniæ Inquisitor; tertium ex cedrino ligno, in Ægypto Mumia fascibus inuolutum eruerat P. Marcus Ord. S. Francisci, à S. Congregatione propagandæ fidei in Ægypto Missionarius, quod & pro sua in me humanitate sanè singulari, ex Ægypto translatum in Museo meo constituit. Singula decussatis manibus arma ferunt malorum auersiuæ. Inscriptio quoque hieroglyphicorum cum eadem sit, vnâ hîc explicasse sufficiat.

*Hieroglyphica.**Lectio.*

	1 Serpens	1 Vitalis	2 trium elementarium
	2 Tres termini		Mundorum
	3 Hydroschema	3 humor	
	4 Brachium extensum	4 beneficus	
	5 Ara cum penna	5 cultu religioso allicit	
	6 Ibis	6 Mercurium, qui	
	7 Serpens cum duobus terminis	7 vitam deriuat in hylæos	
	8 Vas Niloticum cum catena	8 in aquam Niloticam, ope catenæ Numinum aquaticorum.	
	9 Hieralpha	9 Agathodæmon humorem naturæ deducit	
	10 Hemisphærium	10 in inferiores	
	11 Figura piscinæ	11 piscinas adytorum;	
	12 Musca Ægyptia, cum thyrsu papyraceo.	12 Vbi polymorphus Dæmon, singulis distributâ suâ portione, inde necessariarum rerum abundantiam confert.	

Com-

Conplura huiusmodi in Museo Gualdi, Angelomi, Barberinorum, cœterisque privatis domibus spectantur. Melitz tres bipalmes huius generis statuas possidet Clarissimus Vir Io. Francisc. Abela, Ordinis Vicecancellarius, quas hoc loco libenter proponerem; verum cum eadem prorsus sint cum ijs, quas paulò antè descripsi, nè temporis iacturam paterer, eas consultò omisi.

Atque hæc quidem statuæ nihil aliud sunt, quàm Hebræorum Theraphim, quas Rachelem patri suo furatas, abscondisse sacræ literæ testantur; de quibus cum primo Tomo in Pantheo Hebræorum, capite de Theraphim, amplissimè egerimus, eò Lectorem remittimus.

Teraphim
Hebræorum;

Ad hanc quoque Classem reuocantur eæ statuæ, quæ Mumiarum inuolucris insutæ reperiuntur, de quibus cum postea Syntagmate XVIII. fusè acturi simus, Lector id consulere poterit.

CAPUT III.

De statuis Auerruncis alia forma, quas Μεσίδες vocant.

Occurrunt complures Deastrorum Ægyptiacorum statuæ quas Μεσίδες, id est, mediatrices vocant; & ita dicuntur, quia maioris ordinis Numina ab inferioris ordinis Numinibus supremæ Menti ad id, quod prætendebant, obtinendum, sollicitanda exhibebantur. Meminit horum Chrysippus in Libro de Antro Mythræ; τὰ τέχνη τῆ ἀνυλάμ πανταποικίλοις εἰκοσι κοσμήματα, καὶ τὰ τῶν Θεῶν, ἐς μεσίδες καλεῖται, ἀγάλματα θεῶν ἀνυλάμ. Muri speluncæ omnigenis imaginibus ornati, & Deorum, quos mediatrices dicunt, simulachra circumstantia. Et sunt iterum in varias Classes diuisæ: nonnullæ ingeniculatæ, quædam stantes, aliæ sedentes Deorum μεσίδων simulachra ante se posita exhibent; quibus quidem figuris omnes Obelisci referti sunt, vti suo loco p. tuit; quæ & seorsim lapidibus appropriatis incisæ adytis, delubris, ædibus priuatis auerruncationis malorum causa imponebantur, & maximam habere putabantur ad superna charismata adipiscenda virtutem & efficaciam.

Statuæ auerruncæ dicuntur μεσίδες.

Chrysippus.

Spektatur in hunc diem Romæ in Palatio Farnesiorum simulachrum ingeniculatum formæ fœmineæ, quod ante se gestat aliud simulachrum Numinis turbinato habitu indutum; manu sceptrum tenet, capite cydari in cucurbitæ formam adaptata, cui globus insidet, spectabilis, vti in sequenti figura patet. Fœminea forma Isidem, id est, tellurem indicat; Idolum verò quod ante se tenet, Canopicum Numen exprimit, cuius proprium est, terram fœcundo humore beare, cuius cucurbitalis tiara quam capite gestat, symbolum est, quam & duo cornua ambiunt cum globo intermedio, quibus humorem, nisi radiorum cœlestium virtute haberi minimè posse, indicabant. Sed vide quæ de hoc Idolo fusius locuti sumus in Syntagmate de Canopis, in expositione figuræ VI. Iconismi Canopici, vbi huic haud absimile exhibuimus. Habet hoc simulachrum

Nota, inter D
& E omiffa
effe à fculpro-
re 2 brachia
cum capite
Arietino.

in dorfo fequentem hieroglyphicam epigraphen, duabus columnis com-
prehensam. Prioris columnæ fensus hic eft. Ignea A vis & potestas B Ofi-
ris adfupremi Numinis C archetypum difpofita, D vitam Mundo inferit, E
precibus & cæremonijs Sacerdotum; quæis Ammonia vita attrahitur Typhonij
malis eliminatis difpulfisque; G catena Deorum occulto motu concitata, vitam
largitur H benefica vegetabili natura; I occultus Deorum motus K beneficus
iterum vitam influit Mundo aqueo, unde L rerum neceffariatum ubertas; M
vitali Nilotici liquoris fecunditate, quadrifidi Mundi facies repletur, N Ofi-
ris Mundi inferioris præfidis favore.

Statua Farnesiana.

Secundæ columnæ fensus hic eft. O Quadrifida Mundorum facies
cæleſti & elementari liquore replentur, P beneficio ſtatue Iſiacæ, Q cuius
cultus Polymorphus Damon R cæleſtem vitrem exonerat in inferioris Mundi
piscinas, potestate cui omnia ſubſtant, portas Mundorum inferiorum S portas
T natura humida vegetabili natura ſummo V dominio & ſapientia aperit;
unde T religione à Sacerdotibus ei ritè peractâ, V diſpulfis malis, & X Ty-
phonia ſobole, Y quadrifidi Mundi inferioris facies Y Ofiridis luce repleta
cæleſtis vter in inferiora exoneratur; Z catena Geniorum Solarium & Aga-
thodæmonum, ad eius ideam conformata, a tres anni ſtationes benefico & ſe-
cundo b humore pro cuiusque exigentia replentur, c bubone proſtigato.

De statua Mefitica Orignana, quæ in Orignano Oppido spectanda exhibetur.

Est Orignanum Oppidum ad radices montis Soractis 24 mill. pass. Roma diffitum, in cuius cœmiterio, quod est ante dicti Oppidi Ecclesiam, statua cernitur ex phario lapide, ingeniculata situ, prorsus & per omnia similis præcedenti, nisi quod multò maior sit; neque enim maiorem, si Tyburtinæ Basilicæ appositas statuas excipias, Ægyptiam statuam me vidisse memini: genibus enim nixa iuxta corporis humani proportionem, septem palmorum altitudinem habet; iniuriâ temporis capite, & aliquantum pectore mutilata est; ante se tenet aliam statuam quadrangulo impositam, prorsus eandem, quam statua Farnesiana superius apposita, cum duobus alijs Idolis & Serpentibus, obtinet; retrò ingentem hieroglyphicorum congeriem tribus columnis digestam exhibet; quæ quidem à me transcripta, attamen ob temporis brevitatem & angustiam non licuit incidere. De qua statua in epistola quadam Fabius Ghisius olim in Germania Nuncij Apostolici munere functus, modò S. R. E. Cardinalis longè Eminentissimus dignissimusque, dum illac transiret, & de statua certior factus eam examinasset, ita scribit.

Statua Orignana.

*Admodum R. P. Athanasio Kirchero Soc. IESV Fabius
Episcopus Neritonensis. S. P. D.*

Disceſſi Roma die XVI. peruenique ſubnoctem ad Rignani Oppidum, quod eſt ſub ditione Excellen. Principis Burgheſij (modò Ducis Muti) XXII. ab Vrbe lapide. Inueni ibidem ſiguum per antiquum, licet non integrum, hominis ſedentis, e lapide nigro, ni fallor, ſubſtinentiſque duas paruas figuras, & circumſpectis in unaquaque Pyramidum. Opus ego iudico Ægyptium, & multâ eruditione reſertum: ideo volui indicare tibi, vt accedas aliquando ad locum, & uberem inde copiam habeas doctiſſima volumina, quæ moliris, exornandi &c. Cluenti die 19. Iunij 1639.

*Aliud ex Muſeo Excellentiſſimi Viri Ioannis Rhodij
Medici Patavini.*

Simulachri
auerruncum
à Rhodio
miſſum.

Quadruplicem tibi huius ſimulachri ſaciem exhibemus; anteriorem, poſticam, ſiniſtram, & dextram. Anterior ſceminam tibi exhibet velato vertice, more Ægyptiaco, conſpicuam, quæ ante ſe aliud exponit Idolum ſine capite ſtans, & decuſſatis brachijs binas clauas geſtans. Figura ſceminæ Iſis eſt, ſceminæ ſexum mentiens, & masculina quâdam virtute præditum, vt in tabulæ Bembinæ expoſi-

tione demonſtratum fuit. Quod repræſentat, ſimulachrum Hori eſt, filij Iſidis; ſine capite eſt, quia quem Typhon diuinitatem eius abſolutam cupiens, occiderat, Iſis ad immortalitatem reſtauratum reſuscitauiſſe: nam vt rectè Plutarchus, Iſis eſt vis illa ſceminæ, & totius ſuſceptrix generationis

tionis, & non incongruè *τιθύνη* & *παρδελή*, nutrix & susceptrix inde dicta ^{Isis totius generationis susceptrix.} fuit; habet enim congenitum amorem erga id quod primum ac summum est inter omnia, ipsum scilicet bonum, ad hoc enim rapitur, hoc optat, hoc sequitur; quod verò malum est, fugit & aduersatur. Hinc non abs re Osiridis animam incorruptam & sempiternam testantur, corpus verò à Typhone dilaceratum, Isidem verò id quærere, atque in artus restaurare. Nam quod perpetuum est, id desultorio ac mutabili multò præstantius, & quas à mutabili imagine sumit, nec perennant, nec semper eadem sunt, sed quasi è cera sigilla & impressiones vestigiaque delentur. Cùm has itaque præter rationem admittit ac mutuatur, tunc aduersus Horum manus conferere dicitur, eumque conficere Typhon, quem Isis ceu sensibilem intelligibilis Mundi imaginem progenuit. Habentur huius vestigia in Museo Gualdino montis Pinciani, vbi bina simulachra spectantur Isidis sedentis genibus Horum puerum exceptum lactantis, quæ omnia ad dicta alludunt. Quid verò partes Hori ex Iside & Osiride? Quid sine oculis & capite mutilatum corpus Hori, nisi primam adhuc & imperfectam generationem factam, vti putabant, ante visibilem Mundi constitutionem, aut rude quoddam, vti cum Plutar. loquar, & imperfectum Mundi nascentis simulachrum? Quæ simulachrum Hori, quod Isis exhibet, nudum & *ἀνέφαλον* satis superquæ demonstrat. Isis itaque Horum veluti *μυστήριον* exhibet Osiridi Patri, vt dissipatis Typhonis moliminibus, sensibilem Mundi imaginem, quam Isis natura rerum, & passuum principium vtero produxit, tueatur, instauret, atque perficiat. Hinc Sacerdotes huiusmodi simulachrum mysticis hisce rationibus adornatum, magnam potestatem obtinere ad Typhonias potestates eliminandas arbitrabantur. Hieroglyphica verò in abaco & postica parte posita, effectus indicant rerum, quas huius cultu simulachri se consecuturos sperabant; quæ libenter hoc loco ordine exponerem, verum cùm adeo malè efformatæ sint, & magna ex parte mutilatæ, malui expositionem intactam relinquere, quàm illas varijs coniecturis supplere. Hæc autem quæ dixi, ita se habere, confirmat

Hieroglyphica huius simulachri.

Aliud huiusmodi apud Petrum Stephanonium, Idolum, & est Isis sedens, & Horum *μυστήριον* tabulæ insculptum exhibens, ijs symbolis adornatum, quibus passim eum exhiberi in hoc Opere vidimus. Horus turbinate vestitus inuolutus, & vittâ redimitus, manibus baculum Cucuphomorphum gerit, vt sequitur. Quorum omnium symbolorum significationes, cùm varijs huius Oedipi locis passim exposuimus sint, Lectorem eò remittimus. Huiusmodi Idolum quoque se offert in Hortis Quirinalibus PP. Theatinorum, quod olim ijs Marcus Milesius Iurisconsultus Romanus legarat, aliaque similia innumera passim in celebrioribus Museis spectantur, quæ huc alludunt; quæ quidem omnia si hîc adducere vellem, illud non aliud foret, quàm tomos tomis addere: Lector curiosus ex his paucis, quid de similibus, si quæ alicubi occurrerint, statuendum sentiendumque sit, nullo labore discernet. Est & in ædibus Cardinalis Verospij in Sarcophago excisa statua *μυστήριον*; cuius hieroglyphica cùm

tem-

temporis iniuria exesa sunt, consultò omittenda duxi; ubi scœmina com-
paret exhibens statuam auribus cornibusque pectore tumido, spectabilis,
cœtero corpore Hermarum more in conum abeunte.

Ex Museo Francisci Serræ.

Est & alia statua in ædibus Francisci Serræ Equitis Romani, quem
suprà laudavi, ingeniculata, ante se positam habens sacram tabulam, cu-
iusmodi passim in Obeliscis occurrunt; cuius in postica parte hierogly-
phica inscriptio hunc sensum habet: *Ignea vis dominatrix humidi, huius
Genij vi & efficacîa, uti & Sacerdotum ritibus, vitam inserit Momphteam
tribus Mundis elementaribus; piscinam sacram benefico liquore implet; crate-
rem supernis influxibus fecundat.*

C A P V T IV.

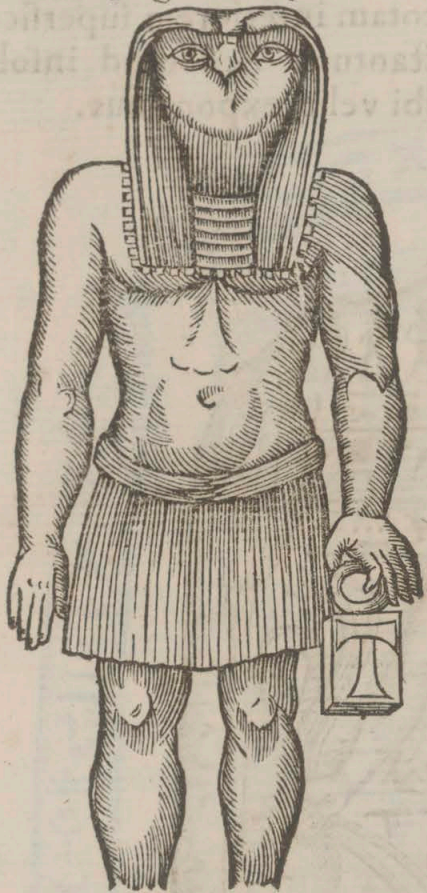
De statu Polymorphis, & Auerruncis omnis generis.

*Polymorphæ
statuæ quæ.*

Polymorphæ statuæ vocantur, eò quòd humanâ formâ in varios sa-
crorum animalium vultus transformatæ spectentur; quarum iterum
magna, pro Numinum exprimendorum varietate, multitudo reperitur,
cùm vix ullus Obeliscus aut monumentum Ægyptiacum sit, in quo non
insculptas reperiatur; ut proinde vel ex hoc capite constet, Obeliscos ni-
hil aliud fuisse, quàm idolorum quandam hieroglyphicòs descriptorum
con-

congeriem, ex quibus deinde veluti ex archetypis quibusdam Sacerdotes & Sacri Scribæ in publicum, atque priuatum vsum simulachra seorsim excerpta formarent. Ex quorum numero sequentia quoque sunt, partim stantium, partim sedentium situ, variâ transformatione conspicua simulachra. Sequens statua hodierno die in Museo Palatij Barberini asseruatur, ex rudibus Ecclesiæ PP. Dominicanorum, quæ vulgò Minerua dicitur, egesta; quæ vti olim delubrum Isiacum extitit, ita nullus in

Simulachrum
ex templo
Mineræ eru-
tum.

Vrbe locus, maiorem Ægyptiacorum monumentorum copiam nobis suppeditauit. Simulachrum est ἰερακόμορφον, id est, Accipitrinâ facie constans, velato vertice, situ recto, manibus pendulis, quarum vnâ Crucem ansatam gestat, corpore nudo, si velamen, quo verenda teguntur, excipias. Hæc statua Osiridem auerruncum exhibet; cuius symbolum est Accipitrina facies, & Crux ansata, nullis non idolis ei consecratis annexa; cuius mysteria cum innumeris huius Oedipi locis exposita sint, hic ijs repetendis non immoror. Similis huic in Hortis Barberinis, Monti Quirinali adnexis spectatur, altitudine decem palmorum, & Cruce ansata, spectabilis.

De Polymorphi Damonis simulachro.

Misit non ita pridem ad me, pro summa sua erga Remp. Lit. quouis modo ditandam, beneuolentiâ, & affectu incredibili, Serenissimus Princeps Magnus Dux Heturriæ, simulachri Ægyptiaci, vndique & vndique innumeris hieroglyphicis exornati ectypon; cuius litera A anteriorem, B posteriorem partem significat. Huic iam aliqua similia hic Romæ repereram: quorum prius ex Ergasterio Barberino extractum, in Obelisco Pamphilio exposuimus; alterum habebatur in Museo Francisci Angelomi, quo mortuo, & Ergasterio subhastato, id possessorem obtinuit Torquatum de Alexandro Capitaneum. Tertium prorsus simillimum continetur in Museo Regio Montis Pinciani Francisci Gualdi. Verum cum nullum hoc præsentem Mediceo integrius repererim, id hoc loco minutim exponendum censui.

Polymorphi
Damonis
simulachrum

Statuæ anterior portio formam fœmineam toto corpore nudam, mammis turgentibus, binis Crocodilis insistentem, sexu androgynam exhibet, capitis cincinnus in Arietinum cornu contortus; capiti verò im-

Anterior si-
mulachri
pars.

mi-

minet Leoninum caput, cui in superiori parte, vti in secunda figura patet, globus alatus imminet; præterea utrâque manu binos Serpentes cum Scorpione continet, dextrâ Canis quoque figuram appositam habet, sinistrâ verò caudâ Leonem quasi efferatum sustinet. Consistit verò intra duos baculos, quorum vterque in florem Loti desinit; horum primus Androsphyngem sustinet, alter plantam, quam Ægyptij Motmuti dicunt; circumdant in superiori parte imaginem iam descriptam Genij varij, dicti Numinis affeclæ; denique per totam interiorem superficiem complura passim hieroglyphica inserta spectantur. Sed quid insolitus hic polymorphorum Numinum apparatus sibi velit, exponamus.

Simulachri
hieroglyphica
explicatio.

Totum hoc complexum magnæ efficaciz amuletum est apud Ægyptios, in quo simulachrum exhibet Polymorphum Dæmonem, siue Mentem supremi Numinis omnium executricem, dum in totius naturæ amplitudinem descendit. Capite gestat Leoninum caput, cornibus Lunam sextilem mentientibus insertum; quo potestas & dominium in Solem & Lunam demonstratur: cincinnum capitis gerit in Arietis cornu contortum, ad fecunditatem & Ammoniam vim, quam rebus confert, indicant.

candam ; vberibus tumet, ad rerum vbertatem, quam præsidio suo præstat, signandam ; utrâque manu binos Serpentes cum Scorpionibustenet, quibus absolutum eius in vitam & mortem, in bona & mala, in generationes & corruptiones dominium docetur ; sinistrâ Leonis renitentis caudam, dextrâ Canem tenet, quibus potestas in Momptra & Anubin signatur, quos inhibere videtur, nè nimia suâ potestate vrantur, sed in tantum, in quantum legibus à suprema Mente præscriptis conforme est.

Per Scorpiones, exitialia animalia, mors & interitus, siue malorum paratio, teste Horo l. 2. c. 34. indicatur : per binos Serpentes duplex Mundi,

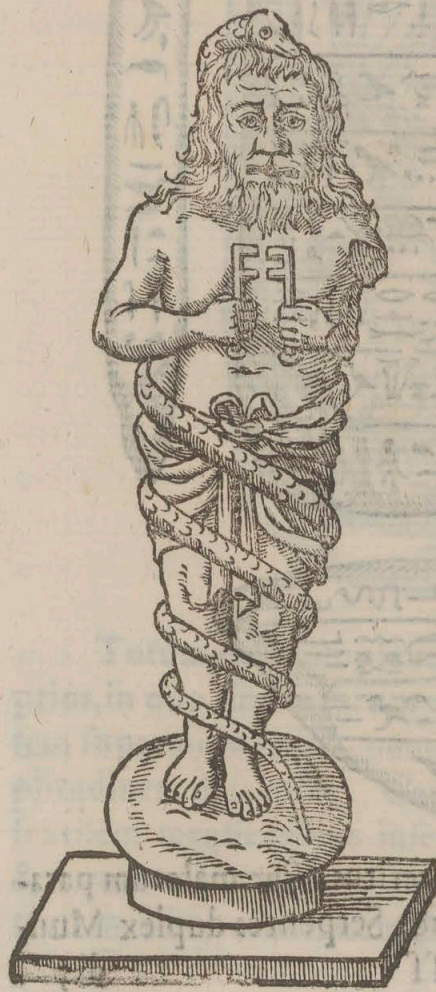
Horus.

di, cœlestis & elementaris, vita : per Leonem, Momphta humidæ naturæ præses ; per Anubin vigil craterum mundalium cultos significatur, unde & dextrum pedem crateri impositum habet. Androgynam exhibet, quia respectu inferiorum fidei suæ commissorum se habet per modum principij actiui ; in quantum verò supramundanis influxibus substat, per modum principij passivi. Binis Crocodilis insistit, eosque quasi conculcare videtur ; siquidem hoc Numen, omnem Typhoniam vim virtute suâ domat & exterminat. Bina sceptrâ vtrinque apposita habet, in Loti florem desinentia, in quorum dextro Androsphynx collocata videtur, & Mentem supramundanam exprimit, iuxta cuius idealium rationum influxus operationes suas efformatas dirigit & gubernat ; alterum sceptrum plantam impositam habet, quam *ἄντρον* appellârunt Veteres, eò quòd liberet à morte, cuius virtutes descriptas vide in capite de Herbis Ægyptiacis ; & erat antidoti symbolum, quo contra pestíferas & contagiosas Typhoniarum virtutum antitheses utebantur. In superiori parte varios Numinum asseclarum typos vides, qui tutelares rerum Genios, & pantomorphi Numinis ministros denotant, quorum expositionem in Obelisco Pamphilio fol. 464. fusè peractam vide. Reliqua verò hieroglyphica intermedio spatio sparsim interiecta, non tam ad significandum, quàm ad aduersos Genios occulta mysteriorum, quæ expriment, allusione absterrendos sunt posita. His enim & similibus non Adyta tantùm, sed & Obeliscos, statuas, cœteraque monumenta, ut in huius contextu Operis sat superque patuit, signabant.

ἄντρον
herba,

Posterior simulachri pars.

Figura hæc Momphta reperitur in Palatio Excellent. Ducis Muti.

Posterior Amuleti pars.

Primo loco continet cyclum *ἡγεμονία* supremi triformis Numinis indicem, ut iam innumeris locis dictum fuit ; quem sequuntur Genij rerum præsides, varia vultus habitusque transformatione, id est, Accipitrinâ, Hircinâ, Leoninâ, Caninâ, humanæque specie depicti, ac baculis, Serpentibus, flagris, vncinis, clavis muniti ; quorum significationes cum in præcedentibus vberim interpretati simus, superuacaneum esse ratus sum ijs diutiùs inhærere. Videtur autem inter cœteras in ordine septima Serpentibus variè, uti & Leoninâ facie terribilis figura, quæ Momphtam exhibet, cuiusmodi simulachrum non ita pridem in Horto domestico Excellentissimi Ducis Muti, prope Villam Ludouisianam sito, reperi. Figuram hîc appono Leoninâ facie, iubarumque diffusionem formidabilem. Binis clauibus

quas

quas utrâque manu gestat, in omnia Mundi arcana receptacula potestatem iurisdictionemque se habere demonstrat. Serpens cuius gyris inuoluitur, & globus cui insistit, luculenter docent, vitali calore Momphtam omnia quæ in Mundo sunt, fouere ac sustentare. Atq; hâc quidem formâ Ægyptij, Momphtam illum suum exprimere solebant. Sed iam filum dimissum repetamus. Sequuntur modò 16 ordines inscriptionum hieroglyphicarum, quibus quidem nihil aliud notant, quàm effectus & operationes, quas singuli dicti Genij in Mundo perficiunt: quorum significationem libenter hoc loco adducere; verùm cum pessimè sint efformatæ figuræ, & vix nisi anxij coniecturis dignosci potuerint, ijs exponendis longior esse nolui, cum ex ijs figuris, quæ cognoscuntur, facile mihi reliquarum significatio innotuerit; adeoque nihil aliud sunt, quàm Geniorum, ut dixi, Pantamorphæ Mentis assecularum effectus & operationes, & prorsus eadem, quas in Isiacæ tabulæ expositione Pantamorphæ naturæ eiusque ministris assignauimus; quare Lector citatum locum adeat. Spectantur & aliæ statuæ polymorphæ sub larua Accipitris, Ibis, Canis, Lupi, Leonis, Cercopitheci: verùm cum hæc omnes partim in Obelisco Pamphilio, partim in hoc tertio Tomo varijs in locis exposuerimus, eò Lectorem remittimus.

FINIS SYNTAGMATIS DECIMISEPTIMI.

SYNTAGMA XVIII.
De Statuis Aegyptiacis Polycharacteristicis,
id est, toto corpore hieroglyphicorum
contextu conspicuis.

EMINENTISSIMO PRINCIPI
ADALBERTO S. R. E. TIT.
S. Praxedis Presbytero Cardinali ab Harrach, Archie-
piscopo Pragensi, & Boëmiæ Primati.

IBI uni, Cardinalis Eminentissime, Principi Verè
αὐτὸς ἰδὼν hoc meum de polycharacteristicis Aegyptiorum si-
mulachris debebatur argumentum. Siquidem inter paucos
Te summum nullo non tempore observavi, qui non duntaxat
literarij negotij dignitatem ex æquo dignoscere & æstimare
soleas, sed et datâ opportunitate eruditorum hominum labo-
res impensè promouere studeas. Est Tibi non solum ob poli-
tica disciplinae notitiâ animus ad ardua quævis peragenda idoneus; sed et in-
penetrandis naturæ adytis, atque in diuinarum humanarumque rerum scientiâ
mirè capax ingenium: ut interim fileam Tuum ad diuinam gloriam propagan-
dam zelum ardentissimum, in pastoralis Tibi commissi officij cura sollicitudinem,
in Lupis à Dominica caula coërcendis vigilantiam. Quibus cælitus Tibi conces-
sis muneribus, tantò virtutum Tuarum ramos cæteris extollis sublimius, quantò
altius emines. Suscipe itaq; hoc mei in Te affectus perenne quoddam veluti symbo-
lum. Quod si ingenij Tui limatissimo iudicio in huius Operis decursu minus quid-
piam responderit, veniam à Tua benignitate vel ex hoc capite faciliè me obtentu-
rum confido, si præstita opera causam non meæ tenuitatem personæ, sed magni Cæ-
saris imperium fuisse intellexeris.

CAPUT I.

De Statuis Aegyptiacis Polycharacteristicis, id est, toto corpore
hieroglyphicorum contextis conspicuis.

Statue
πολυχαρακ-
τηριστικαί.

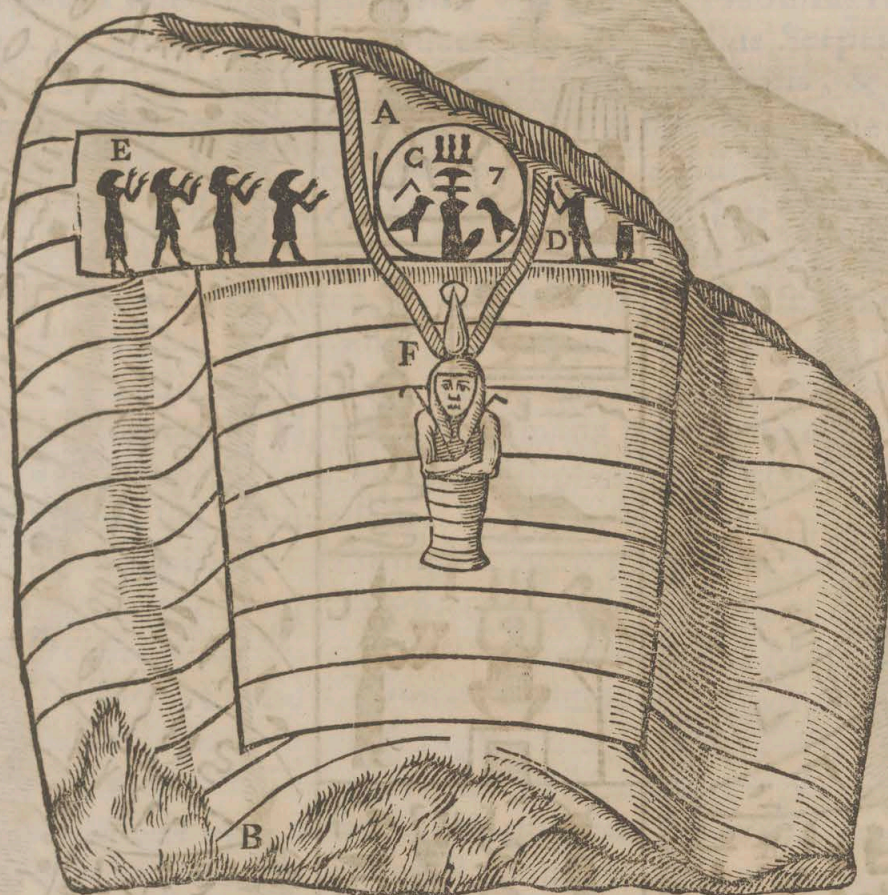

INVENIUNTUR in antiquissimis Romanæ Urbis ruderi-
bus nonnulla statuarum fragmenta, miro hieroglyphico-
rum ornatu per totum corpus contexta, quas ea de causa
πολυχαρακτηριστικαί appellamus; cuiusmodi duæ in Museo
meo ab Antiquarijs amicis donatæ reperiuntur. Quæ
quid indicauerint, paucis aperiamus.

Notandum itaque, Ægyptijs nonnulla simulachra, quibus primæ Classis Numina, & quæ immediatè supremo triformi Numini subderentur, cæterorum Numinum veluti quosdam Archichoragos exhibebant, extitisse. Quæ quidem Numina vti vniuersalem non intellectuales tantum, sed & sensibilis Mundi curam sortiebantur, ita peculiari quoque sacrarum sculpturarum cultu exornabantur, vt hoc pacto & Numinum, & rerum mundialium arcana symbola, vninerfali dictorum Numinum intellectu aptius quadrarent. Hinc arcanorum quæuis symbola tum ex Obeliscis, tum ex alijs monumentis deprompta dictorum Numinum simulachris eo ingenio incidebant, vt nullus ferè ijs in simulachris locus vacuus appareret; quemadmodum ex præsentis statuæ fragmento videre est, vbi vides primò truncum statuæ sine capite, totum hieroglyphicis exornatum. Amuletum verò F ligaculo pectori appensum, est omninò idem cum eo, quod in præcedentibus folijs descripsimus. Figura præ-

Numina primæ Classis Ægyptiorum

Truncus statuæ sine capite.

terea pectori incisa, & C literâ signata, statua est auerrunca, tutulo polymorpho insignis, ingeniculata, & forma foeminina, quam vtrinque duo stipant Accipitres, versus humeros verò octo Genij Solares *ἱερανομορφοι* ordine ponuntur, Pantamorphæ naturæ administri, cui & expansis brachijs supplicare videntur; quorum expositio hæc est. Simulachrum fuit Pantamorphæ naturæ, cuius principalis ministra figura est pectori incisa & ingeniculata, immediatè inferioris Genialis ordinis choraga, vti tutulus globo *ὀφιοειδής*, & tribus cucurbitis, id est, signaculo triformis Numinis, & fundi paterni, id est, Pantamorphæ naturæ signaculo

Hieroglyphicorum dictæ statuæ explicatio.

culo conspicuo significat. Accipitres E assidentes Intelligentias Solares eiusdem administras notant. Circulo imponitur, quia in Vniuersum dominium suum exerit; cui & octo Genij Solares Accipitrino capite transformati, manibus extensis veluti supplicare, eiusque iussa, rerumque fidei suae commissarum influxus executionem operiri videntur. Reliqua hieroglyphica tum quia nota sunt (nihil enim aliud quam effectus & operationes dictorum monstrant,) tum quia minutiora sunt quam ut dignosci possint, ob magnam corruptionem quam, uti in huiusmodi fere omnibus minutioribus characteribus usu venit, passa sunt, omittenda duxi. Quare ad ea tantum hieroglyphica maiora, quorum figurae certo sibi constant, exponenda nos accingamus.

Dorsum statuae pariter innumeris hieroglyphicis ornatum est; inter quæ medium spatium continet figuras in varias Classes diuisas: verum cum statua truncata sit, prima & vltima hieroglyphica schemata desunt; medias autem schematum Classes signauimus literis A B C D E. In spacio A ponitur figura Bouis alati humanâ facie, cuius capiti flammæ euibranti globus imminet, Serpentineque vndulato insistit. Bos humanâ facie flammæ capite euibrans cum globo superposito, indicat Mentem Apidis, vitalis motus per quatuor Mundi stationes propagati præsidem, cuius symbolum Serpens est, cuius 4 gyris 4 pedibus insistit; globus diuinitatem, flammæ igneam vim, ala velocitatem quâ omnes peruadit Mundi semitas, significant. Quem sequitur paulò post in spacio B principalis eius minister Cynocephalum Numen, Scarabæum in capite globis intermediū pro tutulo habens, manibus binos Serpentes, infra pedes pariter vndulatum Serpentem continens; quibus symbolis vita Lunæ-solaris indicatur, quam in inferioris Mundi portiones distribuit; è regione Crocodilus receptaculo inclusus cum phallo oculato, quem sequitur globus Serpente fœtus cum alio Crocodilo; quo indicatur Typhonia vis, vitalis, & sæcundæ propagationis destructrix, quâ Cynocephalus vi suâ antitechna dissipat & eliminat. Porro in plano C sequitur Scarabæus raniformis Accipitrino capite conspicuus, pedibus anterioribus tutulum è tribus phialis Niloticis compositum continens, posterioribus pedibus aræ insistent; quo significatur Solaris vis materiali potentia, quæ in humida Nili substantia consistit, dominans, quæ per Scarabæum raniformem & tres phialas indicatur; quem Ibis Mercurialis, siue Lunar Agathodæmon stipite in hieralphan transformato, promouet. Figura verò humana pennam in capite gestans, & manibus bina vasa præferens, ei quasi supplicare videtur, ad humidam substantiam virtute suâ imbuendam. In plano D sequuntur Momphtæa Numina Leoninis capitibus transformata, quorum prius Crucem portat, alterâ manu alteram statuam ingeniculatam, manu capiti eius imposita, veluti protegere videtur, quæ omnia symbola sunt Momphtææ Potentiæ aquæ inferioris Præsidis, & notæ sunt imperij & dominationis. Figura verò quæ immediatè sequitur ingeniculata, calathum in capite gestans Serpente fœtum, indicat auerruncum Momphtæi Numinis administrum, quem ponere oportebat ad eas, quæ vitæ, bonorumque inde resultantium vbertati insidiantur, potestates aduersas reprimendas. Quæ denique in vltimo plano E continentur, trium Numinum effigies sunt, Agathodæmonis ministri polymorphi Numinis, Anubis, & Osiridis; quæ cum aliàs sæpe sæpius expositæ sint, ijs non immoror.

Quæ verò è latere ponuntur vtrunque quaterna Numina, omnia an-satis Crucibus instructa, & miris modis transformata, hucusque dictorum Numinum administrum sunt, qui omnia Mundi corpora peruagantes, quæ ad bonum Vniuersi sunt, exequuntur, omnibus aduersis Potestatibus profligatis. Verum cum hæ figuræ in Mensa Isiaca fusè expositæ sint, vti & in alijs Obeliscis, tempus perdam si ijs diutius inhæsero.

Hieroglyphi-
ca dorso præ-
dictæ statuæ
inclusa.

Bos humanæ
facie flammæ
capite eui-
brans.

Nota pictorem
capita Leoni-
na non bene
expressisse
iuxta origina-

Momphtææ
Potentia sym-
bolum.

Consecrarium.

Simulachrum
supremi Cho-
ragi Mundi
Genialis,

Pfellus,

Potentia
Mundi Du-
ces & Redo-
res iuxta
Chaldaeos.

Pfellus,

Græci Deo-
rum Simula-
chra literis
exornabant.

Bulingerus.

Arabes ven-
tilibus literas
insculpebant.

EX his itaque patet, simulachrum hoc præsens totum hieroglyphicis
ex omnibus naturæ ordinibus compositis inscriptum, nihil aliud
expressisse, nisi supremum Genialis Mundi choragum; reliqua verò re-
censita Numina eius administratores, dicuntur Mundi duces siue red-
tores, quia dicto archichorago substant, & ad imperium eius moventur.
Quæ omnia pulchrè sanè describuntur à Psello in Zoroastrorum Ora-
culorum expositione his verbis: *Δυνάμεις ἐν τῷ κόσμῳ οἱ Χαλδαῖοι τίθεν, καὶ ἐν-
μασεν αὐτὰς κοσμογὰγες, ὡς ἐν κόσμῳ ἀγέρας ποσειδωνικαῖς κινήσει. Ταύτας ἐν ταῖς δυνάμεις
ἀρχὰς καλεῖ τὸ λόγιον, ὡς ἐν παντὶ κόσμῳ ἀρχέρας, καὶ τῷ παντὶ ἔργῳ ὑποκύνει.*
Chaldaei posuerunt Potentias in Mundo, quas nominarunt Mundi Duces & Re-
tores, quod Mundum motibus cum providendi curâ regant; quas Potentias
Oraculorum sustentatores vocant, eò quòd Mundum uniuersum sustineant; &
hæ subduntur imperio supremi Ducis, quem Pantarchum vocant. Stant, quia
vt Psellus ait, *τῷ μὲν ἀκαμπτῷ ὁ σαφὲς αὐτῶν ἐνληξέμενος δυνάμεις, ἰμμοβίλι* vide-
licet statione illarum vis firma & stabilis declaratur. *τῷ δὲ ἀρχικῷ ὁ ποσειδωνικός,*
Sustentatione vero custodia &que conseruationis cura. *ταύτας δὲ τὰς δυνάμεις ὁ
μόνος ὁ κόσμον ἀγίως καὶ ἀκλίως οἰεῖται.* Istas autem Potestates per solas Mundo-
rum causas & immobilitatem designant. His enim vti subsunt omnes infe-
riores Dæmones, ita veluti ipsis supplicare videntur, ab ijs benignas im-
periorum executiones deposcentes, vti figuræ ultimæ post quatuor hinc
inde cosmogagos, genibus inclinatis luculenter demonstrant. Nam vt
rectè Psellus in libello de Dæmonibus, sicuti sese habet Princeps in
regno suo ad officiales suos, ita Numina maiora ad sibi subditos Dæmo-
nes. Hoc itaque simulachro ab Aegyptijs posito, & rectè culto, omnem
sibi felicitatem, ob infandorum symbolorum potestatem & efficaciam,
spondebant. Hieroglyphica minora, cum, vt dixi, vix discernantur,
non explico, cum nihil aliud quàm effectus & operationes dictorum Nu-
minum contineant. Quare hæc pauca de statu Polymorphis, sufficiant,
& Lector curiosus ex huius vnus expositione, quid de similibus statuen-
dum sit, faciliè iudicabit.

Aegyptios secuti Græci, & sua pariter simulachra simili literarum
contextu exornare sunt soliti, quemadmodum in Magia Hieroglyphica
de Diana Ephesia dictum fuit; quam literis, quæ ea de causa Ephesæ
dictæ sunt, exornare consueuerunt; imò in Circis positas passim huius
modi polygrammatismis exornatas Bulingerus l. de Circis docet; verba
eius sunt: *Circum non modò statuis & columnis ornatum fuisse, sed eas statuas
vtpurimum literis exaratas, quæ aliquid significarent, & à Magis Philosophisq;
positas, quibus verbis fatum contineretur.* Græcos secuti Arabes, quibus cum
ex legis præscripto statuas fabricari non liceret, vtensilia sua, vti urnas,
pocula, conchas, innumeris literis passim exornare solent, sententijs ex
Alcorano deductis, Magicisque characteribus, quos ex Cabala deprom-
perant, admittis. Quæ quidem consuetudo tantum potuit, vt & in vlti-
mas terrarum partes, vti Chinam & Iaponiam, ramos suos extenderit,
vbi

vbi in hunc vsque diem huius farinae polygrammatica simulachra spectantur, & in Europam passim transportantur. Huius generis Idolum quoque illud est quod sequitur, à Gerardo Reinstio mihi communicatum, cuius characteres ex eorum numero sunt, quos suprà in Syntagmate de Canopis figura I V. exposuimus, ad quod Lectorem remitto.

Est autem ex eorum numero simulachrorum, quos Hermas Aegyptij nuncupabant, quorum Martialis meminit: *Truncoq. simillimus Hermæ*; Hebræi מרקוליס *Marcolis* vocant, dicebanturque à Mercurio viarum Numine Hermæ, de quibus amplè discurremus Tomo I. fol. 388. quorum rationem pulchrè sanè Empedocles apud Tzezem I. Chiliad. ostendit, dum Hermas ita describit.

*Non enim mortali capiti membra adiuncta sunt,
Non quidem ab humeris duo rami emicant,
Non pedes, non cita genua, nec pudenda lanuginosa,
Sed mens sacra, atque immensa est solum,
Cutis Mundum omnem quâ mouet celerius.*

CAP V T II.

De prophylacticis Statuis, seu Amuletis portatilibus.

Minorum simulachrorum, quæ secum gestare solebant Aegyptij, quæ & prophylactica, à conseruando & custodiendo ab omni malorum occurſu, dicebant, maxima quoque copia in Cimeliarchijs diuersis reperitur; ex quorum numero nonnulla medicatis funeribus ut plurimum insuebantur; quædam collo, brachijs, cingulis alligata gestabantur; de quibus hoc loco nonnihil dicemus, à prophylacticis funerum initium ducturi.

Prophylactica statuae.

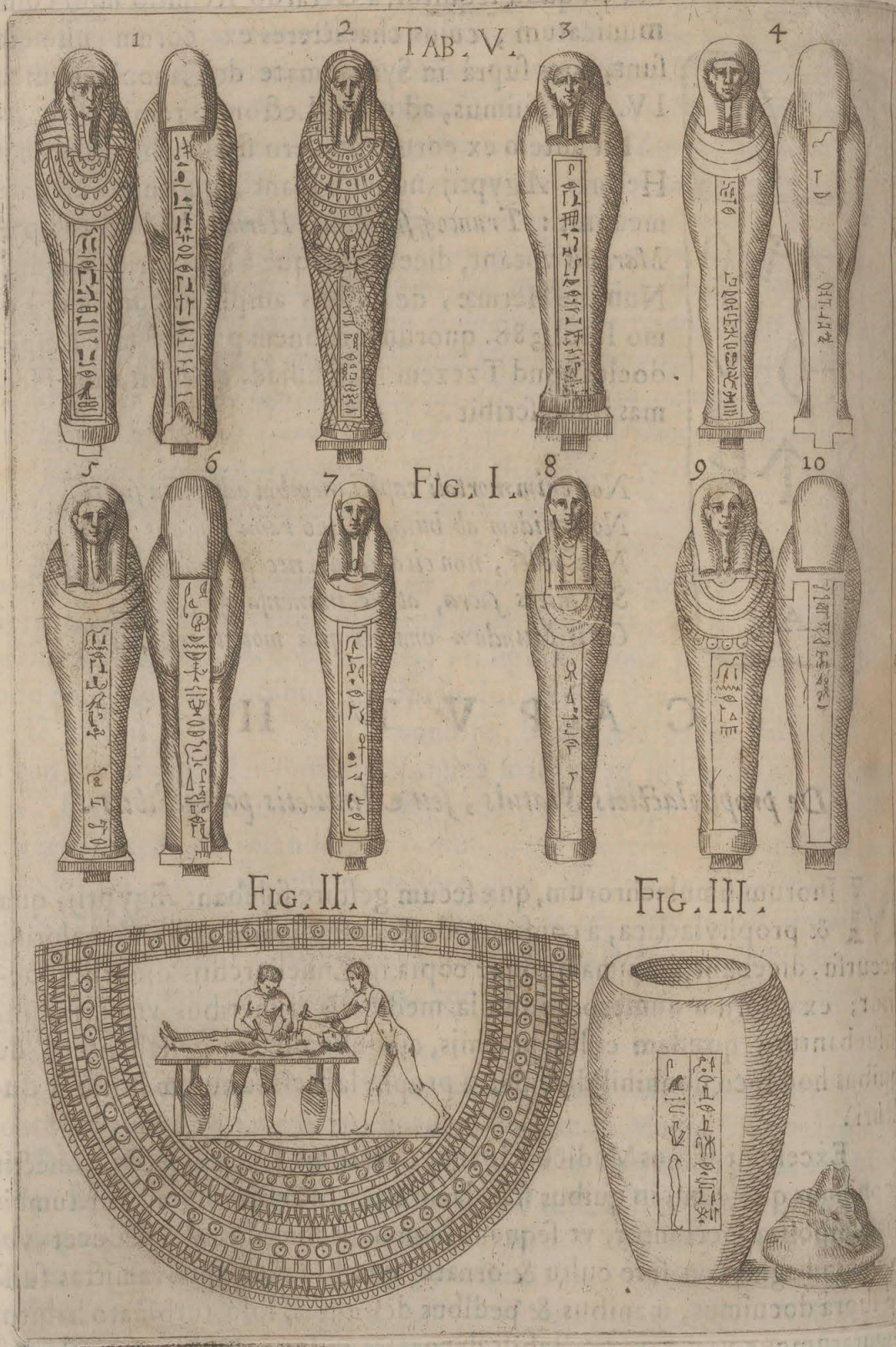
Excellentissimus Medicus Ioannes Nardius Lucretio suo annexit Iconismos quosdam, in quibus simulachra aut Mumijs insuta, aut tumbis circumposita spectantur, ut sequens Iconismus siue Tabula V. docet, vbi omnes imagines eo ferè cultu & ornatu, quo Mumias ipsas amictas fuisse suprà docuimus, manibus & pedibus destitutas, solo turbinato habitu, figurarumque varietate spectabili decoratas vides. Quorum mysteria citato loco exposita vide Lector. Vides hîc figuras signatas numeris 1, 2, 3, 4, reliquasque, eodem ornatu figurisque hieroglyphicis insignitas esse, quibus inuolucra Mumiarum suprà fol. 421. exposita; ut proinde expositionem eorum hîc iterare superuacaneum ducam. Quod verò in Tabula V. figura II, schema exprimitur, id modum rationem-

Nardius.

T t t

que

que corporum tùm secandorum, tùm condiendorum, quo typo nonnulla medicata corpora insigniri solebant, docet; sunt autem hic linteus pectoris amictus, varijs coloribus distinctus, quem in vna è suis Mumijs spe-

Æari scribit sæpe laudatus Ioannes Nardius. Figura simulachrorum præsens est Tabula V. tribus figuris distincta.

CAP. V. T. III.

De vasis sacris:

Figura III eiusdem Tabulæ V, Vas indicat asphaltum refertum, quo ad corpora condienda utebantur. Hieroglyphicæ verò binæ inscri-

Vas sacrum
eiusque hie-
roglyphica.

ptiones 2 columellis comprehensæ, hanc imprecationem continent. Prior: Dominator Osiris humore cœlesti lotas transmigrare faciat in ideam suam. Posterior:

sterior: *Vitâ cœlesti imbuantur ob supremi Numinis cultum temporum dominatoris, cuius providentiâ locum sortiantur ex præscripto Deorum debitum.* Alludunt ad mysticas operationes asphalti ab incorruptione servantis, quasi dicerent: *Sicuti asphaltum à corruptione immunia facit corpora, ita providentiâ Numinis Anubici seu Mercurialis, quod operculum Canino capite insignitum indicat, hoc animæ habitaculum conseruet incorruptum ad immortalitatem.*

Vasa sacra à
Nihusio missa

Similia huic Clarissimus Nihusius ex Batauorum Museis extracta ad me transmisit; quorum prius vas cooperculum habet *κωνέφαλον*, vti præcedens; hieroglyphicam verò sculpturam paulò maioribus notis expressam in paulò antè posita figura seorsim exhibemus. Quatuor columnis A B C D notæ continentur, quarum prior, A, hanc imprecationem efficit.

A I. *Cœlestis Intelligentia inferiorum dominatrix & custos, auertat aduersam Beboniam vim ab hoc deposito.*

B II. *Cœlestis Intelligentia ex hylais Mundis, eorumque contagione transferat per Mercuriale Numen ad lucidam Zonam Osiridis dominatoris temporum.*

C III. *Per cultum Numinis septo inclusi, per influxum Osiris, per sceptra Potestatum grandium, per Ibiforme Numen aquæ præsidis, per pennam Arueris, per Momphtæum Numen, triformi dominio & providentiâ omnia sibi subijciens.*

D IV. *Per vitam piscinæ influentem, per Thaustum auerruncum malorum Typhoniorum auersorem, per Ibin & Accipitrem auerruncos malorum à piscina sacra.*

Atque hæc est idealis lectio inscriptionis in vase positæ, vti ex symbolis iam sæpenumero expositis patet, & nihil prorsus difficultatis habet.

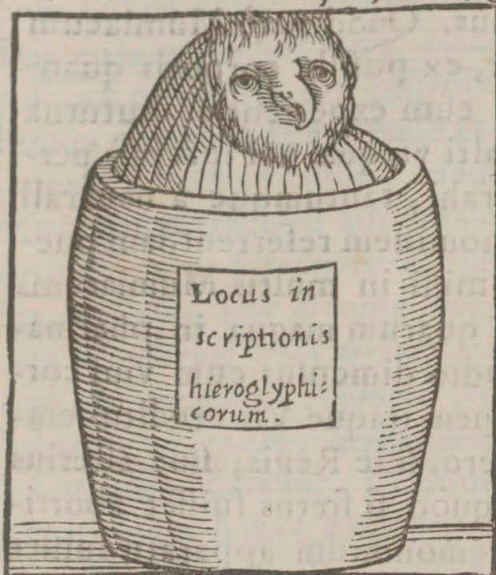
Vas sacrum
ab Heurnio
transmissum.

Aliud vas cum operculo Accipitris capite insignito, cineritij coloris, ad me per Nihusium transmisit Clarissimus Vir Otho Heurnius. Verum ut ipsius conditio & ratio vasis liquidius patefiat, hîc eius ad Nihusium verba vnâ cum figura vasis addere visum fuit.

Litteræ Clarissimi Viri D. Othonis Heurnij ad Nihusium datae.

VRNA feralis Ægyptia, Canopum Ægyptiacum representans, in qua prisca Ægyptiorum artificiosa encheiresi ante illustratam Ægyptum almo Christiana religionis lumine (quod contigit anno 300 à Saluatoris nostri salutiferâ Natiuitate sub Constantino Magno) repositus fuit aromatibus in Mumie massam conditus fetus humanus, isque, ut corporis exiguitas ostendit, abortiuus, lethali Matris profluvio muliebri præcipitatus. Hoc designat hieroglyphicum capitis Noctua in operculo conspicuum, cruentis stigmatibus respersum, præcipue latere sinistro. Nam apud Ægyptios Sacerdotes mystico solemnî ritu Noctua mortem designabat, eamque (ut coniectura ablandiri videtur) cruentam, cum sanguine nolen-

nolentis notis latere sinistro insigniretur. Adiacet Mumie huic latere sinistro fi-

tilis Icuncula Isidis, aromatum conditura im-
pacta, & bona sui parte immersa; quod so-
lenne fuit Aegyptijs in omni huiusmodi cadaue-
rum adornatione. Extrinsecus urnae insculptus
est casus miserabilis historia à Sacerdotibus con-
scripta vetustissimis characteribus hieroglyphi-
cis. Est hac urna columnae apex, nam inferius
manifestè apparet quòd sit à saxi soliditate re-
scissa. Hanc ex subterraneis concameratis la-
tebris eruit quatuor milliar. à Cayro ultra Ni-
lum in Pyramidum vicinia Vir præstantissimus
D. David de Willem anno 1619, & in Thea-
tri Anatomici ornamentum ibidem loci repo-

suit. D. Otho Heurnius, Med. Anat. & Chirurg. Prof.

Dicit itaque eruditissimus Vir, statuam Canopum exprimere, vetu-
stâ Sacerdotum literaturâ exarata; quod verum est. Dicit præterea
Ægyptum Christianæ religionis lumine illustratam post Christum an-
no trecentesimo sub Constantino Magno; de quo dubito, cum ab ipsa
primævæ Ecclesiæ origine, id est, a S. Marco Evangelista, usque ad irru-
ptionem Saracenorum nullo non tempore Ecclesia Ægyptiaca mirum in
modum, vti ex tot SS. Patribus, Anachoretis, Monasterijs in Ægypto
florentibus abundè constat, floruerit, eo videlicet tempore, quo iam
dudum Ægyptiaca literaturâ defloruerat, imò prorsus perierat. In vr-
nula quoque cadauer nescio cuius abortivi conditum fuisse non abnuo,
sed casum in ea hieroglyphicis descriptum, id nullâ ratione, bonâ Viri
eruditi veniâ, approbare possum. Quare ut veritas dictorum pateat, hîc
expositionem scripturæ ordiar; quod optimè fiet, si quædam ad verita-
tem penitiùs dilucidandam, præmisero.

Ostendimus innumeris huius Oedipi locis, Literaturam Ægyptia-
cam, non temporibus Romanorum Cæsarum, aut immediatè ante Christi
in carne aduentum, multò minùs tempore Constantini Magni, vscatam
fuisse, sed iam tum à Cambylis Ægyptiacum Imperium inuadentis impie-
tate & temulantiâ destructam & deperditam esse; quod verum esse, ex
innumeris Authoribus passim tum in Obelisco, tum in præsentis Operis,
vti diximus, contextu docuimus. Dicimus itaque hanc urnulam priscis
temporibus, quibus hieroglyphica literaturâ, vti & conditura corpo-
rum, quas Mumias vocant, iuxta Sacerdotales leges, adhuc in vscu erant,
in cryptis subterraneis cum eo hieroglyphicorum apparatu, quem exhi-
bet, conditam fuisse; cadauer verò fœtus humani in ea conditum, fuisse
aut Regis, aut ex Proceribus Regni filium. Nam suprâ in tractatu de
Mumijs diximus, omnia medicata Ægyptiorum cadauera tanto studio
condita, tot fasciarum inuolucris amicta, tam denique artificioso hiero-
glyphicorum contextu adornata, non plebeiorum hominum, sed vel Re-
gum, vel Procerum, aut Sapientiæ laude conspicuorum hominum, qui-
bus

Ægyptus fi-
dem suscepit
statim à Chri-
sti passione.

Hieroglyphi-
ca literaturâ
Cambylis
temporibus
perijt.

Vas ab Heur-
nio missum
priscis tempo-
ribus sculptum.

Asphaltus
cadauera con-
trahit.

Abortiva
Ægyptij proij-
ciebant, non
sepeliebant.

Hieroglyphi-
ca interpreta-
tio prædicti
vasis.

Statuæ Ægy-
ptiorum sa-
crorum tan-
tum animalium
vultibus or-
nabantur.

bus solis ad Regni gubernacula spes erat, fuisse, idque ex Herodoto, & Diodoro, alijsque Historiographis, ostendimus. Quod verò Mumiacum in urnula conditum, foetus abortivum fuisse, ex pusilla corporis quantitate colligi posse asserat, id nihil probat, cum experientia diuturna iam innotuerit, Mumiarum constrictiva asphalti vi, quæ vel ipsa ossa pervadit, corpora successu temporum ita contrahi, tantumque à naturali statu dimoueri, ut quæ in vita iustæ staturæ hominem referrent, iam pueros referre videantur. Quod experimento mihi in multis Mumiarum partibus, scilicet manuum, pedum, capitis, quarum magna in pharmacopolijs Romanis copia est, quas summo studio dimensus cum viui corporis proportionem comparavi, innotuit. Quem itaque Vir eruditus embryonem putat, illum ego puerum fuisse assero, siue Regis, siue alterius cuiuspiam Primatis filium. Accedit hisce, quod si foetus fuisset abortivus, nunquam ab Ægyptijs solito hoc cœremoniæ apparatus fuisset cohonestatus. Cum enim omne abortivum tanquam maligni Dæmonis opus execrarentur, illud vel comburebant, vel in Nilum proijciebant, veluti maledicto boni Dæmonis subiectum, uti alibi à me demonstratum fuit. Puerile itaque corpus id esse, & asphalti qualitate in tenerrimum corpusculum maiorem vim obtinente, in huiusmodi parvitas statum, temporis diuturnitate contractum, imaguncula quæ corpusculi tutelarem Genium exprimit (quæ omnibus ferè Mumijs apposita videtur) sat superque docet; imò & hieroglyphica inscriptio, cuius interpretatio vera & genuina ea est, quæ sequitur. Cooperculum non Nocturæ, sed Accipitris caput exhibet. Cum enim Noctua Typhoniarum peruersæ & exitialis naturæ Potestatum symbolum sit, eam ne utiquam in sacrorum simulachrorum usum adhibebant: neque enim inter omnia hieroglyphica statuam sacram reperiesset, aut Nocturæ, aut Coturnicis, aut Crocodili capite insignitam; foret enim hoc contra propositum finem, ad quem collimabant. Omnes igitur statuæ sacrorum tantummodo animalium vultibus, ad terrorem ἀπὲρ τῆς φύσεως ijs incutiendum, transformatæ conficiebantur. Cuiusmodi & hoc vas est, cuius operculum Accipitrino capite

insignitum; Accipitri autem Solare Numen innuebant, uti ex innumeris huius Operis locis constat, cuius tutelæ corpusculum vasi inditum committebatur. Inscripção verò hieroglyphica vasi incisa quatuor columnas habet, quæ signantur literis NOPQ, quarum duæ priores N & O, eadem prorsus symbola habent, reliqua verò duo P & Q differunt.

In prima itaque columna primo loco vas occurrit, ex quo Serpens emergit; cui supponitur Hori caput, cum penna; sequitur cycloidescum figura oculi; deinde gnomon, cum figura Altaris; quem excipit oculus, cum

cum tribus terminis; hos sequitur cycloides; & hanc phœnicopterus, cum tribus vasis; sequitur deinde sceptrum, cum brachio extenso, & Ibis cum quadrangulo; claudit agmen in prima columna sacrum vas piscinæ canalibus suis instructum, cum quadrato. In secunda verò columna omnia sunt eadem, excepta vltima figura, quæ est statua Accipitrina cum duabus pennis. Hanc inscriptionem inuenies quoque suprâ in Mumiarum tractatu adductam. Symbola porrò hunc sensum efficiunt: *Liquor crateris Intelligentiæ Horæ cælestis providentiæ religioso culta & ritibus attractus, huic deposito superaffundatur; liquor prouido Numine in byleorum Mundorum Vasa derinetur ope Chenofiris, id est, Osiridis conseruatoris rerum, & Ibimorphi Numinis Mercurialis, beneficorum dominatorum; hi enim liquorem per canales derivatum in piscinam sacram in humanarum mentium lustrationem deriuant.* Columna O eandem, vt dixi, quam prima, inscriptionem habet, exceptis duabus vltimis figuris.

In columna P primò Anser occurrit, cum Serpente, Sceptro, & Hydroschemate, & duobus apicibus angulatis; quem sequitur eadem statua cum ea quæ in secunda columna vltima est, Accipitrino capite, conspicua; cui subditur Hydroschema, cum duobus Rhomboidibus, & hemicyclo; sequitur deinde Ibis cum baculo incuruo; denique statua Ibimorpha cum figura septi; quorum sensus hic est: *Chenofiris custos liquore diuino depositi spiritum cælesti influxu beat, Solaris intelligentia liquore cælesti reficiat, Hermanibis influxu suo dominatio Osiridis septo introducat.*

In columna Q primum locum obtinet Serpens cum hemicyclo, & brachio extenso; statua auerrunca, cum ara; funiculus contortus, cum tribus floribus Loti; auis cirrata volatum affectans insitens duobus sceptris; sequitur fauissa sacra, sceptrum, cycloides, oculus, auis volatum affectans, baculus incuruus, cum pede humano. Quorum sensus est: *Huic vitam largiatur tutelare Numen, sacrificijs & congruis sympathicisque ritibus attractum; Spiritum huius corporis cælestibus sphaeris inuehat, Numinum occulto consortio beatum.*

Atque hic est sensus huius inscriptionis. Quod verum esse, monstrat alia prorsus huic similis inscriptio, quam Iconismo de Mumijs figuræ II. dorso insculptam seorsim exhibuimus, ex qua & hanc non adeo benè formatam correximus; vt proinde in hac inscriptione nequaquam casus huius pueri contineri putandus sit, sed is, quem expressimus, sensus verus & genuinus. Cur verò primis duabus columnis eandem inscriptionem imposuerint, id efficaciz causa factum est, cum nihil ferè frequentius occurrat huiusmodi inscriptionum symbolorumque repetitione in vno & eodem subiecto, vti in præcedentibus fusè demonstratum est.

FINIS SYNTAGMATIS DECIMIOCTAVI.

Eadem inscriptio hieroglyphica curali quando repetatur in eodem loco.

SYNTAGMA XIX.

De Amuletis, & Periaptis, cœterisque portatilibus
 Icunculis, quibus Aegyptij utebantur.

CELEBERRIMO VIRO

BERTHOLDO NIIHVSIO
 THEOLOGO EXIMIO.

V Tuorum in hoc præsens Opus meritorum amplitudinem grata posteritas cognoscat, Tuo huius Syntagmatis argumentum honori dicandum statui. Quid enim mei causa non egisti, mi Nihuli? Si Tua interfuisset, vereor ut plura fecisse dici potueris. Tu vnus omnes penè Septentrionis literatos in Operis auxiliares manus sollicitasti; mei causa Baetavice Musea, nullis sumptibus aut laboribus, non grandæua parcens ætati, adisti; ut si quid, quod ad meam rem faceret, reperires, excerptum in Lit. Reipub. bonum Oedipo transmitteres. Verbo, omnes sinceri amici partes explesti. Sit itaque hoc, quaecunque tandem, mea in Te gratitudinis symbolum, meritis Tuis quidem impar, at ex animo depromptum.

CAPVT I.

De varijs Aegyptiorum Amuletis;
 & Periaptis.

Amuletorum
 variæ Classis.

VID Amuleta seu periapta Ægyptiorum fuerint, innumeris huius Operis locis dictum est; quare remisso Lectore ad iam tradita, nos in particulari eorundem interpretationem hoc loco adornandam censuimus, ut si quando in huiusmodi Antiquitatis studiosus inciderit, quid de ijs sentiendum sit, sibi constare possit.

Fuerunt autem variæ horum amuletorum classes: nonnulla simplicem sacrorum animalium, Deorumque formam referebant; quædam mixtæ

mista seu composita naturae rationem exhibebant; non desunt quae infecta, uti Scarabæum, exhibeant; quorum ingens iterum varietas est. Fuerunt & humani corporis partes in usum Amuletorum assumptæ, imò instrumenta omnis generis in sacrorum usum adhibita; adeo quidem, ut nihil sit in omnibus serè Obeliscis ita minutum, quod non in Amuletorum usum cesserit; adeoque clarè mihi innotuerit, sacram hieroglyphicorum literaturam nihil aliud, quàm Amuletariae artis Syntagma quoddam summâ diligentia, nec minori ingenij industriâ dispositum indicasse, ex quibus veluti prototypis quibusdam Amuleta, seu magnæ virtutis hierogrammatismi, in peculiarem priuatumque usum decerperentur. De singulis itaque dictorum Amuletorum Classibus nonnihil dicamus.

Ex his
omnibus
memorabilibus

CAPUT II.

De Amuletis quæ Deorum & sacrorum animalium formam referunt.

INter Amuleta, quæ collo, brachijs, cingulis, fœmoribus, & cuilibet corporum parti alligabantur, erant primò Scarabæi sacrorum animalium formâ expressi; uti sunt Ibides, Accipitres, Arietes, Feles, Boues, Canes, Cynocephali, & complura alia, quorum imagines hic apponimus. Quæ quidem omnia periapta fuerunt in certos fines ab Ægyptijs destinata, qui uti diuersos Nomos sortiebantur, ita diuerso quoque cultu Numorum Numina venerabantur.

Amuleta
Deorum, &
sacrorum ani-
malium for-
mam referen-
tia.

Ibidis Mercurialis Numinis Periapton ad dona Mercurio propria ab eodem obtinenda gestabatur, uti donum intellectus, & assiduum in notitia rerum naturalium obtinenda subsidium.

Amuleta ad
honorum im-
petrationem.

Accipiter Solis symbolum, tum ad perfectam sanitatem, & vitalem cordis vigorem obtinendum, tum ad contrarias cordis infirmitates dispellendas gestabatur.

Aries, & Hircus, Amuleta ad fœcunditatem obtinendam adhibebantur, utpote Ammoni & Mendeti consecrata.

Bovis figuram ad Apidis influxum obtinendum servire sibi persuadebant; in publicis verò eadem figura, posita ad agriculturæ bonum promouendum.

Canis Amuletum, siue homo *κυνόκεφαλος*, ad sagacitatem in scientijs, & vigilem rerum custodiam obtinendam passim à Sacerdotibus in Anubidis honorem gestabatur.

Vuu

Ad

Amuleta ad
malorum pro-
pulsionem.

Ad malorum verò propulsionem sequentia Croco-
dili, Piscis, Lupi, efficacissima Periapta portabantur. Nam
vt in Magia diximus, sicuti Numinibus beneficis, vt varijs
beneficijs prodesse, varij honores exhibebantur; ita
malignis Dæmonibus nè nocerent, summo feruore sacri-
ficabatur. Tanti autem momenti sacra literarum synthe-
mata putabant, vt se sine ijs à nullis infaustis occurribus
immunes esse posse arbitrarentur. Hinc de hoc consulturis
Oraculum respondisse fertur:

Κλυθὶ μὲν ἐκ ἐθέλοντος ἐπεὶ μὲν ἐπεδήσας ἀνάγκη
Οὐνοῦ ἀπαλάμης τοῦδε καρτερόν ἢ δ' ἐπὶ βελδὺ
Μολὲ δ' ἐστυμώως τοῖσι δὲ μύθους
Οὐδ' αἶψ' ἐμῆς κραδίνης ἀνάγκη ἰεργίαι τύποισι.

*Audi me nolentem, quia me illigastis necessitate,
Nomen necessitatis hoc validam, imò etiam graue,
* Veni autem festinanter his verbis
Quæ è corde meo educo sacris notis.*

Amuleta alia
diuersa.

Sequuntur iam Amuleta Iouis Accipitrini, Hori, Panos,
Canopi, Isidis, Harpocratis, quorum gestatione diuersos
sibi fauores pro Numinum proprietate obuenturos spera-
bant; de quibus qui plura desiderat, is adeat Obeliscum
Pamphilium, vbi libro tertio de Hierogrammatismis om-
nia amplissimè exposita reperiet.

Sunt & alia Parte Secunda Secundi Tomi Oedipi

fol. 450. expressa phylacteria, puer perseæ folio inclusus, Harpocratem
exprimens, quem sequuntur K Osiris ἱεροκόμορ, & Ammon κείκομορ,
quorum expositionem citato loco vide. Est & figura S pueri ad instar
alati, pharetrâ instructi, baculo Serpente inuoluto innixi, pedibus adiun-
ctis Leone, Scarabæo, & Accipitre. Puer Horum notat Solarem Ge-
nium; ala motus pernecitatem, pharetra cum spiculis, Solarium radio-
rum efficaciam, virtute suâ omnia penetrantem; Luna capiti insidens
vim influxiuam in dictam Lunam; baculus Serpente inuolutus annum
motum, quo omnibus influxu suo salutifero vitam præbet; Leo pedi-
bus appositus Momphtam refert; Accipiter Solarem Genium, & Scarabæus

rabæus Solem hylæum, qui sunt dicti Hori ministri. Hoc autem potentissimum Amuletum fuisse, ansula dorso affixa vnà cum dicto hieroglyphicorum apparatu luculenter demonstrat. Vide in Magia hieroglyphica, à fol. 445. vsque ad finem huiusmodi prophylactica schemata magno numero proposita.

CAPUT III.

De mixtæ & monstruosæ rationis Amuletis.

Proposuit sæpe laudatus Nardius in fine sui Lucretij è Museo suo peculiarem phylacteriorum figulinorum coloris varij, vitro obduktorum, tabulam; quorum expositionem hoc loco opportunè apponendam duximus. Tabulam sequenti pagina contemplare.

Amuleta mixta & monstruosa.

Tabula dicta mixtæ & monstruosæ naturæ phylacteria exhibet; quæ quid ex mente Ægyptiorum signent, paucis explicandum duxi. Notandum itaque, phylacteria à Græco φυλάττειν, id est, à custodiendo dicta, eò quòd qui ea portarent, contra aduersarum potestatum insidias immunes esse crederentur. Et quia nouerant, Agathodæmones terribiles luctas cum antitechnis Dæmonibus perpetuò exercere, terrorem hunc non meliori ratione, quàm per formidandas species exprimendum duxerunt; siquidem formidinem vel ipsa bonorum Geniorum terribili quâdam & monstrificâ architecturâ concinnata simulachra dictis aduersis Genijs incutere putabant; vnde & conceptis verbis, & adiurationibus horrore quodam ex barbararum vocum minis plenarum eadem in adytis consecrabant, quemadmodum amplè in Magia Hieroglyphica deduximus.

Phylacteria vnde dicta.

Hinc 1. 2. 3. 4. 7. 8. 9. statuæ combinatis manibus & horrendâ facie tum hominum, tum animalium transformata, minas nescio quas intentant; vnde & ἀμυλητήρια Græcis, Coptis κητολῆα ab audacia dicebantur. Et prima quidem, ac nona, Leonino vultu terribilis, Mophtæos Genios referunt; secunda & octaua, Caninâ facie instructæ, Anubicos; tertia & septima, monstruosis capitibus & barbis, Isiacos; quarta & sexta, Nephtæos; quinta tandem puerum monstruosi capitis Horum indicat; duodecima & 14, vti & 21, & 25, eosdem quos prima & nona, Genios videlicet Mophtæos signant; vndecima & 15 eosdem quos 4 & 6; decima sexta, terrificâ facie ingens saxum humeris gestans, vti & 11. 23, 19. minas intentant antitechnis, quas Demophilus describit l. de Sacrificio & Sacerdotum exorcismis; *Nisi cesseris, montibus te inuoluam, rupibus iniectis sepeliam, Baryn sistam, Osiridis claustra perfringam*, &c. Nam vt Psellus, lib. de Dæmonibus, nullis verborum minis maligni Dæmones adeò, quàm carcerum & exterminij, percelluntur; non quòd exterminari possint, aut carceribus claudi, sed quia sunt contra ordinem ijs à naturæ authore præscriptum, cuiusmodi sunt perpetua ad vnum locum condemnatio: adeo enim huiusmodi minis terrentur, vt

Statuæ minas intentantes.

Minæ Dijs antitechnis intentatæ. Demophilus

Psellus. Minæ Dæmones abominantur.

ipsi putant, vt sustinere nequeant, neque imagines quippiam horum exprimentes tolerare, quæ omnia fuscè prosecuti sumus in Magia hieroglyphica fol. 454.

TAB. VI.

Serapis statua
Alexandriæ.

Figura decima octava omnium monstrosissima modum in capite gestat, cœtera tota aut caput, aut venter; notatque Serapidem; cuius modi statua fuisse legitur Alexandriæ, ex omnibus naturalium rerum classibus adornata, & tam prodigiosæ magnitudinis, vt amplitudine corporis molisque vastitate vtrumque delubri seu Serapæi latus attingeret;

ret, de quo plura adducta vide Tomo I. fol. 199. Phallus verò oculatus numero 13 signatus, quid significet, iam innumeris penè locis expositum fuit, vnumque ex præcipuis amuletis contra sterilitatem portabatur. 26 figura Harpocratem notat, de quo pluribus egimus Tomo I. fol. 212, & in Magia hieroglyphica fol. 448, & sequentibus. Figura 27 Apidem refert, de quo consule Tom. I. fol. 199. & sequentia. Figura 28 Ifidis Horum filium lactantis simulachrum exprimit, de qua vbertim Tomo I. Synt. III, c. 4. Figuræ numeris 17 & 20 signatæ Crocodilorum sunt, & passim Typhonis placandi gratia gestabantur; siquidem, ut passim docuimus, Ægyptij non tantum Agathodæmonum saurem huiusmodi phylacteriorum gestatione procurare intendebant, sed & aduersarum potestatum molimina, nè nocerent, symbolis iisdem congruis auertere omnibus viribus studebant. Atque hæc sunt periapta Ægyptijs propria; & portatilia fuisse ansulæ, quibus singula instructa videntur, aperte monstrant.

CAP. V. T. IV.

De Scarabæis prophylacticis.

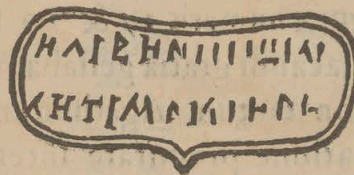
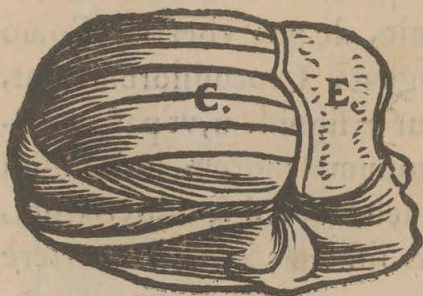
NVlla frequentiora in toto hieroglyphicorum ambitu Periapta reperio, quàm Scarabæorum figuris insignita, ut proinde illa magna in æstimatione apud Ægyptios fuisse, ipsa frequentia satis superque doceat. Sunt qui coronas integras ex eorundem contexuerunt multitudine. Amuleta nullis non Museis obuia, eaque varix magnitudinis: sunt minima, mediocria, prægrandia: differunt & antiquitate, cum nonnulla Gnosticorum, alia verè Ægyptiorum partus sint, ut hieroglyphicorum quibus signati sunt, varietas satis docet; quorum quantum ingenio nobis permissum fuerit, expositione hoc loco ordiemur. Primi quatuor ex Museo Reinsiano extracti sunt, ut sequitur. Qui literâ A signatur, eius quam

Scarabæi
ProphylacticiScarabæi ex
Museo Rein-
sij.

vides, magnitudinis est. A, Scarabæum refert, in cuius ventre in planam superficiem elaborato, Draco spectatur, circulo B demonstratus, Gnosticisque characteribus circumdatus. Per Scarabæum masculus regis animus, uti alibi docuimus, notatur, cui gestatione huius Periapti fortitudo,

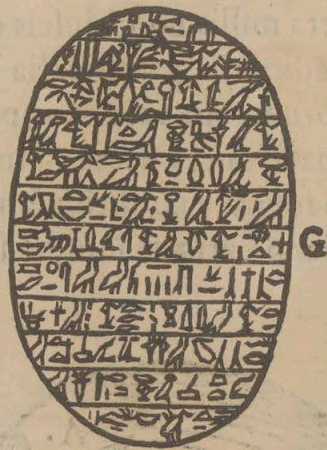
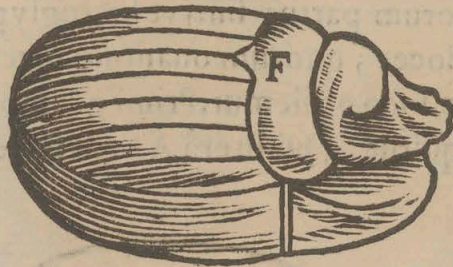
Primus Scarabæus.

do, robur, & vigilantia, quas Draco siue Ophionium Numen indicat, promittitur. Characteres verò Gnostici sunt, qui cum pessimè formati sint, eorum interpretationem omittere malui, quàm fallaci coniecturâ in iisdem resoluendis tempus perdere,

Secundus
Scarabæus.

Alter eiusdem speciei C, superiori parte Scarabæum, inferiori D Draconem pariter exhibet, quem duo circumstant Genij, Ophionij Numinis nimbo illustrati affeclæ; & est, vti prius, Gnosticorum Amuletum; quod docent characteres Crucibus misti supra infraque Draconem exhibiti. Characteres vocem I A A I exprimunt, quod idem est corrupta lingua Hebræa, aut Arabica, quod Deus; Cruces verò influxum Numinis indicant. Reliquam schedæ intermediæ factam inscriptionem nè penetraremus, pessima nobis characterum corruptio invidit. Posita autem est dicta inscriptio ea in Scarabæi parte, quam E litera signat.

Tertius Seara
bæus.

Tertium Amuletum F Scarabæi figurâ purè hieroglyphicum est, vti G inscriptio ventri eiusdem insculpta docet: quæ tametsi pessimè sit efformata, neque figuræ aut instrumenta dignosci possint; quantum tamen colligere ex varijs circumstantijs licuit, illa nihil aliud indicat, quem Regem perpetuis Osiridis, quem Scarabæus indicat, influxibus subflare; quem si Rex religionis amore ritè coluerit, Genios in eo hieroglyphicè expressos ei perpetuò adfuturos, regnumque ab omni aduersa fortuna liberaturos. Huic prorsus simile, olim ad me transmissit Reuerendissimus & Illustrissimus D. Georgius à Buchaim Episcopus Laubacensis, & Metropolitana Ecclesiæ Salisburgensis meritissimus Canon-

Scarabæus à
D. Buchaim
transmissus.

cus;

cus, & Excellentiss. quidam è Gallia Philologus non ita pridem transmisit, quorum utrumque quia eandem inscriptionem habet, in tertio schemate immediatè antè expositam, reiterandam non duxi.

Quartus Scarabæus.

Quartum Amuletum pariter Scarabæi figura H, in ventre inscriptionem portat, signatam literâ I, & est Eques gladio euaginato minax; quem ambiunt characteres hieroglyphici, sed eius formæ, quas currentes vocant; quorum genuina interpretatio est, ut sequitur. Prima & octava figura indicat statuam Cynocephali seu Genij Anubici; Secunda duos pedes exhibet hemicyclo insistentes, quo occultus Numinis inferioribus se insinuantis motus notatur; Tertia & Sexta Accipitri nos Osiridis ministros indicant; Quarta Dæmonem polymorphum; Quinta Crucem ansatam diuini influxus indicem; Septima Isidis caput refert. Horum itaque Numinum præsidio, in bello (quod per Equum & armatum hominem notatur) Regi stipato victoria contra inimicos promittitur.

Figuræ ex Reinstiano Museo.

Præsentibus binæ figuræ C & D, ex Reinstiano Museo extractæ sunt; quarum prior Isidem auerruncam notat, uti instrumentum docet; cuius capiti Scorpionis insidet figura, Typhonis potestatis symbolum, quam ipsa profligat, unâ cum asseclis suis, quos characteres, quibus circumdatur, indicant.

Altera D, Canopum nobis exhibet, similem illi, quem supra in Iconismo Canoporum expressimus, binis Scorpionibus circumdatum in superiori parte; Serpente tortuoso infra posito; quod Amuletum contra vim adustiuam Typhonis, quâ omnis Canopici humoris copia exsiccata consumitur (quod fit Mense Athyr, Sole Scorpionem subeunte) constitutum

tutum est; Serpens verò vitalem humentis naturæ vigorem Typhoniam vi suppressum medio Canopico Numine *αὐτὴν ἔχον* vi suâ resuscitare putatur. Reliquos characteres ob summam eorundem transformationem penetrare non licuit. Habent autem hæ figuræ ex Achate lapide sculptæ, in postica parte concavitatem quandam, vti signa O O monstrant,

cæterum planæ, huius, quam vides, magnitudinis; quæ gestationi idonea fuisse, foramina immediatè supra capita utriusque excauata satis ostendunt. His adiecta est gemma utrinque modicè conuexa, teste Nihusio, ligamine argenteo inaurato circumdata, quasi pellucida, obscuri crystalli instar rubedine quadam perfusæ, duobusperforata foraminibus, vti duo circuli monstrant in facie X; in Y verò latere scriptura tenetur, quam ob malè formatos characteres dignoscere non licuit. Huic adiungere libuit aliud huius farinæ Numisma, quod præterlapso anno pro summa sua humanitate ad me transmisit Clarissimus, idemque doctissimus Drepanitanæ in Sicilia Urbis Secretarius Iacobus Scaphilus, vt sequitur.

CAPUT V.

*Phylacterium lapideum ex Museo Clarissimi Viri
Iacobi Scaphili.*

Phylacterium
à D. Scaphi-
lo missum.

Est hoc Phylacterium Gnosticorum, quod contra febres calidas & malignas, quas vis quædam maligna Solis, quam vim Typhoniam vocabant, tribus anni temporibus, videlicet Sole in γ , Ω , \ddagger , ignei trigoni signis constitutus efficiebat, gestare præcipiebant. Tacitè itaque Solare Numen ternâ inuocatione tribus signis correspondente obtestabantur; quod & corrupta vocabula Græca & Hebraica, quibus vti plurimum in suis superstitiosis sacrificijs vti consueuerant, sat superque demonstrant: IAI siquidem Ægyptiaca vox est, à Græco ἰαω , deriuata, quæ Solem innuebant; voce verò IAω ab Hebræo Iehoua corrupta Deum inuocabant, hæc verborum formulâ, quam schemati insertam vides. D A * scilicet subsidium $\Delta\omega C$ * IAI IAI IAI Sol, Sol, Sol, IAω , Numen Iehoua,

πολιμυς πολίμινς, id est, contra inimicum Draconem, qui est Typhon, atq; in $\gamma \Omega$ & τ potissimum *μαυιενtem*. Quæ omnia Vir Leonem equitans, Arietem ante se constitutum veluti conculcans, manu spiculo armatus, sub pedibus Draconem habens, signat. Lateris verò postici characteres sic leguntur: DEVN EDNVMAV IAOLPDO KOLPOTOP MNPLAP. Quæ quidem verba ficta sunt, & certum numerum $\kappa \tau \omega \iota \sigma \sigma \phi \eta \rho \iota \alpha \sigma$ resoluta monstrant, ad virtutes peculiare alicuius Numinis alludentem; de quibus omnibus fusè actum vide in Magia hieroglyphica.

Phylacterium lapideum ex Museo Drepanitano Excellentissimi Viri Domini Iacobi Scaphili.

Sequitur aliud schema Scarabæum exhibens à Tito Livio Burattino transmissum, cuius postica pars reddit hoc quod sequitur *εἰτυπον*. Et

continet Aspidem Ophioniam caudâ insignem, quæ tamen sculptoris vitio à corpore separata spectatur, cum Canis iacentis forma & sistro; & erat Amuletum, quo vigilantia Anubidis, & sistri motu, illa aduersa vis & potestas, quæ calori Solis vitali insidiatur, profligatur. Vide quæ de Aspide, Anubi, & sistrorum Ægyptiorum variâ formâ & significatione, varijs huius Operis locis tractauimus.

Præsens figura ex Museo Magni Ducis Hetruriæ extracta Dianam exhibet, cornucopiæ, temone, & tutulo, Caninisque auribus insignem.

X x x

Ve.

Verum cum hæc Græcanicam potius quam Ægyptiacam literaturam sapiant, & symbola trita sint, illis explicandis tempus non terendum duxi,

CAPUT VI.

De humani corporis partibus in usum Periaptorum ab Ægyptijs assumptis.

Amuleta quæ humani corporis partes representant. Phallus varijs modis ab Ægyptijs esse formatus.

INter cætera hieroglyphica, quibus Obelisci turgent, Phallus celeberrimus ac frequentissimus est. Est autem phallus imago ad veretri humani similitudinem efficta. Et inter phallos potissimum locum obtinet phallus oculatus, nullibi non obuius; de quo vide, quæ amplissime tractauimus in primo Tomo, in Pantheo Hebræorum de Phegore seu Priapo, vbi & totius superstitionis originem tradidimus. Consule quoque Indices trium huius Operis Tomorum, vbi innumeris locis de eo actum reperies. Fuit autem multiplici schematum ornatu adaptatus: modò sub forma simplici, vt in Canoporum Iconismo in VI. figura videre est; modò ὀφθαλμοειδής, id est, *oculari figurâ*, quemadmodum in præcedenti Iconismo Nardiano 13 figura ostendit; & hoc pacto innumeris locis inter hieroglyphica Ægyptiorum monumenta occurrit. Fuerunt qui eum sub Serpentis alati, triplici pennâ, in cauda, capite, & loco naturali conspici, formâ fingerent, cuiusmodi non ita pridem mihi communicauit amplissimus idemque doctissimus Vir Dominus Franciscus Serra Eques Romanus, Reipublicæ Literariæ promouendæ ardentissimus zelotes; cuius tamen effigiem nè ponerem, pudor & verecundia inhibuerunt. Alij humano brachio eundem inseruerunt. Hoc pacto conspicitur apud Laurentium Pignorium in Mensæ Isiacæ expositione. Huius quoque vestigium apparet in Iconismo seu tabula III. Nardiana, vbi & mysteriosi schematis rationem dedimus. Tempus me deficeret, si ridicula Veterum circa tam propudiosi simulachri cultum deliramenta & insanix falsæ describendæ forent. Sufficiat Lectori, non alia de causa huiusmodi periapta, nisi ad fascinum prohibendum, sæcunditatemque impetrandam, gestata atque adhibita fuisse. Sed de his, vt dixi, vide citata loca, vbi omnia exactè descripta reperies.

Hieroglyphicum quod sequitur numero 1 signatum, Græco-Ægyptiacum est, & notat Mercurium totius Sapientiæ Præsidem. Canino capite est, quia sapiens sagacitate multa ad res inuestigandas valet. Lunam sextilem, cui Noctua, quæ hoc loco malè expressa est, insidet, capite gestat, vt innuatur sapientiam silentio, & nocturnis ab omni hominum strepitu semotis lucubrationibus, comparandam. Pennam manu gestat prægrandem, quæ literarum scriptionis indefessum studium signatur. Manu gestat Pauonem Serpente bicipiti & ventroso implicatum; quo notatur, Sapientem perpetuò memorem esse debere, pulchritudinem mentis quam Sapientiæ studio acquisiuit, terrenorum affectuum, quæ per

Ser-

Serpentes notantur, mortificatione in vberrimos fructus tandem excre-
scere. Secunda & tertia figura manum indicant, ex Magni Ducis He-

truriz Museo extractam, eandem prorsus cum illa, quam in Magia,
hieroglyphica sol. 451. exposuimus; quare Lector eius inter-
pretationem citato loco videre poterit.

FINIS SYNTAGMATIS DECIMINONI.

SYNTAGMA XX.
DE LVCERNIS VETERVM
AEGYPTIORVM.

EXCELLENTISSIMO ATQVE ILLVSTRISSIMO COMITI
DOMINO

FRANCISCO DE NADASD

Equiti Aurato, S. C. Regiæque Mai. Cubiculario, Con-
filiario, ac per Vngariam Curia Regiæ Magistro, &c.
Domino meo vnice colendo.

V Mbasce Veterum Aegyptiorum Lucernas è tenebris euolu-
tas in lucem vindico, Lucerna non dicam Cleantbaa, sed
vel Diogenis opus fuit, vt nonneminem, cui tam dignum ar-
gumentum appositè congrueret, reperirem. Tu inter pau-
cos vnus occurristi, Illustrissime Comes, cuius celebre, &
iamdudum Mundo notum nomen, harum splendore Lucerna-
rum illustraretur. Tu siquidem Lucerna es, in qua tam illustre
fidei lumen accendit Deus, vt augustissimus Catholicae veritatis splendor, curis Tuis
verè caelestibus, complures à densa Aegypti caligine prouocarit ad lucem. Cui lu-
ci exaggeranda Sopronij veluti igniarium (verius Prytanæum sacrum) auxisti
adeò, vt Societatis IESV istic Fundatori Te immortalium lychnuchorum Col-
legam Dei & Patriæ amor adiunxerit. Vt quemadmodum Magni Nicolai
Esterhasij Soceri Tui Proregis affinitas Te Generum haud constituit degenerem;
ita is vnà cum Ladislao Tuo, Te heroicarum virtutum exemplis hortatur, vt
intermicantium tenebris cœli Lucernarum imitatus mores, pergas inclytæ pandere
vela virtuti, & sacrosanctum æterni honoris thema Tibi Tuoque in spes ex-
celsas nuper nato Heredi, factis luculentissimis conscribas. Vt dum Hungariam
sua fata canentem audis, adscitis in gloriæ societatem alijs Patriæ Patribus, quo-
ties nobilem & generosam animam illustrissimo anhelitu recipocas, toties Te,
Tuos, ac Patriam æterno diuinæ gloriæ sacramento authoratam, sacris religionis
legibus, & empyreâ quâdam Nadasdiani & Esterhasiani nominis, sanguinis,
virtutis indole, granditate, immortalitate illustres. Vale Lucerna Deo ardens,
lucens Patriæ; cuius elychnium seu pretiosum vitæ filum, affuso abundè diuini
sui nominis & Numinis oleo diu & semper prosperè foueat Deus, ac perpetuâ di-
uinitatis flammâ in lucem asserat gratiarum, & omnium gloriarum.

SYNTAGMA XX.

De Lucernis veterum Aegyptiorum.

CAPVT I.

De origine Lucernarum.

GNEM subterranei Osiridis, quem Græci Plutonem vocant, alij Vulcanum, symbolum fuisse, alibi copiose docuimus. Quemadmodum enim singulis Mundis Osirin preponebant, Archetypum in Intelligibili, in Intellectuali Pantamorphon, in Sidereo Solarem; ita iuxta analogiam quandam ignis, id est, Solis hylæi præsidem in Hylæo Mundo ponebant; qui quidem ita ad inuicem disponebantur, ut influxus supernus per intermedios in infimo terminaretur. Et uti nihil igneo colore in inferiori natura rerum præstantius est, & magis necessarium, utpote Soli analogo; ita summo quoque studio, contentis viribus, ac miro cultu cœremoniisque eum, ne quandoque deficeret, aut Numen muneris suo in eo conseruando deesset, prosequerentur. Hinc celeberrimum illud Lucernarum festum & solennitas originem inuenit, quo certis anni diebus tota Ægyptus Lucernarum fulgore illustrabatur; cuius mentionem amplam facit Herodotus in II. libro quem Euterpen inscripsit. Ες Σαῖν δὲ πόλιν ἐπειὶ συλλαχθῶσι τῆσι θυσίαις ἐν τῇ νυκτὶ λύχνα καίει παῖτες πολλὰ ὑπαίθρια, οὗτοι δὲ δώματα κυκλῶν, τὰ δὲ λύχνα ἔστι ἐμβάφια ἔμπλεα αἵλος, καὶ ἐλάει ὀπιπολλῆς δ' ὅπσι αὐτῷ τῷ ἐλλύχνιον, καὶ τὸτο καίει παυνύχιον, καὶ τῇ ἀρετῇ ἔνομα καίει λυχνόκαϊν. οἱ δ' αὖ μὴ ἔλθωσι τῶν Αἰγυπτίων ἐς τὴν πανύγειν ἰαύτῳ, φυλάττοντες τὴν νυκτὴν τῇ θυσίᾳ καίει, καὶ αὐτοὶ πάντες τὰ λύχνα. καὶ ἔτι καὶ ἐν Σαῖ μὲν καίει, ἀλλὰ καὶ αὐτὰ πᾶσι Αἰγυπτίον, ὅτιν δὲ ἕνεκα οὕτως ἐλάει, καὶ τιμὴν ἢ νύξ αὐτῇ ἐστὶ ἱερὰ. οὗτοι αὐτὸ λόγῳ λεγόμενον. id est, Vbi verò Sain Urbem sacrificatum conuenerunt, noctu sub dio vniuersi circa domos frequentes lucernas accenderunt, imbutas sale, & oleo plenas, cum multo lychno, quod tota nocte ardet; cui festo nomen impositum est, accensio lucernarum λυχνόκαϊν. Ad hunc conuentum quicunque Ægyptiorum non ieint, obseruantes sacrificij noctem & ipsi vniuersi lucernas accendunt, atque ita accenduntur lucernæ non in Sai modò, sed per vniuersam Ægyptum. Qua vero gratia nox hæc lumen & honorem sortita sit, sacra quædam ratio commemoratur. Ita Herodotus. Quænam verò sacra ratio, ob quam tantum festum institutum fuerit, Manethon apud Syncellum docet, Typhonem occiso Osiri vniuersam Ægyptum tenebris & densâ caligine offudisse; quo portento exterriti Sacerdotes Ægyptij Oraculum consulere, quod respondit, caliginem terræ obfusam non desituram, nisi Osirim à Typhone occisum frequenti lucernarum fulgore placarent; quod ubi factum fuit, caligine mox discussâ, desiderata lux redijt, atque adeò Lucernarum accensionis festum institutum, maximo imposterum ardore celebratum fuit. Non desunt tamen qui velint, accensionis Lucernarum festum originem suam

Ignis symbolum subterranei Osiridis.

Ignis cultus apud Antiquos Ægyptios.

Lucernarum festum apud Ægyptios.

Herodotus.

Lucernarum festum cur institutum.

Ignis cur ran-
to honore
habitus ab
Ægyptijs.

Seneca.
Suida.
Beroaldus.
Plutarchus.

Lucernarum
accensio cur
instituta.

Pausanias.

Strabon.

suam traxisse à decem plagis Ægypti, quibus Ægyptum Moyses diuinā virtute percussit, inter quas tenebræ propè palpabiles vna fuit; quibus non dissentio, præsertim cum passim toto hoc Opere ostenderimus, pleraque Ægyptios ab Hebræis mutuata sui iuris fecisse, tametsi alijs & alijs fabulis commentisque deprauata, vti ex dictis patet. Hieroman- tas tamen mysticis rationibus inuolutum negotium Osiri cœlestium lu- cium astrorumque rectori id potissimum instituisse, verisimilius videtur: fuit enim nullo non tempore & loco, vti passim docuimus, Osiris veluti Numen quoddam Solare, in summa veneratione habitus, & cum Soli, quem ignem cœlestē dicebant, nihil in inferiori Mundo similis sit igne, non alia meliori ratione eum, quàm Lucernarum frequentium vsu colen- dum censuerunt; adeo quidem, vt lucerna, Seneca teste de beata vita, c. 27. & Suida, religionis hieroglyphicum euaserit, idque scitè exponit Beroaldus in 11. cap. Asini Aurei apud Apuleium. Imò Plutarchus Au- thore l. 7. Symp. 14 c. lucernam extinguere violentā quādam extinctione, summæ sibi religioni ducebant; vnde oleo posito inextinctam Lucernam dimittebant, quousque ignis oleum totum consumpsisset, & deficiente nu- trimento, ipsa quoque deficeret Lucerna seipsa; quo facto, nouum sup- peditabant nutrimentum, idque sacri reuerentia ignis præstabant, vti apud Plutarchum Cosenus refert, vel vt ibidem Lucius, nè necem in- ferre elemento quodammodo animato, vel vt Florus ibidem existima- bat, nè Lucernam extinguentes lucem alijs inuidere viderentur. Sed ve- eò, vnde digressi, redeamus; de festo siue solennitate accensionis Lucer- narum varij variè sentiunt: alij ad inquirendum cum Iside Osiridem Lu- cernas accendere Ægyptios consueuisse existimant; quæ quidem inue- stigatio Isidis vti magnā lachrymarum profusione contigisse fertur, ita lu- ctus quoque Isiacus, lamenta, ploratusque nunquam ab huiusmodi so- lennitate deerant; siquidem, Plutarcho teste, in plenilunio sub dio inter tenebras quasi Lunam, id est, Isidem comitaturi Lucernis accensis ma- gno cum luctu Osirin quærebant, magnam sibi ex vana huius cultus ob- seruatione rerum abundantiam spondentes. Sed audiamus Pausaniam: *Ægyptij festum Isidi celebrare consueuerunt, quando ipsi Osiridem lugere dicunt; & illis quidem diebus Niliacum incipere incrementum, argumentum fluminis, agrorumque inundationem non nisi Isidis lachrymis procurari, iuxta illud Strabonis lib. 1. Theb.*

- - - melius vobis mareotica fumat
Coptos, & arisoni lugentia flumina Nili.

Quidquid sit, ille nunquam satis quæsitus Osiris, vt cum Lucano lo- quar, nihil aliud nisi Solem indicabat, quem veluti vitæ authorem cum sibi palpabilium tenebrarum diuinitus immissā caligine ereptum puta- rent, tenebrasque mors primogenitorum Ægypti secuta fuisset, magnus mox in Ægypto clamor, teste Sacro textu, exortus est; neque enim erat domus in qua non erat mortuus; vnde non est dubium quin ex tam

memo-

memorabili & inaudito euentu Lucernarum solennitas ad Osirin placandum quotannis per vniuersam Aegyptum instituta apud posteros viguerit; nam id Apuleius citato paulò antè loco apertè ostendit his verbis: *Magnus præterea sexus vtriusque numerus lucernis, tædis, & alio genere facium luminis siderum cœlestium stipem propitiantes*. Qui verò plura de superstitioso Lucernarum cultu desiderat, is legat Clem. Alexandr. l. 1. Strom. Eusebium l. 10. de præparatione. Lactantium l. 6. diuin. instit. Sideribus quoque quibuscunque ignis cultum, ex analogia quadam ignei fulgoris ad ignium cœlestium lucem, exhibitum, vide si placet, Tom. I. Synt. 3. de Sacrificijs & ritibus Aegyptiorum. Verùm ante omnia consulat rarum, doctissimum, & omnigenâ eruditione refertum Opus, quod non ita pridem in lucem summo Reipub. liter. bono emisit Excellentissimus Fortunius Licetus de Lucernis Veterum; in cuius vberissimam messem nè falcem immitteremus nostram, hoc loco tantùm, quæ ad instituti nostri argumentum propriè spectant, id est, Aegyptiacas Lucernas aut ibi omissas, aut non nisi superficie tenus expositas, hoc Syntagma te prosequamur.

Apuleius.

Fortunius
Licetus.

CAP. V. T. II.

De loco, figura, alijsque lychnuchorum, Lucernarumque Aegyptiarum proprietatibus in genere.

LOca in quibus Lucernæ poni solebant, erant Delubra, Adyta, Cryptæ seu cœmiteria subterranea, de quibus singulis ordine dicemus. In Delubris pro qualitate Numinis, cui litabant, Lucernam ponere consueuerunt. Ita in Fano Anubidis Lucernam ponebant vel Canino capite, vel integrâ Canis figurâ conspicuam, vt postea ostendemus. In Delubro Osiridis vt plurimum Accipitrino vultu, aut etiam totius volucris habitu spectabilem. In Fano Isidis, ipsam Isidem Lunari hemicyclo, & flammis è vertice surgentibus venerabilem. In Templo Canopi, Canopici Numinis ventripotentis, & dolij instar protuberantis similitudinem adumbrabant. Haud secus in cœteris Deorum Fanis, eo ornatu Lucernas adornabant, quo ipsa Numinum in ijs coli solitorum simulachra effigiebant. Quæ omnia vera esse, testantur Lucernæ in hunc vsque diem superstites ex Ægypto deportatæ, quas postea adducemus. Hanc consuetudinem Græci, Romanique, qui nullo non tempore Aegyptiacæ religionis, veriùs superstitionis, veluti Simiæ quædam fuerunt, imitati sunt, vti ex Lucernarum à Clar. Fort. Liceto adductarum inscriptione patet, quæ eas nunc Ioui, modò Dianæ, aut Mineruæ, cœterisque Numinibus consecratas apertè docent.

Loca in quibus
Lucernæ
apud Ægyptios
ponebantur.Figuræ variæ
Lucernarum
apud Ægyptios.

In Adytis quoque secretioribus Sacerdotum conuenticulis, præter Lucernas, ignes quoque mirâ industriâ adornatos adhibuisse comperio; nam ignes non ex cuiuslibet materiæ nutrimento, sed Dijs sacrificijsque appropriato deputabant. Sic Horo ignis ex persex lignis, Osiri ex lauri,

Ignes quales
in adytis Ægyptiorum.

Lucernæ in
Cryptis &
Sepulchris.

Isti ex seriphij, alijsque ex alijs lignis adhibebant; & ex fumo & fuligine, qui in hunc usque diem, teste Burrattino, similium Adytorum fornicibus adhæret, luculenter apparet. In Cryptis denique mortuorum depositis destinatis in hunc usque diem Lucernæ vario hieroglyphicorum apparatu ornatae in magna quantitate, teste Vallæo, & Burrattino, reperiuntur; apertum signum, ibidem proprium fuisse locum Lucernarum depositioni deputarum, de quibus nunc aliquantulum fusiùs disceptare visum est.

Ignibus cœlestes Deos colebant Ægyptij.

Ægyptios ut floribus, fructibusque terrenos Deos, ita ignibus cœlestes coluisse, aliàs dictum fuit. Fuit autem ignis diuinæ naturæ, immortalis, incorruptibilis, insectilisque symbolum; atque eam ob causam Deorum capitibus, uti Mensæ Isiacæ simulachra monstrant, ut plurimum imponebant, igneam in diuina Mente vim & efficaciam mysticè indigitantes. Hinc pyramides, ignis pariter symbolum, conficiebant eius soliditatis, quæ & omnes temporum iniurias facillè superare possent, & mentium immortalitatem vel ipsâ figurâ suâ demonstrarent. Verùm cum de hisce in Geometria hieroglyphica copiosè disseruerimus, eò Lectorem remittimus.

Quæ quidem colendi ignis consuetudo tantum in exterarum Gentium pectoribus obtinuit admirationis, ut nulla non natio hanc ab Ægyptijs edocta *πυρολατρίαν* omnibus modis receperit ad se propagatâ. Quid enim Mythræ sacrificia aliud sunt quam ignis illius cœlestis, Solis inquam cultus, qui apud Persas potissimum magnum sumpsit incrementum? Nam ut rectè de Perseo Gregorius Monachus: *Εὐδίδαξε δὲ αὐτὸς καὶ τὴν μυσαρὴν τέχνην, καὶ μάγαν τὴν λεγομένην Μεδούσης· ἐφ' ἧ καὶ πῦρ ἐκ τῆς ἐρανὸς κατήλθεν ἐν τῇ Περσίδι, ἧς ἔστι καὶ αἰῶνας, καὶ κτίσας ἱερὸν ἔθηκεν αὐτὸ ἐν αὐτῷ καλίσας τὸν ναὸν πύρεος ἀθανάτου, καὶ ἱερῆς, δὲ αὐτοῦ δόξας ἀλαβῆς διακονεῖν αὐτῷ, καὶ φυλάττειν ἐκέλευσε, (lege ἐκέλεσε) ὅσον μάγας· ὅπερ ἔως ἄρτι ἐν πολλῇ τιμῇ ἔχοντες οἱ Πέρσαι πυρολατρεῖσι. id est, Docuit Persas ipsos execrandas cœremonias & magiam, quæ dicitur Medusæ, quo regnante in Persia ignis è Cælo delapsus est, ex quo ignem alium accendens ei fanum extruens in eo reposuit, vocauitque templum ignis immortalis, & constituens viros prudentes, ut seruirent seruarentque ignem, Magos eos appellauit, quos ritus in multa dignatione habentes Persæ ignem colunt. Sed ignem multò ante Perseum cultum,*

Cedrenus.

& à Zoroastro introductum, Cedrenus his verbis notat. *Εἰς τὴν γένεσιν τῆς Βῆλης καὶ Ζωροάστους ὁ ἀρεβόητις ἐν Πέρσας ἀσεβήσας, ἠύχαστο ὑπὸ πύρεος ἀσπίδος κεραινωθῆναι, καὶ ἀναλωθῆναι ἐν ταύτῃ. τοῖς Πέρσας δὲ ὅσα αὐτὸς ἐπὶ τῇ καύσει ἀλαβῆν, καὶ φυλάττειν, καὶ τιμαῖ. Is à Belo ipso duxit originem, & inter Persas clarissimus Astronomus fuit, qui cum nouisset, optassetque igne de cælo tangi, præcepit Persis, ut ossa sua post exustionem legerent, seruarent, & colerent. Hunc Zoroastrum ex Chamo seu Belo filium Misraim nullum alium fuisse, quam corruptam à Persis voce Mithram (quem & Osirin dictum fuisse, constat) in Obelisco Pamphilio amplè deduximus. Hic enim primus fuit, qui ignis cultum Ægyptios Chaldaeosque docuit; ut proinde quæcunque de Osiri, Mythra, Zoroastro ibidem diximus, exactè ijs, quæ hic tradimus, congruant. Quemadmodum enim Ægyptij in Adytis, ita Persæ in speluncis, ignis cultum magno cœremoniarum apparatu docebant, his verbis,*

Zoroaster docuit Persas cultum ignis.

uti

vti Firmicus Maternus l. 5. testatur, *Μικτὰς μυστικῶς ὁ κλοπῆς συνδιδίτε παρὸς ἀγὰς*. adeoque huius *πυρρολατρείας* infania dementabantur, vt non ignem modò, sed & omnia ea, quæ vel ignis speciem referrent, sacro cultu, teste Dionysio de situ Orbis, *πάντα πυρρολάτῃ σέβουσι*, persecuti sint; vnde & pyropo quasi flammæ emittenti honorem habebant Authore Strabone l. 15, quem neque ad mortuum admouebant, non magis quàm ignem ipsum. Ex quo & illa superstitio nata videtur, vt ijs nihil denegaretur, qui ignem in fluuium detulissent; & ni compotes fierent, ignem se mersuros aquâ minarentur, vti Plutarchus asserit. Ignis inter prima primò in Perside, non autem à plebecula tantùm, sed maximè à Regibus in ædibus ad eam rem sanctè comparatis, Theodoretò teste l. 5. Eccles. histor. colebatur; vnde ædes istæ *πυρρολάτῃ* dictæ, ignis verò *πυρρὸς ὁ βέβητος*, inextinctus; in Pyræo verò ignem seruabant ad diuinationes, eo eum loco habentes, quo Vestam Romani, ait Procopius l. 2. Strabo l. 15. *ὅτι τὰ δὲ αὐτὴν θύζωσι, θεῶν πρῶτον τὰς πυρὸς ἔχοντες*. Cuiusque Deo sacræficarent, primò igni vota nuncupabant, *τίαντας καὶ ἐκείνους πύλωτας καὶ ἀνθρώπους ἐκατέχουσιν μεχρὶ τὴν καλὴν πύλιν ἢ χαλκὴν, ἢ τὰς ὁδοὺς αἰδῶντας*. Tiaris operiti ex lana densa utrinque demissis, vt labra ex genis regant, καὶ πυρὸς θύοντες ὁπποῦντες αὐτὰς πύλωτας ἔχουσιν ὁπποῦντες, πύρρὸς δὲ πύλωτας, ἔστιν. Sacrificaturi igni, ei pabulum præbentes dicebant, Ignis Domine comede. Quæ quidem omnia ab Ægyptijs ad Persas, & hinc ad Græcos, Romanosque propagata, maximum semper incrementum habuere.

Firmicus
Maternus.Dionysius
Geographus.
Strabo.

Theodorus.

Procopius.
Strabo.

Sed vt ad propositam nobis de Lucernis Veterum narrationem redeamus, Notandum est, Lucernas variæ omninò figuræ fuisse, siue lychnos spectes, siue figuram ipsam Lucernarum. Fuerunt ijs *μονόμορφοι*, *πολύμορφοι*, id est, vnius, & plurium, pro ratione Numinum quæ colebant, ellychniorum seu myxorum Lucernæ, *ἑμύμορφοι*, id est, ellychniorum in trianguli formam concinnatæ supremo triformi Numini; *τετράμορφοι*, quatuor Elementorum præsidibus Dijs; quorum vnusquisque eā figurā animalis, quæ Numina referebant, concinnabatur. Non defuerunt in honorem septem Planetarum *ἑπτάμορφοι*, septem ellychniorum Lucernæ constitutæ; *δωδεκάμορφοι*, duodecim Zodiaci Genijs ordinabantur, cuiusmodi vnus ad me ex Ægypto transmisit delineationem Michael Schatta, quem supra citavi, meus olim in Copticis Amanuens. Scribit Demophilus peruetus Author, in Templo Solis Heliopolitano Lucernam fuisse tot lychnorum, quot diebus annus constituitur. Quos secuti videntur Tarantini tempore Dionysij Iunioris, Athenæo teste l. 15. *Ταραντίνους εἰς τὸ πρυτανεῖον ἀναθελῶναι λυχνεῖον δυνάμειον καὶ ἐν τοσούτοις λύχνες, ὅσες ὁ ἴσος ἡμερῶν ἐστὶν αἰεθμός εἰς τὸν ἐνιαυτὸν*. Tarantinis in curia lychnuchum positum fuisse, tot instructum ardentibus lychnis, quot dies essent in anno. Et tamen Athenæus nuperum inuentum lychnum dicat, *Παλατὸν δ' ὀνομαζόμενον λύχνον· φησὶ δὲ οἱ παλαιοὶ τὸ τί δαδός, ἢ τὸ δῶλλον ἔχωντο*. Veteres enim igne tædæ & aliorum lignorum utebantur; negandum tamen minimè est, iam primævis temporibus vsum lychnorum fuisse, siquidem in hunc vsque diem in abditissimis Cryptarum reconditorijs inueniuntur huiusmodi *πολυλύχνοι*, siue Lucernæ, tùm vnico, tùm pluribus myxis instructæ, hieroglyphico ornatu spectabiles, quas

Lucernæ Veterum variæ fuerunt figuræ.

Nota Lector,
huius Lucernæ figuram ex Ægypto à Schatta transmissam ob angustiam temporis incidi non potuisse.Demophilus.
Lucerna in templo Heliopolitano.
Athenæus.

Lucernæ antiquissimis temporibus in vsum fuisse.

non nisi ante Romam conditam impositas fuisse, suprà in Syntagmate de Mumijs fusè docuimus. Voco autem lychnum ellychnium, lineam & papyraceam stupam, oleo imponi solitam, ignis quoddam nutrimentum, quæ scitè sanè describit Prudentius in hymnis :

Prudentius.

*Vinax flamma viget seu caua fistula,
Succum linteolo suggerit ebrio,
Seu pinus piceam fert alimoniam,
Seu ceram teretem stuppa calens bibit.*

Aristophanes.

Herodotus.

Virgilius.

Ægyptij itaque non Lucernis tantùm, ellychnijs stupeis, papyraceis, iuncea instructis, sed & cereis, facibus seu tædis è cortice, quam *λερνα* vocat Athenæus (Alexidi dicitur *ἐνδολερνα* Ciceroni lychnuchus ligneolus & obeliscolychnus, cùm lignum in verruculo pro lampade ardet) thyrsis iuncea, quas *λύχνη θύραλλιδες* vocat Aristophanes in Vespis; thyrsis lotinis cera & resina circumductis, vt interim varias lignorum strues in Adytis omittam, utebantur; accensionem verò ipsam vocat Aristophanes *λυχνουσίαν*, *λυχνάφια*, *φωφόρος*, Herodianus l. 4. *δαδύχια*. Sed & in hisce omnibus magna differentia intercedebat. Erant aliæ Lucernæ pendulæ, aliæ posititæ; de ijs Virgil. l. 1. Æneid.

*dependent lychni laquearibus aureis
Incensi, & noctem funalia vincunt.*

Paul. Nat. 9.

*Tecloque supernè
Pendentes lychni spiris retinentur abenis,
Et medio in vacuo laxis vaga lumina nutant
Funibus, undantes flammæ levis aura fatigat,*

De hisce idem Nat. 3. Paulinus

*Clara coronantur densis altaria lychnis.
Lumina ceratis adolentur odora papyris,
Nocte diuque micant.*

Ex his, ni fallor, luculenter patet, ratio Lucernarum Ægyptiarum; quare iam ad particularem earundem descriptionem paulò propius accedamus.

CAPVT III.

De Lucernis Aegyptijs in peculiari.

§ I.

MYcerinum Regem tūm sibi, tūm filiae suae Lucernas affabrè factas posuisse ante Bouem, cui cadauer filiae incluserat, Herodotus ad longum describit; sed quoniam historia digna est, quae ex ipso Authore percipiatur, verba eius hic apponam:

Lucernae à
Rege Myceri
no filiae po-
sita.

Herodotus.

Post hunc Chephrenem regnasse in Ægypto dicebant Mycerinum Cheopis filium, eumque paterna perosum facta, & templa reuerasse, & populo ad vltimum calamitatis afflicto fecisse potestatem res agendi & sacrificandi: quin etiam super omnes Reges iustitiam exercuisse. Quo nomine ex vniuersis Regibus hunc Ægyptij maximè prædicabant, tūm ob alia quae benè iudicabat, tūm verò quòd conquærenti de ipsius sententia, de suo donabat, vt indignationi hominis satisfaceret. Cum autem esset in ciues ita clemens Mycerinus, atque ita studiosus, principium ei malorum contigisse obitum filiae, quae domi vnica soboles erat. Quà clade supra modum dum doleret, velletq; filiam excellentiori aliquo genere sepeliri quàm cæteros, fecisse ligneam Bouem cauam; quam cum inaurasset, in ea filiam sepelisse defunctam. neque humo Bos hac condita est, sed ad meam vsque memoriam in propatulo fuit in vrbe Sai apud regiam, in conclau quodam exornato posita, cui singulis diebus omnifarij odores inferuntur: noctibus autem perpetuò incensa Lucerna astat. In altero contiguo conclau imagines stant Concubinarum Mycerini, vt in vrbe Sai Sacerdotes aiebant. Stant enim Colossi, id est, grandia simulachra, circiter viginti, è ligno fabricati, nudi plerique: qui quarum sint mulierum, non possum dicere, præterquam quae narrantur. Sunt qui de hac Boue & Colossis hac referant: Mycerinum amore filiae suae captum, vim ei intulisse: deinde illam cum præ mærore se suspendisset, patrem in hac Boue sepelisse: matrem autem manus ministrarum quae filiam patri prodidissent, præcidisse: & nunc earum hac esse simulachra eius mali quod viuae passae fuissent. Hæc (vt ego opinor) dicunt nugatores, vt alia, ita & de manibus Colossorum: quippe, quas ipsi vidimus temporis diuturnitate delapsas, quae ad meam vsque ætatem ad pedes eorum strata visibantur. Bos quoque cum cæterum corpus operta est Phœnicæo pallio, tūm verò ceruicem & caput crasso admodum auro: cuius inter media cornua circulus annexus inest, Soli assimilatus. Neque stans est Bos, sed in genua cubans, magnitudine quanta est grandis Vacca viua. Effertur autem è conclau quotannis. & postquam Ægyptij verberarunt Deum quendam, quem in tali negotio non puto mihi nominandum, tunc & Bouem in lucem proferunt. Aiunt enim eam orasse patrem Mycerinum, vt defuncta quotannis semel Solem intueretur. Huic Regi, post calamitatem filiae, secundo loco hoc accidisse: ex vrbe Buti venisse Oraculum, fore vt sex omnino annos viueret, septimo defun-
cturus. Id hunc agrè ferentem, vicissim misisse ad Oraculum contumeliosas querimonias: quòd, cum pater suus & patruus, qui Deorum immemores templa

clauferant, hominesque perdiderant, tandem vixissent, ipse pie faciens tam citò foret vita defuncturus. Rursus ei venisse dicuntur ex Oraculo responsa, eapropter ipsum properè vitam finituram, quòd non id faceret quod deberet. Oportuisse enim Ægyptum centum quinquaginta annis affligi: idque duos qui ante eum fuissent Reges didicisse, ipsum verò nequaquam. Hæc ubi accepit Mycerinus, se iam à Numinibus damnatum, Lucernas fecisse permultas, quibus cum noctesceret accensis, potaret ac se oblectaret, neque diu neque noctu intermittentem quin per paludes perque nemora vagaretur, utque audiretur, inuenilibus in rebus studiosissimè versari. Hæc autem idcirco excogitarat, quòd vellet Oraculum convincere mendacij, ut duodecim pro sex fierent anni, diebus factis ex noctibus. Vtrum verò Herodotus Lucernas perpetuò ardentes habuerit, uti inclutus Licetus existimat, dubium est; quid nos sentiamus, in sequentibus patebit.

§ II.

De Lucernis Ægyptiorum in sacra animalia transformatis.

Lucernæ à
Duce Hetrur-
iæ missæ.

Misit pro suo in Rempub. Literar. affectu iam dudum sapientissimus Princeps, Magnus Dux Hetruriæ, è suis Museis omni antiquitatis

Lucerna Bo-
vis figura in
Apidis Fano.

genere instructissimis, nonnullas veterum Ægyptiorum Lucernas, quas hoc loco opportunè inferendas existimaui. Quarum prima Bouis procumbentis figuram refert, cum puero dorso eius incumbente, & folijs fici, uti præsens figura docet. Bouem Apidis figuram, Apidem verò agriculturæ præsidem Genium expressisse, passim hoc Opere docuimus. In Fano itaque Apidis Lucernam ponebant in honorem huius Numinis adornatam; & per Lucernam quidem pium & religiosum erga Numen affectum, per ignem verò calorem vitalem notabant; qui si ab agricultura abesset, omnia in vltimum exitium ruitura existimabant. Numen itaque tacitè, ut hunc vitæ calorem agris campisque concederet, hoc symbolo sollicitabant. Puer dorso Bouis incubans, cum folio fici, vitam vegetabilem notat, cuius calore vitali à Numine communicato omnia re-
iue-

iuuenescere videbantur per vim fœcundatiuam, quam folium fici, quam Ægyptiacè thrio vocant, notat; siquidem hoc folium, eò quòd pudendorum virilium formam exprimeret, non incongruè, teste Plutarcho, pro fœcundæ generationis symbolo assumpserunt. Huiusmodi autem Lucernas in Apidis Fano positas expresse docet Demophilus de priscorum religione; Εἰν τῷ ναῷ Ἀπίδος ἐθηκεν τὸν λυχνέχον βέμορον, τὸ δὲ γεωπονίας σύμβολον. In templo Apidis ponebant Lucernam sub Bouis forma, symbolum culturæ agrorum. Rectè igitur Numini agrorum præfidi Lucernam hanc mysticam ponebant, eâ spe freti, futurum vt Numen religiosa ignis cœremonia sollicitatum attractumque maiori vigilantia in rerum fidei suæ commissarum curam incumberet. Aliam Bouino-capite conspicuam vidi apud laudatissimum Licetum in Opere de Lucernis Veterum fol. 906.

Plutarchus;
Demophilus.

Lucernam
Apidi cur po-
fuerint Ægy-
ptij.
Licetus.

§ III.

Lucerna Ægyptia tetralychna.

Hanc Lucernam vnâ cum Mumijs ex Ægypto Magno Duci Heturix allatam refert Nardius, & est τετραλυχνῶ; quâ quidem nihil aliud, quàm eorum Numinum, quæ quatuor anni stationibus præerant,

Lucerna te-
tralychna.

cultum indigitasse videntur. Hanc in solenni Comasiarum pompa, & Adytorum consecratione adhibitam fuisse, refert Scholiastes in 11. lib. Metam. Apulicianæ. Præferebatur, inquit, ἡ Lucerna τετραμυχῶ in quatuor Numi-

Lucerna te-
ralychna in
Comasjs
circumfereba-
tur.

Numinum, quæ in Comasjs circumferre solebant, honorem accensa; & ea indi-
gitabant eorum Deorum, qui quatuor anni tempestatibus præsidebant, propitia-
tionem. Cum enim totius Reipublicæ salus & prosperitas à rerum vbera-
tate, cui quatuor dicta Numina, in quadripartiti anni curriculum distri-
buita, præerant, dependeret; aptè sanè τειχάμωζον hanc Lucernam, nè quic-
quam mysteriosarum cœremoniarum deesset, præferebant. Nam vt supra
diximus, Ægyptij Lucernas suas tot lychnis instruebant, quot numerus
Numini alicui consecratus vnitates contineret.

§ IV.

De Lucerna Canubica seu Canina, aut Κυνωμόεσσα.

Lucerna Ca-
nubica.

Nihil frequentius fuit Ægyptijs, quàm Lucernas suas Canis figurâ
exprimere: erat enim Anubis inter tutelares eorum Deos præ-
cipuus. Huius farinæ Lucernam, vnâ cum alijs, Serenissimus Dux Hetru-
riæ transmisit vnâ, integrâ Canis iacentis figurâ expressam. Reperiuntur
& aliæ Lucernæ loco lychni Canino capite conspicuæ; quæ quidem om-
nes ad tutelaris Numinis vigilantiam alludunt, quâ deposita in Cryptis
subterraneis corpora custodire putantur. Hinc eadem de causa omni-
bus ferè Mumiarum inuolucris Canis figura impressa cernitur. Verùm
cum hæc omnia amplissimè exposita sint in Syntagmate de Mumijs, hic
non immorabimur. Hæc dum tracto, occurrit mihi in eximio Opere For-
tunij Liceti de Veterum Lucernis fol. 1178. ex gemma depromptus
schematismus, in quo si vllibi, sanè in illo Ægyptiorum ingenium maxi-
mè elucescit. Tres in eo figuræ conspiciuntur, quarum prima nuda
τρίποδς, ἢ τρικέφαλος, id est, trium femorum, cum tribus capitibus, quorum
vnumquodque vni corporis adnexum trunco, Loti flore insignitum est,
quæ binis manibus Lucernas gestat, tænijs hinc inde volitantibus, & Mer-
curium Trismegistum notat. Secunda seminuda, & palliolo recta, in
capite modium gestat, in cuius dextra arundo, vel vt Licetus putat, thyrsus
liliaceus, cum Cane adstante, eique abblandiente; & Serapidem si-
gnat; cui similem à nobis propositam vide in primo Tomo fol. 198.
Tertia Ichn exhibet, sistro, situlâ, & in capite Loti flore spectabilem, de
qua simili habitu exposita vide Tom. I. fol. 189. Verùm cum erudi-
tissimus Licetus pulchrâ, & ad mentem Ægyptiorum aptissimâ expositio-
ne singula libro & folio citato illustrarit, operam meritò perdam, si vltè-
riori interpretatione arcanam eorundem significationem euoluere atten-
tauerim.

Lucerna Ægy-
ptia apud Li-
cetum.

§ V.

*De Lucerna Sphyngis.*Lucerna
Sphyngis.

Inter cœteras Lucernarum figuras, quas Serenissimus Magnus Hetruriz Dux Oedipo communicauit, Sphyngis integræ figura spectabilis est, quæ tamen vtrum Lucernæ vsum habuerit, dicere nequeo, cùm foramina lychnorum non compareant; & illa est quæ sequitur. Quamuis

non ignorem, Ægyptios Lucernas suas subinde in Sphyngis figuram adaptasse, cuius significationem cùm ex professo tradiderimus Syntagma-
te de Sphyngebis, eò Lectorem remitto. Protulit & nobis huius generis
Lucernas binas in eximio suo de Lucernis Opere Licetus, cuiusmodi est
illa, quam folio 997. exponit, & alia in Sphyngis formam efficta, quam
fol. 822. exhibet, quæ nescio quid Ægyptiaco-hieroglyphicum oleant.
Nam vt alibi docuimus, solebant Ægyptij Sphynges passim Delubrorum
coronidi, teste Clemente Alexand. incidere, tanquam intellectualium Po-
testa-

testatum symbola; in Lucernas verò eadem adaptabant symbola, ut innuerent vel ipso lumine igneæ mentis ingentem, qua inferiora omnia illustrat, virtutem; usq; harum maximè in Adytis, insolenti mysteriorum exhibitione celeberrimis, fuisse videtur. Sed de his passim in toto hoc Opere actum vide.

§ VI.

De Lucernis phallicis.

Lucernæ
phallicæ.

Quanto honore Ægyptij nullo non tempore propudiosum phallicum prosecuti sint, innumeris huius Operis locis ostensum est.

Hunc enim non duntaxat in phallophorijs siue pammelijs Osiri dedicatis festiuitatibus semper primo pompæ loco portabant, sed & eundem vtriusque sexus homines collo, fœmori, brachijs alligatum, contra fascinum, sterilitatisque opprobrium gestare solebant; quin & sacris animalibus, Deorumque simulachris passim adnexum spectamus; quid mirum, si hunc Lucernis quoque impresserint? Nam ut sæpe diximus, Lucernæ pro Numinis, cui sacrificabant, ratione efformabantur: Anubi enim Lucernam Cynomorpham, Osiri Solari, Accipitrino vultu transformatam, ita & Osiri Nilotico fœcundo Numini, Lucernam *φαλλόμορφον* statuebant, & sic de cæteris Numinibus idem iudicium esto, vniuscuiusque videlicet effectibus & operationibus congruam. Harum nonnullas Licetus exposuit fol. 910. & fol. 1142.

§ VII.

De Lucerna Typhonica.

Lucernæ
Typhonicæ.

Ægyptij non Dijs tantum beneficiis, sed & maleficis, illis ut prodesse, hisce ne obessent, Lucernas statuebant; cuiusmodi ex Ægypto olim allatam, ex Museo Mediceo transmisit inclytus Nardius, Asinino capite, quod Silenus tenet, ut sequitur, ridiculam. Asinum Typhonis symbolum fuisse, passim docuimus; & Plutarchus refert, Typhonem vocem habuisse, Asinum ruditum proximè referentem, unde & tubæ clangorem tolerare nequibant, utpote ruditui & Typhonis voci similem; imò Mense Payni poenas luisse Asinos, execrandi Typhonis gratia, quem Asinum tum inertia, stoliditateque, tum colore retulisse narrant: *Καὶ τὸ πᾶν τοιοῦτον ἐπιπλάττει*, verba Plutarchi sunt, *ὡς δὲ αἰνῶν ἐστὶν δειδωκότων*, Placentas facientes ijs Asini figuram imprimunt. Cur verò Lucernam hoc Typhonij Asini symbolo exornarint, explicemus.

Lucernæ Asi-
ni figura cur
exornatæ.

Constat ex passim dictis, Typhonem omne id malum ab Ægyptijs habitum, quod sterilitatem, contagionem, adustionem, vim quandam ad cor-

corruptionem aptam, omniumque destructionem referret. Hanc ut amolirentur à fecundo Nili profluvio, Lucernas hoc ei apparatus, quem vi-

des, adornabant, spe freti futurum, ut imagine sui cognitâ à malis perpetrands cessaret. Hinc Silenum eidem veluti inequitantem, & caput Asini constringentem aptè apposuerunt, eò quòd Silenus fecundi Numinis symbolum, & Osiridis stipator potentiam malignitate & adustiuâ vi refertam quadantenus, ob insitam ei *αἰτιοχυσίαν*, cohibeat. Insistit autem Lucerna hoc typo adornata pedi Aquilino, seu Accipitrino, ut ostenderetur, Typhonia vis nociua & adustiuua in Sole latens, quam Silenus Bacchi

Plutarchus.

seu Osiris Dionysij assecla, humore cui præest, temperat. Nam vt recte Plutarchus, Isis non omnino interemptum Typhonem, sed vinctum esse voluit, quia adustiva seu ignea vis tametsi subinde ob nimiam siccitatem, perniciofa est, humori tamen nimio temperando suo tempore confert. Patet itaque Lucernæ Typhonis vis & genuina significatio.

§ VIII.

De Lucernis polylychnis, quæ in Cryptis subterraneis Aegypti passim reperiuntur.

Lucernæ in
Cryptis Aegy
pti reperiuntur.

Lucernæ multiplici myxorum ordine constructæ subinde in cœmitibus Aegypti reperiuntur; de quibus oculatus testis Titus Liuius Burrattinus, quem sæpe sæpius in præcedentibus allegauimus, literis ad me datis ita scribit: In queste caue si trouano ancora gran quantità di vasi di creta cotta, fatti in guisa di Lucerne, mà capaci alcuni di quattro, & altri di sei, otto, e dodici Stuppini; li quali dicono li Arabi, che erano lumi perpetui, mà io credo che fossero lumi ordinarij, poiche tutte le caue sono nella volta affumate. Affermano però li Arabi, di ritrouare spesso volte di detti lumi perpetui, quando s'aprono li sepolcri nuoui; mà non hauendone io mai veduto, non posso affermare cosa nissuna. Quæ quidem ea quæ de polylychnis Aegyptiorum Lucernis suprâ diximus, apprimè comprobant, & Michael Schatta, suprâ memoratus in suis ad me Arabicis literis datis apertè docet, his verbis:

وتعرف ابونا لاني وجدت في مغارات المنف عتيقة كتيرين من الاسراخ
وهدم ثلثه ومن احرين اربعة وثمينة شعاع النار وصورتهم بصورة الكلب والاشمان
والثور والبزي والحيه ومثل غيرهم كما تنظر في الصورة التي سلحت اليك

Scias quoque Pater, quòd in cryptis subterraneis Memphis antiqua inueni multas Lucernas, quarum aliqua tres, alie quatuor, octo, aut duodecim lychnos habebant, in similitudinem Canis, Hominis, Tauri, Accipitris, & Serpentis effigiatas, & cætera similia hisce, vti vides ex figura quam misi ad te. Et est illa, quæ ob angustiam temporis incidi non potuit, δωδεκαλυχνος, haud dubiè duodecim Aegypti Numinum Principum honori consecrata. Non parua hoc loco nobis difficultas occurrit de Lucernis, quas perpetuo lumine fulgere in Cryptis subterraneis Burrattinus ex Arabum mente dicit; quæ vt decidatur, sit

§ IX.

Virum Ægyptij verè in subterraneis Cryptis Lucernas perpetuo lumine ardentem constituerint; et quod eorum fuerit artificium.

Quamuis Licetus in suo de Lucernis Opere fusè & doctè hanc materiam tractet, nè tamen nos tam luculentæ dignitatis argumentum transisse videamur, nostram hoc loco de eo sententiam apponendam duximus. Multi hucusque ex nonnullis Lucernis, quas in Cryptis subterraneis, indicio nescio cuius apparentis luminis reppererunt, Veteres magnum hoc perpetui luminis secretum calluisse, firmiter sibi persuasuerunt, id què varijs exemplis docent, ex quibus duas adducunt Lucernas proauorum nostrorum memoria detectas. Prima est Lucerna Pallantis, quæ temporibus Henrici tertij Imperatoris anno 1401 ab Agricola quodam non procul ab Vrbe ad Tyberim, vnà cum prodigiosa & gigantæa corporis Pallantini magnitudine reperta fuit, perpetuo igne à bis mille & ampliùs annis ardens, quæ nec flatu, nec aquæ, alteriusue liquoris superaffusione extingui potuerit; sed simul ac nescio quo casu fundo perforata & rupta ab importunis miræ lucis osoribus fuit, statim effuso liquore flamma euauit. Illud autem corpus Pallantis Arcadis fuisse, filij Euandri, & à Turno olim interfecti, Volaterranus refert, cum hac inscriptione:

*Filius Euandri Pallas, quem lancea Turni
Militis occidit, mole suâ iacet hic.*

Altera Lucerna in via Appia reperta fertur tempore Pauli III. Pontificis Maximi, in sepulchro Tulliolæ Ciceronis filiæ, vti inscriptio tumbæ docet.

TVLLIOLÆ FILIÆ MEÆ.

Hæc inquam Lucerna inuenta, dicitur à mille septingentis ferè annis perpetuo igne succensa, & ad patrum nostrorum memoriam perdurauit, sed ad aëris subeuntis ingressum, vix dum flamma comparuit, ecce disparuit. Ita Quido Pancirolus in suo de memorabilium rerum deperditarum libro tradit, & fusiùs totum negotium examinat Licetus.

Certè lubricum, & vix satis à quoquam explicatum argumentum de lumine perpetuo aggredimur; quod si neget, habebis, adductas hoc loco authoritates tanti esse momenti, vt ijs fidem non adhibere, idem sit, ac tantorum Authorum sinceritatem tacito quodam dissensu reprobare. Quid itaque de hoc negotio sentiendum sit, & quem modum Ægyptij in Lucernis perpetuo lumine fouendis adhibuerint, tùm exponemus, vbi priùs nonnulla ad inceptum argumentum luculentiùs demonstrandum, supposuerimus.

Lucernæ putatæ perpetuæ

Lucernarum dictarum exempla duo.

Volaterranus

Pancirolus.

Lucernæ per
petuæ dictæ,
diuersis mo-
dis constru-
ctæ.
Nempe primo
miraculosè.

Cedrenus:

Secundò fratri
de Dæmonis.

S. Augustinus.

Lucernæ per
petuæ putati-
tæ, a Dæmo-
ne constitutæ.

Suppono itaque primò, inter Veterum Lucernas, quas perpetuo lumine fulsisse Authores referunt, earumque ingentem numerum ex omni antiquitate extractarum adducit Fortunius Licetus, scriptor sanè fortunatissimus, diuersâ ratione & modo constructas fuisse. Fuerunt quæ præternaturali & miraculoso lumine perpetuò arserunt, vti fuit Lucerna Antiochena, quæ ad quingentos annos lumen in propatulo & publico loco supra portam Ecclesiæ conseruasse fertur, vt Author est Cedrenus apud Franciscum Citesium Pictauiensem Medicum in Opusculo, quod nuncupatur *Abstinentia consolatanea*. Verùm qui stellas perpetuo lumine animat, eidem minimè quoque difficile est, materialem Lucernarum ignem omnipotenti dextrâ suâ, non in quingentos duntaxat annos, sed in perpetuas æternitates conseruare; vt proinde de huiusmodi Lucernis minimè nobis sermo sit.

Suppono secundò, non paucas quoque earum Lucernarum, quæ perpetuo lumine ardere repertæ sunt, opera Dæmonum, ad malè feriatorum hominum siue curiositatem, siue auaritiam, siue falsorum Deorum cultum in animis eorum accendendum, per mille fraudes, quarum Diabolus artifex est, fuisse repræsentatas. Ita S. Augustinus l. 21. cap. 5. & 6. de Ciuit. Qui enim legit, quanta prodigia & pseudodogmata in Veterum consultatione Oraculorum ope Dæmonum contigerint, is apertè fatebitur, hanc ijs in Lucernis perpetuo igne putatio luculentibus conseruandis potestatem minimè esse denegatam. Est enim proprium Cacodæmonum, homines primò prodigiosarum rerum obiecto, veluti illicio quodam trahere, tractis ad superstitionem, & falsum Deorum cultum viam sternere, & sic tandem sui iuris facere. Hominibus itaque Deorum sepulchra explorantibus, nihil facilius fuit, quàm earum rerum specie, quæ diuinum quid saperent, vti Lucernæ ab immemorabili tempore conditæ viuâ flammâ primò in admirationem, deinde etiam in illius Numinis, cuius beneficio Lucerna perpetuo igne constituta fuisset, cultum & venerationem trahere. Potuit itaque ad primum Cryptæ cuiuspiam introitum Dæmon hominibus flammam, vel aliam quampiam fulgidæ rei speciem oculis hominum obgerere, quam dum viribus naturæ altius quiddam existimant, soli illius Deastri, cui Lucerna consecrata fuerat, potestati adscriberent; qui quidem primus est ad idololatriam gradus. Atque tales ego puto fuisse omnes eas Lucernas, quas in sepulchris Gentilium ad certi alicuius Numinis cultum positas, & deinde casu repertas perpetuo igne flagrantem, tradunt Authores; non quòd perpetuo igne arserint, sed quia Dæmon vel ad primum ingressum, vti dictum est, talem speciem obtulit, quæ illis veluti quidam ad impium Deorum cultum lapis foret offensionis. Quod idem in Chemicis operationibus præstare solet, ea intentione, vt homines incautos auaritiæ, *χρησολαβείας* perpetua sibi deuinciat mancipia, quorum proprium est, dum irritò conatu ad abditum artis Sacramentum pertingere nequeunt, stygium mouere Acherontem, Dæmones, qui artis secretum doceant, prouocare, ac tandem cum æterno animarum exitio iisdem se deuouere. His itaque suppositis, iam discutien-

cutiendum nobis restat, vtrum vi quâdam naturali tam mirificum perpetui luminis machinamentum confici possit.

Magnam de hoc argumento inter Authores controuersiam reperio. Sont qui id fieri posse naturaliter, apertè negent; atque ita argumentantur: Omne quod in vaporem sumi resolutum tandem contabescit, perenne esse non potest: sed ignis nutrimentum pingue quodcunque dum accenditur, in vaporem mox resolutum contabescit; ergo ignis nutrimentum perenne esse nequit.

Aduersæ verò sententiæ sectatores, negant hoc loco minorem, aiunt, que dari in natura rerum certas quasdam species, quæ ad æqualitatem, resistunt igni, neque vnquam ab eodem penitus superantur; vrgentque argumentum inductione empyricâ, Asbesti, Amianti, auripotabilis nescio cuius; & talibus adminiculis paulò antè citatas Lucernas perpetuo lumine fulgidas fuisse. At mirum est, à tot adeoque curiosis rerum scrutatoribus huiusmodi Asbestinos lychnos, quibus dictæ Lucernæ instruebantur, nunquam fuisse repertos. Fateor & ego, si vlla res in rerum natura perpetui luminis *τέχνημα* præstare posset, id Asbestum, & Amiantum præstare debere, quorum lychnus stupaceus vti inconsumptibilis est, ita ex eo extractum oleum irresolubile esse nemo negare potest, qui naturam vtriusque penitus inspexerit. Et lychnus quidem ex Amianto confectus (quem iam à biennio Lucernæ meæ ardentem video, nec in minimo quidem defecisse reperio, neque desitutum puto) *ἀσβεστός* luculenter probat inditia; de oleo tantummodo irresolubili difficultas est, quòd si quis mihi ex Asbesto extraxerit, eum vnâ mihi perpetui ignis nutrimentum suppeditaturum esse, nullum dubium est; at quis est hic? & laudabimus eum. Certè iam dudum cum summis Chemicæ artis magistris & insignibus distillatoribus de hoc negotio suscipiendo à me transactum fuit; nec defuerunt, qui in eo extrahendo nullum non lapidem mouerunt; at frustra; oleum enim inde extractum, vel non concepit ignem, vtpote aqueæ substantiæ quàm oleagineæ similis; vel adeo faculentum euasit, vt igni concipiendo prorsus ineptum inidoneumque existeret; vnde desperato negotio in eam opinionem degeni, huiusmodi olei extrahendi mysterium si non *ἀδύνατον*, saltem difficilius esse, quàm vt ad illud humanæ operationis industria pertingat. Quare meritò, vti *τεταγώνισμος*, perpetuus motus, lapis Philosophorum, similiaque hucusque inaccessæ materiæ argumenta, ita & ignis perpetui artificium, pro desperatis habenda sunt.

Sed dices, quod aliquando fuit, & factum est, id & modò esse & fieri potest; at irrefragabiles authoritates suprâ allatæ apertè monstrant, huiusmodi Lucernarum apparandarum rationem priscis fuisse cognitam; ergo & moderno tempore eam à sagacibus ingenijs peruestigari posse, non est *ἀδύνατον*. Respondeo nullâ ratione euinci posse, Lucernas suprâ allegatas fuisse perpetuo lumine instructas, cum subitanea illa lux varijs modis se se operarum oculis ingerere potuerit, vel ex Dæmonum præstigijs, vel etiam naturali causa. Cum enim aer temporum longitudine

Lucerna perpetuo lumine vtrum naturaliter confici possit. Negatiuæ sententiæ argumentum.

Afirmatiuæ sententiæ argumentum.

Ellychnium inconsumptibile dari potest.

Oleum inconsumptibile dari non potest.

Lucerna perpetua dari non potest.

Obiectio.

Responso. Flammæ subitaneæ ex Cryptis apertis subinde erumpunt.

inclu-

inclusus, exhalantium corporum pinguedine infectus fuerit, nihil facilius esse potuit, quam ut is vel ad primum subeuntis noui aëris accessum per antiperistasin accenderetur; idque experientia docet quotidiana in Cœmeterijs, ubi huiusmodi flammæ plerumque cernuntur; imò fossiores metallorum, quibuscum sæpè hac de materia consultò transegi, facti sunt, vix vnquam se nouas cauernas aperire, quin huiusmodi flammæ erumperent. Accedit quòd in huiusmodi prodigiosis luminibus primò detectis, imaginatio magna efficacia polleat ad quidlibet sibi imaginandum, præterquàm quod fuit. Hoc pacto, quòd fossiores suprà memorati perpetuæ Lucernæ effectum putabant, ego subitaneum meteorologicæ impressionis effectum fuisse assero; fumum se vidisse putant, at nullū alium quàm proprii oris halitum, quem ut plurimum in crassiore aëre diffundere solent. Verùm cum hanc materiam integro libro, & ex professo in Mundo subterraneo, Deo dante, discussuri simus, hic diutius non immorabor. De lumine itaque perpetuo Ægyptijs vñtato, & quomodo id instruxerint, non nihil dicendum restat.

Ægyptij Lucernas perpetuo fulgentes lumine qui construxerint

Ægyptios Sacerdotes Lucernas perpetuo lumine fulgentes habuisse in Adytis, Cryptisque sepulchralibus reconditas, non tamen ex Asbesto concinnatas, sed alio summo sanè ingenij conatu adornatas, tùm ex Burrattini, tùm ex Arabum Scriptorum autoritate constat, uti postea videbitur. Sed ut omnes videant, quem in dicta Lucernarum adaptatione modum tenuerint, rem ab ovo demonstrare aggredior.

Prisci Sapientes uti summo ingenij acumine, nec minori naturalium rerum peritiâ instructi erant, ita nihil quoque aggrediebantur, nisi altum, arduum, insolens, & diuinis operibus proximum. Inter cœtera quoque machinamenta, cum animarum statum extra omnes mortis limites, ab omni contagione immunem cognoscerent, defunctorum corporibus Lucernas quasdam constituebant, quas, ut quantum fieri posset, animarum naturæ responderent, perpetuo igne animare conati sunt. Verùm cum nulla res in natura rerum reperiretur, quæ hunc effectum præstare posset, id naturæ perentis operationibus & auxiliatrice manu perfici posse cogitarunt, eo quo sequitur modo.

Bituminosa loca Ægypti.

Sunt in Ægypto multa loca bitumine & petroleo, uti omnes Ægyptiacarum rerum exploratores, Bellonius, Radziuilius, Vallæus, & Burrattinus testantur, inexhaustæ multitudinis referta, & abdito naturæ consilio ibidem constituta. Ægyptij itaque occulta naturæ molimina penetrantes, è puteis similibus occultos canales deriuabant in ipsas subterraneas corporum sepulchris destinatas Cryptas, ubi & Lucernam adaptabant, quæ canali pinguedinis vehiculo inserto, continuò aliunde deucti liquoris, quo Asbestinus & inconsumptibilis lychnus seu myxus Lucernæ inditus inebriebatur, sucu nutriebatur. Cum itaque liquoris oleacei affluxus perennis esset, & stupa Asbestina inconsumptibilis, perpetuum lumen ex consequenti durare necessarium erat. Atque hoc ita esse, Schianguia Arabs in historia memorabilium Ægypti testatur his verbis:

وكان في مصر دقاق مملوا بفار وبقفر والفلسفة كان يعرفون هذه قوة
الطبع واهدوا الجدول منه حتي المغاراتهم وفيهم السرخ الذي يتصل بالجدول
مدكورين وكان في السرخ الحيط من الفتييل الذي لا يمكن ان هو يحترق
من النار وهكذا السرخ كان يشترق ابدًا من اجل القفر الذي هو يجري ابدًا
ومن اجل الفتييل الذي هو لا يحترق من النار

*Fuit autem in Ægypto campus, cuius fossæ plene picis et liquidi bitumi-
nis, unde Philosophi vim naturæ cognoscentes constituebant canales quosdam ex
huiusmodi locis usque ad cryptas subterraneas, in quibus Lucernam ponebant,
quæ contungebatur cum canalibus memoratis; Lucerna verò habebat filum ex
lino, quod ab igne comburi non potest; et hoc pacto Lucerna semel accensa
perpetuò ardebat, ob perpetuum bituminis affluxum, et ob lini filum
incombustibile.*

Schiangia.

Atque hæc, meâ quidem sententiâ, verissima perpetui luminis con-
struendi ratio est; quæ cum purè naturalis sit, non magnâ, præsertim in locis
quæ petroleo abundant, ad similes Lucernas construendas, difficultatem
habet; ut proinde Arabes de lumine perpetuo inter Cryptas dispositis
ardentibus Lucernis non sine fundamento ratiocinentur. Scopus deni-
que & finis, ob quem Lucernas huiusmodi concinnabant, alius non fuit,
quàm ut monstrarent, quòd sicut ignis natura Deorum operationibus si-
millima est, ita Numina quoque custodiæ corporis deputata, ob abdi-
tam quandam sympathiam consensumque, quem ad eundem obtinent, ve-
luti sensibili quodam diuinitatis symbolo, tum ad depositi tutelam, pe-
rennemq; præsentiam, tum ad animæ perpetuam illustrationem,
attracta hisce assistere putarentur. Atque hæc de Veterum
Ægyptiorum Lucernis sufficiant.

Lucernas per-
petuo arden-
tes cur posue-
runt Ægyptij
in Cryptis.

FINIS SYNTAGMATIS VIGESIMI.

ANACEPHALAEOSIS
TOTIVS OPERIS.

ILLVSTRISSIMO ET REVERENDISSIMO
LVCÆ HOLSTENIO
Bibliothecæ Vaticanæ Custodi,
NEC NON
LEONI ALLATIO

ΦΙΛΟΛΟΓΩ ΠΟΛΤΣΟΦΩ,

Viris merito suo celeberrimis, & vndiquaque
doctissimis.

ΧΑΡΙΣΤΟΣ καὶ ἀπορίη non immeritò videri possem,
Viri doctissimi, si honori meritisque Vestris longe am-
plissimis non aliquam mearum lucubrationum partem
constituerem, quorum auxilijs, consilijsque plurimum
me debere ingenuè fateor. Vos enim me Herculeâ argu-
menti mole vacillantem fulciuistis, difficultatum scopulis
implexum extricastis, necessarijs librorum subsidijs insti-
tuis, & quod caput est, autoritate quâ polletis maxima
contra Criticastrof vindicastis. Ardua, fateor, ausu forsan temerario aggressus
videri possum; sed nostis τὴν σοφίαν ἐν τοῖς γόνασι σωτεράμενον τοῖς πόνοις πωλεῖσθαι.
ἐχὶ τὸ ἥδ' ἀκατακτάτων κειμήλια φοβητῆα; μηδεμὶς, Ἄκμων μέγιστος ἐστὶ φοβῆναι τὸν
φόβον· ὁ μὲν παρ' αὐτῶν, ἅπαν ἀπορρὴν πείρμον ἔχει· μᾶλλον δὲ τῇ τόλμῃ δικαίᾳ, καὶ θεῷ
συλλαμβάνει. Vestris itaque meritis hæc totius Operis, tanquam peritis rerum
in ea digestarum Censoribus, debebatur ἀνακεφαλῶσις: quam si haud Vobis displi-
cuisse cognōrim, oppidò gaudebo, ὀλιγορήσων ἢ δακνὴν τῶν ἄλλων, aliorum nunquam
veriturus iudicium, si Vestro vndiquaque limatissimo responderit.

ANACEPHALÆOSIS TOTIVS OPERIS,

Quā abditarum, abstrusissimarumque rerum expositionem & interpretationem ab Authore verè iuxta Veterum Aegyptiorum mentem factam esse, Aegyptiosque nihil aliud per celebres hieroglyphicorum notas, quàm quod dictum est, intellexisse, varijs ijsque irrefragabilibus argumentis & rationibus demonstratur.

PRAEFATIO.

NTE QUAM ex immenso huius Operis Oceano, & pelago prorsus inexhausto, contractis velis portui nos committeremus, hoc loco ostendere visum fuit, nos hoc in Opere Veri, genuini, & ab omni fūco alieni Oedipi munere functos, interpretationem nostram ita Veterum Sacerdotum menti accommodasse, ut ipsa præter id, quod ipsi senserunt, nihil aliud diuersum, aut commentitia ingenij impostura fucatum exhibeat; sed hanc, quam interpretati sumus, veram priscorum seculorum doctrinam esse, ab Aegyptijs primùm inuentam, à cæteris deinde propagatam, ac tandem, quæ est inenitabilis temporum inconstantia & vicissitudo, perditam abolitamque, denuo à nobis singulari Dei beneficio instauratam, quemadmodum contra nescio quos Zoilos & Sycophantas paulò post demonstrare conabimur.

Rogo autem ante omnia Lectorem beneuolum, ut ea quæ de hoc argumento tradidimus vberrius in Epistola parænetica, quam Obelisco Pamphilio præfiximus, consulat, ubi Lector occasionem, quâ primò in huius molitionem Operis deuenerimus, reperiet; modum quoque quem in eruderanda euoluendaque omnium disciplinarum abstrusissima obseruauimus, mirabitur; Authores Latinos, Græcos, Hebræos, Chaldaeos, Arabes, Armenos, Æthiopes, Coptos, Persicos, innumerorumque Orientalium idiomatum monumentis celeberrimos Scriptores, quorum usu & lectione profecimus, ordine allegatos contemplabitur; Antiquitatum quoque Cimeliarchia totius Europæ celeberrima, quorum scrutinio vsi sumus, inueniet; Obiectiones denique Philologorum quorundam, & Nasutulorum imperitas censuras confutatas intuebitur. Hanc itaque paræneticam epistolam antequam Canino nos dente, & præpostero liuoris aestu agitatus impetat, adeundam censeo, ut tandem æquiori iudicii trutina operam meam in hoc Opere præstitam ponderet. Nè itaque eadem cum nausea Lectoris repetere cogamur, remisso ad citatam paranesim Lectore, hoc loco tantum ex expositarum rerum conditione, & hieroglyphicae literaturæ contextu & proprietate, doctrinam à nobis expositam, eandem esse quæ olim à Sacerdotibus intenta fuit, Deo dante demonstrabimus.

Tria sunt, quæ maximè Oedipum Aegyptiacum scire oportuit. Primum

Epistola parænetica Obelisci Pamphili legendæ.

Oedipum Aegyptiacum tria oportet scire.

est, vera & genuina Veterum Ægyptiorum doctrina seu sapientia notitia: Secundum, Obeliscorum cæterorumque monumentorum, quibus hieroglyphica doctrina incisa fuit, in hunc usque diem, ab immemorabili antiquitatis tempore superstium, duratio: Tertium, modus tum doctrina Ægyptiaca cum Obeliscis, tum horum cum illa exacte combinandi peritia. Quibus instructus Oedipus, tanta molis Opus, diuinâ cooperante gratiâ aggressus, ni fallor, perfecit. Verum singula per totidem Capita, non uti nonnulli sibi persuadere possent, demonstratione Mathematicâ, sed illâ, quam moralem vocant, & veterum auctoritate Scriptorum potissimum innititur, cum bono Deo demonstrare conabimur.

CAPUT I.

De veterum Ægyptiorum doctrina & sapientia.

Ægyptiorum
Veterum do-
ctrina hoc
Opere restau-
rata.

Nihil passim toto hoc Opere egimus, quàm quòd ex Vetustorum monumentis Authorum, hanc sapientiam ab omni æuo memorabilem venati, longè sublimiori carpento quàm quo Triptolemum, vectum legimus, per omnium artium & scientiarum Hieromantis vilitatum adyta diuagati inquisuerimus. Quo quidem intenso studio, speculatione pertinaci, & Herculeo prorsus labore id consecuti esse videmur, ut hanc doctrinam vetustate temporum veluti abolitam, aut non nisi sparsim Veterum Authorum monumentis insertam, ac veluti in mille frustra discerptam, studiose collectam suæ integritati restituerimus; ut proinde superuacaneum esse rear, illam hoc loco repetere.

Huius incunabula in primo Tomo tradunt Syntagmata ferè omnia; hanc in secundo Tomo per Sphingem Mystagogam reconditis Veterum effatis definitam, ac sub vario scientiarum cortice veluti medullam latentem eruimus; hoc ultimo tandem Tomo hieroglyphicis symbolis expressam, integram exposuimus; scopumque ac finem, quo Prisci impulsæ Mystæ, eam adeo abditis notis obuelarunt, enucleauimus. Ut proinde modò nihil aliud restet, nisi ut nos recto tramite, & ad filum Ariadnæ, quæ est Sapientum Ægypti mens & ratio, adyta à bis mille annis clausa inaccessaque adiisse, claustra relesasse, thesaurum abditum, tanto tempore conditum, non fucatum, aut in minimo adulteratum, sed veris genuinisque veteris Sapientiæ sigillis obsignatum, eruisse demonstramus.

Obelisci su-
perstites con-
tinent doctri-
nam Veterum
Ægyptiorum

Si non superfuissent Obelisci, aut cætera monumenta hieroglyphica, certum est, omne studium in hieroglyphica doctrina instauranda irritum fuisse. Cum verò illos in hunc usque diem à bis mille annis & amplius durasse tum in Ægypto, tum hic Romæ cernamus; certè in illis quidquid hieroglyphicorum à Priscis prolatum fuit, contineri nullus inficiabitur, qui nostrum hoc Opus studiosè peruoluerit. Si itaque doctrina paulò antè indigitata, atque in Authoribus sparsim hinc inde dissipata cum hisce assidua mentis trutina ritè comparetur combineturque; nulli dubium esse debet, quin sagaci mentis scrutinio Oedipus ad veram eorundem significationem sit penetraturus; quemadmodum nos, uti co-

tius huius Operis perioche docet, diuinā gratiā præstitimus. Nam sicuti in phrenoschematis seu impresijs, nec sententia sine adiuncta symbolica, figura, nec symbolica figuræ sine adiunctæ sententiæ vocibus intelligi possunt, sed ad latentis argutiæ vim penetrandam vtriusque positione opus est; ita prorsus in hieroglyphicis vsu venit. Doctrina seu Sapientia hucusque incorrupta ad nos veluti per fragmenta quædam & frustra hinc inde dispersa, propagata fuit, at sine symbolis: symbola quoque solis Obeliscis cæterisque monumentis incisa extiterunt quidem, at nemo hucusque fuit, qui symbola cum doctrina combinaret, combinando examinaret; ut proinde mirum non sit, à tanto tempore, veram hieroglyphicorum significationem latuisse. Ego ab ineunte ætate, nescio quo instinctu agitatus, Opus tandem aggressus, symbola cum doctrina spacio viginti annorum, continuo mentis scrutinio fatigatus, combinaui, singula singulis iuxta combinatoriæ artis regulas scitè adaptando comparaui, & tandem adytis reſeratis, corticibusque ruptis, nucleum inueni, id est, veram & infallibilem hieroglyphicæ significationis veritatem adeptus sum; quam & hoc ingenti Opere posteritati consecrandam statui. Sed ut Critici imperiti videant, dictarum rerum irrefragabiles rationes, nonnulla argumenta, quibus dictorum veritas luculentius pateſcat, primò proponam.

Authoris studium in erudenda Ægyptiorum doctrina ex monumentis hieroglyphicis.

ARGVMENTVM I.

Symbolorum Hieroglyphicorum multitudinem non esse innumerabilem, uti nonnulli Censores obijciunt.

F Verunt nonnulli, qui in hanc opinionem deuenire, hieroglyphicorum doctrinam, ob innumerabilem symbolorum multitudinem, aduocant esse; contra quos hic decertandum duxi. Verumtamen cum tota hæc ab exhibitione figurarum dependeat demonstratio, exhibitio autem in singulari & specifica consistat rerum omnium enumeratione; fieri non potest, ut proposito fini satisfiat, nisi omnes Anatomici partes probè expleam: explebo itaque.

Hieroglyphica non sunt innumerabilia.

Totus sacrarum sculpturarum contextus ex triplici potissimum ordine constitutus absoluitur. In primo ordine diuersa constituuntur animalia, ex hominum, quadrupedum, volucrum, Serpentum, insectorumque Republica in symbolorum fabricam assumpta. Quæ quidem vario ac diuerso significandarum rerum munere funguntur: vel enim significant integra per se posita, vel per positas eorum partes, vel per assumptam alterius diuersi animantis portionem, cum quo vnum quid constituent multiforme, quales sunt sculpturæ *ἱερακόμορφοι*, *κυναιδέομοι*, *ἱερακόμορφοι*, aliaque sexcenta monstra, quæ passim in Obeliscis nostris exhibuimus.

Hieroglyphicorum triplex ordo.

In secundo ordine diuersi generis res continentur, veluti sunt her-

bæ, flores, vasa, baculi, sceptræ, cruces, aræ, sedilia, instrumenta artificum, habitus varij, ornamenta capitis, mitræ, calathi, tutuli, instrumenta Musica, figuræ Geometricæ; verbo, omnia ea, quibus vel in festis & solennitatibus Deorū passim utebantur, aut quæ Osiridem, vel Isidem, vel reliquorum Deorum progeniem aliquando usurpasse credebant, tanquam sacra ad significandum symbola assumebant.

In tertio ordine ea continentur, quæ à Clemente Alexandrino *νεφεα* *νεφελαι* dicuntur, hoc est, quæ similitudinem quandam ad res, quas denotant, obtinent, uti figura Solis & Lunæ, portuum, murorum, coronarum, limitum, flammæ, ignis, aquæ, craterum, piscinarumque figuræ, similiaque plurima; quæ quidem nihil aliud, quàm rem, quam referebant, significabant; quæ omnia hoc libro passim exposita vide. Præmissa itaque hac Anatomia videamus iam, quænam sit infinita animalium, ferarumque in hieroglyphicis Obeliscis occurrentium multitudo, quam nobis ceu scitu *ἀδύνατον* imprudentes obtrudere possunt. Ac primò quidem supponendum est, Ægyptios rarò, vel etiam nunquam philosophandi gratiâ patrium solum egredi solitos; ut qui, teste Strabone & Herodoto, reliquas gentes veluti barbaras, ignaras, & sapientiæ suæ indigas reputarent; artes quoque & disciplinas, veramque philosophandi rationem, nullibi nisi in Ægypto, sicuti prima terrarum, sic prima quoque rerum, productrice quærendas existimarent. Atque ex hoc supponendum secundò, nullam quoque animalium extra Ægypti limites degentium singularem cognitionem habuisse Ægyptios, sed eorum tantum, quæ fecunda Mater Ægyptus illis producebat. Quod inde luculenter apparet, quia cum Ægyptij toti essent in animalium virtutibus, proprietatibus, indole, ingenio, sympathicis & antipathicis eorum affectionibus, aliisque naturæ dotibus perscrutandis, omnes eorum nutus, teste Plutarcho, & gestus, minimasque actiunculas ad superstitionem usque observarent, imò maximam in hisce cognoscendis secretioris Philosophiæ suæ partem ponerent; certè earum virtutum proprietatumque observationem, nisi in animantibus maximè obuijs, ijsque familiaribus minimè fieri potuisse verisimile est. Quod si ita, sanè nulla alia animalia præterquàm Ægyptia, quorum virtutes & proprietates ex quotidiana inspectione cognitæ erant, ad symbolorum seu hierogrammatum structuram assumpta fuisse, ex dictis patet. Vnde satis mirari non possum, quid Ammiano Marcellino l. 17. in Const. & Iulian. in mentem venerit, quòd in Obeliscis præter formarum innumeras notas, volucrum ferarumque etiam alieni Mundi genera multa Ægyptios insculpsisse, audeat dicere. Mihi certè huiusmodi alterius Mundi animalia in Obeliscis nostris Romanis nunquam deprehendere licuit; nisi forsàn Ammianus hic nobis utopiam aliquam, eiusque tum Obeliscos, tum animalia describat; quod ipse viderit. Quid enim inter hæc symbola, ignota animalia, veluti Gulo Septentrionalis, & Americus Vulpilupus, quorum indolem ingeniumque nè famam quidem percepissent, agerent? Frustra sanè Scarabæus pro Solis symbolo poneretur, nisi actiones eius ad operum Solis similitudinem conformes

Ægyptij non egrediebantur patrio solo philosophandi gratia Strabo.

Quadrupedia Ægyptia tantum assumpta ad significandum ab Ægyptijs.

Plutarchus.

Ammianus Marcellinus.

cogno-

cognoscerentur. Gratis quoque Ibis, aut Simia v. g. pro symbolo Lunæ, nisi in actionibus suis omnibus Lunæ Simias experti essent, assumerentur. Nam quod in sacris sculpturis nunquam & nusquam intueri liceat Elephantes, Camelopardales, Rhinocerotes, Lynces, Ceruos, Bisontes, Alces, Vrsos, Struthiones, Apodes Paradisiacas, Psittacos, similiumque virtutibus maximis pollentium animalium imagines; certè nulla alia ratio esse potest, nisi quod nullam huiusmodi animalium habuerint intimam cognitionem. Eandem ob causam species piscium veluti ignotas, & quorum virtutes difficile esset inquirere, veluti hieroglyphicis symbolis ineptas, repudiabant, præter Oxyrynchum & Phagrum, genus quoddam piscium, quod in omnibus passim hieroglyphicis monumentis obuium est. Cum enim Sapientes Solaria & Lunaria maximè inquirerent, aut quæ dotibus naturalibus Deorum suorum proprietates referrent; timebant, nè si incognita animalia admitterent, Arimania seu Typhonia, pro Oromasdaïs & Osiriacis selecta, quod fugere deberent, allicerent; & ideo magnâ cautione in symbolis per animalia constituendis utebantur. Hinc etiam Gallum gallinaceum in hieroglyphicis videntur neglexisse, non alia de causa, nisi quod Leoni, Solari nimirum animali, esset contrarius & inimicus, Typhonio spiritu plenus. Quod si verò in multis antiquis fragmentis figuræ superiùs indicatorum animalium, veluti Ceruorum, Elephantum, Gallorum, Vrsorum, similiumque incisæ reperiantur; nequaquam Ægyptiorum, sed Græcorum figmenta censenda sunt. Totam igitur infinitam illam quadrupedum in sacris symbolis vîditorum multitudinem nobis superiùs obiectam vel vnico hoc versiculo comprehendimus:

*Simia, Bos, Ariesq̃, Hircusq̃, Leoq̃, Canisq̃,
Ælurus, Lepus.*

quibus ex amphibijs accedunt Crocodilus, & Hippopotamus. Inter Simiarum verò genus ponimus Cynocephalum quoque. Atque præter hæc inquirat quicumque & quantumcunque velit, columnas omnes discutiat, nulla alia in toto hieroglyphicorum ambitu inueniet siue integra, siue ex alijs mista.

Sed quæret fortassis quispiam, quæ causa fuerit tantæ quadrupedum in Ægypto raritatis? huius ego sanè aliam rationem reddere nequeo, nisi quod nullam in ea, siue ob crebras Nili inundationes, siue ob maxima incommoda, quæ à Muscis, Culicibus, Serpentibus, alijsque noxijs bestiis stagnantis Nili reliquijs patiuntur, inuenirent stationem. Vnde ex hoc capite mihi admodum suspectus redditur Horus, vt qui eas animantium species passim in hieroglyphicorum referat album, quæ nusquam tamen in vllis hieraticis schematibus occurrant; quæque non dicam Ægypto, sed nec alijs quidem nationibus, vt Hyæna, Phœnix, similiaque, cognita reperiantur; nisi forsan ipse Horus propriâ autoritate suâ eas hoc *ἱερογλυφικῶν* honore cohonestasse dicatur; quod verisimile est. Non negauero tamen, multa passim animalia in Ægyptum fuisse aliunde intro-

Pisces non assumebantur ab Ægyptijs pro hieroglyphicis.

Gallus gallinaceus cur non reperitur inter hieroglyphica.

Raritatis quadrupedum in Ægypto causa.

Horus cur numeret inter hieroglyphica, animalia in Ægypto non reperta.

introducenda; sed cum eorum virtutes & proprietates Ægyptijs essent incognitæ, pro symbolis nequaquam fuisse assumpta: Ægyptias enim notas non decebant, nisi Ægyptiæ soboles. Exiguus itaq; fuit & omnium opinionione minor quadrupedum numerus; volucrum aliquantum maior, non tantus tamen, quantum ignari rerum sibi imaginantur. Nam si Accipitres, Ibides, Columbas, Anseres, Ciconias, Vpupas, Meleagrides, Hirundines, Phœnicopteros, Cornices, Noctuas, Coturnices, Passeres, & ex insectorum familia Scarabæum, Muscam, Papilionem *δεσπονηστροφον* cognovimus; omnem volucrum hieroglyphicarum notitiam complexus fueris. E reptilium verò numero Serpentes, Ranas, Aspides, Dracunculos si adsciveris; totam animantium hieroglyphicorum summam confeceris.

Altera porro classis symbolorum tanta quoque non est, nec tam difficilis, ut earum significatio ex Authoribus antiquis haberi non possit. Et ad plantas quidem quod attinet, illarum certè, si Perseam, Palmam, Lotus, Colocasiam, Satyrium, Seriphium, Hederam, Omomi, Papyrus, Arundinem, Acaciam, Mortuti, Iuncos, folia Querus & Ficus excipias; nullæ aliæ inter sacras notas conspiciuntur, de quibus vide Diatribem de herbis hieroglyphicis supra fol. 65. propositam.

Tertiæ denique Classis symbola cum *μετεωρολογικὰ* sint, eaque, quæ referunt, significant; superuacaneum esse existimaui de ijs hic fusiùs loqui; quis enim Solis, aut Lunæ imaginem conspiciens, non subito conceptum Solis & Lunæ in animo exprimit? sunt enim eiusmodi symbola talia, ut ea vidisse tantum, explicasse sit.

Atque ex his omnibus positis colligo primò, non tantum esse sacrarum notarum, quantam ad nobilia ingenia à tam egregio conatu absterrenda, ignari rerum censores passim obtrudunt, multitudinem. Quare idem ijs contingere videtur in sua censura, quod rudiori plebi, quæ stellatam Cœli faciem intuens, Astronomos, eò quòd innumerabilem stellarum multitudinem ad calculum reuocare audeant, nescio cuius temeritatis insimulant, cum tamen tantum abest, ut sint innumerabiles quo ad visum, ut etiam quotquot hætenus astra libero humani oculi acumine conspici potuerunt ab Astronomis, non nisi ad 1022 (exceptis ijs, quæ hisce novissimis temporibus telescopijs ope in galaxia & in nouo Orbe notata sunt) reducantur. Pari ratione illa hieroglyphica, quæ multi, cum pyramides tanta scriptilium elementorum varietate insignitas intuentur, in infinitum excurrere falsò sibi persuadent, mihi rem ad calculum reducenti, corrasis hinc inde ex Asia, & Africa, atque è celebrioribus Germaniæ, Galliæ, Italiæ, ac Romanæ Urbis Antiquarijs, sacris sculpturis, instituta singulari industriâ comparatione, certaue combinatoriæ artis adhibita methodo, destinata hieroglyphicâ ultra trecenta deprehendere non licuit; quod quidem *ὡς δὲ θεὸς* videri posset.

Colligitur ex hoc secundò, symbola hæc non ad quamvis materiam, & quosvis animi conceptus indifferenter significandos exprimendosque, sicuti in reliquis literarum notis fieri videmus, vniuersali ratione fuisse accommodata; sed solum à Sapientibus ad sublimia de Deo,

de

Volucres pau-
ca inter hie-
roglyphica
numeratæ.

Kyriologica
symbola pau-
ca sunt.

Hieroglyphi-
ca ultra 300
non exant.

Hieroglyphi-
ca ad res sub-
limes signifi-
candas adhi-
bita.

de Genijs Mundi, de Dæmonibus, de Astris & Elementis, mysteria indicanda, fuisse instituta. Maiorem quoque hieroglyphicorum partem nihil aliud esse, nisi amuleta quædam seu phylacterica, ad malorum incursus ab Aegypto arcendos posita, vti passim in hoc theatro ostendimus.

Hieroglyphica multa sunt amuleta.

Quare maximopere falluntur ij, qui sub hieroglyphicis inscriptionibus res gestas, diuitias, itinera, victorias, redditus annuos Sesostris, Psammetici, Ramessis, aliorumque Regum Aegypti, contineri fabulantur. Non parum quoque errant ij, qui Aegyptios nullam aliam præter scripturam hieroglyphicam primis temporibus habuisse, eaque proinde gesta Regum expressisse arbitrantur. Quæ sanè opiniones ijs, qui vel pauxillum de reconditori Aegyptiorum literatura hauserunt, ridiculæ videbuntur, nulloque nixæ fundamento. Si enim ad æterni nominis gloriam consequendam, hæc veluti suæ apud posteros excellentiæ testimonia relinquare statuissent; quid opus erat, rerum gestarum gloriam ex se suaque natura lucis appetentem, adeo obscuris & abditis ænigmatum inuolucris, qualia hieroglyphica erant, obscurare? Irritum enim, nè dicam, stolidum foret, egregiè peractas à quopiam Rege aut Imperatore res gestas, incognito omnibus velle characterum genere explicare. Quòd si res gestæ, Regumque potentissimorum admiranda molimina ijs referebantur, cur nulli profanorum communicabantur? Cur ab earum lectione plebs (cui tamen maximè ad admirationem & reuerentiam erga Reges concitandam prælegi debebant) arcebatur? Vides igitur non hinc historias scriptas, non vitas Principum, non præclare gesta Regum, sed mysteria nulli, nisi ijs, qui rerum in Aegypto potiebantur, quique ea applicare nòrant, communicata fuisse.

Hieroglyphica non continent res gestas Regum.

Quod porro Herodotus dicat, in pyramidibus nihil aliud contineri, nisi sumptus in earum erectione factos, & sexcenta talenta in allium, cœpas, aliaque cibaria operarum expensa literis hieroglyphicis scripta; omnes superat fabulas. Et apparet sanè hunc Herodotum simplici ingenio fuisse, & nimis ad cuiusvis etiam leuissimæ narratiunculæ credendum facili, obuia quævis etiam ioco dicta pro veris & certissimis arripientem, quemadmodum alibi quoque de ridicula illa Nili è duobus montibus Crophî & Mophi scaturientis origine, à sacro Scriba iocosè narrata & credita apparet. Hermapionis denique apud Ammianum Marcellinum interpretationem hieroglyphicam magna ex parte confictam esse, ex eo patet, quòd ille plurima in ea ponat ab hieroglyphicorum ratione penitus aliena, quorū nè concipi quidem potest ex Obelisci sacris notis veritas. Sed quia hæc omnia fuscè in Obelisci Pamphilij interpretatione ostendimus, de ijs plura dicere modò supersedemus.

Herodoti error.

De requisitis ad Hieroglyphicorum interpretationem.

Requisita ad
hieroglyphi-
corum inter-
pretationem.

CUm hieroglyphica symbola non idem semper significant, sed pro diuersitate situs, partium, aliarumque notarum ijs adiunctarum diuersam sortiantur significationem (aliud enim v. g. Accipiter sedendo, aliud volando, aliud solo capite, pennâ, tutulo, aliud in alio habitu refert, vti in hoc theatro hieroglyphico visum fuit) Syssphi saxum absque dubio hoc in negotio voluerit Oedipus, nisi duobus maximè ad negotium expediendum conducentibus probè fuerit instructus. Ac primò quidem, vt sacrorum animalium virtutes & proprietates, item plantarum, seu herbarum, quas Ægyptus profert Dijs consecratarum, instrumentorum ad hæc occurrentium qualitates & accidentia non optimè tantum perspecta habeat, verum aptè quoque ac congruè iuxta intentam à priscis *αἰαλογία* secretiori Philosophiæ & Theosophiæ, quæ in trium Mundorum similitudine & concatenatione consistit, dextrè nouerit applicare. Ad quod cum ea, quâ par est, sagacitate præstandum, alterum continuo requiritur, Philosophiæ nimirum & Theosophiæ dictæ omnimoda cognitio, vt in quo eius ratio, & quod dicitur, essentia potissimum consistat, quis eius in rebus humanis vsus, quis in sacrificijs, quis in diuinatorijs artibus, quis in coniurandis Dæmonibus, & alliciendis Mundi Genijs, similibusque abditis actionibus modus & ratio. Quæ quidem nequaquam haberi poterunt, nisi ex occultis totius Philologiæ penetralibus; ex varia quoque antiquorum Poëtarum, Mythologorum, Historicorum, collatione summo ingenio, & studio pertinaci facta; quin ex Hebræorum etiam, quorum (vti suprâ diximus) æmuli fuerunt Ægyptij, ex Arabum quoque, Æthiopum, Persarum, Græcorum, qui in ea præ alijs Gentibus hæreditate successisse videntur, relictis monumentis deducantur. Nisi itaque quispiam mediocri saltem linguarum Orientalium, Hebrææ, Græcæ, Arabicæ, Chaldaicæ, vtpote ex eorum fontibus petendâ cognitione fuerit imbutus, nisi totius Antiquitatis consultus, nisi eximia reconditoris Philosophiæ notitiâ præditus; ad perfectionem requisitam Opus deducere minimè poterit, vt ex præsentis Opere satis patet. Quicquid enim in Masura Hebræorum, Chaldæorum Cabala, Persarum Magia, Astrologia Phœnicum, Græcorum Philosophia, Pythagoræ Mathematica, Arabum Chimia, Theologia denique Platonis arcanum & reconditum, hoc vnicè sibi sacra & symbolica Ægyptiorum Sapientia vindicare videtur. Vides igitur quantus apparatus necessarius, quot monumenta peregrina adeunda fuerint. Ex quibus, ni fallor, clarè liquet, Oedipum non nisi dicta artium reconditarum suppellectile institutum, intentam hieroglyphicæ doctrinæ veram significationem exhibuisse; cum hæc omnia, non nisi ex Ægyptiorum Gymnasio, vti vberimè docuimus, prodierint.

A R G V M E N T V M II.

*Hieroglyphica non syllabis, vocibus, ac periodis constare, uti
reliqua idiomata, sed idealium rerum cogni-
tionem esse.*

Multi perperam opinati sunt, Aegyptios, non secus ac in reliquis
idiomatis usu venit, alphabetaria quâdam methodo hieroglyphi-
ca, quæ voces reddat, periodos distinguat, & non secus atque orationem
quandam oculis legentium præfigat, concinnasse. Quod falsum esse, pas-
sim toto hoc Opere demonstratum fuit, & ex suppositionibus huic To-
mo præfixis satis patet. Siquidem ex Obeliscorum inscriptione prorsus
patet, hieroglyphica symbola, non secus ac Chinesium literaturam, quo-
modocunque posita semper suum sensum integrum conservare. Patuit
hoc ex varijs tum Obeliscorum, tum cæterorum monumentorum inscrip-
tionibus in hoc Tomo adductis, quæ uti prorsus eadem sunt, ita nullam
situs differentiam servant, cum eæ in alijs iam perpendiculari, modò
fursum, modò deorsum, iam situ declivi, nunc dextro, paulò post fini-
stro ordine descriptæ exhibeantur; quod minimè fieret, si ex alphabe-
ticis elementis contextæ fuissent; in quibus tamen sinistra lectio nil aliud
docet, quàm quod dextrâ exhibetur; nam hieroglyphica, quomodocun-
que lectio instituat, semper integrum ac perfectum sensum obtinent.

Hieroglyphi-
ca non sunt
literæ.

Præterea hanc literaturam minimè ex Alphabeto quopiam compo-
sitam, sed purè symbolicam esse, ex eo patet, quòd omnes ferè Obelisci
in superiori parte eandem quasi inscriptionem figurarum exhibeant.

Hieroglyphi-
ca literaturæ
est symbolica.

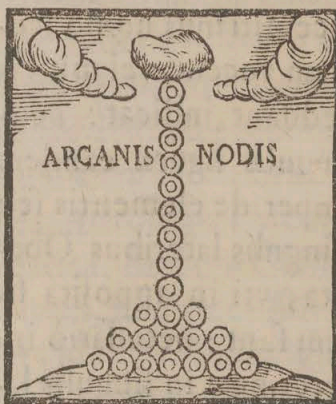

Primò enim semper spectatur hæc epigraphæ simu-
lachris symbolicè adornatis mirè trāsformata; quas
literas esse, nullâ ratione dici aut debet, aut potest.
Vel enim tota figura, v. g. Accipitrinus homo sce-
ptro Cruceque armatus, vnam vocem, vel multas
simul, quæ deinde vocem reddant, indicat: neu-
trum dici potest: si enim singulæ figuræ eandem
literam figurant (loquor semper de elementis seu
literis Alphabetis) & in singulis lateribus Obe-
lisci quinque prima schemata, uti in apposita fi-
gura liquet, ferè semper eadem sunt; necessariò in-
de pentasyllaba vox emergeret, quæ in singulis la-
teribus ter posita eadem prorsus foret, sine vlllo
fructu duodecies repetita. Sic hæc vox v. g. *Anima*, duodecies repe-
tita, nullum prorsus in legentis animo conceptum formaret, nec quic-
quam determinaret, sed otiosa foret, sine vlla determinata significatione;
quod uti ridiculum stolidumque figmentum foret, ita longè à priscæ Sa-
pientiæ Mystrarum instituto abesse is solus nescire potest, qui quæ in hoc
Opere tradidimus, penitiùs non ponderaverit. Neque dicas, sensum de-

terminari consequentium literarum contextu : cum enim in vel maxima columna, vna normalis inscriptio nunquam ultra centum literas contineat ; fieri non potest, vt tot ac tanta mysteria, quæ Ægyptij in huiusmodi inscriptionibus exhibebant, tam exiguo literarum numero contineantur. Literæ itaque Alphabeticæ nullâ ratione dici possunt. Neque dici potest, figuras huiusmodi complurium literarum congerie adornatas, ita vt aliam literam corpus humanum aut belluinum, aliam tutulus, sceptrum denique, aut Crux ansata aliam, aliam sedes constituat : si enim ex pluribus huiusmodi literis constitueretur hierogrammatismus, quæri iam posset, quemnam locum prima, quem secunda, quem tertia, & sic de cæteris, ad vocem quampiam constituendam, obtrineat ; cum litera nulla certo ordine, vti ex ipsis columnarum selidibus patet, vbi nunc recto, nunc inuerso ordine exhibentur, constet. Nullâ itaque ratione fieri potest, vt schematismi hi ex alijs literis veluti ex syllabis conflatae voces constructi componantur. Accedit quod sacræ tabulæ seu amuleta, quæ qualibus inclusa figuris in nullis non Obeliscis spectantur, nullâ ratione Alphabeticum sensum constituere possint ; frustra enim toties vel in vno Obelisco repeterentur. Magna itaque illa virtutis symbola censenda sunt, Numinum attractiua, & idealibus rationibus expressa, quibus veluti ad occulta & appropriata symbola Numina sese sisterent, & votis supplicum fauerent. Hinc ea non Obeliscis tantum, sed & reliquis simulachris Sphyngebisque, quin & Mumiarum inuolucris inscripta eadem de causa fuerunt. Symbolica itaque & mystica quædam scriptura est, in qua, vt rectè Iamblichus docet, *dimitte voces, & accipe sensus*. Nam sicuti, vti antè diximus, & Tomo secundo de institutione phrenoschematon seu Impresiarum fol. 8. affatim docuimus, in Impresia quauis duo continentur, symbolum, & sententia, quarum coniunctione in abditam tandem eius, quod præsefert, symboli significationem deuenimus ; Verbi gratia in hoc Phrenoschemate præsentem Magnetem vides, à quo concatenata annulorum series trahitur ; vidisti symbolum, considera gnomem, quæ est, *Arcanis nodis* : quæ verba nisi apposita fuissent, nihil in symbolo certi innotuisset, sed gnomem addita symbolo, iam Parthenia Congregatio Collegij Romani Soc. IESV, cui inscripta est, hoc veluti occulto interioris animi incitamento docetur, incrementum dictæ Congregationis non nisi occulto quodam diuinæ inspirationis tractu perfici ; in qua dum quisq; boni exempli, sanctæ conuersationis, ac mutuæ ædificationis attractu proximos quosque allicit, fit vt omnes fraternæ dilectionis & concordie vinculis colligati, vberimam iunctis viribus frugem eo in statu, ad quem eos diuina bonitas constituit, reportent, ac tandem cum beatis mentibus socientur æternum beati. Ecce quanta significationum & contemplationum vel sub vno phrenoschemate copia latet. Eodem prorsus

Tabulæ ouæ
æ Obelisco-
rum non sunt
literæ.

Hieroglyphi-
ca similia
Phrenosche-
matis.

pa-

pacto, dico, in hieroglyphica doctrina contingit, in qua per abstractos conceptus, vel in vnico symbolo, integræ alicuius Philosophicæ speculationis materia & argumentum comparet, vt in sequenti figura, vbi vides statuam variegato throno insidentem Accipitrino

vultu transformatam, cidari calathoidæ, cucurbita, & capreolo ei insertis spectabilem, dextrâ thyrsus præ se ferentem, sinistrâ imperiosè aliquid mandantem; quo quidem mysterioso symbolorum apparatu supremi intellectus operationes occultè, non per verborum in discursum quendam concinnatorum modum, sed per idealem quendam conceptum, virtutes in suprema Mente latentes signantem, intellectus contemplatiui vi, veluti in speculo quodam repræsentatum innuuntur; ita vt literaturæ hieroglyphicæ peritus dum schematismum hunc præsentem intuetur, mox diuinæ

mentis operationes, in Mundorum œconomiam imperium, lucis, vitæ, & caloris copiam, quâ omnia producit, animat, conseruat, infinitâ maiestate & potestate corruscans, Numen cognoscat; hîc comparet idealium, fœtura conceptum; hîc vitæ, lucis, calorisque in omnes Mundi semitas diffusa potestas; hîc Mundi sensibilis & elementaris varietas rerum, ac summa consono-dissonorum harmonica miscella, ex immensa diuini intellectus vnitæte resultans, aliaque innumera, quæ cùm alibi exposuerimus, Lectorem eò amandamus.

Iterum in omnibus ferè Obeliscis epigraphes loco vides sequentes ideales diuinarum virtutum schematismos, quos sequitur tandem Accipiter, deinde Bos, iam in singulis lateribus vnus, iam triplicatus; quibus quidem nihil aliud, quam diuinæ vnitatis in trium Mundorum ordines diffusa vis & influxus, vtj passim in hoc Opere demonstrauimus, indicatur. Atque hanc minimè syllabicam esse literaturam, sed intellectualem, vel ipse Aristoteles cognouit, & his verbis docet in sua Theologia, *Ægyptiaca* l. 14. c. 14. *Conceptus animorum acceptos Ægyptij Sapientes scribebant, vti oculatâ fide legimus, in lapides per figuras, idem in omnibus scientijs artibusque facientes, quos locabant in templis, tanquam paginas perlegendas, talesque erant eorum libri utensiles; quod fecerunt, vt indicarent etiam, quod intellectus agens immaterialis creauit omnia secundum propriam essentia cuiuslibet rationem similitudinemque; quod optimum fuit, pulcherrimumque documentum, &c.* Deinde l. 1. c. 1. prorsus huius paulò antè insinuatæ interpretationis rationem his verbis attingit. *Nostri in hoc Opere intentio est, considerare Vniuersum secundum mentem eorum, qui docuerunt per notas figurarum adeo occultas, vt non alius possit ad secreta huiusmodi scientiæ peruenire citra difficultatem, quantumvis ingenij sit subtilis & recti, nec vtatur negligentiâ.* Indi-

Aristoteles.

*Aegyptiorum
sapientia à sa-
cra Scriptura
commenda-
tur.*

cant itaque bisce Sapientes, quomodo
Deus differt ab alijs, quod Mundus
A & tempus existant sub eo; amplius
quod Deus est author causarum, quod-
que creavit singula pro ratione sin-
gulorum: & quod in ijs illuminat
Intelligentias, per eas autem medium
intellectum, per intellectum verò
mediam animam vniuersalem, cele-
B stemque, & per animam mediam,
illustrat naturam generabilium cor-
ruptibiliumque. Quis non videt,
hæc aptissimè huic præsentì Ico-
nismo congruere? Vbi globus
diuinæ mentis ac triformis Nu-
minis symbolum exhibet, quod
pyramidij vertici proximum,
C ostendit diuinæ Mentis veluti
ex centro quodam in omnes
Mundorum series ordine conse-
quentes effusionem, primò in
Intellectualem seu Angelicum,
vti figuræ B docent; deinde
in Sidereum C, quem Accipi-
ter Solaris Numinis symbolum
D exprimit; ac tandem in Hy-
læum D, cuius Bos typus est,
videlicet, Osiris Archetypus &
Supramundanus, in Osirin Pan-
tamorphum, Intellectualis Mun-
di choragum, & hic in Osirin
Solarem Siderei Mundi animam,
& hic in Hylæum Osirin, Ele-
mentaris Mundi præsidem, mirâ
quâdam analogiâ diuinorum
influxuum communicationem
continuat.

Ex quibus, ni fallor, lucu-
lentissimè patet, nihil aliud hæc
interpretatione, quàm quod di-
xi, innui posse & debere. Quod
adeo ipse Plato, & Aristoteles, eorumq; sectatores non tantum asseruerunt,
sed tanquam dogma sacrosanctum amplexati sunt. Authoritates circa hoc
negotium propositas, vide in huius Tomi vestibulo folio secundo, & in
Classe Sexta Systematica Mundorum circa finem allatas, ex qui-
bus

adeo ipse Plato, & Aristoteles, eorumq; sectatores non tantum asseruerunt,
sed tanquam dogma sacrosanctum amplexati sunt. Authoritates circa hoc
negotium propositas, vide in huius Tomi vestibulo folio secundo, & in
Classe Sexta Systematica Mundorum circa finem allatas, ex qui-

bus apertè constat, hanc doctrinam non aliam, quàm mysticam & arcanam Supremæ & Archetypæ Mentis explicatricem fuisse. Quod si quis negare audeat, is eadem audaciâ summorum humani generis ingeniorum apertè id asserentium authoritati, imò dicam amplius, vel ipsis sacris literis, se obtrectaturum nôrit, in quibus Sapientiæ Aegyptiacæ frequens sit mentio, Moysenque in ea institutum manifestè docetur; notum autem est omnibus sublimiorum palæstrarum exedris, Sapientiam non aliam scientiam esse posse, nisi altissimarum rerum in abdito diuinitatis recessu latentium inuestigatricem, prout allata huius Operis fol. 2. prima docet definitio; ut proinde frustra quis sub hisce symbolis rerum à Regibus Aegypti gestarum historias inquirat: ut enim sapientia artium omnium & scientiarum regina est, ita sibi omnes quoque subditas habet; unde & ordinis necessitate sic postulante in hieroglyphicam doctrinam ex consequenti præter Theologiam, Medicina quoq;, Magia, atque Mathematicæ scientiæ irrepserunt, tanquam à fonte unde omnia scaturiunt dependentes riuus. Sed iam hæc omnia luculentius ostendamus.

ARGVMENTVM III.

Hieroglyphica ex mente Aegyptiorum non tantum symbola significatiua rerum altissimarum, sed et ob occultam quandam cum supramundanis causis connexionem, attractiua Numinum, atque ab aduersis præseruatiua fuisse.

Symbola hieroglyphica uti ex omnibus mundalium rerum Classibus assumpta fuerunt, ita magnæ quoque virtutis & efficaciæ, ob miram & occultam cum supramundanis causis connexionem fuisse, ex Aegyptiorum opinione amplè in hoc Opere demonstratum ex omnigena eruditione fuit: neque enim quisquam sibi persuadeat, primos huius literaturæ institutores temerè & fortuito quarumlibet obuiarum rerum imagines ad sacræ sculpturæ institutum adhibuisse, sed eas sibi potissimum, quas longo studio & experienciâ ex abditis naturalium characterismorum sigillis, ad mundanas Geniorum catenas magnam habere similitudinem, proprietatem, & analogiam nôrant, assumendas duxerunt. Quæ quidem tantò putabantur efficaciores, quantò maiorem ad mundanæ alicuius catenæ Numen choragum similitudinem exprimebant; ut proinde hinc Numinum catenæ, quas Syras vocant, originem traxerint; ad quas omnia ea, quæ siue in Sidereo, siue Hylæo Mundo, in quadrupedibus, volatilibus, vegetabilibus, mineralibus, ad Numen certæ catenæ cuiuspiam præsidem, analogiam quandam virtutibus suis præferre videbantur, tanquam Numini istius catenæ tutelæ commissa, assumerent. Hoc pacto catena Osiriaca, Hermetica, Isiaca, Serapica, Momphtæa, atque innumeræ aliæ, quas in Astrologia & Medicina adduximus, erant

Hieroglyphica ad Numina attrahenda vim habere putabantur.

Catenarum quas Syras vocant, origo.

cer-

certæ quædam rerum ex diuersorum Mundorum ordinibus assumpta-
rum Classes, in quibus singulæ res, quantumuis etiam disparatæ, Numi-
nis catenæ alicui præsentis virtutes & proprietates exprimebant. Et
quemadmodum dictas res ab istiusmodi catenæ Archichorago proflu-
xisse autumabant, ita eam quoque sympathiam cum Numine illo habere
credebant, ut illâ positâ Numen infallibiliter & necessario, tanquam ad
rem vehementer sibi symbolam & maximè appropriatam, afficeretur,
attrahereturque; vnde Magia nata est, quâ per magicam inferiorum
cum supernis Entibus veluti passiuorum cum actiuis applicationem mi-
rificos effectus producere se posse credebant. Ex hoc fonte quoque
Oraculorum architectura profluxit, quâ per dictam Magicam peri-
tiam Dæmones in statuas compingebant, eorumque verbis barbaris &
prodigiosis ad quæstiones propositas responsa extorquebant; vnde diui-
natoria ars natales suos inuenit. Ex hoc denique capite ars Amuletaria
reperita, quâ sacra symbola dicto modo catenis mundialibus accommo-
data, loco periaptorum, ad bonum, quod ambibant, assequendum, ad
malum verò, quod fugiebant, auertendum, portabant. Quæ quidem ma-
gnæ efficacis symbola summâ connexionem ad rationes in idearum idea
contentas primò quidem in Obeliscorum durissimis saxis, veluti proco-
typa quædam æternum duratura insculpebant; ex quibus deinde quis-
que sibi depromeret in priuatos vsus, siue bonorum attractiua, siue ma-
lorum auersiuæ periapta prophylactica. Sacerdotes quoque iuxta ideales
rationes, quas multiplex symbolorum in simulachris apparatus exhi-
bebat, sacrificia sua, in ordine ad *θεομὸρφοσις* obtinendam, in Adytis
peragebant. His itaque suppositis

Hieroglyphi-
ca literatura
quid.

Dico primò, Hieroglyphicam literaturam in Obeliscis exhibitam
nihil aliud fuisse, quàm scientiam theoreticam & practicam de Deo, diuinis-
que ordinibus Mundorum Præsidibus, ex quorum concatenato influxu
omnia in Mundorum œconomia administrarentur. Atque hanc Theorica
sectabatur; Practica verò Numinum quam Theoria demonstrabat, quâ
propitiandorum, quâ sui iuris faciendorum rationem suppeditabat. Sed
hoc ita esse, sic ostendo.

Obelisci mi-
nores inter se
similes sunt.

Si Obelisci, præter hanc Theosophiam aliud quidpiam, uti historias,
prophetias, laudes Regum, similiaque continerent; certum est, Obeliscos
singulos uti diuersa exhibebant, sic diuersis symbolis, diuersoque eorun-
dem contextu fuisse insignitos: quod tamen nullâ ratione dici potest,
& res ad oculum patet; siquidem vix Obeliscus est, qui non eadem
quasi contineat; in singulis non tantum symbola eadem, sed & integra,
figurarum syntagmata, uti in actuali interpretatione demonstraui-
mus, ex vno in alium translata spectantur. Et ut paulò propius rem adoriar; Mi-
nores Obelisci, quos Monti-cœlium, Mahutzum, Mediceum nuncupau-
mus, adeo similes sunt, ut eos sine iniuria eosdem dicere possis. Obeliscos
quoque maiores, tametsi fusiori pro argumenti ratione contextu signati
sint, ad eundem tamen scopum, ad eandem prorsus metam tendunt, in
quam minores. Iterum Obeliscus Flaminius & Sallustius, uti ostensum
fuit

fuit suis locis, prorsus ijdem sunt. Patet id quoque ex epigraphe omnium ferè Obeliscorum, quæ influxum supremæ Mentis veluti ex centro quodam in vniuersas Mundorum sibi subiectorum Classes diffusum indigitant. Atque adeo idem Ægyptijs contigisse videtur, quod moderno tempore in nostræ Christianæ religionis mysterijs exhibendis præstari videmus; in quibus tametsi diuinitatis mytheria, vt SS. Triadis, Incarnationis Verbi æterni, sub alia & alia ratione depicta videas, vnum tamen semper & idem, quoad essentialem significationem, exhibent. Quemadmodum itaque Ægyptij supremam causarum causam pro virtutum ab ea promanantium varietate vnâ cum Fundo Paterno, Verbo suo, diuersis omninò modis & symbolorum structura exhibebant; ita hodie SS. Triadis, & Christi in terris peracta mysteria pro conceptu cuiusque passim varia & differenti pictura exprimentur; ita tamen, vt nullus ferè sit, qui dum huiusmodi, tametsi differentes picturas penitiùs inspicit, non mox quò colliment, intelligat. Idem de Geniorum, Secundeorumque, quos Orthodoxa doctrina Angelos nominat, ectyporum varietate sentiendum est. Vt proinde Obeliscos nihil aliud, quàm quod dixi, repræsentare ex dictis pateat.

Dixi suprà, Obeliscos non Theosophiæ duntaxat maxima quæuis sacramenta symbolis suis expressisse, sed & insuper fuisse apud Ægyptiorum existimationem magnæ virtutis sigilla, ad Numina non placanda tantùm, sed & eadem attrahenda, & sui iuris facienda, à Sacerdotibus constituta. Quod adeo verum est, vt ad id demonstrandum nihil aliud requirivideatur, nisi vt quæ suprà in Syntagmatis proprijs, de Mumijs, Canopis, Sphyn gibus, cæterisque auerruncis simulachris tradidimus, assiduâ comparatione examines: nam ipso facto, nullam ferè siue simulachri formam, siue symboli alicuius ectypum seorsim extare, quod non in ipsis etiam Obeliscis spectatur, reperies; Argumentum sanè prorsus irrefragabile, omnia symbola nò tantùm significatiua, sed & effectiua apud in ipsos fuisse, id est, magnæ efficacæ Sigilla, quæ Amuleta, Periapta, Phylacteria, vel Alexiteria ab Authoribus passim nuncupantur. Cùm verò huiusmodi Amuleta non nisi ad supernas potestates propitiandas dirigantur; certum est, præter hanc, altissimarum quoque rerum, diuinarumque virtutum fuisse symbola, quæ mirum cum supramundanis causis ordinem & proportionem dicebant. Ita dictorum ordinum Choragos, quos exprimebant, ad id quod intendebant impetrandum, reciproca & occulta actionis proprietate, solis Sacerdotibus nota, mirè sollicitari opinabantur, eo ferè pacto (si superstitione veræ religionis nostræ ritibus comparare fas est) quo hodierno die laudabili sanè Christi fidelium instituto sacrosanctæ Crucis, Beatissimæ Virginis, & Agni Dei cæræ sacræ impressas imagines, medalia, sacrasancta lipsana collo, brachijs, lateribus, tum ad perpetuam beneficiorum in nos collatorum memoriam, tum ad honorem & reuerentiam cultumque Deo, Christo, Beatæ Virgini, Sanctisque debitum attestandum, tum denique in aduersis succursum viuâ fide impetrandum, laude dignissimâ consuetudine, portare consueuimus: sunt enim hæc efficacia conceptæ in Deum Sanctosque fiduciæ sigilla, quæ-

Microglyphi-
ca ad Numi-
na attrahen-
da putaban-
tur efficacia.

quædam, mirè Deo beneplacita, & quæ Deum ad gratiam animæ amorosis in Deum actibus agitata conferendam, hæc veluti dispositione præuiâ sollicitant. Differentia itaque prisce religionis in hoc tantum intercessit, quod Sapientes vero fidei lumine destituti, ac proinde Satanicæ illusionis versutia in transuersum acti, latricum soli Deo debitum cultum ipsis creaturis & insensatis rebus attribuerint. Sed ad institutum nostrum reuertamur.

Continebant itaque Obelisci, non tantum symbola rerum diuinarum significatiua, sed & effectiua Numinum attractus; quin ipsi singuli Obelisci, tum in templis, tum locis publicis, veluti prototypon quoddam seu catholicum ex innumeris particularibus constitutum Amuletum, mysteriosa pyramidis figura spectabile præferebant; quod quam diu duraret, tamdiu tellurem Ægyptiam, Deorum immortalium, quos referebant, munere, ab omni hostium assultu, bellorumque sinistris euentibus immunem fore sibi persuadebant, uti aliàs passim docuimus.

Ægyptiorum
intentio in
Obeliscis eri-
gendis.

Cum itaque Obelisci tales sint; certè hinc concluditur, aliam prius Sacerdotes in Obeliscis tum erigendis, tum tanto figurarum apparatu insigniendis intentionem nullam habuisse, nisi eam, quam tum paulò antè, tum in operosis apparatibus huius Oedipi passim demonstrauimus. Manet itaque, interpretationem nostram verè & genuinè ad Veterum mentem esse institutam.

Hieroglyphi-
corum inter-
pretatio diffi-
cilis.

Sed obijciat hoc loco forsan nonnemo hisce verbis: Fuisse hanc Veterum Mystrarum sapientiam, & in hoc constitisse, minimè abnuo; verum cum hæc tantum sub vniuersalibus quibusdam conceptibus demonstrata sit, non proinde video, quomodo ad particularia, aut quibus subsidijs descenderis, aut singula verè ad mentem Veterum describeris. Sed qui huius Operis contextum ritè examinauerit, & Epistolam parenæticam attentè legerit; apertè videbit, nihil eorum me, siue vniuersalia, siue particularia spectes, præterisse, quorum rationem non reddiderim. Fateor tamen, nonnullorum symbolorum typos adeo primâ fronte mihi ignotos visos esse, ut parum absuerit, quin cum Apuleio ignorabiles dixerim. Quia tamen constans & imperturbatus animus omnia vincit; hinc factum est, ut omnia cum omnibus, & singula cum singulis combinando, quod primò incomprehensibile, id vnda trudente vnda, non dicam

Hieroglyphi-
corum notitiâ
quibus subsi-
dijs acquiesce-
rit Auctor.

adulatus, sed facile diuini Numinis gratiâ, visum fuerit. Et prima quidem difficultas sanè maxima, tum in instrumentis, vasis, sceptris, similibusque, tum in animalium specie genuina dignoscenda, quæ omnia rudi tantum Mineruâ saxis incisa spectantur, occurrebat. Verum diuinâ potius, quam humanâ dispositione factum est, ut nihil ferè in monumentis Ægyptiacis ruditer tantum expressorum symbolorum occurreret, quod inter Museorum latibula idolis & fragmentis, uti & Amuletis hieroglyphicis, politissimè incisum non repererim: ut proinde genuinæ animalium species, uti & dictorum instrumentorum, sub simili figurarum, quo in Obeliscis exhibebantur, Syntagmate, mox innotuerint. Accessit hisce non Latinorum duntaxat, Græcorumque, sed & Hebræorum, Chaldæorum, Arabumque,

que, vti & Coptitarum authoritas, quâ dictæ res ita confirmabantur, vt eorum verba adduxisse, vel totum mysterium explicasse, prout toto hoc Opere passim demonstratum vides, sufficeret. Fontibus itaque vniuersalium detectis, nihil facilius fuit, quàm riuulos vndiquaque diffusos, id est, particularia, detegere; cùm hæc ab ijs tanquam effectus à causa, ideatum ab idea, signatum à sigillo dependerent; adeoque fieri non potuerit, vt diligenti mentis indagine ex vno in alterum transilientes, tandem in particularium notitiam non deueniremus. Vides itaque Lector beneuole, quibus subsidijs, quâ arte in vniuersalem paulatim hieroglyphicorum notitiam deuenierim; atque adeo verè inferre possum, hanc, quam hoc Tomo protulimus hieroglyphicorum expositionem, non fictam aut commentitiam, sed veram & genuinam, à Priscis intentam, esse. Quod ita ostendo.

Hieroglyphica Ægyptiorum Sapientia, testantibus omnibus Veterum Scriptorum monumentis, nihil aliud erat, quàm scientia de Deo, diuinisque virtutibus, scientia ordinis Vniuersi, scientia Intelligentiarum Mundi præsidum, quam Pythagoras & Plato, teste Plutarcho, ex Mercurij columnis, id est, ex Obeliscis didicerunt. At hanc nos toto hoc Opere non tractauimus tantum, sed & eam, quæ abditis hieroglyphicorum inuolucris in dictis columnis comprehendebatur, exposuimus: Ergo. Si enim aliam contineret præter dictam scientiam Theosophicam, illa vel Mathematica, aut Historica, aut Physica, aut Moralis foret: sed iam in præcedentibus demonstratum fuit, nihil horum in Obeliscis contineri, & non contineri quidem posse. Aliam itaque non exposuimus, nisi quam diximus, veram & genuinam Ægyptiorum sapientiam, in cognitione Dei, diuinarum virtutum, eiusque in vniuersas Mundorum series diffusionem consistentem: reliquas enim scientias Mathematicas, Physicas, Morales, Diuinatorias, quas in publicis palæstris tradere solebant, non hieroglyphicis, sed linguâ omnibus notâ, & idiomaticâ, quam Pharaonicam & Coptam appellamus, Ægyptij consignabant. Et vti hieroglyphica Sapientia maximarum rerum arcanarumque sacramenta continebat, ita quoque non nisi ijs, quibus ad Regni solum spes erat, Sacerdotalis ordinis hominibus, sub arcto & riguroso silentio in Adytis, vti probatum fuit, tradebatur. Cùm enim totius Regni spes & salus, in sola Numinum tutela, posita videretur, Numina verò hieroglyphicæ sapientiæ cultu & religione, mirum in modum in Regni conseruationem sollicitari crederentur; certè nulli maiori iure ad eam addiscendam tenebantur, quàm Sacerdotalis ordinis homines, e quorum numero primus Rex erat, qui per sacrificia, iuxta hieroglyphicas leges instituta, consortio Deorum beati, vel ipsis Numinibus imperare, mala Regno imminetia auertere, atque adeo Regnum ab omni hostili assultu tutum securumque solis hieroglyphicorum Amuletorum prædijs reddere se posse credebant. Sed vide quæ de hisce copiosè in Politica Ægyptiorum, & alibi tractauimus. Quòd si quispiam versutioris ingenij, aliam nostrâ hâc præsentem traditâ meliorem, magisque Ægyptiorum ingenio mentique consentaneam attulerit,

Hieroglyphica sapientia quid sit.

Hieroglyphica doctrina, vera hoc Opere exposita.

Hieroglyphica doctrina, solis Sacerdotibus tradebatur.

ei non tantum me subscripturum, sed ambobus illam brachijs me ample-
xurum polliceor.

ARGUMENTVM IV.

*Consensus omnium Philosophorum, & Poëtarum, circa Theologiam
Aegyptiorum, demonstratur.*

Trismegistus
hieroglyphi-
corum insti-
tutor.

Hermes Trismegistus, Aegyptius, uti primus Hieroglyphicorum
institutor, ita merito totius Theologiae & Philosophiae Aegyptiacae
Princeps & Parens, primus fuit omnium & vetustissimus inter Aegyptios
qui de diuinis rebus recte sensit; suamque de ijs opinionem veluti ater-
num duraturis lapidibus & ingentibus saxorum molibus insculpsit, uti
fusse alias probatum fuit. Ab hoc, quidquid Orpheus, Musaeus, Linus,
Pythagoras, Plato, Eudoxus, Parmenides, Melissus, Homerus, Euripides,
ceterique laude dignum de Deo, diuinisque rebus protulerunt, profe-
ctum esse, non Ethnici tantum veteris Philosophiae commentatores, sed &
orthodoxa Sanctorum Patrum monumenta sat superque demonstrant. Et
primò quidem Trismegistus in Pimandro & Asclepio Deum vnum & bo-
num essentialiter asserit, quem deinde reliqui Philosophi secuti sunt. Ve-
rùm ut haec omnia pateant, totidem singula paragraphis expediemus.

§ I.

*De unitate & bonitate Dei, uti & rerum omnium causa, & rerum
principio productiuo.*

Trismegistus
Dei Unitate
cognouit.

Trismegistus

Trismegistus ex Ethnicis primus diuinam descripsit Unitatem. A
Patriarchis enim primitus didicerat vnum esse Deum, coeli terrae-
que Conditorem omnium supremum; ob id in secunda parte Pyman-
dri sermone primo sic loquitur Mens ad Mercurium. Quod autem haec om-
nia genita sint, o dulcissime mi Mercuri, nequaquam opus est, ut me differente
perdiscas; nam corpora sunt, habentque animam, & mouentur. Haec autem in
vnum congregi absque congregantis virtute impossibile est. Oportet igitur aliquem
esse talem, & penitus vnum. Nam cum multi varique sint motus, & dissi-
milia corpora, vnus autem ordo velocitatis in omnibus; impossibile est duos, aut
plures, esse factores: neque enim ordo vnus seruaretur in multis. Praeterea qui
inter illos imbecillior esset, potentiori nimium inuideret, ex quo seditio quaedam
exoriretur. Itaque si vnus eorum Author mutabilium animantium exstitisset,
cuperet quoque immortalia gignere, quemadmodum genitor immortalium affecta-
ret mortalia. Quinetiam vna existente anima, vnaque materia; ad quemnam illo-
rum potissimum fabricatio pertineret? Quod si ad vtrumque, ad quem Provin-
cia maior? &c. Et paulò inferius: Esse itaque horum omnium vnum Au-
thorem praeter ceteris, est conspicuum: nam anima vna, vita vna, vnaque mate-
ria.

ria. *Quisnam iste? Quis alter præter unicum Deum? Num alteri cuiquam, quam soli Deo convenit procreare viventia? Unus itaque Deus Mundum unum esse confessus est, Solem unum, unicam Lunam, unam quoque diuinitatem, ipsum verò Deum quotum vis esse? Unus igitur singula facit in multis. Sic ibi. Subdit autem quasi horum rationem reddens. Num censes arduum quiddam & laboriosum Deo, vitam, animam immortalem, mutationemque efficere? Dum enim tu tot tantaque potes, vides, audis, odoras, gustas, tangis, loqueris, graderis, spiras, intelligis, nec alter est in te qui videt, quiue audit alter, nec loquitur unus, graditur alius, hic odorat, ille gustat, hic spirat, intelligit ille, at unus hæc omnia præstat, neque etiam possibile est illa sine Dei numine fieri. Ut enim qui cessat ab his, non est amplius animal, sic qui ab illorum constructione cessaret, minimè Deus; id autem suspicari nefarium. Quòd si concessum est, nihil in rerum natura consistere, cui non insit naturalis quidam agendi vigor, simulque certi operis exequutio: quantò magis asseuerandum est Deo non deesse potestatem omnium & effectum? Nam quicquid otiosum, imperfectum; imperfectum dicere Deum nefas. Facit igitur unus omnia Deus. Sic ille.*

Deus unus
iuxta Trismegistum.

Altissima & profundissima est hæc Mercurij Theologia, quandoquidem viuis rationibus diuinam probat vnitatem; quotquot verò alij de Dei vnitatem disputarunt, iisdem vti sunt rationibus, ut Xenophanes Colophonius, Zeno Citricus, & Aristoteles Stagiritæ. Hinc Parmenides, hinc Melissus omnia quoad vnitatem Dei desumpserunt. Ab hoc Empedocles didicit, omnia ab vno profecta visibilia, inuisibilia, præsentia, præterita, & futura, quicquid mari terraque nascitur, feras, aues, pisces, demum & Deos ipsos; intellige, Angelos. Huius igitur vetustissimæ Philosophiæ primum Sacramentum fuit Dei vnitas, quod admiratus & imitatus Pythagoras ab Ægypto reuersus, sub ænigmatica numerorum significatione propalauit dicens. *Vnitas radix omnium, fons & origo, Vnitatem appellans Deum, quod Syrianus Simplicij Præceptor in Metaphysicis apertissimè scripsit, ubi collaudans & defendens sententias Pythagoræ & Platonis de numeris, sic perhibet. Archemachus & diuinus Plato, quos secutus est Plotinus; qui quidem Viri Vnitatem dicebant Deum, ut Vnitatis in rebus omnibus causam, omnisque rei vitæque Authorem. Eudoxus etiam referens placita vetustæ Theologiæ, præcipuè Pythagoræorum, Authore Simplicio primò Phisic. ait: Et secundum alium modum principium dixerunt omnium rerum ipsam Vnitatem, quòd ab ea nata sint omnia, etiam materia prima. Damascius Platonius ad aures Pythagoræ de Vnitatem differens scripsit. Vnitas tanquam Sol procul obscure quasi videtur; si propius accesseris, obscurius; demum cæterarum rerum tollit apprehensionem. Verè igitur est lux incomprehensibilis, inaccessibleis, & profundè Soli comparatur, in quem quò magis intuearis, eò magis cæcutias & caliges, oculosque stupefactos reportes. Rursus ait Damascius. Vnitas honoretur silentio. Et alibi. Vnitas omnia producit. Ferax rerum omnium Vnitas. Hæc autem, & si quæ alia sunt, à Trismegisto desumpta cognoscuntur, qui eodem pariter modo de Vnitatem philosophatus est, dum in quarto sermone Pymandri sic scripsit: Monas, id est Vnitas, omnium principium, radix, atque origo, absque*

Philosophi
Veteres Dei
Vnitatem à
Trismegisto
didicerunt.

Pythagoras.

Vnitas secundum
Pythagoræ Deum est.

Damascius.
Vnitas, id est,
Deus rerum
omnium prin-
cipium.

Trismegistus.

vero principio nihil. Initium autem ex nullo, nisi ex se ipso dependens. Initium autem non est principij, sed alterius. Monas ergo principium omnem numerum continet, à nullo contenta. Et paulò inferiùs. Id sanè quod augefcit, virtute Monadis augefcit: evanescit autem imbecillitate propriâ, cum alterius Monadem capere nequeat. Hinc non sine causa circulo vſus eſt veluti hieroglyphico quodam Vnitatis diuinæ. Quæ omnia fuſè proſecuti ſumus in 12 Claſſe Tomo II. quæ eſt Theologia Ægyptiorum, & in Geometria hieroglyphica. Hunc ſecutus Anaxagoras Clazomenius, cuius hæc eſt ſententia; *Mens author vna omnium quæ cernimus. Omnia inquit ſimul erant, deinde acceſſit Mens, eaque composuit.* Scitiùs ſanè Pythagoras Deum abſolutè Monadem dixit; *Ipſe, inquit, extra Mundum eſt, quia infinitus eſt, in ipſo etiam eſt totus in toto, omnes circumquaque conſiderans generationes;* quæ omnia hieroglyphicâ ratione inuoluta ab Ægyptijs iam ſæpe expoſuimus. Sed audiamus aurea Pythagoræ Carmina,

Pythagoræ
ſententia de
Deo.

*Si quis Deus præter vnum? is debet
Mundum hunc parem condere, & dicere, hic meus eſt,
Nec ſolùm condere, & dicere, hic meus eſt, ſed habitare,
Ipſe in eo quem fecerit, hic autem ab eo factus eſt.*

Digna ſanè Pythagoræ ſententia. Cum enim opus Dei ſit Mundus, quiſquis ſe Deum dicit præter vnum illum Deum Mundi effectorem, alterum Mundum producat neceſſe eſt, vt ſe Deum comprobet. Quem ſecutus Parmenides, tanta de Deo ſublimitate diſcurrit, vt Chriſtianus Theologus altiora dicere vix poſſit. Hic Socratis Præceptor, & Ægyptiorum Diſcipulus cum diuinam conſideraſſet naturam rerum omnium fontem, altiùs eleuatus Deum ipſum congruentiſſimâ vocis ſignificatione, *Id quod eſt*, appellauit, atque id ipſum, vnum, immobile, immateriale, inuariabile, infinitum, æternum, ingenitum, & independens eſſe voluit, atque hanc ob cauſam omnia vnum eſſe, & vnum omnia arbitratus eſt; contra quem temerè inuehitur Ariſtoteles 1. Phyſic. damnans eum quòd omnia confuderit. Etenim nec de materialibus rerum principijs egit Parmenides eo in loco, in quo reprehenditur, quæ conſtat alibi explicari; ſed de principio principiorum omnium Deo, qui vnus quidem eſt, & ſolus, & in quo omnia ſunt vnum. Etenim in eo ſunt omnia, & in omnibus ipſe eſt ſolus.

Parmenidis
de Deo ſen-
ſentia.

Deum igitur per id, quod eſt, intellexit Parmenides, atque illud ingenitum, & ab interitu alienum, ſine principio, ſine fine aſſeuerat, integrum item & vnigenum, ſeu totum & vnum. Ei etiam conuenire illud ſimul totum, & quòd in eo nullum locum habeat id, quod non eſt, & præterea quod diuidi nequeat, ſitque immobile in omni ſpecie diuiſionis & motus, & quod eodem modo & ſimiliter ſe habeat, & quod ſit extremum, id eſt, ſinis omnium; qua de re illud finitum appellat, quaſi dicat, abſolutum, perfectum, & completum. Finitum enim perfectionem quandam & abſolutionem indicare conſuevit, ex eo quòd imperfectum quod ha-

Parmenides
quo ſenſu vo-
cet Deum
finitum.

be-

betur, id infinitum, hoc est, sine frustrari & egere dici consueverit. Vnde à posterioribus Theologis infinitum priuatiuè dici solet, quia priuatum est congruenti fine, quo modo infinitam primam materiam dixere multi, hoc est, debitâ formâ & termino suapte natura carentem. Deum autem, cuius virtutis & potestatis nullus terminus, nullus limes, finis est nullus, negatiuè dixerunt infinitum. Quare primâ illâ acceptione infiniti, qua infinitum pro carentia perfectionis capitur, Parmenides primum illud Ens noluit infinitum haberi, sed finitum & perfectum; vnde cecinit:

Parmenides.

*Permanet id firmum, valida illud namque coërcet
Vis finis.*

Quasi nihil ei perfectionis addi possit, cum nulla re indigeat. Si enim Deus (vt inquit Simplicius 1. Physic. comm. 3.) est id quod est, nullâ re indiget, & est perfectus; quod autem perfectum est, habet finem, & non est expers finis; quod autem finem habet, finitum est. Finitus ergo est, id est, completus, in essentia perfectione, licet virtute infinitus. Atque hoc modo à Parmenide & Melisso, modò finitus, modò infinitus appellatur. Quod etiam à Bessarione obseruatum est primo libro contra Trapezuntium, licet id optimè explicet citato loco Simplicius, vbi Xenophanis ac Parmenidis sententiam, dicentium vnum esse & finitum principium, cum Melisso concordat asserente illud vnum esse & infinitum: illi enim finitum appellarunt perfectum, quod omnibus finis & termini causa sit, sicut est etiam omnium principium; ille verò pronunciauit infinitum, quia infinitam in eo considerauit tum in vigore, tum in duratione potentiam. Indivisibile etiam illud esse voluit, & simile sibi vndique totum; quod desumpsit à Trismegisto, qui 2. parte Pymandri, sermone primo sic inquit: *Nihil quippe simile eius est, quod dissimile, solumque & vnum est.*

Simplicius.

*Finitus quo
sensu dicatur
Deus.*

Trismegistus.

Sed vide quò Parmenidis cognitio peruenerit, vt id quod est, idem manens, & positum quoque per se esse dixerit, non indigum, non egenum? non enim bonorum nostrorum eget Dominus, suumque intelligere idem esse contendit cum Intellectu, & re quæ intelligentia percipitur. Ex omni etiam vndiq; parte integrum nominat, & in totis finibus æquum, instar circuli, qui circumferentiam habet lineis omnibus æqualem. Quâ fortasse ratione moli orbis benè tornati illud persimile asseuerat, vt eius perfectionem, & absolutam in omnibus monstret æqualitatem: sicut enim æqualis est vndique circulus, sic etiam vndequaque vniformis est DEVS. Id autem ab eo poëtice dictum putat Simplicius, sicut etiam ab Orpheo dictum existimat.

*Circulus est
DEVS, ex
Parmenidis
& aliorum
sententia.*

Sed & alij quoque Deum vel circulum, vel circulo similem esse designarunt. Primus enim omnium Trismegistus Deum dixit esse Sphæram Intellectualem. Democritus quoque Deum in igneo circulo contineri demonstrauit ex Gal. lib. de hist. Philosophica. Aegyptij Deum etiam ex circuli hieroglyphico intelligebant, sicut & Persæ Iouem Cœli circulum nuncupabant. Verùm Parmenides id habuit à Xenophane

Præ-

Præceptore, qui Dei substantiam rotundam esse & globosam asseruit, nihilque cum hominibus habere commune, ex Laërtio in vita Xenophanis; omnes ab Hermete, qui hieroglyphicè Deum diuinæque semper per circulum expressit.

*Parmenidis
Theologia
nostræ similis
est.*

Hæc igitur altissima illa est Parmenidis Theologia, nostræ quidem valde confimilis, quæ credit Deum à se, ex se, & per se esse, esseque ingenitum sine principio, sine fine, immaterialem, indiuisibilem, perfectum, æternum, esse in omnibus, esse omnia, idem ipsum, per se positum, independentem, inuariabilem, impermixtum, incomprehensibilem, inæstimabilem, quod nec substineri, nec ferri, nec indagari possit. Vnde, enim, & quò, & ubi, aut quomodo, aut qualis sit, ignotum est, ut præter nostros Mercurius etiam in Asclepio scriptum reliquit. Ex quibus patet Parmenidem non inter Physicos, sed inter Theologos esse numerandum; sua enim dogmata profundo indigent natatore, vel Platone ipso teste in Parmenide. Theologum autem appellant eum, & Xenophanem eius Præceptorem Theophrastus ex Simplicio, Nicolaus similiter Damascius, & Alexander Aphrodisæus ex eodem; ut profectò accusandus sit Aristoteles, qui scripta illius de Deo vno, ingenito, incorruptibili, æterno, inuariabili, infinito, ad principia naturalia traduxerit, eumque reprehenderit, quòd dixerit principium rerum omnium vnum & immobile.

*Aristoteles
male repræ-
hendit Par-
menidem.*

*Melissus de
Deo senten-
tia.*

Melissus igitur Parmenidis Præceptoris vestigia secutus eadem profectò de Deo protulit, quem similiter, id quod est, appellauit; hoc vnum addidit, quòd nihil de Deo definiendum censuit, neque enim illius certam dicebat à nobis haberi cognitionem ex Laërtio. Ipse autem primum omnium Ens, quod vnum, verum, ingenitum, incorruptibile, infinitum, independens asseruit, hac methodo rationis inuestigauit. Sic enim incepit opus suum, ut primo Physic. refert Simplicius comm. 18. Si nihil quidem est, quomodo de eo dicitur aliquid tanquam sit aliquid? Si autem est aliquid, aut est genitum, aut semper est. Sed si est genitum; vel genitum ex eo quod est, vel ex eo quod non est: sed neque fieri potest, ut ex eo quod non est, fiat aliquid, nec aliud quidem nihil quod est, multò autem magis id quod est absolute: neque ex eo quod est; ita enim illud fuerit id, quod est, non autem fiet, aut gignetur. Non gignitur ergo id quod est; est ergo semper id quod est. Neque interibit id quod est; neque enim fieri potest, ut id quod est, mutetur in id quod non est, neque in id, quod est: ita enim manserit, & non interierit. Non ergo genitum est id quod est, neque interierit; semper ergo fuit, & erit. Sed quoniam quod genitum est, habet principium; quod non genitum est, non habet principium. Id autem quod est non genitum, non habuerit ergo principium. Præterea quod interit, habet finem; si quid autem est, quod non possit interire, finem non habet. Quod autem non habet principium, neque finem, est infinitum; est ergo id quod est, infinitum; si autem infinitum, vnum est; si enim duo fuerint, fieri non poterit ut sint infinita, sed inter se fines habuerint. Infinitum autem est id quod est. Non sunt ergo plura quæ sunt. Vnum est ergo id quod est. Atqui si vnum est, est immobile. Id enim quod est, est sibiipsi semper simile; quod est autem simile, neque perierit, neque minus euaserit, neque in alium ornatum conuerti poterit,

Melissus.

erit, neque ullo dolore aut molestia afficietur. Si quid enim horum in eum caderet, nequaquam unum esset. Quod enim aliquo motu mouetur, ex aliquo & in aliquid aliud mutatur. Nihil autem erat aliud præter id quod est, id ergo non mouebitur, cum præsertim nihil sit vacuum eo quod est: non mouetur igitur id quod est, secedere enim non potest, cum nusquam sit quod est vacuum. Vacuum autem nihil est. &c.

Vniuersam profectò Hebræorum & Christianorum Theologiam in his licuit agnoscere. Deum enim appellat Melissus, sicuti & Præceptor eius Parmenides, id quod est, secutus non tantum Moysen Exodi tertio, verum etiam & Trismegistum in Asclepio cum dixit; *Solus Deus est, & meritò solus ipse in se, & à se, & circum se totus, plenus atque perfectus. Isque sua forma stabilis est, nec alicuius impulsu, nec loco moueri potest, cum in eo sint omnia, & in omnibus ipse sit solus.* Sic ille. Hac de causa Melissus id quod est, principio & fine carere asseruit, quia ingenitum & à se est. Quod si ingenitum, & nunquam interiturum sit, infinitum meritò dicitur: si infinitum, unum; neque enim duo, vel plura potuerunt esse infinita, cum inter se fines habeant; & si infinitum, immobile, & sibi semper simile, non diuisum, non fluens, non distinctum, sed totum simyl, semper idem, semper plenum, semper perfectum; non igitur mouetur, quia ex aliquo in aliud non mutatur, nec de loco transit in locum, cum impleat omnia, contineat omnia, ad omnia se extendens: ut enim dicebat Trismegistus. *Extra Deum nihil; extra nihil Deus.*

Hæc est illa altissima Melissi Theologia de Deo, quam reprehendit Aristoteles, eam deducens ad Physica. Hoc est illud Ens unum, quod & Plato quoque tradidit in Parmenide, eius excellentiam celebrans. Hoc etiam est illud unum, quod Aristoteles, parum sibi constans, in opere quod dicitur Metaphysica, adeo celebrauit exclamans, *Deos plures esse non posse, & necesse esse unum esse Deum.* Multorum, inquit, *haud bonus est principatus, nolunt enim Entia male disponi.* Unus ergo sit Princeps, unus sit Rex. Hoc idem est Ens illud unum, cuius Intelligere & Intellectus idem est cum re quæ intelligentiâ percipitur, sicut dixit Parmenides, & à quo illud ipsum mutuatus est Aristoteles tertio de Anima, tex. 19. Hoc est illud Ens unum Parmenidis intransmutabile, simplex, purum, sincerum, & quod nullius eget, à quo mutuatus Aristoteles 1. de Cælo tex. 100. scripsit. *Diuinum ipsum intransmutabile esse necesse est omne primum, ac maximè summum; neque enim habet prauitatem ullam; neque indigens suorum bonorum ullo est.*

Sed & Plato in Parmenide hæc eadem ab horum Theologorum fontibus hausta confirmavit, ut vel ex his agnoscas altissimè hos Viros de Deitate locutos. In eo enim Dialogo, in quo de vno edisserit Plato, similia profectò docet, quæ Parmenides & Melissus de Deitate statuerunt. Hæc autem hinc inde per Dialogum illum sparsa sic in unum collecta sonant ex Camperio libro tertio de Platonica Philosophia cap. primo. *Unum ipsum (inquit Plato) non multa est, nec partem, nec totum, nec principium, nec finem, nec medium habet, infinitum, informeque est, nullo loco circumscribitur,*

Melissi Theologia nostra similis est. Trismegistus.

Trismegistus.

Aristoteles male reprehendit Melissum.

Platonis de Deo sententia.

bitur, nusquam permanet, nullo siue loci, siue alterationis motu mouetur, nec villo modo fit, nec sibi alterius idem aut diuersum est, nec simile aut dissimile, nec æquale aut inæquale, nec antiquum aut nouum, nec in tempore villo, sed omnino sine tempore, quamobrem nec generatum, nec generatur, nec erat vnquam, nec modo factum est, nec fit, nec est, nec post fiet, nec generabitur, nec erit, nec substantia particeps seu Princeps est. Ista enim verba, erat, fiebat, generatum est, præteritum tempus significant; erit autem, & fiet, & generabitur, futurum; est vero, & generatur, & fit, præsens. Quod autem nulli subiaceret tempori, id nec erat, nec est, nec erit. Ex quo fit, vt nullum etiam nomen ei inditum sit, nulla definitio detur, nulla scientia, nec dicitur, nec cogitatur, nec cognoscitur, nec ab aliquo ente sentitur. Hæc Platonis verba sunt in Parmenide, licet ex multis pauca collecta.

Plotini de
Deo senten-
tia,

Sed & Plotinus libro quinto Enneadis 6. hoc ipsum multis confirmauit, probans quoddam Ens vnum idemque existens simul sit vbique totum. Quæ profecto à Parmenide & Melisso deprompta, Plato primus accepit, atq; ipse postmodum tanquam à Theologicis fontibus hausta, propalauit. Multis etiam ibi probat, omnia vnum esse, vt Parmenides Melissusque dicebant, non quidem indiuidualis essentiæ vnitatē; id enim nullus dixisset; sed quia omnia sint in vno tanquam in idea, & ab vno tanquam à principio effluant, & ad vnum tanquam ad finem naturali quadam desiderij inclinatione reducantur & confluant. Plura ibi de his, quæ altissimæ huic Theologiæ consona, reperies, quam Parmenides & Melissus tradiderunt.

Delphici tem-
pli inscriptio,

Templum Delphicum, Plutarcho teste, hanc inscriptionem præferbat, *Εἶ*: id est, *Es*; in quod ingredientēs Deum salutantes dicebant *εἶ*, id est, *Tu es*; quasi dicerent, Tu solus vnum es, in quo nihil prius est, nihil posterius, nihil futurum, nihil præteritum, nihil antiquius, nihil recentius; sed vnum cum sis & verum Ens, in vnico nunc sempiternam imple durationem, & huius ratione quod esse dicitur, verè es, non futurum, non præteritum, neque ortum, neque desitutum. Quibus omnibus Orthodoxi Scriptores consentiunt.

Non sine causa itaque Ægyptij incomprehensam Dei naturam expressuri Sigalionem pingebant puerum digito silentium suadentem, quo innueretur, Deum incomprehensum non tam curiosâ inuestigatione, quàm sacro silentio colendum & adorandum. Verùm qui hæc omnium luculentius cognoscere desiderat, is adeat Sphingem Mystagogam, Arithmeticam, & Geometriam, vti & Musicam, & Theologiam hieroglyphicam, vbi omnia de Deo, de bonitate, prouidentia eius, & quomodo ab vno igne omnia, quomodo in creaturas influat, amplissimè iuxta mentem Veterum hieroglyphicè descripta reperiet. Quæcunque enim dicti Auctores de diuina natura fusè tradiderunt, illa omnia ex columnis Mercurij processisse is solus nescire poterit, qui interpretationes hoc Opere allatas non penetrauerit.

Confectarium.

EX dictis patent Illationes illæ sequentes. Si Deus bonum, vnum, principium & primum est, ergo ante primum nihil, post primum omnia, à principio omnia, à bono omnia, à supremo triuno Numine omnia: ab vno unitas primæua, ab unitate primum unitates omnes, ab unitatibus essentiæ, ab essentijs vitæ, à vitis mentes, à mentibus animi, ab animis naturæ, à naturis qualitates, à qualitatibus formæ, à formis corpora; hæc omnia in Mundana hac vniuersi domo continentur; per quæ quidem omnia à primo ad vltimum descensus, & ex vltimo ad primum ad Deum ascensus reditusque paratur. Ecce totius Ægyptiacæ Philosophiæ compendium.

Theologiæ
Ægyptiorum
compendium

§ II.

De triuno principio Ægyptiorum dogmate.

ÆGyptios triunum rerum omnium principium credidisse, quod & triforme Numen vocant, è Suida passim ostendimus, quod & globo alato serpente facto hieroglyphicis exprimebant. Hoc dogma omnes ferè Pythagoricæ & Platonice Scholæ sectatores amplexati sunt. Quo modo autem triunum in vno cognouerint, aperiam.

Triunum
Deum Ægyptij
cognouerunt.

Ex Hermeticis fragmentis colligitur, à principio, ab vno, à Deo facta esse omnia; sine principio enim factum est nihil; principium autem ex nullo, nisi ex seipso; at principium, vt demonstratum est, vnum ipsum est, vnum quoque & μονάς apud eundem Hermetem idem sunt, ἡ γὰρ μονάς πάντων ἐξ αὐτῆς ἀρχῆς, καὶ ῥίζα, ἐν ᾧ πάντα ὄντι. *Est enim Monas omnium principium, & radix in omnibus existens.* Monas ergo cum principium sit, omnem numerum continet, à nullo contenta; omnem numerum generat, à nullo alio numero genita. Vnde non sine ratione ab Hermete μονάς πατρική, *Monas paterna* dicitur; si paterna est, ergo generat; at quid? id nimirum, quod post ipsum primum est natura, duo videlicet. Duo ergo ante omnia generat Monas. τὰς αὐτὴν ὅτι μονάς, ἡ δὲ δύο γεννᾷ, *protenfa est Monas, quæ duo generat*, dicit Zoroaster; quam & dyadem nominat apud Patrem sedentem, δύας γὰρ ὡς πατὴρ καθεύδει, *Dyas verò apud hunc sedet*; Monas itaque dyadi iuncta triadem constituit, quam vbique fulgere docet, παντὶ γὰρ ἐν κόσμῳ λάμπει τῆς, ἥς μονάς ἀρχὴ, *Toto enim Mundo trias fulget; cuius Monas Princeps est.* Tota autem hæc Monas iuxta eos tria principia euadit (quia tria hæc vnum principium sunt: quæ Mundo dominantur, vt omnia eis seruiant: ἀρχαὶς γὰρ τρισὶ τῇ δὲ λαβείας δαδ' αὖν ἀπαντα, *tribus enim hisce principijs, accipias, seruire omnia.* Hinc Monadem illam sæpe patrem vocat, & primum principium, secundum verò πατρικὸν νόον αὐτογένητον

Monas omnium principium & radix quomodo.

Dyadem generat Monas.

Zoroaster.
Zoroastri de Trinitate sententia.

potentiam patris nominat, his verbis, εἰ δὲ ἐν εἰ δὴ δυνάμει κλήσας ἰδίον πῦρ. Neque in sua potentia clausit proprium ignem. Tertium verò principium Mentem secundam vocat, πάντα ᾧ ἐξέτελλε πατήρ, καὶ ᾧ παρέδωκε δ' αὐτὸν. Omnia perfecit Pater, & Menti tradidit secundæ. Mentem vocat secundam, quia illa ἀπογενέσθαι per se & ex se genita est prima, estque terminus fundi paterni, ita tamen ut maneat in fundo paterno, μήτε ἀπολλέσθαι ἀλλ' ἐμμένει ἐν τῷ πατρικῷ βυθῷ. Hanc præterea ἀντεργὸν καὶ τὴν πνεύμα τεχνίτην κόσμου, καὶ τὴν νοῦν-νοῦν, Ex se ipso operantem, Mundi artificem, Mentem Mentis vocat. Trismegistus verò πάντων τὸν κόσμον, καὶ Θεὸν, καὶ πνεῦμα, καὶ ζῶν, καὶ δυνάμιν, καὶ φῶς, καὶ νοῦν, καὶ πνεῦμα, vocat, & in unitate trinum his verbis asserit: *Vna sola lux fuit intellectualis ante lucem intellectualem, & fuit semper Mens Mentis lucida: & nihil aliud fuit huius unio, quam spiritus omnia connectens, semper in se existens, αὐτὸν ἑαυτὸν νοῦν, καὶ φῶς, καὶ πνεύματι πάντα περιέχων. Semper sua Mente, & luce, & spiritu cuncta continens.* Vbi sanè per mentem, lucem, spiritum nihil aliud innuere videtur, nisi Patrem, Filium, & Spiritum sanctum. Et hoc ita eum sentire, expressè docet citato loco. *Ex mente, inquit, prima lucidum Verbum Filius Dei, idem cum Patre, εἰ δὲ δύνανται ἀπ' ἀλλήλων. ἑνωσις ᾧ τέτων ἡ ζῶν.* Neque enim distant à se inuicem, sed unio eorum est vita, & alibi quoque eam τὸ δῆμιον ὁμοῦσιον, id est, Patri consubstantialem dixit. Mentem verò cum Verbo septem condidisse, ait, Rectores, qui sensibilem Mundum circulis continent. *Ὁ ᾧ λόγος αὐτὸν ἀποδίδωκεν πατέρι. ὡς καὶ γόνιμος, καὶ δῆμιον γὰρ ἐν γόνιμῳ φύσει περὶ ζῶν, καὶ γόνιμος ὕδατι, εἴκουν τὸ ὕδωρ ἐποίησε.* Verbum enim ex eo procedens perfectissimū existens, in secundam naturam decidens, generatiuam aquam grauidam fecit. Τὸν πάντα κόσμον ἐποίησεν ὁ δῆμιος ὁ πατήρ εἰ χέριον, ἀλλὰ λόγῳ. *Vniuersum fecit Mundum Conditor Pater, non manibus, sed verbo.* Atque hæc sunt vetustissima omnium sacrae Theologiæ dogmata, à Zoroastre & Hermete (quos nos tamen in Obelisco Pamphilio confudimus) Mundo primæuo propalata; ut proinde hanc doctrinam non immeritò Proclus Θεὸς δίδωκεν, καὶ Θεός δόταν, à Deo traditam & datam asserat. Hanc SS. Patres nullo non tempore veluti ab hominibus diuino spiritu afflatis eructatam admirati sunt. Orpheus deinde huius doctrinæ illustratus splendore, & is triadem hanc agnouit, quam Phanetam, Vranum, Cronum, vnum Numen tribus distinctum nominibus, asserit; Plato verò tres Reges appellauit, & Theologia Ægyptiaca, à Platone oretenus tradita, ab Aristotele propalata, his verbis dicta confirmat. *Ideo nos asserimus, quòd Deus creauit Intellectum primum, & constituit eum Procreatorem aliarum rerum; creauit autem eum medio Verbo; quomodo? neque enim inter Deum & Intellectum aliud medium intercedit nisi Verbum, quod & fuit coagens Intellectus.* Atque ex hisce Authoribus plerique Platonici sequentium sententiarum suorum de tribus principiis tractatum occasionem sumpserunt; uti Porphyrius, Plotinus, Iamblichus, Proclus, Syrianus, & Damascius; in quibus tametsi inter se in tribus hisce principiis dissenserunt, omnes tamen in hoc consensisse videntur, quòd hæc tria rerum omnium, & Mundi totius facerent principia seu tres substantias conditrices.

Trismegisti
de Trinitate
sententia.

Trismegisti
de Mundi
creatione sen-
tentia.

Proclus.

Orphei &
Platonis de
Trinitate sen-
tentia.

Aristoteles.

Platoniorum
de Trinitate
sententia.

Sed quomodo primi isti Theosophi ad tantam ingenij illustrationem prouecti fuerint, meritò cuipiam mirum videri posset. Sed qui nostra passim in hoc Opere tradita legerit, is facile à concepto dubio liberabitur. Cum enim Hermetem è Chananæa stirpe, & Abrahamo *Ἐρμῆς* passim demonstrauerimus, fieri non potuit, quin multa curiosum & omniscium ingenium, ab ijs de vera & recta Theologia, quam oretenus à protoplasto profectam, & continuâ successione vsque ad Noënum deriuatam, habebant (inter quæ diuinæ reuelationis sacramenta non infimum erat, Sacrosanctæ Triadis mysterium) expiscatus fuerit: quæ deinde varijs symbolorum inuolucris vestita, posteris tradiderit. Triunum hoc Sacrosanctæ Triadis Numen omnes Veteres Philosophi, insuperabilem, incomprehensibilem, semper & vbique existentem, æternam, infinitam potentiam & mentem dixerunt, Ægyptios secuti. Insuperabilis potentia est, quia infinita virtute pollet, ideòq; comprehendi non potest. vbique & semper existit, qui omnia implet infinitâ suâ existentia. Hinc Orpheus, *Qui omnes Mundi partes continet, generationis expers*; & Virgilius, *Iouis omnia plena*. Cum itaque omnia vi suâ impleat; omnibusque insit, vitam motumque præbendo singulis Mundi corporibus; hinc non sine ratione Dionysius eundem *κόσμον, ἀεκόσμον, ὑπερόκομον, ὑπερπαιον, καὶ ὑπερόον*. *Mundum, circummundum, supramundum, supercælestem, & supersubstantialem* vocat; quem & Astrum, Solem, Ignem, Aquam, Spiritum, Rorem, Nubem, Lapidem, omnia existentia, & nihil existentium appellat, & sic omnia implens, omnia circumsonare facit. Quod idem & Ægyptij senserunt.

Triunum
Sanctæ Tri-
adis Numen,
quale secun-
dum Aegy-
ptios.

Dionysius
Areopagita.

Quomodo verò Deus Optimus Maximus in triplicem Mundum, Angelicum, Sidereum, & Hylæum, per concatenationem Numinum euoluatur; quomodo eadem, & quibus cœremoniis singula catenarum Mundialium Numina allicienda sint; quibus ritibus ac sacrificijs, si quandoque irata fuerint, placanda sint; ex omnigena Orientalium tum Theologorum, Philosophorumque, tum Poëtarum eruditione passim toto hoc Opere declaratum est.

Cum itaque hieroglyphicæ doctrinæ institutores alium scopum & intentionem non habuerint, nisi per occultum hunc sacrorum symbolorum contextum, ad supremum Numen, mundialesque Intelligentiarum catenas analogum, id efficere, vt diuinitatis Geniorumque eidem connexorum influxum per ritus & sacrificia simillima, non in publicum duntaxat, sed & priuatum bonum deriuarent, atque adeo hæc totius Sapientiae Ægyptiacæ, id est, hieroglyphicæ doctrinæ summa omnium consensu fuerit, eamque nos in hoc Opere exposuerimus, vt ex innumeris authoritatibus constat; certum est, hanc nostram interpretationem veram & genuinam esse, neque ab intentione Hieromantarum diuersam.

I.

Expiatio Mentium apud Aegyptios ad diuinorum influxuum receptionem necessaria.

Animi pur-
gandi cura
apud Aegy-
ptios.

Pansa.

QVoniam verò finem propositum, quæ Θεομερρωσις seu Θεοληψία erat, quæ Deo penitus se conformatos, bonorum omnium scientiarumque felicitate beari credebant, sine castis & religiosis actionibus, bonorumque operum exercitio, nullâ ratione se consequi posse nôrant; hinc tanto studio ijs incubuerunt, quanto nullam aliam Nationem fecisse legimus. Verùm hæc omnia ex varia eruditione probemus, eo ordine, quo ea Pansa, non ignobilis Author, retulit.

Cæterum purgandum esse à vitijis animum, ut similis Deo quis efficiatur, prisca omnes monent Sapientes. Sic enim diuinorum nobis innotescet cognitio. Extat Lysidis Pythagorei epistola ad Hipparchum de purgatione ante Philosophiam necessaria, quæ docet omnia vitia ab animis expellenda, ut quis veram nanciscatur humanarum diuinarumque rerum cognitionem. Plato certè existimauit necessariam esse successiuam & continuatam quandam animi purgationem, antequam ad altissima philosophiæ admittamur mysteria: quod in principio Septimi de Republica docuit, dum homines in tenebrosa specu nutritos ad splendidissimum Solis iubar aspiciendum protrahere volebat. Clariùs autem in Sophista vniuersam hanc purgationem declarauit atque distinxit, ubi purgationem hanc nihil aliud esse demonstrauit, quàm quod prauum est, ab animo eijcere, reliquum verò seruare; discurretque ibidem, quomodo duæ sint prauitatis species in anima, Improbitas scilicet & Ignorantia, quibus animi impediuntur, nè ad altissimarum rerum cognitionem ascendant. Primus autem omnium id Trismegistus asseruit, dum in primo sermone Pimandri interrogatus, quo pacto quis ad vitam possit ascendere, respondit, id fieri posse, cum homo mentis particeps seipsum animaduertit: neque enim omnibus esse mentem, sed ijs tantum, qui pii, boni, puri, religiosi, sanctique sunt, quique concedunt corpus morti suæ, sensuum illecebras fastidientes, lethifera putantes sensuum lenocinia, aditum turpibus blanditijs intercludentes, libidinumque fomites extinguentes; contra verò abesse ab ignavis, inuidis, improbis, ignavis, iniquis, homicidis, & impijs, & ab eis procul admodum habitare.

Animi purga-
tio necessaria
ante Dei illu-
minationem.

Quibus ex verbis habemus clarissimè, ante Dei illuminationem, necessariam esse animi purgationem quandam, quæ ab affectu in Deum directo, exordium sumere solet. siquidem apud Platonem quinto de Repub. Philosophia nihil aliud, quàm ipsum Deum meditatur; nec enim in alijs, quàm in ipsius Boni, Verique scientia Philosophia versari debet, cum sit ipsa Dei donum, ut Plato ait in Timæo.

I I.

Silentium necessarium.

Consistit autem hæc animorum purgatio non solum in vitiorum ab animis expulsionem, verum etiam in conuenienti mysteriorum taciturnitate. Secreta enim Philosophiæ non omnibus sunt diuulganda. Vulgarium etenim animarum oculi nequeunt radios diuinitatis sufferre, ut dicebat Melissus. Ob id Pythagoras æquè impios & iniustos putabat, qui Sapientiæ dona ijs, qui nè per somnium quidem mundati purgatiq; essent animis, communia fecissent, illos quoque qui Eleusinæ Deæ mysteria prophanis exposuissent. Non enim fas est quibusuis offerre, quæ tantis laboribus comparata seruantur. Quod & Christus Dominus docuit dicens, non esse dandum Sanctum Canibus, nec proijciendas Margaritas ante Porcos, Matthæi 7. Hanc ob causam Hipparchum Pythagoricum ferunt accusatum, & expulsam ex Schola, & propter ipsum tanquam propter mortuum factam esse columnam, quod apertè scripsisset decreta Pythagoræ, quæ ipse semper celauerat, ut testis est Clemens lib. 5. Stromatum, & Nazianzenus in epistola ad Nissenum, nec non Cantherus libro primo variarum lectionum cap. 12. Quin etiam & Plato in epistola secunda ad Dionysium idem asseuerat, quo in loco de non vulganda omnibus Sapiencia, & de habenda animi purgatione luculenter edisserit. Ait enim *inuestigationem diuinorum non rectè factam, id est, non debitis tum purgationis, tum disciplinarum gradibus instructam, malorum omnium esse causam, quod videlicet qui sic inuestigant Deum, tandem eò perueniant, ut vel negent Deum esse, vel de Deo affirmant, quæ non sunt Dei.* Sic ille. Hac de causa Pythagoras, quem Plato in omnibus veneratur, sacra doctrinarum mysteria ab exactissima mentis expiatione exordiebatur, & Plato similiter præcipit, nè arcana efferantur in vulgum, nè vulgus accepta peruersè vel contemnat, vel incidat in errores. Arcana autem Deitatis tutius ibidem censet verbis committenda quàm literis, literæ namque cuius communia faciunt. Quibus verbis Plato antiquam Iudæorum consuetudinem secutus videtur, qui mysticum legis sensum ab ipso Deo per Moysen non tam literis traditum, quàm animis commendatum asseuerant. Pythagorici certè id obseruabant, & Pythagoras ipse publicè vetuit philosophari, ut Author est Lysias in epistola ad Hipparchum. Quinimò Damæ filiæ suæ propositis monumentis, ea cuius extra familiam tradere vetuit. Illa verò cum multis pecunijs vendere huiusmodi libros posset, noluit, sed egestatem & parentis mandatum auro potius esse & antiquius iudicauit. Aiunt autem eandem morituram Bistaliæ filiæ suæ hoc idem præceptum dedisse, atque id omne, nè Deitatis mysteria omnibus communia fierent.

Animi purgatio in quo consistat.

Mysteria diuina sunt celanda.

Clemens.
Nazianzen.
Cantherus.
Plato.

III.

Modus & ratio in purgatione seruanda.

Animus quo-
modo purgan-
dus.
Trismegistus.

Verum nunc quomodo purgandus sit animus, differamus, ut diuinorum nobis innotescat cognitio. Audiendus itaque imprimis est Trismegistus in 7. Serm. Pimandri, dum in hunc modum loquitur. Imprimis autem oportet (inquit) vestem, quam circumfers exuere, quod est indumentum inscitiae, prauitatis fundamentum, corruptionis vinculum, velamen opacum, viuam mortem, sensituum cadauer, sepulchrum circumuectile, domesticum, denique furem; qui, dum blanditur, odit; dum odit, inuidet. Huiusmodi est quod circumfertis umbraculum inimicum. Ad se ipsum te deorsum raptat, ne forte conspiciens veritatis decorem ac proximum bonum; huius oderis prauitatem, ne huius insidias, quas in te assidue machinatur, aliquando persentias. Hoc aciem interiorum sensuum hebetat atque obtundit, crassi illam materia suffocat, abominabili fastidiosaque inebriat voluptate, ne audias vnquam, neue perspicias ea, quae iure & audienda sunt, & imprimis inspicienda. Sic ille, Exuere igitur oportet veterem hominem, deponereque corporis sensualitatem, ut quis purgatus animo diuina valeat intueri; sed nec ista sufficiunt, attollendus est in Deum animus, atque ut ita dixerim, deificandus, ut quis Deum intelligere valeat. Ob id rursus in secunda parte Pimandri Serm. 1. sic exclamat Trismegistus. Nisi, inquit, te Deo aequaueris, Deum nunquam intelliges. Nam simile semper a suo simili cognoscitur. Sic ille. Quid est autem Deo se aequare, nisi Deo inherere, & vnum cum Deo fieri? Qui adheret Deo, inquit Paulus, vnus spiritus fit cum Deo. 1. Corint. 6. Adhaeremus autem Deo maxime per animi rectitudinem, non ut Stoici voluerunt, & praesertim Chrysippus, qui in lib. de Natura voluit nullum Sapientem a Ioue superari, atque ob id rectitudinem, quam vir bonus operatur, Dei aequalitatem existimans, sed ut per gratiam Deo coniunctus ea faciat, quae Deus iubeat, quaeue fieri iudicet & exoptet. Pythagoras autem adaequationem hanc traxit ad transmutationem in Deum, dum sic in aureis suis Carminibus cecinit.

Trismegistus.

Mortificatio-
nis studio pur-
gatur animus

Pythagoras.

*Cum autem relicto corpore ad aethera liber iueris,
Eris immortalis Deus incorruptibilis, non autem mortalis.*

Hoc autem sumpsit a Trismegisto, qui in primo Serm. Pimandri sic scriptum reliquit. Atque, inquit, id est, summum bonum eorum, quibus cognoscendi fors competit, Deum scilicet fieri. Exuendus igitur a corpore animus, non per veram separationem, sed per voluptatum sensibilibus mortificationem, ut diuina quis valeat intelligere: & ut in Deum possit transmutari, deificandus est animus, hoc est reddendus Deo quam simillimus; vnde & Zoroaster in Oraculo dixit. Homo quodammodo Deum trahit in seipsum, quando nihil retinens mortale, totus diuinis haustibus ebriatur.

Tran-

Transit igitur in Deum homo per separationem à carnis illecebris, transit etiam & per fidem, iuxta Ioannis Theologiam, *Dedit eis potestatem filios Dei fieri, his qui credunt in nomine eius*, Ioan. 1. Vnde & hi filij Dei dicuntur per adoptionem, iuxta illud ad Romanos 8. *In quo clamamus Abba pater*. Pulchrè autem id Mercurius edisserit in 2. par. Pymandri Serm. 1. ubi de hac adæquatione cum Deo verba faciens sic loquitur. *Extende te ipsum in magnitudinem sine termino, emerge ex corpore, totum supergredere tempus, aternitas esto. Sic Deum denique noveris*. Quo in loco non solum animi purgationem insinuat, verum etiam & realem animi separationem à corpore, quam Græci extasim, Hebræi verò osculum mortis appellant. Sequitur autem purgatio hæc secunda priorem. Verum quod attinet ad vitia deponenda, animumque in altissima subleuandum, audi quomodo id Mercurius expresserit in decimo Serm. Pymandri. *Impossibile o fili, inquit, animam hominis in corporis fæce iacentem diuinam assumere formam, neque licet etiam Dei pulchritudinem intueri, nisi quis inde, in Deum fuerit reformatus*. Vide quomodo à corporis fæce resurgendum asserat, & in Deum hominem reformare iubeat, ut diuina valeat intelligere. Zoroaster animi expulsores aduocandos voluit in Oraculis, ut qui diuinam assumere formam possit; sic enim scripsit. *Animi expulsores aduoca*. Quod dictum est, quia cum duo præcipue animi morbi sint, ignorantia videlicet, & malitia seu improbitas, quod in Sophista docuit Plato; duo quoque requiruntur expulsores, aut Medici constantes, doctrina videlicet atque vitæ puritas; doctrina autem non omnis, sed cœlestis & diuina, qua accedente DEI in nos descendit cognitio, propulsatâ ignorantia. Hæc maximè consistit in Fide, nam diuina nisi credantur, non intelliguntur.

Trismegistus.

Zoroaster.

Animi expulsores duo requiruntur ad purgandum ipsum.

Et nè quis in hac expositione eum existimet somniare, audiendus est etiam Proclus qui hæc ita confirmat. *His qui ad summum bonum peruenire cupiunt, non scientiâ & exercitatione ingenij opus est, sed animi firmitate, quiete & tranquillitate, quæ quidem diuina Fides est, quæ nos ad summum bonum diuinæque omnia ineffabili ratione trahit atque coniungit*. Profectò non per scientiam aut actionem ullam ingenij exquirere summum bonum, aut ad ipsum aspirare debemus, sed offerre commendareque nos diuinæ luci, & præclusis sensibus in illa cognita & occulta Entium Vnitatem quiescere. Hoc enim fidei genus omni doctrinâ antiquius est. Hæc Proclus altissimè de fide ad Deum cognoscendum necessaria scripsit, ut proinde multi à S. Paulo eruditum, utpote ei synchronum opinentur, verum id ipsum veriùs accepit à Trismeg. qui in nono Serm. Pymandri, Fidem volenti Deum intelligere necessariam docet, non secus ac Paulus, qui captiuandum in fide intellectum voluit; sic enim habet Mercurius. *Intelligere enim Deum, credere est; & non credere, procul dubio ignorare*. & paulò inferiùs. *Nam quæ de diuinis dicuntur, intellecta creduntur quidem, non intellecta negantur*. Plato certe in Theæteto fugiendum à Mundo in Cœlum docuit, ut Deo quis similis euadat; sic autem habet. *Quippe tenendum est, ut hinc eò quam ocyssimè fugiamus, & seipsum, quid per fugam intelligat, declarans, subdit*.

Proclus.

Trismegisti de credendo sententia.

Plato.

Fuga à Mundo quid secundum Platonem.

dit. Est autem fugo ipsa Dei similitudo, quantum in nobis est: similitudo autem, ut cum prudentia sancti & iusti simus. Hæc est altissima Platonis Theologia de præparatione ad intelligendum Deum, & ea quæ Dei sunt, necessaria, scilicet ut iusti & sancti simus; & in sexto de Repub. dixit, *Hominem reddi Deo similem, cum diuina imitatur*. Hinc Deo similem dixit hominem temperatum, intemperatum verò dissimilem in suo de legibus libro. Quo factum est, ut Theodoretus lib. Græcarum affection. 11. dixerit, finem bonorum statuisse Platonem, ut quantum in nobis sit, Dei similitudinem acquireremus, sic enim Deum poterimus intelligere.

I V.

Crater purgationi necessarius.

Trismegisti
locus enoda-
tur.

Postquam autem in id incidimus, enodandus est Mercurij locus in quarto serm. Pymandri, quem in Timæo secutus est Plato. Scribit enim ibi Mercurius, *Deum sermonem quidem omnibus hominibus fuisse impartitum, Mentem verò nequaquam, non quia inuiderit, omnis enim ab eo lūdr abest, sed quia voluit eam tanquam certamen præmiumque animarum in medio proponere*. Craterem igitur patulum Mente implens, præconem misit iubens talia quædam animis hominum nuntiare: *Mergat seipsam in hanc pateram quæcunque potest, quæ videlicet credit craterem animam ad eum, qui dimiserat reducturum; quæue finem noscit, cuius gratiâ nata fuerit*. Quicunque igitur præconium exaudierunt, seque merferunt in Mentem, ij cognitionis participes effecti sunt, Mentemque suscipientes in homines perfectos euasere. At qui præconium neglexerunt, ij sermonis quidem participes, Mentis autem expertes relictæ sunt, ignorantes, & a cuius gratiâ, & a quo geniti fuerint. Sic ille. Sublimis hæc est Mercurij Theologia & omni speculatione dignissima. Etenim Mentem nominat radium diuinum, quo præter rationalem discursum à quo sermo prouenit, illustrantur homines, de quo Ioannes ait cap. 1. *Erat lux vera quæ illuminat omnem hominem*. Aristoteles 3. de anima vocat Intellectum agentem. Plotinus verò Intellectum simpliciter, & ante hos David lumen, cum dixit Psalmo 35. *In lumine tuo videbimus lumen*. Pythagoras eodem similiter luminis nomine nuncupauit. Augustinus verò vocat portionem superiorem. Hebræi Nessemah, vel spiraculum vitarum. Hæc igitur Mens, radius seu lux non data est omnibus, licet ut Mercurius edisserit 4. serm. Pymandri, vna habitet cum animis hominum mente carentibus, nam etsi omnibus insit, non tamen ab omnibus deprehenditur, ut cap. 9. de Pulchro Plotinus testatur, ubi eam vocat oculum, dicens: *Quem oculum habent quidem omnes, utuntur verò pauci*. Quod Ioannes ante dixerat capite primo. *Et lux in tenebris lucet, & tenebræ eam non comprehenderunt*. Vocatur & à Christo Regnum Dei, quod nihil aliud est, nisi habitatio diuinitatis in nobis, per lumen & amorem Dei nobis reuelatum. Quod profectò lumen cum Christus nobis attulerit, non immeritò de se ipso

ipso loquens dixit Ioannis 17. *Regnum Dei intra vos est*. Quod quidem Regnum ante omnia quærendum esse idem monuit dicens Matthæi 6. *Quærite primum Regnum Dei, & hæc omnia adjicientur vobis*; Lumen autem istud vocatur Regnum, quia diuinum illud, quod in nobis habitat, à loco venit, qui apud secretiores Theologos Hebraicè dicitur Malchut, quod Regnum significat, nam per virtutem in nobis habitantis Deitatis Reges sumus, & omnibus dominari & imperare possumus, iuxta illud Lucæ 9. *Ecce dedi vobis (per communicationem videlicet diuinitatis) potestatem calcandi super Serpentes & Scorpiones, & super omnem virtutem inimici*. Vocatur etiam vita æterna, iuxta illud: *Hæc est vita æterna, vt cognoscant te Deum, & quem misisti IESVM Christum*, Ioan. 17. Cognitio ergo Deitatis Mens est, seu lumen diuinum, lux inquam, quâ omnes homines illuminantur; vnde Dauid; *Signatum est super nos lumen vultus tui Domine*. Hæc igitur Mente seu Lumine Craterem patulum impleuit Deus, inquit Mercurius, præconemque misit, vt animis nunciaret sese in illum mergerent, vt sic & Mentem & Sapientiam nanciscerentur. Est autem Crater patulus, affluens & superabundans diuinarum humanarumque rerum cognitio, quem in Verbo condidit Pater, in quo (vt inquit Paulus) *sunt omnes thesauri scientiæ & sapientiæ Dei*. Præco autem clamans ille nobis innatus est appetitus & cupiditas sciendi, de qua dictum est ab Aristotele 1. Metaphys. Omnes homines naturâ scire desiderant, vel est Veritas ipsa, quæ sola est pabulum animæ, incredibili quâdam iucunditate refertum; vel est synderesis hortans & impellens ad bonum. Quicunque igitur se in Cratere immerferunt, Mentem consecuti Deum cognouerunt. In hoc igitur Cratere immergendus & abluendus est animus, vt ad diuina valeat peruenire. Et vt apertè & detecto velamine loquar, Crater Mentis plenus, est Filij cognitio, per quem solum ad Patrem ascendimus; Nemo enim nouit Patrem nisi Filius, & cui voluerit Filius reuelare; & rursus: Nemo venit ad Patrem, nisi per me, Ioann. 14. Hunc igitur prius cognoscendum, ad hunc animum prius applicandum monet Mercurius, vt cætera, quæ de Deo sunt, valeamus intelligere. Hoc enim Verbum Dei, Dei Nuncius & Interpres non aliam ob causam venit in Mundum, nisi vt nomen Patris manifestaret hominibus. Hic potest animam reducere, vnde venit, vt Mercurius edisserit.

Constat autem Mundus duobus Crateribus, vt prisci monent Sapientes, quorum vnus superior est, in quo omnia munda sunt, estque Mundus ille intelligibilis & exemplaris, ad cuius similitudinem factum hunc Mundum sensibilem testatur Plato in Timæo, de quo dixit Christus Ioann. 8. *Regnum meum non est de hoc Mundo*. Regnum suum illius Mundi superioris affirmans, quod alibi vocat Regnum amicis præparatum. Crater alius est inferior, rerum sensibilibus cognitione plenissimus, de quo qui plùs bibunt, plùs sitiunt, & in quo omnia immunda sunt, veluti bona malis admixta. Qui igitur ex primo Cratere biberit, ad quem inuitat Mercurius, fiet in eo fons aquæ salientis in vitam æternam. Qui verò ex secundo, sitiet iterum. In primo autem Cratere quis bibere non potest, nisi prius suum

Malchut quid

Mundus constat duobus Crateribus superiori, in quo omnia munda, inferiori, in quo omnia immunda sunt.

Mercurius.

corpus oderit atq; conculcârit, quod ibidem innuit Mercurius dicens: *Nisi prius, ô fili, tuum corpus oderis, teipsum amare poteris, quàm primum verò teipsum dilexeris, Mentem protinus consequeris.* Quod sic accipiendum est, ut quis verum hominem, qui est anima rationalis iuxta Platonem, amare non possit, nisi suum contrarium hominem scilicet animale odio habuerit, quod & Christus ipsemet docuit Ioann. 12. *Qui amat animam suam, perdet eam, & qui odit animam suam in hoc Mundo, in vitam eternam custodit eam.* Huius autem rei illa adducitur ratio à Mercurio ibidem, quod impossibile sit, utrisque simul intendere mortalibus atque diuinis, unde & Christus ipsemet dixit Matthæi 6. *Non potestis Deo seruire & Mammonæ.* In hoc igitur Cratere diuinitatis immergendus est animus.

Ex hac ablutione in Cratere quam posuit Mercurius, morem ablutionis traxere Gymnosophistæ, quibus interdum ter, noctu verò bis lauari aquâ frigidâ sanctum fuit, priusquam possent veneranda sacrorum penetralia ingredi. Erat ijs pariter linea vestis quotidie recens abluta, nam lanam prophanum vestitum arbitrabantur, quippe tanquam belluinæ sordis excrementum pecori detractum. Idem obseruauit Indiarum Sapientissimi, quos Brachmanas vocant. His enim in quodam fonte lauari mos fuerat exutis vestibus, oblito prius capite guttis electricis & odoribus ei rei aptis, deinde postquam se pro ritu satis mundos putarent, exhibant circa meridiem quantocyus ad sacra illic in Chori speciem vestiti lino candido, & mitra alba, in digitis ferentes anulos, & baculos gestantes manibus, quæ munditia corporis & amictus, aliaq; similia, animi quoque puritatem adiuuare non parum credebantur. Hinc cecinit Hesiodus in libro, cui nomen est *Opera & Dies*.

Hesiodus.

Mane Ioui, ac reliquis superis libare caueto

Illotis manibus. Dij sordida sacra recusant.

Homerus.

Morem hunc diligentissimè in suo Opere obseruauit Homerus, dum enim describit Thelemachum Palladi supplicaturum, illum in æquore prius inducit manus lauare, & dum matrem Achillis Thetidem Iouem producit exoraturam, illam maris fluctus exuere facit. 6. etiam Iliados sic cecinit,

Non decet illotis manibus libare superno

Vina Ioui, pudor hoc prohibet fecisse, cruore,

Turpatum me, & cæde Virum Dys fundere vota.

Maro.

Sed & Maro noster Homeri Simia id ipsum varijs in locis sui Operis obseruauit, 2. præsertim Æneidos, dum cecinit.

Tu genitor cape sacra manu, patriosque penates

Me bello è tanto digressum & cæde recenti

Attrectare nefas, donec me flumine viuo

Abluero.

Ablu.

Ablutiones igitur corporis apud gentes symbolum erant ablutionis in mente, ut ex his quæ scripsimus, elici potest. Existimarunt enim Antiqui eandem esse animi & corporis purgationem, ut cum quis in flumine manus aut corpus abluisset, purus statim efficeretur. De hac autem re sic scribit Anticlidides lib. 74. reddituum. *Erat, inquit, Antiquorum mos, qui nunc etiam servatur, ut qui cadem hominum vel aliorum animalium commisissent, perenni aquâ manus abluerent ad commissi piaculi lustrationem. Non modo autem ad aras accedere pollutis non licebat, sed neque Deos quidem precari, qui omnem iracundiam siue indignationem in impurè precantes conuertebant.* Cuius rei testis est Tymarchides in libro de Coronis, qui Asterium fulmine fuisse percussum cecinit, quia manibus impuris aram Iouis attigisset. Sic autem habet.

Ablutio corporis symbolum ablutionis in mente.

Anticlidides.

Tymarchides.

*Illotis manibus libans Iouis attigit aram,
Quo pater hunc vssit flagrantis fulminis igne,
Egregiè purum fas est contingere sacra.*

Sed & hi omnes Gentium ritus tracti sunt ab Hebræorum monumentis, quibus dictum est, *Lauamini, mundi estote, & purgamini ab omnibus inquinamentis vestris*, Isaia 1. Ozam autem quia Arcam Domini tangere ausus est, ante ipsam mortuum cecidisse sacra testatur Historia 2 Regum 6.

Isaia.

2. Regum, 6.

Puris igitur purgatisque animis se Deus præbet cognoscendum. Purgandus autem à vitijs & sensibus animus est; unde iussit Pythagoras, nudis pedibus Deo esse sacrificandum, id est, affectus esse deponendos, cum à Deo aliquid impetrare volumus; affectus enim nostri per pedes denotati discalciandi sunt, dum Deo sacrificamus. Sic Dominus mandauit Moyfi, ut discalciaret pedes, quando ei loquebatur in rubo Exodi 3. Plato autem alas suscipiendas & affibulandas in Phædone animis nostris edocuit, ut quodammodo corpore exuti ad altiora conscendamus. Sunt autem alæ hæ ad Platonis mentem contemplatiua scientia, & moralis, speculatio scilicet & operatio; secundum Christianam verò Theologiam, Fides & Charitas, vel Dei dilectio & proximi. Quod igitur per ablutionem in Cratere faciendam censet Mercurius, id ipsum per alas animis nostris affibulandas fieri posse Plato contendit. Quod profectò dogma Zoroastris prius fuit, quem Chaldæi quidam solitum dicere asseuerant; alatam esse animam, fractis verò alis in Elementa ferri præcipitem, tum illis succrescentibus ad superos reuolare; quod profectò dogma secutus est etiam Pythagoras & Plato, & à magno fuit Plotino confirmatum lib. 8. Enneadis 4. de descensu animarum in corpora. Geminas autem alas geminum instinctum menti ingenitum ad superna significare Rhodiginus est Author lib. 9. lectio. antiqu. cap. 39. in intellectu quidem instinctum ad diuinum Verum, in voluntate instinctum ad diuinum Bonum pro viribus conuertentem: his verò remissis è cælo labi animam Pythagoricis placeret.

Pythagoras.

Exodi.

Pythagoras.

Plato.

Plotinus.

Rhodiginus.

Sed audiendus est nunc Plotinus in lib. de Pulchro qui quàm elegantissimè hanc puræ mentis necessitatem indicauit. *Efficiatur igitur, inquit*

Plotinus.

Puritas Men-
tis necessaria,
Exemplum
de puritate
Mentis.

Plotinus, quis diuinus, pulcher, atque Deiformis, necesse est, si modò Deum, sit & pulchritudinem inspecturus. Et paulò superius. Si nondum cognoscis te mundum & pulchrum, statuarium imitabere, hic enim ubi statuam optat pulchram, partim abscindit, partim quoque dirigit & expoliturus abradit, partim leuigat & abstergit, donec faciem in statua exprimat speciosam: ita & tu tolle superuacua, obliqua dirige, obscura purgando collustra, neque desinas circa statuam tuam elaborare, quousque diuinus Virtutis fulgor tibi subrutillet. Si hoc ipsum euaseris, ac purus iam habitaueris ipse tecum, nihil habens impedimenti, nec duce amplius indiceque egeas; tunc solitarius effectus ingentem poteris aspicere pulchritudinem. Oportet enim visurum videndo cognatum similemque effici. Hactenus Plotinus.

Orpheus.

Verùm audiamus & Orpheum, qui in Carminibus, quæ de virtute descripsit, quia abdita de Deo referare proposuerat, eos tantum inuitat, qui purgati mente virtutem excolunt, prophanos verò arcet quàm longissimè. Sic enim cecinit,

*Vos qui virtutem colitis, vos ad mea tantum
Dicta aures adhibete, animosque intendite vestros.
Contra qui sanctas leges contemnitis, hinc vos
Effugite, & procul hinc miseri, procul ite prophani.*

Maro.

Similia & Maro cecinit in 6. ubi Sybillam mox Oracula reddituram exclamantem inducit:

*Procul ò procul este prophani,
Conclamat Vates.*

Plato.

Philo.

Plutarchus.

Philoponus.

Hac de causa vt de Zoroastri secreta sapientia aliquid etiam attingamus, conscendendum esse vehiculum quoddam Zoroaster asseruit, vt illuc redeat anima, vnde venit. Vehiculum autem hoc nihil aliud est, quàm mentis eleuatio in Deum, quæ oratione perficitur; quasi dicas, est boni operis cum oratione coniunctio, vt Gemistio placet. Plato certè currum quendam in Phædro statuit ab Equis hinnientibus tractum, quo vnaquæque fertur anima, sed ab auriga regendum & moderandum dicit, nè in præceps feratur. Cuius dicti expositorem habemus Philonem lib. de agricultura. Equi, inquit, sunt furor & concupiscentia, ille mas, hæc femina; ideoque ille vt mas gestit elatâ ceruice, libertatem appetens, hæc verò seruilior & callidior domum depascit ac deuorat vt femina. Inseffor autem & auriga vnus est, nempe intellectus; sed auriga tunc, quando ascendit cum prudentia, quando autem cum imprudentia, inseffor est. Plutarchus in 8. quæst. Platonica hos Equos concupiscibilem & irascibilem vim similiter interpretatur: concupiscibilem appellans Equum omninò contumacem, refractarium, hirtum, circa aures surdum, & qui vix flagello stimulisque pareat. Irascibilem verò facillè rationi obsequentem eiusque adiutricem. Scio Philoponum aliter 1. de anima vtrumque Equum explicasse, quippe qui credi-

dit eos esse facultatem ad superiora & ad inferiora deducentem. Hoc igitur vehiculum quo vehimur semper & ducimur, conscendendum esse fortasse monuit Zoroaster, quem explicans Plato in Phœdro Aurigam & Rectorem apposit, ut rectè possit gubernari. Crater ergo seu Patera, Mercurij, Platonis alæ, Zoroastri vehiculum, exutio corporis Pythagorica, & ablutio Gymnosophistica idem sonare videntur, mysteriumque indicant subigendas esse corporis passiones, ut quis diuina valeat intelligere. Quæ ideò fusiùs deduximus, ut hieroglyphica doctrina ex omnium Scriptorum quâ sacrorum, quâ profanorum consensu sibi constet.

Verùm ut quæ hucusque dicta sunt, Hebræorum sententiâ confirmantur; subiungam hic discursum Rabbi Schabthe, quo SS. Triadem eiusque in Mundanos ordines influxum & emanationem satis appositè describit: ita autem dicit. *Et ecce nobis perspicuum est id quod explicauimus in capitibus prioribus mysterium nempe, quod dixerint Sapientes Cabale seu Theologiæ tres primarias Numerationes, quæ sunt Corona summa, Sapientia, & Intelligentia in equali dignitate quasi summè vnum quid esse. Animaduertendum quoque est, quare dixerint eas in equali dignitate quasi summè vnum quid esse; & non dixerint vnum propriè et simpliciter, cum tamen omnes Numerationes sunt Vnitæ, ob hanc rationem. Licet enim tres primariæ, Corona summa, Sapientia, Intelligentia, quæ sunt tres Mentis, non sint, nisi patefactio & diffusio centri, quod comprehenditur tribus delubris in mysterio luminis primordialis, luminis splendidissimi, & luminis splendidissimorum omnium splendidissimi, quæ vniuntur ipsi centro in mysterio nominis radicalis & essentialis, sicuti explicauimus in cap. 1. eâ ratione, quod illud centrum sit simpliciter & absolute vnum ex omnibus partibus, & omnia comprehendantur in eo, nempe in vnitæ eius. Tres tamen Mentis quæ diffunduntur de eo non sunt nisi patefactio centri, quod patefacit absconditum, reconditum, & occultum, quod est in ipseitate eius, & nulla differentia est inter eas, nisi quod centrum sint tria delubra, quæ comprehenduntur in abscondito, in vnitæ nempe centri. Verùm in tribus Mentibus diffunduntur & patefiunt, quod qualibet illarum sit Mens per se, & propter hoc sunt illæ in equali dignitate, quasi summè vnum quid: verùm non vnum, propriè & simpliciter, vti sunt in ipso centro; quia in ipso centro nullum cernitur delubrum, sed tantum vnitæ centri. Verùm hæc tria delubra iam antè prodierunt & distincta iam sunt in tria delubra, quæ sunt Corona summa, Sapientia, Intelligentia, tria inquam delubra distincta. Nec est obijciendum: Si ita? non erunt itaque in equali dignitate quasi summè vnum quid, sed erunt in dignitate equali vt tria. Hæc nulla est obiectio. Quia hæ tres (Mentis inquam) non sunt nisi manifestatio Vnitatis centri, & illæ vniunt se radici suæ, eo modo, quod illæ nihil aliud sint nisi Vnitæ centri; & manifestum nihil est, nisi id quod in abscondito latuit, propter hoc illæ sunt in equali dignitate quasi summè vnum quid; ac si diceret æquales dignitate sicuti Vnitæ centri, quia de centro vno prodierunt, & centrum patefactum est in illis. Et inde percipitur quoque Vnitæ omnium Numerationum, quoniam licet hæ tres Mentis propinquæ sint emanatio suo (illi scilicet, qui fecit emanare eas) ecce propter*

Rabbi Schabthe.

Descriptio SS. Triadis eiusque in mundanos ordines influxus & emanationes.

pro-

propinquitatem earum lumen earum magnum valde; ita ut impossibile sit creatis frui lumine earum. Hanc igitur ob causam necesse fuit in ramos sese extendere & diffundere, in Caput, Medium & Finem, qui sunt septem Numerationes, Magnificencia seu Misericordia, Fortitudo seu Seueritas, Pulchritudo, Victoria, Triumphus seu Æternitas, Gloria, Fundamentum, Regnum ad manifestandum Delubra earum creatis, ut fruantur ijs, quatenus sunt tres gradus seu ordines. Ordo primus est mysterium centri; Ordo secundus mysterium trium Mentium; Ordo tertius mysterium diffusionis Mentium in septem Numerationes (id est attributa tribus Mentibus communia) quæ omnes conficiunt decem Numerationes; & sunt vnum, tria, & septem. Et ecce hac ex parte omnes simul sunt Vnitas perfecta, quia centrum manifestauit delubra sua in tribus Mentibus, & tres Mentis manifestatæ sunt in septem Numerationibus, & quidquid inuenitur in septem Numerationibus, inuenitur quoque in tribus Mentibus, & quidquid inuenitur in tribus Mentibus, inuenitur quoque in vnitate centri, inuenitur etiam in infinitudine; benedicta sit illa. Et nulla differentia est inter illas, inter Numerationes, inquam, nisi quod in septem Numerationibus illæ sunt in manifesto, & in tribus Mentibus præ magnificencia luminis earum illæ in abscondito latent. Et etiam in tribus Mentibus respectu centri præ magnificencia luminis eius, illæ (Mentes scilicet) sunt in manifesto, & in ipso centro illæ latent in abscondito. Et sic quoque centrum respectu infinitudinis, benedicta sit illa; eo quod infinitudini respectu luminis sui magnificencissimi, nullus est finis nec terminus: illæ verò sunt in manifesto. At in infinitudine, benedicta sit illa, illæ in abscondito latent usque in omnem non finem infinitatis & non termini. Omnes sunt virtus vna vnitatis suæ summæ perfectissimæ & absolutissimæ quæ absq. fine et termino comprehendit totum numerum decem in mysterio vnitatis infinitudinis, benedicta sit illa, & patefacit virtutem vnitatis suæ in mysterio Recessus per mysterium decem, & nihil est in manifesto, nisi quod & latet in abscondito & si cuti in abscondito illa est virtus vna, sic etiam in manifesto est virtus vna. Atque hæc ad intentionem nostram Lectori insinuandam sufficiant.

EPILOGVS.

TAndem per immensos Oceani inexhausti anfractus, per rapidas im-
 mensi pelagi voragines; per scopulos & inaccessa præcipitia, per
 inuios & incognitos vastissimi maris recessus, ferocibus monstrorum por-
 tentis diuinâ assistente gratiâ domitis, monstrofa extincta Sphynge, con-
 tractis velis portum diu concupitum, anxie mentis inquietudine quæsi-
 tum, & tandem singulari diuini Numinis præsidio inuentum, viginti an-
 norum æstu perfunctus, portum inquam vnicum voluntatis comple-
 mentum ingredimur; cuius desiderio, quot labores, quot perplexitates,
 quot sudores, quot pericula, quod rerum discrimina exantlauimus, gra-
 ta, ni fallor, posteritas ex præsentis Operis hucusque à nemine, quod
 sciam, tentato specimine recognoscet. Prudentes & iudicio exquisito
 pol-

pollentes Viri, quorum in similibus incognitis eruendis industria quandoque desudavit, veluti propriâ experientiâ docti, quam difficile & plenum alex opus sit, incognitas tentare vias, omnique monstrorum genere refertis solitudinibus sine duce se committere, ingenuè fatebantur; atque adeo si non omnia, saltem in omnibus eruendis conatum extollent.

Atque hæc sunt, quæ de Ægyptiorum Sapientia, hieroglyphicis velata symbolis quantum imbecilles ingenij mei vires permiserunt, dicenda duxi; nihil porro restat, nisi vt oculis manibusque ab interpretationum tabula submotis, atque in cœlum sublatis Tibi Triuni bonorum omnium largitori DEO & beneficentissimo luminum Patri, pro tanto beneficio non hecatomben, non Taurorum aut Vitulorum holocausta, sed puræ mentis diuino amore institutum sacrificium, humili cordis obsequio instituam. Tu enim solus es, qui linguam infantium facis esse disertam; Tu solus humanæ menti igniculos ex vena lucis tuæ, & vitæ scaturigine emanantes indis, quibus ad incomprehensam operum Tuorum magnitudinem rimandam incenditur; hisce incensus Opus hoc aggressus tuæ benignitatis ope perfeci, inspirasti necdum volenti, vt vellem; adiuvisti bonæ voluntatis conatus, vt facerem, qui in Tuis & velle & perficere operaris. Redeat ergo in Te Opus, quod à Te profluxit. Si bonum quicquam in eo, Tuum est, si malum, meum est. Qualecunque tandem fuerit id supremæ interminæ, ac incomprehensibili bonitati Tuæ, ego humilis & abiecta creatura Tua, cinis & fauilla & nihilum, vti acceptum fero, ita quoque, vt ad superexcelsæ Maiestatis Tuæ honorem & gloriam vnice cedat, omnibus animæ meæ votis expostulo; promptus mihi semper fuit animus, ad quam emendatissimè philosophandum, si itaq; indignum consilijs Tuis quidpiam à me prolatum fuerit, id quoque inspirare pro infinita bonitate Tua, vt emendem, digneris; si Ethnicæ Theologiæ sacramenta prosecutus, in incomprehensa iudiciorum Tuorum abyssu scrutanda, in temeritatem lapsus sum, aut propriam laudem, in Opere gloriæ Tuæ destinato sectatus sum, pro ea quæ infinita es clementia mihi condones, obnixè deprecor; si denique quicquam Orthodoxæ Fidei ac Sacrosanctæ Romanæ Ecclesiæ Sponsæ Tuæ non vsquequaque consonum ignoranter attulerim, id totum expunctum, repudiatum, reuocatumque volo. Restat nunc, vt quod olim Trismegistus, idem ego Tibi Trisagion, mei erga Te amoris veluti sempiternum trophæum statuam.

Hymnus Mercurij Trismegisti in Pymandro.

Quamobrem omnibus animi viribus Patri Deo gratias ago.

Sanctus Deus Pater omnium.

1. Sanctus Deus cuius voluntas à proprijs potestatibus adimple-

tur.

San-

Sanctus Deus qui tuis familiaribus innotescis.

Sanctus es, qui Verbo cuncta constituisti.

2 *Sanctus es, cuius imago est omnis natura.*

Sanctus es, quem nunquam natura superavit.

Sanctus es omni potestate validior.

3 *Sanctus es omni excellentia maior.*

Sanctus es omni laude melior.

*Excipe verborum sacrificia sancta, quæ ab animo & corde deuoto in te
vnde profluxerunt, redendant.*

**Omnia ad maiorem DEI gloriam, & Orthodoxæ Ecclesiæ, nec non Rei-
pub. Literariæ emolumentum.**

Hoc vno arcana recludo.

F I N I S.

CATALOGVS AVTHORVM,

Quorum authoritates afferuntur hoc Ter-
tio Tomo .

A

Ali Arabs
Ammianus Marcellinus
Antonius Musa
Apocalypsis Liber
Apollodorus
Apuleius
Aratus
Aristophanes
Aristoteles
Arnobius
Auctor Scalæ Magnæ
S. Augustinus

Benephius
Aben Sina
Abenuaschia
Abulfeda Geogra-
phus Arabs
Ælianus

B

Baronius
Belonius
Beroaldus
Betrillus
Brasauolus
Bulengerus

C

Catherus
Cælius Rhodiginus
Cedrenus
Centir Arabs
Chrysippus

Cicero
Clemens Alexandrinus
Columella
S. Cyrillus

D

Damascius
Deenus
Demophylus
Diodorus Siculus
S. Dionysius
Dionysius Geographus
Dionysius Halicarn.
Dionysius Laërtius
Dioscorides
Donatus

E

Elias Leuita
Eucherius
Eusebius
Exodus Liber
Ezechiel Propheta

F

Festus
Firmicus Maternus
Fortunius Licetus

G

Gaza
Genebrardus
S. Gregorius Nazianzenus
Gutherius

F fff

Haly

H

H Aly
Heliodorus
Hermes Trismegistus
Hermolaus
Herodotus
Hesiodus
Hesychius
D. Hieronymus
Homerus
Horus
Hyginus

I

I Amblichus
Iehuda Rabbinus
Iochaides
Ioannes Leo Africanus
Ioannes Nardius
Ioseph à Costa Soc. IESV
Isaias Propheta
Iulius Solinus
Iustinus Martyr

L

L Iber 2. Regum
Lucianus

M

M Acrobatus
Manethon
Manilius
Marcellus Ficinus
Matthioli
Mela
Melissus
Michael Mercatus
Mor Isaac

N

N Atalis Comes
Numenius

O

O Ppianus
Opopaeus
Origenes
Orpheus
Ovidius

P

P Anciolus
Panfa
Pausanias
Petrus de Valle
Petrus Gyllius
Philo Byblicus
Philo Iudaeus
Philostratus
Phornutus
Pierius Valerianus
Plato
Plinius
Plotinus
Plutarchus
Pollux
Polybius
Porphyrius
Proclus
Procopius
Prosper Alpinus
Prudentius
Psellus
Ptolomaeus
Pythagoras

S

S Amel Purchas
Schabde Rabbinus
Schiangia Arabs
Seneca
Serapion Arabs
Simeon Ben Iochai
Simplicius
Statius
Strabo
Stuckius
Suidas

T

X

T Acitus
Thargum Vzielidis
Theodorus
Theogenes
Theophrastus
Tibullus
Trismegistus

X Enophon.

Z

Z Ohar
Zoroaster

V

V Alerius Maximus
Virgilius
Volaterranus

Reliquorum Scriptorum nomina, quorum autoritatibus dicta hoc Tomo
Tertio stabiliuntur, citata reperies in præcedentibus Libris .

INDEX

Diatribarum, Syntagmatum, Capitum, aliorum-
que Titulorum Tomi III.

*Nonnulla Authoritates Doctrina hieroglyphica in huius decursu
Operis exponenda. 2
Artis Hermeneutica, siue interpretatiua Hieroglyphicorum Sup-
positiones.. 4*

PRÆFATIO. 5

DIATRIBE I. PRÆLVSORIA DE HIEROGLYPHICIS
in genere. 8

- Caput I. De etymo, origine, & propagatione hieroglyphica doctrina. Ibid.
- II. Quomodo hieroglyphica à cæteris diuersarum Gentium literis distin-
guantur, & potissimum in quo characteres Sinensium ab hiero-
glyphicis differant. 10
Characteres hieroglyphici Sinensium. Ibid.
Veterum Sinicorum characterum anatomia. 12
Differentia inter Sinenses & hieroglyphicos Aegyptiorum characteres. 13
Characterum antiquissimorum Chinesium explicatio. 16
- III. De literis Brachmanum, siue Gymnosophistarum. 21
- IV. De literatura Mexicanorum, & an propriè hieroglyphica dici possit. 28
Mensium nomina. 30
- V. Tabula aeneæ ex Museo Clarissimi Viri Ioannis Galvani Iuris Con-
sulti Patavini extractæ interpretatio. 36
- VI. Characterum quorundam in Cruce descriptorum interpretatio. 38

INDEX.

Caput VII.	De Armenorum characteribus hieroglyphicis .	40
VIII.	De alijs falsorum hieroglyphicorum Schematismis .	41
	DIATRIBE II. PRÆLVSORIA.	42
	De Alphabeto mystico Aegyptiorum, & lingua Copta .	Ibid.
	Primaeva literarum Aegyptiorum fabrica, & institutio facta, à Tau- to siue Mercurio Trismegisto .	47
	DIATRIBE III. PRÆLVSORIA .	55
	Quòd litera Aegyptiaca à Cadmo primum in Græciam traducta, & de lingua Copta antiquitate .	55
	Utrum hieroglyphica lectionem quandam ut in alijs scripturis confi- ciant, & quomodo lectio instituenda .	61
	DIATRIBE IV. PRÆLVSORIA.	62
	Hierogrammatismorum reliquorum quæ in Obelisco Pamphilio expo- siti non fuerunt, interpretatio .	Ibid.
Caput I.	Meleagridis, & Anseris hierogrammatismus .	63
II.	De herbis & plantis hieroglyphicis .	65
	SYNTAGMA I. MENSÆ ISIACÆ SIVE TABULÆ BEMBINÆ interpretatio .	80
	ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ, .	Ibid.
Caput I.	De nomine & origine huius Tabulae Isiacæ .	Ibid.
II.	Quæritur quem hac Tabula usum habuerit apud Aegyptios .	81
III.	Argumentum huius Tabulae, seu Mensæ Isiacæ .	85
IV.	Tabula seu Mensæ Isiacæ diuisio .	87
V.	Anatomia Tabulae, siue de habitibus, ornamentis, tutulis, baculis, & tota περιεχόµενη hierogrammatismorum, eorundemque differen- tijs .	Ibid.
	Vera & genuina Mensæ Isiacæ, siue Tabulae Bembinæ interpretatio .	89
	Diuisio I. Figurarum mediæ regionis Tabulae expositio .	Ibid.
	Diuisio II. Quomodo fundum paternum, id est, uniuersalis Mundi anima in hac Tabula in tres Triades secundum aegyptios diuidatur, interpretatio .	94
	Diuisio III. Explicatio Triadam Azoniaram .	100
	Trias Azonia Hecatina .	101
	Trias Serapæa .	103
	Trias Osiriaca .	105

INDEX

Divisio IV.	Quod septem Triades in media regione explicatae nihil aliud sint, quam septem Mundorum Genialium Systemata.	107
I.	Trias, siue Mundus Archetypus igneus, & vitarum Mundus triformis, Hebraeis אין סוף, Mundus increatus, ex quo procedunt.	108
Divisio V.	Supremae Regionis Tabulae interpretatio.	111
Divisio VI.	Regionis tertiae interpretatio.	117
	Trias fontana Horae, siue Porta magna Orientis.	119
	Trias Fontana, siue Porta magna Occidentis.	120
	Trias Pandochæa, quod Numen apotropæum Portæ magnæ Septentrionis est.	123
	Trias Thauistica Austri domina.	125
Divisio VII.	Limbi seu ambitus Tabulae Isiæ interpretatio.	129
	Expositio Limbi Tabulae Isiæ.	134
	Superioris Limbi interpretatio.	135
	Interpretatio Limbi sinistri.	142
	Interpretatio inferioris Limbi.	145
	Limbi dextri lateralis interpretatio.	148
	Auctarium de sensu Anagogico, Magico, Ethico, aliisque vñsibus, quibus seruebat hæc Tabula.	152
S. I.	De sensu Anagogico sub Tabula latente.	Ibid.
S. II.	De usu Idearum huius Tabulae, & emolumento inde in Medicina, Physica, Astrologia, Ethica, emergente.	153
S. III.	De Theurgico seu Magico sensu, quo Sacerdotes in hac Isiaca Tabula sacrificiorum instituendorum rationem, rituum adhuc ceremoniarumque dispositionem per occultum symbolorum contextum exhibebant.	156
S. IV.	De significatione minuti characteris hieroglyphici, quem simulachra passim appositum habent; quoque interiores duo Limbi inscripti conspiciuntur.	158
SYNTAGMA II. OBELISCVS RAMESSÆVS SIVE Lateranensis.		
PRÆFATIO.		Ibid.
Caput I.	Historica relatio Obelisci Rameffei siue Lateranensis.	Ibid.
	Inscriptiones Obelisci factæ à Sixto V. Pontifice Maximo.	166
II.	Obelisci Lateranensis interpretatio.	168
	Argumentum Obelisci Lateranensis.	Ibid.
III.	Nota ad Lectorem de interpretationis statuendæ ratione.	171
Prælusio.	Quæ nonnullâ ad meliorem rerum in Obelisco tractandarum notitiam præmittuntur.	172
IV.	De inscriptione & diuisione Obelisci.	178
Prælusio.		Ibid.
S. I.	Prima Columna primi Lateris Borealis interpretatio.	182

INDEX.

§. II.	Secundæ columnæ lateris Borealis interpretatio. Siderei Mundi Numinum connexionem monstrat.	186
§. III.	Tertiæ columnæ lateris Borealis interpretatio. Politicum Mundum exhibet.	188
Caput V.	Interpretatio secundi lateris Meridionalis Obelisci Lateranensis.	193
§. I.	Interpretatio primæ columnæ secundi lateris Australis, quæ Politicum Mundum exprimit.	194
§. II.	Secundæ columnæ lateris secundi Australis interpretatio, & continet Niloticas leges.	198
§. III.	Tertiæ columnæ lateris secundi Australis interpretatio.	201
Caput VI.	Interpretatio lateris tertij Occidentalis, in quo infestæ Typhonis potestates, & Reipub. perturbatrices exhibentur, & quomodo eæ superandæ sint.	202
§. I.	Lateris tertij Occidentalis columnæ primæ expositio.	Ibid.
§. II.	Interpretatio secundæ columnæ tertij lateris Occidentalis.	205
§. III.	Tertiæ columnæ tertij lateris Occidentalis interpretatio; & continet leges, quibus Numina sollicitantur ad Ægypti salutem.	207
Caput VII.	Quarti lateris Orientalis Obelisci Rameffæi interpretatio.	208
§. I.	Interpretatio primæ columnæ lateris quarti Orientalis.	208
§. II.	Secundæ columnæ quarti lateris Orientalis interpretatio.	209
§. III.	Tertiæ columnæ lateris quarti Orientalis interpretatio, & continet malorum originem.	210
SYNTAGMA III. OBELISCVS FLAMINIUS, OLIM Senneseptæus.		
Caput I.	Historica relatio Obelisci Flaminij.	Ibid.
	Inscriptiones Obelisci Flaminij.	215
§. II.	Argumentum Obelisci Flaminij.	217
§. III.	Prodroma quarundam rerum, quæ sæpe sæpius in hoc Obelisco occurrunt, interpretatio.	220
§. I.	Tabule sacre Momphtho-Mendesiæ expositio.	Ibid.
§. II.	Niloscopij expositio.	223
§. III.	Secundæ tabule sacre Osiriacæ expositio.	226
	De duabus statuīs.	Ibid.
	De Ferculo, seu Feretro.	227
	De Ramo inuerso.	228
	De sceptro recuruo.	231
	De Iunco Nilotico.	234
Caput VI.	Singulorum Obelisci laterum interpretatio.	235
§. I.	Epigraphes siue inscriptionis Obelisci interpretatio.	Ibid.
§. II.	Columnæ primæ lateris Meridionalis interpretatio.	238
§. III.	Columnæ secundæ lateris Meridionalis interpretatio.	239
§. IV.	Columnæ tertiæ secundi lateris Meridiani interpretatio.	240
	§. V.	

INDEX.

§. V.	Columnæ primæ secundi lateris Borealis interpretatio.	241
§. VI.	Columnæ secundæ lateris secundi Borealis interpretatio.	242
§. VII.	Tertiæ columnæ secundi lateris interpretatio.	244
§. VIII.	Columnæ primæ lateris tertij Occidentalis interpretatio.	Ibid.
§. IX.	Columnæ secundæ lateris tertij Occidentalis interpretatio.	245
§. X.	Columnæ tertiæ lateris tertij Occidentalis expositio.	246
§. XI.	Columnæ primæ lateris quarti Orientalis expositio.	Ibid.
§. XII.	Columnæ secundæ lateris quarti Orientalis expositio.	247
§. XIII.	Columnæ tertiæ lateris quarti Orientalis expositio.	Ibid.
	Anacephalæosis totius expositionis.	248
	Consecrarium de interpretatione facta ab Hermapione.	250
	Interpretatio Obelisci Sennefertei facta ab Hermapione Grammatico.	251

SYNTAGMA IV. OBELISCVS SALLVSTIVS, SIVE

Ludouisius.

Caput I.	De origine, erectione, translatione Obelisci Sallustij.	Ibid.
II.	Argumentum Obelisci.	259
III.	Obelisci Sallustij diuisio, & interpretatio.	260
IV.	Hierogrammatismorum qui in quaternis lateribus continentur, & secundum præcedentem diuisionem prorsus ydem, si minutiona quædam excipias, sunt, interpretatio.	261
§. I.	Columnæ primæ lateris primi Obelisci expositio.	264
§. II.	Columnæ secundæ lateris primi expositio.	266
§. III.	Columnæ tertiæ lateris primi expositio.	Ibid.
§. IV.	Columnæ primæ lateris secundi expositio.	267
§. V.	Columnæ secundæ lateris secundi expositio.	268
§. VI.	Columnæ tertiæ lateris secundi interpretatio.	Ibid.
§. VII. IIX. IX.	Columna prima, secunda, tertia, lateris Borealis.	ib.
§. X. XI. XII.	Columna prima, secunda, tertia lateris quarti.	ibid.
	Consecrarium primum.	269
	Consecrarium secundum.	ibid.

SYNTAGMA V. OBELISCVS VERANVS, SEV

Barberinus.

Caput I.	Historica Relatio Obelisci Barberini.	272
II.	De huius Obelisci Erectoribus.	273
III.	Argumentum Obelisci Barberini.	ibid.
IV.	Breuis quatuor primorum & principalium Obelisci Systematum interpretatio.	276
Schematismus I.	Genius Ignis.	277
Schematismus II.	Aëreus Genius.	279
Schematismus III.	Aquæ Genius.	280

Sche-

INDEX.

Schematismus IV. <i>Terræ Genius.</i>	281
Caput V. <i>Interpretatio primi lateris Meridionalis.</i>	Ibid.
Nota in lateris primi Meridionalis schemata, quæ stationes Deorum Meridionalium continent.	282
§. I. <i>Columnæ primæ lateris primi expositio, & continet stationes Geniorum Omphæ, Ammonis, Osiris, Anubis, Momphtæ bonorum terrenorum affluxu fecundas.</i>	Ibid.
§. II. <i>Secunda columna lateris primi Australis, eiusq; interpretatio.</i>	286
Caput VI. <i>Lateris secundi Obelisci Barberini interpretatio.</i>	290
§. I. <i>Primæ columnæ expositio.</i>	291
§. II. <i>Secundæ columnæ lateris secundi Orientalis interpretatio.</i>	292
Caput VII. <i>Tertij lateris Occidentalis Obelisci Barberini interpretatio.</i>	294
§. I. <i>Columnæ primæ interpretatio.</i>	Ibid.
§. II. <i>Secundæ columnæ tertij lateris expositio.</i>	299
Caput VIII. <i>Lateris quarti Septentrionalis Obelisci Barberini interpretatio.</i>	298
§. I. <i>Primæ columnæ quarti lateris Septentrionalis expositio.</i>	Ibid.
§. II. <i>Secundæ columnæ quarti lateris expositio.</i>	299
<i>Consecrarium primum.</i>	300
<i>Consecrarium secundum.</i>	301
<i>Consecrarium tertium.</i>	Ibid.
<i>Conclusio.</i>	Ibid.

SYNTAGMA VI. OBELISCVS CONSTANTINOPOLITANVS

à Theodosio Imperatore in Hippodromo Byzantino
olim erectus.

304

Caput I. <i>Historica relatio de origine & erectione Obelisci Constantinopolitani.</i>	Ibid.
<i>Exemplar literarum Excellentissimi Viri Domini Simonis Renigeri</i>	
<i>Cæsarei apud Turcarum Imperatorem Legati.</i>	Ibid.
<i>Literæ Panaiotis Nicusij, Cæsarei apud dictum Imperatorem Turcarum Interpretis.</i>	305
Caput II. <i>Argumentum Obelisci.</i>	309
§. I. <i>Lateris primi explicatio.</i>	311
<i>Scholium.</i>	313
§. II. <i>Secundi lateris expositio.</i>	Ibid.
§. III. <i>Tertij lateris expositio.</i>	314
§. IV. <i>Lateris quarti expositio.</i>	315

SYNTAGMA VII. OBELISCI MINORES, ET SVNT

Monticælius, Mediceus, & Mahutæus.

318

Caput I. <i>De origine horum Obeliscorum.</i>	Ibid.
II. <i>Argumentum trium minorum Obeliscorum.</i>	319

Gggg

Ca.

INDEX

Caput III.	Obeliscus Monticælus, eiusque explicatio.	320
Caput IV.	Obeliscus Medicus, eiusque interpretatio.	325
Caput V.	Obeliscus Mahutaus, eiusque interpretatio.	327

SYNTAGMA VIII. OBELISCVS HELIOPOLITANVS, QVI IN hunc diem adhuc iuxta Mataræam, Vicum Cayro Ægypti vicinum, erectus conspicitur.

Caput I.	De origine Obelisci Heliopolitani.	Ibid.
II.	De erectione & mensura Obelisci.	331
III.	Argumentum huius Obelisci.	332
	Obeliscus Heliopolitanus.	333
IV.	Interpretatio Obelisci.	334

SYNTAGMA IX. OBELISCVS ALEXANDRINVS, eiusque interpretatio.

Caput I.	De origine & primo erectore huius Obelisci.	Ibid.
II.	De mensura & symmetria huius Obelisci Alexandrini.	Ibid.
	Epilogismus totius Obelisci Alexandrini ex literis Titi Livij Burattini.	341
	Obelisci symmetria.	342
III.	Interpretatio Obelisci Alexandrini.	343
	Conseclarium I.	345
	Conseclarium II.	Ibid.

SYNTAGMA X. OBELISCVS FLORENTINVS, eiusque interpretatio.

Caput I.	De Obelisci huius origine, inscriptionis ratione, & argumento.	Ibid.
	Divisio Obelisci.	349
II.	Primi lateris expositio.	350
§. I.	Columnæ primæ lateris primi characteres, & expositio.	351
	Characteres seu figura.	351
	Expositio figurarum.	352
	Scholion in explicationem factam.	
§. II.	Columnæ secundæ lateris primi figura, & expositio.	353
	Characteres seu figura.	Ibid.
	Expositio figurarum.	354
	Scholium in expositionem.	Ibid.
Caput III.	Secundi lateris expositio.	355
§. III.	Columnæ primæ lateris secundæ anatomia, & expositio.	356
	Characterum anatomia.	Ibid.
	Anatomia factæ expositio.	356
	Scholium in expositionem factam.	357

INDEX.

§. IV.	<i>Columnæ secundæ lateris secundi expositio.</i>	357
	<i>Anatomica descriptio.</i>	ibid.
	<i>Exhibitorum symbolorum interpretatio.</i>	358
	<i>Scholium.</i>	ibid.
Caput IV.	<i>Tertij lateris expositio.</i>	359
§. V.	<i>Columna prima lateris tertij.</i>	ibid.
	<i>Anatomia characterum.</i>	ibid.
	<i>Expositio Anatomie.</i>	361
	<i>Scholium.</i>	361
§. VI.	<i>Columnæ secundæ lateris tertij declaratio.</i>	362
Caput V.	<i>Quarti lateris expositio.</i>	ibid.
§. VII.	<i>Columna prima lateris quarti.</i>	ibid.
	<i>Anatomia.</i>	ibid.
	<i>Expositio.</i>	364
	<i>Scholium.</i>	ibid.
§. VIII.	<i>Columna secundæ lateris quarti.</i>	395
	<i>Conclusio.</i>	366

SYNTAGMA XI. OBELISCI RASI, ET SVNT EXQVILINVS & Vaticanus.

Caput I.	<i>Obeliscus Claudianus, siue Exquilinus.</i>	368
	<i>Symmetria & proportio Obelisci Exquilini.</i>	369
	<i>Inscriptiones Obelisci.</i>	ibid.
II.	<i>Obeliscus Moncorius seu Vaticanus, qui unus ex omnium maximis est.</i>	370
	<i>Erectionis Obelisci Vaticani modus & ratio.</i>	372
	<i>De Ergatarum potentia ad Obelisci pondus comparata.</i>	374
	<i>Epilogismus exactissimè, quantum fieri potuit, symmetriam & proportionem totius Obelisci, singularumque partium, una cum ornamentis exhibens in palmis Romanis.</i>	375

SYNTAGMA XII. DE FRAGMENTIS VARIORVM

	<i>Obeliscorum, quæ in Vrbe hodie supersunt.</i>	378
Caput I.	<i>De Obelisco Campomartio subterraneo.</i>	ibid.
II.	<i>De Obelisci fragmento quod reperitur in Insula Tyberis.</i>	379
III.	<i>De nonnullorum Obeliscorum fragmentis, quæ circa Collegium Romanum spectantur.</i>	382

SYNTAGMA XIII. DE MVMIIS, EARVMQVE CONDITORIIS, & hieroglyphicorum, quibus inscribuntur, significatione.

Caput I.	<i>De Metempsychosi.</i>	ibid.
II.	<i>Cur tanto studio cadaverum incorruptioni studuerint Aegyptij.</i>	390

I N D E X.

Caput III.	De Mumiaram preparatione, id est, de modo condiendi cadauera.	
§. I.		
§. II.	De Mumia.	395
Caput IV.	De cryptis, locisque subterraneis, in quibus condi solebant Mumia, siue medicata corpora.	396
Caput V.	Hieroglyphicarum Mumiaram, quae partim ex Magni Ducis Hetruriae, partim ex Ioannis Nardij Museise extractae sunt, interpretatio.	399
§. I.	Hieroglyphicorum quae in ligneis funerum thecis primae & secundae figurae tabulae tertiae depictae spectantur, interpretatio.	411
§. II.	De inuolucris Mumiaram, varisque hieroglyphicis Iconismis, quae una Mumiae inuoluti reperiuntur.	413
§. III.	De fascijs hieroglyphicis.	418
	Pompa Isaca iuxta Apuleij descriptionem, ex hortis Mediceis.	420
	Fasciae Pereiscae expositio.	426
Caput VI.	De Mumijs hieroglyphicis, partim ex Museis Magni Ducis Hetruriae, partim Batauorum extractis, & in praesentem Iconismorum congeriem coniectis, una cum interpretatione.	428
	Figurae, quae signatur litera X, expositio.	430
	Figura D ex Museo Hieronymi Van Werle extracta interpretatio.	Ibid.
	Figura A, ex Magni Ducis Hetruriae Museo extracta, expositio.	Ibid.
	De statua lignea ex Museo Ernesti Brinckij, & alia simillima ex M. Ducis Hetruriae Museo extracta.	431
	De Mumijs ex Museo Petri à Valle extractis.	Ibid.
		433
SYNTAGMA XIV. DE CANOPIS HIEROGLYPHICIS, eorumque interpretatione,		437
Caput I.	Quid sit Canopus.	Ibid.
	Canopi Fig. I. in Iconismo exhibiti expositio.	Ibid.
Caput II.	Canopi figura II. signati interpretatio.	440
III.	Interpretatio Canopi figurae VI.	Ibid.
IV.	Figura III. quae Canopicum Oraculum exhibet, interpretatio.	442
V.	Figura IV. Genius Apotropaeus Canopicus, eiusque interpretatio.	445
VI.	Figura V. Vasis Canopici interpretatio.	447
VII.	Figura VII. interpretatio.	448
VIII.	Figurarum VIII. XI. XII. interpretatio.	Ibid.
SYNTAGMA XV. DE SPHYNGIBVS NILOTICIS, earumque vera significatione.		454
Caput I.	De Nilo, eiusque cultu ab Aegyptijs usurpato, uti & de Nilosco- pijs, eorumque usu.	Ibid.
		Ca-

INDEX.

Caput II.	<i>De Sphingibus Aegyptiacis, earumque interpretatione.</i>	463
	<i>Leones Nilotici seu Momphtei, quorum limbi sequentibus hieroglyphicis insignantur. Extant ad aquas felices, iuxta Campos Thermarum Diocletianearum.</i>	463
S. I.	<i>Interpretatio hieroglyphicorum, quae in primi Leonis Abaco inscripta cernuntur.</i>	465
S. II.	<i>Simulachrum Leonis B sinistri, abaco insistentis, eiusque significatio.</i>	467
	<i>Nota in factam interpretationem.</i>	Ibid.
Caput III.	<i>Sphingum quae in Villa Burghesia spectantur, interpretatio.</i>	468
	<i>Sphinges cum abacis hieroglyphicis sequentibus insignitae, & exstant hodie in Villa Burghesia retro Palatium, e regione fontis sinistra.</i>	469
	<i>Dextrae Sphingis interpretatio.</i>	471
	SYNTAGMA XVI. DE PENATIBVS, LARIBVS, ET Serapibus Aegyptiorum.	474
Caput I.	<i>De Penatibus, Laribus, & Serapibus in genere.</i>	ibid.
II.	<i>De hieroglyphica Penatum seu Tutelarium Aegyptiorum Numinum significatione.</i>	477
S. I.	<i>Interpretatio primae figurae A.</i>	479
S. II.	<i>Secundae figurae interpretatio.</i>	483
	SYNTAGMA XVII. DE MAGNAE EFFICACIAE IDOLIS, SIVE de Dijs Auerruncis primi ordinis.	487
Caput I.	<i>Auerrunci Dij qui dicantur.</i>	ibid.
	<i>De Statua loquente.</i>	488
II.	<i>De simulachris Aegyptiorum portatilibus.</i>	492
III.	<i>De statuis auerruncis alia forma, quas Mesitae vocant.</i>	495
	<i>De statua Mesitica Orignana, quae in Orignano Oppido spectanda exhibetur.</i>	497
	<i>Simulachrum ex Museo Excellentissimi Viri Ioannis Rhodij Medici Patuini.</i>	498
IV.	<i>De statuis Polymorphis, & auerruncis omnis generis.</i>	500
	<i>De Polymorphi Daemonis simulachro.</i>	501
	<i>Posterior Amuleti pars.</i>	504
	SYNTAGMA XVIII. DE STATVIS AEGYPTIACIS POLYCHARACTERISTICIS, id est, toto corpore hieroglyphicorum contextu conspicuis.	506
Caput I.	<i>De statuis Aegyptiacis &c.</i>	ibid.
	<i>Confectarium.</i>	510
	Ca-	

INDEX.

- Caput II. De prophylacticis Statuis, seu Amuletis portatilibus. 511
 III. De vasis sacris. 513
 Litera Clarissimi Viri D. Othonis Heurnij ad Nibesium data. 514

SYNTAGMA XIX. DE AMULETIS, ET PERIAPTIS, COETERISQUE portatilibus Icunculis, quibus Aegyptij utebantur. 518

- Caput I. De varijs Aegyptiorum Amuletis, & Periaptis. ibid.
 II. De amuletis quae Deorum & sacrorum animalium formam referunt. 519
 III. De mixta & monstruosa rationis Amuletis. 521
 IV. De Scarabaeis prophylacticis. 523
 V. Phylacterium lapideum ex Museo Clarissimi Viri Iacobi Scapbili. 526
 VI. De humani corporis partibus in usum Periaptorum ab Aegyptijs assumptis. 528

SYNTAGMA XX. DE LUCERNIS VETERVM Aegyptiorum. 531

- Caput I. De origine Lucernarum. ibid.
 II. De loco, figura, alijsque lychnuchorum, lucernarumque Aegyptiarum proprietatibus in genere. 533
 III. De lucernis Aegyptijs in peculiari. §. I. 537
 §. II. De lucernis Aegyptiorum in sacra animalia transformatis. 538
 §. III. Lucerna Aegyptia tetralychna. 539
 §. IV. De lucerna Canubica seu Canina, aut Κνωβόεσσα. 540
 §. V. De lucerna Sphyngis. 541
 §. VI. De Lucernis phallicis. 542
 §. VII. De lucerna Typhonia. ibid.
 §. VIII. De lucernis polylychnis, quae in cryptis subterraneis Aegypti passim reperiuntur. 544
 §. IX. Vtrum Aegyptij verè in subterraneis cryptis lucernas perpetuo lumine ardentes constituerint; & quod eorum fuerit artificium. 545

ANACEPHALÆOSIS TOTIVS OPERIS. 551

PRÆFATIO.

- Caput I. De veterum Aegyptiorum doctrina & sapientia. 552
 Argumentum I. Symbolorum hieroglyphicorum multitudinem non esse innumerabilem, ut nonnulli Censores obijciunt. 553
 De requisitis ad hieroglyphicorum interpretationem. 558
 Argumentum II. Hieroglyphica non syllabis, vocibus, ac periodis constare, ut reliqua idiomata, sed idealium rerum cognitionem esse. 559
 Argumentum III. Hieroglyphica ex mente Aegyptiorum non tantum symbola

INDEX.

bola significatiua rerum altissimarum, sed & ob occultam quan- dam cum supramundanis causis connexionem, attractiua Nu- minum, atque ab aduersis præsertiua fuisse .	563
Argumentum IV. Consensus omnium Philosophorum, & Poëtarum, circa Theologiam Aegyptiorum, demonstratur .	568
§. I. De unitate & bonitate Dei, uti & rerum omnium causa, & re- rum principio productiuo .	568
Confectarium .	575
§. II. De triuno principio Aegyptiorum dogmate .	ibid.
I. Expiatio Mentium apud Aegyptios ad diuinorum influxuum receptionem necessaria .	578
II. Silentium necessarium .	579
III. Modus & ratio in purgatione seruanda .	580
IV. Crater purgationi necessarius .	582
Epilogus .	588
Hymnus Mercurij Trismegisti in Pymandro .	589

INDEX

Rerum notabilium locupletissimus

ORDINE ALPHABETICO.

A

BACI throno tabula
Bembina subiecti sche-
mata explicantur. 92

Ablutio corporis symbo-
lum ablutionis men-
tis. 585

Abortiva non sepeliebant Aegyptij. 516

Absynthium marinum. 77

Acatia herba. 137

Accentus reperti ab Europaeis, ad Si-
nicos characteres pronuntiandos. 15

Accipiter quas literas dederit Aegyptijs.

45

Volans in tabula Bembina ex-
plicatur. 97

Solem significat. 125

Sacer. 148

Tutulatus. 186. dormiens.

Ibid. ☉ 198

Quadrangulo insidens. 198

209

Heliopoli cultus. 265

Est symbolum Intelligentiae

Solaris. 334

Accipitres bini concordiae symbolum.

Accipitres tres mitrati. 237

Accipitrina capita duo quid significant?

191

Accipitrinum simulachrum est Intelli-
gentiae Solaris. 334

Accipitris caput ☉ baculum quid si-
gnificant? 277

Adyta Aegyptiorum. 81. in ijs doce-
batur Theologia Aegyptiaca. 82

hieroglyphicis instructa. 83

Adyta Aegyptiorum omnia continebant. 156

Adyta Hebraeorum. 82

Aegyptij rerum excellentiam per contra-
riorum appositionem denotabant. 225

Aegyptij putabant, animas piorum mi-
grare in animalia sacra; impiorum

in immunda. 389. Deos, Regesque

sub larvis animalium cognoscere sa-
tagebant. 390. eorum cura in hu-

mandis mortuis. 393. eorundem

dogma de reuolutione animarum.

Ibid. non egrediebantur patrio solo
philosophandi gratia. 554

Aegyptia quadrupedia tantum assump-
pta pro hieroglyphicis. Ibid.

Aegyptij in hieroglyphicis instituendis
Deos imitabantur. 81. manifestis

symbolis occulta mysteria signifi-
cant. Ibid.

Aegyptij cur hieroglyphicis figuris ute-
rentur ad significanda diuina myste-
ria. 132. 133

Aegyptij ad Deorum fabricam omne
animal vix cum homine assumps-
runt. 134

Ante consultationes placabant
Deos. 170

Eorum lingua duplex. 42. eorum
literae desumptae ex animalium for-
mis, incessu &c. Ibid.

Aegyptiorum Veterum doctrina hoc
Opere restauratur. 552

Aegyptiorum sapientia a sacra Scriptu-
ra commendatur. 562

Aegyptiorum intentio in Obeliscis eri-
gendis. 564

Aegy-

INDEX.

- Aegyptus* μῆδος dicitur. 128
Aegyptus fidem Christi suscepit statim
ab eius passione. 515
Aëree potestates *Aegyptijs* notæ. 292
Africa solitudo dicta mare fabulosum.
597. in ea rupes Austro consecrata.
Ibid. in ea Sphinges. Ibid.
Agathodæmon Ibiacus & Ophionius. 239
Agathodæmon per literam, A, signifi-
catur. 183
Alphabetum mysticum *Aegyptiorum*. 42
Amilieli. 86. 242
Ammonie Intelligentie Minister inge-
niculatus in tabula Bembina. 141
Amor rerum in quo consistat. 484
Amuleta ad Momphtam attrahendum.
464. ad Nili incrementum obti-
nendum. 470
Amuletariae artis origo. 564
Amuletorum gestatio. 219
Amuletorum varia classes. 518. &
seqq. 528
Amuletum ad alliciendum *Demonem*
polymorphum. 335
Anagogicus sensus tabulae Bembinae.
150
Androsphinx mitrata. 236
Androsphinx tabulae Bembinae. 97.
138. eius Potentie. 97
Angeli 12 Mundi praesides, eorumque
termini ex Iochaide. 118
Angeli exemplar Aristocratici status.
169
Angelus omnia in se complicat, sed mo-
do angelico. 152
Animalia sacra *Aegyptijs* quatuor. 45
Animam Mundi per sacrificia trahen-
di ritus. 157
Animas de sphaera in sphaeram transmi-
grare credebant *Aegyptij*. 393. eo-
rum modus sepeliendi. 395. 396.
funerum species tres habebant. Ibid.
- Animi* purgandi cura apud *Aegyptios*.
578. necessaria. Ibid. in quo con-
sistat. 579. 580. 581
Anser sacer. 242
Anser sacrae tabulae insidens. 201
Anseris figurâ navium puppes ornaban-
tur. 64
Antiquissimorum characterum Sinensium
explicatio. 16. 17. & seqq.
Anubis apud *Aegyptios* idem quod He-
cate apud Græcos. 122. eius si-
mulachrum ante templorum fores.
Ibid.
Apidis solemnitas. 285. eius delubra.
ibid. in eius solennitate Crocodili
mansuescebant. ibid.
Apopas *Dæmon* Solaris ex tribus dode-
cadibus compositus. 296
Apotropæum Numen Borealis regionis.
123
Aqua rerum omnium principium iux-
ta Veteres. 437
eam vocabant Oceanum. ibid.
Aquarij signum Leoni cur apponatur.
462
Aqueae naturae praesides 12 in Obelisco
Barberino. 294
Arabes utensilibus literas insculpebant.
510
Archetypi Mundi virtutes latentes.
185
Archontes rerum praesides. 300
Aries biceps *Ammonem* refert. 146
Aristocratici status exemplar *Angeli*.
169
Aristotlethia. 71
Aristotelis doctrina de Ideis secundum
Aegyptios. 133
Armenorum characteres hieroglyphici.
40. & 42
Artemisia herba. 71
Arundinem Crocodili auersantur. 285
Arundo cur Baccho tribuatur. 233
eius duo genera. ibid.
Asphaltus cadavera contrahit. 516

INDEX.

- Aspidis cultus apud Aegyptios.* 187
Aspido-sphinx quid significet. 144
Aspis è globo emergens & Cruci ansata se insinuans. 182. *caudam mordens.* 183
Aspis è circulo emergens. 201
Aspis Ophionius. 120
Assecla throno medio tabula Bembine adstantes. 90
Astronomici characteres Ω & ☿. 462
Auctoritates pro doctrina hieroglyphica. 2. 3. 4.
Auerrunci Dij. 487. Statuae varie auerruncae. Ibid. & seqq.
eorum instrumenta varia. 489
auerrunca Dea Isis. Ibid.
auerruncae statua, dicta Mesita. 495 & seqq.
Auis Numidica australium influxuum symbolum. 127
Author Romam accersitur ad interpretandum Obeliscum Barberinum. 272. *eius scopus in Obeliscis interpretandis.* 275
Authoris studium in eruenda Aegyptiorum doctrina. 553
Azonij Dij. 101
- B** *Balbili* *Id. 330*
B *Aeth idem quod Accipiter, seu Taustus.* 286
Barra sacra quid? 358
Barys naus. 164. 196
Betonica. 78
Bitumine linebant Aegyptij mortuorum corpora. 394
Bituminosa loca Aegypti. 548
Bonum primum & imparticipatum Deus. 151
Borealis plaga pars Mundi dextra, Australis sinistra iuxta Aegyptios. 127
Bos albo niger quid significet. 105
Bos apidem significat. 186
Bos humana facie flammam euibrans. 509
Bos Mneuius. 146
Bos Solaris Numinis symbolum. 311
Bouem loco Accipitris ponebant Aegyptij. Ibid.
Bones duodecim in Obelisco Flaminio. 237. & in Obelisco Sallustio. 263
Brachium humanum extra phallum prominens quid significet. 415
Brachmanes 21. eorum viuendi ratio Ibid. litera. Ibid: utrum sint hieroglyphica 22. rebus caelestibus appropriata. Ibid. ad planetas spectantes 23 & seqq: ad Celos & sidera. 26.
Bryonia. 77
Brx quid significet in lingua Phoenicum. 45
Buglossa. 78
Burratimus arch. Rept. Ptol. ob. Titus Livius b.
- C**
C *Abalister expriment per literas, quod Aegyptij per hieroglyphica.* 136
Cabalisticum effatum de Mundorum productione. 110
Cadmus ex Aegypto literas traduxit in Graciam 56 Gracarum literarum inuentor. Ibid. erat Aegyptius. Ib.
Cepas quas abhorruerint Aegyptij. 75
Camephytis. 71
Canis quas literas dederit. 45
Canis Anubin significat. 135
Canes cum flagellis quid significant. 416
Canophora. 226
Canopus idem cum Momphta. 295
Canopus quid. 436
Canopi Gualdiani expositio. Ibid. & 438. 439
Canopus ex thesauro hieroglyphico Herwartij. 440
Canopus palatij Legati Melitenfis. Ibid.
Canopicum oraculum. 442
Cano-

INDEX.

- Canopici oraculi characteres 443. quid
ij significant. 444
- Canopicus Genius Apotropæus. 445.
446. 447
- Canopicum vas. 447
- Canopi historia & origo. 449
- Canopi monogramma. Ibid.
- Canopica statua ex Museo Smitbij. 450
- Canubicum Numen omnium maxi-
mum. 443
- Caput bouinum tabula Bembinæ. 137
- Catene heracleotice unde originem
ducant. 155
- Catena apud Aegyptios. 249
- Catena Geniorum Lune-Solarium. 337
- Catene seu Siræ Aegyptiorum. 479
- Catena lyngæa quid. Ibid.
- Catenarum quas Siras vocant, origo.
563
- Cavernæ Mumiarū, earumq; descriptio.
400. & 401. numerus ingens. Ibid.
- Causatum est in causa, à causa, ad cau-
sam. 152
- Cecrops Aegyptius. 56
- Centauria. 69
- Chamælea. 27
- Chamemilla. 75
- Chami posterius colonias misisse videntur
in Sinas. 10
- Characteres significatiuos conceptuum
omnes ferè gentes habent. Ibid.
- Characteres Sinenſium quando instituti.
Ibid.
- Characteres Sinenſium idem cum Iapo-
norum, & aliarum adiacentium
Nationum. 15. idem character Si-
nenſium diuerſa ſignificat pro accen-
tus diuerſitate Ibid.
- Characteres hieroglyphici Armenorum.
40
- Characteres Brachmanum. 21. vtrum
ſint hieroglyphica, 22. triplici Mun-
do appropriati. 23
- Characteres planetarum effectus ſigni-
ficantes. 23. & ſeqq.
- Characterum Seruianorum Cruci inſcri-
ptorum interpretatio. 38 39
- Characteres minuti Iſidi throno inſiden-
ti adſcripti explicantur. 93
- Characterum minutorum tabula Bem-
binæ interpretatio. 158
- Characteres hieroglyphici conceptuum
notæ. Ibid. ex omnibus ad ſacrifi-
cia ſpectantibus aſſumpti. Ibid.
eorum uſus varij. Ibid. interpreta-
tio. 159
- Characteres Numinum monogramma-
tici. 362
- Chenofiris ſacer. 242
- Choragi Genialis ſimulachrum. 510
- Cidaris ſeu mitra Sacerdotalis ſapientiæ
ſignum. 179
- Ciſtophori ciſtæ ſacræ. 226
- Calorum effectus & influentiæ ſecun-
dum Brachmanas. 26. 27
- Cæremonia attractiue Deorum. 86
- Cæremonia faciende Dæmoni Polymor-
pho. 289
- Columba aërem ſignificat. 291
- Concordia Regnorum unde? 170
- Concordiæ ſymbolum bini accipitres.
198
- Coniugia idealia decem Deorum. 145
coniugium Horeæ Intelligentiæ cum
Momphtæ. Ibid. Mentis Mneniæ
cum Horo. 146. Mentis Iſaciæ
cum Momphtæ. Ibid. Anima Mun-
di cum Mundo ſenſibili. Ibid.
- Constantinus Magnus Constantinopoli
Circum fabricatur. 162. mittit in
Aegyptum ad quærendum Obeliſcum.
Ibid. curat deferri Rameſſæum
Alexandriam. 163
- Constantius Imperator Romam venit.
163. iubet portari Romam Obeli-
ſcum Alexandriæ. Ibid. & erigi
in Circo Maximo. 164
- Coriandrum. 78
- Cornucopia tribus modis pingitur ab
Aegyptijs. 287

INDEX.

- Corona papaveribus & persea folijs or-
nata. 200
Coturnicis antipathia cum Sole & Lu-
na. 124
Coturnix symbolum tyranni. 203
eius proprietates. Ibid.
Crater beneficus Osiridis. 199. eius
mysteria. Ibid.
Crocodili throno Pantamorphi Numi-
nis subiecti. 46
Crux ansata inter characteres Sineses. 13
Crux ansata Genij ignei. 277. my-
steria eius grandia. Ibid. & 278
Cucurbita cur Mercurio oblata. 288
Cuscuta. 78
Cyclamius. 75. 77
Cynocephalus manus ad Lunam ele-
uans. 104. 114
Cynocephalus cum psilio Lunaris Genij
symbolum. 142. significat Mentem
Luna-Solarem. 147
- D**
- Daemones boni & mali Mundo
dominantur ex Trismegisto. 202
Daemonis polymorphi symbolum. 334
Decusses binæ symbolum numericum. 318
Dei cultus adhibendus ad conseruatio-
nem Regnorum. 195
Dei effectus cerni, natura minimè à no-
bis potest. 222
Delphici templi inscriptio. 574
Democratici status exemplar Mundus
sensibilis. 169
Deo trinam potentiam attribuebant A-
egyptij. 89
Deorum magna porta in tabula Bem-
bina. 90
Deorum cultus publicus alia dona po-
stulabat, alia priuatus. 219
Deorum occultus ingressus per vestigia
pedum significatur in Obeliscis. 283
Deorum in firmamento stationes. 300
Deus bonum primum & imparticipa-
tum. 151. omnia continet, & est
omnia in omnibus. Ibid. & 152
omnia producit. Ibid. eius vis
fecundatiua in omnibus. Ibid.
Deus exemplar Monarchici status. 169
Deus caerulea veste indutus cur pinga-
tur. Ibid.
Dictamnus. 75
Differentia inter characteres Sineses
& hieroglyphica. 13
Differentia inter Sphynge & Leones
Momphtæos. 468
Dij mundi ab Aegyptijs culti. 218
Dij sub figuris animalium comparebant
hominibus. 389
Discordiae symbolum. 202
Dissidia Regnorum Unde. 170
Dissidium rerum sublunaris Mundi. 209
Diuinandi scientiam quomodo inquisi-
uerint Aegyptij. 157
Diuinitatem per omnia diffusam dupli-
citer considerabant Aegyptij. 89
Diuisio varia tabula Bembina. 87
& seqq.
Dominicus Fontana erigit Obeliscum
Vaticanum. 372
Dracontæa. 73
Duodenarij numeri prerogatiua. 217
- E**
- Effectus ex placatione Deorum per
ritus Sacerdotum. 289
Elementa ex internis elementis profe-
cta. 155. eorum fructus vegeta-
bilia. Ibid. eorum virtutes &
qualitates. 217. eorum hierogly-
phica. 276
Ellychnium incombustibile dari potest. 543
Enneados sigillum. 127
Epi-

INDEX.

Epilogus huius Operis. 588
Erectio Obelisci Vaticani. 372. 375
Ergatae pro Obelisco Vaticano erigendo. 373
Ergatarum potentia pondus superare debet. 375

F

F Abula de Rege Aegypti sub Leonis forma circumeunte. 390
Fascia hieroglyphica Mumiarum. 420
Fasciae Peiresciana explicatio. 428
Fati hieroglyphicum. 206
Fato non subijcitur anima nostra. 205
Fauissae sacrae. 200
Felis Lunae hieroglyphicum. 121
eius simulacrum Heliopoli. Ibid.
Ferculum seu feretrum, eiusque significatio hieroglyphica. 226
Ferula cur Baccho tribuatur. 232
Ferula à ferendo dicta. Ibid.
Ferulaceis thyrsis cur utantur Aegyptij pro symbolis. Ibid. & 232
Figura medio throno tabula Bembinæ insidens. 90
eius affecle. Ibid.
Finis cuius gratia conditus à Deo homo, optimus. 194
consistit in actione circa optima. Ib.
Flammæ subitaneæ è cryptis apertis subinde erumpunt. 547
Flos Loti. 280
Folia & flores numeros Dijs congruentes exhibentes dicabant Aegyptij. 61
Fontanae summitates Aegyptiorum. 259
Fontes septem quos venerabantur Aegyptij. 111
Fontium patres. 85. 117
Fons vitigineus. 114
Fuga è Mundo quid secundum Platonem? 81
Fundum pateruum quid sit? 94
Geniorum cætus divisit in tres tria-

des. Ibid. eius varia nomina. 99
Funeris pompæ descriptio lepida ex Apuleio. 425
Funeris pompa Romanorum. Ibid.

G

G Allus gallinaceus cur non reperitur inter hieroglyphica. 515
Genethlij quid? 475
Genij multi in singulis triadibus. 100
Genij occiduae plagæ. 122
Genij Solares duodecim. 218
Genius Boreæ plagæ, eiusque novem signacula. 124
Geniorum ignis & aquæ idealia schemata. 142
Genius Horæus, & Niloticus. 148
Genios per res ipsis analogas trahabant Aegyptij. 157
quomodo eos placabant. 288
Genij concordiae duæ Cornices. 184
Genios duodecim cur elegerint Aegyptij. 219
Genij singulis Mundi plagis assignati ab Aegyptijs. 244
Genij intellectualis Mundi, malorum, auerruncatores. 245
Genij 48 Pantamorphi Numinis Ministri. 274
quibus placandi ritibus. 275
quibus amuletis colendi. Ibid.
representati sub figuris 48 constellationum. 276
præcipui naturæ præsides. Ibid.
Genius ignis. 277
Systema rituum, quibus colendus. Ibid. circulus in capite eius quid significet. 278
Sedes quadrata. Ibid.
Tutulus. Ibid.
Genius aëris. 279
eius habitus & ornatus. Ibid.
Genius aquæ. 280
eius habitus & ornatus. Ibid.
Ge-

INDEX.

<i>Genius terra.</i>	281	<i>Hecate azonæ tres.</i>	183
<i>eius habitus & ornatus.</i>	Ibid.	<i>Hecatica triadis regnum tripartitum.</i>	102
<i>Genij sex in qualibet columna Obelisci</i>			
<i>Barberini.</i>	282	<i>Helopolis antiquæ situs.</i>	331
<i>eorum sacrificia apta.</i>	286	<i>Heliotropium.</i>	75
<i>Genius agricultura.</i>	282	<i>Hemphtha supremum Numen.</i>	181. 217
<i>Oeconomie spermaticæ.</i>	286	<i>Herba & plantæ Aegyptiacæ.</i>	65. 69
<i>Mercurialis.</i>	287	<i>earum vires per somnia inquirebant</i>	
<i>Polymorphus.</i>	289	<i>Aegyptij.</i>	Ibid.
<i>Terrestres.</i>	Ibid.	<i>de ijs libri scripti ab Aegyptijs.</i>	68
<i>Momphto Ammonius.</i>	290	<i>Herba Motmutis.</i>	148
<i>Anubicus.</i>	Ibid.	<i>Hermapionis interpretatio Obel. Fla-</i>	
<i>Bebonius.</i>	292	<i>minij.</i>	250. & seqq.
<i>Tutelaribus nubium.</i>	Ibid.	<i>falsa est.</i>	253. & seqq.
<i>Auerruncatus malorum.</i>	293	<i>Herodotus arguitur circa argumentum</i>	
<i>Genij tutelaribus Lunaris & Solaris hie-</i>		<i>Obeliscorum.</i>	354
<i>roglyphicum.</i>	295	<i>Herodoti error.</i>	558
<i>Geniorum 48 stationes respondent 48</i>		<i>Herwartius in tabula Bembina inter-</i>	
<i>stationibus Deorum in cælo.</i>	300	<i>pretanda à scopo aberrat.</i>	255
<i>Genij Obelisci Monticælij.</i>	321. & seqq.	<i>Hieroglyphicum quid sit?</i>	8
<i>Geniorum Solarium simulachra.</i>	335	<i>Hieroglyphicè quid inciderint Aegyptij.</i>	Ibid.
<i>Geniorum humidi & calidi symbola.</i>	344	<i>Hieroglyphica non saxis tantum, sed</i>	
<i>Globus alatus cum serpentibus quid si-</i>		<i>alijs etiam materijs incisa.</i>	Ibid.
<i>gnificet.</i>	136	<i>Hieroglyphica doctrina solis Sacerdoti-</i>	
<i>Globus è cuius fundo duo pedes emer-</i>		<i>bus communicata.</i>	9
<i>gunt.</i>	196	<i>eius origo.</i>	Ibid.
<i>Globus serpente circumdatus.</i>	138	<i>ea imbutus Moyses.</i>	Ibid.
<i>Globus serpentibus fœtus.</i>	353	<i>Author eius Trismegistus.</i>	Ibid.
<i>Græci Deorum simulachra literis exor-</i>		<i>Hieroglyphica quomodo à cæterarum</i>	
<i>nabant.</i>	510	<i>Gentium characteribus distinguan-</i>	
<i>Gratitudo erga Deum pro beneficijs.</i>	226	<i>tur.</i>	10
		<i>Hieroglyphicorum falsorum Schematis-</i>	
		<i>mi.</i>	41
		<i>Hieroglyphicum Peirescianum.</i>	54
		<i>Hieroglyphica lectio quomodo instituen-</i>	
		<i>da.</i>	67
		<i>Hieroglyphica doctrina non continet lau-</i>	
		<i>des Regum.</i>	253
		<i>Hieroglyphica pyramidio & lateribus</i>	
		<i>Obelisci Sallustij insculpta.</i>	260
		<i>Hieroglyphica Obeliscorum continent</i>	
		<i>Theologiam Aegyptiorum.</i>	269
		<i>Hieroglyphica cum ordine insculpeban-</i>	
		<i>tur.</i>	466
		<i>Hie.</i>	

INDEX.

Hieroglyphica eadem cur repetantur
eodem in loco. 467. 517

Hieroglyphica literatura Cambysis tem-
poribus perire cepit. 515

Hieroglyphica non sunt innumerabilia.
555.

eorum triplex ordo. Ibid. & 554

Hieroglyphica diuersa Ultra 300 non
reperiuntur. 556

Hieroglyphica ad res sublimes significan-
das adhibita. Ibid.

Hieroglyphica multa sunt Amuleta.
557

Hieroglyphicorum interpretationi ne-
cessario requisita quæ? 558

Hieroglyphica non sunt literæ. 559

Hieroglyphica literatura quid. 564

est symbolica. 559

spnilis est Phronoschematis. 560

Hieroglyphica putabantur habere vim
ad Numina attrahenda. 563

Hieroglyphicorum interpretatio difficilis.
566

eorum notitiam quibus subsidijs ac-
quisiuerit Author. Ibid.

Hieroglyphica doctrina quid sit. 567

verè in hoc Opere exposita. Ibid.

solis Sacerdotibus tradebatur. Ibid.

Hieroglyphicæ figuræ quid sint? 133

Hierogrammatismi varij explicantur. 62

Meleagridis & Anseris hierogram-
matismi. 63

Hirci caput aræ impositum in tabula
Bembina. 140

Hircini sceptri significatio. 220

Hircus hieroglyphicè quid significet?
112

Hirundo symbolum beneficiorum Osiri-
dis & Isis. 241

Historia de Persa Scarabeum calcan-
te. 391

Homoscorpis. 149

Horæum caput Obelisci Sallustij quid
denotet. 262

Horoscopus. 120

Horus. 119

eius assecla. Ibid.

Horus nauis gubernator in tabula
Bembina. 139

Horus ingeniculatus Osiritem herbam
tenens. 143

lesto incubans. 145

Horus Hippopotamum configans. 146

cum licuo quid significet. 173

duplex, inferior & superior. 197

Horus cur pueri forma exprimatur.
262

Hori sacrificia. 296

Humidum omne Osiridis affluxus. 128

Hyena symbolum inconstantis. 357

Hydrophium schema. 220

Hymnus Trismegisti. 589

Hyschiamus. 72

Hypozoci. 86

I

I *Bimorpha figura tabulæ Bembinae.*
95

eius explicatio. Ibid. & 96

Ibimorphus Nilotici incrementi Nu-
men. 96

Ibis cur Agathodæmon dictus. Ibid.

primam Ægyptiorum literam dedit.
Ibid.

in honore apud Ægyptios. 44

Mercurio dicata. 45

Ibis Lunaformis significat Intelligen-
tiam Lunarem. 147

Ibis Mercurium significat. 178

gnomoni insidens. Ibid. & 179

Ibis throno insidens. 148

Ibium in Serpentes immissio. 43

Ictiphallia. 226

Ideæ quid sint iuxta V eteres. 129

earum assertores primi Ægyptij. Ib.

Ideæ rerum omnium in mente Dei.
Ibid.

Imparticipatæ in mente Diuina, par-
ticipatæ in alijs. Ibid.

Idea

INDEX.

- Idea extra mentis terminos non reperitur.* 130
Ideas paterna mens produxit. 131
Idealia decem Deorum coniugia. 145
Idearum tabula Bembinae usus & utilitas. 153
earum tres gradus. Ibid. & 154
Ideae conferunt ad nexum rerum. 154
ad generationem rerum. Ibid.
ad intelligendum. Ibid.
ad diuinationem. Ibid. & 155
Idola Mumij affuebantur, 418
Idola à Nardio transmissa. Ibid.
Idolum cedrinum Musei Kircheriani. 420
Ignis symbolum subterranei Osiridis. 131
eius cultus apud Aegyptios. Ibid. & 532
Ignes quales in adytis Aegyptiorum. 533
Ignibus coelestes Deos colebant. 534
Impia diuinitio ex 48 Asterismis. 301
Inferiora continentur in superioribus. 151. 152. 153
per inferiora Aegyptij ascendebant ad superiora. Ibid.
Inferiora gaudent superioribus. 156
Intelligentiae hylae duodecim. 238
Intelligentia Mercurialis. 239
Iouis Labradæ simulacrum. 184
Isis Mater vniuersae naturae. 92
Isis subterranea. 126
Nilotica. 127
Isis in somno apparens docet medendi rationem. 157
Isis Momphtæa Mundi Domina. 261.
 262
Isis Genius terræ. 281
Isis sedens velata & baculum tenens. 282
Isis totius generationis susceprix. 499
Iuncus Niloticus quid? 234
eius significata. Ibid. & 135
Iynges & Sphynxes vocabant Aegyptij ideas. 130
Iynges seu Ideae examini apum comparantur à Zoroastro. 131
eas Aegyptij varijs symbolis expresserunt. 132
intelligunt à Patre intellectæ. 136
Iynges septem sibi inuicem concatenatae. Ibid. 480. 481
prima cæteris maior. Ibid.
suprema in cæteras influit. 482
Iynges animarum transuectrices. 483
Iynges octo insertæ idolo. Ibid.
Iynges Andromorphæ quid significant. 416
Iyngis Pantamorphæ symbola. 91
Iyngis Pantamorphæ throno exprimitur rerum mundanarum vicissitudo. 92
Iynx Pantamorphæ idearum mundalium penurium. Ibid.
Iynx Verbum diuinum. 144
Iynx quid apud Aegyptios. 479
Iynx Intelligentia Deo proxima. 483
- K**
- K** Triologica symbola pauca sunt. 555
- L**
- L** Ecti Momphtæi assectæ. 145
 Lecythi. 286
Leges humanæ ad diuinæ legis normam conditæ vim habent. 169
necessariæ hominû societatibus. 170
eas dat Deus hominibus. 171. 177
necessariæ vna cum scientijs ad Regnorum conseruationem. 172
earum obseruatio in quo consistat. 177
Leges octo Hermeticae. 189
quatuor ex Herodoto. Ibid. & 190
earum hieroglyphica. Ibid.
quinque leges portis incise. 197
earum hieroglyphica. Ibid.
 Le-

INDEX.

Leges Niloticæ. 200
Leges sacre in Obelisco Flaminio conten-
tæ. 218
Leges de sacrificijs ritè instituendis ab
Aegyptijs Sacerdotibus conditæ. Ib.
Leo ignem significat. 143
Leo Momphtam significat. 464
Leonine statuae significatio. 221
Leonis capita cur fontibus adhibita.
 224
Leonis & Aquarij signa seu caracte-
res. 225
cur Nili inundationem significant. Ib.
Lepus vigilantis Regis symbolum. 202
Libri de herbis & plantis Aegyptijs.
 68
Libri Magici Aegyptiorum Sacerdo-
tum. 82
Lineum amiculum Sacerdotum purita-
tis signum. 179
Lineus habitus quid denotet. 278
Linguae genus duplex Aegyptijs vſita-
tum. 42
Lingua Graeca num ab Aegyptia. 57
Lini mysteria. 279
Litteræ Aegyptiorum ex varijs animali-
bus desumptæ. 43. & seqq. 46. 47.
inferiebant etiam inscriptionibus
hieroglyphicis. 55
Litteræ Aegyptiacæ à Cadmo in Græciam
traductæ. Ibid.
Litteræ Δ quid significet. Ibid.
Litteræ Cesarei Oratoris apud Turcam
ad Authorem. 304
item Interpretis eiusdem. 305
Litui ex ferulaceis thyrsis. 232
Lituis seu baculus incuruus. 173
in Hori manibus quid significet. Ib.
dominij signum. 179
Loti flos Solem sequitur. 135
Loti flore Solem sequente Aegyptij quid
indicerent? Ibid.
Lotus. 75
Lucernarum festum apud Aegyptios. 531
 & 532

Lucernæ quibus locis ponerentur. 533.
 & 534
Variarum figurarum. Ibid. & 535
antiquissimis temporibus in vſu. Ib.
Lucernæ variae in particulari explica-
tæ. 537. & seqq.
Lucernam Apidi cur posuerint Aegyptij.
 539
Lucerna tetralychna in Comasij cir-
cumferebatur. 540
Lucernæ perpetuæ putatæ. 545
diuersis modis constructæ. 546
utrum naturaliter possint fieri. 547
Lucernas perpetuas quomodo Aegyptij
construere tentarint. 548
cur eas posuerint in cryptis. 549
Ludouisus Obeliscus. 258
Lunaris statuae habitus. 221
Luna Solis Vicaria. 121
Sol nocturnus. Ibid.

M

Magia naturalis originem duxit à
 cognitione sympathiae & anti-
 pathiae rerum. 154
Magiae naturali Diabolus se miscuit.
 154
Magiae origo. 564
Mala punica seu papauera offerebant
Aegyptij Sacerdotes. 144
Mala mundi fiderei, eorumque antidota.
 205
Malchut quid? 583
Mali punici symbolum. 193
Malogranata & papaueracea capita, re-
gnorum vnionem denotant. Ibid.
Mandarinorum Sinenſium lingua. 15
Marrubium. 74
Mataræa Aegypti. 330
Materia prima per ranam significata.
 439
Melchitæ quinam fuerint. 37
Melissi de Deo sententia. 572
eius Theologia nostræ similis. 573
malè reprehenditur ab Aristotele. Ib.

INDEX.

- Meleagris*. 63
Ifidi sacra. Ibid.
unde dicta. Ibid.
qualis. Ibid.
eius caput trigonum. Ibid.
Memphis multa antiquitatis vestigia
retinet. 400
caverne circa illam. Ibid.
Mendesia tabula sacra. 335
Mendes ab Ammone in quo differat. 336
Mense in adytis Aegyptiorum. 83
Mensarum sacrarum usus. Ibid.
appellabantur Anclabrae. Ibid.
Dys dedicata. Ibid.
diuersae materiae. Ibid. & 84
erant Aerae. Ibid.
earum origo ab Aegyptijs. Ibid.
Mensa sacra. 279. 280
Mens suprema triformis quomodo se
mundo communicauerit. 91
Mens hypozoca. 96
eius habitus femineus. Ibid.
hieroglyphica inscriptio. 97
Mentastrum. 77
Mercurialis herba. Ibid.
Mercurij munus. 201
Meridionalis plaga ab Aegyptijs in vene
ratione habita. 127
Metempsychosis quid. 388
eam credebant Aegyptij. Ibid.
ab illis eam hausit Pythagoras. 390
circa illam error Platonis & Iuliani
Apostatae. Ibid.
opinio Orphei & Zoroastri. Ibid.
huius dogma latissime fuit diffusum. 391
de ea Mahometis opinio. Ibid.
Mexicana lingua & litera. 28
Mexicani picturis loco characterum
utuntur. Ibid.
eorum characteres non sunt hierogly
phica. Ibid.
numerosum nota apud illos. Ibid.
annorum nota apud eosdem. Ibid.
Mexicani annum in 18. Menses diui
debant. 28
seculorum classes apud illos. 29
singulis seculis suis mundi interitum
expectant. Ibid.
eorum anni initium. 30
Mexicanorum mensium nomina. Ibid.
Mexicanarum picturarum interpretatio. 31. & seqq.
Mina Dijs antitechnis intentata. 521
eas Demonones abominantur. Ibid.
Minuti characteres hieroglyphici non
sunt litera vulgares. 420
Momphta natura humida praeses. 98
Momphtaeum Numen. 184
Momphta duplex. 221
Momphta habitus. 222
penna in eius capite quid significet. Ibid.
cur sedens. 223
Momphta summus influit in mundum
per 12 Genios. 218
Momphta seu Nilotici humidi praeses. 323
Momphta statua. 504
Momphtae Potentiae symbolum. 509
Monarchici status exemplar Deus. 169
Monarchicum statum aegyptij appro
babant. 169. 195
eius membra Rex, Sacerdotes, popu
lus. Ibid.
Monas omnium rerum principium. 575
Dyadem generat. Ibid.
Monogrammata Phra & Muth. 181
Mons Pagodum in India. 22. 27
Morphei Regnum in elementari mundo
elucet. 324
Mos condiendi cadauera apud Aegyptios. 387
Moses instructus doctrina hieroglyphi
ca. 9
Mumiae, earumque conditoria & hier
oglyphicorum, quibus inscribuntur,
significatio. 387. & seqq.
ea.

INDEX.

- earum schematismi, pictura, hiero-*
glyphica, forma &c. 388
Mumia vox Persica. 396
non sunt cadauera Sole exsiccata.
solo asphalto condiebantur. Ibid.
&c. 398
Mumiarum capsæ è saxo aut ligno. 400
Mumiarum sub linguis lamina aurea.
Ibid.
Mumiarum schematismi à Ioanne Nar-
dio ad Authorem missi. 411. & seqq.
Mumijs idola assuebantur. 418
Mumiarum fasciæ hieroglyphicæ. 420
Mumia variæ ex Varijs Museis excer-
pta. 425. & seqq.
Mundum triplicem statuunt Sapientes.
22
Mundi triplicis characteres iuxta Brach-
manas. 23
Mundi Angelici symbola. 91
Sensibilis. Ibid.
Mundus triformis. 107
Mundi octo primarij iuxta Aegyptios.
107. 108
Platoniorum de ijs sententia. Ibid.
Cabalistarum de iisdem sententia. Ib.
Mundi singuli habent suas Potentias in
triades distinctas. 109
Mundus conseruatur humidi & calidi
temperie. 141
quadruplex Aegyptijs. 150
Mundus est Umbra Dei. 151
Mundus visibilis imago est inuisibilis
Dei. 153
Mundus Sensibilis exemplar status De-
mocratici. 169
Mundi Sublunaris dissidium. 209
Mundus archetypus nullum continet
malum. 210
Mundum in duodecim plagas diuidebant
Aegyptij. 217
Mundus constat duobus Crateribus.
583
- Murus dodecapyrus, heptapyrus &c.*
174. 175
Muri figura significat Regnum aut Ci-
uitatem in Obeliscis. 175
Musica in Aegypto inuenta. 233
Mysteria diuina celari debent. 579
Mythras Persarum quid? 100
- ## N
- Nasturtium herba.* 75
Nauis impositæ figura in tabula
Bembina. 138
Nauis Barys. Ibid.
Nauis puppis Accipitrino capite insigni-
ta. Ibid.
Nauis hieroglyphica. 139
Ammonia 156
Nephtha tabula Bembina. 98
eius habitus & gestus. Ibid.
Nephthe seu Proserpina. 289
Nilometriae columnæ. 200
Niloscopia expositio. 223
Nilum venerabantur Aegyptij. 437
Nilus donum Deorum putabatur. 455
cultus ipsi exhibitus. Ibid.
fecunditatis causa. 456
encomia & commoda. Ibid.
emulatur phases Lune. 457
eius symbolum. 459
Niloscopia. Ibid.
Niloticorum canalium consecratio. 470
Noctua Typhonis symbolum. 187
in somno visa malum omen. 196
quid significet. 288
Noctua & Cornicis dissidium. 203
Nusar, seu Nilusar. 76
Numeri xxxvi. mysteria. 296
Numerus nouenarius Boream signifi-
cat apud Aegyptios. 124
Septenarius Soli dicatus. 125
Numeros Dijs suis dicabant Aegyptij.
Numina Zonia & Azonia. 85
Numina sua exprimebant sub utroque
sexu Aegyptij & Græci. 98

INDEX.

Numina sub habitu masculino princi-
pium actiuum; sub feminino pas-
siuum significant. 98
Numina apotropæa seu Auerrunca. 148
Numina singula similibus donis placa-
bant Aegyptij. 219
Numina primæ Classis Aegyptiorum. 507
Numismata è Museo Stephanoni. 248
Nymphaea. 75

Obeliscus Rameffæus siue Latera-
nensis. 162
eius historia. Ibid.
est omnium maximus. Ibid.
liberatur ab incendio à Cambyse. 163
defertur Alexandriam primum, de-
inde Romam. Ibid.
erigitur in Circo Maximo. 164
eius mensura. Ibid.
à Gothis deijcitur. Ibid.
à Sixto V. erigitur in Campo Late-
ranensi. 165
symmetria epilogismus. Ibid. & 166
inscriptiones. 166. 167
interpretatio. 168
continet rationem ordinandi mun-
dum politicum ad archetypum. 168
eius interpretandi ratio. 169
interpretatio difficilis. Ibid.
diuisio Obelisci. 172
Epigraphe. Ibid.
Obeliscus Sennefertæus siue Flaminus. 214
à quo fuerit erectus. Ibid.
eius basis. 215
mensura. Ibid.
inscriptiones. 216
argumentum. 217
Epigraphe. 235. & 236
Anacephalæosis. 248

Obeliscorum figura cur ruditer elabora-
ta. 221
Obeliscus Sallustius seu Ludouisus. 258
eius symmetria. Ibid.
argumentum. 259
diuisio & interpretatio. 260. &
seqq.
compendium est Flaminij. Ibid.
differentia inter eum & Flaminium. 269
Obeliscus Veranus seu Barberinus. 272
reptus in agro Verano. Ibid.
erector eius Sothis & Rameffes. 273
ubi Romæ primum erectus. Ibid.
eius magnitudo. Ibid.
argumentum. Ibid.
quibus Numinibus dicatus. 274
continet 48 Stationes Deorum. Ib.
finis cur erectus. 276
Obeliscus Constantinopolitanus, eiusque
interpretatio. 304. & seqq.
Obelisci minores, & sunt Monticælius,
Mediceus, & Mahutæus, eorumque
interpretatio. 318. & seqq.
Obeliscus Heliopolitanus, eiusque inter-
pretatio. 330. & seqq.
Obeliscus Alexandrinus, eiusque inter-
pretatio. 339. & seqq.
Obeliscus Florentinus, eiusque interpre-
tatio. 348. & seqq.
Obelisci rasi. 368
Obeliscus Exquilinus, seu S. Mariæ
Maioris. 369
Obeliscus Vaticanus. 370
Obeliscorum Variorum fragmenta, eo-
rumque interpretatio. 378. & seqq.
Obeliscus Campomartius subterraneus. 378. & 379
Obelisci minores 44 olim Romæ erecti. 383
Obelisci superstites continent doctrinam
veterum Aegyptiorum. 552
Obelisci minores inter se sunt similes. 564
Qedi-

INDEX.

- Oedipi Aegyptiaci adornandi occasio.* *et Circulum.* 571
eius Theologia nostra similis. 572
Oedipum Aegyptiacum tria scire oportet. 551
Olea. 280
Oleum inconsumptibile dari non potest. 547
Ophionia Mens. 148
Ophionius Agathodæmon. 199
Ophionium Numen. 335
Opertanea sacra. 226
Oraculorum origo. 564
Origanum. 77
Orphei de Trinitate sententia. 576
Orpheus in hymnis precatoris Aegyptios imitatus. 159
Osiris inferiorem Aegyptum reddidit habitabilem. 42
Osiris et Isis Sol et Luna. 139
Osiris, Isis, Horus, Typhon, in mundo sensibili quid? 170
Osiridis catena. 187
Osiris agriculturam inuenit. 190
Osiris multipliciter consideratur. 237
Osiridis brachium. 280
Qualis figura in Obelisco Ramessæo. 172
Ouum Zoroastræum. 274. 275
Ouum quid referat. 280
Ouum liquorem stillans. 299
- P**
Pandoches, eiusque affecle. 124
Papauer terræ symbolum. 193
Papaueraceum sceptrum significat politicam administrationem. 198
Papilio Draconomorpha. 183. 195
196. 206
Papyraceus thyrsus. 183
abundantiam notat. 197
Parabolarum genus duplex apud Aegyptios. 8
Parmenidis sententia de Deo. 570
quo sensu Vocet Deum finitum. Ibid.
- Passer simplicem populum denotat.* 203
Pastophororum officium. 238
Paterna Mens. 85
paternum fundum. Ibid.
Paterni fundi tribus triadibus compositi nota. 282
Paternæ Mentis semina quæ? 480
Penates quid? 474
qui, et cur informes apud Aegyptios. 476
eorum statua binæ. 477
Penna in hieroglyphicis quid significet. 295
Penna Ibis in manu Idoli Canopici. 441
Pentaphyllum. 70
Perseæ ramus triplex inuersus. 173
Perseæ semper viridis. 230
Perseæ ramus triplex et quatuor uniuscuiusque folia, quid significant. 230
Perseæ folia quid hieroglyphicè significant. Ibid.
rami inuersi. Ibid.
cur seminationis et plantationis symbola Perseæ. Ibid.
Perseæ Mystas vocabant Leones. 390
Perseæ arbor. 135. 229
eius ramo cur vterentur Aegyptij in solennitatibus. 229
Phallus oculatus. 137. 279
Phallus oculatus amuletum Aegyptiorum. 415
Phallus variè ab Aegyptijs formatus. 528
Phœnicopterus Horum significat. 291
Phylacteria unde dicta. 521
Phylacterium à Dom. Scaphilo missum. 526
Pisces in Obeliscis quid significant. 381
eos abominabantur Aegyptij Sacerdotes. Ibid.
sunt symbolum odij. Ibid.
Pisces non assumebantur ab Aegyptijs pro

INDEX.

pro hieroglyphicis . 555
 Planetarum effectus qui significant cha-
 racteres . 23. & seqq.
 Plantago herba . 70
 Platonis de Deo legifero sententia . 173
 Platonis opinio de reuolutione anima-
 rum . 392. 393
 Platonis de Deo sententia . 573
 Plotini sententia de Deo . 573
 Politici status idea . 168
 Politica documenta . 191. 209
 Politico statui subinde prosunt aduersa .
 192
 Polymorphi Demonis officia . 502
 Polymorpha statuæ . 500. & seqq.
 Pondus Obelisci Vaticanæ quomodo ex-
 ploratum . 374
 Porta magna Orientis . 119
 Occidentis . 120
 Septentrionis . 123
 Austri . 125
 Porta mundi . 120
 Portatilia simulachra Ægyptiorum . 494
 Portulaca herba . 78
 Potentie mundi Duces & Rectores .
 510
 Prothyraeum Mercuriale . 288
 Prouidentia Dei argumentum . 170
 Prouidentia hydrothea . 297
 Psammirtans Rex Ægypti . 214
 Pulegium herba . 77
 Puritas mentis necessaria . 586
 Pyramides duæ & tres circuli quid de-
 notent . 282
 Pythagoras quo tempore fuerit in Ægy-
 pto . 214
 Pythagoræ sententia de Deo . 570

Q

Q Vadrangula duodecim Obelisci
 Flaminij . 237
 Quadrans Astronomicus ta-
 bulæ Bembinae signum temporis . 106
 Quadrupedum raritas in Ægypto . 555

R

R Adius mentis diuinæ omnia im-
 plet . 143
 Ramesses erexit Obeliscum omnium
 maximum 20000 hominum ope-
 ra . 162
 Ramis Perseæ & Loti Horum venera-
 bantur Ægyptij . 229
 Ramorum festum in honorem Bacchi .
 Ramus Acatiæ . 139
 Ramus triplex & inuersus in Obeli-
 scis . 229
 Rana flori Perseæ insidens . 104
 Rana aræ insidens . 137
 Ranam pingebant Ægyptij pro luto . Ib.
 eam Isidi consecrabant . 138
 Rana . 280
 Ranae in Canopo Gualdiano . 438
 significant materiam primam . 439
 Rectores Mundorum . 85. 111. & seqq.
 eorum triades & officia . Ibid.
 Rectores Mundi president mensibus &
 signis Zodiaci . 112
 Reges Ægyptiorum Sacerdotes . 180
 Regiones diuersæ tabulæ Bembinae, &
 rumque explicatio . 87. & seqq.
 Rex omnibus Regni sui rebus adesse de-
 bet . 170
 Rex Solem imitari debet . 191
 omnia in subditis suis operari debet .
 Ritus quibus inaugurabantur Sacerdo-
 tes Ægyptij . 181

S

S Acedotibus solis hieroglyphica
 doctrina communicata à Trisme-
 gisto . 9
 Sacerdotes Ægyptij quid petiuerint in
 Deorum inuocatione . 86

INDEX.

- Sacerdotes Aegyptij mitrati.* 179
erant Reges. 180
quibus ritibus inaugurabantur. 181
Sacerdotum Aegypti ritus in adytis. 206
Sacerdotes nudi in Obelisco quid significent. 249
Sacerdos Isiacus linteatus. 278
Sacrificia quâ ratione instituerint Aegyptij. 267
Sacrificaturi ad quid attenderint. 155
Sacrificantium habitus. 156
Sacrificandi rationem continet tabula Bembina. Ibid.
Sacrificiorum ritè peractorum vis. 155
Salis copia conditis corporibus adiuncta non reddit illa incorruptibilia. 398
Sanguinaria herba. 75
Sapientia studium semper floruit apud Antiquos. 8
Satyrion herba. 70
Scarabeus. 147. 176. 179
sculptus in annulo. Ibid.
Regem denotat. 191
Scarabæi Volantis significatio. 320
Scarabæi prophylactici varij. 522. & seqq.
Sceptrum recurvum. 231
Sceptro in thyrsæo Osiridis tria consideranda. 234
Sceptrum Luniforme & Accipitriforme. 282
Scolopendrium herba. 77
Scylla herba seu cæpa muris. 74
Septa sacrorum animalium. 241. 283
& 299
Serapidis caput à Sole salutatum. 103
quid hieroglyphicè significet in tabula Bembina. Ibid.
eius assecla. 104
Serapis & Canub idem. 442
Serapes quid? 472
Serapis simulachro cur tot hieroglyphica incisa? 482
Serapis Statua secunda explicatur. 483
Serapis statua Alexandria. 522
Serpentes stipantes thronum tabula Bembina quid significant. 92
Serpens globo circumfusus. 140
è globo emergens. 182
caudam mordens. 183
Serpentis symbolum varia significat. 352
Seruiatorum characterum Cruci inscriptorum interpretatio. 38. 39
Sexu utroque Numina sua exprimebant Aegyptij & Græci. 98
Sigillum Enneados. 123
Silex sacer quid? 335
Simendes idem Aegyptijs, quod Græcis Pan. 140
Simulachrum Accipitrino capite. 235
Sinensium characteres quomodo instituti. 10
Sinensem Regionem Chami posteri incoluisse videntur. Ibid.
Sinensium characteres hieroglyphicis similes. 11
eorum multitudo ingens. Ibid.
singuli singulis vocibus respondent. Ibid.
Sinensium character idem cum Iaponiorum & aliarum adiacentium Regionum. 15
idem character pro diuersitate accentus diuersa significat. Ibid.
Sinensium characterum antiquissimorum explicatio. 16. 17. 18. 19
ex varijs rebus desumpti. Ibid.
Sinica lingua difficillima. 15
Sinicornum characterum veterum exempla. 12. 13
ex omnibus rebus efformati. Ibid.
inter illos Crux ansata, & Statua Serapidis. 13
inter illos & hieroglyphica Aegyptiorum differentia. Ibid.
Situs figurarum hieroglyphicarum attendendus. 142
Sothis stella incrementi Nilotici præ- nun-

INDEX.

nuntia. 116
 Sothis Isidi tribuitur. 127
 Sothis & Rameffis figura in Obelisco
 Rameffeo. 180
 Sphynge quid fuerint apud Ægyptios. 224
 quâ occasione conficta. Ibid.
 Sphynge in delubrorum & adytorum
 crepidinibus. 130
 earum descriptio ex Proclo. Ibid.
 Sphynge in desertis Africa. 397
 Sphynge quales figura. 460
 earum varia simulachra Romæ &
 in Ægypto. Ibid.
 earum officium indicare incrementa
 Nili. 461
 Sphynge Villæ Burgbesiæ. 468. &
 seqq.
 Sphynge aquæ felicitatis Romæ. 462. &
 seqq.
 Sphynge simulachrum. 457
 Sphynge fragmentum. 458
 Sphinx Nilotica. 115
 eius habitus hieroglyphicus. Ibid.
 Sphinx Accipitri-Leoniformis. 141
 Sphinx Nilotica quid significet. 454
 Stationes 48 Deorum in cælo. 274
 Statua lignea, eiusque expositio. 431
 & 432
 Statuas Deorum informes faciebant Æ-
 gyptij. 476
 earum binæ. 477. & seqq.
 Statuæ polymorphæ. 500. & seqq.
 Statuæ characteristicae. 506. & seqq.
 Statuæ truncus sine capite. 507
 eius explicatio. Ibid. & seqq.
 Statuæ prophylacticae. 511
 Statuæ Ægyptiorum ornabantur figuris
 animalium sacrorum tantum. 516
 Statuæ minas intentantes. 521
 Stella in hieroglyphicis quid significet. 291
 Stellis arbitrium humanum supposuisse
 videntur Ægyptij. 205
 Stolistarum officium. 188

Strigilis sacra. 240
 Suppositiones pro doctrina hieroglyphica. 4
 Symbola Mumij impressa non signifi-
 cant res gestas defuncti. 430
 Synochæ quid? 100

T

Tabula aeneæ ex Museo Patavino
 interpretatio. 36. 37
 Tabula Isiaca seu Bembina, cur ita dicta. 80
 perijt in direptione Mantuanæ. Ibid.
 eius magnitudo, materia, ornamenta. Ibid.
 ex Ægypto Romam translata. 81
 eius usus apud Ægyptios. Ibid.
 erat mensa in Adytis. 83
 eius a gumentum. 85
 Theologiam Ægyptiorum continet. Ibid.
 finis ipsius. Ibid.
 in ea exponenda Authoris protesta-
 tio. 86
 diuisio varia. 87. & seqq.
 Anatomia ipsius. Ibid.
 in ea octo consideranda. Ibid.
 interpretatio genuina. 89. & seqq.
 eius simulachra omnia sunt amuleta. 157
 sacrificandi rationem continet. 156
 Tabula sacra Hermetica. 174
 eius interpretatio. Ibid.
 significata. 177
 Tabula sacra in Obeliscis. 220
 celebriores duæ explicatae. Ibid.
 & 221
 alterius explicatio. 226. 242
 Tabula ouatæ Obeliscorum non sunt
 literæ. 560
 Tauticus character quid apud Ægy-
 ptios significarit. 226
 ab Hebræis mutuatus. Ibid.
 Templum Isidis olim Romæ. 383
 Te-

INDEX.

<i>Teraphim Hebraeorum.</i>	475. 495	<i>Omphalea.</i>	117
<i>Termini tres in Obelisco Ramessæo significant leges.</i>	174. 176	<i>earundem Asseclæ.</i>	Ibid.
<i>Termini Mercurio sacri.</i>	Ibid.	<i>masculus & femina in singulis.</i>	113
<i>Tessulata sedes Ibimorphi Numinis tabula Bemina.</i>	95	<i>Trias Horæ, eiusque Asseclæ.</i>	119. 120
<i>Tetradice qualis herba.</i>	352	<i>Trias Fontana, eiusque Asseclæ.</i>	120
<i>Thausus cur Accipitriformis.</i>	128	<i>&</i>	121
<i>Theologia Aegyptiorum compendium.</i>	575	<i>Trias Pantoc bæ, eiusque Asseclæ.</i>	123
<i>Thermutis significatio hieroglyphica.</i>	116	<i>&</i>	124
<i>Theurgicus seu Magicus sensus tabula Bemina.</i>	155	<i>Trias Thausica, eiusque Asseclæ.</i>	121
<i>Thyrspchorus cur dictus Dionysius.</i>	280	<i>&</i>	126
<i>Thyrsorum ferulaceorum symbolum.</i>	233	<i>Trinitatis sanctissimæ mysterium ab Antiquis expressum.</i>	100
<i>Thyrsus ferulaceus.</i>	231	<i>Trinitatis descriptio.</i>	587
<i>Niloticus.</i>	280	<i>Tripus cum cucurbitis in delubris Mercurij.</i>	287. 288
<i>Titus Livi Burattinus multa hieroglyphica misit ad Authorem.</i>	330	<i>Trismegistus condidit doctrinam hieroglyphicam.</i>	168
<i>Traba quale instrumentum.</i>	358	<i>eamque tradidit Sacerdotibus.</i>	ibid.
<i>Triades septem tabula Bemina.</i>	107	<i>prohibet ne alijs tradant.</i>	ibid.
<i>& seqq.</i>		<i>Trismegistus hieroglyphicorum institutor.</i>	568
<i>applicari possunt tribus Mundis.</i>	111	<i>Dei Vnitatem cognouit.</i>	Ibid.
<i>Triades quatuor Rectorum Mundi.</i>	Ib.	<i>ab illo Veteres Philosophi eandem didicerunt.</i>	569
<i>Triadum Patres explicantur.</i>	95	<i>Trismegisti de Trinitate sententia</i>	576
<i>Mentes earundem explicantur.</i>	96	<i>eiusdem sententia de creatione Mundi.</i>	Ibid.
<i>Potentie explicantur.</i>	97	<i>Trismegisti de credendo sententia.</i>	581
<i>Azonie triades explicantur.</i>	100	<i>eius locus enodatur.</i>	582
<i>Triangulum rectangulum genetice virtutis symbolum.</i>	358	<i>Triunum Deum Aegyptij agnouerunt.</i>	575
<i>Trias qualibet constat Potentia, Patre, & Mente.</i>	85. 94	<i>Triunum Trinitatis Numen quale secundum Aegyptios.</i>	577
<i>que tria explicantur.</i>	95	<i>Tutelarium Aegypti duratio regiminis.</i>	393
<i>Trias Azonia Hecatina.</i>	101	<i>Tutelares sex, eorumque nomina.</i>	286
<i>Serapea.</i>	103	<i>Typhonem cur non occiderit Isis.</i>	209
<i>Osiriaca.</i>	105	<i>Tyrannis ex Aristotele.</i>	204
<i>eius Pater & Asseclæ.</i>	106		
<i>Horæa trias.</i>	109. 259. 261		
<i>Fontana.</i>	ibid.		
<i>Trias in toto Mundo fulget.</i>	107		
<i>Trias Mendesia.</i>	112		
<i>Ammonia.</i>	113		
<i>Mompheæa.</i>	115		

V

V Asa sacra à Nibusho missa. 524
 Vasis Nilotici fragmentum ex Museo Authoris. 384
 K k k k V as

INDEX

- Vas Canopicum, eiusque expositio.* 447
& 448
Vas Niloticum funiculo appensum. 191
Vas Niloticum, eiusque interpretatio. 448
Vas sacrum, eiusque hieroglyphica. 513
Verbenaca. 73
Vnitas secundum Pythagoram est Deus rerum omnium principium. Ibid.
*Volucres pauca inter hieroglyphica re-
 pertae.* 556
- Vrbs regia qualis esse debeat ex Platone.* 175
Vultur Caelum significat. 334
Z
Zoolatria Aegyptiorum. 389
Zoroaster docuit Persas cultum ignis. 534
Zoroastri de Trinitate sententia. 575

FINIS

- Vas Canopicum, eiusque expositio.* 447
& 448
Vas Niloticum funiculo appensum. 191
Vas Niloticum, eiusque interpretatio. 448
Vas sacrum, eiusque hieroglyphica. 513
Verbenaca. 73
Vnitas secundum Pythagoram est Deus rerum omnium principium. Ibid.
*Volucres pauca inter hieroglyphica re-
 pertae.* 556
- Vrbs regia qualis esse debeat ex Platone.* 175
Vultur Caelum significat. 334
Z
Zoolatria Aegyptiorum. 389
Zoroaster docuit Persas cultum ignis. 534
Zoroastri de Trinitate sententia. 575

A V T H O R
L E C T O R I.

N Vllum hîc errorum typographicorum Catalogum adtexo, quia
nulli in hoc III. Tomo occurrunt, qui te offendere possint,
aut quos, si offenderint, non facilè corrigas. Quod quidem iam sæpe
laudati Typothetæ nostri Zachariæ Dominici Acsamitek à Kronensfeld
Germano-Boëmi Pragensis diligentia acceptum feras. Vale.

R E G I S T R V M.

A B C D E F G H I K L M N O P Q R S T V X Y Z.

Aa Bb Cc Dd Ee Ff Gg Hh Ii Kk Ll Mm Nn Oo Pp Qq Rr Ss Tt Vu
Xx Yy Zz.

Aaa Bbb Ccc Ddd Eee Fff Ggg Hhh Iii Kkk Lll Mmm Nnn Ooo
Ppp Qqq Rrr Sss Ttt Vuu Xxx Yyy Zzz.

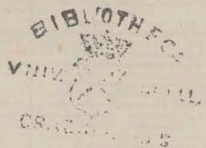
Aaaa Bbbb Cccc Dddd Eeee Ffff Gggg Hhhh Iiii Kkkk.

Omnes sunt duerniones præter Kkkk.

R O M A E,

Ex Typographia Vitalis Mascardi, M DC LV.

SUPERIORVM PERMISSV,

A V T H O R
L E C T O R I.

Nullum hic citorum typographicum Catalogum adzexo, quia
nullus hic III. Tomo occurrunt, qui se ostendere possint,
aut quos non ostenderint, non facile corrigas. Quod quidem iam typog
induci Typographi nostri Zapharia Dominici Adamick & Kronenfeld
Germano Boemi Pasgatis diligenter acceptum fecer. Vale.

R E G I S T R U M.

A B C D E F G H I K L M N O P Q R S T U V X Y Z

Aa Bb Cc Dd Ee Ff Gg Hh Ii Kk Ll Mm Nn Oo Pp Qq Rr Ss Tt Vv
Xx Yy Zz.

Aaa Bbb Ccc Ddd Eee Fff Ggg Hhhh Iii Kkk Lll Mmm Nnn Ooo
Ppp Qqq Rrr Sss Ttt Vuu Xxx Yyy Zzz.

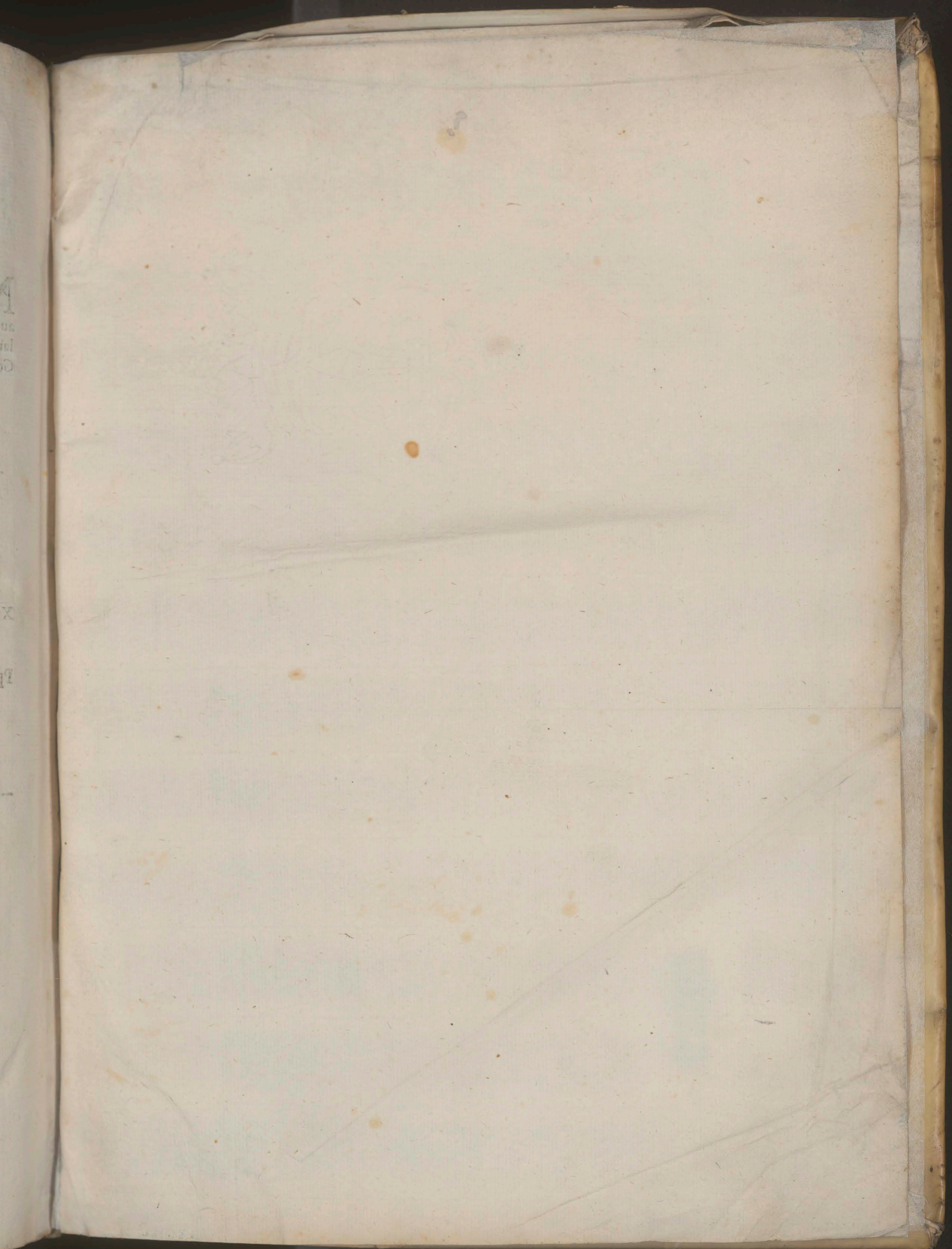
Aaaa Bbbb Cccc Dddd Eeee Ffff Gggg Hhhh Iiii Kkkk.

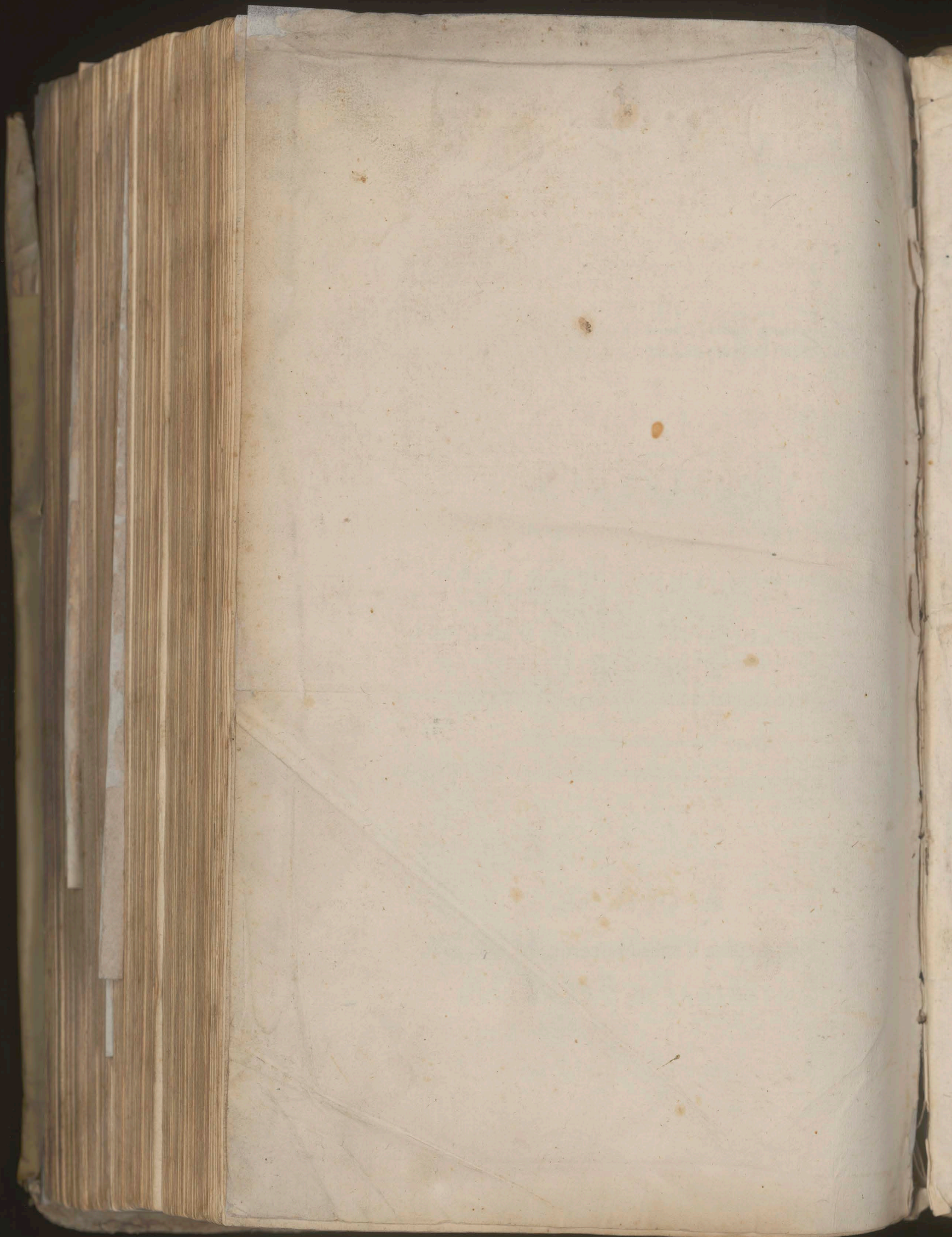
Omnes sunt quæritiones præter Kkkk.

R O M A E.

Ex Typographia Vitalis Mascardi, M D C L V.

2 P E R I O R U M P E R M I S S U.

6-000-

Biblioteka Jagiellońska

str0025246

SS

2.1.

nm

53

07

3145

